

КОЛОМИЙСЬКА ОКРУГА ОУН:

Документи і матеріали

1945–1952

Літопис УПА

Нова серія, том 25

**National Academy of Sciences
of Ukraine (NANU)
M. S. Hrushevsky Institute of Ukrainian
Archaeography and Source Studies, NANU
Litopys UPA Publishers
Branch State Archive
of the Security Service of Ukraine**

Litopys UPA
New Series, Volume 25

KOLOMYIA OKRUHA OUN:

Documents and Materials

1945–1952

Kyiv

2015

Toronto

**Національна академія наук України
Інститут української археографії
та джерелознавства
ім. М.С. Грушевського НАН України
Видавництво “Літопис УПА”
Галузевий державний архів
Служби безпеки України**

Літопис УПА
Нова серія, том 25

КОЛОМИЙСЬКА ОКРУГА ОУН:

Документи і матеріали

1945–1952

Київ

2015

Торонто

Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних провідів структури ОУН Коломийщини.

This collection contains reports and informational documents of the leaderships of the Kolomyia OUN okruha, and of its nadraion and raion structures.

Редакційна рада:

**Г. ПАПАКІН (співголова), П. Й. ПОТІЧНИЙ (співголова),
Г. БОРЯК, В. В'ЯТРОВИЧ, В. ЛОЗИЦЬКИЙ,
В. ОГОРОДНІК, І. ПАТРИЛЯК, М. ПОСІВНИЧ, Ю. ШАПОВАЛ**

Editorial board:

*H. Papakin (co-chairman), P. J. Potichnyj (co-chairman),
H. Boriak, V. Lozyts'kyi, V. Ohorodnik, I. Patryliak,
M. Posivnych, Yu. Shapoval, V. Viatrovych*

Упорядники:

Дмитро Проданик, Василь Гуменюк

Compilers:

Dmytro Prodanyk, Vasyli' Humeniuk

Оригінал-макет:

А. Ладик

**ISBN 978-1-897431-64-1 (Canada)
ISBN 978-966-2105-60-5 (Ukraine)**

© "Літопис УПА", 2015
© Litopys UPA, 2015

Фундатором видання цього тому є
Українська Музейна Фундація ім. Романа Дубиняка
(16 Bexley Avenue, LEEDS, West Yorks, LS8 5LU, England)

для вшанування пам'яті члена Фундації
Романа Дубиняка
вірного сина України

Роман Дубиняк у польовому однострою для вправ у вишкільному таборі 1-ої Укр. Дивізії «Галичина» в Вандерн у квітні 1944 року (Truppen Übung Platz Wandern, Frankfurt am Oder, Deutschland)

Роман Дубиняк народився 2 січня 1928 року в родині Володимира та Марії Дубиняків у м. Львові. Зразу зі шкільної лавки розпочав військове життя: спершу в «школі джавурів» (служба зв'язку) УПА в Янівських лісах на Львівщині в липні – вересні 1943 р., відтак у сотні УПА командира Іванка в жовтні 1943 – січні 1944 р. Ранений в бою з московськими парашутистами 5 січня 1944 р. і залишений на лікування в с. Лозина біля Львова. За кілька днів підібраний німецькою військовою частиною вермахту, перевезений на лікування до військового шпиталю в політехніці у м. Львові. Звільнений зі шпиталю –вилікуваний 4 березня 1944 р. Від 6 березня 1944 р. до кінця війни доброволець 1-ої Української Дивізії «Галичина» в складі 29 піхотного полку.

Перебув полон у Ріміні в Італії та Англії. По звільненні з полону при кінці 1948 р., все життя прожив у Великобританії, zatrudнений добровольцем при британській військовій частині «Bomb Disposal

Unit», присвятив себе військовій справі, щоб Україна в хвилину потреби мала кадри військовиків для змагання за державність.

Вірний Української Греко-Католицької Церкви, довголітній член СУБ, ОБВУ і УКПО у Великій Британії.

По відході на пенсію 31 січня 1986 р., поселився в м. Лідс у Англії з друзями, з якими трудиться на філателістичному, нумізматичному й філокартійному полі для збереження слави про визвольні змагання українського народу. Він співзасновник «Української Музейної Фундації ім. Романа Дубиняка», члени якої зберігають пам'ятки й документацію про діяльність і славу борців визвольних змагань українського народу.

За його ініціативою «Фундація» забезпечила дотепер фінансово видання шістьох томів «Літопису УПА» (томи 37, 38, 39, 40, 43 і 10 зі серії «Бібліотека») сумою \$150.000 у канадській валюті для збереження пам'яті по чотирьох членах і двох прихильниках «Фундації».

ЗМІСТ

ВСТУП	11
INTRODUCTION	29

РОЗДІЛ I. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ КОЛОМИЙСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДНИКА ОУН

1. Звіт з оперативних дій УПА за період від 1.02. до 26.02.1945 р., складений окружним провідником ОУН Коломиїщини Григорієм Легким-“Борисом”.
27 лютого 1945 р. 49
2. Інформаційний звіт за період від 26.08. до 30.09.1945 р., складений окружним організаційним референтом ОУН Коломиїщини Романом Качорівським-“Рибаком”.
10 жовтня 1945 р. 54
3. Лист окружного провідника ОУН Коломиїщини Григорія Легкого-“Бориса” до крайового провідника ОУН КК Ярослава Мельника-“Роберта”. 2 травня 1946 р. 64
4. Інформаційний звіт за період від 1.10.1946 р. до 31.03.1947 р., складений окружним провідником ОУН Коломиїщини Григорієм Легким-“Борисом”.
7 травня 1947 р. 69
5. Скорочений відпис записки окружного провідника ОУН Коломиїщини Григорія Легкого-“Бориса”.
26 травня 1947 р. 77

РОЗДІЛ II. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НАДРАЙОННИХ ПРОВІДІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

I. Коломиїський надрайон

6. Інформаційний звіт за грудень 1946 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломиїщини Василем Хомою-“Марком”. 25 січня 1947 р. 85
7. Інформативний звіт за квітень і травень 1947 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломиїщини Василем Хомою-“Марком”. 27 червня 1947 р. 106

8. Список полеглих членів ОУН та вояків УПА на терені Коломийського надрайону за період від 1.01.1948 р. до 24 серпня 1948 р.	144
9. Звіт за період від 1.07. до 30.09.1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломийщини Іваном Гуралем-“Гайвороном”. 20 грудня 1948 р.	147
10. Звіт за III та IV квартали 1952 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломийщини “Н-25”. Квітень 1953 р.	198
II. Косівський надрайон	215
11. Звіт за період від 1.09.1946 р. до 31.03.1947 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Ковалюком-“Діогеном”. 5 червня 1947 р.	215
12. Додаток до звіту за період від 1.09.1946 р. до 31.03.1947 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Ковалюком-“Діогеном”. 5 червня 1947 р.	305
13. Інформаційний звіт за період від 1.04. до 30.04.1947 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Ковалюком-“Діогеном”. 10 травня 1947 р.	317
14. Звіт за період від 1.10. до 31.12.1949 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Травень 1951 р.	337
15. Інформаційний звіт за III квартал 1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Червень 1951 р.	386
16. Суспільно-політичний звіт за IV квартал 1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Листопад 1951 р.	409
17. Список загиблих членів ОУН за період від 1.05. до 30.12.1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Листопад 1951 р.	426
18. Додаток до списку загиблих кадрів ОУН за III і IV квартали 1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. [Листопад 1951 р.]	429

19. Суспільно-політичний звіт за II квартал 1951 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Квітень 1952 р.	433
III. Городенківський надрайон	455
20. Інформаційний звіт за серпень 1946 р., складений надрайонним провідником ОУН Городенщини Василем Горуком-“Едвардом”, “ав/3”. 9 вересня 1946 р.	455
21. Список полеглих членів ОУН в боротьбі за УССД з більшовицьким окупантом за період від 29.03.1944 р. до 16.07.1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Городенщини Тарасом Буджаком-“Сталевим”. 19 серпня 1948 р.	478
22. Список полеглих членів ОУН на терені Городенківського надрайону за 1948-1949 рр. 20 лютого 1950 р.	484
23. Звіт за 1949 р., складений надрайонним провідником ОУН Городенщини Тарасом Буджаком-“Сталевим”. 10 квітня 1950 р.	510
IV. Рахівський надрайон	689
24. Звіт за період від 1.01. до 31.03.1949 р., складений надрайонним провідником ОУН Рахівщини Кирилом Кравчуком-“Жубром”, “В-5”. 31 травня 1949 р.	689
 РОЗДІЛ III. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ	
РАЙОННИХ ПРОВІДІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН	711
Район ч. 1	713
25. Інформативний звіт за період від 1.01. до 1.04.1950 р., складений районним провідником ОУН Коломийщини Іваном Білейчуком-“Косарем”, “Л-48”. [Квітень 1950 р.]	713
26. Інформативний звіт за період від 1.04. до 1.07.1950 р., складений одним із керівників районного проводу ОУН Коломийщини “В-49”. 12 липня 1950 р.	720
Район ч. 6	751
27. Звіт за липень 1950 р., складений районним провідником ОУН Кутщини Василем Юсипчуком-“Олесем”, “Г-41”. 31 липня 1950 р.	751
28. Звіт за серпень 1950 р., складений районним провідником ОУН Кутщини Василем Юсипчуком-“Олесем”, “Г-41”. [Вересень 1950 р.]	761
29. Звіт за жовтень, листопад, грудень 1950 р., складений районним провідником ОУН Кутщини Василем Юсипчуком-“Олесем”, “Г-41”. 10 травня 1951 р.	773

Район ч. 9	787
30. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Городенщини Дмитром Немішем-“Туром”. 15 листопада 1945 р.	787
Район ч. 10	789
31. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Чернеличчини Іваном Федоруком-“Юрасем”. 15 листопада 1945 р.	789
Район ч. 12	791
32. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Снятинщини Василем Косташуком-“Яремою”. 15 листопада 1945 р.	791
Район ч. 13	793
33. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Заболотівщини Іваном Зозуликом-“Богданом”. 15 листопада 1945 р.	793
ДОДАТКИ	795
Список скорочень	797
Схеми поділу ОУН	804
Керівний склад Коломийської округи ОУН	826
Ілюстрації	909
Індекс	926
Перелік документів	1075
Перелік ілюстрацій	1078

ВСТУП

Збірник “Коломийська округа ОУН: документи і матеріали, 1945–1952” включає звіти, додатки до звітів, записки, листи, а також списки полеглих членів збройного підпілля, які містять інформацію про діяльність структур ОУН на терені Коломийської округи (загалом 33 документи).

Структура збірника включає історико-археографічний вступ, власне документи і матеріали та додатки. Документальну частину складають три тематичні розділи: 1) звітно-інформаційні документи Коломийського окружного проводу ОУН; 2) звітно-інформаційні документи надрайонних проводів Коломийської округи ОУН; 3) звітно-інформаційні документи районних проводів Коломийської округи ОУН. У тематичних розділах документи і матеріали згруповані хронологічно за приналежністю.

При підготовці даного збірника використано фонди Галузевого державного архіву Служби безпеки України (ГДА СБ України), архіву Управління служби безпеки України в Івано-Франківській області (УСБУ ІФО), архіву Центру досліджень визвольного руху (ЦДВР), приватних збірок дослідників збройної боротьби за Незалежність 40–50-х років ХХ ст.

Документи, які стосуються діяльності підпільної мережі ОУН Коломийщини, містяться у ряді томів серії “Літопис Української Повстанської Армії”. Зокрема, у 18 і 19 томах основної серії “Літопису УПА”¹ вміщено нариси та звіти командирів відділів ТВ-21 “Гуцульщина”, які після розформування відділів УПА перейшли до лав збройного підпілля. У томах 3, 4, 5, 6, 7 нової серії “Літопису

¹ Літопис Української Повстанської Армії. – Т. 18: Карпатська група УПА “Говерля”; книга перша: Документи, звіти та офіційні публікації. – Торонто, 1990.; Літопис Української Повстанської Армії. – Т. 19: Карпатська група УПА “Говерля”; книга друга: Спомини, статті та видання історично-мемуарного характеру. – Торонто, 1992.

УПА”², які містять документи радянських партійних органів, подано інформацію про результати проведених органами НКВС-МВС-МДБ оперативно-військових та агентурно-розшукових заходів у боротьбі проти українського революційно-визвольного руху, акції з виселення родин підпільників у віддалені регіони СРСР, пропагандистські та колективізаційні кампанії.

Документи і матеріали, що стосуються Коломийщини, подано також у документальних виданнях “Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали”³, “Літопис нескореної України” (книга 2)⁴ та книзі Володимира Сергійчука “Український здвиг: Прикарпаття. 1939–1955”⁵.

Вагомий масив інформації про полеглих і заарештованих підпільників, симпатиків та цивільних осіб, які надавали допомогу учасникам визвольного руху, містять книги “Реабілітовані історією” (упорядник Лук’ян Вардзарук)⁶.

Революційно-визвольна боротьба УПА і збройного підпілля ОУН на терені Коломийщини висвітлена в літературі. Відповідні

² Літопис УПА. Нова серія. – Т. 3: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959. – Київ–Торонто, 2001.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 4: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943–1959). Книга перша: 1943–1945. – Київ–Торонто, 2002.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943–1959). Книга друга: 1946–1947. – Київ–Торонто, 2002.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943–1959). Книга третя: 1948. – Київ–Торонто, 2003.; Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7: Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС-МВС, МДБ-КДБ (1943–1959). Книга четверта: 1949–1959. – Київ–Торонто, 2003.

³ Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 1 (1939 – 1945). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2009.; Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том. 2. – Книга 2 (1945 – 1946). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2010.; Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том 2. – Книга 3 (1947 – 1957). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2011.

⁴ Літопис нескореної України. Документи, матеріали, спогади. – Львів: Просвіта, 1993. – Кн. 2.

⁵ Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939–1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005.

⁶ Реабілітовані історією. У двадцяти семи томах. Івано-Франківська область: У двох томах. – Книга перша / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2004.; Книга друга / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2006.; Реабілітовані історією. Івано-Франківська область. У п’яти томах. Том 1. Коломийський і Косівський райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2000.; Т. 2. Місто Івано-Франківськ, Богородчанський, Верховинський, Надвірнянський райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2001.; Т. 5: Городенківський, Снятинський і Тлумецький райони / Упоряд. Вардзарук Л. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2003.

публікації належать письменнику Михайлу Андрусяку⁷, історикам та краєзнавцям Ігорю Андрухіву та Анатолію Французу⁸, Петру Арсеничу⁹, Володимирі Близнюку¹⁰, Василю Гуменюку¹¹, Нестору Мизаку¹², Михайлу Томащуку¹³, а також учаснику визвольних змагань Петру Підлетейчуку¹⁴. Про рідних братів-повстанців видали свої книги Петро Легкий¹⁵ та Михайло Білінчук¹⁶.

Дослідження діяльності ОУН і УПА на терені окремих районів здійснили Іван Романюк¹⁷ (Городенківський р-н, до складу якого входять колишні Чернелицький та частина Обертинського і Гвіздецького р-нів), Петро Підлетейчук¹⁸ (Косівський р-н, до складу якого входять колишні Кутський та Яблунівський р-ни), на терені Гуцульщини (сучасні Косівський та Верховинський р-ни) – Григорій Дем'ян¹⁹ та Петро Сіреджук²⁰.

Поважний фактаж діяльності визвольного руху на терені Коломийської округи містять видання (історико-мемуарні збірники), започатковані українською діаспорою: "Коломия і

⁷ Андрусяк М. Брати вогню. – Коломия: Вік, 2004.; Андрусяк М. Командири відділів 21-го (Коломийського) тактичного відтинку УПА "Гуцульщина": Історико-біографічне дослідження. Коломия: Вік, 2005.; Андрусяк М. Брати грому. – Коломия: Вік, 2006.; Андрусяк М. Брати просторів. – Коломия: Вік, 2007.

⁸ Андрухів І., Француз А. Станіславщина: двадцять буремних літ (1939–1959). Суспільно-політичний та історико-правовий аналіз. – Рівне–Івано-Франківськ: Видавнича фірма "Талія", 2001.

⁹ Арсенич П. Діяльність УПА та збройного підпілля ОУН на Прикарпатті / До 65-річчя створення УПА / П. Арсенич. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2007.

¹⁰ Близнюк В. Ми стали волі на сторожі. – Вижниця, 1994.; Близнюк В. Ми рвали кайдани. Визвольні змагання УПА 1944–55 рр. – Косів: Писаний камінь, 2000.

¹¹ Гуменюк В. Повість про "Недобитого" // Львів: ПП Сорока Т.Б., 2005.

¹² Мизак Н. УПА-"Захід" і збройне підпілля ОУН у боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу у 1942–1960 рр. – Чернівці-Торонто: Прут, 2011.

¹³ Томащук М. Запалала вогнем / М. Томащук. – Коломия: Вік, 2000.; Томащук М. Смертю смерть подолав / М. Томащук. – Коломия: Вік, 2002.; Томащук М. Спалах / М. Томащук. – Коломия: Вік, 2004.

¹⁴ Підлетейчук П. За усміх світанку. – Коломия: Вік, 1997.

¹⁵ Легкий П. Лицар нескореної України. – Тернопіль: Джура, 2006.; Легкий П. Лицар нескореної України : розповідь про неситного провідника Коломийського окружного проводу ОУН-УПА Бориса-Григорія Легкого / П. Легкий. – 2-е, допов. вид. – Тернопіль: Джура, 2010.

¹⁶ Білінчук М. Доля борця. – Львів: Край, 1998.

¹⁷ Романюк І. Стежок багато, а дорога одна: збірка / І. Романюк. – Івано-Франківськ: Плай, 2012.

¹⁸ Підлетейчук П. "За спалену хату, – за зрубаний сад...": спогади з історії визвольних змагань – Косів: Писаний камінь, 2009.

¹⁹ Дем'ян Г. Гуцульщина у визвольній боротьбі ОУН і УПА. Нарис історії та фольклористики // Історія Гуцульщини / гол. ред. Домашевський М. – Львів, 2000. – Т.V.

²⁰ Сіреджук П. Повстанські акції, діяльність міліції, чекістів з ліквідації руху опору на території Галицької Гуцульщини у зведеннях районних та обласного воєнних комісаріатів (друга половина 1940–1950-ті роки) / П. Сіреджук // Галичина. – 2013. – Ч. 24. – С. 303–314. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nkr_2013_24_43.pdf.

Коломийщина: Збірник споминів і статей про недавнє минуле.– ТТ. 1,2.²¹, а зокрема на терені Городенщини – “Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – ТТ. 1,2.”²².

Багато маловідомих фактів збройної боротьби підпілля Коломийщини подані у монографіях Петра Содоль “Українська Повстанча Армія. 1943–1949”, Петра Мірчука “Українська Повстанська Армія 1942–1952”, Лева Шанковського “Українська Повстанча Армія” та Василя Вериги “Втрати ОУН в часі Другої світової війни”²³.

За роки Незалежності з’явилося багато книг дослідників і краєзнавців про сільські та селищні населені пункти Прикарпаття, які також містять значну частину біографічних довідок учасників революційно-визвольного руху²⁴.

²¹ Коломия і Коломийщина: Збірник споминів і статей про недавнє минуле / Ред. та упоряд. Романенчук Б. – [Т. 1.] – Філадельфія – Коломия: Видання Комітету Коломиан, 1988.; Коломия й Коломийщина: Збірник споминів і статей про недавнє минуле. Історико-краєзнавче видання / Упоряд. і ред. Савчук М. – Т. 2. – Філадельфія – Коломия: Видання Комітету Коломиан, 2008.

²² Городенщина: іст.-мемуар. зб. Т.1. / ред. Марунчак М. – Нью-Йорк – Торонто–Вінніпег, 1978.; Городенщина: іст.-мемуар. зб. Т.2. / упоряд. Романюк І.; ред. Никифоруку В. – Нью-Йорк – Вінніпег – Городенка, 2002.

²³ Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943–1949. Довідник. – Нью-Йорк: Пролог, 1994.; Содоль П. Українська Повстанча Армія. 1943–1949. Довідник другий. – Нью-Йорк: Пролог, 1995.; Мірчук П. Українська Повстанська Армія. 1942–1952. Документи і матеріали. – Львів: Просвіта, 1991.; Шанковський Л. Українська Повстанча Армія // Історія українського війська (1917–1995) / Упорядник Дашкевич Я. – Львів: Світ, 1996. – С. 482–695; Верига В. Втрати ОУН в часі Другої світової війни. – Торонто: Новий шлях, 1991.

²⁴ Андрушко П. Історія Верхнього Вербіжа / П. Андрушко, Ю. Феняк. – Коломия: Вік, 2007.; Гораль С. Історія Підгайчиків / С. Гораль. – Коломия: Вік, 1995.; Грабовецький В. Історія Печеніжина / В. Грабовецький. – Коломия: Світ, 1993.; Григор’єва Г. Історія села Перерів / Г. Григор’єва. – Коломия: ВАТ Коломийська друкарня ім. Шухевича, 2003.; Довірак М. Печеніжин / М. Довірак. – Коломия: ВАТ Коломийська друкарня ім. Шухевича, 2005.; Жолобайло Я. Це Матіївці – наше село...: історико-етнографічний нарис / Я.Жолобайло. – Коломия: Вік, 2000.; Косович Т. Моє рідне село Велика Кам’янка / Т. Косович. – Івано-Франківськ: Видавничка справа, 2006.; Купчинський Б. Історія Тишківців (в датах, подіях і фактах). У 2 т. Т. 1. – Коломия: Вік, 1994.; Т. 2. – Івано-Франківськ: Нова Зоря, 1999.; Ласійчук М. Нижній Вербіж: нариси і матеріали з історії та народознавства / М. Ласійчук, І. Лудчак. – Коломия: Вік, 1995.; Миронюк М. Історія Королівки з найдавніших часів до сьогодення / М. Миронюк. – Коломия: [б.в.], 2000.; Петрук М. Історія Товмачика : історико-краєзнавчий нарис / М. Петрук, Д. Петрук. – Коломия: Вільний голос. 2000.; Романюк І., Кіндрачук М., Миронюк І. Котиківка: від Трипілля до наших днів. Історико-краєзнавчий нарис про колишнє передмістя Городенки. – Івано-Франківськ, 2014.; Савчук М. Історія Великого Ключева / М. Савчук. – Коломия: Світ, 1992.; Савчук М. Історія Малого Ключева: історико-краєзнавче видання / М. Савчук. – Коломия: ТзОВ Поліграфіст, 2005.; Савчук М. Історія Марківки / М. Савчук. – Коломия: [б.в.], 2002.; Сав’юк М. Ковалівка. Війна і людські долі / М. Сав’юк. – Коломия: Вік, 1999.; Сенюк Б. Гвіздець – місто...: (штрихи з історії Гвіздця і межівник сіл) / Б. Сенюк. – Івано-Франківськ: ПП Третяк І. Я., 2007.; Сорич М. Історія Мишина / М. Сорич. – Коломия: Вік, 2000.; Стефак В. Рунгури: нариси з історії села / В. Стефак. – Коломия: Вік, 2002.; Фугулуйчук В. Княждвір: історико-краєзнавчий нарис / В. Фугулуйчук, В. Рогозіна-Марусяк. – Макіївка: Графіті, 1998.

Питання структури Коломийської округи ОУН дотично розглянув історик Василь Ільницький у своєму дослідженні про структуру та керівний склад Карпатського крайового проводу ОУН²⁵.

Специфічну тему діяльності агентурно-бойових груп та легендованих проводів, які діяли під контролем обласного УМДБ на терені Коломийської округи, висвітлено у книгах Михайла Андрусяка²⁶ і Нестора Мизака²⁷.

Темі участі українців-східняків у визвольному русі на терені Коломийщини присвятив свою книгу "Іван Ремболович" Роман Коваль²⁸, повстанським світлинам – Василь Гуменюк і Соломія Яким'юк²⁹, рейдові групи повстанців до сусідньої Румунії – Віталій Манзуренко і Василь Гуменюк³⁰. Біографічні нариси про керівників підпілля видрукували у пресі В. Бабух³¹, Степан Голіней³², Василь Гуменюк³³, Іван Крайній³⁴, Людмила Луканюк³⁵, Андрій Мацьків³⁶, Дмитро Проданик³⁷ та інші.

²⁵ Ільницький В. Провід ОУН Карпатського краю. – Літопис УПА. Серія "Події і люди". – Кн. 21. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2012.

²⁶ Андрусяк М. Останні з когорти залізних. Коломия: Вік, 2012.

²⁷ Мизак Н. Поцілунок Юди. Агентурна робота МДБ, МВС проти ОУН, УПА. – Додаток до серії "За тебе, свята Україно". Кн. 9. – Чернівці-Торонто: Прут, 2011.

²⁸ Коваль Р. Іван Ремболович: Історичний нарис / Р.М. Коваль. Бібліотека Історичного клубу "Холодний Яр". – Київ: Історичний клуб "Холодний Яр"; Вінниця: ДП "Державна картографічна фабрика", 2013.

²⁹ Гуменюк В., Яким'юк С. Повстанські світлини зі сховку Володимира Яким'юка-"Аскольда" // Львів: Видавництво Тараса Сороки, 2007.

³⁰ Манзуренко В., Гуменюк В. Рейд УПА в Румунію 1949 р. – Львів-Рівне: Видавництво Старого Лева, 2007.

³¹ Бабух В. Не згубились під листям сліди // Голос України. – К., 1994. – 19 лютого. – С. 8–9.

³² Голіней Ст. Останній бій сотенного "Спартана" // Шлях перемоги. – 2013. – 24 липня. – С. 6.

³³ Гуменюк В. Провідник УПА "Недобитий" // Голос відродження. – 2000. – 18 лютого. – С. 3.; Його ж. Син Брідської землі – герой Карпат // Голос відродження. – 2000. – 9 червня. – С. 2.; Його ж. "Східняки" в УПА // День. – 2003. – 8 лютого. – С. 5.; Його ж. Донецчанин – герой Гуцульщини // Кримська світлиця. – 2008. – 22 лютого. – С. 7.; Його ж. Син Підгаєччини – герой Карпат // Міська брама. – 2009. – Листопад. – С. 5–6.

³⁴ Крайній І. Нескорена розвідниця УПА [Стефанія Процак (в шлюбі Костюк; псевдо "Марта"), голова обл. орг. Всеукр. ліги укр. жінок] / І. Крайній // Україна молода. – 2011. – 13 липня. – С. 10.

³⁵ Луканюк Л. До 90-річчя від дня народження Григорія Легкого "Бориса" // Гуцульський край. – 2012. – 12 жовтня. – С. 3.

³⁶ Мацьків А. "Джеймс Бонд" з Молодятина // Коломийська правда. – 2013. – 2 серпня. – С. 7.

³⁷ Проданик Д. Курінний "Перебийніс" // Шлях перемоги. – 2011. – 19 січня. – С. 10.; Його ж. Окружний пропагандист "Аркадій" // Шлях перемоги. – 2013. – 11 вересня. – С. 6.

Коломийська округа постала з часу створення Крайової Екзекутиви ОУН ЗУЗ у першій половині лютого 1929 р. і була однією з десяти таких підрозділів організаційної структури ОУН у краю³⁸.

Через окупацію території Західної України Червоною армією та встановлення радянської влади у вересні 1939 р., у структурі ОУН проведено ряд певних змін. Було створено Станиславівський обласний провід ОУН у складі трьох округ: Коломийської, Станиславівської та Калуської.

Унаслідок реорганізації структури ОУН впродовж зими 1944–1945 рр., на базі Станиславівського обласного проводу було створено Карпатський край (КК) і Коломийська округа (ч. 21) увійшла до його складу.

Від часу реорганізації 1944–1945 рр. і до весни 1948 р. Коломийська округа складалася з 3-х надрайонів і 13 районів. У травні 1948 р. до Коломийської округи приєднано Рахівський надрайон (у складі двох районів), який раніше належав до Закарпатської округи³⁹.

Окружний провід постійно перебував на терені Косівського, інколи Коломийського надрайонів. На терені Косівського надрайону розташовувалися пункти зв'язку окружного проводу з Карпатським крайовим. Через округу проходили зв'язкові лінії до Буковинської округи ОУН (східний зв'язок)⁴⁰.

Узимку 1944–1945 рр. у гірському селі Космач, яке називали “повстанською столицею”, перебували обласний провідник ОУН Станиславщини (після реорганізації – крайовий провідник Карпатського краю) Ярослав Мельник-“Роберт”, обласний референт СБ Володимир Лівий-“Митар”, командир ВО-4 “Говерля” Микола Твердохліб-“Грім”. Саме тоді на базі Станиславівського обласного проводу створювався Карпатський крайовий провід ОУН⁴¹.

³⁸ Мірчук П. Нарис історії ОУН. 1920–1939 роки. / [авт. кол. Олександр Дарованець, Володимир Мороз, Володимир Муравський, Микола Посівнич]. Видання третє, доповнене. – Київ: Українська Видавнича Спілка, 2007. – С. 99–101.

³⁹ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 13. – Арк. 185–186, 194–196; ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 42–43 (записник край. пров. КК Степана Слободяна-“Єфрема”).

⁴⁰ ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707 (конверт). – Арк. 40 (записка окр. пров. “Бориса”).

⁴¹ Іщук О., Ніколаєва Н. Ярослав Богдан – “Всеволод Рамзенко”. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 14. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2011. – С. 18.; Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 8560 П. – Арк. 15 (протокол допиту Кузик П.).

30 січня 1945 р. відбулася облава на с. Космач за участі великої кількості солдатів внутрішніх військ НКВС, які наступали з декількох напрямків. У той час в Космачі та поблизьких селах стояли курені (“Гуцульський”, “Гайдамаки”, “Карпатський”) та окремі відділи ТВ-21 “Гуцульщина”, а також курінь “Скажені” з ТВ-22 “Чорний Ліс”. Після цілоденного бою, відділи УПА були змушені відійти перед переважаючими силами ворога⁴².

У період з 1 квітня по 5 травня на терені Станіславської області, згідно затвердженого наркомом ВС УРСР Рясним планом, була проведена масштабна чекістсько-військова операція, метою якої була повна ліквідація відділів УПА та підпілля ОУН. У цій операції було задіяно 8.259 солдатів внутрішніх та прикордонних військ, а також 8 танків, 20 літаків, 2 бронепоезди.

З 1 по 13 квітня 1945 р. операції проводилися на теренах Калуської та Станіславівської округ ОУН, а потім відразу всі військові підрозділи перекинуті на терен Коломийської округи. З 13 по 19 квітня 1945 р. проведена чекістсько-військова операція на території Жаб’євського, Косівського, Яблунівського, Яремчанського і, частково, Печеніжинського районів, в якій приймало участь понад 8 тисяч чол. Також були задіяні групи радянсько-партійного активу та “істребітелів”. Цією акцією були охоплені і прилегли до Коломийської округи райони Чернівецької області⁴³.

Унаслідок такого блокування ворогом терену у квітні-травні 1945 р., відділи УПА ТВ-21, по рішенню командування відтинка, були розчленовані на менші підвідділи і перебули блокаду в гірській місцевості поблизу с. Космач⁴⁴.

Уже наприкінці 1945 р. відбуваються зміни у тактиці органів НКВС/НКДБ: від широкомасштабних облав до провокативних дій різних форм (використання спецгруп та боївок, які діяли під виглядом СБ, масовий виклик населення, компрометація), застосування тактики рейдування мобільних груп, влаштування засідок, що сильно паралізувало рух тереном, використання агентури для проведення своїх операцій⁴⁵.

⁴² The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto, арк. 1.

⁴³ ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 55 (1953). – Спр. 5. – Т. 3. – Арк. 2–9 (план проведення крупных чекистско-воинских операций в Станиславской области в период с 1 апреля по 5 мая 1945 г.); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 33–43 (выписка из доклада УББ НКВД УССР за I полугодие 1945 г.).

⁴⁴ Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28379. – Арк. 67 (протокол допиту Харука М.).

⁴⁵ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 114–116 (чекистско-воинские операции и профилактические мероприятия в конце 1945 г.).

У той час райвідділи НКВС/НКДБ мали у своєму штаті незначну кількість оперативних працівників (наприклад, в Косівському РВ УНКДБ – 9 чол., РВ УНКВС – 15 чол.). Тому для підсилення та надання допомоги оперативному складу райвідділів “силових” структур Західної України, відряджалися та закріплювалися на певний час оперпрацівники зі східних обл. УРСР та центральних обл. РРФСР. Кожен з оперативників мав мобільну боївку чисельністю 5–15 солдатів, які вдень маневрували в терені та тероризували населення по селах, а вночі влаштовували густі засідки на окраїнах лісів, сіл, на переходах та переправах. Великі чекістсько-військові операції проводилися тільки при наявності докладних відомостей, отриманих від агентури. Для провокативних дій під виглядом повстанців, при кожному райвідділі НКВС/НКДБ створено спецгрупи (згодом їх стали називати агентурно-бойові групи). Крім того, оперативники шляхом шантажу, погроз та побоїв, здійснювали насадження розгалуженої агентурної мережі⁴⁶.

Одним із найважчих періодів збройної боротьби за УССД була зима 1945–1946 рр. Під час “Зимової блокади” (інша назва “Велика блокада”), 10 лютого 1946 р. мали відбутися вибори до Верховної Ради СРСР. Своїми діями керівництво партійних та каральних органів СРСР переслідувало дві цілі: остаточно знищити український революційно-визвольний рух та провести вибори радянського зразка.

У зв'язку з виборами, з 6 січня по 10 квітня 1946 р. в усіх селах на терені Коломийської округи (як і по всій Західній Україні) були розташовані гарнізони внутрішніх і прикордонних військ НКВС, а також частин Червоної армії. Чисельність такого гарнізону на одне село становила 25–50 бійців. Також у кожному селі створено станиці “істребительних” батальйонів (ІБ) чисельністю 10–40 “істребків”.

Члени збройного підпілля перешкоджали проведенню виборів шляхом погроз сільським активістам, поширенням анти-виборчих листівок, а підвідділи УПА в багатьох випадках вночі здійснювали обстріл виборчих дільниць. Проте більш активним діям перешкоджали ворожа блокада терену, високі сніги, епідемія “іспанки”⁴⁷.

⁴⁶ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 20 (звіт Косівського НП за період від 1.09.1946 р. до 31.03.1947 р.); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 405–406 (героїзм і самоотверженність чекістів в боротьбі з озброєними бандами ОУН); Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 2–3 (інф. звіт Коломийського ОП за період від 26.08. до 30.09.1945р.).

⁴⁷ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 1. – Арк. 153–154 (звіт ком. ТВ-21 Петра Мельника-“Хмари” за період 1.01.-1.05.1946 р.); Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15141. – Арк. 124 (протокол допиту Лазорика М.).

За три місяці “Зимової блокади” підпілля Коломийської округи ОУН зазнало поважних втрат. Загинуло значне число керівників окружного, надрайонних і районних проводів ОУН⁴⁸.

Після того, як гарнізони ВВ і ПВ вибралися з сіл, у квітні 1946 р. окружний провідник “Борис” дав вказівку відділам УПА провести ліквідацію станиць “істребительних” батальйонів⁴⁹.

Також впродовж 1946 р. повстанці та есбісти знищували керівників партійних та каральних органів. Зокрема, знищено ІІ-го секретаря Яблунівського РК КП(б)У Саренка, начальника паспортного столу Яблунівського РВ УМВС капітана Сергієнка, захоплено в полон заступника начальника Коршівського РВ УМДБ старшого лейтенанта Чуйка та інших⁵⁰.

21 жовтня 1946 р. в результаті вдалої чекистсько-військової операції у с. Нижній Вербіж Печеніжинського р-ну, було захоплено пораненим слідчого крайової референтури СБ КК Дмитра Ребрика-“Лимана”, який прибув на терен округи разом окружними референтами “Рибакком” і “Кіровим”⁵¹.

Саме через захоплення “Лимана”, який погодився на співпрацю з ворогом і повідомив інформацію про місце розташування бункера (на схилі гори Яворина, біля с. Липа Долинського р-ну), 31 жовтня т.р. загинув крайовий провідник КК “Роберт” разом з дружиною та охоронною боївкою⁵².

Також наслідком полону “Лимана”, а особливо через слабку конспірацію деяких груп підпільників, відбулися обширні облави за участі великої кількості солдатів внутрішніх і прикордонних військ, зокрема у гірському масиві Чорногора, де за агентурними даними знаходився окружний провід Коломийщини. Ворожі акції проходили періодично від кінця жовтня до кінця грудня 1946 р. по лісах і селлах Косівського та частково Коломийського надрайонів⁵³.

⁴⁸ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 67 (лист окр. пров. “Бориса”).

⁴⁹ Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28379. – Арк. 68 (протокол допиту Харука М.).

⁵⁰ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 132–134 (інф. звіт Коломийського ОП за період з 1.10.1946 р. до 31.03.1947 р.).

⁵¹ ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 50–50 зв. (аг. заметка от 21 октября 1946 г.).

⁵² ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 304–306 (чекистско-войсковые действия по ликвидации вооруженного подполья ОУН-УПА и раскрытие банд-проявлений); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 83. – Арк. 194 (справка на аг. “Ромко”).

⁵³ ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 56 (1953). – Спр. 6. – Т. 1. – Арк. 177 (доповідь нач. ВББ УМВС Станіславської обл. Костенко); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 132–134 (інф. звіт Коломийського НП за грудень 1946 р.).

На терені округи впродовж 1945–1946 рр. постійно перебував крайовий референт СБ КК “Митар”, а також періодично знаходився вишкільник СБ КК Василь Шеванюк-“Залізний”. Під їх керівництвом проведено ряд есбістських вишколів⁵⁴.

Зиму 1946–1947 рр. “Митар” зимував у бункерах на полонині Марішеска біля гори Гомул. Тут перебувало 23 есбісти (“Митар”, “Кіров”, “Недобитий”, “Заверюха” та інші). Наприкінці зимівлі “Митар” особисто прийняв у них екзамени та провів призначення на посади⁵⁵.

Навесні 1947 р. біля гори Грегит відбувся великий збір керівного складу Коломийської округи (понад 40 чол.), на якому також був присутній окружний провідник ОУН Буковини Василь Савчак-“Сталь”⁵⁶.

На зборі розглядалося одне із головних питань – це посилення пропагандистської роботи серед населення, тобто виконання засади “Кожен член пропагандист”⁵⁷.

Через значні втрати серед командного та рядового складу впродовж 1946–1947 р., відділи УПА ТВ-21 “Гуцульщина” влітку 1947 р. розформовуються, а останні (залишки) відділи – навесні 1948 р. Частина командного складу ТВ-21 переведено до збройного підпілля та призначена на керівні посади. Частину командного складу (сотенні, чотові) призначено районними тереновими провідниками, а інша частина, після проходження есбістського вишколу – референтами і слідчими СБ. Політвиховників відділів УПА призначено референтами пропаганди⁵⁸.

Після вказівки окружного провідника “Бориса” про демобілізацію відділів УПА, більшість вояків скеровано до кущових боївок та боївок СБ. Також частина повстанців спрямована на підсилення підпільних кадрів Буковинської округи ОУН⁵⁹.

1948 р. приніс збройному підпіллю Коломийщини відчутні втрати: загинув окружний референт пропаганди Роман Качорівський-

⁵⁴ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 66 (лист окр. пров. “Бориса”); ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 114 (агентурное донесение аг. “Громадянин”).

⁵⁵ Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Арк. 75–77 (протокол допиту Хімчака П.).

⁵⁶ ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 139 (повідомлення аг. “Гуцул”).

⁵⁷ Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 2 (скор. відпис записки окр. пров. “Бориса”).

⁵⁸ ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 89 (справка отдела 2-Н); ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 6–7 (справка по Коломийському надрайонному “проводу” ОУН); Літопис УПА. Нова серія. – Т. 19: Підпілля ОУН на Буковині, 1943–1951. Документи і матеріали. – Київ – Торонто, 2012. – С. 44.

⁵⁹ Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28379. – Арк. 73 (протокол допиту Харука М.); Літопис УПА. Нова серія. – Т. 19: Підпілля ОУН на Буковині, 1943–1951. Документи і матеріали. – Київ – Торонто, 2012. – С. 44.

“Рибак”, надрайонний провідник Косівщини “Підгірський”, надрайонні референти та працівники техзвен. Полягло також значне число районних провідників та референтів ОУН⁶⁰.

Ще на початку жовтня 1947 р. загинули керівники Закарпатського окружного проводу ОУН. На нараді, яка відбулася в перших числах травня 1948 р. у гірській місцевості Надвірнянського району, крайовий провідник КК Василь Сидор-“Шелест” дав завдання окружному провіднику Коломийщини “Борису” охопити своєю діяльністю Закарпатську область (іншу частину Закарпаття мав охопити Дрогобицький окружний провід).

Після повернення, “Борис” призначив старшим з опанування Закарпаття окружного субреферента пропаганди Івана Гуралю-“Гайворона”. Група підпільників, яка була підсилена демобілізованими вояками сотні “Вихора”, у червні 1948 р. вирушила на закарпатський терен⁶¹.

Значної шкоди підпіллю Коломийського надрайону завдало захоплення у полон 3 травня 1948 р. надрайонного референта СБ Віктора Оманчука-“Олеся”, який погодився на співпрацю з ворогом. Від його зради найбільше постраждали надрайонна референтура пропаганди і підпільники Обертинського та Коршівського районних проводів ОУН. Також “Олеся” видав архів крайового референта СБ КК “Митаря”. Згодом за його підписом, з метою дискредитації, емгебісти стали поширювати комунікат про “зраду” окружних керівників “Бориса” та “Кірова”⁶².

Найбільш визначною подією 1949 р. став пропагандистський рейд до сусідньої Румунії великої групи підпільників Коломийської округи (бл. 20 чол.), головним завданням якого було встановлення контакту з румунським антикомуністичним підпіллям. Очолювали групу командир ТВ-21 сотн. Петро Мельник-“Хмара” та окружний референт пропаганди пор. Назарій Данилюк-“Перебийніс”⁶³.

Ще у червні 1948 р. пор. “Перебийніс” отримав від окружного провідника “Бориса” завдання (за дорученням крайового провідника КК “Шелеста”) провести розвідку про боротьбу румунського підпілля з комуністичним режимом, настрої місцевого насе-

⁶⁰ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 309–314 (характерные вербовки агентуры – агент “Громадянин”).

⁶¹ ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-7443. – Арк. 234–236 (докладная записка по аг. делу “Верховинцы”); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 13. – Арк. 200; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 263–264 (доповідь по АС “В’юни”).

⁶² ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 58 (1953). – Спр. 12. – Т. 1. – Арк. 4–5 (спецсообщение о вербовке агента-внутренника под псевдонимом “Громадянин”); Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 1–1зв. (відповідь НП “Олеся”).

⁶³ ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67578. – Т. 1. – Арк. 152–153 (протокол допиту Рабинюка В.).

лення, а також набути явочні квартири та зв'язкові пункти для переходу через територію Румунії. Він разом із хор. Дмитром Білінчуком-“Хмарою” та його рідним братом Василем Білінчуком-“Сибіряком” у районі г. Копілаш перейшли радянсько-румунський кордон і з 4 по 7 липня 1948 р. знаходилися на території Румунії, а потім тим самим маршрутом повернулися назад⁶⁴.

Навесні 1949 р. командир ТВ-21 “Хмара” отримав завдання від крайового референта пропаганди КК (згодом крайовий провідник) Степана Слободяна-“Єфрема” підготувати та здійснити рейд. Були підібрані кадри (бойовики СБ та колишні повстанці), виготовлені листівки румунською мовою та інше.

Група в ніч з 26 на 27 червня 1949 р. перетнула радянсько-румунський кордон. На румунській території рейд тривав два тижні, під час якого підпільники проводили мітинги та поширювали листівки серед місцевого населення. Група маневруючи, 9 липня перейшла кордон і без втрат повернулася до с. Космач. Але встановити контакт з румунським підпіллям так і не вдалося через його розгром⁶⁵.

Варто зазначити, що комендант боївки СБ Жаб'євського районного проводу ОУН Василь Небесійчук-“Заведія” в складі невеликої групи есбістів, здійснив перехід до Румунії і влітку 1950 р., але цей рейд був менш масштабний і не мав такого значення, як попередній⁶⁶.

У середині вересня 1950 р. на терені Коломийщини відбулася нарада керівного складу підпілля Коломийської та Буковинської округ, на якій перебували: крайовий провідник КК “Єфрем”, організаційний референт КК “Сталь”, окружні керівники обох округ. Одним з ключових питань, яке розглядалося на цій нараді, було поширення ідей революційно-визвольного руху на терен центральних, південних і східних областей України за програмою ОУН “Орлик” (інша назва “Харків”). Згідно цієї програми, розробленої в середині 1940-х рр., за Коломийською округою ОУН закріплено Дніпропетровську та Запорізьку області⁶⁷.

⁶⁴ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 47. – Арк. 214–215 (агентурное донесение аг. “Второй”).

⁶⁵ Манзуренко В., Гуменюк В. Рейд УПА в Румунію 1949 р. – Львів–Рівне: Видавництво Старого Лева, 2007. – С. 19–22; ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 47. – Арк. 214.

⁶⁶ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 298 (план агентурно-оперативних заходів по ліквідації учасників Коломийського окружного проводу ОУН).

⁶⁷ ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 7. – Арк. 9 (докладная записка по аг. делу “Верховинцы”); Ніколаєва Н. Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944–1954 рр. – Літопис УПА. Серія “Події і люди”. – Кн. 20. – Торонто-Львів: Літопис УПА, 2012. – С. 82–83.

Для роботи на Сході впродовж 1950 р. від Коломийської округи підготовлено та відправлено 4 підпільники⁶⁸.

Щодо чисельності збройного підпілля, то наприкінці серпня 1950 р. на терені Коломийської округи діяло 320 підпільників, в т. ч. 22 дівчини (ОП – 24 чол., Коломийський НП – 76 чол., Косівський НП – 169 чол., Городенківський НП – 42 чол., Рахівський НП – 9 чол.)⁶⁹.

Упродовж III та IV кварталів 1950 р. на терені Косівського надрайону відбувалися обширні облави на великі лісові масиви із залученням до 2.000 солдатів внутрішніх та прикордонних військ. Унаслідок цих акцій, 8 серпня 1950 р. біля г. Грегит у сутичці з ворогом загинули два підпільники, а кущового Юрія Сорича-“Гая” пораненим захоплено в полон. На допитах “Гай” видав інформацію про можливе місце базування керівників окружного проводу Коломийщини у районі г. Корметура⁷⁰.

Унаслідок вдалої чекістсько-військової операції 20 жовтня 1950 р. у гірській місцевості неподалік с. Шешори Косівського району загинули: крайовий організаційний референт КК “Сталь”, окружний провідник “Борис” (який одночасно виконував обов’язки крайового субреферента пропаганди КК), надрайонний провідник Городенківщини Тарас Буджак-“Сталевий” та інші. Тож збройне підпілля Коломийщини зазнало вагомих кадрових втрат⁷¹.

У червні 1951 р. референти “Сірий” і “Кіров” перебували на нараді у крайового референта пропаганди КК Михайла Дяченка-“Гомона”, де “Сірого” призначено окружним провідником ОУН Коломийщини. Проте вже в липні т.р. зв’язок окружного проводу з Карпатським крайовим порушився, через загибель “східних” зв’язківців⁷².

Керівництво УМДБ Станіславської обл. докладало значних зусиль для ліквідації Коломийського окружного проводу ОУН. Для його розробки і знищення впродовж 1945–1951 рр. ство-

⁶⁸ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 13. – Арк. 204 (блокнот край. пров. КК “Єфрема”).

⁶⁹ ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 41 (блокнот край. пров. КК “Єфрема”).

⁷⁰ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 193–194 (сусп.-пол. звіт Косівського НП за IV кв. 1950 р.).

⁷¹ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 193–194 (сусп.-пол. звіт Косівського НП за IV кв. 1950 р.); ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 7. – Арк. 93–99 (спеціальное сообщение о ликвидации органами МГБ членов краевого “провода” ОУН “Запад-Карпаты” “Сталя”, “Бориса” и других руководящих участников оуновского подполья в Станиславской области).

⁷² Український визвольний рух / Центр досліджень визвольного руху, Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича НАН України. – Львів, 2007. – 36. 9. – 23–26.

рювалися оперативно-військові групи, проводилися масштабні операції, посилювалася агентурна діяльність, але ці заходи не давали бажаних результатів: повністю ліквідувати збройне підпілля Коломийщини.

Наприкінці 1950 р. для ліквідації Коломийського ОП була створена опергрупа на чолі із заступником начальника відділу 2-Н УМДБ майором Слеповим, яка сконцентрувала свої зусилля на захопленні зв'язківців пор. "Кірова" "Яросевича" і "Сміхуна". 24 липня 1951 р. через застосування спецпрепарату "Нептун-47", оперативникам вдалося здійснити свій план. Полонений "Яросевич" повідомив місце знаходження бункеру "Кірова" і 28 липня т.р. опергрупа провела успішну операцію в Яремчанському районі, захопивши пораненою його дружину Надію Кульчицьку-"Надю", але самого "Кірова" у той час там не було. Кульчицька на допитах зізналася, що заради неї і сина, "Кіров" припинить боротьбу проти радянської влади та вийде з повинною. Оперативники написали до нього листа і у записці-відповіді "Кіров" дав згоду на співпрацю⁷³.

23 вересня 1951 р. на конспіративній квартирі у м. Коломия відбулася зустріч "Кірова" з начальником УМДБ Станіславської обл. полковником Шевченком. "Кіров" видав усю структуру, керівний склад окружного, надрайонних і районних проводів ОУН Коломийщини, лінії і пункти зв'язку. Після цього його завербовано як агента-внутрішника під оперативним псевдонімом "Тарас Степанович" та надано можливість зустрітися з дружиною. По завершенню зустрічі, "Кіров" був повернутий до підпілля⁷⁴.

У вересні 1951 р. оперативниками відділу 2-Н УМДБ Станіславської обл., з метою нагромадження інформації про діяльність Коломийського окружного проводу ОУН, була заведена агентурна справа "Перехват" (впродовж 1945–1951 рр. всі оперативні заходи на Коломийський ОП здійснювалися за АС "Карпати"). Головну роль у ліквідації керівних структур збройного підпілля Коломийщини відіграла агентурно-бойова група відділу 2-Н УМДБ. Агенти-бойовики, маскуючись під зв'язківців та охоронців, на пунктах зв'язку здійснювали захоплення керівників збройного підпілля, а рядових членів ліквідували⁷⁵.

⁷³ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 207–210 (докладная записка по аг. делу "Перехват").

⁷⁴ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 190–191 (вопросы тактики, методов и средств, применявшихся органами госбезопасности в борьбе с украинскими националистами).

⁷⁵ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 85. – Арк. 150–172 (докладная записка по аг. делу "Перехват"); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 83. – Арк. 175 (справка на аг. "Кармелюк").

Після знищення або захоплення провідних кадрів визвольного руху, були створені т.зв. “легендовані” проводи, які діяли під контролем УМДБ і очолювані агентами-бойовиками. Метою створення таких структур було: остаточне знищення рештків збройного підпілля Коломийщини, ліквідація керівників Карпатського крайового проводу ОУН Миколи Твердохліба-“Грома” і Михайла Дяченка-“Гомона”, а також захоплення парашутистів-кур’єрів, закинутих до України ЗЧ ОУН та ЗП УГВР⁷⁶.

Унаслідок зради таких чільних есбістів, як Роман Тучак-“Кіров”, Микола Ільницький-“Орест”, Петро Кузьменюк-“Кордуб” та інших, упродовж другої половини 1951 р. і першої половини 1952 р. підпільний рух на терені Коломийської округи був в основному ліквідований⁷⁷.

Вижили завдяки підозрам у зраді “Кірова”, окремі групи підпільників Печеніжинського і Городенківського районів, які не виходили з ним на зв’язок. Але і вони загинули впродовж 1953 р. Останні борці за волю були захоплені до полону на початку вересня 1956 р. у Чернелицькому районі⁷⁸.

Надзвичайно важка та безкомпромісна боротьба збройного підпілля на терені Коломийської округи ОУН впродовж 1940–1950-х рр., яка координувалася УГВР та Проводом ОУН(р), залишилася в пам’яті української нації світлою сторінкою нашої багатостраждальної історії. Цілий ряд керівних і рядових кадрів збройного підпілля даної округи, відповідними постановами УГВР та наказами ГВШ УПА, відзначено Срібними та Бронзовими хрестами заслуги і бойової заслуги⁷⁹.

Даний збірник є вшануванням пам’яті загиблих українських патріотів на Майдані, а також полеглих військових та добровольців усіх збройних формацій під час проведення АТО на сході нашої держави.

⁷⁶ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 146–176 (справка по груповому делу аг. разработки “Перехват”); ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 243–248.

⁷⁷ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 84. – Арк. 116 (план агентурно-оперативных мероприятий по созданию легендированного, так называемого Карпатского Краевого “провода” ОУН и использованию его в контрразведывательных целях).

⁷⁸ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 247–248; Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. (протоколи допитів Врубеля В.).

⁷⁹ ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 252, 257–265.; Т. 62. – Арк. 198–204, 208, 211, 213–214 (накази ГВШ УПА).

Перший розділ даного видання “Звітно-інформаційні документи Коломийського окружного проводу ОУН” містить звіти, записки та листи окружного проводу Коломийщини, які охоплюють період 1945–1947 рр. (5 документів).

Другий тематичний розділ включає звіти надрайонних проводів (Коломийщини, Косівщини, Городенківщини, Рахівщини) та списки і додатки до списків полеглих членів ОУН. Документи (загальне число 19) охоплюють період 1946–1952 рр.

Третій тематичний розділ складають звіти районних проводів за період 1945–1950 рр. (9 документів).

Щодо звіту за 1952 р. (документ ч.10 другого розділу), то до нього варто підходити із застереженням, бо цілком імовірно, що це документ Коломийського надрайонного “легендованого” проводу, який діяв під контролем управління МДБ Станіславської області.

Документи і матеріяли передруковано без скорочень, у повній відповідності до оригіналу.

Усі документи і матеріяли, що публікуються, мають заголовки, складені упорядниками. У них зазначено порядковий номер, тип документа, за наявності – авторство, зміст, дата та діловодний номер. Якщо дату створення документа не встановлено, він датується за змістом, супровідними документами, тощо. У такому разі умовну дату подано в квадратних дужках [Січень 1950 р.].

Пропущені, непрочитані та пошкоджені частини текстів позначаються квадратними дужками [...]. Незрозумілі частини текстів позначено графічно (xx*). Передрук документів і матеріялів з інших видань зазначено в легенді документа.

У збірнику максимально збережено лексику, авторські і редакторські особливості джерел. Без змін подано власні й географічні назви. Згідно із сучасними нормами виправлено пунктуацію, вживання лапок. Текст документів і матеріялів подано на основі сучасних правил публікації історичних документів. Орфографічні помилки в написанні виправлено без застережень. Зокрема, у відповідності з вимогами сучасного українського пра-

вопису виправлено написання прийменників, часток (рівнож – рівно ж, з боку – збоку). Упорядковано вживання апострофа (св'ято – свято, подвір'я – подвір'я). Орфографічні помилки, що перекручують смислове значення, подано у примітках. У відповідності до тексту подано криптоніми.

Гриф <таємне> відтворюється в правому верхньому кутку тексту документа. Гриф <відпис> не передається, оскільки його значення відбивається терміном <копія> у легенді документа. Помітки на документах (резольції, адресування), що стосуються їхнього змісту, збережено і подано як продовження тексту документа. Інші з них опущено.

Закреслені слова в тексті не подано. В окремих випадках для повного відображення змісту закреслені місця відтворено в тексті й графічно виділені (<xx>). Скорочено написані слова, крім загальноприйнятих скорочень, відтворено повністю та графічно виділено (<xx[x]>).

Кожен документ супроводжується легендою, в якій зазначено місце його зберігання (скорочена назва архіву, номер фонду, опису, справи, тому, аркуші), вказується автентичність документа (оригінал, копія, засвідчена копія). Зазначено відтворення документів (рукопис, машинопис), інформація про попередню публікацію чи передрук документа подається в легенді.

У виданні представлено фотопортрети, а також сюжети підпільного життя, з архівів (ГДА СБУ, архіву УСБУ ІФО), публікацій “Літопису УПА”, приватних збірок Михайла Андрусяка та Василя Гуменюка. Зазначені у підписах під портретами функційні та військові ступені за часом відповідають найвищим за час їх діяльності на терені Коломийщини. Також використано схеми, карто-схеми. Представлені матеріали зберігаються в комп'ютерній фототеці видавництва “Літопис УПА”.

В англomовних текстах вжито модифіковану систему транслітерації Бібліотеки Конгресу США.

Упорядники складають щиру подяку співробітникам ГДА СБУ Володимиру Іванченку та Костянтину Байді, керівнику архіву УСБУ в Івано-Франківській обл. Андрію Тинковану, завідувачу Косівського філіалу обласного музею визвольної боротьби ім. Степана Бандери Людмилі Луканюк.

За вагому допомогу при підготовці та виданні збірника, висловлюємо подяку Михайлу Андрусяку (м. Коломия), Ірині Войцехівській (м. Чернівці), Руслану Забілому (м. Львів), Роману Ковалю (м. Київ), Богдану Кіндрачуку (м. Чернівці), Роману Клічуку (м. Чернівці), Андрію Мацьківу (м. Київ), Петру Пліхтяку

(с. Пістинь Косівського р-ну), Івану Романюку (м. Городенка), Михайлу Романюку (м. Львів), Ларисі Сидоренко (м. Прилуки), Юрію Тимошенко (м. Коломия), Богдану Хрунику (м. Чернівці).

Особливу подяку складаємо проф. Петру Потічному (м. Торонто, Канада) та Ігорю Гомзяку (м. Львів) за постійні консультації при підготовці видання.

Окрема подяка Роману Кулику, головному адміністраторові видавництва “Літопис УПА” (м. Торонто, Канада), а також Марті Олійник (м. Монреаль, Канада) за англomовні переклади.

*Дмитро Проданик
Василь Гуменюк*

INTRODUCTION

The present volume, *The OUN Kolomyia Okruha: Documents and Materials, 1945–1952*, contains reports, addenda to reports, notes, letters, and lists of fallen members of the armed underground (a total of 33 documents), all of which provide information about the activities of OUN structures on the territory of Kolomyia okruha.

The collection includes an Introduction surveying published historical sources, documents and other materials, and addenda. The documents section is divided into three thematic groups: 1) information-report documents of the OUN's Kolomyia okruha leadership; 2) information-report documents of the nadraion leaderships of Kolomyia okruha; and information-report documents of the raion leadership of Kolomyia okruha. The documents and other materials in each thematic chapter are grouped chronologically according to their respective place.

The following archival collections were consulted during the preparation of this volume for publication: the collections held at the State Archive of the Security Service of Ukraine (HDA SBU), the archive of the Directorate of the Security Service of Ukraine in Ivano-Frankivsk oblast (USBU IFO), the archive of the Center for Research on the Liberation Movement (TsDVR), and private collections of researchers studying the armed struggle for independence in the 1940s–1950s.

Documents pertaining to the activities of the OUN underground network in the Kolomyia area have been published in a number of volumes in the series *Litopys UPA*. Volumes 18 and 19 of the main series¹, in particular, contain articles and reports written by the commanders of Tactical Sector TV-21 “Hutsul'shchyna,” who entered the ranks of the armed underground following the disbandment of

¹ *Karpats'ka hrupa UPA “Hoverlia,”* “*Litopys Ukrain's'koi Povstans'koi Armii* (hereafter cited as *Litopys UPA*), vol. 18, bk. 1, *Dokumenty, zvity ta ofitsiini publikatsii* (Toronto, 1990); *Karpats'ka hrupa UPA “Hoverlia,”* *Litopys UPA*, vol. 19, bk. 2, *Spomyny, statti ta vydannia istorychno-memuarnoho kharakteru* (Toronto, 1992).

the UPA units. Volumes 3, 4, 5, 6, and 7 of the new series² of Litopys UPA, which feature documents prepared by Soviet party organs, contain data on the results of military operations and secret agent/search measures conducted by the NKVD-MVD-MGB in the struggle against the Ukrainian revolutionary liberation front; actions aimed at the deportation of the families of underground members to far-flung regions of the USSR; and propaganda and collectivization campaigns.

Documents and other materials pertaining to the Kolomyia area have also been published in books about the Ukrainian national liberation movement in Ukraine's Prykarpattia (Subcarpathia) region,³ *The Chronicle of Unvanquished Ukraine*,⁴ and Volodymyr Serhiichuk's study of the Ukrainian liberation struggle in the Prykarpattia region between 1939 and 1955.⁵

An immense amount of information about fallen and arrested members of the Ukrainian underground and sympathizers and civilians who provided help to the members of the liberation movement is contained in the 27-volume publication *Rehabilitated by History*.⁶

² *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: dyrektyvni dokumenty TsK Kompartii Ukrainy 1943–1959*, Litopys UPA, n.s., vol. 3 (Kyiv; Toronto, 2010); *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(B)U, obkomiv partii, NKVS-MVS-KDB (1943–1950)*, Litopys UPA, n.s., vol. 4, bk. 2, 1943–1945 (Kyiv; Toronto, 2002); *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(B)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, Litopys UPA, n.s., vol. 5, bk. 2, 1946–1947 (Kyiv; Toronto, 2002); *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(B)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, Litopys UPA, n.s., vol. 6, bk. 3, 1948 (Kyiv; Toronto, 2003); *Borot'ba proty UPA i natsionalistychnoho pidpillia: informatsiini dokumenty TsK KP(B)U, obkomiv partii, NKVS-MVS, MDB-KDB (1943–1959)*, Litopys UPA, n.s., vol. 7, bk. 4, 1949–1959 (Kyiv; Toronto, 2003).

³ *Ukrains'kyi natsional'no-vyzvol'nyi rukh na Prykarpatti v XX stolitti: Dokumenty i materialy*, ed. M. Kuhutiak, vol. 2, bk. 1, 1939–1945 (Ivano-Frankivsk: KPF "LIK," 2009); *Ukrains'kyi natsional'no-vyzvol'nyi rukh na Prykarpatti v XX stolitti: Dokumenty i materialy*, ed. M. Kuhutiak, vol. 2, bk. 2, 1945–1946 (Ivano-Frankivsk: KPF "LIK," 2010); *Ukrains'kyi natsional'no-vyzvol'nyi rukh na Prykarpatti v XX stolitti: Dokumenty i materialy*, ed. M. Kuhutiak, vol. 2, bk. 3, 1947–1957 (Ivano-Frankivsk: KPF "LIK," 2011).

⁴ *Litopys neskorenoi Ukrainy: Dokumenty, materialy, spohady*, bk. 2 (Lviv: Prosvita, 1993).

⁵ Volodymyr Serhiichuk, *Ukrains'kyi zdvyh: Prykarpattia, 1939–1955* (Kyiv: Ukrain's'ka Vydavnycha Spilka, 2005).

⁶ *Reabilitovani istorieiu: Ivano-Frankivs'ka oblast': U dvokh tomakh*, bk. 1, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivsk: Misto NV, 2004); *Ivano-Frankivs'ka oblast': U dvokh tomakh*, bk.2, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivsk: Misto NV, 2006); *Reabilitovani istorieiu, Ivano-Frankivs'ka oblast': U p'iaty tomakh*, vol. 1, *Kolomyis'kyi i Kosivs'kyi raiony*, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivsk: Lileia-NV, 2000); vol. 2, *Misto Ivano-Frankivs'k, Bohorodchans'kyi, Verkhovyns'kyi, Nadvirnians'kyi raiony*, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivsk: Lileia-NV, 2001); vol. 5, *Horodenkivs'kyi, Sniatyns'kyi i Tlumats'kyi raiony*, comp. L. Vardzaruk (Ivano-Frankivsk: Misto NV, 2003).

The revolutionary liberation struggle of the UPA and the armed OUN underground in the Kolomyia area is reflected in the works of the writer Mykhailo Andrusiak⁷; the historians and regional history specialists Ihor Andrukhiv and Anatolii Frantsuz⁸; Petro Arsenych⁹; Volodymyr Blyzniuk¹⁰; Vasyl' Humeniuk¹¹; Nestor Myzak¹²; Mykhailo Tomashchuk¹³; and Petro Pidleteichuk,¹⁴ a participant of the liberation struggle. Authors Petro Lehkyi¹⁵ and Mykhailo Bilinchuk¹⁶ wrote about their respective brothers, who fought in the ranks of the Ukrainian insurgents.

The activities of the OUN and the UPA on the territory of individual raions are highlighted in the works of Ivan Romaniuk¹⁷ (about Horodenka raion, which includes the former Chernelytsia and parts of Obertyn and Hvizdets raions) and Petro Pidleteichuk¹⁸ (about Kosiv raion, which includes the former Kutu and Yabluniv raions). The liberation struggle in the Hutsul region (today's Kosiv and Verkhovyna raions) is discussed in the works of Hryhorii Dem'ian¹⁹ and Petro Siredzhuk.²⁰

⁷ M. Andrusiak, *Braty vohniu* (Kolomyia: Vik, 2004), idem, *Komandyry viddiliv 21-ho (Kolomyis'koho) taktychnoho vidtynku UPA "Hutsul'shchyna": Istoryko-biohrafichne doslidzhennia* (Kolomyia: Vik, 2005); idem, *Braty hromu* (Kolomyia: Vik, 2006); idem, *Braty prostovor* (Kolomyia: Vik, 2007).

⁸ I. Andrukhiv and A. Frantsuz, *Stanislavshchyna: dvadtsiat' buremnykh lit (1939–1950): Suspil'no-politychnyi ta istoryko-pravovyi analiz* (Rivne; Ivano-Frankivsk: Vydavnycha firma "Talia," 2001).

⁹ P. Arsenych, *Diial'nist' UPA ta zbroinoho pidpillia OUN na Prykarpatti: Do 65-richchia stvorennia UPA* (Ivano-Frankivsky: Nova Zoria, 2007).

¹⁰ V. Blyzniuk, *My staly voli na storozhi* (Vyzhnytsia, 1994); idem, *My rvaly kaidany: Vyzvol'ni zmahannia UPA 194–55 rr.* (Kosiv: Pysanyi Kamin', 2000).

¹¹ V. Humeniuk, *Povist' pro "Nedobytoho"* (Lviv: PP Soroka T.B., 2005).

¹² N. Myzak, *UPA–"Zakhid" i zbroine pidpillia OUN u borot'bi za Ukrain'ku Samostiinu Sobornu Derzhavu u 1942–1960 rr.* (Chernivtsi; Toronto: Prut, 2011).

¹³ M. Tomashchuk, *Zapalala vohnem* (Kolomyia: Vik, 2000); idem, *Smertiu smert' podolav* (Kolomyia: Vik, 2002); idem, *Spalakh* (Kolomyia: Viki, 2004).

¹⁴ P. Pidleteichuk, *Za usmikh svitanku* (Kolomyia: Vik, 1997).

¹⁵ P. Lehkyi, *Lytsar neskorenoi Ukrainy* (Ternopil: Dzhura, 2006); idem, *Lytsar neskorenoi Ukrainy: Rozpovid' pro neskhytneho providnyka Kolomyis'koho okruzhnogo provodu OUN-UPA Borysa-Hryhorii Lehkoho*, 2d exp. ed. (Ternopil: Dzhura, 2010).

¹⁶ M. Bilinchuk, *Dolia bortsia* (Lviv: Krai, 1998).

¹⁷ I. Romaniuk, *Stezhok bahato, a doroha odna: Zbirka* (Ivano-Frankivsk: Plai, 2012).

¹⁸ P. Pidleteichuk, *"Za spalenu khatu—za zrubanyi sad..." : Spohady z istorii vyzvol'nykh zmahan'* (Kosiv: Pysanyi kamin, 2009).

¹⁹ H. Dem'ian, "Hutsul'shchyna u vyzvol'nii borot'bi OUN i UPA: Narys istorii ta fol'klorystyky," in *Istoriia Hutsul'shchyny*, ed. Mykola Domashevsky (Lviv, 2000);

²⁰ P. Siredzhuk, "Povstans'ki aktsii, diial'nist' militsii, chekistiv z likvidatsii rukhu oporu na terytorii Hutsul'shchyny u zvedenniakh raionnykh ta oblasnoho voiennykh komisariativ (druha polovyna 1940–1950-ti roky)," *Halychyna*, no. 24 (2013): 303–14, http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nikp_2013_24_43.pdf.

A considerable amount of data on the liberation movement on the territory of Kolomyia okruha is found in publications (historico-memoiristic collections) produced by the Ukrainian diaspora, for example, a two-volume collection of memoirs and articles on Kolomyia and the Kolomyia area²¹ and a two-volume collection of memoirs and articles devoted to the Horodenka area.²²

A wealth of little-known facts pertaining to the armed struggle of the Ukrainian underground in the Kolomyia area is found in the works of Petro Sodol', Petro Mirchuk, Lev Shankovs'kyi, and Vasyl' Veryha.²³

In the period since Ukraine gained its independence, researchers and regional history specialists have published numerous books about villages and other populated places in the Prykarpattia region, which contain a substantial number of biographical sketches of the participants of the Ukrainian liberation movement.²⁴

²¹ *Kolomyia i Kolomyishchyna: Zbirnyk spomyniv i stattei pro nedavnie mynule*, vol. 1, ed. and comp. B. Romanenchuk, vol. 1 (Philadelphia; Kolomyia: Vydannia Komitetu Kolomyian, 2008).

²² *Horodenshchyna: Istorychno-memuarnyi zbirnyk*, vol. 1, ed. M. Marunchak (New York; Toronto; Winnipeg, 1978); *Horodenshchyna: Istorychno-memuarnyi zbirnyk*, vol. 2, comp. I. Romaniuk, ed. V. Nykyforuk (New York; Winnipeg; Horodenka, 2002).

²³ P. Sodol', *Ukrains'ka Povstancha Armiia, 1943–1949; Dovidnyk* (New York: Prolog, 1994); idem, *Ukrains'ka Povstancha Armiia, 1943–1949; Dovidnyk druhyi* (New York: Proloh, 1995); P. Mirchuk, *Ukrains'ka Povstans'ka Armiia, 1942–1952: Dokumenty i materialy* (Lviv: Prosvita, 1991); L. Shankovs'kyi [Lew Shankowsky], "Ukrains'ka Povstancha Armiia," in *Istoriia ukrains'koho viis'ka (1917–1995)*, comp. Ia. Dashkevych (Lviv: Svit, 1996), pp. 482–695; V. Veryha, *Vtraty OUN v chasi Druhoi svitovoi viiny* (Toronto: Novyi shliakh, 1991).

²⁴ Pavlo Andrushko and Lurii Feniak, *Istoriia Verkh'n'oho Verbizha* (Kolomyia: Vik, 2007); Stefaniia Horal', *Istoriia Pidhaichykyv* (Kolomyia: Vik, 1995); Volodymyr Hrabovets'kyi, *Istoriia Pechenizhyna* (Kolomyia: Svit, 1993); Hanna Hryhor'ieva, *Istoriia sela Pereriv* (Kolomyia: VAT Kolomyis'ka drukarnia im. Shukhevycha, 2003); Mykhailo Dovirak, *Pechenizhyn* (Kolomyia: VAT Kolomyis'ka drukarnia im. Shukhevycha, 2005); Iaroslav Zholobailo, *Tse Matiivtsi—nashе село...: Istoryko-etnohrafichnyi narys* (Kolomyia: Vik, 2000); Taras Kosovych, *Moie ridne село Velyka Kam'ianka* (Ivano-Frankivsk: Vydavnycha sprava, 2006); Bohdan Kupchyns'kyi, *Istoriia Tyshkivtsiv (v datakh, podiiakh i faktakh)*; 2 vols., vol. 1 (Kolomyia: Vik, 1994); vol. 2 (Ivano-Frankivsk: Nova Zoria, 1999); Mykhailo Lasiichuk, Ivan Ludchak, and Mykola Vasyl'chuk], *Nyzhnii Verbizh: Narysy i materialy z istorii ta narodoznavstva* (Kolomyia: Vik, 1995); Mykhailo Myroniuk, *Istoriia Korolivky z naidavnishykh chasiv do s'ohodennia* (Kolomyia: n.p., 2000); Mariia Petruk and Dmytro Petruk, *Istoriia Tovmachyka: Istoryko-kraieznavchyi narys* (Kolomyia: Vil'nyi holos, 2000); Ivan Romaniuk, Myroslav Kindrachuk, and Ivan Myroniuk, *Kotykvka vid Trypillia do nashykh dnev: Istoryko-kraieznavchyi narys pro kolyshnie peredmistia Horodenky* (Ivano-Frankivsk, 2014); Mykola Savchuk, *Istoriia Maloho Kliucheva: Istoryko-kraieznavche vydannia* (Kolomyia: TzOV Polihrafist, 2005); idem, *Istoriia Markivky* (Kolomyia: n.p., 2002); Markiiian Sav'iuk, *Kovalivka: Viina i liuds'ki doli* (Kolomyia: Vik, 1999); Bohdan Seniuk, *Hvizdets'—misto: (shtrykhy z istorii Hvizdtsia i mezhivnyk sil)* (Ivano-Frankivsk: PP Tretiak I. Ia., 2007); M. Sorych, *Istoriia Myshyna* (Kolomyia: Vik, 2000); Vasyl' Stefak, *Rungury: Narysy z istorii sela* (Kolomyia: Vik, 2002); Vasyl' Futuluichuk and V. Rohozina-Marusiak, *Kniazhdvir: Istoryko-kraieznavchyi narys* (Makiivka: Hrafiti, 1998).

The structure of the OUN's Kolomyia okruha is examined tangentially by the historian Vasyl' Il'nyts'kyi in his study of the structure and leading composition of the Karpat'kyi kraï (hereafter called KK) leadership of the OUN.²⁵

The activity of agentura fighting groups and false-flag leaderships that operated under the control of the oblast MGB Directorate on the territory of Kolomyia okruha is examined in works by Mykhailo Andrusiak²⁶ and Nestor Myzak.²⁷

The participation of natives of eastern Ukraine in the liberation movement in the Kolomyia area is examined by Roman Koval'²⁸; insurgent photographs are the focus of a study by Vasyl' Humeniuk and Solomiia Iakym'iuk²⁹; and insurgent raiding groups into neighbouring Romania are discussed in the work of Vitalii Manzurenko and Vasyl' Humeniuk.³⁰ Biographical sketches of underground leaders were published in the press by V. Babukh,³¹ Stepan Holinei,³² Vasyl' Humeniuk,³³ Ivan Krainii,³⁴ Liudmyla Lukaniuk,³⁵ Andrii Mats'kiv,³⁶ Dmytro Prodanyk,³⁷ and others.

²⁵ V. Il'nyts'kyi, *Provid OUN Karpats'koho kraïu*, Podii i liudy Series, Litopys UPA, vol. 21 (Toronto; Lviv: Litopys UPA, 2012).

²⁶ M. Andrusiak, *Ostanni z kohorty zaliznykh* (Kolomyia: Vik, 2012).

²⁷ N. Myzak, *Potsilunok ludy: Ahenturna robota MDB, MVS proty OUN, UPA*, addendum to the series *Za tebe, sviata Ukraino*, vol. 9 (Chernivtsi; Toronto: Prut, 2011).

²⁸ R. Koval', *Ivan Rembolovych: Istorychnyi narys* (Kyiv: Istorychnyi klub "Kholodnyi lar"; Vinnytsia: DP "Derzhavna kartohrafichna fabryka," 2013).

²⁹ V. Humeniuk and S. Iakym'iuk, *Povstans'ki svitlyny zi skhovku Volodymyra Iakym'iuka—"Askol'da"* (Lviv: Vydavnytstvo Tarasa Soroky, 2007).

³⁰ V. Manzurenko and V. Humeniuk, *Reid UPA v Rumunii 1949 r.* (Lviv; Rivne: Vydavnytstvo Staroho Leva, 2007).

³¹ V. Babukh, "Ne zhubyls' pid lystiam slidy," *Holos Ukrainy*, 19 February 1994, pp. 8–9.

³² S. Holinei, "Ostannii bii sotennoho 'Spartana,'" *Shliakh peremohy*, 24 July 2013, p. 6.

³³ V. Humeniuk, "Providnyk UPA 'Nedobyty,'" *Holos vidrozhennia*, 18 February 2000, p. 3; idem, "Syn Brides'koi zemli—heroi Karpat," *Holos vidrozhennia*, 9 June 2000, p. 2; idem, "'Sskhidniaky' v UPA," *Den'*, 8 February 2003; idem, "Donechchanyn—heroi Hutsul'shchyny," *Kryms'ka svitlytsia*, 22 February 2008, p. 7; idem, "Syn Pidhaiechchyny—heroi Karpat," *Mis'ka brama*, November 2009, pp. 5–6.

³⁴ I. Krainii, "Neskorena rozvidnytsia UPA [Stefaniia Protsak (v shliubi Kostiuik; psevido 'Marta'), holova obl. orh. vseukr. ligy ukr. zhinok]," *Ukraina moloda*, 13 July 2011, p. 10.

³⁵ L. Lukaniuk, "Do 90-richchia vid dnia narodzhennia Hryhoriia Lehkoho 'Borysa,'" *Hutsul's'kyi kraï*, 12 October 2012, p. 3.

³⁶ A. Mats'kiv, "'Dzheims Bond' z Molodiatyna," *Kolomyis'ka pravda*, 2 August 2013, p. 7.

³⁷ D. Prodanyk, "Kurinni 'Perebyinis,'" *Shliakh peremohy*, 19 January 2011, p. 10; idem, "Okruznyi propahandyst 'Arkadii,'" *Shliakh peremohy*, 11 September 2013, p. 6.

Kolomyia okruha, which came into being upon the creation of the Krai Executive of the OUN ZUZ in the first half of February 1929, was one of ten such subdivisions of the organizational structure of the OUN in the country.³⁸

Owing to the occupation by the Red Army of the territory of western Ukraine and the establishment of Soviet power in September 1939, certain changes were introduced into the OUN's structure: the creation of the Stanyslaviv oblast leadership of the OUN, which was comprised of three okruhas: Kolomyia, Stanyslaviv, and Kalush.

As a result of the reorganization of the OUN's structure during the winter of 1944–45, the KK was created on the basis of the Stanyslaviv oblast leadership, and Kolomyia okruha (no. 21) became part of it.

Between the reorganization in 1944–45 and the spring of 1948 Kolomyia okruha consisted of 3 nadraions and 13 raions. In May 1948 Kolomyia okruha was expanded to include Rakhiv nadraion (two raions), which previously had belonged to Zakarpattia okruha.³⁹

An okruha leadership was continuously based on the territory of Kosiv and, sometimes, Kolomyia nadraions. Communications points of the okruha leadership, along with the KK leadership, were located on the territory of Kosiv nadraion. Communications lines passed through the okruha to the Bukovynian okruha of the OUN (eastern communications).⁴⁰

The following OUN leaders spent the winter of 1944–45 in the mountain village of Kosmach, known as the “insurgent capital”: Yaroslav Mel’nyk-“Robert,” oblast leader of the OUN in the Stanyslaviv area (after the reorganization: krai leader of the KK); Volodymyr Livyi-“Mytar,” oblast responsible leader of the SB; and Mykola Tverdokhlib-“Hrim,” commander of VO-4 “Hoverlia.”⁴¹

On 30 January 1945 a dragnet operation took place in the village of Kosmach, involving a large number of NKVD Interior Troops that advanced from several directions. At the time, several battalions (“Hutsul’s’kyi,” “Haidamaky,” and “Karpats’kyi”) and some units of TV-21 “Hutsul’shchyna,” as well as the “Skazheni” Battalion from TV-22 “Chornyi Lis,” were stationed in Kosmach and neighbouring

³⁸ P. Mirchuk, *Narys istorii OUN, 1920 – 1939*, ed. Oleksandr Darovanets’ et al., 3d exp. ed. (Kyiv : Ukrain’s’ka vydavnycha spilka, 2007), pp. 99–101.

³⁹ HDA SBU, f. 13, spr. 398, vol. 13, ark. 185–86, 194–96; HDA SBU, f. 2-N, op. 98 (1954), spr. 14, vol. 1, ark. 42–43 (notebook belonging to the krai leader of the KK Stepan Slobodian-“Yefrem”).

⁴⁰ HDA SBU, f. 65, spr. S-8707 (envelope), ark. 40 (note made by okruha leader “Borys”).

⁴¹ O. Ishchuk, N. Nikolaieva, and Iaroslav Bohdan, “Vsevolod Ramzenko”, *Podii i liudy Series*, vol. 14 (Toronto; Lviv: Litopys UPA, 2011), p. 18; archive of the USBU IFO, f. 5, spr. 8560 P., ark. 15 (report on the interrogation of P. Kuzyk).

villages. After a daylong battle, the UPA units, facing overwhelming enemy forces, were forced to retreat.⁴²

In keeping with a plan approved by Vasyl' Riasnyi, People's Commissar of Internal Affairs of the Ukrainian SSR, a large-scale joint secret police and military operation aimed at the complete liquidation of UPA units and the OUN underground was carried out between 1 and 5 May. This operation involved 8,259 Interior and Border Troops, as well as 8 tanks, 20 aircraft, and 2 armoured trains.

Between 1 and 13 April 1945 operations were carried out on the territory of Kalush and Stanyslaviv okruhas of the OUN, and later all the military subunits were deployed simultaneously to the territory of Kolomyia okruha. From 13 to 19 April 1945 a joint secret police and military operation was carried out on the territory of Zhab'ie, Kosiv, Yabluniv, Yaremche, and, partly, Pechenizhyn raions, involving more than 8,000 Soviet troops. The operation also covered districts of Chernivtsi oblast adjacent to Kolomyia okruha.⁴³

As a result of the enemy blockade of this territory, in April and May 1945 UPA units belonging to TV-21 were split into smaller subunits following a decision handed down by the command of the Tactical Sector, and they waited out the blockade in a mountainous locale near Kosmach.⁴⁴

By late 1945 the tactics of the NKVD/NKGB changed from large-scale dragnet operations to various acts of provocation (the use of special false-flag groups and fighting groups operating under the guise of the SB, mass summons to appear issued to the civilian population, the use of compromising materials), raids carried out by mobile groups and ambushes, which considerably paralyzed movement throughout the territory, and the use of secret agents in carrying out their operations.⁴⁵

At the time, the raion divisions of the NKVD/NKGB had a number of operatives on staff (for example, 9 people at the Kosiv raion division of the NKGB Directorate and 15 at the raion division of the NKVD Directorate). Therefore, in order to strengthen and render assistance to the operatives employed at the raion divisions of the defence and

⁴² The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine, Roberts Library, University of Toronto, fol. 1.

⁴³ HDA SBU, f. 2-N., op. 55 (1953), spr. 5, vol. 3, ark.2-9 (the plan to carry out large-scale Chekist-military operations in Stanyslaviv oblast in the period from 1 April to 5 May 1945); HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 72, ark. 33-43 (extract from a report prepared by the UBB NKVD of the Ukrainian SSR for the first half-year of 1945).

⁴⁴ Archive of the USB IFO, f. 4, spr. 28379, ark. 67 (report on the interrogation of M. Kharuk).

⁴⁵ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 72, ark. 114-116 (Chekist-military operations and prophylactic measures in late 1945).

law enforcement agencies in western Ukraine, for a certain period of time operatives were dispatched from the eastern oblasts of the Ukrainian SSR and the central oblasts of the RSFSR. Each operative had a mobile fighting group comprised of 5 to 15 soldiers, who maneuvered in the daytime throughout the territory, terrorizing the rural population, and at night laid heavy ambushes at the edges of forests, crossings, and river crossings. These large Chekist-military operations were conducted only on the basis of accurate information that had been obtained from secret agents. For carrying out false-flag acts of provocation under the guise of the Ukrainian insurgents, special groups were formed in each raion division of the NKVD/NKGB (eventually they came to be known as agentura-fighting groups). In addition, operatives created a ramified agentura network with the aid of blackmail, threats, and beatings.⁴⁶

One of the most difficult periods in the armed struggle for the Ukrainian Independent United State was the winter of 1945–46, when the elections to the Supreme Soviet of the USSR were slated to take place during the “Winter Blockade” (also known as the “Great Blockade”), on 10 February 1946. The leadership of Soviet party and punitive organs pursued two aims: to destroy the Ukrainian revolutionary liberation movement and hold Soviet-style elections.

In connection with the elections, between 6 January and 10 April 1946 garrisons of NKVD Interior and Border Troops as well as Red Army units were stationed in all the villages of Kolomyia okruha (as well as throughout western Ukraine). One garrison stationed in a single village was manned by 25–50 soldiers. In addition, stations of so-called destruction battalions, numbering between 10 and 40 fighters, were set up in every village.

The members of the armed underground hindered the election process by threatening rural activists and disseminating anti-election leaflets, while UPA subunits fired on polling districts, in many cases at night. However, the enemy blockade of the territory, deep snows, and the Spanish flu epidemic were obstacles to carrying out more significant actions.⁴⁷

⁴⁶ HDA SBU, f. 13, spr. 376, vol. 81, ark. 20 (report of the Kosiv nadraion leadership for the period from 1 September 1946 to 31 March 1947); HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 56, ark.405–6 (the heroism and selflessness of the Chekists in the struggle against the armed OUN gangs); archive of the TsDVR, f. 9, ark. 2–3 (information report prepared by the Kolomyia okruha leadership for the period from 26 August to 30 September 1945).

⁴⁷ HDA SBU, f. 13, spr. 398, vol. 1, ark. 153–54 (report prepared by the commander of TV-21 Petro Mel’nyk-“Khmara” for the period covering 1 January to 1 May 1946); archive of the USBU IFO, f. 4, spr. 15141, ark. 124 (report on the interrogation of M. Lazoryk).

During the three-month-long “Winter Blockade” the OUN underground of Kolomyia okruha suffered significant losses. A considerable number of leaders of the OUN okruha’s nadraion and raion leaderships was killed.⁴⁸

After the garrisons of Interior and Border Troops left the villages, in April 1946 okruha leader “Borys” ordered UPA units to liquidate the stations of destruction battalions.⁴⁹

Throughout 1946 the Ukrainian insurgents, together with Security Service members, liquidated the leaders of various Soviet party and punitive organs. For example, Sarenko, second secretary of the Yabluniv raion committee of the CP(B)U, and Captain Serhiienko, head of the passport office of the Yabluniv raion division of the MVD Directorate, were assassinated, while Senior Lieutenant Chuiko, deputy head of the Korshiv raion division of the MGB Directorate, was captured, along with others.⁵⁰

On 21 October 1946, as a result of a successful Chekist-military operation in the village of Nyzhnii Verbizh, Pechenizhyn raion, Dmytro Rebryk-“Lyman,” an investigator from the krai SB Section of the KK, was wounded and captured after arriving in the area together with the okruha responsible leaders “Rybak” and “Kirov.”⁵¹

Owing precisely to the capture of “Lyman,” who agreed to collaborate with the enemy and then disclosed the location of a bunker (on a slope of Mount Yavoryna, near the village of Lypa in Dolyna raion), on 31 October krai leader of the KK “Robert” was killed together with his wife and bodyguards.⁵²

Another consequence of “Lyman’s” capture and, especially, because of the poor observance of the rules of secrecy on the part of some groups of underground members, was that large-scale dragnet operations involving a large number of Interior and Border Troops took place, particularly in the Chornohora mountain range, where, according to secret intelligence, the okruha leadership of the Kolomyia area was located. Enemy actions took place periodically

⁴⁸ HDA SBU, f. 13, spr. 398, vol. 3, ark. 67 (letter written by okruha leader “Borys”).

⁴⁹ Archive of the USBU IFO, f. 4, spr. 28379, ark. 68 (report on the interrogation of M. Kharuk).

⁵⁰ HDA SBU, f. 13, spr. 387, vol. 82, ark. 132–134 (information report of the Kolomyia okruha leadership for the period covering 1 October 1946 to 31 March 1947).

⁵¹ HDA SBU, f. 65, spr. S-8707, ark. 50–50 v (secret agent note dated 21 October 1946).

⁵² HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 56, ark. 304–306 (Chekist-military action to liquidate the armed OUN-UPA underground and expose gang manifestations); HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 83, ark. 194 (information about agent “Romko”).

from late October to late December 1946 in the forests and villages of Kosiv and, partly, Kolomyia nadraions.⁵³

Throughout 1945 and 1946 “Mytar,” krai responsible leader of the SB KK, was permanently based on the territory of the okruha, as was, periodically, Vasyl’ Shevaniuk-“Zaliznyi,” SB instructor of the KK. Under their direction, a number of SB training sessions were held.⁵⁴

“Mytar” spent the winter of 1946–47 in bunkers located on the alpine meadow of Marisheska, near Mount Homul. Twenty-three SB members (including “Mytar,” “Kirov,” “Nedobytyi,” “Zaverukha,” and others) were housed there. At the end of their winter sojourn “Mytar” personally oversaw their exams and made various new appointments.⁵⁵

In the spring of 1947 a large assembly of the leading members of Kolomyia okruha (over forty individuals), attended also by Vasyl’ Savchak-“Stal’,” OUN okruha leader of Bukovyna, took place near Mount Grehit.⁵⁶

The meeting examined the key question of intensifying propaganda work among the population, that is, implementing the principle “Every member is a propagandist.”⁵⁷

Owing to the significant losses among the command and rank-and-file personnel in 1946–1947, the UPA units comprising TV-21 “Hutsul’shchyna” were disbanded in the summer of 1947, and all remaining units were disbanded in the spring of 1948. Some members of the command staff of TV-21 (company commanders, platoon leaders) were appointed as raion territorial leaders, while others, after being given SB training, were appointed as responsible leaders and investigators of the SB. Political instructors in UPA units were reassigned as responsible leaders for propaganda.⁵⁸

⁵³ HDA SBU, f. 2-N, op. 56 (1953), spr. 6, vol. 1, ark.77 (memorandum prepared by Kostenko, head of the VBB UMVD of Stanyslaviv oblast); HDA SBU, f. 13, spr. 376, vol. 82, ark.132–134 (information report of the Kolomyia nadraion leadership for December 1946).

⁵⁴ HDASBU, f. 13, spr. 398, vol. 3, ark. 66 (letter written by okruha leader “Borys”); HDA SBU, f. 65, spr. S-8707, ark. 114 (report sent by secret agent “Hromadianyn”).

⁵⁵ Archive of the USBU IFO, f. 4, spr. 31007, ark. 75–77 (report on the interrogation of P. Khimchak).

⁵⁶ HDA SBU, f. 65, spr. S-8707, ark. 139 (message from secret agent “Hutsul”).

⁵⁷ Archive of the TsDVR, f. 9, ark. 2 (abbreviated copy of a note written by okruha leader “Borys”).

⁵⁸ HDA SBU, f. 65, spr. S-8707, ark. 89 (information note of Department 2-N); HDA SBU, f. 2-N, op. 98 (1954), spr. 14, vol. 1, ark. 6–7 (information concerning the OUN’s Kolomyia nadraion “leadership”); *Pidpillia OUN na Bukovyni, 1943–1951: Dokumenty i materialy*, Litopys UPA, n.s., vol. 19 (Kyiv; Toronto, 2012), p. 44.

After okruha leader “Borys” issued his instruction about the demobilization of UPA units, most of the soldiers were assigned to kushch and SB fighting groups. Some insurgents were also sent as reinforcements to underground cadres of the OUN’s Bukovyna okruha.⁵⁹

The armed underground in the Kolomyia area suffered palpable losses in 1948 with the deaths of Roman Kachoriv’s’kyi-“Rybak,” okruha responsible leader for propaganda; “Pidhirs’kyi,” nadraion leader of the Kosiv area; and nadraion responsible leaders and members of small technical units (*tekhnzvena*). Many raion leaders and OUN responsible leaders were also killed.⁶⁰

The leaders of the OUN’s Zakarpattia okruha leadership were killed by early October 1947. At a meeting held in the first days of May 1948 in a mountainous locale in Nadvirna raion, krai leader of the KK, Vasyl’ Sydor-“Shelest,” assigned okruha leader of the Kolomyia area “Borys” the task of extending his activities to Zakarpattia oblast (the Drohobych okruha leadership was to be responsible for another part of this oblast.)

After his return, “Borys” appointed Ivan Hural’-“Haivoron,” okruha sub-responsible leader for propaganda, to gain a foothold in Zakarpattia oblast. With this goal in mind, in June 1948 a group of underground members, reinforced by demobilized soldiers from “Vykhor’s” company, headed to Zakarpattia oblast.⁶¹

Significant damage was inflicted on Kolomyia raion by the capture on 3 May 1948 of Viktor Omanchuk-“Oles’,” nadraion responsible leader of the SB, who agreed to collaborate with the enemy. The nadraion Propaganda Section and the underground OUN raion leaderships of Obertyn and Korshiv suffered the most as a result of his treachery. “Oles’” also surrendered the archive of “Mytar,” krai responsible leader of the SB. Eventually, the MGB began disseminating a communique, signed by him, for the purpose of discreditation, about the “treachery” of okruha leaders “Borys” and “Kirov.”⁶²

⁵⁹ Archive of USBU IFO, f. 4, spr. 28379, ark. 73 (report on the interrogation of M. Kharuk); *Pidpillia OUN na Bukovyni*, p. 44.

⁶⁰ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 72, ark. 309–314 (characteristic recruitments of secret agents—agent “Hromadianyn”).

⁶¹ HDA SBU, f. 65, spr. S-7443, ark. 234–236 (memorandum on the “Verkhovintsy” secret agent case); HDA SBU, f. 13, spr. 398, vol. 13, ark.200; HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 72, ark. 263–64 (report concerning the “V’iuny” secret agent network).

⁶² HDA SBU, f. 2-N, op. 58 (1953), spr. 12, vol. 1, ark. 4–5 (special announcement about the recruitment of a penetration agent known under the codename “Hromadianyn”); archive of the TsVDR, f. 9, ark. 1–1v (reply of nadraion leader “Oles’”).

The most important event of 1949 was the propaganda raid into neighbouring Romania, which was carried out by a large group of underground members from Kolomyia okruha (appr. twenty people), whose chief mission was to establish contact with the Romanian anti-communist underground. The group was headed by Captain Petro Mel'nyk-"Khmara," commander of TV-21, and 1st Lieutenant Nazarii Danyliuk-"Perebyinis," okruha responsible leader for propaganda.⁶³

Back in June 1948 "Perebyinis" had been ordered by okruha leader "Borys" (on the order of "Shelest," krai leader of the KK), to obtain intelligence on the Romanian underground's struggle against the communist regime and the mood of the local population, as well as to acquire safe houses and communications points for crossing the territory of Romania. Together with 2nd Lieutenant Dmytro Bilinchuk-"Khmara" and his brother Vasyl' Bilinchuk-"Sybiriak," he crossed the Soviet-Romanian border in the vicinity of Gora Kopilash Mountain. They remained on Romanian territory from 4 to 7 July 1948 and returned later by that same route.⁶⁴

In the spring of 1949 "Khmara," commander of TV-21, was ordered by the krai responsible leader for propaganda of the KK (eventually: krai leader), Stepan Slobodian-"Yefrem," to plan and carry out a raid. Cadres consisting of SB fighters and former insurgents were selected, and Romanian-language leaflets and other materials were prepared.

During the night of 26–27 June 1949 the group crossed the Soviet-Romanian border. The raid into Romania lasted two weeks, over the course of which the underground members held meetings and disseminated leaflets among the local population. Maneuvering, the group crossed the border on 9 July and returned to the village of Kosmach without any casualties. But they were unable to make contact with the Romanian underground because it had been smashed.⁶⁵

It is worth noting here that Vasyl' Nebesiichuk-"Zavedii," commander of the SB fighting group of the OUN's Zhab'ie raion leadership, together with a small group of SB members, crossed over into Romania in the summer of 1950, but this raid was not as large or as important as the earlier one.⁶⁶

⁶³ HDA SBU, f. 5, spr. 67578, vol. 1, ark. 152–53 (report on the interrogation of V. Rabyiniuk).

⁶⁴ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 47, ark. 214–215 (message from secret agent "Vtoroi").

⁶⁵ Manzurenko and Humeniuk, *Reid UPA v Rumuniiu 1949 r.*, pp. 19–22; HDA SBU, f. 13, spr. 372, t. 47, ark. 214.

⁶⁶ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 85, ark. 298 (plan of intelligence operation measures to liquidate the members of the OUN's Kolomyia okruha leadership).

In mid-September 1950 a meeting of the leading personnel of the underground in Kolomyia and Bukovyna okruhas was held in the Kolomyia area, which was attended by “Yefrem,” krai leader of the KK; “Stal’,” responsible leader for organization in the KK; and the okruha leaders of both okruhas. One of the key questions discussed at the meeting was the dissemination of the ideas of the revolutionary liberation movement in Ukraine’s central, southern, and eastern oblasts based on the OUN program called “Orlyk” (also known as “Kharkiv”). According to this program, which was developed in the mid-1940s, Dnipropetrovsk and Zaporizhia oblasts were assigned to Kolomyia okruha.⁶⁷

Four underground members from Kolomyia okruha were trained and dispatched to carry out work in the east throughout 1950.⁶⁸

As regards the numerical strength of the underground, as of late August 1950 there were 320 underground members operating on the territory of Kolomyia okruha, including 22 women (24 people in the Kolomyia okruha leadership; 76 in the Kolomyia nadraion leadership; 169 in the Kosiv nadraion leadership; 42 in the Horodenka nadraion leadership; and 9 in the Rakhiv nadraion leadership).⁶⁹

During the third and fourth quarters of 1950 large-scale dragnet operations took place in the immense forested tracts of Kosiv nadraion, which involved up to 2,000 Interior and Border Troops. As a result of these operations, on 8 August 1950 two underground members were killed in a shootout with the enemy near Mount Grehit, and kushch leader Yurii Sorych-“Hai” was wounded and taken prisoner. During interrogation, “Hai” betrayed information about the possible location of the leaders of the okruha leadership in the Kolomyia area, pinpointing the vicinity of the Kormetura mountain range.⁷⁰

As a result of the successful Chekist-military operation carried out on 20 October 1950 in a mountainous locale near the village of Sheshory, Kosiv raion, the following underground members were killed: “Stal’,” krai responsible leader for organization in the KK; okruha leader “Borys” (concurrently the acting krai sub-responsible

⁶⁷ HDA SBU, f. 2-N, op. 110 (1954), spr. 2, vol. 7, ark. 9 (memorandum on the “Verkhovintsy” secret agent case); N. Nikolaieva, *Pidpil’ni drukarni OUN ta ikh likvidatsiia karal’nymy orhanamy SRSR v 1944–1954 rr.*, Podii i liudy Series, Litopys UPA, vol. 20 (Toronto; Lviv: Litopys UPA, 2012), pp. 82–83 .

⁶⁸ HDA SBU, f. 13, spr. 398, vol. 13, ark. 204 (notebook belonging to “Yefrem,” krai leader of the KK).

⁶⁹ HDA SBU, f. 2-N, op. 98 (1954), spr. 14, vol. 1, ark.41 (notebook belonging to “Yefrem,” krai leader of the KK).

⁷⁰ HDA SBU, f. 13, spr. 376, vol. 72, ark. 193–94 (sociopolitical report of the Kosiv nadraion leadership for the fourth quarter of 1950).

leader for propaganda in the KK); Taras Budzhak-“Stalevyi,” nadraion leader of the Horodenka area; and others. The armed underground in the Kolomyia area thus suffered significant cadre losses.⁷¹

In June 1951 responsible leaders “Siryi” and “Kirov” attended a meeting with Mykhailo Diachenko-“Homin,” krai responsible leader for propaganda in the KK, during which “Siryi” was appointed the OUN’s okruha leader of the Kolomyia area. By July, however, the okruha leadership’s communications with the KK were severed owing to the deaths of the “eastern” liaisons.⁷²

The leadership of the MGB Directorate in Stanyslaviv oblast devoted significant efforts to liquidating the OUN’s Kolomyia okruha leadership. To reach this goal, between 1945 and 1951 operational-military groups were formed, large-scale operations were carried out, and intelligence activities were intensified, but these measures failed to produce the desired results, that is, the complete liquidation of the armed underground in the Kolomyia area.

In late 1950 a group of operatives headed by Major Slepov, deputy head of Department 2-N of the MGB Directorate, was formed for the purpose of liquidating the Kolomyia okruha leadership. Their efforts were focused on capturing the couriers of 1st Lieutenants “Kirov,” “Yarosevych,” and “Smikhun.” On 24 July 1951 Soviet operatives, using a special drug called Neptune-47, succeeded in carrying out their plan. “Yarosevych,” who was captured, revealed the location of “Kirov’s” bunker, and on 28 July the group of operatives carried out a successful operation in Yaremche raion, capturing “Kirov’s” wounded wife, Nadiia Kul’chyts’ka-“Nadia.” But “Kirov” was not there at the time. Kul’chyts’ka admitted under interrogation that for her and their son’s sake “Kirov” would end the struggle against the Soviet power and surrender to the Soviet authorities. The operatives wrote a letter to him, and in his reply “Kirov” agreed to collaborate.⁷³

On 23 September 1951 a safe house in the city of Kolomyia was the site of a meeting between “Kirov” and the head of the MGB Directorate of Stanyslaviv oblast, Colonel Shevchenko. “Kirov” betrayed the entire structure, leading personnel of the OUN’s

⁷¹ HDA SBU, f. 13, spr. 376, vol. 72, ark. 193–94 (sociopolitical report of the Kosiv nadraion leadership for the fourth quarter of 1950); HDA SBU, f. 2-N, op. 110, spr. 2, vol. 7, ark.93–99 (special announcement about the liquidation by the MGB organs of the members of the OUN krai “leadership” “Zapad-Karpaty,” “Stal’,” “Borys,” and other leading members of the OUN underground in Stanyslaviv oblast).

⁷² *Ukrains’kyi vyzvol’nyi rukh*, zb. 9 (Lviv: Tsentri doslidzhen’ vyzvol’noho rukhu; Instytut ukrainoznavstva im. I. Kryp’iakevycha, 2007), pp. 23–26.

⁷³ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 85, ark. 207–10 (memorandum concerning the “Perekhvat” intelligence case).

okruha, nadraion, and raion leaderships, and communications lines and stations. He was then recruited as a penetration agent with the operational codename of “Taras Stepanovych” and given an opportunity to meet with his wife. After their meeting, “Kirov” was returned to the underground.⁷⁴

In September 1951 the operatives of Department 2-N of the MGB Directorate in Stanyslaviv oblast, aiming to collect information about the activities of the OUN’s Kolomyia okruha leadership, opened the so-called “Perekhvat” agentura case (from 1945 to 1951 all operational measures targeting the Kolomyia okruha leadership were carried out as part of the “Karpaty” agentura case). The chief role in the liquidation of the leading structures of the armed underground in the Kolomyia area was played by a secret agent-fighting group from Department 2-N of the MGB Directorate. Fighter agents, masquerading as couriers and bodyguards, captured the leaders of the armed underground at communications stations and liquidated the rank and file.⁷⁵

After the liquidation or capture of the leading cadres of the liberation movement, so-called “false-flag” leaderships were created; they were under the control of the MGB Directorate and headed by fighter agents. The goal of such structures was the ultimate destruction of the remnants of the armed underground in the Kolomyia area, the liquidation of the leaders of the OUN’s Karpats’kyi krai leadership Mykola Tverdokhlib-“Hrim” and Mykhailo Diachenko-“Homin,” and the capture of parachutist-couriers, who were dropped into Ukraine by the External Units of the OUN and the Foreign Representation of the Ukrainian Supreme Liberation Council(UHVR).⁷⁶

As a result of the betrayal by such leading SB members as Roman Tuchak-“Kirov,” Mykola Il’nyts’kyi-“Orest,” Petro Kuz’meniuk-“Kordub,” and others, during the second half of 1951 and the first half of 1952 the underground movement on the territory of Kolomyia okruha was mostly liquidated.⁷⁷

⁷⁴ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 56, ark. 190–91 (questions relating to the tactics, methods, and measures used by the state security organs in the struggle against the Ukrainian nationalists).

⁷⁵ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 85, ark. 150–72 (memorandum on the “Perekhvat” intelligence case); HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 83, ark.175 (information on agent “Karmeliuk”).

⁷⁶ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 78, ark. 146–76 (information pertaining to “Perekhvat”, the group case involving secret intelligence development).

⁷⁷ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 84, ark. 116 (plan of secret agent-operational measures to create the false so-called Karpats’kyi Krai “leadership” of the OUN and its use for counterintelligence purposes).

Thanks to their suspicions of “Kirov’s” treachery, individual groups of underground members that had not contacted him managed to survive in Pechenizhyn and Horodenka raions. But in 1953 they too were killed. The last freedom fighters were captured in early September 1956 in Chernelytsia raion.⁷⁸

The extraordinarily difficult and uncompromising struggle of the Ukrainian armed underground on the territory of the OUN’s Kolomyia okruha in the 1940s and 1950s, which was coordinated by the UHVR and the OUN(R) Leadership, is still remembered by the Ukrainian nation as a brilliant page in the country’s painful history. In keeping with decisions handed down by the UHVR and orders issued by the Supreme Military Headquarters of the UPA, many leading and rank-and-file cadres of the armed underground in Kolomyia okruha were awarded the Silver and Bronze Crosses of Merit and Distinguished Combat Service.⁷⁹

The first chapter of this volume, “Information-Report Documents of the OUN’s Kolomyia Okruha Leadership,” contains reports, notes, and letters produced by the okruha leadership of the Kolomyia area, covering the period from 1945 to 1947 (5 documents).

The second chapter features reports produced by nadraion leaderships (Kolomyia, Kosiv, Horodenka, and Rakhiv), lists, and addenda to lists of killed OUN members. These documents (19) cover the period from 1946 to 1952.

The third chapter includes reports produced by raion leaderships covering the period from 1945 to 1950 (9 documents).

Caution should be exercised with regard to a report dated 1952 (document no. 10 in Chapter 2), as this document was very likely produced by the false-flag Kolomyia nadraion leadership operating under the control of the MGB Directorate in Stanyslaviv oblast.

All the documents and other materials have been reprinted in full, in complete conformity with the originals.

All the documents have titles that were provided by the compilers. The ordinal number, type of document, author (if known),

⁷⁸ HDA SBU, f. 13, spr. 372, vol. 56, ark. 247–48; archive of the USBU IFO, f. 4, spr. 33892, vol. 1 (reports on the interrogations of V. Vruble’).

⁷⁹ HDA SBU, f. 13, file 376, vol. 60, ark. 252, 257–65; vol. 62, ark. 198–204, 208, 211, 213–214 (orders issued by the HVSh UPA).

content, date, and office number are all indicated. If the date of a document could not be ascertained, it was dated according to its content, accompanying materials, etc. In this case, a provisional date is provided in square brackets, for example [January 1950].

Missing, undecipherable, or damaged texts are marked by square brackets. Incomprehensible parts of texts are marked thus: (xx*). The reprinting of documents and materials from other publications is indicated in the caption of each document.

The lexicon as well as the specific authorial and editorial features of the sources have been preserved as much as possible. Personal and geographical names were not changed. In conformity with current standards, corrections were made to punctuation and the use of quotation marks. The texts of the featured documents and materials were reprinted in keeping with current rules governing the publication of historical documents. Spelling errors were corrected silently. In keeping with the current rules of Ukrainian orthography, the writing of prepositions and particles has been corrected. Spelling errors that distort meaning appear in footnotes. Cryptonyms are supplied in accordance with the text.

The stamp <secret> is recreated in the upper-right corner of the text of a document. The stamp <vidpys> is not recreated because its meaning is reflected in the term <kopiia> (copy) in the caption of a document. Markings on documents (resolutions, addressing), which pertain to their content, have been preserved and presented as a continuation of the text of a document. Others were omitted.

Crossed-out words were not recreated. In individual cases, for the full reflection of the content, crossed-out sections are recreated in the text and graphically represented as <xx>. Except for generally accepted abbreviations, abbreviated words are recreated in full and marked thus: <xx[x]>.

Each document is accompanied by a caption indicating its storage place (abbreviated name of the archive, number of the collection, list, file, volume, folio), as well as the authenticity of a given document (original, copy, certified copy). Also indicated is the way a document was created (handwritten, typed). Information about a document's previous publication or reprinting also appears in the caption.

This volume includes photographic portraits as well as scenes of insurgent life held in various archives (HDA SBU, USBU IFO), the publications of the Litopys UPA Publishers, and the private collections of Mykhailo Andrusiak and Vasyl' Humeniuk. Functional and military ranks indicated in the captions reflect the highest ones attained by

the subjects of these portraits during their activities in the Kolomyia area. The compilers also included charts and diagrammatic maps. The featured materials are stored in the database of the Litopys UPA Publishers.

The compilers express their sincere gratitude to Volodymyr Ivanchenko and Kostiantyn Baida, associates of the HDA SBU; Andrii Tynkovan, head of the USBU archive in Ivano-Frankivsk oblast; and Liudmyla Lukaniuk, head of the Kosiv branch of the Stepan Bandera Oblast Museum of the Liberation Struggle.

We owe a debt of gratitude to the following individuals for their considerable assistance in the preparation and publication of this volume: Mykhailo Andrusiak (Kolomyia); Iryna Voitsekhivs'ka (Chernivtsi); Ruslan Zabilyi (Lviv); Roman Koval' (Kyiv); Bohdan Kindrachuk (Chernivtsi); Roman Klichuk (Chernivtsi); Andrii Mats'kiv (Kyiv); Petro Plikhtiak (village of Pistyn, Kosiv raion); Ivan Romaniuk (Horodenka); Mykhailo Romaniuk (Lviv); Larysa Sydorenko (Pryluky); Yurii Tymoshenko (Kolomyia); and Bohdan Khrunyk (Chernivtsi).

Special thanks are owed to Prof. Peter J. Potichnyj (Toronto) and Ihor Homziak (Lviv) for their unflagging assistance.

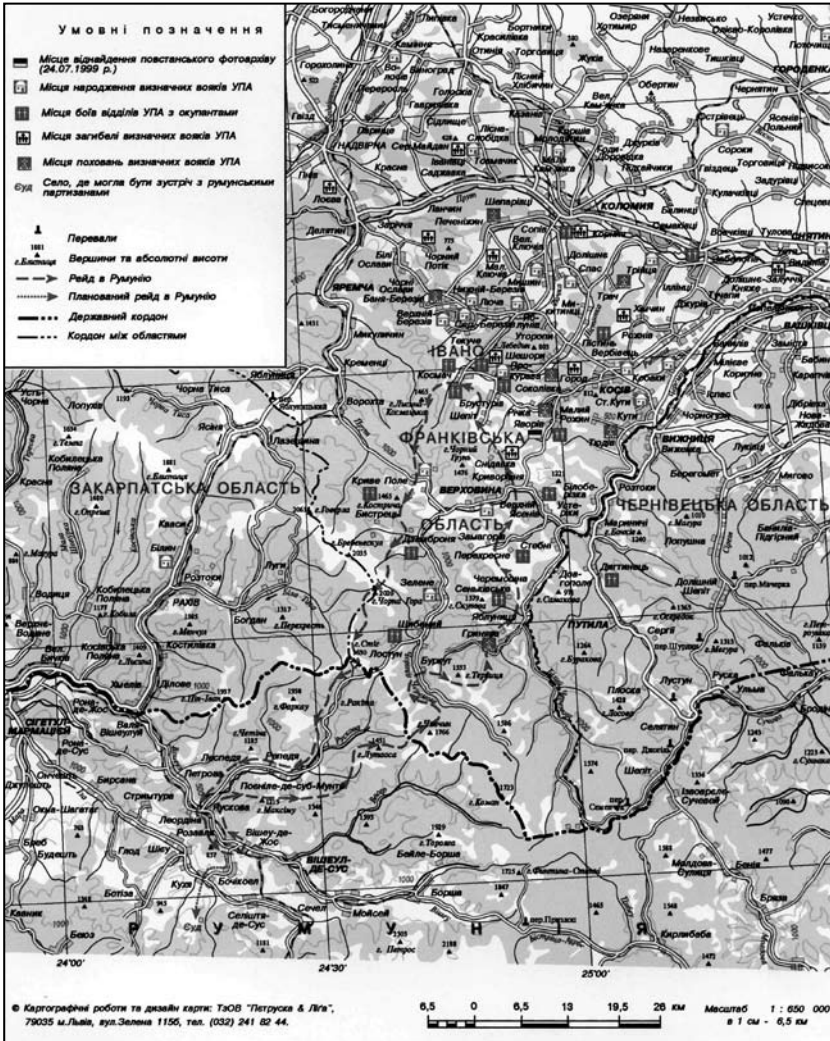
Separate thanks are due to Roman Kulyk, chief administrator of Litopys UPA Publishers (Toronto), and also to Marta Olynyk (Montreal, QC, Canada) for English-language translations.

*Dmytro Prodanyk
Vasyl' Humeniuk*

РОЗДІЛ І.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ КОЛОМИЙСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВОДУ ОУН

КАРТОСХЕМА РЕЙДУ ГРУПИ ПІДПІЛЬНИКІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН В РУМУНІЮ (ЧЕРВЕНЬ-ЛИПЕНЬ 1949 р.)

№ 1
ЗВІТ З ОПЕРАТИВНИХ ДІЙ УПА
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.02. ДО 26.02.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ ОКРУЖНИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
КОЛОМИЙЩИНИ
ГРИГОРІЄМ ЛЕГКИМ-“БОРИСОМ”

27 лютого 1945 р.

Коломийщина

З В І Т
з оперативних дій УПА за час від 1. – 26.II.1945 р.

При кінці січня і на початку місяця лютого більшовики поширили свої акції по цілому терені. Акції на поодинокі села на рівнинній площі мали характер більших і докладніших облав, метою яких був передовсім перепис населення і докладніша контролю терену. Участь в акціях, крім внутрішніх залог військ НКВД та істребітелів, брали теж армійські резервні частини, стягнені для особливої помочі в акціях проти “бандерівців”. Акціями кермували начальники НКГБ поодиноких районних центрів, їм допомагали партійні представники і воєнкомат.

Акції в горах мали характер інший, були проводжувані у більшому масштабі при участі великої кількості військових боєвих відділів. Їхньою ціллю попри вищезгадані, було ще заложити уряди та зліквідувати самостійні райони постою УПА та поробити їх для УПА безкорисними.

Перша акція в горах відбулася на село Космач 30 січня 1945 р. Вона була проведена планово і відбулась в час найгіршого холоду і сніговії. До акції були стягнені війська НКВД з таких районів: Коршів, Коломия, Обертин, Печеніжин, Яблонів, Косів, Кути і Жаб'я. Акцією на с. Космач кермував штаб, що складався з: підполковника, двох майорів, двох капітанів, одного ст. лейтенанта, лейтенанта і ще кількох осіб. Штаб стояв в с. Брусторах. Більшовицькі сили до акції були розташовані в Яблоніві, Прокураві, Брусторах і Річці.

Наступ на с. Космач почався ранком о 5-й год. з таких сторін: 1. З Рушора від сторони Яблонова наступала група около 300 людей, озброєна у ППШ, десятизарядки, дехтярі і сотенні міномети. Ця група переходячи через село Акрешору, стрінула заставу нашої сотні сотен. “Нечая”. Вив'язалася коротенька пере-

стрілка, у висліді якої зі сторони нашої сотні був ранений один стрілець. Сотня, побачивши велику кількість більшовиків, цофнула до с. Космача. Дещо пізніше за нею просувались більшовики дуже обезпеченим маршем. 2. Від сс. Прокурави й Річки з районного центру Косова наступала теж велика група більшовиків, що була спрямована на терен між Брусторським Буківцем і Клифою. 3. Третя група більшовиків, своєю силою найменша, йшла від районного центру с. Жаб'є через гори Білу Кобилу, Чорний Грунь на Ріжу, прямуючи на прис. Космача Завоєли.

Найскорше почався бій за космацькою церквою від сторони Рушору. До 8-ої год. ранку бій вив'язався на цілому терені с. Космача фронтом 13 км довжини. З більшовицької сторони наступало около 1.200 людей. Зі сторони УПА – участь в бою приймали такі сотні: сотня “Сурма” і “Трембіта” від сторони Рушора, командував ними кур. “Скуба”. Від сторони Мелу держала заставу сотня “Чорногора”. Від сторони Завоєл і Прокурави участь в бою брали сотня “Черемош” і сотня “Орлика” під командуванням кур. “Степового” і відділ “Славича”. Сотня ім. Гонти держала заставу від Микуличина і Ворохти.

Найзапекліший бій вівся через цілий день за центр села Космача. Сотні куреня “Гайдамаків” під командою “Скуби” кількакратно відбивали ворога з великими для нього втратами, але перед самим вечером через відступ сотні “Чорногора”, були змушені відступити під гору Клифу. Відділ “Славича” на початку бою був цофнувся в сторону Ставника, але відтак провівши протинаступ, відігнав більшовиків аж до дороги Космач-Прокурава. На Завоєлах з самого початку наші відділи не цофались зі становищ. Вони обстрілювали з догідних становищ більшовиків тяжкими кулеметами. Бої велися до вечора. О год. 18-ій всі відділи УПА одержали наказ зійти з боєвих становищ тому, що бої затягнулись довгим фронтом і на дальше могли б принести для нас важні втрати.

За час боїв за с. Космач більшовики стратили до 140 людей вбитими і багато пораненими. Зі сторони УПА було 35 вбитих і 20 ранених. Нашими відділами здобуто: 4 ППШ, 3 кулемети, 5 крісів і 4 десятизарядки. Під час бою більшовики в своєму запіллі застрілили 15 цивільних осіб.

Після бою більшовики увійшли у центр с. Космача і там заквартирували на ніч. Було їх около 200 осіб. Інші більшовицькі частини цофнулись до Брустор, Прокурави і Річки, а звідтам дальше. Космацька група через два дні стягнула своїх побитих і спалила їх в центрі села. Одного свого к-ра похоронили на

червоноармійським кладовищі, інших к-рів фірами відвезли до Яблонова.

Дня 3.II.1945 р. відділами УПА було проведено ліквідаційну акцію на космацьку групу. Це завдання одержав курінь “Гайдамаків”, “Скажених” і “Карпатський”. Курінь “Скажених” і дві сотні куреня “Гайдамаків” досвітком повели наступ на центр села. Одна сотня кур. “Гайдамаків” держала заставу на Завоєлах під командою сотен. “Цигана”. Курінь “Карпатський” одержав завдання поробити засідки навколо Космача. Сотня ім. Колодзінського зробила заставу від сторони Микуличина. Сотня під командою сотенного “Гонти” забезпечувала дорогу від Річки і Прокурави, сотня “Березівська” від Яблонова при дорозі Яблонів-Космач.

Найскорше почався бій в центрі села. Заатакував більшовиків з-під Клифи курінний “Скуба”, обстрілюючи їх передовсім мінометним і кулеметним вогнем. Курінь “Скажених” обстрілював центр з присілка Мел. Рішучого наступу на центр села не поведено, тому більшовиків впало тільки 80.

Інтенсивніші бої відбувались на заставах. Від сторони Прокурави до центру села надходила більшовикам поміч. Її спинив сотенний “Гонта”, ударивши по ній з засідки. Вив’язався короткий бій, в якому більшовики стратили 38 вбитими і багато ранених. Зі сторони сотні “Гонти” убитих було 3-ох і 2-ох ранених.

Після одногодинного бою в с. Космачі з напрямку Станиславова прилетів літак і розвідував терен, скидаючи при тому бомби, але без ефекту.

Найпізніше почала бій сотня “Березівська” під командуванням сотен. “Юрка”. О год. 12-ій від сторони Яблонова в напрямі Космача почали їхати більшовицькі авта. Всіх їх було 6 і одна лімузина. На передній заставі була 1-ша чота. Вона пропустила колону авт в середину засідки. 2-га чота пропустивши передні розшуки, підпустила авта на близьку віддаль і вдарила зпереду по автах. Це був знак для цілої сотні, яка наглим і інтенсивним кулеметним вогнем почала стріляти по автах. Більшовики пробували зіскакувати з авт, але відразу були знищені кулеметним вогнем. Мимо всього мала кількість більшовиків зуміла ще вдержатись і відбивалась около 2-ох год. В той час над’їхала з Яблонова поміч трьома автами, зі сторони Космача підійшло около 70 більшовиків. Побачивши, що сотні грозить окруження, сотенний дав наказ вицофатись. В бою більшовики стратили поверх 100 людей вбитими, дуже багато поранених, 6 авт вантажних та одну лімузину. Між убитими більшовиками був майор і ще сім старшин. Їх забрано і поховано в Коломиї.

Дня 5.II.1945 р. повели більшовики планову акцію на Березови, а головню на Вижний і Баню-Березів. Більшовики надійшли з трьох сторін, – від Текучі, від Яблонова і Микуличина. Відділів УПА в Березовах не було, тільки на границі між Середнім Березовом і Слободою квартирував курінь “Скуби”. Його застава в силі однієї чоти стрінулася зі стежею яблонівської більшовицької групи. Наша застава вдарила по більшовиках з засідки і вбила [...] бійців. Решта більшовиків розбіглась. По нашій стороні втрат не було. Акції на Березови, мимо цього, що були проведені великою кількістю більшовиків, не потягнули за собою з нашої сторони великих втрат. В Бані-Березові провели більшовики дуже основно контролю хат, стрихів і пивниць. Заложили уряд, робили кілька мітингів і взивали людей, щоб голосились до ЧА. Зголосилось до 10 людей. Крім того, більшовики зловили кілька дівчат до Донбасу. У Вижному Березові докладніших ревізій не проводили тому, що там панує епідемія тифу. У Бані-Березові пробули більшовики около 6 днів.

В час акції на Баню-Березів помер на тиф кур. “Лісовий” – поручник, наддніпрянець з Полтавщини. Він командував “Карпатським” куренем.

Курінь “Гайдамаків” під командою кур. “Скуби” одержав наказ відбути двотижневий рейд в Коломийщину. Пройшовши через Ключеву, Іспас і Трач, заквартирував у с. Кривобродах. Припадково в це село досвіта 8.II.[19]45 р. прийшов більшовицький відділ до перепису населення. Сексот доніс більшовикам, що в селі квартирують бандерівці, але лиш боївка куца. Більшовики сподіваючись, що бандерівців дійсно мало, підійшли під самі квартири, застаючи одну сотню майже сплячою. Мимо всього сотня зуміла упорядкуватись та зорганізувати оборону. Бій тривав около 2-ох годин. В результаті було вбито понад 20 більшовиків. З нашої сторони 4 вбиті і 5 ранених, в тому числі кур. “Скуба”.

Дня 7.II.[19]45 р. до села Перехресного у Жаб’євському районі підійшла група більшовиків з Буковини. Частина куреня “Перемога” зробила засідку і вдарила по більшовиках. Більшовики почали втікати, залишаючи 9 вбитих. Між вбитими, як подає цивільне населення, був майор.

Дня 10.II.[19]45 р. 300 більшовиків з Буковини, перейшовши через Білий Черемош, подались на села Перехресне і Голови, шукаючи наших відділів. Курінь “Недобитого” зробив на них засідку від полудневої сторони с. Голови під горою Круглою. Більшовики підійшли двома потоками. Їх допущено [...] в засідку і відкрито вогонь. Більшовики фактично були окружені. Хотіли

рятуватись проривом, тому за цілий день робили 15 наступів, які були відбивані одною нашою сотнею. В бою визначився чотовий “Вовк” і сот. “Дорошенко”. За цілоденний бій більшовики втратили до 90 людей вбитими і приблизно 60 ранених. З нашої сторони було 8 вбитих і 8 ранених.

Дня 25.II.[19]45 р. дві сотні куреня “Гуцульського” звели бій з маневруючою групою більшовиків 280 людей в с. Межиріках⁸⁰. Бій тривав від 14 год. по полудні до вечора. В результаті бою по нашій стороні 14 вбитих і 8 ранених. Кількість вбитих більшовиків не устійнено.

В другій половині лютря поширили більшовики свої акції у Гуцульщині. Акції проводять при помочі своїх більших відділів, застосовуючи всілякі методи провокації. Н[а]пр[иклад], подають, що вони відбились від якоїсь сотні, просять людей, щоб їх справили на зв’язок, або вказали напрям, куди пішла сотня. Другий метод – це переодягання в цивільні уніформи з тризубами. Переодягнуті більшовики підходять близько до стійки і звичайно її ліквідують.

Найбільш негативно діють пропагандивні методи на населення, бо воно фактично не знає, коли надходять свої, коли чужі і звичайно втікає від хати.

Постій, 27.II.1945 р.

/ Борис /

The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto. Box 242.

Копія. Машинопис.

⁸⁰ Так у тексті. Насправді це прис. с. Снідавка Косівського р-ну.

№ 2
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
ЗА ПЕРІОД ВІД 26.08. ДО 30.09.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ ОКРУЖНИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОЛОМИЙЩИНИ
РОМАНОМ КАЧОРІВСЬКИМ-“РИБАКОМ”

10 жовтня 1945 р.

Коломийщина

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
за час 26.8. – 30.9.1945 р.

Адміністрація:

Протягом звітнього часу центром уваги большевицької адміністрації було скоре і успішне проведення хлібопоставок та стягання всіх інших контингентів і грошевих драчок. Акція стягання контингенту набрала в терені нагальних та безцеремонних форм. Большевики надзвичайним натиском та терором намагаються стягнути максимум наложеного контингенту. Крім початково призначених норм, вони накладають чимраз більші додаткові контингенти, щоб витягнути від населення всі запаси і рештки хліба. Грабунки та цілковите забирання від населення харчів вказують, що окупант хоче викликати в наших землях голод.

Для скорого й успішного проведення грабунку хліба, большевики заангажували всю адміністрацію, всі районні осередки НКВД і НКГБ, стрибків та військові частини. Майже в кожному селі є прикріплена група большевиків в числі 20-150 людей, які безпереривно стягають контингенти. Беручи до уваги цьогорічний неврожай, а поряд з тим високі норми хлібоздачі, населення переважно не є спроможне здати назначений контингент. В загальному населення здає наложений контингент досить повільно. Негативна постава населення до здачі контингенту викликає зі сторони большевиків в свою чергу реакцію. Вони різними методами стараються перевести намічений грабунок. І так шляхом застрашування, арештувань, ліквідації майна, пацифікаціями сіл, вивозами на Сибір, побоями та іншими формами терору стараються добитися успіху у своїй грабунковій політиці. Головно у хлібних районах все більше нападають большевицькі грабункові зграї. Навіть, коли поодинокі селяни здали свій контингент, большевики наїздять на села та забирають без розбору всі залишки

хліба, які знайдуть. Щодня приходять нові й нові призначення контингентів на всі роди харчів. В поодиноких селах большевики заставляють все населення до молочення. Відбувається це так, що протягом хоч би тижня із села не випускають ні одної людини, а всіх кого зловлять на дорозі і по хатах, зганяють до молочення силою стяганого збіжжа. Все обмолочене збіжжа забирають, не дивлячись, що багато господарів мали зложити значно менший контингент, чим той, який їм насильно забрали, не оставляючи нічого. Деякі жінки, яких чоловіки в ЧА, були частинно звільнені від контингенту і на це одержали від большевиків окремі посвідки. Одначе інші большевики, що приїздять грабити контингент, на ті посвідки не звертають найменшої уваги та забирають і від таких жінок все збіжжа без решти, а прикладені посвідки безцеремонно деруть. В загальному большевики забирають все збіжжа, не залишаючи навіть на засів.

28.8. в с. Замулинці стрибки разом з командантом Бойчуком Михайлом, сконфіскували все рухоме майно в господаря Дмитренка Степана, за нездачу контингенту.

30.8. закликали до р-ну голову сільради с. Пилипів, де повідомили його, що коли село не здасть всього контингенту до 15.9. ц. р., його посадять на 5 років у тюрму.

31.8. в Печеніжині відбулася нарада голов сільрад цілого р-ну в справі контингенту. Голова райвиконкому Афанасієв сказав, що заготівельна кампанія проходить незадовільно. Останній речинець здачі контингенту назначив до 16.9. В разі недодержання цього речинця грозив, що виарештує всіх голов сільрад, секретарів і десятників, а майно їх зліквідує.

7.9. в с. Дебеславці 12 стрибків зліквідувало майно Демянюк Олени.

18.9. в с. Устя забрано 100 кг жита та 100 кг пшениці у Боднарук Гафії, не дивлячись на це, що вона свій контингент вже здала. Згадане збіжжа вона держала на засів.

17.9. в с. Кулачківці засудив прокурор Далавурак Евдокію на 10 років тяжких робіт за це, що вона не здала ще контингенту.

16.9. арештовано голову сільради в с. Жабокруки. Його засуджено на 5 років в'язниці за це, що його село не здало призначеного контингенту на 15.9. ц.р.

18.9. в с. Княже за нездачу контингенту засуджено Фербея Дмитра на три роки примусових робіт та конфіскаату майна.

18.9. в с. Гарасимів група большевиків, яка стягала контингент, арештувала: Шивагу Ілька, Шивагу Марію, Пердюгу Параску, Шивагу Івана і Челяк Андрія за нездачу контингенту.

21.9. в с. Кунисівці большевики заповіли 50 фір, які ранком мали везти з прапорами контингент до Городенки. Кожний господар мусів везти свою частину збіжжа на окремій фірі, щоби “було багато фір”.

21.9. в с. Цуцулин кілька енкаведистів побили сильно Садич Марію за це, що не здала ще всего збіжжа.

24.9. в с. Марківці арештували большевики Федюк Миколу і Цапа Івана за нездачу контингенту. Коли їх жінки зложили контингент, їх випустили.

29.9. в тому ж селі стрибки арештували Васишлин Миколу. Того самого дня в селі Кіданчі арештували і засудили на 10 років тяжких робіт Ількового Миколу, також за контингент.

В с. Джурів прокурор покарав Герман Анну здачею додаткових 9 м⁸¹ зерна за це, що вона здаючи контингент, не доважила 9 кг. Коли згадана жінка почала плакати і просити прокурора, щоби звільнив її від кари, прокурор сказав: “Хоч втопись, а збіжжа треба здати”. Жінка довго не думаючи, скочила на ці слова у криницю.

За невиконання грошових драчок большевики сильно граблять у населення хатні речі і худобу.

Мітинги:

Мітингів в терені досить багато. Говорять переважно про контингент, при тім залякують населення, як тільки можуть. Говорять теж про бандерівців та “безцільність” їхньої боротьби. Закликають здаватися органам радянської влади. В деяких селах відбулися мітинги на тему творення колгоспів.

2.9. в с. Микитинці Косівського р-ну совіт Колісниченко відбув мітинг на господарчі теми. Грозив, що хто не здасть контингенту, тому сконфіскують майно, вишлють на Сибір і т.п. Казав, щоби люди спішилися зі здачею, бо потім заберуть у них збіжжа бандерівці.

15.9. прокурор Чернелицького р-ну відбув мітинг в с. Делешів. Він звертав людям увагу, щоби не слухали “якогось там Семена, що говорить їм про самостійну Україну”. “Всі, що сидять по лісах вошиві і паршиві, а здобути собі можуть лише самостійну яму та березовий хрест”.

21.9. в с. Кулачківці зробили большевики мітинг, на яким казано людям творити в селі колгосп.

--/-- до с. Джурів приїхало кільканадцять енкаведистів, які зробили мітинг під церквою. Між іншим казали, що коли ще раз почують, що “совіти втікають”, то винному обріжуть язик.

⁸¹ Так у тексті.

-//- в райцентрі Обертин большевики зробили мітинг в пам'ять заступника нач. [РО] НКГБ, якого вбито перед кількома днями.

НКВД, НКГБ і стрибки:

При кінці серпня і в перших днях вересня зробили большевики більші облави на терени по правій стороні Пруту. Облави тривали тиждень. Майже в кожному селі в той час квартирувало 100-300 большевиків. Крім квартируючих відділів по селах, квартирували також большевицькі відділи по горах. Вони робили перешуки лісів і гірських масивів. Н[а]пр[иклад]: в с. Космач квартирував відділ з 300 чол., а недалеко в горах ще 350 чол. В селах Березів, Лючки, Слобода Р[унгурська] квартирували відділи в числі по 150 людей. Згадані большевицькі відділи – це передусім “погранотряди”, що діяли при помочі рай. осередків НКВД і НКГБ, стрибків. Через цілий час в усіх селах згадані частини переводили облави, робили ревізії та труси по хатах і перешукували поля і ліси.

Большевики nadalьше переводять густі засідки та діють малими групами – боївками. Засідки роблять переважно по розконспірованих нами шляхах, на краях ліса, при входах до села, на переправах, кладках і т.п. Малі групи-боївки через цілий час маневрують тереном, ходять ночами, переводять ревізії, арештування і т.п. Більші облави відбуваються рідко. Большевики в останньому стараються вдаряти лише там, де мають докладні відомости про наш рух, відділи, сітку. В зв'язку з тим є великий натиск з їхньої сторони на творення агентури. В деяких селах агентурна сітка є досить велика. В останньому часі большевики досить сильно розложили деякі села (Космач, Березів В[ижній] і Н[ижній], Баня) та розбудували в них досить сильну агентурну сітку. До цих сіл большевики вже від довшого часу примінили окрему тактику. Всіх, що були в тих селах арештовані, випущено. Населення менше граблять, не беруть великого контингенту, не забирають худоби, багато селян звільняють від контингентів і т. п. Такою тимчасовою лагідною поставою до населення, намагаються його розложити, здеморалізувати, поряд з тим послуговуються людьми, яких взяли шантажем.

Крім агентурної сітки, діє досить сильно провокація. Під формою стрільців УПА, різних утікачів і перебіжчиків з ЧА, большевики провокують населення. І хоч населення в більшості поінформоване про провокативну роботу большевиків, всетаки часдо-часу мають большевики деякі успіхи.

Майже в цілому терені НКВД і НКГБ примінює відносно населення щораз жорсткіші методи. Чимраз більше большевицькі

“визволителі” стягають з себе маску і показують своє справжнє окупантське, нелюдське обличчя. З кожним днем терор зростає, чимраз більше арештувань, вивозів, розстрілів, побоїв, грабежей, насильства жінок і т.п. Терором і насильством большевики намагаються підпорядкувати собі населення та примусити до послуху.

26.8. вночі до с. Іспас прибула група большевиків в числі приблизно 300 людей. Згадана група розділилася на дві частини та заквартирували в Горішному і Долішному Іспасі.

Цєї ночі до с. Трач прибула група большевиків в числі 50 людей. Декілька з них зайшло до хати Ганущак Параски та провокували її, щоби вона завела їх до сотні Білого, бо вони є його стрільці. Коли жінка не далася спровокувати, вони пішли ще до Соломович Параски, яку сильно побили, коли вона не хотіла провадити їх на зв'язок. Ранком згадана група робила по всіх хатах ревізії, при чому арештовано Корліщука Василя, Шкондеюк Марію, Якимішин Марію, Кліщук Степанію і Мельничук Параску. Всіх, крім Корліщука, за чотири дні звільнено.

27.8. на Гуцулівку із с. Іспас прийшло коло 100 большевиків, які заквартирували. При згаданій групі був штаб, який командував всіма большевицькими групами, які в той час перебували в поблизьких селах.

Того самого дня до с. Пипипів прибула група стрибків під ком. Лещова та разом з большевиками зробили перешук поблизького ліса.

28.8. група большевиків, яка квартирувала в с. Гуцулівка, обскочила церкву та провіряла людей. Під час перевірки затримано двох старших людей, яких після переслухання випущено.

Того самого дня в с. Іспас Д[олішний] зайшов один большевик до хати Короля Костя з незабезпеченим автоматом, який при необережнім руху большевика вистрілив та вбив вищеназваного.

-//- в с. Пилипи арештували большевики Дідика Василя і Микитюк Марію, яких забрали до Коломиї.

30.8. в с. Гуцулівка большевики знайшли в криївці молодого хлопця Негрича Йосипа, якого арештували та забрали до Коломиї.

-//- в с. Трач група із 30 большевиків зробила в селі облаву, у висліді якої арештовано Федорчука Василя, Братівник Василю, Братівник Михайла. Всіх забрано до Коломиї.

31.8. група большевиків, які квартирували в селах: Пилипи, Іспас, Трач, Ковалівка, відійшли до Коломиї.

-//- арештовано в с. Корнич Дранчук Василя.

2.9. через села Микитинці, Іспас і Вербіж Н[ижній] переводили 15 енкаведистів 20 арештованих у напрямі Коломиї.

4.9. о 2-ій год. вночі група большевиків в числі 40 людей зробила засідку між Трачем а Дебеславцями. Ранком ця група відійшла в сторону Грушева.

—//— до с. Мишин коло год. 3-ої пополудні прийшли з Яблонова большевики і стрибки. Вони переводили в селі ревізії. Кілька з них зайшло до хати Панчук Анни та жадали, щоби вона завела їх на зв'язок до Ключева Вел. Після відмовної відповіді большевики цю жінку сильно побили.

5.9. до Воскресінець з Коломиї прийшло кількох стрибків, які вломилися до хати місцевої учительки Філясової та зграбували хатні речі.

5.9. біля 3-ої год. пополудні через Вербіж Н[ижній] переїздило трьох большевиків. Коло церкви почав хтось до них стріляти, у висліді чого двох вбито, а одного ранено. Під час перестрілки згоріла одна хата.

—//— до с. Мишин приїхало 12 стрибків та забрали в Щербак Параски мужеське убрання, говорячи, що “мусять одягнути сотню”.

7.9. зробили большевики нічну засідку в с. Стопчатів, на яку попав один озброєний чоловік. Большевики з засідки його ранили, а потім в садистичний спосіб дорізали.

9.9. до с. Рунгури прийшло 7 стрибків, які ходили по підозрілих хатах та шукали за зброєю. Під час ревізій побивали сильно жінок і дітей за це, що вони не хотіли казати, де захована зброя.

9.9. о год. 10-ій вечером до Ключева Малого приїхало 10 стрибків та обскочили хату місцевого священика. Коли священик не хотів їм відчинити, вони кинули в середину гранату і вломилися силоміць. Священик з сестрою втік через вікно. Стрибки ограбили господарку та відійшли до р-ну. Після двох днів до села приїхав нач. [РО] НКГБ, який сам шукав за священиком.

10.9. до с. Воскресінці о год. 8-ій вечером прийшло з Коломиї трьох енкаведистів, які зайшли до хати Сухарик Марії. В хаті застали 18-літню дівчину Василик Анну, яку забрали в сад і знасилували.

—//— вночі до с. Хімчин прибула група большевиків, яка арештувала Симоютюка Василя. Згадана група зліквідувала в селі дві господарки, яких власники сидять в тюрмі.

11.9. в с. Іспас біля год. 1-ої вполудне хтось ранив участкового Кадарія. Раненого забрали большевики, які збирали в селі контингент, але він після кількох днів помер.

—//— в с. Цуцулин група стрибків зайшла до хати Іванчук Михайла та, вдаючи українських повстанців, провокувала його, щоби він дав їм збіжжа. Господар дався спровокувати та видав боль-

шевикам 50 кг збіжжа. Вони збіжжа забрали, а господаря сильно побили.

12.9. вночі до с. Вербіж Н[ижній] прийшло 40 большевиків, які зробили засідки на головніших дорогах і переходах. На засідку попали два хлопці – Климентишин Антін і один з Іспаса, яких большевики забрали до Коломиї. Ранком згадана група перевела ревізії у всіх підозрілих хатах.

14.9. до с. Кривоброди прийшло коло 50 большевиків. Вони зробили під лісом засідку. Рано ці самі большевики зробили в селі облаву, у висліді якої зловили Мотрук Дмитра.

--/-- в с. Перерів участковий та стрибок Боднарук Петро арештували по дорозі місцеву дівчину. Її провадили до Коломиї, але вона крісом стрибка ранила його і сама втекла. Стрибка большевики забрали до шпиталу, а участкового арештували.

15.9. ранком до с. Перерів приїхало 10 енкаведистів і арештували Бийковську Марійку, яку забрали до р-ну.

16.9. коло год. 7-ої вечером три большевики у Вербіжі В[ижньому] наскочили на хату Явдошника Миколи та почали стріляти до хати. У висліді вбили 20-літню дочку господаря Параску, 8-літнього сина Василя і важко ранили господиню. Господареві вдалося втечи. Після стрілянини вломились до хати та зграбували всю одягу. Опісля вломились ще у хату Самокіщук Маланки й ограбили також її.

--/-- вечером вдерлися большевики до хати Онофрійчук Катерини у Вербіжі Н[ижньому] та хотіли її задушити. Жінка почала кричати, на її крик збіглися сусіди та зловили двох большевиків. Інші два втекли. Після перевірки показалося, що один з них називається Деденко Михайло Петрович і працює в контррозвідці, а другий Кравчук Микола Іванович – енкаведист. Того самого дня інші большевики зграбували в Олексюк Тетяни фіру і коня.

17.9. через с. Іспас проходила група Лещова в числі 50 чол., яка арештувала Кречко Параску.

--/-- вночі до села Сопів прийшло 100 большевиків та перевозили аж до ранку по селі ревізії. Рано розділилися на дві групи, з яких одна пішла на Печеніжин, а друга на Коломию.

--/-- до с. Рунгури з Печеніжина прийшло біля 40 большевиків та безуспішно шукали за бункрами з амуніцією.

18.9. в с. Ілинці до хати Бакалюка Василя прийшли перебрані большевики та зграбували його. Потім пішли ще до хати Будника Гриця та також його ограбили. Слідуючого дня ці самі большевики вломились ще до Грицак Анни та забрали їй весь одяг та кухонні речі. Грицак ходила в тій справі на скаргу до р-ну, але їй

відповіли, що “так їй треба, большевики за це граблять селян, що вони помагають бандерівцям”.

19.9. в с. Рудники большевики арештували Ходовик Анну, яка прийшла з Німеччини, а перед тим була комуністкою.

--/-- 23 большевики зробили облаву в с. Княже, у висліді якої арештували Грицюка Степана, Фербея Степана і Миронюк Марію. Арештованих забрано.

20.9. з Тулукова і Килихова забралосся все військо до Заболотова, бо хтось доніс, що на Заболотів мають нападати бандерівці.

--/-- до с. Перерів прийшло 7 енкаведистів, які разом з квартируючими там большевиками, зробили облаву на поле. Під час облави застрілили одного хлопця, який там ховався. На полі арештували Жупанську Параску, яку забрали до Коломиї.

20.9. до с. Кривоброди прийшло 30 большевиків. Вечором переходячи попід ліс, наткнулися вони на групу озброєних людей. Витворилася коротка перестрілка, у висліді якої трьох большевиків було вбито, а три ранено. Після того большевики вернулись в село і заквартирували, а ранком зробили в селі облаву.

19.9. вночі в с. Гончарів вбито заступника начальника⁸² рай. НКГБ в Обертині – Віктор[ов]а Івана. Внаслідок того на другий день большевики арештували в с. Гончарів голову сільради Герелюк Петра і його жінку Василю. Їх майно skonфіскували. Крім цього, skonфіскували майно “закладника” Деркач Миколи.

20.9. до Трача приїхало автом 15 енкаведистів і стрибків. В селі розійшлися по хатах, питали за бандерівцями і горілкою. Кілька з них зайшло до директора⁸³ школи Іванчук Івана, але застали тільки його жінку. Вони знасилували її. Потім пішли до Копчук Стефи, яку також знасилували.

21.9. група большевиків обложила село Рогиню та зробила там облаву. Найбільше перешукувано стодоли, з яких викидали все сіно.

--/-- в Стопчатові, Мишині і Ковалівці зробили большевики облаву. Контролювали всі забудування і городи.

22.9. в с. Мишин наскочили большевики на хату Миронюк Івана. Господаря арештували, а його жінку Параску та 18-літнього сина Лукіяна набили. Майно skonфіскували, а хату цілковито знищили.

--/-- в с. Сороки большевики скликали вечором до сільради всіх дівчат. Кожну зокрема питали, чи в селі квартирують бандерівці та чи заходять дівчата з інших сіл. Дівчат держали цілу ніч, а ранком випустили.

⁸² У тексті: голови.

⁸³ У тексті: управителя.

–//– в с. Корнів арештували большевики Ліщук Еву. Цього самого дня в с. Хмелева арештували Захарій Параску.

24.9. до Мишина з Яблонова зайшло коло 60 большевиків, які зробили облаву на село. Арештували Миронюк Михайла, з яким переводили цілоденне переслухання, а вечором дуже побитого випустили.

–//– о 3-ій год. пополудні група большевиків під ком. Лещова зайшла на розшуки в пилипівський ліс. В лісі наскочила на озброєних людей, які тут квартирували. Вив'язалася перестрілка, у висліді якої большевики вбили Гарасимюка Гриця з с. Пилипи та ще одного незнаного мужчину. З трупів большевики стягнули одіж та, залишаючи їх нагими, відійшли до Пилипів. Вечором пішли в ліс на засідки.

–//– в с. Ганківці большевики, які квартирували тут вже довгий час, зробили сильну облаву. Робили докладні перешуки по городах, стайнях і стодолах. Не було ні одного господарства, де б вони не перетрясли всього докладно, але нічого не знайшли.

26.9. в с. Волчківці арештували большевики Захарук Олену і Вакарік Василину, які були вже передше арештовані і випущені.

–//– до с. Любківці вночі приїхало 6 НКВД-истів і арештували Жмедака Василя, років 60. Його взяли як закладника за це, що в селі пропав голова сільради.

28.9. до с. Замулинці прийшло 5 НКВД-истів та арештували Дранчук Степанію.

–//– до с. Слобода Рунгурська приїхало 10 большевиків та зайшли до Степаняка Юри, щоб забрати у нього гонти. Під час того на большевиків наскочили якісь озброєні люди та вбили двох грабівників, а решта втекла. Після трьох годин до села приїхало 20 большевиків та арештували господаря Степаняка, а гонти таки забрали.

29.9. до Воскресінець прийшло коло 100 большевиків. Вони переводили ревізії у хатах за Прутом. Арештували Гуцуляк Василя, який прийшов з ЧА, якого завезли до Коломиї.

ЧА і воєнкомат:

Через цілий час з заходу на схід залізницями і битими шляхами переходять відділи ЧА – переважно піхота, обози і частинно моторизація. Дуже часто поодинокі відділи зупиняються в терені на кількаденну передишку, потім їдуть далі. Деякі відділи ЧА квартирують на селах довше і їх вживають р-ни до збирання контингентів. Крім війська, з заходу на схід переїжджають великі транспорти амуніції, зброї, нафти, табуни коней і рогатої худоби.

З ЧА вертаються в терен деякі демобілізовані. Це переважно старші річники вище 40 років, ранені і хворі, ці останні звільнені тільки на деякий час. Большевики говорять про дальшу демобілізацію нових 10 річників. На ділі видно, що демобілізація існує тільки в теорії, а в практиці звільняються каліки, старики та хворі, цілковито нездібні до військової служби – здорового елементу взагалі не видно. Ті, що вертаються з армії, дуже часто оповідають про невдоволення внутрі ЧА, про голод в Радянському Союзі і т.п. По більшій кількості демобілізовані каліки не дістають від держави ніякого вигородження, ні полегш[ення].

В цілім терені появилися останньо відділи ЧА, старші річники, яких вживається до вирубки лісів. Арміїці-дроворуби квартирують переважно в підгірських і підлісних селах. До населення ставляться досить добре, це переважно селяни з України. До нашого руху ставляться не[й]трально. Вирубане дерево транспортують машинами до Коломиї, а звідси на схід.

В останньому часі почали знову активну діяльність воєнкомати. Всюди відбуваються перегляди демобілізованих, стрибків і ранених та виготовляються відповідні списки. Рівно ж роблять перегляд і виготовляють списки [19]28, [19]29 і [19]30-го річників. Всіх мужчин, що повертаються з Німеччини, большевики мобілізують в армію.

Населення:

Останньо сильно тероризоване та граблене большевиками, починає попадати в повну депресію. Кожного огортає страх перед голодом, який большевики явно стараються викликати. Терор і господарська руїна наставляють чим раз більше ціле населення проти большевиків. Навіть ця частина населення, що колись відносилася до них досить позитивно, зараз своє відношення змінює на крайньо негативне. Населення пояснює собі, що примінений і так посиленний останньо терор і дурійка большевиків – це кінцевий період їхнього панування. Ніхто не хоче вірити, що большевики можуть вдержатися надаліше. Відношення населення до повстанчого руху надзвичайно прихильне.

Постій, 10.X.1945 р.

Рибак

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-6.
Оригінал. Машинопис.*

Тотожний текст: The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto.

№ 3
ЛИСТ ОКРУЖНОГО ПРОВІДНИКА ОУН
КОЛОМИЙЩИНИ ГРИГОРІЯ ЛЕГКОГО-“БОРИСА”
ДО КРАЙОВОГО ПРОВІДНИКА ОУН КК
ЯРОСЛАВА МЕЛЬНИКА-“РОБЕРТА”

2 травня 1946 р.

Коломийщина

Д р у ж е!

Користуючись тим, що пор. Х[мара] вислав своїх людей до к-ра Г[рома], пересилаю до Вас оце своє письмо. Дотепер я не писав до Вас тому, що не мав ніякої можливості пов'язатися з Вами, ані з д. В[севолодом]. Під час зимової кампанії і цієї [...] я не хотів посилати жінок, бо, по-перше, вони не змогли б відшукати зв'язків, а по-друге, могли б пропасти без жодного наслідку. Причина ж [...] зв'язків з Вами лежить в тому, що між мною а д. В[севолодом] не ходили [...]яльні кур'єри осінню 1945 р. і ми не домовилися між собою про зв'язкові мертві пункти. В цій справі я до нього написав, так що на майбутнє зв'язок буде діяти справно. Від мене до Вас 10.І.[19]46 р. пішов Я. [...] делегат. З ним я був договорилося про евентуальний пункт зв'язку, але [...] нього ніхто сюди ще не приходив.

[...] приніс до мене, до пр. Й[ордана] і до д. С[таля] інструкції і матеріяли до “виборів” 10.ІІ.[19]46 р., пропагандивну і організаційну інструкцію з листопада 1945 р. й “Правильник судівництва в ОУН”. Через нього до Вас я пере[...] ряд матеріялів від себе, пр. Й[ордана] і д. Сталя. Противиборча кампанія, пропагандивна й оперативна проведена в терені лиш частково. Летючок не вдалося скрізь розкинути через приявність військ в кожному селі, а [...] заходи й акції були проведені лише в Жабівському р-ні. Тут “вибори” в неділю не відбулися, лиш частково большевики зганяли примусово [...] людей аж другого дня. “Вибори” в цілому терені пройшли під військовим терором. Вже місяць перед реченцем, тобто 10.І.[19]46 р., цілий терен був забльокований військом, яке приїхало з напряму Закарпаття. В кожному селі стояла гарнізонном відповідна кількість війська, очевидно, найбільше гарнізонів по селах було в гірському і підгірському [...]. В Космачі стояло 120, в Березовах – 100, в Іспасі – 100, Микитинцях – [...] – 200, Кривобродах – 50, Хімчині – 100. Всі вищезгадані села, [окрім] Космача і Березових, лежать довкруги т.зв. Камерального лісу, що [...] квартирування 2-ох наших вд минулого року.

Гарнізонні застави були підпорядковані районним осередкам НКВД й НКГБ, які через таке підсилення стали незвичайно активними і загро[...]. Сподіваючись, що ми будемо вести протывиборчу пропаганду, вони [...] дуже багато мітингів, людей на які зганяли силою. На мітингах [...] роз'яснювали положення про “вибори”, сталінську “конституцію”, нарешті загрозили, що кожному тому, хто ширив би протывиборчі [...] не хотів би голосувати, грозить вивіз на Сибір або 25 років [каторжної] праці. Ще далеко до “виборів” розпочалася акція, спрямована головно [проти] ОУН і УПА. Ця акція проводилася в формі основних перешуків [...], засідок на стежках, перешуків хат і будинків по селах, масових арештів цивільного населення, а головно жінок і дівчат, страшних побоїв і знущань. Напр[иклад], в Березові Серед. арештовано за один день 50 дівчат [...] двох тижнів випущено. Терор був проводжуваний з безоглядною [...]ністю і дикістю. Ряд людей, зовсім не заангажованих в [...], розстріляно. Розстріляних людей різали багнетами. Напр[иклад], в с. [...] заскочили в лісі 3-ох людей, яких побили, а потім порізали багнетами груди, повідтинали голови і повкидали в вогонь. В цьому ж селі [...] повісили в лісі на смереці і запалили під ним ватру. Чоловік [був] повішений не за шию, отже мучився 2 год. заки помер і згорів. Люди [...] страшний його крик у лісі, а підійти боялися. Большевики арештували його за те, що знайшли у нього криївку. Цей терор проводили гарнізони [...], гарнізони в рай.центрах, погранвійська і внутрішні війська з області. Центри погранвійськ, призначені на цей гірський терен, перебувають в Кутах, Жаб'ю і околицях, в Яблониці коло Яремча. Війська роблять прочистки лісів і в цьому відношенні є дуже [мобільні]. Зимою ходили слідами, навіть давніми, шукаючи криївок. Маневруючі [групи] НКВД переходять долами, вони користуються різними формами провокацій. Один енкаведист прийшов до мене під кличкою “Дух”. Подавав себе [...] до мене як делегата КП. Я, звичайно, на стрічу не пішов, бо відчувався, що це провокація.

[...], через два дні, на місцевість мого перебування була проведена велика облава. До цього всі були приготовані, тому жертв у людях не було. Зимовий натиск у цім терені тривав точно три місяці – від 10.I.-10.IV.[19]46 р.

Наслідки: 1. Населення, стероризоване і застрашене, деморалізувалося, [...] на безоглядний наступ на нас, до певної міри зневірилося в успішне завершення нами зими. Слід відмітити, що населення тримається добре, [голо]вним підтримуючим моральним чинником для нього є надія швидкий [початок] війни.

Гарнізони відійшли, але замість них залишилися станиці стрибків, [які є] в кожному селі. Справді ці стрибки не загрозили-

ві, бо елемент в них [...] стягнений під терором. [...] значення не мають, але [...] значення моральне. Коли брати до уваги те, що в станицях є люди [...] років або 17-річні хлопці, то, очевидно, большевики творили це [...] ми їх били, винищували себе самі та щоб посіяти між населенням [...] зневіру, недовір'я і ненависть, бо ряд людей на перший погляд [...] приписати стрибкам всю донощицьку й агентурну роботу.

Агентура й донощицтво. Після масових арештів большевики випустили донощиків і агентів. Їх зараз, цебто людей арештованих і випущених [...], що годі зорієнтуватися, хто заангажований в агентурі, а хто ні. [...] разі про рухи УПА чи знаних підпільників, в якому-небудь терені знають досить скоро. З донощиками контактуються по селах, бо при[іздять] кожного дня. Щоби СБ могло своєю роботою повести ліквідацію загрозливого стану, немає сьогодні мови. Тому одиноко успішною, хоч [...] обороною перед донощицтвом і агентурою, є конспірація.

Жертви в людях: з окружного проводу: пор. Козак, д. Віктор, д. Сомко і [Теодор]⁸⁴ – політвиховник на відтинок – убиті. Надр. Коломия: д. Корній – надр., Тятива, Аскольд – рай. пров., Кубанець – убитий (рай. орг. реф.). Д. Дик [...] пров. – убиті. В Колом[ийському] надр. – убитий надр. пропагандист [Гайдар], в Городенському надр. рай. пров. Шрам і Тур, надр. пропагандист Наддніпрянцю – убиті. В Косівському надр. – пропали без вісті (не прослі[дковано], чи вони вбиті, чи живі) рай. пров. Ігор і Ненаситець. Певно вбиті надр. пропагандист Чайкевич і субреф. проп. Ліда. Крім вищезгаданих, [...] ще інші люди з нижчих клітин. Докладний список по[дам] [піз]ніше.

Внаслідок наскоку і через х[в]оробу демобілізувався вд. Березівський ком. Підгірського. Він зараз не існує як одиниця, але люди є частково [...] вд, а частково криються. Решта вд є, хіба в останніх днях сталось [...]. Вд-и великих боїв не мали, але тут грасує тяжка х[в]ороба, [...] до тифу, що набагато зменшує боеву здібність людей. Очевидно [...] вона проявляється так сильно. Ця пошесть є на цілому терені, а [...] в Гуцульщині. Від неї був лише один смертний випадок.

[...] у терені і обсада поодиноких надр[айонів]. Ситуація, яка зараз існує [...] примушує Організацію пристосуватися до дальнішого натиску воро[га], [у] своїй роботі переслідувати тактику довготривалого підпілля. Слід [...], що людей охочих до роботи є ще багато, але мало із них є про[...], які вміють в теперішній ситуації найти правильний вихід. Рай. [...] були підтягнені вже з найкращого елементу.

⁸⁴ Так у тексті. Насправді він не загинув, а непритомний потрапив у полон.

І ті внаслідок своєї [...]вості деякі попадали. Найгірше відбивається брак уміння стави[ти] [конспі]ративно роботу і конспіруватися взагалі. Це виявилось в цілому [в] останніх місяцях.

Хочу Вам писати про всі свої заходи для покращення роботи: в кож[...] беру весь матеріал практики дотеперішньої роботи й інструкції [...], проводжую в життя. Мушу обережно підходити до організації, а [...] до охоплення інтелігенції, молоді, робітництва. Спеціально на [інтелігенц]ію і молодь, зимою натиснули большевики і провели серед вище [...]овні масові арешти. В цей час ще взагалі в цій ділянці роботи [...] почата мною. На основі чого були проведені арешти не відо[...] сама на власну руку творити якісь революційні гуртки, та [...] випадок, що діється по селах і по містах. Нехтуючи норми кон[спірації] [...]гнули на себе арешт. Серед інтелігенції ходять широку нетаєм[ні] [...] про нас, про вибух війни, і це може бути причиною удару по ній. Робітництво однаково, як і селянство, експлуатоване і застра[шене] [...] в більшій частині спролетаризоване селянство або примусово [...] до праці в заводах. Воно ненавидить режим і жде війни. Придатний [...] для охоплення робітництва й інтенсивність поширення між ними [...] ідеї і програми є. Що вдасться зробити в цьому напрямі – подам [...].

[В] окружному проводі впав господарський реф. Тому, що покищо не маю [ким] заступити цього посту, залишаю його необсадженим, я орієнтуюсь у цьому [рес]орті на роботу надр. і рай. реф. Тому, що не маю людини на пост [...] пров. надр. Коломия, відкомандирую туди д. Р[ибака]. Там маю на приміті лю[дину], як при д. Р[ибакові] доросте до завдань надр. пров. Якщо була б можлива до[помо]га від Вас однією людиною, як делегатом для мене або на пост надр. [пров.], було б дуже добре. Якщо ні, то ще якось дам раду.

Орг. реф. в розумінні окремих завдань при жодному надр. пров. немає. Її [...] розділена частково між теренових пров. і реф. проп. Це, очевидно, [...] браком людей. Д. Г[рім] – реф. проп. при окрузі перебуває з цілим [...] підручним апаратом. На його плечах лежить фактично зараз весь тя[гар] пропагандивної роботи, що в теперішній ситуації мусить обмежитися [до] видавничої і вишкільної роботи. Про масову усну пропаганду може бути [...], але при наявності відповідних людей, а таких тут зараз в розпоря[дженні] немає. Якщо вдасться поставити правильно видавничу ділянку, чи [...]ткову і вишкіл враз з засобленням в літературу вд-ів, то д. Г[рім] свою [робо]ту сповнить. Зі свого боку доложу всіх зусиль на піднесення цієї [діля]нки революційної роботи, бо вона зараз таки найважливіша. Всі матеріали [буде] Вам присилати д. Г[рім] або я. Видання “За волю” припиняється.

[По]літвиховником на місце д. Т[еодора] став д. Л[евада], який відповідає висоті сво[його] завдання.

Реф. СБ одержала основний надщербок з упадком д. Віктора, але роботу [треб]а ставити при іншому підході так само успішно, як минулого року, тоб[то] [...] зими. Наявність в цій реф. д. Н[едобитого] – людини з вищою освітою і відпо[відни]м наставленням до роботи, зможе заповнити прогалину, зв'язану з упад[ком] д. Віктора. Ця реф. в теперішній ситуації [повинна] попри слідчу роботу [...] поставити розвідку для індивідуальних атентатчиків. Ліквідувати [...] агентури й донощництва немає можливості. Вона мусить вдарити в [...]іші місця і орієнтуватися, якими методами користуються большевики [в бо]ротьбі з нами. До д. К[лима] маю деякі вимоги в фаховому керівництві і в [...]ькому ставленні орг. роботи. Вважаю, що узгідню це з д. Й[орданом], тому Вас [...] спеціально не повідомляю.

У П А: Тому, що пор. Х[мара] висилає до к-ра Г[рома] і до Вас окремих звіти, не [хара]ктеризую зокрема вд-ів. Вд-ів зараз є 4. Зі сотні Березівської буде [ство]рена чота, підпорядкована безпосередньо КВ.

У Ч Х: Тому, що больш[евики] посилили арешти дівчат, що може привести до [аген]тури в рядах УЧХ і рівночасно в ОУН, орієнтуюсь в цілому терені на вузьку кількість дівчат, що не перевищує число 10. Вони заангаж[овані] в праці УЧХ і в пропаганді. Згадані дівчата найбільш ідейні, прові[рені], перебувають під наглядом. Жодної арештованої людини, незалежно від [прові]рки, до роботи вже не ангажую.

К в е с т і о н а р: Через бльокаду і втрати в людях мусить бути [...]ний. Не маю спроможности подати його скорше, як за півтора місяця, [...] відповідних людей в районах і надзвичайно подрібні вимоги в цьо[му] [ус]кладнюють його виповнення.

І н ф о р м а ц і й н і вісті: Я не вислав до Вас звіту за місяць [грудень 1945] р. і за 4 місяці [19]46 р. тому, що мені важко буде зібрати матеріяли [кож]ний м. зокрема, прошу дозволити написати інформ. звіт за час від [...] 20.V.[19]46 р. Звіти будуть писані за Вашим формуляром. Висилати їх [...] м.

[Пост]ій, 2 травня 1946 р. С л а в а У к р а ї н і ! Б-с

До д. С[таля] ще зв'язку не маю, але чув я, що він живе. На стрічі з д. Й[орданом] я [...], але він теж є, впали лише його хлопці – бойовик Чорний і Довб[...].

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 398, т. 3, арк. 66-68.

Копія. Машинопис.

№ 4
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.10.1946 р. ДО 31.03.1947 р.,
СКЛАДЕНИЙ ОКРУЖНИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
КОЛОМИЙЩИНИ
ГРИГОРІЄМ ЛЕГКИМ-“БОРИСОМ”

7 травня 1947 р.

Коломиїщина⁸⁵

Інформаційний звіт.

Події за час від 1.10.[19]46 – 31.3.[19]47 р.

І. Вороже середовище.

1. Адміністрація. Так звана радянська большевицька адміністрація займалась на протягу трьох останніх місяців 1946 р. передовсім контингентовою справою. Для успішного її проведення були висилані з районних адміністративних осередків спеціальні делегати, які звичайно свою роботу проводили при помочі гарнізонів, або істребітелів. Постава большевицької адміністрації в ділі контингентової кампанії була категорична і безоглядна. Збіжжя стягали якнайбільше, не оглядаючись на норми і пляни. Коли взяти до уваги, що минулий рік відзначився посухою і тим самим дуже слабим урожаєм на терені цілої округи, то большевицька контингентова кампанія була нічим іншим як безоглядним грабунком селянства від хліба, картоплі і м'яса. Селянство зі своєї сторони робило всякі заходи в тому напрямі, щоб зберегти принайменше невелику кількість збіжжя, тому його закопували, але большевики звичайно збіжжя віднаходили і забирали все. У зв'язку з опором населення в ділі контингентової кампанії нквд проводило густі арешти, а виконавчі комітети накладали високі грошові кари на тих, що не вив'язувались належно у поставках. За невиконання належних норм контингентових поставок нквд проводило дуже часто арешти голов сільрад та голов зем. громад. Коли загал населення, опираючись грабунковій системі стягання контингентів, засуджував акції большевиків як свідоме організування голоду, партійні делегати заявляли, що на випадок голоду держава селянству допоможе збіжжям.

В першій чверті біжучого року адміністрація проводила чотири головні кампанії господарського характеру, а саме: контин-

⁸⁵ У верхньому лівому куті документу надпис червоним олівцем: 22.

гентову, колгоспну, посівну і трудгуш. Контингентові поставки стягала адміністрація ще за минулий рік і додаткові, т.зв. добровільний контингент, очевидно цілком грабунковим методом. Посівна кампанія підготовлялась передовсім теоретично, а саме в кожному селі виготовляли списки і пляни весняних робіт. Основну увагу звернула партія і рівночасно ціла адміністрація на організування нових колгоспів. В цій ділянці натиск адміністрації і партії з районів ставав дуже інтензивним, але малоуспішним, бо населення ставиться здекляровано проти колективізації. Про цю справу напишу докладніше при характеристиці райпарткомів.

В трудгуш висилала адміністрація передовсім селян до робіт у ліс з кіньми та індивідуально. Справа трудгушів трактується дуже поважно. За ухили в тому відношенні карається дотичних винних тюрмою, або грішми.

2. Райпарткоми. Райпарткоми, які ініціюють і керують звичайно всіма ділянками адміністрації, звернули крім вище наведених справ, основну увагу на: інтензивне організування комсомолу по містах і селах, притягування нових кандидатів в компартію, пропаганду колективізації, пропаганду проти нашого руху та пропаганду своїх суспільно-політичних і господарських ідей. Справа комсомолу є зараз в програмі райпарткомів дуже поважною проблемою. Партія має виразний наказ залучити в комсомол якнайбільше молоді, але партія здає собі справу з того, що молодь в комсомол добровільно не піде. Тому до комсомолу втягають молодь шляхом примусу на основі компромітуючих матеріалів. До комсомолу втягають тих, що були колись в СС-ах, або тих, що хтось з їхньої рідні є в УПА і т. п. Правда є і добровільно заангажовані комсомольці, але це цілком безвартісний елемент в кожному відношенні, заангажований в комсомол підступом і хитрістю. Слід відмітити, що в селах, де наш рух слабший, комсомол розвивається краще.

Загальною молоді схильна до забав і танців, вона за час воєнних років та змін окупації не мала основного національно-політичного виховання і вишколу, тому большевикам відносно легко залучити несвідомий елемент в комсомол, даючи йому можливість бавитися. Комсомольські організації в селах уряджують передовсім забави з танцями. Партійні комітети дають безплатні музики.

Якщо йде про кандидатів в компартію, то їх організують передовсім з тих адміністративних осередків, що є у районних центрах. Є лиш кілька сіл в терені, що в них є кандидати в партію. Це люди, які живуть в селах лиш тому, що їх охороняють больше-

вицькі гарнізони чи істребітелі, або такі, що були втягнені в компартію ще у Ча, а зараз вернулись додому як демобілізовані або інваліди, райпарткоми роблять старання, щоб в кожному селі був принайменше один кандидат в компартію.

Як вище наведено, то компартія головню в 1947 р. звернула дуже основну увагу на колективізацію сільських господарств. Ця проблема актуальна і дуже пекуча на рівному і підгірському терені. Селян до колгоспів втягають насильно. Щоб мати хоч формально моральне право до організування колгоспів, компартія старається посяяти розкол між т.зв. бідняками і куркулями по селах, засуджуючи останніх як тих, що не хочуть йти в колгосп, бо слухають “бандерівських” підшептів. Справу розколу селянства на бідняків і куркулів по селах проводять дуже інтензивно районні газети, які видають райпарткоми. Мимо всіх тих заходів колективізація не вдається. Тому до колгоспів втягають людей передовсім на основі компромітуючих матеріялів. В селі Рожневі Кутського р-ну зав’язався колгосп, в який добровільно вписались лиш чотири селяни і зрештою такі, що через цілий час були вислужниками большевиків. Двадцять інших селян мусіли вступити в колгосп тому, що большевики мали на них матеріяли, доказуючі їм співпрацю з бандерівцями. Большевики поставили перед ними дві можливості: виїжджати на Сибір, або вступити в колгосп. Загрожені селяни вибрали очевидно другу можливість. Так маються справи при організуванні колгоспу майже в кожному випадку, про що надішлю докладніші інформації.

Метою большевицької пропаганди проти нас є здеморалізувати наші низові членські кадри та посяяти зневіру в успіх нашої боротьби серед широких мас українського населення. Попри всі знані нам дотепер теми мітингів, поширили большевики зимою повідомлення про те, що згинув сл.п. Провідник “Роберт”, що зліквідовано кілька осередків Проводу ОУН, зліквідовано всі сотні УПА і т. п. На мітингах нас називають співпрацівниками англійської розвідки, вислужниками чужих держав, бандитами без Проводу (Провід мав би бути вже ліквідований), безідейним хламом, який скорше чи пізніше буде знищений військами НКВД. На мітингах не зачіпають ні ідеологічних, ні програмових постанов нашого визвольного-революційного руху.

Якщо йде про оцінку наших кадрів компартією, то вона числиться з нашими кадрами дуже поважно, уважаючи тих людей, що залишились зараз в підпіллі, абсолютно ідейним елементом, який проводитиме революційно-підпільну боротьбу навіть в найтяжчих обставинах. Кандидати в члени компартії в Косівсько-

му р-ні говорили між собою, що “бандерівці” охопили 95% населення по селах, охопили населення тому, що ставлять роботу вміло і поважно.

Пропаганда суспільно-політичних і господарських вартостей радянського соціалістичного устрою ведеться знаними і давно вже склепаними методами і засобами. На населення не робить враження ця пропаганда. Самі большевицькі агітатори заявляють, що навіть найбільш інтензивна акція серед мас зі сторони большевиків не має успіху.

Залучую відпис записок другого секретаря Яблонівського райпарткому Саренка, зліквідованого відділом УПА 4 квітня [19]47 р. в с. Березів Нижній.

3. НКВД і НКГБ. Від другої половини місяця жовтня [19]46 р. нквд і нкгб приступило до поважних і широко закроєних акцій на цілому терені округи, а передовсім на правій стороні Пруту, тобто в підгірському і гірському терені. Акції проводили передовсім маневруючі групи внутрішніх військ нквд, а також прикордонні війська. Сприятливим для широких акцій ворога було те, що у першій половині жовтня впав сніг, який в горах вже не злізав до весни. Акції почались в полосі підгірській і поступово йшли в гори, особливо пильно були перешукувані ті місцевості, де наш рух був інтензивніший. У підгірських і рівнинних теренах головна увага була звернена на криївки в будинках, в горах теж на криївки в будинках, але передовсім на ліси. Ліси в деяких місцях були пенетровані дуже основно. Большевицькі відділи переходили через них розстрільною. Очевидна річ, підставою для основних акцій в певних полосах лісів були розвідчі матеріали в руках нквд.

Тому, що на цьому терені Жабівський р-н має найбільші масиви лісів, большевики сподівались, що в цих лісах скупчились наші основні сили УПА і провідні осередки ОУН. З цієї причини до акції в цей район було кинено дуже великі сили внутрішніх військ нквд. За загальними підсумками на терені Жабівського р-ну діяло взимі около 10 тис. большевиків. Інші гірські і рівнинні терени були пенетровані і бльоковані менше.

Районні ексекутивні відділи нквд діяли в звітному часі безперестанно. Ці відділи проводили свої акції у формі засідок, наскоків і провокацій. Діяли передовсім ночами і днями. До бойових оперативних дій в терені при кожному районному осередку нквд, створені передовсім в першій чверті біжучого року боївки в числі 2-3, а навіть 4, якщо р-н дуже великий. Боївки начисляють від 15-25 людей. Командують ними лейтенанти нквд. Елемент рядовий в боївках сам чужий, а передовсім московський. Істре-

бітелями такі боївки не послуговуються. Вище згадані боївки діяли в 1946 р. менше. Незалежно від того, що діяли днями і ночами, вони задержувались в селах звичайно коротко. З весною [19]47 року почали нову тактику, а саме тактику довшого рейдування тереном. Днями вони сидять законспіровано в хатах, не показуючись цивільному населенню, а рівно з вечором виходять в терен на акції. Ночами роблять передовсім засідки, перевірюють хати, підслухують розмови, роблять ревізії вночі і т. п. З езекутивними боївками виходять в терен і оперативні енкаведисти, які контактуються з агентурою. Кожний комендант езекутивної боївки має свою агентурну сітку.

Районні осередки нквд і нкгб звернули у звітному часі основну увагу на зовнішню агентуру, ангажуючи до роботи людей на основі компромітуючих матеріалів і за гроші. У початках 1947 р. на цьому терені почався голод, що використовують большевики та за мірку збіжжя чи муки ангажують людей до агентурної роботи. Є ряд випадків, що енкаведисти обіцяють людям гроші, корови, збіжжя і тим подібно як заплату за точне повідомлення.

Використовують осередки нквд і нкгб теж ту обставину в терені, що по селах ходить дуже багато народу зі східних областей і Бессарабії за хлібом. Нквд посилає своїх замаскованих розвідчиків під виглядом приїзжих людей між українське населення. Такі розвідчики звичайно є провокаторами.

Вже при кінці [19]46 р., а передовсім в [19]47 р. нквд ангажує споміж цивільного населення людей до виконання атентатів на визначних наших людей. Є випадки, що доручують виконати атентат на основі компромітуючих матеріалів або за гроші. В листопаді [19]46 р. викрито індивідуального атентатчика в с. Королівці комсомольця Гумулея Василя, який за ровер, убрання і деяку кількість грошей погодився вбити районного провідника д. "Дира". В Косівському р-ні викрито двох індивідуальних атентатчиків, які були змушені взяти зброю до виконання атентату на коменданта боївки д. "Відважного". Вище згадані атентатчики дали можливість себе розкрити і віддали зброю д. "Відважному".

При кінці 1946 р. зловлено живим заступника нач. нкгб в Коршівському р-ні ст. лейт. Чуйка. Знайдені при ньому записки подаю як окремих залучник у відписі.

Загально під час облав спецгруп ББ нквд чи районних езекутивних груп, енкаведисти грабують людей, б'ють, крадуть і т.п.

4. Істребітелі. Районні осередки нквд дальше стараються організувати станиці істребітелів. В гірських і підгірських теренах станиць істребітелів мало. В рівнинних теренах, а передовсім в

районах: Коршівський, Обертинський, Чернелицький, Городенківський, Заболотівський, Снятинський і Гвіздецький станиць істребітелів є багато. Докладних відомостей про стан істребітелів і кількість станиць в найновішій часі не маю. Подам ці відомості якнайскоріше.

5. Червона армія. Червона армія розташована передовсім в місті Коломиї. В рай. осередках гарнізонів Ча нема. В лісі коло села Шепаровець і в лісі між сс. Турка і П'ядики коло Коломиї є магазини Ча, правдоподібно амуніційні. Стан охорони поодиноких магазинів 100-160 людей. Про стан Ча і про штаби в Коломиї подаватиму відомості в майбутньому відносно точні. Зараз таких матеріалів не маю на руках.

Між Коломиєю і с. Корничем знаходиться летунська база. Стан літаків звичайно змінюється. Найбільша кількість літаків на базі буває до 150 бомбовиків, найменше 80. Взимі не було поважніших рухів авіації. З весною рух авіації поживався. Він має характер вишкільний.

6. На релігійному ґрунті не було у звітному часі зі сторони компартії жодних поважніших потягнень.

II. Наше середовище.

1. Вже на початку біжучого року населення на терені Городенського і Коломийського надр. почало голодувати. Передовсім на терені між Прутом і Дністром голод зростає скорим темпом. Причиною голоду є минулорічна посуха, а передовсім те, що минулого року большевицька адміністрація забрала від селян майже все збіжжя на контингент. Тому в багатьох селах вищезгаданого терену люди пухнуть з голоду. В Коломиї на залізнодорожній станції вмирає щодня около 20 людей від голоду. Випадки голодової смерті є теж в підміських селах Коломиї. З голоду вмирають передовсім приїзні люди-українці, наддніпрянці і бесараби.

Факт голоду, терору, арештів, грабунків, побоїв і крадежей заставляє сьогодні кожну одиницю зокрема, застановитись над питанням "найдемократичнішої" і "найсправедливішої" у світі радянської влади та над питанням "соціалістичного будівництва". Населення міст і сіл сьогодні є здекларовано проти большевизму у всіх відношеннях. Населення прагне до зміни і кріпко вірить, що вона буде скоро. Всі здирства влади – нечувано високі, контингенти, податки і позики населення трактує як передвісник зміни, яка має заіснувати в результаті вибуху війни. Про війну говориться всюди, та у всіх середовищах суспільного життя, не виключаючи і компартії. Часом людей огортає якась дивна воєнна пси-

хоза. Люди вишукують дати, в яких мав би вибухнути конфлікт між англо-американцями і більшовиками. Дуже поширена вістка між населенням, що в короткому часі вибухне війна між ССРСР і Туреччиною. Населення так сильно вірить в конфлікт, що старається передавати всю віру Українським Повстанцям, підпільникам, незалежно від того, що вони до сподівань населення ставляться скептично. Інтелігенція і взагалі населення міста вважає, що голодова дійсність в ССРСР є найкращою нагодою для англо-американців, до виповідження війни ССРСР. Конкретно населення сподівається, що війна повинна вибухнути з початком літа, або по жнивах цього року.

До нашого руху ставиться українське населення абсолютно прихильно. Наші бойові і пропагандивні акції зустрічають зі сторони населення повну апробату. Населення дуже болючо і глибоко відчуває наші втрати в людях. Постава революціонерів і підпільників в боротьбі з ворогом і десятки випадків, що наші люди в безвихідних ситуаціях відбирають самі собі життя, мобілізує морально в нашу сторону найширші маси населення. Маси ставляться до нас, як цілості з абсолютною пошаною і беззастережним довір'ям. Населення готове помагати нам на кожному кроці і тільки дуже боязливі одиниці перестрашені більшовицьким терором цього не роблять. Колишні комуністичні осередки, в яких населення схиялось до більшовиків за першої окупації, в початках другої – сьогодні опановані нами і симпатії населення абсолютно по нашій стороні. Є деякі села, в яких не було відповідних наших людей, або наша робота була скривлена через брак відповідних людей, в цих селах більшовики закріпили свої позиції попередньо сильніше і зараз нашого руху там не видно виразніше. До таких сіл належать: Рибно, Кобаки і частично Рожнів в Кутському р-ні, Гринява, Яблониця і Ферескула в Жабівському р-ні.

Якщо взяти до уваги наші ідейно-політичні основи, то треба відмітити, що населення знає їх лиш поверховно. Українське селянство, робітництво, яке рекрутується з селянства та інтелігенція знають, що ми боремось за Самостійну Українську Державу, але вони не знають докладно, за які конкретні державно-устроєві і суспільні вартості ми боремось. Причиною того явища є мала кількість нашої літератури, передаваної між широкі маси населення.

Інтелігенція не може зрозуміти чому орієнтуємося сьогодні тільки на власні сили. Між нею можна чути навіть такі думки: "Не можна заперечити історичного значення нашої визвольно-революційної боротьби під сучасний момент, але чому ми повторюємо помилку з перед 30-ти років і орієнтуємося тільки на

власні сили”. Є ще і такі думки, що “краще б було піти на еміграцію, бо боротьба в краю вимагає дуже великих жертв”. Вище наведені думки свідчать про те, що їхні автори мають дуже плитке політичне вироблення і поверховне знання історії України. Взв'язавши до уваги, що так думає поважніша частина української інтелігенції, зглядно міського населення, треба домогтись зміни вище наведених поглядів шляхом поширення і роз'яснення таких наших основних ідейно-політичних матеріалів як “Постанови III-ого ВЗ ОУН”, “Плятформа УГВР” і “Деклярація Проводу ОУН”.

2. Санітарний стан. Загально в цілому терені є випадки плямистого тифу. Поки що епідемія не має масового характеру, але це є можливе у зв'язку з різними формами голоду.

3. Господарський стан. Як вище згадано на терені цілої округи, а передовсім рівнинних і підгірських теренах, панує голод. Не маю зараз конкретних матеріалів, що характеризували б голод, тому ширше про цю справу писати не буду. Виразно зазначився голод в таких р-нах: Печенізькому, Коршівському, Обертинському, Чернелицькому, Гвіздецькому, Заболотівському, Снятинському і Коломийському. У горах є голод, але ще не масовий.

4. Акції УПА. В місяці березні вд⁸⁶ під ком. пор. Білого почав малі випадки в терен до акцій. На протязі двох тижнів тим відділом було зліквідовано 14 большевиків і добуто від них всю зброю. Між зліквідованими большевиками є другий секретар Яблонівського райпарткому Саренко та начальник паспортного стола Яблонівського р-ну кап. нквд Сергієнко. Докладні відомості про дії УПА надішлю пізніше, бо тепер я не одержав ще звіту від ком. відтинка.

Постій, дня 7.5.1947 р.

/ Борис /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 132-134.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

Тотожний текст: *The Peter J. Potichnyj Collection on Insurgency and Counter-Insurgency in Ukraine. Robarts Library, University of Toronto.*

Опубл.: *Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том 2. – Книга 3 (1947–1957). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2011. – С. 38–44.*

⁸⁶ Дописано ручно.

№ 5
СКОРОЧЕНИЙ ВІДПИС ЗАПИСКИ ОКРУЖНОГО
ПРОВІДНИКА ОУН КОЛОМИЙЩИНИ
ГРИГОРІЯ ЛЕГКОГО-“БОРИСА”

26 травня 1947 р.

Скорочений відпис записки окр. пров. Коломийщини.

1. Я вже писав до Вас, що ООП тут зліквідований. В ООП не залишилася ні одна людина, за виїмком п. Лесі, яка минулої осені прийшла була працювати до мене, що сталося вже по приході сл.п. д. Доброгоста. З д. Сизим пропав архів, бо він мав його в криївці, у якій заскочили його большевики. Можливо, що ще десь є частина архіву, захована в окремому місці, але я ще не одержав про нього жодних відомостей. З технічних засобів ООП залишився лиш один звичайний цикльостиль.

2. НОП-и є в двох надрайонах, а саме в Косівському й Городенському. НРП Косівщини – д. Сергій, в Городенщині – д. Ярема. Обидва з середньою освітою. В Коломийському надр. НРП-а немає. Маю на приміті людину, але ще не знаю, які вона має спроможності в дотичному відношенні. Тому ще здержусь поки що з конкретним призначенням її на пост НРП.

3. РРП-и і масові пропагандисти є лише на терені Косівщини – в чотирьох районах. Зараз я стягаю РРП з Косівського району на доповнення НОП в Косівщині, тому функцію РРП виконуватиме тереновий провідник при допомозі заступника РРП, який на пост РРП ще не надається.

В Коломийському й Городенському надрайонах РРП-ів немає. Їх функції виконують теренові провідники.

4. Технічні засоби. Загально в цілому терені розпоряджаю вже двома звичайними цикльостильями. Один з них передаю до НОП-у Городенщини, один залишаю в Коломийському надрайоні, в якому, помімо того, що немає НРП, успішно працює техзвено. Недавно повідомив мене д. Рибак, що віднайшов ротаційний цикльостиль і придбав сітки до звичайних цикльостилів. Якщо так, то я залишив в Коломийщині ротаційний цикльостиль, а звичайний передав у Косівщину. Якщо вдасться зробити ще два цикльостилі, то один передам д. Сталеві, а з допомогою другого урухомлю ще один техзавод⁸⁷.

⁸⁷ Так у тексті.

Гірше мається справа з мартиц[я]ми, яких вже дуже трудно дістати у Львові і Чернівцях. Фарбу до цикльостилю можна завжди дістати.

В Городенщині має бути гутенбергівка, але про неї не маю ще відомостей.

Я вже давно зробив натиск на те, щоб кожний район, а то й куш, мав свою власну машинку до писання. Поки що маю відомості, що машинки є вже у восьми районах. Не маю відомости з п'яти районів Городенщини. Маю надію, що і там справа стоятиме у тому відношенні добре, бо весь склад надрайонного проводу дуже активний і справою пропаганди заінтересований особливо.

Відчуваю дуже гострий брак машиністок чи машиністів. Зимою ц. р. впало в мойому терені 11 дівчат, з того 5 найкращих, а 6 можливих, в кожному разі потенціяльних сил. Я зараз роблю всі старання, щоб брак поповнити, але Ви можете зрозуміти, скільки труднощів буває з новими й не виробленими до цього людьми.

В Косівському НОП-і є різьбар, який може дальше продукувати дереворити для плякатів. Вищезгаданий НОП доповняю ще малярем, отже споді[ва]юсь, що мистецька сторінка буде налагоджена добре.

5. Якщо йде про здійснювання пропагандивної роботи серед населення, то на цьому терені стосується засада “кожен член пропагандист”. Очевидно є певні відхилення, якщо брати до уваги те, що не кожний член, передовсім у низах, має дані на ведення пропаганди, але загально ціла Організація заангажована до пропагандивної роботи, що я вважаю за найосновнішу справу в діяльності Організації взагалі під сучасний момент.

Між населення даємо літературу нашу, а саме матеріяли від Вас, посталистівки, плякати й льозунги. Літературу у формі матеріялів на поодинокі теми й листівки поширюємо радше скрито – “з хати до хати, з рук до рук”, а для ефекту розліплюємо плякати, льозунги і вивішуємо синьо-жовті прапори, а часом розкидаємо й листівки. До поширювання літератури заангажовані члени від району включно вниз. Листівки, плякати й льозунги успішно поширюють також цивільні.

У першій половині травня були розкинуті листівки в Коломийському надрайоні і в самій Коломії досить масово. Це були: “Відповідь на наказ Строкача”, “Українські юнаки і дівчата”. Службового звіту про акцію [з] летючками ще не маю, але довідуюсь між населенням, що поява летючок в масовій кількості, передовсім в Коломії, викликала ентузіастичне враження серед мас. Вище-

згадані летючки пересилаю до Вас. У квітні були розліплені в Коломийщині льозунги. Не маю ще докладних відомостей і про цю кампанію.

В Городенському й Косівському надрайонах листівки будуть поширюватись у червні.

6. Вишкільна робота. Дотепер проводилась вишкільна робота серед загалу членства. Минулого року пройшли вишколи за поданою Вами програмою всі надрайонні проводи, районні проводи й низове членство. Я зі своєї сторони натискаю на вишколи й самовишколи постійно і бачу, що в цьому відношенні є великі поступки, бо в цьому терені зараз панує атмосфера “праці над собою”.

Якщо йде про вишкільну роботу зараз, то здійснюється її передовсім самовишкільним методом на основі матеріалів. Підставовими матеріалами вважаю: Постанови III-го НВЗ ОУН, Деклярацію Проводу ОУН, Платформу УГВР. На їх докладне засвоєння звертаю увагу в першу чергу, а відтак ставлю розшифровку СССР у широкому масштабі. Згідно з моїм поглядом, вищезгадані матеріали є вихідними й ключевими основами для пізнання наших ідейно-політичних і програмових заложень; вони одночасно дають головніші спрямування до розшифровки СССР. З Деклярації вимагаю знати напам'ять I, V і IX розділи. Я переконався на практиці, що їх можуть вивчити й станичні.

До Катехизму я додав ще Молитву українського революціонера, Марш українських націоналістів, Гимн безсмертної батави, головні правила бою, Січове стрілецтво на певному шляху (виїмок “Золотих Ворот”) і програму виховання в ОУН (матеріал з “Розбудови Нації”). Напам'ять з того засадничо вимагаю: Декалог, 12 прикмет українського націоналіста, Гимн безсмертної батави, провідні правила в бою.

Тому, що зараз є час для загального відродження і закріплення праці Організації, на вишколи звернено увагу в м. серпні. Маю в пляні перевести вишкіл всіх надрайонних проводів і окр. проводу. З членами ОП переведу вишкіл у дискусійній формі. До м. серпня є можливість забезпечитись літературою і зробити дійсно основні вишколи. Якщо мене загально-організаційні справи занадто не обтяжать, то проведу ще перевишкіл пвх-ів і к-ів відділів. Про все у свій час буду точно звітувати.

Я міг би основніше заангажуватись до пропагандивної роботи, якщо б коло мене працював д. Рибак. Оскільки його немає, то я залишаюсь до цілоти організаційно-політичних справ і до справ пропаганди. Я, очевидно, постараюсь зробити все, що в

моїй силі, але і здаю собі справу, що це буде дуже важко, бо я на здоров'ї вже почуваюсь багато гірше, як у попередніх роках. До к-ра К[онрада] я написав листа про те, щоб він рішив задержати д. Р[ибака] в окр. пров., про це писав і до пров. Й[ордана]. Уважаю, що мої цілком узасаднені і об'єктивні пропозиції повинні бути поладнані позитивно.

...

9.⁸⁸ Докладнішу характеристику населення подам другим разом.

10. Загальні події у терені:

а) Акція нквд:

У м. квітні почався помітний зріст большевицьких акцій, загально в долішніх і гірських теренах ворого діє дуже інтенсивно, примінюючи тактику рейдування. Рейдують по терені малі групи у числі 10-30 чололовік. Це т.зв. боївки нквд, яких на кожний район припадає 2-3. У долішніх теренах такі боївки діють передовсім ночами, роблять засідки, нічні підслухи розмов у хатах, наскоки на поодинокі господарства, перешуки господарств за криївками і т.п. Кожний рядовий енкаведист забезпечений сильною електричною ліхтаркою. Ясна річ, у долинах більша увага большевиків звернена на криївки по господарствах. Ночами насакають на поодинокі господарства нагло, щоб застати отворену криївку.

У горах ходять передовсім полонинами малими групами. Цивільне населення повідомляє, що звичайно більша кількість большевиків сидить на засідках в корчах довкруги стаїв, а малі групи показуються на відкритих теренах. М. травень зазнаменувався досить інтенсивним відвідуванням большевиків гір. Поки що їх метою є засягнути розвідчі дані від заангажованих донощиків, що є на полонинах пастухами й ватагами, приглянутись до терену основніше, щоб потім почати більш успішні й ширші акції. Терен обсервують різно: одні сидять в корчах коло полонин, інші сидять з далековидами на високих деревах.

Стан у терені загально такий, що большевиків можна стрінати кожнчасно й на кожному кроці.

У квітні відбулись основніші облави на села Обертинського й Коршівського районів. Часто в облавах брала участь велика кількість військ нквд. Облави відбувались досвіта. Одна частина большевиків робила навколо села застави, а друга перешукувала господарства за криївками. При кінці квітня відбулись облави на райцентри: Городенку, Коршів, Обертин і Коломию. У Горо-

⁸⁸ Так у тексті.

денці перешукали кожну хату за криївками. В Коломії перешукали передовсім периферії міста. Всі облави в райцентрах закінчилися безуспішно.

У Коршівському районі поодинокі старшини з нквд і нкгб одержали окремі села як участки. У цих селах діють при допомозі боївки нквд.

В останньому часі в райцентрі Обертин зменшено до мінімуму апарат нквд, а натомість дуже посилено апарат нкгб і ОББ.

б) Большевицька адміністрація наложила на населення дуже великі суми держпозики, гроші стягають безоглядно і надзвичайно скорим темпом. До стягання позики виїжджають у поодинокі села всі працівники райцентрів, заангажовуються гарнізони і істребітелі. Населення ставить опір, не хоче складати грошей, але адміністрація грозить всякими репресіями. Не помагає нічого й те, що населення скаржиться на голод. На мітингу в селі Кіданчі Печеніжського району, населення заявило, що не може складати грошей, бо страшенно голодує. Голова РВК Кагалов, який проводив мітинг, сказав: "Якщо у Вас у селі є ще коти й пси, то ще голоду немає".

в) Акції-кампанії большевицької адміністрації і партії в організуванні колгоспів дещо припинилися. Вплинули на те перешкодувальні акції з нашої сторони, а передовсім категоричний опір населення. Правда, большевики використовують голодних людей і втягають їх в колгоспи, даючи допомогу харчевими продуктами. Але навіть у той спосіб вдається їм втягнути у колгосп лише незначну кількість людей. У с. Незвиськах Обертинського району притягнули большевики до колгоспу 4-ох господарів, яким, як голодуючим, дали допомогу. Один господар зараз після допомоги наївся і помер.

г) Проблема голоду стає щораз страшнішою. Голодує передовсім пас терену, положений між Дністром і Прутом. В поодиноких селах є вже поверх 20 випадків голодової смерті. Загал населення почорнів, опух, не може ходити й працювати. Багато поля стоїть необсіяного й незасадженого. Населення вбиває і їсть котів, псів, коней, їсть жолудь і кору, осердя з бадилля соняшника і кукурудзи, бур'ян і т.д.

В Обертинському районі Організація заініціювала акції для здобуття харчевих продуктів для населення з державних магазинів.

8.4.[19]47. роздано між населення 9 цнт. збіжжя у с. Чортовець Обертинського району.

12.4.[19]47. в цьому ж селі розбито пивницю з картоплею і роздано її між населення. Незалежно від того, що акції відбувались уночі, участь у них беруть навіть діти від 8-10 літ.

В голодуючих селах населення виразно кричить на мітингах до большевиків: “Ми голодні через вас, ви спричинили голод”.

11. У всьому терені відділи УПА і члени ОУН вдарили по ворогові і він поніс уже втрати. Я не маю ще докладних повідомлень.

20.4.[19]47. знищено голову колгоспу Кравчука Юру у с. Ковалівка Яблонівського району. Він був рівночасно агентом нквд, ходив зі зброєю і під охороною стрибків.

26.4.[19]47. знищено дуже активного голову сільради, агента нквд Слободяна С. у с. Дебеславці Коломийського району.

30.4.[19]47. бойовик Луговий виконав атентат на лейтенанта нквд Губіна у с. Мишин Печеніжського району.

12. Пересилаю до Вас 4 листівки, які я написав:

а) Відповідь на наказ Строкача;

б) Українські юнаки й дівчата;

в) Щоб було цілком ясно хто грабує і вбиває;

г) Українські селяни, робітники, інтелігенціє;

г) Бефони, випущені НОП-ом Косівщини. Бефони мають той брак, що не зазначено на них кількості карбованців.

...

П[остій], 26.5.[19]47.

/ - / Борис

Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-4.

Копія. Машинопис.

РОЗДІЛ II.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НАДРАЙОННИХ ПРОВОДІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

1946. 20 крб. 100x140. Обгортковий.
Коломийський окружний провід ОУН

№ 6-10
I. КОЛОМИЙСЬКИЙ НАДРАЙОН

№ 6
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ ЗА ГРУДЕНЬ 1946 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
КОЛОМИЙЩИНИ ВАСИЛЕМ ХОМОЮ-“МАРКОМ”

25 січня 1947 р.

СЛАВА УКРАЇНІ!

КОЛОМИЙЩИНА⁸⁹
*Коломийський надрайон*⁹⁰

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
за грудень 1946 р.

Районні адміністраційні апарати обсаджені в 70% елементом зі східних областей (переважно руські), а 30% галичанами.

Нижче подаю всякі пересування і зміни, що зайшли в звітньому місяці в адміністраційних більшовицьких апаратах на терені Коломийського надрайону.

Дня 1.12.1946 р. в с. Шепарівці повернули з курсу з Станиславова голова сільради – Грабчук Федір і секретар сільради – Прокопів Іван.

В цьому дні нач. райфінвідділу Коршівського р-ну Гусак Петро по невідомих причинах (правдоподібно хабарництво і дефравдація) зістав усунений зі свого становища, а на його місце прийшов колишній бухгалтер цього відділу Колибанюк Йосип.

Дня 3.12.1946 р. замінено бувшого секретаря сільради с. Корнич Гаврилюка Михайла – Тимощуком Павлом, який відбув одномісячний курс в м. Станиславів.

Дня 4.12.1946 р. [РО] МВД арештувало в с. Сопів агента уповмінзагу Лазарука Юру за дефравдацію і хабарництво. 8.12.1946 р. засуджено його на півтора року каторжних робіт.

Дня 15.12.1946 р. РВК призначило головою сільради Карпака Івана с. Юри в с. Микитинцях. Бувшого голову перенесено в р-н. Цього самого дня заарештовано голову земгромади Корнута Івана, який, буцімто, затаїв в селі 50 га землі.

⁸⁹ У верхньому правому куті документу надпис олівцем: Борис, посередині – 17.

⁹⁰ Дописано ручно.

Дня 30.12.1946 р. з с. Живачева попередній голова сільради (поляк) виїхав в Польщу, на його місце став Казимир Чука с. Степана.

Стан постійної або доривочної охорони райцентрів, або спецгрупи.

В попередньому звіті стан гарнізонів в Печеніжинському р-ні був поданий такий: Ковалівка 20 чоловік, Печеніжин 40 чол. (без МГБ і МВД), Слобода Рунгурська 40 чол. (лісоруби), Рунгури 47 чол. (лісоруби), Ключів Великий і К[лючів] Малий спецгрупа в числі 300 чол., Княздвір спецгрупа в числі 150 чол., крім того, повітряні чуйки в с. Стопчатів 7 чол., в с. Марківка 8 чоловік. В Яблоніві 60 чоловік.

Дня 1.12.1946 р. спецгрупа з с. Ключів Великий вибралася в напрямі Коломиї. 2.12.1946 р. спецгрупа з Княздвора виїхала в сторону Товмача.

Дня 1.12.1946 р. гарнізони з м. Яблонів і м. Печеніжин вибралися до Коломиї. Цього самого дня прибув до Яблонова новий гарнізон з м. Косів в числі 25 чол. До м. Печеніжин прибуло 15 чол., як охорона райцентру. А в с. Ковалівка гарнізон залишився незмінним. В цей день вибралися також воздушні чуйки з с. Стопчатів і с. Слобода Рунгурська до Коломиї. Лісорубів з с. Слобода Рунгурська стягнуто до м. Коломия, в с. Рунгурах осталися даліше. В с. Королівка постійно квартирує 20 бійців, як охорона водотягу і залізничного моста.

Дня 21.12.1946 р. з сс. Іспас, Хімчин, Микитинці вибралися гарнізони. В с. Семаківці остало тільки 10 [чол.], як охорона колгоспу.

В Коршівському р-ні охорона амуніції в Турецькому лісі 90 чол., охорона мостів (Черемхів 30 чол., Товмачик 15 чол., Годи 25 чол.) остається незмінною. В Шепарівському лісі охорона амуніційного складу зменшилась з 30-ти чоловік на 10, через вивіз частини амуніції в напрямі Городенки. (В лісі остали тільки авіаційні бомби більшого калібру).

Дня 9.12.1946 р. в с. Товмачик і с. Черемхів прибув з с. Казанів гарнізон в числі 24 чоловік.

Дня 9.12.1946 р. в с. Кам'янка В[елика] прибула група більшовиків в числі 20 чол., завданням яких є шукати і стягати знайдене заховане збіжжя.

Дня 2.12.1946 р. в с. Товмачик прибуло 20 бійців ЧА, завданням яких є рубати ліс. Цього самого дня охорона магазину в Турецькому лісі вибралася в напрямі на Чортків.

Дня 27.12.1946 р. гарнізони з сс. Коршів, Раківчик, Жукотин, Черемхів вибралися до Коломиї.

Дня 8.12.1946 р. гарнізон з с. Слобідка Лісна вибрався також до м. Коломия.

В Обертинському р-ні не зайшло жодних особливих змін, крім того, що 14.12.1946 р. змінено 8 бійців гарнізону в с. Незвиська. 26.12.1946 р. стягнуто гарнізон з с. Незвиська до м. Коломия.

Військові частини, які служать адміністрації при стягуванні контингентів, це: Чортовець 40 чол., Живачів 20 чол., Семенівка, Раковець, Воронів 20 чол., Ісаків, Петрів, Сокирчин 20 чол.

В звітньому часі МВД і воєнкомат намагалися створити істребительні батальйони в усіх селах. В зв'язку з тим постали нові станиці в сс.: Стопчатів 10 чол., командантом є Демидюк Дмитро з с. Уторопи, Сопів, Вербіж В[ижний], Грушів, Королівка. По інших селах наказали всім демобілізованим з ЧА вступати до істребительних батальйонів.

Господарка і промисл.

В господарській і промисловій ділянці за останній час не зайшло жодних змін. Між управою а робітниками панує напружена атмосфера в зв'язку з сильною експлуатацією праці, за що робітники дістають дуже малу винагороду. Нижче подаю факт, який частинно може відзеркалити життя внутрі колгоспу: в Обертинському колгоспі працює 30 колгоспників, це переважно втікачі з інших сіл, які зрадивши населення, боялись репресій з нашої сторони і перейшли тут під охорону колгоспної військової частини. За цілий рік кожний зокрема колгоспник запрацював тільки по 45 кг збіжжя.

Дня 20.12.1946 р. в цьому колгоспі відбулися збори, якими провадив Смелницький (уповноважений райкому партії). На зборах відчитано колгоспникам: "Постанову Ради Міністрів СРСР про заходи та ліквідацію порушень статуту сільськогосподарської артілі в колгоспах" та "Постанову про заходи охорони господарських заведень перед розбазарюванням". В зв'язку з видвигнутими питаннями постала досить гарячкова дискусія колгоспників з представниками з р-ну. Виступали колгоспники Провальний Іван, Креч Анна, Мельник Григорій. Вони прямо з криком накинулися на колгоспну управу, даючи факти "колгоспного добробуту", нарікали на Сталіна, на ціле СРСР, яке спричинилося до їхньої нужди та голоду. За підрив трудової дисципліни, до якої намовляли даних людей бандерівці (такий зроблено висновок в

р-ні), заарештовано Провального Івана. Таких випадків по території в сільськогосподарських чи промислових артілях трапляється більше. Промислові установи цього місяця не одержали жодних приділів, крім зарплати.

Пивзавод в с. Дятківці дістав 330 ц. збіжжя на виріб пива, яке на час виборів призначене на села.

В с. Стопчатів тартак перервав працю через дефект машини. Робітники цього тартаку за той час ремонту мають вирубати в лісі 15 куб. м дров.

Торгівля.

Державні кооперативні торговельні установи забезпечують населення заледве на 50% товарами щоденного вжитку. Закуп товарів по кооперативах відбувається переважно вимінною дорогою (за яйця, масло, ярину). Товарів ширшого вжитку майже немає по цих державно-кооперативних заведеннях.

В с. Дятківці привезли цього місяця до кооперативи 30 м білого матеріалу, яке продавали тільки матерям дітей воєнних і то по 40 крб. за 1 м.

Дня 25.12.1946 р. до крамниці шахти в с. Ковалівка привезено 10 ц. муки і 40 ц. сира. По сьогоднішній день робітникам цього не роздали.

Будівництво.

В цьому місяці через несприятливі для будівництва обставини (холод), перервано роботу до весни. В с. Ісакові відбулися збори, на яких ухвалено взятись весною до будови сільського клубу.

Адміністративні зарядження.

А. 1. Всі ті, що не були в жодній армії, обов'язково мусять перейти військовий перевишкіл. (В тій цілі по райосередках та в деяких селах потворено військові пункти з відповідними інструкторами, які мають переводити військовий вишкіл. Такі пункти є в сс.: Ковалівка, Корнич, Дятківці). Вишколові підлягають також [19]27, 28, 29 річники.

2. Пов'язати всі села р-ну телефонічною сіткою (це підготовка до виборів).

3. Поділити села на кутки і назначити відповідних агітаторів, які мають викладати населенню "Сталінську конституцію" і "Положення про вибори".

4. Висунути виборчу комісію та подати її до затвердження. Виготовити списки виборців. (Дня 17.12.1946 р. вийшла поста-

нова про затвердження виборчої комісії Коломийської округи, в склад якої входять: голова Георгій Єфремов – висунений від профспілок інтелігенції, заступник Юзак Константин – від колгоспу с. Семаківці “Нове життя”, секретар Кришкевич Таїсса – від міськпрофспілок і політустанов та 8 членів).

5. МГБ має перевірити всіх демобілізованих з ЧА. Хто ще з демобілізованих не зголошений в своєму районі, повинен зголоситися найдалі до 1.1.1947 р.

6. Тих, що прийшли на відпустку з робіт з СРСР і не вернули, і тих, що втекли з роботи, арештувати і під конвоєм відставити на місце праці.

7. Справи ЗАГС-у передати в руки священників (шлюби, уродини).

8. Дня 2.12.1946 р. до всіх промислових підприємств прийшов наказ з області, щоб з 1.1.1947 р. звільнити 30% робітників.

9. Висилка людей на роботи в Донбас. (Це зарядження появилось тільки в Печеніжинському р-ні, де назначено на Ключів Великий дати 150 дівчат, на Ключів Малий 50 дівчат. До сьогодні не зроблено в тій справі жодних заходів).

Б. 1. Остаточо викінчити з контингентами (поставки м'яса, збіжжя, сіна, молока і т.п. Печеніжинський р-н наложив на с. Вербіж понадпланову хлібопоставку в 60 ц. Населення здало 40 ц., а на 20 ц. місцева управа зробила прохання до р-ну, щоб звільнено від решти хлібопоставки. Район прохання не прийняв, а визначив ще 20 ц. збіжжя, крім того, 150 ц. бараболі, 87 ц. сіна, 47 ц. яблук).

2. Кожне село зобов'язане давати підводи та робітників в ліс села Микуличин і с. Уторопи. (Н[а]пр[иклад], Ключів В[еликий] 60 підвод і 30 робітників, Вербіж Нижний 25 підвод і 30 робітників).

3. Зробити докладний перепис населення, земельності, живого та мертвого інвентару по господарствах.

4. Наложено вже поставку м'яса і молока на 1947 р. (Н[а]-пр[иклад], від числа дому 30-50 кг м'яса та від 1 корови 250 л молока).

Шкільництво.

В зв'язку з браком взуття і одягу відвідування шкіл зменшилось на 20%. В школах сс. Корнич, Королівка, Ключів Великий, Сопів, Стопчатів, Чортовець, Коршів, Шепарівці почались курси для неграмотних. Відвідування школи курсантами дуже незначне. (Н[а]пр[иклад], Сопів 12 чол., Ключів В[еликий] 19 чол., Чортовець 25 чол., Коршів 9 чол.).

Дня 19.12.1946 р. по деяких школах було уряджено свято Миколая. Дітям роздавано дарунки – по два, три зшитки.

Дня 7.12.1946 р. відбулася в райцентрі Обертин конференція учителів цілого р-ну, якою провадив представник з області. Учасників зборів було 112 чоловік. Порядок зборів слідуючий:

1. Політробота серед молоді та мас (а) організування комсомолу та піонерів, б) передвиборча агітація).

2. Обов'язки вчителя супроти радвлади.

В другій точці говорилося про посилене виникнення учительства в народні маси для політичної роботи, значить, агітації та агентурної – викривати шкідливий радвладі елемент.

На домагання учительства покращити їхні та учнів матеріальні відносини, впевнили, що в майбутньому буде краще.

Дня 21.12.1946 р. в педшколі в м. Коломия відбувся мітинг, який проводив лектор МК КП(б)У Шкільний. Темою мітингу була: “Виборча система в СРСР”, після чого взяв слово директор училища Рязанов, який дав доклад п.з. “Виборчий закон союзних та автономних республік”. Після того II-й секретар [МК] КП(б)У Терещенко мала двогодинну доповідь про “ОУН, УПА і їхній запроданицький шлях”. Із студентів виступав Куриляк з с. Трач, який говорив про злочини, заподіяні бандерівцями супроти нього. Збори тривали 6 годин.

Культурне життя.

Про кількість клубів говорилося докладно в попередніх звітах. Тут коротко з'ясую життя в цих клубах протягом звітного часу. В таких селах, як: Дебеславці, Семаківці, Залуче, Мишин, Гарасимів щонеділі та кожного свята комсомольці уряджують забави з танцями. Клуби в таких селах, як: Кіданч, Сопів, Перерів, Королівка, Якубівка, Незвиська використовуюється для проб та вистав драмгуртків.

Дня 22.12.1946 р. драмгурток в с. Незвиськах дав виставу п.з. “Безглузде кохання з солдатом”. Учасників було біля 60 осіб. Дохід призначено на ремонт клубу.

В сс. Обертин, Якубівка, Незвиська пересувний кінотеатр висвітлював 8, 9, 10 і 12.12.1946 р. кінокартину під заголовком “Фашистські загарбники на Україні”. Вступ безплатний. Глядачів було дуже мало.

В днях 16, 18 і 19.12.1946 р. пересувний кінотеатр висвітлював в сс. Хімчин, Жукотин, Михалків кінокартину п.з “Колгоспний мільйонер”.

Пропаганда.

Головна увага пропагандивних чинників в цьому місяці була звернена: 1. Остаточне вирівняння всяких поставок. 2. Передвиборча кампанія. В зв'язку з виборами по терені появився цілий ряд лозунгів, різних плякатів та відозв.

Дня 1.12.1946 р. в с. Незвиська уповрайкомпартії Коріненко перевів мітинг, на який насильно військо зігнало біля 80 осіб. Темою мітингу було: “Значення державних поставок”. Під час надмірного вихвалювання радвлади серед присутніх далися чути викрики: “Гура, злодії, кровопійці, грабівники”. Коріненко закликав до середини клубу 4 бійців з кулеметами, які вставив на сцені проти зібраних і продовжав мітинг дальше. Говорив: “Ми знаємо, що всі галичани ворожо наставлені проти радвлади та ми заберемо від вас увесь хліб і тоді станете слухняними громадянами”. Зібрані кинулися до вікон і дверей, і незважаючи на кулемети, опустили клуб, залишаючи більшовиків самих.

В с. Слобідка Лісна секретар райкому партії зігнав при помочі війська 35 селян на мітинг. Темою [мітингу] була передвиборча агітація та остаточне вирівняння поставок в честь виборів. Подібні мітинги того самого дня відбулися в сс.: Хлібичин – проводив нач. [рай.] міліції Попадюк, в Жукотині, Гавриляку, Чортівці, в Кам'янках В[еликій] – проводив зав. райфінвідділу, Княждворі, Королівці, Матіївцях. Мітинги переводили задержуючи виходячих людей з церкви.

Дня 1.12.1946 р. в м. Коломия в приміщенні театру відбувся мітинг для вчителів м. Коломиї, Гвіздецького, Печеніжинського і Коршівського р-нів. Учасників було 700 чоловік. Мітинг держав секретар парторганізації з Коломиї Адамов. Також з доповіддю виступив секретар МК КП(б)У Долинський. Темою докладу був: “Виборчий закон СРСР”. Виступала також друга секретарка МК КП(б)У Терещенко, яка говорила про обов'язки учителів в час виборів. Після неї виступив секретар міськкому комсомолу, звертаючись до молоді учительської генерації з закликом активної допомоги партії в виборах. Мітинг-семинар тривав біля 8 год. Окремі місця мітингу учительство мусіло записувати. Наприкінці мітингу роздано учителям по 20 примірників “Положення про вибори” і “Конституція СРСР”.

Дня 8.12.1946 р. нач. воєнкомату р-ну Печеніжин Душкін задержав при помочі війська виходячих людей з церкви і провів мітинг. Темою мітингу була підготовка до виборів. Наприкінці заявив: “Ви не слухайте підшептів бандерівців, бо це ж розвідка Англії і Америки, які готовляться розбити СРСР, але заки вони

підготуються, ми їх цілковито знищимо". Учасників мітингу було 200 осіб.

В с. Яківка в цей день Шевченко (штат.пропагандист) зробив мітинг біля церкви. Задержано біля 120 осіб. Темою мітингу була передвиборча кампанія.

Дня 12.12.1946 р. в с. Ковалівка голова сільради Кравчук Юра скликав при допомозі війська мітинг, яким провадив представник з р-ну Яблонів. Темою мітингу було: "Значення і роль робітників та селян в Рад. Союзі". Говорив біля трьох годин. Наприкінці вибрано членів окружної виборчої комісії. Нач. шахти Корсуна вибрано до цієї комісії проти волі громадян.

Подібні мітинги того самого дня відбулися в паровозному депо, фабриці сільськогосподарських машин і фабриці паперу в с. Дятківці.

Дня 22.12.1946 р. в с. Ключів Великий голова р-ну Кагалов переводив мітинг, задержавши людей, виходячих з церкви. Темою мітингу була боротьба проти бандерівців, як головних шкідників в виборчій кампанії. Учасників мітингу було біля 100 осіб.

Боеві акції ворога у відношенні до українського населення та нашого руху.

Місяць грудень характеристичний тим, що в першій половині місцеві органи НКВД і НКГБ, використовуючи підсилення з області, робили дуже ґрунтовні перешуки селами і лісами. Значних успіхів ворог не мав.

Дня 1.12.1946 р. в с. Вербіж Н[ижний] спецгрупа (курсанти військ МВД) з Станиславова в числі біля 200 чоловік переводили ґрунтовні перешуки селом. Облавою провадив підполк. Захаров, нач. НКГБ в м. Коломия. Того дня арештовано Туліку Дмитра, в якого знайшли 5 шкір власної виправи, мовляв, це бандерівське. Арештовано ще двох господарів, яких після двох днів звільнено.

В с. Іспас Горішний місцевий гарнізон в числі 30 чоловік робив ґрунтовні перешуки селом. Шукали за збіжжям. В кого знайшли, забирали цілковито.

В с. Залуче група Цибенка в числі 15 чол. і істребітелі з сс. Залуче і Дебеславці в числі 50 чол., робили облаву селом і довколишніми кущами. Успіхів не мали.

Нічю 30.12.1946 р. в Шепарівський ліс приїхала з м. Коломия спецгрупа (це курсанти військ МВД) в числі 150 чол., яка, розділившись на три групи, зранку почали облаву лісом, надпрутянськими луками і селом. Успіхів не мали. Другого дня згадана група перейшла в с. Раківчик.

В с. Уніж якась група в числі 200 чол. (прийшла з напрямку Золотоного Потока) два дні проводила облаву селом, лісом і наддністрянськими кущами. В часі акції застрілено в лісі невинного господаря Пантелейнюка Гаврила, який розглядав у лісі сліди дика. Після двохденної облави група перейшла на Золотий Потік.

Дня 2.12.1946 р. в с. Ковалівка гарнізон з с. Мишин в числі 60 чоловік робив облаву. Арештовано тоді з невідомих причин Олексюка В. с. Юри, ур. 1924 р., який недавно вернув з робіт з Німеччини. Сидів в тюрмі до 26.12.1946 р.

В с. Вербіж В[ижний] вечером надійшла з ліса Сопівське група більшовиків в числі 30 чол., які заквартирували в Мочернюка Дмитра протягом 4-ох днів, не випускаючи за той час господарів нігде в село. Нічю одна частина в числі 25 осіб робила в багатьох місцях засідки. Успіхів не мали.

В с. Марківка і в с. Молодятин оперативна група в числі 200 [чол.], яка прибула з Ланчина, робила дуже ґрунтовні перешуки лісом і селом. По краях лісу були уставлені тяжкі кулемети. Успіхів не мали.

В сс. Гуцулівка, Трач, Кривоброди група більшовиків в числі 25 чол. з р-ну через два дні шукали за захованим збіжжям. Знайдене збіжжя забирали цілковито, незважаючи на те, що даний господар повністю здав контингент.

В с. Раківчик згадана група із с. Шепаровець робила облаву селом і в Товмацькому лісі. Успіхів не мали.

В с. Незвиськах місцевий гарнізон в числі 35 чол. робив цілий день ґрунтовні перешуки селом і полями, шукаючи бункрів. Успіхів не мали. В часі цієї акції забрано від Колюцяка Степана, демобілізованого з ЧА, 3 ц. збіжжя. Згаданий громадянин остався з малими п'ятьма дітьми без шматка хліба.

В с. Яківка гарнізон з Обертина в числі 30 чол. проводив цілоденну облаву. У висліді арештовано 5 мужчин і 4 жінки, підозріваючи їх у співпраці з бандерівцями. Після чотирьох днів арештованих випущено.

Дня 3.12.1946 р. в с. Вербіж Н[ижний] до голови сільради Кернера Федора прийшло 20 більшовиків, на чолі з нач. ГО⁹¹ МГБ Коломії Вовком. Робили дуже ґрунтовну ревізію (повалили дві печі, зривали підлоги, перешукали дротами муровану криницю, спускаючись вниз шнурами). Успіхів не мали. За поповнення такого безладдя в господарці, голова вніс зажалення до прокурора. Вислідів наразі немає жодних.

⁹¹ У тексті: ком. РО.

В с. Княздвір рай. оперативна боївка в числі 25 чол. робили два дні перешуки хатами. Успіхів не мали.

В с. Грушів група Тимофієва в числі 12 чол. робила цілий день безуспішні перешуки хатами. Вечером ця сама група перейшла на с. Пилипи і удаючи українських повстанців, провокувала людей та стягала харчі. Микитюк Микола дав їм хліб та кусок сала, за що його сильно побили і забрали всі хатні речі.

В с. Микитинці переїзджаюча група погранвійська МВД з Косова в числі 300 чол. робила цілий день труси селом, після чого від'їхала в сторону Коломиї.

Група курсантів, яка 2.12.1946 р. була в Раківчику, перейшла до Слобідки Лісної і в лісі Маріянка проводила облаву. В Осипського Степана знайшли криївку, яку він викопав ще в час фронту і зараз ховав хатні речі. За те його арештовано і після 7 днів випущено.

В с. Фатівці місцеві стрибки переводили ревізії в окремих хатах, де в людей Ферлай Дмитра і Гуцуляк Варвари (чоловік згинув в ЧА), Остапчук Дмитра – інвалід з ЧА і Гуцуляк Василя забрали все знайдене збіжжя, мимо того, що згадані люди здали повністю контингент.

В с. Гавриляк нач. [РО] МВД Роноконь з гарнізоном з с. Незвиська в числі 35 чол., робив перешуки хатами. Арештовано тоді 5 дівчат і 12 мужчин. Дві дівчини і 4 мужчин після переслухання були випущені ще того самого дня, а останні аж 20.12.1946 р. Арештованих допитувано про активність поодиноких людей в час проголошення УССД в 1941 р. та про теперішню допомогу окремими громадянами бандерівцям. Всіх завербовано до агентурної роботи.

В с. Чортовець війська ЧА після стягнення контингенту, зробили ґрунтовний перешук частини села і забрали 35 ц. збіжжя, знайденого в господарів. При своїх перешуках дуже погано поводились з населенням. (Потерпілі громадяни – це Соловка Дмитро, Панас Василь, Марусяк Петро і інші).

Дня 4.12.1946 р. оперативна група РО МВД Печеніжина цілий день робила перешуки в Печеніжині. В часі перешуків знайдено в Кузика Василя криївку, ще з часу застою фронту. Господаря за те арештовано.

В с. Ключів В[еликий] місцеві істребітелі на чолі з Губіним робили перешуки селом за захованим збіжжям. У висліді забрали 20 ц. збіжжя у людей, які не здали повністю контингент.

В с. Іспас Г[орішний] група більшовиків в числі 30 чол. робили біля моста на річці Пістинька засідку.

В с. Хімчин оперативна група РО МВД з рай. Косів в числі 18 чол. цілий вечір провокувала людей, удаючи укр. повстанців. Успіхів не мали.

В с. Кам'янка В[елика] участковий Петрушенко з істребітелями в числі 12 чол. цілий день проводили ґрунтовні перешуки селом, шукаючи за бункрами і хлібом. У Харука Петра (сотник села) знайшли десь заховані карикатури Сталіна ще німецького видання, сильно його побили і забрали до р-ну. Звільнили щойно 19.12.1946 р., забравши у нього за той час все збіжжя і картоплю.

Гарнізон в с. Ліски в числі 25 чол. цілий день переводив без-успішні труси селом, в Кам'янецькому лісі.

В с. Гончареві група більшовиків в числі 20 чол. з р-ну робили селом цілий день перешуки. Спеціальну увагу звернули на кладовище, де порозбивали майже всі гробівці.

Дня 5.12.1946 р. в с. Мишин місцевий гарнізон в числі 30 чол. перевів ґрунтовний перешук частини села від Вербіжа В[ижного]. Успіхів не мали.

В с. Корнич гарнізон з с. Семаківці в числі 22 чол. переведив цілоденний трус селом. Заарештовано тоді 4 мужчини і три жінки. Закидували їм співпрацю з бандерівцями. На другий день звільнили. Вечером відійшли до с. Семаківці.

В с. Грушів група більшовиків в числі 18 чол. робили цілий день труси селом, а вечером засідки. Успіхів не мали.

В с. Пилипи з м. Коломия прибули 4 працівники [РО] МГБ і по переслуханню кількох господарів, за невиконання хлібопоставки, наказали, щоб на 8.12.1946 р. 9-ох господарів явилось на РО МГБ. Усі ці господарі були активними в часі проголошення Самостійної України в 1941 р. З ними переведено досить обширні допити про працю і взагалі учасників в часі проголошення. Звільнено їх, завербувавши до агентурної роботи.

В сс. Кам'янка і Жукотин обласна спецгрупа в числі 20 чол. переводила труси. Успіхів не мали.

На краю с. Коршів від східньої сторони РО МГБ під ком. Долинського в числі 22 чол. зробили засідку, на яку наткнулось 4 повстанців, у висліді чого двох впало, а двох втекло. (Член надр. пров. Арсен, Чорний).

В с. Хотимир гарнізон з с. Бортники в числі 35 чол. перевів облаву селом і лісом Березиною. Успіхів не було.

Дня 6.12.1946 р. в с. Стопчатів РО МГБ з Яблонова арештувало господаря Вовкунця Миколу с. Степана, який втік з Сибіру, висланий ще в 1945 р. за куркульство. З тюрми його не випущено.

В с. Вербіж Н[ижний] прибуло 4 працівників РО МГБ з Печеніжина та нака[за]ли голові сільради закликати 15 людей на переслухання. (Це люди, які працювали в совітській адміністрації і відтягнулися від роботи, а 9-ох з них було вже арештованих і випущених). З закликаних прибуло лише трьох. Правдоподібно всі були завербовані в донощицтві.

В с. Хімчин місцевий гарнізон в числі 35 чол. перевів цілоденну облаву селом. Успіхів не мали. Тільки в господаря Мельничука Степана знайшли криївку ще з часу застою фронту. Господаря сильно побили та заарештували. Господарку здемолювали. Живий і мертвий інвентар забрали з собою. Того самого дня перейшла ця група до с. Замулинці, де через цілу ніч робили перевірки хат. В багатьох випадках, коли господар не хотів добровільно відчинити двері, ламали їх, били вікна і побивали господарів. (Побиті господарі – це Костюк Дмитро, Юзнюк Петро, Селезінка Марія).

В с. Коршів гарнізон с. Ліски і всі працівники р-ну поліційних органів МВД, МГБ в числі 70 чол. проводили цілий день облаву. Арештовано Яцишин Евдокію, яка втекла з тюрми в червні 1946 р.

В с. Семаківці гарнізон з с. Незвиська в числі 35 чол. перевів ґрунтовні обшуки в поодиноких підозрілих хатах. Нічого не знайшли. Вечером забралися до с. Раківчик, де цілу ніч робили перевірки хат. Успіхів також не мали.

Дня 1.12.1946 р. в с. Ключів В[еликий] місцеві стрибки і гарнізон з Печеніжина в числі 29 чол. робили цілий день перешук села. Вечером одна група робила засідки під лісом Дубовий, а друга пішла в село на грабунки. (Тої ночі ограблено 4 господарів, з харчів і одежі – Гузійчука Івана, Мочернюка Юру і М[очернюка] Івана, Коцуляка Юру с. Дмитра).

В с. Грушів прийшло трьох більшовиків, які ходили селом, провокуючи людей, нарікали на радвладу. Вечером до них прилучилася група Тимофієва з м. Коломия і зробили засідку біля хати Гуцуляка Дмитра. В цей час надійшов додому з села господар зі своїм сином Василем, яких більшовики зловили і удаючи укр. повстанців наказали, щоб той отримав їх з УПА. В той час наткнулись на них два укр. повстанці і почалась перестрілка. В висліді перестрілки один більшовик був тяжко ранений в живіт. Повстанці вицофали. Більшовики господаря з сином забрали зі собою та сильно побили. 15.12.1946 р. їх звільнено.

Гарнізон в с. Ліски в числі 10 чол. переводив цілий день трус на присілку Гряди. Вечером перейшли в с. Раківчик, де робили цілу ніч засідки на горішньому кінці села. Успіхів не мали.

В с. Казанів друга група гарнізону з с. Ліски переводила труси. Успіхів не мали.

Дня 8.12.1946 р. в с. Мишин [РО] МГБ з Печеніжина в числі 12 чол. віднайшли бункер в скалі, де були дд. Максим, Смілий (рай. [реф.] СБ) і Луговий – боївкар. На бункер хтось вів. Відкривши отвір, вкинули до середини картку, щоб ті здалися. Сл. п. д. Максим змісця застрілювався, а ті два здалися живими. Тіло Максима забрали до Печеніжина. Смілого і Лугового забрали в с. Мишин, де переводили слідство, після чого відставили їх на Ключів. Хтось з тих двох всипав секретаря сільради с. Мишин, бо арештовано його і закинувано, що він дав на рев. фонд 8.000 крб., а також повнив функцію розвідчика для бандерівців. Дня 20.12.1946 р. Смілий і Луговий втікають з Печеніжина з тюрми. (Тут є два припущення: або випустили їх на виконання якоїсь роботи, або дізнавшись від них всего, що могли тільки дізнатись, випустили їх).

В с. Пилипи група Цибенка в числі 15 чол. робила два дні перешуки хатами. Успіхів не мали.

В с. Королівка прийшло з м. Коломия 24 більшовиків і після ревізій в кількох підозрілих хатах, вернули назад до Коломиї.

З лісу Камерал через сс. Кривоброди, Трач, Гуцулівка, Цуцулин переходило 30 більшовиків (різно убрані) і провокували людей, вдаючи укр. повстанців. Намагалися пов'язатися з місцевою сіткою, говорячи, що під час бою зістали розбиті і стратили контакт. Успіхів не мали.

В с. Дятківці 8 емгебистів з Коломиї перевіряли в цілому терені документи мешканців.

В с. Жабокруки МВД з р-ну в числі 28 чол. робили перешуки селом.

Вечером мишинський гарнізон зробив засідку в с. Стопчатів біля шахти ч.4. Рано дня 9.12.1946 р. до них прибуло ще Печ[еніжинське РО] МГБ і до 12 год. шукали в шахті за криївкою. (Інформував їх Самбірський). По полудні вибралися до Ключева В[еликого].

В с. Вербіж В[ижний] мишинський гарнізон переводив перешуки у Федоришина Василя, де знайшли шкіру і ще деякі хатні речі. Все це забрали, а господаря побили.

В с. Перерів прибуло з м. Коломия 10 працівників [РО] МВД, які закликали собі 15 господарів і протоколували їх до вечора.

В сс. Турка і Добровідка обласна спецгрупа в числі 200 чол. переводила в селі перешуки. Успіхів не мали.

Дня 10.12.1946 р. в с. Стопчатів бійці ковалівського гарнізону заарештували Дмитрука Петра с. Степана, ур. 1928 р., який

крився самостійно. (Арешт відбувся за доносом “голодного бєсараба”, який його бачив).

В с. Микитинці місцевий гарнізон при допомозі [РО] МВД з Косова в числі до 60 чол., робили два дні ґрунтовні перешуки. Успіхів не мали.

В с. Черемхів гарнізон з с. Ліски в числі 40 чол. переводив обласу. Успіхів не мали.

В Іспаському лісі обласна манґрупа провіряючи ліс, натрапила на чоту УПА. Нав’язався бій, в висліді якого з більшовицької сторони було 2 вбитих і 2 ранених. Відділ втрат не мав.

В с. Жуків оперативна боївка РО МГБ Галамідова робила нічні перевірки хат.

Дня 11.12.1946 р. в с. Королівка група Лещова в числі 10 чол. робила перешуки селом. Арештувала Боднарчук Петра і Гушулея Василя, підозріваючи їх в співпраці з бандерівцями. Звільнено їх 20.12.1946 р., завербувавши в донощики.

В с. Хлібичин РО МВД в числі 20 чол. переводили перевірку хат.

В с. Балагурівка арештовано 7 поляків, які не хотіли виїздити в Польщу.

В м. Коломия ГО МГБ арештували зі СШ ч. 2 ученицю Макуцук Катерину д. Миколи, ур. в с. Ключів В[еликий] 1922 р., за підозрінням в співпраці з бандерівцями, під час своєї праці в аптеці.

В с. Сопів рай. оперативна боївка, удаючи укр. повстанців, провокувала людей. Успіхів не мала.

Дня 12.12.1946 р. в с. Кіданч гарнізон з с. Печеніжин перевів ґрунтовні перешуки в цілому селі. Успіхів не мали.

В с. Королівка вечером прийшло 15 більшовиків і незаметно заховались в stodолі Гушулей Марії, в якій відбувались вечорниці. Перечекавши кілька годин, зайшли до хати, де заарештували 8 сільських хлопців, дівчат розігнали, а господиню побили. Арештованих забрано до Коломії. Протоколи тяглися 24 год. Мова йшла про бандерівців, їхніх співпрацівників. (4 з них призналися нам, що заангажовано їх в донощики).

В с. Дебєславці група Миронюка Павла в числі 8 чол. і 8 [чол.] з [РО] МГБ робили перешуки хатами, при тому сильно все нищили. (Прим[ір], у Жолобайла Петра викидали зі скрині всю одіж і потім буцімто нехотячи, перевернули на те все бочку з огірками).

В с. Слобідка Л[існа] РО МВД р-ну Коршів в числі 10 чол. робили цілу ніч засідку біля могили.

Дня 13.12.1946 р. в с. Іспас Гор. місцевий гарнізон робив перешуки, в часі яких забрано в Гаврилюка Василя 4 ц. збіжжя.

Того самого дня в Іспасі Д[олішний] група Тимофієва забрала в Грицюка Миколи 3 ц. збіжжя. (Це інвалід з ЧА).

В с. Кам'янка В[елика] Коршівське [РО] МВД робило цілий день безуспішні труси.

Дня 14.12.1946 р. в с. Раківчик два слідчі з РО МГБ Обертин, при допомозі гарнізону з с. Незвиська, два дні стягали до сільради поодиноких людей, допитували і при тому сильно побивали. Чимича Дмитра забрали з собою.

В с. Вербіж Н[ижний] група в числі 70 чол. з Коломиї проводила цілий день трус в частині села т.зв. Осередок.

В с. Ключів М[алий] гарнізон з с. Слобода в числі 30 чол. проводив перешуки хат і кущів. Вечером робили похід ліс засідки.

Дня 15.12.1946 р. в с. Іспас Д[олішний] до Грицюка Миколи прийшов нач. [РО] МВД майор Павліченко, якого питав про заборані речі групою Тимофієва. Вислідів цього слідства наразі немає.

В сс. Цуцулин, Трач, Микитинці, Пістинь погранвійська з Кут в числі до 60 чол. переводили ґрунтовні перешуки. Успіхів не мали. Відійшли в напрямі Косова.

Дня 16.12.1946 р. в с. Княздвір [РО] МВД з Печеніжина враз із місцевими істребітелями в числі 28 чол., ранком обскочили хату, де квартирував в той час стрілець зі сотні Спартана – Прутик, якого забрали живим. Цей стрілець на другий день привів до криївки в лісі, де квартирував цілий рій. Тут не застали вже нікого, тільки забрали 2 ц. бараболь.

В с. Цуцулин 3 більшовики цілий день стягали контингент картоплі та збіжжя. Вечером стрінули вони на дорозі господаря Дмитра Дмитерка (демобілізований з ЧА), в якого хотіли стягнути всі речі і забрати гроші. Але господар почав боронитися, у висліді чого двох більшовиків втекло, а від третього забрав автомат, шинелю і шапку. На третій вечір ці самі більшовики прийшли і перепросили господаря, який віддав їм заборані речі.

В с. Тростянка цілий день ходило 8 більшовиків, які вдавали бесарабів та шукали праці, при чому провокували людей, щоб получили їх з УПА.

В с. Кам'янка М[ала] група більшовиків з Коломиї в числі 35 чол. робила цілоденні труси селом. Вечером робила засідки і перевірявала хати.

Дня 17.12.1946 р. в с. Вербіж Н[ижний] група більшовиків в числі 14 чол. під ком. Вовка робила засідку в городі Туліки Івана. В той час надійшов додому його син Дмитро, ур. 1922 р., якого на місці вбили (оправдання – ми думали, що то бандерівці). Від убитого забрали шинелю, чоботи і 1.400 крб.

В с. Хімчин місцевий гарнізон в числі 30 чол. через три дні 17, 18, 19, робили дуже ґрунтовні перешуки селом. Успіхів не мали.

В с. Трійця група більшовиків в числі 30 чол. робили перевірку господарств, а ніччю засідки. Успіхів не мали. Вибралися на Заболотів.

В с. Живачів група більшовиків з р-ну в числі 30 чол. проводили селом облаву. Шукали також за захованим збіжжям. У висліді знайдено і забрано в Казимирчука Івана 4 ц. збіжжя (інвалід з ЧА, має 6 малих дітей).

18.12.1946 р. в с. Уторопи [РО] МВД з Яблонува в числі 50 чол. робили перевірку хатами і довколишніми лісами. Успіхів не мали.

В с. Вербіж В[ижний] група більшовиків в числі 48 чол. з Печеніжина робила цілий день ґрунтовні перешуки.

В с. Обертин від якогось часу [РО] МВД, міліція, гарнізон, стрибки роблять нічні перевірки хат. Провіряють документи.

В с. Ганів прийшло 10 більшовиків з Коломиї з РО МГБ до господаря Залевського Михайла, який виїхав в Польщу. В нього по ґрунтовнім шуканню знайшли криївку. Покликали сусіду Волощука Івана і наказали йому туди лізти. Він відмовився. За те його сильно побили.

В с. Дебеславці місцеві істребітелі зробили ґрунтовну ревізію в г[осп]. Жолобайло Марії. Знайшли два синьо-жовті прапори. Господиню сильно побили, арештували і відставили до Коломиї. Того самого дня прийшло в то село 30 більшовиків під ком. лейт. Єлемова, які через два дні робили перешуки селом, а вечорами засідки.

В с. Петрів гарнізон з с. Незвиська в числі 30 чол. робив перешуки на присілку Скігла. Успіхів не мав. Тоді арештовано Пахомова Семена, що втік з роботи в Донбасі.

Дня 12.12.1946 р. в с. Ковалівка місцевий гарнізон перевіряв шахту (коритарі, входи). Нічого не знайшли.

В с. Княздвір з м. Коломия приїхало 80 більшовиків, які зробили в долішньому Княздворі дуже ґрунтовну облаву.

В с. Іспасі Гор. і Дол. 30 більшовиків шукали хатами за захованим збіжжям. При чому грабували в деяких господарів останки харчів.

В с. Підлісне гарнізон з с. Товмачик в числі 30 чол. робили протягом двох днів селом перешуки. Шукали за збіжжям. Успіхів не мали.

Дня 20.12.1946 р. в м. Коломия [більшовики] в часі торгу обскочили базар і провіряли в усіх документи. Головну увагу звертали на жінок. Хто не мав жодних документів, забирали на

[ГО] МВД та виказалось, що 60% жінок без документів. Тому по-випускали за підтвердженням односельчан.

В райцентрі Печеніжин місцевий гарнізон в числі 18 чол. обскочили хату, де квартирувало двох стрільців з сотні Спартана (Куна і Веселий). Нав'язалась перестрілка, в якій з більшовицької сторони впав лейтенант МВД і сержант з гарнізону. Згинули також Куна і Веселий.

Дня 21.12.1946 р. для вбитих більшовики справили похорон з великою парадом.

В с. Раківчик місцевий гарнізон в числі 10 чол. в часі перешуків, знайшли в голови кооперативи більшу кількість текстильних товарів, за що його арештували.

Дня 21.12.1946 р. в с. Ганів прийшло 50 більшовиків з гарнізону в с. Семаківці. Робили перешуки хат. В кого знайдено будівельний матеріал, без огляду на те, звідки б господар не мав його, забирали і віддавали для колгоспників до колгоспу в с. Семаківці. В колгоспі з цього матеріалу будують стайні.

В с. Кіданч гарнізон з с. Печеніжин робив перешуки селом. Безуспішні.

Дня 22.12.1946 р. в с. Королівка приїхало 6 чол. з [РО] МВД до Боднарчука Антона. 5 з них ввійшло до хати, а один залишаючись на стійці, намалював за той час на стіні хати тризуб. Після цього викликано господаря з хати, показано йому тризуб і сильно за те побили. Другого дня відвезено його до шпиталю.

В с. Рунгури місцевий гарнізон на присілку Решетів⁹² перевів докладну перевірку хат. Успіхів не мав.

В с. Вербіж В[ижний] група більшовиків з с. Печеніжин в числі 30 чол. робила ґрунтовну ревізію в госп. Тимощука Миколи (старі господарі). Жінку, що не дозволяла перекидати їй в хаті, викинули надвір. Через три дні 75-літня жінка померла.

Дня 23.12.1946 р. в с. Іспас Горішний група більшовиків (місцевий гарнізон та [РО] МВД) проводили перевірку господарств, в часі чого знайдено в госп. Гоянюка Івана с. Леся криївку зі збіжжям, солониною та горілкою. Господаря побили, а знайдені речі забрали.

В с. Марківка гарнізон з с. Печеніжин в числі 25 чол. два дні робив перешуки селом. (Шукали також в школі, сільраді, клубі і церкві).

В с. Вербіж В[ижний] до громад. Клюка Василя прийшла група більшовиків, вдаючи укр. повстанців. Їх привів Самбірський.

⁹² У тексті: Пешето.

Вдалося спровокувати. Сильно побили, арештували і півтора тижня сидів в тюрмі в м. Коломия.

Дня 24.12.1946 р. в с. Ключів Великий гарнізон с. Мишин при допомозі істребітелів та [РО] МВД робили нічні перевірки хат. Успіхів не мали.

Дня 25.12.1946 р. з сс. Микитинці, Хімчин, Іспас, Семаківці гарнізони вибралися до Коломиї. Також через ці села переходило військо з гір.

В с. Дятківці 5 працівників [РО] МВД протягом цілого дня перевіряли хатами документи. В той день, по невідомій причині, арештували двох працівників паперні, бесарабців.

Дня 27.12.1946 р. яблонівський (60 чол.) і печеніжинський (35 чол.) гарнізони стягнуто до м. Коломия. Цього таки дня прибув сюди косівський гарнізон в числі 25 чол.

В с. Вербіж В[ижний] гарнізон з с. Мишин робив перешуки селом. Вечером в кількох місцях робили засідки. Успіхів не мали.

В с. Чортовець група більшовиків з р-ну та місцевий гарнізон робили цілий день перевірки господарств. Успіхів не мали.

Дня 28.12.1946 р. в с. Кривоброди група більшовиків в числі 20 чол., шукаючи селом, віднайшли бункер, де ховався Лаврук Михайло, ур. 1906 р. в с. Іспас, що працював в Печ[еніжинському] р-ні стрільцем в Чабана (<сл.п. Чумак>). Його відставлено до м. Коломиї.

В с. Дятківці Колом[ийський РО] МВД в числі 25 чол. шукали селом, перевіряли документи. Шукали також в пивоварні і фабриці паперу.

В с. Яківка група більшовиків з р-ну в числі 30 чол. робила цілий день труси селом. Успіхів не мали. Вечером провокували господарів і робили засідки. На засідку надійшов Марусяк Дмитро (демобіл. з ЧА), його не спиняли. Сипнули з папашок і сильно поранили.

Дня 31.12.1946 р. в с. Ковалівка 4 МГБ-исти, перебрані за укр. повстанців, ходили селом, особливо по хатах переселенців з Польщі. Перевіряли документи і хотіли спровокувати. Успіхів не мали.

В с. Шепарівці група більшовиків з Коршева в числі 30 чол. робила в багатьох місцях засідки.

[ГО] МГБ з Коломиї в числі 150 чол. робили в с. Хлібичин цілоденні труси. Під час трусів граблено, що попало вартіснішого під руки. Були також випадки в поблизьких селах Коломиї, де в часі облав старались всьому докладно приглянутись і ніччю ішли грабувати. В с. Вербіж Н[ижний] вломились ніччю до стайні, забра-

ли корову, телятко і 2 ц. збіжжя. Подібних випадків було більше. Внаслідок більшовицьких грабежей під час облав і ніччю, вже сьогодні 10% населення зовсім голодує – головню в таких селах: Дебеславці, Ганів, Цуцулин, Залуче. В с. Семаківці та довколишніх селах місцевий гарнізон реквізував в поодиноких господарів годівлю для худоби. Забране сіно відставляли до колгоспу. Також забирають від людей дрова, які везуть з ліса.

Втрати ворога.

Протягом звітного часу втрати ворога – це 4 вбиті і три ранені. 16.12.1946 р. двох впало вбитими під час бою з чотою [сотні] Спартана, а двох було ранених. Степені не устійнено.

20.12.1946 р. в с. Печеніжин при заскоченні стрільців з відділу Спартана (Куна і Веселий), впав лейтенант [РО] МВД і сержант з гарнізону, один був ранений.

Наше середовище.

Населення до більшовицької влади ставиться наскрізь ворожо. Так наставила їх сама влада через надмірні поставки, грабунки, облави, провокації, арешти, побиття і т.п.

На вивчення “Сталінської конституції” та “Положення про вибори” майже ніхто не ходить. Всім вже стало ясним, що вибори в СРСР тільки нібито по формі демократичні, а фактично – це диктатура партії, яка видвигає при виборах тільки вірних і перевірених людей. Сталінську п’ятилітку найбільше відчуло робітництво і селянство. Це прямо спало на них важким тягарем. Експлуатація праці в зв’язку з цією п’ятиліткою прямо неможлива. На мітинги, які більшовики досить часто скликають, населення не йде добровільно, а коли зганяють під конвоем, старається втікати. Звичайно на мітингах, присвячених справі організування колгоспів, часто виступають селяни з наочними фактами “колгоспного гаразду”. Той, що держить мітинг, виправдовує це війною та часто трапляються серед зібраних такі, що знають колгоспний “добробут” і до війни. Змовчувати на цю тему ніхто не хоче. (Іванівка). Наложені поставки різного рода населення боячись терору і Сибіру, частинно здає. Надпланових поставок абсолютно ніхто не виконує. Зате військо реквізує в поодиноких господарів все, що тільки знайде з харчових продуктів.

Аналізуючи відношення мас до нашого руху, мусимо розглянути тут два основні чинники, які мають безпосередній вплив на населення. Це більшовицький терор і в цьому місяці робота людей з Організації, які здалися. Терором люди прогноблені, однак

потішають себе, що то вже не довго. Другий чинник – зрадницька робота незвичайно руйнуюче впливає на маси. Це до певної міри, боячись зради, наставляє населення з певною резервою до нашого руху. Мимо всего, допомагають нам чим тільки можуть.

Всякі останні політичні потягнення на міжнародній арені, зв'язані з закінченням засідання Генеральної Асамблеї [ООН], а саме скорочення озброєнь, контроль над атомною енергією і інші, в яких великодержави з СРСР дійшли до порозуміння, населення пояснює собі тонкістю англо-американської політики. Все це – це тільки продовження часу, в якому кожна з великодержав інтенсивно підготовляється до третьої [світової] війни. Щодо розв'язки укр. питання, то багато орієнтуються на допомогу Англії і Америки.

Коли приглянутися матеріальному стану населення міста і села, вже сьогодні представляється він досить невідрадний. В поодиноких селах, як: Марківка, Молодятин, Слобода Рунгурська, Рунгури, Ключів М[алий] 20% населення вже від місяця не мають в хаті куска хліба. Багато вже мелють жолуддя на хліб. Деякі їздять з сіллю чи нафтою на Поділля, але там також тяжко дістати щонебудь.

До місцевих голодуючих людей долучується велика черга бесарабців і колгоспників з СУЗ. Між ними дуже багато випадків голодової смерті. Влада в справі голоду не робить жодних заходів. Самі вони не відчувають недостатків.

Боеві акції боївок і УПА.

Дня 9.12.1946 р. частина відділу УПА в с. Сідлища здемолювала кооперативу, молочарню, сільраду і пошту.

Дня 16.12.1946 р. частина відділу УПА забрала з млина в с. Шепарівці 8 ц. державної муки. Населення з вищевказаних акцій задоволене.

Наші втрати.

В звітньому місяці з нашої сторони впали: Арсен (член надр. пров.), Чорний і Максим (з рай. пров.). Арештовано около 30 осіб, в тому числі трьох членів: Луговий, Смілий і Чумак.

Різне.

Дня 1.12.1946 р. в с. Вербіж Н[ижний] у Ковбаснюка Андрія зграбовано нічку корову з телям і 2 ц. яблук.

Дня 3.12.1946 р. в с. Матіївці 5 більшовиків з гарнізону в с. Семаківці забрали в госп. Мислинчука Якова три вівці.

Дня 4.12.1946 р. в с. Іспас Дол. бійці з гарнізону зграбували у госп. Матрича Мих. корову і козу.

В с. Ліски повісився гром. Дрес Степан, якого день тому настановили головою земвідділу.

Дня 8.12.1946 р. в с. Шепарівці на шляху Станиславів – Коломия задержалася автомашина, через брак бензини, з картоплею і фасолею. В тім часі над'їхала з Станиславова лімузина, з якої особи, стероризувавши шофера, забрали половину продуктів, які віз.

Дня 16.12.1946 р. в с. Трач невідомі люди вбили Семенчука Василя, ур. 1925 р., причепивши на груди йому надпис: “За приналежність до ОУН”.

В с. Гуцулівка пропав безвісті молочар села – Шкурецький Петро.

Дня 17.12.1946 р. в с. Яківка більшовики з Обертина ограбили Лицика Михайла та місцевого священика (зграбовано харч. продукти, одяг, взуття).

Дня 19.12.1946 р. на чортовецькому полі знайдено трупа Соловки Семена, який пропав безвісті дня 18.12.1946 р. із весілля.

Дня 25.12.1946 р. в с. Вербіж Н[ижний] 8 більшовиків з м. Коломия зайшли до Туліки Дмитра і забрали на підводи всю дахівку, яку мав біля хати. Її продали в с. Сопів одному господареві. Власник віднайшов дахівку і відібрав собі.

Постій, 25.1.1947 р.

Героям Слава!

/ Марко /.

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 108-119.

Оригінал. Машинопис.

№ 7
ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ
ЗА КВІТЕНЬ І ТРАВЕНЬ 1947 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
КОЛОМІЙЩИНИ ВАСИЛЕМ ХОМОЮ-“МАРКОМ”

27 червня 1947 р.

КОЛОМІЙЩИНА.⁹³

ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ
за мм. квітень і травень [19]47 р.

I. Керівні пости [в] рай. адміністрації в переважній кількості знаходяться в руках людей [зі] східних областей і то партійних – москалів. Всі другорядні місця займають місцеві люди, але майже всі вони – це елемент звихнений у своїх поглядах, який є комуністичних переконань і до українського населення та до нашого руху ставиться наскрізь ворожо. Процентова обсада рай. осередків представляється слідує: 70% людей зі східних областей (з того 40% руских, а 30% придніпрянців), 30% це місцеві. В усіх райцентрах є такі інстанції:

1. Воєнкомат
2. Виконком
3. Партком

4. Поліційні апарати – за винятком деяких підрядних чи технічних працівників – знаходяться у руках партійної кліки.

В м. Коломиї склад керівних органів слідує:

1. Голова райпарткому – Рубан (русский)
2. Голова [рай]виконкому – Турянський (поляк, парт.)
3. Начальник [РО] МВД – Близнюк (українець)
4. Начальник [РО] МГБ – ...

В Печеніжинському районі:

1. Голова райвиконкому – Кагалов (русский)
2. Голова [рай]парткому – Іващенко (русский)
3. Начальник [рай]воєнкомату – Думкін (русский).

Рівно ж всі керівні місця промислових установ також в руках партійних.

Впродовж звітнього часу в райадміністративних апаратах усіх райцентрів змін чи пересунень майже не заіснувало. Натомість в сільській адміністрації деякі зміни зайшли:

⁹³ У верхньому лівому куті документу надпис олівцем: 27.

Дня 2.4.[19]47 р. в с. Фатівцях змінили через недугу серця бувшого голову с/р Заточного Івана, а головування РВК передав громадянину Гуцулякові Дмитрові, який до цього часу був заступником. Однак дійсна причина цієї зміни була слаба активність і несолідна виконність своїх обов'язків.

Дня 3.4.[19]47 р. в с. Грушеві [РО] МГБ арештувало секретаря с/р Гаврилюка Михайла, якого обвинувачують за контакт з українськими повстанцями. Арештований дотепер сидить в тюрмі в Коломиї.

Дня 6.4.[19]47 р. в с. Лісках через неактивність змінено голову с/р Прокопова Миколу, а на його місце назначили, а властиво примусили виконувати функцію голови – Мицюка Федора.

Дня 10.4.[19]47 р. в с. Вербіжі Нижньому став змінений голова с/р Кернер Федір, а на його місце назначили Гаєвого Івана, який дотепер працював в райземвідділі. Причина зміни – це старість і слаба активність Кернера, який став головою земельної громади.

Дня 17.4.[19]47 р. в с. Слобідці заарештували фінагента Кукуруза Омеляна (інвалід 2-ої групи з ЧА), причиною чого була більша дефравдація “казьонних деньог”. На його місце назначили Григорчука Михайла, якого тільки повідомили про номінацію, без його згоди.

Дня 18.4.[19]47 р. в с. Хімчині через слабу активність і невиконність доручено змінити голову та секретаря с/р, а назначили головою Слюсарчука Миколу (демобілізованого з ЧА), а секретарем – Капустянка Станислава (поляка).

Дня 16.5.[19]47 р. в с. Залучі на мітингу, який провадив голова РВК Турянський, вибрали голову с/р Янишенка Михайла, українця, ур. 1901 р., демобілізованого з ЧА. Вибір формально відбувся тому, що на місце зліквідованого попереднього голови с/р українськими повстанцями – Купчина Василя, до того часу не було нікого.

Дня 26.5.[19]47 р. в с. Дебеславцях став зліквідований через українських повстанців голова с/р Слободян Сильвестр, а на його місце покликали замісника Томенка Антона.

Дня 1.5.[19]47 р. в с. Марківці [РО] МГБ арештувало голову с/р Вінтоняка Степана, якому закидують співпрацю з українськими повстанцями, а тимчасову функцію голови повнить секретар Копильців Василь с. Івана.

Дня 13.5.[19]47 р. в с. Уніжі скликали мітинг, на якому вибрано нового голову, бо як нач. [РО] МГБ Долинський доказував всім, що цей голова держить контакт з українськими повстанцями.

ми і тому саботує роботу. Коли населення підняло крик, аж військо мусіло успокоювати вистрілами – большевики вже нічого не говорили.

Дня 21.5.[19]47 р. в с. Княждворі попереднього голову через слабу активність усунули, а головою прокурор назначив змісця громадянина Ковбля Василя, який цього не хотів прийняти та прокурор загрозив, що коли не погодиться, так поїде на Сибір. Цей перебрав головування.

Дня 28.5.[19]47 р. в с. Стопчатові попереднього голову с/р Сторожука Михайла усунуто та заарештовано, закидаючи йому контакт та співпрацю з українськими повстанцями, заразом держ. саботаж, а на його місце назначено Томина Дмитра. Така кількість змін сільських адміністративних апаратів і це перед жнивною кампанією, характеризує підготовку більшовиків до збору хліба та домагання від сільського активу великої активності та ініціативи. В б[а]гатьох випадках новий актив номінується заочно, а коли стрічаються з відмовою, то різним залякуванням приневолюють до прийняття та повнення функції голови чи секретаря с/р. Народні збори й вибір більшості голосів сьогодні майже не практикують, а змісця назначують і затверджують відповідних людей (навіть часто людей, які стоять в них на обліку), а цих шантажем змушують до праці.

II. Згідно з повідомленням минулого звіту, райцентр Коломия мав до 1.500 чол. спецвійськ МВД, які використовувались до переведення облав, засідок і т.п. Ними безпосередньо кермує нач. ГО МГБ підполк. Захаров, який як відомо, являється відпоручником області в нашій адміністративній окрузі. Командантом цих військ є майор (руський, назвиська не устійнено), 5 капітанів, 15 ст. лейтенантів і кільканадцять підстаршин. Національний склад цієї частини – це переважно рускі й грузини, самі молоді віком до 25 років. Як озброєння мають 5 кулеметів “Максим”, кулемети “Дехтярова”, СВТ, ППШ і дуже рідко кріси. З цієї групи 140 чоловік в дні 4.4.[19]47 р. відійшли на с. Корнич, де заквартирували в клубі і в деяких господарів, і звідси оперують на слідуючі села: Воскресінці, Королівка, Корнич і Перерів. Оперують переважно облавами й густими та частими засідками. Мають зі собою також пси, які не є як слід вишколені. В с. Матіївцях є знова 30 чоловік гарнізону, які як ревір операції мають такі села: Матіївці, Семаківці, Замулинці. В с. Залучя дня 5.4.[19]47 р. прийшла група більшовиків в числі 40 чоловік і заквартирувала в центрі села, почала свої операції в слідуючих селах: Залуче, Дебеславці, Ганів, Цуцулин, Трач і Тростянка. Командує старший лейте-

нант. Назвиська не подано. В с. Іспасі дня 10.4. змінили старий гарнізон і дали новий в числі 50 чоловік, який оперує в Іспасі, Кривобродах, Грушеві, Гуцулівці, Коростах. Операції цих гарнізонів проявляються в облавах, частинних і загальних перешуках та густих і частих засідках. Зброя в них майже вся автоматична.

В Печеніжинському районі стан гарнізонів та охорони райцентру був слідуєчий: Печеніжин – 42 чол., Ковалівка – 25 чол., Слобода Р[унгурська] – 25 чол., Ключів Вел. – 35 чол., в с. Сопові – 14 чол.

В днях від 9-15.5.[19]47 р. гарнізони Ковалівки й Слободи Р[унгурської] та з Ключева Вел. вибралися в Коломию, а остався лише гарнізон в райцентрі Печеніжин в числі 60 чоловік. Коли переводять облаву на ліс чи села, тоді одержують з Коломиї довільну кількість війська й з ними оперують. Гарнізони, які є в Печеніжині, оперують переважно лише засідками й то дуже густими: як стало відомо, то кожного вечора всі бійці гарнізону відходять на роблення засідок в терені, на засідках досить часто сидить від 5-6 чол., окрім цих операцій в цьому терені оперує зі своєю групою нач. Лещов, який перейшов з Коломиї в початку квітня 1947 р. За винятком цих груп, в с. Рунгурах на присілку Петричево стало перебуває 30 бійців ЧА, які мають завдання рубати ліс. Окрім праці в лісі, роблять перешуки в лісі й засідки.

В с. Вербіжі Нижньому міститься команда військова лісозаготівель ЧА в числі 15 чоловік, начальником якої є капітан (назвиська не устійнено).

Дня 25.5.[19]47 р. в с. Стопчатів прийшла також група в числі 48 чол. червоноармійців-лісорубів. Квартирують в гром. Якубчака Андрія, а на роботу ходять в ліс т.зв. Дубовий.

Дня 16.5.[19]47 р. в с. Стопчатів прибуло 15 чоловік мінерів, які заквартирували в сільраді та ходять розміновувати мінні поля на присілку Корнівка.

В Коршівському районі, як було подано в попередньому звіті, всіх поліційних органів було 30 чол. і як спецвідділ райцентру – 40 бійців військ МВД. Охорона складу амуніції в Турецькому лісі була подана 190 чол. та дня 18.5.[19]47 р. вибуло 30 чол., а остало 160 чол.

Дня 9.5.[19]47 р. охорона райцентру Обертин вибралась до Отинії (40 чол.), на її місце прийшов з Коломиї новий відділ в числі 230 чол. військ МВД (“червонопагонники”). Командант цієї групи – капітан-грузин, два старші лейтенанти (назвиська поки що не устійнено). [О]зброєння першоякісне. (Переважно озброєні в СВТ й ППШ).

Як у б[а]гатьох місцях прибулі бійці говорили, що спеціально прибули на те, щоб в цьому районі знищити треба останні недобитки українських повстанців, що мають збирати контингент та осібно завести в кожному селі колгоспи.

Дня 21.5.[19]47 р. з цієї частини вибуло 30 чол., які відійшли на Отинію. Цей спецвідділ змісця приступив до операції, переводячи лісами облави та перешуки, а ночою густі та часті засідки. Від 20.5.[19]47 р. військова частина для охорони амуніції в Турецькому лісі вивозить кінно й машинами амуніцію на станцію Годи-Турка, звідки направляють на схід.

Дня 15.5.[19]47 р. в Михалківському лісі появилася мангрупа в числі до 100 чоловік, яка прийшла з напрямку Товмача та посилила в дооколичних селах і лісах свої операції. Командує нею старший лейтенант (назвиська не устійнено). Харчі щодня одержують з райосередку Коршева, звідки довозять автами. Роблять ґрунтовні перешуки лісів та сіл, а також густі дуже засідки.

Дня 25.5.[19]47 р. ця група подалася на Обертинщину. В Обертинському районі, як було подано в попередньому звіті, спецвідділи поміщувались в Обертині 60 чоловік, у Незвиськах від 30-40 чоловік.

Дня 16.4.[19]47 р. зі с. Незвиськ до Коломиї вибрався гарнізон, а гарнізон з Обертини дня 21.4.[19]47 р. перенесений до Бортник в Отинійському районі.

Дня 20.4.[19]47 р. з с. Незвиськ прибула спецгрупа в числі 18 чоловік з лейтенантом на чолі та змісця почала свої операції і то переважно ночою. Ціла група розбилася на малі відділи (до 15 чоловік⁹⁴), а з району дістала по 2-3 стрибки та міліціонери чи когось з поліційних органів МВД, МГБ як теренових і посилили в сс. Незвиськах, Гарасимів, Підвербцях, Ісакові, Петрові, Сокирчині, Раківці, Семаківці – густі засідки стежками, дорогами, а то й рівними полями, а також намагаються різними методами провокувати українське громадянство. (Забирають харчі, шукають зв'язку, мотивуючи відірвання від відділу УПА, часто один із них удає утікача з тюрми й просить, щоб люди його переховали та нарікає на СРСР і Сталіна й т.п. – однак до цього часу успіху не мали).

Дня 22.4.[19]47 р. з напрямку Отинії прийшла мангрупа в числі до 500 чоловік, яка проводила впродовж 5-ох днів перешуки лісів, корчів і берегами Дністра. Дня 27.4.[19]47 р. відійшли знова в Товмаччину. Ця мангрупа мала свій обоз в складі 10 підвод (з харчами та амуніцією), 30 верхівців – до зв'язку і до зорення.

⁹⁴ Так у тексті.

Дня 8.5.[19]47 р. в с. Незвиськах вибралась спецгрупа, а на її місце дня 9.5. прибув з м. Коломиї гарнізон в числі до 30 чоловік, а дня 11.5.[19]47 р. з Коршева прийшло ще 30 чоловік, з якими є разом 60 чоловік. Начальником гарнізону є капітан (назвиська не устійнено). Ця група – це війська МВД (“червонопагонники”), які мають першорядне [о]зброєння. Приміщення, в якому квартирують, обвели колючим дротом та траншеями, де цілий час стоїть стійка. З ними є один галиччан-провокатор, який ходить в цивілю (ріст середний, чорнявий, очі запалі в голову – назвиська невідомо). До помочі мали ще добре витреновану собаку, яку вдалося нашим строїти. Операції їхні – це перешуки сіл, піль, корчів та начею густі засідки.

Дня 28.5.[19]47 р. з Городенщини прибула мангрупа та робила дуже ґрунтовні перешуки в сс. Чортовець, Гончарів, Воронів, Семенівці, дня 1.6.[19]47 р. вибралися назад на Городенщину. Група числила 150 чоловік, була відповідно озброєна і днем робила перешуки селом, полем і кущами та начею густі та часті засідки. Національний склад мужви всіх спецвідділів, мангруп і гарнізонів – це переважно рускі, а є також б[а]гато узбеків та других народностей Азії. Командний склад – це самі рускі. Харчі одержують з райосередків, але також грабують і крадуть в населення худобу, вівці й кури, а також інші харчеві продукти. (Де що тільки знайдуть).

Дня 3.4.[19]47 р. в с. Залучі оперативне МВД на чолі зі слідчим Даниленком, розв'язали станицю істребітелів, а начальника та ще двох стрибків арештував і відставив до Коломиї, де по сьогодні сидять. Причиною були дуже великі грабунки та злодійства.

Дня 12.4.[19]47 р. в с. Дебеславцях цей сам Даниленко звільнив зі служби 9 істребітелів, остало лише 21 чоловік. В сс. Ключів Великий, Княждвір більшовики звільнили зі служби всіх стрибків. В початках травня [РО] МВД було зорганізувало станицю істребітелів в с. Молодятині, однак вже 18 травня [19]47 р. роз[з]броїли та двох істребітелів арештували. Підозрівали їх в контакті з українськими повстанцями. (Причиною було те, що в дні 15.5.[19]47 р. в тому селі здемольовано сільраду й знищено двох донощиків МГБ). В деяких селах Коршівського району, як Слобідка Л[існа], Раківчику і Хлібичині [Лісному] поділено істребітелів на групи, які охороняють село від злодійств і грабунків. Істребітелі с. Черемхова повнять службу на залізно-дорожному мості. В с. Фатівцях дня 14.4.[19]47 р. станицю істребітелів [РО] МВД роз[з]броїло, а команданта арештували (це Крайний, який здався).

Дня 17.4.[19]47 р. в с. П'ядиках Коломийське [РО] МВД звинило станицю стрибків з числа 25 на 9 чоловік, а решту звільни-

ли. Решта істребітелів в цьому районі остає без змін зі стану, поданого в попередньому звіті.

В Обертинському районі зменшили у всіх станицях стрибків, відкидаючи поодиноких підозрілих і непевних, а залишаючи до повнення служби лише перевірених, певних чи комсомолів. Наприклад, в сс. Чортівці, Гарасимові, Луці та Воронові – лишили лише по десять чоловік, а решту звільнили, розпустили домів.

Дня 24.3.[19]47 р. виїхали на села органи МВД і МГБ та останки істребітелів на облави в с. Хотимир та в Луцький ліс, як рівно ж проводили перешуки наддністрянських корчів. В таких селах, як Уніж, Раковець⁹⁵, Живачів розв'язали станиці істребітелів всеціло.

Істребітелі із сс. Чортовець і Гарасимова є найбільш активні, тому одержали майже всі автоматичну зброю, а в додатку заведено для них чергове харчування селянами. Часто такі істребітелі ходять та грабують “куркулів”, за що їх абсолютно не карають.

В загальному щодо роботи істребітелів в цілому терені, то вони помагають адміністраційним апаратам у стягуванні різного рода поставок, як м'яса, вовни, молока, грошевих грабежей, як різного рода податки, так і позики. В залежності від коменданта істребітелів та їхньої ідейности, їхня активність звернута проти нашого руху. До таких належать істребітелі в сс. Чортівцях, Гарасимові, Хлібичині [Лісному], Коршеві, Печеніжині й Дебеславець, які часто ходять на облави, засідки, перевірки і т.п. Ідейність їхня з кожним днем замітно опадає, бо матеріальний стан є надзвичайно незavidний, а більшовики харчів не дають. Багато із них оглядаються, що політична ситуація не зовсім “ясніє для більшовиків і що прийдеться давати відповідь за свої вчинки, тому і починають “примирятися”.

В першій половині звітнього часу [рух] транспортів військ з Мадярщини в напрямі Коломиї – Снятин дещо був зменшений, бо обмежувався до одного-двох ешелонів моторизації. (Авта, танки, таксівки, бронемашини, трактори, гармати і т.п.).

Натомість в місяці травні транспорт різного рода військових частин ЧА збільшивсь на лінії Чернівці – Снятин – Коломия – Львів, де майже щоночі в той напрям їхало по кілька ешелонів. Їхала піхота, коні, моторизація, артилерія, різнокаліберна амуніція, убрання і т.п. Як стверджують знавці, що впродовж місяця травня переїхала цю трасою найменше одна дивізія. В самій Коломиї рідко коли спинялися довше, а ті, що спинялися, то, як

⁹⁵ У тексті: Раківчик.

доказують, говорили, що перекидають їх з Буковини на польську границю, де мають будувати військові укріплення – на випадок війни. Від бійців, які є вже довгий час на постю в Коломиї, можна чути сильні нарікання на командний склад, комісарів, цілий СРСР та Сталіна – з огляду на те, що в армії дістають дуже скупий пайок харчів, який тільки загострує апетит, а ще до того пишуть рідні з дому, що пухнуть, а то й вмирають з голоду в колгоспному ярмі. Від усіх можна почути питання: “Не за те я воював, щоб мене голодного гонили, а моя родина має пухнути, а то й вмирати з голоду на колгоспній панщині”. Мужва наставлена абсолютно ворожо проти влади, але із усякими виступами здержується, бо серед ЧА МГБ витворило дуже сильну агентурну сітку. Командний склад молодшої генерації – це самі вірні та віддані сини Сталіна, які виховані змалку в більшовицькому дусі. З мужви дуже часто можна почути заінтересовання нашим рухом, які цінять та признають правильність нашого руху, як авангард повалення СРСР.

В терені, як подано в останньому звіті, знаходиться три колгоспи – в сс. Замулинцях, Ковалівці, Обертині й Незвиськах. В Замулинцях є 21 родина членів, в Ковалівці – 76 родин членів, в Обертині – 30 родин членів (тут переважно біженці зі сіл), в с. Незвиськах – 15 родин членів. Управа колгоспу знаходиться в руках місцевих найбільш активних виродків. Колгоспи продовжували на полях весняні роботи, як орання, сіяння, садження, прополювання тощо. Між управою, а працюючими є напружена атмосфера, причиною чого є невідрадіні матеріально-побутові умовини колгоспників, причинені по-перше неврожаєм, по-друге зграбованням в формі поставок збіжжа. Розтратою та розбазарюванням колгоспного майна управою, які не дивлячись на голодові невідрадіні обставини колгоспників, давали збіжжа на різні клуби, партфонди та МТС-и. Тому всюди на колгоспних зборах, які переводять переважно представники з району, розгоряється сварня, явні нарікання на управу колгоспу та згодом на рад. владу, яка доводить до голодової смерті. В б[а]гатьох випадках “представники” намагаються звернути вину на українських повстанців, а також на те, що знищення війною в державі – муситься в першу чергу вилікувати заподіяні ворогом рани, а опісля направить “добробут трудящих”. На такому мітингу в м. Обертині дня 17.4.[19]47 р. представник з району Омельницький (райком партії) сказав таке: “Не журіться, ваша доля вкоротці покращає, бо в цьому році є директива партії сколективізувати всіх селян, а ви як перші ініціатори, служите як приклад і одержите подвійний пайок харчів”.

Дня 24.4.[19]47 р. в цьому колгоспі заарештовано голову МТС-у Мільченка за те, що коли осінню орав на зяб, то орав так, що добув дику землю, а весною засіявши 15 га пшениці, дуже мало зійшло. Мільченка взяли під суд (виroku поки що не винесено), а 15 га засіяних пшеницею переорали й засіяли вівсом.

Дня 1.5.[19]47 р. наслідком лихого господарювання змінено голову Рутку, а вибрано Стебелинку Івана.

В незвиському колгоспі робітники відмовилися від праці, а район бере зі села шарварок та обробляє поле, окрім того, наймає робітників, обіцяючи після збору 2 кг хліба за вироблений трудовдень.

В кожному селі, де є колгосп, поширились дуже масові крадіжки, де як досліджено, це роблять колгоспники. (Крадуть, бо вже пухнуть з голоду). В колгоспах сс. Семаківець та Ковалівки вже 50% колгоспників опухлих. Місяць березень і квітень дуже інтенсивно відділ агітації і пропаганди намагався агітувати про основання в всіх селах колгоспів. Однак всюди натрапляли на радикальний опір населення, яке у вічі іронізувало більшовицьку колективну систему, а почувши, що тема мітингу – це творення колгоспів, майже всі втікали. Населення про колгоспи й чути не хоче. Більшовики потішають себе і заразом лякають населення, що коли осінню не зорганізують колгоспів, то 50% людей вивезуть на Сибір. В м. квітні більшовики зуміли зорганізувати колгосп в с. Турці, де вписалося 16 родин.

Окрім вищевичислених колгоспів і їх внутрішніх відносин, в терені є ще радгосп на кольонії Славці⁹⁶, який має свої філії в сс. П'ядиках і Кам'янках Вел. (які разом засіяли 150 га вівса, 110 га ячменю, а також кілька га кукурудзів і проса), філія гвоздецького радгоспу на присілку с. Хотимира – Ігриськах, де посіяно 40 га вівса й випасають 50 шт. худоби. Підсобне господарство в терені буде до 50 господарств, з яких одні належать до поодиноких урядів та підприємств, до яких на роботу гонять людей, чи платиться по 20 крб. денно, чи так, як на підсобному господарстві в с. Турці працюють в'язні. В склад тих 50 підсобних господарств зачислено також господарства, які використовує район по селах, утворені з поля підпільних родин чи людей, які виемігрували й які знаходяться під зарядом земельних громад. В усіх радгоспах, філіях та в деяких підсобних господарствах (Слобідка [Лісна], Турка, Обертин та інші), знаходяться від 10-20 бійців ЧА, які роблять та стережуть посівів перед знищенням.

⁹⁶ Колонія у кол. Коршівському р-ні (тепер не існує).

За звітний час всі промислові підприємства були в русі, за винятком того, що в Слободі Р[унгурській] наслідком ремонту устаткувань, робота при видобутку нафтової ропи перервана. Фабрика паперу в Дятківцях працює тепер на три зміни, де за одну зміну випускає 30 тонн паперу.

З початком травня бровар в с. Дятківцях одержав зі заготзерна 15 тонн ячменю на продукцію пива. Між усіма підприємствами є зав'язано соцзмагання і звітний засіб експлуатації робітників – стахановщина. Робітництво проживає в невідрадних матеріальних умовах життя, бо майже в усіх підприємствах у звітний період сильно обмежили хлібні картки. В місті робітники, які хоч і мають картки, то на них дістають дуже мінімальні приділи – на місяць 3-4 кг хліба (хліб напів вівсяний й до нього домішане трачиння), 40 дкг цукру, 40 дкг товщу (маргарина і дуже рідко коли масло), часом 2 кг ячмінних круп, рибу і т.п. В залежності від того, що дуже часто б[а]гато продуктів взагалі немає по точках, тоді денний приділ пропадає, тому доля робітників незавидна. Тут також залежить від солідності управи даного підприємства, бо в б[а]гатьох випадках, хоч продукти приходять, однак робітники не одержують, бо управа ділить їх поміж себе, щодо зарплати, то вже майже в усіх підприємствах залежить від виконаної норми. Також при виплачуванні зарплати, обтягають робітникам всякі воєнні податки, хто не жонатий, стягають так зв. “халастойське”, податок соцзабезпечення і т.п. Майже кожному робітникові обтягають на ці драчки одну п'яту зарплати. Наслідком таких визисків робітництва, між управою, а робітниками відносини наскрізь ворожі, всі нарікають на нелюдські методи праці, велику експлуатацію, назначування великих норм, обов'язкове зав'язування соцзмагань, стахановщина і т.п., які виснажують до решти сили робітників, а зі зарплати немає можливості вижитися. Найбільше невдоволює для робітників – це те, що на випадок непрацездатності чи каліцтва, немає зі сторони держави жодної помочі і тоді мусять здаватися на ласку людей.

Робітництво сіл, яке знає про наш визвольно-революційний рух, то цих очі звернені виключно на нас, без застереження вірять в те, що коли буде вільна Україна, яку виборемо собі власними силами, то аж тоді для робітника покращає. В місті робітництво (більша кількість) розчисляє на війну й прихід аліянтів, які навіть мають дозволити на створення УССД. Б[а]гато також дивляться через призму більшовиків, як на бандитів, однак цих є менша частина. Як завважується з настрою робітників по відношенні до більшовиків, то коли б не лякались терору зі сторони

органів МГБ, то почали б страйки та допомагали б ся підвищення плати тощо. Однак сильно стероризовані, а заразом панує між ними страх та недовір'я, бо МГБ витворило немало агентів.

У звітьому часі всі райспоживспілки одержали наділ чорної матерії і хустки на голову, що продавали в заміну за яйця. Райспоживспілка с. Коршева в місяці квітні одержала на 50.000 крб. товарів, а це чорної і білої матерії (перкаль), а також хустки, кілька пар мужеських та жіночих мештів та черевиків, а також різні зимові куртки, куфайки і т.п. Ці товари – це приділ заготконтори м. Коломиї, які маються продавати громадянам, які продали державі зимою зерно. (Держзакупка). І так хто продав державі зерна на суму 1 крб. (1 цент. пшениці – 6 крб., жита – 5 крб., ячменю – 4 крб., кукурудзи – 5 крб. і т.п.), то має право закупити за 15 крб. промтоварів. Майже половина всіх промтоварів розподілила для себе райадміністрація, а решта вислали на села – однак населення цих товарів не всилі купувати, бо ціни аж надто високі. (Один метр тонкої, чорної матерії коштує від 25-30 крб., мужеські мешти – 350 крб. і то з гумовими підошвами, одна ватова куртка – 320 крб.). По сільських кооперативах, за винятком цього спецнаділу, торгується товарами ширвжитку, як в попередньому звітьому часі. Рівно ж у звітьому періоді міськкомбінат в м. Коломиї (дир. Прецовський) був випустив більшу кількість ковбаси для доколичних районів. Ковбаса яловича, яка продавалася по 150 крб. за 1 кг. Населення всіх продуктів за такими цінами не всилі купувати. Столовки, яких в терені начисляється 25 (за винятком м. Коломиї), зі харчпродуктів обмежують свої харчі до оселедців або риби, холодцю, а в днях 1 та 9 травня були одержали приділ ковбаси, горілки, пива, цукорків і т.п. Ці продукти в деяких столовках стоять дотепер, з огляду на високі ціни (1 кг ковбаси – 160 крб., 1 л. горілки – 150 крб., склянка пива – 8 крб. і т.п.). В столовках райцентрів дані товари розійшлися, бо там, як горілку, так і ковбасу чи пиво – забрали “урядові персони”. Держкрамниця в с. Ковалівці (для робітників шахти) в м. травні одержали приділ 45 цент. житної і ячмінної муки (обі протухлі), 200 л. олію, 3 пачки риби (вага одної пачки 50 кг) та 2 цент. ячмінних круп. Ціна цих харчпродуктів була слідуюча: 1 кг муки – 35 крб. (мимо того, що одержується її на картку), один л. олію – 100 крб., 1 кг риби – 25 крб. і т.п. Робітники даних товарів розкупили без огляду на високі ціни, а управа шахти взяла майже половину. Товари до РСС приділяє частинно область, які транспортують машинами, а в більшій кількості товарів ширвжитку на доколичні райони розподіляє промбаза в Коломиї. Всі ці товари, які приходять на села, забезпечують потребу

населення на 20-30%. Всі інші товари мусять купувати по базарах, по спекулятивних цінах, хоч і в кооперативах продають також по таких самих цінах. За винятком дрібних напрям доріг і мостів, та що від 23.5.[19]47 р. військова частина с. Корнича поширила лентунську базу (на другий звіт подам детально про розмір та роботу) – не будували нічого.

Зробити переорганізацію істребительних баталіонів (усунути всіх стариків, політично-непевних, неактивних, а також в деяких селах розв'язати станиці). Остаточо всі мушчини, спеціально хлопці з 1929 і [19]30 років, які ще не служили в ЧА, мусять обов'язково перейти учот, з огляду на те, що ці зарядження собі багателізували люди, тому кожний райвоєнкомат повідомив всіх спеціальними оповістками. В районі Коршева такий учот відбувся від 18-24.5.[19]47 р., де було 250 чоловік з цілого району, які мусили мати свої власні харчі, а на ніч їх замикали до клубу. В цьому самому часі відбувся учот в райцентрі Обертин, на якому було присутних до 120 чоловік.

Перевести реєстрацію возів, упряжі, асектерунок коней в Коломийщині, такий перегляд відбувся по селах, де до одного села приїздили люди з кількох сіл і де переглядав коней, так і вози, військовий ветеринар та начальник 2-гої части воєнкомату в ранзі майора. (Назвиська не устійнено). В Коршівському районі такий перегляд та реєстрація відбулася в часі 24-30.5.[19]47 р. таки в с. Коршеві. Те саме роблено в Обертинському та Печеніжинському районах. Всі речі (вози, упряжі і т.п.) реєстрували, а коні міряли та приглядалися ходові. Все це реєстрували.

Викінчити здачу молока за 1947 р. (тут роблять вони в той спосіб “вимагають”, щоб товщ молока був не менший 3,8%, а в противному разі збільшать “норму”, коли хто дав 40 л., то [...] є 30 л. молока, бо цей надмір має заступити товщ 3,8%. Товщ не перевіряють лабораторійно, але все на око. На селі немає майже одного молока з 3,8% тов[щу]).

Викінчити здачу вовни, шкір, м'яса і т.п. за 1947 р. Кожна людина після закінчення 18 року життя зобов'язана відробити 6 днів шарварку. За шарварком направляють дороги, також [відробляють] в колгоспах, радгоспах та підсобних господарствах.

За мм. квітень до половини травня стягнути державну позичку. (В цей час після проголошення випуску позики, райони розділили [на] села, даючи “контингент” на сс. Іспас – 45.000 крб., Тростянка – 35.000 крб., Вербіж Нижній – 45.000 крб., Рунгури – 25.000 крб., П'ядики – 75.000 крб., Раківчик – 35.000 крб., Чортовець – 80.000 крб., Яківка – 30.000 крб. і т.п.). Ці контингенти

сільрада мала розложити між громадян і ці списки перевірки, що “добавляли”, наприклад: в кого було 300 крб., добавляли 1.000 або 1.300. Після цього на кожне село було призначено представників з району, які висилали в село десятників та ввесь сільський актив стягати гроші, а коли хто відмовлявся, то покликали його до сільради. Коли ці “саботажники” приходили й жалувалися перед “представником” з району про неспроможність заплатити призначеної сільрадою суми, тоді цей питав, скільки цей годиться заплатити, наприклад: коли сільрада призначила 300 крб., в районі добавили 1.000 крб., тоді цей громадянин годився навіть на 500 крб. здати й після “торгу” – підписував облігацію на 600 або 700 крб. і виходячи нарікав на “своїх псів”, які наклали таку високу ставку, з чого більшовик майже половину звільнив. Таким способом витворили ненависть громадян до управи села, а заразом перевиконали норми. І так в с. Вербіжі Нижньому зобов’язались заплатити 45.000 крб., а стягнули 50.000 крб., в с. Чортівці місто 80.000 крб. стягнуто 95.000 крб. і т.д. Майже кожний район “перевиконав” план. Таким способом, обманом та брехнею, стягали гроші з громадян. Б[а]гато громадян при такому стягуванні замикали в тюрму, де після кількох днів добувалися підпису облігації, наприклад: в с. Годи-Добровідка заарештували громадянина Омельничука Івана, Омельничук Одокію, Омельничук Параску і Гаєву Анну, які чулися неспроможні підписати позику на призначену суму. Їх потримали в м. Коломиї в тюрмі 5 днів, надаючи нічого їсти, то й ці мусіли підписатися. Подібних випадків було в кожному районі дуже [ба]гато. Б[а]гатьох лякали арештуванням, конфіскацією маєтку й вивозом на Сибір. Стероризоване населення підписувалось, а вже в другій половині травня треба було платити.

Дальше зарядження було прополовання збіжжя і яринних культур.

Стан розміщення шкіл з педагогічною обсадою лишається без змін. В другій половині квітня почалися майже у всіх школах перевідні іспити. Райвно звернуло перед іспитами учителям увагу, що допускаєме є те, щоб найбільше від 2-3 проц. учнів повторяли клясу, бо в противному разі відповідає за це вчитель, якого зможуть зняти з роботи. Тому вчитель при перевідних іспитах, був дуже лояльний, боячись утрати посади. Тому майже в цілому терені переведено до слідуочих кляс 98,9% дітвори, без огляду на опанування матеріялу. Після закінчення іспитів усі учителі на ферії одержали т.зв. “відпускне” – цебто платню. Ця платня місячно дорівнює половині платні в навчальному році. Наступний шкільний

рік розпочинається 1 вересня 1947 р. Всіх вчителів зобов'язали вчасі ферій вести політичну роботу серед мас, в місці побуту.

Культурне життя, стан і розміщення клубів в терені залишається даліше без змін. Діяльність цих клубів є залежна від сили активності комсомольської організації, яка є ініціатором більшовицького “культурного життя”.

Дня 6.4.[19]47 р. в Обертині місцевий драмгурток дав виставу під заголов. “Наталка Полтавка”, на якій було до 180 глядачів, переважно райадміністр[ація] і молодь. В с. Кіданчі місцевий драмгурток дав виставу під заголовком “Трьох до вибору”, де глядачів було до 70 осіб, переважно молодь.

Дня 13.4.[19]47 р. в с. Чортівці місцевий драматичний гурток дав виставу під заг. “Безталани”. Глядачів до 150 чоловік, переважно дівтора та молодь.

В с. Кам'янках Малих місцевий драмгурток дав виставу під заголовком “Повернув я з Сибіру” – глядачів до 100 чоловік. Переважно молодь.

В с. Годи-Добровідка хор с. П'ядик дав концерт Т. Шевченка. Присутних було до 130 чоловік.

В с. Хімчині місцевий драматичний гурток давав виставу п. з. “Трьох до вибору”, вчасі якої прийшли українські повстанці, зробили з людьми мітинг, а опісля людям сказали йти домів.

Дня 15.4.[19]47 р. в с. Чортівці кінопересувка під голим небом висвітлила кінофільм “Клятва”, присутних було около 150 чоловік, переважно молоді. В с. Чортівці⁹⁷ така пересувка висвітлювала фільм під заг. “Як гартувалася сталь” – фільм пропагандивний, на якому було до 200 чоловік, переважно військові з летунської бази.

Дня 19.4.[19]47 р. в с. Мишині пересувне кіно висвітлювало фільм під заг. “На полях під Берліном”. Глядачів було до 70 чоловік, переважно молоді.

Дня 20.4.[19]47 р. в с. Сопові драматичний гурток з с. Кіданча дав виставу під заголовком “Трьох до вибору”, глядачів було до 80 чоловік.

Дня 27.4.[19]47 р. в с. Пістинь місцевий драматичний гурток дав виставу під заголовком “Безталанна”, глядачів було до 120 чоловік, переважно молодь та шкільна дівтора.

Дня 20.4.[19]47 р. в коломийському райклубі, який міститься в с. П'ядиках, відбулась олімпіяда, в якій брали участь драматичні гуртки сс. Кам'янок Малих – дав виставу п.з. “Повернувся я з Сибіру”, з П'ядик – п.з. “Ой не ходи Грицю”, з Семаковець –

⁹⁷ Так у тексті.

“Военно-пленний німець”. На олімпіяді було до 300 глядачів і комісія з м. Коломиї. Першенство взяв гурток с. П’ядик, якому призначили похвальну грамоту. В с. Лісках місцевий гурток дав виставу “Наймичка”, на якій було до 70 глядачів, переважно молоді.

Дня 24.4.[19]47 р. в с. Лісках рай. кінопересувка висвітлила кінофільм під заг. “У горах Югославії”, на якому було до 60 глядачів.

В кінці квітня [19]47 р. до клубу с. Годи-Добровідка райкультосвіта дала 6-лямпове радіо.

Дня 1.5.[19]47 р. в райклубі Коршева відбулася олімпіада самодіяльності молоді, на честь 1-го травня. Участь в святі брали лише школи й адміністрації.

В Коломиї свято 1-го травня святкували демонстрацією, в якій брали участь всі школи, підприємства, уряди і установи. Робітників двома днями перед святом повідомили, що коли не прийдуть на “парад”, то числитись буде як прогул і за це будуть судити. Заявили – ця присутність у святі є більше обов’язкова, чим робочий день при праці. Управа кожного промпідприємства, установи чи уряду збирала своїх представників (а школи учнів) та роздавши велику кількість прапорів, лозунгів, кличів, портретів “вождів” і т.п., виходили на вулиці: Крашевського, Алея Вільності, звідки вирушав похід. Трибуна “з представниками уряду й партії”, які відбирали “дефіляду”, була біля ратуші. В демонстрації брала участь частина Коломийського гарнізону, а то перша сотня піхоти ЧА, близько 300 [чол.] військ МВД – червонопагонників, чота кінноти, кілька гармат кінної артилерії. Біля трибуни всі переходячі “групи” були зобов’язані вигукувати:

“Хай живе 1-ше травня”, “Хай живе уряд і партія”, “Да здрастуєт [...] любий друг тов. Сталін” і т.п. Місто було прибране червоними прапорами та портретами “вождів” (про що була вийшла в кілька днів перед святом окрема постанова в міському парткабінеті). Робітники промпідприємства переходили біля трибуни з похиленими головами “без привітань”. Найбільш веселою була російська школа, яка впродовж цілої демонстрації вигукувала кличі та побажання. В параді рівно ж взяли участь група перездних циганів, які цілу дорогу грали на скрипках і танцювали.

Рівно ж подібно, лише много меншу, демонстрацію проведено в дні 9.5.[19]47 р., в якій переважно брали участь школи та військові частини.

В днях 1-9.5.[19]47 р. кінопересувка всіх райцентрів їздила по селах, де висвітлювала фільми пропагандивного характеру, як: “Бій за Берлін”, “Перемога над Германією”, “На полях під Берліном”, “Радянський патріотизм”.

Дня 18.5.[19]47 р. в с. Сопові драмгурток з с. Кіданча дав виставу під заг. “Бурлак”. Глядачів було до 70 осіб.

Інтенсивним чинником культурного радянського життя є комсомольська організація або поодинокі вчителі-суспільники (Кіданч). Всі вистави драмгуртки дають за вступом, дохід з чого йде або на ремонт чи побудову клубу, або на потреби комсомольської організації. Загально громадянство не відвідує, з огляду на відрадний матеріальний стан, мовлячи: “Пощо мені вистави, коли мені грає в жолудку”. Найбільше відвідує клуби (і то лише в часі вистав) шкільна дітвора.

Фільми, які висвітлюють кінопересувки – мають в переважачій кількості пропагандивний характер – зміст яких представляє радісного колгоспника, радянський патріотизм в ЧА і т. п. Учасників кінокартин є дуже мало тому, що вже досить їм тої “правди”. Кінокартини в переважачій кількості висвітлюють безплатно, а часом за мінімальним гонораром.

В санітарній ділянці, за винятком того, що в с. Дебеславцях санпункт замінили на амбулаторію, даючи лікаря Марчука Александра (українець зі Станиславова), а медсестру Звереву Надію, перенесено звідти до Семаковець, далі не заіснувало жодних змін.

Дня 2.[4.19]47 р. в с. Пістинь голова сільради Солтанюк (який перебуває в Косові) скликав при допомозі стрибків на мітинг людей, на якому говорив та упоминав громадян, щоб здавали скоро поставки державі, яка підготовляється до війни. Сильно виступав проти українських повстанців, які є “бандою”, яка “вбиває та грабує людей”. Присутніх було до 40 чоловік, які не дослухавши кінця, помимо держання стрибками стійок, розійшлися.

Дня 8.4.[19]47 р. в с. Хімчині райінспектор Райвно – Цейколь, при допомозі стрибків скликав мітинг, на якому говорив про “радянську гуманність” при здаванні надобов’язкового контингенту, який іде на поміч потерпілим від неврожаю молдованам, бесарабам і іншим. В часі орації сильно накидувався на куркулів і українських повстанців, які являються найбільшими ворогами СРСР, де між іншим заявив: “Що згідно з директивом партії мусить бути на Західних Українських Землях колективізація”.

Дня 11.4.[19]47 р. в с. Годи-Добровідка скликано мітинг, яким провадила уповноважена партією – Павліченко (РК КП(б)У⁹⁸ Коломия), темою чого була здача державі поставок м’яса, молока за 1947 р., де між іншим заявила: “Державі ці поставки є потрібні,

⁹⁸ У тексті: РКП.

тим більше в цей час, коли йде шалена підготовка до війни, яку провокують самі союзники. Війна ця вкоротці вибухне, бо аліанти бояться допуститися часу, аж коли СРСР опанує атомну техніку”. Цього самого дня подібний мітинг відбувся в с. П'ядиках, який проводила Левіна з райкомпартії. Темою мітингу було: “Всесторонній розрахунок з державою”. На обох цих мітингах було до 50 чоловік, виключаючи сільську адміністрацію.

Дня 14.4.[19]47 р. в с. Семаківцях райкомсорг – Деля, проводила мітинг, темою якого було: “Поставки державі”, де між іншим завзивала молодь до вступу в комсомол та помочі в агітаційній роботі комсомольців, рівно ж не жаліючи слів, плямила нашу визвольну боротьбу, доказувала нашу безвиглядність, та співпрацю з аліантами. Присутних було до 30 чол. Цього самого дня в с. Ісакові завідуючий РВК – Поляков, при помочі гарнізона, рівно ж перевів мітинг, темою якого були: “Поставки державі і міжнародний огляд”, де між іншим сказав: “Намагання аліантів передержувати ворогів народу: Бандеру, Мельника і інших – не дипломатичний маневр, бо розчисляють вони на близькість війни і це має дати можливість голосу між українцями. Підготовка аліантів до війни проти СРСР, ще цілковито не закінчена, тому і СРСР не спить, а використовує цю можливість на підготовку до дальшої боротьби в підбою світа”. Учасників було до 40 чоловік, яких дана промова “переконала”, що скоро війна, а тим самим і УССД буде.

Дня 17.4.[19]47 р. в с. Незвиськах при помочі гарнізонів, був скликаний через відпоручника МГБ області (назвиська не устійнено) мітинг, темою якого була “боротьба з бандитизмом”, де довго змальовував “запроданчий шлях українсько-німецьких націоналістів та про теперішню їхню вислужницьку роботу в користь Англії”.

Дня 23.4.[19]47 р. в с. Кам'янках Малих скликали мітинг, яким провадив референт пропаганди й агітації РК КП(б)У⁹⁹ з Коломиї – Куделенко. Темою орації була держпозика, як засіб загоєння ран, завданих війною. При цьому дуже гостро критикував сільську адміністрацію, яка затаює куркулів, які “чекають Америки”. Присутних було 18 чоловік, а переважно сільський актив.

Дня 24.4.[19]47 р. в с. Микитинцях Попович, член райкому партії з м. Косова, перевів мітинг, темою якого було значення держпозики. При цьому рівно ж говорив про невідкличне завдання населення осінню організувати колгосп та що в цьому найбільший опір ставлять куркулі, поширюючи ворожу пропаганду, розчисляють на українських повстанців і Америку. Грозив, що цього

⁹⁹ У тексті: РКПБ

року всіх куркулів вивезуть на Сибір. Присутних було 45 осіб. Дня 26.4.[19]47 р. подібним змістом, а в головному погрозами в сторону українських повстанців і куркулів, перевів голова РВК – Клименко в с. Гончареві Обертинського району мітинг, на якому було присутних 35 чоловік. Того самого дня в с. Хімчині начальник РВК – Люденний з цілком подібним змістом, а разом погрозами на українських повстанців і куркулів, перевів мітинг, на якому присутних було 58 чол.

Дня 27.4.[19]47 р. в с. Живачеві переводив мітинг Гуданов з РВК, з цілком подібною програмою. Те саме в тому дні було в Хотимирі, де переводив мітинг майор з воєнкомату (назвиська не устійнено).

Дня 28.4.[19]47 р. в с. Товмачику представник з району Николаичук зробив відправу зі сільським активом та давав вказівки, якими методами найскорше й найбільше збирається позики. До тих методів належить: представляти людям, що не забавиться війна й вся позика пропаде, ходить, щоб підписалися. Подібні інструкції активу села були в кожному селі.

Дня 4.5.[19]47 р. в с. Мишині голова РВК – Кагалов та 2-гий секретар патрії – Івашенко та слідчі з [РО] МГБ – Тручковський і Москальов скликали до сільради весь актив з учителями та попом включно, яких обвинувачували у слабій праці в селі, а що через них українські повстанці вбили Губіна. (Слідчого з [РО] МГБ). Закликав всіх, щоб з кличем “смерть запродавцям радянського народу українсько-американським агентам”, працювали на благо СРСР. Після цього післав гарнізон, з яким приїхав в асисті, в село стягати позику, якої назначено 75.000 крб.

Використовуючи неділі дня 13, 20 і 27 травня зі всіх райцентрів виїздила вся райдержадміністрація на села, де задержували виходячих з церкви людей та переводили цілий ряд мітингів на тему позики, поставок, контингентів, пильновання посівів, що є запорукою добробуту народів СРСР. Всі оратори споминали про обов'язкову зав'язку колгоспів осінню, про вивіз куркулів на Сибір і т.п. Окрім того, змальовуючи міжнародне положення, налякали на близькість війни та про руйніщну роботу українсько-американських націоналістів.

Населення на мітинги не хоче ходити, хоч часто ходить військо та силою зганяє. Коли задержать силою людей, виходячих із церкви (в неділю чи свята), то помимо того, що стоять стійки, які пильнують, щоб не розходилися, то люди силою втікають. Всі вже в соте переконалися в найпідлішу в світі брехню, тому й не хочать слухати. Намагання “ораторів” представити держпозику, як засіб

відбудови сільського господарства, збивають змісця запитами та фактами, які говорять про близькість і неминучість війни. В б[а]-гатьох випадках оставляють оратора самого, а самі розходяться домів. Загально-пропагандивна акція іде в нагінці на куркулів, організацію колгоспів та в психічну підготовку мас до війни.

Кожний райосередок видає свій часописний орган. І так в Коломиї орган МК КП(б)У “Червоний промінь”, виходить щодня тиражем 1.500 прим. і орган РК КП(б)У “Червоний прапор” також тим самим тиражем. В “Червоному проміні” помічуються переважно статті пропагандивного характеру та описи життя поодиноких установ та підприємств, змальовання росту стахановщини, заключування соцзмагань, про успішність праці поодиноких підприємств і людей та т.п. В “Червоному прапорі” – вже стрічається критика праці поодиноких земельних громад, підсумок сільрад, агрономів про прополювання і інших полевих робіт по районі. Поради агрономів на тему покращення врожаю, а також часом можна стрінуги міжнародний огляд, який дуже поверховно характеризує міжнародну політичну кон’юктуру.

В райцентрі Печеніжин подібний орган під заг. “Ленінський шлях” виходить тиражем 1.800 примірників, також з подібною програмою. В Коршеві виходить орган під заг. “Ленінська зоря”, в Обертинському р-ні – “Сталінська перемога”. Всі ці органи змістом приблизно подібні, однаково розходяться по селах. Вся адміністрація сільська і міська, дальше клуби, школи, колгоспи, радгоспи, МТС-и, млини, артілі, верстати, а також б[а]гатодітні матері (які одержують держ. гроші) та інваліди ЧА, всі обов’язково мусять передплатити – то і так хоч-не-хоч гроші обтягнуть. В загальному доставка на одно село представляється так:

“Известия”	від	2-5 прим.	(сільська школа, учителі)
“Правда”	-//-	2-5 -//-	-//- -//-
“Радянська Україна”	-//-	10-15 -//-	-//- і деякі гром.
“Правда України”	-//-	10-15 -//-	-//- -//-
“Радянський селянин” ...	-//-	20-30 -//-	-//- -//-
“Колгоспник України”	-//-	15-30 -//-	земгромада і члени
“Прикарпатська правда” .	-//-	50-60 -//-	(сільська школа, учителі і гром.)
“Радянська школа”	-//-	10-15 -//-	-//- -//-

Рівно ж в малій кількості приходять журнали “Україна”, “Новое время” і інші, які мають виключно пропагандивний характер. Населення відносно мало читає радянську пресу через те, що як говорять “брешуть самі про себе, хотять, щоб світ повірив”. Наложені контингенти преси переважно використовують до курення, опакування. Найбільше 20% населення інтересується відо-

мостями преси і її читає. Спеціально заінтересовані проявляють до чисел, в яких є наш рух за кордоном, про намагання більшовиків від аліантів видачі “ворогів народу” – Бандери, Мельника і інших. Поліційні органи часто покликають на переслухання священників, з якими провадять різні дискусії та вимагають, щоб священники на проповідях говорили про міць і силу Радянського Союзу, про обов’язки громадян перед державою та здачу всіх налог[ів], щоб доказували населенню неправильний шлях українських повстанців, що мовляв, це самі куркулі й вислужники нім. гестапо, що вбивають невинних стариків та дітей, а також, щоб з амвони закликали до співпраці і донощицтва органам МГБ та помочі у винищенні українських повстанців. З такими вимогами у звітньому часі приходили до 8-ох священників в нашому терені (назвиськ з конспіративних мотивів не подано), однак успіхів в цьому не мали, бо священники відмовлялися, мотивуючи це тим, що на селі бояться це говорити.

Дня 6.4.[19]47 р. священник с. Чортівця після Богослуження сказав відспівати “многая літ” для Олексія (патріярха Московського) та для тов. Сталіна. Люди, коли почули, змісця опустили церкву, тоді на другу неділю він грозив, що розсвіачем проти-більшовицької пропаганди є “куркульня”, з якою вже вкоротці радянська влада розправиться.

Боеві дії більшовиків відносно нашого руху за звітний час посилилися. Всі райцентри одержали допоміжні військові частини “червонопагонників”, при помочі яких ночами сильно оперують. Окрім того, є ще постійні гарнізони, які є в терені, дуже часто переходять та оперують теренами різні спецгрупи та мангрупи, які без огляду на терен, оперують всюди. Всі ці як доривочні, так і постійні, так і мандруючі війська – це переважно москалі й де є рівно ж малий процент інших народів Азії, самі молоді, здорові, добре озброєні, добре одягнені. Командний склад цих відділів – це працівники МГБ, які мають відповідний вишкіл і своєрідну практику. Посилення і активність ворога по відношенні до нашого руху, можна приписати також наближаючій жнивній кампанії, або також, як довідуємося з авторитетних джерел, що з кінцем квітня був в м. Станиславові секретар [ЦК] КП(б)У – Каганович та дав строге зарядження, що цього літа мусить бути революційний рух Гуцульщини й Підгір’я зліквідований. Зараз після цього секретар обкому партії – Слонь, а також начальник обл. управи МВД зробили перевірку всіх районів, після чого прийшло підсилення військом. Рівно ж посилили акції супроти населення й спеціальний тиск кладуть на колективізацію.

Дня 3.4.[19]47 р. група більшовиків під командою Лещова в числі 30 чоловік в с. Грушеві робила цілий день труси селом, ввечером відійшли на Коломию.

Від 1-4.4.[19]47 р. гарнізон с. Коршева в числі 40 чоловік під командою оперативного [уповноваженого РО] МВД Кокоріна, перебував постійно в с. Шепарівцях, де днями переводив труси селом і кущами та лугом, а ввечером поділившись на групи від 6-9 чоловік робили селом засідки, а також стежі вулицями.

Дня 4.4.[19]47 р. друга частина гарнізону перевела дуже ґрунтовні труси в с. Лісках.

Дня 4.4.[19]47 р. група більшовиків, яка приїхала ночею поїздом з м. Коломиї в числі 100 чоловік, переводили цілий день ґрунтовні труси в Коршівському лісі, а перед ввечером на підлісному куті с. Коршева. Друга частина тої групи в числі 150 чоловік переводили перешуки селом, тут ходило відшукання одного українського повстанця, який вицофував із квартири. Відділ ще вночі робив густі засідки, а досвіта від'їхав назад до Коломиї. Успіхів не було.

В с. Незвиськах місцевий гарнізон в числі 30 чоловік переводив цілоденні перешуки селом і полями, однак безуспішні.

Дня 5.4.[19]47 р. в с. Княждвір прийшла якась мангрупа з напрямку Чорного Потоку в числі 180 чол. та переводили цілоденні труси селом, а опісля зайшли в Княждвірську діброву, звідки ночею робили засідки, а на другий день перейшли розстрільною діброву й подалися знова в напрямі Чорного Потока.

Дня 6.4.[19]47 р. в с. Михалкові гарнізон з Коршева в числі 50 чоловік переводили цілоденні перешуки селом, а ночею в б[а]гатях місцях засідки, а на другий день перейшли розстрільною лісок т.зв. Березину – однак все безуспішно.

Того самого дня спецвідділ з Коломиї в числі 130 чол. приїхали поїздом до Хлібичина Л[існого], де переводили цілоденні труси селом¹⁰⁰, а ночею всі пішли на засідки – в ліс, на всі дороги, які провадять до ліса, селом і полями. На другий день ця сама група пішла на Сідлиська, де також селом і лісом переводила ґрунтовні труси, звідки лісами подалася в напрямі Майданів Ланчинського району. Зі собою ця група мала кілька верхівців, 4 коні, які несли кулемети Максим, окрім того, дорогами їхали 5 підвод із харчами та амуніцією. Як виходить, то це була мангрупа, яка ішла в рейд.

Дня 8.4.[19]47 р. в с. Королівці група більшовиків з Коломиї в числі 30 чоловік переводили перешуки селом, в часі чого арештували гром. Сідорак Анну, яку допитували таки в місці два слідчі з

¹⁰⁰ У тексті: лісом.

МГБ, назвиська не устійнено, закидуючи та звинувачуючи в зв'язку з нашим рухом. При цьому сильно побили її так, що вона до тижня померла в шпиталі. Вечером ця сама група робила в б[а]гатьох місцях засідки. Група більшовиків в числі 150 чоловік, які прийшли 4.4.[19]47 р. на постійне перебування в с. Корнич, від початку половини квітня переводять днем дуже ґрунтовні перешуки селом, а вечером роблять густі й часті засідки в різних місцях. До всіх операцій мають ревір слідуєчих сіл: Воскресінці, Королівка, Корнич, Перерів і Ценява. (Як можна додумуватися, цей відділ, який квартирує й досі, служить також до помочі як охорона бази).

Дня 9.4.[19]47 р. в с. Іспасі перейшло дві групи більшовиків, одна в числі 40 чоловік пішла в напрямі Кропивищ, а друга в числі 150 чоловік в напрямі Пилипів. Обі ці групи через цілий день переводили в цих селах ґрунтовні перешуки, а вечером засідки селом та лісом. На другий день обі ці групи зійшлися в с. Іспасі, де днем переводили перешуки лісу Клебанщини і Мочара, а ніччю одна частина пішла на засідки, а друга робила нічні провірки й перешуки селом. Ця група в числі 90 чол. оперувала в Іспасі (в селі та в дооколичних лісах) аж до 14.4.[19]47 р. В цьому дні ця група віднайшла в господаря бункер, де перебував станичний Лисок з Іспаса Горішного, який дострілився.

Дня 10.4.[19]47 р. спецвідділ з Коршева в числі 80 чоловік переводили ґрунтовні перешуки в с. Підлісне, на другий день ця група робила перешуки ліса Маріянки, а опісля відійшла розстрільною Товмацьким лісом і дня 13.4.[19]47 р. перевела дуже ґрунтовну облаву в с. Товмачику. Цею групою кермував слідчий [РО] МВД – Баранов.

Дня 12.4.[19]47 р. група більшовиків в числі 50 чоловік з райцентра Обертини переводила цілоденні перешуки в с. Жукотині, звідки подалися на Жуківський ліс, а опісля на Хотимир, впродовж 4-ох днів робили днем ґрунтовні перешуки селом та лісом, а ніччю засідки, нічні провірки, а також провокації.

Дня 10.4.[19]47 р. в с. Хімчин прийшло 3 групи більшовиків (з Коломиї, Косова й Кут) в числі до 500 чоловік, які обступили кругом село, переводили ґрунтовні перешуки господарствами, а опісля пішли в дооколичні ліси. Пізно вечером автомашинами роз'їхались на місце постоїв.

Дня 11.4.[19]47 р. в с. Грушеві ніччю група більшовиків в числі 40 чоловік робили біля хат засідки, а досвіта пішли до лісу, де просиділи замасковані цілий день. На другу ніч в с. Пилипах та сама група робила засідки, другі знова робили нічну провірку хат, а інші провокували.

Дня 14.4.[19]47 р. в с. Чортівці група більшовиків в числі 250 чоловік з м. Коломиї робила цілоденні перешуки селом. На другий день ця сама група переходила розстрільною полями, звідки подалися на Воронів, Семенівку й Раковець, де переходили також полями та селом.

Дня 19.4.[19]47 р. перейшла ця сама група р. Дністер, де протягом 4-ох днів оперувала в селі Лука, Монастирок, Уніж, звідки подалася в напрям Корнева (Чернеличчина).

Дня 15.4.[19]47 р. група більшовиків в числі 35 чоловік, якими командував оперативний [уповноважений РО] МВД – Березньов, робили перешуки в Коростах, де арештували гром. Федорчук Марію, яку підозрювали в зв'язку з нашим рухом. Її допитали в місці, а опісля забрали в Цуцулин, де сильно тортурували (вибили їй п'ять зубів) і так побили, що вона вже не мала сили йти, тому автом відставили до шпиталю в Коломиї під конвоєм. В цьому дні в с. Дебеславці з Коломиї приїхала машина зі спецгрупою в числі 100 чол.¹⁰¹, де за цілий день переводили перешуки селом та лісом. Ночою робили густі засідки попід ліс і близько підозрілих їм хат, а рано знова маскувались в лісі. На слідоуючу ніч ця група робила засідки в сс. Ганеві, Цуцуліні, а рівно ж намагались провокувати. (Ця група днем нігде нікому не показувалася. Ночою оперувала засідками і провокаційними діями, наприклад: в с. Трачі побили 5 громадян, між ними замісника голови сільради).

Дня 15.4.[19]47 р. спецгрупа в числі 150 чоловік з Коломиї, якими командував старший лейтенант МГБ – Смолень, переводили через цілий день перешуки в с. П'ядиках, а ночою розложили густі засідки. На другий день ця група подалася на Семаківці, де 17.4.[19]47 р. переводила облаву, звідси перейшла на с. Добровідку, де також цілий день робила перешуки.

Дня 15.4.[19]47 р. в с. Пістинь прийшла група більшовиків в числі 30 чоловік, якою командував оперативний [уповноважений РО] МВД – Косаткін, який впродовж 4-ох днів оперував нічними засідками. Рівно ж цього дня вечером в с. Слобідці Л[існій] оперативна група Баранова в числі 25 чоловік, яка робила в кількох місцях засідки, а на день заходила до яких-небудь господарів, де конспіративно перебували аж знова до вечера (господара держали й не випускали та загрожували за зраду), а вечером знова робили засідки й підслухи селом. Таким способом оперували аж до дня 20.4.[19]47 р.

В с. Чортівці група більшовиків в числі 12 чоловік спровокували гром. Дутчака Івана, удаючи українських повстанців, які його

¹⁰¹ Так у тексті.

зуміли “політично” освідомити та в него перебували 4 дні дуже конспіративно, а ночами йшли на засідки та підслухи.

Дня 20.4.[19]47 р. цього Дутчака арештували й віддали в Обертин.

Дня 15.4.[19]47 р. в с. Іспас прийшла група більшовиків в числі 30 чол., якою командував – Смолень, яка робила перешуки селом та лісом. В кінці арештували Лаврука Михайла, Мельничука Михайла, з якими вернули в Коломию. Арешти перевели на підставі підозріння у зв’язку з нашим рухом. Після того, а саме після трьох днів Мельничук сильно побитий зістав звільнений, а Лаврук сидить даліше.

В с. Товмачику спецвідділ з Коршева в числі 20 чоловік переводили сильні труси в поодиноких підозрілих хатах, а вчасним вечером перейшли до Шепаровець, де робили над Прутом у двох місцях засідки.

В днях 18-22.4.[19]47 р. в с. Гарасимові оперативна боївка під командуванням слідчого [РО] МГБ Білкова, робили днем перевірки селом, а вечером засідки. Сам Білков переслухував в ці дні всіх членів колгоспу з 1939-[19]41 рр. та шантажував та наказував, що й тепер вони мусять вступити в колгосп. Однак ніхто не згодився. В цих днях група більшовиків в числі 50 чол., яка надійшла з с. Бортники (Отинійщина), робила дуже ґрунтовні перешуки в с. Олещині, а ночою кількома хатами робила провірки та засідки.

Дня 20.4.[19]47 р. спецвідділ в числі 200 чоловік з м. Коломиї, робили ґрунтовні перешуки в лісі Маріанка, який переходили із кількох сторін розстрільною.

В днях від 22 до 24.4.[19]47 р. в Хотимирському лісі оперувала спецгрупа, яка прийшла, а опісля відійшла на Отинійщину – в числі до 500 чоловік, які переходили розстрільною ліс, а вечером робили кругом засідки.

Дня 20.4.[19]47 р. в с. Микитинцях днем оперувала перешуками група в числі 150 чоловік, а вечером з ліса підійшла група в числі до 40 чоловік, з яких частина розложилась засідками на перехрестях доріг, частина робила нічні перешуки хатами.

Дня 24.4.[19]47 р. в с. Пилипах група більшовиків з Даниленком на чолі переводила цілий день труси, а перед вечером заарештували Старчука Онофрія, обвинувачуючи його у зв’язку з українськими повстанцями, що ще в 1944 р. дав для відділу УПА бугая. Його взяли до Коломиї, звідки по 6-ох днях його привезли сильно побитого, від чого до двох тижнів помер.

Від 22 до 30.4.[19]47 р. в с. Іспасі оперувала група більшовиків зі Смоліним на чолі, роблячи перешуки лісу, селом, засідки, нічні провірки хат, провокації, тощо. В перших днях арештували

15 б[а]гатших господарів, яких відставили до Коломиї, де протоколували, допитуючи про зв'язки з українськими повстанцями. В кінці всіх арештованих змусили підписатись, що від того дня нічим не будуть помагати українським повстанцям, а також будуть доносити на МВД.

Дня 24.4.[19]47 р. в с. Цуцулин прийшла група Березньова – оперативного [уповноваженого] РО МВД, в числі 25 чоловік, де цілий день робили перешуки селом, а перед вечером заарештували 12 б[а]гатших господарів – взяли до Трача, де через два дні допитував сам Березньов, в справі руху українських повстанців, помочі для них і т.п. На слідуючий день зобов'язав всіх підписатися, що від того дня не будуть помагати ні харчами, ні розвідкою українським повстанцям та про все замітне в селі будуть доносити на МВД – звільнили.

Дня 25.4.[19]47 р. в с. Микитинцях група більшовиків в числі 35 чоловік робили цілоденні перешуки селом, а ніччю розложились на засідках від ліса, на яких надійшов пом. станичного с. Пістиня – др. Швейко, який став забитий на місці.

Від 25 до 30.4.[19]47 р. група більшовиків в числі 30 чоловік з гарнізону с. Незвиськ на чолі зі слідчим [РО] МГБ – Бодраковим оперували засідками та нічними стежами в с. Петрові. На день маскувалися в лісі.

Від 27-30.[19]47 р. група більшовиків в числі 30 чоловік коршівського спецвідділу на чолі зі слідчим [РО] МГБ – Сапкіном, оперували засідками й нічними провірками в с. Підлісне. (Ніччю провіряли, удаючи українських повстанців, при чому сильно грабували, знущалися і допускалися побоїв господарів). На день конспірувалися в лісі.

Дня 29.4.[19]47 р. в с. Дятківцях спецвідділ з м. Коломиї в числі 120 чоловік переводив цілоденну облаву, перешукуючи всі господарства, а також всі держбудинки, як сільраду, школу, клуб, всі фабрики та верстати. При цьому робили провірку документів працюючих та переходячих.

Дня 1.5.[19]47 р. в с. Стопчатові на присілку Борисівка гарнізон с. Ковалівки в числі 35 чоловік переводив цілоденну облаву, шукаючи селом та лісом. В с. Ключеві Вел. спецгрупа з Коломиї в числі 180 чоловік (з якими був і Самбірський) переводили днем перешуки селом і балками, а ніччю густі засідки. На другий день вибралися. Спецвідділ з Коршева в числі 120 чоловік переводили цілоденні перешуки в Михалківській лісі, а ніччю попід ліс і по полях розложили засідки. В с. Чортівці частина спецвідділу

з Обертина переводила розшуки, шукаючи “повстанців”. Однак правдива ціль цієї облави було шукання за збіжжам, в часі чого забрали до 30 цент. До громадянки Карич Марії, яка була звільнена від контингенту, якої чоловік та син загинули на фронті в ЧА, в неї забрали 2 цент. збіжжа, мотивуючи, що згадана є куркулька. Того дня на другому краю села місцеві істребітелі вломилися до хати гром. Солоджук Василія і з хати забрали все, що лише знайшли – харчпродукти, одяг, обуву. В с. Кривобродах група більшовиків погранвійськ з Кут в числі 150 чоловік переводили ґрунтовні перешуки селом, кущами та лісом. Перед вечером пішли в напрямі Пістиня.

Дня 2.5.[19]47 р. в с. Воскресінці прийшло 30 більшовиків з гарнізону с. Корнича та заарештували 24-ох б[а]гатших господарів, яких взяли до Корнича, де впродовж 5-ох днів допитували про українських повстанців, в кінці зобов’язали підписом, що від того дня нічим не будуть помагати укр. повстанцям, а окрім того, про все будуть доносити, після чого звільнили.

В с. Княждворі спецгрупа з Коломиї в числі 120 чоловік, якими командував начальник [РО] МВД с. Печеніжина, які переводили ґрунтовні перешуки селом, а опісля лісом “Княждвірська діброва”. Ночєю розложилися в б[а]гатьох місцях села, піль та попід ліс засідками, а на другий день провіряли надпрутянські луги, звідки пішли на Товмач.

Дня 3.5.[19]47 р. в лісі с. Підлісне коломийський спецвідділ в числі 70 чоловік переведив цілоденні перешуки. Звідси перед вечером відійшов в с. Годи, де до ранку робив засідки, а рано перешуки селом. Вечером цього дня перейшли в с. Кам’янку Малу, де днем робили перешуки селом, вечером засідки, а на слідуючий день замаскувалися в лісі, просиділи до вечора, звідки розложили густі засідки. На слідуючий день ця група перейшла на с. Турку, де знова робила перешуки хат, а відтак в П’ядиках оперувала через 3 дні. Звідси дня 11.5.[19]47 р. повернули в Коломию.

Дня 4.5.[19]47 р. в с. Гарасимові спецвідділ з с. Незвиськ в числі 70 чол. переводили цілоденні перешуки селом, ночєю в тому селі розложили густі засідки, а на слідуючий день подібним способом робили в с. Підвербцях перешуки, опісля в с. Ісакові, звідки перейшли прибережні корчі р. Дністра та подались в с. Петрів, до Сокирчина. Ночєю спецвідділ з Коршева в числі до 150 чоловік зробив густі засідки в с. Раківчику, Підлісній, Слобідці Л[існій], а на слідуючий день розстрільною перейшли ліс Маріанку.

В с. Грушеві група більшовиків в числі 50 чоловік з гарнізону с. Корнича переводили цілоденну облаву. Дня 5.5.[19]47 р. в

с. Пилипах ніччю група більшовиків в числі 30 чоловік робили в б[а]гатьох місцях засідки, а друга група в числі 10 чоловік намагались провокувати людей, удаючи українських повстанців. Слідуючого дня були замасковані в лісі, звідки перед вечером пішли в с. Дебеславці, де рівно ж робили засідки.

Дня 7.5.[19]47 р. в с. Живачеві мангрупа в числі до 200 чоловік, яка надійшла з Отинійського району, цілий день робила перешуки селом, звідки перейшла на Хотимирський ліс, який на другий день перейшла розстрільною. В Жукотинському лісі спецвідділ в числі 80 чоловік перевели ґрунтовні перешуки, звідки пішли на с. Хлібичин [Лісний], де ніччю робили засідки, а на другий день робили селом перешуки, де успіхів не мали.

Дня 9, 10 і 11.5.[19]47 р. спецвідділ з м. Коломиї в числі 200 чоловік переводив в сс. Марківка, Молодятин, Слобода [Рунгурська] та Рунгури ґрунтовні перешуки селом та лісами. Ніччю ця група робила в б[а]гатьох місцях засідки. Засідки робили біля поодиноких підозрілих для них хат.

Дня 11, 12 і 13.5.[19]47 р. три групи більшовиків з Печеніжинського, Ланчинського і Коломийського районів в числі до 400 чоловік, переводили цілоденні перешуки в селі та в доколичних лісах Княждвора. Ночами робили густі засідки в с. Кіданч, полями, стежками та перехрестях доріг.

Дня 13.5.[19]47 р. в с. Ковалівці спецвідділ з м. Коломиї в числі 150 чол. переводили цілоденні перешуки, у висліді чого арештували голову колгоспу Дмитрука Петра і його заступника – Комишука Михайла, обвинувачуючи їх в зв'язку з українськими повстанцями, де голову 13.5.[19]47 р. звільнили, а замісник сидить по сьогоднішній день. В с. Дебеславцях [РО] МГБ з Коломиї арештувало начальника істребітелів – Мироняка Івана, за злодійство й грабункові акції. Тепер сидить в Коломиї. В с. Матіївцях 32 емгебистів з Коломиї арештували Михайлюка Йосипа й Жолобайла Василя, обвинувачуючи їх, що мають [в]огнепальну зброю. Після двох тижнів звільнені, зобов'язались доносити.

Від 15 до 22.5.[19]47 р. в с. Іспасі, за винятком місцевого гарнізону, оперував слідчий [РО] МГБ – Смолень з групою в числі до 30 чоловік. Оперував засідками, поодинокими перешуками, переслуханнями і т. п.

Дня 14.5.[19]47 р. в с. Слободі [Рунгурській] [РО] МГБ з Печеніжина арештувало і змісця передало до Станиславова гром. Стефанишин Марію ж. Петра за те, що чоловік за нім. окупації був солтисом та втік з німцями.

Дня 18.5.[19]47 р. оперативна боївка Лещова в с. Вербіжі Нижньому переходячи, зауважила біля хати змішану господи-

ню, яка зараз почала втікати. Більшовики обскочили хату, в якій спав один український повстанець др. Скрипник, якого сплячого залапали живим. На другий день спецвідділ з м. Коломиї в числі 60 чоловік, якими командував Лещов, перевели дуже ґрунтовні перешуки частиною кута Воронівки в с. Вербіжі Н[ижньому], опісля пішли в с. Вербіж Вижний, де в громадянина Денисюка Івана віднайшли криївку, з якої забрали 10 кг паперу, військовий кожух, шинелю та з трьох місяців зложені газети. Про цю криївку знав др. Скрипник, якого більшовики залапали живим. Він її видав, даючи точний опис її розположення. Господаря арештували, який до сьогодні сидить в тюрмі в м. Коломиї.

В с. Лісках спецгрупа з с. Коршева в числі 40 чоловік переводили через два дні перешуки селом, а ночею робили густі за-сідки.

Дня 19.5.[19]47 р. спецвідділ з м. Коломиї в числі 50 чоловік переводили ґрунтовні труси в с. Гончареві. На другий день після того робили перешуки в с. Боднареві¹⁰², а опісля в с. Яківці.

Дня 20.5.[19]47 р. спецвідділ з м. Коломиї в числі 40 чоловік в с. Хлібичині [Лісному] ночею, удаючи українських повстанців з відділу УПА, намагались провокувати людей, збираючи хліб і т. п. В б[а]гатьох місцях виламували двері, нищили та грабили господарське майно, розбили й ограбили кооперативу та відійшли в ліс. На другий вечір творили знова подібне, однак не вдалося нікого спровокувати. Цього дня група більшовиків в числі 70 чоловік, яка квартирувала та оперувала в с. Михалкові й околиці, перевела ґрунтовний перешук Черемхівського лісу, перейшла розстрільною поля с. Хлібичина [Лісного].

Дня 21.5.[19]47 р. спецвідділ з райцентру Коршева в числі 150 чоловік переводили цілоденний перешук в тому таки селі, а опісля розстрільною перейшли дооколичні поля, звідки на другий день робили перешуки селом та лісом с. Казанова. Цього самого дня спецгрупа з Коломиї в числі 150 чол. переводили цілоденні перешуки в сс. Турці і Фатівцях. Рівно ж переходили розстрільною всі дооколичні поля. В днях 21-27.5.[19]47 р. в наддністрянських селах: Петрові, Монастирку, Луці, Раківці та Уніжі оперувала мангрупа в числі до 250 чоловік, яка була перейшла зі Золото-го Поточка (Чортківщина). Ця група переходила розстрільною всі ліси, луки, корчі та поля. Мали зі собою до 20 верхівців, які переїздили полями. Окрім того, користувались кількома добре тресованими собаками. Група подалася в напрямі Чернеличчини.

¹⁰² Села з такою назвою не ідентифіковано.

Дня 19-22.5.[19]47 р. спецгрупа з м. Коломиї і Ланчина в числі до 300 чоловік оперували селами та лісами ревіру Марківка, Молодятин, Рунгури й Слобода [Рунгурська], де селами переводили ґрунтовні труси, а лісами переходили розстрільною. Рівно ж розстрільною переходили полями. Опісля ціла ця група пересунулася на Березови. Ночами практикували густі засідки.

Дня 23.5.[19]47 р. в с. Кропивнищі прибула спецгрупа більшовиків в числі 70 чоловік, якою командував – Смолень, які робили цілоденні труси селом та перешуки лісом. Вечером відійшли в напрям Трача, де як відомо, оперували нічними засідками впродовж трьох днів, конспіруючись днем перед людьми в лісі. Цього дня в с. Княждворі з напрямку Товмачика прийшла група більшовиків в числі 30 чоловік, які пішли в ліс, де конспіруючись перед людьми, оперували внутрі ліса засідками цілий тиждень.

Дня 27.5.[19]47 р. в с. Кам'янці Вел. спецвідділ з Коршева в числі 150 чоловік, яким командував оперативний [уповноважений РО] МВД – Баранов, переводив цілоденні перешуки та труси селом й полем. До перешуків полем уживали верхівців. Зі собою мали кілька собак, при допомозі яких шукали. В цьому дні в сс. Ковалівку і Стопчатів прибуло 10 слідчих [РО] МГБ з Яблонова, які покликали поодиноких свідоміших громадян та протоколували в справі вивіщення прапорів й розкинення летючок в дні 23.5.[19]47 р. При цьому сильно побили громадян: Ясінського Петра, Савчука Василя (Ковалівка), Мочернюка Семена (Стопчатів). Рівно ж в с. Слободі [Рунгурській] Печеніжинське [РО] МВД арештувало Жолоба Антона Петровича, який втік в м. квітні [19]47 р. з робіт з Донбасу, якого віддали в тюрму в Коломиї. Цього дня в с. П'ядиках спецвідділ з Коломиї в числі до 150 чоловік перевів ґрунтовні перешуки селом, а опісля перейшов розстрільною ліс і подався на с. Турку, де на другий день продовжив облаву.

В днях 27-28.5.[19]47 р. спецвідділ с. Коршева в числі 120 чоловік переводили ґрунтовні труси в сс. Підлісна й Городку, а також в дооколичних лісах. Ночами робили засідки. Цього дня в с. Гончарів вийшли на засідку Коцуняки, громадяни м. Обертина, які втекли ще в 1946 р. з робіт Донбасу та крилися на власну руку. Оба попали живими в руки.

Дня 28.5.[19]47 р. група більшовиків з Коломиї в числі 50 чоловік, якими командував Лещов, зробили облаву на куті Воронівці в с. Вербіжі Н[ижній]. Перешукавши сильно кільканадцять хат, одна група пішла шукати до гром. Угринчука Василя, в якого була жінка з Кіданча, яка тут крилася від МГБ за чоловіка, який

був в наших рядах, а коли побачила надходячих більшовиків, почала втікати, більшовики її тяжко ранили. Ранену передали до шпиталю в м. Коломиї.

Дня 29.5.[19]47 р. в с. Чортовець прийшла група більшовиків в числі 12 чоловік, спровокували гром. Дутчака Петра, якого попросили на квартиру та квартирували цілий день, кажучи, що вони з частини УПА. Вдень післали господаря зі запискою до юнака Панька Дмитра (якого вже мали на обліку) та наказали йому, щоб вечером пов'язав їх з тереновими людьми. Однак перед вечером до того господаря заїхали працівники [рай]фінвідділу, які розконспірували побут більшовиків. Дутчака заарештували. В зв'язку з цим арештували також юнака Соловку Василя. Намагання більшовиків провокувати населення в тому терені поки що ще має деякий успіх.

Дня 30.5.[19]47 р. в с. Ісакові на засідку, яку робив слідчий [РО] МГБ Галамідов, який зі своєю групою в числі 18 чоловік засів на одному з кутків села, біля години 23 вийшли українські повстанці та в перестрілці вдалось вицофати без втрат.

Переглядаючи вищевичислені акції більшовиків по відношенні до нашого руху й українського населення, видно виразно посилену активність рай. поліційних апаратів, при помочі допоміжних військ МВД, які одержав кожний райцентр. Як видно, що керуючим центром більшовицьких акцій є Коломия, яка діє в порозумінні з поодинокими РО МГБ, рівно ж, як виходить, що тепер кожний підрядний чи начальник [РО] МГБ дає спецгрупі доручення на певний період часу, яка оперує за той час довільними методами. Поодинокі спецгрупи відходять з свого осідку нераз і на цілий тиждень, в якому оперують, держачи лише з центром контакт записками. Найбільш широко застосований метод за звітний час – це масові облави, ґрунтовні перешуки лісів та піль, а що найважливіше – це засідки, на яких розложують по кілька бійців. Дуже часто такі засідки кладуть в збіжжю біля звичайної межі, на всяких роздоріжжах, стежках, доріжках, лісних переходах і т.п., чим сильно паралізують переходи тереном. Однак помимо всіх так дуже активних акцій, всіх засідок, за звітний час успіхів майже не мали (за винятком того, що зуміли віднайти криївку, в якій станичний Іспаса Гор. сл.п. др. Лисок – застрілився, та що на засідку вийшов та вгав др. Швейко, помічник станичного с. Пістині, а дальше несподіване залапання др. Скрипника в с. Вербіжі Вижньому).

Більшовики в часі цих всіх акцій сильно грабують, граблять всі вартісніші речі, а в головному шукають за харчевими продуктами. Все, що тільки знайдуть, заховане господарем – реквізують.

При всіх перешуках більшовики вживають шпичок, якими пробують густину землі. Майже під час кожної такої облави чи перешуків арештують по кілька, а то й по кільканадцять мирних жителів, яких або в місці, або в райцентрі допитують та після кількох днів звільняють, зобов'язуючи кожного доносити органам МГБ. При таких допитах допускаються частих побоїв, які навіть закінчуються смертю (Грушів). Таким способом витворюють щораз більшу атмосферу недовіри людини до людини, бо “скаламутивши воду, легше в ній зловити рибку”. В провокаційних діях – вже успіху майже не мають.

НАШЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

Терор більшовиків, який вони застосували у звітньому періоді, по відношенні до нашого руху, а тим самим і по відношенню до українського населення, при допомозі масових облав, рейдування селами різних мангруп, частих засідок, різноформних провокацій, при цьому всьому сильні крадежі, грабунки, [...], а також нищення цими бандами сільсько-господарського реманенту, будинків, посівів і т.п. – наставляє маси до ворога скрайно-ворожо. Однак, коли переходять часті облави, в яких не случаеться, щоб когось не арештували, побили, обграбували і т.п., населення відчуває боязнь і тому його постава є пасивна. Більшовицькі методи стягування різного рода поставок (м'яса, молока, яєць) і грабуйпозики, переконує населення, що Московія положила собі за мету вповні знищити Україну. Тому навіть люди, які може колись мали комуністичні погляди і вірили більшовикам, що вони дали всі можливості вільного всестороннього розвитку громадянам, сьогодні змінили вповні своє обличчя і погляди, сильно поширені і часто організовані органами МВД і МГБ грабункові акції на села, це найбільше зроджує ненависть до більшовиків, які за винятком того, що “явно грабують селян зі всього”, начею нападають і часто навіть убивають. Ці грабункові акції найбільше практиковані в підлісних селах.

До мітингів, агітації, вивчення сталінської конституції, п'ятирічного сталінського пляну і взагалі акції в пропагандивному характері – населення ставиться з відразою, і прямо саботує. Хоч [для] скликання людей на мітинг, більшовики використовують стрибків, гарнізонних військ, а то й самих емгебістів, то все ж таки більше не слухає мітингу, як 20-30 чоловік. А коли задержують людей біля церкви на прослухання мітингу, то деякі силою вириваються і втікають, а ті, які оставляються, то задля самої цікавості, “щоб почути, яка найновіша брехня”. І коли за-

ведеться якась дискусія чи “вопроси”, то населення старається різними способами висміяти більшовиків. От наприклад: на мітингу в с. Ганеві дня 4.5.[19]47 р., де більшовики задержали людею біля церкви й представник з району (назвиська не подано) характеризував добробут в СРСР, який є вислідом виконности девізу: “Хто не працює, той не їсть”. Представляв реакційну роботу куркулів, яким грозив, що вкортці їх вивезуть на Сибір, а опісля характеризував економічну кризу в США, де робітники пухнуть з голоду, а буржуї випасають животи. Тоді один селянин просить дозвіл запиту, а коли одержав сказав: “Я сам батрак – не люблю куркулів. Пощо рад. влада має їх висилати на Сибір, де вони будуть робити й знова там розб[а]гатіють. Найкраще було б, якби їх вислати до США, де помруть з голоду і їх вже не буде”. Всі присутні заллялись сміхом та почали розходитись. Терор, який застосували в зв’язку зі стяганням держ. позики, як арештування, забирання коров, грозьби Сибіром, арештом і т.п. – сильно стероризувало населення і дало ще раз змогу переконатись в брехливості більшовиків в справі “добровільної позики населенням держави”. Постава населення до намагань більшовиків агітації колективізації, є наскрізь ворожа. Населення наглядно переконавшись цього року на голодуючих колгоспниках з Наддніпрянщини – не хоче навіть слухати про колгоспи. Організації колгоспу в звітному часі в с. Турці сприяв зорганізований штучно більшовиками голод, а також звихненість в поглядах того людського елемента (там діяло комуністичне підпілля за Польщі і за німців). Більшовицькі акції і репресії, хоч з одної сторони спричинюють страх, то все ж таки гартують віру мас в близький кінець СРСР, та про небезпеку для більшовиків від укр. повстанців – з чого вони бояться і пишуть. Населення вправді бачить у нас борців за волю, однак б[а]гато сумнівається у виборення УССД власними силами й розчисляє на Англію та Америку. Вислови поодиноких більшовицьких “ораторів” на мітингах чи в приватних розмовах, на тему, що українські повстанці співпрацюють з аліянтами, кріпить надію мас, мовляв: “Таким способом найбільш певна свобода”.

Міська інтелігенція признає на правильність нашої боротьби, однак майже вся бачить визволення лише при помочі аліянтів. Та з огляду на те, що сильно тероризована (в місті немає майже інтелігента, якого б не покликували на ГО МГБ і не завербували в секоти). Органами МГБ через насилення різноформних провокаторів, мало кому звіряється висказанням своїх думок і поглядів. Тим більше в цей час, коли взагалі міське населення, з огляду на невідрадні матеріальні умовини – переважно думає категоріями жолуд-

ка, категоріями виживлення, менше звертаючи увагу на політичні події. Переселенці із-за лінії Керзона майже всі ставляться до нас прихильно, і ці вже думають і розчисляють включно на власні сили. Тим більше, що майже всі переселенці, а й мали можливість бачити й пізнати наш рух в часі евакуації та подорожі. (Наш рух в їх очах може виглядає аж дуже рожево). Щодо москалів, то тут знова справа інакше, бо ці дивляться на нас через призму поглядів МВД і МГБ – та це залежить від свідомости цих людей та середовища, в якому жили й зараз перебувають. Для приміру наведу випадок, який стався на базарі дня 27.5.[19]47 р. Міліція в тому дні на базарі робила перевірку документів. Між окруженими була гром. Куник Марія (дівчина зі с. Вербіжа Нижнього), яка своїм фізичним виглядом подобає до мужчины. Міліціонери довго її обминали, а опісля зараз три прискочило до неї із криком “руки вверх” і почали стягати хустку. А що вона зимою хворіла на тиф, то й волосся обстригла. До місця тої сцени зблизилось декілька совіток і коли побачили Куник без волосся, закричали всі: “Зловили бандерівця”, при чому почали плескати в долоні та вигукувати похвали на конто Сталіна й МГБ. В міжчасі того до них прийшла одна гарноодягнена руска й почала на них кричати: “Зачем робите шум, что поймали бандеру, нет – это девушка, наша поліція не зумеет злпать живим бандеру, это люди умние, смелие, боряться за большую ідею, за освобождение України – их дело правое. Залапана есть невинной девушкой”. Тим, що кричали, зробилося ще більш неприємно, коли міліція, провіривши документи, дівчину звільнили. Незадовго після того до тої совітки приступив її чоловік рангою майора ЧА й пішли додому.

Маси вірять без застереження в неминучість війни цього року. Потягнення алянтського бльоку виасигнувати Туреччині й Греції позички, а тим самим узалежнити та закріпити себе в цих країнах, маси бачать в цьому інтенсивну підготовку до війни. Арештування комуністів у всіх країнах, а в головному наказ Трумена – очистити уряд США від комуністів – це також фактори, які свідчать (в очах мас) про неминучість і близькість війни. Між населенням дуже інтенсивно кружляють чутки про перекинення великих сухопутніх сил США до Китая та Туреччини. Між іншими говорять, що в Туреччині є Український Легіон Бандери. В травні була поширена чутка, що американці зайняли Австрію, а на півночі Гданськ і Гдиню та що літаки США бомбардували Одесу. Населення вірить в близькість війни, але побоюється, що коли більшовики побудуть до вересня, то заберуть весь хліб, а нарід аж тоді вимре з голоду. В б[а]гатьох місцях поширюються чутки про

американських парашутистів, що ці заходили в селі до хат, брали варену катину, щоб показати світові, як живуть громадяни СРСР, а в заміну лишали консерви і т.п. Б[а]гато громадян переконані, що коли цього року війни не буде, то вибухне внутрі СРСР революція. Б[а]гато чуток чується з точними датами утечі та опущення більшовиками ЗУЗ.

В загальному ці чутки випливають з бажання мас. Характерним при цьому є те, що поодинокі чутки випереджують формально повідомлення пресою.

За звітний час в терені були кинуті кличі до селян (в справі колгоспів), до жінок, робітників, української молоді, інтелігенції і т.п. Окрім того, в травні були кинуті летючки – “Відповідь на наказ Строкача”, “Хто вбиває і грабує” і “До Українських Селян, Робітників і Інтелігенції” (справа голоду), до “Української Молоді” (справа комсомолу), “До робітників” (справа експлуатації) та до “Укр. народу” – повідомлення Проводу ОУН про смерть сл. п. полк. Евгена Коновальця, окрім того, виключно для молоді були кинуті співанник “Укр. повстанця”. Поява цього духового корму викликала дуже велике враження серед українських мас, національних меншостей і самих більшовиків. Населення із захопленням читало летючки, передавало їх з рук до рук, своїм найближчим. В першу чергу подив – де, як і яким способом, такою великою кількістю летючок розпоряджають і продукують українські повстанці. Спеціальний подив викликала “Відповідь” – всі тишилися й подивлялися, а разом признавали, що тільки така рішуча відповідь заставить більшовиків, примусить більшовиків і світ, інакше з нами числитися.

Деякі більшовики, одержавши летючки, довго їх читали, розпитували в своїх довірених галичан про наш рух та силу. Наприклад: начальник гарнізону с. Незвиськ – Шульков, одержавши та прочитавши летючку, сказав до кількох бійців: “Чорт його розбере, нам кажуть, що “б[андерівці]” – це бандити, які здібні є убивати лише мирних жителів, а тут, як пишуть – це сильна організація, яка йде з іншими поневоленими народами, яка має велику й сильну ідею. Їх діло правильне”. Директор маслозаводу в Обертині – Зорин, побачивши карикатуру-плакат, сказав в присутності людей: “Правильно зроблено, вірно представлено”. В Коломії хоч було кинуте б[а]гато летючок і плякатів, однак вже досвіта другого дня дали військо, яке перейшло всіма вулицями й збирало. Однак деякі дістались до надійних рук, звідки будуть поширені далі (назвиськ не подано).

Матеріальний стан, як міста, так і села, в звітному періоді є дійсно жалюгідним. Випадки голодової смерті – це майже в кож-

ному селі явище буденне. В місті цих випадків є дуже б[а]гато й часто, де люди просто падають під мурами, де й мруть. Населення села використовує різні качани (кукурудзяні), які труть на муку, до чого додають меленого жолудя і з того печуть хліб. В травні то вже рвали бур'яну – катини, яку варили й те їли. В місті стан гірший, бо тут лишається тільки або одержаний на картки пайок, або ризикована спекуляція – наслідком такого стану населення ріже худобу, а також б[а]гато людей, як в селах і містах, іде красти й грабувати. Наприклад: в Коломиї немає ночі, щоб не було якогось мародерства. Вбивають майже заможніших, як місцевих громадян, а найбільш партійних вельмож, виключно з ціллю грабунку. Переважно таких вчинків допускають голодні наддніпрянці і бесарабці, яких є дуже б[а]гато. (Список померлих голодовою смертю виготовлю окремо). На слідуючий рік урожай заповідається много кращий, з огляду на погоду й частих дощів.

Дня 16.4.[19]47 р. в с. Пістині стрільці відділу УПА зліквідували голову сільради (назвиська не подано), який був дуже активний і тероризував сильно населення, а також двох участкових і істребітеля.

Дня 26.4.[19]47 р. в с. Дятківцях стрільці відділу УПА зліквідували голову сільради – Слободяна Сильвестра. Дня 1.5.1947 р. в с. Залучі стрільці відділу УПА зліквідували голову сільради – Хупчина Василя, який був дуже активний.

Дня 17.4.[19]47 р. частина відділу УПА забрала із підсобного господарства з Марієнгілфу: 6 цент. ячменю, 2 цент. кукурудзи, 4 безроги та одну ялівку.

Дня 9.5.[19]47 р. стрільці відділу УПА в с. Раківчику забрали з кооперативи яйця, матерію на білля і готівкою 700 крб. Рівно ж в тому селі зареквізували одну ялівку у гром. Загриновського Михайла.

Дня 12.5.[19]47 р. стрільці відділу УПА в с. Ковалівці забрали з колгоспу 10 цент. колгоспного збіжжа.

Дня 16.5.[19]47 р. стрільці відділу УПА в с. Ковалівці забрали з магазину шахти 9 цент. муки.

Дня 22.5.[19]47 р. стрільці відділу УПА в с. Сідлиськах забрали з кооперативи товари на суму 2.000 крб.

Дня 26.5.[19]47 р. стрільці УПА в с. П'ядиках спалили радгосп і поранили дир. Павленка (наддніпрянець).

Дня 17.4.[19]47 р. в с. Черемхові став зліквідований активний стрибок Титик Михайло с. Катерини.

Дня 22.4.[19]47 р. в с. Хотимирі став зліквідований міліціонер – Козак Семен (комсомолец з 1939-[19]41 рр.). Цього са-

мого дня в с. Петрові став зліквідований агент наркомзагу – Шевага Павло, який сильно тероризував населення.

Дня 26.4.[19]47 р. в с. Слобідці Лісній став зліквідований пропагандивно активний участковий – Дутчак Михайло, з участка сіл: Слобідка, Раківчик, Товмачик і Шепарівці. Разом із цими зліквідований нач. істребітелів – Українчук Василь, який сам ініціативно ходив і водив більшовиків на засідки.

Дня 24.5.[19]47 р. в с. Семаківцях стала зліквідована насухо райкомсорг – Садовніченко Лариса, руска, ур. 1923 р. в Курській обл. (Більшовики опісля говорили, що воліло впасти 10 солдатів, [...]им вона одна).

НАШІ ВТРАТИ:

Дня 5.4.[19]47 р. в с. Іспасі Дол. стала заскочена більшовиками в хаті своєї сестри п. Соня, яка застрілилася власним пістолем.

Дня 14.4.[19]47 р. в с. Іспасі Гор. віднайшли більшовики бункер, в якому перебував др. Лисок (станичний села). В безвихідному становищі стріляється.

Дня 25.4.[19]47 р. біля Микитинець вийшов на засідку поміч. станичного с. Пістиня др. Швейко, який згинув на місці.

3 населення арештували до 120 чоловік, з чого звільнено 78 чоловік, а 42 чоловік по сьогоднішній день сидять. Між арештованими од[и]н член ОУН (Скрипник).

Дня 21.5.[19]47 р. зі с. Іспаса вивезли на Сибір родичів сл. п. Доктора, Пімсти та Галайди:

Семчишин Дмитра урод. 1882 р.

Семчишин Анну –//– 1900 р.

Семчишин Параску –//– 1933 р.

Ця родина була вивезена на Сибір ще в 1945 р., звідки 1946 р. зимою втекли і крилися.

РЕЄСТР ВИПАДКІВ ДНЯ:

Дня 1.4.[19]47 р. в с. Грушеві 6 більшовиків з гарнізону в с. Корничі обграбували все, що було в хаті гром. Оленюка Василя, якого сильно побили, а жінку знасилували.

Дня 11.4.[19]47 р. в с. Кам'янках Малих невідомі люди розбили нічню кооперативу, з якої забрали товару на 10.000 крб.

Дня 16.4.[19]47 р. емведисти з Коршева провадили Іванищука Миколу в с. Слобідку Л[існу] (якого перед тим арештували за крадіж), де цей почав втікати й більшовики його на місці застрілили.

Дня 14.4.[19]47 р. в с. Незвиськах арештували колгоспника Озарука за те, що вкрав в колгоспі 6 кг кукурудзи, а 29.4.[19]47 р. засудили на 5 р. тюрми.

В м. квітні в с. П'ядиках пропало в господарів до 15 коней, які як стверджено, краде військо з Коломиї.

Дня 25.4.[19]47 р. в с. Хлібичині [Лісному] орав трактором машиніст Гаєвий (Слобідка Лісна), який наїхав на міну, у висліді чого рознесло трактор, тракторист убитий, а помічник тяжко ранений.

Дня 27.4.[19]47 р. в с. Княждворі Гор.¹⁰³ гром. Потятиник Юстим с. Олени, ур. 1920 р., забив рідну маму Потятиник Олену й Потятиник Анну, дочку свого брата, щоб забрати хліб, який в них був. Мордерство доконав сокирою. Його більшовики арештували та засудили на 10 років тюрми¹⁰⁴.

Дня 4.5.[19]47 р. в м. Коломиї на вул. Львівській став забитий з пістоля Костюк Михайло, урод. 1901 р. в с. Слобідці [Лісній], який вертав роварем з Коломиї. Від убитого забрано всі речі та ровер.

Дня 12.5.[19]47 р. в с. Хотимирі пастухи, знайшовши гранатометний снаряд, який розбирали, в часі чого наступив [в]зрив, у висліді чого стали забиті три хлопці й важко ранена одна дівчина.

Дня 27.4.[19]47 р. в с. Коростах гром. Дідишин Настя зарізала ножем свою маму за те, що ця не записала її майна. Після виконання цього вчинку зголосила на НКВД, що мордерство виконали “б[андерівці]”.

Дня 17.5.[19]47 р. в с. Слобідка Лісна ніччю прийшли до гром. Дутчака Дмитра с. Василя (урод. 1904 р.) начальник РО МГБ¹⁰⁵ Баранов та ще один емгебист, викликали його надвір і тут нічого не говорячи, застрілили його з пістоля. (Це батько Бистрого).

Дня 18.5.[19]47 р. в с. П'ядиках хтось запалив будинки громадянина Мельничука Миколи, який є зав. радгоспу в цьому селі.

Дня 24.5.[19]47 р. в с. Дятківцях більшовики вломились до столовки, на що надбігли Вінтоняк Василь, Мотрюк Василь і Левицький Михайло, більшовики до них почали стріляти, де на місці забили першого, а двох других ранили.

Дня 28.5.[19]47 р. в с. Годи більшовики від охорони амуніції в Турецькому лісі, вломилися і ограбили кооперативу на суму 8.000 крб.

Дрібніших грабунків та крадежей в підміських селах, селах, де є військова частина – трапляється дуже часто.

¹⁰³ Так у тексті.

¹⁰⁴ У тексті: арешту.

¹⁰⁵ У тексті: ОББ-МГБ.

ВПАВШІ ЧЛЕНИ ОУН.

1. Гоянюк Катерина д. Федора – пс. СОНЯ, ур. 1921 р. в с. Іспасі Горішньому, українка, греко-католичка, освіта 7 кл. СШ, по заняттю машиністка. Після закінчення сільської школи 2 роки помагала батькам на ріллі, а з приходом більшовиків 1939-[19]41 рр. ходить до вечірної середньої школи, де кінчить 7 кл. За більшовицької окупації працює як тех. сила – машиністка, в школі ФЗУ. З приходом більшовиків в 1944 р. переходить в підпілля, де дальше працює по своєму фаху, аж до своєї смерти. Дня 4.4.[19]47 р. переходить в рідне село, де застає свою маму на катифальку. Вона остає квартирувати у своєї сестри, де 5.4.[19]47 р. цю хату обложують більшовики [з] гарнізону, якими командує слідчий [РО] МГБ – Смолень, а ввійшовши до хати, провіряли документи жителів. Сл.п. п. СОНЯ – у формі шукання документів, ствердивши, що хата окружена й виходу для неї немає, стріляється власним пістолем зі словами: “Не дамся більшовикам живою в руки”.

2. Гаврилук Іван с. Василя – пс. ЛИСОК, уроджений 1924 р. в с. Іспас Горішній, українець, греко-католик, вільний, по заняттю рільник, освіта 6 кл. нар. школи. За більшовицької окупації в 1939-[19]41 рр. ходить до школи, а за німців працює вдома на ріллі.

В 1942 р. вступає в члени ОУН-Юнацтва та виконує функцію спецкурієра. З приходом більшовиків в 1944 р. він дописує собі роки і як молодий ще до армії не йде. Опісля йде на перевишкільний учот в с. Семаківці, а вернувши звідтам після пересунення фронту, переходить в підпілля і працює спецзв’язківцем до ООП. В місяці червні 1946 р. перебирає станицю, яку провадить до часу своєї смерти. Дня 14.4.[19]47 р. в часі облави віднашли більшовики бункер, в якому він перебував, де застрілився власним пістолем.

СЛАВА УКРАЇНІ.

ГЕРОЯМ СЛАВА.

Постій, дня 27.6.[19]47 р.

МАРКО.

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 146-168.
Оригінал. Машинопис.*

№ 8
СПИСОК ПОЛЕГЛИХ ЧЛЕНІВ ОУН ТА ВОЯКІВ УПА
НА ТЕРЕНІ КОЛОМИЙСЬКОГО НАДРАЙОНУ ЗА
ПЕРІОД ВІД 1.01.1948 р.

24 серпня 1948 р.

ВПАВШІ ЧЛЕНИ ОУН І ВОЯКИ УПА ВІД 1.І.1948 р.

1. Прокопів Василь с. Миколи, “Жайворон”, вістун, ур. 1920 р. в с. Слобода, осв. 3 кл. нар. школи. Рільник. В 1944 р. вступає в ряди УПА, де був кулеметчиком і був раз тяжко ранений. Впав у бою в Слободі 7.І.[19]48 р.

2. Копильців Василь с. Леона, “Чумак”, ст. вістун, ур. 1925 р., 4 кл. нар. школи, рільник. В 1944 р. вступає в ряди УПА, до сотні “Спартана”, де був кулеметчиком. Впав 15.ІІ.[19]48 р., заскочений в хаті в с. Печеніжин. Останнім часом був станичним в с. Марківці.

3. Боднаренко Дмитро с. Івана, чот. “Впертий”, ур. 1925 р., 8 кл. СШ, рільник. В 1944 р. вступає в ряди УПА, де командує роєм в сот. “Спартана”, а по смерті свого брата чот. “Шаблі” в 1946 р. перебирає чоту. Дня 6.І.[19]48 р. зістав тяжко ранений на засідці в с. Печеніжині, де по кількох хвилинах помер. Тіло забрали стрільці.

4. Стрілець “Добрий”, паде на засідці 4.ІV.[19]48 р. в с. Печеніжині.

5. Булавний “Звіробой”, ур. 1927 р. в с. Печеніжині, освіта – НСШ, рільник. В 1944 р. вступає в ряди УПА, де виконує функцію ройового, а на початку [19]46 р. займає функцію ком. боївки СБ в Печеніжинському районі. Дня 19.V.[19]48 р. паде в заскоченню большевиками в с. Шепарівцях.

6. Вістун “Луговий”, ур. 1928 р. в с. Сопові, 4 кл. нар. школи, рільник. В [19]46 р. вступає в ряди УПА, а опісля переходить до боївки СБ в Печеніжинщині. Паде в бою, заскочений большевиками, [19]48 р. в с. Шепарівцях.

7. Ст. вістун “Орест”, ур. в с. Печеніжині. В 1944 р. вступає в ряди УПА і паде на засідці в квітні [19]48 р.

8. Козубяк Адам с. Миколи, “Ромко”, ур. 1924 р. в с. Шепарівцях, 5 кл. нар. школи, рільник. В 1941 р. вступає в ряди ОУН, від 1947 р. повнить функцію кущового, а опісля заступника кущового. Паде на засідці в с. Шепарівці 4.ІV.[19]48 р.

9. Слободян Анна д. Онофрія, [“Степова”], ур. 1926 р. в с. Іспас, НСШ. В 1944 р. працює як станична в с. Іспас, а в 1945 р. перейшла в Печеніжинський р-н і працює кущовою УЧХ, потім допомагала тереновому кущовому в загально-організаційній роботі. Паде в с. Марківці в квітні [19]48 р. Тяжко ранену домордовують большевики.

10. Бежук Іван с. Дмитра, “Ярема”, ур. 1922 р. в с. Іспас, НСШ. В 1941 р. вступає в ряди ОУН. В [19]44 р. вступає в ряди УПА і повнить функцію ройового в сотні “Мороза”. Через недугу переходить в РОП-и. В 1948 р. працює в НОП-и і 10.V.[19]48 р. в с. Вербіж Вижний під час заскочення большевиків розстрілюється в криївці.

11. Гулик Василь с. Танасія, “Дубок”, ур. 1906 р. в с. Матіївці, замешканий в с. Корничі, 4 кл. нар. школи. Повнить функцію станичного в с. Корничі. Під час заскочення большевиків в одній хаті 30.IV.[19]48 р. зістав тяжко ранений. Сам дострелився.

12. Волощук Юрко с. Михайла, “Шалений”, ур. 1923 р. в с. Ганеві. Працює як звеностаничний і впав 10.VI.[19]48 р. в с. Трійця, під час заскочення большевиками в хаті.

13. Приймачук Іван с. Данила, “Байда”, ур. 1923 р. в с. Матіївці, 4 кл. нар. школи. Повнить функцію станичного і паде 10.VI.[19]48 р. в с. Трійця, під час заскочення большевиками в хаті.

14. Гарвасюк Іван с. Симона, “Щиглик”, ур. 1922 р. в с. Семаківці. Був до [19]47 р. в УПА, а опісля виконував функцію станичного в с. Семаківці. Впав 10.VI.[19]48 р. в с. Трійця, під час заскочення большевиками в хаті.

15. “Матрос”, ур. 1921 р. в с. Хімчин. Працює як станичний в с. Кривоброди. Паде в бою 1.V.[19]48 р. в лісі Камерал.

16. Вербіщук Василь с. Івана, “Шепель”, ур. 1925 р. в с. Королівка, НСШ. Повнить функцію станичного в с. Королівці, а рівночасно є кущовим інформатором СБ. Впав в бою [19]48 р. в лісі Камерал.

17. Мотиль Михайло с. Ілька, “Байда”, ур. 1927 р. в с. Дубровиці, Ярославський район, 5 кл. нар. школи, рільник. В 1942 р. вступає в ряди ОУН і працює курієром. З початком 1945 р. переїздить у Коломийський р-н і працює на желіз. дорозі. В 1947 р. вступає в ряди УПА і паде в бою 1.V.[19]48 р. в лісі Камерал.

18. Ящук Дмитро, [“Скидан”, “Херсон”], ур. 1922 р. в с. Підгайчики. Надр. реф. СБ, паде в бою 1.V.[19]48 р. в лісі Камерал.

19. Поручник “Білий”, паде в бою 1.V.[19]48 р. в лісі Камерал.

20. Тимосишин Петро с. Миколи, “Юрко”, ур. 1909 р. в с. Вербіж Вижний, НСШ. Вступає в ряди ОУН 1931 р. В 1937 р. втікає за кордон, перебуває в Румунії і Австрії, в 1938 р. на Закарпаттю вступає до Січі і в бою попадає в полон. Дуже побитий мадярами, опісля відсилають самі мадяри до Німеччини. В 1944 р. переходить з мельниківського табору в наше підпілля і працює як надрайонний реф. пропаганди. Дня 10.V.[19]48 р. застрілюється в криївці в с. Вербіж Виж. під час оточення большевиками.

21. Романиця Михайло с. Івана, “Улас”, ур. 1921 р. в с. Тишківцях Городенківського р-ну, НСШ, рільник. В 1944 р. вступає в ряди УПА і повнить функцію чотового (ступ. хорунжого). В 1947 р. переходить до сітки, де повнить функцію теренового провідника Коломийського р-ну, а опісля стає надр. організаційним. 10.V.[19]48 р. в с. Вербіж Виж. при заскоченню большевиками в криївці стає тяжко ранений і дострілюється.

22. “Полтавець”¹⁰⁶, заступник надр. реф. пропаганди. Паде в криївці 10.V.[19]48 р. Ім'я – Євген, походив зі Стрийщини, район – Сколе.

СЛАВА УКРАЇНІ!

ГЕРОЯМ СЛАВА!

Постій, 24.VIII.1948 р.

ГАЙВОРОН

Опубл.: Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 630-633.

¹⁰⁶ У тексті: “Полтава”.

№ 9
ЗВІТ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.07. ДО 30.09.1948 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН КОЛОМИЙЩИНИ
ІВАНОМ ГУРАЛЕМ-“ГАЙВОРОНОМ”

20 грудня 1948 р.

КОЛОМИЙЩИНА.¹⁰⁷

Постій, 20.[XII].1948 р.

З В І Т
від 1.VII. до 31¹⁰⁸.IX.1948 р.

А. ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

І. ПАРТІЯ, КОМСОМОЛ, ПІОНЕРИ, ЖОВТЕНЯТА:

Комуністична партія становить ядро всього многогранного життя Радянського Союзу. Вона являється ініціатором всіх дій, як: в політичному, економічному та інших секторах. Свій монополь диктаторсько-тоталітарної влади, який задержала від 1917 р., прикриває перед світом вже впродовж останніх десятиріч демократичним маскуванням, як: “найдемократичнішими конституціями”, “парламентарними системами”, “найдемократичнішими виборами” і т. п.

Різні прийоми, які творить комуністична партія для вдержання влади в своїх руках, не поступає прийомам давніх диких царів Іванів Грозних, чи Калит. Все, що проти комуністичної партії, рівночасно являється проти радянської батьківщини, а тим самим і проти радянської моралі. Вистачить людині попасти в неласку, наприклад, в районі [до] першого секретаря компартії, тоді починається церемонія упадку даної людини – починається т.зв. “тяганина” – з МВД на МГБ, з МГБ до прокурора, а так і до області. Не омине рівно ж районна газета, щоб тільки охоронити престиж партії і якнайбільше очорнити дану особу. В той час відгребується все, що тільки було недотягнуто і роздмухується до безмежних величин та показується людину, як прогульника, зрадника чи в інших красках “неблагонадьожної” людини.

Компетенції, права, влада партії без решток, вони необмежені. Вона настановлює депутатів до Верховної Ради з партійних і безпартійних, затверджують або знімають людей з керівних постів, судять або милують, одним словом – необмеженість.

¹⁰⁷ Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

¹⁰⁸ Так у тексті.

Сама Верховна Рада, після слів сталінської конституції, повинна являтися найвищою державною інстанцією, в якій повинна зосереджуватися вся сила законодавності. В дійсності Верховна Рада – це сліпе знаряддя в руках партії, всі закони продиктовані партією, навіть оскільки діють на шкоду даного народу, без спротиву депутатами, оплесками затверджуються. Не було випадку, щоб який-небудь депутат висловився проти якогось закону – це було б проти партії, а це означає проти радянської моралі, проти радянської батьківщини. В дійсності найвищою державною інстанцією, в якій зосереджена найвища влада, є політбюро ЦК ВКП(б), яке при допомозі своїх республіканських політбюр, а ці рівночасно при допомозі обласних і районних комітетів, кермують всім життям Радянського Союзу.

На терені Коломиїщини є: чотири районних і од[и]н міський партійний комітет.

РК КП(б)У – Коломия.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Рубан Ілько Дмитра	1900	укр.	СШ	Дніпропетровськ	
2	II-й секр.	Фесенко Григорій	1914	-//-	-//-	Київ	
3	III-й секр.	Лішков Дмитро	1902	рус.	НСШ	Харків	
4	секр. по кадр.	Головацький Іван	1901	укр.	СШ	Харків	
5	зав. орган.	Самусенко Іван	1898	-//-	СШ	Ленінград	
6	зав. проп. [і] агітацією	Куделенко Степан	1917	-//-	СШ	Полтава	
7	комсорг	Антонюк Микола Анни	1921	-//-	4 кл.	Корнич	
8	штат. пропаг.	Павленко М.	1916	-//-	СШ	Харків	

(список неповний).

В бюро райкому входить сім чоловік: Рубан, Фесенко, Головацький, [...], Полянца, Самусенко і Антонюк.

Майже всі члени партії є zatrudнені в адміністрації районних установ. Тут начислено 164 члени, в більшості це люди зі східних областей. З місцевого елемента є рівно ж до 30 чоловік (П'ядики – 8 членів, 6 кандидатів, Турка – 6 членів і 4 кандидати, Ценява – 6 членів і 5 кандидатів, Семаківці – 3 члени і 5 кан-

дидатів, Замулинці – 3 члени). Коли йде мова про членів партії з місцевого елементу – це в більшості біженці із сіл, які працюють в райадміністрації. Під моральним та ідейно-політичним оглядом вони стоять дуже низько. Вступили в партію тільки задля одержання кращого та більш поплатного місця праці. Останнім часом партія звернула найбільшу увагу, щоб втягнути в свої ряди якнайбільше місцевого елементу.

Райком має ще первинні парторганізації, а саме:

1. Первинна парторганізація при РО МГБ, якої секретарем є слідчий Крот. Вона числяє 11 членів і 4 кандидати цього сектора.

2. Первинна парторганізація при РВК, якої секретарем є Волошин Йосиф. Вона числить 6 членів і 6 кандидатів.

3. Первинна парторганізація при райспоживспілці, якої секретарем є експедитор РСС Скалін.

4. Первинна парторганізація при колгоспі с. Турка, якої секретарем є голова колгоспу Козарук (тут є 4 члени і 5 кандидатів).

5. Первинна парторганізація при колгоспі “Нове життя” в с. Семаківці. Секретарем є бригадир Волошенко (4 члени і 7 кандидатів).

Окрім первинних парторганізацій, є ще в районі т. зв. партійно-кандидатські групи. Поки що устійнено тільки три:

1. Партійно-кандидатська група при колгоспі ім. Кагановича в с. Ценяві. Парторгом цієї організації є Несміянов. (Належать: бригадир Павлюк, учит. Добренька і Марціновська та колгоспники – Шпак Микола, Харитонов, Томенчук Франя і Томенчук П.Н.).

2. Партійно-кандидатська група при колгоспі ім. Шевченка в с. Турці, до якої належить 9 чол. (парторг Варенник).

3. Партійно-кандидатська група при клубі і колгоспі в с. П’ядики – [...] кандидатів.

МК КП(б)У – Коломия.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Терещенко Степан	1908	рус.	СШ	Керч	
2	II-й секр.	Джгун	1903	жид	-//-	Орел	
3	III-й секр.	Зімін Петро	1911	рус.	НСШ	Вороніж	
4	зав. агіт. і пропаг.	Онищенко	1910	укр.	вища	-	
5	секр. по кадрам	Корсонова	1902	рус.	СШ	Москва	
6	секр.	Довганюк	1916	укр.	НСШ	Винниця	

(список неповний).

Міськпартком має – 15 парторганізацій, вони є: при ГО МВД, при ГО МГБ, міськраді, дорожньому відділові, пошті, плодоконсервному заводі, МТС, Держторзі, Міськвн, педшколі, театрі, фабриці сільськогосподарських машин, цегольні, соцзабезпеченні і пожежній охороні. Окрім первинних парторганізацій, є рівно ж партійно-кандидатські групи, при: артілі “Червона швея”, ошадкасі, Маслосоюзу і млині Крупника.

РК КП(б)У – Печеніжин.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Шкавро Прокіп	1909	рус.	вища	Курськ	
2	II-й секр.	Фурлет Микола	1908	укр.	СШ	Брянськ	
3	III-й секр.	Шумидуб Іван	1914	--/–	--/–	Керч	
4	зав. проп. і агітацією	Філонюк Макарій	1913	--/–	--/–	Винниця	
5	інспектор	Ремізов Прокіп	1918	рус.	--/–		
6	зав. орг.	Шакін Андрій	1907	укр.	НСШ	К.-Подільський	
7	жін. орг.	Терещенко Марія	1903	укр.	СШ		
8	воєн. стол	Сергієнко Микола	1916	--/–	НСШ	Харків	
9	зав. учот	Боберенко	1915	--/–	СШ		
10	з парт. кадр.	Даниленко Григорій	1912	--/–	НСШ	Одеса	
11	машиніст	Советова Рая	1925	рус.	СШ		
12	ст. пропаг.	Грищенко	1910	укр.	НСШ	Одеса	

(список неповний).

Бюро райкому складається з слідуєчих людей: I-й секр. Шкавро, II-й секр. Фурлет, III-й секр. Шумидуб, голова РВК Єременко, нач. [РО] МВД майор Бойченко, нач. [РО] МГБ Козлов, редактор [газети] “Ленінський шлях” Лемиш.

В районі проспекує сім первинних парторганізацій:

1. Первинна парторганізація при райкомі – секр. зав. парт. кабінету Даниленко Григорій і начисляє сім членів.

2. Первинна парторганізація при РО МВД – секр. слідчий лейт. Кравченко П. і належить 9 членів.

3. Первинна парторганізація при РО МГБ – секр. слідчий ст. лейт. Картальов – належить 6 членів і три кандидати.

4. Первинна парторганізація при РВК – секр. Лікаєв, належить 5 членів і чотири кандидати.

5. Первинна парторганізація при райспоживспілці – секр. за-вторг Микулін, належить 5 членів і 4 кандидати.

6. Первинна парторганізація при ста[н]ції Сопів – секр. працівник РСС Урдейчук Юра (Вербіж Нижній).

7. Первинна парторганізація при шахті с. Ковалівка – секр. бувший нач. [РО] МГБ Мавзолевський. Ця парторганізація ділово підпорядкована Донбасові.

РК КП(б)У – Коршів.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Богданов Сидор	1911	рус.	вища	Новосибірськ	
2	II-й секр.	Терлецький Василь	1905	укр.	СШ	Київ	
3	III-й секр.	Ткаленко Василь	1921				
4	зав. агіт. і пропаг.	Цьома Василь					

(список неповний).

РК КП(б)У – Обертин.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Панков Андрій П.	1900	рус.	СШ	Київ	майор
2	II-й секр.	Маціпан Антін	1908	-//-	-//-	-//-	
3	III-й секр.	Папуценко Михайло	1898	-//-	-//-	Харків	
4	зав. орг. від.	Омельницький	1900	-//-	НСШ	Винниця	
5	зав. інстр.	Шевченко	1904	укр.	-//-	Запоріжжя	
6	зав. проп.	Пройдак Михайло	1911	рус.	СШ	Свердловськ	
7	пом. проп.	Ходитін	1898	рус.	СШ	Курськ	
8	жін. орг.	Іващенко Зена	1909	укр.	НСШ	Винниця	
9	інструктор	Селін	1919	рус.	-//-		
10	інструктор	Деля Дузьо	1911	-//-	-//-	Стал. обл.	

11	бухгалтер	Іващенко Марія	1918	укр.	НСШ	Молот. обл.	
12	машиніст	Міщанкова Марія	1914	рус.	-//-	Винницька обл.	
13	зав. парт. каб.	Семенко Марія	1924	укр.	СШ	Київ	
14	статистик	Григорук Галина	1916	-//-	НСШ		

(СПИСОК ПОВНИЙ).

В Обертині є 4 первинні парторганізації: при РО МВД, якої секретарем є Павлов Василь (слідчий), при РО МГБ – секр. заст. нач. Галамідов Леонід, при РВК – секр. голова Поляков Кирило і при СШ в с. Чортівці, де є 9 членів, а 12 кандидатів.

Впродовж звітнього часу партія клала головну увагу на піднесення ідейно-політичного рівня своїх членів. У всіх районах були організовані курси, як рівно ж вечірні школи, на яких викладається: історія ВКП(б), твори [про] перехід від соціалізму до комунізму (партійна життя) і інші.

Загально кадри КП(б)У під політичним оглядом вироблені слабо. Сьогодні головною проблемою життя в кожного партійного, як рівно ж в кожного громадянина Радянського Союзу, є проблема хліба, яку розв'язує день і ніч, однак розв'язати її не може. Коли перед людиною стоїть питання “що їсти”, тоді очевидно вона не звертає уваги на політичне вироблення. Ідея Леніна-Сталіна лежить в них не у серці, а десь далеко за обрієм. Лиш тому тримаються вони комуністичної партії, що біля її корита можна дістати більше матеріальної помочі для себе, як рівно ж для своєї родини. З того аспекту виходить не тільки партійні старшим віком, але і молодший елемент. Свою ідейно-політичну роботу партія старається провести не тільки серед членів, але поміж інтелігенцією, робітництвом і селянством.

Головну увагу партія звернула на інтелігенцію. При помочі її старається вщепити в українські маси комуністичні ідеї. Інтелігенція, щоправда, застрашена сильним терором ворога, іде на уступки йому і виконує майже всі накази. Большевикам під ідейним кутом вдалося дуже мало вщепити ленінсько-сталінської “правди” між інтелігенцією, вона майже ворожо душевно настроєна проти них, але також треба відмітити, що в нашій ідеї вона зневірилась, прямо не бачить перспектив до кращого життя. Одинока надія, на яку вона сьогодні розчисляє, це Англія і Америка, які мали б перемагати Радянський Союз і тоді заіснують кращі умовини до життя. Нашому рухові очевидно співчувають, однак стоять збоку, щоб на ніщо не наразитись зі сторони ворога.

Щодо робітництва партія старається всіма силами заціпнути бодай частинно свої ідеї. По всіх фабриках і заводах є створені первинні парторганізації, які не тільки проводять політичну роботу, але рівно ж культурно-освітню. Успіхів в цих ділянках партія майже немає жодних. Робітництво де б воно не було, наскрізь ворожо наставлене до большевиків. Майже такий самий ідейно-політичний вплив має партія між селянством.

Під моральним кутом партійні кадри стоять на дуже низькому рівні. Пиятика, злодійство і брехня стоїть майже в кожного партійного на денному порядку. Ці всі прикмети принесли очевидно зі своїх корінних земель, а це з Росії. Тому, що партійні в найбільш упревілейованих становищах, живуть матеріально найкраще, являються аморальними розсадниками на ціле суспільство.

Час до часу райкоми організують для партактиву лекції, доклади, на яких висвітлюють всі хиби буденного життя, однак це не впливає на жодного партійного, бо він не бачить кращої перспективи у своїх зверхників. Крім критики, на партзборах укладають різні плани на майбутнє. Нижче подаю партійні збори, які відбулися дня 11. IX. 1948 р. в районі Печеніжин.

Порядок дня: підсумки хлібозаготівель за 1948 р. і далі завдання парторганізації. Голова РВК здав звіт, в котрім сказав, що план по хлібозаготівлі для держави виконано на 19 день раніше, як було сказано [...]ком. Наш район є передовим з районів в області. Далі наше завдання відновити старі колгоспи і зорганізувати нові.

Слідуючий виступив зав. промкомбінату Кагалов, він сказав, що будучи в с. Кіданч говорив з людьми, які погоджувалися на всі поставки, однак коли їм згадано про колгосп, то всі заявили спротив, голова сільради Дорундяк самий страшить людей, бо говорив, що бачив пів до восьмої години з с. Сопів переходило 15 бандерівців, вони напевно будуть розправлятися з тими, які пішли до колгоспу. Очевидно голова с/ради видумав цю версію тому, що не хоче, щоби в його селі зав'язано колгосп – докінчив Кагалов. В дальшому виступі агітатор Данілей заявив, що фамілія Дорундяків – це співпрацівники бандерівців. Від їхньої постави залежить, чи люди здають хліб державі, чи ні. Далі виступав нач. [РО] МГБ Черневський, який сказав, що попередні, які виступали критикуючи МГБ, за це, що мало спричинилися при стягуванні поставок. МГБ зробило дуже багато, бо занималося весь час оперативною роботою і ОУН не могла мішати при хлібоздачі. В організації колгоспів ми дамо немало поміч і щоби ОУН не стала перешкодою на цьому шляху, треба організувати сильні охоронні групи істребітелів.

Дальше виступав секр. [РК] ЛКСМУ¹⁰⁹ Свищук, який заявив – Ми виконали постанову ХІХ пленума ЦК КП(б)У, тобто блискучо справилися з хлібопоставками. В цьому випадку ми все зробили, мимо перешкод українсько-німецьких націоналістів і віримо, що колгоспи ми зорганізуємо, хоча й будемо мати багато перешкод. Дальше виступав третій секретар партії Шумидуб, він говорив, що виконання хлібоздачі 12 день скоріше перед строком – це ознака правильної пропаганди, яку ми поширили між населенням. На черзі виступає нач. гарн[ізону] капітан Кравцев, який сказав, що гарнізон багато спричинився при стяганню хліба, своїми операціями перешкодив бандерам вмішуватися в хлібозаготівлі. Захопив документи СБ і це допомогло нам розкрити деякі важні таємниці. Треба знати, що і 1945-[19]46 рр. і навіть [19]47 р., було легше вбити 10-20-50 бандитів, як сьогодні одного. Тепер вони всюди, є можливо навіть і між нами, бо як мені відомо, є вони в райспоживспілці, міліції, райвиконкомі і інших установах, не лише з місцевих, але із східняків. Є дані, що бандери сходяться з партійними членами, про що вони нас не повідомляють. Ми комуністи з МГБ дамо велику поміч організації колгоспів і не дамо можливостей ОУН мішатися в цій ділянці.

Дальше знова взяв голос перший секр. [райкому] партії Шкавро, він говорив, що хлібопоставку наш район виконав, але з молоком і м'ясом відстає. В цій ділянці суд і прокуратура. Безпощадно боротися з кулаками, які саботують всі наші накази. Нам комуністам випала велика честь організувати колгоспи і це завдання виконаємо солідно, віддаючи всі свої сили. Після цього відчитав резолюцію, в якій поставлено організацію колгоспів.

При кінці виступав ще другий секр. [райкому] партії, який прийшов на місце Фурлета, він зорганізував в Кутському районі 14 колгоспів. Він сказав, що десь зорганізує коломицьку “ніч”, оскільки вдень ніхто не прийде на колгоспні збори. Він тоді прийде з цілим гарнізоном і вночі вижене всіх людей з хатів на збори в сільраду, очевидно, що тоді зжену всю людь.

Такі партійні збори на цю тему відбулися майже в кожному районі. Резолюції всіх зборів подібні до резолюцій, які подано в Печеніжському районі.

Мітинги і збори.

Дня 4.VII.[19]48 р. в с. Пістинь район Косів, відбувся мітинг, котрим провадив заст. гол. с/ради Гаврилків Іван, який закликав, щоб селяни здавали всі поставки та оподаткування, при цьому додав, що оскільки заможніші господарі допоможуть роботою в колгоспі, то охороняється від вивозу на Сибір.

¹⁰⁹ У тексті: ВЛКСМ.

На цілім терені Коломийщини відбулися майже в кожному селі мітинги, на яких агітатори закликали солідно розчитатися перед державою з хлібопоставкою і оподаткуванням. Населення майже нігде не відвідувало мітингів. Тоді внутрішні війська побоями зганяли людей.

Дня 8.VIII.1948 р. в парткабінеті в Коломиї відбувся мітинг, на яким виступали перший секр. [РК] КП(б)У Рубан, гол. РВК Турянський і працівник райфінвідділу Струцький. Всі три говорили на тему стягнення поставок всіх родів сільсько-господарських продуктів і фінансових податків. Закликали слухачів достроково виконати і перевиконати план в цих ділянках, бо Радянський Союз потребує підвищити державно-господарський рівень, розбудувати промисловість, а в першій мірі воєнну промисловість, бо сподіваємось кожної хвилини війни. Ввесь актив села повинен приступити до створення умов, які б дали можливість якнайскорше перемолотити збіжжя. Оскільки в котромусь селі це не зробиться, то будемо судити голову і секретаря сільради.

Цього самого дня ці самі партійні, які мали мітинг в Коломиї, проводили мітинг в с. Воскресінці. На мітинг зійшло багато людей, які просили Рубана, щоб зменшено їм контингент в зв'язку з повинню ріки Прута. Рубан всміхнувся і заявив: "Вода змулила по долинах то збіжжя, котре мало залишитися для вас, а держпоставку ви мусите здати і здайте то, що росло на беріжках". На цім мітинг закінчився.

Дня 10.VIII.[19]48 р. в с. Химчин район Косів, відбувся мітинг, яким провадили представник РК КП(б)У Фенчук Михайло і представник земвідділу Корноцький. Поводилися дуже зухвало. Од[и]н за другим кричав, чому зривають план держпоставки, чому саботують перед державою, в цім випадку винні бандити, яких ви слухаєте, що буде війна і що вони збудують Самостійну Україну. Однак цього ніколи не буде і хліб державі мусите здати, кожний кілограм хліба для держави – це одна атомна бомба. При кінці закликали, щоб молодь робила гульні, бандерів знищать війська МГБ, їх не потрібно боятися.

Крім мітингів, які відбулися в цім місяці по цілім терені, були розліплені лозунги, як: "перший хліб державі" і "перший сніп державі", "створимо достаток продовольства для населення і сировини для промисловості".

Дня 6.VII.[19]48 р. в с. Ключів Малий район Печеніжин, відбувся мітинг, яким провадив оперативник Жардельов, він закликав, щоб люди допомогли винищити бандерів, що ОУН бореться за державу куркулів і поміщиків – це є все згряя і фашистська кліка. Мітинг був присвячений тільки політичним справам.

В м. вересні відбулося ряд мітингів, які були присвячені виключно справі організації колгоспів і справі заготівлі державних поставок.

Дня 11.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці відбувся мітинг, яким провадив перший секр. РК КП(б)У Рубан і представник з області (прізвище не устійнено). Під час мітингу Рубан сказав, що оскільки в с. Воскресінці до 5 день не буде колгоспу, то військо МВД зробить все. Голову с/ради і актив вивезуть в Сибір, а в людей заберуть весь маєток і колгосп мусить бути.

Дня 24.IX.[19]48 р. в с. Матіївці гол. РВК Турянський провів мітинг, в яким закликав вступати в колгосп, бо оскільки не вступлять добровільно, то силою зорганізують. Коли люди відмовилися, тоді по мітингу військо МВД почало арештовувати людей і на протоколах вживати сильних побоїв. При сильному терорі вдалося їм дістати 18 заяв. Заяви поіпідписували ці люди, які були в 1940 році членами колгоспу і деякі з родин, що їх сини були в підпіллю.

Подібні випадки були в цілому терені. Успіх мали ще в Кам'янці Великій район Коршів, де большевикам вдалося зорганізувати колгосп. Заяви подали ці люди, що їх всипав зрадник Олесь, що були зв'язані з нашим рухом.

Економічний сектор.

В загальному за звітній час партія в економічному напрямку вела гостру кампанію на реалізацію своїх планів, тобто: достроково і понад план здати державі хліб і всі державні поставки, та перевести колективізацію по деяких селах. До цієї кампанії партія залучила все, що має в своїй розпорядимости. По селах розбрелися партійні паразити, війська МВД, вся адміністрація, яка перебуває в районі. Все це немов п'явки чіплялися тіла селянина і різними брутальними прийомами стягали все, щоб тільки задоволити партію. Нижче подаю деякі акції, які проходили під час кампанії по заготівлі хліба.

Дня 5.VIII.[19]48 р. в с. Микитинці район Косів, заощадкаси Сорохан, збираючи по селі поставку збіжжа, заарештував 5-х господарів¹¹⁰ [...] вимагали від них по 6 центнерів збіжжа. Господарі ці – це бідні люди, відмовилися дати таку велику кількість, їх почали бити і вкинули до пивниці. Опісля вимагали від них, щоб підписали заяву до колгоспу і подарують все. По двох днях господарів випущено.

Контингенти, які наложено на селян, дуже великі. Селяни, щоб уникнути сильного переслідування, арештів чи вивозу, продають

¹¹⁰ Дописано ручно.

все, що тільки мають на своїм господарстві. Випадків на терені не злічити, ось як в Коршовецькому р-ні в с. Хлібичин [Лісний] госп. Сочко Степан посідає 4 га посівної площі. На нього наложили контингенту 36 центнерів твердого збіжжа і 2.000 крб. податку. Вродилося йому 18 центнерів збіжжа, решту мусів докупити.

В с. Слобідці Лісній господарі Завінський Михайло і Завінський Іван посідають по 4 га поля. На них наложено по 30 центнерів збіжжа і 28.000 крб. податку. Вищезгадані господарі майже вже попродали все зі своєї господарки, дещо позичили так, щоб заткати пельку голодному Сталіну.

В с. П'ядики на господиню Болезюк Параску наложили контингент 80 центнерів збіжжа. Вона не в силі була виконати цей наложений контингент і зістала засуджена на два роки тюрми.

В с. Годи-Добровідка на госп. Мельничука Івана наложено 58 центнерів контингенту збіжжа. Йому вродилося на всім полі тільки 17 центнерів. Господар полишив господарку, разом з родиною тікає, господарку большевики конфіскують.

Таким способом партія допроваджує українське село до цілковитої нужди, хоч цей рік показався досить урожайним, по селах запримічується, що люди відчувають брак хліба. Є випадки навіть голоду. Оскільки б таким способом партія натиснула ще більше різко на селян, вірю, що вдасться сколективізувати села в короткому часі.

Спротив українського села проти колективізації дуже великий, однак між населенням завсігди знаходяться легкодухи, що зраджують народню солідарність і ідуть на руку ворогові. Вони залякані грізними словами ворога, які рівно ж терором, являються в його руках сліпим знаряддям, роблять все, що тільки наказано, щоб тільки не бути арештованим чи вивезеним. На таких теренах, де населення починає часто заломлюватися, наші виступи і перестороги електризують зневірених легкодухів, вони тоді вже каються. Бувають випадки, що люди не в силі витерпіти сильного большевицького терору, кінчають своє життя самогубством, як ось в с. Пістинь район Косів повісився Григоришин Микола через те, що гол. с/ради підступом змусив його підписати заяву до колгоспу. Другий випадок в с. Корнич дня 30.VIII.[19]48 р. госп., який здав весь контингент і залишилося йому лише пів центнера збіжжа. Приходять большевики і грабують останній півметр збіжжа. Госп. з цієї розпуки бере шнурок і повісився. За кілька хвилин по цім випадку заходить до цього госп. Тимощука Олега (який повісився) його сусід Пустовар Володимир і відтинає повішаного. По якімось часі повішений ожив.

Щодо промислових заведень партія натиснула останніми часами на якість виробів. Всюди по підприємствах відбувається сильна контроля і за найменші браки карається судом. Робітництво, як і рівно ж керівні чинники, рятуючись від повільної голодової смерті, мусять красти, що тільки попаде під руки. Різна стахановщина і соцзмагання, які введені є по всіх підприємствах, щоб висотати з робітництва якнайбільше користі, в мінімальній кількості знаходять примінення по підприємствах і в цілому терені.

Мізерна зарплата, яку одержують робітники, не вистачає для забезпечення їхнього матеріального стану. Майже цілий час голодують разом з своїми родинами. Останнім часом впродовж трьох місяців була задержана зарплата. Підприємства не виплачували нічого тому, що не було грошей. Такий стан штовхав робітництво до великих протестів до свого начальства, але однак більших заворушень не було.

Пропаганда і агітація.

Пропаганда і агітація, яка проходить в Радянському Союзі, іде під такт большевицької партії. Головну увагу звернено, щоб ідею комунізму вщепити в усі шари суспільства. Рівно ж звернено увагу на пропагування любови до “старшого брата” – російського народу, до його традицій, культури, [сла]вних мужів і т.п. Сліди цієї пропаганди можна стрінуги всюди, починаючи від преси всіх різних видавництв, а кінчаючи на живому слові. Всюди підкреслюється важливу ролю російського народу, що спричинилася до розвитку української нації. З цілого змісту цієї пропаганди, оскільки ми більш заглибимося в ці теревені, виходить, що ми без російського народу не мали б своєї власної історії, культури, славних мужів, взагалі без цього “старшого брата” не були б нацією.

Проводжено дальшу пропаганду за викінчення сталінської п’ятирічки за 4 роки і про “щасливий рай” колгоспників східних областей, що одержали після колективізації “під сонцем сталінської конституції”.

Щоб докладно схарактеризувати пропаганду, яку проводили большевики з населенням, то прийдемо до висновку, що це не є пропаганда, а глум пропаганди і брехні над людською совістю і честю. В цім випадку муситься вірити – безпідставно, всупереч логіки, що стіна є чорна, коли в дійсності вона є біла. Для прикладу може послужити нам випадок, який стався дня 26.IX.[19]48 р. в районі Ланчин, на зборах вчителів і медпрацівників. Зборами керував голова району Іван Іванович (національність руска). В своїй доповіді він наказував інтелігенції зі східних областей ширити пропаганду між населенням про добробут в колгоспах схід-

них областей, при тім додав такі слова: “Сматрі блядь, чтоб ви рассказали кака я жизнь у восточних колхозах”, дав зрозуміти інтелігенції, як саме має брехати між населенням. Очевидно це їм буде до лиця тому, що так партія хоче. При кінці своєї доповіді сказав: “В Західній Україні мусять бути колхозы, оскільки буде спротив, то ми з українців зробимо погній для колхозного поля, який очевидно мусить бути”.

Після таких фактів відразу бачиться розперезаність партії у всіх ділянках життя. Це пани смерти і життя. Їй не залежить, яким шляхом буде іти до обраної мети, хоч це діється всупереч волі всього народу, через тюрми, розстріли і трупи, щоб тільки дійти до хижацької мети.

Враження, яке викликала доповідь [Івана] Івановича на присутніх, було дуже болюче, коли опісля розказували наддніпрянці, прямо в сльозах на очах, запитувалися, чи так можна торгувати людською честю. “Нам кажуть брехати про “добробут” в східних областях, а ви оскільки не підете на шлях цього добробуту, будете погноєм колхозного поля. Це так робить “рідна партія”, що “вийшла з народу”, докінчила наддніпрянка”.

Культура і наука.

Всі культурно-наукові заведення очолює партія, яка поклала сильний курс на їх русифікацію. Надбання наші, які здобуто впродовж віків кривавим потом і муками, сьогодні Москва кладе свою смертельну [в]едвежу лапу. Зникають всі сліди окремішності, які говорять про відрубленість російського народу від українського. Навіть могили – це німі свідки слави, які були розкидані по цілїм терені Коломийщини, роздерто сталінськими собаками. Мертвим, які були проти Москви, не вільно спочивати в своїй рідній, святій землі, розпука прямо огортає, коли йдете вулицями м. Коломиї і ніде не почуєте чистого українського слова, чуєте тільки, як халавурять чужі вам люди мовою московських наїздників. Всі написи головних установ також написані російською мовою. Місцева інтелігенція, яка під більшим московським впливом, також починає ломити свою прадідівську мову. Коли ідете головною вулицею, здається вам, що ви не в Коломиї, але десь наприклад у Тулі. З того зачарованого колеса випровадить вас постать гуцула чи гуцулки з бисагами, тоді ви приходите до висновку, що ви на Гуцульщині. Це є слід чотирирічної окупації московсько-большевицьких наїздників в такім українськїм місті, як Коломия.

Майже по всіх селах на терені Коломийщини є розпроваджені клуби, при яких містяться бібліотеки. Всі книжки навіянї пустою большевицькою агітаторщиною і примінення між населенням

вони не мають. По деяких селах є самодіяльно-художні гуртки, які відіграють вистави тільки побутово-господарського характеру. Час до часу з районів приїздять у більші села кінопересувки, але однак населення не цікавиться кіном, як наприклад, випадок відносно цієї справи, що стався в с. Іспас Дол. район Коломия. Дня 31.VIII.[19]48 р. приїхала в це село кінопересувка, однак через два [дні] не висвітлювано фільмів тому, що населення не хотіло відвідати. Третього дня прибув в село голова РВК Турянський, який скликав мітинг і питався людей, чому не хотіли прийти оглянути фільми. Відповіді на це питання ніхто не дав, тоді він на закінчення додав: “Вам треба козу привести, щоб ви її оглянули, а не кіно”.

В релігійному секторі.

До релігії партія ставиться дуже ворожо, хоч цього не видно так яскраво на сторінках преси, однак на різних мітингах і зборах виливаються цілі потоки брудних слів на теми релігії. По деяких підприємствах, де робітники не хотіли в свята і неділю працювати, обривали зарплату, або судили як за прогул. Різкий антирелігійний курс видно у всіх школах, де учителів і учеників переслідують, грозять усуненням з праці чи усуненням зі школи.

Щодо православного священства, яке сьогодні зайняло місце священиків греко-католиків, то воно стоїть під кожним кутом, а головно під моральним, на дуже низькому рівні. Між населенням ці священики майже не мають жодного авторитету, деякі з них – це великі розсадники аморальності, щодо жінок і пиятики. Бувають випадки, що священики є на службі агентурної роботи МГБ і на сповіді випитують про українських повстанців і про їх дії. Оскільки цей, що сповідається, не дасть бажаної відповіді, тоді священик не дає розрешення. Така постава сьогоднішнього священства не з'єднує населення духово, але його розбиває і причинюється до творення релігійних сект, або взагалі до антагонізму.

На терені Коломийщини є релігійні секти, як: баптисти, суботники, ієвангелики. До нашого руху ставляться досить прихильно, до радянської влади скрайньо ворожо. Оскільки давніше населення прямо погорджувало тими баптистами чи суботниками, сьогодні цей слід не є такий різкий, населення до них ставиться вже більш прихильно. За останній час непомітно, щоб ці секти на нашому ґрунті зростали.

Комсомол, піонери, жовтенята.

На справу організації молоді, партія звернула особливу увагу. Вона старається в комсомольські організації втягнути всю молодь всіх середовищ. За звітній час до комсомолу немає слідів

напливу, а діяльність їх почала зменшуватися, головню по селах. В середніх школах по районах зроблено сильний натиск на учнів, головню при іспитах, однак бажаної цілі не досягнуто. При іспиті в педшколі в м. Коломия зав. наросвіти Малик Валентина сказала до учнів, що деякі оскільки не впишуться в комсомол, то на початку шкільного року не прийметься до школи.

На терені Коломийщини є 4 районних і од[и]н міський комсомольський комітет.

РК ЛКСМУ¹¹¹ – Коломия.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Ковалевський Сергій	1924	укр.	СШ	Винниця	лейтенант
2	II-й секр.	Антонюк Микола	1921	--/--	4 кл.	Корнич	
3	III-й секр.	Попов Степан П.	1925	--/--	СШ	Харків	

(список неповний)

В Коломийському районі є около 250 комсомольців. З них активні в с. Пістинь Косівський район, Семаківці район Коломия, Замулинці район Коломия, в інших селах вони не є діяльні. В самій Коломій є около 600 комсомольців. Вони є розміщені в усіх середніх школах і робітничих осередках.

РК ЛКСМУ – Печеніжин.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Свищук Василь		укр.	НСШ	місцевий	
2		Іваницький Іван		--/--	СШ	--/--	
3		Голдовська Марія		--/--	СШ	--/--	
4	інструктор	Піддубний		--/--	НСШ	--/--	
5		Куць Іван		--/--		--/--	

(список неповний)

В Печеніжинському районі начислює комсомольська організація 130 членів (крім комсомольців з східних областей). За винятком району ніде комсомольська організація не проявляє активності.

¹¹¹ У тексті: ВЛКСМ.

РК ЛКСМУ – Коршів.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік народ.	нац.	освіта	місце походження	примітка
1	I-й секр.	Пухова Марія	1921	рус.	СШ		
2	II-й секр.	Щукіс	1922	-//-	-//-		
3	інстр. по уч.	Надя Василя	1922	укр.	-//-	Київ	
4	інстр. сіль. комсорг	Григорчук Іван Василя	1922	-//-	7 кл.	Лісна Слобідка	

(список неповний)

В самому районі Коршів є около 220 комсомольців (про загальний стан цілого району відомості немає). В цьому районі майже [по] всіх селах є комсомольські організації, за винятком сіл Жукотин і Велика Кам'янка. В селах комсомольські організації неактивні, за винятком Коршова, П'ядиків і Черемхів. Останнім часом в цьому районі кількість комсомольців дещо зростає в зв'язку морального заломання після зради Олесья. Всі комсомольські організації мають два рази в місяць загальні збори, якими провадять секретарі або представники з партії. За звітний час комсомольські організації переробляли "короткий курс історії ВКП(б)" і деякі статті з журналів: "Українські націоналісти на службі в Канаді", "зрадники українського народу" і т.п.

При всіх кампаніях, які проводить партія в Коломийському терені, комсомольські організації давали активну поміч, головню при кампанії хлібозаготівлі комсомольці робилися дуже активні, це признали деякі секретарі партії Печеніжського і Коршовецького р-ну.

(З Обертинського р-ну матеріяли про комсомольські організації і їх діяльність не вплинули). Орг. піонерів і жовтенят недіяльні, окрім районів.

II. ПОЛІЦІЯ:

ГО МГБ – Коломия.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	нац.	освіта	парт.	місце поход.	військ. ступінь
1	начальник	Захаров Іван	1898	рус.	вища	ч.п.	Сибір	п/полк.
2	замісник	Огорелов	1902	жид	СШ	-//-	Новосибірськ	капітан

3	слідчий	Румянцев	1909	рус.	вища	-//-	Москва	-//-
4	-//-	Назаренко	1908	укр.	НСШ	-//-	Харків	ст.лейт.
5	-//-	Кузнєцов	1902	рус.	-//-	-//-	Одеса	-//-
6	-//-	Портофілов	1900	укр.	-//-	-//-		лейт.
7	секретар	Чухнова Павліна	1921	рус.	СШ	-//-	Курськ	

РО МГБ – Коломия.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	нац.	освіта	парт.	місце поход.	військ. ступінь
1	начальник	Богданов	1902	рус.	СШ	ч.п.	Москва	капітан
2	замісник	Галелідов	1906	-//-	-//-	-//-	-//-	-//-
3	слідчий	Крот	1897	жид	-//-	-//-	Вороніж	ст.лейт.
4	-//-	Степанов	1911	рус.	-//-	-//-	Ленінград	капітан
5	-//-	Смолін	1905	-//-	-//-	-//-	Москва	ст.лейт.
6	-//-	Павлов	1912	-//-	-//-	-//-	Смоленськ	лейт.
7	-//-	Колесніков	1902	-//-	-//-	-//-	Ленінград	майор
8	-//-	Тараненко	1906	укр.	-//-	-//-	Херсон	ст.лейт.
9	-//-	Червик	1914	-//-	-//-	-//-	Одеса	лейт.

В м. Коломиї стало квартирує понад 2.500 бійців ВВ МВД, якими командує полковник (прізвище не устійнено). Цими військами час до часу доповнюють охорону доколичних районів. Коли якась операція, без огляду на район, вимагає більших сил, тоді виїзджають в дані райони. Головна зброя – це кулемети, СВТ і ППШ. ВВ МВД одержують кращі харчі від деяких військових формацій, рівно ж краще вивіновання.

В цілому Коломийському районі оперує 9 боївок ББ, котрі мають призначені свої окремі участки. Стан кожної боївки 9-18 чол., зброя переважно автоматична. Майже всі дуже активні, їхні операції позначаються тим, що днем роблять сильні труси та облави лісом, селом і полем, нічю засідки і стежі. Останнім часом примінили партизанську тактику, свою присутність в даному терені маскують як і партизани.

РО МГБ – Печеніжин.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	нац.	освіта	парт.	місце поход.	військ. ступінь
1	начальник	Чернявський		рус.		ч.п.	Схід	ст.лейт.
2		Вадізов		-//-		-//-	-//-	-//-
3	оперативник	Звйоздев		-//-		-//-	-//-	-//-
4	-//-	Мільков		-//-		-//-	-//-	капітан
5	-//-	Коломийко		укр.		-//-	-//-	ст.лейт.
6	-//-	Козлов		рус.		-//-	-//-	-//-
7	-//-	Кардельов		-//-		-//-	-//-	-//-
8	-//-	Москальов		-//-		-//-	-//-	-//-

Охорона районного центру в Печеніжині становить 60 бійців ВВ МВД. Нач. гарн. кап. Кравцев, крім цього гарнізону є ще гарнізон в с. Сопів, число бійців завсігди змінюється в зв'язку з операціями на цілому терені. Приблизне число 30-50 бійців. В с. Ковалівка є охорона шахти, яка начисляє 30 бійців ВВ МВД.

В цілому районі діє 5 боївок ББ, які своєю тактикою дорівнюють боївкам, що оперують в Коломийському районі.

РО МГБ – Коршів.

За звітній час не вплинуло до схеми жодних перемін.

Охорона районного центру начисляє 100 бійців ВВ МВД. З цього гарнізону створено 9 боївок ББ, які є дуже активні в цілому районі. Крім цього, діє ще на терені Коршівського р-ну дві боївки, які мають свій сталий осідок в Коломиї.

В с. Іванівці стоїть гарнізон, стан 40 бійців, який займається вирубкою ліса і провадить операції проти нашого руху.

В с. Товмачик стоїть гарнізон, стан 9 чоловік. Мають це саме завдання, що й гарнізон в с. Іванівці.

В с. П'ядики перепроводжується старшинський вишкіл, стан 40 бійців. Це переважно молодий елемент зі Сходу і майже всі партійні.

В с. Годи стоїть гарнізон, стан 8 бійців, він охороняє колгосп і рівночасно робить засідки і стежі в цілому селі.

В с. Кам'янка Велика стоїть гарнізон, стан 8 бійців, він охороняє підсобне господарство. Завдання це саме, що в гарнізону в с. Годи.

РО МГБ – Обертин.

(Відомостей про РО МГБ Обертин за звітній час не одержано).

На цілому терені Коломийщини проти нашого руху провадить боротьбу звиш 3.000 бійців ВВ МВД. Тактика операцій майже одинакова по всіх районах, як в районі Коломийським. Операції в районі Обертинським дещо змаліли в зв'язку з упадком нашого руху через зраду Олеся.

За звітній час число стрибків побільшено в деяких районах, як в Коломийським і Коршовецьким. Партія натиснула на організацію стрибків тому, що вони мають бути охороною майбутніх колгоспів. Силою терору вдалося зорганізувати стрибків в сліду ючих селах Коломийського р-ну: в сс. Матіївці, Перерів, Корнич, Воскресінці, Дебеславці і Залуче.

В Печеніжському районі не вдалось зорганізувати ні в жодному селі. В цьому районі існують істребительні баталіони в с. Сопів, в с. Княждвір. Вороже наставлені до нас стрибки в с. Сопів.

В Коршовецькому районі є істребительні баталіони майже в кожному селі, однак активності жодної не проявляють.

В Обертинському районі істребительних баталіонів по селах не було, за винятком села Чортівців. Який сьогодні стан після зради Олеся, то відомости немає.

Операції і бойові дії по відношенню до українського населення і нашого руху переводжено в більшості невеликими групами і опербоївками.

Місяць – липень 1948 р.

Облави:

Дня 30.VI.[19]48 р. в р-н Яблонівський 25 больш[евиків] зробили облаву днем на присілку Ліску. Ночєю шукали по стайнях та по оборогах, а другого дня потоками і лісом на присілку Гора.

Дня 2.VII.[19]48 р. в с. Слободі [Рунгурській] район Печеніжин 15 большевиків зробили облаву краєм лісу від села. В облаві знайдено криївку станичного Гороха, однак нікого в ній не було.

Дня 2.VII.[19]48 р. в с. Товмачик район Коршів 12 большевиків під командуванням оперативника майора Акутського зробили облаву селом і полем.

Дня 6.VII.[19]48 р. в с. Іванівці район Ланчин опербоївка ст. лейт. Єрофеева зробила облаву лісом, а вечером засідку біля могили.

Дня 15.VII.[19]48 р. в с. Підлісне 15 большевиків під ком. опер. Баранова зробили облаву краєм села і лісом. В лісі стріляли до цивільних людей, які косили сіно. Цього самого дня опербоївка Гусакова зробила облаву в с. Сідлиськах, а вечером засідки в цьому самому селі.

Дня 16.VII.[19]48 р. опербоївка Гусакова зробила облаву в лісі Маріянка.

Дня 17.VII.[19]48 р. опербоївка Акутського зробила облаву в с. Товмачик і лугами понад Прут.

Дня 19.VII.[19]48 р. Коршівська опербоївка під командуванням оперативника Аленіна зробила облаву в лісі Кацабина і в лісі Цементів ліс.

Дня 20.VII.[19]48 р. опербоївка Аленіна зробила облаву в лісі біля с. Хлібичин [Лісний].

Дня 24.VII.[19]48 р. опербоївка Акутського зробила облаву в лісі біля с. Товмачик.

Дня 25.VII.[19]48 р. опербоївка Гусакова зробила облаву в лісі Хлібичинським та Скупівським.

Дня 28.VII.[19]48 р. 25 большевиків під командуванням оперативника Баранова зробили облаву в лісі Маріянка і Цементів.

Дня 30.VII.[19]48 р. ця сама група зробила облаву в с. Слобідка Лісна на присілку Млинці.

Т р у с и:

Дня 1.VII.[19]48 р. в с. Королівка опербоївка Тимофієва зробила труси в трьох госп. за криївками. При перешуці оперативник Тимофієв зустрів на дорозі обідраного хлопця і запитався, чому такий обідраний. Хлопець відповів, що є бідний і батьки не мають за що купити. Тимофієв у дальшій розмові сказав, що дасть йому багато грошей на убрання, лише нехай скаже, де перебувають і заходять бандери. Тоді хлопець відповів: “Не хочу ваших грошей і не буду зрадником свого народу”. Тимофієв на це не відповів нічого.

Дня 4.VII.[19]48 р. в с. Хімчин район Косів опербоївка ст. лейт. Куріцина робила перешук хатами на присілку Гвізд. Трус тривав два дні.

Дня 7.VII.[19]48 р. в с. Трійця район Заболотів опербоївка ст. лейт. Лещова робила сильний трус хатами і потоками, шукаючи криївок.

Дня 9.VII.[19]48 р. в с. Перерів опербоївка ст. лейт. Тараненка зробила трус хатами. Головна ціль – це горілка.

Дня 11.VII.[19]48 р. в с. Пістинь опербоївка Касаткіна зробила сильні труси хатами, від ліса на присілку Діл.

Дня 11.VII.[19]48 р. в с. Пилипи опербоївка Тимофієва зробила перешук крайними хатами, як рівно ж на краю ліса.

Дня 14.VII.[19]48 р. в с. Королівка опербоївка Тараненка зробила перешук в родини кущового Шепеля.

Дня 20.VII.[19]48 р. в с. Корнич ця сама опербоївка робила перешуки в підозрілих хатах.

Дня 20.VII.[19]48 р. в с. Хімчин район Косів опербоївка Куріцина зробила перешуки в підозрілих хатах.

Дня 21.VII.[19]48 р. в с. Слобідка Лісна опербоївка Баранова зробила перешуки на присілку Гряди і Лани.

Арештування:

Коломийський район. В цьому районі впродовж місяця липня заарештовано 159 осіб, з того 152 випущено, а 7 засуджено. В деяких селах МГБ арештувало більшу кількість людей лише для того, щоб прикрити своїх агентів, з якими зв'язуються. Три особи заарештовано в зв'язку з утечею з Сибіру, а чотирьох, що виробляли горілку.

В Печеніжському районі відбулося около 50 арештувань в зв'язку з нашим рухом і за горілку. Деяких заангажовано до співпраці з МГБ, однак всіх випущено.

В Коршовецькому районі відбулося около 20 арештувань, це в зв'язку з нашим рухом, за горілку і два за зброю. Кількість випущених та засуджених невідома, як рівно ж невідомо про скількість арештувань в Обертинському районі.

Засідки:

Дня 1.VII.[19]48 р. в с. Матіївці опербоївка Тараненка зробила засідку на перехрестю доріг. На засідку вийшли два цивільні хлопці, яких большевики сильно побили і пустили.

Дня 12.VII.[19]48 р. в с. Королівка 6 большевиків (команданта не устійнено) зробили засідку біля крайних хат села. На засідку вийшов громадянин Магас Іван, в якого зграбували 400 крб., ще й до того сильно побили.

Дня 16.VII.[19]48 р. в с. Трійця район Заболотів опербоївка Лещова зробила засідку біля госп. Гавдічака Миколи. В нього були два хлопці, які прийшли до доньки цього господаря. Хлопці дещо говорили з дівчиною, а большевики підслухували їхню розмову. Коли хлопці відходили, од[и]н большевик вистрілив з автомата, де ранив одного хлопця і большевика. Другого дня обидвох забрано до лічниці.

Дня 25.VII.[19]48 р. в с. Ключів Великий опербоївка Кардельова зробила засідку на присілку Багна. На засідку вийшли повстанці і відчинився бій. В бою паде од[и]н большевик, а між повстанцями двох легко ранених. Другого дня большевики в числі 60 чоловік зробили сильний трус на цьому присілку.

В Коломийському районі, після реєстрації районного звіту, в цілому районі зробили большевики 37 засідок, однак всі були безуспішні. Найбільше засідок большевики зробили в сс. Пістинь район Косів, Микитинці район Косів, Іспас, Грушів, Воскресінці – району Коломийського.

В Печеніжському районі більшовики зробили, після реєстрації районного звіту, за м. липень 65 засідок. Найбільш засідок було в сс. Княздвір і Стопчатів.

В Коршовецькому районі, після реєстрації районного звіту, зроблено більшовиками за м. липень 38 засідок. Найбільш засідок зроблено в сс. Товмачик, Раківчик, Слобідка Лісна й Іванівці. Всі засідки не дали більшовикам жодних успіхів. Треба відмітити, що багато засідок було зроблено більшовиками, які не зістали розшифровані.

Провокації:

Дня 2.VII.[19]48 р. група провокаторів в с. Молодятин побили сильно господаря Жупника Петра. Між провокаторами був заловлений через Олесь стрілець Хорт, він почав провокувати господаря, щоб подав йому зв'язок, коли цей відмовився, почали бити.

Дня 6.VII.[19]48 р. провокативна група, з якою був зрадник Олесь, старалася спровокувати людей, питали за зв'язком до станичного Довбуша, однак успіху не мали (в с. Мишин).

Дня 8.VII.[19]48 р. в с. Мишин знова появилася провокативна група, між якою був зрадник Олесь. Біля 2-ої години вночі господар Кавацюк Іван вийшов на подвір'я з хати і в той час провокатори обскочили його і почали натискати його, щоб цей дав їм зв'язок до Довбуша. Коли госп. нічого не сказав, заарештували його і попровадили до Народного Дому. В цей час підійшла друга група і господар пізнав у шкіряній куртці зрадника Олесь. Олесь відкликав оперативника Кардельова набік і щось довго з ним говорив, розмахуючи при тім дуже руками. По розмові вернув Кардельов до господаря і почав дещо питати – чи тобі відомо, що наш весь український провід сидить за кордоном, їсть і п'є і дожидає війни, якої ще зараз не буде, всі провідники ОУН, які знаходяться в УРСР – це свої люди, вони з нами співпрацюють. Над ранком господаря звільнено.

Дня 9.VII.[19]48 р. в цім самім селі ця сама група рівно ж проковувала деяких людей по селі. Операції проводять звичайно на тих кутах, де Олесь знав, що раніше перебували повстанці. Вірив, що знані йому кути і різні місця повстанці не залишили.

Дня 26.VII.[19]48 р. в с. Вербіж Вижний чотири перебрані провокатори старалися спровокувати людей і говорили, що вони втекли з тюрми і змальовували страшні картини нужди, що буде незадовго війна і пайдьошники будуть утікати на зломання карку. Спровокувати нікого не вдалося.

Місяць – серпень 1948 р.

Облави:

Дня 1.VIII.[19]48 р. в с. Мишин 80 большевиків зробили облаву в селі і по полях.

Дня 2.VIII.[19]48 р. 50 большевиків з Коршівського р-ну під командуванням кап. Баранова зробили облаву в сс. Станіславівці, Сідлиськах і в лісі Маріянка. Сильні операції проходили впродовж тижня. Большевики квартирували в лісі.

Дня 8.VIII.[19]48 р. опербоївка Тимофієва зробила облаву селом¹¹² і потоками краєм села.

Дня 9.VIII.[19]48 р. на терені між селами Кропивищі-Пилипи-Грушів 30 большевиків зробили облаву лісом і полями.

Дня 9.VIII.[19]48 р. опербоївки Аленіна і Баранова зробили облаву в лісі Маріянка, Кацабина і Цементовім.

Дня 10.VIII.[19]48 р. 20 большевиків з Коломиї зробили облаву полями і в селі Кам'янці Малій.

Дня 11.VIII.[19]48 р. в с. Пістинь опербоївка Касаткіна зробила облаву на присілках Діл, Озірна, Тереміж і Прилуче.

Дня 13.VIII.[19]48 р. в районі Печеніжин 40 большевиків зробили облаву полем і лісі т.зв. Дуброва.

Дня 17.VIII.[19]48 р. 18 большевиків під ком. оперативника Кокоріна зробили облаву полем і в с. Черемхів, при цьому зробили сильний трус в госп. Чепеля Дмитра і побили вагітну жінку.

Дня 19.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Великий 60 большевиків зробили облаву полем та потоками і селом.

Дня 20.VIII.[19]48 р. в с. Пістинь опербоївка Касаткіна зробила облаву корчами довкола села.

Дня 22.VIII.[19]48 р. Ланчинська опербоївка під ком. Єрофєєва зробила облаву в лісі Івановецькім, а опісля на присілку Рубань в с. Іванівці.

Дня 26.VIII.[19]48 р. в с. Мишин 30 большевиків зробили облаву селом і полями, в селі зривали антибольшевицькі карикатури, які в той час появилися.

Дня 28.VIII.[19]48 р. в с. Мишин 50 большевиків зробили облаву на присілку Гора.

Дня 29.VIII.[19]48 р. обласний спецвідділ в числі 25 чоловік зробили облаву в лісі Маріянка. Опісля в нім квартирували і робили перевірки впродовж 3-х днів.

Дня 30.VIII.[19]48 р. 30 большевиків зробили облаву полями поблизу с. Тростянка.

¹¹² Так у тексті.

Труси:

Дня 3.VIII.[19]48 р. 9 большевиків провели труси в с. Воскресінці у вісьмох господарів.

Дня 7.VIII.[19]48 р. в с. Микитинці опербоївка Касаткіна зробила труси в двох господарів. Опісля ніччю перевіряли хати на присілку Горішний кут.

Дня 8.VIII.[19]48 р. в с. Слобідка Лісна опербоївка Баранова провела труси по деяких хатах, а вечером засідки.

Дня 13.VIII.[19]48 р. опербоївка Касаткіна провела труси в 13 господарствах.

Дня 14.VIII.[19]48 р. 40 больш[евиків] в с. Стопчатів зробили перешук на присілку Борисівка і в шахтах під землею.

Дня 14.VIII.[19]48 р. в с. Товмачик опербоївка Баранова зробила труси в п'ятьох хатах.

Дня 15.VIII.[19]48 р. в с. Іспас опербоївка Тараненка зробила ґрунтовний трус в госп. Гоянюк Якова.

Дня 16.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Великий 18 больш[евиків] зробили перешук в хатах на куті Багні і полем. На полі знайдено забитого чоловіка.

Дня 19.VIII.[19]48 р. в с. Матіївці опербоївка ст. лейт. Даниленка провела трус в чотирьох господарствах, рівно ж ходили кукурудзами довколо села.

Дня 20.VIII.[19]48 р. в с. Матіївці опербоївка ст. лейт. Даниленка зробила трус в двох господарствах.

Дня 21.VIII.[19]48 р. в с. Корнич опербоївка Даниленка робила перешук в деяких підозрілих хатах і по кукурудзах.

Дня 21.VIII.[19]48 р. в с. Дебеславці в год. 2-й ніччю опербоївка Березньова провела ґрунтовний перешук в госп. Дем'янюк Марії.

Дня 21.VIII.[19]48 р. в с. П'ядики гарнізон (в числі 40 чоловік, які проходять старшинський вишкіл) запримітив хлопців, що розкидали протиколгоспні листівки. Деякі з гарнізону стали стріляти, однак хлопці втекли. Другого дня зробили сильний трус по хатах і стодолах, при цьому в госп. Гнатюк Дмитра знайшли пістоль. Господаря арештовано і через три дні випущено.

Дня 22.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Великий 20 больш[евиків] зробили трус на куті т.зв. Либина.

Дня 26.VIII.[19]48 р. в м. Коломиї 50 больш[евиків] провели труси по домах і городах. Ніччю так само перевіряли всі доми і проводили контроль книжок, які знайдено в кімнатах.

Дня 26.VIII.[19]48 р. в с. Микитинці район Косів опербоївка Касаткіна зробила ґрунтовний перешук на двох господарствах.

Дня 30.VIII.[19]48 р. в с. Слобідка Лісна опербоївка Баранова зробила труси хатами на присілку Гряда.

Арештування:

В Коломийському районі впродовж місяця серпня було заарештовано 31 особа, з того 27 осіб звільнено, а чотирьох сидять в тюрмі в Коломиї.

В Печеніжському районі заарештовано около 15 осіб, з того одного засуджено на 20 років, який дався спровокувати провокативній групі, чотирьох вислано на Сибір, це були втікачі з Сибіру, решту випущено.

В Коршовецькому районі відбулося около 18 арештувань, з того дві особи засуджено по 4 роки тюрми за прогул праці, решту випущено.

Багато з цих арештованих осіб заангажовано до співпраці з МГБ, які були підозрілі в зв'язку з нашим рухом. Тому, що вони погодилися на співпрацю, їх випущено.

Засідки:

Дня 1.VIII.[19]48 р. в с. Марківка приїхала опербоївка Метушова, яка розкидала хрести з [могил] упавших повстанців, а вечером робила засідки на краю села від с. Молодятин.

Дня 3.VIII.[19]48 р. в с. Слободі [Рунгурській] 9 больш[евиків] зробили засідку при дорозі на присілку Сухий. На засідку вийшов станичний цього села Бук, який від першого большевицького вогню зістав вбитий, а заст. д. Точний (Батяр) зістає тяжко ранений і самий дострілюється.

Дня 10.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Малий 20 больш[евиків] зробили засідку, частина з них ходила селом і співала різні пісні. Большевики дізналися, що завжди сільські хлопці співають пісні і співом дають знати повстанцям, що в селі немає большевиків.

Дня 29.VIII.[19]48 р. в с. Тростянка опербоївка Тимофієва зробила засідку на пільній стежці. На засідку вийшло трьох повстанців і в бою зістав ранений станичний Воробець. По большевицькій стороні втрат немає.

В Коломийському районі большевики зробили (після районного звіту за м. серпень) 35 засідок, які всі були безуспішні.

В Печеніжському районі большевики зробили 62 засідки (після районного звіту з м. серпня).

В Коршовецькому районі большевики зробили 45 засідок (після рай. звіту).

Засідки відбувалися в досить строгій конспірації, учасники засідок від 6-30 чоловік.

Провокації:

Дня 10.VIII.[19]48 р. в с. Королівка двох провокаторів шукали зв'язку до повстанців, при цьому говорили, що вони приходять від Проводу і мають передати важні накази.

Дня 12.VIII.[19]48 р. в с. Княждвір на куті т.зв. Хатки провокативна група, з якою був зрадник Олесь, в числі 15 чоловік, спровокували цивільного хлопця Григорця Степана. Провокатори говорили, що не можуть дістати ніде зв'язку від того часу, як зістали розбиті в Жаб'ю. Хлопець сказав, що знає одного, який може їх пов'язати і запровадив до Бакая Петра. Бакай, коли його викликали через вікно, вийшов з крісом на подвір'я (був стрибком). Провокатори відібрали у нього кріс і вдвох разом з ним вертаються до хати. По якійсь часі провокатор, що був на стійці, дає знати у вікно, що близько большевики, провокатори втікають і залишають в хаті палатку та шапку. Зараз по їх втечі прибігають большевики і запитуються Бакая, хто в нього був. Бакай признається, що були бандери. Його починають бити і підвішують на шнурі, терору не переносить і признається, що купував бефони і що до нього заходять повстанці. Спровокованого Бакая засуджують на 20 років тюрми.

Дня 13.VIII.[19]48 р. в с. Слободі [Рунгурській] провокативна група заквартирувала в корчах над селом, на них вийшов молодий хлопець, якому сказали, щоб дав зв'язок до станичного Лютого. Коли хлопець сказав, що не знає, почали його бити і підвішувати. Надвечір хлопця відпущено.

Дня 15.VIII.[19]48 р. в с. Вербіж Вижний провокативна група в числі 40 чоловік, розділившись на менші групи, старалась спровокувати людей. Ходили попід вікна і просили їсти. Коли хто не хотів відчинити дверей, били вікна і ломили двері. Всім господарям наказували винести їсти в Сопівський ліс. Цього вечора стрінулися з повстанцями, в перестрілці повстанці відступили. Слідуючого дня провокативна група квартирувала в Сопівським лісі, однак з господарів ніхто їсти не виносив.

Дня 15.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Великий від с. Мишин квартирувала провокативна група, між якою був Олесь. Вони спровокували батька повстанця Гордого і маму та брата повстанця Голуба. Батько Гордого розказав про героїзм Гордого, як то він вбив двох большевиків, а брат Голуба казав, що принесе зараз їм харчі і має сховано 200 набоїв. Коли хлопець пішов в село по харчі, люди сказали, що це провокативна група і хлопець більше не вертався.

Треба відмітити, що ці провокатори були зібрані цілком погуцельськи, принесли до хати одного раненого провокатора і ка-

зали, що це ранений в горах провідник Борис. Така сцена зворушила людей і тому вони до всього призналися.

Дня 16.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Великий провокативна група з Олесем заквартирувала у повстанця Хвильового. Хоч мати Хвильового знала, що Олесь зрадив, при його гарних і підлесних словах призналася, що знає, де квартирують хлопці. Ця жінка ходила селом, питала за зв'язком до свого сина та переконувала людей, що Олесь не здався, бо він уже в мене квартирує два дні, а большевики до мене не приходять.

Дня 16.VIII.[19]48 р. в с. Рунгори вночі зайшло 60 большевиків. Між ними були провокатори. Большевики другого дня перевіряли довкруги ліс, а провокатори ходили двома групами в селі і провокували людей. Казали, що вони розбиті в Жаб'ю, голодують і не можуть ні з ким пов'язатися. Люди їм не вірять і гадають, що вони провокатори, цураються нас. Ми є борці за вільну Україну. Коли з людей ніхто не дався спровокувати, почали сильно бити і вішати. Так оперували до 25.VIII.[19]48 р.

Дня 16.VIII.[19]48 р. в с. Стопчатів район Яблонів до господаря Грикули С. зайшла провокативна група, між якою був зрадник Бучок. Вони вилізли на оборіг і казали, що будуть в нього квартирувати і щоб господар на другий день виніс їм добрих харчів. Господар відразу пізнав провокаторів і рано пішов до району і зголосив на МГБ. Зараз прийшов оперативник з большевиками, обскочили оборіг, а коли добре приглянулися, то пізнали своїх товаришів. Господареві сказали, що бандери повтікали і нехай він вдома не ночує, бо прийдуть бандери і вб'ють.

Дня 17.VIII.[19]48 р. в с. Мишин провокатори спровокували жінку сл.п. друга Лева Максим'юк Рузю. Вона винесла їм їсти в корчі і почали її питати про повстанців. Жінка дещо призналася, тоді вони зв'язали руки, заткали рот і вечером забрали в ліс. Протягом чотирьох днів її тримали в лісі і сильно били. При кінці кинули побиту з ранами на купу мурашок, однак вона вже більше нічого не признавалася. По чотирьох днях привели в село і пустили. Цього самого дня спровокували дівчину Федчук Евдокію, [яка] ходила по селу і збирала для них харчі.

Дня 17.VIII.[19]48 р. провокативна група в с. Молодятин прийшла до госп. Сметанюка Миколи, написали записку до сестри повст. Ясеня. Господар відніс записку, однак ніхто не прийняв. Цього самого дня вони відійшли.

Дня 18.VIII.[19]48 р. в с. Княждвір зайшла провокативна група в числі 6 чоловік, з якою був зрадник Олесь. Олесь зайшов до господаря Куцуняка Дмитра і почав його питати, чи він був в

стрибках. Коли Куцуняк сказав, що був, Олесь почав його бити і казав, що Куцуняк видав стан. Дона і взяв 500 крб., врешті почав і вішати. Однак Куцуняк нічого не признався.

Дня 18.VIII.[19]48 р. в с. Ключів Великий провокатори в числі 8 чоловік заквартирували в одного господаря. Господаря послали в розвідку та за харчами. Од[и]н провокатор робив стійку з далековидом у скритому місці. Увечері старалися спровокувати Ковцуняка Василя, госп. не хотів пустити до хати, вони виломали двері та сильно госп. побили.

Дня 18.VIII.[19]48 р. в с. Уторопи провокативна група старалася спровокувати одного господаря, в якого квартирували через цілий день. Господаря питали [про] різні справи, при кінці запитали, щоб уважав він на подвір'ю, щоб часом большевики не зайшли. Господар відповів, пощо вас пильнувати перед большевиками, коли ви сами большевики.

Дня 18.VIII.[19]48 р. на терені Коршівського району появилася обласна провокативна група в числі 120 чоловік. Групою командував полковник (прізвище не устійнено), між ними був зрадник Олесь. Вони заїхали в с. Боднарівка, де квартирували конспіративно через цілий день, а вечером пішли в сс. Станіславівку і Сідлиська. Довкруги сіл давали застави, а 20 провокаторів пішли в село і збирали харчі для УПА. Люди не сподіваючись, що це провокатори, давали харчі і деякі призналися, що до них заходять повстанці. Між іншими дався спровокувати Сокирук Михайло, який крився на власну руку. Сокирука забирають до лісу і при сильних тортурах признається, де скривався і коли до нього заходили повстанці. Вечером Сокирукови вдалося втечи. Він розказував, що коло провокаторів був якийсь хлопець, якого больш[евики] через цілий день тортували. Вибирали очі, різали пальці та п'яти, та пекли на вогні. Вечером провокативна група відійшла на Велику Кам'янку (Справа Сокирука ще не просліджена).

Дня 19.VIII.[19]48 р. в с. Іспас група провокаторів старалася спровокувати голову с/р Гаврилюка Михайла. Викликали з хати і хотіли повісити за це, що дуже добре виконує накази большевиків і не дає помочі для УПА. Опісля дещо злагідніли і просили, щоб дав їм дещо їсти, бо дуже голодні. Говорили, що вони в Космачі зістали розбиті і од[и]н з них мав перев'язану руку, а другий голову. Провокація не дала їм успіху.

Дня 20.VIII.[19]48 р. в с. Товмачик і на присілку Товмачика Майданик та в с. Іванівці заквартирували провокатори в числі 50 осіб, які постійно оперували в цих селах до 28.VIII.[19]48 р. В цей час вдалося їм спровокувати кілька людей в с. Товмачик і

на присілку Майданик. На присілку Майданик Мочернюк Евдокія погодилася пов'язати їх з повстанцями, а головню зі Спартаном і Бурею. Пішла з ними до с. Іванівці, однак почало свитати і заквартирували в лісі. По полудню сказали їй іти додому і два провокатори підпроваджували її лісом. На протязі пів кілометра посипалися по них стріли і крики: "Здайсь бандьоро". Провокатори піднесли вгору руки і од[и]н крикнув, що ранений, їх роззброєно і почали допитувати, хто їм давав поміч. Провокатори сказали, що дівчина, тоді од[и]н з больш[евиків] сказав дівчині втікай, щоб тебе не побачив командир, бо заарештує. Дівчина втекла та говорила в с. Іванівці, щоб люди вважали, бо в цім бою, що тепер був в лісі, здалося двох повстанців і всьо сиплять.

Дня 20.VIII.[19]48 р. в с. Кіданч зайшла провокативна група з зрадником Олесем до Дорундяка Михайла. Говорили, що вони розбиті і шукають зв'язків до повстанців. Госп. признався, що знає одного хлопця, котрий їх напевно пов'яже. Провокаторам дано їсти і Олесь приходить близько господаря, питає його, чи не пішов би в повстанці. Він сказав, що пішов би, але якийсь Олесь здався, тому він тепер нікому не вірить. Коли повечеряли, Олесь сказав, щоб госп. вів до того хлопця і цей повів, однак до хати не хотів ніхто впустити. Провокатори вибили вікно і опісля увійшли до хати. Олесь почав просити їсти і латки, щоб дали йому залатати сподні. В хаті ніхто не хотів нічого дати, тоді надворі зробився рух і він почав втікати, лишаючи за собою торбу і палатку. Господиня викинула ці речі надвір, а сама замкнула двері і лягла спати.

Дня 20.VIII.[19]48 р. в с. Вербіж Нижний появилася провокативна група в числі 15 чоловік. Вони зайшли до госп. Долішняк Івана, в якого був його сусід. На господаря і на його сусіда накинули на голови палатки і почали бити. Госп. взяли на город, почали протоколувати, тягати за волосся і за вуса, питаючи за зв'язками до повстанців. З сусідом робили це саме, казали, щоб повів до одного господаря, однак господар не пустив до хати. Ранком Долішняк пішов на МГБ до району і зголосив, що з ним робили. На МГБ сказали, що це були бандери.

Дня 20.VIII.[19]48 р. в с. Вербіж Вижний група провокаторів виломилла двері в госп. Тимосишин Федора і питалися його за дд. Земляком та Веселим. Госп. не дався спровокувати, хоч як большевики били та вшали.

Дня 21.VIII.[19]48 р. в с. Рунгори провокативна група, яка квартирувала близько цього села, стрінулася з повстанцями і в бою од[и]н провокатор зістав вбитий. Большевики стягнули трупа в село і казали, що це бандера. На другий день в цім самім

селі провокатори в лісі спровокували дві жінки. Жінки винесли їм їсти і вони їх відпустили, кажучи, що прийдуть вечером, тільки нехай віднайдуть зв'язок до станичного Лютого. Вечером жінки довідалися, що це провокатори і повтікали з хат. Провокатори зайшли до їх хат, побили вікна, поломили двері і в середині зробили страшну масакру.

Дня 22.VIII.[19]48 р. в с. Вербіж Нижний ходила провокативна група і провокувала людей. На дорозі стрінули 15-літнього хлопця і відразу закинули шнурок і почали вішати, в той час хтось збоку засвітив лямпою, хлопець вирвався з-під шнурка.

Дня 22.VIII.[19]48 р. в с. Стопчатів район Яблонівський група провокаторів прийшла до госп. Дунича Михайла і просила їсти. Коли господар не хотів дати, взяли шнур і почали вішати, кажучи, що господар співробітник з МГБ. Опісля зняли шнур, добре вибили і пішли.

Дня 23.VIII.[19]48 р. в с. Вербіж Вижний провокативна група ходила селом попід хати та просили в людей, щоб пустили їх до хати. Коли ніхто не хотів пустити, поломили трьом госп. двері, господарів побили майже до безтями і відійшли.

Дня 27.VIII.[19]48 р. в с. Воскресінці зайшла група провокаторів в числі 14 чоловік і провокували людей. По деяких хатах жадали від людей компромітуючих матеріалів на голову с/р і на інших людей, що вони є співпрацівниками МГБ. Спровокуватися ніхто не дав.

Дня 27.VIII.[19]48 р. в с. Кіданч [зайшла] провокативна група в числі 18 чоловік, між якою був зрадник Олесь. Забрали секретаря с/р, списали на нього протокол і пустили. Оперували ще три дні, однак спровокувати не вдалося нікого. Цього самого дня провокатори виломили двері в госп. Ткачука Миколи (партійного), забрали з хати все убрання, а його зв'язали, кинули на машину і забрали в район.

Дня 27.VIII.[19]48 р. в с. Марківка провокатори побили сильно жінку за те, що не хотіла пов'язати їх з повстанцями, при цьому говорили, що з такими людьми дуже тяжко здобути Самостійну Україну.

В м. серпні провокативні дії большевиків набрали дуже великих розмірів. У звіті подано дії провокативних груп, коли вони вживали терору, або коли їм вдалося спровокувати. Ці провокативні акції принесли велике заломання в цілому терені. Населення не могло опам'ятатися від ударів, що їх нанесено большевиками після зради Олеся, а коли появилися такі страшні акції зі сторони провокаторів, майже цілком було заломане. МГБ знало, що

Організація не випустить з рук терену після зради Олеса і щоб не дати можливості знова опанувати терен, робило все, що тільки було в спроможності.

М. вересень 1948 р.

Облави:

Дня 1.IX.[19]48 р. в сс. Дебеславці і Ганів 60 большевиків під командуванням ст. лейт. Березньова зробили облаву в селах і по полях.

Дня 1.IX.[19]48 р. в с. Мишин 80 больше[евиків] зробили облаву на центрі села і на куті від с. Ковалівка.

Дня 2.IX.[19]48 р. в с. Ключів Великий 20 больше[евиків] зробили облаву в лісі і знайдено закопаних двох трупів. Під час облави зганяли людей, щоб пізнавали трупів, однак нікого не впізнали.

Дня 4.IX.[19]48 р. в с. Грушів 60 больше[евиків] зробили облаву в лісі і краєм села.

Дня 4.IX.[19]48 р. Коршівська боївка Мойсеева в числі 40 чоловік зробила облаву лісом Маріянка і Березиною.

Дня 6.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці 140 больше[евиків] зробили облаву, якою командував майор (прізвище не устійнено).

Дня 6.IX.[19]48 р. Коршівська боївка Гусакова зробила облаву в лісі біля Коршова.

Дня 7.IX.[19]48 р. опербоївка Кокоріна зробила облаву в с. Товмачик, цього самого дня в с. Скопівці опербоївка Косецького зробила облаву. Під час облави звела бій з повстанцями, однак жертв по обидвох сторонах не було.

Дня 8.IX.[19]48 р. Коршівська боївка Баранова зробила облаву в лісі Цементовім і Маріянка.

Дня 9.IX.[19]48 р. 20 больше[евиків] з Коршова зробили облаву лісами: Кацабиною, Ксуччиною і Городком.

Дня 9.IX.[19]48 р. 60 больше[евиків] зробили облаву селами: Грушів, Тростянка, Залуче, Пилипи, Кропивищі і Гуцулівка. Облава проходила через два дні.

Дня 10.IX.[19]48 р. в с. Рунгори 17 больше[евиків] зробили облаву лісом т.зв. Решетів.

Дня 12.IX.[19]48 р. 60 больше[евиків] зробили облаву в сс. Трач і Кривоброди.

Дня 13.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці опербоївка Тараненка зробила облаву і зловили 10 молодих хлопців. Їх забрали до Коломиї, дали зброю, як істребителям.

Дня 14.IX.[19]48 р. в с. Уторопи на куті Грабник (район Яблонів) опербоївка Іваненка зробила облаву, а вечером поділилися на дві групи і провокували людей.

Дня 14.IX.[19]48 р. в с. Молодятин 70 больш[евиків] зробили облаву в лісі від с. Саджавка. Другого дня ця сама група зробила облаву в самому селі.

Дня 16.IX.[19]48 р. в с. Матіївці 15 больш[евиків] під командуванням Тараненка зловили 15 мужчин, їх забрали до Коломиї і озброїли, як стрибків.

Дня 16.IX.[19]48 р. 28 больш[евиків] під командуванням Акутського з Коршівського гарнізону зробили облаву в лісі Маріянка. Цього самого дня Ланчинська опербоївка Єрофеева зробила облаву в Івановецькім лісі.

Дня 20.IX.[19]48 р. 70 больш[евиків] з Коршівського гарнізону зробили облаву лісом біля с. Станіславівки.

Дня 21.IX.[19]48 р. в с. Мишин 90 больш[евиків] зробили облаву селом і полем. Під час облави заарештували Кузьменка Лукина, який мав знимку стан. Довбуша. Його придержано в районі два дні, добре вибили і пустили.

Дня 28.IX.[19]48 р. 15 больш[евиків] зробили облаву в с. Мишин на долішньому куті.

Труси:

Дня 1.IX.[19]48 р. в с. Ганів 45 больш[евиків] під командуванням Березньова провели сильні труси в трьох господарствах.

Дня 1.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці 10 больш[евиків] зробили ґрунтовний перешук на трьох господарствах. Під час перешуку копали рови біля будинків.

Дня 1.IX.[19]48 р. в с. Королівка 25 больш[евиків] під командуванням Тараненка провели ґрунтовний перешук в трьох господарствах.

Дня 1.IX.[19]48 р. в с. Стопчатів район Яблонів 15 большевиків зробили ґрунтовний перешук в центрі села і на куті Гора.

Дня 2.IX.[19]48 р. в с. Княждвір опербоївка Коломийка зробила ґрунтовний перешук на куті Баня.

Дня 3.IX.[19]48 р. в с. Ключів Великий опербоївка Кардельова зробила ґрунтовний перешук хатами на куті Либина.

Дня 3.IX.[19]48 р. в с. Сідлиська опербоївка Аленіна зробила перешук крайними хатами.

Дня 4.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці опербоївка Тараненка перевела ґрунтовний перешук на двох господарствах, міряли навіть грубість стін.

Дня 4.IX.[19]48 р. в с. Микитинці опербоївка Голубінова з Косова впродовж двох днів робила перешук хатами в цілому селі.

Дня 4.IX.[19]48 р. в с. Мишин 65 больш[евиків] зробили перешук на куті Багна та Лази. Вечером ця сама група зробила засідки на цих самих кутах.

Дня 5.IX.[19]48 р. в с. Корнич опербоївка Тараненка зробила ґрунтовний перешук на трьох господарствах.

Дня 6.IX.[19]48 р. в с. Перерів ця сама боївка зривала проти-колгоспні летючки і робила перешук по кукурудзах.

Дня 6.IX.[19]48 р. опербоївка Касаткіна (з Косова) в с. Іспас зробила перешук хатами на присілку Лисак.

Дня 7.IX.[19]48 р. в с. Рунгори опербоївка Вадізова зробила ґрунтовний перешук на куті Круглець.

Дня 9.IX.[19]48 р. в с. Стопчатів опербоївка Іваненка зробила нічний перешук на центрі села.

Дня 11.IX.[19]48 р. Коршівська опербоївка Мойсеева зроби-ла перешук в крайніх хатах від ліса в с. Підлісне, при цьому поби-ли жінку госп. Харука Петра і наказали, щоб ця родина вибралася зовсім від ліса, бо вона годує бандерів.

Дня 12.IX.[19]48 р. в с. Кам'янка Мала Коломийська опер-боївка Вовчуренка зробила перешук по деяких господарствах. Цього самого дня Коршівська опербоївка Мойсеева зробила ґрунтовні труси в с. Станіславівка. При трусах заподіяно багато шкоди тому, що розбивали стирти і мішали навіть на токах збіж-жа з половою.

Дня 17.IX.[19]48 р. в с. Кіданч опербоївка Коломийка зроби-ла перешук хатами в цілому селі.

Дня 17.IX.[19]48 р. в с. Корости 20 больш[евиків] під коман-дою Березньова робили ґрунтовний перешук в 9-х господар-ствах. Копали ями і валили підмурки.

Дня 17.IX.[19]48 р. в с. Микитинці опербоївка Головінова зробила перешук в госп. Карп'як Миколи. При перешуці знайде-но 14 л самогонки.

Дня 19.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці 6 больш[евиків] зробили ґрунтовний перешук в госп. Цибульки Миколи.

Дня 19.IX.[19]48 р. 20 больш[евиків] зробили перешук хата-ми і стодолами в с. Ключів Малий.

Дня 19.IX.[19]48 р. в с. Рунгори 30 больш[евиків] зробили перешук хатами на куті т.зв. Дубовий.

Дня 21.IX.[19]48 р. в с. Перерів 18 больш[евиків] під коман-дуванням Тараненка зробили перешук хатами і кукурудзами. Пе-решуки робили впродовж двох днів.

Дня 21.IX.[19]48 р. в с. Мишин 30 больш[евиків] зробили перешук хатами на куті Багна.

Дня 21.IX.[19]48 р. в с. Вербіж Нижний 15 больш[евиків] зро-били хатами перешук, а вечером провокували людей.

Дня 21.IX.[19]48 р. в с. Годи-Добровідка Коломийська опербоївка під командуванням Вовчуренка зробила перешук хатами цілого села.

Дня 24.IX.[19]48 р. в с. Іспас опербоївка Тимофієва зробила перешук хатами родин повстанців. Під час перешуку зривали підлоги, валили підмурки, копали ями. Труси проходили впродовж трьох днів.

Дня 25.IX.[19]48 р. в кожному селі Коршівського району проходили перешуки хатами в зв'язку з появою летючок проти колгоспів.

Дня 28.IX.[19]48 р. в с. Сідлиська опербоївка Скороходова зробила перешуки в деяких хатах.

Арештування:

В Коломийському районі відбулося 39 арештувань. З того 36 звільнено, а трьох сидить в Коломийській тюрмі.

В Печенізькому районі відбулося 10 арештувань. Всіх арештованих випущено.

В Коршівському районі відбулося около 20 арештувань, однак відомостей скільки засуджено нема.

Засідки:

Дня 2.IX.[19]48 р. в с. Воскресінці 17 больше[евиків] під командуванням ст. лейт. Тараненка зробили засідку на перехресті доріг. На засідку вийшло 8 сільських хлопців, які співали пісні. Большевики обшукали хлопців і за це, що співали, дали кожному по 20 буків.

Дня 3.IX.[19]48 р. в с. Грушів 35 больше[евиків] під командою ст. лейт. Тимофієва зробили засідки на головних переходах довкруги села. Одна група, яка сходила на село, стрінулася з повстанцями і в бою зістав забитий 1 большевик.

Дня 8.IX.[19]48 р. в с. Вербіж Нижній 10 больше[евиків] ввечером робили засідки, на яких ловили сільських хлопців. Всіх зловлених провадили до с/р і примушували писатися в стрибки. Коли ніхто не хотів писатися, почали бити і найбільше побили Дивнюка Дмитра.

Дня 13.IX.[19]48 р. в с. Уторопи 15 больше[евиків] зробили ввечером засідки і зловили 20 мужчин. Всіх зловлених забрали в район Яблонів і примушували писатися в стрибки, обіцяючи, що дадуть уніформ і 500 крб. на місяць. Однак мимо всіх обіцянок і погроз, ніхто в стрибки не писався.

Дня 17.IX.[19]48 р. в с. Пістинь на перехрестній дорозі в лісі опербоївка Касаткіна зробила засідку, на яку вийшло двох

повстанців. Повстанці при перестрілці відступили, в той час госп. Пліхтяк Михайло і його син несли дрова з ліса і в той час зістали тяжко ранені.

Дня 21.ІХ.[19]48 р. в с. Княждвір 70 больш[евиків] зробили засідки цілим селом.

В Коломийському районі, крім цього, зробили ще 15 засідок (після реєстру районного звіту за м. вересень).

В Печеніжському районі, крім цих, що подані, зробили больш[евики] 48 засідок (після реєстру районного звіту за м. вересень).

В Коршовецькому районі, крім поданих, большевики зробили 21 засідку (після реєстру районного звіту за м. вересень).

З Обертинського р-ну відомостей немає.

Треба відмітити, що більша кількість засідок не розшифрована тому, що большевики вже діють більше конспіративно.

Провокації:

Дня 6.ІХ.[19]48 р. в с. Воскресінці старалася група провокаторів спровокувати людей, говорили, що вони розбиті в горах, хочуть дуже їсти і шукають зв'язку до повстанців.

Дня 18.ІХ. в с. Перерів од[и]н провокатор, перебраний за старця, просив їсти по хатах і говорив різні речі проти большевиків. Спровокувати ніхто не дався.

Дня 21.ІХ. в с. Ключів Великий зрадник Олесь зі своїми провокаторами зайшов до мами повстанця Хвильового і написав записку, щоб Хвильовий вийшов до нього на стрічу, але без зброї, очевидно він також буде без зброї. Мати Хвильового забрала записку і пішла до Коломиї на торг. На торзі хтось украв її кабат разом з запискою. Коли на другий день прийшов Олесь, щоб вона розказала, як в дійсності є, але Олесь вже не писав другий раз записку.

Цього місяця видно на цілому терені дещо відпруження з большевицькими операціями. Провокативні групи майже зовсім не були діяльні. Хоч де-не-де по селах появлялися вони, то однак успіхів не мали.

ІІІ. АДМІНІСТРАЦІЯ.

1. МІСЬКРАДА – МІСЬКВИКОНКОМ.

До схеми міськради за звітній час доповнень не вплинуло жодних. Щодо заряджень цієї установи відомостей немає.

2. РАЙРАДА – РАЙВИКОНКОМ.

РВК – Коломия.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	освіта	нац.	парт.	місце поход.	прим.
1	гол. РВК	Турянський Омелян	1904	НСШ	укр.	ч.п.	Коломия	
2	секретар	Ткач Дмитро	1909	4 кл.	-//-	-//-	Турка	
3	гол. плодвід.	Чередарук Василь	1901	6 кл.	-//-	б.п.	П'ядики	
4	інспектор	Кузьменко Марія	1921	НСШ	-//-	-//-	Станіслав	
5	нач. кадрів	Пупчик Олена	1908	6 кл.	-//-	ч.п.	П'ядики	
6	нач. ЦСУ	Евзан	-	8 кл.	рус.	-//-	СССР	
7	гол. шл. від.	Мироняк Василь	1905	6 кл.	укр.	-//-	Дебеславці	
8	тех. шл. від.	Писарчук Василь	1925	6 кл.	-//-	б.п.	Королівка	
9	-//-	Чемерис Василь	1909	6 кл.	-//-	-//-		
10	гол. рай. клубу	Мельничук	1912	7 кл.	-//-	-//-	П'ядики	
11	секр. рай. -//-	Пригородський		7 кл.	-//-	комс.		

РВК – Печеніжин.

ч. п.	Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	освіта	нац.	парт.	місце поход.	прим.
1	гол. РВК	Яременко Іван Д.		вища	рус.	ч.п.	східняк	
2	секретар	Боровик Іван		СШ	укр.	-//-		
3		Копильців І. М.		НСШ	-//-	-//-		
4		Явдокименко			рус.	-//-		
5	замісник	Кушнір			укр.	-//-	місцевий	
6		Слободян Доця		СШ	-//-	б.п.	-//-	

(список неповний)

РВК – Коршів.

Голова РВК – Грибчук, а замісник – Залецький. В склад РВК входить 11 членів (прізвищ не устійнено).

М. л и п е н ь:

Зарядження РВК по всіх районах:

а) якнайскорше стягнути контингент збіжжа, який встановлений на 1948р.;

б) надати контингент на ці господарства, які минулого року були звільнені, як інваліди, чи особи старшим віком. Хто минулого року з цих згаданих осіб не дав контингенту, то за минулорічний 1 кілограм має здати 3 кілограми цього року;

в) організація істребительних баталіонів по всіх селах, які були б підпорою організації колгоспів.

М. с е р п е н ь:

а) докінчення стягання сільськогосподарських поставок та фінансових податків;

б) відроблення всіх шарваркових робіт;

в) строго заборонити різати худобу;

г) дати якнайбільшу кількість робітників на будову залізничної лінії Коломия – Ковалівка;

д) організація колгоспів.

М. в е р е с е н ь:

а) докінчити стягати держпоставки і фінналоги;

б) організація колгоспів та істребительних баталіонів по селах;

в) організування сільрадами підвод і робочих сил на будову залізниці Коломия – Ковалівка.

В зв'язку з контингентовою кампанією, яка проходила в цих місяцях, адміністрація всіх районів була кинена на села для якнайскорішої реалізації даних заряджень. Деякі райони, як Печеніжський, добився до скорої реалізації заряджень. До строку на 19 день був виконаний план по хлібозаготівлі і цей район добився одного з перших місць в цілій області.

Дня 4.IX.[19]48 р. РВК – Печеніжин скликав зібрання всього активу з сіл. На зібранню були різні доклади в справі дострокового виконання хлібозаготівлі і в справі організування колгоспів. При кінці зборів був написаний лист до Сталіна і до Хрущова, що до кінця 1948 р. Печеніжський район відновить старі колгоспи і створить нові. В додатку перший секр. Шкавро сказав, що на допомогу організаторам колгоспу прийдуть спецгрупи. Всі голови с/р повинні збирати заяви до колгоспу і вести масову пропаганду. На доказ подавати живі факти з нашого району, як ось в с. Ковалівка деякі колгоспники виробили по 400 трудоднів. При кінці його слів цілий зал вибухнув сміхом, деякі додавали, що рік має тільки 365 днів, а на трудодень треба робити 4 дні. (В дійсності в колгоспі с. Ковалівка колгоспники дістали по 80 декаграм збіжжа

на трудовень, а колгоспник, який працював щодня і мав найбільше трудовнів, дістав 2 центнери збіжжа, голова колгоспу дістав 5 центнерів збіжжа).

В зв'язку з сильним терором, що наступив після зради Олеса, населення було дуже залякане і Печеніжинському районуни вдалось так достроково виконати план по заготівлі хліба.

3. ВОЄНКОМАТ.

До схем воєнкоматів за звітній час не дійшло жодних доповнень.

Зарядження видані воєнкоматами:

В м. серпні воєнкомат покликав на перевишкіл комсоставський елемент військових лікарів і фельдчерів.

В м. вересні покликав до перегляду весь 28-річник і був перший набір в армію. Мала кількість пішла на поклик воєнкомату, як наприклад, в Коломийському районі пішло 20%, а решта скривається. Всі, які пішли в армію, опинилися в школах ФЗН в Ворошиловградській області. По трьох місяцях навчання мають бути передані до клясифікації до шахт Донбасу.

4. НАРСУД – ЮСТИЦІЯ І ПРОКУРАТУРА.

Нарсуд і юстиція займаються справами кримінального характеру. Ці дві інстанції підлягають прокуратурі, яка займається справами політичного характеру. Своє ділове зверхництво кожна з інстанцій має в області. Нарсуд впродовж звітнього часу дуже мало мав справ тому, що всі справи населення полагоджує між собою на припоручення Організації. (Докладних відомостей про прокуратуру немає).

5. ЗЕМВІДДІЛ (МТС, колгоспи, радгоспи, підсобні господарства і т.п.). Фінвідділ, держбанк, уповмінзаг і т.п.

До схеми земвідділу за звітній час не вплило жодних змін. Стан залишається той самий, що в попередніх звітах.

МТС – на терені Коломийщини є 4 станиці МТС-ів, які знаходяться в кожному районі. Крім тих, ще од[и]н МТС відремонтовується в с. Слобідка Лісна район Коршів.

[...]го звітнього часу МТС-и займалися кошенням збіжжа, переважно по колгоспах, а останнім часом приступили до ремонту плугів і сівалок.

КОЛГОСПИ:

Коломийський район.

В Коломийському районі знаходиться 4 колгоспи.

1. Колгосп в с. Замулинцях “Перемога”, голова колгоспу Семанчук Матій. До колгоспу увійшло 30 одноосібних господарств. Орної землі 140 га, відношення між управою і колгоспниками дуже вороже, кажуть, що їх всі обдирають, як держава, так і управа.

2. Колгосп в с. Пістинь¹¹³ ім. “Першого травня”, голова колгоспу Бойчук Дмитро, бувший нач. стрибків. Всіх членів є 30 осіб, а посівної площі 40 га. Інвентару колгосп немає жодного, все забирають в одноосібних господарствах.

3. Колгосп в с. Семаківці “Нове життя”, голова колгоспу Юзюк Константин. Цей колгосп є найбільш популярний в цілому районі і майже сколективізоване ціле село. Вартість трудодня становить 50 кг збіжжа, 50 коп., 2 кг соломи, 2 кг сіна і 2 кг полови. Бараболь ще не розділено.

4. Колгосп в с. Матіївці ім. “Івана Франка”. Цей колгосп зістав зорганізований 26.IX.[19]48 р. і подано 18 заяв. Орної землі вже встановлено 80 га. Голова колгоспу була Дмитерко Олена, яка через своє погане ставлення до колгоспників, зістала зліквідована.

Організація цього колгоспу проходила під сильним большевицьким терором. Всіх цих, що вписалися в колгосп, поарештували і забрали до тюрми до Коломиї. Всі арештовані це були або члени колгоспу з 1940 р., або з родин повстанців, або ті, що не могли здати державних поставок. Їх держано в Коломиї тиждень, при чім кожного з осібна протоколували і вживали сильних побоїв. Найбільш побили старого інваліда “Вітчизняної війни” Левицького Олексу, який мимо всього, не підписав заяви. Від деяких большевики здобули підпис підступом, що попідписувалися, що виходять з тюрми. Коли вже здобули від всіх 18 заяв, привезли всіх в село, як членів вищезгаданого колгоспу.

Район Печеніжський.

В цьому районі існує 2 колгоспи.

1. Колгосп в с. Сопів. Посівна площа 72 га, членів 52. Голова колгоспу Тихонюк Іван, дуже активний комуніст. Цей колгосп був зорганізований ще минулого року восени, але приступив діяти аж літом цього року. Має до розпорядимости 12 коней, 5 плугів, 5 борін і 6 возів. До роботи виходить 20 осіб.

2. Колгосп в с. Ковалівка (Яблонівський район) “Ленінський шлях” сколективізовано більшу половину села. Відношення між управою а колгоспниками дуже вороже. Останнім часом виплачували колгоспникам збіжжа за трудодні, колгоспник, котрий працював щодня, дістав 2 м¹¹⁴ збіжжа, голова колгоспу дістав 5 м збіжжа. На трудодень припадає кожному колгоспникови по 80 декагр. збіжжа. Колгоспника, котрий не вийшов працювати, карають по 500 крб., а останнім часом почали судити, як ось: Дмитрук Параска засуджена на три місяці примусової праці в

¹¹³ Так у тексті. Насправді це село належало до Косівського р-ну.

¹¹⁴ Так у тексті.

шахті. Рівно ж судять одноосібних господарів, які на своєму полі сіють збіжжа чи садять бараболю, а тепер ця земля призначена для колгоспу. Земля ця лежала облогом, бо колгосп не міг її обробити. Мочернюк Анну засуджено на три роки примусової праці в шахті за те, що посіяла збіжжа на своїй землі. Боднарчук Анна засуджена на три місяці примусової праці за те, що посадила бараболю на своїй землі.

Коршівський район.

В Коршівському районі існує 7 колгоспів.

1. Колгосп в с. П'ядики ім. "Івана Франка", посівна площа 50 га, членів 22.
2. Колгосп в с. Годи-Добровідка ім. "Сталіна", посівна площа 40 га, 18 членів.
3. Колгосп в с. Сідлиськах ім. "Хрущова", площа 105 га.
4. Колгосп в с. Черемхів ім. "Чкалова", площа 70 га, членів 56.
5. Колгосп в с. Хлібичин [Лісний] ім. "30 жовтня", площа 137 га, членів 36.
6. Колгосп в с. Турка (докладних відомостей немає).
7. Колгосп в с. Кам'янка Велика ім. "Шевченка", площа 30 га, членів 18.

Обертинський район.

(Про колгоспи в Обертинському районі докладних відомостей немає).

В звітньому часі майже по всіх колгоспах виплачували колгоспникам збіжжа за трудовні. За 1 трудовень виплачувано не більше 1 кг збіжжа. Матеріальний стан колгоспників видно, як різко змінюється в порівнянні до одноосібних господарів. На роботу виходять майже напів голодні і рівно ж більш нужденно ходять, як одноосібники. Оскільки даний колгоспник має родину, що ще не в колгоспі, частинно матеріальної помочі дістає від родини. Переважно майже всі колгоспники нарікають на свою управу, яка дуже брутально поводить з ними.

РАДГОСПИ.

На терені Коломийщини існує два радгоспи.

1. Радгосп в с. Матіївці район Коломия, посівної площі 40 га, працюють в нім переважно військо з МГБ.
2. Радгосп в с. Станіславівці р-н Коршів, дир. Пличенко Іван (руський). Цей має три участки: в сс. П'ядики, Кам'янка і Розник. Радгоспна управа відноситься до робітників досить добре і робітники в деякій мірі задоволені, що ніхто не кладе сильну контролю і можна навіть деколи багато вкрасти. Середня зарплата на місяць становить 200 крб.

ПІДСОБНІ ГОСПОДАРСТВА.

На терені існує ряд підсобних господарств (кількість невідома), переважно вони є власністю різних установ, що знаходяться в м. Коломия.

ФІНВІДДІЛ.

До схем райфінвідділу не вплинуло жодних доповнень.

Протягом звітнього часу райфінвідділи видали розпорядження своїм агентам стягати з населення всі грошові податки, як податки, асекурація, кавалерський податок, поголовний податок і інше. Звичайно стягання всіх грошових податків проводиться опербоївками, які застосовують різні прийоми, щоб тільки добитися якнайскоршого строку стягання грошей.

ДЕРЖБАНК.

До схеми держбанку за звітній час змін не вплинуло.

Всіх робітників держбанку в м. Коломиї працює 24, з того 12 укр., 10 рус. і 1 жид (більших відомостей про держбанк немає).

УПОВМІНЗАГ.

До схеми уповмінзагу за звітній час не вплинуло жодних доповнень.

Цього звітнього часу працівники уповмінзагу збирали контингент збіжжа, м'яса, молока та ярини. Ця референтура має своє зверхництво в області. Докладних відомостей про її компетенції немає.

ЛІСГОСП.

Коломийський лісгосп має до розпорядимости 7 лісництв. З них три лісництва знаходяться на цьому терені, а саме: в сс. Шепарівці, Печеніжин і Кропивищі. Кожне лісництво складається з лісного і його заступника, від двох до трьох об'їздних і від двох до 12 лісників.

Лісгосп є підпорядкований лісоохороні, що завсїгди знаходиться в області. Лісгосп займається насадженням ліса, прохисткою і охороною його.

ЛІСПРОМГОСП.

Занимається промислом деревини і підлягає лімпромтрестові в області (про ці дві референтури докладних відомостей не стягнуто).

ЗАВОДИ І МІСЦЕВІ ПІДПРИЄМСТВА.

На цьому терені знаходяться слїдуючі промислові підприємства:

Коломия:

1. Плодоконсервний завод – дир. Сїлін Федір (руский).
2. Маслозавод – дир. Чорлов Микола (руский).
3. Фабрика сільськогосподарських машин.

4. Електрівня.

5. Газівня.

6. Млин (Крупника) – дир. Фокін Григорій (руський).

7. Млин (Гольберга) – дир. Данилюк Петро (українець).

8. Цегольний завод – дир. Елізаров (руський).

9. М'ясокомбінат – дир. Перцовський Петро (українець).

10. Промкомбінат – дир. Макарчук Петро (українець).

Тут належать слідуєчі відділи: гарбарня, гончарня, оліярня, миловарня, вулканізація, годинникарня, шевський артіль, кравецький артіль, слюсарня, римарня, фарбарня, щіткарня, пекарня і авторемонтна частина.

ФАБРИКИ.

В м. Коломиї є фабрика взуття, на ній працює 102 майстри і 42 учні. Зарплата звичайних майстрів становить 250-350 крб.

В Коломийському районі є ще бровар в с. Королівка, дир. Лиманов.

КОПАЛЬНІ ВУГІЛЛЯ.

Копальня вугілля в с. Ковалівка район Яблонів – нач. Кузнецов Володимир (руський), член партії. Вона належить до московського тресту. Робітників – 105, більшість місцевих. Впродовж звітного часу видобуто 5.500 тонн вугілля.

Копальня вугілля в с. Мишин – нач. Максимів Володимир, належить до київського тресту, працює 78 робітників. Впродовж звітного часу видобуто 400 тонн вугілля.

Копальня вугілля в с. Стопчатів, за цілий рік видобуто 85 тонн вугілля. Останнім часом робітники не виходять на роботу, бо за три місяці не одержали зарплати. Начальник шахти Сменько нагнав решту робітників і сказав, коли не дають грошей, краще не робити. На шахті в с. Мишин був мітинг, на якому було сказано, що робітники гроші не одержать тому, що потрібно на озброєння.

В райцентрі Печеніжин є промкомбінат, до якого належать верстати: кравецький, шевський, столярський, стельмахарський і слюсарський. Рівно ж знаходиться одна пекарня. Крім цих підприємств, знаходиться 5 однокаменевих річкових млинів, де керівництво віддано місцевим людям.

В с. Стопчатів знаходиться тартак, працює около 50 робітників, рівно ж докінчується будова тартаку в с. Ковалівка та тепер збудована електрівня потужністю 500 кіловатів. Вона постачає електрику всім шахтам і дооколичним селам.

В Коршівському районі є слідуєчі підприємства:

1. Бровар в с. Дятківці – дир. Серебрянський (поляк).

2. Тартак в с. Дятківці – дир. Охрименко Прокіп, робітників 56.

3. Млин в с. Дятківці – дир. Войдзевич Іван (поляк), робітників 20.

4. Фабрика паперу в с. Дятківці – дир. Кунцов Василь (руський), робітників 106.

5. Млин в с. Шепарівці – дир. Гальчук Михайло, робітників 10.

6. Фанерний завод в с. Товмачик – дир. Німченко Сергій.

В райцентрі Коршів є слідуєчі верстати: шевський, столярський, кравецький, бляхарський і ковальський.

По всіх промислових установах існує стахановська система, щоб витягати з робітників якнайбільше користи. Останнім часом більшу увагу звернули при випусканню товарів на їх якість. Переважно головна управа в підприємствах – це партійно руский елемент, який всіма способами старається з українського робітництва здобути якнайбільше користи. Робітництво ставиться до своєї управи ворожо, а працює так, щоб не бути засудженому.

ПОШТА.

Головна централія пошти є в Коломиї, де працює 89 робітників, з того 78 українців і 11 руских. Крім цього, в Коломийському районі є ще три поштові станції: в сс. Корнич, Матіївці й Іспас. З дооколишних сіл листоноші збирають в означений день пошту.

В райцентрі Печеніжин є поштова централія, що має на кожне село листоношу. Агенцій по селах немає.

В Коршівському райцентрі¹¹⁵ є поштова централія і одна агенція в с. Слобідка Лісна. Крім неї, є ще агенція в с. Годи-Добровідка, але вона належить до Коломийської контори зв'язку.

Листи та інша пошта приходять дуже нерегулярно, причина – несолідарність працівників поштової адміністрації, а головном листоношів.

ЗАЛІЗНИЦЯ.

Тереном проходять дві головні залізничні лінії, як: Станіславів – Коломия – Чернівці та Коломия – Делятин – Будапешт і льокальна Коломия – Сопів. Всі ці лінії належать до т.зв. Львівської залізниці.

Найбільшою станцією є Коломия, вона має свої споруди і залізнодорожне майно. При ній є також паровозне ДЕПО, де поміщається 12 льокомотив (8, 10 і 12 атмосфер тиску). На станції ще поміщається 148 тягарових вагонів і 112 особових, які належать до тієї станції. Крім того, знаходиться ще багато запасових частей та паливо для паровозів.

За виїмком Коломиї, є ще станції в Коршові, Сопові, Годах, Хлібичині [Лісному], Матіївцях, Раківчику, Товмачику та в Саджавці перестанок.

¹¹⁵ Так у тексті.

Останнім часом проходить будівля двоторової залізничної лінії Коломия – Ковалівка. На будівлі залізниці zatrudнено около 600 військовиків з робочих відділів. Крім цього, працюють ще на будівлі селяни з дооколичних сіл і районів. Норми праці дуже великі, працюється від ночі до ночі. Останнім часом втекло 17 військовиків в зв'язку з надмірною працею. Всі робітники, які знаходяться в цих військових відділах – це східний елемент.

НАРОСВІТА.

Як сказано в попередніх звітах, в терені просперує 7 середніх шкіл. В Коломій – 5 (2 з українською мовою навчання і 3 з російською мовою навчання), в Коршові і Обертині 4 поступових середніх шкіл – в Корничі, Ключів Великий, Печеніжин і Чортовець; 36 НСШ і 59 початкових шкіл.

В загальному вчительство під оглядом фаховим та національно-політичним вироблене дуже слабо. 40% немає в них навіть закінченої середньої освіти. Більшість з них – це вчителі зі східних областей.

Партія за звітній час дуже сильно натиснула на організацію комсомолу і піонерів. На всіх вчительських конференціях було сказано, оскільки вчителі не вивчать історію партії, то виженуть з праці. Наказано вчителям звернути увагу на руську мову та літературу, щоб учні якнайкраще ці предмети засвоїли. Рівно ж повинні вчителі вщипити в дітей любов до Сталіна і до комуністичної партії та виховати учнів в антирелігійному дусі. На виховно-політичну роботу назначено 1 годину перед наукою і по науці співати гімн СССР.

Вчителі до певної міри виконують своє завдання, а головню в м. Коломій, де менше розвинений наш рух. Сільське вчительство всі свої зобов'язання виконує в дуже мінімальній кількості. Щодо вчительства з східних областей, їх матеріяльний стан дуже низький, деяким навіть Організація давала поміч. Ставлення до нашого руху позитивне. В приватних розмовах з населенням дають правдивий образ нужди на Сході, яка наступила після колективізації. Переважно більша частина з них дуже гарно веде себе між населенням так, що населення ставиться до них досить прихильно і ввічливо.

ЗДОРОВВІДДІЛ.

Як вже було сказано попередньо в інформативнім звіті, в терені знаходиться (вчисляючи Коломию) 6 лічниць, 7 поліклінік (4 в Коломій, 1 в Печеніжині, 1 в Коршові і Обертині) та 48 медпунктів (Коломийський район – 12, Печеніжський район – 8, Коршівський район – 9, Обертинський р-н – 12). Щодо лікарів, то є досить фахових сил, щоб забезпечити лікарні і поліклініки, однак

лікарі, які є державними урядниками, зовсім пасивно ставляться до своєї праці. В загальному в лічницях, поліклініках та медпунктах відчувається брак медикаментів, що не уможливорює лічення. Хто хоче вилічитися з якоїсь х[в]ороби, мусить купувати ліки на паску, які вдесятеро дорожчі від державних цін. В загальному лічниці, як і поліклініки, є в досить бруднім і неохайнім стані, як ось напр[иклад], в м. Коломиї в деяких лічницях дуже брудно і по стінах навіть лазять вуши. Оскільки хтось х[в]орий і хоче вилічитися, мусить додатково платити лікарям, щоб ці спеціально його доглянули і дали йому ліки.

ЧЕРВОНА АРМІЯ. – (Щодо військових формацій ЧА дуже докладних інформацій немає). Як одинокий центр сталої дислокації ЧА – це Коломия, тут перебуває стало около 10 тис. війська, однак не одной формації. Щодо формацій, то вони різні: піхота, артилерія, кавалерія, моторизована часть, сапери, зв'язкові, пілоти і т.п. Наприклад, в т.зв. “жовтих касарнях” було около 50 чоловік піхоти, якої частина знаходиться аж в Дрогобицькій обл. Цю частину в апровізацію забезпечує Коломия, а головно радгосп в Коршовецькому районі.

Біля Коломиї в с. Корнич є аеродром, однак немає сталого числа літаків. Їх величина коливається приблизно від 100-350 літаків. В самій Коломиї поміщується три баталіони війська формації льотчиків, полева пошта 32.913.

КОЛОНІЗУЮЧИЙ ЕЛЕМЕНТ.

Чужонаціональний елемент в більшості перебуває по містах, до нього зачисляється росіян, дуже мало поляків і жидів. Переважно російський елемент по всіх містах є поставлений на більші пости, звідкіля мають можливість проводити русифікаційну політику. Переважно по містах чується тільки російську мову, навіть наддніпрянці говорять російською, щоб уникнути переслідувань. Цей російський елемент, майже всі члени партії, дістають кращі умовини праці і тому матеріально стоять краще. До всього, що українське, ставляться з гордістю і презирством. Під моральним кутом цей елемент займає дуже низький рівень, а що є дуже високо атутований являється носієм деморалізації і аморалі.

В Коломиї нараховується около 100 жидів, яким вдалося скрити від німецького погрому, деякі з них zatrudнені в адміністрації, а деякі провадять торгівлю. Рівно ж залишилося в Коломиї звиш 300 поляків, які не поїхали в Польщу. В політичному житті жиди і поляки майже жодної участі не беруть.

Переселенці з-за лінії Керзона, яких нараховується на терені до 300 родин, матеріально дуже зруйновані. До нашого руху ставляться дуже прихильно.

Б. ВЛАСНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

Селянство:

Наслідком терору, який з кожним днем зростає і поширюється, селянство все більш починає бути наставлено ворожо і одверто до окупанта. Хоч деяка частина в зв'язку з сильними провокаціями і акціями по здачі різних державних податків, виявила більшу пригнобленість, зрезегнованість та захитаність, в безпорадному положенні. Немало із нашої сторони більшої помочі (після зради Олесея) і більшовикам вдалося досягнути деякий успіх по заготовлі хліба і організації колгоспів. Однак останнім часом видно деяке відпруження ворожого натиску і селянство знову прибирає правильну поставу. Поставу селянства до нашого руху назагал прихильна, боліє над нашими втратами і над нашим твердим життям. Велике пригноблення творить у них, коли є випадки зради з нашої сторони. В більшості селянство орієнтується в політичній ситуації, взиває нас до більшої обережності тому, що нас як політичний рух в майбутньому, коли прийде рішуча хвилина, не буде ким заступити. Сьогоднішня наша тактика супроти селянства виявилася дуже корисною і ми здобули їхню любов до себе так, що вони не жаліють ні труду, ні посвяти для нашого руху. Важне також згадати, що між селянством затирається класова різниця, що власне більшовики старалися якнайбільше її загострити.

Робітництво:

Зі всіх шарів українського суспільства в найбільш критичному положенні знаходиться наше робітництво. Воно найбільш приносить нужду та злидні і найбільше відчуває большевицьку жорстоку дійсність. В тяжких життєвих умовах, виснажене тяжкою стахановщиною і величезними нормами при малій зарплаті, воно до краю захитане та пригноблене. Немаючи часами і власного помешкання, ні кусника землі, в цілому узалежене від начальства, лише животіє на державних пайках. За свою мізерну зарплату прямо не мають що купити, а оскільки щось появиться з харчів в державних крамницях, мусять цілими днями стояти в великих очередях. За найменше спізнення до праці большевицькі закони карають довголітньою тюрмою чи каторжною роботою. Внаслідок напливу великої кількості робітників зі Сходу, переважно російської національності, серед робітництва посилилася сильна большевицька агентура. Місцеві робітники – це під національним оглядом здоровий елемент і скоро не ломиться під ворожою пропагандою чи навіть терором. Дуже добре відчуває посилену большевицьку агентуру і своєю вмілою поведінкою вміють скрити своє вороже обличчя до влади, якщо лише цього потрібного.

Робітництво, яке має можливість більше контактуватися з нашим рухом, там відразу можна запримітити вороже наставлення до начальства, зрив праці, як і рівно ж ворожість до російського елементу. Наші ідеї дуже просякають між кадрами робітництва, воно прямо захоплюється нашою боротьбою, живе надією в майбутнє. Політичні обставини, які заіснували сьогодні в світі, додають сили і витривалости до таких жорстоких днів большевицької дійсності.

Інтелігенція:

Українська місцева інтелігенція, яка залишилася під большевицькою дійсністю, від самого початку цієї дійсності вдалася до політичного лявірування та маскуванню своїх стремлень та політичних переконань. Сьогодні, коли матеріальні обставини та переслідування ворога поставили її в дуже скрутне становище морального і духовного заломання, то вона правду кажучи не здібна до якоїсь підпільно-політичної роботи. Між інтелігенцією зароджується сьогодні в великій кількості п'янство між мужчинами та аморальна поведінка жіноцтва. Живе переважно хвилевими настроями, коли в зовнішній політиці є перспективи війни, тоді вона запалюється і проявляє духове піднесення, а коли, приміром, є застій в зовнішній політиці, то вона тратить надію і зневірюється. Переважно велика частина працює в большевицьких установах і вона перебрала вже зі східного елементу деякі погані прикмети, як: на все життя дивитися з “наблюдательної точки”, брехати, крутити і т.п. Однак між міською інтелігенцією є ще одиниці молодих, які симпатизують з нашим рухом. Вони себе держать під моральним оглядом дуже гарно, добре орієнтуються в політичній ситуації, правильно оцінюють нашу боротьбу і ставляться до неї з великим зацікавленням та респектом.

Сільська інтелігенція, яка майже зв'язана частинно з нашим рухом, дуже гарно себе веде. Населення майже взорується на їхній поведінці і мають всюди повагу і вічливість. Багато інтелігенції появилось в наших селах, це переважно учителі зі східних областей, які також досить гарно себе ведуть, деякі з них – це партійні і засліплені большевицькою пропагандою, старалися між населенням закріпити комуністичний світогляд. Велику відпорність проти різних большевицьких ідей показала наша молодь, починаючи від доросту і кінчаючи на старших віком. Така постава української молоді, як і рівно ж різні перестороги, змусила деяких наших східняків змінити курс своєї політики. Ударна кампанія, що проходила на вихованні в комуністичному дусі, мусіла припинитись, а радше сказати, була змуслена прийняти по-

вільне темпо. Учителі зі східних областей, які мають можливість стрічатися більш з нашим рухом, виявляють велику симпатію до нашої боротьби.

Молодь:

Майже вся молодь всіх шарів суспільства дуже ворожо наставлена до большевицького режиму. Майже всюди видно цю різку поставу, що прийняла молодь щодо комсомолу. Кожного дня слідно, що партія на цьому відтинку немає жодного успіху. Найбільших репресій під цим оглядом переносить середньо-шкільна молодь. Коли комсорг не зумів зорганізувати комсомольські організації, тоді в ці справи вмішується навіть МВД чи МГБ. Викликають поодиноких учнів на різні протоколи, шантажують їх в агентуру, грозять арештом і т.п. Місцева середньо-шкільна молодь дуже відпорна в цім випадку і зараз можна запримітити, де є слід нашої праці.

Щодо сільської молоді, то брак в неї політичної виробленості і брак морального виховання. Їхні батьки до цього деморалізуючого стану звертають дуже малу увагу. Подекуди, де молодь охоплена нашим рухом, веде себе досить добре і активно підпомагає на кожному кроці.

Загально, коли характеризувати молодь, то большевикам не вдалося перетягнути навіть 20% на свою сторону. Вся молодь живе нашою боротьбою і твердо вірить в майбутні кращі дні.

Все населення на цілому терені до нашого руху ставиться досить прихильно. Частинно було заломане, а головно в Обертинському і Коршовецькому районі, в зв'язку зі зрадою Олеся і інших революціонерів, які попали живими в руки ворога. Сьогодні справа представляється краще, є надії, що можна буде досягнути в майбутньому втрачені позиції. Переважно все населення живе війною, потішає себе, що вже недалеко час і прийде кінець його терпінню. Оскільки на сторінках большевицької преси з'явиться якесь непорозуміння між ССРСР і Заходом, населення побільшує його в кілька разів і потішає себе, що з цього вибухне війна. Спеціальне похваллення між населенням викликав цей факт, що воєнкомат покликав на перевишкіл командирський склад. Цю подію оформлювали такими версіями, що от-от і Радянський Союз буде валитися.

Наша пропаганда, яка базується на живих прикладах і фактах, між населенням викликає велике піднесення. Маса радіють, коли можуть в тяжкій большевицькій дійсності побачити національні прапори, листівки чи навіть большевицькі кровні жертви, які поносять від наших ударів. Найбільш зацікавлена нашою лі-

тературою молодь. Всюди стрінеться багато молодих людей, які просять, щоб дати їм прочитати щось з нашої літератури чи розказати про жорстоку підпільну боротьбу. Переважно більша кількість населення живе нашою боротьбою і замітно, що прогалина між ворогом, а населенням, щодень більшає.

II.¹¹⁶ РЕВОЛЮЦІЙНІ КАДРИ.

Жорстока підпільна дійсність і довголітня кровава боротьба загартувала членство до трудів та дала життєвий досвід в революційній праці. Посилені акції ворогом, дали можливість членам пізнавати і скоро орінтуватися в большевицькій тактиці і протидіяти їй. Вже на вдоволяючому рівні стоїть конспірація, до чого у великій мірі причинилася переключення з масової підпільної форми роботи на індивідуальну форму в більшій конспірації. З огляду на розгалужену різновидну большевицьку агентуру, з якою члени вже в більшості ознайомлені досить детально, в них розвинулася революційна пильність. Останні удари внутрішньої агентури після зради Олеся, насторожили їх до тої міри, що леда який нетактовний поступ чи вислів котрого-небудь члена, зараз беруть під застереження. Не можна сказати, що запанував психоз недовір'я, відношення є зовсім оперте на довір'ю, тільки обережніше настановлені до окруження і обставин. Рівно ж членство вже досить добре зорінтоване в агентурі зовнішній, видно по цім, що краще слідять за її рухами і більше розкриває проти нас прийоми.

Політична виробленість членства з кожним днем повищується. Дуже позитивним явищем є те, що навіть наше рядове членство в деякій мірі взялося до книжки. Головно під час підготовки до зими була запримічена досить велика гонка за книжками та організаційною літературою, щоби за час зими набрати якнайбільший багаж знання. Безпосередньою причиною, що дала поштовх до науки було те, що члени Організації стрічалися з населенням, яке вимагало від них різних пояснень відносно затемнених політичних обставин, що заіснували сьогодні на міжнародному полі. Все це заставило їх переробляти нашу літературу, читати наші книжки та пресу, що давало їм всесторонній погляд на світ і на життя. Вже сьогодні майже немає члена, щоб не цікавився політичними подіями і часто в цім випадку бажають широких роз'яснень. Членство в порівнянні до минулих років стоїть на кращому політичному рівні і є надія, що цей рівень буде підноситися.

¹¹⁶ Так у тексті.

Щодо дисципліни в Організації, то вона стоїть на вдоволяючому рівні. Доручення, накази проводу реалізується по всіх спроможностях. Деколи запримічується ще викрути у виконанні доручень, але це переважно у старих членів. Членство свідоме того, що кожний наказ проводу є правильний і його виконання є конечне, як і конечна боротьба з московсько-большевицьким окупантом. Також запримічується між членством деяке тертя і недружність, але це переважно між тими, що живуть цілий час разом. Причина цього явища – це вичерпання довголітньою боротьбою і деякі члени починають бути замкнені в собі. Треба також згадати, що з огляду на довголітню боротьбу, багато членів в своїх ресортах праці, стали кваліфікованими працівниками. Сюди треба зачислити деяких працівників СБ. Теренові працівники, хоч деякі новики в організаційних справах, багато прийшло з УПА, з часом втягнулися в працю і в деяких випадках діють навіть самоініціативно. В підбранню кадрів з легального сектора запримічується ще деякі недотягнення тому, що не все пізнають вартості людей, які б в майбутньому дали нам користь.

В загальному членство під моральним і ідейним кутом стоїть на досить високому рівні. Хоч щоправда тут і там бували порушення засад моралі. У звітньому часі навіть було висунено декілька доган і зсунень з організаційних функцій.

Від часу, коли основна увага була звернена на пропагандивно-політичну роботу, урухомлено знову техзвена, які кольпортують літературу, б'ють плакати і лозунги, випускають летючки і т. п. У звітньому часі було масово кинено в терен протиколгоспні летючки, листівки і заклики та різні карикатури, що ілюстрували важке життя під большевицькою дійсністю. Бойових акцій впродовж звітнього часу майже не проведено тому, що після зради Олеса була звернена головна увага на упорядкування терену.

Дня 13.VII.[19]48 р. большевики зробили наскок на постій в лісі кущового Чорнобривого, де в бою зістав легкоранений помічник кущового д. Осип.

Дня 17.VIII.[19]48 р. в с. Ліски большевики заскочили кущового Тараса, що був втік з большевицьких рук, що був запланий зрадником Олесем. Друг Тарас тяжкоранений в крижі дострілився.

Дня 28.VIII.[19]48 р. в с. Королівка в хаті зістав заскочений большевиками рай. організаційний Коломийщини д. Ярослав, який в бою вбив 4 больш[евики], а сам тяжкоранений дострілився.

Дня 25.VII.[19]48 р. в с. Ключів Великий боївка РЕВ [СБ] Печеніжинщини стрінулася при переході з большевиками, де в бою паде 1 больш[евик] і зістав ранений рай. референт СБ д. Марко.

Дня 3.VIII.[19]48 р. в с. Слободі [Рунгурській] впали на засідці станичний Бук, а тяжкоранений заступник станичного Точний дострілюється.

Дня 3.IX.[19]48 р. в с. Грушів большевики наскочили на поській рай. провідника Коломийщини д. Сергія. В бою зістав вбитий 1 большевик.

Дня 7.IX.[19]48 р. в с. Іванівці р-н Ланчин обскочили большевики хату, де квартирував рай. референт СБ Коршівщини д. Бистрий і в бою паде бойовик віст. Шум, легкоранений д. Бистрий та бойовик д. Осип виходять живі.

Дня 18.IX.[19]48 р. в с. Рунгори боївка РЕВ СБ в погоні за втікаючим донощиком стрічається з большевиками і в бою паде 1 большевик та зістає вбитий бойовик ст. віст. Берест.

РЕЄСТР ВИПАДКІВ.

За відомостями, які одержано з Коломийських лічниць, за мм. червень і липень зігнано 1.200 неживих немовлят. Це переважно матері національності рускі і наддніпрянки.

Дня 15.VII.[19]48 р. на станції в м. Коломії посварився 1 робітник з льотчиком і під час сварки робітник вдарив сокирою льотчика, де на місці забив. Робітник втік.

Дня 19.VIII.[19]48 р. в с. Мишин Печеніжське [РО] МГБ заарештувало Миронюк Марію і на допитах дуже били так, що жінка була у вагітному стані, захворіла і після цього породила неживу дитину.

Дня 26.VIII.[19]48 р. в с. Вербіж Вижний на куті Толока було завішено 6 осіб, а на другу ніч в лісі між Вербіжом а Іспасом було зарізано 7 осіб. Обличчя повішених і зарізаних були дуже змасакровані так, що нікого не можна було впізнати. Вищезгадана робота – це робота Коломийського [РО] МГБ, яке хотіло тим самим на нашу марку приписати ці підлі злочинства. Однак населення говорило, що це робота большевиків.

Дня 13.IX.[19]48 р. в с. Королівка сільські хлопці на весіллі побили двох льотчиків за те, що вони людей називали бандитами (в значенню укр. повстанців). Побитих майже смертельно відвезено до лічниці в м. Коломії.

Слава Україні!

Героям Слава!

Гайворон.

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-32.
Копія. Машинопис.*

№ 10
ЗВІТ ЗА III ТА IV КВАРТАЛИ 1952 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
КОЛОМИЙЩИНИ “Н-25”

Квітень 1953 р.

Р-н Коломия
-//- Печеніжин
-//- Коршів
-//- Обертин

Коломийщина¹¹⁷

З В І Т
за III та IV квартали 1952 року.

А. ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

І. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ.

Партія.

В організаційній роботі партії помітний натиск на організування первинних організацій по всіх колгоспах та комсомольських – по селах. Ці партійно-кандидатські групи є вже майже при кожному колгоспі. Первинну парторганізацію розглядається як основу большевицької партії, яка веде велику організаційно-партійну роботу в масах, “мобілізує” їх на виконання поставлених завдань. Успіх цих завдань залежатиме від того, як первинна парторганізація братиме участь в господарському житті підприємства чи колгоспу. Тому в ділі організаційної роботи партія поставили собі за завдання максимальне поширення партійних організацій по селах терену. Незалежно чи це буде кандидатська група, комсомол чи піонери, щоб тільки якнайбільше число свідоміших селян, а головно молоді, втягнути в ряди партії. В звітчасі кожний комсомолец дістав з своєї власної втягнути одного члена в комсомол.

Основна мета політичної пропаганди в звітчасі – це викриття злочинних намірів з боку англо-американських імперіялістів завоювати світ. Основною темою мітингів є вияснення громадянам

¹¹⁷ Цей звіт, цілком імовірно, складений провідником Коломийського “легендованого” надрайонного проводу ОУН. Цей “легендований” провід був створений УМДБ Станіславської обл. для знищення або захоплення керівного складу Карпатського крайового проводу ОУН. У цьому звіті подано деякі неточності, особливо у датах загибелі підпільників.

миролюбної політики ССРСР та агресії альянтів. Замітне, що часто згадується про третю світову війну, до якої нібито ведеться шалена підготовка зі сторони англо-американців. Звичайно, ССРСР цієї війни не боїться, бо має настільки сили, щоб відбити агресію, але всеодно громадянам не шкодить до війни бути приготованими.

На теми: культурних здобутків, розвитку та миролюбної політики ССРСР, агресії англо-американців, освідомлення населення з можливістю третьої світової війни та підготовки до неї, партія в звітчасі провела дуже багато докладів чи мітингів, використовуючи різні нагоди більшого чи меншого скупчення громадян. Слід згадати, що роз'яснюючи агресивну політику західних держав, неодноразово підтверджують, що ОУН – це агентура американців.

Замітне похваллення дії партії в справі остаточного здійснення розколу між населенням і революційним підпіллям. В зв'язку з цим на мітингах і різних зборах закликають селян допомогти знищити до крайності останки революціонерів, мотивуючи це тим, що в часі війни Організація є для всіх загрозою і знищити її буде запізно. В зв'язку з такою постановою, наказували головам сілрад, родинам підпільників і ін., щоб намовляли революціонерів здаватися, що буде все прощено і т.п. В загальному натиск на всеціле зліквідування революційного руху в звітчасі був посилений.

Крім політичної пропаганди, багато уваги присвятила партія на мітингах, різних зборах і місцевій пресі таким справам, як: здача державі всіх родів контингенту, натуроплат, грошових податків за 1952 рік, а також сплачування податку авансом на 1953 рік; вчасне збирання окопових рослин та відставка в райони контингентів; кампанія по підготовці до державних свят та переселення присілків в центри сіл і на Херсонщину; урухомлення чинности у всіх клубах; антирелігійна кампанія; проведення відбудови колгоспів; остаточне зліквідування господарств і житлових будинків підпільників та вивезених на Сибір родин, як затирання слідів наочних свідків большевицької окупації, поневолення, терору; тиск на виховання молоді в комуністичному дусі, як в школах, так і в клубах. На учительських зборах в м. Коломиї наказано учителям звернути більш уваги на виховання, чим на науку. Шляхом “місячників” провести ремонт громадських будинків, клубів, шкіл, кооператив. В звітчасі рівно ж розпочалась кампанія по укрупненню колгоспів.

Укрупнення колгоспів – це новий крок в експлуатації колгоспного селянства та виключно лише економічні тенденції окупанта. Під час укрупнення колгоспів переводиться большевизація назв

колгоспів. Н[а]пр[иклад], якщо об'єднано три колгоспи: ім. Шевченка, Франка і Леніна, – то для укрупненого колгоспу встановлено назву ім. Леніна.

Комсомол.

Натиск партії на організування комсомольських організацій в звітчасі не переривався. По школах терену йшла інтенсивна нагінка на втягання дітей, учнів старших клас до комсомольських та піонерських організацій. Спротив цим намаганням окупанта шкільна і середньошкільна молодь ставить даліше. Є багато випадків, що малі діти під час втягання їх в піонери втікають додому, а старших учнів викидають зі школи. Н[а]пр[иклад], 22.10. секр. райкому зайшов до НСШ с. Ключів Малий, р-н Печеніжин, і хотів зорганізувати комсомол. Діти вчинили спротив і повтікали. За це викинено зі школи 2-ох учнів. Викинення учнів зі школи за невступлення в комсомол на цьому терені дуже часте. Так зі школи сс. Дебеславці, Трач, р-н Коломия, виключено 4-ох учнів. Таких випадків у звітчасі було більше.

Спротив в організуванні комсомолу окупант зустрічає від самого початку окупації, не всі зорганізовані комсомольці стають активними і вислугуються перед ворогом. Вони мають завдання в першу чергу слідити і доносити про наш рух, слідити за працею селян в колгоспах та робітників в шахтах, чи інших робітничих скупченнях, чи немає підривно-диверсійної роботи, а також підслухувати, що говорить між собою населення. Одним словом – це підготовка кадрів для поповнення емгебівських донощиків.

Не меншу увагу приділяє окупант рівно ж і зростові комсомольських організацій по селах. Щоб збільшити ряди комсомолу та партії, райкомпартія робить тиск на учительство і доручає йому організацію вечірніх підготовчих курсів по селах для вступу в партію чи комсомол. На такі підготовчі курси повинні обов'язково ходити всі працівники місцевої адміністрації, десятники, а в міру можливості і окремі селяни. Такий підготовчий вечірній курс є зорганізований при НСШ в с. Вербіж Нижній Печеніжинського р-ну.

Про точне число комсомольців в цілому терені важко сказати тому, що багато комсомольців проводять роботу конспіративно. Про такий факт висловився на відкритих партійних зборах в с. Дебеславці, р-н Коломия, член партії, участковий Мироняк Іван, який сказав, що комсомольська організація діє в терені підпільно і ми її не викриваємо. Мається враження, що всі комсомольці з 1946 р., які навіть з різних причин (з ляку перед нашим рухом)

здали комсомольські білети, даліше проводять свою роботу, лише дуже конспіративно.

Піонери.

Як сказано попередньо, піонерські організації в терені формально існують при кожній школі, а коли спитати в дітей, хто з них є піонером, або скільки їх, то вони не знають. Це є так тому, що учительство до РВНО звітує про піонерську організацію, як про діючу. В Печеніжинському р-ні протягом звітчасу був посилений натиск на організацію піонерів, як також по деяких школах в інших районах Коломийщини. Діти всюди ставлять сильний спротив, добровільно ніхто не хоче вступати. Навіть вживаючи сильних тортур супроти дітей, окупантові і досі не вдалося досягнути успіху в цій ділянці. Під час організації піонерів дітей б'ють, лишають по школі та викидають на 24 год. в пивницю. Називають бандитами, то знову перекидаються в підступ і стараються дітей заохотити, обіцяючи їм дарунки, для дуже бідних, обідраних – убрання, а для інших шкільне приладдя. Н[а]пр[иклад], в с. Уторопи, р-н Яблонів, дітей замкнули до пивниці на цілий день.

Поліція та обсада терену військами.

Якщо йдеться про чисто поліційні дії МГБ, тобто агентурно-оперативну роботу, то вони почали переключатися на більш якісну зовнішню агентуру і робили старання налагодити внутрішню агентуру. Зовнішня агентура діє більш інтенсивно, а чекістські дії значно збільшилися в зв'язку з насадженням в терен чекістських військ, які постійно практикують масові облави на ліси і села.

Центральна увага окупанта в звітчасі була звернена на цілковиту чистку терену за допомогою масових чекістських облав.

Слід згадати ще й те, що в переводжуванні масових облав по терені та бльокад лісових масивів брав участь, крім чекістських залог з райцентрів, ще й полк внутрішніх військ, який прибув до міста Коломиї ще в другій половині місяця серпня ц.р. Згаданий полк переводив масові облави та бльокади лісових масивів в звітчасі.

В м. жовтні в лісі Марічика (Коршівщина) появилася група кіннотчиків в числі 15 бійців, які конспіративно квартирували в лісі і не показувались нікому з цивільного населення.

Щодо операцій місцевих угруповань, то в звітчасі вони діяли незалежно від рейдуючих чекістських військ, які переводили облави. Замітне, що в своїх діях надзвичайно конспіруються, та що в звітчасі з форм літнього сезону операцій переключились на

зимовий сезон. Носять зі собою сухий пайок. Якщо квартирують на день в господарстві і хтось надійде з цивільних людей, то держать до вечора. Своє постійне перебування в терені маскують ще й так: цілу ніч ходять по селі і переводять нічний перешук, засідають по різних підозрілих на їх думку місцях (замітно більше засідок на чистому полі) та вештаються по селі так ранками, що населення їх частинно бачить. Ранком всідають всі в автомашину і від'їжджають в район. Сам оперативник залишається в районі і в ярмаркові дні ходить переодягнений по-цивільному. Групу передає своєму заступникові і назад відправляє в терен. Заступник враз з чекістами лягає в автомашину і за годину часу вже є на тому місці, звідки виїхали. Недалеко призначеного місця операції машиніст звільняє ходу автомашини і всі непомітно вискакують, а машина йде далі, ніби нічого не було. Опергрупа робить засідку. Над досвітком знову від'їжджають в район і цілий день можна їх побачити в районі на місті. Найбільш таким методом послуговуються оперативники Коломийського району.

Зміни в числі чекістів в опербоївках бувають часто, в залежності від потреби.

Щодо стрибків і міліції, яка перебуває по селах терену, то можна сказати одне, що цей "свій" паразит на селянській шкірі не відрізняється нічим від емведівських чекістів. Беруть участь в трусах, облавах, засідках, донощицтві і явно вислугуються окупантові, головно там, де немає підпільників.

Зарядження РВК.

В звітчасі РВК видав до сільрад слідуочі зарядження:

- а) здача різного рода контингентів, натуроплат і податків;
- б) побудувати в кожному колгоспі обсерваційні протипожежні вежі. На такі вежі зобов'язано кожної ночі виставляти 12 чол. д[е]журних, як мужчин, так і жінок, віком від 18-25 років;
- в) кожний колгосп повинен вислати на лісорубку 60 колгоспників і на вивозку ліса 10-15 підвод. Норма на кожний колгосп врубати від 500-1.500 кбм дерева за час зими. Кожний одноосібник мав врубати, а якщо має коня, то вивезти від 500-600 кбм дерева. На лісорубку мали ставитись чоловіки віком до 55 років, а жінки до 45 р. Було багато випадків, що за невихід чи невіїзд на гоструд, судили селян по 5 років каторги або штрафом від 1.000-2.500 і більше карбованців. Очевидно, що при такім терорі зі сторони окупанта, опір мас був мінімальний. Кожний робітник зобов'язаний на час роботи виробити окремиий паспорт;

г) подати списки до РВК хлопців 1935-1936 рр. народження. Ці хлопці повинні перейти санітарний перегляд і від'їхати в Донбас до ФЗН. Зарядження це було повністю зірване, бо ніхто до перегляду не ставився, а якщо навіть міліція зловила деяких хлопців, то з дороги всі повтікали;

д) вдруге було дано зарядження, щоб переселити присілки в центри сіл. Це зарядження рівно ж не здійснено. Лише в Коломийському р-ні переселено три родини з присілка в центр села Перерів;

е) фінвідділ дав зарядження покінчити здачу всіх фінналогів, а також почати здавати податки авансом на 1953 р.

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПОДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ.

Гірництво і промисловість.

Шахти сс. Ковалівка і Мишин.

За звітчас видобуток в добу становив:

На шахті № 3 30 тонн вугілля

-//- № 6 60 -//-

-//- № 7 100 -//-

Робота на шахтах поправилася в порівнянні до попередніх місяців, однак начальника шахто-управління Кознюка і головного бухгалтера покликали в Москву за великі розтрати в попередніх місяцях.

На шахті № 3 була припинена робота в зв'язку з перебудовою штрики.

За звітний час був сильний натиск на роботу в копальні. Коли робітник не скінчив своєї норми, яка була на нього наложена, то його не випускали з-під землі, хоч би робив і півтора зміни на одну. За спізнення на 15 хв. робітники попадали під засуд.

На шахті №7 засуджено 5-ох робітників на 6 м. примусової роботи і 25% стягнення заробітньої платні за те, що одні запізнились на роботи, а інші пішли з роботи скоріше 15 хв.

На шахті в с. Мишин місячний видобуток становить 800 тонн вугілля. Працює 300 робітників. Зарплата 280-300 руб. місячно. Робітники з зарплати невдоволені. Начальник копальні Мазніца Іван (узбек), зарплата 2.500 руб. Робітники різної національності. При шахті є майстерня, електростанція і паровіз.

Тартак в с. Стопчатів ріже на одну зміну (8 год.) 15 кбм дощок. На цегельні в цьому ж селі виробляють дахівку і цеглу 3-4 сорту. Вироби ці під будову нездалі, бо в руках розсипаються.

В с. Хімчин, р-н Косів, дальше продовжує роботу двохмоторний станок. Тут працює по 20 чол. на три зміні. Зарплата від 400-800 руб. На глибині 1.200 м натрапили на сильний газ, що занесло рури на 12 м вбік. Роботу на якийсь час припинено, бо впорядковують станок.

Станок в с. Пістинь, р-н Косів, повертів на глибину 300 м і залишив роботу.

Хліборобство.

Життя колгоспника крайньо нужденне. Заробленого збіжжя в колгоспі не вистачає на зиму. А до того ще треба сплачувати контингент, м'ясопоставку, молокопоставку, податок і ін. Заробити немає можливості, бо на роботу колгоспників не пускають, а якщо відпускають, то зароблені гроші фабрика чи установа виплачує до контори колгоспу і якщо колгоспник не сплатив податку, то гроші колгосп не виплачує. В час зими, незважаючи на голод, босі ноги, підране убрання, кожний призначений сільрадою колгоспник мусів відробити свою держповинність т. зв. "труд-господарству". В іншому випадку попадав під суд. Як бачимо життя селянина в соц. державі незавидне. Ціле літо працює на панщині, осінню зідруть з нього останню шкуру і на зиму виженуть на гос. труд.

Замітне, що селяни в важких хвиликах собі взаїмно допомагають. Н[а]пр[иклад], в с. Ключів Великий, р-н Печеніжин, засуджено колгоспника на 8 літ тюрми і 3.000 руб. штрафу за те, що не забрав зі свого поля збіжжя. Щоби не розбили хату і не викинули з хати жінку з дитиною, колгоспники зложили по кілька руб. і сплатили за згаданого колгоспника штраф. Однак це не всюди зустрічається. Є багато випадків, що колгоспники себе ненавидять. Причиною цього є в значній мірі зовнішня агентура, давні особисті порахунки та нерівність нарахування присадиб. Багато випадків донощицтва є в селах несконсолідаризованих і такий стан приносить населенню багато зла.

Н[а]пр[иклад], в с. Стопчатів Яблонівського р-ну колгоспник, орючи власну присадибу, доорав кілька скиб зі свого поля, яке було забране до колгоспного насилу. Колгоспник цей ще не встиг докінчити роботи на полі, як з'явилась з колгоспу управа та міліція з району й таки з поля господаря заарештували.

В деяких колгоспах, крім виданого збіжжя авансом на трудодні, в м. жовтні колгоспникам доплачували ще збіжжям. В інших – збіжжям більш не платили.

Так в с. Ключів Великий (р-н Печеніжин) колгосп видав ще по кілька шультів кукурудзи та по 12 дкг пшениці на трудодень. На 12 кг пшениці колгоспник повинен виробити 100 трудоднів, а на один трудодень робить 3 дні. По виплаті авансом на трудодні у вищезгаданім колгоспі забракло збіжжя. По проведенні ревізії в бухгалтерії, наказано колгоспникам все одержане авансом збіжжя знести до колгоспу, обвинувачуючи їх, що вони збіжжя розікрали. Деякі колгоспники з ляку перед засудом, збіжжя знесли. Як бачимо, що шкоду, яка спричинена неврожаєм в цьому колгоспі, держава зіпхнула на селян, бо контингент зданий для держави повністю.

В колгоспі ім. Ворошилова цього ж району, окрім одного кілограма жита і одного кілограма пшениці, які колгоспники одержали авансом, в звітчасі дістали ще додатково 300 грам чумизи і 400 [грам] соняшнику, а також видано на всі трудодні кожному членові колгоспу 1 ц. буряків і від 2-3 ц. бараболі.

Для прикладу одержаного річного заробітку в колгоспі, подаю родину (6 чол.) з с. Дебеславці, р-н Коломия. З 6-ох 3 працездатні, працювали в колгоспі щодень від ранньої весни до пізньої осені. За свою працю одержали всього 2,5 ц. збіжжя та 1/2 [ц.] гнилої кукурудзи.

В м. жовтні до всіх сіл району були приділені спеціальні групи партійців і адміністраторів, які день-у-день ходили по селах та стягали всі держпоставки і грошові податки. До помочі їм були приділені міліціонери. Такого натиску на стягання і виконання всіх державних повинностей, який був в цьому звітчасі, дотепер ще не було. Було оголошено, що до жовтневих свят всі селяни, незалежно чи колгоспники, чи одноосібники, повинні роз[с]читатися з державою по всіх фінансах і контингентах. Сюди належали залежності не лише з цього року, але повишукували всі найменші навіть з попередніх років. Можна було на поставку приймати бараболю за молоко і яйця. І так: за 1 л молока – 2 кг бараболі, за 10 шт. яєць – 10 кг бараболі.

Всіх громадян, які не здали контингенту, закликали до с/рад і таки вмісті примушували все здавати. Хто не мав – ішли додому і конфіскували за півціни останнє вбрання чи інші речі, які їм подобались. Н[а]пр[иклад], в с. Цуцулин, р-н Коломия, в господаря забрали убрання, а коли господар здав податок, то убрання всеодно ніхто не повернув. Таких випадків на терені було багато. За нездачу державі шкір на контингент в с. Фатівці Коршівського р-ну, здерли з 7-х живих кіз шкіри навіть в тих господарів, що мали лише одну козу. За козу треба заплатити 15 руб. податку і від 2-3-ох кіз здати шкіру.

Вже 20.12. всі колгоспники, а також і одноосібники, одержали зобов'язання на 1953 р. на поставку м'яса, молока, яєць. Колгоспник має здати 40 кг м'яса, 220 л молока і 90 штук яєць. А одноосібник – 60-80-100 кг м'яса і 250 л молока і 150 шт. яєць.

Деякі колгоспи в звітчасі закупили вантажні автомашини. Кожна машина коштує 18.000 руб. Гроші на автомашини брали з колгоспного фонду та стягали з трудоднів колгоспників. В с. Хімчин гроші стягали з селян, навіть не колгоспників. На кожного було наложено від 25- 150 руб.

Премійовані вантажними автомашинами марки газ 51 колгоспи: “Нове життя”, ім. Кагановича і ім. Івана Франка Коломийського р-ну за успішне виконання державного плану розвитку тваринництва 1952 р. та нагромадження грубих і соковитих кормів.

В с. Печеніжин в звітчасі у всіх робітників і службовців повідбирали поле, залишаючи їм лише по 15 а присадиби. На це місце почали стягати господарські будівлі з побічних присілків в центр села.

Помимо того, що всі державні зарядження щодо різних поставок, контингентів, фінналогів і ін. виконуються виключно під терором, на ім'я ЦК КП(б)У і ради міністрів ССРСР секр. Станиславівського облкому КП(б)У, голова облвиконкому і уповноважений міністерства заготівель по області повідомили, що колгоспи і радгоспи Станиславівської області розгорнули соціалістичне змагання на честь 35-тих роковин Великої Жовтневої Соціалістичної Революції, достроково до 31 жовтня 1952 р. виконали річний план поставок м'яса на 101,5%. Здано державі м'яса на 33.974 ц. ще більше, ніж у 1951 р. Так само достроково виконали план поставок вовни, [х]утряної і шкіряної сировини. Трудящі області докладуть всіх зусиль для дострокового виконання поставок державі і інших видів сільсько-господарських продуктів (“Ленінська зоря”, м. Коршів).

Лісова господарка.

Фірма Станиславівський ліспромсоюз, Сороківський і Київський¹¹⁸ ліспромгоспи вивезли за час від м. квітня до м. жовтня 450.000 кбм деревини.

Делятинський промкомбінат за звітний час вирубував 1.000 кубометрів дерева, а вивіз 250 кбм.

¹¹⁸ Так у тексті.

Коломийський лісопункт вирубав 1.500 кбм, а вивіз 200 кбм дерева. Станиславівський ліспромгосп – 2.500 кбм, а вивіз 2.000 кбм.

Печеніжинське надлісництво вивезло до м. Коломиї, Заболотова і колгоспів Коломийського р-ну 795 кбм матеріалу і 728 складометрів опалових дров.

Посадка ліса в звітчасі не проводилась.

Торгівля.

До кооперативів в звітчасі мало привозили товарів. Обув і одіж, а навіть збіжжя, значно подешевіли в порівнянні до минулого року, але й на гроші стало важче, бо всюди по підприємствах зменшують число робітників і їх зарплату. До тих кооператив, до яких привозили товари, то це саме такі, які в осінній час селянам не потрібні. Привезли коси, серпи і тонку мануфактуру. Зате весною привозили речі, які потрібні на зиму, як фуфайки і зимовий одяг. Як видно з цього, то в наділі кооп. продуктів немає жодної плановости.

Найбільший кооперативний оборот за четвертий квартал 1952 року становить 731.000 руб. (робітничий центр Ковалівка). Найменший – 17.000 руб.

Фінансова господарка.

В звітчасі був сильний натиск на стягання податків, а головню нововидуману грабіж грошей – аванс на 1953 р.

Для прикладу нарахування грошових налогів для селян, подаю одноосібняка-бідняка, по-більшовицькому – середняка. На рік повинен заплатити державі: від одного коня доходного 800 руб., за поставку м'яса 400 руб., бездітних 120 руб., від корови 250 л молока – на базарну ціну 750 руб., податку за корову 40 руб., за коня 50 руб., за безрогу 36 руб., та 150 шт. яєць – на гроші 750 руб., або 15 метрів¹¹⁹ бараболі, у додатку ще шкіра і вовна, якщо є вівця.

Всього разом начислено 2.940 руб., а коли врахувати, що податок у 1952 р. був збільшений в три рази, то виходить сума до 9.000 руб., невраховуючи позики, яка рівно становить кілька сотень.

Вчислюючи те, що селянин не має більше 0,50 га землі, рівно ж можливості заробітку та беручи під увагу вищевказану суму – дістанемо повний образ грошової грабежі окупантом селян. Це стало причиною всецілої колективізації.

¹¹⁹ Так у тексті.

Тваринництво.

Тваринницькі ферми, як було сказано попередньо, існують не як спеціальні окремі заведення, а створені з усупільненої худоби, яка забрана від колгоспників. Величина ферм залежна від величини багатства колгоспу. Є дуже рідкісні випадки, що колгоспні ферми закупають молодняк. В звітчасі закупив лише колгосп ім. Франка, р-н Печеніжин, 60 шт. ялівок. Всі інші колгоспи контракують молодняк в колгоспників. В зв'язку з цим всім колгоспникам, в кого є корова, заборонено під карою суду бити або продавати телята. Поминаючи крайньо занедбану господарку фермами, вони рік-за-роком побільшуються. Хоч дуже незначно, однак побільшуються свиноферми і птахоферми.

Догляд за худобою по колгоспних фермах дуже занедбаний. Призначені корми колгоспники розтягають тому, що самі не мають що їсти. Худоба часто стоїть під голим небом і помимо галасу управи – зима захопила багато приміщень для худоби ненаправленими. Дуже часто на ці теми можна стрінати в райгазетах критичні та карикатурні статті, однак наслідки не кращають. Дуже цікаво висловилась про форми большевицької тваринницької господарки в статті з 21 грудня райгазета “Ленінська зоря” м. Коршів, де сказано, що колгосп ім. Шевченка не дбає про худобу і що будови, призначені для худоби, не ремонтвані, а вже наблизилась зима. Так справа виглядає в колгоспах, поминаючи ті, які нагороджені автомашинами.

Мілітарна підготовка.

На протязі м. жовтня воєнкомат переведив перегляд всіх здемобілізованих з ЧА від 1910 до 1926 рр. народження. До перегляду всі мали ставитись з військовими документами і медалями. По перевірці на зібранні всіх присутних було сказано, щоб всі вищезазначені річники були готові в кожній хвилині до оборони батьківщини. Бо хоч радсоюз війни не хоче, але пузаті американці можуть на нас напасти. Зобов'язували уговорювати молодих хлопців, що коли буде потреба в армію, щоб всі пішли. Рівно ж говорили, щоб ніхто не давав повстанцям своїх медалів, бо по номерах вишукають і будуть карати.

Райвоєнкомат Коршів закликав всі річники від 1900-1919 рр. нар. Їм провіряли документи та справляли неправильно заподані роки. За подачу неправильних років, строевих штрафували по 50 руб., а нестроевих по 100. Також воєнкомат видав зарядження до сільрад, щоби всі секретарі справили документи всіх громадян (неправильну подачу років).

28.11. Печеніжинський райвоенкомат зарядив перегляд воєнних білетів з народж. 1915-1917 рр.

16.12. зарядив перегляд всіх інвалідів від 1900-1925 рр. Деяких з них направляли на рентген, а іншим видавали документи як строевим. Видано таких 60 документів.

13.12. в сс. Кіданч, Сопів, Княждвори военкомат покликав військових підстаршин, нар. 1900-1925 рр. У цих людей забрали воєнні білети, які по переписі звернули.

В м. жовтні военкомат покликав в ЧА річників 1931-[19]32.

З Печеніжинського і Коломийського р-нів відійшло в ЧА 123 хлопці, а здемобілізовано 2-ох хлопців з 1926 р. нар.

Печеніжинське лісництво вислало 10 фірманів на военкомат. Фірманам цим видали бронівки і стали призначені для розпорядження военкомату.

Заболотівський райвоенкомат видав зарядження, щоби всі мужчини від 1900-1932 рр. нар. вибрали собі метрики і занесли до с/рад.

Шкільництво.

З початком навчального року партія звернула більшу увагу на виховання шкільної молоді, чим на науку. Про це неодноразово вказувалось всім учителям на різних конференціях. Щоб краще схопити молодь, організують різні гуртки: червоні кутки, спортивні товариства, піонери, комсомол.

Учні не мають потрібних підручників, а також шкільного приладдя та зшитків. Щоб ніхто не мав змоги з учнів закупити більшу кількість зшитків і не заготовлював для революціонерів – продаж зшитків відбувається в директора школи або керівника класи. Крім цього, кожна школа має свою печатку з номером школи і печатковий зшиток має право купити учень тільки по одному для кожного предмету. Якщо списав такий зшиток, а хоче купити другий – мусить дати для перевірки списаний. Після такої перевірки керівник класи призначає йому знову один зшиток.

Культурно-освітнє життя.

Як і попередньо, на організування культурно-освітньої роботи по селах в звітчасі, партія ставила сильний натиск. Цим способом думає згуртувати молодь навколо своєї ідеї. І тому, що обмеження розваг продовжується кілька років – починає знемагатись у видержці і хоч ставить до певної міри спротив в орг. різних гуртків і т.п. Однак починає більш активізуватися, мотивуючи це тим, що для нас вона не зробить нічого злого, якщо піде на за-

баву чи виставу. В деяких селах молодь свідомо, що згуртування біля клубу приведе до вступу в комсомол, а щоб уникнути цього, організує забави, незалежні від клубу. Ці забави большевики і стрибки розганяють і провадять під силою до клубу, однак дівчата і хлопці по дорозі втікають. В інших селах, головню при більших скупченнях, клуби діють активно. Але і тут, окрім забави, концерту і вистави, пропагандою чи вишколами молодь не цікавиться. В звітчасі учителі зобов'язані були читати молоді лекції: твори Сталіна, Леніна. Однак молодь, побачивши таку лекторку, втікає і не хоче слухати. Слухає лише тоді, коли стрибки заженуть і позамикають двері в клубі. По всіх клубах в звітчасі провадили підготовку до свят. В день свята всі хорові гуртки відспівали гімн України¹²⁰, пісню про Сталіна, Верховино і ін. В звітчасі провадилися кінофільми 100 разів п.з. “Виборна сторона”, “Северна Корея”, “Війна у ворожому тилу” та багато інших.

В м. жовтні почали організувати по селах курси для неграмотних. Учителі ходили по селі і перевіряли селян. Хто неграмотний – зобов'язували ходити до школи. Такий курс по деяких селах розпочався і ходить вчитися переважно старша молодь.

По клубах є бібліотеки, кожна числить до 1.000 книжок. Книжок молодь майже не читає. Н[а]пр[иклад], на цілий Коршівський р-н дві дівчини і один старший колгоспник прочитали від 10-20 книжок. З цієї okazji вже кілька разів можна зустрінути в райгазеті похвальну статтю на цю тему.

В м. жовтні всі голови клубів відбули 10-ти денний семінар в м. Коломиї. За невиконання належних обов'язків, голів клубів часом змінюють, а то й грозять засудом. Однак робота не кращає.

Внутрі-партійне життя.

Як приклад перебігу партійних зборів, подаю звітно-виборні партійні збори, які відбулися в першій половині місяця серпня в районах Печеніжин і Коршів. Подібні збори відбулись по всіх інших районах.

Звітно-виборні збори Печеніжинського РК КП(б)У:

Присутних 67 осіб. Зі звітною доповіддю від 22.1. до 5.8.1952 р. виступив перший секр. Шкавро. Про роботу ревізійної комісії виступив голова ревізійної комісії Савенков. З доповіддями виступало 23 комуністи. Зміст доповідей:

1. Боротьба з оунівцями.
2. Виконання всіх завдань перед державою.

¹²⁰ Так у тексті. Повинно бути: УРСР.

3. Покращення роботи всіх установ, організацій і т.п.
4. Збільшувати ряди комсомолу.
5. Збільшувати ряди партії.
6. Проект зміненого статуту партії.

Обвинувачували всіх робітників мgb, які не давали рекомендації на кандидатів в партію з-поміж населення, оправдуючи це тим, що за день-два перший-ліпший рекомендований стане бандерівцем, або вплинуть на нього якісь компр. матеріали і їх будуть за це тягнути до відповідальності, а навіть може бути, ще гірше. Категорично заявив, що рекомендації давати не буде оперативник Прімов.

Друге питання – вибір райкому, до якого ввійшло 7 чол. Ревізійна комісія – 5 чол.

Третє питання – вибори делегатів на обласну партійну конференцію – обрано 14 осіб.

При кінці зборів прийнято розгорнуті рішення.

Звітно-виборні збори Коршівського РК КП(б)У:

З доповіддю про роботу РК КП(б)У за звітний період виступив І-ий секр. Верба. Він розповів про ті успіхи, яких добилася районна партійна організація 1952 р. Одним з найбільших успіхів парторганізації є те, – сказав Верба, – що ми добились в цьому році проведення суцільної колективізації селянських господарств. У цій роботі нам надали велику допомогу ЦК КП(б)У та Станіславівський облком КП(б)У.

Далі Верба зупинився на недоліках, які мали місце в роботі райкому КП(б)У і його відділів.

Один з основних недоліків в роботі РК КП(б)У було те, що не у всіх колгоспах району створені первинні партійні і комсомольські організації, а там, де вони створені, не приділяють достатньої уваги їх організаційному зміцненню. В результаті ці організації малочисельні, незважаючи на те, що є достатня база для їх розросту.

Мало займалась первинна парторганізація МТС питанням росту партії, тут не прийнято ні одного тракториста в члени партії.

Недостатньо уваги приділялося політичному і організаційно-господарському зміцненню новостворених і укрупнених колгоспів, особливо в доборі кадрів голів колгоспів, бригадирів тощо. Внаслідок того деяких голів колгоспів і бригадирів було замінено.

Доповідач далі зупинився на завданнях, які поставлені перед райкомом:

1. Поліпшення партійно-організаційної і масово-політичної роботи.
2. Поширення партії за рахунок місцевого населення.

В дебатах по доповіді Верби виступило 19 чол.

Звітно-виборні партійні збори прийняли розгорнуте рішення, в якому накреслено заходи до поліпшення роботи районної партійної організації.

На зборах обрано новий склад райкому в числі 7 чол., ревізійну комісію з 5-ох чол. і 12 делегатів на обласну партійну конференцію.

Пропаганда і агітація.

Господарські та політичні кампанії в звітчасі були такого характеру:

1. Кампанія по підготовці жовтневих свят. Ще далеко до свят по всіх підприємствах, шахтах і колгоспах відбулося цілий ряд мітингів і зборів, на яких партійні директори і голови колгоспів ставили перед робітниками завдання: збільшити випуск чи видобуток сировини чи продукції і річний план виконати до жовтневих свят. Перед колгоспниками ставили такі завдання: розрахуватися з державою по всіх видах с/г продуктів, натуроплат, податків, бездітного чи інших драч, провести оранку на зяб, докінчити обладнання приміщень для тваринницьких ферм та вислати відповідну кількість колгоспників та підвід на лісорозробки.

В сам день державних свят по райцентрах відбулися демонстрації, а в селах лише мітинги, на яких партійні головачі вихваляли всі блага, щастя і розквіт, що їх зазнали громадяни СРСР за 35 років.

Вся пропагандивна кампанія проходила під закликами: "Хай живуть 35-ті роковини жовтня", "Новими виробничими досягненнями зустрінемо великий жовтень", "Привіт усім народам, що борються за мир у всьому світі".

Кілька днів перед святом голови сільрад і колгоспів оголосили населенню, щоб в день свята ніхто не смів йти в поле до праці. Населення цього наказу не виконувало, бо працювало в полі чи на присадибах, через що попадало в конфлікти з большевицькою адміністрацією.

2. Кампанія по боротьбі з революційним підпіллям та відірванню мас від революційно-визвольного руху. Розпочалася вона по великих чекістських облавах на ліси і села терену в другій половині місяця жовтня. На мітингах говорили, що вже нас знищили, бо ті рештки, які залишились, нічого собою не представляють.

Наказували головам сільрад, щоб ті вговорювали селян, головно родини підпільників, щоб за їх посередництвом здавалися останки революціонерів, що голови і виконували, бо навіть біля

церков оголошували, щоб селяни видали з-поміж себе бандитів, а тоді буде спокійно в селі. Така форма агітації до крайности репресувала селян. Головно до заломання населення був перехід до ворога бувшого командира Хмари.

3. Кампанія в справі переселення присілків в села та виїзд населення на Херсон. Цю кампанію переводили окремі представники з районів, які в порозумінні голів с/рад, виготовляли списки громадян, які повинні від'їхати в Херсон чи переселитися в село. Окрім виготовлення таких списків та повідомлення деяких селян, справа ця далі не розгорнулась.

Цього роду репресії дуже важко відбилися на селянстві, бо селяни непевні свого майбутнього, живуть з дня на день, що дуже негативно відбивається на населенні.

Поліційний терор.

Провокації та арешти.

15.12. двох большевиків, переодягнених на українських повстанців, спровокували в с. Трач р-н Коломия, господиню. При її допомозі хотіли спровокувати ще більше селян, висилаючи, щоб їх закликала до себе додому. Господиня думаючи, що це повстанці, ходила до кількох господарів, однак ніхто не прийшов.

На терені Коршівського і Обертинського р-нів було арештовано 23 чол. за співпрацю з нашим рухом. Більшу частину арештованих звільнено – решта сидить в тюрмі.

На терені Печеніжинського р-ну арештовано 30 осіб і так:

4.11.1952 р. в с. Ключів Великий арештували 12 чол. Арештованим закидали співпрацю з нашим рухом. Арештованих тримали по 4 дні, переслухували і пускали додому. 10 осіб в районі сильно побити, з них 7-х пустили додому, а 3 пропали безвісті.

В Коломийському р-ні арештували селян за те, що хтось в листопаді вивішував в кількох селах національні прапори.

Крім арештувань, мgb в звітчасі практикує масові переслухування. На переслуханні держать і по 2-3 дні. Арештують в більшості за співпрацю з нашим рухом, менше – за кримінальні проступки.

Засідки.

Як і попереднього часу – проведено цілий ряд засідок. На терені Коломийського р-ну викрито 180 випадків.

Тактика окупанта щодо засідок нічим не різниться від попередньої, хіба те, що засідки проводять дуже конспіративно та в пізньо-осінній і зимовий час практикували засідкувати по сільських хатах. Роблять це так: заходять непомітно до підозрілої їм

хати, розкладають кулемет біля вікна, залишають в сінях стійку, двері замикають і враз з господарями кладуться ніби спати.

Замітно посилену діяльність с/о. Буває дуже багато випадків, що повстанці перейдуть дорогою тільки один раз, то опісля на тому місці опергрупа робить засідку і 3-4 тижні підряд.

В звітчасі рівно ж продовжувано масові труси і нічні перешуки господарств. Так лише в одному селі Коломийського р-ну Іспасі, за один день переведено 47 трусів – з них 13 ґрунтовних. Труси переводять як опербоївки, так і чекістські групи, які переводять облави. Чекісти приходячи до господарів, перевіряють в першу чергу прізвище, а коли переконаються, що таке, як мають в записнику, наказують бійцям копати на заздалегідь призначених місцях. З цього видно, що труси роблять на всип зовнішньої агентури.

26.4.[19]52 р. за всипою агентури відбулася більша облава. В тому часі там квартирувала група підпільників. При зустрічі з большевиками підпільники відкрили вогонь і поранили 4 бійців. Перестрілка велася ок. 30 хв., в кінці підпільники з огляду на важке поранення, пострілялись. Тут згинули сл.п. дд. Рись – районний провідник Коршівського р-ну і його бойовик Калина.

7.5.[19]52 р. в часі облави в с. Мишині Печеніжинського р-ну большевики знайшли криївку. В криївці знищивши речі, застрілились сл.п. дд. Сивий – районний і його бойовик Голуб.

Слава Україні!

Квітень, 1953 р.

Н-25

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 178-189.

Оригінал. Машинопис.

№ 11-19
II. КОСІВСЬКИЙ НАДРАЙОН

№ 11
ЗВІТ ЗА ПЕРІОД
ВІД 1.09.1946 р. ДО 31.03.1947 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ КОВАЛЮКОМ-“ДІОГЕНОМ”

5 червня 1947 р.

СЛАВА УКРАЇНІ!

Косівщина¹²¹

З В І Т

за час від 1/IX.1946 р. – 31/III.1947 р.

A. ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРЕНУ.

I. ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

1. Стан або зміни більшовицької адміністрації.

Район Косів.

1. Райвиконком: голова – Старух, ур. 1907 р. у с. Вербівці, освіта 4 кл. наршколи, партійний, зарплата 800 крб. Секретар – Мав[...], ур. 1918 р. в Старому Косові, освіта неп. сер., партійний, зарплата 750 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 11 осіб, всі місцеві.

2. Райпартком: I-й секретар – Дерев'янку, ур. 1900 р., східняк-жид, освіта середня, партійний, зарплата 1.000 крб. II-й секретар – Головка, ур. 1903 р., східняк-українець, освіта середня, партійний, зарплата 1.000 крб. III-й секретар – Самойлов Н., ур. 1896 р., східняк-москаль, освіта середня, партійний, зарплата 1.000 крб. Секретар по відділам кадрів Самойлов (III-й секр.). Зав. відділом пропаг. Верба П.Т., ур. 1911 р., українець-східняк, освіта середня, зарплата 900 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 14 чол., в тому складі 8 моск., 1 жид, а решта українці-східняки.

3. Комсомол: I-й секретар – Том'юк Петро, ур. 1924 р. в Хімчині, освіта неп. сер., зарплата 700 крб. II-й секретар – Луканюк Іван, ур. 1922 р. в Хімчині, освіта неп. сер., зарплата 650 крб.

¹²¹ У верхньому лівому куті документу надпис червоним олівцем: 24.

Зав. обліком – Донцова Дора, ур. 1926 р., східнячка-москаль, освіта неп. сер., зарпл. 600 крб. Інструктор – Туркевич Н., ур. 1924 р., східн.-укр., освіта серед., зарпл. 600 крб. Піонервожата – Герасько Надія, ур. 1924 р., східн.-укр., осв. неп. сер., зарпл. 500 крб.

Секретарі комсомолу:

СШ – Шаповалова, ур. 1924 р., східн.-укр., осв. серед.

Промислова школа – Сахро Степан, ур. 1924 р. в Рожнові, осв. неп. сер.

Артіль “Гуцульщина” – Кабин Дмитро, ур. 1921 р. в Косові, осв. 4 кл. наршколи.

[РО] МГБ – Кішук Іван, ур. 1926 р. в Річці, осв. 4 кл. наршк.

[РО] МВД – Куріцин Василь, ур. 1924 р., східн.-моск., осв. серед.

РВК – Босенко, ур. 1924 р., східн.-моск., осв. серед.

Пошта – Феркалюк Павліна, ур. 1922 р. в Косові, освіта неп. сер.

Райспоживспілка – Шведюк Ольга, ур. 1921 р. в Косові, осв. неп. серед.

Райздороввідділ – Полонець Марія, ур. 1922 р., укр.-східн., осв. серед.

Редакція – Мартинюк Микола, ур. 1925 р. в Косові, осв. неп. сер.

4. РО МВД: начальник – Гончаров, ур. 1891 р., жид-східн., осв. неп. сер., парт., зарплата 1.000 крб. Слідчий – Комаров, ур. 1924 р., жид-східн., освіта серед., зарплата 800 крб. II-й слідчий – Куріцин В., ур. 1924 р., східн.-моск., осв. серед., зарплата 800 крб. Секретар – Блажевич Валя, ур. 1924 р., східн.-укр., осв. серед., зарплата 750 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 20 чол., з них: 7 москалів, 3 жиди-східняки, 6 українців-східн. і 4 українці-галичани.

5. РО МГБ: начальник – Штепа, ур. 1906 р., жид-східн., освіта серед., зарпл. 1.000 крб. Слідчий – Сорокін, ур. 1897 р., москаль, осв. серед., зарпл. 900 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 16 чол., з них: 6 москалів, 2 жиди, 5 українців-східн., 3 укр.-галичани.

6. Міліція: начальник – Філатов, ур. 1904 р., жид, освіта неп. сер., зарпл. 900 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 25 чол., з них: 3 москалі, 2 жиди, 7 українців-східн., 13 укр.-галичан, останніх більшість з б[увших] стрибків.

7. Стрибки: начальник – Головінов С., ур. 1916 р., моск., осв. серед., зарпл. 800 крб.

Стрибків розпустили на роботу по установах, а якщо потрібно іти на операції, то їх стягають і [о]зброюють.

8. Міськрада: голова – Білецький, ур. 1905 р. в Косові, парт., освіта початкова, зарпл. 750 крб. Секретар – Близнюк А. І., ур. 1921 р. в Косові, осв. неп. сер., зарпл. 500 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 7 чол., з того: 1 пол., а решта укр.-галичани.

9. Держбанк: завідуючий – Марченко С. І., ур. 1878 р., укр.-східн., партійний, осв. сер., зарпл. 800 крб. Бухгалтер – Біблюк Ярослава, ур. 1910 р. в Косові, осв. серед., зарпл. 550 крб. Касієр – Дашко Петро, ур. 1897 р. в Стрию, осв. серед., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 18 чол., з них: 2 моск., а решта укр.-галичани.

10. Райфінвідділ: завідуючий – Генсецький Микола, ур. 1910 р. в Ясенів р-н Жаб'я, поляк, освіта неп. серед., зарпл. 750 крб. Бухгалтер – Грабчук, ур. 1911 р. в Шешорах, осв. неп. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 23 чол., з них: 4 моск., 1 пол., 3 укр.-східн., решта укр.-галичани.

11. Держстрах: завідуючий – Крилюк, ур. 1913 р. в ..., освіта неп. сер., зарпл. 650 крб.

Загальна кількість службовців і робітн. – 5 чол., з них: 2 моск., решта укр.-гал.

12. Пошта: начальник – Голомонов, ур. 1894 р., парт., освіта неп. сер., зарпл. 650 крб. Касієр – Обушкевич Лена, ур. 1916 р. в Ст. Косові, осв. серед., зарпл. 500 крб.

Загальна кількість служб. і робітників 43 чол., з них: 7 моск., решта укр.-галичани.

13. Уповмінзаг: завідуючий – Фенчук, ур. 1901 р. в Кобаках, партійний, освіта 4 кл. наршк., зарпл. 1.200 крб. Бухгалтер – Шульдис Осип, ур. 1915 р. в Яворові, осв. неп. сер., зарпл. 700 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 11 чол., з них: 2 жиди, 9 укр.-галичан.

14. Райспоживспілка: завідуючий – Данченко, ур. 1903 р., жид-східняк, освіта середня, зарпл. 850 крб. Бухгалтер – Бабич, ур. 1907 р., жид-східн., осв. сер., зарпл. 800 крб.

Райторг – Коптев, ур. 1900 р., жид-східн., осв. сер., зарпл. 800 крб.

Загальна кількість службовців і робітників 20 чол., з них: 2 моск., 3 жиди, решта укр.-галичани.

15. Заготскот: завід. – Романів Мирон, ур. 1909 р. в Косові, укр., осв. неп. сер., зарпл. 650 крб. Бухгалтер – Пилипейко А., ур. 1893 р., укр., осв. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. – 9 чол.: всі укр.-галичани.

16. МСТ: голова – Тербін, ур. 1898 р., укр.-східн., осв. неп. сер., парт., зарпл. 800 крб. Бухг. – Балагурак В., ур. 1902 р. в Косові, осв. неп. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. – 23 чол., з них: 5 моск., 4 укр.-східн., решта укр.-галичани.

17. Райпромкомбінат: завід. – Басюк, ур. 1896 р., москаль, партійний, осв. неп. сер., зарпл. 700 крб. Бухгалт. – Дяченко, ур. 1892 р., укр.-східн., осв. неп. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і робітників 120 чол., разом зі всіма робітниками цехів кравецького і шевського.

Майстер шевського цеху – Горбовий Гнат, ур. 1901 р. в Косові, осв. 4 кл. наршк., зарпл. 200 крб. Майстер кравецького цеху – Балагурак Михайло, ур. 1913 р. в Косові, укр., осв. 4 кл. наршк., зарпл. 200 крб.

18. Заготживсировина: завід. – Гавриш Петро, ур. 1901 р. в Косові, укр., партійний, осв. неп. сер., зарпл. 600 крб. Бухгалтер – Никорак Данко, ур. 1914 р., укр., осв. серед., зарпл. 550 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. – 7 чол., всі укр.-галичани.

19. Укрплодоовоч: завід. – Бенеш, ур. 1907 р. в Хімчині р-н Косів, осв. неп. сер., зарпл. 750 крб. Бухгалт. – Дмитрійчук, ур. 1927 р. в Прокураві р-н Косів, осв. неп. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і роб. 11 чол., всі укр.-галичани.

20. Лісгосп: завід. – Василенко, ур. 1909 р., укр.-східн., осв. серед., зарпл. 900 крб. Бухгалтер – Кіщук Михайло, ур. 1890 р. в Косові, осв. серед., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. 29 чол., з того 1 укр.-східн., решта укр.-галичани.

21. Лісопункт: завідуючий – Пліхтяк Ю., ур. 1907 р. в Пістині, осв. неп. сер., зарпл. 700 крб. Бухгалт. – Лаврук, ур. 1920 р. в Косові, осв. неп. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і роб. 43 чол., всі укр.-галичани.

22. Наросвіта: завід. – Цепкало А., ур. 1900 р., жид-східн., парт., осв. серед., зарпл. 950 крб. Бухгалт. – Ковтун Вол., ур. 1904 р., укр.-галичанин, осв. вища, зарпл. 700 крб. Інспект. – Ковановський, ур. 1907 р., укр.-східн., осв. вища, зарпл. 850 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. 16 чол., з них: 5 моск., 4 укр.-східн., а решта укр.-галичани.

23. Райздороввідділ: Райздороввідділ має: 1 поліклініку, 1 шпиталь, 1 райсанстанцію, 2 аптеки. Завід. райздороввідділом – Суворова Александра, ур. 1909 р., моск., осв. серед., зарплата 800 крб. Зав. полікл. – Воксман, ур. 1915 р., жид, осв. вища, зарпл. 800 крб. Зав. шпиталю – Хомин, ур. 1909 р., укр.-галичанин, осв. вища, зарпл. 900 крб. Зав. райсанстанції – Вершилова М., ур. 1921 р., моск., осв. серед., зарпл. 600 крб. Зав. аптеками – Мазуркевич, ур. 1911 р., укр.-галичанин, осв. вища, зарпл. 800 крб.

Загальна кількість службовців і робітн. 137 чол., з того 25 моск., 9 жидів-східн., 5 поляків місцевих, 57 укр.-східн., 41 укр.-місцев.

24. Друкарня: Друкарнею завідує редактор райгазети “Ленінська Правда” – Солоненко, ур. 1912 р., укр.-східняк, парт., освіта сер., зарплата 800 крб. Бухгалт. – Тарабанова Люба, 1921 р., укр.-східн., осв. сер., зарпл. 600 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. 5 чол., з того 2 укр.-східн., решта укр.-галичани.

25. Шевський артіль “Скороход”: Голова – Боєчко Петро, ур. 1906 р. в Косові, осв. 4 кл. наршк., зарпл. 300 крб. Бухгалт. – Баблюк Антін, ур. 1907 р. в Косові, осв. сер., зарпл. 300 крб. Касієр – Векслер Петро, ур. 1911 р. в Косові, осв. неп. сер., зарпл. 215 крб.

Загальна кількість служб. і робітн. 11 чол., всі укр.-галичани.

Зарплата робітників в загальному 1.500 крб. в місяць.

Артіль Промкомбінату.

Артіль шевський ім. 17 вер.: Голова – Горбовий Гнат с. Івана, ур. 1907 р. в Косові, зарпл. 300 крб.

Всіх робітн. 8 чол., всі укр.-галичани, зарпл. їх загально 1.200 крб. місячно.

Кравецький артіль: Голова – Балагурак Михайло, ур. 1908 р. в Косові, осв. 4 кл. наршк., зарпл. 300 крб.

Всіх робітн. в артілі 5 чол., [всі] укр.-галичани, зарпл. 800 крб. місячно.

Килимарський артіль: Голова – Бабюк Федір, ур. 1911 р. в Городі, осв. неп. сер., зарпл. 600 крб., канд. партії.

Загальна кількість служб. 2 [чол.], робітників 27 [чол.].

Різбярський артіль “Гуцульщина”: Голова – Кіщук Микола, ур. 1910 р. в Річці, осв. неп. сер., депутат Верховної Ради УРСР.

Загальна кількість служб. 5 чол., робітників 219 чол.

Комунгосп: Зав. – Суворов, ур. 1911 р., москаль, осв. неп. сер., зарпл. 750 крб. Технорук – Лопатинський, ур. 1882 р., укр.-галичанин, осв. вища, зарпл. 700 крб.

Загальна кількість служб. 5 [чол.], в тому числі 1 моск., 1 поляк, робітників 37 чол.

Зі сільської адміністрації в Косівському районі, найбільше шкодять революційному рухові та населенню голови сільрад таких сіл: Смодна, Черганівка, Шешори, Річка, Снідавка і Брустури.

Всі ці голови, крім брустурського, управляють селами з райцентра. По селах цього району зорганізовано, крім сільрад, ще такі уряди або комісії: фінансова, дорожня, контингентова, шкільна, пожежна, жіноча рада і зем.грумада.

Район Кути.

11/X.1946 р. Рожен Великий – Більшовики заарештували голову сільради Ватаманюка Петра, ур. 1909 р., родом місцевий. Арештований з причини, що обороняв населення свого села від задачі надмірного контингенту та за масло, котре забрали з кооперативи незнані люди, на суму 4.440 крб. Арештованого відставили більшовики до Кут.

2/III.1947 р. Барвінкова – Суд засудив голову сільради цього села Поп'юка Козьму с. В. на 5 літ тюрми за те, що спекулював худобою з Буковини. На його місце вибрано бувшого стрибка і члена комсомолу Танасійчука Миколу с. Василя, родом місцевий.

20/III.1947 р. Рожен Вел. – Більшовики змінили голову сільради Яківця Івана, Чокинюком Василем с. Н., родом місцевий. Знятий голова с/р став начальником шляхвідділу у районі.

Район Яблонів.

РВК. Склад РВК за звітний час представляється:

Голова	– Воронич
Заступ.	– Стефанко Лукин, українець
Секретар	– Сук, москаль
Зав. планом	– Захарук М., українець
Зав. по МСО	– Мочернюк, –//–
Райінспектор	– Турлуковський, –//–
РПК. I секретар	– Онісімов, москаль
II –//–	– Кулішов, –//–
III –//–	– Батаєв, –//–
4-й член ¹²²	– Фаєнцов, –//–
5-й – секрет. ЛКСМУ	– Волков, –//–

29.IX.1946 р. На місце голови РВК Каташенка прийшов вищезгаданий Воронич, а Каташенко став нарсудією в Яблонівському

¹²² Так у тексті.

районі. На місце секр. РВК Волкова став вищезгаданий Сук. На місце секр. ЛКСМУ Черевка став попередний секр. РВК Волков.

Сільська адміністрація цього р-ну вповні обсаджена головами, замісниками і секретарями в числі 30 чол. Крім цього, по селах у р-ні є 13 фінагентів.

Район Жаб'є.

Більшовицька адміністрація у райцентрі складається з установ таких, як у повищих районах. В головніших установах більшість урядовців на керівних місцях є москалі, у меншій мірі – українці-східняки, одні і другі переважно партійні, а в найменшій мірі найнижчі посади займають місцеві українці.

РВК очолює голова Мовчан.

Сільська адміністрація зорганізована в цілому районі, складається з голов, заступників і секретарів сільрад та фінагентів.

Всі ці урядовці є з місцевих людей. В цілому Жаб'євському районі створено 16 сільрад.

2. Стан постійної або доривочної охорони центрів або спецпунктів.

За увесь звітний час в охороні центрів заходили невеликі зміни, за виїмком району Жаб'є.

Охорона представляється слідуючо:

Район Яблонів.

[РО] МВД – 5 чоловік
[РО] МГБ – 9 –//–
Міліція – 10 –//–
Гарнізон – 40 –//–
Стрибки – 10 –//–
Червоноармійці – 25 чоловік.

По селах є такі станиці і спецпункти:

Люча	– охорона німецького лягру	60 чол.
Ковалівка	– стан. стр[ибків]	10 осіб
–//–	– охорона шахти	15 –//–
Космач	– гарнізон	30 –//–
Стопчатів	– стан. стр[ибків]	8 –//–
Березів Серед.	– стан. стр[ибків]	13 –//–

Район Косів.

[РО] МВД – 5 чол.
[РО] МГБ – 9 –//–
Внутр. війська – 70 –//–
Стрибки – 10 –//–
Міліція – 6 –//–

По селах:

Вербівець	– стрибки	10 чол.
Смодна	–//–	15 –//–
Пістинь	–//–	15 –//–
Річка	–//–	10 –//–
Яворів	– гарнізон	27 –//–
Брустури	–//–	24 –//–
Шешори	– військ. дров.	80 –//–

Зі сіл Прокурава і Шешори є 7 стрибків, котрі включаються в станицю стрибків Пістинь. Станиця стрибків в Соколівці зліквідована нашим рухом у вересні 1946 р. Комендантом стрибків у Вербівці – Бабчук М., місцевий, в Річці – Абрамович М., місцевий, Шешори і Прокурава – Матійчук Ф., родом з Прокурави, в Смодні – невідомо.

Район Кути.

Стан охорони в райцентрі представляється слідує:

[РО] МВД	–	9 чол.
[РО] МГБ	–	5 –//–
Погранзаства	–	90 –//–
Червоноармійці	–	40 –//–
Червонопагонники	–	25 –//–
Спецвідділ	–	25 –//–
Стрибки	–	20 –//–
Старшини ЧА	–	30 –//–

По селах є слідує станиці і застави:

Тюдів	– червонопагонники	30 чол.
Кобаки	–//–	36 –//–
Ростоки	– стрибки	18 –//–
Білоберезка	–//–	9 –//–
Барвінкова	–//–	15 –//–
Рожен Вел.	–//–	10 –//–
Хороцева	–//–	10 –//–
Барвінкова	– охорона центр. зв'язку	
Кути–Жаб'є–Буковина		10 –//–

В останніх днях звітного часу стягнулися червонопагонники з Тюдева і Кобаків до райцентра Кути. В місяцях XII.1946 р. і I.1947 р. станиця стрибків в Ростокі була підкріплена військом МВД і представлялася в числі 48 чол. включно зі стрибками. Протягом зимового часу були невеликі зміни в характері перекидування стрибків, військ погранзасти¹²³ та інших з одних місцевостей району до других.

¹²³ Так у тексті.

Район Жаб'є.

Стан охорони райцентру слідує:

[РО] МВД	- 12 чол.
[РО] МГБ	- 6 -//-
Міліція	- 16 -//-
Погранвійська	- 31 -//-
Стрибки	- 21 -//-
Внутрішні війська	- 80 -//-

Поза райцентром є такі станиці і застави:

Шибене	- погранзастава	130 чол.
Криве-поле	- гарнізон	38 -//-
Полянки	- стрибки	11 -//-
Ферескуля	-//-	7 -//-
Яблониця	-//-	10 -//-
Гринява	-//-	6 -//-
Шикмани	-//-	6 -//-

В цьому районі під час зими заходили деякі зміни в пересуванні військ погранзастави, а в місяцях грудні 1946 року і в січні 1947 року були перекиннені війська червонопагонників, котрі перейшли в кількості 2.000 чол. зі сторони Ворохти в Жаб'євський район. Ці війська були спеціально кинуті на перешук лісів і околиць під пасмом Черногори.

3. Господарка і промисл.

Найгірше в цілому надрайоні мається справа з лісами. Ліси занедбані, а коли заходить потреба рубання дров чи матеріалу, назначують ліс до вирубу, де вигідніше брати. Лісові робітники роблять тільки про форму, щоб не попасти на які інші і подальші роботи, заробляють 150-180 крб. місяч.

Приділів, ані в харчах, ані в інших матеріалах, не одержують, а коли навіть прийде який спецприділ для робітників, то все розкрадають самі більшовики.

Земгромади постворювані майже в кожному селі цілого надрайону. Члени їх назначують контингенти.

Район Косів.

а) Господарка:

В Шешорах діє лісгосп, завідуєчим є Михайлюк Володимир, ур. 1914 р. в Шешорах – старший інженер. Загальне число службовців 12 чоловік, сторожів 2 чол., а число робітників годі уточнити, бо роботу лісову виконують гужтрудом. Крім того, у лісі стало працює військова бригада в числі 80 чоловік. Лісами, які були приватною власністю господарів, розпоряджають голови

сілярд. Якщо потрібно матеріялу до ремонту будинків або опалу, для сілярд і шкіл, то призначають рубання ліса приватного без жодних оплат.

б) Промисл:

В Косові існує 1 пекарня, яка належить до МСТ. Поза тим більше промислових підприємств у Косівському районі немає.

Існують в райцентрі такі артілі: 2 шевські, 1 кравецький, 1 фризієрський, 1 килимарський і 1 різбярський “Гуцульщина”. Оплата праці робітників по артілях залежить від продуктивності. Найбільше заробляють робітники різбярської артілі. При цьому артілі працює ще вишивкарський і боднарський артілі. При вишивкарському артілю вишивають мужеські сорочки на тонкім більцевім полотні. Зарплата від одної сорочки 30-45 крб. Одну сорочку вишивається 3 дні.

Боднарі виробляють бочки зі смерекового дерева для квашення всякої ярини. За місяць боднар виробляє 4 бочки, зарплата від 1 бочки 10-15 крб. Якість продукції дуже низька – 3 сорт. Випуск продукції від 5-30% запотребування населення. Робітники різбярської артілі “Гуцульщина” працюють на колективній праці в Косові, а деяка кількість працює вдома (надомники). Боднарі всі є надомниками.

Район Кути.

Кути Старі. В цьому селі створено ще з кінцем 1945 р. колгосп, котрий організовано в спосіб насильства. До колгоспу пристало 3 ініціаторів, з котрими більшовики не змігши зорганізувати більше людей, насильно забрали і сціпили в одне майже всі найкращі ґрунти селян та долучили це до колгоспу. До колгоспу цього забрали звідусіль робітників в числі 40 чоловік. Землі б[а]гато, обробити нікому. Тому більшовики наложили обов'язок, що з кожної хати мусить одна особа відробити 6 днів в сезонній роботі в колгоспі. Люди цим самим сильно зубожіли, землі виріклися, а до колгоспу не приступають. Господар Лаврук Микола пішов орати своє поле та звідтам забрали його та вивезли з родиною на Сибір. В дальшому хто тільки показався на своєму полі, цього били, мовляв: “Що ти не на своєму полі шукаєш?”

На початку 1946 року ініціаторам враз з більшовиками [вдалося] використати нужду селян, при чому пристало до колгоспу кільканадцять осіб, обіцяючи за кожний трудодень 1,60 кг збіжжа і 5 крб., 6 кг соломи.

При розчисленню в кінці 1946 року колгоспники одержали тільки по 1 кг збіжжа і по 250 крб. в загальному, а солону не дістали. Колгоспники зачали при цьому велику сварку. Це нічого не

помогло і більше нічого не дістали. Колгосп почав орати на озимину вже разом зі снігом.

Кобаки. Такий самий колгосп і так само зорганізований в селі Кобаки. Господарка і розчислення з колгоспниками таке саме, як в Кутах Старих.

Устеріки. В цьому селі, а так само в Білоберезці, почавши від місяця вересня 1946 р., провадиться заготівля і рубання дров та матеріалів в місцевих лісах. Сплавники цих сіл одержали наказ зрубати на цілу зиму 4.000 м³ дерева для держави. Робітники заробляють місячно 75 крб., а крім того, одержують місячно 10 кг муки і 1 л оливи, 0,50 кг цукру, 0,30 кг цукорків, 0,50 кг тістечок і 2 м полотна.

5.XI.1946 р. Більшовики транспортували з Кут до потягу в Вижницю (Буковина) автомашинами збіжжа, бараболю і бураки.

23.XI.1946 р. В Кутах зі станції¹²⁴ в місті до потягу в Вижницю, більшовики вивезли всі рейки і вагончики.

4.XII.1946 р. Кути – Через 2 дні більшовики возили автами збіжжа з млина до потягу в Вижницю.

20.XII.1946 р. Кути – З млина вивезено до Вижницю 10-тьма машинами збіжжа, котре накопичилось там, як вимір за мелення.

Від населення млин побирає за мелення 25% збіжжа.

13.I.1947 р. Кути – З магазину в костелі більшовики вивезли збіжжа до потягу в Вижницю, а також вивезли з інших магазинів в той самий напрям бураки, бараболю і сіно.

Білоберезка – При лісоучастковій і сплавпунктовій працює 175 чол. Денно заробляють люди від 10-20 крб. Апровізація місячна на робітника 10 кг муки, 2 кг крупів, 0,50 л олію, 2 кг риби і 0,20 кг цукру. Робітники сильно нарікають на більшовицьку владу.

Район Яблонів.

В Яблонівському райцентрі¹²⁵ працюють артілі: шевський, кравецький, кушнірський, кошикарський, боднарський і столярський. Керівниками артілей є місцеві люди. В кожному артілі працює від 4-6 робітників-українців. Шевський і кравецький артілі мають машини, устаткування не збільшується. Робітники кошикарського, боднарського і столярського артілей роблять дома, а вироби віддають до управ артілей. Зарплата робітників 80-120 крб. місячно. З огляду на такий низький заробіток, робітники дістають підмогу від своїх родин.

В Космачі є копальня нафтової ропи. Директором копальні є Залокоцький Данило, українець, зарплата 899 крб. місячно.

¹²⁴ У тексті: станиці.

¹²⁵ Так у тексті.

Керівник – Тишкевич М., українець, зарплата 805 крб., старший майстер – Хромейчук Прокіп, українець, зарплата 505 крб. Робітників 48 чол. Керівництво копальні і робітники – місцеві українці. Платня робітників 150-440 крб. До цього часу відремонтовано 4 старих шиби, які денно дають около 400 кг ропи.

Ропу збирають до головного збірника, а звіди транспортують автами до рафінерії в Сопові біля Коломиї. У вересні спроваджено на копальню мотор, яким помпують ропу з 4 шибів. Приступлено ремонтувати шиб ч. 16, який за німецької окупації почали вертїти. Копальня не є забезпечена потрібним устаткуванням. Кожний робітник дістає місячно 9 кг муки, тільки на себе. Родини робітників не дістають ніяких приділів, копальня ця дотягнула так до 12.XII. 1946 р., а по цьому дні звільнено 27 робітників від праці. Дня 30.XII. 1946 р. копальня зостановила цілковито роботу і звільнено решту робітників. Причиною зостановлення роботи є те, що дирекція копальень в Биткові не є в стані забезпечити робітників харчами.

Район Жаб'є.

В цьому районі більшовики зав'язали колгосп в самому районі. До колгоспу увійшли самі майже родини стрибків, около 18 чол. Щоб збагатити колгосп, більшовицька влада зробила список около 40 багатших господарів, щоб сконфіскувати їхнє майно під закидом "куркульства".

Заготскот стягає в цьому районі м'ясопоставку за минулі роки почавши від 1944 р. по 1947 р.

В Жаб'ю урухомлений тартак, а також основано артілі: боднарську, шевську і вишивкарську. При вище згаданих промислових заведеннях немає кваліфікованих сил. Продуктивність праці по артілях числиться на 10%. Заробіток місячний для робітників від 120-200 крб. Життєві умовини є невиспачальні, нема жодних харчових приділів і немає де купити.

Настрої робітників проти більшовиків є сильно ворожі, через малу оплату та натиск на збільшення продуктивності праці. Ці настрої у відношенні до більшовиків існували від самих початків, а останньо поширились і на тих робітників, котрі сяк-так симпатизували з більшовиками.

4. Торгівля.

Район Косів.

Державної торгівлі в цьому районі немає.

Кооперативна торгівля є формально основана по всіх селах району, однак не має успіху, через брак товарів. В самому Косові є райспоживспілка і 4 кооперативні крамниці, в котрих про-

дають товари лише за так званими талонами для партактиву, а в сільських крамницях товари міняють за сільсько-господарські продукти, наприклад, 1 кг цукру – 30 шт. яєць, одна шпудля ниток – 13 шт. яєць, 1 м матеріалу – 22 шт. яєць і 8 крб., 1 кг чоколяди – 35 шт. яєць і 8 крб. За гроші можна купити лише нафту і сірники і то не все, а перед такими імпрезами, як вибори і т.п. Часом [...]окують населення за здані сільсько-господарські продукти такі, як вовну, м'ясо, яйця, масло дають не товарами, а виплачують по держ. ціні.

До кооператив транспортують товари з Коломиї і з Заболотова.

В кінці січня і на початку лютого 1947 р. перед виборами продавали по кооперативах нафту, сіль, сірники, ковбасу, булки, горілку та тютюн.

Місячний оборот був в цьому часі від 5.000-25.000 крб.

Район Яблонів.

В цьому районі справа торгівлі представляється так само, як в Косівському. На деякі товари підвищено ціни, н[а]пр[имір], 1 кг хліба передше коштував 0,80 крб., тепер коштує 3,20 крб. В Яблоніві є sklep приватний, котрий торгує [за] спекулятивними цінами.

В райцентрі є райспоживспілка і МСТ та по селах є 9 крамниць ССТ. По skleпах є галантерія, тютюн, горілка, сіль, нафта, сірники та від часу до часу мануфактура. Всі ці товари забезпечують попит населення на 5%. Оборот по крамницях ССТ місячно вносить від 1.000 до 1.500 крб.

З кінцем березня 1947 р. в Космачі відчинив приватну крамницю Линдюк Лукин.

Райспоживспілку в Яблоніві очолюють: голова – Геник Василь, бухгалтер – Скільський Петро, секретар – Іванчук, завторг. – Ропецька, експедитор – Кашевко. В цілому кооперативна торгівля знаходиться в руках місцевих людей.

На ринку в Яблоніві торгують збіжжам і мукою і так: 1 кг пшениці – 50 крб., 1 кг ячменю – 40 крб., 1 кг муки кукурудзяної – 50 крб.

Район Жаб'є.

В райцентрі є райспоживспілка та в цілому терені зав'язано 15 крамниць ССТ. Місячний оборот по крамницях від 2000.-3000. крб.

Приватна торгівля була дозволена до дня 1 травня 1947 року.

Спекуляційна торгівля в райцентрі сильно просперує. По цій торгівлі можна набути все потрібне по високих цінах,

н[а]пр[имір], 1 штука худоби – 5.000-8.000 крб., 1 центнер збіж-
жа – 6.000-7.000 крб., 1 кг масла – 200 крб.

В райцентрі є спеціальна кооперативна крамниця для МВД і партійних.

5. Будівництво.

В Брустурах побудований дерев'яний міст на головній доро-
зі довжиною 15 м, шириною 6 м.

В Кутах закінчено ремонтування мосту на Черемоші між Ку-
тами а Вижницею. Ремонт закінчено 15/ХІ.1946 р. Коло мосту
працювало 15 військовиків.

На шляху Яблонів–Космач будують на 9-ому км новий міст.

В цілому терені цього району направляють дороги, при чому
вже 4 місяці не одержують платні, а в останньому не одержують
навіть по 9 кг муки, котрі були призначені як приділ.

По селах Косівського р-ну відбувається направа телефонних
ліній, повалених вітром зимою 1946 року на 1947 рік.

До Бабина будують нову телефонну лінію.

6/Х.1946 р. Кути – На передмісті Помірки більшовики почали
будувати летунську базу в розмірі 500 на 500 метрів.

До роботи коло летунської бази більшовики зганяють насе-
лення 150-200 людей денно, при роботі цій людей сильно приспі-
шують, мовляв “Робіть базу скоро, бо сюда прилетять англійські
літаки та будуть сідати”. На вулиці Судовій в Кутах більшовики
вкопують зенітні гармати і протилетунські скоростріли.

6. Адміністр[ативні] зарядження.

Район Косів.

6/ІХ.1946 р. Соколівка – Відбулася нарада голів сільрад і
земгромад та десятників таких сіл: Город, Бабин, Соколівка, Річ-
ка і Снідавка. Присутніх було 70 осіб. На денному порядку було:

1) фінансові залежності зазначених сіл, 2) виконання поста-
вок молока, м'яса, сіна і вовни. 3) реєстрація земельних площ.
Уповноважені з РПК, фінвідділу, уповмінзагу та земвідділу, у своїх
виступах заявили, щоби найдалі до 15.ІХ.1946 року, всі залежності
грошові, податків і поставок сільсько-господарських продуктів
були вирівнані, бо в противному разі будуть примінені карні по-
ступовання: а) якщо прийдеться комусь сплачувати грішми деякі
продукти через брак останніх, то буде сплачувати по спекулятив-
них цінах і б) хто до означеного реченця не здасть залежностей,
буде здавати потім подвійно. По цих виступах рай. представни-
ки сфабрикували резолюцію, за котру казали голосувати, проти

неї виступив од[и]н десятник з Річки говорячи, що так в короткий час і так великі податкові рати, населення не спроможне сплатити, по цьому рай. представники пішли на нараду, а вернувши підчеркнули, що рад. влада ішла і іде на уступки селянам та продовжили строк сплати і інших обов'язків до 1/X.1946 р.

Наприкінці виступив з промовою гол. РВК Бондарев, заявивши спочатку, що рад. влада піклувалася долею селян і далі піклується. Запропонував чи не ліпше би, щоб селяни, які не мають корму для худоби через посуху, худобу не різали, а здавали на м'ясо – поставку в трирічній розрахунку. Сказав, що такі заходи для селян є корисними, бо худобою заопікується держ., а населення через три роки зможе вирівнати попередній стан худоби. Закінчив свою бесіду тим, щоб люди не вірили в ту політику, що витворюється в корчах, бо СССР розгромить тих, що готують нову війну так, як розгромив Німеччину.

В другій половині вересня 1946 р. в села району надійшло з райцентру зарядження, щоб якнайскорше населення здало контингент.

15/IX.1946 р. З райцентру було зарядження виготовити список 3-ох річників мужчин: 1926, 1927 і 1928 р. Ціль зарядження невідома.

22/IX.1946 р. Шешори – Нач. стрибків дав зарядження, що по 20-тій год. нікому не дозволяється ходити. Рівночасно наказав, щоб селяни виявили по своїх посіlostях бункри українських повстанців та щоби доносили про все на станицю стрибків. Також заборонив людям варити горілку.

1/X.1946 р. Город – Прийшло зарядження до місц. сільради, щоби розшукувати усіх стрибків цього села, котрі служили в Соколівці та щоб ці поздавалися.

9/X.1946 р. Косів – Був перегляд коней із дооколишніх сіл.

11/X.1946 р. Брустори – Був перегляд коней цього села.

21/X.1946 р. Шипіт – Нач. гарнізону Куріцин дав голові сільради наказ виготовити точний реєстр бандерівців, скільки здалося, а скільки ще в підпіллю.

21/X.1946 р. Шипіт – З райфінвідділу заряджено, щоб стягнути з населення цього села добровільну страховку тварин в сумі 3.000 крб.

27/X.1946 р. З воєнкомату прийшло зарядження до сіл: Город, Бабин, Соколівка, щоб річники від 36-40 років зголосилися на військовий вишкіл в Косові. Люди прийшли: з Соколівки – 36 чол., з Бабина – 30 чол. і з Города – 15 чол. Ці люди замість [йти] на військовий вишкіл, були зайняті до копання могил бійцям ЧА.

23/XI.1946 р. Косів – Уповмінзаг зобов'язав всіх мельників в цілому районі брати від населення за мелення мірку для держави: від 100 кг ячменю чи вівса – 10 кг, від пшениці – 11 кг, від кукурудзи – 12 кг.

20/XII.1946 р. З земвідділу прийшло зарядження, що всі ліси до сто га переходять на власність громад.

12/I.1947 р. Город – З уповмінзаг прийшло зарядження, щоб село здало 500 кг м'яса авансом в поставку.

13/II.1947 р. До РВК в Косові закликали голову сільради с.Города та голів з інших сільрад і наказали зобов'язати населення до здачі всіх видів поставок і податків. Рівночасно наказали, щоб всі хто дістане мобіл. карту, ішли на гужтруд.

14/II.1947 р. Райвиконком в Косові закликав секретаря сільради с. Города і секр. з інших сіл, де інструктували їх, як мають виконувати розпорядження уряду. При цьому сказано, що до гужтуду зачисляються чоловіки від 18-50 літ, жінки від 18-45 літ. Вагітні жінки 8 тижнів перед і так само 8 тижнів по родах звільняються від роботи. Жінки, котрі мають діти до 8 літ, а нема на кого їх лишити, також звільнені від роботи.

На село Город дали план на одну фіру вивезти 30 м/3 матеріалу з Соколівки до Вишніці. За невиконання, кара 100 крб. штрафу і од[и]н місяць примусової роботи.

15/II.1947 р. Город – Секр. сільради дістав від райінспектора в Косові акт, за яким мав би описати в своєму селі млин в такий спосіб: 1) якого роду є млин, 2) який рід каменя в млині, 3) скільки треба кінських сил, щоби порушити млинський камінь, 4) скільки і якого збіжжа може перемолоти млин за одну добу, 5) скільки найманих робітників у млині, 6) скільки заплачено зерном робітникам за 1946 р., 7) хто є власником млина. Цей акт зобов'язують вислати до двох днів до райінсп. РВК.

20/II.1947 р. Соколівка – Уповноважений з району Лісовський і Кабин з 2 стрибками прийшли з завданням змобілізувати 40 робітників до рубання ліса на присілку Семеневу. Протягом трьох днів кликали поодинокі всіх зобов'язаних, намовляли їх негайно виконати план. Люди на роботу не пішли.

В загальному більшовики поставили сильно натиск на обробку і вивізку ліса. В селах цього району гол. сільрад, котрі найбільше вислужуються більшовикам, організували з енкаведистами масовий гужтруд до лісової роботи в Жаб'євському районі. Рівночасно по всіх селах Косівського району заряджено, щоби гол. сільрад організували населення на весняні роботи. З воєнкомату заряджено, щоби всі мали відновлені документи.

Район Кути.

2/10.1946 р. Кути – Міськрада дала наказ, щоби з цього міста давати на роботу до лет-бази 70-100 людей.

3/10.1946 р. Кути – Воєнкомат видав зарядження, щоби всі військово-зобов'язані, негайно були заосмотрені в воєнні документи, бо в противному разі будеться розглядати їх, як дезертирів і таких людей будуть судити військовим судом.

5/10.1946 р. Кути Ст. – Сільрада дістала зарядження, щоби з цього села прийшло на день 15/10.1946 р. до воєнкомату 60 осіб та, щоби всі мали харчів на 10 днів.

10/10.1946 р. Слобідка – Голова сільради одержав наказ з району від наросвіти відбудувати народний дім для клубу.

12/10.1946 р. Кути – Воєнкомат покликав людей, котрі мали в книжечках “строевий”, цих людей забрано в ліс рубати дрова.

12/10.1946 р. Рожен Вел. – Більшовики наклали на населення контингент: 25 цент. кукурудзів, 50 центнерів бараболі, 100 цент. яблук і на одного господаря по 20 кг м'яса. Цей контингент є додатковим до попереднього.

3/XI.1946 р. Кути – Держстрах дав зарядження “добровільно” страхувати майно і худобу.

13/XI.1946 р. Кути – Райземвідділ дав розпорядження по земгромадах перевести облік засівів зимових культур з 1946/[19]47 рік.

22/XI.1946 р. Кути – Відділ соцзабезпечення зарядив подати списки глухих і німих.

23/XI.1946 р. Кути – Гол. міськради зарядив, щоби населення без дозволу не різало, ані продавало жодної худоби.

2/XII.1946 р. Рожен Малий – РВК зарядив додатково заготовити в цьому селі 10 цент. кукурудзи.

6/XII.1946 р. На зарядження міськради десятники по хатах гостро наказували, що як люди якнайскорше не сплатять податків, то будуть суджені.

10/XII.1946 р. Кути – РВК видав зарядження до сільрад в цілому районі, щоби до дня виборів населення здало всі залеглості в поставках м'яса, масла, збіжжя і податків та позику за 1946 рік.

10/I.1947 р. Рожен Мал. – Уповнаркомзаг дав зарядження до сільради негайно здати за перший квартал 1947 року м'ясопоставку. На це село наложено здати 20 цент. м'яса.

13/I.1947 р. Рожен Мал. – Райшляхвідділ дав зарядження дати список людей від 18-40 літ до 15/I.1947 року для відбудови шляхів.

14/1947 р. Кути – Воєнкомат повідомив приготувати річники мужчин 1926-1927 і 1928, на 10-ти денний перевишкіл і ці люди мали би відійти на цей вишкіл 26/І.1947 р. Так само воєнкомат зарядив приготувати людей на 10-ти денний перевишкіл, людей тих, котрі мають у воєнному білеті “строевой”.

25/І.1947 р. Рожен Малий – РВК повідомило скликати населення в район на стрічу з кандидатом у Верховну раду УРСР на день 21/І.1947 р.

25/І.1947 р. Рожен Малий – РВК наділив план на село, щоб лісомайстри заготовили і вивезли на перший квартал 1947 р. 200 м/3 дров та наложено врубати, крім того, 500 м/3 дерева.

25/І.1947 р. Кути – [РО] МВД дало наказ до міськрад і сільрад, щоб усе населення прибуло на МВД для перевірки паспортів.

27/І.1947 р. Рожен Малий – Воєнкомат наказав прибути заготівщикам цього села до району на нараду про план поставок м'яса і молока та недоліки 1946 року і за першу декаду 1947 року.

10/1947 р. Кути – Міськрада дістала наказ, щоб населення здало м'ясопоставку, кожний господар 20 кг без різниці має поле чи ні.

12/ІІ.1947 р. Рожен Малий – РВК закликав голову і секр., а так само і з інших сіл р-ну, для розгляду бюджету на 1947 р.

18/ІІ.1947 р. Рожен Малий – РВК планує на підставі мін. УРСР і зобов'язує до повинности гужтроду після плану: 10 возів мають вивезти 80 м/3 дерева, а людей піших заготовити 4.000 м/3. Людей спрямовують у Ворохту.

3/ІІІ.1947 р. Кути – Воєнкомат дав наказ, щоб гол. і секретарі сільрад прибули на день 4/ІІІ.1947 р. на одноденний семінар до РВК на обговорення трьох точок: 1) про призов, 2) про заготівлю і 3) про поставки для держави.

Першу справу обговорював майор з воєнкомату і казав, щоб не було ухилення людей від призову, говорив про обов'язки перед державою у виконанні лісозаготівлі. Про поставки говорив секретар РВК. Про значення і гордість тих, що будуть іти в Червону армію, говорив, щоб за 6 днів була доведена до порядку весняна кампанія.

16/ІІІ.1947 р. Рожен Малий – [РО] МВД дало наказ до сільради, щоб десятники визначили людей на варту зі своїх участків, щоб “бандити” не “грабували” людей від години 22 до 6 ранку.

20/ІІІ.[19]47 р. Рожен Малий – Будівельний відділ за рішенням РВК доводить план, побудувати 5 будинків культурно-побутових.

Район Яблонів.

У місяці вересні 1946 року заряджено в цілому р-ні всім мужчинам змінити документи, до яких прибивають фотокартки. Це відноситься до людей від 18-50 літ.

16/IX.1946 р. Текуча – Покликано на МВД до району всіх тих, що повернули із Німеччини для реєстрації. Між 1-15/10.1946 р. виїхала частина гарнізону з райцентру на села: Березів Вижний, Середній, Нижній, Люча, Текуча і Акрешора. Це військо було очолюване райадміністрацією в числі 21 чол. Ціль випаду на ці села була стягнути залеглий контингент, при чому ходили по господаря та стягали що тільки вдалося. Стягнення було насильне.

В Космачі цю акцію перепроводжував місцевий гарнізон, при помочі райадміністрації. В цілому районі заряджено зголоситися до воєнкомату на військовий перегляд річників: 1926, [19]27, [19]28. Ці три річники дістали обов'язок зголоситися як повище до 14/X. і 17/X.1946 р. В Космачі заряджено в місяці жовтні 1946 р. відробляти гужтруд всім громадянам від 18-45 літ. В цілому р-ні заряджено, щоб всі мужчины від 18-52 роки життя виробили собі документи з фотографіями. Такі документи видають в районі, а при цьому, хто ще не перейшов учот, залишається на 14 днів, або викупується за 1 кг товщу і 1 л горілки, тоді зазначають, що учот перейшов, одержує документ і зразу відходить.

В жовтні 1946 р. в Яблоніві відбувся перегляд коней і возів зі сіл: Космач і Березів Середній.

30/X.1946 р. Яблонів – Скликано всі виборчі комісії з виборів 10/II.1946 р., сказано їм підготовляти себе і населення до виборів в депутати [ВР] УРСР на 9/II.1947 р.

В листопаді 1946 р., а також і в грудні продовжувано насильство стягання контингенту збіжжа, при цьому провірювано господарів чи по правді писали поля, при чому наложено поодиноким господарям новий контингент. В Космачі наложили на Стасюк Дмитра 12 цент. збіжжа, а на Бербеничука Івана 9 цент. збіжжа. Це наложення досить смішне, бо в такому гірському селі як Космач, жоден господар не бачив у себе із однорічного збору 9 центнерів всіх зернових культур.

Села, які виконали поставку хліба на 100%, на ті села наложено вдруге ще більшу поставку. Напр[имір], Березів Середній здав наложену поставку збіжжа 80 центнерів в 100%, тоді районний вик[он]ком наложив другий контингент збіжжа 100 центнерів.

В грудні 1946 р. заряджено в цілому р-ні перевести перепис населення до виборів і заряджено всім мужчинам від 18-55 літ іти в гужтруд, рубати та возити дерево в лісах над Ворохтою і Микуличином. На 1 чол. наложено урубати 30 м/3 дерева.

З райцентру заряджено здавати поставку молока, м'яса та податків, як аванс на 1947 рік.

З кінцем січня і в початку лютого 1947 р. більшовики насильно виганяли людей в цілому районі в гужтруд. Населення ставило опір і не хотіло іти задармо робити, бо більшість людей не мала що взяти їсти, а на гужтруді не забезпечували жодними харчами. Сварки, плачі і всякі оправдання бідного населення не помогли, по селах переїжджалася районна адміністрація з військами, зганяли силою населення до сільрад, тут хто відмовився від гужтуду, на того списували акт і віддавали під суд. Коли голова сільради не хотів підписати акти, такого голову енкаведе арештувало і забрало до тюрми. З початком лютого 1947 р. з таких причин арештовано голову і секр. сільради в Акрешорах Марчука Гриця і Романюка Михайла, бо вони боронили населення від гужтуду та не хотіли підписати акти. По двох тижнях згаданих з тюрми звільнено.

Район Жаб'є.

Всі зарядження з райцентра є в подібному характері, як і в попередніх трьох районах, так само наказувано весь час і гнано людей під час цілої зими до гужтуду при лісорубці. Ведено весь час сильний натиск адміністрації з райцентра на населення відносно поставок, податків і позики. До цього райпредставники звичайно брали до помочі військо. В березні ц.р. заряджено з райцентра, щоб завідуючі полонин не примали худоби від тих господарів, що не здали поставок масла, м'яса і вовни.

7. Шкільництво.

Район Косів.

В райцентрі та на терені цілого району шкільництво представляється в слідуючому порядку: існує 1 середня школа, 13 неповно-середніх, 47 початкових. В усіх школах навчається 6.650 дітей. Крім того, в Косові є ще художньо-промислове училище. Учні 56. Викладачів в серед. школі – 19, з того 10 українців, 8 москалів і 1 поляк. В худпромучилищі – 13 учителів (7 українців, 6 москалів). Стипендії дістають лише учні худпромучилища в розмірі від 140-180 крб. Зарплата учителів від 300-800 крб. місячно. По школах недостача підручників так, що учні деяких клас послуговуються підручниками учителів. Рівно ж брак і інших шкільних приладів. Учні з низчих клас дістають часто приділи цукоркові, шоколяди і тісточки, чим більшовики хочуть привернути до себе.

В Шешорах 3 школи (з них 1 неп. сер.), в Річці 4 школи (1 неп. сер.), в Шипоті 3 школи, в Снідавці 4 школи, в Яворові (1 неп. сер).

Директорами шкіл на селах є українці-галичани (в Соколівці і в Смодній українки-східн.), а в деяких школах учителями є українці і українки-східн.).

Район Кути.

1/Х.1946 р. Кути – Відбулася нарада директорів, на якій було обговорено про вивчення дітей історії ВКП(б). По школах наказано вечірні курси для неграмотних, про котрі мали б звітувати щомісяця до району. Школи в цілому районі чинні, персональних змін немає.

Район Яблонів.

Наука по школах розпочалася 1.IX.1946 р. На терені цього району є такі школи: 1 середня, 3 неп. середні і 12 початкових. Програма навчання I кляса: укр. читання, укр. писання, арифметика, каліграфія, фізкультура.

II кляса: укр. читання, укр. граматики і писання, розвиток мови, арифметика, російська мова і література, малювання, спів, фізкультура.

III кляса: укр. мова, укр. література, рос. мова, рос. література, арифметика, природознавство, малювання, спів, фізкульт.

IV кляса: укр. мова і література, рос. мова і література, арифметика, природознавство, географія, історія СРСР, малювання, спів, фізкультура.

V кляса: укр. мова і література, рос. мова і література, арифметика, природознавство, історія, географія, фізкультура.

VI кляса: укр. мова і література, рос. мова і література, алгебра з геометрією, природознавство, історія, географія, фізика, нім. мова, фізкультура.

VII кляса: укр. мова, рос. мова, алгебра з геометрією, природознавство, історія, конституція, географія, фізика, хемія, нім. мова, фізкультура.

VIII кляса: укр. мова, рос. мова, нім. мова, алгебра, природознавство, географія, історія, анатомія, хемія, геометрія, малювання, фізика, фізкультура.

IX кляса: укр. мова, рос. мова, нім. мова, алгебра, природознавство, географія, історія, анатомія, хемія, геометрія, малювання, фізика, фізкультура. Десятої кляси в Яблоніві немає ще.

Учительство: Яблонів – сер. школа 13 осіб. 1) Директор цієї школи Вовк Григор, осв. сер. педагогічна, 2) Корсунівська А., осв. сер., 3) Кравченко Анна, осв. сер., 4) Мелько Галина, осв. сер., 5) Комишук Роман, осв. сер., 6) Стоян В., осв. сер., 7) Павлюк Марія, осв. сер., 8) Багатиренко М., осв. сер., 9) Монко Надя, осв. сер., 10) Явтушенко М., осв. вища, 11) Редькін Н., осв. сер., 12) Маляренко А., осв. сер., 13) Смоляр В., осв. сер.

Березів Нижний – школа неповно-середня, учителів 11: директор – Геник Галя, осв. сер., Кузич Анна, осв. сер., Войтенко Явдокія, осв. сер., Сіренко Оля, осв. сер., Мілевська Евфрузіна, осв. неп. сер., Перевертень Лена, осв. сер., Тафійчук Дмитро, осв. неп. сер., Арсенич Анна, осв. неп. сер., Папіжанська Люба, осв. сер., Геник Ольга, осв. сер., Кіцелюк Микола, осв. неп. сер., Триїста Таїса, осв. неп. сер., піонервожата.

Березів Середній – школа неповно-середня, 9 учителів: директор – Атаманюк Іван, осв. вища, Атаманюк Стефа, осв. сер., Макович Параска, осв. сер., Кузич Марія, осв. сер., Симчич Юлія, осв. сер., Симчич Марія, осв. неп. сер., Чаплінська Анна, осв. неп. сер., Геник Никола, осв. сер., Плис Марія, осв. вищ. сер.

Березів Вижний – школа неповно-середня, 10 учителів: директор – Васкул Михайло, осв. вищ. сер., Устінова Люба, осв. сер., Урбанович Юлія, осв. неп. сер., Петрук Дмитро, осв. неп. сер., Петрук Микола, осв. неп. сер., Ковцун Віра, осв. сер., Ковецька Александра, осв. вищ. сер., Святулицька М., осв. сер., Любич Явдокія, осв. вищ. сер.

Люча – школа початкова, 6 учителів: директор – Бійовська Михайліна, осв. сер., Арсенич Степан, осв. неп. сер., Арсенич Параска, осв. неп. сер., Нагла Надя, осв. сер., Фенюк Василь, осв. вища, Багрійчук Василь, осв. неп. сер.

Березів Вижний – школа початкова, 5 учителів: директор – Негрич Іван, осв. сер., Негрич Марія, осв. неп. сер., Васкул Василь, осв. неп. сер., Гамлій Марія, осв. неп. сер., Петрушка Анна, осв. неп. сер.

Баня-Березів – школа початкова, 8 учителів: директор – Александра, осв. вищ. сер., Денисенко Катерина, осв. сер., Козир Люба, осв. сер., Мамович Розалія, осв. сер., Шевчук Рузя, осв. сер., Неглущенко Марія, осв. сер., Лукаш Явдокія, осв. сер., Малиновська Анна, осв. сер.

Лючки – школа початкова, учителів 3: Малкович Наталка, осв. сер., Юрчук О., осв. неп. сер., Вівчарук М., осв. сер.

Текуча – школа початкова, учителів 7: директор – Малиголова Ярослава, осв. сер., Малиголова Климентина, осв. неп. сер., Повшенюк Василь, осв. неп. сер., Геник Василь, осв. неп. сер., Похла Марія, осв. неп. сер., Стефанко Ю., осв. сер., Лендик Галя, осв. сер.

Акрешора – школа початкова, учителів 6: директор – Габорак Никола, осв. неп. сер., Будорович Анна, осв. неп. сер., Никорович Петро, осв. неп. сер., Бойчук Юстіна, осв. неп. сер., Наконечна Розалія, осв. неп. сер., Геник Сильвестр, осв. неп. сер.

Космач – початкових шкіл 6, учителів 19: директор – Скрипник Ніна, осв. сер., Голдищук Степан, осв. неп. сер., Грицюк Степан, осв. неп. сер., Чорнюк Анна, осв. неп. сер., Мимин Анна, осв. сер., Перцович Дмитро, осв. неп. сер., Токарчук Олена, осв. неп. сер., Крайник Василь, осв. неп. сер., Скобак Іван, осв. неп. сер., Кондрин Василь, осв. неп. сер., Камінська Ірина, осв. неп. сер., Моспан Леоніда, осв. неп. сер., Никорович Анна, осв. неп. сер., Симчич Анна, осв. неп. сер., Кушнірчук Явдоха, осв. вища, Дмитрук Марія, осв. сер., Виревецька Марія, осв. сер., Недобійчук Марія, осв. неп. сер., Багрійчук Василь, осв. неп. сер.

По всіх школах Яблонівського р-ну є 98 учителів. З них: 4 з вищою освітою, 6 з вище середньою, 42 із середньою, 45 з неповно-середньою.

У відвідуванню шкіл бракне коло 20% дітей у шкільному віці. Причиною так великий процент не відвідування дітей школи є брак одягу і взуття.

Учительство не одержує від держави приділів харчових, а в грудні 1946 р. сказано згори учителям, що від січня 1947 р. не будуть одержувати вже муки, котру досі одержували в кількості 9 кг.

Район Жаб'є.

Мережа шкіл збудована як і в інших р-нах. На терені цілого району є 33 школи. Школи є по таких селах: Жаб'є, Слупейка, Ільця, Віпче, Ходак, Криве поле (2 школі), Красник, Бистрець, Дземброня, Зелене, Шикмани (2 школі), Гринява (3 школі), Яблониця, Ферескуля, Полянки, Довгополе, Стебні, Перехресне, Голови, Магурка, Краснолія, Ясенів (3 школі), Криворівня (2 школі), Бережниця, Кізя.

Від 10/Х.1946 р. до кінця лютого 1947 р. були улаштовані по всіх цих школах курси для неграмотних без особливого успіху. Школи обсажені учителями на 75% з середньою освітою. Успіхи в навчанню досить великі. Дітвора учащає до школи у 40%. Причина так малої кількості дітей у школах, недостача убрання, великі віддали від шкіл і тяжкий стан під оглядом господарським так, що діти в шкільному віці змушені допомагати своїм родичам у випасі худоби.

8. Культурне життя.

Район – Косів.

У райцентрі в Косові є кінотеатр і клуб. Кіно служить засобом більшовицької пропаганди, демонструється фільми про могутність і культурність більш[овицької] держави, у фільмах почитують: Івана Грозного, Петра I, Суворова, Кутузова і ін. Фільми великого успіху не мають. У кіновій залі міститься 350 глядачів,

пересічно буває від 70-150 відвідувачів. Відвідувачами є звичайно урядовці, червоноармійці, МВД-сти і тим подібне. З місцевого населення кінотеатр відвідує невеличка частина молоді, успіх мають фільми закордонні, переважно американські. На села виїздять авта з фільм-апаратами так зв. кінопересувки. Тут знова глядачів стільки, скільки потраплять пригнати силою. Напр[имір], 16/XII.1946 р. з району виїхала кінопересувка до с. Город. Вступ до кіна був – 1 крб. для дітей, і 3 крб. – для старших. Відвідувачів фільму із старших було 5 чоловік та кільканадцять дітей. Фільм висвітлював колгоспне життя. В райклубі ставлять п'єси, більшовицькі концерти, а також п'єси укр. драматургів: Кропивницького, Тобілевича, Старицького і інші, котрі не зняті з радянського репертуару. Зимом заходив до Косова театр “Когутяка” з Коломиї. Артисти галичани 60% і східняки 40%.

Грали вистави старих драматургів перероблені на комуністичний ґрунт (“Довбуш”, “Запорожець за Дунаєм”). В п'єсі “Довбуш” показано духовенство в польським священику (священик з ножом за поясом молиться перед образом). Вистави не дуже часто дають, є замале відвідування глядачів.

На села театр не виїзжає.

В райцентрі є одна бібліотека. Населення з неї майже не користується. Тут в основному книжки на російській мові, твори Леніна, Сталіна, історія ВКП(б), конституція, закон про п'ятирічний план, твори рад. письменників і т.д.

В січні 1947 р. в Брустурах драмгурток з Косова дав виставу “Дайте тільки розвинутися” і “Іван”. Присутніх глядачів було около 50 осіб.

14/I.1947 р. В Річці висвітлено фільм “Як було в Донбасі”. Глядачів було около 40 осіб і то самі стрибки, комсомольці і адміністрація.

19/I.[19]47 р. В Брустурах висвітлено фільм “Сини” і “Повість про наші діти” та “Правительство”. Глядачів було около 90 осіб.

2/II.[19]47 р. В Брустурах дано відчит на тему “Українсько-німецькі націоналісти”. Відчит проводив II-й секретар комс. Луканюк з Косова. Присутніх було 130 осіб. Зігнаних примусово.

В другій половині жовтня в Косові почали будову могили-пам'ятника бійцям ЧА. На будову пам'ятника зганяють людей примусово з поблизьких сіл.

Район Кути.

В райцентрі є кінотеатр і аматорський гурток при клубі. На села від часу до часу виїзжає кінопересувка, головно на села понад Черемош, висвітлює фільми про колгоспне життя та війну з Німеччиною.

7/XI.1946 р. Кути – В двох школах неп. сер. учителі приму-сили дітей святкувати роковини жовтневої революції зі співами і деклямаціями. По святі устроїли демонстративний похід містом. Старші учасні у святі не брали. Після того вечером в клубі по висвітленню пропагандивного фільму устроєно забаву.

9/XI.1946 р. Кути – Інстр. з погранзастави вивчав в клубі при-сутних історії ВКП(б).

Район Яблонів.

15/IX.[19]46 р. Березів Нижний – Місцевий аматорський гур-ток при клубі дав виставу “Буковинське весілля”. Присутних гля-дачів 100 осіб. Ціна вступу від 2-5 крб.

7/XI.[19]46 р. По цілому р-ні школи відсвяткували жовтневу революцію. Були концерти і реферати.

24/XI.[19]46 р. Яблонів – В райкомі партії відбувся черговий день учителя. З доповідєю виступила зав. парт. кабінету Русляко-ва, розповідала про життя і діяльність Кірова. Соленко відчитала лекцію “Методика пояснювального читання”. При цій нагоді від-булась лекція агітаторів з участю голів сільрад. Лекцію прочитав Фаєнцов на тему “Завдання 4-ї сталінської п’ятирічки”. На лекції було присутних 75 осіб.

14/I.[19]47 р. Березів Нижний – Місцевий драм. гурток ві-діграв виставу “Змія в бочці”. На якій було присутних около 300 осіб. Ціни вступу 3-5 крб.

22/III.[19]47 р. Люча – Висвітлювали фільм “Білий клин”. Гля-дачів було 120 осіб, вступ 1-3 крб.

23/III.[19]47 р. Березів Нижний – Школа неп. сер. дала кон-церт в честь Тараса Шевченка.

16/III.[19]47 р. Космач-Рушір – Початкова школа дала кон-церт в честь Т.Шевченка.

25/III.[19]47 р. Березів Нижний – В залі клубу висвітлено фільм “Білий клин”, присутних 100 осіб, ціни вступу 1-3 крб.

Район Жаб’є.

В райцентрі культурне життя подібно як і в інших районах. Є райклуб та кіно, котре висвітлює пропагандивні фільми два рази в тиждень.

9. Санітарна ділянка.

Район Косів.

В райцентрі в Косові є: 1 поліклініка, 1 шпиталь загальний, райсанстанція, 2 аптеки. Всім цим завідує райздороввідділ. По селах створені т.зв. медпункти з обслугою санітарок. Деякі з них мають сер. мед. осв., а інші лише початкову. Ліків і приладдя

дуже мало. В аптеках продають лікарства тільки за рецептами. Хворих невелика кількість. По селах головно в гірських околицях, багато венериків. Райздороввідділ заміряє в найближчому часі зробити перегляд всього населення і припинити поширення венеричної хвороби.

Район Яблонів.

В райцентрі під керівництвом райздороввідділу є: одна лікарня для населення, з обсадою: директор – Семенной, москаль, лікар – Юрченко, українець, заврайздоров – Луценко Мирон, українець, зам. заврайздоров – Верцюк Микола, українець, фельдшер – Козлова, українка, акушерка – Шведюк, українка, та 3 медсестри, українки. Медпункти знаходяться в таких селах: Космач, Березів Нижній, Березів Середній і Люча.

В решта районах, то є в Кутському і Жаб'євському, по деяких селах так само створені медпункти.

10. Пропаганда.

Район Косів.

В Косові є райредакція і друкарня. Редакція видає газету "Ленінська правда". Тираж 1.500 шт. Ціна за 1 прим. 15 коп. Дописувачі: районна адміністрація (переважно голови установ) і гол. сільрад.

Газета ширшого змісту не має. Пронумерувати можна слідуєчі газети: "Рад. Україна", "Прикарпатська правда", і журнали: "Україна", "Перець", "Дніпро". Газети "Правда", "Ізвестія" і журнал "Сучасне і майбутнє" дістають лише установи такі як клуби міські і сільські та голови установ.

Мітинги:

15/IX.[19]46 р. Косів – В домі культури була прочитана лекція на міжнародні теми.

Читав лектор Станіславського обкому КП(б)У. Говорив, не надіятися на якісь зах. блоки, бо жоден блок без Рад. Союзу існувати не може, хіба можливий тільки воєнний блок проти ССРСР. Згадавав Парижську конференцію, що московські дипломати вели на ній перед. Про IV п'ятирічку говорив, що одним з її завдань є озброїтись до оборони країни. Військовики дали йому кілька запитів. Напр[имір], що робить армія Андерса? Відповідь: армія Андерса в складі англійської діючої армії. Запит: що означають англійські війська в Греції? Відповідь: вони є для придушення демократії грецького народу. Яке мають значення воєнні бази в Ірані, Туреччині і Афганістані? Відповідь: це англійська підготовка до війни і вони збудовані для реакціонерів у згаданих країнах. В кінці зазначив, що війни не буде, бо народи не хочуть її.

15/IX.[19]46 р. Шешори – Відбувся в клубі мітинг, на котрий зігнали всіх десятників і около 80 людей. Мітингом провадив гол. сільради Братівник Никола. Говорив про здачу поставок м'яса, молока, сіна. Фінагент Іванишин Юрко закликав, щоби люди якнайскорше здавали податки. Представник МВД з р-ну Леонов говорив про бандерівців і закликав до боротьби з ними. Говорив, щоби люди не думали, що СССР боїться англосаксів, бо останні не в силі навіть у себе задушити демократичний рух.

11/X.[19]46 р. Соколівка – Відбувся мітинг, на який скликано всіх десятників і сільську адміністрацію. Виступав прокурор з Косова і інші.

Промовці закликали людей здати до 15/X.[19]46 р. всі види держпоставок та застрашували людей, що в противному случаї вивезуть на примусові роботи.

13/X.[19]46 р. Річка – Відбувся мітинг, проводив гол. сільради. Закликав здати до 15/X.[19]46 р. всі поставки, застрашує судом і примусовими роботами. Заявив, що хто не зайнятий держ. роботою, мусить іти на роботу в Пістинь. В кінці робив нападки на український рев. рух.

5/XI.[19]46 р. Город – Відбулися збори сільради, на котрих були представники з р-ну на чолі з секр. РВК Мазіном. Обговорювано програму свята 7.XI.[19]46 р. і справу здачі поставок.

4/XII.[19]46 р. Косів – Була прочитана тема “сталінська конституція – найдемократичніша в світі”. Лекцію читав для слухачів установ зав. пропаг. при РК КП(б)У Верба.

В часі від 1/XI.-31/XII.[19]46 р. відбулося на терені цілого р-ну 36 передвиборчих мітингів, а до самих виборів відбулося ще 110 мітингів передвиборчих. Доповідачами були голови установ з райцентра та гол. сільрад, котрі стало перебувають під охороною в райцентрі, з Снідавки, Річки, Шешор. На мітингах було присутніх від 70-350 осіб, у залежності від того, стільки могли зігнати, мітинги звичайно були в характері пропагандивно-агітаційному, а принагідно на кожному з них представники установ говорили кожний про своє. Наприклад, з наросвіти про школи, з фінвідділу про податки і позичку, з РВК – про поставки, з РПК – про міжнародне положення, про бандерівців і т.п., з воєнкомату – про документи, гужтруд і обов'язки військові, з уповмінзагу – про заготівлю, з земвідділу – про колгосп і наділ землі і т.д. Найбільше присвячено мітинги справі виборів, а при цьому балакалось на такі теми: які цілі досягнув Рад. Союз по розгромі Німеччини і Японії, яких успіхів довелось рад. делегації досягнути на мировій конференції, до чого стремить політика капіталістичних держав, які

результати дали довоєнні п'ятирічки, які завдання стоять перед 4-ю п'ятирічкою, які успіхи принесла державі колективізація країни, яку роль відіграла партія в довоєнний, воєнний і повоєнний період, які результати дає державі воєнна позиція, положення про вибори, конституція, про "укр.-нім. націон.", про "явку" "бандитів" з повин[н]ою, про здачу всіх контингентів і податків.

Крім таких мітингів, час від часу скликали наради голів і секретарів сільрад, агітаторів, десятників та роблено комсомольські збори.

Район Кути.

В райцентрі існує редакція і друкарня. Видається газета на однім листку, тиражем 2.000 примірників. По району приходять: обл. газета "Прикарпатська правда", а інших центральних газет приходять в дуже малій кільк[ості].

Мітинги:

[...].IX.1946 р. Слобідка – Відбувся мітинг під проводом представника РК КП(б)У Шевченка. Говорив, що Англія і Америка готують нову війну, яка головно спрямована проти ССРСР. Наказував не вірити різним "брехливим балачками", які ширяться реакційним колом "бандитських залишків", що мають зв'язки з Англією і Америкою, бо мовляв, вони таким чином спеціально хочуть підірвати спокій Рад. Союзу. В дальшому кричав на людей, що допомагають "бандитам", дають їм збіжжя і інші харч. продукти. Всім, що допомагають, грозив вивозом.

[...].X.1946 р. Рожен Вел. – Відбувся мітинг, котрий проводив представник РК КП(б)У Подюк. Наказував про здачу поставок, критикував діяльність УПА, її "ганебну" роботу, говорив, що УПА не має ніяких ґрунтовних підстав до справедливої боротьби за самостійність, бо Україна вже є, але радянська. Говорив, що населення часто переймається "брехливими балачками", які виходять з "бандитських кіл". Закликав останнім не вірити і не допомагати "банді", а противно, слідити і боротись проти них. Казав, що бандерівці роблять погану роботу, бо убивають мирне населення. На випадок війни сказав, що завдяки мудрій політиці Сталіна можна сподіватись "нашої перемоги".

14/X.1946 р. Рожен Вел. – Присілки: Лужки і Плоский – на цих присілках з осібна в кожному відбулись мітинги під цим самим проводом і тими самими балачками.

[...].XI.1946 р. Тюдів – Дир. школи Потарайко зробив мітинг, присвячений 29 роковинам жовт. революції, при чому відзначив перших творців комунізму. Населення на мітинг зганяли десятники зі своїх кутків.

7/XI.1946 р. Кути – На мітингу нач. [РО] МВД Ковбаса звертався до укр. повстанців, щоб мовляв “залишили банду, а йшли до чесно́ї праці, а все попереднє буде дароване”. По цьому візвав громадян міста Кут до кількох днів зареєструвати свій дім у фінвідділі з принесенням старих контрактів.

17/XI.1946 р. Тюдів – Секр. РВК Фенчук на зборах звернув увагу до населення, щоб з перебуваючими гарнізонами в селі люди поводитись солідно, допомагали в харчах і в слідженню бандитів, бо сказав, що чекає всіх горе. Наставав також на якнайскоршу здачу всіх поставок.

25/XI.1946 р. Тюдів – Представник з району Джумарик Мих. на мітингу підготовляв людей до виборів, а останньо звернув увагу, щоб скоро в селі відремонтувати школу.

24/XII.1946 р. Кути – Під час мітингу капітан з погранзастави сказав, що в Жаб'ю знайдено бункер з бандерівцями і були дуже великі запаси харчів.

17/I.1947 р. Рожен Малий – В сільраді на зборах активу села говорив нач. [РО] МВД Кифоренко про те, як мають підготовляти населення до виборів, мовляв, населення має свобідні вибори, як ніколи ще досі не було в жодній державі. На мітинг цей для охорони і згонення людей зі собою припровадив 20 більш[овиків] з погранзастави.

26/I.[19]47 р. Кути – На мітингу промовляв Гутченко – з пропаганди, між іншим сказав, щоб все населення ішло голосувати у свій час, щоб не здержувались до вечора. Вихваляв кандидата Кіщука Николу, говорив про його чесність до радвллади, а опісля читав газету про кращих стахановців, котрі перевиконують норму на 300, а подекуди на 600% і щоб всі робітники старались виконати сталінську п'ятирічку.

26/I.[19]47 р. Барвінкова – Од[и]н з представників з Жаб'євського р-ну виступив на мітингу з промовою про підгот. до виборів і сказав, що хто не буде голосувати, той проти нас, а ми на таких місце маємо на холодній Сибірі.

1/II.[19]47 р. Устеріки – Предст. з Жаб'євського р-ну виступив на мітингу, накликаючи всіх до голосування до виборів, то мовляв “Україна як вибере свій уряд, аж тоді настане добробут для народу”. Взивав, щоб нарід спільно з ними бравсь за винищення повстанців.

2/II.[19]47 р. Рожен Малий – До села приїхало 10 більшов[иків] з погранзастави, 8 МВД-стів., молодший лейт. Палієнко і стрибки: Онуфрійчук і Кобильчук Юрко. Зробили збори селян, на котрі зійшлися самі десятники. Онуфрійчук промовляв та

взивав, щоб населення не дивилось на “Скрипку” і “Бомбу”, котрі намовляють до бойкоту або креслення бюлетенів до виборів. При тім обкидав повстанський рух всім найгіршим.

6/II.[19]47 р. Устеріки – Представник з Жаб[’евського] р-ну виступив на виборчому мітингу, казав голосувати за деп. Кіщук Николу і щоб не було так, як минулого року, бо інакше, мовляв “розправимось з людьми по-радянському”. Казав не слухати “бандитів”, що ховаються по лісах та “підбріхують” проти держави і робітничого народу.

13/II.[19]47 р. Рожен Малий – 3 р-ну прийшло 14 представників і так: 4 з наросвіти, 2 з РВК, 8 з МВД – зробили збори, на яких промовляв Онуфрійчук. Агітував проти бандерівців та взивав, щоб населення не слухало жодних підшептів з ліса. При цій нагоді натиснув про здачу м’яса та молока.

16/II.[19]47 р. Кути – 3 відділу проп. Шевченко промовляв на мітингу натискаючи, щоб всі робітники старались виконати норму на сто процент і більше, щоб виконати як слід сталінську п’ятирічку. Читав газету про стахановців і ударників, котрі виконують норми понад 200% і скаржився, що в Кутах робітники не виконують своїх норм.

2/III.[19]47 р. Кути – Нач. [РО] МВД Ковбаса говорив на мітингу з різними погрозами про справи поставок м’яса, молока, шкіри та податків.

3/III.[19]47 р. Білоберезка – Предст. р-ну Гутченко промовляв на мітингу закликаючи, щоб переслідувати “банду”, котра переховується в лісах, “грабує людей та вбиває мирне населення”, мовляв, “виробляють такі події, яких в жодній державі немає”. Говорив, що є такі люди, котрі допомагають “банді” і не хочуть слухати радвлди, ані не хочуть слідити за “бандою” та доносити, де вони переходять, де перебувають, а навпаки, коли ідуть, мовляв, “наші воєнні, то ці люди зараз розвідку дають”. Другий представник Баранов говорив, що в світі не буде ніякої війни, аби люди про війну більше не буде¹²⁶.

Нач. Ковбаса говорив, що не буде спасення для тих, котрі працюють на руку “банді”, мовляв, знищимо всіх на місці, бо і тут є такий сотник, який працює “банді”, “не хочу відкрити його фамілії”.

23/III.[19]47 р. Устеріки – Відбувся мітинг в характері здачі поставок і повинності гужтроду. В загальному перед виборами в цілому районі більш[овики] поширили сильно пропаганду у виді: мітингів, листівок, літератури, агітаторів, збільшенням і по-

¹²⁶ Так у тексті.

ліпшенням в короткому часі товарів в крамницях кооп., обіцянок земельних і т.д. В літературі передвиборчій було таке, про капіталістичні держави та їхні устрої, а найбільше про Англію і Америку, про робітників і бідних селян – як вони погано живуть у капіталістичних державах, навпаки як прекрасно і можливо живуть в Рад. Союзі. Говорено, що в Рад. Союзі молодь від 18 літ має право до голосування, а не так як в кап. державах від 21 літ.

Район Яблонів.

В Яблонові є редакція і друкарня, котрі видають газету “Прапор Перемоги”.

Мітинги:

8/IX.1946 р. Яблонів – Лектор Станіславівського обкому партії Васілевський мав доклад в райклубі для інтелігенції і населення міста, про міжнародне становище. В дійсності було говорено про Петра І і про Полтавську битву, накидався на Івана Мазепу як “зрадника України”.

8/I.1947 р. Баня-Березів – Відбувся мітинг передвиборчий, присутних 22 особи.

4/I.1947 р. -//- -//- - - Відбулись вибори дільничної комісії.

4/I.1947 р. Березів Нижний – Відбувся мітинг передвиборчий, присутних б. 40 осіб.

5/I.1947 р. Березів Середний – Відбувся передвиборчий мітинг, виступав начальник міліції Чалов. Присутних 32 особи.

5/I.1947 р. Текуча – Відбувся передвиборчий мітинг, присутних 25 осіб.

10/I.1947 р. Текуча – -//- -//- -//- -//-
22 -//-

11/I.1947 р. Текуча – Прийшло 4 представники з району: Котенко, Гнатенко, стрибок і 1 совітка. Зазначені проводили підготовку виборчу аж до дня виборів, а 10.II.1947 р. повернули в Яблонів.

11/I.1947 р. Космач – Відбувся мітинг, на котрому виступав слідчий [РО] МГБ Данілов, учасників 36 осіб.

12/I.1947 Березів Нижний – Відбувся мітинг, виступав ІІ секретар РПК Кулішов, присутних 29 осіб.

12/I.1947 р. Люча – Відбувся мітинг, виступав МВД-ист – Чічулін, присутних 20 чол.

14/I.1947 р. Березів Нижний – Відбувся мітинг, виступав секретар РПК Кулішов. Мітинг відбувся в час, коли вийшли люди з церкви.

14/I.1947 р. Баня-Березів – Відбувся мітинг, присутних б. 40 чол.

15/I.1947 р. Яблонів – Відбувся мітинг в райклубі, відкрив голова РВК Воронич. Говорив також І секретар РПК Онісімов.

15/I.1947 р. Лючки – Відбувся мітинг, проводив начальник райфінвідділу Бабяк, присутних 17 чол.

17/I.1947 р. Баня-Березів – Відбувся мітинг, присутних 20 чол.

19/I.1947 р. Березів Нижний – Відбувся мітинг, виступав зав. райпропаг. Фаенцов, присутних б. 40 осіб.

25/I.1947 р. Космач-Рушір – Відбувся мітинг, в шкільній залі, проводив учитель Багрійчук, присутних 3 особи.

Від 20/I. до 9/II.1947 р. в кожному селі відбувалися мітинги що другий, що третій день. Всі мітинги були присвячені виборам та гужтрудові.

Вже з початку січня 1947 р. більшовики попровадили широку пропаганду в підготовці до виборів. В районі створено агітпункти, це саме і по селах. На чолі такого пункту в р-ні стояв од[и]н чоловік з РВК і РПК, решта членами були учителі. Агітпункт мав завдання провадити агітацію по виборчих ділянках [...] десятихатників, на яких призначено одного агітатора з-поміж селян. Такий агітатор мусів два рази в тиждень скликати людей з цих десять хат і читати їм постанову про вибори та конституцію. Населення ігнорувало таке читання і на жодні сходи не приходило, агітатор все ж таки звітував 2 рази в тиждень, що в нього скільки-то а скільки було присутних при читанню, в цей спосіб виправдував себе, щоб не картали за лиху роботу.

Крім цих десять хат, агітпункти організували по селах мітинги, на які з великими труднощами зганяли при допомозі війська гарнізонів невеличку кількість людей. На мітингах говорено, що хто скінчив 18 літ, мусить іти голосувати, бо в противному буде уважатися за ворога народу, буде вивезений на Сибір, а хто наважив би ся вести виборчу пропаганду, буде суджений до 10 літ тюрми, хто побачить бандерівців нехай дає знати на МВД, слідити хто має з населення зв'язки з бандерівцями, хто доставляє їм харчі і т.п. Не вірити бандерівцям, а триматися твердо рад. влади.

Район Жаб'є.

В Жаб'ю є редакція і друкарня, видає райгазетку “Радянська Гуцульщина”. До району приходять такі газети: “Рад. Україна”, “Прикарпатська правда”, “Рад. селянин” та багато газет в рускій мові. При кожній сільраді є поштова філія, яка доставляє населенню газети до курення. Населення цікавиться тільки останньою сторінкою газети.

Мітинги найбільше відбулись в цьому р-ні в місяцях грудні 1946 р., січні та лютім до дня 9/II.1947 р. Під час цих мітингів

більшовики проводили сильну агітацію за виборами, в цьому часі більшовики мали успіх під Чорногорою в облавах на укр. революціонерів. Тіла побитих революціонерів постягали до райцентра в Жаб'ю, щоб застрашити населення цим видовищем та в той спосіб убити в населенню національний дух і примусити до голосування. Смерть сл.п. др.др. "Артіма", "Андрія", "Кубанця" і інших зробила на населення сильне пригноблююче вражіння. Масовий терор, вивози на Сибір запідоздрілих їм людей в симпатії до рев. руху, злапання і побиття людей, що ховались на власну руку, погане і невидане в історії поступування з тілами убитих, були попередженням виборів і це все служило більшовикам як передвиборча пропаганда. Мітинги справляли по два рази в тиждень майже на кожному присілку, а на таких мітингах не бракло всякого обкидування укр. рев. руху, різних брехонь і т.д. Під час мітингів загрожували населенню за підтримування підпілля розстрілом та вивозом, указуючи рівночасно на тіла упавших, які стояли по два тижні не хоронені в райцентрі Жаб'є.

В цілому надрайоні в місяці листопаді 1946 р. більшовики порозкидали масово летючки "Наказ Міністра внутрішніх справ УРСР Строкача, генер.-лейт.". Летючки ці – це звернення до укр. повстанців, щоб здавались. Розкидували їх мангрупи і інші та розліплювали на видних місцях і друкували по газетах.

11. Акції на релігійному ґрунті.

6/10.1946 р. Рожан Мал. – Більшовики прибули з Тюдева і зрубали хрест на могилі упавших героїв, почали його палити на вогні, опісля недопаленого забрали його в райцентр.

3/XI.1946 р. Кути Старі – Священик на казальниці в церкві в присутності народу вирікся православної віри і піддержав у своїй промові віру греко-католицьку. В загальному на релігійному відтинку за весь звітний час в цілому надрайоні нічого замітнішого.

12. Бойові акції у відн[ошенні] до укр. населення та нашого руху.

Район Косів.

19/IX.1946 р. Яворів – З району приїхала група більшовиків і по дорозі головній здіймала укр. прапори, що були вивішені ночею з 17 на 18/IX. Вертаючи назад в район більшовики вже перешукували всі бічні дороги, щоб познімати всі прапорці.

19/IX.1946 р. Черганівка – Участковий на села Смодну і Черганівку Пошиван робив трус по деяких хатах і стайнях.

20/IX.1946 р. Смодна – Ночею переходило 20 більшовиків селом і робили ревізію по хатах і стайнях.

22/IX.1946 р. Старий Косів – Стрибки з Вербівця робили сильний трус хатами і стайнями.

23/IX.1946 р. Соколівка – Зі спецпункту в Шешорах перейшли на присілок Глигул [більшовики], робили хатами та лісом перешук.

1/X.1946 р. Вербовець – Місцеві стрибки під командою участкового Шаброва і Бабчука робили нічні стежі.

2/X.1946 р. Бабин – З району прибула група більшовиків, зграбувала в одного господаря 15 кг горіхів, в одного 14 кг горіхів і відійшла до району.

6/X.1946 р. Яворів – Група більшовиків робила перевірку всіх верхів довкола цього села.

6/X.1946 р. Косів Старий – Участ. Касаткін і 12 більшовиків робили сильний трус хатами, однак нічого не знайшли.

7/X.1946 р. Черганівка – Участк. Касаткін з більшовиками робив сильні ревізії по хатах, однак без жодного висліду.

8/X.1946 р. Шешори – Стрибки вивезли гр. Шкрум'яка Гриця враз з родиною і майном до Косова, кажучи, що вивозять на Сибір, але 9/X. випустили його враз з родиною, але вже без майна.

12/X.1946 р. Город – Більшовики в числі 80 чол. робили засідку б. ліса Острий, засідка була до полудня 13/X. без висліду.

26/X.1946 р. Річка – Стрибки до дня 29/X. весь час ходили по селі ловити людей до лісової роботи в Пістинський ліс, при чому грабували, жебрали в людей харчі.

27/X.1946 р. Никовата – З району прибули стрибки в числі 12 чол. під ком. Галія.

В часі операції зграбували у Тинкалюк Катерини 2 смушки. Потім пішли на Снідавку, під Ігрець, де завважили кількох стрільців УПА. Стрільці вицофались і під час цього упав од[и]н з них санітар “Хитрий”, котрого раненого ще зловили та хотіли щось довідатись від нього, однак він не признався до нічого і його добили, залишаючи тіло.

[...]2/X.1946 р. Город – 17 стрибків під командою Петрова прийшли з району і зажадали, щоб голова сільради заготовив для них харчі. Відходячи зграбували у гр. Гордія 10 кг м'яса. Після того зловили б. стрибка зі станиці в Соколівці, але за 1 літр горілки його випустили.

[...]/XI.1946 р. Черганівка – Карагалов, Касаткін і 10 більшовиків робили засідку в селі та провокували людей. Без висліду вернули до Косова.

[...]/XI.1946 р. Смодна – Участк. Пошиван і 9 бійців зі стрибками робили засідку, досвітком відійшли, щоб ніхто з цивільних їх не помітив. Засідка без висліду.

[...]/XI. 1946 р. Яворів – 3 району виїхало авто з військом в числі 10 чол. Тут получились з гарнізоном і розділившись на дві групи, пішли на операцію в Снідавку і Никовату.

[...]/XI. Черганівка – Учас. Пошиван і 5 стрибків робили обшук хатами і стайнями. Вислід без успіху.

[...]/XI. Сгодна – Касаткін і 18 бійців робили засідку. Розділились на три групи, зробили перешук ліса, шукали також хатами і стайнями бункрів і нічого не знайшли.

4/XI. Черганівка – Касаткін і 18 бійців робили перешук ліса і також шукали хатами бункрів. Були до 6/XI. і нічого не знайшли.

[...]/XI. Яворів – Нач. гарнізону і стрибок Шкрібляк Дм. спирали людей, які їхали з р-ну з ярмарку, перевіряли документи, а деяких задержали. Затриманих опісля протоколували на гарнізоні про бандерівців.

[...]/XI. Яворів – Група більшовиків з м[ісцевого] гарнізону вечером стрінула на прис. Безулька стрільця “Сокола”, що шов з цивільним Копильчуком Василем. Під час перестрілки “Сокіл” був ранений в руку, а Копильчука забито.

[...]/XI. Косів Старий – Учас. Шабров, Бабчук і 4 стрибки ходили вдень по селі, робили ревізії хатами, а обдивившись, де що є, ночею під маскою бандерівців заграбували 45 кг сала.

[...]/XI. Яворів – Яворівський стрибок Шкрібляк Дм. заграбував у Копчука Івана вепра, у Шкрібляка Івана – барана, а опісля п’ятий застрілив 21 вівці, що паслись на полі.

[...]/XI. Вербовець – Учас. Шабров і Бабчук і 9 стрибків робили нічну стежу по селі, а над ранком робили ревізії хатами і стайнями.

[...]/XI. Сгодна – Учас. Касаткін і 14 бійців поділились на дві групи і робили засідку. Вислід жодний.

11/XI. Яворів – 3 р-ну до села прибули представники з уповмінзагу на додаткову заготовівлю хліба і 12/XI. зібрали 9 центнерів збіжжа, але залишились в селі, бо мали зібрати 20 цент. Під час збірки жebraли хатами їсти та з сільради висилали дежурних по харчі.

[...]/XI. Вербовець – Відділ пограничників з Кутів переходив з Рожнова в це село і стрінувся з повстанцями. Вив’язалась перестрілка, яка тривала одну годину. Повстанці відступили без втрат, а в більшовиків 1 ранений. Тої ночі участк. Касаткін, 38 бійців і 12 стрибків робили сильні ревізії хатами. Вислід жодний.

12/XI. Косів Старий – Учаск. Карагалов і Касаткін і 14 бійців робили ревізії хатами, стайнями і лугами, однак без результату.

13/XI. Яворів – Більшовики скликали людей і сказали, що хто має призначену додаткову поставку збіжжа 5 кг, мусить дати 10 кг.

Вечером зайшли хатами, що де попало забирали. Напр[имір], в гр. Гондурак Параски знайшли 36 кг збіжжа і все забрали.

14/XI.[19]46 р. Яворів – Агенти з уповмінзагу з р-ну зграбували в Лосюка Петра 150 кг збіжжа, а у Копчука Василя 97 кг збіжжа. До вечера цього дня зграбували в людей 17 центнерів збіжжа, в рах. додаткових поставок.

14/XI. –//– Город – Переходячи селом, зауважили стрибки в Гордія Петра, що цей будив м'ясо, заграбували 5 кг м'яса. Жінку, що ставила опір, один зі стрибків ударив в груди.

16/XI. –//– Яворів-Плоский – Галій зі своєю групою заграбував у Шкрібляка Петра 15 центнерів бараболі.

–//– –//– Косів Старий – Участк. Шабров, Бабчук та 11 стрибків робили засідку в центрі села. Досвітком відійшли, щоб їх не бачили. Вислід жодний.

18/XI. –//– Черганівка – Карагалов, Касаткін і 18 бійців робили засідку біля хати Рабинюка Івана (секр. с/ради), щоб уточнити чи до нього не приходять бандерівці, закидували, що згаданий збирає контингент бандерівцям. Без висліду вернули до Косова.

–//– –//– Вербовець – МВД-исти, 13 осіб в мазепинках з тризубами провокували людей, без висліду відійшли в Хімчин.

20/XI. –//– Косів Старий – Пограничники з Кут 27 чол. перейшли з Кобак через ліс, робили сильні ревізії хатами, стайнями і лугами, а в без висліду вернули до Кут.

22/XI. –//– Черганівка – Карагалов і 9 бійців робили засідку знов коло хати Рабинюка Івана. Вислід жодний.

23/XI. –//– Косів Старий – Касаткін, Шабров і 18 бійців робили без висл[іду] засідку.

28/XI. –//– Черганівка – Участк. Пошиван і 9 стрибків робили засідку, а 29/XI. сильний трус хатами. Вислід жодний.

29/XI. –//– Смодна – Участк. Касаткін, Карагалов і 12 бійців робили ревізію хатами. Вислід жодний.

30/XI. –//– Яворів – З села Соколівки прийшло 50 більшовиків, поділились на 3 групи і оперували Яворівськими верхами. На Плоскім убили гром. Калиничка Мик., урод. 1919 р., котрий крився на власну руку та заарештували Шкрібляка Федора с. Івана.

1/XI. –//– Город – Прибуло 50 більшовиків закват[и]рували по хатах, цілий день не виходили з хатів, а людям наказували себе прохарчувати. На другий день [відійшли] в терен.

–//– –//– Черганівка – Касаткін і 14 бійців ходили цілу ніч по селі, а ранком 2/XII. робили ревізії хатами. Вислід жодний.

2/XII. –//– Город – До Шведюка Юрка, власника млина, зайшла група більшовиків о год 22-й і його провокували. Розпитува-

ли його за брата “Сірка” та удавали стрільців зі сотні. Напр[имір], один з них сказав: “Вихор іди подивися чи Рись стоїть на стійці”. Потім просили, щоби їм скоро змолот 6 цнт. збіжжа, бо вони не мають часу до дня чекати. Не змігши спровокувати, приказали, щоб Шведюк ішов з ними до себе додому, а там сказали собі дати вечерю, взяли 1 кг солонини і відійшли.

2/XII. –//– Яворів – Гарнізон місцевий заграбував в населення 3 цент. бараболі.

3/XII. –//– Смодна – Касаткін і 18 бійців робили засідку, а 4/XII. ранком робили сильний трус хатами. Вислід жодний.

3/XII. –//– Город – До голови сільради о годині 22-й зайшли три озброєні люди. Один з них був в мадярській шинелі і мазепинці, а два мали на собі чорні куртки і смушкові шапки. Тут заграбували вони 6 кг солонини, вкрали срібний годинник з золотим ланцюжком і відійшли приказавши, щоби голова про них нікому не говорив.

4/XII. –//– Соколівка – 3 р-ну прибув Миколенко з трьома стрибками і слідив за стрибками з б. станиці стрибків в Соколівці, але не знайшли нікого. Хлопців довели до могили і тут приказали знищити хрест. Хлопці не хотіли цього зробити. Тоді Миколенко сам поломив хрест, а хлопці мусіли валити опарканення коло могили. Після того хлопців пустили, а самі відійшли в Річку.

8/XII. –//– Смодна – Касаткін, Пошиван і бійці зі стрибками поділившись на дві групи, переводили сильні ревізії хатами. Вислід жодний.

9/XII. Косів Старий – Касаткін, Карагалов і 8 бійців робили сильні ревізії хатами і шукали бункрів. Вислід жодний.

11/XII. 1946 р. Вербовець – Касаткін і 13 бійців ходили селом та попід ліс шукали слідів. Вислід жодний.

13/XII. –//– Косів Старий – Участк. Шабров і 8 стрибків зайшли селом і зебрали по людях харчів для істреб. баталіону.

14/XII. –//– Смодна – Касаткін, Пошиван і 16 бійців та кілька стрибків робили засідку в центрі села. Прохожих людей притримували аж до рана. Висліду жодного.

15/XII. –//– Бабин – 3 Шешорського гарнізону лісорубів прийшло 4 бійці, робили хатами нібито перевірку, а дійсно крали що попало.

17/XII. –//– Город – Біля 11 години прийшло в село 3 бійці і грабували що попало.

23/XII. –//– Город – Приїхало 2 автомашини з військом біля 80 чол. Військо поділилось на дві групи і розійшлося по селі. Робили хатами перешуки і провокували людей.

25/XII. –//– Вербовець – Шабров, Бабчук, 9 стрибків ходили цілу ніч центром села, шукали чогось, грабували людей.

26/XII. –//– Косів Старий – Касаткін і 14 бійців ходили начею по селі, робили ревізії і крали солонину, хустки і інше.

1/I. 1947 р. Смодна – Касаткін і 12 бійців робили начею провірку по селі, а ранком шукали слідів по селі.

2/I. –//– Косів Старий – Участк. Шабров і ком. стрибків Бабчук з 6 стрибками робили цілу ніч стежу по селі.

3/I. –//– Яворів – З області прибув представник і закликав до себе на перевірку тих, що здались 1946 р. і декого з тих, що ще хтось є у підпіллю. Потім скликав збори селян, а по зборах закликав до себе заможніших людей з села ніби на перевірку, а в дійсності виманював для себе у них сільгосп-продукти.

[4]/I. –//– Смодна – Участк. Пошиван і голова цього села Люльчук та 11 стрибків робили нічну перевірку села. Вислід жодний.

5/I. –//– Смодна – Касаткін, Пошиван і 18 бійців ходили начею по селі, попід хати і підслухували хатні розмови. Вислід жоден.

6/I. –//– Річка – Більшовики 80 чол. перейшли зі Снідавки через Буковець до села, робили хатами сильні ревізії, питали бандерівців і грабували харчові продукти.

6/I. –//– Черганівка – Касаткін, Карагалов і 9 бійців робили начею по селі ревізії хатами і стайнями.

7/I. –//– Соколівка – З р-ну прибуло 47 бійців з командантом, лейт. МГБ Філатовим. Прибули о год. 2 вночі, зробили перешук ліса в прис. Погар, а потім ревізію в кількох хатах. Під час ревізії зривали підлоги, потім грабували б[а]гато харчопродуктів.

7/I. –//– Смодна – Участк. Пошиван, 8 стрибків робили начею ревізії хатами. Вислід жодний.

7/I. –//– Річка – З напр[ямку] Яворова прибуло 8 більшовиків, на однім присілку робили хатами сильні ревізії, награвували харчових продуктів у гром. Копчука Івана, зграбували мужеські чоботи, 16 кг солонини і м'яса і 3 л горілки.

8/I. –//– Косів Старий – Касаткін, 9 бійців ранком ходили попід хати і шукали слідів.

9/I. –//– Вербовець – Касаткін, Карагалов і 9 бійців ходили цілий день по селі і слідили попід ліс.

9/I. –//– Снідавка – Більшовики 18 чол. на чолі з старш. лейт. Куріцином прийшли до села з Яворова. Робили перевірку лісами, опісля хатами. У Медвідчука Федора знайшли Прошук Марію ж. Івана (“Гриви”), заарештували і почали дальше робити ревізії, в кінці знайшли орг. харчеві продукти, а саме: 75 кг солонини, 10 кг м'яса сирого, одну шкіру з худоби і 600 кг бараболі. Це все

на другий день з арештованою забрали зі собою до Косова. Дня 11/І. 1947 р. арештовану по переслуханню випустили.

10/І. –//– Черганівка – Пошиван і 6 стрибків робили нічну стежу по селі, а ранком 11/І. по хатах в селі робили сильний трус. Вислід жодний.

12/І. –//– Вербовець – Участк. Шабров, Бабчук, 6 стрибків ходили вдень по селі, при чому ком. стрибків Бабчук питав людей, чи не виділи “Відважного”, наказував людям, щоби не слухали підшептів “Відважного” щодо виборів.

16/І. –//– Смодна – Пошиван, голова сільради Люльчук, 10 стрибків і кілька бійців-москалів ходили начею попід хати, а ранком 17/І. робили сильний трус хатами попід котрі слухали. Вислід жодний.

16/І. 1947 р. Вербовець – Касаткін і 12 бійців о год. 22 вечером вертали з Хімчина, насильно вдерлись до хати Сусака Івана, зажадали харчів і примушували пов’язати їх зі станичним. Господар харчів не дав, сказав, що не має, а станичного не знає. По цім відійшли в незн[аний] напрям.

16/І. –//– Річка – Боївка [РО] МГБ 8 чол. під командою ст. лейт. Галія прибула в село. Галій скликав до себе біля 30 селян і поодинокі їх протоколував. Допитував їх про бандерівців та ангажував до агентурної роботи. Люди відмовилися від всього. Тоді постягав від всіх документи і сказав зголоситися по них в Косові на МГБ.

17/І. –//– Бабин – Більшовики біля 50 чол. зайшли в село з чотирьох сторін, це є: з Косова, Ріжна Малого, Яворова і Сокільського. Начею перейшли через три присілки, заарештували Гарасимюка Юрка, закидали йому, що він станичний села Бабин і має псевдо “Огопка”. Потім робили перешук селом і по полудні відійшли в свої р-ни. Арештованого забрали до Косова, а звідтам по переслуханню пустили.

18/І. –//– Яворів – До села прибув ще од[и]н гарнізон в числі 32 чол. Обидва гарнізони злучились і оперували разом. Бійці убирались в білі халати для кращого маскування.

19/І. –//– Вербовець – Участк. Шабров і ком. стрибків Бабчук та 8 стрибків ходили по селі ранком попід хати, шукали свіжих слідів. Вислід жодний.

19/І. –//– Річка – Стрибки цього села під ком. Абрамовича зробили досвітком засідку біля хати Тинкалюка Василя с. Івана, що крився від більшовиків. Згаданий зійшов до хати по харчі, де його злапали. Ком. стрибків Абрамович сильно його побив і другого дня відпровадив його до Косова, де сидить і досі.

20/І. –//– Сгодна – Участкові Карагалов і Пошиван та бійці зі стрибками в числі 20 чол. робили в селі провірку по хатах. Вислід жодний.

21/І. –//– Косів Старий – Касаткін і 11 бійців робили по хатах і стайнях труси. Вислід жодний.

22/І. –//– Косів – На похороні вбитого бійця з гарнізону, сказав якийсь лейтенант “Прощай дорогий товаришу, ти боровся за наш добробут, ти вбив 8 бандитів, але підлі убивці убили тебе. Ми відомстимо твою кров із всією чекістською находчивістю будемо нищити цих зрадників народу”.

22/І. –//– Вербовець – Участкові Карагалов і Касаткін цілу ніч ходили по селі, а ранком зайшли в село Косів Старий і шукали свіжих слідів. Вислід жодний.

25/І. –//– Сгодна – Касаткін і Пошиван та 12 бійців ходили наочу попід хати, а ранком робили трус по хатах і стайнях. Вислід жодний.

27/І. –//– Шешори – Старший лейт. Куріцин, Філатов та 12 бійців прибули до села, робили під лісом і в лісі перешук і знайшли кріс. Господаря, що бл. його хати знайшли кріс, заарештували. В зв’язку з цим арештовані ще дві особи. До двох тижнів всіх випустили.

29/І. –//– Соколівка – Дві групи війська числом 35 чол. під ком. Куріцина і Філатова прийшли в село з р-ну і на другий день рано розійшлись по двох присілках, проводили ревізії і зривали підлоги. Де знайшли в когось, що було сховане, все забирали кажучи, що то приготоване для бандерівців.

29/І. –//– Сгодна – Участк. Карагалов, Касаткін, Пошиван і 20 бійців ранком провіряли всі хати в селі. Вислід жодний.

1/ІІ. –//– Бабин – До села прибув гарнізон 15 чол. разом з уповноваженими до виборів.

1/ІІ. –//– Соколівка – До села прибув гарнізон 6 чол. Кват[и]-рував аж до виборів, був малодіяльний.

1/ІІ. –//– Сгодна – Прибув гарнізон 13 чол. для охорони виб. діляниці.

1/ІІ. –//– Косів Стар. – Прибув гарнізон 15 чол. для охорони виборчої діляниці.

2/ІІ. –//– Черганівка – –//– –//– 12 –//– –//– –//–
–//– –//–

1/ІІ. –//– Снідавка – Прибула група більшовиків 30 чол. під ком. Куріцина і тут закват[и]рували.

3/ІІ. –//– Сгодна – Пошиван і 7 бійців гарнізону робили в селі наочу сильний трус. Вислід жодний.

3/II. -//- Яворів – Гарнізонники взяли на поміч стрибків з Річки, а ті натягли на голови мазепинки з тризубами і пустились разом провокувати людей в Яворові. Вислід жодного.

4/II. 1947 р. Вербовець – Закват[и]рував гарнізон.

4/II. -//- Смодна – Участк. Пошиван і 10 бійців з гарнізону ходили цілу ніч по селі. Вислід жодний.

5/II. -//- В селах: Черганівка, Смодна, Косів Стар., бійці гарнізонів ходили як скажені і зривали лозунги, що нічею появилися, лозунги були противиборчого змісту.

6/II. -//- Смодна – Участк. Пошиван і бійці з гарнізону нічею перевіряли хати, стайні і переліски в цьому селі. Вислід жодний.

6/II. -//- Вербовець – Військо з гарнізону робило нічею по селі перевірку. Вислід жодний.

6/II. -//- Косів Старий – Участк. Касаткін і 10 бійців гарнізону робили нічею перевірку по селі хатами і стайнями. Вислід жодний.

7/II. -//- Смодна – Участк. Пошиван і бійці гарнізону робили по селі нічну стежу. Вислід жодний.

7/II. -//- Вербовець – Участк. Шабров і гарнізонники в числі 13 чол. робили нічну стежу. Вислід жодний.

8/II. -//- Черганівка – Гарнізонники робили нічею по селі стежу. Вислід жодний.

8/II. -//- Смодна – Участк. Пошиван з гарнізонниками і стрибками в числі 9 чол. перевіряли нічею хати і стайні. Вислід жодний.

8/II. -//- Косів Стар. – Участк. Шабров і бійці гарнізону робили нічну стежу. Вислід жодний.

9/II. -//- Снідавка – Бійці гарнізону під ком. Куріцина заскочили в бункрі стан. “Гриву”. “Грива” утікав і став ранений та однак зістав злapanий більшовиками. При цім його дочка, літ 25, зістала вбита.

10/II. -//- Черганівка – Гарнізон відійшов.

10/II. -//- Снідавка – -//- -//-

11/II. -//- Смодна – -//- -//-

11/II. -//- Косів Стар. – -//- -//-

12/II. -//- Вербовець – -//- -//-

12/II. -//- Бабин – -//- -//-

12/II. -//- Соколівка – -//- -//-

13/II. -//- Смодна – Участк. Пошиван і 7 стрибків робили нічею стежу. Вислід жодний.

15/II. -//- Бабин – Прибуло з кутської погранзастави 80 більшовиків, розсипались хатами, робили ревізії та грабували у людей харчові продукти.

18/II. -//- Смодна – Участк. Касаткін і 14 бійців робили сильний трус хатами. Вислід жодний.

--/-- --/-- Брустури – Місцеві гарнізонники потрапили на слід станичного цього села “Богдана” і його застрілили.

22/II. --/-- Смодна – Участк. Пошиван і 8 бійців зі стрибками ходили цілу ніч попід хати. Вислід жодний.

25/II. --/-- Смодна – Участк. Пошиван і стрибки робили засідку в селі, а рано 26/II. робили ревізії хатами. Вислід жодний.

25/II. --/-- Вербовець – Група МВД-истів ходила вдень по селі і шукала свіжих слідів попід ліс. Вислід жодний.

27/II. --/-- Соколівка – Група більшовиків трапила за слідом в бункер 4-х боївкарів, трьох з них “Каменя”, “Верховинця”, “Грома” забили, а один врятувався утечею.

3/III. --/-- Город – О год. 21 вечером зайшло 5 більшовиків до гром. Пророчука Лукина, зробили в хаті ревізію, допитували про бандерівців, опісля повечерявши відійшли.

3/III. --/-- Смодна – Участк. Карагалов і Пошиван та 8 стрибків ходили нічю селом попід хати, а рано 4/III. робили хатами і стайнями сильні ревізії. Вислід жодний.

3/III. --/-- Косів Стар. – Участк. Касаткін зі своєю групою 13 чол. робили по селі нічну стежу. Вислід жодний.

3/III. --/-- Яворів – Прибув з Косова актив, ходили по верхах і зганяли людей до лісової роботи, при чому зебрали, грабували і крали харчпродукти, де і як тільки могли.

4/III. --/-- Косів Стар. – Участк. Касаткін і 6 бійців робили нічю по селі ревізії. Вислід жодний.

5/III. --/-- Яворів – Агенти з р-ну стягнули в людей 19 цент. бараболі. Бараболю стягали ще до 9/III., а то все поза поставкового наложення.

6/III. 1947 р. Бабин – З чотирьох сторін прибуло 80 більшовиків, з ними було 6 агентів з р-ну. Робили перевірку хатами, а агенти говорили про гужтруд та про закінчення здачі контингентів.

7/III. --/-- Смодна – Участк. Касаткін, Карагалов та Пошиван і 18 бійців робили хатами ревізію і стайнями. Вислід жодний.

8/III. --/-- Вербовець – Касаткін і 12 бійців робили нічю селом стежу. Вислід жодний.

10/III. --/-- Смодна – Карагалов і Пошиван та 17 бійців робили засідку в селі. Всі були в білих халатах. На засідку випадково наліз заст. кущового др. “Цвіркун” і став забитий.

13/III. --/-- Бабин – До р-ну з цього села кликали на МВД всіх тих, що були в Німеччині. Допитувалися їх, при яких роботах вони були, де і в кого, хто був наставником, як їм поводилося та інше.

14/III. --/-- Бабин – Прибули представники з р-ну і зганяли людей в гужтруд.

16, 17, 18/III. –//– Бабин – Через три дні приходили більшовики з агентами в село і зганяли людей до роботи в ліс.

18/III. –//– Черганівка – Касаткін і 15 більшовиків переходили з Косова і робили сильний трус хатами і стайнями через 3 дні. Вислід жодний.

18/III. –//– Черганівка – Більшовики 10 чол. зайшли нічею до хати Мицкана Осипа, сказали домашнім згасити світло, нікого не випустили з хати, стежили за всяким рухом, однак нічого не замітили. Опісля ця група робила перешук лісами і 20/III. вернули до р-ну.

20, 21/III. –//– Бабин – Більшовики з агентами виходили в село і гнали людей до роботи в ліс.

22/III. –//– Косів Стар. – Касаткін і 14 бійців робили по селі ревізії хатами. Вислід жодний.

23/III. –//– Яворів – З напряду Білоберезки прибула група більшовиків. Всі були дуже обідрані, ходили всюда верхами по хатах і забирали у людей всі харчі, які знайшли.

23/III. –//– Смодна – Більшовики і стрибки робили засідку. Вислід жодний.

23/III. –//– Косів Стар. – –//– –//– –//– –//–
–//– –//–

24/III. –//– Смодна – Пошиван і 6 стрибків робили хатами трус. Вислід жодний.

24/III. –//– Вербовець – Карагалов і Касаткін та 13 бійців робили перевірку селом по хатах. Вислід жодний.

27/III. –//– Бабин – В село прибула карна експедиція в числі 28 чол. Були: прокурор, слідчий, голови деяких установ з р-ну і бійці. Скликали десятників і наказали, щоб до 3 день був зданий весь податок з села, скликали фірманів і списували акти оскаржування на тих, що не були на лісовивозці і ходили селом та провіряли худобу чи вся записана.

27/III. –//– Річка – Галій з боївкою 15 чол. прибув в село і робив перешуки лісами і верхами. Хатами робили сильні ревізії і допитували про бандерівців. Вислід жодний.

29/III. –//– Брустури – Та сама група перейшла з Річки сюди, робила перешуки верхами і лісами та ревізії хатами. Опісля група відійшла в Яворів. Вислід жодний.

30/III. –//– Бабин – До села приїхали більшовики конфіскувати майно у арештованих: Луканюка Луки, Олексюка Петра. В Луканюка забрали одну корову з телям, 6 овець, 2 ліжники, 7 шкір, 9 веріт, 100 кг бараболь, 200 кг сіна і б[а]гато інших домашніх речей. В Олексюка забрали: 1 корову, 4 вівці, 1 шкіру, 200 кг бараболі, 200 кг сіна і на 800 крб. інших домашніх речей.

Район Кути.

29/IX.1946 р. Рибно – 3 р-ну прибуло 18 червонопагонників включно з місцевими стрибками і вечером робили по хатах ревізії, шукали за бандерівцями, при цьому грабували в людей кури, яйця та товщі.

--/-- --/-- Слобідка – [РО] МВД і пограничники 15 чол. робили через цілу ніч засідку на підозрілих їм місцях, переходу з Буковини через Черемош. Вислід жодний.

--/-- --/-- Кути Старі – 3 р-ну прибуло 20 чол. МВД і пограничників, які ходили по присілку Пеньківка, шукаючи по хатах бункрів. Вертаючи вечером зробили засідку на горі Ян при гостинці, де просиділи цілу ніч. Рано вернули в Кути. Вислід жодний.

2/X.1946 р. Кути Старі – 3 району прибуло 30 чол. МВД і пограничників, шукали за бункрами в лісі Хоминський і рано на другий день вернули в район. Вислід жодний.

3/X. --/-- Кути Старі – 3 р-ну прибуло 25 чол. МВД і пограничників, зробили засідку на присілку Каменець, Цікалі, а провівши так цілу ніч, рано відійшли в район. Вислід жодний.

4/X. --/-- Кути Старі – 3 р-ну прибуло 12 чол. МВД і пограничників та робили сильний перешук по хатах на присілку Пеньківка. Пошук тривав цілу ніч. Рано вернули в район. Вислід жодний.

5/X. --/-- Старі Кути – 3 р-ну прибуло 7 чол. пограничників, зробили засідку на присілку Цікалі. Засідка тривала цілу ніч, а рано без висліду вернули в район.

5/X. --/-- Білоберезка – На присілок Буковець вийшло 5 місцевих стрибків під ком. нач. істреб. Дудидри Івана, ходили по присілку цілий день, а перед вечером повернули в центр села без жодного висліду.

7/X. --/-- Білоберезка – На присілок Білоберезки Поля о год. 8 вечером вийшло 12 стрибків під ком. нач. стрибків Дудидри Івана, обскочили хату Филип'юк Юрка, де було 4-ох підпільників. Підпільники були при збірці продуктів. Трьох з них утекло, а стан. "Славко" упав тяжко ранений. Стрибки дорізали його ножом і залишили на місці. На другий день гол. с/р дав дозвіл похоронити тіло на місц. цвинтарі.

9/X. --/-- Білоберезка – 3 р-ну прибуло 10 чол. МВД під ком. уповнов. [РО] МВД Сельванова, робили перешуки на присілках Пасічне і Буковець. Перед вечером відійшли до Устерік. Вислід жодний.

10/X. --/-- Устеріки – Боївка [РО] МВД з Сельвановим на чолі вернула з Білоберезки, робила перешук тереном і ранила роззброєного повстанцями стрибка Гищука Гарасима, ур. 1918 р. в Білоберезці. Згаданий крився на власну руку. Тяжко раненого

більшовики забрали на село Устеріки, а потім до Барвінкової, де при допитах його замордували.

11/X. –//– Рожен Великий – Боївка [РО] МВД 10 чол. на чолі з Сельвановим ходила понад село лісами, а не запримітивши нічого, стягнулась вечером у центр села. З 12 на 13/X. о год. З до-світком ця група зробила наскок на прис. Присліп і перевела тру-си хатами випитуючись про “бандитів”. О год. 7 рано відійшли в напрям центра села. В селі перебували до 15/X. і кожної ночі хо-дили дорогами і попід хати і 15/X. вернули у р-н. Вислід в цьому селі жодний.

15/X. –//– Рожен Мал. – Гарнізонники з Тюдева 8 чол., ходи-ли від 15/X. до 18/X. попід хати ночами, а днями не показувались населенню. Після того відійшли в Тюдів. Вислід жодний.

25/X. –//– Рожен Мал. – З Тюдева прибуло 7 гарнізонників і арештували 3 особи: Олексюка Василя, його жінку і Олексюка Юрка с. Федора. По провірці перших випустили, а Олексюка Юру забрали до Кутів.

26/X. –//– Старі Кути – Селом відбулись великі розшуки за бандерівцями і за бункрами, арештовано 2 цивільних людей, які втекли в межичасі. Вислід жодний.

26/X. –//– Рожен Мал. – З гарнізону в Тюдеві прибуло 8 біль-шовиків, перевіряли сільраду і вернули в Тюдів. Від цього дня при-ходили гарнізонники з Тюдева і щоночі ходили попід хати цього села. Вислід жодний.

1/XI. –//– Рожен Мал. – З р-ну прибуло 35 пограничників і 4 з МВД під ком. Кифоренка і шукали бандерівців. Між ними був стрибок Кобильчук, який зайшов до гром. Фенчука Івана, удавав укр. повстанця, дурич і провокував господаря та буцім то конеч-но хотів получитись зі своїми. Провокація була безвслідна. Біль-шовики робили перешук цілий день, а під вечір відійшли в сторо-ну Тюдева. Висліди жодні.

2/XI. –//– Рожен Мал. – З р-ну прибуло 30 більшов[иків], які розділилися на дві групи і робили перешук лісів та перелісків на присілках Сокільський і Хоминський. Під вечір забрали зі собою сприяючу їм особу Луканюка Дмитра с. Палія і подались в сторо-ну Тюдева. Висліди жодні.

4/XI. –//– Рожен Вел. – З гарнізону в Тюдеві прийшло 20 біль-шовиків і спрямували на верх Сокільський, де злапали стрільця УПА “Стрілу”, останній – це бувший стрибок, що зголосився зі зброєю в наші ряди. Того самого дня “Стріла” підвів більшови-ків до бункра місц. станичного “Вовка” і його помічника. Обидва стали забиті. Слідуючого дня підвів “Стріла” більшовиків до бун-

кра на Буковині, в якому перебував господарчий “Бігун” і його пом. Івасюк Юрко. Втікаючи “Бігун” став забитий, а Івасюка заклали і віддали до Кутів.

5/XI. 1946 р. Тюдів – Через всипу “Стріли” і арешту Івасюка Юрка, арештували більшовики гром. Дутчака Василя, його маму Калину і Івасюк Катерину та забрали їх на КПЗ в Кути. По переслуханню жінок звільнили, а Дутчака В. притримали.

6/XI. –//– Тюдів – 3 місц. гарнізону пішли більшовики по селі і робили сильні труси по хатах, шукали бандерівців. Шукали по всіх закутинах, шуфлядах, куфрах, шафах і т.п. При тих ревізіях пропало у десятох господарів багато речей таких як: хустки, полотно, солонина, м’ясо, овочі і т.п., а при цьому питали за б. сексотом Рибаруком Іваном. Поза тим, що покрали і заграбували, нічого замітного не знайшли.

6/XI. –//– Рожен Малий – 3 р-ну прибуло 26 чол. червонопагонників і МВД під ком. уповнов. [РО] МВД Кифоренко і на всип “Стріли” робили перешуки у тих місцях, де попередньо кват[и]рували боївка “Л” та сітка. Вислід жодний.

–//– –//– Кути Старі – 3 р-ну прийшло 30 пограничників, які зробили засідку над Облазом коло Тюдева, сиділи там 4 дні і вернули. З собою мали харчі. Вислід жодний.

14/XI. –//– Рожен Малий – 3 р-ну прийшло 8 чоловік чер[воно]пагонників, закват[и]рували у Луканюк Насті, сиділи цілий день, а під вечір подались на прис. Сокільський.

–//– –//– Кути – 15 чол. пограничників робили засідку під лісом, яка тривала 2 дні. Вислід жодний.

15/XI. –//– Рожен Мал. – Стрибки на чолі з Кобильчуком (стриб.) заграбували в гр. Фенчука Іллі фіру сіна.

18/XI. –//– Рожен Мал. – Стрибки і пограничники 15 чол. прибули з р-ну і робили перешуки хатами за бандерівцями.

24/XI. –//– Рожен Мал. – Відділ УПА розліпив наліпки карикатури “УПА забиває Сталіна”. Більшовики прийшли з р-ну, насілись на голову сільради, що це він наліпив, коли не хоче сказати, хто це наліпив. Після того відійшли в напрям Бабина.

25/XI. –//– Рожен Мал. – Ті самі більшовики повернули з Бабина, закват[и]рували на день в Луканюка Танасія, а другого дня в Воротняка Мих. Вертаючи до Кут 26/XI. заарештували і забрали в район Миронюка Ник., який направляв якусь стару зброю.

28/XI. –//– Тюдів – Більшовики робили перешук на присілку Підгора, збирали харчі і допитувалися про якусь Надю. Після того відійшли до Кут. Вислід жодний.

29/XI. –//– Тюдів – Випущено з тюрми в Коломиї Бисюк Марію, яка була арештована 24/XI. 1946 р.

3/XII. –//– Кути – 17 чол. пограничників робили через 2 дні засідку в Кутському лісі. Вислід жодний.

–//– –//– Рожен Мал. – 3 р-ну прибуло 15 чол. пограничників, переночували і відійшли в напрям Ріжна Вел. Вертаючи звідтам того самого дня, робили в Ріжні Мал. ревізії по хатах. Після того відійшли в район. Вислід жодний.

8/XII. –//– Рожен Мал. – 3 р-ну прибуло з МВД Палієнко і 7 бійців та з РВК Онуфрійчук, для справ виборчих.

12/XII. –//– Тюдів – 3 р-ну прибули з МВД 11 чол. під ком. Кифоренка, ходили попід лісом, а після того робили трус по хатах. Вислід жодний.

–//– –//– Рожен Вел. – 3 р-ну прибула група 10 чол. МВД під ком. Кукуйова, ходили по селі і по хатах, шукали за бандерівцями, грабували харчопродукти. Другого дня відійшли в район. Вислід жодний.

22/XII. –//– Рожен Вел. – 3 р-ну прибула та сама група, що була тут 12/XII., так само поводитись і з тою самою цілею. Вислід жодний.

24/XII. –//– Рожен Мал. – До села прибуло 7 стрибків під ком. атентатчика Чоланюка, родом з Ростік, ходили до заможних господарів, тероризували, грабували деякі речі, а вечером забрали якогось хлопчину, щоб попровадив їх в Черганівку. По дорозі хлопця били, підвішували і питали, де є “Скрипка” і “Бомба”. Коли пускали хлопчину додому, наказали, щоб про те все нікому не говорив. Цеї самої ночі зайшли до секр. сільради (на Черганівку не пішли) в місці, удавали з себе бандерівців та під провокаційним кутом розпитували його, скільки кому давав контингенту. Провокація не вдалась, однак під цією самою маскою зграбували солонину, зробили трус і казали, щоб не казав нікому, бо в противному случаю його застрілять. Цеї ночі відійшли в невідомий напрям.

26/XII. 1946 р. Кути – Вечером більш[овицька] стежа зайшла хатами і питали в людей, чи не виділи якогось війська. Вислід жодний.

27/XII. –//– Білоберезка – 3 Ростік прибуло 15 стрибків, перейшли на Пасічне, а опісля на границі між Білоберезкою а Яворовом на присілку Черетів, зловили при транспорті збіжжа 2-х підпільників, це є: “Дуная” і його помічника. Забрали їх зі собою в Ростюки.

28/XII. –//– Білоберезка – Кукуйов зі своєю групою перейшов на прис. Муралева¹²⁷ і там арештував деяких людей, котрих однак по переслуханню зараз на місці звільнили. Вислід жодний.

¹²⁷ Присілка з такою назвою не виявлено.

4/І.1947 р. Рожен Малий – 3 р-ну прибув Кифоренко з 7-ма бійцями, ходили попід ліс, перевіряли переліски під горою Хоминський, подались в напрям Бабина, а вечером вернули і закват[и]рували в Ріжні М[алім] на присілку Присліп. На другий день відійшли в напрям Тюдева. Вислід жодний.

7/І. –//– Тюдів – 3 р-ну прибув Кифоренко з групою більшовиків 9 чол., арештували 4 особи, закидаючи співпрацю з бандерівцями. По переслуханню на другий день їх випустили.

–//– –//– Кути [Старі] – 3 р-ну прибуло 6 більшовиків, зробили засідку на прис. Долина при дорозі, що провадила з ліса в село, просиділи цілий день, вечером відійшли назад. Вислід жодний.

9/І. –//– Рожен Мал. – 3 напрямю Ростік прибули стрибки до госп. Воротняка Федора, казали йому лягати на землю, били прикладами та говорили, що мовляв, що “в тебе знаходяться бандити”, обграбували його з всяких речей і харчпродуктів та відійшли в незнаний напрям.

16/І. –//– Рожен Вел. – Прибув гарнізон – 13 чол.

–//– –//– Білоберезка – –//– –//– – 9 чол.

–//– –//– Устеріки – –//– –//– – 8 чол.

19/І. –//– Рожен Мал. – До села прибув стриб. Кобильчук Юрко з 2-ма предст. з [РО] МВД на провірку, чи вся худоба зареєстрована в с/р.

16/І. –//– Рожен Вел. – 3 району прибуло 13 чол. більшов[иків] під ком. нач. Куковяка, робили через 3 дні розшуки за повстанцями. Після того відійшли до р-ну. Вислід жодний.

25/І. –//– Рожен Мал. – 3 р-ну прибуло 20 чол. більшов[иків] на чолі з [представником РО] МВД Палієнком і з погранзаст. Ілієнком і 3-ох з РВК уповнов. Онуфрійчуком, хотіли зробити загальні збори селян, однак це їм не удалось, тоді виписали передвборчі лозунги і відійшли до Кутів.

–//– –//– Білоберезка – Стрибки сіл: Білобер[езка], Ростокі, Хороцево та група більшовиків під ком. нач. [РО МГБ] Москальова, робили через три дні пошукування за укр. повстанцями, робили по хатах ревізії, грабували людей, а після того відійшли по своїх станицях. Вислід жодний.

1/ІІ.1947 р. Рожен Мал.– 3 р-ну прибуло 20 чол. червонопагонників, панцирне авто з погранзаставою¹²⁸ під ком. ст. лейт. Сорокіна та з надавчим радіом, тут і закват[и]рували.

2/ІІ. –//– Рожен Мал.– 3 р-ну прибуло ще 7 чол. пограничників, які вечером відійшли в сторону Бабина. Вертаючи рано говорили, що тої ночі зловили ком. групи “Л” “Урхана” і ще треба нам

¹²⁸ Так у тексті.

“отворити двері, де живе “Скрипка” і “Бомба”, щоби вони з нами разом голосували.

4/II. –//– Кути Старі – На донос незнаного сексота з р-ну більшовики 20 чол. насочили в Кутському лісі на бункер стан. “Медведя”, залапали його живцем та коло нього його помічника “Половика” та боївкара СБ “Крутія”. Боївкара СБ “Остап” застрілився. Полапаних забрали до р-ну.

9/II. –//– Кути [Старі] – Більшовики на присілку Долина ходили по хатах і питались за “Чумака”. Вислід жодний.

11/II. –//– Рожен Мал. – Переходяча група більшовиків 14 чол. стрінула боївкара СБ “Мураву” і кур’єрку “Ліду”. Останні почали тікати, а більшовики з псом гнались за ними та стріляли. “Мурава” став забитий, а “Ліда” тяжко ранена. Обоє забрали до р-ну.

13/II. –//– Рожен Мал. – Більшовики, які вбили попереднього дня в Ріжні Вел. боївкара “Мураву”, запитували тут людей чи знають цього вбитого. Ніхто не признавсь до цього. Більшовики відійшли до Кутів.

14/II. –//– Кути – Більшовики робили попід ліс і в лісі потоками розшуки, шукаючи бункра “Черемоша”. Це було на всипу злапаного стан. “Медведя”, що “Черемош” стан. Кут зимує у Кутськім лісі. Вислід жодний.

14/II. 1947 р. Рожен Мал. – З р-ну прибуло 16 чол. пограничників, робили розшуки за відділом УПА, а 16/II. вернули назад до Кутів. Вислід жодний.

14/II. –//– Рожен Мал. – З р-ну і з гарнізону в Тюдеві прибуло 7 чол. більшовиків і кілька з [РО] МВД, питали голови сільради чи не знає, де перебуває стан. “Скрипка”. Голова відповів на це, що не знає і більшовики того самого дня відійшли в Тюдів. Вислід жодний.

17/II. –//– Рожен Мал. – З р-ну прибув представник з нарсуду в справах: заготівлі худоби і конфіскати майна тих родин, що арештовані за співпрацю з підпіллям.

–//– –//– Кути [Старі] – На присілок Долина [прибули] більшовики 20 чол. під ком. Вулькова-[РО] МВД, робили ревізії по хатах і стайнях, а навіть і в бочках шукали бандерівців. В домі Петруняка Юрка, який з СС попав на Сибір, питали жінку його, де чоловік і скинули зі стіни всі образи на землю, потолочили, а сміючись, питали “Чого ти дурна бабушко тримаєш пусте в хаті”.

28/II. –//– Кути – Вульков з 2-ма більшовиками ходив по хатах і питавсь про “Черемоша”, люди не признались до нього, а він погрожував мовлячи “Ви таїте бандита”, опісля відійшли. Вислід жодний.

6/III. –//– Рожен Мал. – З р-ну прибув нач. відділу ББ Кифоренко з групою більшовиків 18 чол., робили по хатах сильний трус, а в одного господаря знайшли бочку солонини 30 кг і скільки ж бриндзи, поділили поміж себе і відійшли в напрям Бабина. Вечером вертали з Бабина через Рожен Мал. до Кутів.

–//– –//– Кути – Більшовики 5 чол. робили засідку на головній дорозі Кути-Тюдів, просиділи ніч і рано вернули до міста. Вислід жодний.

10/III. –//– Рожен Вел. – З р-ну прибула група більшовиків 12 чол. під ком. Колосова, роблячи перешуки лісами, перелісками, грунцями, потоками і хатами через два тижні. Шукали за бандерівцями. Після двох тижнів відійшли до Кут. Вислід жодний.

16/III. –//– Рожен Мал. – З р-ну прибули такі предст.: з РПК – Шевченко і другий незнаний, з райфінвідділу – Бойчук, з маслозаводу – Григорин, з РВК – Токар та 6 бійців охорони. Прийшли до сільради, питались голови, що нового, чи не бачив, де перебувають “бандити”, як населення ставиться до рад. влади, а опісля вернули в напрям Тюдева.

–//– –//– Тюдів – З р-ну прибув Кифоренко з 12-ма бійцями, ходили по хатах, зганяли населення до сільради, протоколували та випитували людей, коли “бандити” сходять в село, до кого заходять, хто дає їм харчі. По запитаннях, які були без висліду, відійшли до Кутів.

18/III. –//– Білоберезка – Більшовики і стрибки з Білоберезки та Ростік, всіх разом 70 чол., ходили селом, верхами та перелісками, вечером сходили в село і підслухували попід хати, що люди говорять та видно з того, що хтось доніс їм, що хтось з підпільників буде в хатах. По двох днях перешуку і ревізій відійшли до своїх станиць. Вислід жодний.

2/III. –//– Рожен Мал. – З р-ну прибуло 20 чол. під ком. Ілієнка, цілий день шукали за бандерівцями перелісками на границі Бабина. Вечером відійшли до р-ну. Вислід жодний.

Район Яблонів.

2/IX. 1946 р. Космач – Місцеві гарнізонники 10 чол. тримали засідку через цілу ніч на присілках Мел-Погір. Вислід жодний.

–//– –//– Люча – Гарнізонники 15 чол. з Яблонова засідкували цілий день в окопах на присілку Віпчина¹²⁹. Вечером відійшли в напрям Акрешор. Вислід жодний.

6/IX. –//– Березів Вижний – З р-ну прибуло 20 чол. гарнізонників через Акрешору і Текучу, вночі закат[и]рували в селі. На другий день ця група зайшла до Пригородського Данила,

¹²⁹ Так у тексті. Насправді це прис. с. Космач Косівського р-ну.

сказала зварити собі дві курки на снідання і тут затрималась до вечора. Вечером всі більш[овики] відійшли в напрям Яблонова, а переходячи селом Люча присілок Петрятин, провокували людей, удаючи з себе укр. повстанців. Домагались харчів і говорили: “Ви більшовикам даєте, а нам не хочете”. Провокація не вдалась, а після того зробили засідку на присілку Бачулець і аж рано відійшли на Яблонів. Вислід жодний.

7/IX. –//– Березів Нижний – 3 р-ну прибув участк. Гудков і 7 чол. МВД, переводили по хатах ревізії. По цьому відійшли в район. Вислід жодний.

8/IX. –//– Люча-Лазі – 3 р-ну прибуло 30 чол. гарнізонників, засідкували через два дні, а після того відійшли в напрям Яблонова. Вислід жодний.

11/IX. –//– Люча-Рушір Нижн. – 3 р-ну прибуло 30 чол. гарнізонників, були убрані в мазепинки з тризубами, ходили хатами, провокували, удавали повстанців та говорили “Тут станичний “Штаер” зібрав 5 цент. збіжка і доручив нам це забрати”. Провокація ця не вдалась. Вислід жодний.

11/IX. 1946 р. Космач – Місцеві гарнізонники в числі 20 чол. пішли на присілок Мел, а звідтам на присілок Бані і питали людей, чи не бачили якогось війська. Вислід жодний.

13/IX. –//– Космач-Ставник – Гарнізонники місцеві 4 чол. арештували 4 людей: Тисячну Ксеню д. Мих., ур. 1910 р., Чупірчук Кирила с. Мих., ур. 1907 р., Кравчук Танасія с. Мих., ур. 1908 р. і Кушнірчук Олену д. Олекси, ур. 1892 р. Арештованих забрали на гарнізон в місці.

–//– –//– Березів Вижний – 3 р-ну гарнізонники 21 чол. прийшли з напрямку Березів Середн., забрали з собою Підгородецького Якова і Васкула Михайла і заставили їх провадити до місцевого ліса, де по їх словах мало бути повішено 2 людей, про що вони начебто довідались. Провіривши і не знайшовши в лісі нічого, людей пустили, а самі відійшли вечером на Березів Середний. В Березові Середн. закват[и]рували в центрі села.

14/IX. –//– Березів Середн. – Більшовики, що прийшли попереднього дня з Березова Вижн., так як згадано повище, заарештували Арсенича Андрія і з ним відійшли до Яблонова.

–//– –//– Лючки – 3 гарнізону Ославського прийшло 6 чол. більшовиків, награбили харчів і відійшли назад до Ослав.

–//– –//– Космач – Місцеві гарнізонники 12 чол. пішли на присілок Почоса, де поарештували людей: Проданюк Вас. с. Юри, ур. 1885 р., Горганюк Василя с. Юри, ур. 1924 р., Горганюк Гафію д. Василя, ур. 1892 р. Після того пішли до млина і там поарештували дві особи: Проданюк Параску д. Вас., ур. 1912 р. і Кушнірчук

Марію д. Павла, ур. 1927 р. Всіх по протоколах з гарнізону скоро випущено.

2/Х. –//– Космач – Місц. гарнізон. 15 чол. ночою засідкували по прис. Облаз. Ранком повернули на свій постій. Вислід жодний.

–//– –//– Березів Нижн. – 3 р-ну прибуло 3 більшов[иків] в справі поставок. Вечером вернули до Яблонова.

3/Х. –//– Космач – Місц. гарнізон. 12 чол. [прийшли] на присілок Прокіреци, там стрінули гром. Мохнатчука Палія, який рубав дерево, сильно його побили і вернули в село.

–//– –//– Текуча – 3 Космацького гарнізону прибуло 6 чол. більш[овиків], закат[и]рували в селі до вечора і нічого не заподіявши, вернули в Космач.

–//– –//– Текуча – 3 Яблонова прибуло 30 чол. більш[овиків], розійшлись ночою по присілках, якими Погар і Сухий Потік, ходили по хатах і грабували у людей харчпродукти, а на Сухім Потоці зробили засідку. Другого дня зійшлися всі в Сухім Потоці забрали з собою трох людей і перейшли на прис. Космача – Багни. Вечером людей відпустили, а самі вернули до Яблонова.

–//– –//– Акрешора – 3 р-ну прибуло 50 більшов[иків], розійшлись селом, шукали харчпродуктів. Вечером перейшли в сторону Березова Вижн.

4/Х. –//– Космач – Місц. гарнізонники 12 чол. зайшли на прис. Завоєли, шукали чогось по хатах та заявили десятникам, щоб всі фірмани були 6/Х.[19]46 р. в сільраді з возами, пилами і сокирами. Після того забрали в Денисюка Олекси 2 кг тютюну і пішли в село.

–//– –//– Яблонів – 3 Коломиї приїхало 3 авта більшо[виків] та 2-і панцирки. Авта залишили в Яблоніві, а самі перейшли на Нижній Рушір – прис. Лючі. Ночою ходили хатами і о годині 3-й вночі перейшли на Бачулець, а опісля на Акрешору. В Акрешорі робили облаву на присілках Віпчинка, Морданівка, друга група прийшла з напрямку Текуча – 30 чол, а всіх разом було 70 осіб. Робили перешуки лісами, перелісками і хатами. Вечером зійшлися всі в село Акрешора, а опісля одна група відійшла в напрямку Рушора, а друга в напрям Космача.

6/Х. –//– Космач – Місц. гарнізон. 5 чол. ходили селом і шукали знаряддя до варення горілки.

–//– –//– Люча – 3 р-ну прибуло 30 більшовиків. Робили на присілку Рушір Нижн. перешуки хатами і стайнями та казали, що шукають “Вуйка”. Арештували 7 осіб і забрали цих в присілок Нижні Лази, а звідам по протоколі всіх пустили. Самі вернули до Яблонова.

-//- -//- Березів Нижн. – З Яремчанського р-ну прибуло 23 чол. більш[овиків] о год. 11, шукали селом за кіньми, які в них пропали в Полянцях. Не знайшовши нічого о год. 17 вечером вернули до Яремча.

-//- -//- Лючки – З напрямку Чорних Ослав приїхало 3-ох більшовиків автом, з ними був 1 стрибок. Зграбували в селі 3 цент. яблук і від'їхали назад.

7/X.1946 р. Космач – Місц. гарніз. 8 чол. ходили по присілку Медвежа та перевіряли хати. Не знайшовши нічого, вернули в центр села.

8/X. -//- Березів Середн. – Зі Слободи Рунг[урської] прибуло 13 більш[овиків], шукали в селі за горілкою і харчами. Вечером вернули назад.

-//- -//- Космач – Місц. гарніз. 11 чол. зайшли на присілок Бані в ліс Стеришори, де знайшли 5 коців і забрали їх з собою.

9/X. -//- Космач – Місц. гарнізонники 15 чол. робили нічної засідку під прис. Рунок. Рано вернули в село. Вислід жодний.

-//- -//- Космач – Місц. гарніз. арештували Кравчука Юру с. Сеньки.

10/X. -//- -//- -//- -//- 15 чол. робили засідку на присілку Грунь, ранком вернули в село. Вислід жодний. Цього самого дня 8 чол. з космацького гарнізону перевірили хати під лісом на прис. Бані. Вечером вернули в село. Вислід жодний.

-//- -//- Космач – Місц. гарніз. арештував Кушнірчука Ни-
колу с. Вас.

-//- -//- Акрешора – З Космацького гарніз. 9 чол. прийшло до голови сільради і сказали йому, щоб за те, що він має зв'язок з бандерівцями, зголосився на зв'язок в Космачі. Опісля ходили по хатах, збирали яйця, масло і ін. та відійшли в Космач.

-//- -//- Люча – З місц. охорони лагелю нічною зайшли більшовики до гром. Солонинки Василя і забрали-вкрали з кіпця 16 цент. бараболі.

-//- -//- Березів Середн. – З напрямку Ослав прибуло б. 20 чол. більшовиків, весь день ходили і грабували харчпродукти по хатах. Вечером відійшли на Слободу Рунг[урську]. Цього самого дня з Яблонова прибуло 30 більшовиків, цілу ніч ходили селом, а над ранком вернули в Яблонів. Вислід жодний.

-//- -//- Лючки – Зі сторони Чорних Ослав прибуло 6 більш[овиків] і 1 стрибок. Ходили селом за харчпродуктами, а вечером вернулись.

11/X. -//- Березів Вижн. – Яремчанський погранвідділ 26 чол. з 2 псами зійшов з ліса на село. Коло сільради зварили їсти і вечером відійшли на Баню-Березів. В Бані-Березові зано-

чували в голови сільради, розпитували його, хто був на весіллі в Лютого Гриця, доказували йому, що там була боївка “Шугая” і “Мереска”. Голова відповів, що не бачив нікого, бо був дуже п’яний. На другий день о год. 12 відійшли в напрям Микуличина.

--/-- --/-- Космач – Місц. гарніз. 7 чол. прийшли на прис. Повшинка¹³⁰, робили хатами ревізії, а після того пішли в Текучу. Вечером вернули назад в Космач. Вислід жодний.

--/-- --/-- Березів Нижн. – 3 охор. лагелу вночі прийшло двох більшовиків на прис. Луги, питали хатами горілки, а опісля вернули назад до лагелу.

12/X. --/-- Космач – Місц. гарніз. 10 чол. прийшли на прис. Бані, цілий день провіряли хати, а вечером вернули на село. Вислід жодний.

--/-- --/-- Акрешора – Гарнізонники з Космача прийшли в село, ходили по хатах, питали харчпродуктів, а опісля вернули в с. Космач. Вислід жодний.

--/-- --/-- 3 Яблонова вийшла група більшовиків в числі 70 чол., яка в Лючі розділилася на троє і одна пішла на Лази Нижні і Горішні, другі на Рушір Нижн., а треті на Бачулець. Ці групи робили перешуки хатами, стайнями та перелісками. Нічого не знайшли, вернули до Яблонова.

--/-- --/-- Лючки – Від Чорних Ослав прийшло 5 більш[овиків] і 1 стрибок. Питали людей, чи не виділи бандерівців.

13/X. --/-- Люча – 3 охор. лагелу кількох більшов[иків] вийшло на присілок Бачулець, за чимось шукали хатами, а після того вернули назад.

--/-- --/-- 3 Яблонова через Березів Нижний і Середний переходило 19 більш[овиків]. Поступили до секр. сільради в Березів Нижн. та заповіли, щоб до 2 днів здали залеблі поставки, бо в противному будуть самі забирати.

--/-- --/-- Лючки – Від Ослав Чорних перейшло 6 більшов[иків] і 1 стрибок, ходили селом та вистрілювали. Двох більш[овиків] в одній хаті при обіді сказали господареві, що вони вже не можуть ходити через цього стрибка, бо він не все зголошує їх старшинам, що з ліса часто сходять бандерівці в село Лючки та тому то, мовляв, висилають нас в терен.

14/X. --/-- Космач – Місц. гарнізон арештував Стасюка Івана с. Дмитра.

--/-- --/-- 3 Текучі через Березів Нижн. їхали підводою 6 більш[овиків]. В Березові Нижнім повернули до однієї хати їсти, а опісля поїхали на Яблонів.

¹³⁰ Так у тексті. Насправді це прис. с. Акрешори Косівського р-ну.

--/-- --/-- З Яблонова прибули більшовики 30 чол. до Лючі з рискалями і в долішньому кінці села шукали бункрів. Нічого не знайшовши, вернули до району.

15/Х. --/-- Космач-Славник – Місц. гарнізонники 7 чол. з нач. Шарабурою, стягали контингенти. Вечером вернули в центр села.

15/Х. 1946 р. Акрешора – Космацькі гарнізонники 10 чол. шукали за горілкою. Опісля відійшли на Космач.

--/-- --/-- Текуча – Космацький гарн. 12 чол. вийшли о год. 15 і до вечора були в селі, а вночі зайшли на прис. Гнилиця і там зробили засідку, о год. 23 через прис. переходив рай. реф. СБ “Бульба” зі своєю боївкою та попав на засідку. При відкритті більшовиками вогню, сл.п. “Бульба” впав забитий. Боївка відступила щасливо.

16/Х. --/-- Лючки – Від Ослав Чорних прибуло 6 більшов[иків] і 1 стрибок. Підійшли до одної хати, в якій було 2 стрільців чет. “Кривоноса”. На гавкання собаки од[и]н стрілець вийшов з хати і заваживши на кілька метрів більшовиків, зразу втікає, залишаючи в хаті зброю і товариша, за ним сипляться стріли, однак втік щасливо. Стрілець “Славути”, що остався в хаті, в безвиході скривається в пивницю цього будинку. Більшовики б’ють по хаті з кулемета, вбивають в хаті 17-літнього сина господаря, а проводячи в хаті перешук, закидують стрільця “Славути” гранатами. Тіло “Славути” витягають з пивниці, здирають убрання, тіло відносять під ліс, там залишають, самі вертають і б’ють сильно господаря і 15-літню дочку, цілковито ограблюють хату і вертають до Ослав Чорних. По полудні о год. 16 ця сама група вертає знову і цілу ніч засідкує коло труп стрільця “Славути”. Засідка не дає жодного висліду.

17/Х. --/-- Лючки – З напрям Делятина приїхало авто з 20 більш[овицькими] старшинами. Ці знова оглянули трупа сл.п. “Славути” і від’їхали на село Баня-Березів. Тут стали коло школи, злапали старшого чоловіка Лазаровича Павла і приказали йому зняти синьо-жовтий прапор. Чоловік сказав: “Я його не ставив і здоймати не буду”. Більшовики розлючені за непослух, старика сильно набили, а самі зняли прапор і вернули в напрям Делятина.

18/Х. --/-- Люча – З р-ну приїхали автом МВД-исти і гарнізонники разом 20 чол. Авто зараз повернуло до Яблонова, а ця група ходила по хатах прис. Петрятина, заарештувала Томича Стефана і Николина Антося та відійшла в Яблонів враз з арештованими.

19/Х. --/-- Березів Нижній – З Яблонова прибуло [РО] МВД – 8 чол. під ком. Гудкова і Гуськова. Група ця пішла до трьох господарів та зграбувала в них як слідує, в Дрогомирецького Івана –

70 кг збіжжа, в Арсенича Івана – 170 кг збіжжа, в Геника Антося – 100 кг збіжжа. Всі три господарі поставку збіжжа перед тим давно здали. По грабункові більшовики вернули до Яблонова.

19/Х. –//– Космач – Місц. гарнізон. 15 чол. зробив засідку на прис. Бані, яка тривала цілу ніч. Вислід жодний.

20/Х. –//– Березів Вижн. – З Яблонова приїхало 20 чол. гарнізонників автомашиною. Ця група заграбувала в Малковича Івана – 12 кг солонини і від'їхала в напрям гір.

21/Х. –//– Лючки – З напрямку Яремча прибув погран. відділ 50 чол., задержавсь тут через 2 дні, перешукав ліси понад село, а ночами попід ліси ставили застави. По двох днях відійшли назад. Вислід жодний.

22/Х. –//– Космач – З Косова прибули: група [РО] МВД і гарнізонники – разом 30 чол., арештували на присілку Рушір Киращука Івана і Киращука Дмитра, сильно їх побили та зажадали, щоб показали бункер свого брата “Тихого” та “Лисенка”. Після того забрали їх до Косова, а в кілька днів їх випустили. Обоє арештованих сильно ограбили. Вислід жодний.

23/Х. –//– Березів Вижн. – З сторони Лючки прийшло 12 пограничників, зайшли в село з ліса, ходили по хатах, добре поїли і вернули назад на Лючки.

25/Х. –//– Космач – Місц. гарніз. 20 чол. зробили засідку на прис. Погір, яка тривала цілу ніч. Вислід жодний. Цієї самої днини більшовики зробили облаву на ліси Космача на Магур і Сиглів. В облаві брали участь гарнізони з Яблонова, Космача і Пістиня, разом бл. 100 чол. Не знайшовши нічого, перед вечером вернули на свої місця постою.

26/Х. –//– Космач – Місц. гарніз. 20 чол. зайшли на прис. Рушір, робили по хатах ревізії та питали про бандерівців. При ревізіях користали з безпорадних господарів неуваг, крали що тільки попало під руки. В загальному вислід з ревізій – жодний.

27/Х. –//– Акрешора – Гарнізони з Яблонова і Космача робили облаву по перелісках і потоках та перешукували по хатах, а при цьому арештували: Бойчука Василя, Бойчук Василину, Походжука Дмитра с. Якова, Ковалюка Кифора і Глащука Дмитра с. Ірени. Під час конвоювання арештованих на присілок Повшинка, Бойчук Василь пустивсь утікати та більшовики ранили його в ногу і раненого забрали до Яблонова. Перед вечером одна група з арештованими відійшла до Яблонова, а друга – до Космача.

27/Х. 1946 р. Люча – З р-ну прибуло [РО] МГБ 9 чол. з своїм начальником Цукоркіном, зайшли на прис. Петрятин до лісничівки, зірвали там підлоги, шукаючи бункрів. Не знайшовши там нічого, повернули до Яблонова.

29/X. –//– Яблонів – Ціле [РО] МВД і МГБ та гарнізонники зробили перед полуднем сильну облаву, під час котрої перевіряли документи, робили труси по хатах, стайнях, стодолах, стогах зі сіном і т.п. Провірили також авта та пасажирів. Вислід жодний.

–//– –//– Космач – Місц. гарніз. в числі 23 чол. вийшов о год. 4 рано в гори, через полонину Довгу на Ледескул, а звідтам на Поляниці, злучилися з яремчанською групою більшовиків чол. 30 і разом потрапили на слід, що провадив до табору одного з відділів УПА під полон. Сиголкою. Стійка табору УПА думаючи, що це свої, підпустила більшовиків до стійкового та зорієнтувавшись, що то ворог, відкрила вогонь до противника. Відділ відступив, залишаючи вбитого одного стрільця. Більшовики, крім недолупленого дика, нічого в таборі більше не знайшли.

30/X. –//– Космач – З напрямку Коломиї приїхали автам більшовики 50 чол., а через Акрешору і Рушір прибуло піхоти 150 чол.

31/X. –//– Космач – Більшовики в кількості 1.000 чол., що постягались з доколичних сіл і районів, з гарнізонів та спецвідділ, котрий прибув зі Станіславова, зробили облаву на ліси, верхи Лисини та довкола неї. Облава почалась так рано, що більшовики вже були по цих лісах. Лисину більшовики брали облавою зі сторін Ворохти, Поляниць, Космача і Брустур. З Космача забрали, як теренознавців гром. Кушнірчука Леся і Боб'яка Івана.

Проходили лісами розстрільною 10 метрів од[и]н від одного. На полонині Гордишірка запримітили командира “Книша” і почали за ним погоню. Команд. “Книш” втікаючи, розбігся зі своїм стрільцем і сам втік на Космач прис. Медвежа. Там зайшов до хати гром. Вінтоняка Петра, не прочуваючи вже нічого небезпечного. В півгодини більшовики ідучи за слідом в снігу, потрапили на цю хату, а команд. “Книш” бачучи ворога вже на 15 метрів від хати, не має куди втікати, вскакує на стрих та ворог в межичасі це завважує, обложують хату, господарям кажуть вийти геть з хати, а до команд. “Книша” кричуть, щоб спасав життя і здався.

Ком. “Книш” бачучи безвихідь, забивається пістолею. Більшовики почули стріл, відкрили з кулемета по хаті вогонь, а після того забрали тіло сл.п. ком. “Книша” на сани, відвезли до Космача, а звідтам до Коломиї.

Облава тривала цілий тиждень, а вечером кожда група відійшла в свій терен. Частина більшовиків 450 чол. зійшла в село Космач, а на другий день ця частина відійшла в напрям Яблонова. Інші групи відійшли на Ворохту і Поляниці.

1/XI. 1946 р. Лючки – Через село переходили з Ослав Чор. на Рокиту три фіри з 5-ма совітами. Над ранком вертали з повними фірами сіна, яке [забрали] в людей з Рокити.

3/XI. --/-- Текуча – 3 р-ну Яблунова прибуло 100 чол. більшовиків, пішли в ліс над селом, робили там облаву і там ночували 4/XI. З ліса в село зійшло їх чол. 40, шукали по хатах бункрів і робили перешуки по полях та потоках. Решта чол. 60 робили перешуки попід ліс. Вечером 5/XI. відійшли в невідомий напрям. Вислід жодний.

5/XI. --/-- Березів Сер. – З Яблонівського гарнізону прийшло 50 чол., через 4 дні по хатах та оборогах [шукали] бункрів. Вислід жодний.

--/-- --/-- Березів Вижн. – З напр. Текучі прийшов спецвідділ чол. 30, одягнені були в різні уніформи, як: мадярські, німецькі і більшовицьких кожухах і клепанях. Удавали з себе укр. повстанців та спровокували гр. Романчича Петра. Господаря цього забрали до ліса, пробували вішати, закидували йому, що він має зв'язок з більшовиками та є тайним повідомлювачем. Господар перелякався, бо вже був шнур на шиї, почав оправдовуватися, а думаючи, що це укр. повстанці і сказав: “Я купив для вас 2 плащі, шапки та багато дечим іншим допомагав”. Більшовики після того скинули з себе маску укр. повстанців і вернули з господарем до хати. В хаті зробили ревізію, забрали багато речей і знайшли в нього 15 л. горілки, котру казали на другий день понести до Яблунова. Тої ночі водили господаря на довгому шнурі 15 м, пускали його перед себе, тримаючи за шнур та наказували, що коли хто спитає “стій, хто іде”, щоб відповів “Романчич Петро”. Походивши так до другої години вночі, господаря пустили додому, а самі відійшли в невідомий напрям.

6/XI. 1946 р. Березів Середн. – Прийшло кілька МВД-истів та робили в одній хаті сильну ревізію, шукали за бункром, де за якимсь повідомленням мало б критись 4 повстанців. Вислід жодний.

--/-- --/-- Текуча – До села прибуло чол. 70 більшовиків, які розділилися на дві групи і одні пішли на полонину Куратул, а другі на полонину Пригодище.

На полонинах робили сильні перешуки по лісах і потоках, а 7/XI. вертаючи на село, пограбували людей. Одна група після грабунків відійшла до Космача, а друга до Яблунова.

14/XI. --/-- Березів Середний – Гарнізонники 14 чол. зі Слободи Рунг[урської] прийшли до села і зграбували в 8-ох хатах такі речі, як: хустки, спідниці, сало, оріхи і т.п. Пограбувавши вернули на Слободу.

--/-- --/-- Текуча – З Яремчанського р-ну прибуло 30 чол. більшов[иків] в слідуючій маневрі: до Текучі зійшли з полонин 15/XI. і відійшли до Березова Середнього, звідтіля до Березова Вижного, 16/XI. перейшли до Бані-Березова, а звідтіля до Мику-

личина. Ця група шукала бункрів та випитувала людей про укр. повстанців, причому були сильні грабунки по всіх селах на харчові продукти. Вислід жодний.

16/XI. –//– Березів Вижн. – В громадянина Яцка Василя на весіллю були присутні кілька боївкарів з боївки “Шугая”, гуляли, а на стійку виставили цивільних людей. Під час танцю надійшли з Яблонова більшовики, які спеціально на це весілля прибули, обскочили хату та зразу по ній відкрили вогонь.

Забитий став боївкар “Човен” і цивільний чоловік Симчич Іван. Двох людей цивільних ранено. Обидвох забитих більшовики забрали до Яблонова.

17/XI. –//– Космач – До села зійшло з гір 100 більшовиків, які розділилися на групи і так: на Суропатул пішло 30 чол., на Плаюц – 30 чол., на Почосу – 20 чол. і на Доцаний – 20 чол. По всіх тих присілках робили ревізії, шукаючи бункрів і слідів. На другий день відійшли в три напрями. Одні пішли до Акрешора, другі до Яблонова, а треті до Прокурави. Вислід жодний.

20/XI. –//– Березів Вижний – З р-ну прибуло 20 більшовиків під ком. Дунаєва і затримались в селі до 23/XI. Заарештували гром. Скільського Антося, який повернув з Сибіру та за горілку його звільнили. Вислід жодний.

25/XI. –//– Баня-Березів – Невідома група більшовиків 42 чол. прибула до села з полевим радіом. Робили перешуки по-під ліс крайними хатами. Другого дня відійшли в напрям Яблонова. Вислід жодний.

27/XI. –//– Березів Вижн. – З напрямку Яблонова приїхало на трьох автах 100 більш[овиків], в селі розділились на дві групи, одні пішли в ліс, а другі робили в селі по хатах ревізії. Перші повернули ще цього дня з ліса і робили по-під ліс засідки. Арештовано Білавича Петра з Березова Середного, якого під час операції виводили зі собою, а 28/XI. відійшли всі разом з арештованим в напрям Яблонова.

2/XII. –//– Текуча – До села зійшло з гір 45 більшовиків районних, робили по хатах ревізії, розбивали кіпці з бараболею, а 4/XII. перейшли на Березів Вижний. Вислід жодний.

4/XII. –//– Березів Вижн. – Група більшовиків 45 чол., що прийшла з Текучі, робила труси і зривала підлоги по хатах, а у Терлецького Онофрія вломили до хати двері під час його неприсутності вдома, забрали все, що тільки було в хаті. Арештували після того Терлецьку Рузю, Урбановича Михайла і Геника Петра. Дня 6/XII. арештованих звільнили і вернули в напрям Яблонова.

6/XII. –//– Лючки – З напрямку Яблонова прибуло 50 більшовиків, робили в селі по господарях труси, начею закат[и]рували

в центрі села в числі 16 чол. О год. 10 вечером відійшли до Бані-Березова. На другий день решта більш[овиків] відійшла рівно ж до Бані-Березова. Там перевели сильний трус по хатах, після чого відійшли в напрям Березова Середного. Вислід жодний.

--/-- --/-- Космач – Місц. гарніз. чол. 30 в напрям гір дігнули стрільців УПА, що переганяли худобу. Худобу відбили та при цім забили 2 стрільців, “Чумака” і “Гаєвого”. Це сталось вже на полонині Пожеретул. Про транспорт худоби більшовиків хтось повідомив. Убитих і худобу більшовики забрали до Космача, опісля худобу відправили до Яблонова.

8/XII. --/-- Космач – Селом в напрям Жаб'я перейшло 300 більшовиків невідомої формації.

14/XII. --/-- Березів Нижний – З р-ну 15 більшовиків робили цілу ніч засідку на прис. Петрятин. Рано відійшли в напрям Яблонова. Вислід жодний.

19/XII. 1946 р. Лючки – Від Ослав Чорних прийшло 6 більш[овиків] і 1 стрибок. Стрибок стрічаючи хлопців по селі, зривав з голови їм мазепинки, рвав та розкидував їм, кричав, щоб не носили бандерівські шапки. Цього дня вернули назад до Ослав. Вислід жодний.

23/XII. --/-- Березів Середн. – З Яблонова прибуло 3 більш[овики] і 3 стрибки, заарештували Геника Андрія і з арештованим вернули до Яблонова.

--/-- --/-- Космач – З напрямку Жаб'я в сторону Яблонова переходило 300 більшовиків невідом. формації.

24/XII. --/-- Люча – З Космацького гарнізону прибули на прис. Лази 10 чол. більш[овиків], робили хатами труси, а при цьому крали і сильно грабили. В гром. Мельника Юри зграбували 10 кг сала і годинник, 2 хустки і черевики. Вечером вернули на Космач. Вислід ревізії жодний.

26/XII. --/-- Березів Нижн. – З р-ну прибуло 15 більш[овиків], шукали хатами криївок, а в гром. Геника Юрка зграбували 5 кг сала і годинник, 1 хустку і 1 л горілки, після чого вернули на Яблонів. Вислід жодн.

1/I. 1947 р. Лючки – З Ославського гарнізону прибуло 9 більш[овиків], а з ними 1 стрибок. Група ця вломила до хати одної бідної господині під час її неприсутності вдома, знайшли 2 хліби, розкряяли та почали їсти. На цей момент надійшла господиня і побачила нових господарів при жуванні її хліба, почала плакати і питати, чому вони вломили двері та цей останній її хліб їдять. Щоб “заспокоїти” господиню, добре її побили і відійшли на Ослави.

2/І. –//– Березів Вижн. – З р-ну прибуло 14 більш[овиків] і закат[и]рували на прис. Лаз. Дня 5/І. залапали підпільника “Верхового” у стайні його батька, а 6/І. відійшли з ним до Яблонова.

4/І. –//– Люча – З р-ну прибуло 15 більш[овиків], зайшли до гром. Мельника Івана і заграбували в нього 5 кг сала, 1 хустку, а по сім вернули до Яблонова.

5/І. –//– Акрешора – З Космацького гарніз. прибуло 15 більш[овиків], заарештували Будурович Анну і з нею відійшли в напрям Текучі.

9/І. –//– Космач – Місц. гарніз. 15 чол. пішли на прис. Рушір, шукали станичн. “Мухи” та злапали в гром. Брустурняка Танасія, Бойчука Василя, який крився на власну руку. На другий день згаданого звільнили з гарнізону в Космачі.

11/І. –//– Березів Вижн. – З р-ну прибуло 14 більш[овиків] і закат[и]рували тут до дня 16/І. Ночами засідкували попід ліси. Вислід жодн.

18/І. –//– Акрешора – З Яблонова прибуло кілька МВД-стів, заарештували гром. Кіцелюка Михайла і вернули в Яблонів. Після трьох днів Кіцелюк втік з тюрми.

20/І. –//– Березів Нижн. – З напрямку Яблонова прибуло 80 більш[овиків] незнаної форм. З них 40 чол. пішло в ліс, а 40 чол. робили ревізії по хатах. Група з ліса вернула і пішла в напрям Березова Середн., а група, що остала в селі, відійшла 21/І.¹³¹ в цей сам напрям. Перші 40 більш[овиків] прийшли вечером о год. 21 до Бані-Березова. Командував ними капітан. Вислід жодн.

21/І. –//– Лючки – Група більш[овиків] 40 чол. прийшла рано о год. 6 з напрямку Баня-Березів, перевела труси по хатах, а перед вечером знова вернула до Бані-Березова, де закат[и]рували, а 22/І. відійшли в напрям Березова Середного. Цього дня група друга з Березова Нижного перейшла до Текучі, де провіряла ліси над селом, а в селі шукала бункрів, зривала підлоги і т.п. В Текучі затримались до дня 23/І., опісля відійшли в напрям Яблонова.

22/І. –//– Березів Нижн. – З р-ну прибуло 22 більш[овиків] з кількома МВД-истами і з собою провадили “Верхового”. Заночували, а на другий день “Верховий” водив їх лісами по старих постоях. Перед вечером вернули до Яблонова, враз з “Верховим”. Вислід жодний.

23/І. –//– Березів Нижн. – В напрям Яблонова через село перейшло біля 200 чол. більш[овиків].

–//– –//– Космач – З місц. гарніз. прийшло на прис. Бані 6 більш[овиків] під ком. Шарабурі. Зайшли до гром. Мохнатчука Дмитра і тут залапали його сина 16-літнього, який ховав пече-

¹³¹ У тексті: 21.XII.

ний хліб з-перед них. Замірялись зривати підлогу та жінка цього господаря Ксеня сказала до Шарабури: “Ти не на своїй землі, не в своїй хаті і не в своїй державі прийшов мені підлоги зривати? Зривай! Але знай, що коли нічого не знайдеш, то тут лишишся”. Шарабура відповів: “Ти старухо за ці слова семь годов получиш”. “Мало сім, десять” відповідає Ксеня та кидається і відбирає в Шарабури сокиру, котрою цей заміряв зривати підлогу. Вив’язалась боротьба, під час котрої Шарабура сокирою скалічив жінці два пальці на руці, однак сокиру відібрала. Після такої реакції більшовики опустили хату і відійшли на гарнізон.

26/I.1947 р. – Космач – З Жаб’євського р-ну прибуло на прис. Завоєли 150 гарнізонників, арештували гр. Кобюка Івана і його дочку Калинку. З більшовиками була “Діброва”, котру більшовики злапали ранену в жовтні 1946 р. З арештованими відійшли на Жаб’є. Третього дня заарештованих Кобюків звільнили.

--/-- Березів Середн. – З напрямку Яблонова приїхало трьома автами 90 більшовиків невідомої формації. Група ця кват[и]рувала тут 3 дні, не заподіявши нічого, 29/I. вернула назад в сторону Яблонова.

1/II. --/-- Березів Вижн. – З Яблонова начею прийшло трьох МВД-истів, виломили двері до хати Васкул Марії, та коли ця почала кричати та питати, чого вони прийшли, один з них, це був Дунаєв, підійшов до неї, плюнув їй в лице і всі три відійшли.

2/II. --/-- Березів Вижн. – З Коломиї прибула група МВД-истів, задержались тут до 7/II., а під час постою ходили в селі по хатах та шукали криївок. Вислід жодний.

4/II. --/-- Космач – Місц. гарніз. 8 чол. арештували на прис. Рушір гром. Чупірчука Кирила, якого по 4 днях випустили.

6/II. --/-- Космач – Місц. гарніз. чол. 15 зайшли на прис. Плаюц, заарештували гром. Кобюк Марійку, яку випустили по 3-ох днях.

11/II. --/-- Баня-Березів – З Яремчанського гарнізону прибуло 14 більшовиків під ком. ст. лейтенанта, тут переночували, а 12/II. відійшли в напрям Микуличина.

13/II. --/-- Акрешора – На весілля гром. Геника Антося прибули 2 станичні “Вергун” і “Муха” із двома стрільцями. Побули там довше і по їх відході в 15 хвилин прибуло 15 більшовиків з Космацького гарнізону. Хтось напевно доніс більшовикам, бо зразу питались господаря, де поділись бандерівці, які тут були. Господар не признававсь, його і жінку сильно побили і відійшли назад.

21/II. --/-- Березів Середн. – З р-ну прийшло 14 більшовиків під ком. зам. нач. [РО] МВД Цукоркіна, зайшли до гром. Урбановича Петра і закидували йому, що він ходить по бункрам стригти

бандерівців. Урбанович не признавсь до нічого, мимомовно сильних побоїв.

21/II. –//– Космач – На прис. Ставник 20 більшовиків через три дні шукали корчами і потоками за кривками. Не знайшовши нічого, повернулись на місц. гарнізон.

–//– –//– Текуча – 3 Косм[ацького] гарніз. прибуло 13 більшовиків, зайшли на прис. Гнилиця, убрані в білі халати, а нічого не заповідявши, вернули до Космача.

–//– –//– Люча – 3 ліса вийшло 12 більшовиків, які обграбували в 4-ох господарів харчпродукти і відійшли в напрям села Березів Середній.

22/II. –//– Лючки – 3 Ославського гарніз. прибуло вечером 12 більшовиків. Взяли із собою одного старого чоловіка, ходили селом попід хати і слухали, що хто говорить. Пізніше чоловіка пустили, переночували і рано відійшли до Ослав. Вислід жодний.

25/II. –//– Березів Нижн. – 3 р-ну прибуло 15 більшовиків, перевіряли хати, а переночувавши, відійшли на Березів Середній. Вислід жодний.

Цього самого дня прибули до Березова Нижн. прокурор, а з ним разом Круглов з 3-ма стрибками, виганяти людей на гужтруд. Вечером прокурор з 1-ним стрибком вернули до Яблонова, а решта остала до кінця місяця виганяти на гужтруд.

26/II. –//– Лючки – 3 Білоославського гарніз. прийшло 10 більшовиків, ходили ночою по хатах і робили ревізії. В одного господаря знайшли теляче м'ясо, все зварили, часть з'їли в хаті, а решта забрали з собою.

27/II. –//– Березів Нижн. – Прийшов Кузенко з стрибком Біланюком, пішли на прис. Луг, перевірили три хати і вернули вечером до Яблонова. Вислід жодний.

–//– –//– Березів Вижн. – 3 р-ну приїхало 14 більшовиків під ком. Цукоркіна, сім з них проводили селом ревізії, у двох господарів зірвали підлоги. Решта більшовиків кинулась селом забирати сіно і солому. Кват[и]рували до 1/III., потім відійшли до Яблонова.

1/III. 1947 р. Березів Нижн. – 3 Яблонова приїхав Круглов і два стрибки, виганяти людей на гужтруд. Вони перебували в селі до 13/III.

2/III. –//– Текуча – 3 р-ну прийшло 9 більшовиків, ходили ночою на прис. Сухий Потік попід хати, а над раном обграбували гр. Турлуковського Івана, забрали в него 150 кг збіжжа. Рано відійшли до Яблонова.

3/III. 1947 р. Текуча – 3 Яблонова приїхав Котенко і чотири більшовики в справі додаткового контингенту. Того самого дня вернули до Яблонова.

4/III. --/-- Космач – Місц. гарніз. чол. 5 арештували на прис. Рушір Чупірчука Кирила і відійшли до Яблонова. За чотири дні його звільнили.

--/-- --/-- Березів Нижн. – З Яблонова прибуло 11 більш[овиків] під ком. Дунаєва, вийшли на прис. Діброва, де робили перешуки по хатах. Рано 5/III. пішли на прис. Гришків, заква-т[и]рували там і грабували в господарів хліб, м'ясо і ін. Вечером пішли на прис. Гора, виломали в одного господаря двері, а відтам пішли на прис. Сікитура, де перевірили 3 хати і вернули на прис. Гора. На цьому прис. перебували до 6/III., а в цьому дні перейшли на прис. Луг, там робили засідку до 12 год. вночі, а вертаючи перевіряли хати і відійшли до Березова Середнього.

5/III. --/-- Текуча – З р-ну прибуло 7 більшов[иків], ходили но-чею по присілках, а на другий день відійшли назад до Яблонова.

--/-- --/-- Баня-Березів – З р-ну прибуло 3 більшов[ики], ви-ганяли людей на гужтруд рубати дерево. Хто давав їсти і горілку, того звільняли, потім пішли до Березова Середнього.

--/-- --/-- Березів Серед. – Нач. істр. бат. Карп'як з кількома стрибками арештували Арсенич Анну ж. Стефана, яка вернула в осені 1946 р. з Сибіру, відставили її до арешту в Яблонів, а в кіль-ка днів вивезли знова на Сибір.

6/III. --/-- Березів Середн. – Більшовики з Цукоркіном на чолі прибули в село, поділились на кілька групок і пішли на різні кути села проводити ревізії.

Хто не хотів пізною порою впускати до хати, ломили двері і віконниці так, що тої ночі по цілому селі були страшні алярмуючі крики, взиваючі порятунку, які тривали майже до 2 години вночі. При цьому відбувалась велика стрілянина і страшне грабівни-цтво, що під руки лізло.

--/-- --/-- Космач – Місц. гарніз. 3 чол. ходили по прис. Доща-ний і Медвежа, а нічого не заподіявши, вечером вернули на село.

7/III. --/-- Акрешора – Більшовики заарештували голову сіль-ради Марчука Гриця за те, що не хотів підписати акт на людей, що відтягались від гужтруду. Заарештовано також секр. сільради Романюка Михайла і господарів, що не хотіли іти на гужтруд, а саме: Гнатюка Дмитра, Мединського Михайла і Керничука Івана.

--/-- --/-- Баня-Березів – О год. 3 по полудні прибуло 6 стрибків, 3 більшов[ики] і виганяли людей у гужтруд, а вечером відійшли до Березова Сер.

--/-- --/-- Березів Вижн. – З р-ну прибуло 9 більшов[иків], робили на прис. Лаз ревізії, зривали підлоги, а в одній хаті, де не хотіли їх пустити, вибили вікна і вечером відійшли назад до Ябло-нова. Вислід жодний.

8/III. -//- Космач – Місц. гарнізон. 8 чол. ходили по прис. Бані і Багна, шукаючи повстанців. Вислід жодний.

-//- -//- Текуча – Більшов[ики] заарештували гол. с-ради, відставили до Яблонова, а вечером того дня звідтам звільнили.

-//- -//- Люча – 3 р-ну прибуло 15 більшов[иків], пішли в ліс Медвежа, а нічого не знайшовши, вечером вернули назад.

-//- -//- Текуча – 3 р-ну прибув прокурор і 5 більшов[иків], виганяли людей в гужтруд, а кілька осіб, що не хотіли іти в гужтруд, заарештували і забрали до Яблонова. По чотирьох днях людей звільнили.

-//- -//- Березів Вижн. – 8 більшов[иків] і 1 стрибок зайшли до села і закат[и]рували до 15/III. Під час постою виганяли людей в гужтруд.

-//- -//- Лючки – 3 Ослав Чор. прибули начею 11 більшов[иків] і 2 стрибки, переводили по хатах ревізії, грабували взуття, одяг і харчі. В одній хаті пізнали жінку з Ослав Чор., яка тут переховувалась, арештували її і забрали зі собою. Господаря тої хати арештували і забрали в нього всю одягу. В другій хаті кривсь чоловік зі села Заріче, почав утікати в напрям Баня-Березів, більшов[ики] пігнались за ним і застрілили його. Господаря, в якого він перебував, забрали зі собою, а майно його зліквідували. Господаря того за 3 дні випустили.

9/III. -//- Баня-Березів – Приїхали автом 4-х більшов[иків], зганяли людей до гужтруду. Вечером вернули назад до Яблонова.

-//- -//- Лючки – 3 Ослав Чор. прибуло 13 більшов[иків], переводили ревізії по підозрілих їм хатах, не знайшли нічого, а коло полудня вернули назад.

10/III. -//- Космач – Місц. гарнізон. 6 чол. переходили по прис. Плаюц і Почоса, вечером вернули в село. Того самого дня прибув сюди з р-ну Каташенко із 6-ма службовиками виганяти людей на гужтруд. Вечером вернули назад.

11/III. 1947 р. – Березів Середн. – 3 р-ну прибуло 6 більшов[иків], зганяли людей на гужтруд, а вечером вернули до Яблонова.

-//- -//- Лючки – 3 Ослав Чор. прибуло 11 більшов[иків], грабували в людей що попало, вечером вернули назад.

[...]/III. -//- Текуча – 3 р-ну прибуло 7 більшов[иків] збирати контингент бараболі. Другого дня вернули назад до Яблонова.

[...]/III. -//- Космач – Місц. гарнізон. 5 чол. заарештували на прис. Рушір гром. Томащука Миколу і пішли з ним до села Акрешора. Начею зробили в лісі засідку, на яку наліз Книшук Михайло і став там забитий. Тіло його забрали зі собою до Космача.

--/-- --/-- Лючки – 3 гарнізону зі Слободи Рунгур. прийшло 4-ох більшов[иків], робили ревізії і що попало грабували. Перед вечером вернули назад.

--/-- --/-- Баня-Березів – 3 Яремч[анського] гарнізону прибуло 17 чол., ходили вночі хатами, робили ревізії та під час цього знайшли підпільника “Лихого”, якого забрали зі собою і відійшли до Березова Середн.

13/III. --/-- Текуча – Прибуло 15 більшов[иків], робили по селі ревізії і виганяли людей на гужтруд. Вечером відійшли на Березів Середн.

14/III. --/-- Березів Середн. – Прибуло 13 більшов[иків], закат[и]рували в гром. Романчича Василя, казали йому, щоб варив і давав вечеряти, щоб дав горілки. Господар не мав горілки, а вони визиваючи його московськими лайками сказали, що будуть зараз вішати, якщо не дасть горілки. Господар був змушений пізно вночі йти в село по горілку, десь позичив і їм приніс. Після того всього мусів їх провадити попід хати в селі на підслухи.

--/-- --/-- Люча – 3 Яблонова прибуло 20 більшов[иків] в білих халатах, вечером зробили засідку, а рано відійшли до Березова Нижн. Вислід жодний.

--/-- --/-- Березів Середний – 3 р-ну прибуло 14 більшов[иків] під ком. МВД-иста Цукоркіна, закат[и]рували в гром. Бодрука Петра, привели сюди шевця Томича Івана з жінкою і закидували останньому, що шив для бандерівців взуття. Арештовані нічого не признались і їх звільнено. Вечером відійшли до Яблонова.

--/-- --/-- Текуча – 3 Космацького гарніз. прибуло на прис. Сухий Потік 9 більш[овиків]. Цілу ніч ходили хатами, а рано вернули назад без висліду.

15/III. --/-- Березів Вижн. – 3 Яблонова приїхали 2 більш[овики] і 2 стрибки, закат[и]рували в господ. Малковича Николи. Ходили по селі і зганяли людей в гужтруд. Кват[и]рували до 22/III. і в цім дні заграбували в цього господаря сіно і бараболу та відійшли до Яблонова.

16/III. --/-- Космач – Місц. гарніз. 5 чол. робили перешуки по прис. Клифа, Грунь і Царина, а вечером без висліду вернули назад до гарнізону.

17/III. --/-- Текуча – 3 Космацького гарніз. прибуло на прис. Гнилиця 8 більшов[иків], ночею ходили попід хати, а рано вернули назад без висліду.

18/III. --/-- Баня-Березів – 3 Яблонова приїхало 3 більшов[ики] в справі виїзду фір на гужтруд. На другий день вернули до Яблонова.

--/-- --/-- Березів Нижн. – 3 Яблонова прибуло 7 більш[овиків], вступили до сільради, 4 з них пішли на прис. Діброва, де знайшли убитого “Ярим” стрільця “Нечая”. Вбитого відставили фірою до Яблонова, а самі пішли на Березів Середн.

19/III. --/-- Березів Нижн. – 3 Яблонова прибуло 15 більш[овиків], нічею ходили по селі, а рано пішли на прис. Гора. Вечером вернули без висліду до Березова Середн.

--/-- --/-- Текуча – 3 Космацького гарніз. прибуло на прис. Сухий Потік 7 більш[овиків], переночували і вернули назад до Космача.

20/III. --/-- Текуча – 3 Яблонова прибуло 6 більш[овиків], виганяли людей до гужтруду. Кват[и]рували 2 дні і вернули до Яблонова.

--/-- --/-- Баня-Березів – 3 Яблонова прибуло 3 більш[овики], зганяли людей в гужтруд. Другого дня вернули назад.

--/-- --/-- Лючки – 3 Яблонова прибуло 4 більш[овики], які списували людей на вивіз дерева з ліса. Вечером вернули до Яблонова.

21/III. --/-- Березів Вижн. – 3 Яблонова вечером прибуло 12 більш[овиків], а звідси пішли до Бані-Березова, де в одного господаря знайшли підпільницю “Мереску” і забрали її з собою назад в Березів Вижн. Тут ходили з “Мерескою” по лісах по старих постоях, а 23/III. відійшли з нею до Яблонова.

22/III. --/-- Березів Нижн. – Начальник [РО] МВД Цукоркін і Дунаєв та 2 воєнні вертаючи з Березова Середн., провіряли хати і відійшли до Яблонова.

22/III. 1947 р. Космач – 3 Яблонова прибуло на прис. Рушір 18 більш[овиків], перевели сильні ревізії хатами та без висліду вернули назад.

--/-- --/-- Баня-Березів – 3 Яблонова прибуло 3 більш[овики], які виганяли людей на гужтруд. Вечером вернули назад.

--/-- --/-- Текуча – 3 Космацького гарніз. прибуло 9 більш[овиків] на прис. Гнилиця, робили по хатах ревізії, а вечером без висліду вернули назад.

23/III. --/-- Космач – 3 Брустурського гарніз. прибуло на прис. Віпчина 10 більш[овиків], зробили засідку, на яку вилізло 4 стрільців, що провадили злодія. Більшовики сипнули вогнем і забили стрільця Палійчука Бориса с.Танасія і того злодія. Три стрільці утекло, між ними од[и]н ранений. Убитих більшовики забрали на Брустури.

--/-- --/-- Березів Середн. – 3 р-ну прибуло 12 більш[овиків] під ком. [нач. РО] МВД Цукоркіна. Робили по хатах перешук, а в

господаря Бодрука Петра говорили, що до нього приходять бандерівці. Вечером без висліду відійшли до Яблонова.

24/III. -//- Космач – Місц. гарнізон 9 чол. пішли на прис. Плаюц, а звідтіля на Громову і Сурупатул. Стрінули 2 наших стрільців та почали до них стріляти. Стрільці утекли. Вертаючи арештували Рибчук Ксеню, яку третього дня звільнили.

-//- -//- Космач – Місцев. гарніз. 9 чол. зробили на прис. Рушір засідку, без висліду вернули назад.

-//- -//- Акрешора – З Яблонова прибуло 3 стрибки в справі стягання податків. Вечером вернули назад.

-//- -//- Березів Нижний – З ліса прибуло на прис. Гришків 15 більш[овиків], перебули тут добу і відійшли в невідомий напрям.

-//- -//- З Космацького гарніз. прибуло на прис. Сухий Потік 8 більш[овиків] і впродовж двох ночей робили засідку, а 26/III. відійшли без висліду до Космача.

25/III. -//- Березів Нижн. – На прис. Підкичера прийшло вночі 17 більш[овиків] і рано відійшли до Яблонова.

26/III. -//- Баня-Березів – З Березова Сер. приїхало фірою 2 більш[овиків] і 4 стрибків, виганяли людей в гужтруд і вечером назад вернули до Березова Середнього.

-//- -//- Космач – Місц. гарніз. 13 чол. робили на прис. Рушір перешук корчами і потоками, шукали бункрів. Нічого не знайшли і повернули до села.

27/III. -//- Акрешора – З Березова Нижного прибуло 20 більш[овиків], заарештували гром. Ковальчук Анну і відійшли на Лючу. Арештовану по переслуханню звільнили.

-//- -//- Баня-Березів – З Березова Середн. прийшло 11 більш[овиків] і 1 стрибок, заарештували гром. Сенітович Анну та попровадили її в ліс. На інтервенцію одного демобілізованого, що пішов за ними, її звільнили. Самі пішли на Микуличин. На другий день вертали і провадили зі собою арештованих хлопця і дівчину. Ночували в Бані-Березові, начею хлопець утік, а дівчину попровадили до Яблонова.

28/III. -//- Космач – Місц. гарніз. 9 чол. ходили по прис. Бані і Медвежа, а вечером без висліду вернули на гарнізон.

-//- -//- Березів Нижн. – Прибув до села Бабяк і 2 стрибки, стягали податки, а вечером відійшли до Яблонова.

-//- -//- Текуча – З Космацького гарніз. прибуло на прис. Гнилиця 8 більш[овиків], начею ходили попід хати, а другого дня зробили засідку на горбі Погар. Вечером зійшли на прис. Сухий Потік, зробили між хатами в 2 місцях засідку, однак на другий день без висліду вернули до Космача.

29/III. --/-- Люча – Прийшло до села з невід. напрямку 5 більшов[иків], ограбили на прис. Петратин одного господаря та відійшли в незнаний напрям.

--/-- --/-- Текуча – З Яблонова прибуло 5 більш[овиків] і кват[и]рували до 1/IV.1947 р. Ввесь цей час стягали контингент збіжжа. Дня 1/IV. забрали збіжжа зібране і відійшли до Яблонова.

30/III. --/-- Космач – Місц. гарнізон 15 чол. вбили на прис. Рушір Нижній підпільника “Дуба” і вернули назад на гарнізон.

31/III. --/-- Баня-Березів – З Березова Середного прибуло 9 більшов[иків] з начал. [РО] МВД Цукоркіном, стрінулись з відділом “К”, з якого 3 стрільців тимчасово зайшли до хати. На затримку і стріл стійкового більшовики сипнули з кулемета і ракет. Стрільці відступили без втрат. На другий день рано більшовики відійшли до Яблонова.

31/III.1947 р. Березів Нижн. – До села прибув Гудков з 3-ма стрибками та вечером вернули до Яблонова.

Район Жаб'є.

12/X.1946 р. Голови – До села прибула група стрибків 33 чол. під ком. опер. працівника РО МВД Шахова, грабили кілька днів харчі в населення, а опісля 15 стрибків залишились на місці, частина відійшла в Гриняву, а Шахов з кількома вернув до Жаб'я.

15/X. --/-- Голови – 7 стрибків під ком. Гріздака Івана арештували 5 осіб: 1) Сверланюк Іван, ур. 1893 р., 2) Веклич Олена д. Івана, ур. 1928 р., 3) Шпитчук Марія д. Івана, літ 48, 4) Мегедина Юрко, ур. 1926 р., 5) Гавучик Марія д. Івана, ур. 1926 р. Причина арештування невідома. Сверланюка і Мегедина відпровадили стрибки в Жаб'є, а других відпровадили в Яблоницю.

19/X. --/-- Голови – 15 стрибків під ком. Гріздака забрали в Гавучика Івана с. Василя 200 кг збіжжа, 1 свиню і б[а]гато домашніх речей.

--/-- --/-- Ясенів Гор. – 20 стрибків під ком. Шахова грабили цивільне населення присілка Запогар з товщів та горілки. Другого дня вернули до Жаб'я.

20/X. --/-- Стебні – Пограничники 20 чол. під ком. оп. пр. РО МВД Цапліна прибули з напрямку Краснолі і поарештували слідуєчі особи: 1) Доленчук Олекса с. Василя, літ 17, 2) Довбенчук Мих. с. Юри, 3) Довбенчук Федір с. Юри, 4) Гаврильчук Явдокія жін. Олекси. В дорозі до Жаб'я Довбенчука Мих. звільнили, Доленчук Олексу розстріляли в Устеріках, двох останніх попровадили до Жаб'я. Арештовання було за всипом Куриндаша Федора с. Миколи з Довгополя, який попередньо був залапаний більшов[иками].

--/-- --/-- Ясенів – Погранвійська МВД з РО Кути під ком. незн. ст. лейт. перейшли з напрямку Білоберезки на прис. Копілаш, грабили в населення харчі і на другий день вернули в напрям Білоберезки.

21/X. --/-- Бережниця – Погранвійсько і стрибки чол. 30 прибули в село під маскою УПА, скликали десятників і зажадали від них харчів. Провокація не вдалась, а тоді пограбили населення в місці, що тільки під руки підпало і повернули в р-н.

23/X. --/-- Жаб'є – 6 стрибків ограбили з харчевих продуктів гром. Зітинюка Василя і Лішинського Дмитра з прис. Грабовець.

--/-- --/-- Голови – 15 стрибків з Шикманів під ком. Танасійчука Василя грабили місцеве населення і на Скупові та Кремениці били людей, закидуючи їм зв'язки з бандерівцями.

23/X. --/-- Ясенів Гор. – 20 стрибків під ком. Степчука Юрка арештували на прис. Лигоньки Савіцького Юрка с. Дмитра, який втік з стрибків. Награбувавши харчів, на другий день відійшли до Жаб'я.

24/X. --/-- Красноіля – 20 стрибків з Жаб'я під ком. опер. прац. Цапліна арештували Горгійчука Івана, ур. 1903 р. Причина арешту невідома. Під час спроби втечі був вбитий.

--/-- --/-- Красноіля – 10 стрибків з Жаб'я під ком. опер. прац. [РО] МВД Вакуленка видавали паспорти.

25/X. --/-- Голови – Ця сама група видавала паспорти. За заплату жадали масла.

26/X. --/-- В ранніх годинах пограничники під ком. Рябченка 6 чол. перейшли села Красноіля, Голови, Перехресне, заховуючись пасивно.

27/X. --/-- Жаб'є-Підмагора – Прибула група військ МВД чол. 15 під ком. оп. пр. [РО] МВД Нагорянського, яка стрінула боївкарів з РЕВ СБ “Степа” і “Кучера”. Друг “Степ” з віддалі 5 метр. почав відстрілюватись, чим допоміг др. “Кучерові” віддалитись. З поблискої хати др. “Степ” випровадив кват[и]руючих там подр. “Марту”, “Діброву” і др. “Нечая” (всі з пропаганди). Всі відступили в напрям Чорного Груня. Більшовики по слідах на снігу дігнали їх, при чому “Діброву” ранену залапали живою, а інші щасливо відтягнулись.

28/X. --/-- Перехресне – Група стрибків в числі 9 [чол.] з Яблониці під ком. Гріздака, забирали сіно з власних ґрунтів, до роботи зігнали 10 людей, насміхались з них, що помагають їм будувати Україну.

29/X. --/-- Перехресне – Ця сама група стрибків забрала сіно в боївкаря РЕВ СБ др. “Дубка”.

4/XI. --/-- Бережниця – Внутрішні війська чол. 25 зайшли рано в село, де кват[и]рували до 13/XI. 1946 р. Пограбили під час постою б[а]гато овець та харчпродуктів, відійшли в напрям Річки.

15/XI. –//– Перехресне – 12 стрибків з Гриняви під ком. Осащука награбили в населення харчі і вернули до Жаб'я.

16/XI. 1946 р. Погран. війська МВД 6 чол. під ком. ст. лейт. Рябченка переходили села: Замагура, Красноіля, Голови, Перехресне, Стебні, заховаючись пасивно. По кількох днях ця група вернула до р[ай.] осередку.

–//– –//– Внутрішні війська чол. 15 під ком. лейт. Білика переходили села: Жаб'є, Ільця, Криве Поле, Бистрець, Дземброня, Топільче і Зелене. Людям наказували проводити розвідку відносно підготовки повстанців на зиму.

24/XI. –//– Бережниця – Внутрішні війська чол. 30 і стрибок Куліщук Іван прибули до села і грабували в населення харчпродукти, а в Сколатчук Анни забрали коня.

3/XII. –//– Голови – Пограничники МВД чол. 15 під ком. Рябченка заскочили в хаті боївкарів РЕВ СБ “Козака” і “Гонту”. Згадані відстрілюючись, почали відступати. Др. “Козак” ранений в ногу, застрілився, а “Гонта” легко ранений втік. Більшовики др. “Козакові” відрубали голову і понесли в райцентр Жаб'є.

–//– –//– Бережниця – Внутрішні війська зі стрибками чол. 20 зайшли нічею в село і через кілька днів тут засідкували. По цьому награвивши харчів, вернули в райцентр.

–//– –//– Волова – Зі сторони Ворохти прибув відділ погранвійськ 30 чол. і заскочили в хаті станичного “Кангура”, його сестру і помічника “Сагайдака”. Арештованих (2 особи) попровадили в напрям Жаб'я.

5/XII. –//– Бережниця – Погранвійська 80 чол. виломали двері в Дятчука Івана, який не хотів їх пустити до хати. Ограбивши господарство, відійшли в напрям Ігреця.

7/XII. –//– Волова-Ротундул – Погранвійська 50 чол. тримали тут засідку через кілька днів і без висліду повернули в райцентр.

10/XII. –//– Стрибки з Жаб'я чол. 12 під ком. Мітька перейшли селами Красноіля і Голови. Награвивши харчів, вернули до Жаб'я.

11/XII. –//– Волова – До села прибуло 20 більш[овиків] під ком. лейт. Салізенка, награвували сала і масла, того самого дня відійшли на Жаб'є.

12/XII. –//– Жаб'є – До р-ну прибуло 2.000 чол. внутрішніх військ. Вони поділились на 6 груп. Перша група в числі 150 чол. оперувала на терені села Криворівня. Друга група в числі 150 чол. в Ясеніві, третя група в числі 500 чол. села Бистрець, Дземброня, Топільче, Зелене, полонини Скорушний, Погорілець і Стайки. Четверта група в числі 500 чол. села: Волова, Жаб'є-Ільця, верхи Ротули. Пята група в числі 250 чол. – Жаб'є-Чорний

Грунь. Шоста група в числі 400 чол. ліси Костричі. Цілою групою військ командував майор невідомого прізвища. Підвідділами командували капітани, ст. лейтенанти і лейтенанти.

[...]/XII. --/-- Перша група: відділ 150 чол. з Жаб'я до Криворівні. Він робив перешуки теренів села Криворівня і Бережниця. Перешукали ліси, потоки, по хатах рвали підлоги, розвалювали печі, шукали бункрів. В населення грабували харчпродукти. Ця група оперувала до 20/XII. 1946 р.

[...]/XII. --/-- Друга група: відділ 150 чол. прийшов до Ясенова і тут закат[и]рував. Оперували в селах: Красноіля, Голови і Перехресне, перешукуючи ліси, шукаючи по хатах криївок. Відділ цей грабував харчпродукти в місцевого населення.

[...]/XII. --/-- Третя група: відділ 500 чол. перейшов через Ворохтянські ліси і потік Озерний на с. Бистрець. По дорозі в лісах Гаджіна знайшли криївку, в якій ховались на власну руку: Грицюк Михайло і його син Іван, Білоголовий Дмитро і Кермошук Юрко – всі з Бистреця. Під час втечі більшовики застрілили Процюка Івана, останніх трьох арештували і відставили до Жаб'я. Цього самого дня згадана група знайшла криївку цивільних людей в селі Дземброня, в котрій ховались: Тинкалюк Дмитро, літ 33, з Криворівні, і Потяк Василина, літ 31, з Дземброні. Обох під час втечі застрілено. Цього самого дня підвідділ цієї групи арештував стачного "Метеора" з Зеленого, заскочили його в хаті.

17/XII. --/-- Відділ 15 чол. з оперуючої групи в Ясенові заскочив в хаті двох боївкарів РЕВ СБ др. "Моряка" і "Добровольця". Оба відступаючи, почали відстрілюватись. Др. "Моряк" тяжко ранений був зловлений живим, а др. "Доброволець" щасливо відступив.

12/XII. --/-- Всіх стрибків з терену стягнуто в райцентр. Тут їх розділили як теренових по поодиноким військовим групах, які прибули на облави. Цього самого дня вони відійшли в терен, звідки повернулись 28/XII.

15/XII. 1946 р. Вище села Дземброня під Чорногорою більшовики впавши на слід, знайшли криївку батьків рай. реф. СБ "Осипа" і куц. інформатора др. "Діброви". Жителів цієї криївки Хімчака Федора, літ 61, дружину його Параску, літ 55, Витощука Дмитра, літ 47, і його дружину Параску, літ 45, мешканців села Красник, більшовики заарештували, опісля засудили і вивезли.

--/-- --/-- Більшовики попавши на слід, знайшли криївку рай. проводу, в якій було 11 осіб. Криївка знаходилась між селами: Дземброня, Топільче і Явірник, в лісах Дроздунки під верхом Чорногори, Скорушний. Група підпільників зауваживши більшовиків, відступила поділившись на дві групи.

Одна відступила в напрям Топільча, а друга на Кренту. Першу групу більшовики дігнули на Топільчу, оточили і тут упали вбитими: рай. провідник району Жаб'я др. "Андрій", заст. райпров. "Кубанець", райсекрет. "Орися", дружина кущ. господ. "Святослава", дружина др. "Кубанця", ранена і зловлена живою. Рай. реф. пропаг. подр. "Жданна" втекла на Кренту, де 18/XII. 1946 р. стала злапана більшовиками живою. Друга група відступила щасливо. Криївку більшовики спалили. Побитих і арештованих більшовики стягнули до райцентру.

16/XII. --/-- Зелене – Підвідділ з другої групи натрапив на криївку кущ. пров. "Сагайдачного". Стежка до криївки була замінювана. Міна вбила більшовика-лейтенанта, а "Сагайдачний" щасливо відступив. Однак більшовики 19/XII. злапали його живою на полонині Стайки. Шкрібляка Дмитра, в якого "Сагайдачний" переховувався, вивезли, а майно skonфіскували.

14/XII. --/-- Четверта група, відділ 500 чол. прийшов на Жаб'є-Волову. Відділ цей робив перешуки в лісах: Кітилева, Громова, Ротули, Ротундул і Кедровата.

15/XII. --/-- Пята група: відділ 250 чол. прийшов на Жаб'є-Чорний Грунь. Під час перешуку лісів більшовики знайшли в Чорнім Груні криївку кущ. господ. "Бистрого". В криївці були: "Бистрий", боївар СКВ "Грегіт", батько "Грегота" Сухарчук Дмитро з Малого Прислопа і Коцофрук Катерина. При заскоченню, "Бистрий" застрілив Коцофрук Катерину і себе, а "Грегіт" тяжко ранений помер. Сухарчук Дмитро залапаний живим.

14/XII. --/-- Шоста група: відділ 400 чол. робив перешуки лісами на Костричі. Тут знайшли криївку рай. реф. "Верховинця". Стійка завважила більшовиків і всі з бункра в числі 11 чол. відступили. Більшовики криївку з харчами спалили.

17/XII. --/-- Бистрець – Підвідділ більшовиків знайшов криївку звена РЕВ СБ. В ньому були три брати: "Сокіл", "Черемош", "Браток" і боївар "Дорош", які на час відступили. За кілька днів однак, трьох перших більшовики злапали живими.

18/XII. --/-- В Кедроватий зайшли більшовики в лісі і знайшли криївку, де ховався на власну руку Ціхняк Дмитро з донькою Марією. Втікаючого Ціхняка більшовики застрілили, а дочка тяжко ранена померла в шпиталі.

17/XII. --/-- Жаб'є-Чорний Грунь – Підвідділ більшовиків знайшов криївку кущевих "Авдія" і "Дона", які в час відступили, а більшовики з криївки забрали харчі, а криївку спалили.

25/XII. --/-- Жаб'є-Підкрента – Більшовики 10 чол. заскочили в хаті і зловили живим боїваря РЕВ СБ "Ватажка".

26/XII. –//– Жаб'є-Віпче – Група внутрішніх військ 15 чол. за-
скочила в хаті ком. СКВ “Ворона” (Вірстюк Михайло с. Івана, ур.
1914 р. в Жаб'ю-Ільці). Згаданий під час втечі став забитий. Тіло
його забрали в район.

–//– –//– Шоста група більшовиків застрілила Джогалюк
Олену, літ 39, з Ходака, яка ховалась на власну руку.

29/XII. –//– Криве Поле – В село прибув гарнізон внутрішніх
військ МВД в числі 50 чол. під ком. Наумова. Група ця оперувала
теренами: Криве Поле, Буковен, Підкострича, Діл, Ходак і Крас-
ник. Операції їх мали характер підготовки до виборів.

2/І. 1947 р. Переходячий відділ погранвійськ в числі 15 чол.
переходив селами: Стебні, Перехресне, Голови. Всюди грабува-
ли товщі. По кількох днях відійшли в напрям Яблониці.

5/І. –//– Криве Поле – Місц. гарніз. під ком. Наумова, почав
ходити хатами і забирати в місц. населення харчпродукти.

8/І. 1947 р. Жаб'є-Слупейка – 13 стрибків з Жаб'я під ком.
Порюка Михайла ограбили господаря невідомого прізвища.

10/І. –//– Жаб'є-Підкрента – 10 стрибків під ком. Коніщука
знайшли тут бункер з приватними речами ком. РЕВ СБ др. “Біло-
груда”. З криївки стрибки забрали 400 кг збіжжя, 160 літер меду,
60 кг солонини та одяжеві речі.

12/І. –//– Бережниця – Внутрішні війська в числі 50 осіб
перевіряли документи в місцевого населення.

18/І. –//– Погран. військо МВД з застави в Шибенім 50 чол.
зробили перешуки в лісах Падуруватий під Чорногорою. При
перешуках натрапили на криївку надр. проводу. Жителі в числі
13 осіб, побачили більшов[иків] в час і відступили. Більшов[ики]
по 2-х годинах за свіжим слідом відступаючу групу дігнали. На
зрубі між верхами Чорногора-Стайки-Підлисина більшов[ики]
обкружили групу і тут впали в бою: окружний реф. проп. “Добро-
гост” – тяжко ранений добитий штиком більшов[ика], надр. пров.
“Артим” і старший вістун інвалід з УПА “Граб”. Ранені в ноги подр.
“Ксеня” – машин. окружна, і стрілець охорони др. “Артіма” – “Че-
ремош”, вбиті. Хорунжий “Левада” і подр. “Христя” злапані живи-
ми. Др. “Павло”, стр. охор. “Доброгоста” в тиждень після цього
випадку став заскочений більшов[иками] в запаснім місці. Від-
стрілюючись, став закиданий гранатами і там згинув. Всіх вбитих
більшов[ики] стягнули до Дземброні, а звідтіль в Жаб'є.

21/І. –//– Погран. війська МВД 15 осіб переходили села Го-
лови і Стовпні. По дорозі грабили товщі, закидуючи населенню
піддержку укр. повстанців. Гарашука Дмитра зі Стовпнів, який
сварився і запевняв, що до нього з повстанців ніхто не заходить,
арештували.

25/І. –//– Погран. війська з Кутів під ком. кап. Глушенка пре-
провадили масові арешти. Причина арештів – всипи стан. “Ме-
теора” та знайдені списки підпільників-легальників в злапаного
кущ. “Сагайдачного”. Арештовані слідуєчі особи:

- 1) Мартищук Олекса, ур. 1918 р. (кутковий)
- 2) Сапринюк Олекса, ур. 1923 р. –//–
- 3) Савчук Олекса, ур. 1923 р. –//–
- 4) Готич Юрко, ур. 1922 р. (інф. СБ)
- 5) Максимюк Петро, ур. 1890 р. (кутковий)
- 6) Максимюк Іван, ур. 1926 р. –//–
- 7) Тарновецький Микола, ур. 1907 р. –//–
- 8) Марусяк Юрко, ур. 1923 р. –//–
- 9) Максимюк Олекса, ур. 1910 р. –//–
- 10) Максимюк Дмитро, ур. 1906 р. –//–
- 11) Пилатюк Іван, ур. 1907 р. –//–
- 12) Шкрібляк Дмитро, ур. 1883 р. (в нього злов. “Сагайдачний”).

30/І. –//– Зелене – Погран. застава з Кутів перепровадила
нові арешти:

- 1) Мартищук Іван, ур. 1922 р. (кутковий)
- 2) Зитинюк Василь, ур. 1925 р. –//–
- 3) Зитинюк Олекса, ур. 1920 р. –//–
- 4) Зеленчук Юрко, ур. 1908 р. –//–
- 5) Мартищук Олекса, ур. 1922 р. –//–
- 6) Зеленський Іван, ур. 1928 р. –//–
- 7) Мартищук Василь, ур. 1923 р. –//–

[...]/ІІ. –//– Красноіля – Відділ погран. застави МВД 6 чол. під
ком. Рябченка заскочив в хаті п'яного боївкара РЕВ СБ др. “Ши-
рокого”, роззброїв його і забрав з собою.

[...]/ІІ. –//– Красноіля – Попереднього дня злапаний “Широ-
кий” підпровадив цю саму групу більшовиків до сховку боївкарів
РЕВ СБ “Добровольця” і “Заведії”. Згадані відбивались до остан-
нього набою. Друг “Доброволець” застрілився, а др. “Заведію”,
приглушеного гранатою, злапано живим. Йому дали нести тіло
“Добровольця”. В дорозі “Заведія” почав втікати. Ранений в гру-
ди і ноги забіг до хати, щоб зробити перев'язку, більшовики тут
його дігнали і добили.

[...]/ІІ. –//– Красноіля – Та сама група більшовиків, що була тут
3/ІІ., обскочила стайню, в якій перебували: ком. РЕВ СБ “Верхови-
нець” і ком. СКВ “Вітровий”. Згадані відбивались до останнього на-
бою. Др. “Верховинець” застрілився, а “Вітрового” злапали живим.

[...]/ІІ. –//– Гарнізони в селах: Жаб'є, Криве поле, Топільче,
Зелене, Ільця, Замагура, Красноіля, Голови, Перехресне і Стебні,
гонили людей до голосування, при чому грабували харчпродукти.

9/II. 1947 р. Волова – Погран. і внутрішні війська 100 чол. гнали людей до голосування. При перешуках лісів знайшли бункер станичного з організаційним майном та другу криївку кущ. господ. “Ілака” з мукою. Все забрали.

19/II. –//– 3 Жаб’я 8 стрибків під ком. Цапліна перевіряли терен: Голови, Красноіля, Перехресне. Під час цього грабили населення. На третій день вернули до Жаб’я.

23/II. –//– 20 стрибків під ком. Мітька перейшли села: Красноіля, Голови, Стовпні – до Яблониці. По дорозі грабили в населення харчпродукти. В кілька днів цією самою дорогою вернули до Жаб’я.

24/II. –//– Голови – 7 стрибків з Ферескулі під ком. Осащука грабили в населення харчпродукти.

28/II. –//– Стовпні – 5 стрибків з Яблониці під ком. Скопюка били населення, закидаючи їм переховування повстанців, при цім грабили населення.

–//– –//– Відділ погранвійська 30 чол. прийшов на полонину Луківці, де знаходилась криївка РЕВ СБ з Білої Ріки. Більшовиків провадив злapanий ком. СКВ “Вітровий”. Боїварі щасливо відступили, а більшовики на цій полонині спалили криївку і зимарку.

2/III. –//– Бережниця – Сюди прибула більша група більш[овиків] в маскуючих одягах. Прибули начею і поробили засідки. По кількох днях стягнулись на село, награвували харчів і відійшли в невідомий напрям.

9/III. –//– Бистрець – В ранніх годинах з Кострича прибула група внутр. військ в числі 20 осіб. Стрінули станичного “Зоря”, якого під час вчечі убили (“Зоря” – Данилюк Іван с. Василя, ур. 1922 р. в Жаб’ю-Красник).

10/III. –//– Бережниця – Відділ внутр. військ 20 чол. прийшов в ранніх годинах з напрямку Ігреця. Пограбувавши в населення харчі, відійшли в невідомий напрям.

–//– –//– Відділ погранвійськ в числі 15 чол. перейшов по селах: Замагура, Красноіля і Голови. Поводивсь пасивно.

–//– –//– Волова – Кілька більшовиків з гарнізону в Кривополі забрали в гром. Марчука Івана одну фіру сіна і від’їхали з поворотом.

15/III. –//– Красник – Відділ внутр. військ 14 чол. арештував Коніщука Дмитра с. Семена. По дорозі до р-ну його задушили. Причина його арештування невідома.

17/III. –//– Бережниця – Відділ внутр. військ 20 чол. прибув до села. Провадив їх по хатах Дадачук Семен з Бистреця, доказуючи людям в очі, що мають зв’язки з повстанцями. Більшовики грабували в цих хатах харчі.

23/III. –//– Красноія – Група стрибків з Жаб'я під ком. Шахова перевіряла терен через три дні. Награбивши в господарів харчів, вернули до Жаб'я.

25/III. –//– Голови – Група стрибків під ком. Осащука грабувала в населення харчпродукти.

30/III. –//– Бережниця – Погранвідділ в числі 10 осіб арештував гром. Олексюка Лукина і забрав з собою до Косова. Причина арешту невідома.

Ворохта до р-ну Жаб'є.

З початком листопада 1946 року, прибув до Ворохти відділ більшовиків в числі 150 чол. Відділом командував мол. лейт. Жуков. За час зимового натиску відділ цей оперував на терені сел: Ворохта, Вороненка, Яблониця, Поповичівській Поляниці. До кінця місяця листопада 1946 р. вони сиділи по селах, нав'язуючи агентуру, спеціально з гаєвих і "равбшіцерів", та обсервовували напрям стягання повстанцями на зиму харчів.

В місяці грудні 1946 р. з проводирем Проданюком Василем з Ворохти переходили лініями і дорогами всіх лісів.

В місяці січні 1947 року змінили більшовики свій метод. Вони почали перевірювати найбільш підозрілі і недоступні полоси лісів, ночувати в лісах, приглядатись чи не побачуть начею вогню, а вдень диму, або чи не почують якого звуку. По селах заходили начею по хатах, робили ревізії, забирали-грабували харчі і домашні речі. Більшовики перебирались в цивільний одяг і провокували населення, удаючи з себе укр. повстанців.

В місяці лютому більшовики оперують по селах з огляду на вибори.

По переведенні акції по лісах, без жодного висліду – більшовики в місяці березні 1947 р., посилили свій терор на селах. Вдень і вночі робили перешуки хат, шукаючи криївок. При тім били населення, грабували харчі, крали хатні речі і худобу. Майже всіх людей брали на переслухання, випитуючи про повстанців, при чім окремо били прикладами, шамполами та копали ногами.

Дня 29/III. 1947 року відділ в числі 90 осіб від'їхав з Ворохти, а 60 більшовиків залишились продовжувати терор і цей сам метод на ліси.

12/X. 1946 р. Відділ внутрішніх військ в числі 30 чол. під ком. ст. лейт. Павутова з РО МВД, перевіряли терен на присілках Ворохти: Кичера, Клива і Паленина. Другого дня вертаючи у Ворохту, арештували і забрали з собою гр. Іличук Фірону д. Федора, літ 19. Причиною арешту було донесення, що згадана доносила харчі повстанцям.

18/X. –//– Відділ внутр. військ в числі 12 осіб під ком. Павутова зробив засідку на прис. Кичера, на яку наткнувся боївкар РЕВ СБ. Боївкар щасливо відступив. Вертаючи з засідки, Павутов вступив до хати Митника Василя, літ 46, замешкалого в Ворохті-Кичера. Більшовики виломили двері, стріляючи по хаті. В хаті застали 11-літнього хлопчика, якого сильно побили, випитуючи про повстанців. Здемолювавши хату, відійшли. По дорозі стрінули згаданого Митника, заарештували і забрали до Ворохти. Причина засідки і арештування був донос одного стрибка.

[...]/II.1947 р. Прибувші гарнізони закат[и]рували в селах, висилаючи сильні стежі днем і ніччю, на всі присілки, навіть і найбільше віддалені.

25/II. –//– При перешуку ліса знайшли більшовики криївку з 1946 року.

В березні 1947 р. внутрішні війська малими групами, оперували селоми і присілками, тероризуючи населення биттям, крадіжками і грабежами.

Істребительні баталіони в Ворохтянщині є в слідуючих селах: Яблониця, Вороненка, Поляниці Поповичівській. Істр. бат. в числі від 6-10 чол.

Цих більшовики вживають в більшості до охоронної служби. озброєні станиці стрибків в кріси та по одному кулеметові.

13. Більшовицькі втрати.

Район Косів.

18/IX.1946 р. Внаслідок операції від РЕВ СБ були забиті 2 більшов[ики], а 3 ранені.

8/IX. –//– Стрільці УПА убили ком. стрибків зі села Шешор Василя Філька і ранили одного кулеметчика.

6/IX. –//– Боївкар СБ зламав в хаті 2 стрибків з соколівської станиці. Одного з них Гордія Василя зліквідовано, а другого випустили. Цей якийсь час крився, потім здався, але вже не в стрибках.

17/II.1947 р. Шипіт – Ніччю підвідділ УПА при стрічі ненавчній з більшов[иками], сипнув вогнем, при чому було вбито 2 більшов[ики], в тому числі один капітан.

23/III. –//– Бабин – 3 р-ну прибули представники, з котрих впали на засідку, влаштовану боївкою "В" такі три особи: Гавриш – інстр. комсомолу, Круг – голова млинів в р-ні і Коптева – голова жіночої організації. Здобуто: 2 кріси, 1 пістоль.

Район Кути.

Втрат більшовики за звітний період не мали.

Район Яблонів.

2/XI.1946 р. Космач – Група більшов[иків] 6 осіб з місц. гарнізону зробила засідку на прис. Мел. Надійшла друга група більшов[иків] з цього самого гарнізону, між ними стало непорозуміння, а при перестрілці став забитий нач. істр. бат. Ілічов.

14/III.1947 р. Космач – До кооперативи увійшов нач. істр. бат. Шарабура та гр. Ропкалюк Юра. Крамар кооп. Дзвінчук Андрій прийняв їх горілкою, та коли Шарабура вже був підпитий, Дзвінчук витяг пістоль і ранив смертельно Шарабуру в живіт. Шарабура ще вспів витягнути свій пістоль та Дзвінчук втік і за собою замкнув двері. Шарабура з пістоля забиває Ропкалюка, сам вилазить вікном і ще живий дійшов до гарнізону. Нач. гарнізону розповів це все і по кількох годинах вмер.

Район Жаб'є.

8/XI.1946 р. Ферескуля – Вбито одного стрибка Петріянчука Василя.

26/III.[19]47 р. Криворівня – Зліквідовано одного лейт. Кімейчука Федора, родом з Жаб'є-Слупейка. Був активний наш ворог.

23/III.1947 р. Жаб'є-Ільця – Актентатом вбито найбільш активного стрибка МГБ¹³² Сорюка Михайла с. Івана, ур. 1915 р. в Жаб'ю-Слупейка. Тяжко ранений один працівник РО МВД Петя Жмурко, що їхав разом з Сорюком, помер в шпиталі.

Матеріяли: 30/X.1946 р. знищено одну танкетку.

За час звіту здобуто: 1 ППШ і 1 пістоль Токар.

II. НАШЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

1. Постава мас у відношенні до ворога.

В кожній ділянці населення наставлене до ворога наскрізь ворожо.

Терор, насильства та надмірна експлуатація в ділянці поставок, податків, гнання людей на гужтруд, не пошанування традиції, звичаїв, висміювання релігійних почувань населення, сіяння розбрату в населення і проче, є причиною ворожого ставлення мас до рад. влади.

Прихильників до рад. влади в цілому Косівському районі буде не більше 5% населення. Більшовицьке культ. життя населення бойкотує цілком відрухово – не цікавиться, висміває, а причиною цього, маса брехні і облуди, у всяких більшовицьких фільмах, театрах, пресі, листівках і т.п.

На мітинги зганяють людей силою, погрозами, при помочі збройної сили. Резолюції всякого рода проголосовують так, що

¹³² Так у тексті.

за резолюцію піднімає зі страху руки кількох людей, а маса мовчить, а проти не наважиться ніхто підняти руку, бо такого зараз називають “ворогом народу”.

Тоді говорять, що резолюція ухвалена “одногосно”. В честь якоїсь овації мусять плескати в долоні всі, бо за цим слідять очі МВД і всяких агентів, спеціально наставлених слідити за поведінкою населення. Коли сміється більшовик, мусять сміятися всі в його оточенню і то обов’язково, бо зараз звертають на се увагу і такого, що був би не веселий, від цієї хвили слідять і переслідують. Коли хтось, що працює на державній роботі, головно в установах, не бере участі в забавах, стає підозрілим, а коли вже опиниться якимсь чином на забаві, мусить бути веселий, мусить попити і танцювати, бо інакше стає їм підозрілим, що то, мовляв, “не весело йому в рад. державі”. Коли кидається всякі наклепи, брехні і прокльони в бік укр. революційного руху, мусять всі це робити і докинути щось чорного в цей сам бік, бо за цим слідять. Все це і б[а]гато подібних моментів складаються на зрозуміле ставлення мас до ворога. Батько і мати мусять слідити за своїми дітьми, а діти навпаки. Сусід мусить слідити за сусідом, брат за братом та доносити їм про найменше незадоволення більшовицькою владою.

В загальному населення ставиться дуже неприхильно до всяких більшовицьких заряджень, не виконує поставок, не іде в гужтруд і не сплачує податків. Наприклад, стався такий факт: в селі Акрешора більшовики з гарнізону в Космачі і представник адміністрації стягали поставки, зайшли до хати Дзвінчук Матрони і зажадали здати поставку.

Вона сказала: “Ви – грабівники, злодії, ідіть до Росії, я на своїй землі жию, а ви прийшли на нашу землю і нашу кров п’єте”. Після цього більшовики почали її бити виломленим на цвинтарі хрестом. Вона в часі биття кричала: “Ти безбожнику, ти жиде, ти кате червоний, хай тебе цей хрест поб’є!”.

Другий примір: в Березові Середнім було заряджено в жовтні 1946 року на день 24 перегляд коней і возів. Населення це зарядження знехтувало і аж на 26/X.1946 р., при насильстві районної та сільської адміністрації, було населення змушене ставитись на зарядження. Таких подібних фактів саботажних в цілому надрайоні було багато і є.

Населення саботує ввесь контингент і позики та податки. В листопаді і грудні 1946 р. стягнула адміністрація поставки, податки і позики частинно в той спосіб, що ходила враз з гарнізонами і хто цілковито не здав поставок або тільки частинно, в тих людей ліквідували майно і коли до 3-х днів даний господар сплатив все,

тоді ліквідоване майно вертали. Тільки в цей спосіб більшовикам удалось частинно стягнути з населення налоги.

Ще од[и]н примір наставлення мас до ворога, а саме: в Лючі 16/III.1947 р. під час мітингу, який проводив МВД-ист Чичулін в справі гужтруду, виступив гром. Бойчук Михайло, який заявив присутнім: “Мені краще в тюрмі сидіти, аніж голодному іти на гужтруд, та взагалі жити в такій паршивій державі як ССРСР”. Бойчука з місця арештовано.

2. Відношення мас до нашого руху.

Маси до нашого руху ставляться дуже добре, але внаслідок сильного більшовицького терору і операцій, населення більш стероризованих сіл криється із своїми поглядами. Населення радіє, якщо почує про якусь нашу успішну акцію і противно, паде духом, якщо почує про наші втрати.

Рівно ж в терені відчувається брак нашої літератури. Найбільший успіх на населення мають успішні наші бойові дії.

Маси мимо того, що обложені сильно поставками, сприяють сильно нашому рухові, допомагають повстанцям харчами, розвідкою і т.п.

Населення орієнтується, що коли б не ми, то більшовицький терор ще більше би посилювався. Тому під найбільшими погрозами, судами, вивозами, розстрілами, населення не подається і допомагає нам. Од[и]н господар в Космачі, коли до нього прийшли стрільці УПА по добровільний даток, сказав: “Мимо неурожая я вам допоможу з останнього, дам дуже радо, бо я є свідомий того, що коли б не ви, то вже б давно половина села, була вивезена на Сибір, а решта стогнала б по тюрмах”.

3. Оцінка світової і нашої ситуації і політичні чутки.

Населення все говорить, що скоро буде війна, бо більшовики наглять будову летовищ (лет. база в Кутах) та вкопують проти-летунські [г]армати.

Кажуть, що од[и]н визначний маршал Рад. Союзу втік з ССРСР до Америки.

4. Ставлення мас до заряджень на відтинку віроісповідання.

За звітний час не було замінних акцій ворожих і тому на цьому відтинку в цілому надрайоні спокій.

5. Осяги нашої пропаганди у ворожому таборі.

Поки що нічого замінного.

6. Санітарний стан.

В загальному за весь час звітнього часу не було більшого масштабу хворіб, тільки в деяких селах, як: Текуча, Березів Нижній, Люча та в Білоберезькому кущі р-ну Кутського, появився зимою черевний тиф. Смертних випадків з цього не було. Лікування відбувалось в більшій часті, домашніми ліками.

Найбільшим нещастям нашого народу, це хвороби венеричні (сифіліс), головню в гірських околицях. І в цьому випадку лікування відбувається в більшій часті домашніми ліками, а подекуди населення користується застриками на більш[овицьких] медпунктах.

В Білоберезці на цю хворобу є 480 осіб хворих.

7. Господарський стан.

Господарський стан населення в цілому надрайоні за звітний час сильно погіршився, так що через неурожай-посуху в 1946 році, надмірне здирання більшовиками контингентів, відбирання земель у селян до колгоспів (Кути, Кобаки, Рожнів, Жаб'є), постав в багатьох місцевостях голод.

Стан такий з дня на день чимраз, то погіршується. В додатку по цілому надрайоні шляється б[а]гато людей зі східних областей України, з Бесарабії та Буковини, котрі просять хоч кілька бараболь, бо гинуть з голоду. Бесараби міняють вартісні речі за безцінь за харчі. В горах б[а]гато худоби порізали через брак сіна, та через брак харчів для себе. Велика кількість худоби погинула на ледах та через худобячу пошесть. В долішніх кущах те саме діється і сильно забракло хліба, так що 1 кг збіжжа, якого б то не було, платиться від 35 до 50 карбованців. Грабежі, крадежі більшовиків, стрибків і адміністрації більшовицької, до решти погіршив стан господарський населення. Через стан цей, такий лихий та кричачий, б[а]гато населення звертається до більш[овицької] адміністрації з проханням о звільнення від поставок, або зменшення. Більшовики відповідають "купи, а з державою розрахуйся". З осені 1946 року, щоб забезпечити на зиму себе хлібом, населення гірських околиць провадило виміну солі та дерева в подільських селах. Однак не всім удавалось допровадити цей хліб додому, бо більшовики по дорогах конфіскували в Коломиї, Мишині, Яблоніві, Косові та Кутах. За звітний час населення зарібків не мало жодних, а навпаки, було гнане на гужтруд на своїх харчах, а зароблених грошей не одержувало. В цьому надрайоні помічається голод, а головню в районі Яблонівському і Кутському. В Яблонівському районі вже начислюється 50 родин, які ходять за прошеним хлібом.

Востаннє в цих двох районах в кожній хаті гостює денно 20 прошаків. Те саме з мандруючими прошаками в Косівському р-ні. В Жаб'євському р-ні тому, що хати рідко, то денно пересунуться в кожній хаті від 5-8 прошаків. Прошаки ці походять звідусіль і з місц. населення. Населення цілого надрайону живиться тепер головно останками бараболі і молоком.

Для весняних робіт сильний брак сільсько-господарських знарядь.

8. Акції УПА: осяги і втрати.

Район Косів.

8/XI. 1946 р. Соколівка. – Стрибки зі станиці в Соколівці, зробили засідку на прис. Глигул. На засідку наткнулись 3 стрільці з відділу УПА, які ішли в стежу. Ворожий кулемет пустив чергу з кулемета і легко ранив одного стрільця. Командант стрибків випрявився і спитав: “Хто іде?”, од[и]н зі стрільців пустив чергу з десятки, вбиваючи його на місці. Решта стрибків з переполоху розбіглись по домах і відтоді почались крити, а тільки 3 зголосилось на другий день до більшовиків. Другого дня боївка спалила станицю стрибків (резиденцію) і в такий спосіб зліквідовано станицю стрибків в Соколівці. Упавший начальник стрибків зветься Василящук Філько.

15/XI. –//– Вербовець. – Боївка “В” зліквідувала 2-ох більш[овицьких] атентатчиків: Пошивана Николу і Пошивана Івана, родом з Вербівця, які були пущені для вбивства “Відважного”. Здобуто новий пістоль Токарева.

18/II. 1947 р. Шипіт. – Ночею частина УПА стрінулася з більшовиками, счинились стріли, під час якого упало 2 більшовиків, в тому числі 1 капітан. З нашої сторони не впав ніхто. Стрільці щасливо відступили.

23/III. –//– Бабин. – З р-ну прибули представники для переведення мітингу. Склад представників був такий: інсп. комсомолу Гавриш, голова млинів в районі Круг, голова жін. орг. Коптева Клавдія, нач. будів. відділу Півторак, нач. стрибків Николенко і представник райспоживспілки Сивоволов. За час мітингу боївка “В” урядила при дорозі, куди мали вичислені вертати, засідку. По мітингу Гавриш, Коптева і Круг вертали, а три другі остались ще в школі полагоджувати деякі справи. Ці, що вертали, попались на засідку і всі троє були зліквідовані. Здобуто: 2 кріси мадярські, 1 пістоль півпарабелі, одну пару чобіт, 1 пару черевик і годинник.

Район Кути.

27/III. –//– Устеріки. – Відділ УПА ліквідував кооп. магазин, забираючи найбільш необхідні речі і ліки.

Район Яблонів.

Бойових акцій в цьому терені за звітний час від УПА не було.

Район Жаб'є.

30/X.1946 р. На шляху Жаб'є-Ворохта боївар РЕВ СБ др. "Кучер" використав хвилину, коли більшовики оставили на дорозі здефектовану танкетку і пішли до хати, цей танкетку підмінував і запалив часовий шнур, а за хвилю став вибух і танкетку рознесло. Охороні танкетки більшовики в районі позривали пагони і заарештували. Район по нинішній день танкетку сплачує і більше такої в районі немає.

13/XII. -//- Ясенів Гор. – О год. 18-ій бойовики РЕВ СБ "Моряк" і "Крамар" наступали на хату, де були більшовики – 5 чол., хату закидали гранатами. Ранений більшовик застрілив наступаючого др. "Крамара". Тіло упавшого др. "Моряк" відібрав.

15/XI. -//- Ферескуля. – РЕВ СБ під ком. др. "Дудка" обстріляв станицю істреб. бат. Вбитий стрибок Петріянчук Василь.

20/III.1947 р. Криворівня. – Звена РЕВ СБ під ком. др. "Заведії" зловили лейтенанта Кімейчука Федора з Жаб'я-Слупейка. За активність проти нашого руху його зліквідовано.

23/III.1947 р. Жаб'є-Ільця. – Заст. ком. РЕВ СБ др. "Заведія" і пор. УПА "Сірий" виконали атентат на дуже активного стрибка МГБ¹³³ Соряка Михайла с. Івана, ур. 1916 р. в Жаб'є-Слупейка. Соряк вбитий, адміністративний працівник РО МВД Жмурко Петя тяжко ранений помер в шпиталі. Здобуто 1 ППШ і пістоль Токарева.

З огляду на зимовий період, в якому проявивсь більший натиск більшовиків, та використання зимового часу на політ. виробленість, бойові акції УПА та боївок були незначні або не відбувалися зовсім. З весною бойові акції наших відділів та боївок посилюлися.

10.¹³⁴ Наші втрати.

а) Людські резерви:

Район Косів.

а) людські резерви:

1) "Соловій" –	боївар РЕВ СБ	упав	18/IX.1946 р.
2) "Забіяка" –	-//- -//-	-//-	12/IX. -//-
3) "Буркут" –	пом. станич.	-//-	12/IX. -//-
4) "Шугай" –	боївар РЕВ СБ	-//-	15/XII. -//-
5) "Остап" –	заст. ком. -//-	-//-	4/II.1947 р.
6) "Верховинець" –	боївар РЕВ СБ	-//-	27/II. -//-

¹³³ Так у тексті.

¹³⁴ Так у тексті.

- 7) "Камінь" – -//- -//- -//- -//- -//-
 8) "Грім" – боївар куц. боївки -//- -//- -//-
 9) "Грива" – станич. Снідавкн -//- -//- -//-
 10) "Богдан" – -//- Брустур -//- 17/II. -//-
 11) "Цвіркун" – заст. куц. пров. -//- 14/III. -//-

Арештовані:

- 1) "Горбенко" – ком. куц. боївки 19/IX. 1946 р.
Район Кути.

а) людські резерви:

- 1) Чобуряк Волод. – пом. стан. упав 5/XI. 1946 р.
 2) "Вовк" – станич. Рож. Вел. -//- 3/XI. -//-
 3) "Мурава" – боївар РЕВ СБ -//- 12/II. 1947 р.
 4) Яцковська Марія – курієр -//- /III. -//-
 5) -//- Катерина – пом. стан. Устерік впала /III. -//-
 6) Шарабуряк Василь – стан. Барвінкова упав 1/IV. -//-

Цивільне населення:

1) Ілюк Василь, ур. 1910 р. в Ріжні Вел., ховавсь на власну руку і втікаючи з бункра, став убитий, що з його тілом, невідомо.

Арештування:

- 1) "Стріла" – стрілець УПА запл. і арештований 3/XI. 1946 р.
 2) "Дунай" – пом. стан. Білоберезка -//- 27/XII. -//-
 3) "Помста" – -//- -//- -//- -//-
 4) "Медвідь" – стан. Кут Стар. -//- 4/II. 1947 р.
 5) "Половик" – пом. стан. Кут Стар. -//- -//- -//-
 6) "Крутий" – боївар РЕВ СБ -//- -//- -//-
 7) "Ліда" – курієр, ранена -//- 12/II. -//-

Арешт. цивільних:

1) Івасюк Юрій, ур. 1925 р. в Тюдєві, арештований 5/XI. 1946 р., який зістав залапаний в бункрі, ховавсь на власну руку, зістав везений на Схід.

2) Бельмега Іван, ур. 1928 р. в Устеріках, залапаний в бункрі і арештований. Ховавсь на власну руку. Перебуває в тюрмі в Жаб'ю.

3) Недоходюк Танасій, ур. 1919 р. в Устеріках, залапаний в бункрі 17/XII. 1946 р. і арештований. Ховавсь на власну руку. Перебуває в арешті в Жаб'ю.

4) Крамар Дмитро, ур. 1928 р. в Білоберезці, арештований 15/II. 1947 р. вдома. Сидить в тюрмі в Коломії.

5) Буряк Іван с. Бор., ур. 1909 р. в Тюдєві, голова сільради, арештований 6/III. 1947 р. Засуджений на 3 роки тюрми. Де перебуває, невідомо.

6) Шарабуряк Петро, ур. 1921 р. в Білоберезці, арештований вдома 13/III. 1947 р. Перебуває в тюрмі в Коломії.

Район Яблонів.

а) людські резерви:

1) “Бадьорий” –	пом. стан. Рушір	упав	15/III. 1947 р.
2) “Борис” –	стр. кущ.	-//-	23/III. -//-
3) “Дуб” –	стан. Лючі	-//-	30/III. -//-
4) “Сук” –	стан. Яблонова	-//-	22/IV. -//-
5) “Бульба” –	рай. реф. РЕВ СБ	-//-	15/X. 1946 р.
6) Три стрільці УПА		упали	/X. -//-
7) “Скригун” –	кулем. УПА	упав	10/XI. -//-
8) “Жайворонок” –	стріл. УПА	-//-	13/XI. -//-
9) “Паливода” –	заст. ком. РЕВ СБ	-//-	12/XII. -//-
10) “Гаєвий” –	стр. УПА	-//-	6/XII. -//-
11) “Чумак” –	-//-	-//-	-//-
12) “Соловій” –	кулем. УПА	-//-	-//-

Арештовані:

1) “Верховий” – кущ. пров., зланий і арештов. 2/I. 1947 р.

За звітний час арештовано 50 цивільних людей, з них випущено 26, двох втекло, а решта сидять по тюрмах.

Вбито за звітний час 1 цивільного Рокитнюка Василя з Лючок.

Район Жаб'є.

а) людські резерви:

1) “Козак” –	боївкар РЕВ СБ	упав	3/XII. 1946 р.
2) “Крамар” –	-//- -//-	-//-	13/XII. -//-
3) “Голуб” –	стан.	-//-	14/XII. -//-
4) Потек Василина –	кур'єр	-//-	-//- -//-
5) Тинкалюк Дмитро –	-//-	-//-	-//- -//-
6) “Швидкий” –	госп. кущ.	-//-	18/XII. -//-
7) “Бистрий” –	-//-	-//-	16/XII. -//-
8) “Грегіт” –	боївкар кущ.	-//-	-//- -//-
9) “Ягода” –	кур'єр	-//-	-//- -//-
10) “Ворон” –	ком. кущ. боївки	-//-	26/XII. -//-
11) Джогалюк Олена –	кур'єр	-//-	-//- -//-
12) “Андрій” –	рай. пров.	-//-	15/XII. -//-
13) “Кубанець” –	заст. рай. пров.	-//-	-//- -//-
14) “Орися” –	секр. рай.	-//-	-//- -//-
15) Конищук Дмитро –	пом. стан.	-//-	15/I. 1947 р.
16) “Артим” –	надр. пров.	-//-	18/I. -//-
17) “Доброгост” –	окр. реф. проп.	-//-	-//- -//-
18) “Граб” –	ст. вістун УПА – інвалід	-//-	-//- -//-
19) “Ксеня” –	машиністка ООП	-//-	-//- -//-
20) “Черемош” –	стр. охор. надр.	-//-	-//- -//-
21) “Павло” –	-//- “Доброгоста”	-//-	26/I. -//-
22) “Доброволець” –	боївкар РЕВ СБ	-//-	3/II. 1947 р.
23) “Заведія” –	-//- -//-	-//-	-//- -//-

24) “Верховинець” –	ком. РЕВ СБ	–/--	5/II. –/--
25) Ціхняк Марія –	пом. стан.	–/--	11/II. –/--
26) “Зоря” –	стан. Бистриця	–/--	9/III. –/--
27) “Наглий” –	боївкар РЕВ СБ	–/--	23/III. –/--
28) “Ярема” –	кущ. пров.	–/--	[23]/III. –/--

Арештовані:

1) Доленчук Олекса, ур. 1930 р. в Стебнях, пом. стан., арештований 20/X.1946 р. Жив легально. Де і що з ним – невідомо.

2) “Олень”, ур. 1901 р. в Дземброні, пом. стан. Арештований вдома 9/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

3) “Чорнобривий”, ур. 1918 р. в Бистреці, курієр, працював в ОУН від початку 1946 р. Злапаний і арештований в бункрі 12/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

4) “Журавель”, ур. 1924 р. в Бистреці. Працював пом. стан. від початку 1946 р. Злапаний і арештований в бункрі 12/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

5) Процюк Михайло, ур. 1895 р. в Бистреці. Пом. стан. від початку 1946 р. Злапаний і арештований в бункрі 14/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

6) “Метеор”, ур. 1907 р. в Ясенові Гор. Працював стан. від початку 1946 р. Злапаний і арештований в терені 14/XII.1946 р. Всипав все, що знав. Де і що з ним – невідомо.

7) “Черемош”, ур. 1927 р. в Бистреці. Бойовик РЕВ СБ від початку 1946 р. Зловлений і арештований при втечі на Закарпаття 15/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

8) “Смішний”, ур. 1896 р. в Жаб’ю-Присліп Мал. Працював пом. станич. від початку 1946 р. Злапаний і арештований в бункрі 16/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

9) “Браток”, ур. 1925 р. в Бистреці. Бойовик РЕВ СБ від початку 1946 р. Злапаний і арештований в бункрі 17/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

10) “Моряк”, ур. в Ясенові [Гор.]. Бойовик РЕВ СБ від 1944 р. Злапаний тяжко ранений 17/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

11) “Жданна” Рай. реф. пропаганди. Залапана за всипою сексота, по утечі з лісів Дроздунки 18/XII.1946 р. Де і що з нею – невідомо.

12) “Марта” Субреф. НОП. Залапана і арештована 23/XII.1946 р. Була ранена і вигнана з бункра. Де і що з нею – невідомо.

13) “Діброва”, ур. 1924 р. в Косові. Машиністка НОП. Залапана і арештована під час утечі і ранена в ногу [...]X.1946 р. Засуджена – невідомо, де перебуває. Провадила більшовиків по постоях і по знайомих людях.

14) “Сагайдачний”, ур. 1923 р. в Кутському р-ні. Працював як куц. провідник. Злапаний і арештований 19/XII.1946 р. після утечі з бункра в терені. Де і що з ним – невідомо. Більшовики знайшли коло нього списки одинок і двійок – цивільних людей головно з Зеленого.

15) “Ватажок”, ур. 1926 р. в Жаб’ю. Боївар РЕВ СБ. Залапаний і арештований в терені 25/XI.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

16) “Олексій”, ур. 1925 р. в Жаб’ю, стрілець УПА. Залапаний і арештований в терені 25/XI.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

17) “Хромий”, ур. 1903 р. в Дземброні, зв’язківець. Залапаний і арештований в терені 28/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

18) “Новий”, ур. 1914 р. в Дземброні. Станичний цього села. Жив легально. Арештований при всипі 28/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

19) “Мур”, ур. 1914 р. в Дземброні, зв’язківець. Арештований вдома 29/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

20) “Левада”, ур. 1917 р. в Косові, хорунжий і політвиховник УПА. Злапаний і арештований на Підлисині в Чорногорі, при утечі з бункра 18/I.1947 р. Де і що з ним – невідомо.

21) “Христя”, ур. 1927 р. в Косові, машиністка ООП. Злапана і арештована на Підлисині в Чорногорі, при утечі з бункра 18/I.1947 р. Де і що з нею – невідомо.

22) “Соловій”, ур. 1918 р. в Зеленім, пом. стан. Жив легально. Арештований 25/I.1947 р. за всипою “Метеора”. Де і що з ним – невідомо.

23) “Левко”, ур. 1922 р. в Зеленім. Зв’язківець РЕВ СБ. Жив легально. Арештований за всипою лісного Лазоряка Вол. 25/I.1947 р. Вивезений.

24) “Соловій”, ур. 1922 р. в Зеленім, пом. стан. Жив легально. Арештований 30/I.1947 р. за всипою “Метеора”.

25) “Широкий”, ур. 1922 р. в Краснолілі, бойов. РЕВ СБ. Арештований 5/II.1947 р. Був п’яний і такого заскочили більшовики в одній хаті. Де і що з ним – невідомо.

26) “Вітровий”, ур. 1919 р. в Стебнях, ком. куц. боївки. Залапаний і арештований на стайні 6/II.1947 р. Де і що з ним – невідомо.

27) “Сокіл”, ур. 1917 р. в Бистреці, бойов. РЕВ СБ. Злапаний і арештований 4/II.1947 р. Втік з бункра босий і зморозив собі сильно ноги. Злапаний в одного господаря в хаті. Де і що з ним – невідомо.

28) “Комета”, ур. 1922 р. в Жаб’ю, інформатор РЕВ СБ. Жив легально. Арештований вдома 23/III.1947 р. Де і що з ним – невідомо.

29) “Явір”, ур. 1922 р. в Явірнику, пом. стан. Арештований 23/III.1947 р. Жив легально. Вивезений.

30) “Бігун”, ур. 1926 р. в Бистреці, пом. стан. Жив легально. Залапаний і арештований 4/II.1947 р. Де і що з ним – невідомо.

Арештовані – цивільні:

1) Жикаляк (жінка “Кубанця”), ур. в Красноілі. Злапана і арештована 14/XII.1946 р. Втікала вигнана з криївки “Андрія” в лісах Дроздунки під Чорногорою, стала раненою і залапаною.

2) Хімчак Федор, ур. 1884 р. в Жаб’ю-Красник. Ховався на власну руку. Зловлений і арештований в лісах Дроздунки 15/XII.1946 р. Де і що з ним – невідомо.

3) Хімчак Параска, ур. 1892 р. в Жаб’ю-Красник. Ховалася на власну руку. Зловлена і арештована в лісах Дроздунки 15/XII.1946 р. Де і що з нею – невідомо.

4) Витошук Дмитро, ур. 1890 р. в Жаб’ю-Красник. Ховався на власну руку. Зловлений і арештований 15/XII.1946 р. в криївці, в лісах Дроздунки. Де і що з ним – невідомо.

5) Витошук Параска, ур. 1904 р. в Жаб’ю-Красник. Крилася на власну руку. Зловлена і арештована 15/XII.1946 р. в криївці, в лісах Дроздунки. Де і що з нею – невідомо.

6) Шкрібляк Дмитро, ур. 1886 р. в Зеленім. Арештований з причини “Сагайдачного” 25/I.1947 р. Вивезений.

7) Сапринюк Олекса с. Дмитра, ур. 1912 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 25/I.1947 р. Вивезений.

8) Савчук Олекса, ур. 1923 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 25/I.1947 р. Вивезений.

9) Максимюк Петро, ур. 1898 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 25/I.1947 р. Вивезений.

10) Максимюк Олекса, ур. 1912 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 25/I.1947 р. Вивезений.

11) Максимюк Дмитро, ур. 1906 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 25/I.1947 р. Вивезений.

12) Білотюк Іван, ур. 1907 р. в Жаб’ю-Угорський. Арештований за всипою “Метеора” 25/I.1947 р. Вивезений.

13) Зитинюк Василь с. Дмитра, ур. 1925 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 30/I.1947 р. Вивезений.

14) Зитинюк Олекса с. Юри, ур. 1926 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 30/I.1947 р. Вивезений.

15) Зеленчук Юра, ур. 1908 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 30/I.1947 р. Вивезений.

16) Мартишук Василь с. П., ур. 1923 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 30/I.1947 р. Вивезений.

17) Зеленський Іван, ур. 1928 р. в Зеленім. Арештований за всипою “Метеора” 30/I.1947 р. Вивезений.

18) Кермошук Іван, ур. 1914 р. в Жаб'ю. Арештований за неставлення до праці – гужтуду 22/II.1947 р. Вивезений.

19) Максимюк Іван с. П., ур. 1926 р. в Зеленім. Арештований за всипою. Вивезений.

20) Марусяк Юра с. Федора, ур. 1923 р. в Зеленім. Арештований за всипою. Вивезений.

21) Мартищук Олекса с. Д., ур. 1918 р. в Зеленім. Арештований в підозрінню за співпрацю з рев. рухом. Вивезений.

22) Зеленчук Олекса с. Д., ур. 1914 р. в Зеленім. Арештований в підозрінню за співпрацю з рев. рухом. Вивезений.

23) Данилюк Юра, ур. 1902 р. в Зеленім. Арештований в підозрінню за співпрацю з рев. рухом. Вивезений.

24) Мартищук Дмитро, ур. 1920 р. в Зеленім. Арештований в підозрінню за співпрацю з рев. рухом. Вивезений.

V.¹³⁵ РЕЄСТР ВИПАДКІВ.

17/XI.1946 р. Кути – На мості між Кутами а Вижницею на ріці Черемош, п'яний шофер з'їхав автом з мосту в воду. Потопились: шофер, од[и]н більшовик, 2 східнячки і 2 дітей. На другий день потоплених віднайдено і забрано до Кутів.

17/I.1947 р. Космач-Віпчинка – Десять більшовиків разом зі стрибками, прийшли до Никорака Юри, який займався злочинством. В нього застали спільника його Гриневого Федора з Брустур. Згаданих арештували, а по переведенню ревізії знайшли в цій хаті під печею бункер, в якому було 300 кг збіжжа, 100 кг свин. м'яса з солониною, 5 крісів дерев'яних, 1 кріс правдивий-мадярський та багато інших речей. Всі знайдені речі забрали, хату спалили, а арештованих забрали з собою. По дорозі Никорак при спробі втекти став забитий.

8/II.1947 р. Кути – До Тонделя-поляка ночею зайшли неznані осібняки, зарізали його і жінку його, забрали хатні речі і 8.000 крб. та відійшли в незнаний напрям.

Постій 5 червня 1947 р.

ГЕРОЯМ СЛАВА!

/Діоген/

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 17 -70.

Оригінал. Машинопис.

¹³⁵ Так у тексті.

№ 12
ДОДАТОК ДО ЗВІТУ
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.09.1946 р. ДО 31.03.1947 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ КОВАЛЮКОМ-“ДІОГЕНОМ”

5 червня 1947 р.

СЛАВА УКРАЇНІ!

КОСІВЩИНА¹³⁶

Додаток до звіту
за час від 1.IX.1946 р. до 31.III.1947 р.

А. Характеристика терену.

1. Вороже середовище.

2.¹³⁷ Стан постійної або доривочної охорони центрів або спец. пунктів:

Район – Косів.

В січні 1946 р. лейтенанти МГБ – Куріцин і Філатов, зорганізували 2 боївки МГБ. Зорганізовано також 2 боївки МВД. Командантами¹³⁸ цих боївок стали призначені Косаткін і Галій. Склад 6-7 східняків і 4-6 місц. стрибків.

Боївки одні і другі, в терені дуже активні в поборюванні нашого руху.

Засідки, хатні труси, провокації, арешти підозрілих їм людей, нав'язування агентурної сітки – це майже щоденні методи роботи поодиноких боївок.

В терені р-ну квартирують стало істребітельні баталіони в селах: Старий Косів – 15 стрибків, начальник Бабчук Василь, Яворів – 18 стрибків, Річка – 25 стрибків, начальник Абрамович, Брустури – 20 стрибків, нач. Гринюк Михайло, Шешори – 13 стрибків, Пістинь – 15 стрибків, Смодна – 15 стрибків, Вербовець – 10 стрибків, та в Косові-місті – 30 стрибків, нач. Пошиван. Найбільш активний істр. бат. в Річці. В райцентрі стрибки роблять переважно охоронну службу.

Внутрішні війська МВД в цьому р-ні були розміщені за звітній час слідує: Косів-місто – 100 осіб, Яворів – гарнізон 27 осіб,

¹³⁶ У верхньому лівому куті документу надпис червоним олівцем: 23.

¹³⁷ Так у тексті.

¹³⁸ У тексті: лейтенантами.

Шешори – гарнізон 25 осіб, Брустури – гарнізон 24 особи, Черганівка – гарнізон 40 осіб. Гарнізони активнішої діяльності не проявляли, крім гарнізону в Черганівці, який робив стало засідки на маневруючу боївку “Відважного”.

В селах, не опанованих більшовиками, послуговуються останні збільшенням своїх акцій, а спеціально провокацією. Масові агенти зовнішнього нагляду, вербування шантажем, не доносять нічого, побоюючись органів СБ. В селах, опанованих більшовиками, населення доносить більше. Досить активними агентами є ближші і дальші родини стрибків.

На терені р-ну було кілька випадків, що поодинокі оперативні працівники випускали негайно цих, які ховалися на власну руку, а були ними залапані і арештовані.

Район – Кути.

В червні 1945 року більшовики зорганізували в районі 2 спец. боївки МВД і 1 спец. боївку МГБ. Кожна з них начислює 8-12 східняків і 1-2 місц. стрибків. До кінця 1946 року командантами цих боївок були: уповнов. [РО] МВД ст. лейтенант Сельванов, уповнов. [РО] МГБ лейтенант Вульков-жид і уповнов. [РО] МВД сержант Кліщов-жид. Сельванов-москаль. З кінцем 1946 року 3-ох згаданих перенесено, а на їх місця прийшли: опер. працівники [РО] МВД л-нти Москальов і Кифоренко, опер. працівник [РО] МГБ лейт. Колосов. Стан: I боївка – 12 осіб, в тим 10 москалів і 2 стрибки, друга боївка – 9 осіб, в тим 7 східняків і 2 стрибки, третя боївка – 6 східняків і 2 стрибки.

Боївки дуже активні в поборюванні нашого руху. До населення ставляться крайно ворожо. Часто виходять в терен, переводять арешти підозрілих їм людей, роблять засідки і перешуки теренів. На терені існують ще істребительні баталіони, які розміщені слідує: Кобаки – 8 осіб, Ростоки – 22 особи, нач. Дарійчук Степан, ур. 1922 р., місцевий, Барвінкова – 15 осіб, нач. Тимофійчук Федір, 1925 р., місцевий, Хороцево – 10 осіб, нач. Шпитчук Юрко, ур. 1914 р., місцевий, Кути-місто – 15 осіб, нач. Кобилюк Юрко з Рибна, Рибно – 9 осіб, Рожен Великий – 10 осіб.

Істребительні баталіони зорганізовані в червні 1946 року, зложені з місц. елементу, який добре орієнтується в терені, при своїй рухливості, активності і ворожим наставленню до нас, є для нас досить грізні. Найгірший з істребительних баталіонів, що найбільш докучливий – це у Ростоках.

Цей баталіон зложений з самих комуністів, під командою бувш. стрільця УПА “Воробця” – Дарійчука Степана. Він і Бовгар з Білоберезки спеціально ворожо і жорстоко ставляться до цивільного населення і до нас.

Методи роботи МВД і МГБ такі самі, як по других районах. Останньо поодинокі працівники оперативні примінили масову вербовку в агентуру, використовуючи критичне положення населення під оглядом матеріальним чи масовий терор включно з побиттям.

Характеристичні випадки: 22.II.1947 р. прибуло до с. Тюдева 30 чол. погранвійська під ком. оперпрацівників [РО] МВД Кифоренка, Гріши і Зоріна. Стягали людей до сільради для перевірки документів. Кожного присутного брали на переслухання, закидуючи йому співпрацю з повстанцями. На переслуханню було до сто людей, з яких багатьох більшовики побили. Всіх завербовано. Згадані запевняють однак, що не будуть активними.

Кількість погранвійськ у райцентрі за звітній час колибалася поміж 90-150 чол., відповідно до зимових операцій. Внутрішні війська начислюють 50 чол.

Від місяця жовтня 1946 р. заквартирували на стало гарнізони внутрішних військ слідуєчо: Тюдів – 30 осіб, Рожен Великий – 40 осіб, Кобаки – 36 осіб, Ростоки – 30 осіб. Гарнізони ті були дуже активними в поборюванні нашого руху, а найбільш активні і докучливі – це погранвійська.

Район – Жаб'є.

Від осені 1946 р. на терені р-ну діють тільки істребительні баталіони. Кожний оперпрацівник МВД чи МГБ, відходячи в терен, добирає собі відповідну скількість стрибків. Стрибки в терені дуже активні. Начальники поодиноких істр. баталіонів є комуністами, які спеціально жорстоко переслідують наш рух і прихильне нам цивільне населення. Вирізняються між ними найбільш шкідливою діяльністю: Мітька, Осащук і Коман. Розміщення істр. баталіонів слідуєчо:

1. РО Жаб'є – 25 осіб під ком. Самокіщука Дмитра (Мітька) з Жаб'я.

2. Ферескуля – 7 осіб під ком. Осащука Дмитра, літ 25, з Коломії.

3. Яблониця – 10 осіб під ком. Скопюка Юри, урод. 1919 р., з Яблониці.

4. Гринява – 6 осіб під ком. Комана Миколи, літ 30, з Гриняви.

5. Шикмани – 6 осіб під ком. Сосика, східняк, участковий РО МВД в Жаб'ю.

6. Полянки – 11 осіб.

На терені р-ну існує досить сильна агентурна сітка. В агентуру більшовики вербують майже виключно способом шантажу. Начальник РО МГБ майор Попов грозить родинам підпільників

вивозом на Сибір, якщо не будуть доносити про повстанців – своїх членів родин. Майор цей пише до поодиноких підпільників листи, щоб ці голосились з повинною (листи нерозпечатані вертають назад до Жаб'я).

Оперпрацівники МВД-МГБ і погранзастави виходять в терен з військами чи стрибками, нав'язують агентурну сітку і відбувають контакти. Найбільш рухливі в терені оперпрацівники [РО] МВД Шахов та Цаплін, а з погранзастави Рябченко. Останній має спеціальний метод вербовки. Переходячи теренами, обходиться з населенням якнайбільш чемно, при горілці остерігає поодиноких людей, щоб береглися органів МВД.

В райцентрі квартирує стало погранзаства в числі 31 чол., [РО] МВД і МГБ – 14 чол., істр. баталіон, як подано вище – 25 чол. і внутрішні війська МВД (червонопагонники) – 45 чол. В Шибенім – 160 чол. погранвійськ.

Погранзаства в зимових місяцях стягнулася з полонин, де охороняла кордони від Румунії. Її вжито в період зимового натиску до винищувальних акцій проти нашого руху. Погранвідділи і червонопагонники розбиваючись на малі групки, були дуже рухливі і активні в терені, в поборюванні нашого руху.

Ворохта (до Жаб'є).

Боївки МВД і МГБ зорганізовані в райцентрі Яремча. На терен Ворохти, Яблониці і Татарова вони не діють. Сюди приїзджають поодинокі оперпрацівники, які використовують до своєї праці місцеві істр. баталіони, гарнізони, мангрупи та охорону мостів і шляхів. Органи МВД і МГБ використовують відсутність наших відділів, застосовують сильний терор. При помочі негайних арештів, побиття, обсади терену сильними гарнізонами, застрашують населення та змушують доносити про кожний рух нечисленних і неактивних наших підпільників.

Істребительні баталіони є в селах: Ворохта, Яблониця, Вороненка, Поляниці-Поповичівській. Істр. баталіони начислюють 6-10 чол. Уживаються більшовиками в більшості до охоронної служби.

3. Господарка і промисл:

Район Косів.

Більшовицька адміністрація за звітній час стягала залегли податки та поставки збіжжа, бараболь, молока. На випадок нездачі забирали з хати останнє. Населення вигонили до лісових робіт в Жаб'євський район. Там люди мусіли працювати на власних харчах. Люди масово з цих робіт втікали.

Район Кути.

В м-ці жовтні 1946 р. в селах: Рожнів, Кобаки, Рибно, Слобідка, Ст. Кути внутрішні війська МВД стягали контингент збіжжа втретє. Стягання відбувалося способом реквізиції. Стягано від індивідуального господарства в кількості 5-50 кг. В гірських селах таким самим способом більшовики стягнули всі залегли контингенти.

В р-ні існують чотири колгоспи в таких селах: Старі Кути, Кобаки, Рожнів, Рибно. Перший колгосп організований весною, а три інші осінню 1946 р. Площа всіх колгоспів числить до 200 гектарів: з цього орної землі до 110 га. Реманент: 4 трактори, 20 коней, 6 плугів, 5 сівалок, 8 борон. Членів 134 осіб.

Колгоспи організовано з демобілізованих з ЧА, з родин стрибків. Організовано також при помочі шантажу людей, яким грозив вивіз. Колгоспники відтягаються від праці, нарікаючи на радвладу. Бракує одягу, харчів та взуття.

Район Жаб'є.

Ранньою весною 1947 р. в місяці березні зорганізований в райцентрі колгосп, головно з родин стрибків. Членів колгоспу 18 осіб. Загальна площа 50 га, посівна – 3 га. Робота проходить дуже мляво.

За зимовий час більшовики посилили акцію за гужтрудою на лісових роботах. При помочі кар і лапанок до робіт, посилили вируб, вивозку та сплав дерева. Зрубано до 40.000 кбм, вивезено до 20.000 кбм.

Більшовицька адміністрація за звітній час сильно натискала на сплату податків та позики і на здачу контингентів м'яса, масла, вовни і т.ін. За нездачу конфіскували худобу та домашні речі.

Ворохта (до Жаб'я).

Яремчанський лісопункт зорганізував вируб та вивозку дерева. Тільки з Ворохти за зиму вивезено до 25.000 кбм дерева. Більшовики інтенсивно стягали контингент вовни, м'яса, молока, збіжжа та бараболь. З хат забирали залеглисть силою, при чім побивали населення.

10.¹³⁹ Пропаганда:

Район Косів.

Від початку м-ця січня 1947 р. відбувалися по селах мітинги з метою підготовки до виборів. На цих мітингах закликали більшовики не слухати повстанців, які за бойкот виборів та очікують другої війни. В сільських газетках, редагованих на місцях, виступали проти поодиноких підпільників цих сіл (Соколівка, Город).

¹³⁹ Так у тексті.

Дня 2 лютого 1947 р. рай. газета “Ленінська правда” вмістила статтю , в якій очорнює ОУН і її місцевих представників.

Район Кути.

Дня 2.XI.1946 р. Рожен Великий – Представник РВК Лукань Іван відбув мітинг під охороною погранвійська в числі 12 осіб. Грозив населенню карами за співпрацю з повстанцями, закликавав до помочі в їх ліквідації. Говорив, що населення не має чого надіятись на англійців і на американців, бо на випадок війни виселять цілу Західну Україну, яка зараз працює фашистською розвідкою. В зимовий період обіцяв всіх повстанців знищити.

Дня 4.XI.1946 р. Тюдів – Нач. РО МВД Ковбаса відбув мітинг під охороною погранвійська. Більшовики зігнали на мітинг около 100 людей. Ковбаса закидав населенню, що воно щодо одного проти радвлади. Говорив, що причиною того лиха є пропаганда бандерівців, які хочуть Самостійної України, яку ще в 1919 р. продали Коновалець і Петлюра. У випадку допомоги повстанцям, грозив вивозом цілого села на Сибір.

Дня 15.XI.1946 р. Тюдів – Рай. МВД наліпило звернення до українських повстанців з закликом голоситися з повинною.

Дня 17.XI.1946 р. Кути – Нач. РО МВД Ковбаса відбув мітинг. Закликував родини підпільників стягнути своїх членів родин з підпілля в легальщину. Говорив: “Краще жити вільно, чим нищити своє здоров’я лісами і мріяти про Україну, якої ніколи не може бути”. Закликував нищити “банду”, бо тільки з її повною ліквідацією буде спокій і краще життя.

Дня 24.XII.1946 р. Кути – Кап. [з] погранзастави відбув мітинг. Він подав до відома, що в Жаб’євському р-ні їхні війська знайшли криївку, в якій було 21 бандерівців, з котрих 4-ох заклали живими, 11 пострілялись, а 6 повтікали. Говорив, що в криївці було 6 тонн збіжжя, 1 тонна м’яса, 10 бочок бриндзі, 8 бочок масла та багато іншого. В доставі харчів обвинувачував цивільне населення. Якби не поміч населення, то мовляв “всі бандити вже давно зголосилибися з повинною”. За поміч на будуче будуть вивозити на Сибір. Він кричав, що все населення Зах. України слухає і піддержує “брехні українсько-німецьких націоналістів” про нову війну.

Дня 15.I.1947 р. Барвінкова – Представник РВК Лукань Іван відбув мітинг. Закликав населення не вірити пропаганді бандерівців, бо мовляв, вони продають Україну Англії і Америці. “Український нарід повинен триматися слов’янських народів – тоді вийде переможцем. Як буде слухати бандерівців, то скоро опиниться під ворожим чоботом”.

Дня 13.III.1947 р. Устеріки – Представник РК КП(б)У Воронов відбув мітинг. Погрожував населенню вивозом за допомогу “банді”, мовляв, “бандити галасують, що вкоротці буде війна, що є неправдою. Всі представники інших держав слухають радо на конференції рад. представництва”. Він запевняв населення, що Сталін мирною політикою завоює весь світ.

Район Жаб'є.

Від початку січня 1947 р. аж до дня переведення виборів, відбувалися кілька разів тижнево по всіх селах мітинги, які мали на меті підготовку до виборів. Мітингами провадили представники РК КП(б)У¹⁴⁰, РВК та інших установ райцентра.

12.¹⁴¹ Боеві акції ворога у відношенні до українського населення та нашого руху.

Більшовицька влада вчас зимового періоду доложила всіх зусиль, щоб наш рух, як не цілком, то хотя й частинно зліквідувати. Осінню 1946 р. більшовики повели розвідочну акцію, виходячи в терен меншими групами від 10-30 чол., на місцях створювали агентурну сітку з місцевого населення. Арештували багато людей, обіцяли їм під час допитів приділення нових земель, звільнення від надмірних поставок та податків, обіцяли нагороду від 2.000-10.000 крб. за співпрацю з органами МВД-МГБ та за вияв рухів, постоїв і підготовки на зиму підпільників. При помочі створеної агентури розвідували про напрями транспортів харчів та намічених зимових постоїв поодиноких проводів, боївок та відділів УПА. При помочі всипи злапаного осінню 1946 р. “Лимана”, неконспіративної поведінки деяких груп при підготовці на зиму, підтягання харчів у віддалені лісові райони цивільними людьми, зорієнтувало більшовиків, що більші групи підпільників, в тім [числі] члени вищих проводів, гуртуються на зимовища в Жаб'євському р-ні на відтинку Черногори.

В грудні 1946 р. і в січні 1947 р. більшовики кинули більші військові сили на район Жаб'є для перешуків лісів. Їх акції були досить успішні. В других районах діяли малі групи більшовиків знаючи, що там перебуває менша скількість підпільників нищих проводів, розділених на дрібні звена.

У зв'язку з зимовими операціями більшовиків в більших масштабах (2.000 [чол.], Жаб'євський р-н), потерпіло цивільне населення. Весь тягар прохарчування, хатні ревізії, зривання підліг, валення печей, грабування приватних речей і харчевих про-

¹⁴⁰ У тексті: РПК.

¹⁴¹ Так у тексті.

дуктів, а решти за всипами поодиноких підпільників, злапаних живими, смерть визначних людей з підпілля, знаних широким масам, стероризувало і заломало частинно місцеве населення.

Великі акції були попереджені більшовицькими провокаціями, де більшовики виходячи групами в терен, удавали з себе українських повстанців, а так, щоб посіяти розбрат між нами а населенням, грабили під нашою маскою. З хвилиною, коли на полонинах стало порожньо і люди з худобою відійшли на зимування, більшовики і тут посилили свою розвідку і добирали різних методів до того, щоб довідатися про наші пересування. Н[а]пр[имір], щоб знати, чи хтось перейшов в завмерлій під зиму полонині, ставили на різних переходах та гірських перевалинах тоненькі камінні плитки, підпираючи їх леда з боків і звичайно, коли хто неухажно став, плитка ламалась на частинки, а це вповні вистачало, щоб знати, що хтось перейшов. Другий примір: висилано господаря-сексота в далекі полонини, в лісі і цей колов драниці для даха та складав на купу і так це лишав. Це робилося нібито для стайки на полонині, а в дійсності слідилося, чи хто не забере для своїх цілей, знаючи про те, що такого матеріялу конечно для криївок потрібно. Коли вже більшовики зорієнтувалися, в який напрям відходили підпільники на зимування, а все ж таки не знали точного місця, то слали сексота в ті напрями і такий чоловічок ішов зі сокирою та в різних місцях підслухував, чи не чути голосів або стукотів при робленню криївок, та чи не видно диму вдень, а вночі вогню, або чи не чути запаху варива і т. ін. (прим[ір] “Діюгена” з власних запримічень). Найбільшим успіхом більшовиків було те, що вже 5.Х.1946 р. впав сніг, саме в найбільшій розгарі підготовки на зиму. В багатьох місцях ворог знайшов сліди повстанців на так ранньому снігу, однак не спішився ліквідувати криївок, бо розчислював на те, що це є сліди стрільців з охорони, котрі тільки що підтягають харчі та будують криївки, орієнтувалися, що цілість зимувальних груп ще не на місці.

Відносно агентурної сітки, більшовики примасковували свій контакт з таємними повідомлювачами і коли їх кликали до себе, то при цьому закликали багато інших людей, нібито для провірки документів та переслухання, а в межичасі полагоджували з довіреними свої справи. Матерям багатодітним, що старалися про належну допомогу, не давали такої так довго, поки не зобов'язалися співпрацювати з органами МВД (Бистрець). Такими і подібними методами більшовики послуговувалися для зав'язання агентурної роботи.

Район Косів.

Дня 23.II.1947 р. Річка – Участковий істр. баталіона¹⁴² Миколенко разом зі судовим коморником Копчук Іваном та ще з одним судовим урядником, прийшли списувати і конфіскувати майно в гром. Шатрук Василя, заарештованого Кіщук Миколи, який до часу арешту проживав в цього громадянина. Але арештований не залишив по собі майже ніякого майна і тому Шатрук не записував на конфіскацію нічого. Миколенко почав бити господаря руками і ногами, потім поставив його в кут і попри голову пустив серію з автомата. Після цього Копчук знайшов в хаті пів літри бензину, вилляв її на господаря і запалив. Цей почав цілий горіти. Всі три посіпаки закидали його веретами і вогонь згасили, після чого відійшли. Побитого і попареного господаря від[ставлено] до шпиталю в Косові.

Дня 27.II.1947 р. Річка – Група більшовиків в числі 12 чол. прийшла до хати гром. Мицкана Петра. Тут більшовики заборонили домашнім особам виходити з хати, наказали щільно заслонити вікна і варити їсти. Після того розпитували домашню дівчину, де її брат Дмитро-“Гай”. Дівчина відповіла, що вже кілька років про брата нічого не знає. Вони почали дівчину бити залізною палицею. Так допитували і били її цілу ніч 7 разів. За кожним разом діставала по 7-15 разів палицею. Дівчина не виказала нічого.

Дня 24.III.1947 р. Бабин – До села прибули більшовики в числі 80 осіб, робили хатами сильні ревізії та перешукували ліси. Під час цього били населення, грабували харчеві продукти і інші приватні речі. Причиною акції було це, що 23.III.1947 р. боївка “Відважного” вбила три особи з більшовицької адміністрації, які перепроваджували в селі мітинги. Вечером більшовики відійшли в район.

Дня 21.III.1947 р. Снідавка – Відділ внутрішніх військ [в числі] 15 чол. і 10 стрибків перевіряли терен Ігреця. Більшовики стрінули і вбили стан. с. Брустури “Богдана” – Томишина Василя, урод. 1924 р. у Річці.

Дня 4.III.1947 р. Соколівка – Боївка [РО] МГБ в числі 10 чол. під ком. л-нта Філатова при перевірці терену на присілку Чигор-Площа, арештувала Стефурачина Івана с. Грицька і Григорчук Василя. Згадані крилися на власну руку. Арештованих переслухали і випустили.

Дня 8.III.1947 р. Яворів – Боївка [РО] МВД в числі 12 чол. під ком. л-нта Галія при перевірці терену, арештувала Чушука

¹⁴² Так у тексті.

Івана, що крився на власну руку. По переслуханні на місці його випустили.

Дня 13.III.1947 р. Москалівка – Боївка [РО] МГБ в ч. 7 осіб під ком. л-нта Куріцина зробила ночью засідку. На засідку попав бойовик РЕВ СБ “Вітер”. Цей ранений в руку, зірвав гранату і кинув між більшовиків. Граната ранила Куріцина в плечі. “Вітер” щасливо відступив.

Дня 13.X.1946 р. Снідавка – Яворівські гарнізонники в числі 20 чол. зайшли ночью до одної хати, заквартирували, із домашніх з хати не випускали нікого. Продерли на стриху дах та цілий день обсервували терен. Вдень до сусідньої хати зайшло двох підпільників: “Забіяка” і “Веселий”. Тут більшовики їх обскочили, а при втечі обидва стали убиті. Вечером на другий день гарнізонники відійшли в Яворів.

Дня 22.XI.1946 р. Прокурава – Боївка [РО] МГБ в ч. 11 чол. під ком. л-нта Куріцина арештувала двох братів Івана і Дмитра Іращуків. Їх відпровадили на Брустури. Причина арешту невідома.

Дня 4.XII.1946 р. Город – Боївка [РО] МГБ в числі 11 чол. під ком. л-нта Філатова, убрана в мадярські і німецькі уніформи та частинно по-цивільному, удавала з себе укр. повстанців та зажадала від голови с/ради харчів. Згаданий відмовив. Боївка зробила ревізію і зграбувала знайдених 10 кг солонини.

Дня 30.I.1947 р. Прокурава – Боївка [РО] МГБ в ч. 12 чол. під ком. л-нта Куріцина робила трус в Загорняка Василя с. Андрія, Загорняка Василя с. Доці та в Дубровського Петра. В стайні Дубровського знайшли німецький кріс. Всіх трьох більшовики арештували і відправили до Косова. По кількох днях всіх цих звільнено. Причина звільнення Дубровського це те, що стайня, в котрій знайдено кріса, далеко від хати.

Дня 3.II.1947 р. Річка – Боївка [РО] МВД в ч. 10 чол. під ком. л-нта Галія дібравши до себе 5 місцевих стрибків, провокувала [населення], подаючи себе за повстанців. Другого дня боївка ця перейшла в село Яворів і там також провокувала населення. По невдалих провокаціях боївка вернула до Косова.

Дня 18.II.1947 р. Вербовець – Боївка [РО] МВД в ч. 12 чол. під ком. л-нта Косаткіна просиділа без висліду цілу ніч на засідці на прис. Конєво.

Дня 22.II.1947 р. Бабин – Боївка [РО] МГБ в ч. 8 чол. під ком. л-нта Філатова, в подертих одностроях, з тризубами на шапках, провокувала населення, прохаючи харчів. Населення відмовило. Боївка відійшла в Косів.

Район Кути.

Дня 16.XI.1946 р. Старі Кути – Зранку приїхало з райцентра на прис. Каменець автами до 100 чол. військ погранзастави¹⁴³ МВД. Під лісом вийшли з авт і почали перешуки ліса. Авта вернулися в район. Згадані війська вернули без висліду 18.XII.1946 р. до райцентра.

Дня 24.XII.1946 р. Устеріки – Стрибки в ч. 8 чол. з Барвінкова під ком. Танасійчука В., пограбили слідуючих господарів: в Танасійчука Федора – 10 кг солонини, у Відражка Танасія – 5 кг ковбаси, в Поп'юка Козьми – 2 кг сала, 1 л меду, 4 кг яблук, 2 кг будженини і деякі хатні речі, в Плитка Івана – 7 л горілки, 4 кг солонини і більшу кількість яблук, в Швагровського Івана – 2 кг ковбаси, в Бельмеги Катерини – 6 кг будженини, 10 кг яблук, 10 кг тютюну, в Маковійчука Юрка – 2 кг масла, 3 кг солонини і 3 л меду та в Маковійчука Івана – 9 кг будженини. Вечером з награбованим добром відійшли до Барвінкова.

Дня 26.XII.1946 р. Устеріки – Стрибки в ч. 6 чол. з Жаб'я під ком. Мітька обграбували Недоходюка Танасія, в якого забрали: 25 кг солонини, 30 кг м'яса, 5 кг тютюну, 2 сорочки, 1 коц, 2 паси, бритву, светр і інші речі.

Дня 6.I.1947 р. Тюдів – 3 Буковини прибув відділ погранвійськ МВД в ч. 15 чол. і зробив засідку над бродом на Черемоші. Вертаючи з засідки начею, відділ цей стрінувся зі званом РЕВ СБ. В перестрілці був легко ранений бойовик “Видра”.

Дня 16.I.1947 р. Рожен Вел. – Вранці прибуло з райцентру Кути 83 чол. погранвійська МВД і червонопагонників. На протязі 2 днів робили перешуки лісів на прис. Присліп та верхом Сокільський. Вечером 17.I. без висліду вернули до району.

Дня 26.I.1947 р. Тюдів – Внутрішні війська в ч. 13 чол. шукали по хатах та попід ліс криївок. Луканюка Івана, його дружину і трое дітей арештували за те, що в хаті був портрет депутата Верховної Ради з видертими очима. Побивши їх сильно при допитах в с/радї, відпустили додому.

Дня 5.II.1947 р. Старі Кути – До села прибуло 70 більшовиків з погранзастави і червонопагонників. Робили перешук Кутського лісу, шукаючи криївок, головно потоками. Без висліду вернули до Кут.

Дня 7.II.1947 р. Старі Кути – Прибуло з райцентру Кути 80 більшовиків з погранзастави і червонопагонників. О год. 7 рано наскочили на криївку боївки СБ, їх підпровадив залапаний

¹⁴³ Так у тексті.

станичний с. Старі Кути “Медвідь”. Криївка була замінована. Більшовики попали на міни, внаслідок чого 3 більшовики були вбиті, а 4 ранені. Боївка без втрат відступила.

Дня 20.II.1947 р. Білоберезка – Органи МВД арештували начальника місц. істр. бат. Дудидру Івана, закидаючи йому співпрацю з повстанцями.

Дня 6.III.1947 р. Тюдів – Боївка [РО] МВД в ч. 9 осіб під ком. л-нта Колосова арештувала голову с/ради Буряка Івана, літ 34. Його засудили на 3 роки позбавлення волі за те, що скривав населення від гужтруду.

Дня 14.III.1947 р. Рожен Мал. – 3 райцентру [Кути] прибуло 65 червонопагонників. Робили облаву протягом 2 днів, сильно перешукували господарські будинки і переліски, шукаючи за повстанцями і криївками. Дня 16.III. вечером без висліду вернули до району.

Район Яблонів.

Дня 25.I.1947 р. Баня-Березів – До села прибув гарнізон 15 чол., який стояв до 10.II.1947 р.

Дня 31.I.1947 р. Березів Нижний – До села прибув гарнізон в числі 12 чол.

Дня 1.II.1947 р. Акрешора – До села прибув гарнізон в числі 13 чол., який квартирував тут до 10.II.1947 р.

Район Жаб'є.

Дня 27.XII.1946 р. Ясенів – Стрибки в ч. 14 чол. під ком. Дарійчука прибули з Ростоків на прис. Черетів. Тут зловили помічників станичного Білоберезки: “Помсту” і “Дуная”. З арештованими відійшли вечером до Ростік.

13. Більшовицькі втрати:

В Кутському лісі впало забитими 3-ох більшовиків.

Постій, 5.VI.1947 р.

ГЕРОЯМ СЛАВА!

/Діоген/

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 81, арк. 71 -77.
Оригінал. Машинопис.*

№ 13
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.04. ДО 30.04.1947 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ КОВАЛЮКОМ-“ДІОГЕНОМ”

10 травня 1947 р.

Слава Україні!

Коломийська округа¹⁴⁴
Косівський надр[айон]

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
за час від 1. – 30.IV.[19]47 р.

Х а р а к т е р и с т и к а т е р е н у.

А. ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

1. Стан більшовицької адміністрації:

За звітній час в більшовицькій адміністрації змін не зайшло жодних.

2. Стан постійної або доривочної охорони центрів, або спецпунктів:

Район Кути:

Спецбоївки МВД і МГБ, котрих є разом три, начислюють в себе від 8-12 [чол.] зі східних областей, переважно москалів і 1-2 місцевих істребітелів. Решта охорони райцентра і цілого р-ну остається тою самою, що на початку місяця квітня.

3.IV.[19]47 р. – Кути: тут переходив відділ червонопагонників в числі 500 чол., який спрямував в сторону Буковини.

Район Яблонів:

МГБ очолюють такі особи: нач. Оришкін – москаль, заст. Цукоркін – москаль, слідчий Данілов – жид, секретар Діденко – москаль.

МВД: нач. Голіков – москаль, заст. Чалов – москаль, слідчий Закер – жид, секретар Скрябіна – москалька і 5 МВД-истів підрядних.

Міліція: нач. Чалов – москаль, заст. Марков – москаль, секретар Голубенко – москаль і два міліціонери: Карп'як і Мельник.

Охорона МВД і МГБ, гарнізон і стрибки, начислюють в райцентрі около 80 чол. Охорона лагру полонених німців в с. Люча –

¹⁴⁴ У верхньому лівому куті документу надпис червоним олівцем: 26; у правому куті чорним – К-606.

60 чол. В Космачі стоїть постійно гарнізон, який начислює 30 чоловік.

Від 7.1.[19]47 р. більшовики зорганізували в с. Березів Середній істребительний батальйон. Організуваням зайнялися уповнов. РО МВД Дунаєв і участковий міліціонер Карп'як. Організування проходило в шантажний спосіб. Повідомлених до цього хлопців ловили і під загрозою арешту змушували взяти зброю. На 19.1. ц.р. було зорганізовано 13 стрибків: 1. Урбанович Іван с. Петра, 2. Томич Микола с. Миколи, 3. Пелинський Іван с. Дмитра, 4. Геник Іван с. Івана, 5. Сулятицький Іван с. Василя, 6. Кузич Іван с. Степана, 7. Симчич Ярослав с. В., 8. Клим'юк Михайло с. М., 9. Скільський Микола, 10. Боднарук Микола с. Григора, 11. Сулятицький, 12. Вінтоняк, 13. Баранюк. Начальником цих істребителей став Карп'як, ур. в Уторопах, укр., освіта 7 класів наршколи. Найгірше до населення відносяться такі стрибки: Карп'як, Сулятицький, Вінтоняк, Баранюк, Кузич і Боднарук.

5.¹⁴⁵ Господарка і промисл:

Район Кути.

В цьому місяці робітники лісосплаву почали сплавляти дерево на ріці Черемош. Платня робітникам дуже низька, а приділ видають на одного робітника 5 кг муки в місяць.

В загальному в цілому надрайоні за час зимових місяців і аж до останнього більшовики стягали всі залегли податки, кладучи спеціальний натиск на стягання бараболь, збіжжя, молока. За нездачу молока населення мусіло платити маслом або грішми (за 19 л молока – 180 крб.). Збіжжя і картоплю стрибки з більшовиками стягали примусом.

Тягарем для населення були лісові роботи. На власному харчі, без відповідної зарплати, мусіли люди працювати в віддалених р-нах. За неставлення до праці загрожували високі судові кари і репресії. Напр[имір], в с. Бабин засудили за неставку до гуштруду Петричука Василя на [...] літ, Іванюка Онуфрія на 5 літ примусових робіт. Дошкульними для населення є рівно ж грошеві податки – податки, позика, за якими район висилає майже щодня своїх агентів з внутрішніми військами. Виконуючи всі повинності для держави, населення не одержує нічого. Артикули першої потреби, як: нафта, сіль, сірники і інші приходять до кооперативи дуже рідко, а мануфактуру і взуття населення змушене купувати за страшні ціни по спекуляції. Систему визиску населення і більшовицьку господарку характеризують слова [голови] райспоживспілки м. Косів: “Держава не може забезпечити населення, бо вона знищена війною і її

¹⁴⁵ Так у тексті.

треба відбудовувати. Щойно в 1950 р. забезпечиться повністю населення, а поки що в кооперативи доставляється лише деяка кількість окремих артикулів. Населення мусить піддержати урядників харчами, бо в державі був неврожай”.

6. Торгівля.

В м-ці квітні 1947 р. по кооперативах майже цілого надрайону продавали: сірники, тютюн, шмір, нафту. Місячний оборот 150-750 крб.

Район Яблонів.

В цьому р-ні знаходяться такі торговельні установи: в райцентрі райспоживспілка, одне МСТ, одна крамниця приватна і 9 ССТ по селах. Керівництво, як райспоживспілки, так і інших крамниць, спочиває в руках місцевих українців.

Райспоживспілка: голова – Ґеник Василь, бухгалтер – Скільський Петро, секр. – Іванчук, завторг – Ропецька, експедитор – Кашевко.

По крамницях ССТ, крім сірників і деколи нафти, інших товарів майже немає. В с. Космач є один приватний sklep Лендюка Лукіяна.

На ринку в Яблоніві продають збіжжя, муку на літри по спекулятивних цінах: пшениця 1 л – 50 крб., ячмінь – 40 крб., кукурудзяна мука – 50 крб.

7. Будівництво.

На терені цілого надрайону не помічається якого-небудь помітнішого будівництва. Направляються тільки деякі шляхи. В Косівському р-ні відбудовують дороги по всіх селах, головню шлях Косів – Жаб'є.

В Кутському р-ні більшовики виганяли насильно населення до направи дороги, яка провадить з Кут до Жаб'я. При цій дорозі зобов'язано населення с. Білоберезка з кожної хати дати робочу силу на 6 год. праці.

На лінії Кути – Жаб'є більшовицьке військо почало направляти телефонічну лінію.

В Яблонівському р-ні при направі держшляхів працює стало 12 робітників, які вже через кілька місяців не одержали зарплати і харчевих приділів.

8. Адміністративні зарядження.

Район Косів.

4.4.[19]47 р. на зарядження РВК с. Бабин зобов'язане продати державі 10 цнт кукурудзів. В разі невиконання цього зарядження грозило примусове стягнення в подвійній, а то і в потрійній кількості. Населення було змушене давати збіжжя з останніх

своїх лишків і здало 570 кг. За здане збіжжя заплачено по державній ціні 7,95 крб.

20.4.[19]47 р. до сіл цього району надійшло зарядження в справі 4-ої держпозики. Сума позики назначена згори, прим[ір]: Город 15 тис., Бабин 30 тис., Соколівка 70 тис., Яворів 90 тис., Річка 75 тис., Прокурава 35 тис., Брустури 64 тис., Шипіт 67 тис., Снідавка 68 тис.

Рівночасно прийшло зарядження, щоб населення сплатило всі податки за 1947 р. до 1.5.[19]47 р. і, щоби здавали поставку вовни, від 1-ї вівці дк[...].

18.4.[19]47 р. в райцентрі відбулися збори голів і секретарів сільрад та фінагентів. Збори були скликані в зв'язку з позикою. Бесідники висвітлювали про значення держ. позики в четвертій п'ятирічці. Позика, говорили вони, є необхідною, бо без неї не можна здійснити п'ятирічного плану. При тім поклали відповідальність за виконання позики на голів сільрад.

Район Кути.

5.4.[19]47 р. Рожен Малий: з райфінвідділу прийшов наказ сплатити квартальний план податків за перший квартал 1947 р. в сумі 19.595 крб. В цьому самому дні держстрах зобов'язав сільраду подати списки домів, громадян і худоби.

5.4.[19]47 р. Рожен Великий: голова сільради оголосив населенню, що до 25.4.[19]47 р. мають здати всі податки і залежності, бо в противному разі сконфісують майно. Говорив дальше про новий випуск позики на це село в сумі 34 тис. крб., які збирають на відбудову народного господарства. Позика мусить бути здана до 5.5.[19]47 р.

10.4.[19]47 р. Устеріки: тут було оголошено позика на село в сумі 15 тис. крб. При цьому страшили людей, що хто не сплатить наложеної на нього позики, буде вивезений на Сибір.

17.4.[19]47 р. с. Рожен Малий: представник з р-ну Кудрин оголосив, що котрі ще не повернули з армії або Німеччини, то нехай хтось з їхньої родини робить заяву на звільнення додому.

25.4.[19]47 р. с. Рожен Малий: РВК зобов'язав сільраду цього села зробити договір з громадянами, щоб ішли рубати ліс не за гуштруд, а за договором. Рівночасно РВК дав зарядження про підготовку до свята 1 травня 1947 р., наказав створити святочну комісію, серед населення організувати гулянки. Провадити боротьбу з тифом, зробити в селі баню і навозити дров.

28.4.[19]47 р. Кути: на засіданні райфінвідділу зав. Тіноморенко оголосив план позики на 1947 р. та наказав закінчити фінансові недоліки за 1945-[19]46 рр. строком до 10 днів.

Район Яблонів.

По селах цілого р-ну видано зарядження підготуватись до весняних робіт, посіву ярих культур та направити сіль. госп. реманент.

Сільська адміністрація і районні представники дали зарядження якнайскорше здати поставки: молока, м'яса, вовни та різних податків і асекурацію будинків. При кінці ц.м. заряджено сплатити в дуже високих сумах держ. позику.

24.4.[19]47 р. Текуча: заряджено, щоб родини, з яких хто-небудь перебуває в тюрмі, здавали податок, кару до 3 день в сумі 2-8 тис. крб. Хто не дасть, будуть конфіскувати і продавати майно і будинок.

Також було зарядження, щоб господарі, які посідають більше як 7 га землі, здавали землю до держави.

11.¹⁴⁶ Санітарна ділянка.

Район Яблонів.

В цілому р-ні так, як і в інших р-нах, епідемічних хворіб не помічається. В райцентрі є одна лікарня для населення, з слідуною обсадою: дир. Сімьовной – москаль, лікар Юрченко – укр., зав. райздороввідділу Луценко Мирон – укр., заст. РЗВ Вербюк Микола – укр., фельчер Козлова – укр., акушерка Шведюк – укр. та 3 медсестри.

По селах є медпункти, які доставляють деякі лікарства для населення. Такі медпункти знаходяться в селах: Люча, Березів Нижній, Березів Сер., Космач.

12. Пропаганда.

Район Косів.

Річка: тут відбулися два мітинги – 15 і 27 квітня 1947 р. Населення на мітинги зганяли стрибки, комсомольці і десятники. Мітингами провадили ком. стрибків Миколенко і голова сільради. Обговорювано справу позики та здачу поставок. На обох мітингах разом взявши було присутніх 926 чол.

24.4.[19]47 р. Косів: РВК скликав на збори голів сільрад з цілого р-ну. Виступав зав. пропаганди і агітації Косів[ського] РК КП(б)У Верба. Тема: колгоспний лад в сільському господарстві. Виступаючи, пояснював перевагу колгоспного ладу над одноосібним господарством. Згадуючи про ЗУЗ бесідник сказав, що тут населення не усвідомило перевагу колгоспного ладу, тому потрібно, щоб ввесь сільський актив повів пропаганду в цьому напрямку.

¹⁴⁶ Так у тексті.

25.4.[19]47 р. Город: до с. прибули 4 представники з р-ну і скликали збори десятників та агітаторів. Присутніх було 6 осіб. Виступав секр. РВК Мазен. Він пояснив значення позики для нар. господарства СРСР і заявив, що проти тих, які ухиляються від позики, будуть вжиті відповідні заходи.

26.4.[19]47 р. Прокурава: ці самі представники відбули в такому самому характері мітинг і в цьому селі. Присутніх було 180 людей.

27.4.[19]47 р. Город: з р-ну прибуло 4 представників з секр. РВК Мазеном. Вони скликали мітинг, на якому було присутніх 45 осіб. Тема: підготовка до свята 1 травня. На мітингу говорив Мазен про те, як в капіталістичних державах святкують робітники це свято і згадав, що Україна стрічає це свято новозбудованим “Дніпрогесом”. Цей мітинг використали агенти уповмінзагу, що вертали зі с. Соколівка. Після Мазена виступив зав. уповмінзагу Шевчук, закликаючи населення, щоб здавало поставки м’яса і молока, бо в противному разі в село прийде штрафна бригада і буде подвійно брати.

27.4.[19]47 р. Брустури: тут відбувся мітинг, яким провадив представник з р-ну Ільницький. Обговорювано справу позики. Присутніх 140 осіб.

27.4.[19]47 р. Шипіт: цей самий представник відбув тут мітинг, в тому самому сенсі. Присутніх 240 осіб.

Район Кути:

5.4.[19]47 р. Кути: до райцентру прибув обл. пропагандист, який проводив мітинг, під час якого сказав, щоби люди не чекали англійців та американців, бо вони, мовляв, “до вас не прийдуть, ви вже маєте вмирати разом з нами”.

5.4.[19]47 р. Ростокі: з району¹⁴⁷ нач. МВД Ковбаса виступив на мітингу з промовою і між іншим закликав, щоби люди не дивилися на бандерівську пропаганду, а виконували всі накази, бо “бандитів” і так багато нема, є ще “бандит Грабок”, який шкодить радвладі, він шкодить також мирному населенню та обманює його. Ми його як зловимо, то він вас всіх закопає.

15.4.[19]47 р. Устеріки: з райцентру Жаб’є прибули представники, відкрили мітинг, на який зганяв людей голова сільради Петринюк Микола. Говорено про створення комсомолу і піонерів в цьому селі, про поставки м’яса, масла, вовни та наказувано, щоби люди відробляли гуштруд.

16.4.[19]47 р. Рожен Великий: з р-ну Кути прибув представник Лукань, який сказав на мітингу, щоби вибрати всі домовини

¹⁴⁷ У тексті: райкому.

повстанців, які похоронені на цвинтарі, щоб березові хрести не стирчали там, а кости повстанців порозкидувати.

17.4.[19]47 р. Барвінкова: тут відбувся мітинг, на якому один з представників р-ну говорив, що війна неминуча, що всі великі держави готуються до війни з Рад. Союзом. Говорив, що то лише капіталістичні держави прагнуть війни, а Рад. Союз не хоче війни, а якщо дійде до цього, то капіталісти програють. Говорив, що в капіталістичних державах нарід поневолений живе в злиднях, зато буржуї живуть в великих розкошах. Самі бачите, говорив, що в Рад. Союзі найбільша правда, а в них цього нема.

27.4.[19]47 р. Рожен Малий: з р-ну прибуло 12 більшовиків з предст. РВК Шевченком, зганяли людей на мітинг. Шевченко говорив про життя і діяльність Леніна, про державні поставки і позику, а найбільше накидувався на бандерівців, називаючи їх вошивими та короставими. Казав святкувати 1 травня краще, чим Великдень.

28.4.[19]47 р. Рожен Великий: тут відбувся мітинг, на яким виступали два представники з р-ну Лукань і Полюк. Лукань сказав, щоб люди не слухали підшептів “бандитів”, бо те, що вони думають є надаремне. Говорив, що Бандера великий, з запущеною бородою по груди, нічого не виборє і не збудує держави. Бандера, мовляв, “це куркуль, який має около 3 тис. га поля і безліч худоби. Не слухати “бандитів”. Вони прагнуть нової війни, але ми такі сильні, що нас ніхто не поборе. Для того помагайте Рад. Союзові, виповняйте всі накази влади, бо вона вас освободила і дала вільне життя”.

14.¹⁴⁸ Бойові акції ворога у відношенні до українського населення.

Район Косів:

2.4.[19]47 р. Бабин: внутрішні війська МВД в ч. 30 чол. перевіряли терен та робили хатами труси, шукаючи за повстанцями. Награбили більшу кількість харчів та вернули в район Кути.

2.4.[19]47 р. Смодна: участковий Пошиван і 9 стрибків ходили ніччю попід хати і підслухували.

3.4.[19]47 р. Бабин: погранвійська МВД з Кут в ч. 20 чол. перевіряли терен. Награбили приватних речей, вернули в Косів.

3.4.[19]47 р. Старий Косів: участкові Касаткін і Карагалов та 8 бійців робили засідку. Успіху не мали.

4.4.[19]47 р. Річка: з с. Соколівка в напрям Прокурави перешла група внутр. військ МВД в ч. 38 чол.

¹⁴⁸ Так у тексті.

6.4.[19]47 р. Прокурава: ця сама група получилась з другою групою, що надійшла з Брустур в ч. 50 чол., разом робили перешуки лісів, присілоків та ревізії хатами. Причиною оперування було вбивство цього самого дня ранком місц. стрибка. Вислідів жодних.

6.4.[19]47 р. Соколівка: з р-ну прибула група внутр. військ МВД в ч. 67 чол. і о год. 4 рано поділилась на дві частини. З них 37 відійшло на Річку, а 30 чол. цілий день оперували присілками: Брусний і Площа. Не знайшли нічого. Вернули в напрямі Шешор.

6.4.[19]47 р. Смодна: боївка [РО] МВД в ч. 9 чол. під ком. Касаткіна і Карагалова робила нічну ревізії по хатах і стайнях. Успіхів не мали.

7.4.[19]47 р. Прокурава: з гарнізону с. Космач прийшло 20 більшовиків, заквартирували в школі, робили селом хатами труси та допитувалися за повстанцями. На другий день робили перешук лісів: Ропенець і Тарлиця, а нічну засідки на переходах. Успіхів не мали. Вернули в с. Космач.

8.4.[19]47 р. Вербовець: боївка [РО] МВД в ч. 13 чол. під ком. Касаткіна, робила по хатах ревізії і допитувала людей про повстанців. Без висліду вернули в м. Косів.

8.4.[19]47 р. Город: досвітком більшовики обскочили хату Шкрібляк Насті і перевели в неї ревізію. Нічого не знайшовши, вернули в район.

10.4.[19]47 р. Вербовець: боївка [РО] МВД під ком. Касаткіна робила нічну труси по хатах, грабуючи в людей товщі.

10.4.[19]47 р. Прокурава: група з гарнізону с. Космач робила по хатах сильні ревізії, зриваючи підлоги. Без висліду вернули до Космача.

11.4.[19]47 р. Смодна: група внутр. військ МВД в ч. 27 чол. під ком. Касаткіна і Пошивана робила в чотирьох місцях засідки через цілу ніч. Ранком робили хатами ревізії. Успіхів не мали.

12.4.[19]47 р. Снідавка: група внутр. військ МВД в ч. 25 чол. заквартирувала в одного господаря, якому заборонено було виходити з хати. Більшовики продерли дах і зі стриху обсервували терен. Без висліду відійшли в незнаний напрям.

13.4.[19]47 р. Черганівка: група стрибків під ком. Пошивана робила нічну в селі засідку. Вислідів не було жодних.

15.4.[19]47 р. Смодна: стрибки в ч. 7 чол. під ком. Пошивана робили в селі засідку. Успіхів не мали.

20.4.[19]47 р. Вербовець: боївка [РО] МВД в ч. 15 чол. під ком. л-та Касаткіна окружила на присілку Курбанка в ліску стрільця боївки "Відважного" др. "Малого" (Пророчук Дмитро, ур.

1926 р.) і учителя цього села Білака Василя, який приніс харчі. В перестрілці оба були убиті. Тіла забрано до райцентру.

21.4.[19]47 р. Яворів: боївка [РО] МВД в ч. 15 чол. під ком. л-та Галія перевірювала протягом 3 днів терен, а ніччю робила засідки. Успіхів не мали.

22.4.[19]47 р. Смодна: стрибки в ч. 7 чол. під ком. Пошивана робили ніччю засідки. Успіхів не мали.

22.4.[19]47 р. Снідавка: боївка [РО] МВД в ч. 15 чол. під ком. Куріцина прибула ніччю до села і заквартирувала в одній хаті. Домашнім наказано без позволення не виходити надвір. Самі прорвали дах і зі стриху обсервували терен. Ніччю ходили селом по-під хати і підслухували. Успіхів не було.

23.4.[19]47 р. Яворів: участковий Галій забрав вечером всіх місцевих гарнізонників і зробив засідку на прис. Віпчинка. Минулого дня квартирував там підвідділ УПА, який завчасу відійшов. Засідка була безуспішна.

25.4.[19]47 р. Смодна: боївка [РО] МВД в ч. 9 чол. під ком. Касаткіна пересиділа на прис. Долина через цілу ніч на засідці. Другого дня без висліду відійшла в райцентр.

26.4.[19]47 р. Черганівка: відділ погранвійська з Кут в ч. 21 чол. робив хатами трус. Успіхів не мав.

28.4.[19]47 р. Шешори: на присілок Лебедин прибуло з трьох сторін 70 чол. внутр. військ МВД. Обставивши присілок довкола, більшовики робили через три дні сильні ревізії. Дня 30.4. група ця поділилась на дві частини, одні відійшли на прис. Царина, а другі в невідомий напрям. На згаданому присілку шукали хатами. Успіхів не мали.

Район Кути.

2.4.[19]47 р. Рожен Малий: з р-ну прибуло 6 більшовиків. Перед вечером сюди прибуло з Кутського лісу ще 25 більшовиків, які заквартирували разом з першими на присілку Гавина. На другий день ходили хатами по-під переліски, шукали криївок. Без успіхів вернули до Кут.

4.4.[19]47 р. Рожен Малий: від сторони Бабина до села прийшло 17 більшовиків, під ком. Кифоренка. Нічого не робили. По короткому часі відійшли в сторону Тюдева.

8.4.[19]47 р. Старі Кути: вечером прибув відділ погранвійська в ч. 16 чол. По цілонічній безуспішній засідці на прис. Долина, повернули ранком в райцентр.

10.4.[19]47 р. Тюдів: боївка [РО] МВД в ч. 12 чол. під ком. Кифоренка арештувала: Дідрея Івана, Олену і Параску, Дарійчука Михайла, Воротняка Федора і Івасюк Катерину. Питали про повстанців. По допитах випустили.

12.4.[19]47 р. Рожен Великий: боївка [РО] МВД в ч. 9 чол. під ком. Колосова, зробила засідку біля хати госп. станичного др. “Криги”. Другого дня надійшли на засідку “Крига” і його помічник “Вихор” та один легальник. В перестрілці “Крига” був тяжко раниений в руку. Всі відступили щасливо.

14.4.[19]47 р. Білоберезка: боївка [РО] МВД в ч. 8 чол. під ком. Москальова, з місцевими стрибками, шукала селом за повстанцями. При цім грабували харч. продукти. Вечером відійшли в напрям Ясенова.

16.4.[19]47 р. Тюдів: боївка [РО] МВД в ч. 12 чол. під ком. Кифоренка, відповідно зодягнена – з тризубами на шапках, провокувала населення. Жадали получить їх з ком. РЕВ СБ “Урханом”. Бурей Михайло хотів получить їх з “Паливодою” (зв’язківець рай. провідника). Більшовики умовилися на стрічу з “Урханом” на другий вечір. Довідавшись рано, що то провокація, Бурей втік і криється.

16.4.[19]47 р. Рожен Великий: боївка [РО] МВД в ч. 8 чол. під ком. Колосова арештувала Дудидру Василя в підозрінні співпраці його з госп. станичним “Кригою”. В родичів “Криги” зліквідували все рухоме майно.

17.4.[19]47 р. Білоберезка: боївка [РО] МВД в ч. 8 чол. під ком. Москальова зробила в центрі села засідку. Другого дня відійшли в Кути.

18.4.[19]47 р. Білоберезка: місцеві стрибки заарештували Маковійчука Івана за те, що він не зголосив про перебування в нього повстанців. Місцевий нач. стрибків сильно його побив. Вечером арештованого звільнено. При арештуванні стрибки зграбили у вищеподаного 50 кг муки і 100 кг картоплі.

18.4.[19]47 р. Устеріки: 13 істребітелів з Жаб’я під ком. Мітьки грабили харч. продукти. Другого дня відійшли назад до Жаб’я.

18.4.[19]47 р. Рожен Малий: з райцентру прибули всі працівники МВД та МГБ з двома автами¹⁴⁹. Вони зайшли до сільради, де голова і секретар сказали, що вони того дня не урядують, а вечером покажеться, хто винен в нездачі контингенту, чи населення, чи уряд. Більшовики приїхали переводити ревізію в цілому селі, тому розділившись на дві групи, пішли перевіряти селом, хто здав поставку. Начальник [РО] МВД Ковбаса, з [РО] МГБ Безруков та з райкому Будченко залишились в сільраді. Всі інші розійшлись селом. Грабували людей, забирали корови, картоплю, без виїмку чи здали поставку чи ні. Награбоване вивозили автами в район.

¹⁴⁹ У тексті: автоматами.

Перед вечером приїхала в село кінопересувка, скликали людей і секр. Будченко сказав, що це село є найпідліше і треба йому відплатитися.

Такі господарчі акції відбувалися в селах: Тюдів, Великий Рожен.

19.4.[19]47 р. Білоберезка: місцеві стрибки зграбували в Петрійчук Палагни 8 кг солонини, в Ватаманюка Юрка 10 кг солонини, 15 кг бриндзі, 2 овечі шкіри.

19.4.[19]47 р. Тюдів: на присілку Царина погранвідділ в ч. 30 чол. наскочив на відділ УПА сот. "Залізняка". Відділ відступив без втрат. Більшовики робили на цьому місці засідки до 26.4.[19]47 р.

20.4.[19]47 р. Рожен Великий: боївка [РО] МВД в ч. 9 чол. під ком. Колосова робила протягом одного тижня на присілку Лужки засідки. Засідки роблено дуже конспіративно. Успіхів однак не мали.

20.4.[19]47 р. Рожен Малий: з сторони Тюдова прибув відділ внутр. військ в ч. 28 чол. під ком. Кифоренка. Ходив попід ліси Хоминський і Соکیلський. Робили сильні перешуки. Вечером без успіху відійшли в сторону Тюдева.

22.4.[19]47 р. с. Ростоки: місцеві стрибки пересиділи 4 дні на засідці на прис. Рабінець. Харчі їм доносили ніччю. Вислід жодний.

22.4.[19]47 р. Старі Кути: на присілку Передіївка під лісом, погранвідділ в ч. 18 чол. робив засідку протягом двох днів. Успіхів не мали.

25.4.[19]47 р. Рожен Малий: з Кут прибув відділ внутр. військ в ч. 30 чол. і зробив засідку на прис. Кавчуків. На засідку надійшов один господар, якого більшовики прив'язали до корча і так тримали цілий день. Вечером другого дня більшовики відійшли в напрям Великого Різна.

26.4.[19]47 р. Рожен Великий: відділ внутр. військ в ч. 30 чол., що перейшов з Малого Різна, заквартирував в селі. Тут вони вкопалися і робили вечером засідки. Без успіхів вернули 6.5. до Кут.

26.4.[19]47 р. Білоберезка: 6 стрибків з Хороцевої з місцевими стрибками шукали хатами по прис. Пасічний. Награбили 4 ц. картоплі і вечером відійшли.

27.4.[19]47 р. [...] ком. Москальова. Всі були убрані в різних одностроях, удавали повстанців. Ходили селом, провокували населення, давали штафетки. Хотіли получитися з "Грабком" і з "Степовим". Успіхів не мали.

28.4.[19]47 р. Білоберезка: місцеві стрибки вкрали ніччю теля в Шарабуряка Степана. Другого дня закидували йому, що він теля віддав повстанцям.

29.4.[19]47 р. Тюдів: боївка [РО] МВД в числі 12 чол. під ком. л-та Кифоренка, шукала хатами на присілку Царина за повстанцями. Вечером робили засідку на переході через Черемош. Успіхів не мали.

Район Жаб'є:

2.4.[19]47 р. Голови: 12 стрибків з Жаб'я під ком. Цапліна ловили людей до лісових робіт. Зловлених 15 осіб відпровадили до Жаб'я, жадаючи від них товщів, горілки за звільнення від роботи.

10.4.[19]47 р. Стовпні: 12 стрибків з Жаб'я під ком. Мітька, спровокували Кабюк Катерину. Вона призналася, що до неї заходять есбісти. Стрибки її арештували і забрали до Жаб'я. По дорозі ограбили Шалафету Івана з Голов, забрали в нього корову і харч. продукти.

13.4.[19]47 р. Жаб'є-Ходак: внутр. війська в ч. 60 чол. робили перешуки лісів в Костричі. Тут наткнулись на РЕВ СБ, які відступили на верх. Др. "Заведія" і "Білогруд" відірвались від цілості і натрапили на другу групу більшовиків. Відстрілюючися, відійшли щасливо, вбивши стар. лейт., сержанта і одного бійця.

14.4.[19]47 р. Жаб'є: внутр. війська в ч. 30 чол. оперували присілками: Підкострича, Красник, Підкринта, Бистрець до 9.5.[19]47 р. Прохарчовувались між населенням. Причина операцій – вбиття лейт. і серж. Успіхів не мали.

14.4.[19]47 р. Зелене-Топільче: відділ погранзастави з Шибеного в ч. 20 чол. проводив тут операцію через 26 днів, від назначеної дати. Харчувались між населенням. Успіхів не мали.

14.4.[19]47 р. Волова: з гарнізону Криве Поле прибула група внутр. військ в ч. 22 чол. Пограбувавши картоплі і сіна вернули назад.

15.4.[19]47 р. Довгополе: 7 стрибків з Яблониці під ком. Скопюка Юрка грабили харчі. Другого дня вернули назад.

15.4.[19]47 р. Голови: 32 стрибки під ком. опер. працівника [РО] МВД Тіхонова, ловили людей до лісових робіт. Залапаних облавою 8 осіб відставлено до Жаб'я.

18.4.[19]47 р. Бережниця: група внутр. військ в ч. 10 чол. прибула в село. Тут грабували товщі і горілку, а добре впившись, стріляли між хатами та бились з собою.

23.4.[19]47 р. Кривополе: більшовики вивезли враз з родиною Спіндзяка Дмитра. Майно skonфісковано. Причина вивозу – син від довшого часу в тюрмі.

27.4.[19]47 р. Жаб'є: відділ погранзастави в ч. 10 чол. прибув ніччю на прис. Підпогар. По цілонічній засідці, награбувавши хатами харч. продуктів, вернули до Жаб'я.

Район Яблонів.

В місяці квітні більшовики значно посилили свої акції в цілому р-ні. Робили частіші випадки та рейдування по терені, більшими і меншими групами. Роблено в різних місцях та на переходах часті засідки, переважно ночами. Перед Великодніми святами більшовики розпустили по селах певну кількість провокативних груп, перебраних в різні однострої, які удавали повстанців. Групи ці ходили головно перед святами по хатах, переважно вечорами, казали собі давати паски і товщі, буцімто для укр. повстанців, які в лісі голодують.

1.4.[19]47 р. Люча: група внутр. військ в ч. 15 чол. прийшла з Березова Нижнього і заквартирувала в присілку Гришків. На другий день група відійшла в ліс, а звідти в невідомий напрям.

1.4.[19]47 р. Березів Вижний: група внутр. військ в ч. 12 чол. прийшла з Яблонова, заквартирувала в Негрича Миколи, а вечером відійшла до Бані-Березів.

1.4.[19]47 р. Баня-Березів: більшовики, що прибули з Б[ерезова] В[ижного], заарештували: Лазарович Антонія, Лазарович Петра, Лазарович Миколу і Симчич Івана. Арештованих забрали до Яблонова. Питали про постої повстанців. Другого дня випустили.

1.4.[19]47 р. [...]: група гарнізонників в числі 8 чол. і стрибок надійшла з Ослав через ліс до села. По селі грабували харч. продукти, а вечером вернули назад.

2.4.[19]47 р. Березів Нижній: на присілок Гора з Яблонова прийшло 4 більшовиків, зробили перешук в одного господаря, знайшли 50 кг збіжжя, яке забрали і вернули назад.

2.4.[19]47 р. Текуча: гарнізонники з с. Космач в ч. 8 чол. прийшли на присілок Гнилиця, переночували, а рано вернули назад до Космача.

2.4.[19]47 р. в Яблонівський р-н прибув спецвідділ в ч. 60 чол. З собою мали 10 собак. Відділ цей оперував по селах: Березів С[ередній], Березів Н[ижний], Баня-Березів і Текуча. Робили стислі перешуки господарств і лісів, шукали криївок. Ніччю робили засідки. Під час операції в Березові С[ередньому] знайшли криївку бунч. УПА – “Змія”, арештували його, його маму і господиню, в якій крився згаданий – Лазарович Розалію.

4.4.[19]47 р. в Бані-Березові заарештували: Перцович Розалію, Лазарович Василя і Симчич Григорія. Арештованих відставлено до Яблонова. По двох днях звільнено.

Цього самого дня в Березові В[ижному] знайшли криївку в госп. Урбанович Миколи. В криївці знайшли речі повстанця “Зірки”. Речі забрали, а господаря арештували і відставили до Яблонова. 8.4.[19]47 р. згаданий спецвідділ відійшов в напрямі Яблонова.

5.4.[19]47 р. Березів Нижний: з напрямку Яблонова прибуло біля 300 більшовиків – внутр. військ МВД і частина пограничників, під ком. полк. обл. МВД (прізвище невідоме). Вони проводили стислий перешук господарств і лісів. Багато арештували людей, закидуючи їм співпрацю з бандерівцями. По переслуханню вечером випускали.

Другого дня розділились на дві групи, одні пішли в напрямі Акрешори, другі на Березів Середній.

5.4.[19]47 р. Космач: з сторони Грегота в село зійшло 30 більшовиків.

6.4.[19]47 р. Акрешора: 30 більшовиків спецвідділу МВД робили перевірку господарств і лісів. При тому арештували: Симчич Василя (за те, що знайшли зшиток з рев. піснями), Кіценюк Івана і Керничук Анну за те, що знайшли писанки з тризубом, Бойчук Степана і Олену, і Мохнатчук Ярему за те, що коло їх хати знайшли набої до кріса, Козоглодюк Марію за те, що знайшли давні гроші з тризубом і Блащук Іванку за те, що знайшли в неї вибуховий матеріал – тол. Арештованих взяли з собою і відійшли в Теучу.

6.4.[19]47 р. Космач: з невідомого напрямку до села прибув відділ внутр. військ МВД в ч. 160 чол. Відділ цей розділвся на кільканадцять груп, які робили перешуки господарств і лісів. Вечорами робили засідки. Оперували до 11.4.[19]47 р. Успіхів не мали.

6.4.[19]47 р. Теуча: з Березова Нижнього прибуло 50 більшовиків внутр. військ МВД і того самого дня відійшли до Акрешори.

6.4.[19]47 р. Баня-Березів: до села прибуло 50 більшовиків внутр. військ МВД. Робили перешуки господарств. Без успіху вернули вечером в сторону Березова Сер.

6.4.[19]47 р. Березів Вишний: до села прибуло 27 більшовиків внутр. військ МВД, робили засідки попід ліс. На другий день прийшли до гром. Томич Василя, питали за повстанцем “Ільком” і шукали криївки. Не знайшовши нічого, зграбували деякі речі і вернули назад до Березова Сер.

9.4.[19]47 р. Акрешора: 20 гарнізонників з Яблонова робили перешуки ліса на присілку Котівка. В лісі натрапили на постій станичного “Вергуна”. Станичний втік. Їх провадив стрибок Кер-

ничук Петро. Після того, ця група зійшла в село і викинула хрест, що був на могилі полеглих повстанців. В селі арештували Габорак Олексу, якому закидали, що він поставив хрест на могилі, Багрійчук Юрка, Кіценюк Василя, Будурович Анну, яких обвинувачували за співпрацю з повстанцями. Арештованих били, щоб признались до вини і забрали їх з собою до Березова Сер.

10.4.[19]47 р. Текуча: з Яблонова прибуло 20 гарнізонників. Шукали криївок. Вечером на прис. Сухий Потік награбили харчів і відійшли в напрям Березова Ниж.

10.4.[19]47 р. Акрешора: з Космача прийшло 20 гарнізонників, заарештували Капуляк Михайла і відійшли в Космач. Арештований по дорозі втік.

12.4.[19]47 р. Текуча: 12 гарнізонників з Яблонова зробили засідку в Сухім Потоці. Успіхів не мали. Відійшли в невідомий напрям.

13.4.[19]47 р. Баня-Березів: з Яблонова надійшло 12 гарнізонників, робили перевірку господарств, шукали криївок. Без успіху вернули ввечері до Березова С[ереднього].

15.4.[19]47 р. Баня-Березів: з Березова Сер. прибуло 7 більшовиків, які награбили в населення харчів і відійшли назад.

16.4.[19]47 р. Текуча: з Космача прибуло 12 гарнізонників, нічю перевіряли хати, шукали повстанців. Рано вернули назад.

16.4.[19]47 р. Космач: відділ внутр. військ МВД в ч. 100 чол. зійшов з Грегота в село, а звідси перейшов в ліси Сікітури, Протірця і Ломи, де робили перешуки. 17.4.[19]47 р. цей відділ розділився на дві групи, одні пішли до Яблонова, а другі до Акрешори.

18.4.[19]47 р. Акрешора: зі сторони Космача прибуло 40 більшовиків, робили перевірку хатами і корчами, шукали криївок. Арештували Керничук Олену і відійшли до Яблонова.

18.4.[19]47 р. Березів Нижній: з напрямку Текучи прибув на прис. Поляна спецвідділ в ч. 80 чол. Ввечері відійшов в напрям Акрешор.

18.4.[19]47 р. Березів Вижний: з невідомого напрямку прибуло 70 більшовиків, з собою мали кухню і 8 псів. Заквартирували під лісом в Дрогомирецької Софії. На другий день поділились на групи, робили перешук ліса і господарств. Оперували до 21.4.[19]47 р. Опісля відійшли в напрям Березова Сер.

18.4.[19]47 р. Баня-Березів: до гром. Варвадюка Василя зайшло 6 стрибків зі станиці Березова Сер., під ком. Карп'яка. В stodолі цього господаря запали стрільця відділу УПА – "Щигла", який чистив кулемета. Залапаного відставлено до Яблонова.

21.4.[19]47 р. Лючки: група більшовиків в ч. 50 чол. (з Яремчанського і Яблонівського р-нів) робили перешуки господарств, при чому сильно грабували. Вечером ця група поділилась на дві частини, одні відійшли до Яремча, другі до Яблонова.

21.4. [19]47 р. Космач: 8 місцевих гарнізонників перевіряли господарства. Гром. Рибчук Юрі заявили, щоб його дівчина зголосилася на гарнізон, в противному разі зліквідують маєток.

21.4.[19]47 р. Лючки: з Яблонова приїхало автом 8 гарнізонників і 4 стрибки, робили хатами перешук. Успіхів не мали. Вернули до Яблонова.

22.4.[19]47 р. Люча: 12 гарнізонників з Яблонова робили перевірку лісу Саратов-Медвежа. Під час перевірки був вбитий станичний Яблонова "Сук" і два стрільці з сотні "Вихра".

22.4.[19]47 р. Текуча: 12 більшовиків з гарнізону с. Космач робили перевірку хат на присілку Сухий Потік, переночували і без успіху вернули на постій.

23.4.[19]47 р. Березів Вижний: боївка [РО] МВД в ч. 13 чол. під ком. л-та Цукоркіна прибула з Яблонова, обскочила хату станичного "Ганджі", не заставши там нікого, вернула до Березова Сер. Тут, коло хати Симчича Василя, більшовики стрінулися з трьома стрільцями УПА підвідділу "Кривоноса". По короткій перестрілці стрільці втекли. Більшовики зайшли до хати Симчича Василя і зграбувавши 50 кг муки, вернули назад.

24.4.[19]47 р. група більшовиків під ком. Цукоркіна арештувала в Березові Виж. батька "Ганджі", якого другого дня випустили. Ця група цього дня ограбила господарів: Перцович Юрка, Перцович Петра і Лазарович Дмитра.

24.4.[19]47 р. Акрешора-Віпчинка: 30 більшовиків з яблон[івського] гарнізону робили перевірку ліса і господарств. Арештували Рижук Миколу. Другого дня відійшли з арештованим до Яблонова.

24.4.[19]47 р. Люча: 9 більшовиків яблон[івського] гарнізону робили засідку при толоці Ласкунца. Коло полудня перейшли під Няджин і там рівно ж робили засідку. Вечером без успіху відійшли до Яблонова.

24.4.[19]47 р. Текуча: ніччю з ліса зійшла група більшовиків в ч. 30 чол., а повечерявши, вернули назад в ліс. На другий день ця група стрінула в Поляницях Семенишин Юрка, який крився. Його арештували і відійшли до Микуличина.

24.4.[19]47 р. Люча: 30 більшовиків з Яблонова робили цілоденну засідку в лісі Ропище. Вечером, без успіху, відійшли до Акрешор.

25.4.[19]47 р. Баня-Березів: з Березова Сер. прибуло в село 7 стрибків, вибили вікна в хаті гром. Варвадюка Василя і забрали все, що там було. Через кілька хвилин приїхало автом 7 МВД-истів, взяли стрибків і награбовані речі та разом відійшли в напрям Березова Середнього.

26.4.[19]47 р. Баня-Березів: з Березова С[ереднього] прийшло 7 стрибків, а вечером прибуло до них ще 12 більшовиків і разом робили через три дні попід ліс засідки. Крім того, ходили селом, грабували харч. продукти, а опісля відійшли до Березова Сер.

27.4.[19]47 р. Космач: 5 місцевих гарнізонників переходили тереном Клявзи і Підлисина та натрапили на постій кущового “Солідного”. Більшовики завважили шатро і почали стріляти. Квартируючі втекли. До рук більшовиків попало: 1 кріс, 1 ППШ і деякі звітні матеріали.

27.4.[19]47 р. Березів Нижний: 7 більшовиків з яблон[івського] гарнізону зробили вночі на цвинтарі засідку. Над ранком, не маючи успіху, відійшли в ліс.

27.4.[19]47 р. Текуча: 12 космацьких гарнізонників робили перевірку господарств. Коло полудня відійшли до Акрешори. Вечером вернули назад до Текучі. Тут заночували і ранком відійшли до Космача. Без успіху.

27.4.[19]47 р. Лючки: 5 яблон[івських] гарнізонників під ком. Васкул Миколи (партійний) провіряли хати і грабили харч. продукти. Вечером відійшли до Бані-Березова.

28.4.[19]47 р. Космач-Клявза: 10 місцевих гарнізонників через цілу ніч сиділи на засідці. Ранком вернули без успіху на постій.

29.4.[19]47 р. Баня-Березів: 7 стрибків станиці Березова Сер., перебраних в цивільний одяг, ходили селом і випитували про повстанців. Вечером вернулись на станицю.

30.4.[19]47 р. Космач: 12 місцевих гарнізонників пішли до прис. Дощаний, звітіля на Почосу, там зловили і заарештували дівчину Книшук Параску і забрали її на село. Третього дня випустили.

15. Більшовицькі втрати в людях і матеріялах:

Район Жаб'є:

13.4.[19]47 р. забитий один стар. лейтенант і один сержант.

Район Кути:

1.4.[19]47 р. забитий Букатка Василь – активний стрибок.

1.4.[19]47 р. -//- Букатка Іван – -//- -//-

1.4.[19]47 р. -//- Букатка Микола – -//- -//-

1.4.[19]47 р. -//- Володя (східняк) – більшов[ицький] про-

вокатор.

5.4.[19]47 р. -//- Чаланюк Юрко – активний стрибок.
Матеріяли: 1 кріс, 1 СВТ.

Район Косів:

6.4.[19]47 р. забитий 1 стрибок.

Район Яблонів:

4.4.[19]47 р. забитий II-ий секр. РК КП(б)У¹⁵⁰ Яблонів – Саренко.

4.4.[19]47 р. -//- нач. паспортного стола Сергієнко.

4.4.[19]47 р. -//- інспектор держстраху, б. стрибок, Скворонський.

10.4.[19]47 р. -//- участковий міліції Кузенко.

20.4.[19]47 р. забиті 2 більшовики яблон[івського] гарнізону.
Матеріяли: 4 автомати, 4 пістолети.

Б. НАШЕ СЕРЕДОВИЩЕ.

1. Постава мас у відношенні до ворога.

Населення в цілому надрайоні даліше так, як і попередньо, ставиться до більшовицької влади наскрізь ворожо в усіх випадках. Люди відмовляються підписувати позику та саботують на кожному кроці всякі зарядження більшовицької адміністрації.

В господарській ділянці населення сильно пригнічене і набирає через то більшої ненависті до ворога, через всякі намагання сколективізувати господарку.

В загальному ворог для 95% населення є тільки ворогом – катом.

2. Відношення мас до нашого руху.

З приходом весни, населення цілого надрайону, мимо тяжких матеріальних обставин, прихильно і з ризиком власного життя від ворога, зустріло появу наших підпільних кадрів і УПА. Наша пропаганда і боеві дії проти ворога, викликають в масах небувалий ентузіазм та є бальзамом на рани населення, завдані ворогом. Маса стрінули наш рух масовими передсвяточними дарунками для відділів УПА та поодиноких підпільників. Відношення мас до нашого руху характеризує хоч би один такий з багатьох фактів: одна бідна жінка в с. Текуча, яка вже цілковито не має харчових засобів, позичила в сусіди 5 кг муки на те тільки, щоб це тримати для угощування повстанців, на котрих нетерпеливо з весною очікувала. Повстанцям, які якимось ненарочно зайшли ще перед тим до її хати, заявила: “З моєї хати український повстанець не сміє піти голодний”. Таких фактів в цілому терені є багато.

¹⁵⁰ У тексті: ВКП(б) РО.

Населення в цілому надрайоні вимагає підпільної літератури, кличів, переходу та дій наших відділів.

3. Оцінка масами нашої і світової політ. ситуації, зокрема політичні чутки.

Говорять, що більшовики скупчують свої війська і окопуються на турецькому кордоні, сподіваються, що скоро буде війна.

Кажуть, що Італія є базою на Середземному морі у випадку нової війни.

Нарід пояснює собі сильні натиски зі сторони більшовицької адміністрації, в контингентах та грошевих позичках, як недалекий час розвалу СРСР.

Говорять, що було в газеті, що англійці і американці заміряють в найближчих днях відбутися 3-місячні маневри на терені Європи.

6.¹⁵¹ Господарський стан.

В місяці квітні ц. р. в цілому терені збільшилося число голодуючих родин, головно в р-ні Яблонівському, так що багато живляться кропивою.

Число мандруючих людей зі східних областей, Бесарабії та місцевих, які ходять, просячи хліба, з дня на день чим раз то більшає. В так критичних обставинах більшовики посилили серед населення грабунки останків харчевих засобів.

За звітний час погода для урожаю була досить сприятлива.

7. Акції УПА – осяги і втрати.

Район Косів:

6.4.[19]47 р. Прокурава: стрільці УПА забили одного активного стрибка.

12.4.[19]47 р. Снідавка: стрільці УПА зліквідували сексота Григорчука Палія Миколи.

Район Кути:

1.4.[19]47 р. Рожен Великий: підвідділ УПА під ком. чот. “Залізняка” вбив трьох дуже активних колишніх стрибків: Букатко Василь – літ 24, Букатко Іван – літ 18, Букатко Микола – літ 26.

Цього самого дня цей сам відділ заскочив в хаті в Великому Ріжні 2 більш[овицьких] провокаторів, які вдавали повстанців. Східняк Володя вбитий. Стрибок Чаланюк Юрко втік. З нашої сторони впав стрілець “Блискучий”.

5.4.[19]47 р. Ростокі: цей сам відділ УПА заскочив в хаті вищезгаданого Чаланюка Юрка, якого злапано живим. Здобуто СВТ. Його зліквідовано.

¹⁵¹ Так у тексті.

Район Яблонів:

4.4.[19]47 р. Березів Нижний: підвідділ УПА під ком. ройового “Хитрого” сотні “Білого” зробив засідку, на яку попало 5 більшовиків. У висліді бою був вбитий ІІ секр. РК КП(б)У¹⁵² Ябл[онівського] р-ну Саренко і 2 залапано, зглядно, здалися живими: нач. паспортного стола Сергієнко і стрибок – інспектор держстраху Сковровський (бувш. стриб.), оба працівники Ябл[онівського] р-ну. 2 більшовики втекли. Наших втрат не було. Здобуто: 2 ППШ, два пістолі.

18.4.[19]47 р. Люча: підвід. УПА під ком. “Хитрого” зловив у власному домі участ. міліції Кузенка. Здобуто автомат і наган.

20.4.[19]47 р. Люча-Лаз: підвід. УПА с. “Вихра” зробив засідку, на яку налізло 9 гарнізонників з с. Космач. Впало з більш[овицької] сторони 2 вбитих, 1 тяжко ранений. Всі інші втекли. В нас втрат не було.

9.¹⁵³ Наші втрати:

1.4.[19]47 р. впав стр. “Блискучий” з чоти “Залізняка”.

В р-ні Яблонівському арештовано за звітній час 30 легальних осіб, з того тільки 9 випущено, а один втік.

Постій, 10 травня 1947 р.

Героям Слава!

/Діоген/

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 135 - 145.

Оригінал. Машинопис.

Опубл.: Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том 2. – Книга 3 (1947 – 1957). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2011. – С. 63-77.

¹⁵² У тексті: РКП(б).

¹⁵³ Так у тексті.

№ 14
ЗВІТ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.10. ДО 30.12.1949 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ ПАЛИНЮКОМ-“НЕНАСИТЦЕМ”, “Х-12”

Травень 1951 р.

З В І Т
за час від 1.10. – 30.12.1949 р.

А. ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

І. Стан партії:

Персональний склад РК КП(б)У по всіх районах Косівського надрайону незмінний, такий же самий, як в попередньому звіті. Тільки в Косівському РК КП(б)У за звітний період звільнено з праці завідуючого [відділу] пропаганди і агітації Макарійчука.

Нижче подаю список членів і кандидатів партії з с. Микуличин Яремчанського району.

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	м. походження	примітка
1	гол. земвід.	Стефанюк Іван Фед.	укр.	400	Микуличин	з 1905 р.
2	агент упов.	Кузьмейчук Юра Фед.	-//-	600	-//-	з 1905 р.
3	зав. млина	Мироняк В. Юри	-//-	500	-//-	з 1910 р.
4		Мочерняк Петро Вас.	-//-		-//-	з 1890 р.
5	д[е]ж. станц.	Сочко	-//-	500	Закарпаття	має ППШ і піст.
6		Дедерчук Василь Ан.	-//-		Микуличин	з 1912 р.
7	гол. с/ради	Філяк Петро Фед.	-//-	500	-//-	з 1905 р.
8	секретар с/р	Терновська Стефа	пол.	400	-//-	з 1925 р.
9	обещик ліс.	Маджарин Василь Пр.	укр.	600	-//-	з 1922 р.

Всебічна характеристика: партія серед своїх членів веде сильний натиск на положення ідейно-політичного рівня, а головне серед комсомолу, котрий є її помічником. Для підвищення ідейно-політичного рівня в районах створювалися політшколи, а

по селах політгуртки, гуртки по вивченню короткого курсу історії ВКП(б) і т.д. До цих гурток зачисляють і неспілкову молодь. В програму вишколів входять: історія ССРСР, історія ВКП(б), конституція, біографії вождів, географія ССРСР та твори поодиноких російських класиків. В загальному большевицьку пропаганду поширюється на всіх ділянках суспільно-політичного життя. Учителів по школах зобов'язують молодь виховувати в комуністичному дусі. Сильний натиск посилено на шкільну дітвору, щоб вписувалися в піонери та в комсомол.

За ініціативою РК КП(б)У у Жаб'євському р-ні зорганізовано хати-читальні по сс. Криворівня, Красноіля, Голови, Перехресне, Полянки, Довгополе, Гринява, Яблуниця, Кривополе, Бистрець і Зелене. При цих хатах-читальнях є бібліотеки, які нараховують 300-500 книжок, а в сс. Криворівня і Красноіля є радіоприймачі.

Партія при допомозі пропаганди старається успішно закінчити плян четвертої сталінської п'ятирічки. Партактив при допомозі озброєних боївків МГБ реалізує свої пляни.

По сільрадах щотижня відбуваються сесії десятників, на яких все хтось є з району. Крім того, кожної неділі чи свята відбуваються з селянами різного рода збори та мітинги, на яких обговорюється різні сільськогосподарські справи, ведеться сильний натиск на вчасне виконання держподатків, різних поставок, гужтрудів і т.п. Серед робітників ведеться сильна пропаганда за вчасне виконання встановлених норм і тим самим п'ятирічки. Майже немає зборів чи мітингів, щоб представники партії не кидались з брутальною лайкою на український революційно-визвольний рух, або на поодиноких повстанців. Н[а]пр[иклад], в с. Снідавка Косівського р-ну голова с/ради Грималюк Василь Тимофійович говорив, що "хто буде допомагати бандитам, того чекає кара смерті" та щоб "не слухали і не вірили в те, що шепчуть про Самостійну Україну з корчів".

Таким способом партія старається хоч частинно збудити ненависть серед населення до нашого руху і тим самим зробити між нами і населенням прірву. Не досягнувши своєї цілі партія береться за інший метод – цим разом вже при допомозі органів МГБ і терору.

Серед учителів ведеться сильна антирелігійна пропаганда. Заборонено їм ходити до церкви та рівночасно зобов'язано вести антирелігійну пропаганду в школі і поза нею. Така сама пропаганда ведеться серед комсомольців і неспілкової молоді. Їм навіть забороняють танцювати західноєвропейські танці як: бостон, фокстрот, танго і т.п., бо це означає "схилитися перед культурою Заходу".

Для поширення большевицької пропаганди партія використовує і церкву. Священиків зобов'язується говорити проповіді на честь Сталіна та вихваляти радвладу, як також вести серед людей пропаганду про “захист миру”.

Нижче подаю ряд прикладів партійної діяльності на даному терені:

2.10.1949 р. Косів – в церкві відбулося Богослужіння, на якому населення довідалося від священика, що сьогоднішній день святкується як “день миру”. Священик Ткачук у церквах сс. Город і Монастирське Косівського р-ну читав “Звернення московського митрополита до всіх віруючих Советського Союзу”. У “Зверненні” митрополит московський і всієї Руси просить православних християн, щоб молили Бога [пр]о мир у всьому світі, бо правлячі кола капіталістичних країн, головно США і Англії, хочуть розпалити нову світову війну, а СССР і країни “нової демократії” війни не хочуть, а хочуть миру.

Після цього населення говорило, що большевикам уже приходить дуже круто, коли вже просять Бога [пр]о мир.

По всіх селах Кутського р-ну 2.10.1949 р. відбулися збори, присвячені справі миру. На зборах в кожному селі був представник з району, який виступив з промовою. Він говорив, що війна [між] СССР і західними державами неминуча, але СССР війни не боїться, він розгромив Німеччину і розгромить ще Америку і Англію. СССР має союзників, які мають в два рази більше населення, як західні держави. Дуже виступав і критикував Північно-Атлантичний Пакт, та говорив про безробіття і нужденне життя робітників на Заході. Закликав населення, щоби в разі війни було спокійне.

[...]1949 р. в с. Рожан Великий Кутського р-ну відбулися збори, на яких виступав з промовою Зубрич. Спочатку він говорив про мир, а в кінці казав, щоби всі здавали наложені контингенти та держподатки. Хто з людей не має звідки здавати контингенту і податків, то хай пишеться на виїзд в Херсонську область, а там не буде здавати жодних держпоставок три роки.

2.10.1949 р. в с. Білоберезка Кутського району прибув начальник [РО] МГБ капітан Приходько, який скликав збори та говорив, щоби населення приготувалося гідно зустріти 10-річчя возз'єднання України. Свято це має відбутися 30.10.1949 р. Щоб до цього дня всі люди сплатили держподатки, здали масло, яйця, м'ясо, вовну і інше, щоби ні один не був задовжений перед державою, щоби “з чистою совістю зустріти цей великий історичний празник”. Він говорив про могутність ЧА, про її силу та витривалість, що

немає в світі такої країни, щоб могла зломити силу ЧА. Він сказав: “Тому нехай ніхто не слухає підшептів українсько-німецьких бандитів, котрі тепер стали холуями англо-американських імперіялістів і бродять в крові своїх братів та заводять в оман мирне населення. Не давайтеся обманювати, не слухайте їх підшептів, подавайте нам шкідників радвлдади, знищуйте рештки банди зрадників свого народу. Бандити-головорізи пускають пропаганду, що війна от-от буде. Це неправда. Війни не буде, бо весь народ війни не хоче, лише мала групка американських капіталістів старається застрашити СССР атомною бомбою. Ми також маємо атомну бомбу і тому капіталісти дуже тим затривожилися. Ми випробовували свою атомну бомбу, а американці кричали, що ми хочемо напасти на Америку. Ми не збираємося на нікого нападати, але і сидіти з руками зжогеними не будемо. Ми війни не боїмося, бо маємо за собою країни “нової демократії” і Китай, на сторону котрого вже перейшло [...] мільйонів китайців. Мати такого союзника, то хіба кого можна боятися. За нами всі робочі всього світу. Тому краще відкиньте всі балачки та обманства та всіма силами беріться до відбудови нашої країни”.

Опісля закликав населення, щоб добровільно вносили заяви на переселення в Одеську, Миколаївську і Херсонську обл.

Присутніх на зборах було 47 чол.

9.10.1949 р. в Косові в райклубі відбулась лекція на тему про міжнародне положення, яку читав лектор обкому [КП(б)У] Михеев. В лекції говорилось про те, що СССР відкрив секрет атомної енергії. Лекцію читав у рос. мові.

10.10.1949 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну в приміщенні с/ради відбулись збори, на яких виступав з промовою секретар партії Гаврилов. Він говорив про міжнародне становище, а в кінці сказав, що США зірвали всі договори з СССР і тепер готують нову світову війну проти СССР. На мітингу було присутніх около 50 чол.

16.10.1949 р. в с. Рожан Малий Кутського р-ну відбулись збори, на яких виступав з промовою Лукань з уповмінзагу. Він говорив про підготовку до 10-річчя возз'єднання українських земель, а в кінці про виконання всіх держподатків і переселення в східні області України.

22.10.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбулись збори у справі свята 32-роковин жовтневої революції. Зборами провадив фінагент Кіщук М. На зборах були тільки самі десятники. Другої днини такі самі збори відбулись з населенням, на яких було присутніх 175 чол.

23.10.1949 р. в с. Рожен Великий Кутського р-ну голова с/ради зробив коло церкви збори, на яких сказав, що як від тепер пропаде з села яка особа, то вивезуть з села 15 родин, якщо пропаде який службовець, то вивезуть 30 родин. Він просив, щоб про це населення говорило повстанцям.

30.10.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбулися збори, присвячені 10 роковинам возз'єднання України. З промовою виступив голова с/ради, а з короткими привітаннями виступали Коземчук Микола Іванович, Тонюк Дмитро Федорович, Мартищук Іван Миколайович та учень Тонюк Микола Григорович. Збори відбулися на площі коло клубу.

30.10.1949 р. в Косові на стадіоні відбувся мітинг, присвячений 10 роковинам возз'єднання України. На мітингу людей було мало через несприятливу погоду. З привітальними промовами виступали працівники різних установ Косова.

[...]1949 р. в с. Город Косівського р-ну у приміщенні клубу відбувся мітинг, присвячений 10-річчю возз'єднання України. Директор школи Савицький прочитав з газети статтю про 10-річчя возз'єднання України, а потім учні відспівали кілька пісень: про Сталіна, про ЧА, "Ой видно село", продекламовано 5 віршів: "Дівчина з Буковини", "Перемога" і інші. Присутніх було 7 мужчин і 40 дітей.

В с. Соколівка Косівського р-ну будується клуб, будову якого почато ще з початком 1947 р. Протягом цього часу будова йшла мляво тому, що не вистачало будівельного матеріалу і не було грошей, щоб заплатити робітникам. Наприкінці 1949 р. клуб майже був наполовину недокінчений. Були вставлені стіни та ще не докінчено даху. Помимо того, що ще багато часу і роботи потрібно до закінчення клубу, РК КП(б)У постановив відкрити клуб до свята 10-річчя возз'єднання України, тобто до 30.10.1949 р. Напередодні свята почалась поспішна підготовка. Нашвидко покладено провізоричну підлогу, входи і діри для вікон частинно позабивали дошками, а частинно позакладувано старими вікнами і дверями, котрі тимчасово позичили у людей. І так підготовлено клуб до свята.

30.10.1949 р. в с. Соколівка з Косова приїхав двома автомашинами партактив у числі 20 чол. Він привіз зі собою духову оркестру, яка складалася з 7 чол. Почалась остаточна підготовка до відсвяткування. Населення до клубу зганяли силою. Коли вже зігнано около 150 чол., під звуки оркестри відкрито свято. Першим виступив депутат верховної ради УССР Кіщук, який говорив про "цире" піклування радвлдади народними масами,

змальовував, з якої темряви і неспросвітності вивела радвлада український народ, а головне населення західних областей України, в яку то пропасть їх було загнано за попередніх окупацій. Він сказав: “Ніде ні в одній державі влада не дбає так про культурне життя народніх мас, як в СССР, під мудрим керівництвом нашого вчителя, батька і друга, вождя Радянського Союзу т. Сталіна. Коли прогриміли останні гуркоти гарматних пострілів, коли втихла друга світова війна, уряд СССР приступив до відбудови держави, до відбудови міст і сіл, які були знищені у війні. По селах і містах масово відбудовуються школи, клуби, хати-читальні і інші приміщення для культурного розвитку громадян. За панської Польщі чи Німеччини ніде по селах не було побудовано шкіл, клубів і т.п., а як і були, то простий нарід не користувався ними. Їм було заборонено”.

Опісля виступив з промовою завідуючий наросвіти Цепкало та І-ий секретар [РК] КП(б)У Дерев'яноко. Всі вони говорили про давно відомі нам фрази про “радісне, культурне, щасливе і заможне” життя в СССР.

Свято закінчено танцями, до яких гумор і охоту підкріплено горілкою. П'яний актив відтанцювавши кілька танців, забрав оркестр і поїхав у Косів.

Косів – майже від половини жовтня ведеться підготовка до жовтневих свят. Робітники одержали побільшену норму праці, почалось говорити багато про стахановщину, стахановську вахту і т.п., щоб як кажуть, гідно зустріти 32-роковину жовтня. Керівники різних установ взяли на себе зобов'язання скінчити якусь роботу до “празника”. Сніг, який упав з початком листопада, розвіяв плани партії щодо відсвяткування свят. Голова міськради Ільницький обіцяв, що до “свят” закінчить відбудову кіно. Та його обіцянки не сповнились. Так само не додержав свого слова, даного перед партією, голова артілі ім. Шевченка Бабюк. Він обіцяв скінчити ремонт залі на будівництві нового артілю. Обіцянки залишились обіцянками. Не допоміг ні тиск на робітників, ні обіцянки на підвищення зарплати.

Як звичайно до “свят” зрубано в лісі тисячі ялинок і ними прикрашено місто. (А як хто з цивільних людей зрубає одну яличку, того карають і до 1.000 крб. грошевої карі).

4.11.1949 р. в с. Білоберезка Кутського р-ну прибув партактив у числі 13 чол. під командою 2-го секретаря РК КП(б)У Сідорова. Він скликав збори, на яких говорив про політичне становище, про свято жовтневої революції та в кінці закликав населення, щоб викінчували здавати всі залеглості державі та приступати

до відроблення гужтуду, бо держава тепер потребує найбільше лісу для відбудови міст і сіл.

6.11.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбулися збори, якими провадив голова с/ради Григорчук. Збори присвячені антирелігійній кампанії. Він [...] людей, щоб не вчили своїх дітей говорити “Слава Ісусу Христу” та щоб не посилали своїх дітей до церкви. Хто не буде виконувати цього наказу, тих батьків будеться карати судом. Присутніх було 85 чол.

6.11. Косів – помимо того, що була неділя, деякі установи, як артілі ім. Шевченка (голова Бабюк), щоб за час жовтневих свят не знизити пляну виробництва, працювали цілий день.

Вечером у райклубі відбулися збори тільки за запрошенням, присвячені 32-роковинам жовтня. Райклуб був обгороджений кордоном війська з місцевого гарнізону, а по близьких дорогах ходили воєнні патрулі.

На зборах виступав завідуючий пропаганди і агітації [РК КП(б)У] Макарійчук, який говорив про великі досягнення у промисловості і сільському господарстві по цілому ССРСР і Косівському районі. Після зборів для учасників був даний концерт, на якому виступав хор артілі “Гуцульщина”, учні СШ, учні Косівського училища прикладних мистецтв (художня школа), діти дитбудинків №1 і №2.

7.11. Косів – на площі коло клубу відбувся масовий мітинг, присвячений 32-роковинам жовтня. Працівники різних установ ішли на мітинг організованим порядком. Довкола площі ходили воєнні патрулі. Мітинг відкрив депутат верховної ради УССРСР Кіщук, який привітав людей від Косівського РВК. Далі з привітаннями виступили Головка – від РК КП(б)У, Ільницький – від міськради, Мамчук – від РК ЛКСМУ, Хомин – від інтелігенції і багато інших.

По полудні по всіх установах і підприємствах відбулося саме “головне празникування”. З кожного працівника стягнуто від 15-40 крб. Крім цього, кожна установа з т.зв. культфонда, закупила для “культурних” потреб горілку, пиво, папіроси і ін. Самозрозуміло, що ця частина свята після п'ятики, була дуже культурною. Всюди валялись п'яні. Тут, то там виникали бійки з вульгарною лайкою і т.д. Та[нці] з музикою відбувались по всіх установах до пізньої ночі.

Особливо відзначились в цьому російські колонізатори, які приїхали з Росії нам показати найбільшу в світі “культуру”. Вони перевищили у своїй культурі місцевих яничарів-бандитів, які також своєю культурою не залишилися позаду. Ще в глуху ніч мож було бачити в місті групу п'яних російських жінок, які спотикаючись, ішли і співали соромітські російські пісні.

Всюди по вулицях цілу ніч ходили воєнні патрулі, а в установах д[е]журували, додатньо до нічних сторожів, ще деякі робітники, а також пожежна охорона д[е]журила всі три дні, з цілим своїм трьохзмінним складом.

Деякі установи, які “не встигли закінчити свят”, кінчили другого дня (8.11.) з тим самим “успіхом”, що й попередньо.

11.11.1949 р. в м. Косів у клубі відбулися танці. На перерві між танцями виступив голова клубу Боровський, який сказав: “По приказу РК КП(б)У від 1 грудня 1949 р. на забавах невільно було танцювати закордонних танців, як: фокстрот, бостон, танго і ін. Можна буде танцювати тільки народні танці, як: полька, козак, гопак, чардаш, сербіяночка, яблучко і ін. Ми не можемо схилитися в цьому випадку перед західною культурою”.

18.11.1949 р. в с. Білоберезка Кутського р-ну прибув партактив з нотарем Деркачем. Він приказав скликати населення на збори і прочитав людям доповідь Маленкова, яку він виголосив у Москві 6.11.1949 р.

Косів – у всіх гуртках художньої самодіяльності вивчають новий гімн УССР, який будуть співати від Нового року.

В усіх установах Косова відбуваються збори, присвячені дню народин Сталіна. Активісти беруть на себе нові виробничі завдання. Робітники на це не звертають жодної уваги, а працюють нормально, як працювали до цього часу.

4.12.1949 р. в с. Білоберезка Кутського р-ну прибув зі своєю групою начальник [РО] МВД Ковбаса, який приказав скликати людей на збори. Збори були присвячені дню сталінської конституції. На кінці промови Ковбаса сказав, що незабаром сталінська конституція стане конституцією цілого світу. При кінці виступав проти нашого руху та закликав населення, щоб добровільно переселювались на Херсонщину. Присутніх було около 50 чол.

Подібні мітинги відбувались в кожному селі.

18.12.1949 р. Косів – по відправі у церкві священик повідомив людей, що 21 грудня буде урочиста відправа за здоров'я Сталіна, з нагоди його 70-річчя.

18.12.1949 р. Косів – вечером у домі піонерів відбувся семінар учителів Косівського р-ну. Завідуючий наросвіти Цепкало виступав сильно проти релігії і сказав, що якщо який-небудь учитель піде до церкви, то його звільнять з роботи. “У конституції пише про свободу релігії – говорив він, але ви вчителі мусите виховувати дітей у комуністичному дусі, отже не смійте ходити до церкви”. Потім він перечитав телеграму до Сталіна від китайського комуністичного уряду, з нагоди його уродин. При словах:

“... живи нам Сталіне ще 10 тисяч років” на залі вибух сміх, через що дуже всердився Цепкало.

21.12.1949 р. Косів – вечером в райклубі відбулись т.зв. урочисті збори, присвячені 70-річчю Сталіна. Народу було досить багато, переважно молодь. На зборах виступав з доповіддю 2-ий секретар партії Головка. Доповідь була в руській мові, яка тривала майже годину. Пізніше депутат верховної ради УССР Кіщук дав пропозицію післати привітальну телеграму до Сталіна, якої текст прочитав 3-ий секретар партії Самойлов. Після цього відбувся концерт, в якому брали участь майже всі гуртки художньої самодіяльності м. Косова.

Ранком цього дня відбулась у церкві “урочиста” відправа за Сталіна. Ще зранку били в дзвони. На відправу з місцевого населення ніхто не пішов.

22.12.1949 р. Косів – у райклубі відбулися жіночі збори, якими провадила жінорг РК КП(б)У Орлова. У своєму виступі зверталась до жінок, щоб жінки активно виступали на “захист миру”. На зборах місцевих жінок було дуже мало.

Примітка: не подано по черзі два факти, тому їх подаю в кінці.

23.10.1949 р. в Яблунові у приміщенні клубу відбулися збори учителів, якими провадив секретар партії Лейба. В своїй доповіді він говорив про підготовку до 10-річчя возз’єднання України та зарядив:

1. По всіх школах скласти плян проведеної роботи. Дати учителям доклади, які повинні прочитати дітям та населенню.

2. Організувати молодь і зробити в Яблунові похід, щоб урочисто відсвяткувати цей день.

3. Щоб у кожному селі працювали члени комісії та читали селянам конституцію.

4. Підготувитись до 32-роковини жовтня, щоб бачили селяни, що радянські учителі уміють провести роботу і не бояться банди, червоний прапор весело мав майоріти на кожній радянській школі.

5. У цей великий день діти мають бути в червоних галстуках і з червоними прапорцями в руках.

Також виступав зав. РВК Килимник, який сказав, щоб організувати в школах піонерів і до цієї роботи прикріпити тих учителів, що бояться бандитів.

Учителям наказано виписати лозунг “Возз’єднання східних і західних земель в єдину соборну державу”.

8.12.1949 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну відбувся мітинг, яким провадив майор з воєнкомату. Він виступав з доповід-

дю про міжнародне становище, а в кінці сказав, що США готує проти ССРСР третю світову війну. Він закликав населення організуватися, бо скоро треба буде йти воювати.

Л К С М У:

Яремчанський р-н

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	рік нар.	нац.	освіта	зарпл	м. поход.	примітка
1	дир. школи	Ліщук Варвара	1924	укр.	сер.	900	сх. обл.	
2	вчитель	Данилченко Фрося	1926	-//-	-//-	800	-//-	
3	фельчер	Ломинога Галя	1926	-//-	7 кл.	300	-//-	
4	секр. комс.	Юркевич Михайло	1926	-//-	6 кл.	600	Микуличин	має ППШ і пістоль
5	комс.	Віньськовський Б.	1928	-//-	7 кл.	350	Микуличин	озброєн.
6	-//-	Мельничук Богдан	1928	-//-	7 кл.	350	Микуличин	
7	-//-	Глошко Михайло	1933	-//-	5 кл.		-//-	
8	-//-	Андрійків Петро	1924	-//-	6 кл.		-//-	
9	-//-	Романюк Василь	1924	-//-	4 кл.		-	
10	-//-	Тимошевська Марія	1923	-//-	6 кл.		-//-	
11	-//-	Німчук Катерина	1930	-//-	7 кл.		-//-	
12	секр. НСШ	Гундяк Василина	1934	-//-	7 кл.		-//-	

Всебічна характеристика: у звітньому часі комсомольські організації майже не зростали. Спеціальну увагу партія звернула на підвищення ідейно-політичного рівня комсомольців та всіма силами намагається залучити їх до активної участі в організуванні колгоспів. Однак місцеві комсомольці проявляють дуже малу активність. Різні політгуртки не відвідують, навіть уникають комсомольських зборів. По селах відбуваються комсомольські збори тільки тоді, коли їх силою зженуть. Зате частіше відбуваються збори в райцентрах та селах, близьких від райосередків.

18.11.1949 р. Косів – у приміщенні ЛКСМУ відбувся семінар секретарів первинних комсомольських організацій. Першим виступив 2-ий секретар райпарткому Головка, який зробив

короткий доклад про виступ Маленкова. Друга виступила Донцова Дора, яка розказала секретарям, в який спосіб звітувати про працю до району. Опісля виступив Пилип'юк Володимир, 2-ий секретар райкому комсомолу, який прилюдно визнав, що первинні комсомольські організації по селах працюють вкрай незадовільно. Зовсім не працюють політгуртки. В кінці запропонував секретарям первинних комсомольських організацій, щоб ці звернулись до голів і секретарів с/рад по допомозі, щоб вони допомогли хоч частинно воскресити деякі політгуртки та щоб секретарі комсомолу самі взялися до праці.

В кінці виступив 1-ий секретар райкому комсомолу Мамчук, який також визнав недоліки праці комсомольських організацій і політгурток. Він доручив секретарям комсомольських організацій до 1 квітня 1950 р. завести підшивки на газети. Присутніх було 26 чол.

29.11.1949 р. Косів – райком комсомолу визвав усіх комсомольців і учителів до райклубу на районні збори.

З доповіддю про виконання рішень 4-ої райконференції виступив 1-ий секретар Мамчук, який сказав, що 4-та районна конференція, що відбулася 4.12.1948 р., винесла ряд завдань до покращення роботи комсомолу. Підраховуючи виконання тих рішень, мусів визнати, що вони мало реалізувалися, головно [...] працювали політгуртки сс. Бабин, Соколівка, Черганівка і другі. При цім назвав кілька сіл, які солідніше взялися до праці, а саме: Вербовець, Старий Косів, Косів, Город, Річка. Закликав комсомольців укріплювати та зміцнювати роботу комсомольських організацій, бо вони являються новими будівниками комунізму.

Після доповіді виступили секретарі комсомольських організацій: з РВК – Хом'як, СШ – Паланейко, з с. Річка – Мартищук, з артілі ім. Шевченка – Фаерштайн та другі, які коротко розповіли про діяльність комсомольських організацій. Опісля виступив 2-ий секретар партії Головка, який зробив аналіз з виступів секретарів комсомолу.

Опісля виступив секретар райкому комсомолу та вручив 7 штук почесних грамот, виданих з обласного ЛКСМУ. Грамоти одержали: Хом'як, Вакалюк П.І., Копчук М. Льва та інші, які беруть активну участь у поборюванні нашого руху.

На закінчення виступив 2-ий секретар райкому комсомолу Пиптюк, прочитав складену резолюцію, де прийнято ряд зобов'язань для покращення роботи комсомольських організацій. Присутніх було 250 чол.

5.12.1949 р. Косів – у райклубі відбувся т.зв. вечір радянської молоді, організований райкомом комсомолу. З доповіддю ви-

ступив завідуючий пропаганди і агітації. Потім хор артилі ім. Шевченка відспівав кілька пісень. На закінчення виступив перший секретар райкому комсомолу Мамчук із запитом, чого молодь хоче танців чи кіна. Тоді всі приїзжі зажадали танців, а місцеві – кіна (бо тоді був піст). Бажання перших було виконане. Місцева молодь демонстративно залишила райклуб.

10.12.1949 р. с. Город Косівського р-ну – секретаря комсомольської організації визвали до райкому комсомолу і дали наказ зробити цього вечора збори молоді, де мав прочитати лист молоді ССРСР, який написали до Сталіна і вечером в 10-ій год. мав подзвонити їм про виконання.

Секретар комсомольської організації скликав 6 чол. і прочитав листа, в якому говориться: “Ми молодь Радянського Союзу вітаємо Вас з 70-річчям життя. Ми вдячні, що ви нас виховуєте в душі комунізму. Капіталізм хоче порушити мир. За справу миру, ми готові йти в будь-які бої”.

Піонери:

В характеристиці партії згадувалось про натиск партії на учителів по організації піонерів. В деяких районах учителі з великою енергією взялися до організації піонерів по школах. Н[а]-пр[иклад], в Кутському р-ні учительство, незважаючи на остерігаючі листи зі сторони ОУН, провели сильну роботу по організуванні піонерів. Майже в кожному селі р-ну примусово втягнуто до піонерів від 25-60 учнів.

У селах Жаб'євського р-ну, де доступ підпільникам є тяжчий, по деяких школах учителі організували піонерські загони. Організування піонерів відбулося в той спосіб: спочатку учителі вихвалювали піонерів, що їм краще вчитися, що влада буде допомагати їм в науці. А коли це не допомогло, учителі записували дітей в піонери проти їх волі. Бували випадки, що діти не вписувались до піонерів, заявляючи, що їм родичі не дозволяють. Тоді таких батьків кликали до школи, а опісля на МГБ, де їм закидувано антидержавну діяльність та співпрацю з нашим [рухом].

Коли дітей запишуть насилу, діти не хочуть брати галстуків, не ідуть на сходи, дуже встидаються признатись, що вони є піонерами. Зараз піонерські загони є в таких селах: в райцентрі Жаб'є, в с. Кривополе.

В деяких селах Косівського р-ну учителі натрапляють на сильний спротив дітей у організуванні піонерів. Напр[иклад], в с. Соколівка учителі під натиском партії часто роз'яснювали дітям про піонерів. Вони пробували деяких дітей формально записати до піонерів, заявляючи, що всі мусять бути піонерами. Діти

почали плакати і казати, що коли їх запишуть в піонери, то вони перестануть до школи ходити.

Одного разу учителі заявили дітям, що вони вже всі записані в піонери. Другого дня діти масово не пішли до школи. Батьки пішли до школи питати учителів, що вони роблять з дітьми, що діти не хочуть іти до школи. Тоді учителі пояснювали батькам, що вони хочуть записати дітей в піонери, щоб вони стали “кращими синами народу”.

Таким способом у районі вже створено піонерські загони в сс. Брустури – 52 учні, Вербоivecь – 16, Черганівка – 2, Рожнів – 124 і жовтеньят 24.

Відношення учителів щодо організації піонерів у більшості пасивне, але під натиском мусять виконувати диктатуру партії, боячись утратити той мізерний заробіток.

Поліція:

Поліційні органи, щоб знищити наш революційно-визвольний рух, ведуть боротьбу в терені двома способами, а то: при помочі зовнішньої агентури та чекістсько-військовими операціями. Щоб залякати населення і примусити до донощицтва, відбуваються часті арешти, побої, переслідування поодиноких господарів і т. п. Слабші характером при залякуванні згоджуються на співпрацю з органами МГБ. Такі агенти дістають завдання за нашим [...], де копають криївки, на яким присілку заготовляють харчі, хто допомагає їм матеріально і т.д. На найменший донос, що с/о бачать як переходили повстанці, зараз там з’являється оперативна група, перевіряє переліски, роблять нічню засідки на переходах та підозрілих хатах.

Бувало і так, що дуже часто люди бачили, як оперативна група відійшла в райцентр, а вечером, обійшовши лісом, вони вже знову були в селі.

Часто оперативна група не показувалась нікому на очі, а сиділа конспіративно в лісі на засідці.

На найменшу нашу акцію зараз була реакція. В село приходило кілька оперативних груп і починались прочіски лісів та засідки рівночасно на кількох присілках.

З першим снігом поліційні органи ще більше посилили свої акції. Кожна оперативна група зі собакою перетинали головні дороги в лісах, ходили попід ліс, шукаючи слідів по свіжому снігу, або робили труси хатами, сподіваючись, що сніг міг запасти повстанців у селі і вони повинні бути [...] хатами.

При кінці звітного часу відбулось кілька великих облав.

Облави:

29.9.1949 р. в напрямку Яблунів прийшло около 200 чол., що з с. Березова Середнього Яблунівського р-ну, а 27 зі Слободи [Рунгурської] Печеніжинського р-ну. Деяка частина большевиків пішла на горби на застави, а решта пішли розстрільною селом в ліс Княжів та Лісок. В той час два низькі грубі офіцери їздили таксівою гостинцем в напрям Лючі. Часто ставали і дивилися в далековид на горби. Одна частина в числі 75 чол. перейшли лісом через Лючу під гору Рокита, а звідти вертались на Баню-Березів та Березів Вижний у напрям Яблунова. Друга група подалась лісами в напрямі Ключева (Золотий)¹⁵⁴. Під кожною колодою чи виверненою деревиною шукали штиками бункерів. Після перешуків подались на Ключів.

Причиною облави було те, що органи СБ забрали з с. Березова Середнього Сулятицького Василя.

26.10.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 20 чол. під ком. Карагалова, які зробили прочіску ліса Кер[ничний], шукаючи границею Соколівка-Шешори, вийшли на прис. Глигул. Вечером відійшли в невідомий напрям.

13.11.1949 р. в с. Бистрець Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 50 чол. під ком. Завгороднього і Грибова, які зробили облаву на ліси попід полонини в с. Бистрець-Дземброня. Облави проводили протягом трьох днів.

20.11.1949 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну на присілок Левущик виїхало вузькаторівкою около 60 большевиків, які розділившись на три групи, подались в ліс Гонтарки і Чемериця.

Причина облави була та, що нібито зловлено запільницю "Ірку" з Ворохти, яка водила большевиків на ті місця, де стрічалась з повстанцями.

25.11.1949 р. в с. Шешори Косівського р-ну невідома група большевиків зробила облаву на ліс Коровяк. Вечером відійшли невідомо куди.

28.11.1949 р. в с. Бистрець Жаб'євського р-ну з напрямку Ворохти прибула група большевиків у ч. 56 чол. під ком. ст. л-та Завгороднього і ст. л-та Грибова та зробила облаву на ліси полонини Гаджина. Тут стрінули повстанців, які несли бочку молока на зимовий постій. Большевики відкрили вогонь по повстанцях, внаслідок чого став легко ранений д. "Смішний". Повстанці втекли, залишаючи в лісі бочку молока. Большевики, знайшовши

¹⁵⁴ Так у тексті. Насправді Золотий – це кут с. Рунгури Печеніжинського (тепер Коломийського) р-ну.

бочку зорієнтувалися, що десь недалеко має бути зимовий постій. Другого дня вони перевели ґрунтовний перешук поближких лісів. Дня 30.11. знайшли зимовий постій д. “Сагайдачно-го”. В той час на постю був ранений д. “Смішний” і три жінки-запільниці. Большевики відкрили по постюєві вогонь, внаслідок чого д. “Смішний”, втікаючи з постю, став тяжко ранений, розірвав себе гранатою, а жінка “Високого” у віддалі 500 м від постю стала забита. Решта запільників повтікали. Трупів на другий день звезли в РО Жаб’є. Большевики робили перешуки ще протягом трьох днів.

29.11.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибуло дві автомашины військ в ч. 70 чол. з 5-ма псами під ком. Галія. Ранком перевели прочіску лісу Черлений. Прочіску переводили протягом цілого дня. Вечером зайшли на прис. Липний і тут заквартирували у кількох хатах.

Другого дня ранком (30.11.) з прис. Липний, перевіряючи ліси і потоки, зайшли на прис. Плоский. Тут розділились на 2 групи. Одна група в числі 33 чол. пішли, провіряючи ліси і потоки присілка Черлений і Віпчинка. Друга група в числі 37 чол. і 4 пси, під ком. Галія залишились оперувати на прис. Плоский. Провіряючи ліси даного присілка, большевики підійшли на 10 м до зимової криївки повстанців, яка була в густім чагарнику. Чотири повстанці щасливо відступили. Большевики убрання і книжки забрали, а харчі пілляли нафтою і запалили. Після цього почались сильні труси хатами, а ніччю часті засідки.

13.12.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибула група большевиків в ч. 11 чол. і 1 пес, під ком. Галія. Вони перевели труси хатами на прис. Мокрий, а другого дня пішли в ліс Керничний. Тут стрінули вони Ключука Петра і Ключука Івана, які заготовляли для себе дрова. Галій їх заарештував, закидуючи їм, що вони знають, де знаходяться бункери повстанців і що вони несуть повстанцям розвідку. Арештованих вивели зі собою по цілім лісі. Звідси пішли на прис. Погар, де проводили труси хатами. Людям говорили, що вищезгаданих господарів половили в лісі, які несли бандерівцям їсти і вони признались, хто ще має зв’язки з повстанцями. Так само говорили і на прис. Глигул. Вечером Галій арештованих звільнив, заявляючи, щоб завтра прийшли в с/раду, де він спише акт за крадування державного лісу та віддасть їх під суд.

Вечером большевики ходили підслухуючи погід хати. Опісля зайшли до с/ради і там заночували.

Другого дня вищезгадані господарі прийшли до с/ради, де голова с/ради і Галій за кару присудили їм втяти в с. Шикмани Жаб'євського р-ну 200 кбм деревини.

Протягом 4-ох днів Галій кликав на переслухання людей та визначував гужтуди. При цьому старався ангажувати людей до агентурної роботи, обіцяючи, що звільнить від гужтуду. Вечером четвертого дня відійшов у [Ко]сів.

14.12.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 14 чол. під ком. Карагалова, які на прис. Межи-ріки провели прочіску перелісків.

18.12.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 60 чол. і 2 пси, під ком. Галія і Боднаренка. Ніччю перевели труси хатами на прис. Мокрий, а ранком перевели прочіски перелісків присілків Берківки, Глигула, Погаря і Брусно-го та лісу Керничний, так перейшли лісами аж до с. Річка. Ніччю відійшли в Косів.

18.12.1949 р. в с. Текуча Яблунівського р-ну прибуло 100 большевиків, які мали зі собою 5 псів. В селі розділились на дві групи і подались в напрям ліса. Провівши облаву лісами, вечером, розділившись на групи, розійшлись по селах Текуча, Кос-мач і Березів Вижний.

Причина облави невідома.

28.12.1949 р. в с. Бистрець Жаб'євського р-ну прибула група погранвійськ в ч. 150-200 чол. під ком. капітана погранчасті Полякова та зробили облаву на переліски та хати, шукаючи за вигнаними з бункра повстанцями. Розшуки робили протягом 3-х днів, а потім стягнулись на погранзаставу в с. Шибене.

28.12.1949 р. в с. Кривополе Жаб'євського р-ну прибула група большевиків в ч. 120 чол. під ком. капітана невідомого прізвища. Вони зробили облаву на ліс Кострича попід присілки Кичера, Коротенький та Буковен. Шукали через два дні, а потім стягну-лися на прис. Буковен, де заквартирували у госп. Ілюк Петра і Василю Бабчук. Тут добре під'їли, вечером розділилися на три групи, одна прийшла на прис. Кичера, друга на прис. Границя, а третя в с. Кривополе, які зловили Магнич Олену, яка крилася від большевиків. Слідуючого дня, то з 4.1.1950 р., до вищезга-даної групи з РО Жаб'є прибуло около 180 большевиків і разом перейшли на прис. Волова, і зробили облаву на ліс Кедровата. Під час облави натрапили на зимовий постій РОП "Верховинця". Повстанці з постою скорше відступили і большевики не застали вже нікого. Большевики зробили погоню за повстанцями і за слі-дами гналися аж в с. Кривополе, тому що зробилася ніч, больше-

вики втратили слід між хатами. Друг "Соловій" зі своєю жінкою відстав від повстанців і другого дня вечером 5.1.1950 р. випадково наткнувся на групу большевиків. Большевики відкрили вогонь, внаслідок чого сл.п. д. "Соловій" став забитий, а його жінку зловили живою. Коли большевики зближались до його жінки Клімці, вона зірвала дві гранати, але ні одна не вибухнула. Після цього большевики ще три дні робили труси та перешуки хатами і прочіски перелісків села Кривополе.

Труси:

2.10.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну з Яворова ніччю прибула група большевиків в ч. 5 чол. під команд[ою] Боднарєнка на прис. Мокрий. Тут перевели труси хатами, а перед днем вилізли на стайню Колобейчук Анни і пересиділи тут до рана. Другого дня рано пішли шукати потоками та перелісами на цьому присілку. Перед вечером відійшли в Косів.

[...].X.1949 р. в с. Тюдів Кутського р-ну прибула група большевиків у ч. 6 чол. під ком. сержанта Іванова, які провели труси хатами на прис. Царина. При трусах, де знайшли горілку, то забирали.

Ця група переводила труси хатами на прис. Підгора ще 4-5.10.

8-10 жовтня 1949 р. в с. Тюдів Кутського р-ну група сержанта Іванова знову проводила труси хатами на прис. Царина, шукаючи за повстанцями. При трусах говорили населенню, що коли не допоможуть виловити бандерівців, то всіх вивезуть на Сибір.

8.10.1949 р. в с. Зелене Жаб'євського р-ну прибула група погранвійськ в ч. 10 чол. під ком. капітана погранчасті Шумяніна та перевели труси хатами на прис. Валило і Лудовець. Труси переводили на згаданих присілках протягом чотирьох днів. Під час трусу вкрали кожух у госп. Антоняк Василю. Дня 12.10. відійшли на погранзаставу в с. Шибене.

10.10.1949 р. в с. Полянки Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. Олійника та перевели труси хатами, шукаючи за шкірами. Протягом одного дня нагнали около 20 шкір та вечером забрали в Жаб'є.

10.10.1949 р. в с. Березів Середній Яблунівського р-ну група большевиків у ч. 9 чол. під ком. оперпрацівника Сустратова, зайшли до Симчич Миколи і зробили трус в цілому господарстві, зривали підлогу в хаті, копали рови в хаті, стайні і коморі та шукали стрихами. Не говорили чого шукають.

10.10.1949 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну оперпрацівник Буйносов і 7 солд. прийшли на прис. Запогар до госп. Ка-

линчук Ілька. Тут перевели трус в господарстві. Зривали підлоги в хаті, стайні, копали ями та казали, що шукають двох бандитів.

11.10.1949 р. в с. Микуличин вищезгадана група зайшла на прис. Погарі до госп. Волощук Марії, перевели перешук в хаті, стайні і коморі, перекинули все сіно, а в хаті шукали навіть під образами. Казали, що до неї заходять бандерівці і вони їх шукають.

12.10.1949 р. в с. Тюдів Кутського р-ну група большевиків у ч. 6 чол. під ком. сержанта Іванова перевели труси хатами на прис. Царина. Вечером десь зникли під лісом.

Як виявилось на другий день, ця сама група була скрита в стайні за селом. Разом з ними були два озброєні сексоти. По полудні большевики разом зі сексотами (Воротняк Танасій і Романчук) вискочили з стайні та зловили хлопця Довганюк Федора с. Дмитра, котрий був вивезений в 1947 році в Караганду, а літом 1948 р. він втік з Караганди і крився в селі від большевиків. Коли його обскочили, він підняв руки догори, а коли йому сказали йти вперед, він пустився втікати. Тоді большевики стрілом з автомата забили хлопця. Тіло забитого забрали до Кут.

13.10.1949 р. в с. Рожен Великий Кутського р-ну прибуло 12 большевиків під ком. л-та Пірішінова, які перевели труси на прис. Плоский. Перед вечером розділились на дві групи. Одна під ком. заступника Чкалова пішла через прис. Лопухната¹⁵⁵ в напрям с. Білоберезка, а друга під ком. Пірішінова вечером відійшла в невідомий напрям.

14.10.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну ніччю прибула група большевиків на Зелену Вулицю, де ходили попід хатами, підслухуючи, а ранком зробили перешук хатами на прис. Погар і Глигул. На Глигулі зайшли до Андріюк Юрка, де не застали нікого вдома. Вони виламали двері та перевели трус. Під час трусів надійшла господиня, на яку большевики накинулись з лайкою і бійкою, що вона носила повстанцям їсти. При цім розпитували про братів, які є в підпіллю.

Такі труси проводили протягом 4-х днів. Вечером 18.10. відійшли в с. Бабин.

15.10.1949 р. в с. Голови Жаб'євського р-ну прибула група большевиків в ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Кривоноса, які зробили труси хатами в цілому селі. Труси проводили протягом трьох днів, а потім відійшли в [с. Кр]асноіля.

23.10.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну ніччю прибула група [під ком. опер]працівника Боднаренка на прис. Погар.

¹⁵⁵ Так у тексті. Насправді це частина прис. Максимець с. Яворів Косівського р-ну.

Тут зайшли до Андріюк Олени, [якої] в той час не було вдома. Вони виламали двері і зайшли до хати. Під час трусу в хаті украли 20 пачок сірнику, 18 крб. і 5 штук яєць. Тут [біля] хати зробили засідку, а ранком пішли даліше, перевіряючи хати і потоки [на прис.] Глигул. Другого дня відійшли в с. Яворів.

6.10.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну група большевиків у ч. 7 [чол.] під ком. Карагалова забрали зі собою місцевого стрибка Копчука [...] і пішли на прис. Середня, де провели корінні труси хатами. Вечером [...] в с. Брустури.

29.10.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 12 чол. під ком. Боднаренка і Галія, які на прис. Глигул перевели труси хатами. Опісля зайшли до Сенчук Івана та переночували, а другої днини пішли даліше, шукаючи хатами аж зайшли в центр села. Тут розділилися на дві групи. Боднаренко з 6-ма пішов в с. Бабин, а Галій залишився в селі [і пе]реводив труси хатами на прис. Зелена Вулиця і Берківка.

4.11.1949 р. в с. Город Косівського р-ну нічю прибула група большевиків, які пішли до Стефурак Івана. В хаті не застали нікого. Вони виламали двері і зробили в цілому господарстві точний перешук.

9.11.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну прибула група большевиків, яка перевела труси хатами і прочіски перелісків.

9.11.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибула група большевиків під ком. Галія і Боднаренка. Вони перевели труси хатами на прис. Погар і Глигул. У Чушук Насті не було нікого вдома, вони виламали двері, зайшли до хати і перевели сильні труси. Звідси пішли до Андріюк Параски, якої також не було вдома. Вони вибили вікно, влізли до хати і перевели труси. Опісля пішли до Андріюк Юри, в якого перевели в цілому господарстві [труси]. По трусах забрали до сусідньої хати його дочку Марію і почали її протоколувати. При допитах її дуже били та домогалися, щоб вона видала своїх вуйків, які є в підпіллі. При звільненню казали їй, щоб до 2 тижнів видала вуйків.

Після цього большевики даліше проводили труси, аж дійшли в центр села. Вечером відійшли в РО Косів.

10.11.1949 р. в с. Шешори Косівського р-ну прибуло дві групи большевиків під ком. Галія і Карагалова, які перевели труси зимарками на прис. Хатки і Млаки. Звідси Галій пішов в с. Річку, а Карагалов розділив свою групу на дві частини і одні пішли лісом, а другі на прис. Межиброди. Тут обидві групи стрінулись і заквартирували у госп. Слижука Дмитра. Досвітком перейшли на прис. Царину, де перевели труси хатами. Вечером відійшли в с. Прокурава.

14.11.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну ніччю прибула група большевиків у ч. 16 чол. під ком. Галія і Боднарєнка на прис. Мокрий і Босня. Тут перевели труси хатами та перешуки потоками. Під час трусів у гром. Ключука Григорія знайшли 7 овечих шкір, 35 кг лою, 2 пари військових штанів і військовий шкіряний плащ. Згадані речі большевики забрали, а господаря заарештували. На МГБ в Косові допитували його про повстанців і закидували, що знайдені речі є повстанців. Під час допитів його сильно били. Коли Ключук доказав, що згадані речі є його, тоді Галій заявив йому, що за це чекає його 2 р. тюрми, а щоб це оминати, пропонував йому видати кущ. "Сірка" і станичного Стефуранчина Петра. Після допитів його звільнено.

Вищезгаданому господареві віддали плащ і одні сподні, а решту речей забрали і [о]штрафували його на 2 тис. крб.

16.11.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну ніччю прибула група большевиків у ч. 12 чол. під ком. Галія і Боднарєнка на прис. Мокрий і перевели труси господарствами. Досвітком відійшли на прис. Блудівку і зайшли до госп. Стефурака Андрія і Стефурака Василя, в яких було весілля. Вони взяли у них 12 кг м'яса і 2 л горілки. Звідси пішли до Стефуранчина Василя, порядно попили і попоїли, і Боднарєнко зі своєю групою пішов на прис. Погар і Глигул, а Галій залишився даліше у вищезгаданого господаря. Вечером Боднарєнко перейшов в с. Яворів, а Галій залишився у селі і переводив труси хатами у центрі села. Протягом 2-ох днів Галій переводив труси хатами на прис. Груні, Поляна, Сокільський і Мокрий. Звідси пішли в с. Бабин і заарештували Стефуранчина Петра і знову повернулися до Соколівки до госп. Стефуранчина Василя, де перепровадили протокол і звільнили арештованого. У вищезгаданого господаря квартирували цілий день. Вечером відійшли в с. Бабин.

17.11.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибула група большевиків під ком. Галія, яка перевела труси хатами на прис. Липний. Звідси лісом зійшли в центр села.

21.11.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну ніччю прибула група большевиків під ком. Боднарєнка, які перевели труси хатами на прис. Мокрий. Рано зробили прочіску лісу Керничний і труси хатами на прис. Берківка і Блудівка. Вечером відійшли в напрям Косова.

21.11.1949 р. в с. Шикмани Жаб'євського р-ну прибула група погранвійськ у ч. 11 чол. під ком. л-та невідомого прізвища, яка перевела труси хатами, шукаючи бункрів. Труси переводили протягом трьох днів, а пізніше відійшли до погранзастави Чорної ріки.

21.11.1949 р. в с. Перехресне Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. Яршова, які перевели труси хатами. Тут перебули три дні, а звідси пішли в с. Голови.

1.12.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибула група большевиків під ком. Галія і Боднаренко. Боднаренко зі своєю групою заночував у голови кооперативу, а Галій зі своєю групою пішов у Косів.

Другого дня ранком Боднаренко зі своєю групою пішов на прис. Соکیلський і там переводив труси хатами. Через якийсь час приїхав автомашиною Галій з 29-ма солдатами і 2 псами. Вони пішли в ліс Чигор і лісом вийшли аж на прис. Соکیلський. Вони перевірили ліс попід Соکیلський аж до с. Бабин. Звідси перейшли на прис. Поляна, де перевели труси хатами і прочіску лісу Семеневу. Вечером частина большевиків від'їхала в Косів, а група Галія і Боднаренко залишилась в селі. Третього дня вони пішли на прис. Глигул і Погар, де перевели труси хатами і перечіски перелісків та потоків. Під час перешуків у гром. Андріюк Олени, Андріюк Луки і Чушук Насті зривали підлоги у хатах та стайнях і розкопували закопану бараболю, шукаючи за криївками. При трусах грабили харчові продукти, як сало, масло, будженицю, сметану, хліб і ін. Звідси перейшли в ліс Керничний та перевели прочіску, шукаючи за зимовими криївками повстанців. Такі операції проводились протягом 7-ми днів.

1.12.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 20 чол., які зробили нічню кілька засідок коло хат на прис. Безулька. Ранком пішли на прис. Стручків і перевели труси хатами. Вечером відійшли в невідомий напрям.

14.12.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 16 чол. під ком. Галія. Досвітком зайшли до Абрамовича Юри, який варив горілку і його заарештували. По дорозі повернули до госп. Білака Василя, в якого перевели корінні труси в цілому господарстві. При трусах господаря сильно побили і забрали з собою. Дальше пішли і зробили труси в Копчука Семена і Копчука Михайла. Звідси Білака звільнили, а Абрамовича забрали до Косова, якого по допитах теж звільнили.

16.12.1949 р. Косів – військо місцевого гарнізону перевело труси хатами на Монастирській і Москалівці.

19.12.1949 р. в с. Город Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. Карагалова, які перевели труси у 40 господарствах і перевели прочіску лісу Дідецький та Каменистий.

26.12.1949 р. в с. Березів Середній Яблунівського р-ну прибула група большевиків під ком. оперпрацівника Сустатова, які

перевели труси у госп. Геник Івана. При трусах зривали підлогу в хаті, копали землю, розвалили піч і викинули з-під хати фундамент. Господареві сказали, що шукають криївки п. "Скали".

27.12.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну прибула група большевиків у ч. 9 чол. під ком. Галія. Вони перевели сильні труси [у госп.] Мицканюка Маковія с. Василя. Під час трусів зривали підлоги та копали землю. Звідси пішли до Мицканюка Федора с. Дмитра, де теж провели сильні труси. Вечером пішли на прис. Петричів¹⁵⁶, де робили засідки, а ранком перейшли на прис. Петруші¹⁵⁷, де до вечора проводили труси хатами.

Арештування:

13.10.1949 р. в с. Березів Середній Яблунівського р-ну вечером оперпрацівник Сустатов прийшов до гром. Урбанович Івана, в якого була толока (лупили кукурудзу) і заарештував хлопця Сулятицького Миколу с. Петра, який крився від вивозу на Сибір. Арештованого забрали до Яблунова і після 7 днів звільнили вже завербованого.

12.10.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну органи МГБ заарештували Копчука Василя с. Петра і Тинкалюка Федора с. Михайла, підозріваючи їх у зв'язках з повстанцями. Після допитів у с/раді їх звільнено.

16.10.1949 р. в с. Ясенів Горішний Жаб'євського р-ну органи МГБ заарештували листоношу Максимюка Миколу с. Івана за те, що в нього знайшли нелегальні листи, які члени ОУН кидали до скриньки поштової. На допитах тримали його тиждень і дуже били, закидуючи йому, що повстанці давали йому до рук, а не кидали до скриньки поштової. Після допитів його звільнено.

23.10.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну органи МГБ заарештували Григорчук Настю та припровадили до с/ради. Тут її протоколували та сильно били, щоб вона призналася, хто збирає контингент для повстанців. Після допитів її звільнено додому і заборононо будь-кому говорити, що вона була арештована і бита.

27.10.1949 р. в с. Голошина Жаб'євського р-ну група оперпрацівника [РО] МГБ ст. л-та Кривоноса заарештувала Лабудяк Івана. Арештованого забрали того самого дня в с. Гринява, а потім в РО Жаб'є.

29.10.1949 р. в с. Тюдів Кутського р-ну оперпрацівник Лапа заарештував дівчину Марчук Анну, а її маму побив так сильно,

¹⁵⁶ Так у тексті. Насправді цей присілок належить до с. Яворів Косівського р-ну.

¹⁵⁷ Так у тексті. Насправді цей присілок належить до с. Яворів Косівського р-ну.

що вона після побоїв протягом двох місяців не могла підвестись з ліжка. Причина арешту і побою була та, що большевики коло її хати завважили повстанців, зробили стріл, але повстанці щасливо відступили. Все, що було в хаті, вони нищили, збіжжя, яке мала бідна жінка, повисипали під хату та перемішали з гноєм, сіно коло хати спалили, а в хаті зробили чисту руїну. Арештовану забрали в Кути і по 6 днях її звільнили на тій підставі, що свідки поручили, що дівчини в той вечір не було вдома. Дівчину так сильно побили, що вона ледве жива прийшла додому.

29.10.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну партактив і три міліціонери прийшли в справі обкраденої кооперативи. Міліціонери пішли до бухгалтера кооперативу Столащук Петра с. Миколи, в якого провели труси і знайшли підпільні бефони на суму 100 крб. Після цього заарештували Столащук Миколу с. Івана (1900 р.), його дружину Катерину, сина Петра (бухгалтера) і дочку Василю. Арештованих протоколували в с/раді протягом двох днів. По допитах всіх звільнили, крім Василю, яку забрали в Косів і звільнили аж 9.11.

28.10.1949 р. в с. Текуча Яблунівського р-ну оперативна група Севастінова і невідомий майор з області арештували слідуючих осіб: Матійчук Дмитро с. Семена, Матійчук Петро с. Доці, Бойчук Анна д. Михайла, Кучарик Анна д. Романа і Кубаснюк Марія д. Миколи.

Причина арешту – всип Грицюка Петра (зараз в стрибках). Арештовані говорять, що майор питав їх, чого вони плели вінки на могили і співали революційних пісень. Арештовані признались до цього і другого дня їх звільнили з с/ради.

21.10.1949 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну оперпрацівник Буйносов заарештував на прис. Заголиці Онучака Петра, Онучака Дмитра та Малковича Михайла за крадіж кооперативи. Протоколували їх в с/раді. Вони признались до крадежі і до того, що мають зброю, а то: 1 кулемет “Сура”, 1 кріс та [...] мадярські пістолети. По трьох днях їх звільнено додому.

8.11.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну органи МГБ, перевіряючи хати, заарештували Ткачук Марію д. Іллі та сестру Анну, підозріваючи їх у зв'язках з повстанцями. Арештованих взяли до району, де протягом двох днів протоколували і опісля обох звільнено додому.

15.11.1949 р. в с. Шепіт Косівського р-ну група большевиків під ком. Карагалова заарештувала Олексюка Івана с. Олекси, нар. 1928 р., що втік з ФЗН. Арештованого забрали в Косів і по тижневи його звільнили з тим, що має часто зголошуватись на МГБ.

18.11.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну голова с/ради Вепрук Михайло с. Федора, нар. 1910 р., укр., самоук, парт. і міліціонер Федорчук, заарештували Шкрібляка Миколу с. Анни за те, що не виїхав на Донбас. 19.3.1949 р.¹⁵⁸ Шкрібляк нібито втік з Донбасу і криється від большевиків на власну руку.

1.[12].1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну на прис. Плоскім органи МГБ заарештували Гасюка Василя і його дружину Анну, яких зразу забрано в Косів. Тут протоколували їх протягом двох днів. Під час протоколу їх так сильно били прикладами в груди і плечі, що Гасюкові зламали два ребра. Били до непритомності, а потім відливали водою і дальше протоколували. Причина арешту та, що большевики знайшли коло його хати на віддалі криївку повстанців. Від арештованих хотіли довідатись, хто був у тій криївці. Не довідавшись нічого, арештованих звільнили.

1.12.1949 р. з с. Бистрець Жаб'євського р-ну органи МГБ покликали до р-ну голову с/ради і госп. Сорича Михайла в справі всипи "Кукула". Тут після допитів їх другого дня звільнено. Через 4 дні в с. Бистрець приїхала машиною група большевиків під ком. ст. л-та Грибова та заарештували вищезгаданих осіб. Арештованих тримали в Жаб'євській тюрмі протягом двох тижнів, а опісля вивезли до Станиславова.

4.12.1949 р. в с. Білоберезка Кутського р-ну на прис. Заверх органи МГБ заарештували Ватаманюк Марію д. Юрія, яка втекла з Сибіру 1947 р., підозріваючи її в співпраці з повстанцями, вивезли на Сибір 1945 р. Від коли втекла зі Сибіру, крилася на власну руку. Коли большевики проводили її попри ліс в Кути, вона почала втікати, тоді її застрілили і тіло забрали в Кути.

5.12.1949 р. в с. Зелене Жаб'євського р-ну приїхала автомашиною група большевиків в ч. 10 чол. і дали візвання 10 особам, щоб на 6.12. ставились на МГБ в Жаб'є. Звідси поїхали в с. Шибене та заарештували Півнюк Петра, Півнюк Михайла і Антоняк Василю. Арештованих забрали в Жаб'є, а потім в Станиславів.

8.12.1949 р. Косів – органи МГБ заарештували працівника фінвідділу Семань Степана, родом з Джурова Заболотівського р-ну, підозріваючи його у зв'язках з повстанцями. Арештованого не звільнили.

10.12.1949 р. в с. [...] органи МГБ заарештували Шкрібляк Василя і його жінку. Арештованих на третій день забрали в Жаб'є.

¹⁵⁸ У тексті: 1950 р.

10.12.1949 р. в с. Розтоки Кутського р-ну органи МГБ заарештували учителя Каліцуна, підозріваючи його у зв'язках з повстанцями. Правдоподібно, його засудили на 15 р. тюрми.

10.12.1949 р. в с. Текуча Яблунівського р-ну прибула група большевиків в ч. 8 чол. під ком. сержанта Білакова, які заарештували Симчич Рузю і забрали її до Яблунова. По допитах другого дня большевики вивели Рузю в ліс Текуча, де вона показала большевикам, де стрічалась з братом "Сміхуном". Звідси пішли большевики розстрільною лісом та знайшли криївку, але в ній нікого не було. Рузю звідси звільнили додому.

16.12.1949 р. в с. Текуча органи МГБ заарештували Бойчук Олену д. Михайла за всипою Грицюка, що плела вінки на могили. Арештовану забрали до Яблунова, а потім до Коломиї. З Коломиї знова завернули на протоколи до Яблунова, а по протоколах відпроваджено до Станиславова, де і стала засуджена.

18.12.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну органи МГБ і 4 міліціонери заарештували крамаря Шульдиса Василя, крамаря Копчука Івана, бухгалтера Столащука Петра і голову кооперативи Мицканюка Петра. Всіх арештовано в справі крадіжжі кооперативи. У голови кооперативи і бухгалтера забрали всю худобу і збіжжя. Після переслухання всіх звільнили додому, а голову кооперативи Мицканюка Петра 29.12. засудили на 2 роки тюрми.

23.12.1949 р. в с. Шешори Косівського р-ну ст. л-т Касаткін зі своєю боївкою стрінув на дорозі місцевого священика, якого з місця заарештували. Вони зі священиком пішли до його хати, там перевели сильний трус в господарстві і навіть у церкві. Після трусів забрали метричальні книги, сказали священикові взяти зимовий одяг і білля. Арештованого забрали в Косів, а потім відправлено в Станиславів.

Причина арешту невідома.

[...]1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну група большевиків під [ком.] Карагалова, під час операцій в терені, зайшли на прис. Ігрець. [...] присілку большевики напали на одну дівчину з Жаб'євського р-ну, [яка пасла] тут корови. Дівчину хотіли знасилувати, а коли вона не [...] побили її до крові.

Інші операції:

2.9.1949 р. в с. Зелене Жаб'євського р-ну приїхала група большевиків 6 чол. під ком. начальника РО МГБ майора Сідого, які заночували в будинку с/ради. Тої ночі май. Сідой та ще один большевик ходили невідомо куди. Ранком другого дня від'їхали в РО Жаб'є.

4.10.1949 р. в с. Бистрець Жаб'ївського р-ну з напрямку полонини Кострича на прис. Явір'є, прибула група большевиків у ч. 6 чол. під ком. ст. л-та МГБ Грибова та заквартирували у госп. Матаржук Миколи. Під час свого квартирування затримали всіх сторонніх людей, які приходили того дня до господаря. Тут були одну добу. Звідси пішли на прис. Кошарище, де по дорозі стрінули 4-ох повстанців під ком. "Бульби". Большевики відкрили по повстанцях вогонь, але повстанці щасливо повтікали. Тут большевики заквартирували у госп. Семенюк Миколи, де перебули одну добу. Дня 7.10. відійшли в с. Бистрець та брали на переслухання госп. Процюк Гафію, Остащук Параску, Остащук Ілька і його жінку та Витошук Василя. Опісля відійшли в Жаб'є.

11.10.1949 р. в с. Бистрець Жаб'ївського р-ну група большевиків у ч. 7 чол. під ком. Грибова заквартирувала у госп. Білоголовий Юра. Сюди покликали на переслухання доколичних сусідів. Тут перебули 2 доби, а опісля пішли в напрям полонини Кострича.

13.10.1949 р. в с. Зелене Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Завгородного, які заквартирували в будинку пошти. Тут брали на переслухання всіх десятників села Зелене, бригадирів лісових робіт, завідуючих полонин та родин призовників і донбасників. Тут перебули три дні, а опісля відійшли в невідомий напрям.

15.10.1949 р. в с. Бережниця Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 5 чол. під ком. невідомого старшини та заквартирували у госп. Гамасюк Василя, де замасковано перебули одну добу. Звідси пішли на прис. Сментанчина, ходили по хатах та розпитували про "банду". Звідси подались на прис. Багни.

17.10.1949 р. в с. Бистрець Жаб'ївського р-ну з напрямку полонини Скорушний прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. ст. л-та Завгородного та подались на полонину Смотрич, де знайшли зимовий постій д. "Хмари". Повстанці завважили большевиків завчасу, відступили з постою. Большевики при помочи собак зробили погоню за повстанцями. Коли большевики дігнули повстанців, нав'язали з повстанцями бій, внаслідок чого правдоподібно, став забитий один большевик, а другий ранений. По стороні повстанців втрат не було. Другого дня з району до вищезгаданої групи прибуло около 30 большевиків під ком. май. Сідого. Поділившись на дві групи, одні пішли дальше в погоню за повстанцями, а друга група зігнала цивільних людей з кіньми та забирали харчові продукти з постою. Слідуючого дня обидві групи відійшли в Жаб'є.

26.10.1949 р. в с. Стебні Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Бордашова та заквартирували в с/раді, де брали на переслідування 10 осіб, які були в Німеччині та в німецькій армії. Другого дня відійшли в с. Довгополе.

29.10.1949 р. в с. Зелене Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 10 чол. під ком. оперпрацівника Завгородного, які заквартирували в с/раді та кликали на переслухання десятників з села Зелене і других господарів. Тут перебули 2 дні, опісля відійшли в с. Шибене, де брали на переслухання бригадирів лісових робіт. Звідси пішли на полонину Скорушний.

29.10.1949 р. в с. Полянки Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. оперпрацівника Бордашова, які заквартирували в с/раді та закликали 25 чол. на переслухання. В людей розпитували, хто був у Німеччині, німецькій армії, в поліції, а також розпитували про повстанців. Тут перебули 2 дні, а пізніше відійшли в напрям с. Довгополе.

29.10.1949 р. в с. Перехресне Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Ткачова, яка заквартирувала у Слижук Марії. Тут покликали на переслухання около 150 людей. На переслухання покликали всіх тих, що були в Німеччині, хто мав когось в Німеччині або деінде за кордоном та інших підозрілих їм осіб. Тут перебули 2 дні, а пізніше відійшли в с. Голови.

2.11.1949 р. в с. Перехресне Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Ткачова, яка заквартирувала в с/раді та брали на переслухання 6 осіб, які були в Німеччині. Другого дня рано пішли в с. Голови.

4.11.1949 р. в с. Стебні Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. л-та Бордашова, яка брала на переслухання хлопців, що належали до ФЗН і тих родин, які мають когось суджених або вивезених.

4.11.1949 р. в с. Замагура Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Ткачова і заквартирувала в с/раді та брали на переслухання 8 осіб. Другого дня відійшли в с. Красноіля.

5.11.1949 р. в с. Зелене Жаб'ївського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. ст. л-та Завгородного. З собою мали дві арештовані дівчини, з якими переночували в будинку пошти. Другого дня дівчат звільнили, а самі пішли на прис. Валило. Тут переночували, а другого дня відійшли на прис. Топільче.

5.11.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну посвітком прибула група большевиків у ч. 17 чол. з 2 псами, під ком. нач. [РО] МГБ кап. Філатова. На прис. Мокрий розділились на дві групи і

одні пішли по одній стороні вулиці, а другі по другій і так зайшли аж до с/ради. Ранком закликали до с/ради Самокіщук Дмитра, Стефурак Петра, Мельничук Лукина та деяких десятників. Згаданих людей протоколували цілий день та закидували їм співпрацю з нашим рухом. При звільненню загрозували їм, щоб нікому нічого не говорили, про що їх допитувано. Перед вечером Філатов з 4-ма солдатами відійшов у Косів, а Боднаренко і Галій пішли, шукаючи хатами. Другого дня зробили прочіску лісу Керничний. Вечером Галій з 6-ма відійшов в с. Яворів, а Боднаренко в с. Бабин.

8.11.1949 р. в с. Полянки Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. ст. л-та Бордашова та заквартирували в будинку с/ради. Бордашов покликав на переслухання около 10 чол. Другого дня відійшов через Довгополе в Жаб'є.

16.11.1949 р. в с. Снідавка Косівського р-ну прибула група [большевиків] у ч. 9 чол., які зайшли до Копчука Василя і сиділи там законспіровано 2 дні. Звідси пішли на прис. Межиріки, де зловили одного господаря, що варив горілку. Господаря сильно побили, знищили все начиння, забрали 3 л горілки, 3 кг солони-ни і 100 крб. та відійшли в с. Шепіт.

21.11.1949 р. в с. Зелене прибула група большевиків в ч. 6 чол. під ком. ст. л-та Шумяніна та заночували на пошті. Другого дня зловили 10 хлопців, які належали до ФЗН. Слідуючого дня зловлених забрали в Жаб'є.

10.12.1949 р. в с. Перехресне Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. оперпрацівника Ткачова та виселили 5 родин. Цього самого дня з виселенцями виїхали в Жаб'є.

14.12.1949 р. в с. Стебні Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. ст. л-та Бордашова та брали на переслухання осіб тих, які були в УПА 1944 р. Другого дня відійшли в с. Довгополе.

16.12.1949 р. в с. Голови Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. ст. л-та Ткачова та закликали до с/ради на переслухання тих осіб, які були в Німеччині, в німецькій армії та в УПА. Тут перебули 2 дні, а потім відійшли в с. Замагура.

25.12.1949 р. в с. Ясенів Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. оперпрацівника [РО] МГБ Краснюка, зайшли до с/ради та брали на переслухання Мануляк Михайла і Мануляк Варвару. Вечером відійшли в невідомий напрям.

30.12.1949 р. в с. Криворівня Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. ст. л-та Краснюка та зайшли до госп. Гондурак Василя, в якого допитували про його сина, який є

в підпіллю та казали, щоб він зголосився, бо в противному разі родину вивезуть на Сибір. Тут перебували 2 дні, а опісля відійшли в напрям с. Бережниця.

III.¹⁵⁹ Адміністрація:

Адміністративні зарядження:

Майже по всіх селах надрайону відбуваються кожної неділі чи свята, а деколи і в будень, різного роду мітинги. На такі мітинги переважно хтось приїздить з райцентру, а деколи голови с/рад самі перепроводжують такі мітинги. За звітний період найбільше мітингів відбулося у справі вчасної здачі різних податків, держпоставок, гужтрудів і т.п.

На таких мітингах часто застрашують людей Сибіром та тюрмою. А коли і це не допомагає, вони застосовують конфіскації худоби, майна, грошеві кари, втяти по кілька сот метрів лісу, а деколи і арешти.

1.10.1949 р. Косів – райвиконком скликав усіх голів с/рад і з ними проведено нараду у приміщенні райвиконкому. На нараді говорилося про виконання всяких держналогів, як м'яса, молока, вовни і т.д., а також про переселення у східні області України. Голови с/рад мають підготувати людей до від'їзду, до 10.10. у Заболотіві будуть ждати порожні транспорти.

Крім цього обговорювано, що на 1950 р. збільшиться поставка м'яса і молока. Хто цього року здав м'яса 20 кг, то на 1950 р. мусить здати 60, а хто 30 – то 80 кг.

1.10.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибув партактив, який скликав збори десятників. На зборах голова с/ради Вепрук Михайло говорив про здачу держналогів, як м'яса, молока, вовни, шкіри, бараболі, бездітне та ін. Лаяв десятників за те, що вони вчасно не повідомляють населення і через це зривається плян держналогів. Далше говорив, що кожний десятник буде особисто відповідати перед судом за невиконання зобов'язань. На цім збори закінчено. Другого дня партактив відійшов у Косів.

8.10.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбулися збори десятників, якими провадив голова с/ради Григорчук. Він наказував десятникам, щоб вчасно повідомляли людей про різні держналоги і податки. Рівно ж казав, щоб пояснювали населенню, що хто не в силі здати наложеного податку та держпоставок, щоб виїздили в Херсонську обл., а там 3 роки не будуть здавати жодних податків. Присутніх було 19 чол. Другого дня такі самі збори відбулися з населенням.

¹⁵⁹ Так у тексті.

8.10.1949 р. в с. Город Косівського р-ну на розпорядження РВК РЗВ 13 коней були на комісії на хворобу “сом”. Також переглядали упряж та вози. Коням в одно око впускали застрики на виявлення хвороби.

15.10.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбулися збори десятників, якими провадив голова с/ради. Збори відбулися у справі держподатків та різних поставок. Голова с/ради говорив, щоб десятники з кожної хати виганяли людей на збори та щоб говорили людям, щоб не слухали українських повстанців, які шепчуть їм, щоб не виконували різних адміністративних заряджень.

16.10.1949 р. в с. Річка відбулися збори населення, на яких фінагент Кішук грозив населенню тюрмою, якщо до 30.10. не заплатять усіх податків, бездітного, держстраху і т.д. Голова різьбярської артілі закликав робітників виконати місячну норму у півтора раза. В кінці виступив голова с/ради, який широко розводився над різними держналогами та закликав населення виїздити на Херсонщину. При кінці сказав, щоб люди здавали гроші на будову нової с/ради. Присутніх було 113 чол.

16.10.1949 р. в с. Город Косівського р-ну голова с/ради скликав загальні збори, на яких був присутній Корніцький з [РО] МВД. Голова с/ради звернувся до людей, щоб до 25.10. здати всі держпоставки та щоб люди посиляли дітей до школи, бо в противному разі батьків будуть притягати до судової відповідальності. Далше говорив, щоб селяни, яким рекомендовано переселитись в Херсонську обл., щоб добровільно підписували заяки. На це запитання Копчук Катерини. Чи переселення є добровільне, чи примусове. Відповідь дав Корніцький, що переселення є добровільне, але вже час, щоб населення зрозуміло і не давало таких запитів. Він почав вихваляти тамошній ґрунт, підсоння, сади і “щасливе” життя переселенців на сході. Присутніх було 75 чол.

18.10.1949 р. Косів – визвали в райвиконком секретарів с/рад. Першим виступив завідуючий райфінвідділом Генсецький, який пояснив секретарям с/рад, що таке бюджет і зазначив, що секретарі с/рад не мають в тому жодної практики та не провадять бухгалтерії. Тому, що кожна с/рада мусить [мати] бухгалтерію, з цією метою відбудеться 3-денний семінар, щоб [...] голів і секретарів с/рад з бухгалтерією і бюджетом.

Опісля виступив Собіщанський, який сказав, що від 1.12.1949 р. починається всесоюзний перепис скоту та щоб населенню роз’яснити, щоб при переписі не затаювали худоби, як це було минулих років. До цього треба виділити “надійних” обліковців, щоб перевести вчасно перепис скоту. Також зазначив,

що 3-15.12. переводитиме перепис зі старих господарчих книг у нові. До цього потрібно виділити теж грамотних людей, які могли б справитись з цією роботою. За проведення цих двох справ будуть відповідальні голови і секретарі с/рад. В кінці виступив секретар РВК Луканюк, який заявив, що кожний лісоруб повинен за зимовий період втяти по 100 кубометрів деревини, а возій вивезти 150 кубометрів. Для всіх тих, що їх обов'язує лісорубка, негайно виготовити паспорти. Присутніх на зборах було 75 чол.

21.10.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибув партактив у ч. 5 чол., який провів збори з десятниками. На зборах виступав голова с/ради, заявляючи, що кожний возій села має вивезти по 6 кубометрів дерева з Яворова до Заболотова, для переселенців у Херсонщину. Хто відхиляється, буде відповідати перед судом. Опісля голова с/ради сказав, щоб десятники і депутати зігнали все населення на мітинг.

На мітингу голова с/ради говорив, що всі працездатні від 16-60 років мають іти в заготівлю лісу в с. Гриняву. Кожний лісоруб має врубати 150 кубометрів лісу, а возій вивезти 250 кбм. Дальше говорив, щоб до 30.10. населення вирівняло всі держналоги.

Дальше виступив голова кооперативи Мицканюк Петро з проською, щоб населення допомогло йому зложити 11 тис. крб. (на цю суму обікрали кооперативу) і його не будуть судити. Він заявив, що до кооперативи будуть приймати не тільки гроші, а й яблука, сіно, дерево і т.д. На цій збори закінчено. Присутніх було 40 чол. Другого дня партактив відійшов у Косів.

Косів – при кінці жовтня міськрада (голова Ільницький) роздала громадянам план держзакупки різних сільськогосподарських продуктів, як: морква, буряки, цибуля, помідори, яблука, льон, коноплі і т.д. Багато з цих продуктів у Косові не садять, н[а]пр[иклад], помідори, коноплі, льон. Населення мусить згадані продукти купувати і безплатно “перепродувати” державі.

30.10.1949 р. в с. Голови Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. агента уповмінзагу Яршова, які перевели збори в справі здачі поставок і податків. Другого дня рано відійшов в с. Замагура.

3.11.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибула телеграма з райвиконкому, щоби с/рада дала 10 хлопців з 1931 р. народження до ФЗН на день 15.11. до комісії. На кількаразові візвання хлопці не з'явились.

3.11.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну прибув партактив у ч. 11 чол. на чолі з Генсецьким, які перевели збори з десятниками і депутатами. Генсецький говорив, щоб десятники

зганяли людей до підписів моблистків та щоб лісоруби йшли в Косів виробляти паспорти, бо завтра 30 лісорубів мусять виїхати в с. Шикмани Жаб'євського р-ну, а решта працездатних мусять йти до будови клубу. Присутніх було 35 чол.

Люди до підписів моблистків не з'явились, а пішли на Поділля на різні роботи. Тоді партактив протягом трьох днів ходив селом, ловив кого попало і примушував підписувати моблистки. Таким способом підписано 20 моблистків. До будови клубу заганяли дітей, стариків і жінок.

5.11.1949 р. в с. [...] Косівського р-ну прибув партактив у ч. 7 чол., який скликав збори десятників і депутатів. Перший виступив голова с/ради, який накинувся з лайкою на десятників, що не виконують солідно своїх обов'язків. Він сказав, що аж тоді будуть виконувати свої обов'язки, як [віддати] кількох депутатів під суд. Він сказав, що найдалі 15.11. населення мусить здати всі держналоги. Другого дня партактив відійшов у Косів.

5.11.1949 р. в с. Брустури Косівського р-ну прибув партактив у ч. 5 чол., які провели загальні збори з населенням. На зборах виступив агент уповмінзагу Гордій, який закликав населення, щоб якнайскорше розчислилося з державою. В кінці виступив Маленко з доповіддю про жовтневу революцію.

10.11.1949 р. в с. Шепіт Косів[ського] р-ну відбулися збори десятників і депутатів, якими провадив голова с/ради Габорак Ілько. Збори відбулися в справі лісорубки. Голова с/ради сказав, що потрібно назначити 30 чол. у гужтруд, які повинні вирубати кожний 100 кбм деревини. Дане село за останню п'ятирічку повинно втяти і вивезти 14 тис. кбм лісу.

12.11.1949 р. в с. Річка Косів[ського] р-ну відбулися збори десятників, а 13.11.1949 р. відбулися збори селян у справі вирівнання держпоставок та щоб батьки посилали своїх дітей до школи та держали чистоту по хатах.

12.11.1949 р. в с. Стебні Жаб'євського р-ну група большевиків в числі 8 чол. під ком. Олійника зробили збори в справі поставок та податків. Цього самого дня відійшли в с. Довгополе, а далі в с. Ферескулю.

17.11.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну голова с/ради скликав збори десятників, на яких заявив, що на розпорядження РВК в селі має бути побудована лазня і д[е]зкамера. Для цього десятники зобов'язані з кожного господарства стягнути по 10 крб. до 20.11.

17.11.1949 р. Яблунів – до РВК скликано всіх голів с/рад району, де виступив Соколов. На зборах обговорювано:

1. Кожний голова с/ради зобов'язаний в своєму селі зорганізувати колгосп та подбати, щоб деякі люди виїхали добровільно в Херсонщину, але тільки чесні. Хто не має охоти йти в колгосп, то Херсон його не мине.

2. До 25.11. здати всі держпоставки і податки. Як не буде виконано, то будуть конфіскувати в людей худобу.

3. Кожний має виконати заготівлю лісу.

За звітний час в Яблуніві видали головам с/рад такі розпорядження:

1. Щоб люди ішли відробляти гужтруд, а хто відмовиться, того віддадуть під суд, коли хто не піде на визначений час, на того наложуть грошову кару від 200-500 крб.

2. Стягати з присілків хати в центр села, щоб весною вже можна зорганізувати колгосп.

3. Колгосп організувати обов'язково, хто не хоче вступити до колгоспу, то будуть вивозити на Сибір.

4. Хлопці з 1930-[19]31 рр. щоб обов'язково відходили до ФЗН, а котрі не підуть, то будеться їх вважати дезертирами і чекає їх сувора кара.

20.11.1949 р. в с. Ясенів Жаб'євського р-ну прибула група большевиків у ч. 8 чол. під ком. оперпрацівника Краснюка, сиділи в с/раді 2 дні, доки не зробили перепису господарчих книг.

23.11.1949 р. в с. Ясенів Жаб'євського р-ну прибув партактив у ч. 7 чол. під ком. Вигравенка та зробили збори про добровільне переселення селян в східні області України. Другого дня ранком відійшли в с. Устеріки.

26.11.1949 р. Косів – у приміщенні райклубу на розпорядження РВК були скликані секретарі с/рад та обліковці по перепису скоту. Першим виступив інспектор ЦСУ Собіщанський, який проінструктував, як проводити облік. При переписі кожний обліковець повинен ходити стайнями і перевіряти чи населення правильно записує худобу, щоб не пропустити жодної штуки. Далі зазначив, що певний час по переписі буде ходити перевірка. Якщо виявиться випадок незаписаної худоби, кожного господаря і обліковця будеться притягати до судової відповідальності, зазначаючи, що перепис скоту – це контроль виконання 3-річного плану по розвитку тваринництва. Виступили теж перший¹⁶⁰ секретар РК КП(б)У і голова РВК Кіщук, які у своїх виступах зазначили, що можуть бути випадки, що “бандити” можуть ставити різні перешкоди, як це мало місце попередньо. На закінчення виступив се-

¹⁶⁰ У тексті: головний.

кретар РВК Луканюк, який запропонував, щоб усіх обліковців затвердили. На цім збори закінчено. Присут[ніх] було 67 чол.

27.11.1949 р. Косів – визвали всіх секретарів с/рад у РВК, з якими проведено семінар по запровадженню нових господарських книг. Семінар проводив Собіщанський, який заявив, що за облік господарських книг особисто відповідатимуть секретарі с/рад. На семінарі бухгалтер фінвідділу Грабчук роздав секретарям формуляри актів інвентаризації, щоб перевести в с/радах і школах.

28.11.1949 р. в с. Брустури Косів[ського] р-ну прибув парт-актив у ч. 6 чол. на чолі з Сергієнком, який скликав збори десятників у справі лісозаготівлі. Вищезгаданий актив в селі був 4 дні.

30.11.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну голова с/ради скликав десятників, де секретар с/ради поінформував їх про ведення обліку скоту та перезакладку нових господарчих книг.

2.12.1949 р. в с. Стебні Жаб'[євського] р-ну прибула група большевиків у ч. 10 чол. під ком. 3-го секретаря РК КП(б)У Малецького, які перевели збори у справі переселення в Херсонську область. Звідси від'їхали в с. Довгополе, Полянки, Ферескуля, Яблониця, Гринява та Шикмани, де в кожному селі, зокрема в тій самій справі, робили збори. Дня 8.12. повернулись в Жаб'є.

3.12.1949 р. в с. Річка Косів[ського] р-ну відбулись збори десятників в справі держпоставок, податків і лісорубки. Дня 4.12. відбулися такі самі збори з населенням. На зборах голова с/ради заявив, що кожний працездатний за зимовий сезон мусить утяти 150 кбм лісу. Дальше виступив Кіщук, який сказав, що хто не виконає лісорубки, того вишлють на Сибір, як ворога народу. Абрамович у своєму виступі закликав населення здавати всі держпоставки, бо в противному разі їх віддадуть під суд.

4.12.1949 р. в с. Шепіт Кос[івського] р-ну відбулись збори десятників та активу села, на яких був присутній представник з [РО] МВД. Він вичитав список хлопців, які не ставились до ФЗН. Наказував, щоб вони зголосились до нього, бо в противному разі органи МВД будуть їх убивати, а родини вивозити на Сибір. Він виступив проти українського визвольного руху та закликав населення, щоб піврало зв'язки з ними та зголошувало про появу повстанців в селі, за що одержуть від МВД нагороду. На зборах виступав ще представник з РВК Півторак, який зложив акт на тих людей, які не пішли на лісорубку. Акт зложено на Тимофійчука Івана с. Юрка, Петріва Палія с. Петра, Миколащук Миколу с. Івана. Вищезгаданих людей віддано до суду.

8.12.1949 р. Косів – визвали голів с/рад у мінзаг на нараду. Тут говорилось, щоб селяни до 15.12. повністю розрахувались з державою по держпоставках і податках.

16, 17, 18.12.1949 р. в с. Річка Косів[ського] р-ну кожної днини відбувались збори у справі перепису худоби. На зборах виступав голова с/ради. Він говорив, що хто не запише вівці чи корови, того оштрафують на 500 крб. кари і skonфіскують дану худобу. В кінці виступав проти нашого руху та лаяв населення, що воно виконує наші зарядження та сподівається скоро війни.

Кіщук в своєму виступі заявив, щоб всі без різниці чи в нього є вівці, чи ні, здавали шкіри. Також казав, щоб здавали масло, бо в противному разі будуть конфіскувати худобу. Коземчук Микола закликав населення, щоб вписувалося в колгосп та вихваляв колгоспне життя.

В кінці голова с/ради закликав, щоб населення приготувилось зустрічати Новий рік. Присутніх було 79, 132, 230 [чол.]

18.12.1949 р. в с. Голови Жаб'єв[ського] р-ну прибула група большевиків у ч. 7 чол. під ком. оперпрацівника [РО] МВД ст. л-та Васілевського, які робили збори в справі поставок та податків. Другого дня відійшли в с. Замагуру.

22.12.1949 р. Косів – РВК визвав голів і секретарів с/рад на семінар, на якому виступав секретар РВК Луканюк, який розказав про незадовільну роботу с/рад на селі. Опісля виступив прокурор Зайченко, який говорив, що в районі виявлено великі розходи колгоспного зерна. Колгоспне майно використовують, як своє власне – говорив він – викормлюють свині у колгоспних свинофермах, де це заборонено. Тут навів кілька фактів в с. Пістинь. Опісля прочитав 97 статтю судового та кримінального кодексу, в якій говориться про те, що голова являється в селі найвищим органом влади. Голова планової комісії Павлюк у своєму виступі сказав про незадовільне виконання держпоставок та лісозаготівлі. Закликав, щоб в якнайкоротший час ці недоліки виправити, бо Косівський район провалиться. Слідчий прокуратури заявив, що в районі є багато дезертирів з ФЗН. Голови с/рад повинні їх вилапувати і доставляти в прокуратуру. Секретар РВК Луканюк провів семінар по діловодству с/рад.

24.12.1949 р. в с. Річка Косів[ського] р-ну відбулися збори селян, [на] яких голова с/ради Григорчук заявив, що всіх людей з присілків і середняків і тих, що підтримують повстанців, вивезуть на сх. обл. України.

Реалізація большевицьких заряджень:

30.9.1949 р. в с. Бережниця Жаб'[євського] р-ну група большевиків у ч. 8 чол. під ком. Чоботарського ходили селом та перевіряли здачі поставок масла, м'яса, вовни і шкіри. Того самого дня відійшли в Жаб'є.

15.10.1949 р. в с. Шешори Косів[ського] р-ну прибув партактив в ч. 6 чол. на чолі з Гордієм, які провели в селі збори в справі держпоставок. На зборах були присутні 30 чол. По зборах ходили по хатах, перевіряли хто не виконав повністю маслосдачу. У господаря Олексюка Миколи за те, що до плану не додав півтора кілограма масла, skonфіскували корову. Згаданий господар заки встиг купити масло, большевики були вже з коровою в с. Пістинь. Там він дігнав їх, здав масло, а вони йому віддали корову.

16.10.1949 р. в с. Яворів Кос[івського] р-ну прибув партактив, який ніччю ходив хатами і ловив хлопців до ФЗН. Їм вдалось зловити 10 хлопців. З них один втік. Двох венерично хворих відправили додому, а 7 вивезли в Донбас.

19.10.1949 р. в с. Город Кос[івського] р-ну голова с/ради вислав 10 лісорубів заготовити дерево гром. Бурдяку Іванови, який має від'їжджати в Херсонщину.

19.10.1949 р. в с. Яворів Косів[ського] р-ну прибув партактив у ч. 6 чол., який пішов на присілок Плоский до гром. Шкрібляк Василини д. Івана, в якої за невиконання маслоспоставки і вовни skonфіскували корову і три вівці, у Гондурака Василя с. Онуфрія за невиконання маслосдачі skonфіскували корову. Вищезгадані господарі пішли до с/ради та підписались, що до 25.10. вирівняють всю залеглисть і на тій підставі skonфісковану худобу їм завернули. Партактив ходив селом протягом трьох днів і за цей час зібрав 80 кг масла.

21.10.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну голова с/ради вислав по хатах десятників, щоб стягали від громадян по 10 крб. на дорогу Бурдяку, який від'їжджав в Херсонщину. Десятники збрали від селян 594 крб.

10.11.1949 р. в с. Шепіт Косів[ського] р-ну прибув партактив на чолі з Півтораком, який провів збори в справі лісорубів, а опісля ходив протягом трьох днів селом, ловив людей та вручав їм моблистки. При врученню моблисток застосовував побої та застрашував селян Сибіром. За три дні вручили 22 моблистки. Після цього відійшли в Косів.

11.11.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну голова с/ради оформив акт на гром. Река Стаха (Фелікса – поляк), який не хотів підписати моблистка. Вищезгаданий працює в ветлікарні (возить дрова). Акт віддано в РВК.

2.12.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну закінчено перепис скоту. Всього в селі корів – 36, телиць покритих – 5, ялівок – 12, телят до року – 9, свиней (молодняк від 3-9 м.) – 4, поросят – 12, вівці-матки – 66, барани-плідники – 2, ягнята до року – 18, кози – 46, кіз-

лят – 11, коні-жеребці, неплідники – 6, кобили – 4, коні від 2-3 р. – 2, від 1-2 р. – 2, лошат – 2. З цього числа робочих 10 коней.

8.12.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну секретар с/ради носив списки худоби до ЦСУ, якому списки завернули, мовляв, що бракує худоби після обліку з минулого року.

9.12.1949 р. в с. Соколівка Косів[ського] р-ну прибув парт-актив у ч. 8 чол. на чолі з Генсецьким. Вони ходили селом і зганяли фірманів і лісорубів та примушували підписати моблистки. Хто підписав моблисток, того зразу посилали в Косів по паспорт і вже 12.12. 32 лісоруби і 4 фірмани від'їхали в Бутин. Партактив після 4 днів відійшов у Косів.

12.12.1949 р. в с. Город Косів[ського] р-ну голова с/ради і фінагент роздав секретарям формуляр актів інвентаризації, щоб перевести в сільрадах, клубах і школах. Агент райфінвідділу Гордій ходив селом та збирав різні податки.

15-20.12.1949 р. в с. Шепіт Кос[івського] р-ну прибув парт-актив на чолі з Півтораком, які ходили селом та конфіскували у людей худобу за невиконання молокопоставки. В господарстві Пилипчук Параски д. Івана за те, що не додала півтора кілограма масла, конфіскували корову. Були випадки, що накидувались на людей, які зовсім не мають худоби, мовляв, що він затаїв корову. Вищезгаданий господар зовсім корови не має. Відходячи з села заявили, що хто до кінця року не вирівняє всіх податків і держналогів, того вивезуть на Херсон.

13.12.1949 р. в с. Соколівка Косів[ського] р-ну прибула група партактиву у ч. 8 чол. перевіряти перепис скоту. Вони ходили селом та шукали незаписаної худоби. Селяни почувши про контрольну комісію, одні різали худобу, другі перед карою були змушені записати кожну штуку. Перевірка тривала протягом 5 днів.

17.12.1949 р. до с. Соколівка прийшов Генсецький з 10 активістами в справі стягування держналогів. Вони взяли з собою фінагента Проданюка Івана, груповоду Білищука Миколу (кривий), розділились на дві групи та пішли в село стягати держналоги. Вони проводили по хатах розшуки та при тім грабували харчові продукти та горілку. Хто не мав грошей, у тих людей забирали одяг. Н[а]пр[иклад], у Колобейчука Петра забрали 2 кептарі та вкрали 2 л горілки, у Самокіщука Миколи 10 м полотна і 2 кептарі і т.д. Конфісковані речі зносили до с/ради. Селяни мусіли зичити грошей та викуповувати свої речі. Таким способом зібрали 1.000 крб. Кожний з партактиву украв по літрі горілки і вечером відійшли до Косова.

25.12.1949 р. в с. Соколівка з Косова прибув голова с/ради Захарук з участковим Сіровим. Вони післали десятників, щоб

зганяли людей у гужтруд. Люди, щоб не йти в лісорубку, несли до с/ради горілку та харчові продукти. Голова Захарук та Сіров повпивалися, вечером взяли фіру і поїхали в Косів. По дорозі переїжджаючи ріку, фіра перевернулася. Голова безтямно п'яний полонив ребра, якого зразу забрали до лікарні, де лічився цілий місяць.

27.12.1949 р. в с. Шепіт Косів[ського] р-ну прибув партактив на чолі з Півтораком, скликали збори десятників та депутатів, на яких прочитали 40 родин, яких призначено на вивіз у Херсонщину (це ті, що повністю не виконали держпоставок).

Перестрашене населення несло до с/ради хабарі, як горілку, масло, сало і т.д., щоб оминати виїзду та рівночасно майже втрое перевиконували держпоставки.

Воєнкомат:

Персональний склад районних воєнкоматів залишається незмінним.

14.10.1949 р. в с. Хороцева Кутс[ького] р-ну до с/ради прийшов наказ з Кутського р-ну з воєнкомату, щоб хлопці народ. 1930-[19]31 рр. ставились на воєнкомат на 15.10. З хлопців ніхто не прийшов.

16.10.1949 р. в с. Хороцева міліція зловила трьох хлопців коло церкви у с. Білоберезці, котрих зразу забрано в Кути. Хлопці з Кут повтікали. Тепер, коли приходять міліція до села, хлопці втікають і криються.

16.10.1949 р. в с. Барвінкова Кутс[ького] р-ну прибув майор з воєнкомату з 9 солдатами і почали ловити хлопців коло церкви, народ. 1929 і 1930 рр. до ФЗН. Їм удалось зловити двох хлопців, яких забрано до Кут, звідки вони втікли і тепер криються.

22.10.1949 р. в с. Устеріки Жаб'єв[ського] р-ну прийшли повістки з воєнкомату, щоб хлопці народжені 1929-1933 рр. ставились на воєнкомат в Жаб'є. З хлопців ніхто не пішов.

11.11.1949 р. з с. Річка Косів[ського] р-ну воєнкомат покликав хлопців з 1929 до 1932 рр. народження до перегляду. По перегляді хлопців зразу відправлено на Донбас. Від'їхали слідуючі хлопці:

1. Білак Федор с. Василя	нар. 1930 р., осв. 4 кл.
2. Грепиняк Василь с. Івана	-//- 1930 р., -//- -//-
3. Гондурак Василь с. Василя	-//- 1932 р., -//- -//-
4. Кіщук Василь с. Миколи	-//- 1930 р., -//- -//-
5. Грималюк Василь с. Василя	-//- 1930 р., -//- -//-
6. Шатрук Михайло с. Петра	-//- 1929 р., -//- -//-
7. Тинкалюк Василь с. Миколи	-//- 1932 р., -//- -//-

16.11.1949 р. в с. Яворів Косів[ського] р-ну ніччю партактив ловив хлопців з 1931-1932 рр. нар., яких відправлено до военкомату, а звітди по перегляді на Донбас.

Від'їхали:

1. Корпанюк Петро с. Івана нар. 1932 р.
2. Тирлюжак Іван с. Василя -//- -//-
3. Тирлюжак Еміліан с. Петра -//- -//-
4. Бойчук Дмитро с. Івана -//- -//-
5. Боцвінчук Іван с. Параски -//- 1931
6. Шкрібляк Микола с. Анни -//- 1930

13.12.1949 р. Косів – усі хлопці з 1930-[19]31-[19]32 рр. нар. одержали повідомлення з'явитися до міськради. Звідси міліціонери забрали їх на военкомат. По перегляді зразу хлопців відправлено на Донбас. Виїхало 30 чол.

21.12.1949 р. Город Косів[ського] р-ну – на розпорядження военкомату секретар с/ради подав списки воєннозобов'язаних, які працюють в державних установах, яких є 28 чол.

Косів – при кінці грудня ц.р. кільканадцять хлопців з 1925-[19]26-[19]27 рр. народ. одержали з военкомату повідомлення, щоб ставитись на 3-місячний вишкіл. Деякі з них були вже в армії.

В Яблунівському р-ні всі голови с/рад дістали розпорядження з военкомату, щоб хлопці з 1931 р. нар. виїхали на Донбас. Хлопці в більшості на Донбас не поїхали, а котрі від'їхали, то з Коломиї вернулися – повтікали.

Нарсуд:

Персональний склад нарсудів незмінний.

24-25.12.1949 р. Косів – у приміщенні райклубу відбувся монстрпроцес повстанців “Веселого” і “Підкови”, які попали живі в руки большевиків невідомо в який спосіб (правдоподібно, через насонні порошки), кілька днів перед процесом кожний голова с/ради дістав повідомлення, щоб зі села вислав кілька чоловік на процес. Майже з кожного села було найменше по 2 чол. Клуб, в якому відбувався процес, був оточений кордоном війська. На залю впускали людей тільки по списках. Перебіг процесу передавався через репродуктори по цілому Косові.

Повстанців судили: воєнний прокурор Львівської округи і нарсуддя Косівського р-ну – Радіонова.

Дослівно монстрпроцесу не буду описувати, а коротко скажу, що цілий монстрпроцес був підготовлений і режисерований органами МГБ. На різні запитання відповідали на користь рад-влади, а саме:

– На що ви держали списки осіб, яких зліквідували?

– Ми тримали списки на те, якщо прийде Англія і Америка, щоб ми мали чим доказати, що ми робили роботу, а не сиділи дармо.

Або:

– Звідки ваш провід діставав накази?

– Наш провід діставав накази з-за кордону.

– Там є Бандера, Мельник, Кубійович, Донцов, Паламарук і ряд других.

Коли надали їм останнє слово, то вони говорили дійсно як найкращі большевицькі агітатори. Можна сподіватися, що немало большевики попрацювали над ними.

25.12.1949 р. прочитано вирок, котрим засудили вищезгаданих по 25 років трудових виправних робіт і після відбуття кари ще по 5 р. позбавлення прав.

Земвідділ:

Персональний склад райземвідділів незмінний.

Колгоспи:

Колгосп “Червоне Прикарпаття” с. Розтоки Кутс[ького] р-ну має орної землі 10 га, з чого зібрав: 31 цнт. кукурудзи, 3 цнт. ячменю, 3 цнт. вівса, з 47 га сінокосів зібрано 104 стоги (по 6 цнт.) або 624 цнт. сіна. Рогатої худоби є 24 шт., овець – 68, коней – 3. На зимування роздано людям 16 коней, 8 лоша́т, 16 телят. Всіх зароблених трудоводнів у колгоспі було 3.548, з того 884 трудоводні істребітелів, які охороняли колгосп. Колгоспникам на трудоводень виплачувано: 800 гр. зерна і 700 гр. бараболі.

Колгосп с. Білоберезка Кутс[ького] р-ну має 5 га орної землі, 60 га сінокосів і полонину Штефульці. Худоби має: корів – 4, бугай – 1, коней – 9, овець – 65, свиней – 3 і пчіл 15 пнів. Плата за трудоводень: по 10 крб. грішми, або по 3 кг зерна.

В с. Хороцева Кутс[ького] р-ну колгосп ім. Леніна переіменовано на колг[осп] ім. Горького. Колгосп має: коров – 14 шт., бугай – 1 шт., ялівков – 9, коней – 6. Всю худобу розмістили на зимування по господарях. Всіх зароблених трудоводнів було 900. Плата за трудоводень: 700 гр. кукурудзи, 200 гр. ячменю, 1,20 кг бараболі та 1 крб. на трудоводень.

В с. Барвінкова Кутс[ького] р-ну колгосп має: коров – 3, бугай – 1, ялівки – 4, телят – 3, овець – 29. Колгоспники одержали за трудоводень по 300 гр. зерна, 4 кг бараболі і по 1 крб.

25.12.1949 р. в с. Рожнів Кутс[ького] р-ну у колгоспі ім. Сталіна змінено бувшого голову колгоспу Ропара Гриця с. Петра, який відійшов на голову райвоєнкомату/райвиконкому в невідомий район, а на його місце залишився Вінтоняк Василь с. Михайла з 1917 р. нар., укр., 5 кл., партійний, зарплата в трудоводнях.

В с. Вербовець Косів[ського] р-ну в колгоспі ім. Леніна колгоспник Яким'юк Микола за 30 трудовнів одержав 1 кг соломи, 1 кг сіна, 0,5 кг лабузу (кукурудзиння).

В с. Сгодна Косів[ського] р-ну в колгоспі виплачували на 1 трудовдень по 1 кг кукурудзів в шульках, 2 кг бараболі, 300 гр. гороху і 300 гр. яблук. До цього колгоспу загнано силою в останній час около 45 господарств.

З колгоспу ім. 1 травня с. Жаб'є колгоспники масово виїжджають в Херсонську область. Так само виїздять з колгоспу с. Білої Ріки.

Торгівля:

В м. Косові існують торговельні організації, а саме: МСТ (голова Торбі[...]) і райспоживспілка (голова Медвідчук з с. Річка – п'яниця). Перше товариство має кілька буфетів і склепів і 10 торговельних точок. Керівниками і продавцями є в 70% приїжджий елемент. Кожний продавець має план до виконання. Друга торговельна організація провадить торгівлю, як і перша, але з тою різницею, що тут корчма не називається буфетом, а чайною, помімо того, що чаю тут ніколи не мож дістати, хіба лише горілку. Крім цього, різні організації як лісгосп, ліспромгосп, укргаз, артіль ім. Шевченка і другі, мають свої організації – магазини. Однак і в цих торговельних магазинах відчувається сильний брак товарів ширвжитку, як нафта, цукор, мило. Населення змушене такі товари купувати на чорному ринку по спекулятивних цінах. Не менш хаотично ведеться торгівля і в ССТ. До ССТ майже не завозять таких товарів, як: паста до взуття, мило, нафта, цукор і т.д., а якщо завозять, то в малій кількості. Мануфактура і взуття майже не доставляється, а якщо десь доставляють їх, то самі браки або 3 сорт, які не мають місця збуту в містах.

Місцевпром:

В с. Річка Косів[ського] р-ну є артіль ім. 30-ліття жовтня голова Медвідчук, 1912 р. народ., б/п, 600 крб. зарплати (зав. Том'юк Дмитро, 1904 р. нар., 580 крб. зарплати). Загальне число різьбярів – 28 чол., виробляють лінійки і ручки. За лінійку платять 60 коп., а за ручку 30-35 коп. Роботу виконують по своїх домах. Норми такі великі, що майже ніхто не в силі їх виконати.

Крім цього, в селі є вишивальниці, які вишивають для артілі в Косові. Вишивальниць є 12, бригадирка Том'юк Катерина, 1922 р. нар., комсомолка. Зарплата від проценту. За одну сорочку одержують 30-70 крб. Щоб виконати місячний план, потрібно виробити 21 трудовдень.

В с. Розтоки Кутс[ького] р-ну будується електростанція і є два державні млини.

Наросвіта:

На терені Кутськ[ого] р-ну знаходиться 22 початкові школи, 5 НСШ і 1 СШ. Учителів є 38 галичан, 25 наддніпрянців і 1 буковинець та одна полька-схід. Завідуючі шкіл: 12 галичан, 5 наддніпрянців, 1 буковинець. Межи учителями є значна кількість партійців і комсомольців, які дуже солідно виконують накази партії. Н[а]-пр[иклад], директор НСШ с. Білоберезка Підлубний (буковинець) зорганізував у школі з учителів та учнів 7 і 6 кл. комсомольську організацію, яка числить 10 чол. Крім цього, примусово зорганізував піонерські загони, а в с. Розтоки Кутс[ького] р-ну директор Чепіль Яків Миколайович, нар. 1926 р. в с. Рибне цього ж району, відправив учителя Ризного Степана Миколайовича за те, що не хотів вступити до комсомолу. Таких учителів в районі є більше.

Культурне життя:

16.11.1949 р. Косів – гастролював державний театр з Коломиї, який показував п'єсу "Скрипка гуцула". В п'єсі змальовується радісну зустріч гуцулів з військами ЧА в 1939 р. Глядачів було надзвичайно багато. Одначе після вистави незадоволених було багато, як з місцевих, так і приїжджих.

17.11.1949 р. цей сам театр відіграв п'єсу "В провулку". Глядачів було дуже мало. 18.11.1949 р. театр відіграв п'єсу "Ой не ходи Грицю". Глядачів було дуже багато.

Кіно:

За звітній час у Косівському р-ні в кількох підміських селах продемонстровано кілька фільмів, а зате в Косові в клубі в Москалівці продемонстровано ряд фільмів закордонних, як: "Собор Парижской Богоматери", "Любов паяца", "Торгівці життям", "Стріча в джунглях", "Останній раунд" та ін. На демонстрування закордонних кінокартин глядачів приходять багато, зате на радянські кінокартини майже ніхто не ходить.

В с. Річка Косівського р-ну за звітній час продемонстровано три кінокартини: "Морський яструб", "Клятва", "Міклухо Маклай".

В с. Снідавка Косівського р-ну за звітній час продемонстровано тільки одну кінокартину дня 7.11.1949 р.

В жовтні в Кутах продемонстровано ряд кінокартин, а то: "Північна Корея", "Зустріч в джунглях", "Константин", "Макар", "Нечаєв", "Школа ненависті", "Три зустрічі", "Урал", "Пушкін", "Раймана" і ін.

11.11.1949 р. в с. Текуча Яблунівського р-ну продемонстровано кінокартину "Цариця". Присутніх було ок. 130 чол. Вступ по 2 крб.

13.11.1949 р. в с. Розтоки Кутського р-ну продемонстровано кінокартину, в якій висвітлювалось, як американці воювали з німцями. Присутніх було понад 50 чол. Вступ від 1-2 крб.

15.11.1949 р. в с. Березів Вижний Яблунівського р-ну продемонстровано кінокартину “Радянська Естонія”. Присутніх було ок. 50 чол. Вступ по 1 крб.

18.12.1949 р. в с. Устеріки Жаб’євського р-ну продемонстровано кінокартину “Іван Грозний”. Глядачів було 38 чол. Вступ по 2 крб.

18.12.1949 р. в с. Хороцева Кутського р-ну продемонстровано кінокартину “Сталінградська битва”. Глядачів було 37 чол. Вступ по 2 крб.

19.12.1949 р. в с. Барвінкова Кутського р-ну продемонстровано кінокартину “Колгоспник”. Глядачів було 25 чол. Вступ по 2 крб.

Клуби:

Діяльність клубів обмежується виключно до вечорів танців. Майже немає неділі, щоб не було в клубі танців. Обов’язково з горілкою.

Ось як виглядають у нас клуби по селах:

18.11.1949 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибув партактив в ч. 5 чол. на контролю клубу. При контролі виявлено, що в клубі не було жодних газет, журналів, жодного інвентаря, на стінах не було жодних портретів, ні образів і т.д. За недіяльність партактив зняв з роботи голову клубу Вепрука Івана с. Василя, а на його місце назначено Шкрібляка Дмитра с. Юрка з 1923 р. нар., стрибок, партійний.

Здороввідділ:

В листопаді 1949 р. в с. Білоберезка Кутського р-ну зорганізовано шпиталь на 15 ліжок. Шпиталь майже не має жодних медикаментів, тому хворими мало опікуються і не дають їм жодної помочі. Опікуються добре тим, що вже помре, щоб скоро викинути.

Персональний склад лікарні в с. Білоберезка:

1. Завідуючий Машинцова Палагна В. нар. 1886 р.
2. Глав. лікар Либік Антін Антонович 1921
3. Помічник Накафіна Вася Онуфрія 1913
4. Акушерка Фатоська Марія Матея 1896
5. Санітарка Текініна Марія Гриця 1923
6. -//- Чернеченко Анна Миколи 1913

В с. Березів Середній Яблунівського р-ну знаходиться санпункт, в якому працює фельчер-акушерка Скомсих Надежда, рус., нар. 1890 р., осв. вище середня, зарплата 550 крб.

Санпункт слабо обслуговує населення з браку медикаментів та зле ставиться до населення.

В цьому селі знаходиться теж ветпункт, в якому ветеринарем є Михайленко Сергій, укр., з 1900 р., зарпл. 550 крб., наддні-

прянець, та санітар Негрич Микола П., укр., з 1924 р., осв. 4 кл., зарпл. 320 крб.

Ветпункт обслуговує населення солідно і добре ставиться до людей.

В с. Текуча Яблунівського р-ну санпункт обслуговує Ломинога Галя, укр., з 1926 р., осв. 8 кл., зарпл. 300 крб., наддніпрянка. Обслуговує населення добре і добре ставиться до людей.

В с. Баня-Березів Яблунівського р-ну санпункт обслуговують 2 лікарі, лікар Сороков Олекса, укр., осв. сер., зарпл. 475 крб., наддніпрянець.

З браку ліків санпункт слабо обслуговує населення, однак ставлення до людей гарне.

Персональний склад райздороввідділів і лікарень незмінний.

IV. Червона армія:

В Жаб'ївському р-ні даліше знаходиться два наблюдательні пункти, один в Жаб'ю, а другий в с. Кривополе, де є від 6-10 чол.

Косів – перед жовтневими святами до Косова приїхало ок. 100 червоноармійців. На жовтневі свята [...] участі духового оркестру складали військову присягу.

В с. Яворів Косівського р-ну знаходиться обсерваційний пункт на прис. Петруші, на якому є 4-5 чол. обслуги. Змінюють обслугу що 14 тижнів. Зброя: 2 кулемети, 1 СВТ і 2 ППШ, надавчий радіоапарат, телефонічний апарат. Обслуга мешкає в землянках.

21.12.1949 р. з обсерваційного пункту воєнні вимастили обличчя саджею і пішли на дорогу грабувати людей, які вертались з ярмарку з Косова. Воєнні зі зброєю спирали людей і забирали в них всі гроші. Н[а]пр[иклад], у Довганюка Андрія с. Миколи – 150 крб., у Рибчука Василя с. Степана – 200, у Рибчука Федора с. Степана – 300, а в ясенівських людей забирали і по 60-700 крб. Не лишили одної людини, щоб її не ограбили до копійки. Другого дня ранком пішли до Ковальчука Миколи с. Юрка і вкрали 1-річну телицю. Згаданий господар пішов за слідом аж на місце, де знаходиться обсерваційний пункт. Звідси пішов до с/ради та повідомив про це голову с/ради, а цей по телефоні – [РО] МВД.

22.12.1949 р. з Косова днем прибуло 9 МГБ-істів під ком. Галія на обсерваційний пункт та старались заарештувати обслугу цього пункту. Згадана обслуга зі зброєю в руках залягла і недопустила близько МГБ-істів. Галій перетяв телефонічне сполучення від обсерваційного пункту і пішов до с/ради. Тут зателефонував до Коломиї до їхньої команди і цієї ж таки днини виїхали автомашиною представники команди, роззброїли і заарештували згадану обслугу. На їх місце залишили других.

Демобілізовані:

В с. Снідавка Косівського р-ну з ЧА повернулись додому 2 хлопці, яких забрано до війська з Німеччини: Медвідчук Петро с. Івана, нар. 1925 р. і Михальчук Іван с. Юри, нар. 1922 р.

15.10.1949 р. з с. Снідавки відійшли до ЧА:

1. Мегединюк Юра с. Степана, нар. 1926 р., осв. 4 кл., комсомолець.

2. Грималюк Василь с. Петра -//- 1928 р. -//- 4 -//-
-//-

3. Кіщук Іван с. Марії -//- 1927 р. -//- 4 -//-
-//-

Переселенча акція:

За звітній час адміністративні органи посилили свій тиск на переселенчу акцію. В тій цілі РВК кількакратно скликав голів с/рад на наради. Голів с/рад зобов'язано дати спеціальний контингент родин на Херсонщину.

Після цього почався сильний тиск на десятників, депутатів, а в кінці і на населення. Немає мітингу, щоб на ньому не говорилося про щасливе життя на Херсонщині та про злиденне життя на Галичині. Почали сипатись чудові обіцянки.

Адміністрація побачивши, що населення не хоче датись зловити на позолочену вудку брехливої пропаганди, удається до різних шантажів і терору.

Населення до переселення у сх. обл. України ставиться крайньо ворожо. Всіма силами старається якось оминати переселення.

Добровольців на виїзд майже немає. Якщо і виїхали деякі родини, то тільки під терором. Добровільно виїждять одиниці, які скомпроментовані перед нами.

9.10.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбувся мітинг, яким провадив голова с/ради Григорчук. Він пояснював селянам, як гарно живе народ у східних обл. України та заохочував людей, щоб добровільно туди виїздили. Він казав, що кожному хто туди виїде, дадуть хату, корову, позичать грошей на відбудову господарки, які віддасть аж за 4 роки. До тої пори не будуть обходити переселенців жодні податки і держпоставки.

Виступаючий агент фінвідділу Абрамович Михайло говорив, щоб населення скоро сплачувало податки, бездітне і страховку, а хто не має грошей, хай їде в Херсонщину.

10.10.1949 р. Город Косівського р-ну – голова РВК Кіщук і представник з області під охороною воєнних, їдучи автомашиною, вступили до с/ради спитати, як справа мається з заявами в

Херсонщину. Коли голова відповів, що добровольців немає, тоді представник з області сказав: “Треба щось робити, щоб були”.

12.10.1949 р. в с. Город голова с/ради скликав десятників і сказав їм, що з села мусить виїхати на Херсонщину 9 родин.

24.10.1949 р. в с. Смодна Косівського р-ну сільський актив зігнав силою ок. 45 чол. на збори, які відбулися в справі переселення на Херсонщину. На зборах першим виступив секретар райкому [КП(б)У] Самойлов, який коротко описував про міжнародне становище. Він говорив, що комунізм уже заливає цілий світ, що вони не бояться атомної бомби, бо вони мають кращу атомну бомбу, якою є пропаганда. Пани-капіталісти хай збираються вже лягати в домовину – говорив він.

Дальше виступив 2-ий секретар партії Головка, який заохочував селян їхати в східні області, бо там мало заселені простори, а земля родюча лежить пустою. Кожний, що бажає туди виїхати, має право забрати з собою все майно, а навіть хату. На дорогу дадуть голові родини по 600 крб., а членам родини по 250 крб. Хто виїде в Херсонщину, того звільниться від всяких податків і держпоставок на 3 роки. Він говорив, що з Пістиня виїхало багато родин і вже звідки написали, що їм дуже добре живеться.

19.11.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну відбулись збори, на яких голова с/ради говорив, щоб люди писались добровільно в Херсонщину, бо в противному разі виселять мусово, але не в Херсонщину, а в тундру.

Дальше говорив Кіщук Микола, що хто не виконає держналогів і не дасть авансу м'яса 50% на 1950 р., того, хоче чи не хоче, виселять на Схід. Присутніх було 15 чол.

Виїхали на Херсонщину:

21.10.1949 р. Яворів Косівського р-ну – партактив прийшов з фірою до Гнатюк Катерини д. Івана, з 1900 р. нар. Вони силою викидали всі речі з хати на фіру і заявили їй, що вона виїздить на Херсонщину за те, що бідна і не має звідки здавати різних контингентів. Вищезгадану відвезено під конвоєм до Заболотова на залізнодорожну станцію.

23.10.1949 р. Город Косівського р-ну – Бурдяк Іван виїхав добровільно у Херсонщину з дружиною і сином. У вищезгаданого мали забрати сина на Донбас. Партактив запропонував йому, що хай їде в Херсонщину, а тоді залишать йому сина, на що вищезгаданий погодився.

22.11.1949 р. Річка Косівського р-ну – відїхали на Херсон слідувачі родини:

1. Мицкан Юра Катерини – 4 особи
2. Коземчук Олена Івана – 2

3. Лейбюк Параска Івана – 8
4. Мицкан Марія Харитона – 2
5. Пітеляк Василь Миколи – 1
6. Тонюк Микола Івана – 7
7. Пілатюк Іван Миколи – 3
8. Пітеляк Катерина Гафії – 1
9. Лейбюк Анна Михайла – 3
10. Мицкан Василь Миколи – 4
11. Мицкан Марія Миколи – 1
12. Тонюк Михайло Юри – 2
13. Волощук Марія Миколи – 2

25.10.1949 р. з с. Брустури Косівського р-ну виїхали в Херсонщину:

1. Мартищук Параска Василя
2. Габорак Варвара Луки
3. Мочерняк Василь Федора
4. Мочерняк Іван Петра

Вивезли на Сибір:

8.12.1949 р. з Косова вивезли на Сибір Балагурака Павла, якого жінка арештована за співпрацю з ОУН і засуджена на 10 р. тюрми.

Різне.

– Білоберезка Кутського р-ну – Крамар Василь с. Петра з 1928 р. народ. відійшов у 1949 р. до ЧА, а в жовтні 1949 р. його батька повідомили, що його син арештований за те, що попередньо мав зв'язки з ОУН. Органи МГБ почали переслуховувати свідків, на яких він покликався. Після переслухання свідків 25.11.1949 р. став засуджений на 25 р. тюрми.

18.10.1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну зі Сибіру приїхав на 10-денну відпустку Стефурак Петро с. Гриця, який був засуджений у 1940 р. на 3 р. тюрми за побиття радянського урядовця. Після відбуття кари став на працю при залізній дорозі в Караганді. Після відпустки від'їхав назад.

22.10.1949 р. в с. Соколівка з ЧА на 10-денну відпустку приїхав Опирук Петро с. Івана, 1925 р. нар., якого забрали до ЧА з Німеччини.

13.11.1949 р. в с. Річка Косівського р-ну з ФЗН вийшов Кіщук Дмитро с. Петра, з 1927 р. нар., осв. 3 кл., б/п.

19.11.1949 р. Річка – сільські стрибки зігнали силою народ, десятників і депутатів, які в той час відбували збори і погнали їх розбивати хату Кіщук Володимира с. Семена (вивезений на Сибір), призначену для тих, які від'їжджають в Херсонщину.

Ніччю з 29 на 30 листопада 1949 р. в с. Соколівка Косівського р-ну замордовано Стефурака Григорія на прис. Мокрий. Вищезгаданого замордувала його дружина Марія і її син Стефуранич Петро (від першого чоловіка). Причина мордерства – сімейні незгоди. Органи МГБ заарештували обох убивців. Стефуранич Петро засуджено на 10 р. тюрми, а Марію Стефурак, за вербувавши, звільнили.

18.12.1949 р. в с. Бистрець Жаб'ївського р-ну запільник Могорук Василь-“Високий”, нар. 1912 р., жонатий, поповнив самогубство, стріливши собі з кріса в груди. Причиною самогубства було те, що його жінка впала під час наскоку большевиків на зимовий постій “Сагайдачного”.

Б. ВЛАСНЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

І. Українські маси.

Ідейно-моральний стан українських мас досить високий, за виїмком одиниць, які підупали та почали орієнтуватись на большевиків. Деякі селяни почали підупадати через сильний тиск большевиків, як адміністрації, так і з боку МГБ. Органи поліції вже надмірно взялись до ангажування та заставляють доносити одних на другого.

Моральний стан молоді частинно підупав, а причиною цього є часті пиятики та забави.

Національна свідомість поодиноких селян досить висока. Значна частина селян вже переконана, що наша боротьба є доцільна і потрібна в майбутньому і не вагається допомогти повстанцям чим лише може.

Інтелігенція, яка приїхала з сх. обл. України, ставиться до нас посередньо. Відносно нашого руху є дуже обережні та з ніким не стараються заходити в балачки. При стрічах з повстанцями мало говорять, відповідають тільки на питання, а літературу приймають з великим страхом.

Місцева інтелігенція відноситься до нашого руху не зле, за виїмком одиниць.

Селянство дуже зненавиділо окупанта та веде запеклу боротьбу проти колективізації. Дуже цікавиться політичними подіями в світі, читає газети та різні вісті скоро передають одні одним. Між населенням часто кружляють вістки про війну і всі вірять в неминучість конфлікту [між] ССРСР і Заходом. При стрічі з нами просять нас, щоб ми на себе уважали, щоб добре крились, бо сьогодні-завтра вибухне війна.

Робітництво дуже незадоволене радвладою. Більшість робітників так мало заробляють, що їм заледве вистачає на про-

харчування. Між собою говорять, що один робітник не годен заробити на 10-ох. Всі дуже нетерпеливо чекають на війну і кажуть, що вже раз хочуть видіти, як большевицькі пани підуть в Бутин, а вони обіцяють рік робити задурно, щоб тільки вже вступилися большевики.

II. Революційні кадри.

Ідейно-моральний рівень членства є досить високий. Кожний свідомий того, що наша боротьба має велике значення, кожний всеціло відданий визвольній боротьбі. Різні невігідні життєві умовини не ділають на нікого. Кожний повстанець не думає здатись ворогові живий в руки.

Ідейно-політичний рівень стоїть на посередньому рівні. Членство мало читає і мало сприймає підпільну літературу. Більш цікавляться художніми творами, виданими за польської окупації.

Бойова виробленість стоїть досить високо. Повстанці під час заскочення відбиваються, а не втікають. Н[а]п[р]иклад]:

28.10.1949 р. друзі "Грім" і "Запорожець" стали заскочені в хаті большевиками. Вони відкрили по ворогові [в]огонь з автоматів і кинули гранату між них, яка ранила одного большевика і в такий спосіб вирвались зі заскочення.

Противагентурна акція: органи СБ забрали на переслухання з с. Березова Яблунівського р-ну Сулятицького Василя. Коли його забрали, то большевики до тижня зробили велику облаву на ліси. Населення з того, що забрали Сулятицького задоволене, бо вже перестали в деяких місцях большевики оперувати.

У Яблунівському р-ні викрито злочинську шайку, яка діяла під маскою укр. повстанців. На приказ кущового д. "Піка" розстріляно ініціатора групи Геника Михайла з с. Березів Вижний та Джимюк Анну з Микуличина Яремчанського р-ну і Зезарчука Славка. Присуд виконано у вересні 1949 р.

Членство почало придержуватись більш конспірації, як попередніх років. Дисципліна поки що бездоганна.

С Л А В А У К Р А Ї Н І.

Травень, 1951 р.

X-12

*Приватний архів Михайла Андрусика, конверт 1, арк. 1-32.
Оригінал. Машинопис.*

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

№ 15
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ ЗА ІІІ КВАРТАЛ 1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ ПАЛИНЮКОМ-“НЕНАСИТЦЕМ”, “Х-12”

Червень 1951 р.

КОСІВЩИНА

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
за ІІІ квартал 1950 р.

І. ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

Стан партії:

РК КП(б)У – Яблунів

ч.п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	парт.	м.походження
1	1 секр. парт.	Лейба	жид	1.400	парт.	сх. обл.
2	2 -//- -//-	Дудукало	рус.	?	-//-	-//- -//-
3	3 -//- -//-	Тягнирядно	-//-	?	-//-	-//- -//-
4	інструктор	Рядкін Н.	-//-	700	-//-	-//- -//-
5	2 інструк.	Гусаева Н.	-//-	600	-//-	-//- -//-
6	інструктор	Бадаєв	-//-	600	-//-	-//- -//-
7	з военком.	Низький К.	-//-	800	-//-	-//- -//-
8	з пропаг.	Фаєнцов	-//-	800	-//-	-//- -//-
9	машиніст	Усікова Галя	-//-	950	-//-	-//- -//-

Примітка: В попередньому звіті було подано помилково, що 1-ий секретар РК КП(б)У Соколов відійшов на Волинь. Як вдалось нам розвідати, він зараз працює начальником шахти в Ковалівці.

На місце 2-го секретаря РК КП(б)У Лейби прийшов Дудукало.

В попередньому звіті було помилково подано, що Кулішов є 3-ий секретар РК КП(б)У. Він працює в іншій установі.

Стан членів КП(б)У у селах Кутського р-ну:

В с. Старі Кути – 2 чл.

В с. Рожен Великий – 5 чл.

В с. Розтоки – 2 чл.

В с. Білоберезка – 2 чл.

В с. Барвінкова – 1 чл.

Всебічна характеристика: У звітньому часі партія спеціальну увагу звернула на підвищення свого ідейно-політичного рівня та на якнайбільше поширення большевицької пропаганди в широкій масі населення. По селах Яблунівського р-ну всі голови клубів одержали наказ від партії, щоб відчитували населенню таку літературу: “Сталін”, “Буржуазні нації”, “Нації соціалістичні”, “Історія ВКП(б)”, “Агітатор”, “Керівник комсомолу” і т.д. Більшій частині інтелігенції припоручено вивчати самостійно твори максизму-ленінізму. Учителі в своїй роботі змушені керуватись вказівками партії.

Для підвищення свого ідейно-політичного рівня Яблунівський РК КП(б)У затвердив у цьому році створити одну вечірню партійну школу, 4 гуртки по вивченню історії ВКП(б), 4 гуртки по вивченню біографій Леніна і Сталіна та чотири політгуртки. Ці політгуртки повинні відвідувати члени КП(б)У, члени ЛКСМУ та частина неспілкової молоді.

Не меншу увагу приділяє партія знищенню українського визвольного-революційного руху. Під цим оглядом партія дуже тісно співпрацює з большевицькими органами поліції.

[...] конференція у днях 25-26 [...] начальник РО МГБ підполковник Громовой. Він наполягав на учителів, щоб учителі вели пропаганду серед учнів і населення, щоб бандерівці зголошувались з повинною. Членів українського визвольного-революційного руху називав неграмотними, які не вміють ні читати, ні писати і зовсім нічого не знають. Цю брехню він підтвердив фактом, що нібито десь воєнні убили одного бандерівця і коло нього знайшли записку такого змісту: “Миколо. Напиши мені, коли буде війна, бо мені вже так навкучилось, що я вже не можу витримати”. В іншій записці – говорив він – було написано так: “Ти пишеш мені друже, щоб я сказав тобі, коли буде війна. Ой, не скажу тобі нічого, бо я сам нічого не знаю”. Ці записки – говорив він – були написані без жодної каліграфії і граматики, так що заледве можна було їх розібрати. Хто стрінеться з бандерівцями, то хай говорить їм, щоб вони зголошувались з повинною, хай не думають, що буде скоро війна. Війна, яка ведеться в Кореї – це війна американських імперіалістів з корейським народом, в якій СССР не бере жодної участі.

На цій конференції обговорено слідуючі питання:

а) Постанова пленуму ЦК КП(б)У про стан і заходи поліпшення роботи комсомольських організацій серед шкільної, міської та сільської молоді – доповідав Дудукало,

б) Про підсумки роботи шкіл району за 1949/[19]50 та завдання на 1950/[19]51 навчальний рік – доповідав Килимник,

в) Розвиток Й.В. Сталіним марксистсько-ленінського вчення про мову – доповідав представник облвню Мельник,

г) Враження з екскурсії учителів західних областей у східні області України – доповідав Олійник.

З досить великою промовою виступав Дудукало. Він визвітував кожного учителя зосібна про хід ведення роботи по комуністичному вихованню молоді, кожного випитував про партійну приналежність, про організацію комсомолу і піонерів по селах. Учителі одверто заявляли, що вступати в комсомол і організувати піонерів по школах вони не будуть, бо бояться повстанців. Тут вказували на факт, що за свою активність убито директора школи с. Люча.

Дудукало запитував учителів, чи [до] них заходять бандерівці. Учителі, як галичани, так і наддніпрянці говорили, що заходять та строго наказують не організувати піонерів по школах та не виховувати молоді в комуністичному дусі, а в деяких комсомольців позабирали комсомольські білети. На це Дудукало відповів, що комуністи нічого не бояться і ніхто їм не може перешкодити в роботі.

На конференції рішено і затверджено, що всі учителі і учні віком від 15-26 років мусять стати комсомольцями та учителі мусять організувати піонерські загони по школах.

Дня 10.6.1950 р. відбувся 5-ий пленум РК КП(б)У, на якому обговорили питання про роботу виконавчого комітету та про підсумки роботи партійної освіти Яблунівського РК КП(б)У за 1949/[19]50 рр. та завдання на 1950/[19]51 рр.

З доповіддю по першому питанню виступив Кулішов. Він відзначив, що під керівництвом райради значно покращили свою роботу більшість сільських рад. Значні успіхи досягнуто у розширенні мережі шкіл та культосвітніх закладів, покращення побутових умов трудящих. Рада депутатів трудящих успішно виконувала питання ідеологічного виховання трудящих у комуністичному дусі та виконання всіх партійних заряджень. В 1949 і 1950 рр. район виконав план заготівлі ліса на 117%, план товарообігу по торгівлі за 8 місяців на 107,2%. В районі за півріччя відбудовано 175 житлових будинків (забирали хати підпільників). Села Стопчатів, Ковалівка і Яблунів стали електрофіковані та радіофіковані. За ці роки відбудовано 2 десятилітки (одна в с. Березів Середній). В районі працює 21 школа, де навчається 3.449 дітей. Далше говорив і про недоліки роботи виконкому. До цього часу незадовільно працюють відділи сільського господарства і комун[...], завідуючий уповмінзагу Николаєнко не допильнує виконности, недбало [...], голова Бабинопільської с/ради Пожочук недбало виконує свої [обов'язки].

[ЛКСМУ]:

[У] липні 1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну за невиконання [своїх обов'язків] викинено з комсомолу Слижук Марію Семенівну, Нагорняк Василину Василівну, Данильчук Параску б/б, Штефуряк Марію б/б. В с. Білоберезка Кутського р-ну силою втягнуто в комсомол Іванюк Микиту Танасієвича, Вепрійчук Дмитра Дмитровича. Їх залякували, що коли не вступлять до комсомолу, то вивезуть на Сибір.

В селах Кутського р-ну знаходяться первинні комсомольські організації в таких селах:

В с. Старі Кути – секретар ЛКСМУ Буц Ярослав Михайлович – 42 члени,

В с. Рожен Великий – -//- -//- Іванюк – 2 -//-

В с. Розтоки – -//- -//- Слижук Іван Михайлович – 7 членів

В с. Білоберезка – -//- -//- Пилип'юк Ярослав Маркович – 16 -//-, у тому числі 5 учителів.

В с. Хороцева – секретар ЛКСМУ завпед Шевчук Степан – 11 членів

В с. Барвінкова – -//- -//- Танасійчук Микола Васильович – 7 членів

В с. Устеріки Жа'євського р-ну – секретар комсомолу Ілійчук Степан – 1 чл.

В с. Ясенів Гор. -//- -//- - -//- -//- Гайфер Анна – 3 члени – учителі.

У вересні 1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну змінено секретаря комсомолу. На місце Слижука Івана прийшов Нагорняк Юрій Іванович, нар. 1930 року, укр., місцевий, освіта 4 кл., істребитель. Бувший секретар Слижук залишився комсомольцем.

Бувша комсомолка Гавриляк Евдокія Семенівна, нар. 1925 р., перейшла до партійно-кандидатської групи.

До с. Устеріки Жаб'євського р-ну прибув один комсомолец – учитель Назаренко Іван Петрович, нар. 1931 р., укр. з Ворошиловградської обл.

По селах комсомольські організації майже не проявляють жодної діяльності. В деяких селах комсомольці проявляють свою діяльність тільки в співочих і драмгуртках. В сс. Розтоки і Білоберезка комсомольці брали активну участь у збиранню сільськогосподарських продуктів, як: кукурудзи, картопель і фруктів з тих земель, що їх відібрано у м. вересні від селян-одноосібників. В цих селах комсомольці являються передовиками у колгоспах.

Піонери:

В Кутському р-ні є зорганізовано піонерські загони в таких селах:

- В с. Рожен Великий – піонервожатий Лукасевич Софія Едварда
– 60 піонерів.
В с. Розтоки – –//– Чепіль Яків Миколаєвич
– 55 –//–
В с. Білоберезка – –//– ?
– 90 –//–
В с. Хороцева – –//– Шевчук Степан
– 36 –//–
В с. Барвінкова – –//– Ковалицька Валентіна (пол.)
– 26 –//–

В с. Устеріки Жаб'євського р-ну – директор школи Шелем-бен Микола (галичанин), вписав у піонери 46 учнів.

В с. Ясенів Горішний Жаб'євського р-ну – директор школи Кіндюк Василь (галичанин) і учителька Коровай Марія Олександрівна (наддніпрянка) примусово втягнули в піонерські загони 25 дітей.

У звітньому часі піонерські загони не проявляли жодної діяльності.

Редакція Яблунівського р-ну.

ч.п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	парт.	м.походження
1	редактор	Бобух	рус.	800	парт.	сх. обл.
2	заступн.	Кривошапко	укр.	?	?	–//– –//–
3	2 заст.	Сніжко	–//–	?	?	–//– –//–
4	вкладач	Головченко	–//–	650	парт.	–//– –//–
5	?	Корецька	рус.	500	–//–	–//– –//–
6	коректор	Томашук	укр.	?	б/п	Баня-Березів

Релігія:

27.8.1950 р. на нараді учителів у Яблуніві з доповіддю на анти[релігійні] теми виступала [...] піонервожата Яблунівської школи [...] запятовувала тих учителів, що ходять до церкви та в своїх помешканнях тримають релігійні образи. Дальше вона ви-магала, щоб учні відвідували школу у свята.

У Яблунівському р-ні священникам заборонено говорити в церкві проповіді та давати на похорон хоругви.

II. Поліція:

РО МГБ – Яблунів

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	парт.	зарпл.	в. ступ.	місце праці
1	начальник	Громовой	рус.	парт.	4.000	підполк.	Яблунів
2	1 заст.	Москаленко	-//-	-//-	?	капіт.	-//-
3	2 заст.	Козулін	-//-	-//-	1.800	ст. л-т	-//-
4	оперпрац.	Зима	-//-	-//-	1.500	-//-	Ковалівка
5	-//-	Синьокий	-//-	-//-	1.000	м[о]л. л-т	Уторопи і Стопчатів
6	-//-	Іваненко	-//-	-//-	1.200	-//-	Яблунів
7	-//-	Сустатов	-//-	-//-	1.200	л-т	Березів Сер. і Ниж.
8	-//-	Кудлаєнко	-//-	-//-	1.200	-//-	Люча
9	-//-	Ніколаєв	-//-	-//-	1.500	капіт.	Березів Виж., Баня
10	-//-	Куліковський	пол.	-//-	1.200	л-т	Космач
11	-//-	Севастьянов	рус.	-//-	1.200	-//-	Акрешора, Текуча
12	-//-	Китов	-//-	-//-	?	-//-	Микуличин
13	секретар	Паригін	-//-	-//-	1.500	майор	
14	радист	Паригін (брат)	-//-	-//-	1.000	л-т	
15	2 секрет.	Чеснікова М.	-//-	комс.	1.200	-	
16	госп. нач.	Чесніков Г.	-//-	парт.	1.200	-	
17	нач. КПЗ	Дінайчик	-//-	-//-	1.000	-	

Примітка: У попередньому звіті чисельний стан РО МГБ був поданий неповний без змін. Боднаренко не був заступником, його було подано помилково. Тепер подається повний склад РО МГБ. Куліковського знищено атентатом під час подорожі автомашиною до Коломиї 5.9.1950 р. Хто на його місце прибув ще невідомо. У звітньому часі кап. Ніколаєв виїхав на відпустку, як також Китов. Хто заступив їх також невідомо.

РО МВД – Яблунів

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	парт.	зарпл.	в. ступ.	
1	начальник	Голіков	рус.	парт.	1.300	капітан	
2	1 заступ.	Гудков Іван	-//-	-//-	1.300	ст. л-т	
3	2 заступ.	Лисенко	-//-	-//-	1.300	м[о]л. л-т	
4	нач. паспорт.	Гасюк Марія	?	комс.	?		
5	зав. загс	Горшкова Валя	?	?	?		

Міліція – Яблунів

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	парт.	зарпл.	в. ступ.	місце праці
1	начальник	Гудков Іван	рус.	парт.	1.300	ст. л-т	
2	нач. угол. розиска	Возний Петро	-//-	-//-	1.100	-//-	
3	заступник	Свириденко М.	укр.	комс.	1.200		
4		Хованський Микола	-//-	парт.	1.400	м[о]л. л-т	
5	участков.	Сусак Іван	укр.	-//-	1.000	-//-	Ковалівка
6	-//-	Баштанов Гриць	рус.	-//-	800	ст. л-т	Стопчатів
7	-//-	Мірошниченко	-//-	-//-	800	-//-	Уторопи
8	-//-	Боднаренко Г.	укр.	?	800	-//-	Яблунів
9	-//-	Бадаєв Іван	рус.	парт.	800	м[о]л. л-т	Люча
10	-//-	Яковейчук	укр.	б/п	400	-//-	Березів Ниж.
11	-//-	Боєчко П.	-//-	-//-	400	сержант	Березів Сер.
12	-//-	Атаманюк Д.	-//-	комс.	400	-//-	Баня-Березів
13	-//-	Сабадаш Н.	-//-	б/п	400	-//-	Березів Виж.
14	-//-	Гасюк Дмитро	-//-	-//-	400	м[о]л. л-т	Текуча, Акрешора
15	-//-	[...]	-//-	-//-	500	ст. л-т	Космач
16	рядовий	Мякуш Д.	укр.	б/п	400		
17	-//-	Романовський	-//-	-//-	400		
18	-//-	Мельник Іван	-//-	-//-	400		
19	-//-	Кифор Петро	-//-	-//-	400		
20	-//-	Малушицький	рус.	парт.	?		
21	-//-	Солинський	укр.	б/п	?		

Примітка: У попередньому звіті подано неповний склад РО МВД. Зараз подається точний список. Лисенко є начальником пожежної дружини. Хованський є начальником по боротьбі з крадіжками соціалістичного¹⁶¹ майна.

Істребители:

В с. Рожен Великий Кутського р-ну є станція істребителей, яка складається з 4-ох чол. Начальником істребительної стани-

¹⁶¹ У тексті: соціального.

ці є Копчук Іван Василевич, місцевий. Зброя: 1 кулемет, 2 ППШ, 1 СВТ, 2 револьвери¹⁶²-нагани, а також є запасна зброя: 1 кулемет, 2 ППШ, 1 кріс. Істребітелі ходять на засідки і облави разом з оперативними боївками, а також часто роблять самі засідки.

В с. Розтоки Кутського р-ну знаходиться станиця істребітелів у числі 8 чол., якої начальником є Петриняк Микола Григорович, місцевий.

Зброя: 1 СВТ, 3 ППШ, 4 кріси. Завданням істребітелів є охороняти кооперативу, с/раду і колгосп.

У згаданому селі є три атентатчики, які носять коротку зброю (пістолети). Довгої зброї визичають від істребітелів. Вони ходять ніччю попід хати, підслухують, провокують та грабують населення під маскою повстанців. До цих атентатчиків належать: Калинич Микола Григорович, Влашинець Микола Федорович, Гавриляк Михайло Петрович.

12.8.1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну атентатчик Гавриляк прийшов до господаря Митерка і заграбував у нього хустку, 2 сорочки, сардак і ін. Він зав'язав господареві шнур на шию і домагався, щоб той присягнув, що нікому про крадіж нічого не скаже, а коли не схоче присягнути, то застрілить.

13.8.1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну ніччю прибула група большевиків з Вижниці (Буковина) і заарештували атентатчика Влашинця Миколу. Його відставлено до Чернівців. Влашинець попередньо працював продавцем у одному магазині в Вижниці. Там вкрав багато грошей і втік. Щоб його Кутська поліція не арештувала, він зобов'язався виконати атентат на одного повстанця.

16.8.1950 р. в с. Рожан Великий Кутського р-ну на прис. Вижній-Середній вечером голова с/ради, голова колгоспу і начальник істребітельної станиці стрінули на дорозі хлопця Копильчука Івана з 1933 р. народження. Голова с/ради враз з начальником істребітелів спинили хлопця і почали розпитувати його, хто він такий і почали називати його комсомольцем, удаючи українських повстанців. Потім кинули його на землю, зробили коло нього перешук та забрали 500 крб. і годинник. Відходячи, сказали хлопцеві лежати лицем до землі цілу годину.

Другого дня хлопець пішов до с/ради і розповів голові с/ради, що з ним сталося вчора вечером і що впізнав начальника стрибків Копчука. Голова с/ради сказав, що це були "бандити" з ліса, а не Копчук і вигнав його з с/ради.

¹⁶² У тексті: пістолети.

Поліційний терор:

Большевицькі органи поліції ні на хвилинку не послабили свого терору. Численні засідки проводились в кожному селі майже без перерви. Засідки робились на переходах, в лісах, коло підозрілих господарств та по городах. Крім засідок, оперативні боївки часто проводили прочіски перелісків, а навіть і більших масивів лісів.

Останньо, з початком вересня у Косівському надрайоні почались змасовані чекістські облави, в яких брало участь понад 500 чол. і займали [...] простори терену. Такі облави проводились від ранку до вечера по одному [...]. Під час облав перевірявали всі переліски, [...], городи. [Під] час таких облав було досить важко. В цих облавах брали участь, крім оперативних боївок, і спецвійська, які зовсім терену не знали.

Облави:

В м. липні 1950 р. в сс. Великий Рожан, Розтоки і Білоберезка Кутського р-ну відбулась велика облава, в якій брало участь понад 100 чол. під команду підполковника Краснікова. Вони перевели точні перешуки лісами та труси хатами.

5.9.1950 р. в с. Соколівка Косівського р-ну досвітком приїхало 7 автомашин війська, які провели облаву на Соколівські ліси між сс. Річка, Яворів і Соколівка. Облаву переводили в той спосіб, що попід ліс були розставлені засідки, а дорогами ходили щокілька хвилин двох солдатів з кулеметом і ППШ. Прорватись поміж засідками було майже неможливо. На найвищому хребті Соколівський були розставлені обсерваційні пункти. По полудні військо зійшло з ліса і перевіряло в селі всі городи. Вечером від'їхали в Косів.

Другого дня ранком то є 6.9.1950 р. з Косова виїхало 17 автомашин війська. 4 автомашини затримались в с. Город, 7 в с. Соколівка і 6 в с. Яворів Косівського р-ну. З РО Кути виїхало 2 автомашини в с. Рожан Малий і звідси пішли лісами в с. Бабин Косівського р-ну. Точні перешуки лісами, перелісками, потоками і городами проводились в сс. Город, Бабин, Соколівка і Яворів Косівського р-ну. Облава тривала від досвітку до пізнього вечера. Вечером військо знова від'їхало в РО Косів. Автомашини цілий день чекали на військо на тих місцях, де його скинено.

Ці облави посунулись дальше в сс. Брустури, Шепіт і Снідавка Косівського р-ну, а потім у Жаб'євський р-н.

6.9.1950 р. з напрямку Яблунова приїхало 15 автомашин війська в сс. Березів Середній і Вижний та Люча. Головну увагу

звернули на с. Березів Вижний. Довкола Березова Вижнього по горбах в кожному селі військо поробило застави. Прохожих людей взагалі не пускали від себе. Людям наказано ніде не відходити від своїх хат. В Березові Вижнім зробили основний перешук потоками: валили скали, викорчувували пні, корчі. Під час перешуку знайшли бункер нового типу, до якого вхід був через пень (в пні видовбана широка діра, в яку міг влізти чоловік). Цю криівку віднайдено через всип. З криівки большевики забрали два радіоапарати і 2 машини до писання. На другий день большевики зробили ґрунтовний перешук по сусідніх селах та подались в напрям Яблунів. Звідти правдоподібно від'їхали в Косів.

В Кутському р-ні в м. вересні відбулось три великі облави.

Труси:

7.7.1950 р. в с. Білоберезка Кутського р-ну група большевиків у числі 60 чол. переводили сильні труси хатами по цілому селі. Інші групи большевиків проводили прочіски лісів.

Від 13.-23.7.1950 р. в с.Тюдів Кутського р-ну оперативна група Лапи на переміну з Москаленком і ще з одним сержантом переводили труси хатами в різних кінцях села. На день провірять 3-4 хати, перешукають городами, садами, спитають у людей про повстанців і відходять в ліс.

15.7.1950 р. в с. Ясенів Горішний Жаб'євського р-ну приїхало автомашиною 21 червоноармійців, які пішли до одного господаря і там перевели перешук у помешканні.

16.7.1950 р. в с. Рожен Великий Кутського р-ну група большевиків під ком. Анучіна перевели труси хатами на прис. Вижньо-Середний.

Арештування:

2.7.1950 р. в с. Білоберезка органи МГБ заарештували Джіголю Андрія, підозріваючи його в співпраці з українськими повстанцями. Арештованого забрано в РО [МГБ] Кути, де тримали на допитах 10 днів. Після допитів його сильно побитого звільнено додому.

10.7.1950 р. в с. Рожен Малий Кутського р-ну органи МГБ заарештували Артимчук Гаврила Івановича, якого після 4-денного допиту звільнено додому.

12.7.1950 р. в с. Рожен Малий Кутського р-ну покликано на МГБ Оленюк Марію д. Юрка, [Воротняк] Федора Семеновича і Конюшак Миколу Васильовича. [Оленюк] і Воротняк [після] [...] денного допиту звільнено, а Конюшака тримають замкненого на МГБ в Кутах до цієї пори.

14.7.1950 р. Рожен Великий – вертаючи з базару з м. Кути Рибчук Катерина і Максимюк Олена стали арештовані стрибками і віддані до Кут. Обоє жінок арештовано за підозріння у співпраці з революційним рухом. Максимюк Олена зараз сидить у тюрмі в Станиславові, а про Рибчук Катерину нічого не мож довідатись. Ніхто не знає, що з нею зробили большевики.

16.7.1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну через с/раду стала покликана на МГБ Дудидра Анна ж. Михайла. При допитах вище-згадану так сильно били, щоб призналась до співпраці з революційним рухом, що та аж збожеволіла. По чотирьох днях допиту і тортур Дудидру звільнили додому. Ідучи додому на присілку Глиняний Дудидра повісилася.

Цього самого дня покликано на МГБ ще три особи, які по переслуханню були відпущені додому.

В серпні 1950 р. органи МГБ заарештували Жураківського Василя, Геник Антона і Геник Марію Івана (учителька) з с. Березова Середнього Яблунівського р-ну, підозріваючи їх в співпраці з революційним рухом. Цього самого дня арештовано Петрука Миколу і за співпрацю з нашим рухом засуджено на 25 р. тюрми.

3.9.1950 р. в с. Текуча Яблунівського р-ну органи МГБ арештували Кіцелюк Михайла, якого по доказі “Скали” і “Жукола”, які є зараз у большевиків, забрано 9.9.1950 р. до Станиславова.

Засідки:

В с. Тюдів Кутського р-ну по всіх присілках большевики часто сидять на засідках. Засідки роблять попід ліс, в лісі та понад ріку Черемош (від Буковини). На засідках сидять тільки ніччю.

В с. Рожен Малий Кутського р-ну большевики роблять засідки по всіх присілках села. Найбільше засідкують в лісі Хоминським від сс. Старі Кути, Черганівка і Бабин.

В с. Рожен Великий Кутського р-ну група большевиків у числі 10 чол. під ком. Анучіна на присілку Вижньо-Середній сиділи на засідці цілий тиждень, маючи з собою наплечники з харчами.

8.8.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну група большевиків зробила засідку на чистім полі, на яку на[трапи]ли повстанці. Під час перестрілки став забитий сл.п. д. “Гамалія”. Большевики били по задньому, сподіваючись, що позаду буде йти хтось з провідників.

В Яблунівському р-ні большевики менш засідкували з тої причини, що майже всі були зайняті при грабежі хліба державі.

У серпні 1950 р. в Кутському р-ні большевицькі органи поліції заарештували 18 осіб, підозріваючи у співпраці з нашим рухом. З

того 15 осіб по переслуханні звільнено додому, 2 особи відставлено до Станиславова, а один сидить на МГБ в Кутах.

Воєнкомат:

28.6.1950 р. з с. Розтоки Кутського р-ну до ЧА відійшли 2 хлопці з 1930 р. народження.

12.7.1950 р. з с. Тюдів Кутського р-ну воєнкомат покликав до перепису всіх хлопців з 1930, 1931 і 1932 рр. народження.

3.8.1950 р. Кутський воєнкомат покликав усіх секретарів с/рад з господарчими книгами для перепису всіх мужчин від 1900 до 1931 рр. народження.

В м. вересні воєнкомат видав наказ сільрадам, щоб всі хлопці, народжені 1928-19[29]-19[30] рр. народження прийшли до перегляду військової комісії в м. Кути.

17.9.1950 р. Яблунівський воєнкомат дав наказ, щоб всі хлопці, які належать до ЧА (1928-19[29]-19[30] річники), а одержали повістки, хай зголосяться на день 23.9. на воєнкомат. З собою не брати чемоданів, лише сумки.

З с. Микуличин Яремчанського р-ну має відійти до ЧА 40 хлопців.

22.9.1950 р. з с. Рожен Великий Кутського р-ну до ЧА відійшло 11 хлоп.

з с. Розтоки -//- -//- -//- -//-
6 хлоп.

з с. Білоберезка -//- -//- -//- -//-
4 хлоп.

з с. Хороцева було повідомлено 4 хлопці, але не пішов ні один.

З с. Устеріки Жаб'євського р-ну повідомлено 9, не пішов ні один.

З с. Ясенів Жаб'євського р-ну було повідомлено 20 хлопців, з того пішло до ЧА 8 хлопців.

Воєнкомат забрав дві родини з с. Ясенів Жаб'євського р-ну за те, що їх сини не пішли до ЧА.

Оперативні боївки без перерви шукають за хлопцями, які не пішли до ЧА. Н[а]п[р]иклад, 27.9.1950 р. в с. Ясенів Горішний Жаб'євського р-ну органи МГБ зловили коло церкви 15 хлопців, яких забрано в РО [МГБ] Жаб'є.

III. Адміністрація:

В попередньому звіті подано, що головою Яблунівського РВК є Семчук. В дійсності головою РВК являється Кулішов. Крім згаданої помилки, в даній установі не зайшло жодних змін.

Адміністративні зарядження:

В цьому році большевицька адміністрація наклала на села нечувані податки і контингенти, які на означений час мають бути сплачені. Н[а]пр[иклад], одно село в Яблунівському р-ні в 1950 р. має сплатити:

1. асекурації – 32.000 крб.
2. позики – 35.000 –//–
3. бездітного – 21.000 –//–
4. доходowego – 175.000 –//–
- разом – 263.000 –//–

Контингент сільськогосподарських продуктів:

1. м'ясо – 36.000 кг, вже здано – 17.000 кг
2. молоко – 72.000 л –//– –//– – 47.600 л
3. вовна – 720 кг –//– –//– – 720 кг
4. шкіра – 200 шт. –//– –//– – 100 шт.
5. сіно – 5.150 кг –//– –//– – 4.900 кг
6. яєць – 72.000 шт. –//– –//– – 40.000 шт.
7. збіжжя – 4.000 кг –//– –//– – 4.000 кг

Цей яскравий приклад показує нам, що партія і уряд такими надмірними державними грабежами стараються досягнути слідуючі цілі: ожебрачити до решти селянина, добитися суцільної колективізації, дати спеціальний контингент робітників у шахти Донбаса, до копання каналів та врешті переселити значну частину українського села зі західних у східні області України.

Для успішної реалізації своїх планів партія висилає на села своїх представників, які шляхом пропаганди, застрашування, а в кінці терору, добиваються певних успіхів. За невчасну сплату контингентів і податків, грозять тюрмою, вивозом на Сибір, переселенням у сх. області України і т.д.

Українські селяни докладають всіх зусиль, щоб не дати себе відірвати з-під рідної стріхи і силою факту мусять виконувати всякі большевицькі зарядження без найменшого спротиву. Вони випродують останній одяг, рештки сільськогосподарських продуктів, а в кінці і худобу, яка у Косівщині являється основною базою прохарчування. Таким способом большевики вже добились до того, що ожебрачили села до крайніх меж.

29.6.1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну відбувся мітинг, на якому виступав з промовою представник партії Лукань. Він говорив, щоби все населення, що живе по верхах, до м. вересня переселилося в центри сіл. Хто має в селі приміщення, той буде там жити, а хто не має, той мусить вносити заяви на переселення в Херсонську область. На мітинг зганяли силою 60 осіб.

30.6.1950 р. в с. Рожен Великий Кутського р-ну відбулися збори, на яких виступав з промовою Зубрич. Він говорив, що на СССР лагодяться напасти імперіалісти, а що СССР провадить політику миру, то всі селяни мусять підписувати заяви миру. Він сказав, що хто не підпише заяви миру, того будуть [...]нювати до тих, [...] в лісі (повстанців) і чекає їх така сама кара. [Після] Зубрича [виступив з] промовою голова с/ради, який говорив [...].

2.7.1950 р. в с. Ясенів Горішний Жаб'євського р-ну прибула група представників з району в числі 6 чол., а то: ІІ секретар партії Малочуб, директор лісгоспу Сухарчук, ветеринар Хатраб, нач. райфінвідділу Сулятицький, [...] райспоживспілки Гаврилюк і НН. Після скінчення Богослуження вони задержали людей коло церкви і зробили мітинг. З промовою виступав Малочуб. Він говорив про міжнародне становище, що Америка і Англія готуються напасти на СССР. Він говорив, що в цій війні Америка вжیه атомну зброю і знищить все, що живе. А щоби цього не було, то всі люди мусять підписатися, що [війни] не хочуть і протестують проти вживання атомної зброї. Він сказав, що [...] люди хочать війни, то вони дадуть їм таку війну, що їм всього відхочеться.

Після промови принесли від священика стіл і примушували священика Пере[...]ка і всіх людей підписати заяву [пр]о мир. Священик підписався, а люди почали втікати. Тоді большевики справили зброю до втікаючих і сказали, що будуть стріляти, коли не вернуться. Люди повернулись, але підписувати заяв не хотіли, викручувались різними способами, що не вміють писати, що без чоловіків вони не підписуються і т.п. Дехто заяву підписав, а більшість не підписали. Большевики бачучи, що нічого не вдіють, залишили заяви секретареві с/ради. Секретар ці заяви сам вповнив і відіслав до району.

Після цього большевики в районній газеті "Радянська Гуцульщина" опублікували, що в с. Ясенів Горішний добровільно підписали заяви [пр]о мир 325 чол. за дві години часу.

Такі мітинги і подібні підписи під "Стокгольмською відозвою" відбувались у кожному селі.

16.7.1950 р. в с. Рожен Великий Кутського р-ну голова с/ради скликав збори, на яких говорив, щоб люди вносили заяви до колгоспу і вступали до праці при лісових роботах. Він сказав, що хто не вступить до колгоспу, тому відміряють по 0,6 га землі і хай на тім живе, а на колгоспне не сміє ступити, бо буде караний судом. Він сказав, що в селі не може бути дві системи господарювання. Після цього говорив, щоб люди здавали всі держналоги.

10.8.1950 р. Кутський РВК дав наказ головам с/рад, щоб населення до кінця вересня здало всі податки і контингент, бо в противному разі будуть конфіскувати весь рухомий маєток.

18.8.1950 р. в с. Рожен Малий Кутського р-ну прибув з групою 10 чол. Лукань в справі збирання м'яса і масла. Через два дні збирали гроші на масло і м'ясо. За ці дні зібрано грошей на 8,5 цнт. м'яса по 6 крб. за 1 кг. Лукань зложив два акти на тих господарів, що не мають змоги заплатити за м'ясо, а багатьом людям дав попередження.

22.8.1950 р. Рожен Малий Кутського р-ну – РВК дав наказ, щоб негайно здати різного рода податок на суму 77.578 крб.

В м. вересні 1950 р. Кутський РВК дав наказ головам с/рад, що хто не здасть всіх податків і контингенту до 30.9.1950 р., того вивезуть на роботи до копання каналів у глиб Росії. Хуторяни, які не хочуть переселюватись в центри сіл, будуть вивезені на Сибір.

10.9.1950 р. в с. Березів Вижній Яблунівського р-ну відбулися збори, на яких виступав ІІ секретар партії Дудукало. Він говорив, що хто не сплатить всіх податків і контингенту до кінця м. вересня, того потягнуть до судової відповідальності. Рівно ж сказав, що з с. Березів Вижній має від'їхати на Херсон 50 родин.

17.9.1950 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну відбулися збори, на яких виступав І секретар партії Іщенко. Він говорив, щоб селяни здавали податки і вносили заяви в колгосп та щоб всі хуторяни переселювались в центр села. Між іншим заохочував людей, щоб вносили заяви на переселення в Херсонську область і кожній родині обіцяв допомоги 2.500 крб.

20.9.1950 р. в с. Березів Вижній Яблунівського р-ну відбувся мітинг, на якому виступав ІІ секретар партії Дудукало. Він говорив, що до зими всі хуторяни мусять перейти в центр села, бо в противному разі прийде військо, вижене господаря з хати, а хату здемолює. Рівно ж закликав населення, щоб вносили заяви до колгоспу, бо вже досить відтягати.

В кінці виступив Бабяк, [який] дуже строго виступав проти населення. Він сказав, щоб люди до кінця м. вересня здали всі податки, а навіть кілька тисяч [...] села [...] платити весною, щоб люди не думали, що будуть обдурювати Радянський Союз, бо він бачить в населенню кожну бандерівську [...].

Мітинги подібного характеру відбувались в кожному селі Косівського надрайону.

У звітньому часі Яблунівський РВК видав головам с/рад слідуючі зарядження:

1. Хлопці, які належать до ЧА, а почуваяються хворими, хай ідуть під рентген до Коломиї.

2. Щоб населення до 20.9. здало податки. Хто почуввається, що не всилі здати податку, хай вписується в колгосп. Тоді буде сплачувати податок на рати.

3. Новонароджені діти вписувати в сільраді, а не у священика. Від секретаря сільради треба мати посвідчення.

4. Здавати на контингент яйця.

5. Стягати хати в центри села.

10.9.1950 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну було оголошено, що в ССРСР мусить кожний платити податок. Хто уникає від податку, то для таких людей є чотири головні дороги: Сибір, Херсон, вписатись до колгоспу або заплатити податок і далі чесно працювати на своїй землі.

Колгоспи:

В с. Микуличин Яремчанського р-ну знаходиться колгосп ім. Хрущова, організований 9.4.1950 р. Управа колгоспу: голова – Гундяк Михайло, секретар – Больдова Анна (полька), агроном – Стефанюк Юра, магазинер – Катерина?

Господарка: засіяно ячменю – 20 га, бараболі – 10 га, скошено сіна – 100 га, заготовлено сіна – 70 тонн, коров – 15, ялівок – 20, коней – 9.

Колгоспне управління заборонило господарям збирати урожай зі свого поля, заявляючи, що це колгоспне поле. За порушення цього розпорядження господарів каралося судом. Н[а]-пр[иклад], Мироняка Дмитра покарано 6-місячною державною роботою зі стяганням 25% зарплати, Філяка Дмитра (скошив траву для себе) покарано 3-місячною роботою у [...] зі стяганням 25% зарплати, Оничак Одокію (копала бараболю) покарано на 3 місяці роботи в колгоспі, Ковач Одокію покарано 3-місячною роботою в колгоспі.

Колгосп заготовляє сіно в такий спосіб: наказано господарям робити сіно на власнім полі на половину. А коли господарі сіно зробили, тоді правління колгоспу сіно забрало все, а господаря тільки про це повідомили.

В с. Старі Кути Кутського р-ну зорганізовано колгосп ім. Шевченка, до якого належать 330 господарств, решта господарств (около 1.000) господарюють самостійно.

Колгоспний інвентар: 1 автомашина, 1 кінна молотарка, 1 кірат, 2 сівалки, 2 жатки, 3 косарки, 8 плугів, 16 борін, 10 возів, 4 ваги, 2 млинки, 1 пожарна помпа.

Колгоспники одержали за працю в колгоспі найбільше по 65 кг зерна (жита 50 кг, а пшениці 15 кг).

Село Рожен Великий Кутського р-ну начислює 467 господарств, з того 75 господарств зятягнуено до колгоспу. Одноосібних осталося ще 392 господарства.

Село Розтоки Кутського р-ну начислює 450 господарств, з того 285 вже в колгоспі. Одноосібних господарств осталося 165.

Організація колгоспу в цьому селі проходить дуже скоро, бо тільки за м. вересень вдалося загнати в колгосп 110 господарств.

Село Білоберезка Кутського р-ну начислює 350 господарств, з того 212 господарств в колгоспі. Одноосібних господарств залишилось тільки 138. Тільки в м. вересні вдалося втягнути в колгосп 82 господарства.

Дня 8.9.1950 р. колгоспи сс. Хороцева, Барвінкова і Білоберезки укрупнено і створено один колгосп з місцем осідку в с. Білоберезка.

Большевики цього дня зігнали людей з сіл Барвінкова, Хороцева і Білоберезки в с/раду с. Білоберезки, щоб проголосували за укрупнення колгоспу. Селяни голосувати не хотіли. Большевицька адміністрація, не дивлячись на це, [...] голів колгоспів сс. Хороцева і Барвінкова за бригадирів, а голова колгоспу с. Білоберезка став головою укрупненого колгоспу ім. Кагановича.

У гірських селах Кутського р-ну колгоспники хоч були записані [...], як одноосібники. Різниця між [...] та, що доходовий податок на одноосібників наложено більший.

Н[а]пр[иклад], господар, який вписаний в колгосп, платить податку 200 крб., а такий самий забагатий господар-одноосібник платить 4 тис. крб. Контингент сільськогосподарських продуктів наложено однаковий, як на колгоспників, так на одноосібників.

Цілком [...]лий стан у колгоспах підгірських сіл. Тут колгоспник, крім присадибної ділянки, землі не має. Колгоспники за працю в колгоспі одержують дуже мізерну платню, так, що заледве може прожити кілька місяців. Тому колгоспники до колгоспних робіт ставляться байдуже і шукають інших середників до прожитку.

Тому, що колгоспники на роботу не виходять, істребітелі кожної днини зганяють всіх, як колгоспників, так і одноосібників, на роботу до колгоспу.

Дуже дошкульною справою для селян є різні колгоспні будови, до яких теж зганяють все працездатне населення. За роботу ніхто не одержує платні, крім фахових майстрів, які в більшості є німісцеві.

У м. вересні 1950 р. в сс. Розтоки і Білоберезка Кутського р-ну проведено розподіл земельної площі. Розподіл проводили

сільські комісії. Вони насамперед виробляли плани і доставляли їх інженерові з району, який цілий час сидів у с/радї с. Розтоки.

Колгоспникам відміряно по 0,60 га, а одноосібникам по 10-15 арів. Решту землі забрано до колгоспу. Господарям зазначили, щоб ніхто не пробував іти на своє поле збирати збіжжя, ярину чи сіно, бо поле є колгоспне і хто зважиться піти на колгоспне поле збирати урожай, того будуть судити.

26.7.1950 р. в с. Рожен Великий Кутського р-ну голова колгоспу побив господаря Ткачука Семена за те, що не хотів дати коня возити дерево на колгоспні будови. До будови зганяють всіх людей, але селяни не хочуть іти.

Голови колгоспів сіл Розтоки і Білоберезка Кутського р-ну розподілили між селян збирання сіна задарма.

Фінвідділ Яблунів

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	парт.	м. походж.	м. праці
1	завідуючий	Кожиров Василь	рус.	1.980	парт.	сх. обл.	
2	ст. інспек.	Остапнік Федір	укр.	690	-//-	-//- -//-	
3	гол. бухг.	В[...]чко Микола	-//-	720	б/п	Яблунів	
4	ст. інспек.	Никорович	-//-	660	-//-	Люча	
5	секретар	Турков Саша	рус.	310	комс.	сх. обл.	
6	ст. інспек.	Гнеєв	-//-	660	-//-	-//- -//-	
7	бухг.багато-дітних мат.	Деблюк Микола І.	укр.	525	б/п	Стопчатів	
8	уч. інсп.	Томич Степан	-//-	525	-//-	Березів Н.	
9	помічник	Горганюк Лука	-//-	425	-//-	Космач	
10	ст. інспек.	Турлуковський П.	-//-	525	-//-	Текуча	
11	-//- -//-	Дрогомирецький	-//-	525	-//-	Березів Н.	
12	ст. бухгалтер.	Орищук Михайло	-//-	525	-//-	Люча	
13	щотовод	Брошко Рузя	-//-	350	комс.	Березів Н.	
14	2 щотовод	Федорук Василь	-//-	350	б/п	Яблунів	
15	3 щотовод	Геник Анна М.	-//-	350	-//-	Березів Н.	
16	ст. інспек.	Доженицюк Іван	рус.	600	парт.	сх. обл.	

17	ревізор	Слюсарчук Михайло	укр.	600	б/п	Люча	
18	інспектор	Кузич Андрій	-//-	480	-//-	Березів Н.	
19	ст. бухгал.	Томич Михайло	-//-	460	-//-	Березів Н.	
20	[...]	Токарчук Іван	-//-	385	комс.	Люча	Люча
21	-//-	Геник Євгенія	-//-	385	б/п	Березів Виж.	Березів Виж.
22	-//-	Сулятицький Вас.	-//-	385	-//-	Березів Сер.	Березів Сер.
23	-//-	Кодрук Василь П.	-//-	385	-//-	Березів Сер.	Березів Виж.
24	-//-	Томенчук [...]	-//-	385	-//-	Баня-Березів	Баня-Березів
25	-//-	[...]	-//-	385	-//-	Текуча	Текуча
26	-//-	[...]	-//-	385	-//-	Космач	Космач
27	-//-	[...]	-//-	385	-//-	Космач	Космач
28	-//-	Бойко [...]	-//-	385	-//-	Акрешора	Акрешора

Примітка: В попередньому звіті працівників фінвідділу було подано неточно. Тепер подається точний список.

Райспоживспілка:

В Яблунівській райспоживспілці зайшли слідуючі зміни: голову Бадаєва усунено. На його місце прибув Геник Василь з с. Березів Нижній. Решта – без змін.

За ініціативою райспоживспілки в с. Баня-Березів Яблунівського р-ну розпочато будову кооперативи, на яку асигновано 30.000 крб. Вона мала б постачати товари на 3 села.

В звітньому часі до кооператив доставлено товарів першої потреби і мануфактури. Подається, як примір, одну кооперативу з с. Березів Вижній Яблунівського р-ну: 1 кг муки – 3 крб., 1 кг цукру – 14 крб., пара черевик – 175 крб., 1 м мануфактури від 9-14 крб. Оборот кооперативи 35 тис. крб.

Кооперативи по селах майже не одержують хліба, цукру, взуття та якісної мануфактури.

Лісгоспи:

Лісгосп – Яблунів

За звітній час в даній установі зайшли слідуючі зміни: Кімєльова і Косовського з постів усунено, з яких причин та хто на їх місце прибув невідомо.

Яблунівський лісгосп призначив рубання лісу для слідуєчих фірм:

Молдавстрой – 120.000 кбм лісу
 К[...]ський горсовет – 9.000 –/-- –/--
 Коломийська контора військ МВД – 7.900 кбм лісу
 Косівський ЛПК – 8.900 –/-- –/--

Фірни вивозять дерево з лісу автомашинами до станції Со-
 пів, як рівно ж до станції Кути.

Лісгосп – Микуличин

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	парт.	м. походж.	
1	надлісничий	Маджарин Іван	укр.	750	б/п	Микуличин	
2	заступник	Сорохманюк Петро	--/--	500	--/--	Яблониця	
3	бухгалтер	Захарин Іван	--/--	450	--/--	Микуличин	
4	лісничий	Філяк Юра	--/--	500	--/--	--/--	
5	--/--	Калинчук Лесь	--/--	500	--/--	--/--	
6	--/--	Маджарин Михайло	--/--	500	--/--	--/--	

До вищезгаданої установи належить ще 15 лісників.

Микуличинський лісгосп призначив рубання лісу для слідуєчих фірм:

Микуличинський ЛПК – 65.000 кбм
 [...]ський горсовет – 15.000 –/--
 Львівська ЖД шпалоучасток – 7.000 –/--
 Лісництво для колгоспів – 6.000 –/--

В лісгоспі постійно працює 28 лісорубів. Виплачують зарплату точно.

Фірни доставляють дерево автомашинами та вузькоколійкою до станції.

Лісопункт – Микуличин

ч. п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	парт.	м. походж.	
1	начальник	Шлей	рус.	1.200	парт.	сх. обл.	
2	ст. бухгалтер	Євков	--/--	800	--/--	--/-- --/--	
3	бухгалтер	Стефурак	укр.	600	б/п	Микуличин	
4	майстер	Теличук	--/--	750	--/--	--/--	
5	--/--	Онучак Микола	--/--	750	--/--	--/--	
6	--/--	Томашівський	--/--	750	--/--	--/--	
7	--/--	Філяк Василь	--/--	750	--/--	--/--	

Лісопункт від[правляє] [дере]во до Москви і Києва, як також і по областях.

Лісопункт має 300 штатних робітників. До підвозки дерева має 80 коней. [...]ий заробіток штатних робітників 12-15 крб. Від зарплати стягають [...]%. Продовольчих магазинів лісопункт не має. Робітникам в місяць продають за готівку готівку 10-15 кг муки та 0,5 кг цукру. Виплачують зарплату неточно, на третій місяць.

Наросвіта:

РВНО – Яблунів

ч.п.	Пост	Ім'я та прізвище	нац.	зарпл.	парт.	м. походж.	
1	завідуючий	Килимник Е.	укр.	1.400	парт.	сх. обл.	
2	1 інспект.	Тафійчук Дмитро	-//-	1.200	б/п	Вербіж	
3	2 інспект.	Лихогруд Петро	-//-	900	парт.	сх. обл.	
4	бухгалтер	Мясникова Катря	-//-	850	комс.	-//- -//-	

Примітка: За звітній час в даній установі зайшли слідуючі зміни: Милка з поста усунено (правдоподібно відійшов до Жаб'я). На його місце прибув Тафійчук.

У звітньому часі відкрито в Яблунівському р-ні другу десятирічку в с. Березів Середній.

В Яблунівському р-ні працює 21 школа, в яких навчається 3.449 дітей. Учителів, які закінчили цього року педучилища та інститути, начислюється 54. Завідуючими шкіл переважно [є] наддніпрянці і росіяни. До кожної школи прикріплено піонервожату.

В Кутському р-ні знаходиться 3 десятирічки, а то: в м. Кути, в с. Старі Кути і в с. Рожнів.

В м. Кути, крім десятирічки, є ще одна семирічка і одна фахова школа, яка цього року перенеслася зі Станиславова.

По селах багато дітей до школи не ходить, через брак одягу та взуття. Н[а]пр[иклад], в одному кущі Кутського р-ну 80 дітей не мають одягу і взуття. Також багато дітей не хочуть ходити до 5 кл. через те, що зі школи забирають дітей до ФЗН.

Культосвітні установи:

Кіно:

16.7.1950 р. в с. Тюдів Кутського р-ну продемонстровано кінокартину "За визволення Сталінграда" і "Падіння Берліна". [...]: для дорослих 2 крб., а для школярів – 1 крб.

10.9.1950 р. в с. Березів Нижній Яблунівського р-ну продемонстровано кінофільм "Людина з рушницею в руках" і "Повстання в Ленінграді".

11.9.1950 р. ці самі фільми демонструвалися в с. Березів Середній.

2.9.1950 р. в с. Микуличин Яремчанського р-ну продемонстровано фільм “Кубанські козаки”.

5.9.1950 р. в с. Текуча Яблунівського р-ну продемонстровано фільм “Падіння Берліна”, друга серія.

10.9.1950 р. в с. Люча Яблунівського р-ну продемонстровано кінокартину “Граф Монте-Крісто”.

15.9.1950 р. в цьому ж селі продемонстровано фільм “Олександр Невський”.

Клуби:

7.9.1950 р. в с. Люча Яблунівського р-ну місцевий драмгурток поставив п'єсу “Сватання на Гончарівці”.

10.9.1950 р. в с. Березів Середній Яблунівського р-ну місцевий драмгурток поставив оперу “Наталка Полтавка”.

18.9.1950 р. в с. Текуча Яблунівський драмгурток поставив концерт.

В райгазетах подають, що в кожному селі активно працюють драмгуртки. Фактично праця [в клубах] проводиться недбало, а в деяких клубах праця зовсім не ведеться.

Пам'ятники:

В Яблуніві цього року збудовано пам'ятник радянським героям, які впали в боротьбі з українськими повстанцями.

II. ВЛАСНЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

1. Українські маси:

Українські маси до большевиків ставляться крайньо ворожо, через поліцейний терор, забирання дітей до ФЗН, через переселення та виселення, колективізацію, а в кінці через надмірне щорічне зростання різних податків і контингентів. Н[а]пр[иклад], с. Хороцева Кутського р-ну в 1949 р. платило доходного податку 2.500 крб., а в 1950 р. – 14.000 крб., с. Барвінка цього ж р-ну в 1949 р. – 1.500 крб., а в 1950 р. – 8.000 крб., с. Устеріки Жаб'євського р-ну в 1949 р. – 32.630 крб., а в 1950 р. – 47.040 крб. і т.д. Таке надмірне зростання податків довело до крайнього зубожіння. Селяни з своєї праці не користуються своїми доходами, а все змушені віддавати державі, а самі не мають з чого вторгувати грошей, щоб собі купити одяг та хліб.

Розкидання листівок чи закликів у терені викликає більші операції МГБ-МВД. Люди на це відповідають, що добре було б поширювати листівки у меншій мірі. З другого боку населення є задоволене з листівок проти колективізації та переселення.

Війна в Кореї між населенням є постійною політичною темою. Населення висміває большевицькі повідомлення в газетах, де нібито масово американців убивають, забирають в полон та забирають багато воєнних трофеїв, а втрат з боку “народної” армії взагалі немає.

Населення передбачує виникнення війни в Німеччині між західними державами і ССРСР.

Останньо молодь почала більш байдужити до нашої боротьби. Причина в цьому та, що чимраз менше підпільникам доводиться стрічатися з молоддю, а большевики це використовують і ведуть між ними шалену пропаганду. Н[а]пр[иклад], заохочування молоді до клубів, організування спортивних товариств та гуртків художньої самодіяльності, якими молодь до певної міри захоплюється. Однак між молоддю є і такі, що їх не залякує ні терор, ні успіхи большевиків у світовій політиці, ні організування різних гуртків і вони ставляться до нашого руху дуже прихильно, допомагають нам чим можуть, шукають зустрічей з нами та кожної хвилини готові піти нашими [сл]ідами.

Між молоддю помічується велика розпуста. Молодь, яка перебуває під большевицьким впливом, дуже пиячить та допускається до хуліганських вихваток та бійок.

Як відомо, населення широко хворує на легені. Н[а]пр[иклад], хлопці, які належать до ЧА і перейшли лікарську комісію та рентген, 80% виявлено плями на легенях.

СЛАВА УКРАЇНІ.

[Постій,] червень 1951 р.¹⁶³

X-12

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-14.
Оригінал. Машинопис.*

¹⁶³ У тексті: 1950 р.

№ 16
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ЗВІТ
ЗА IV КВАРТАЛ 1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ ПАЛИНЮКОМ-“НЕНАСИТЦЕМ”, “Х-12”
Листопад 1951 р.

КОСІВЩИНА¹⁶⁴

Листопад, 1951 р.

Суспільно-політичний звіт
за IV квартал 1950 р.

ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

Партія та адміністрація.

Загальна характеристика.

Увага партійних та адміністративних чинників в останньому кварталі 1950 р. зосереджувалась на слідуючих завданнях:

- а) активізація низових партійних кадрів та комсомолу у політично-пропагандивній та адміністративній ділянках;
- б) проведення виборів до місцевих, районних та обласних рад;
- в) дальша організація колгоспів;
- г) закінчення збору податків і контингенту за 1950 р. до 15.12. ц.р.;
- д) зселення хуторів в центри сіл.

На загальних зборах і мітингах, які у звітному періоді, так як досі, майже щотижня відбувались на терені надрайону, а також на різних партійних сходинах обговорювано вищенаведені завдання та проведено до них відповідні підготовчі заходи. Найбільше зборів відбулося у зв'язку з виборами.

Частина зборів була присвячена проведенню жовтневих свят.

Партія старається дальше підвищити ідейно-політичний та моральний стан своїх кадрів шляхом вишколів, організації політшкіл та політгуртків.

Комсомол та піонерська організація.

В цьому кварталі відбулися по райкомах ЛКСМУ¹⁶⁵ звітно-виборчі збори, присвячені оглядові роботи райкомів комсомолу за 1950 р.

¹⁶⁴ Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

¹⁶⁵ У тексті: районах ВЛКСМ.

5.10.1950 р. в Косові відбувався пленум РК ЛКСМУ. Присутніх 60 осіб. Пленум був присвячений початкові навчального року політгуртків. Політгуртки мають почати свою роботу з 10.10.1950 р. Керівництво політгуртками покладено на комсомольців, які рівночасно мають самі підвищувати свої знання. На пленумі різко поставлено питання про навчання другого секретаря райкому комсомолу Пиптюка. Відповідальність за виконання всієї роботи покладено на першого секретаря Мамчука.

Від комсомольців, чи то добровольців, чи то втягнених насильно, вимагається активності в громадській роботі, допомагати при виборах, при організуванні колгоспів, в пропагандивній ділянці та в стяганні контингенту і податків.

Так, н[а]пр[иклад], 2.10.1950 р. представники Косівського райфінвідділу скликали комсомольські збори і залучили комсомольців до збирання податків, яке відбувалося в тих днях на терені м. Косова.

Слідний був дальший сильний натиск на поширення комсомольської та піонерської організації по школах. По тих школах, де організування комсомолу чи піонерської організації зустрічає категоричний опір і спротив учнів, в справу вмішується МГБ. Так, н[а]пр[иклад], заступник начальника РО МГБ в Яблунові капітан Москаленко переслухав в шкільній канцелярії всіх учнів Яблунівської СШ. З допиту кожного учня списував протокол. Питання під час переслухання, крім особових даних і характеристики родини, давав такі: чому учень ще досі не вступив в комсомол? Хто йому в цьому перешкоджає? Як батьки реагують на це? Що учень чував про бандерівців? Як учень розуміє політику ССРСР і допомогу уряду в науці та т.п. В цей спосіб МГБ допомагало комсоргам і піонервожатим зав'язувати первинні організації. Упертих учнів кликано на допити, де під шантажем учні погоджувались підписати анкету. Керівництво первинними організаціями закріплено переважно за рускими, які при втягуванні в комсомол та піонерську організацію, морально тероризують дітей. Вчителі-галичани Яблунівського району майже всі вступили в комсомол.

В Кутському р-ні за останній квартал 1950 р. прибуло 27 нових піонерів і 12 комсомольців. 10 комсомольців вибуло. З цього одна комсомолка Крамар Сафрона, нар. 1923 р., вибула тому, що перестаріла. Пилип'юк Ярослав пішов в ЧА. Це комсомольці з с. Білоберезка.

В с. Хороцева цього ж р-ну в м. жовтні 1950 р. вибуло з комсомольської організації 8 комсомольців з невідомих причин.

Передує щодо комсомолу с. Рожен Великий Кутського р-ну. Тут в м. грудні 1950 р. вступило добровільно в комсомольську організацію 9 нових членів.

В с. Розтоки Кутського р-ну в м. листопаді 1950 р. вступило добровільно в комсомол 3 дівчини.

Піонерська організація в с. Рожен Великий Кутського р-ну, де піонервожатими Сейнюк Евдокія Миколаївна (місцева) та Лукасевич Софія Едвардівна (чешка), у звітному часі начислює 72 піонери. З того в останньому кварталі 1950 р. 12 дітей втягнуто насильно.

В с. Розтоки цього ж району (піонервожатий Чепіль Яків Миколаєвич, родом з с. Кобаки) загальне число піонерів 63 дітей. Новозорганізованих – 8.

В с. Білоберезка Кутського р-ну (піонервожатий Джоголя Василь Михайлович) всіх піонерів 97, з того 7 втягнуто в піонери у звітному часі.

Намовляючи дітей вписуватись в піонерську організацію, піонервожаті обіцяють дітям різні дарунки, одяг і взуття, обіцяють, що піонери будуть їздити в Кути до театру та кіно, а коли це не помагає, вдаються до шантажу.

В Жаб'євському р-ні всіх піонерів 738 дітей.

З цього: в середній школі райцентра 162 піонери

в с. Ферескуля	–	92	–//–
в с. Гринява	–	73	–//–
в с. Стебні	–	30	–//–
в с. Красноіля	–	46	–//–
в с. Голови	–	80	–//–
в с. Жаб'є-Ільці	–	34	–//–
в с. Яблониця	–	36	–//–
в с. Криворівня	–	29	–//–
в с. Стовпні	–	13	–//–
в с. Голови-Кремениця	–	15	–//–
в с. Голови-Чорна Ріка	–	18	–//–
в с. Криве Поле	–	29	–//–

Крім райкомсомолу в Жаб'євському р-ні, є комсомольські первинні організації в сс.: Зелене, Красноіля, Голови, Перехресне, Стебні, Довгополе, Полянки, Ферескуля, Яблониця, Гринява, Шикмани, Ясенів, Криворівня.

Деякі комсомольці настільки активні, що допомагають оперпрацівникам в їхній роботі.

Вибори.

На терені надрайону відбувся цілий ряд підготовчих зборів до виборів у сільські, районні та обласні ради депутатів, що від-

булися 25 грудня. По райцентрах такі збори відбулися зокрема по всіх установах. Депутатом до облради з Косова вибрано Бойко Зіну Д. – секретаря райвиконкому. Вибори пройшли, як звичайно. Колгоспи.

В Косівському р-ні партактиви проводили теж збори, присвячені організації сільсько-господарських артілей. Н[а]пр[иклад], 3.10.1950 р. в с. Соколівка цього ж району, відбулися збори під головуванням зав. райфінвідділу Генсецького. Він, представивши спочатку селянам незавидне становище малоземельних одноосібників, яких в с. Соколівка більшість, почав малювати та вчисляти позитиви артільного господарства. Відзначивши, що на Гуцульщині в кожному селі є різні фахівці, він радив розділити населення села на 5 груп, а саме: а) будівничих; б) лісорубів; в) швейну; г) вишивальну; д) господарсько-колгоспну. Ці бригади, працюючи організовано, напевно будуть мати кращий дохід, як одноосібники, тим більше, що будуть платити лише 13% податку і дістануть знижку держналогів. Після Генсецького виступив зав. уповмінзагу Фенчук. Натякаючи на зв'язки селян з “бандитами”, а це власне на його думку і є причиною того, що селяни не організують артілю, він повторив менш-більш те саме, що говорив Генсецький, а наприкінці своєї промови сказав піднести руки всім, хто за колгоспом. Коли ж не піднялась ні одна рука, він почав грозити, кажучи, що на другий рік податки ще підвищаться втриє і тоді селяни самі будуть проситися в колгосп. Партактив залишився в селі через 4 дні. Ходили по селі стягати держналоги, а при тому брали господарів одинцем до с/ради, приарештовували, замикали на кілька годин до пивниці, стараючись змусити селян подати заяву вступу в колгосп. В цей спосіб вимусили кілька заяв від десятників. В цей спосіб заложено колгосп в с. Соколівка.

7.10.1950 р. такі самі збори відбулися в с. Яворів. Пров[а]-див ними другий секретар райкому партії Самойлов, який наперед закликав населення впливати на місцевих повстанців, щоб здалися, а опісля цього виступу дав короткий огляд міжнародного положення. Він сказав, що світ поділився на два табори – східний і західний. Західним кермують США, які ведуть до війни, східним – ССРСР, який стоїть на варті миру. За Советським Союзом – все прогресивне людство. Тому, якщо США розпочнуть війну – зазнають невдачі такої самої, яка їм грозить у Кореї. При кінці ще раз згадав про чотирьох яворівських підпільників, які, мовляв, служать англо-американським імперіялістам. Актив залишився в селі через тиждень, організуючи сільсько-господарську артіль. Притиснене неймовірними податками населення дало дуже багато заяв вступу в колгосп.

15.10.1950 р. в с. Соколівка відбулися збори, на яких вибрано правління новоутвореного артілью. Зборами пров[а]дили Генсецький і Фенчук. На збори скликано десятників, депутатів і тих, що підписали заяви вступу в артіть. До управління вибрали декого з тих, яких на зборах не було. Назвали артіть іменем Молотова; всіх заяв було 21, переважно працівників адміністрації.

19.10.1950 р. в с. Соколівка партактив, стягаючи запізнені держналоги, замість заяв, що до 7 днів господар сплатить залеглість, фабрикував заяви вступу в артіть. Так обдурено 30 господарів. Як це відбувалося, яскраво говорить такий випадок: активісти прийшли до гр. Воронович Марії, якої чоловіка не було вдома. Її запитали, чи сплачено всі держналоги. Жінка дала квіти і сказала, що вони не доплатили тільки 70 крб. сільськогосподарського податку, але чоловік прийде увечері і це вирівняє. Активісти забрали із скрині 2 нові киптарі і дві хустки і сказали жінці, що або нехай зараз дає 70 крб., або хай підпишеться, а тоді вони не будуть брати одягу до с/ради. Жінка, не бажаючи, щоб вони марали нову одягу, підписалася на чистому шматочку паперу і активісти відійшли. Вечером господар поніс 70 крб. до с/ради. Активісти сказали йому, що цих грошей уже не треба, бо його жінка підписала заяву до артілью, а тим самим вони дістануть знижку податку. Господар кинув їм гроші, заявляючи гостро, що жінка підписала зобов'язання, що ввечері принесе 70 крб. залегого податку. Активісти витрутили господаря надвір, за ним кинули гроші і кричали: "Забирайся, бандюго, додому". В цей спосіб сфабрикували ще кілька заяв, а на зборах 23.10. прочитали, що 30 господарів таких то таких, подали заяви вступу в артіть. Актив просидів в селі тиждень і, маючи з попередніми 62 заяви, 29.10. відійшов в район.

Подібні збори з метою організувати насильно колгоспи, відбулися в багатьох селах Косівського р-ну.

Подібними методами організовано колгоспи в інших селах надрайону.

Взагалі на терені надрайону (за винятком Яблунівського р-ну) – 19 діючих колгоспів, заснованих давніше. З того в Косівському р-ні – 7, в Кутському р-ні – 7, в Жаб'євському р-ні – 5.

Недіючі колгоспи – це колгоспи, утворені в останньому кварталі 1950 р. Вони фактично існують поки що тільки на папері.

Переселенчі акції.

З метою ліквідації гірських хуторів в Кутському р-ні влаштовано кілька мітингів.

3.10. в с. Білоберезка на загальних зборах села виступив з промовою начальник Кутського [РО] МВД Ковбаса, який говорив

про конечність переселення віддалених присілків в центри сіл. Обіцявши людям розкішне колгоспне життя після переселення, він відзначив, що тим самим населення буде мати менше нагоди зустрічатися з “бандитами”. Підозрілих у підтримці “бандитів” вивезуть на Сибір.

Подібні мітинги відбулися в с. Рожен Великий, Рожен Малий і інших селах Кутського р-ну.

Воєнкомат.

В Жаб'євському р-ні воєнкомат перепровадив в останньому кварталі 1950 р. перепис військовозобов'язаних від 1920-1926 рр. 1928-[19]29 рр. покликано до ЧА. З цього відійшло 30 чол. Крім цього, у звітному часі воєнкомат покликав на 3-тижневий переучот хлопців з 1932-[19]33-[19]34 рр. народження.

В Кутському р-ні воєнкомат покликав хлопців нар. 1930-[19]31-[19]32 рр. під військово-лікарську комісію. В кінці грудня вищезгадані річники покликано на 10-денний переучот.

Ворожа пропаганда.

Кінопересувки висвітлюють по селах такі фільми: “Колгоспне життя”, “Сміливі люди”, “Суд честі”, “Стада коней в СССР”, “Молода гвардія”, “Сталінградська битва”. Вистави відвідує переважно молодь. Фільми на тему колгоспного життя висвітлюють звичайно безплатно.

Дії органів МГБ.

Облави, засідки, труси.

Останній квартал 1950 р. – це час змасованих акцій оперативних військ на терені Косівського надрайону. В цей час відбулось тут приблизно біля 60 менших операцій, менш-більш по 20 операцій на район і по 4-5 облав на район. У великих оперативних акціях брало участь від 1.200-2.000 [чол.] оперативних військ. Тереном таких акцій були великі державні ліси. На облави прибували війська з Станіслава, Коломиї та сусідніх районів автами, на яких була амуніція, радіо та полеві кухні і інше устаткування. Вибираючись на таку облаву, військо звичайно ділиться на дві частини і брало намічений терен з двох сторін. Крім двох розстрільних роблено ще застави. Коли облаву роблено на всипаному терені, то під час перешуків солдати рухали кожний більший камінь, валили скали, перешпигували землю, пробували виривати кожний підозрілий корчик. В селах розмуровували фундаменти, криниці, валили печі, під будинками викопували ями. Вхідів до криївок шукали в шафах, під образами, з печі, під сходами, з криниць. Шукали за подвійними стінами. Землю перешпигували,

незважаючи на посіви. Під час облави нікого з села не пускали, контролюючи навіть державні авта.

Менші операції, здійснювані поодинокими або отриманими бойовиками районів під командуванням районних начальників опергруп, були безвиплидні. Великі облави, проведені внутрішніми військами з області, потягнули великі втрати з нашої сторони.

Змасовані оперативні акції започаткувала велика облава, яка відбулась ще в III кварталі 1950 р., а саме 6.9.1950 р. в Яблунівському р-ні на теренах сіл Березів Нижній і Текуча. Місцем перешуку була гора Аршиця. Учасники облави – це військо МВД з довколишніх районів, Станіслава, Коломиї та пограничники з Жаб'євського р-ну; командував полковник з області невідомого прізвища. Ця облава була безвиплидна. Цього самого дня учасники облави від'їхали в напрямі Косова.

7 і 8.9.1950 р. згаданий загін війська чис. 700 чол. зробив облаву на ліси гори Грегит, що стоїть над селами Космач Яблунівського р-ну і Шипіт Косівського р-ну. У виплиді цієї облави упав осередок НОП-у Косівщини, надрайонний пропагандист сл.п. д. "Гармаш", сл.п. д. "Гай" – кущевий Жаб'євського р-ну і стрілець сл.п. д. "Ворон". Вбитих сл.п. д. "Гармаш", д. "Ворона" забрали до РО МГБ Жаб'є, а опісля в Косів. Важко раненого д. "Гая" забрано до лічниці.

Продовженням змасованих акцій оперативних військ були слідуєчі облави на терені Косівського надрайону:

10.10.1950 р. в с. Криворівня-Ігрець Жаб'євського р-ну прибула група опервійськ чис. 400 чол. під ком. майора незнамого прізвища. Група ця зробила прочіску лісів та перешук сіл Криворівня, Ясенів і Яворів. Облава була безвиплидна. Ввечері того дня група від'їхала в невідомому напрямі.

13.10.1950 р. в с. Гринява-Каптарга Жаб'євського р-ну прибула група погранвійськ чис. 150 чол. під ком. майора незнамого прізвища. Переночувавши в селі, на другий день вранці військо зробило прочіску полонин Чорна, Нижня та Гостівці. Облава тривала до 18.10. Опісля група зійшла на село Шикмани.

20.10.1950 р. відбулась велика облава на ліси Лебедин і Корметура на теренах Косівського і Яблунівського р-нів. Ліси ці прилягають з одної сторони до сіл Пістинь, Шешори, Прокурава Косівського р-ну, а з другої до сіл Люча, Уторопи Яблунівського р-ну, сходячи аж над місто Яблунів. Облава зосередилась на лісах гори Корметура над селами Шешори і Люча, де містився Окружний Осередок. В часі облави, відступаєчі з осередка, впали сл.п. три провідники і один стрілець. Трупів упавших привезли в Яблунів, звідки возили і в Станіслав та Чернівці.

Під Корметурою над селом Люча під час цієї облави впали ще: сл.п. д. “Карий” – Сенітович Василь, кущевий Яблунівського р-ну, сл.п. д. “Недоля” – стрілець і його дружина Анна. Трупів упавших забрано в райцентр Яблунів.

21.10.1950 р. цей сам загін війська виїхав з Яблунова в ліси між селами Ключів Печеніжинського р-ну і Люча Яблунівського р-ну. У напрямі сіл Люча, Березів Нижній виїхала автоколона чис. 25 авт, з якої військо створило застави фронтом на північ, до лісу. Около 70 авт цього ж війська виїхали на сс. Стопчатів і Ключеви, звідки пішли розстрільною через ліси в напрямі сіл Березів Нижній, Люча і Яблунів Яблунівського р-ну. Коло полудня з лісу чути було стріли і видно було ракети. Це була сутичка з повстанцями Печеніжинського р-ну. Два з них, наздігнані облавою, упали від застави в с. Люча. Цього ж дня большевики знову привезли на подвір'я РО МГБ Яблунівського р-ну 4 трупи повстанців з Печеніжинського р-ну. Військо це заквартирувало в с. Люча.

22.10.1950 р. цей сам загін війська вирушив на облаву в ліси, що тягнуться від с. Ослави Яремчанського р-ну по с. Космач Яблунівського р-ну. Автоколона розчленувалася так: в с. Текуча Яблунівського р-ну – 20 авт, в с. Березів Вижній Яблунівського р-ну – 30 авт, в с. Баня-Березів Яблунівського р-ну – 30 авт, в с. Лючки Яблунівського р-ну – около 20 авт. Більше як половина війська рано цього ж дня опинилася на верхах Рокита, Ріг, Чемериця, Цапул, Пригородище, Куратул. Частина большевиків зробила попід ліс застави. Ліс над селами Баня-Березів і Лючки проходили три рази. О 14 год. над селом знайдено криївку. В той час там були стріли і ракети. Большевики пропонували повстанцям здатися. Один повстанець, як про це розказували самі большевики, сказав промову. За цей час повстанці понищили в криїці всі речі: зброю, чоботи, убрання та запалили криївку. В цей момент і самі пострілялися. Тут згинули: сл.п. д. “Пік” – районний провідник Яблунівщини; сл.п. д. “Лобода” – рай. реф. пропаганди; сл.п. д. “Ліда” – машиніст РОП-у; сл.п. д. “Юнак” – техробітник РОП-у; сл.п. д. “Морозенко” – техробітник РОП-у.

Трупів упавших друзів завезли в райцентр Яблунів. Цього дня ввечері опервійська від'їхали в напрямі Коломиї.

Впродовж трьох днів навколо Яблунова проводились такі великі облави. Щодня привозили на подвір'я [РО] МГБ трупів повстанців, з яких по-дикому знущалися. В один час з трупів виложили звізду. Побитим жінкам спідниці і сорочки позадирали на груди. Трупів повстанців в такому стані оглядало населення і воєнні арт. і піхотних частин, що тоді возили дерево. Один лейтенант-

артилерист, в якого видно під впливом цієї картини зродився протест проти звірств МГБ, запитав офіцера МГБ, що стояв біля трупів: “Чого ви всіх повбивали? Вони молоді люди, наші радянські люди, українці”. Офіцер МГБ відповів йому, що з бандеровцями інакше не можна, бо вони б'ються до останнього патрона.

В часі цих облав впало коло 15 большевиків. Коли звозили побитих повстанців, то між ними були і большевицькі трупи. Так, н[а]пр[иклад], д. “Шабля”, якому 20.10. вдалося вийти цілому з оточення, розповідав, що большевики їх (“Карого”, “Недолю” і жінку) застали на постюю. Зачувши большевиків, вони почали відступати. Зараз в лісі стрінулися з другою групою большевиків, з якою зав'язався бій. Друг “Карий”, що був попередньо ранений в ноги, не міг добре бігти. На очах д. “Шаблі” д. “Карий” вбив трьох большевиків. Потім д. “Карий” сказав до д. “Шаблі”: “Спасайся, бо ти ще здоровий, а я, каліка на дві ноги, тут зостануся”. Вони попрощалися. Друг “Шабля”, відступаючи, вбив ще двох большевиків. Він бачив, як большевики обкидали д. “Карого” гранатами, але з іншої зброї не стріляли, накликуючи цілий час, щоб він здався. Д. “Карий” весь час стріляв з десятизарядки.

23.10.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну досвітком під'їхало 24 автомашини понад 700 чол. оперативних військ МВД під командою підполковника невідомого прізвища. Поодинокими групами командували оперпрацівники Косівського р-ну – Філатов, Галій, Боднаренко, Карагалов та інші. Група ця пішла на три присілки: Рибниця, Підбуковець і Безулька. Тут зробили ґрунтовні перешуки лісами, потоками і господарствами. Потім перейшли на сусідні присілки с. Ясенова Жаб'євського р-ну: Стручків, Ігрець і Никовату. На присілці Стручків вигнали з лісу двох запільників – “Сагайдачного” з сином. Вони втекли з с. Яворова на село Ясенів, забігли до одної хати, де їх большевики обскочили і взяли живими. Спійманих сильно побито прикладами по плечах і по голові, допитуючи про криївки повстанців, хто їм помагає та хто з ними контактується. Обох зловлених зв'язали разом за руки та відпровадили до с/ради в с. Яворів. Надвечір війська зішли на дорогу, де їх ждали автомашини. 14 автомашин від'їхало в район Жаб'є, а 10 в Косів, забираючи з собою зловленого “Сагайдачного” з сином.

25.10.1950 р. в с. Голови на прис. Стовні прибула група погранвійськ чис. 150 чол. під командуванням майора невідомого прізвища. Тут поробили застави і перебули до дня 10.11.1950 р. В цей час ходили на облави по навколишніх лісах, а саме: Кадуби, Лудова, Цикача, Чорна Кичера. Після перешуків відійшли на заставу в с. Шибене.

5.11.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну увечері прибула група большевиків чис. 30 чол. під ком. Галія. З собою привезли спійманих попередньо “Сагайдачного” з сином. За вказівками “Сагайдачного”, большевики влаштували засідки попід хатами і на переходах, на яких просиділи до полудня другого дня. На другий день перевели контролю кількох господарств і заарештували господаря Томашука Василя, якого забрали на протокол до с/ради. Частина війська в міжчасі зробила перешук поблизьких потоків і перелісків. Томашука вечером відпущено додому. Група, забравши “Сагайдачного” з сином, перейшла на прис. Широкий і Віпчинку, де знову влаштовано засідки. Третього дня большевики робили труси на прис. Черлений і Липний, а ввечері відійшли в райцентр.

14.11.1950 р. в с. Бабин Косівського р-ну прибула опергрупа чис. 8 чол. під ком. Галія. Група влаштувала засідку на прис. Зілювата. На другий день опергрупа перевіряла документи селян, які йшли на ярмарок до Косова, при чому людей розбирано догола, шукаючи записок.

15.11.1950 р. в с. Бистрець Жаб'ївського р-ну прибула група внутрішніх військ чис. около 300 чол. під командуванням двох майорів незнаного прізвища. Група ця зробила докладні перешуки в сс. Бистрець і Дземброня, під час яких по хатах рвали підлоги, здіймали стелі, розбивали печі, шукаючи криївок. Після цього військо зробило прочіску полонин Кострича, Млаки, Псарівка, Скарби та Гаджина. Облава була безвслідна. Вечером група відійшла в райцентр Жаб'є.

23.11.1950 р. в с. Бабин Косівського р-ну прибули з'єднані боївки з райцентра Косів чис. 120 чол. під командуванням оперпрацівників Філатова, Козлова, Галія і Боднарєнка. Група зробила перешук перелісків, потоків і господарств, починаючи від сс. Города і Соколівки. В цей сам час друга група з Кутського р-ну чис. 110 чол. розстрільною через село Малий Рожєн Кутського р-ну, прибули теж в с. Бабин, роблячи перешуки по другій стороні села. Обі групи получилися і відійшли через присілки Зілювату і Волійцю¹⁶⁶ в сс. Москалівку та Черганівку.

30.11.1950 р. досвітком загін війська МВД чис. около 1.200 чол. зробив облаву на ліс, що лежить між селом Люча, присілком Рушір і селом Бабинопілля, на ціле село Бабинопілля, на долішній кут села Текуча, на прис. Поляна і Луг села Березів Нижній Яблунівського р-ну. Кільце з автомашин зроблено так: дорогою від райцентра Яблунова – Рушір вгору до центра села

¹⁶⁶ Так у тексті. Насправді це прис. с. Черганівка Косівського р-ну.

Бабинопілля, звідси дорогою вділ на село Текуча, звідси за річкою в долину майже до яблунівських мостів. Штаб облави і кухні квартирували в с. Березів Нижній.

Ця облава проводилась по селах і лісами. Н[а]пр[иклад], в лісі Вапнярка, де є багато молодого гушаку і поточин, а все це на м'якому ґрунті, провадились ґрунтовні перешуки. Кожний корчик в гушавині пробували витягати. Коло потоків всі доріжки перешпигували і обкопували. Лист в лісі перегрібали пальцями, кожний стіг з сіном перевертали, кожний пень в лісі пробували рухати, ріллю і сіножать перешпигали раз коло разу. В лісі большевики знасилювали 16-літню дівчину, яка прийшла за листом. Облава ця була безрезультатна. Через ніч загін війська квартирував в с. Березів Вишній, а досвітком 1 грудня 1950 р. від'їхав в напрямі Косова.

15.12.1950 р. в с. Криве Поле Жаб'євського р-ну на прис. Кос-трича прибула група внутрішніх військ чис. 70 чол. під командуванням оперпрацівника Гуртовенка. Група обскочила зимовий постій кущового д. "Сагайдачного". Відступаючи, повстанці відстрілювались, при чому вбили одного большевика, а двох ранили. З нашої сторони впав кущевий сл.п. д. "Сагайдачний", стрілець сл.п. д. "Мотиль" і три запальниці. Іншим вдалось втекти. Тругів упавших забрано в райцентр Жаб'є. З-поміж менших операцій, влаштовуваних районними боївками, ця одинока потягнула за собою жертви з нашої сторони. Наскок на криївку д. "Сагайдачного" був проведений на основі всипи одного з лісників.

28.12.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибула група оперативних військ чис. 150 чол. під командуванням Галія і Карагалова, а разом з ними загін косівських стрибків і актив. Група зробила перешук присілків Безулька, Стручків, Никовата, а також с. Снідавка. Вдень робили перешуки, а вночі засідки. Облава тривала дві доби. 30.12. група від'їхала в райцентр Косів.

На терені самого м. Косова і підміських околиць відбулось в останньому кварталі 4 менші операції під ком. оперпрацівників Мольова, Гончарова і Боднарєнка, а також одна більша облава під ком. старшин з області, сполучена з ревізіями на передмісті.

На терені Кут оперувало у звітному часі 8 районних боївок. Загальна чисельність оперативних військ около 80 чол. До сіл Устеріки і Ясенів Горішній доходять боївки з Жаб'євського р-ну. В операціях, які відбувалися у звітному часі на терені Кутського р-ну, брало участь від 40 до 800 чол. опервійськ. Між військами, присланими на акції з області, були молоді початківці-вишкільники. Під час одної з операцій 24.12.1950 р. натраплено на криївку і ранено д. "Березу".

Операції, які проводять районні боївки, відбуваються за втертим шабльоном. Опергрупи виходять в терен на 2-4 доби. Вдень роблять прочіски лісів, перешуки потоків і господарств, грабуючи та крадучи в селян харчі та горілку, а вночі засідають на переходах і підозрілих місцях, або ходять попід хати, підслухуючи, що люди говорять. Під час перебування в терені оперпрацівники беруть людей на допити та нерідко здійснюють арешти всипаних агентурою громадян.

Чисельний склад внутрішніх військ МВД в Жаб'ївському р-ні, який виносив около 70 чол., у звітному часі підсилено так, що в 4 кварталі 1950 р. Жаб'ївський р-н має біля 150 [чол.] опервійськ. Крім оперативних військ, в районі є ще 8 погранзастав з загальною кількістю около 220 пограничників і 5 станиць істребітелів чис. 40 чол. разом. У звітному часі станиця істребітелів в с. Перехресне Жаб'ївського р-ну розбилась, а стрибків з неї переведено до станиці в с. Красноіля.

Крім більших облав і малих оперативних акцій, 8 рейдів районних оперативних боївок Жаб'ївського р-ну відбулось на рахунок виборів, 9 разів ходили опергрупи на арештування, один раз боївка перевела збори в с. Зелене, присвячені здачі держналогів, а раз в с. Красноілі проведено контролю господарчих книг. Поза цим 8 разів опергрупи уряджували в поодиноких селах Жаб'ївського р-ну масові допити населення, скликаючи іноді на допити більш як половину села. Під час таких масових допитів, очевидно, оперпрацівники зустрічались із своїми с/о.

Інші операції.

28.9.1950 р. в с. Розтоки Кутського р-ну прибула військово-інженерська технічна група, яка шукала за корисними копалинами. Група складалась з 8 чол. В одному потоці група натрапила на хлопця, який варив горілку. Хлопчина, побачивши воєнних, почав утікати. Тоді воєнні стрілили за ним і вбили хлопця на місці. Сталось це на прис. Кирниці, у потоці Швороватий с. Розтоки. Прізвище хлопця – Луканюк Василь Андрієвич, 1933 р. нар., учень 4 кл. Тіло вбитого хлопця большевики залишили на місці і батьки забрали його та похоронили. Група оправдувала свій злочин тим, що хлопець утікав і вони думали, що це “бандит”.

5.10.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну підвезено машиною двох інженерів і двох робітників з охороною 7 емгебистів під ком. сержанта. Група ця почала перешуки на прис. Рибниця і Максимець, нібито шукаючи корисних копалин. Робітники ходили з молотками та джаганями, довбаючи скали і горбки, і так натрапили на трьох повстанців, які докінчували будову криївки. На

віддалі 5 м стійковий завважив большевиків. Вони почали стріляти, повстанці відбиватися, при чому вбили одного большевика, а одного поранили. З нашої сторони був один ранений в руку, при чому відбіг автомат. Інших втрат по нашій стороні не було. З групи один большевик побіг до с/ради і дзвонив в район по допомогу. За дві години на згаданий присілок прибула опергрупа чис. 30 чол. під ком. Галія. Вона зробила ґрунтовний перешук терену. Вечером забрали вбитого в палатку і від'їхали в райцентр.

Допити та арештування.

Рівночасно з дрібними операціями провадились арешти та допити населення, получені з побоями і терором.

Найбільше арештувань та масових допитів відбулося в Жаб'євському районі.

В останньому кварталі 1950 р. в Косівському р-ні на терені одного тільки куца арештовано 18 осіб. З них 11 після допиту відпущено додому, а 7 забрано в Станіслав. Це жертви всипу "Сагайдачного" і його сина.

В Жаб'євському р-ні в цьому часі арештовано 12 осіб. З них 4 відпущено додому, а 8 забрано в тюрму. З особи з цих, що сидять в тюрмі, і 4 відпущені після допиту додому – це жертви всипу кущевого "Гая", що попав живим в руки ворога 8.9.1950 р.

З арештованими та допитуваними поводяться оперпрацівники дуже жорстоко. Усіх важко б'ють прикладами, палицями та кулаками по голові, по обличчі, по плечах та крижах, копають чоботами, б'ють по зубах та знущаються так, що допитувані умлівають. Їх відливають водою, роблять нарочну передишку, і процедура допиту триває дальше. Це тягнеться іноді дві або три доби. Після такого допиту, коли арештованих відпускають додому, вони не всилі йти, і їх звичайно або ведуть, або везуть додому, де вони відлежують такий допит 2-3 місяці.

Так, н[а]пр[иклад], в Косівському р-ні в днях 12.-13.-26.10.1950 р. провадив допити населення капітан МГБ Черняков. В с. Город Косівського р-ну було покликано 12 жовтня 10 осіб, яких на протязі 3 діб бито і тортуровано в нелюдський спосіб. 26 жовтня з цього самого села Город покликано на МГБ одного гр., якого допитував цей же капітан Черняков. Тому, що арештований не знав нічого про справу, про яку його питали, його сильно побито, "токаровом" зроблено в голові три дірі і зломано ребро. Після цього в нього вимагали, щоб провадив вночі до криївки одного місцевого підпільника. Коли він відмовився, його ще раз побито.

1.10.1950 р. в с. Соколівка Косівського р-ну, разом з районною опергрупою під ком. Боднаренка, прибув ст. лейтенант з об-

ласти Василь Михайлович (прізвище невідоме), військовий інвалід. Він провадив тут допити населення, пописуючись своїм садизмом. Допити відбувались в с/раді. Під час допиту змушувано погодитись на співпрацю з МГБ. Допити тривали 4 доби. Перепротоковано 45 осіб. Під час цього людей бито так, що вони кричали несвоїми голосами. Василь Михайлович бив допитуваних прикладом автомата по голові та по цілому тілі, копав у живіт, бив по обличчі, вимагаючи даних про “бандитів”. Під час цих допитів 5 осіб побив так важко, що вони ледве доволіклися додому, після чого лежали по місяцеві і довший час були нездібні до праці.

14.10.1950 р. ця сама група, очолювана Василем Михайловичем, прибула в с. Бабин Косівського р-ну. Тут в с/раді відбулась така сама процедура. Потримавши людей на допиті цілий день і цілу ніч, вранці відійшов в с. Соколівку, наказуючи голові с/ради приставити йому підозрілих людей до Соколівки. На другий день в с. Соколівка відбувся допит 30 людей. Всіх їх побито, а двох так сильно, що їх мусили відвезти додому, де вони пролежали довший час безпритомні і досі хворіють. Вечером ця група ловила на дорозі перехожих людей, тягнула до с/ради і била. Люди в тих днях обходили с/раду боками, а місцеве населення втікало від хат. Такий стан тривав 4 дні. Четвертого дня Василь Михайлович зловив дві учительки-українки із східних областей і забрав до с/ради нібито на допит, а в дійсності маючи зовсім інші заміри до дівчат. Коли вони зорієнтувалися в чому річ, почали кричати і не хотіли залишити одна одну, кажучи, що коли вони щось винні, хай веде їх в район. Коли емгебист побачив, що не дасть з ними ради, оббив обох дівчат і, погрожуючи карою смерті, вигнав. Вечером того дня група відійшла в райцентр. Згадані учительки разом з директором школи зробили на емгебиста донос до Києва, після чого його з Косова перенесли.

2.11.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну прибула опергрупа чисельністю 8 чол. під ком. Галія. Він арештував 9 людей, яких подав, спіяманий попередньо живим, запільник “Сагайдачний” з сином. Галій разом з боеквиками брали арештованих одного по одному і важко били, вимагаючи зізнань, коли ж арештовані до нічого не признавалися, то на другий день вранці Галій потелефонував в райцентр, звідки привезено “Сагайдачного” з сином. Цей доказував арештованим в очі співпрацю з підпіллям. Після цього Галій даліше допитував і бив арештованих до вечора. З 9-ти арештованих 2-ох вечером випустив, а 7-ох забрали в Станіслав.

Подібні допити відбулися ще 11.12.1950 р. в с. Яворів Косівського р-ну, та 14.12.1950 р. в с. Соколівка Косівського р-ну.

Звідси допитуваних забрано на МГБ в райцентр, де їх так побито, що додому вони не всіли були вернути, а родина мусіла їх везти на підводах.

Дуже багато масових допитів населення з ідентичним перебігом відбулося в Жаб'євському р-ні.

В Кутському р-ні у звітному часі арештовано 15 осіб за співпрацю з нашим рухом. З того 6 забрано в Станіслав, а 9 після переслухання на Кутському [РО] МГБ випущено.

Різне

28 вересня 1950 р. п'яний шофер, що їхав з Кут до Жаб'я, перевернув машину, при чому забито двох хлопців, з с. Слобідка Кутського р-ну Покотила Петра, а з с. Хороцева Кутського р-ну – Михайлюка.

В м. грудні в с. Рожен Великий Кутського р-ну місцевий голова колгоспу Крашук Дмитро Іванович разом з стрибками, вигнав з церкви священика, який прибув на Богослуження, заявляючи, щоб більше до церкви не з'являвся, бо їм цього не потрібно. При цьому лаяли священика останніми словами. Від цього часу священик в село не приїздить.

Вивезено з Кутського р-ну дві родини баптистів.

19 грудня 1950 р. залізничною лінією Делятин – Ворохта переїздив ешелон товарних вагонів з загратованими вікнами, конвойований емведистами. Селяни, які продавали на станції в Делятині харчеві продукти, чули з вагонів мадярську мову. Крізь вікна прошено їх російською мовою продати фруктів. Емведисти забороняли селянам приступати до вагонів. Через кілька днів на базарі м. Делятин спекулянти продавали мадярський військовий одяг.

ВЛАСНЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

Характеристика населення.

Змасовані чекістські акції, що відбулися в останньому кварталі 1950 р. на терені Косівського надрайону, не могли пройти без впливу та без відгуку серед цивільного населення, яке було свідком цих облав. Треба признати, що населення зберегло в цей час потрібну рівновагу і навіть старалося, якщо була можливість, перестерегти підпільників перед небезпекою. Так було під час облави 8.9. Тільки внаслідок вчасної і вмілої перестороги, вдалося двом зв'язківцям вийти з оточення і зберегти по[ш]ту, яку вони несли.

Звикле вже до великих облав і акцій населення не реагує на них так, як давніше, не піддається теророві, не дається спаніку-

вати. Гарт – цінна і незаперечна прикмета, набута нашим цивільним населенням в роки боротьби з окупантом.

Та дуже важке і пригноблююче враження зробили на населення великі втрати в наших рядах, які були вислідом цих облав. Щирий жаль і співчуття висловлювало багато українців із східних областей.

Ставлення населення до нашого руху – незмінно прихильне.

Прихильно ставиться до нашого руху молодь, хоч треба відмітити, що частина молоді, втягнена до комсомолу та частина міської молоді, підпадає під вплив ворожих ідей і морального розкладу, який нарочно ширить окупант. Молодь пиячить і віддається розпусті. Забави, вистави та танці по міських клубах, куди вчащає московська партійна та поліційна наволоч, деморалізують нашу молодь, віддаляють її від наших ідей, затирають у її свідомості почуття приналежності до поневоленої нації, породжують байдужість, а то й вдоволення з існуючого стану. Сильна кольонізація міст московським елементом кладе ще додатково свій відбиток на загальному обличчі міста, а зокрема кладе його на психіку нашої молоді. Згубному цьому впливові піддається та частина молоді, що працює по артілях та адміністративних установах, але не вільна від нього молодь середніх і вищих шкіл. В селах, де є чинні клуби, молодь бере участь у виставах та забавах.

Наші акції.

4 серпня 1950 р. зліквідований з засідки в с. Микуличин Яремчанського р-ну, голова колгоспу і секретар первинної організації ЛКСМУ Юркевич Михайло, нар. 1927 р. в с. Микуличин. Акцію виконали дд. Г і С. Юркевича забито на віддалі 50 м одним набоем. Конаючи, говорив до свого товариша Сашки, який втягнув Юркевича в комсомол: “Сашко, Сашко, до чого ти мене довів!” До всіх, що обступили авто, Юркевич говорив, щоб слухали своїх батьків, бо підуть такою дорогою, як він.

28.8.1950 р. в молочарні райцентра Яблунів атентатчик Б., виконуючи атентат на зрадника “Сніжка”, поранив його важко в потилицю. Добити “Сніжка” не було можливости, бо затявся пістоль, а недалеко були большевики.

5 вересня 1950 р. атентатчик К. зліквідував оперпрацівника РО МГБ Яблунів капітана Куліковського Івана. Акція відбулась у той спосіб: Куліковський, вертаючи з відпустки з рідинного міста Дніпропетровська, вступив на базар в м. Коломиї купити помідорів. Тут впізнав Куліковського атентатчик і слідував за ним весь час аж до моста на Пруті, де знаходився автобусовий переста-

нок. Тут Куліковський затримав одну автомашину, але не поїхав нею тому, що там їхало кілька хлопців. За кілька хвилин над'їхало друге авто, на якому були самі жінки-селянки і одна учителька росіянка. Куліковський всів на цю машину. Коли машина рушила, атентатчик скочив на машину. В с. Вербіж Коломийського р-ну¹⁶⁷ цю машину перегнала інша з емгебистами з райцентра Яблунів. Куліковський помахав їм рукою на привітання. За якийсь час їх перегнала лімузина, до якої він підняв руку, щоб стала, але вона не задержалась. Куліковський стояв за кабіною і по обох боках тримався за дівчат, яких час від часу до себе пригортав. Атен-татчик почав протискатися поміж жінками до Куліковського і необережно став учительці росіянці на ногу. Вона крикнула: “Что за безобразие!” і стала його лаяти. Він перепросив її словами: “Пробачте, пані”. Це було в с. Мишині Коломийського р-ну¹⁶⁸. Атен-татчик вийняв пістоль “Гассера” і стрілив Куліковському під ліву лопатку. Падаючи, Куліковський дістав ще дві кулі в плечі. Перша куля попала в саме серце. В часі атентату машина стала. Атен-татчик взяв шапку Куліковського, пас і пістоль і подався чим скорше в поле. Перед тим Куліковський чванився, що в 1951 р. сам вийде на гору Грегит лише з пістолем. Ліквідація Куліковсько-го зробила дуже велике враження на цивільне населення, особливо в тих селах, в яких він оперував. Це був один з найупертіших і найдокучливіших оперативників.

Постій, листопад 1951 р.

X-12

Примітка: в цьому звіті подані деякі дані з попереднього кварталу тому, що у відповідний час цих даних не подано до звіту за III квартал 1950 р.

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 72, арк. 189-200.
Оригінал. Машинопис.*

¹⁶⁷ Так у тексті. Насправді тоді це село належало до Печеніжинського р-ну.

¹⁶⁸ Так у тексті. Насправді тоді це село належало до Печеніжинського р-ну.

№ 17
СПИСОК ЗАГИБЛИХ ЧЛЕНІВ ОУН
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.05. ДО 31.12.1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ ПАЛИНЮКОМ-“НЕНАСИТЦЕМ”, “Х-12”

Листопад 1951 р.

Слава Україні!

Косівщина

СПИСОК
УПАВШИХ ЧЛЕНІВ ОУН
за час від 1.5. до 31.12.[1950 р.]

1. “Денис” – впав в с. Бабин Косівського р-ну, заскочений большевиками в криївці. Він належав спочатку до УНС-у. Був у сотні “Липея”. Опісля вступив до УПА до сотні “Білого”, де був до 1947-[19]48 рр. Від 1948 р. перейшов на зв’язкового при ОП. В 1948 р. був поранений і втратив ліву ногу. Під час ворожого наскоку 25.5.1950 р. застрілився.

2. “Віра” – Тарновецька Марія, родом з м. Кут, машиністка при надрайонній референтурі, впала 25.5.1950 р. в с. Бабин Косівського р-ну, під час наскоку большевиків на криївку. Спочатку працювала як станична, опісля як районна. Покінчивши санкурс, була санітаркою в польовій шпитальці при УПА. Потім перейшла до сотні “Юрка”. В 1946 р. перейшла на роботу машиністки, спочатку при РОП-і, а опісля при [над]районній референтурі. На цій роботі була аж до дня смерти.

3. “Сірко” – Шведюк Іван, ур. 1899 р. в с. Городі Косівського р-ну. Був станичним в с. Городі до 1946 р. Від 1946 р. був кущевим аж до дня смерти. Загинув при наскоці большевиків на його постій в липні 1950 р.

4. “Гамалія” – Мицканюк Дмитро Васильович, нар. 1903 р. в с. Яворові Косівського р-ну. Був симпатиком ОУН до 1949 р. та дуже активно допомагав в підпільній роботі. Крився на власну руку. Від 1949 року був заступником станичного в с. Яворів. Впав під час переходу на большевицькій засідці, 13.8.1950 р. в с. Яворов Косівського р-ну, вбитий ворожою кулею.

5. “Дуб” – Демидюк Микола Семенович, українець, гр.-кат., народжений 1913 р. в с. Перехресне Жаб’євського р-ну, освіта 3 кл., військовий УПА, жонатий, двоє дітей.

В 1944 р. вступив до сотні як стрілець. В сотні перебував до весни 1945 р. В 1945 р. вступив до боївки СБ д. “Маєра”, де був до 1947 р. В 1947 р. став командиром боївки і був ним до 1948 р. Опісля перейшов як охорона субреф. СБ д. “Кучера”.

27.8.1950 р. попав на засідку стрибків в с. Красноіля, був важко ранений в клуби. Від місця випадку відволікся ще 150 м і тут ранком знайшли його стрибки. Останніми зусиллями відбивався з десятизарядки, аж один стрибок підкрався до раненого сл.п. д. “Дуба” і дав чергу з автомата йому в груди.

6. “Гармаш” – Мельничук¹⁶⁹ Василь, нар. 1913 р. в с. Шешорах Косівського району. В 1944 р. вступив в наші ряди. Спочатку був сотенним, а опісля курінним бунчужним при УПА. В 1946 р. перейшов на теренову роботу. Був надрайонним господарчим. В 1948 р. перейшов на пост районного теренового провідника Жаб’євського, а потім Яблунівського р-нів. Навесні 1950 р. став надрайонним референтом НОП-у Косівщини.

8.9.1950 р. впавав під час облави на горі Грегит в с. Шепіт Косівського р-ну.

7. “Ворон” – Копильчук Федір, ур. 1924 р. в с. Яворів Косівського району. Спочатку був при боївці СБ, а в 1950 р. перейшов до НОП-у, до охорони надрайонного референта НОП-у сл.п. д. “Гармаш”.

Разом з ним впавав на горі Грегит 8.9.1950 р.

8. “Карий” – Сенітович Василь, нар. 1924 р. в Яблуніві. Від 1944 до 1945 рр. був при окружній боївці СБ. Пізніше працював при СБ Яблунівського р-ну. В 1950 р. став кущевим в Яблуніві і був ним до дня смерти.

20.10.1950 р. впавав під час великої облави в лісах Лебедин-Корметура. Відступаючи з постом разом з дд. “Шаблею” і “Недолею”, важко ранений в ноги, якийсь час відбивався, вбив трьох большевиків і нарешті впавав сам, закиданий ворожими гранатами.

9. “Недоля” – Юрко [Боднарук], стрілець, нар. 1923 р. в с. Стопчатів Яблунівського р-ну.

20.10.1950 р. впавав разом з сл.п. д. “Карим” під час облави на лісі Лебедин-Корметура.

10. “Пік” – Васкул Михайло, районний провідник Яблунівщини, народжений 1921 р. в с. Березів Вишній Яблунівського р-ну.

22.10.1950 р. загинув, заскочений большевиками в криївці під час великої облави на сс. Баня-Березів та Лючки Яблунівського району.

¹⁶⁹ У тексті: Мельник.

11. “Лобода” – Басараба Василь, районний реф. пропаганди Яблунівщини, нар. 1924 р. в с. Баня-Березів Яблунівського р-ну.

22.10.1950 р. впав, заскочений ворогами в криївці, разом з сл.п. д. “Піком”.

12. “Ліда” – Васкул Анна, машиністка РОП-у, нар. 1926 р. в с. Баня-Березів Яблунівського р-ну, дружина сл.п. д. “Лободи”. Впала разом з ним під час наскоку на криївку.

13. “Юнак” – Сенітович Микола, нар. 1922 р. в с. Баня-Березів Яблунівського р-ну. Впав в цій самій криївці 22.10.1950 р. Був техробітником РОП-у Яблунівського р-ну.

14. “Морозенко” – Дижук Василь, техробітник РОП-у Яблунівщини, народжений 1927 р. в с. Баня-Березів Яблунівського р-ну. Впав разом з сл.п. д. “Лободою” і другими, заскочений на осередку 22.10.1950 р.

15. “Голуб” – Арсенич [Антон], нар. 1904 р. в с. Березів Вижній Яблунівського р-ну. Впав в кінці листопада 1950 р., заскочений більшовиками в криївці під час великої облави на ліси сіл Шешори і Прокурава Косівського р-ну.

16. “Пструг” – Петро [Ониськів], станичний в с. Шешорах Косівського р-ну. Осінню 1944 р. вступив в наші ряди, в кущеву боївку д. “Вія” (“Ілака”). Пізніше вступив в сотню д. “Святослава”. Від 1945 р. до 1948 р. був в охороні надрайонного господарчого референта Косівщини сл.п. д. “Гармаша”. Від 1948 р. був станичним. Впав в кінці листопада 1950 р., заскочений в зимовій криївці разом з сл.п. д. “Голубом”.

17. “Карп” – стрілець з охорони ОП, родом з с. Ст. Кут Кутського р-ну. Впав в кінці листопада 1950 р. в криївці разом з сл.п. дд. “Голубом” і “Пстругом”.

18. “Сагайдачний” – Могорук Михайло Іванович, нар. 1924 р. в с. Бистрець Жаб’ївського р-ну, освіта – 4 кл., військовий УПА, неодружений.

В 1944 р. вступив до сотні “Палія”, в якій був стрільцем до 1945 р. В 1945 р. вступив до боївки СБ д. “Білогруда” і в ній був до 1947 р. Від 1947 р. до кінця 1950 р. був кущевим в Жаб’ївському районі.

15.12.1950 р. більшовики наскочили на зимовий постій сл.п. д. “Сагайдачного” в с. Криве Поле-Кострича Жаб’ївського р-ну. Під час бою впав від ворожих куль.

19. “Мотиль” – Петро [Бойчук], нар. в с. Бабинопілля Яблунівського р-ну. Стрілець з охорони надрайонного референта пропаганди Косівщини сл.п. д. “Гармаша”.

15.12.1950 р. впав на зимовому постю д. “Сагайдачного” в с. Криве Поле-Кострича Жаб’ївського р-ну.

20. “Свист” – Луканюк Василь Танасієвич, нар. 1924 р. в с. Рожан Малий Кутського р-ну. В 1944 р. вступив до УПА, до сотні “Боевіра”, а опісля до сотні “Вихора”. Потім перейшов до охорони НП Косівщини, в якій був до дня смерті. Впав в с. Рожнові Кутського р-ну, захоплений обласними військами 4 вересня 1950 р.

ВІЧНА СЛАВА УПАВШИМ ГЕРОЯМ!

Постій, листопад 1951 р.

X-12

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 47, арк. 341-343.
Оригінал. Машинопис.*

№ 18
ДОДАТОК ДО СПИСКУ ЗАГИБЛИХ КАДРІВ ОУН
ЗА III І IV КВАРТАЛИ 1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ ПАЛІНЮКОМ-“НЕНАСИТЦЕМ”, “X-12”

[Листопад 1951 р.]

Додаток
до списку упавших кадрів за 3 і 4 кв. 1950 р.

1. Савчак Василь, “Сталь”, 1922 р. нар., родом з с. Ямниці Станіславського р-ну Станіславської області. Освіта – абсолювент Станіславської гімназії. Неодружений.

В час німецької окупації – окружний тереновий Юнацтва Коломийської округи. Від березня 1944 р. окружний тереновий провідник ОУН Коломийської округи. Від лютого 1945 р. окружний тереновий провідник ОУН Буковини. В липні 1950 р. стає заступником краевого провідника КК.

20 жовтня 1950 р. під час великої облави на масив лісів між Косівським і Яблунівським р-нами, впав на горі Корметура під час окружної відправи.

2. Легкий Григорій, “Борис”, 1922 р. нар., родом з с. Ямниці Станіславського р-ну Станіславської області¹⁷⁰. Освіта – абсолювент Станіславської гімназії. Неодружений.

В час німецької окупації – заступник окружного теренового Юнацтва в Коломийській окрузі. Від березня 1944 р. заступник окружного теренового провідника ОУН Коломийської округи д. “Сталя”. Від місяця лютого 1945 р. – окружний тереновий провідник ОУН Коломийської округи. В липні 1950 р. стає субреферентом пропаганди КК.

20 жовтня 1950 р. під час великої облави на масив лісів між Косівським і Яблунівським р-нами, на горі Корметура, впав під час окружної відправи.

3. “Сталевий” – надрайонний тереновий провідник Городенщини, впав на горі Корметури разом з сл.п. пров. “Сталем” і “Борисом”.

4. Даниляк Микола Федорович, “Зелений”, 1931 р. нар., родом з Рогатинщини, Станіславської області. Освіта – випускник сов. десятирічки і педагогічного курсу. Після однорічної учительської служби в с. Бабин Косівського р-ну Станіславської обл., як доброволець, сходить в ряди підпільних кадрів ОУН. Перші місяці працює на ООП Коломийської округи. Опісля переходить до охорони провідника “Бориса”. Разом з ним гине смертю героя 20 жовтня 1950 р.

5. “Крук”, родом з с. Березова Яблунівського р-ну Станіславської області. З 1942 р. – повітовий Юнацтва. З 1943 р. – повітовий СБ. В 1944 р. закінчує старшинську школу УПА і стає сотенним, а опісля заступником курінного “Степового”. В 1945 р. стає субреферентом окружного СБ і на цьому становищі залишається до дня смерти.

В кінці листопада 1950 р. під час великої облави на масив лісів між Косівським і Яблунівським р-нами, впав під час наскоку на його зимову криївку, що знаходилася над с. Прокурава Косівського р-ну.

6. Острук Іван Іванович, “Гонта”, нар. 1925 р. в с. Старий Косів Косівського р-ну Станіславської області. Освіта – неповна середня. Неодружений.

Під час польської, першої большевицької і німецької окупацій був симпатиком ОУН. В 1944 р. покликаний в армію, зійшов в ряди підпільних кадрів ОУН. Від місяця листопада 1944 р. був

¹⁷⁰ Так у тексті. Насправді він народився у с. Слов’ятин Бережанського р-ну Тернопільської обл.

у боївці СБ Косівського р-ну, яку очолював д. “Херсон”. Опісля перейшов як бойовик, до кущевої боївки д. “Грома”, а в місяці квітні 1945 р. до боївки д. “Відважного”. Тут був до 1947 р. Від квітня 1947 р. до травня 1948 р. був адміністратором районного осередка СБ, а пізніше заступником референта пропаганди д. “Арсена”. З 1949 р. стає референтом пропаганди Косівського р-ну і ним був до дня смерти.

Згинув 4 вересня 1949 р. смертельно поранений власною гранатою.

7. Ласійчук Юрко Григорович, “Відважний”, нар. 1915 р. в с. Старий Косів Косівського р-ну Станіславської області. Неодружений. Освіта – 2 кл.

Під час польської окупації належав до організації КПЗУ. Під час першої большевицької окупації працював агітатором. В час німецької окупації, в другій половині 1943 р. стає симпатиком ОУН. В 1944 р. був заступником ком. боївки д. “Довбуша”. Від 19 листопада сам став ком. спецбоївки і провів багато бойових акцій без втрат, чим здобув собі велике довір’я і прихильність селянських мас. В 1947 р. став кущевим І куща Косівського р-ну. Під час своєї праці в кущі старався якнайбільш піднести рівень національної свідомости населення, а рівночасно проводив даліше бойові акції, які своєю відчайдушністю і успішністю наводили жах на большевиків і створили довкруги особи сл.п. д. “Відважного” легенди.

1 серпня 1949 р., заскочений большевиками, застрілився, знищивши перед тим все, що мав при собі.

8. Рабинюк Микола Іванович, “Тарас”, нар. 1930 р. в с. Старий Косів Косівського р-ну Станіславської області. Неодружений. Освіта – 5 кл. початкової школи. Від 1947 р. симпатик ОУН. В 1948 р. на доручення кущевого сл.п. д. “Відважного”, зліквідував 4 большевицьких активістів і 29 липня 1948 р. зійшов в підпілля, де був бойовиком сл.п. д. “Відважного” і разом з ним застрілився 1 серпня 1949 р., заскочений большевиками.

9. Лисишин Михайло Андрієвич, “Штаєр”, “Роман”, нар. 1929 р. в с. Люча Яблунівського р-ну Станіславської обл. Освіта – 4 кл. Одружений. Бувший військовик польської армії.

За молодих літ був робітником. Кілька літ сидів в польській тюрмі за бійку, звідки вийшов з комуністичними переконаннями. В 1939-[19]41 рр. став головою с/ради і на цьому становищі здобув собі між населенням довір’я і авторитет. З приходом німців бере живу участь в зложенні українського уряду. Коли німці почали слідити за ним, сходить в ряди підпільних кадрів ОУН. Стає

першим станичним в с. Люча Яблунівського р-ну і ним є до дня смерти.

14.4.1950 р. заскочений більшовиками на постою в лісі Заломі, поранений застрілився, щоб не попасти живим в руки ворога.

10. Полюк Петро Миколаєвич, “Муха”, нар. 1921 р. в с. Люча Яблунівського р-ну Станіславської обл. Неодружений. Освіта – закінчена початкова школа. В 1943 р. вступив до УПА і був в сотні сот. “Скуби” до 1947 р. Після поранення перейшов до станичного “Штаера” і був його заступником до дня смерти. Загинув 14.4.1950 р., вбитий більшовиками під час наскоку на постій.

11. Кузич Андрій Миколаєвич, “Кушевий”, нар. 1924 р. в с. Березів Нижній Яблунівського р-ну Станіславської обл. Освіта – 7 кл.

Від 1942 р. до 1944 р. член Юнацтва. Опісля вступив до УПА. Під час бою в с. Трач ранений. В 1947 р. стає станичним в с. Березів Нижній. Заскочений 30.5.1950 р. більшовиками в криївці, застрілився.

12. Цариняк Михайло Федорович, “Дон”, нар. 1924 р. в с. Люча Яблунівського р-ну Станіславської обл. Освіта – 5 кл. Неодружений.

В 1944 р. вступив до УПА і був в сотні сот. “Палія” до 1945 р. Під час великої облави здався, був “стрибком”. Потім був арештований. Втік з тюрми і вступив в ряди підпілля. Був бойовиком при охороні пров. “Бориса”. Впав 27.5.1950 р. смертю героя.¹⁷¹

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 47, арк. 344-345.

Оригінал. Машинопис.

¹⁷¹ Документ без закінчення.

№ 19
СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ
ЗВІТ ЗА II КВАРТАЛ 1951 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ
РЕФЕРЕНТОМ ОУН КОСІВЩИНИ
ВАСИЛЕМ ПАЛИНЮКОМ-“НЕНАСИТЦЕМ”, “Х-12”

Квітень 1952 р.

Косівщина¹⁷²

Квітень, 1952 р.

Суспільно-політичний звіт
за II квартал 1951 р.

ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

Партія і адміністрація.

Загальна характеристика.

II квартал 1951 р. – це намагання партії здійснити плян переселення та дальшої колективізації намічених підгірських і гірських сіл Косівського надрайону.

Особливу увагу і більший, чим досі, натиск покладено теж на повне та реченцеве зібрання позики і податків, сильно збільшених в цьому році. Партійно-кандидатські групи по селах активно допомагали районним адміністративним чинникам і боївкам ББ реалізувати повищі завдання.

В райцентрах та селах надрайону партійні представники адміністрації провели ряд мітингів в зв'язку з позикою, переселенчими акціями, здачею держпоставок, травневими святами та колективізацією. На мітингах порушувало теж питання міжнародного політичного становища.

Крім цього, кермуючись рішеннями березневого пленуму цк кп(б)У, районні партійні комітети стараються підняти рівень внутрі-партійної і масово-політичної роботи.

29 березня 1951 р. бюро Косівського рк кп(б)У слухало звіт райкому комсомолу про стан навчання в галузі політичної освіти комсомольців і неспілкової молоді, відмітивши успіхи і недоліки в роботі політгуртків та пропагандистів.

В Косівському р-ні працює 20 політгуртків, в яких навчається 447 комсомольців і неспілкової молоді. Відмітивши добру роботу тільки 3-ох гуртків, а саме: колгоспу ім. Леніна (проп. Філатова),

¹⁷² Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

артілі “Карпатська Гуцульщина” (проп. Перкатюк) і села Микитинці (проп. Генік). В інших гуртках робота занедбана. Заняття проходять нерегулярно, часто зриваються, відвідування і навчання слухачів вкрай незадовільне.

У відмічених за добру роботу гуртках, крім основного матеріалу, тобто біографії Сталіна, читали: “Короткий курс історії вкп(б)”, статті Сталіна “Запаморочення від успіхів” і “Відповідь колгоспникам”, читали відповідні статті з газет і журналів, уривки з творів Шолохова, Горького, Коцюбинського, послуговувались діаграмами, альбомами та фотомонтажами.

Перед сільськими лекторіями поставлено завдання піднести вище рівень лекційної пропаганди серед колгоспників, покращити якість лекцій, поліпшити пропаганду природничих наук, посилити боротьбу з марновірством і релігійними забобонами та всю лекційну роботу спрямувати на успішне проведення весняних польових робіт в колгоспах. Перевірка інспектора райвідділу культосвітніх установ Грека, признає добру роботу лекторіїв села Смордне Косівського р-ну, яким керує директор семирічної школи Пошиван, села Черганівка Косівського р-ну – керівник Забель, села Прокурава Косівського р-ну – керівник Гуцуляк. Тут прочитано лекції: “Походження і розвиток життя на землі”, “Марксизм-ленінізм про релігію”, “Права і обов’язки радянських громадян”. Інші лекторії не плянують роботи, лекції читаються рідко і на низькому ідейно-політичному рівні. Найгірше працюють лекторії сіл Соколівка і Брустури Косівського р-ну.

При парткабінеті Косівського рк кп(б)У, яким завідує П. Семенова, працює партійна школа, яка за кілька років свого існування випустила 100 слухачів. З цього 6 слухачів закінчили Львівську дворічну партійну школу, в Київській партшколі вчать два слухачі, а 9-місячні обласні курси закінчило 2 слухачі. Багато бувших слухачів партшколи працює в районі пропагандистами. В II кварталі 1951 р. пройшли в партшколі підсумкові заняття за 1950-[19]51 навч. рік. В цьому році партшколу закінчило 22 слухачі.

Косівський районний партійний комітет відмічує незадовільну роботу первинних парторганізацій району. Так, н[а]пр[иклад], в районній промисловій артілі “Гуцульщина” за післязвітний період не прийняли жодного стахановця в ряди партії. В артілі погано працює агітколектив.

Брак комуністичної дисципліни закидається парторганізаціям інших сіл району.

11 червня 1951 р. бюро Косівського рк кп(б)У схвалило плян районного відділу народної освіти оздоровити в цьому році 750 дітей.

З цього числа:

в державних дитячих будинках	– 180 дітей;
в дитячому садку	– 50 –//–
в районному піонерському таборі	– 100 –//–
на шкільних дитячих площадках	– 400 –//–
війдуть в туристичний табір	– 20 –//–

Бюро районного комітету партії зобов'язало райком комсомолу організувати масову виховну роботу серед відпочиваючих дітей.

Комсомол.

Райкоми комсомолу наполегливо стараються поповнювати районні комсомольські організації новими кадрами. Не гребуючи жодними заходами, включно до шантажу, районні активісти комсомолу намагаються втягнути в комсомольську організацію місцеву неспілкуву молодь. Особливий натиск іде на ту молодь, яка працює по установах та артілях районних центрів. Як і досі, молодь противиться і опирається цьому насильному втяганню її в комсомол, і під цим оглядом вона знаходить підтримку зо сторони самих комсомольців, тих, яких теж примусили вписатись в комсомольську організацію. Так, н[а]пр[иклад], в райцентрі Косів 4.6.1951 р. відбулися збори працівників килимарського артілю ім. Шевченка, присвячені питанню вступу в комсомол решти працівників артілю. На зборах піддано гострій критиці тих, що не хочуть вступати в комсомольську організацію. У відповідь на це виступило 2 робітниці артілю. Одна з них заявила: “Я кажу вам на розум, що до комсомолу не впишуся, хоч мене збийте”. Друга дівчина сказала: “Я не впишуся в комсомол. Силування нема. В Радянському Союзі є партійні і безпартійні”. Її закликано до другої кімнати на розмову в чотири очі. Розсерджений її непримиримою поставою голова артілю Федір Бабюк кинув на долівку попільницю, що стояла на столі. Лоскіт цей почули зібрані на залі. Одна з дівчат, що недавно прибула з села Яворова Косівського р-ну, зірвалась зі свого місця і крикнула на ціле горло: “А то, вере, б'ють?” Присутні зареготалися і збори розійшлися. Виходячи з артілі, одна з дівчат, давніше насильно втягнена в комсомол, закликала свою подругу набік і сказала: “Не вписуйся, Марійко, ніяк в комсомол, бо тут лиш збори та норми і соцзмагання”. А поза тим щодня після роботи закликають до канцелярії і все одно вимагають і підходять просьбою і грозьбою. Вона натякала на те, що від комсомольців з правила вимагають агентурної роботи.

Це саме відбувається і по інших артілях. 11.6.1951 р. відбулися збори в косівському артілі “Гуцульщина”. Тут теж втягано

нечленів до комсомолу. Покликаний до червоного кутка один хлопець, якому сказали, що коли не вступить до комсомолу, буде викинений з роботи, з іронічною усмішкою відповів їм таке: “Я люблю пити так, що можу навіть заснути на дорозі, ходжу до церкви, а до того малограмотний. З цих причин я ніколи не впишуся до жодної організації. А якщо ви викинете мене з праці, то я на свої мозолисті долоні знайду роботу деінде і зароблю на життя”. Один з учнів Косівської десятирічки, закінчивши 10 клас з добрими оцінками, не допущений до екзамену тільки тому, що не хотів вписатися в комсомол. Але він одверто заявляє, що “завелику кривду мені і моїй родині зробили большевики, щоб я ще робив те, чого вони від мене вимагають”. З Косівської школи прикладних мистецтв викинено одного учня, який не хотів вписатися в комсомол. Без вступу в комсомол закінчила Косівську десятирічку одна дівчина, яку мимо цього допустили до екзамену тому, що мала відмінні оцінки. Після цього вона хотіла поступити в Станіславський інститут. Тут їй просто заявили, що її не приймуть тому, що не є комсомолкою, щоб не тратити можливості дальшого навчання, дівчина мусіла вписатись в комсомол.

В райцентрі Косів є біля 100 комсомольців. В гірських селах цього району комсомольців начислюється від кількох до кільконадцять осіб на село. Вони переважно не активні. Виняток в цьому відношенні село Річка Косівського р-ну, де є 63 комсомольці.

На початку квітня відбувся в райцентрі Косів пленум рк лксМУ, на якому обговорено питання: “Стан і заходи покращення фізкультурно-спортивної роботи серед комсомольців і молоді р-ну”. Доповідач – секретар райкому Пиптюк. Збори відмітили недостатнє керівництво фізкультурно-спортивною роботою серед молоді.

Як поодинокі комсомольці, так і цілі первинні комсомольські організації району, включно з рк лксМУ, не проявляють жодної активності в роботі. Вся їхня робота опирається на формалізм. Для прикладу можна взяти комсомольську організацію при Косівській міськраді. Тут комсомольці не підвищують свій ідейно-політичний рівень. З 26 комсомольців організації тільки 18 сяк-так відвідує заняття політгуртка. Так дуже вимаганій партією дисципліни зовсім немає. Н[а]пр[иклад], на 18 квітня 1951 р., *назначено збори*¹⁷³, на яких мали виступити з доповідями три комсомольці. Всі три доповідачі на збори не прийшли і тим самим збори не відбулись. Але... рк лксМУ не прийняв до них жодних заходів.

¹⁷³ Дописано ручно.

Подібний стан панує і в других первинних організаціях комсомолу Косівського р-ну.

Піонерська організація.

В підгірських селах надрайону і в райцентрах більшість шкільної дітвори втягнена в піонерську організацію. Так, н[а]-пр[иклад], в селі Старі Кути Кутського р-ну майже всі учні втягнені в піонерську організацію і носять галстуки. В інших селах Кутського р-ну, н[а]пр[иклад], в с. Білоберезка є 197 піонерів, а в с. Розтоки 128 піонерів. В с. Яворів Косівського р-ну на 270 учнів є 170 піонерів. В селі Соколівка Косівського р-ну подано вчителями за піонерів 20 учнів без відома учнів і їхніх батьків. Так само подано 30 дітей з с. Бабина Косівського р-ну. Такі практики примінюють учителі там, де дітей ніяк не вдається добровільно вписати в піонерську організацію.

Переселенчі акції.

Переселення в східні області України.

У II кварталі 1951 р. почалися реальні заходи уряду в напрямі ліквідації присілків та переселення хуторян в східні області України. Плян переселення і ліквідації присілків був оголошений урядом ще влітку 1950 р. Про те повідомляли народ голови с/рад, а агітатори на мітингах захвалювали життя в Херсонщині на чорноземі, при чому держава буде опікуватись переселенцями, виділяючи їм фінансові допомоги і позички. Так справа переселення і ліквідації хуторів стояла до літа 1950 р. Літом 1950 р. акція ця набрала більш серйозного і більш урядового характеру. На присілки почали часто приїжджати районні представники адміністрації, секретарі парткому, голови виконкому, прокурори та інші і на мітингах просто шантажували людей давати підписи і заяви на виїзд в Херсонщину, або наказували стягнутися з присілків і мешкати на селі. Прикладом можуть бути факти в с. Лючі на присілку Лази, Яблунівського р-ну, куди через ціле літо приїжджали районні активісти і проводили мітинги, стараючись зібрати заяви на виїзд. Населення трималося, як один. Деякі відважні баби виступали з такими словами: “Ми звідси нікуди не йдемо і нікуди не їдемо. Нам добре тут і ми кращого не шукаємо. А як на Херсонщині так добре жити, то чого ви сюди прийшли, чому ви самі в тому добрі не сидите і т.д.”. Щоправда в той час на баб-промислівці большевики не сердились і запевняли, що виїзд в Херсонщину є тільки добровільним, а ліквідація присілків зумовлена “укрупненням” господарств, заведенням електрифікації і т.д.

Від літа 1950 р. до весни 1951 р. про цю справу большевики вже не згадували. Під осінь 1950 р. були розкинені наші листівки проти переселення.

21.4.1951 р. до села Люча заїхали дві повні машини большевиків, чис. около 50 чол. Це були оперативники РО МГБ і воєнні з Яблунова, а решта – більш як половина, урядники з цивільних адміністративних установ району, з фінвідділу, земвідділу, райздраву, райвиконкому і т.д. Вони зараз розійшлися по всіх присілках і почали зганяти по одному чол. в сільський клуб. Після цього клуб обложили стійками і перший секретар парткому Драч виступив з короткою промовою про закон міністерства цілковитого переселення с. Лючі в Херсонську область. По промові почали покликати кожного поодинокі в окрему кімнату, де за столом сидів комітет в справі переселення: секретар парткому Драч, голова райвиконкому Кулішов, завідуючий промкомбінату Бабяк (бувший польський адвокат), інженер земельного відділу Урбанович (родом з с. Лючки Яблунівського р-ну), агенти по переселенню з міністерства та інші. Всі вони примушували людей підписувати заяви на виїзд, при чому селян били і крутили їм руки. Хто з селян був фізично слабкий, а опирався, його ловили [...], другі брали за лікоть руки, ще інші вкладали в пальці ручку, повели рукою підпис і справа скінчена. Інших застрашували зв'язками з ОУН, називаючи їх націоналістами і т.ін. При цій процедурі тяжко побили 5 осіб. Кого не могли в ніякий спосіб примусити підписати заяву, того тримали кілька днів і примушували голодом, не допускаючи з дому передачі харчів. Деяких тримали до 25.4.1951 р. Внаслідок цих дикунських методів під час збирання підписів на заяви, збожеволіла від страху під час побоїв жінка Ткачук Марія Дмитрівна, 1921 р. нар. Ця акція закінчилась 26.4.1951 р. зібранням 40 підписів. З цього числа виїхало дві родини, одна місцева, друга бесарабів. Скоро після цього одна з жінок втекла з Херсонщини назад до села Лючі.

Для всіх виїзджаючих уряд дав таку допомогу: голові родини – 700 крб., кожному членові родини – 300 крб. Перевезення майна і будинків безплатне. Від місяця травня 1951 р. працівники адміністративних установ райцентру, спеціально призначені парткомом і виконкомом, організують в селах робітників для розбирання хат підпільників і засуджених та упавших в рядах ОУН та УПА, незважаючи, що в цих хатах мешкають люди, які не мають де приміститися. Міліціонери і інші [о]зброєні урядники зганяють робітників валити хати, застрашуючи селян, що за невихід на роботу будуть штрафовані 300 крб. кари. Найбільш енергійно цю роботу вели: завідуючий промкомбінату Бабяк, суддя Романчич

і заступник голови райвиконкому Ігнатенко. Матеріал з хат перевезено підводами в Ковалівку, де заладовано на поїзд.

За постановою міністерства в Яблунівському р-ні має бути створено 5 великих селищ. Дотеперішні малі села мають бути зліквідовані через переселення і прилучення дрібних сіл до великих, як: райцентр Яблунів, Ковалівка, Стопчатів, Космач і Березів. В цих селах мають завести сільсько-господарські артілі, тваринницьку ферму з сіножатями і пасічницьку ферму.

В с. Стопчатів Яблунівського р-ну будуть промислові артілі: боднарський і черепично-цегельний.

Такі самі акції від [...] в попередньому кварталі тут оголошено плян зселити 35 хуторів та переселити 12 родин в Кіровоградську та Одеську області. Кутський райвиконком зобов'язав сільради провести підготовчі акції по зселенню та роз'яснювальну роботу на тему переселення в східні області України. Мали бути організовані бригади людей і коней для перевозу будинків в центр села. Розпорядження це не проведено в життя, бо селяни не хотіли добровільно покидати свої хутори.

В II кварталі 1951 р. проблема зселювання вже не торкана, хоч налякане населення села було б вже на це згодилося. Багато господарів з підлісних хуторів перенеслись вже були з усім своїм рухомим майном в центр села до свояків та знайомих і до своїх господарств приходили тільки на польові роботи.

В кінці м. квітня в село прибула міліція, яка спочатку допомагала уповноваженим збирати позику, а 12 травня розпочала переселенчу акцію. 12 і 13 травня роблено збори з населенням, на яких з промовою виступив районний прокурор. Він змальовував життя в східних областях, вговорював, щоб люди розбирали хати, а держава перевезе та ще й грошей дасть на різні потреби¹⁷⁴, а там одержать землі, скільки зможуть обробити або вступлять до колгоспу. Населення шуміло, що не хоче виходити ніде з села, що землі більше і кращої не потребує. 14 травня міліція почала силою зганяти людей до с/ради і примушувати підписувати заяви на виїзд в східні обл. Люди лишали господарки і втікали від хат. Кого міліція зловила, вела до с/ради, там людей били, тиснули руки в дверях, тягнули за волосся на голові. Налякані цим люди втікали всі у сусідні села, криючись по знайомих та свояках. Однак міліції вдалося багато господарів половити і змусити підписатися. Люди, які підписали заяву на виїзд, дальше крилися, але це нічого не допомогло. Большевики припровадили людей з

¹⁷⁴ У тексті: кошти.

інших сіл до валення хат, на підставі підписів хати повалили і вивезли до поїзду. Були випадки відчайдушного спротиву зо сторони населення. Н[а]пр[иклад], одна дівчина, літ 14, коли большевики прийшли розбивати хату, нишком запалила в хліві коноплі, від чого зайнялась ціла хата. Тоді вона сказала: “Не буде ні вам, ні мені”. Дівчину арештували.

Хат розбито звиш 40. Хоч було обіцяно повністю перевезти господарські будинки на схід, то вже у першому селі Тюдів залишено бляху з розбитих будинків на покриття Тюдівської школи. Перший транспорт на схід від’їхав 26.6.1951 р. До цього часу міліція не опустила села Рожен Малий.

В с. Білоберезка Кутського р-ну в місяці квітні сільська партійно-кандидатська група при допомозі районних активістів та оперативних боївок ББ, наважилась зігнати селян з верхів на село, силою підписувати заяви на переселення. Селяни ставили активний спротив. Тоді для застрашення активісти застосували розбивання дахів та валення печей, а людей забирали в село. Однак населення не заломилось і акція була безуспішна.

В Косівському р-ні таким “жертвеним козлом” переселенчої політики обрано село Прокураву. Весною 1951 р., почавши від м. березня, партія робила сильний натиск на колективізацію гірських сіл Косівського р-ну, що впродовж попередніх років не вдалось сколективізувати навіть 30% цих сіл, крім села Річки. Весною 1951 р. на поодиноких господарів наложено підвищені податки. Також заборонено весняні польові роботи, після чого видано зарядження, щоб до 48 годин населення села подало заяви вступу в с/г артіль. В селі Прокурава поставлено гарнізон, який тероризуючи людей, розпочав збирання заяв до колгоспу, при чому не обходилося без побоїв, грабунку та насильства. Незважаючи на все це, селяни ставили спротив і не вписувались до колгоспу. Большевики зганяли людей з інших сіл і заставляли розбивати хати тим, які не хочуть вступати до колгоспу. Так 19 квітня 1951 р. [в] село Яворів прибув партактив з району і під проводом голови с/ради почав ловити по селу людей, організуючи їх на розбивання хат в селі Прокурава. Люди втікали і ховалися, де могли. Згаданий партактив три доби надаремно старався організувати цю групу. Коли їх зусилля були безвислідні, тоді скликали до с/ради депутатів і десятників та поклали всю відповідальність за невиконання цього державного зарядження на них, застрашуючи вивозом на Сибір і судом. В цей спосіб вдалося їм погнати декого до Прокурави. Цим самим способом погнали 5 підвід з села Соколівка. Згадані люди приїхали з партактивом на місце, а звідси

повтікали, залишаючи вози і наганяючи коней. Партактив після цього ще 4 рази приходив в село Яворів і Соколівка, щоб гонити людей у Прокураву. Кількадесят людей, які все ж таки під тиском, прибули з різних сіл у Прокураву, населення прогнало. Після цього в Прокураву прибули агенти-вербувальники Миколаївської і Херсонської області, які почали агітувати за переселення. Коли ця агітація теж не мала жодного успіху, тоді большевики почали насильно виселювати село.

Селяни села Прокурава ставили розпучливий спротив переселенчій акції. Вони з відчайдушним завзяттям боронили своїх домівок перед руйнуванням. Активістів, стрибків, воєнних і робітників, що підступали до хат, зустрічали лайкою, градом каміння, пляшками з піском. Особливо рішуче виступали жінки. Прибулі з Косова стрибки і актив не могли дати ради із заїлим спротивом населення. До помочі покликано гарнізон із сусіднього села Космач Яблунівського р-ну. Акція тривала від половини квітня до кінця серпня. Вивозили людей етапами по кілька родин. В часі цих акцій були трагічні випадки. Одна жінка з розпуки збожеволіла. Ця чи інша причина спонукала кількох людей поїхати до Києва пожалітися. Ходили чутки, що перед тим, нім людей допустити до Коротченка, роздягали їх догола, підозріваючи в котромусь атентатчика. В кінці з Києва прибула комісія для розгляду справи. Вона, про форму ствердивши, що переселення проходить незаконним способом, нібито заборонила дальшу акцію. Було сказано, що виїхати мусять тільки ті, які добровільно прийняли гроші на виїзд від вербувальників. Напасти на людей припинились на яких два тижні. Та це була тільки дипломатична передишка, після чого все почалось знову. Вивезено майже половину села. Семирічну школу, яка була в селі, зліквідовано на новий навчальний 1951-[19]52 рр. як вже непотрібну. Решта села, що залишилась, мала б зселитись до сусіднього села Шешори.

Вивіз на Сибір.

В м. квітні 1951 р. з села Хороцева Кутського р-ну вивезено на Сибір три родини баптистів – разом 11 людей.

Сільське господарство.

Колективізація.

В цьому році посилено заходи на дальшу організацію колгоспів і зміцнення сільсько-господарських артільей, утворених раніше. Щоб змусити селян вступати в колгоспи, підвищено в цьому році сільсько-господарські поставки і податки. Адміністративні чинники районів повели по селах сильніший, чим досі, натиск

при збиранні податків і держпоставок, послуговуючись при цьому погрозами і шантажем. Пересічно на одного господаря наложено від 200 до 1.500 крб. податку. Партактиви вимагали сплати податку відразу, без жодного затягування. Переселенчі акції, що мали місце в поодиноких селах надрайону в II кварталі 1951 р., були дуже вигідним аргументом для районних адміністративних активістів при збиранні податків і держпоставок. Налякане населення тягнулося з останнього, щоб тільки розрахуватися з державою. Мали місце випадки правдивого відчаю, подібні до тих, які були в 1941 р., коли то на селян теж наложено непосильні податки. Так, н[а]пр[иклад], 21.6.1951 р. в с. Розтоки Кутського р-ну, на присілку Підпасіки, повісився господар Дарійчук Ілак Семенович через те, що на нього наложили великі податки, яких не мав змоги виплатити і загрожували йому конфіскацією майна та виселенням з родиною на Сибір. Підвищення податків і держпоставок, а також акція переселювання, були причинами, що селяни почали вписуватися в колгоспи. З причини високих податків, а також тому, що градобій знищив третину посівів у селі Розтоки Кутського району, вписалось в цьому кварталі до колгоспу 7 господарів, а в селі Білоберезка цього ж району 4 господарі. В селі Тюдів Кутського р-ну весною насильно відібрано від селян землю до колгоспу і одну частину села прилучено до колгоспу в Кутах, другу до села Рожен Великий цього ж району. Відібрану до колгоспу землю виорали частинно і засіяли ярою пшеницею, ячменем і гречкою. Другу частину залишили виораною, але не засіяною, решта землі стоїть пустою. Мимо забрання землі від господарів, вони до колгоспу не вписувались. Аж виселення села Рожен Малий у східні області дало поштовх до вступу в колгосп. В II кварталі 1951 р. в селі Тюдеві вписалось до колгоспу звиш 50 господарів. Управи колгосп ще не має.

На роботу до колгоспів гонять і одноосібників, яким кажуть, що платитимуть аж тоді, як впишуться в колгосп.

В селі Яворові Косівського р-ну є новозаснована с/г артіль, яка на 720 господарств начислює 625 записаних в артіль. В селі Соколівка Косівського р-ну на 340 господарств, які є в селі, 64 вступили в колгосп.

Зарядженням районних партійних комітетів в колгоспах надрайону настановлено нових голів колгоспів, які повели сильний натиск на одноосібників. З дальших заряджень райкомпартії є такі:

а) Почалось відмірювання для кожного члена артілі присадибної ділянки.

б) Управи артільей зобов'язані будувати тваринницькі ферми. Головам колгоспів видано наказ рубати ліс на будову. Працюють колгоспники на рахунок трудовнів.

в) Управи артільей зобов'язані стягати плату за випас рога-тої худоби на власному полі в такому розмірі: член артілі платить 50 крб., одноосібняк – 150 крб. За вівці 50 крб. За худобу, яка пасеться на полонині – 15 і по 2 крб. за один кілограм бриндзі. Кожний господар платить за місяць 4-5 крб. опалового, хоч купує дрова у своїому лісі.

г) Всі ліси, які знаходяться в розпорядженні артілі, забороне-но використовувати приватникам під загрозою 15 літ тюрми.

д) В гірських селах польові роботи провадити даліше одно-осібно, хоч вже визначено присадибні ділянки.

В селах Річка і Брустури Косівського р-ну, де вже раніше були засновані колгоспи, є упорядковані бригади і надана норма праці. Кожний член артілі повинен виробити 120 трудовнів на рік, в про-тивному разі підпадає під суд. Мимо цього, що деякі члени артілі сумлінно виконують свою норму, зарплати зовсім не одержали. Тому відношення членів артілі до управи дуже неприхильне. В цих двох артілях установа така норма щодо косовиці сіна: а) за-гально масив сінокосів належить до артілі; б) кожний артільник за трудовдень при кошенні сіна повинен одержати 25 кг сіна або що-десяту копицю. В цих двох селах населення живе у злиднях, крім колгоспних заправил, які наживаються за артільні гроші.

4 квітня 1951 р. в райцентрі Косів відбулась друга сесія районної ради депутатів трудящих, яка обговорила стан підго-товки та хід весняних польових робіт в давніше заснованих кол-госпах підгірських сіл р-ну. Сесія відзначила недоліки в роботі колгоспів, що спричинили затягування весняних польових ро-біт і відставання і незадовільну роботу колгоспів ім. 1 травня та ім. Ковпака. Причинами відставання є, на думку сесії, низька ор-ганізація праці, відсутність контролю бригад, зриви роботи. З цієї причини в деяких колгоспах Косівського р-ну плян оранки і посіву ранніх культур до перших днів квітня виконано тільки на 50%. На-приклад, в колгоспі ім. 1 травня з пляну посіву 26 га ранніх куль-тур посіяно лише 9 га. Такий сам стан у колгоспі ім. Хрущова.

З надто частих натяків у районній пресі видно, що праця в колгоспах проходить вкрай незадовільно. Наприклад, у колгоспі ім. Шевченка, в селі Старий Косів, обробіток просапних надзви-чайно затягнули, внаслідок чого велика кількість кукурудзи, чу-мизи, буряків та тютюну заросла бур'янами. Це сталось тому, що цілий ряд колгоспників, користуючись безконтрольністю прав-

ління колгоспу, ще зовсім не приступили до обробітку виділених їм ділянок. Правління колгоспу не вживає ніяких заходів до порушників трудової дисципліни.

Позика.

Грошева грабіж населення у формі державної позики зростає з кожним роком. В 1951 р. позика підвищена майже втриє. Так, наприклад, на село Бабин Косівського р-ну, що має 220 господарств і 15% без землі й худоби, у 1950 р. було наложено 22.000 [крб.] позики, а в 1951 р. 67.000 крб. На село Соколівку цього ж району, яка має 340 господарств, в 1950 р. було наложено 35.000 крб. позики, а в 1951 р. 87.000 крб., хоч це село має теж около 30% господарств майже без землі і худоби. На село Яворів Косівського р-ну, яке має 720 господарств, з цього теж 20% без землі і худоби, наложено в 1951 р. 132.000 крб.

Ще задовго до оголошення позики большевицькі партійні та адміністративні представники нагадували населенню, щоб приготувалось до одноразової і термінової сплати позики. В кінці квітня визначено всім висоту позики і оголошено термін здачі до 5 травня. Районні активісти разом з сільською адміністрацією та уповноваженими, вживаючи гострих репресій, взялися негайно до збирання підписки та стягання “добровільної” позики.

Були випадки, що партактивісти арештували селян за те, що не хотіли підписуватись на завелику для себе суму. Арештованих забирали до с/ради, де тримали у пивниці по дві-три доби, поки арештований не підписався терміново здати визначену квоту позики. В людей, які не мали змоги здати скоро позики, забирали худобу, фантували одяжу та хатні речі і лякали вивозом на Сибір. Нерідко траплялися випадки побиття. Так, н[а]пр[иклад], 2.5.1951 р. в селі Соколівка Косівського р-ну, партактив в числі 12 чол. під проводом зав. уповмінзагу Фенчука і Тимченка, ходили день і ніч хатами разом з уповноваженими, стягаючи позику. Коли господар, не маючи всіх грошей, обіцював принести решту за день-два, тоді активісти перевертали в хаті все догори ногами, фантували худобу або одяжу, лаючи господарів останніми словами, називаючи бандитами та революціонерами. При цьому людей штуркали та били, брали на допити в хлів або другу хату і там без свідків, пришиваючи зв'язок з укр. підпіллям, не раз добре оббивали. Так, н[а]пр[иклад], прийшли до громадянина Самокіщюка Василя і питали, скільки дав позики. Господар відповів, що вже дав 50 крб., а 50 крб. дасть завтра. Тоді активісти взяли його в хлів і почали закидати співпрацю з укр. підпіллям, добре оббили прикладом автомата, а ввійшовши до хати, забрали зі скрині

новий одяг, кинули у гноївку і потолочили ногами. Потім забрали корову до с/ради. Коли селяни приносили гроші, їм віддавали фанти, кажучи: “Ми бачимо, що ви будете чесними громадянами Советського Союзу”. Ця процедура тривала два тижні. Допомогали у збиранні позики районні емгебисти, які щодня забирали фінагента з грішми в район. Партактив, який збирав позику в селі Яворів Косівського р-ну, під проводом Мамчука Івана і секретаря комсомолу Лелета Павла, оббив трьох уповноважених за те, що ці байдуже допомагали їм у стяганні позики. Коли траплялось, що партактив не заставав господарів дома, тоді посіпаки пльомбували хати або ламали двері і робили в хаті різні збитки, валили печі та грабили вовну. Н[а]пр[иклад], у гром. Сенчука Івана Юрієвича зломали двері, завалили піч і забрали 22 кг 600 г вовни, за яку порахували на позику по 4 крб. 50 коп. за кілограм. Решту сказали господареві доплатити змісця. В гром. Сумарука Миколи теж зломали двері до хати, завалили піч та наносили під двері купу глини і дров. Так виглядає “добровільна” здача позики державі.

Як виглядає висота позики в поодиноких селах, можна бачити на прикладі сіл Кутського р-ну:

с. Старі Кути	здало позику на суму	250.000 крб.
с. Рожен Малий	-//- -//- -//-	52.700 -//-
с. Рожен Великий	-//- -//- -//-	74.000 -//-
с. Білоберезка	-//- -//- -//-	80.000 -//-
с. Хороцева	-//- -//- -//-	18.500 -//-
с. Барвінкова	-//- -//- -//-	13.200 -//-
с. Устеріки	-//- -//- -//-	36.000 -//-
с. Ясенів Горішний Жаб'євського р-ну		81.000 -//-

Дії органів МГБ – МВД.

Облави.

Починаючи з осені 1950 р., органи МГБ примінили в боротьбі з нашим підпільно-революційним рухом на терені Косівського надрайону метод чекістсько-військових операцій. У звітному часі такі операції в нашому надрайоні проводились особливо у формі військових маневрів.

На терені Косівського надрайону (крім Жаб'євського р-ну) відбулось у звітному весняному періоді 6 великих облав, проведених оперативними військами при участі районних боївок ББ і гарнізонів та формаціями чорнопагонників і рекрутів 1930-[19]31 р. нар.

4 квітня 1951 р. в с. Соколівка Косівського р-ну, досвітком підвезено 9-ма машинами около 300 большевиків і 8 собак. Кермували оперпрацівники з району – Філатов, Козлов, Боднарєн-

ко та інші. На присілках Поліна і Річка обложили кулеметами ліс Семеново. Віддаль від однієї до другої застави була около 100 м. Війська зробили прочіску цілого ліса до границь сіл Яворова і Річка. Опісля зроблено труси господарств на присілках Поліна, Річка, Вороничів. Надвечір військо від'їхало в район.

З початком травня 1951 р. відбулась більша облава в Кутському р-ні, що тривала звиш 2 тижні. Облавні війська проходили більшими лісами і перелісками по два і три рази. Ці війська були з різних формацій, перші загони військ, так звані мінорчики, були тільки частинно озброєні, решта їх мала лише дерев'яні піки, на кінцях закуті. Ці частини переходили лісами розсипно, під час перешуків кричали різні імена, а також користувалися трубкою, розпочинаючи і закінчуючи перешуки. Після цих військ на терен прибуло около 200 большевиків, які квартирували по селах, вночі не ходили ніде, зате вдень переходили лісами без крику, по два-три рази одними місцями. Ці війська мали зі собою собаки. Третя група військ приїздила в села машинами (12 машин на одне село). Ці частини рівно ж робили перешуки лісів так, як попередня група. Кількість облавних військ сягала 700 чол.

Під час цієї облави 13.5.1951 р. воєнні обскочили прис. Солотвина в с. Білоберезка, де квартирували підпільники. Тут впав сл.п. д. "Лісовик". В наскоку брало участь около 100 большевиків, якими командував капітан Чкалов. Тіло сл.п. д. "Лісовика" большевики забрали в район Кути.

21.5.1951 р. під час цієї самої облави між селами Рожан Малый і присілком села Черганівка Волійцею, звиш 100 большевиків обскочило ліс Хоминський, де впав сл.п. д. "Відважний". Тіло упавшого підпільника забрано в район Кути.

15.5.1951 р. з райцентра Косів підвезено на терен сіл Соколівка, Бабин, Яворів, понад 500 большевиків під командуванням полковника ОББ¹⁷⁵ невідомого прізвища. Поодинокими групами командували районні оперпрацівники Філатов, Козлов, Карагалов, Боднарченко та начальник міліції Петухов. Групи розіслано на села в такому числі: в с. Бабин – 164 чол., Соколівку – 100 [чол.], Яворів – около 300 чол. Військо мало з собою 10 собак. На терен прибули вечером. Частина большевиків влаштувала засідки на переходах, а решта, криючись від людей, лазила підслухуючи по-під хати та слідячи за мешканцями. Коли хтось з пізніх прохожих наткнувся на засідку, його роздягали догола, перетрясали всю одіжу, шукаючи записок, питали, чого люди ходять поночі, а на кінець наганяли додому, заказуючи говорити про зустріч з ними.

¹⁷⁵ Так у тексті.

На досвітку влазили в хати, заборонювали домашнім виходити без них надвір і лягали спати. Другого дня зробили ґрунтовний перешук терену, проходячи лісами, потоками, перелісками, контролюючи господарства та розпитуючи селян, чи не бачили кого з чужих людей. Перешуки тривали 4 доби. Під час цього в с. Яворові на прис. Петричів знайшли в лісі криївку ще з 1944 р., в якій були заховані книжки видання з-перед 1939 р. і руский кріс без замка. Вони забрали книжки і кріс, а криївку замаскували, поставивши на вході знак. Наніч військо відійшло в район. На другий день ця сама група вернула дальше на терен сіл Соколівка і Город. Знову зроблено докладний перешук перелісків, потоків, городів, під час якого не минали й хат, передовбуючи залізними палицями подвір'я, перевертаючи кожну плитку, кожний дроворуб, стовп, вориння, пень, розмуровуючи фундаменти та рвучи підлоги. Під час перешуку захопили частину сіл Бабина і Яворова. Облава тривала три дні. Під час цього грабили в селян, що їм попало під руки, вимагали харчів, а наніч злазили в центр села і ночували в с/раді, клубі та в поблизьких хатах.

Під час цього тусу першого дня на прис. Площа зловили запільника Крисяка Василя Івановича, 1917 р. нар., який крився на власну руку весь час большевицької окупації. Його завили в палатку, нишком привели до с/ради, не признаючись весь час облави до цього. Також знайшли в лісі бочку чистого машинового паперу, захованого в буковім дуплі і мадярську скриньку від амуніції. Все забрали в район. Облава скінчилась 23 травня.

В кінці травня в Яблунівському р-ні розпочалася велика облава вроді маневрів, що тривала до 6 червня. Ще на початку травня цього року по терену ходили чутки, що в червні мали б розпочатися в Карпатах великі військові маневри з участю всіх родів піхотних військ. І справді, це було щось вроді маневрів. У цих маневрах брали участь внутрішні війська, їх командири були вбрані в емгебівські форми. З усіх воєнних ніхто не бачив автомата або кулемета. Всі були озброєні в п'ятинабойові гвинтівки. Ціла ця частина – це рекрути 1930-[19]31 рр. нар. Були між ними і такі, що говорили галицьким акцентом.

В час цих облав-маневрів були випадки, що воєнні не дуже то точно виконували накази. Н[а]пр[иклад], 19.5.1951 р. ці війська проходили облавою в напрямі Яблунова на захід через села Люча, Березів Нижній і Середній, через ліси від села Ключева. Розстрільна переходила через толоку в селі Люча і дійшла над стрімку скалу, де воєнні розладнали ряд і почали сходити вигідними місцями. За це сержант почав сваритися, аж дійшло з одним рядовим до бійки.

Були випадки, що через цілий день військо харчувалося тільки випрошеним від господарів.

Зразу ці облави проходили від Яблунова в напрямі села Чорні Ослави Яремчанського р-ну, через ліси і поля, не роблячи перешуків господарств. На початку червня цей сам відділ вертав з сіл Микуличин і Чорні Ослави знову в напрямі Яблунова. Цим разом перешукано всі будинки. Перебіг цих маневрів-облав виглядав так:

16.5.1951 р. взвод чис. 50 чол. внутрішніх військ, озброєний у кріси, під ком. ст. лейтенанта надійшов розстрільною від села Ключева Печеніжинського р-ну, через ліси у село Березів Нижній, де поквартирував до 22.5.1951 р. На цей цілий відділ був один пістоль і одна ППШ у лейтенанта.

18.5.1951 р. з Яблунова в село Космач поїхало 30 машин внутрішніх військ. Машини цього самого дня вернули через Яблунів і Березови в напрямі Яремчанського р-ну.

19.5.1951 р. з напрямі Яблунова надійшло військо розстрільною через село Лючу, через ключівські ліси, через села Березів Нижній, Середній і Лючки Яблунівського р-ну.

22.5.1951 р. взвод, що квартирував в селі Березів Нижній, перейшов розстрільною ліс Березники-Камінь і заквартирував в селі Люча. Через цілу ніч з 22 на 23.5. дорогою з Яблунова на Делятин переїздило військо. Переїхало около 100 машин. Це військо заквартирувало в селах Баня-Березів, Лючки Яблунівського р-ну, і в Чорних Ославах і Микуличин Яремчанського р-ну.

25.5.1951 р. досвіта з Яблунова виїхало 12 машин війська, з чого 6 поїхало дорогою на Рушір, а 6 на село Люча. З цього війська зроблено дві розстрільні. Одна з села Люча пішла на полудне, в ліс, друга з Рушора на північ (одна проти другої). Все військо, скінчивши облаву, зійшло дорогою Рушором до авт. Вечером цього дня з Яблунова в напрямі Делятина знову переїхало около 100 машин війська.

27.5.1951 р. з Печеніжинського р-ну через село Березів Середній на Делятин переїхало около 100 машин війська.

31.5.1951 р. лісом з села Чорні Ослави надійшла облава до села Лючки. Ця облава вбила в с. Лючки одного повстанця, а одного зловила живим. Були це підпільники з Яремчанського р-ну.

Військо, що переїхало на Делятин, квартирувало в с. Микуличин, з центра за дорогою аж на гору Рокита. 4 і 5.6.1951 р. перешукали Рокитинські ліси по полонину Цапул і зійшли розстрільною на Березови, роблячи перешуки господарств. Густота розстрільної 2-5 м.

5.6.1951 р. облава пройшла ліси від села Слобода і Ключів Печеніжинського р-ну і село Березів Нижній та Лючу в напрямі Яблунова, шукаючи по будинках.

6.6.1951 р. досвіта облава окружила ліс між селами Лючею і Рушором. Цілий день тут перешукували ліс. Коли надходила розстрільна, тоді разом з нею стягалися застави.

Війська ці не мали зі собою знаряддя до шукання криївок. За весь цей час через терен маневрів переїхали дві легкі гармати.

7.6.1951 р. автоколона з 100 авт переїхала на Коломию. Облава була безрезультатна.

26.5.1951 р. з райцентра Косів в с. Соколівка Косівського р-ну, прибула група в чис. 100 чол. під командуванням двох старших сержантів невідомого прізвища. Частина цієї групи була з автоматами і червоними пагонами, а більша частина – це були чорнопагонники без зброї, тільки з тичками. Група зробила перешуки терену від головної дороги Косів – Жаб'є в напрямі села Бабин. Шукаючи мін, воєнні перепитували в селян за підпільниками. Надвечір відійшли в район. Другу половину праворуч головної дороги у напрямі села Шешор Косівського р-ну, ця сама група перешукала 2.6.1951 р. 100 воєнних цієї самої групи зробили перешуки на терені с. Бабин Косівського р-ну, в днях 3 і 4 червня 1951 р.

Акції боївок ББ.

Крім вищезгаданих облав, перешуки терену стало роблять ще районні боївки ББ полученими або поодинокими групами в числі від кількох до кількадесят чоловік. Операції ці проходять під командуванням районних оперативників. Звичайно групи мають з собою собаки. Перешуки терену проходять вдень, а наніч або сходять в центри сіл, або від'їзджають в район.

Слід зазначити, що від м. травня 1951 р. РО МГБ в більшій, чим досі, мірі, проводили свої операції. Перешуки терену районними боївками ББ завжди получені з напастями та провокаціями населення, з побоями, з грабіжжю харчів, горілки та з різними крадіжками. Акції оперативних боївок ББ обіймають майже весь терен. Вони роблять прочіски менших лісів, перелісків, потоків і перешуки присілків та господарств. За звітний період тільки на терені одного куща Косівського р-ну, відбулось 8 таких операцій районних боївок. Пройшли вони безрезультатно.

Як проходять на терені акції оперативних боївок, може показати такий приклад:

4.6.1951 р. на терен с. Соколівка Косівського р-ну підвезено з райцентра 3-ма машинами 90 воєнних і три собаки. Команду-

вали групою оперпрацівники Філатов, Козлов, Боднаренко. Група ця зробила перешуки на присілках Погар, Площа, Глигул і Соکیلський, шукаючи перелісками, потоками і господарствами. Під час цього розпитували селян про підпільників, закидаючи людям зв'язки з підпільним рухом, допомогу підпільникам та лаючи і називаючи людей останніми словами. При цьому селян штовхали в груди, попід ребра, в голову, били палицями по ногах, по плечах. Під цим оглядом не минали і дітей, стараючись видобути в них хоч слово про підпільників. Дітей теж били та штовхали і застрашували ножами, шнуром, мовляв, зрубають руку або ногу чи повісять, або прикладали цівку пістоля до голови, говорячи: "Кажі, бо застрілю на місці". Зустрівши на пасовищі коло худоби двох школярів 4 класу, почали допитувати їх про підпільників. Діти відмовлялись, що нічого не знають. Тоді большевики почали штовхати в груди та бити їх. Коли діти почали вголос плакати, большевик вийняв з кишені ніж і шнур і сказав: "Говоріть, хто до вас приходить і коли ви бачили бандитів, бо як ні, то рубаємо руки і вішаємо на смереку". Коли це не допомогло, почали застрашувати револьвером. Але діти, маючи стійкий характер, не заломилися.

Коли перешуки терену районних боївків ББ проходять звичайно безвслідно, то тактика засідок дає ворогові час від часу деякі успіхи. Причиною цих успіхів є те, що засідки влаштовуються не так шабльоново, навгадь, як перешуки терену, а на певній основі, за поданими агентурою фактами та на всипаних нею підозрілих місцях терену.

Від м. травня 1951 р. РО МГБ більш посилено приміювали тактику засідок. Засідки встановлюють попід ліси, в перелісках, біля кладок над річками, в стайнях, хатах-пустках і т.п. При цьому поводяться дуже конспіративно, просиджуючи не раз на одному місці непомітно довгий час. Вдень лазять поміж хати за харчами, сплять, а ввечері переходять на засідку на інше місце. Проходячи вночі селом, заглядають у вікна, підслухують попід хати, а нерідко пускаються на провокації, стукаючи легенько до вікон, наслідуючи місцевих підпільників, подаючи їх псевда і ждучи, чи вийде хто з хати чи ні. Так, н[а]пр[иклад], 9 травня в с. Соколівку Косівського р-ну прибула з Косова боївка в складі 7 чол. під командою Козлова з стрибком з с. Яворів Шкрібляком. Вони оперували на прис. Мокрий-Груша, де встановили засідку. Цілий день обсервували оба присілки, а вечером пішли по хатах робити перешуки. Людям говорили, що американські літаки скинули парашути, за якими вони власне шукають. Шкрібляк показував консерви нібито американських парашутистів, які вони знайшли в лісі. Ввечері пішли попід хати, стукали у вікна, вдаючи повстанців, просили не

світити світла і не лускати дверима. Коли на провокацію ніхто не виходив, тоді гримали в двері і примушували господарів відчинити. При цьому Шкрібляк ловив цього, хто відчиняв двері і говорив: “Як це ви не пізнали мене, то я, Скорий”.

29 квітня 1951 р. в с. Шипіт Косівського р-ну, на присілку Чорний Грунь, на всипану очевидно агентурою частину терену, де була засідка, надійшли два повстанці д. “Береза” та д. “Лис”. Групою, що влаштувала засідку в ч. 22 чол., командував ст. лейтенант Пястов. Проходячи повз одну хату, повстанці почули крик “стой” у віддалі 20 м. Вони відразу залягли і вдарили з автоматів по ворогові. Большевики почали освічувати терен ракетами і атакували повстанців з трьох сторін. Відбиваючись, дд. “Береза” і “Лис” почали відступати. В часі перестрілки большевики обох ранили. Важко ранений в ноги д. “Береза” розірвався гранатою. Другові “Лисові” перебило обі щоки та вибило автомат з рук, все таки він скоро опритомнів і йому вдалося вирватись з ворожого оточення. Під час перестрілки повстанці вбили одного большевика. На другий день большевики знесли сл.п. д. “Березу” конем в село. Забравши арештованих господарів, коло хати яких стався випадок, большевики положили їм на коліна на автомашині тіло сл.п. д. “Берези” і відвезли в район. Цього самого дня вечером замасковано відвезли в район вбитого большевика. Арештованих двоє людей через три дні відпустили додому. За раненим підпільником почали робити сильні перешуки по присілках Чорний Грунь, Лисничка, Рунок, Пантериш, Кородистий, Вижне Поле, Костеївський потік, Когутівка. Група чис. 50 чол. сиділа на прис. Чорний Грунь по 30 травня, приймаючи партизанську тактику та роблячи випадки на центр села Шипіт. В міжчасі до них прибував інструктор з області в ступені майора.

В райцентрах до помочі оперативним боївкам приходять нічні патрулі, зложені з цивільних озброєних людей. Завданням їх є пильнувати, чи хто не розкидає по місту підпільну літературу.

Інші операції.

20 квітня 1951 р. в село Соколівка Косівського р-ну прибули 4 участкові, а саме: Атаманюк Юрко з с. Микитинець, 1927 р. нар., призначений на Соколівку, Гасинюк на село Яворів, Українцов (рус.) на с. Річку і Лягуша Николай (рус.) на с. Город. Вони постійно квартирували з 4-ма кіньми в с. Соколівці поблизу с/ради. На протязі звітного часу вони постійно лазили хатами, роблячи труси, розпитуючи про підпілля та закидаючи селянам. При цьому шукали незаписаної худоби, шкір та грабили харчі і горілку. Час від часу прибував до них начальник міліції Петухов з

одним міліціонером і разом з ними робив кількадевні перешуки хат. Пізніше участкові розійшлися по призначених їм селах.

Допити і переслухання.

З початком місяця червня в Яблунівському р-ні при кожному оперативникові появилися по два емгебисти з області, які перевели по селах масові переслухання.

3.6.1951 р. з села Люча Яблунівського р-ну покликано на допити 12 чоловік.

1.6.1951 р. з с. Березова покликано на допити 20 чол.

4.6.1951 р. з с. Березів Вижній цього ж р-ну покликано на допити 4 чол.

Від 1 до 10.6.1951 р. з с. Березів Середній Яблунівського р-ну покликано в РО МГБ на допити 15 чол.

На допити було покликано багато свояків підпільників, підозрілих у співпраці з підпіллям, багато не[й]тральних людей і, найбільше, підозрілих у співпраці з МГБ (сексотів), які становили з покликаних майже 50%. Такі масові переслухання при участі обласних працівників МГБ провадилися також в Яблунівському р-ні рік назад.

Дуже цікаві щодо змісту і метод з питання, які давали обласні оперативники допитуваним. Не[й]тральних людей питали спочатку про “бандитів”, а опісля, чи здали вони позику, контингент і т.д. Своєюкам підпільників радили впливати на підпільників, щоб вони зголосилися з повин[н]ою і не пропали марно. Останніх, тобто сексотів, які зараз не працюють, питали про одного якогось підпільника з села, а потім про державні зобов’язання і держпоставки.

В райцентрі Косів в ділянці агентурно-слідчих допитів пописується оперпрацівник Мольов, який в цей спосіб фабрикує сексотів.

Арештування.

У звітному часі органи МГБ провели масові арешти в селі Космач Яблунівського р-ну, нібито на підставі всипу зловлених підпільників станичного села Космач “Козака” і його заступника “Орла”, яких зловлено на прис. Космача Завоєли 25 червня. Була чутка, що зловлений “Орел” перетяв собі горло ножем, але не смертельно.

11.6.1951 р. арештовано в райцентрі Яблунів міліціонерів:

1) Боєчка Петра, старшину, участкового на с. Березів Середній Яблунівського р-ну, родом з с. Стопчатова Яблунівського р-ну.

2) Яковейчука Івана, лейтенанта, участкового на с. Березів Нижній Яблунівського р-ну, родом з с. Уторопи Яблунівського р-ну.

3) Капчук Василя, сержанта, родом з с. Уторопи Яблунівського р-ну.

4) Кифора, сержанта, родом з с. Уторопи Яблунівського р-ну.

Арешт проводили уповноважені з області і міністерства у приміщенні [РО] МВД. Другого дня Яковейчук пробував утекти, може для того, щоб застрілили, але його зловили, при чому повикручували йому руки. Кифорови вдалося втекти і він криється на власну руку. Боєчка, Яковейчука і Капчука 12.6.1951 р. відвезли автомашиною в Станіслав. Їм були зв'язані руки і ноги. Ці міліціонери суджені по 25 літ за “шпіонаж”. Говорять, що їх розстріляно.

У днях, коли арештовано цих міліціонерів, не стало двох оперпрацівників РО МГБ (українців), старшого лейтенанта Синьоокого – оперативника на с. Стопчатів, і ст. лейтенанта Приходька – оперативника на село Космач. Зразу дружина Синьоокого сильно затурбувалася, бо про нього не було ніде чутки. Тепер говорять, що Синьоокий демобілізований. Про Приходька нічого не чути.

31.5.1951 р. боївка під командою Козлова, що оперувала в с. Шипіт Косівського р-ну, знайшла хлопця, який крився від призову в ЧА. Разом з ним знайшли недавно зготовлений самогон. Хлопця і його сестру, в якій його знайшли, забрали в райцентр Косів, а звідси в Станіслав.

В Кутському р-ні за звітний період арештовано боївками ББ 8 осіб за співпрацю з нашим рухом і 10 осіб за варення горілки. З того 5 осіб затримано, а 13 по довшому переслуханні (1-2 тижні) випущено.

Убивства.

7 червня 1951 р. в с. Березові Нижньому Яблунівського р-ну оперпрацівник РО МГБ ст. лейтенант Козулін заарештував Геник Марію Михайлівну, 1922 р. нар. До цього часу Козулін викликав цю жінку кілька разів на допит, на тій підставі, що брат її впав в УПА, батьки вивезені на Сибір, а господарство підлягає конфіскації. За словами Козуліна, він хотів їй допомогти, щоб зберегти хату, але вона на виклики не приходила. Арештована, що мешкала у чужій хаті, подала фальшиве прізвище. Про це Козулін зараз довідався. Він пішов до хати, яку вона вказувала за свою і запитав малої дівчини, чи арештована її мама. Дівчина заперечила. Козулін з боївкою хотів заквартирувати в сусідній хаті. Поки добувались до цієї хати, один воєнний стояв неподалік з арештованою. Вона почала втікати. Конвоїр кричав два рази: “Стої, баба!” і вдарив три черги з автомата. Бив цільно, кулі попали у потилицю і плечі. Після цього на вояка, що вбив арештовану, Козулін дуже кричав. Зараз же списано протокол убійства. Застрілив арештовану Рибак Сергій Олексієвич. Протокол підписали три свідки,

господарі, що навіть добре не бачили і не чули, як вояк кричав “стой”, а арештована не ставала.

Істребітелі.

Крім існуючих дотепер станиць істребітелів, в с. Білоберезка Кутського району 29.5.1951 р. зорганізовано нову станицю істребітелів чис. 8 чоловік. Начальник істребітелів – Гавриш, присланий з районного відділу міліції. Зброя: 2 ППШ, 7 крісів, один пістоль. Людей в істребітелі втягнуто силою. Основним завданням істребітелів є охорона колгоспу, сільської управи, кооперативи, слідження за нашим рухом і допомога боївкам ББ.

Воєнкомат.

У звітному часі з Кутського р-ну забрано до ЧА около 150 хлопців, нар. 1928-[19]29-[19]30-[19]31 рр. У місяці червні воєнкомат покликав до перегляду хлопців 1924-[19]31 рр. нар., які були через різні хвороби на відстрочці, а також робив перегляд хлопців 1933 р. нар.

В Косівському р-ні відійшло до ЧА з с. Брустур 3 хлопці. З с. Шипіт до побору ходило 12 хлопців, один відійшов в ЧА, решта ховається.

У місяці червні в Косівському р-ні воєнкомат переводив перевірку військовозобов'язаних.

Судівництво.

У Кутському р-ні засуджено за співпрацю з нашим рухом 2 особи. За варення горілки засуджено 3 особи. За намаганий підкуп участкових засуджено 2 особи. Разом засуджено 7 осіб. Вимір кари за варення горілки від 2 до 6 літ, за підкуп – від 6 місяців до 1 року.

Квітень, 1952 р.

X-12

Примітка: з причини пошкодження машини при перебиванні звіту за II квартал 1951 р. замість букви “в” вжито букву “з”.

Розподільник:

Перебито всіх примірників 16.

Вислано на адреси: К-5 – 14 примірників

Е-39 – 1 –//–

Залишено в архіві: – 1 –//–

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 72, арк. 228-242.

Оригінал. Машинопис.

№ 20-23
III. ГОРОДЕНКІВСЬКИЙ НАДРАЙОН

№ 20
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ ЗА СЕРПЕНЬ 1946 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ГОРОДЕНЩИНИ
ВАСИЛЕМ ГОРУКОМ-“ЕДВАРДОМ”, “АВ/З”

9 вересня 1946 р.

Городенщина¹⁷⁶

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗВІТ
за місяць серпень 1946 р.

Адміністрація.

Місяць серпень пройшов майже виключно під знаком хлібо-заготівельної кампанії. На цей фронт більшовицька окупаційна влада кидає всі свої сили, щоб тільки якнайбільше витиснути хліба з українського села. Окупаційні адміністративні, партійні, поліційні, а навіть військові чинники основним з завдань у звітньому місяці ставили це питання перед собою.

Успіх цієї кампанії забезпечує ворог при допомозі широковідомих методів московсько-більшовицької практики, якої характеристичними рисами є нечуваний терор та грабіж. Московсько-більшовицькі грабіжники вже неодноразово переконалися про серйозний опір, який ставить українське село, що добровільним шляхом український селянин не здасть так велику кількість хліба, тому й відразу взяли до цих жорстоких методів.

Пропаганду, хоч й веде ворог в цьому напрямку, та вона має більш на меті прикривати та виправдувати цю грабіжницьку практику, ніж забезпечити успіх виконання (лозунги та статті в газетах, плакати, мітинги і т.з. “червоні валки” і т.п.).

Московські грабіжники не узгляднюють цьогорічного неврожаю, не узгляднюють незасіяних земель, не узгляднюють потреб українського селянина. Селянин може залишитися без кусня хліба вже сьогодні в перспективі зими, він може бути від сьогодні приречений на голодову смерть. В них тільки один девіз: “Хліб –

¹⁷⁶ У верхній частині документу надпис олівцем: ав/з.

державі”, це треба розуміти – хліб Москві, і цей девіз здійснять при допомозі найжорстокіших засобів.

Цим московсько-більшовицькі загарбники вже мільйонний раз документують свою жорстоку, грабіжницько-бандитську, імперіалістичну політику на Україні.

Якщо у зв'язку з неврожаєм не вдається стягнути бажану кількість хліба, ворог готовий брати все інше в заміну, щоб тільки якнайбільше всього вирвати з рук українського селянина. Тому то й видав розпорядження, за яким в заміну за хлібне збіжжа, можна здавати: вику, квасолю, біб, насіння льону, коноплі, конюшини, пряжу і т.п. Згідно з розпорядженням величина заміни така:

1 кг насіння льону рівняється 6 кг збіжжа

-//- коноплі	-//- 4	-//-
-//- конюшини	-//- 6	-//-
-//- вики	-//- 2	-//-
-//- гречки	-//- 3	-//-
-//- лляної пряжі	-//- 12	-//- і т.д.

Заготівельні пункти приймають також нетереблену кукурудзу (в шульках), щоб тільки негайно все, що можливо, вирвати з рук селянина. Це розчисляють так:

100 кг нетеребленої кукурудзи рівняється 70 кг зерна.

В Снятинському районі у зв'язку з можливішим урожаєм підвищили величину хлібопоставки. Отже:

1 група	140 кг	на 200 кг	
2	-//- 200	-//- на 300	-//-
3	-//- 300	-//- на 400	-//-

За все здане в рахунок поставки більшовики виплачують по таким цінам:

100 кг жита	6,37	крб.
-//- ячменю	6,10	-//-
-//- пшениці	6,95	-//-
-//- сіна	3,40	-//-

В половині другої декади¹⁷⁷ звітнього місяця райфінвідділи визначили податки і страховки, які згідно з їхніми розпорядженнями, мали б бути зреалізовані до кінця місяця жовтня. Величину податків вони виміряють від величини річного доходу.

Згідно з більшовицьким оцінюванням величина річних доходів селянина така:

дохід з 1 га орної землі	1.000	крб.
-//- 1 га сіножатеї	400	-//-
-//- 1 коня	1.000	-//-
-//- 1 корови	1.200	-//-

¹⁷⁷ Дописано ручно.

Величина визначеного податку становить 10% загального доходу. Рівночасно селяни зобов'язані сплачувати також страховки. Величина страховок назначується від вартості страхованого майна.

Страховка будівель виносить 11,5%, а тварин від 5-8% їх вартості. В середньому вартості страхованого майна вони оцінюють:

звичайна селянська хата крита бляхою або дахівкою від 2.500-3.500 крб.

кінь	-//-	500-800	-//-
корова	-//-	500-600	-//-
вівця	-//-	70-90	-//-

В другій половині звітнього місяця більшовики стягали також останню рату т.зв. "державної позики".

Всі уповноважені по заготівлі, кожний з охороною кількох істребітелів та більшовиків-червонопогонників, щоденно бувають у своїх "участках" (селах). Вони перевіряють, вже в кільканидцятій раз, виконання хлібопоставки, примушують селян молотити збіжжа на молотілках, привезених з МТС-у, організують т.зв. "червоні валки", шукають за захованим збіжжам, списують та конфіскують господарства, видають на суд, арештують та побивають селян за термінове невиконання хлібопоставки.

Крім цього, під кінець звітнього місяця в деякі райони прибуло підкріплення для допомоги грабіжницькій заготівельній акції. Це підкріплення становлять військові частини, яких розмістили в деяких багатших селах, що відстають з хлібопоставкою. Такі групи розміщені в таких селах:

Поточиська	21 чоловік	Волчківці	22 чоловік
Семаківці	30 -//-	Любківці	9 -//-
Сороки	18 -//-	Красноставці	20 -//-

Можливо, що ще й прибудуть в інші села, бо різні уповноважені по заготівлі вже неодноразово говорили про прихід війська, що візьме участь в заготівельній кампанії.

В Чернелицькому районі, який найбільше відстав з хлібопоставкою в області, більшовики заборонили сіяти озимину тим селянам, що ще не здали хлібопоставки. За порушення цього грозять трирічною¹⁷⁸ каторжною роботою.

На протязі місяця серпня більшовики дальше проводили конфісування маєтків арештованих громадян.

Тут подаю ряд замітніших фактів про дію більшовицьких адміністративних чинників у звітньому місяці (серпні):

¹⁷⁸ Дописано ручно замість закресленого: місячною.

26 липня ц.р. в с. Вербівці приїхали уповноважений по заготівлі Кондрат Петро, начальник [РВ] МВС кап. Таран, слідчий [РВ] МВС лейт. Медванов та їхня охорона в числі 10 істребітелів. Заїхавши до сільради, Таран і Кондрат накинулися на голову сільради, чому село відстає з хлібопоставкою. Після цього кап. Таран разом з істребітелями пішов в село та шукав за захованим зерном в тих громадян, що ще не здали належну кількість хлібопоставки. У гром. Сенкевича Василя вони знайшли та забрали 350 кг жита, а в гром. Сенкевича Михайла 500 кг пшениці.

29 липня ц.р. в с. Городниця уповноважений по заготівлі Григолинський цілу ніч скликав до сільради громадян, що терміново не виконують хлібопоставки. Всім грозив судом, конфіскацією майна, вивозом на Сибір. Цієї ночі цей уповноважений побив десятихатника Олійника Семена за те, що цей не справляється з роботою. Після таких цілонічних занять 30 липня ц.р. на заготівельний пункт в Городенці городницькі селяни доставили понад 200 цнт. хліба.

1 серпня ц.р. в с. Залуче Долішне голова сільради Гоян Грицько та командант місцевої істребітельної станиці Гунька Петро зорганізували т.зв. “червону валку”, яка складалася з 72 підвод та цією валкою везли збіжжа на заготпункт. На чолі цієї “червоної валки” їхав голова сільради та істребітелі з більшовицькими прапорами. На багатьох підводах було тільки по 50 кг збіжжа. Тут ішло, перш всього, про величину валки.

2 серпня ц.р. в сс. Орелець, Тулова, Усте зорганізували велику “червону валку” уповноважені Варивода і Маховська. Валка начисляла около 190 підвод.

3 серпня ц.р. в с. Видинові більшовики зорганізували т.зв. “червону валку”, в якій брало участь около 70 підвод. На ряді підвод було тільки 20-50 кг збіжжа. Така валка з музикою, прапорами та лозунгами (“Добровільно хліб державі”, “Виконуємо п’ятирічний план” і інші) відправилася в Снятин на заготпункт. Валку організував уповноважений по заготівлі Солодкий.

3 серпня ц.р. в с. Поточиська уповноважений по заготівлі Голощепа сконфіскував у гром. Мар’янського Василя – бідняка, демобілізованого з ЧА, все збіжжа, не залишивши йому навіть на посів. Конфіскаату провів у зв’язку з тим, що даний громадянин не виконував хлібопоставки.

4 серпня ц.р. в с. Корневі більшовики завезли молотілку та примушували громадян, що ще не здали хлібопоставки, молотити збіжжа. Молотьба відбувалася під наглядом більшовиків. Після кількадечної молотьби більшовики заграбили 68 цнт. збіжжа,

зорганізували т.зв. “червону валку” з 32 підвод та відпровадили 9 серпня ц.р. це зерно на заготівельний пункт.

5 серпня ц.р. в с. Русові намагався зорганізувати т.зв. “червону валку” Басалига Роман. Однак йому не вдалось, бо громадяни, які везли поставку, об’їхали іншими дорогами. Самий Басалига з прапорами простояв пів дня на головній дорозі біля сільради.

5 серпня ц.р. в с. Стецевій зорганізував т.зв. “червону валку” уповноважений з району – голова райспоживспілки Олійник при допомозі 8 більшовиків і істребітелів. Він розложив більшовиків і істребітелів на всіх дорогах, що виходять зі села та наказував здержувати всіх селян, що будуть везти поставку та направляти в напрямку сільради. Валка начисляла около 40 підвод.

5 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне більшовики зорганізували т.зв. “червону валку”, в якій брало участь 40 підвод.

6 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне примушували громадян молотити та негайно везти хлібопоставку кап. райвоєнкомату Мойсеев, голова сільради Оробець, секретар сільради Івасюк. При провірці викрикували на громадян, що вони бандерівцям дають, а перед державою саботують.

6 серпня ц.р. в с. Белелуя приїхав прокурор з 6 істребітелями. Він скликав десятихатників на відправу, на якій обговорював питання хлібопоставки.

7 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне уповноважений по заготівлі Кравець та голова сільради Оробець перевіряли виконання хлібопоставки та вели розшуки за захованим збіжжям. У гром. Гоян Василя знайшли захованого 30 кг пшениці та забрали. Коли ж цей громадянин просив, щоб не забирали, бо він не має що їсти, то голова сільради Оробець відповів: “Було не годувати бандерівців та тепер був б мав що здати” (в цього громадянина більшовики ще весною ц.р. знайшли криївку, в якій перебували підпільники).

7 серпня ц.р. в с. Стрільче більшовики видали попередження 10 господарям за те, що не виконують хлібопоставки. Цього дня голова сільради Дідич скликав мітинг, де наказував, що знижка назначеної хлібопоставки можлива тільки в тому разі, якщо той чи інший громадянин впишеться до колгоспу та закликав громадян подавати заяви в колгосп.

8 серпня ц.р. в с. Джурові уповноважений по заготівлі – заст. голови райвиконкому Луговий з 9 більшовиками ходив по господарствах та примушував селян готувати збіжжа до поставки. Коло 10 год. вони зайшли до гром. Симоютюка Лук’яна (інвалід т.зв.¹⁷⁹ “вітчизняної війни”) та заставили, щоб він відвівав збіжжа,

¹⁷⁹ Дописано ручно.

яке попереднього дня вимолотив молотілкою. Побачивши, що господар відвіає збіжжа, Луговий зі своїми посіпаками ждав аж поки цей господар не закінчить роботу. Так ждав аж до год. 16. В цей час було закінчено відвівання збіжжа. Після цього Луговий забрав 600 кг збіжжа та відійшов.

Через три дні районна більшовицька газета “Під прапором Сталіна” писала, що гром. Симотюк Лук’ян – “передова радянська людина”, що “достроково розрахувався з державою” і т.п.

9 серпня ц.р. в с. Завалле начальник істребітелів Павлюк та голова сільради Вакарук, перевіряючи виконання хлібопоставки, списали майно в гром.: Одинського Якова, Одинського Володимира, Лазарука Теодора, Храпка Івана, Вовка Михайла, Одинської Параски, Лакусти Розалії. Вони погрожували, що коли негайно не здадуть назначену кількість поставки, то сконфіскують все майно.

9 серпня ц.р. в с. Карлів перевіряли виконання хлібопоставки заступник голови *райвиконкому*¹⁸⁰ Андрусяк та істребітель з району Будз.

9 серпня ц.р. в с. Торговиця уповноважений по заготівлі Заць вечером скликав до сільради тих громадян, що терміново не виконують хлібопоставку. Він напоминав людей, щоб не легковажили справу поставки, бо в противному разі більшовики заберуть самі. Цього вечера цей уповноважений з більшовиками побив двох гром. Нагірняк Анну та Матейчук Евдокію, що ще до того часу не починали здавати хлібопоставки та відмовлялися, що не мають що здати.

10 серпня ц.р. в с. Белелуя перевіряли виконання хлібопоставки райуповмінзаг Авдієнко та уповноважені Миронюк, Юрійчук. Громадянам, які говорили, що не мають що здати, вони рекомендували подати заяву в колгосп, бо тільки тоді можливо одержати знижку.

10 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне прибув кап. райвоєнкомату Мойсеев та ще якихось три лейтенанти. Разом з головою сільради Оробцем вони пішли перевіряти господарські спроможності тих громадян, що терміново не виконують хлібопоставки. В усіх таких громадян вони провели ревізії за захованим збіжжям. У гром. Василика Семена вони знайшли захованих 10 цнт. пшениці, 3 цнт. жита і все забрали.

11 серпня ц.р. в с. Карлові уповноважені Андрусяк і Будз намагалися зорганізувати т.зв. “червону валку” та цією валкою разом з прапорами та музикою везти збіжжа на заготпункт. Однак більшість громадян, які того дня везли контингент збіжжа,

¹⁸⁰ Дописано ручно.

об'їхали іншими вулицями та поїхали поодиноці в Снятин на заготпункт. Уповноважені стояли біля сільради до години 11, а опісля відпустили тих п'ять підвод, що вдалося сперти біля сільради, бо "червону валку" зорганізувати не вдалося.

12 серпня ц.р. в с. Городниці уповноважений по заготівлі Григолинський побив десятихатника Москалика Олексу за те, що його участок відставав з хлібопоставкою.

13 серпня ц.р. в с. Карлові перевіряли виконання хлібопоставки вже вищезгадані Андрусак і Будз, при співучасті якихось трьох більшовиків. В гром. Волощука Василя, який не виконав поставки, вони списали весь сільсько-господарський реманент, при чому зазначували, що коли цей громадянин не здасть до трьох днів повний контингент хлібопоставки, то все переписане сконфіскують.

13 серпня ц.р. в с. Красноставці перевіряв виконання хлібопоставки прокурор в охороні 5 більшовиків. В гром. Шлемко Параски, яка ще не здала контингенту збіжжя та в часі перевірки мотивувала невиконання цього річним неврожаєм, вони зазначили, що коли вона не здасть до трьох днів означену кількість хлібопоставки, то сконфіскують усе.

14 серпня ц.р. в с. Підвисока більшовики на чолі з уповноваженим по заготівлі Басалигою списали майно гром. Книгницької Параски та Паюк Насті. Спис майна зробили у зв'язку з невиконанням хлібопоставки.

15 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне уповноважений по заготівлі Кравець перевіряв виконання поставки хліба. Провіряючи, він зайшов до гром. Фодчук Марії, яка ще повністю не здала назначену поставку. Коли ця громадянка почала виправдуватись неврожаєм, він почав кричати, що вона навмисне не виконує обов'язків перед державою, що вона така сама бандерівка, як її дочка (дочка цієї громадянки арештована та вивезена на Сибір) та наказав їй, щоб до 24 год. викінчила весь контингент хлібопоставки. Після цього цей уповноважений зайшов до гром. Нагірняк Калини (урод. 1889 р.), якої дочка також арештована та вивезена на Сибір. Вищезгадана громадянка у зв'язку з старістю літ, мала б бути звільнена від хлібопоставки, однак не вчисляючи цього, він наказав негайно здати хлібопоставку, бо в противному разі забере самий. Далі цей Кравець зробив ревізію у гром. Гоян Івана. Він знайшов 30 кг захованої пшениці, яку забрав та після цього списав акт ліквідації господарства. Далі він зазначив, що конфіскує господарство, або громадянин здає поставку. Громадянин погодився на друге, кажучи, що купить хліба, але поставку здасть.

15 серпня ц.р. в с. Вербівці приїхав працівник райземвідділу Ковальський. Він скликав земгромаду, після чого всі пішли міряти землю гром. Коркози Миколи. При перемірюванні показалося, що цей громадянин не записав точно кількість землі. За це покарано його грошевою карою в сумі чотири тисячі крб.

16 серпня ц.р. в с. Сороки арештували більшовики гром. Аннюка Петра та Перегінчука Івана за те, що вони не виконували хлібопоставки.

16 серпня ц.р. в с. Карлові перевіряли виконання хлібопоставки уповноважений по заготівлі – заступник голови райвиконкому Андрусак та істребитель Будз. В часі перевірки вони побили гром. Калитчука Петра за те, що не виконав хлібопоставки та доказував їм, що цього року не має з чого здавати хлібопоставку.

17 серпня ц.р. в с. Топорівці уповноважений по заготівлі Ткачук та голова сільради Сливчук Микола закликали до сільради громадян, що терміново не виконують хлібопоставку та вимагали, щоб громадяни підписали зобов'язання, що до трьох днів здадуть повністю назначену хлібопоставку, бо в противному разі більшовики сконфісують майно.

18 серпня ц.р. в с. Вербівці голова сільради Ключівський Михайло скликав зібрання селян, де наказував, щоб громадяни негайно здавали хлібопоставку, бо в противному разі більшовики будуть конфіскувати майно.

18 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне більшовики арештували за невиконання хлібопоставки гром. Верстюка Дмитра та ще двох громадян. Після двохденного ув'язнення їх випустили.

18 серпня ц.р. в с. Підвисока відбувся публічний суд над гром. Книгницькою Параскою та Паук Настею, яким перед кількома днями списали маєтковий стан. Суд відбувся в приміщенні місцевого клубу. Громадян на цей суд зігнали насильно. Суд провадив уповноважений Басалига та ще двох більшовиків. Цей суд присудив гром. Паук Насті грошеву кару в сумі 3.500 крб., а гром. Книгницькій Парасці 300 крб. та обидвом до 24 год. здати всю належну хлібопоставку.

18 серпня ц.р. в с. Сороки більшовики завезли молотілку до гром. Фуць Евдокії, яка до того часу ще не здала хлібопоставки та змолотивши все збіжжа, забрали, не залишивши на посів.

19 серпня ц.р. в с. Топорівці двох більшовиків та дев'ятох істребительів, що прибули з району, ходили по родинах арештованих і переписували та оцінювали майно. Частину майна, що належала тим членам родини, що арештовані, більшовицька влада буде конфіскувати. Переписали господарства таких громадян:

Великого Івана, Ковблюка Миколи, Федорука Миколи, Сливчука Василя, Угрин Анна, Угрин Олени.

20 серпня ц. р. голова Городенківського райвиконкому Голєв викликав в район голів сільрад Стрільча і Пробабина (Дідича і Качура) за те, що їхні села відстають з хлібопоставкою. Він попереджував голів сільрад, що коли не покращає справа хлібопоставки в їх селах, то вони відповідатимуть перед судом.

20 серпня ц.р. в с. Слобідка більшовики арештували гром. Валігурського Івана за те, що не виконував хлібопоставки.

21 серпня ц.р. в с. Задубрівці перевіряли виконання хлібопоставки перший секретар райкому КП(б)У П'ятун, голова райвиконкому Рябченко та секретар райвиконкому Троян. Вони закликали в сільраду всіх громадян третьої групи, що ще не виконали хлібопоставки та примушували всіх підписатися, що до 25 числа здадуть назначений контингент. Хто з громадян не хотів підписатися, мотивуючи тим, що не вродило, вони висилали до другої кімнати, де зрадник-істребітель Николайчук-Явір побивав. Бив до того часу, поки той чи інший громадянин погодився підписати зобов'язання, що здасть назначений йому контингент до 25 числа.

21 серпня ц.р. в с. Потічок вечером переїхала ця група, що вдень провадила перевірку хлібопоставки в с. Задубрівцях (П'ятун, Рябченко, Троян), в охороні 12 більшовиків та істребітелів. Ніччю в сільраду викликали заможніших громадян, які ще не здали хлібопоставки та примушували всіх підписатися, що до 25 числа все виконають. Громадян, які не годилися підписати вказане зобов'язання, так само, як і в Задубрівцях, висилали до другої затемненої кімнати, де істребітель зі Стецєви *Стефюк*¹⁸¹ побивав разом з двома більшовиками-червонопогонниками. При побитті приказували: "маєш Самостійну Україну", "маєш Бандеру" і інше. Тієї ночі побили таких гром.: Шумко Миколу (урод. 1889 р.), Семиргу Івана (демобілізованого з ЧА), Остафійчук Миколу (урод. 1888 р.).

21 серпня ц.р. в с. Завалле уповноважена по заготівлі Кудільова та голова сільради Вакарук, у зв'язку з невиконанням хлібопоставки, сконфіскували маєтки таким громадянам: Дудчака Василя, Гуньки Анни, Лакусти Михайла.

23 серпня ц.р. в с. Джурові уповноважений по заготівлі Луговий (заступник голови райвиконкому) з кількома більшовиками з охоронного гарнізону місцевої гуральні, перевіряв виконання хлібопоставки. В гром. Семаня Василя, який не виконував хлібопоставку, він зробив розшуки за захованим збіжжям. Знайшов

¹⁸¹ Дописано ручно.

40 кг пшениці¹⁸² та 30 кг кукурудзяної муки, та все забрав. Цього дня уповноважений Луговий, у зв'язку з невиконанням хлібопоставки, сконфіскував муку ще в таких громадян:

Яковця Василя около 35 кг
Равлюк Евдокії -//- 20 -//-
Настасюка Василя -//- 100 -//-

24 серпня ц.р. в с. Трофанівка більшовики завезли молотілку та примушують молотити збіжжа тих громадян, що ще не виконали хлібопоставки, головно тих, що належать до третьої групи. 25 і 26 серпня ц.р. молотили у гром. Рурака Петра та Скавуляка Петра.

24 серпня ц.р. в с. Кулачківцях більшовики вимолотили молотілкою, привезеною з МТС-у, все збіжжа у гром. Стефанського Федора та забрали, не залишивши йому навіть на посів. Всього збіжжа забрано 25,5 цнт. Другого дня вони змолотили та забрали збіжжа у гром. Дячука Семена.

25 серпня ц.р. в с. Підвисока цілу ніч перевіряли виконання хлібопоставки секретар райкому КП(б)У П'ятун, начальник РВ МВС ст. лейт. Афанасієв та Басалига. Вони викликали всіх господарів третьої групи, що ще не здали наложеної кількості хлібопоставки та примушували підписатись, що негайно здадуть назначений контингент.

25 серпня ц.р. в сс. Пробабин та Городниця були в справі хлібопоставки начальник РВ МВС кап. Таран та начальник РВ МДБ Мозолевський.

25 серпня ц.р. в с. Джурові оперуповноважений [РВ] МВС Чортов зайшов до місцевого млина та перевіряв, чи всі громадяни мають дозвіл на мелення. В гром. Романика Семена, що ще не мав дозволу на мелення, він сконфіскував 85 кг збіжжа.

26 серпня ц.р. в с. Чернятин більшовики зорганізували суд над господарем Грицюк Дмитром, Заліщук Марією за те, що не виконували хлібопоставки. Підсудні покарані грошевою карою по 2.000 крб. за кожний центнер збіжжа, який мав бути зданий та до трьох днів виконати весь контингент хлібопоставки. Зі села Чернятин віддані під суд за невиконання хлібопоставки ще такі громадяни: Човганюк Іван, Грицюк Марія, Заліщук Олекса.

27 серпня ц.р. в с. Торговиця прибули уповноважені по заготівлі, прокурор Саппа та Заяць. Цього дня вони провели відправу з головою сільради та десятихатниками. Предметом відправи була справа негайного стягнення хлібопоставки.

¹⁸² Дописано ручно.

27 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне більшовики skonфіскували у гром. Оробця Дмитра 300 кг збіжжа за те, що терміново не виконав хлібопоставки.

27 серпня ц.р. в с. Поточиська за нездачу хлібопоставки засудили гром. Кузик Тому на 10 літ ув'язнення та skonфіскацію всього маєтку, Колодія Павла грошевою карою 5.000 крб. та до трьох днів здати всю вимірену йому поставку, Гулин Семена грошевою карою 10.000 крб. та негайно здати всю вимірену поставку. Суд організував якийсь представник з області, районний прокурор та уповноважений по заготівлі Голощепа.

28 серпня ц.р. в с. Поточиська уповноважений по заготівлі Голощепа, лейт. Дадаєв та якийсь представник з області, у зв'язку з невиконанням хлібопоставки, списали маєток в громадянина Микитчина Михайла та справу віддали під суд.

28 серпня ц.р. в с. Вишнівці уповноважений по заготівлі Підсуд'євський списав маєток в Шпака Степана, у зв'язку з невиконанням хлібопоставки.

28 і 29 серпня ц.р. в с. Торговиці прокурор Саппа та Заяць скликали громадян по десяткам та примушували всіх підписати зобов'язання, що негайно виконують всю назначену хлібопоставку.

29 серпня ц.р. в с. Рожневі Поля прибули начальник райфінвідділу Кавун та уповноважений по заготівлі Будзик. Вони перевіряли виконання хлібопоставки. Цього дня вони skonфіскували у гром. Шпинтюка Юрка все вимолочене збіжжа (500 кг) за те, що ще не викінчив назначену йому хлібопоставку. Вечером цього дня вони викликали в сільраду тих громадян, що ще не виконали хлібопоставку та примушували підписати зобов'язання, що до 5 вересня ц. р. викінчать хлібопоставку. Рівно ж стягали податок. Цього вечера вдалося їм вирвати в рожнепільських селян около 6.000 крб.

30 серпня ц.р. в с. Рожневі Поля уповноважений по заготівлі Будзик перемерював землю у гром. Никифорука Миколи, бо хтось доніс більшовикам, що цей громадянин не записав точно всю землю. При перемерюванні показалося, що цей громадянин не записав 70 а. землі. Будзик після цього списав відповідний акт та передав справу під суд.

30, 31 серпня ц.р. в сс. Поточиська і Семаківцях групка більшовиків на чолі з уповноваженим [РВ] МВС лейт. Дадаєвим ходили полями та перевіряли, чи хто не посіяв озимини.

МВС та МДБ (НКВС та НКДБ).

Звітній місяць пройшов майже виключно під знаком хлібозаготівельної кампанії. На цей фронт більшовицька влада кидає

всі свої сили, розуміється в тому числі і районні органи МВС та МДБ. Зовсім ясно, що це мусіло вплинути й на характер дії цих органів. Тому то в звітньому місяці констатуємо зменшення активності цих поліцейних органів в напрямку боротьби з українським революційно-визвольним рухом.

Звітній місяць був небагатий в облави, які здебільша мали на меті держати нас в напрузі засідками, арештуваннями, а навіть провокаційними тріками. Спецгрупи внутрішніх військ, які наявні в терені, перш всього були включені до хлібозаготівельного фронту.

Ось факти про їхню дію у звітньому місяці:

Облави:

28 липня ц.р. істребітелі з села Серафинці під командуванням уповноваженого Книгницького робили облаву на полі на південь від села попри границю Буковини.

31 липня ц.р. в с. Карлові спецгрупа внутрішніх військ в числі 15 чоловік на спілку з місцевими істребітелями, провели невеличку облаву. Облава почалася ніччю в годині 23 і тривала до 7 год. ранку слідуючого дня. В часі облави провели ґрунтовні перешуки в таких громадян: Берлад Володимира, Лелюка Миколи, Кейван Івана, Ометюка Дмитра.

1 серпня ц.р. в селах Залуче Долішне та Залуче Горішне була проведена облава, в якій брало участь 20 більшовиків та істребітелі з села Залуче Долішне. Облава була на городах та лугах над Черемошем. В облаві брав участь нач. РВ МДБ кап. Пянков.

13 серпня ц.р. істребітелі с. Серафинці під командуванням уповноваженого [РВ] МВС Книгницького робили облаву на полях на південь від села.

16 серпня ц.р. в с. Вербівці спецгрупа внутрішніх військ в числі 21 чоловік провела невелику облаву, яка й була безрезультатною.

23 серпня ц.р. група внутрішніх військ одітих в маскувальні уніформи в числі 150 чоловік, яка над'їхала з напрямку Снятина, заквартирувала в лісі біля с. Поточиська. В цих лісах квартирувала вона аж до 28 числа. На протязі цього часу вона провела ґрунтовні облави в цих лісах. 24 числа ця група зробила заставу на цьому березі ріки Дністра, бо на другому боці ріки була величезна облава.

24 серпня ц.р. група цих самих військ в числі около 50 чоловік перейшла з напрямку Городенки через села: Олієво-Королівка, Корнів, Вільхівці, Чернелиця, Репужинці, та заквартирувала в лісах біля останнього. Тут робили заставу в часі облав на другому боці Дністра, та облави і засідки в лісі біля Репужинець.

28 числа ц.м. виїхали в напрямку Городенки.

25 серпня ц.р. істребітелі з с. Балинці під командуванням уповноваженого [РВ] МВС лейт. Мельникова робили облаву на полях між с. Вишнівкою і с. Ганківцями.

29 серпня ц.р. в лісах над рікою Дністром біля сіл Поточиська, Семаківці, Михальче була велика облава, в якій брало участь 200 чоловік. Для облави були стягнуті всі станиці істребітелів з Чернелицького району. Облаву організував оперуповноважений [РВ] МВС лейт. Дадаєв.

31 серпня ц.р. в лісах біля с. Поточиська група більшовиків в числі 22 чол. на чолі з лейт. Дадаєвим провела невелику облаву.

Засідки:

2 і 3 серпня ц.р. на полі біля с. Волчківці коло хати гром. Кібича Василя, місцеві істребітелі під командуванням уповноваженого [РВ] МВС лейт. Несторова протягом двох ночей робили засідки. Засідки були безрезультатні.

4 серпня ц.р. в с. Тулукові, при стежці, що веде з лугів над Прутом, місцеві істребітелі під командуванням мол. лейт. Кузеніна протягом цілої ночі сиділи на засідці.

5 серпня ц.р. в с. Чернятині кілька більшовиків під командуванням лейт. Біловуса робили засідку в господарстві гром. Неміш Юрка.

5 серпня ц.р. в с. Драгасимові, при одній стежці, що веде через городи, робили засідку більшовики з охоронного гарнізону гуральні в с. Княже. Групою, що була на засідці, командував енкаведист Малінов.

6 серпня ц.р. в с. Карлові, при стежках, що ведуть з Видинова та Тулови, робили засідки істребітелі під командуванням Басалиги.

7 серпня ц.р. в с. Чернятині більшовики робили засідку біля господарства гром. Панаса Юрка.

8 серпня ц.р. в с. Чернятині більшовики робили засідку. Засідали за мурованою огорожею гром. Дмитрука Василя.

9 серпня ц.р. в с. Княже більшовики робили засідки при двох стежках, що ведуть з лугів над Черемошем в село.

10 серпня ц.р. в с. Ілинцях робили засідку місцеві істребітелі. Засідка була біля двох господарств, які розміщені під лісом.

11 серпня ц.р. в с. Тулуків групка більшовиків в числі 8 чоловік робила засідку при одній вулиці (Млинській).

14 серпня ц.р. в с. Топорівці групка більшовиків під командуванням лейт. МДБ Біловуса робили засідку біля хати місцевого священика о. Олексієва.

15 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне місцеві істребітелі і більшовики робили засідки біля господарств гром.: Кобевки Дмитра, Марковського Ігнатія, Трудія Петра.

16 серпня ц.р. в с. Топорівці більшовики знову робили засідку біля [хати] місцевого священика.

17 серпня ц.р. в с. Волчківцях місцеві істребітелі під командуванням лейт. Несторова зробили засідку біля господарства гром. Пудика Гриця. На цю засідку попали в год. 3 чотири підпільники, які виходили з села. Всім вдалося щасливо відступити. Відступаючи, підпільники згубили 2 боханці хліба. Ранком лейт. Несторов знайшов цей хліб та у зв'язку з цим арештував двох гром.: Гудзюк Евдокію та Данилюка Федора. Після триденного ув'язнення їх звільнили.

19 серпня ц.р. в с. Завалле місцеві істребітелі робили засідку при стежці, що веде в село з напрямку с. Залуче.

20 серпня ц.р. на полі між сс. Волчківці та Любківці робили засідку оперуповноважений [РВ] МВС ст. лейт. Чортов та лейт. Несторов з істребітелями з села Любківці.

21 серпня ц.р. в с. Волчківці, при стежці, що веде з с. Орелець, робили засідку місцеві істребітелі на чолі з ст. лейт. Чортовим.

25 серпня ц.р. біля с. Поточиська, при дорозі, що веде в напрямку ліса, робила засідку групка більшовиків в числі 9 чоловік під командуванням лейт. Дадаєва.

26 серпня ц.р. в с. Олешкові, при стежці, що веде до броду на ріці Прут, робили засідку місцеві істребітелі.

27 серпня ц.р. в с. Тулова групка більшовиків під командуванням лейт. Шептуна зробила засідку недалеко від хати місцевого голови сільради Харука Василя. Коли ж вечером цей голова сільради вертав домів, більшовики не здержуючи його, відразу відкрили вогонь та важко його ранили. Другого дня голова сільради Харук помер у сьнятинській лікарні.

27 серпня ц.р. біля с. Поточиська, при дорозі, що веде з напрямку с. Городниця, робили засідку більшовики під командуванням лейт. Дадаєва.

28 серпня ц.р. в с. Волчківці місцеві істребітелі під командуванням лейт. Несторова робили засідку на роздоріжжі, біля господарства гром. Зеленко Марії.

28 серпня ц.р. біля с. Тишківці робила засідку групка більшовиків і істребітелів в числі 15 чоловік під командуванням лейт. Камлаченка. На засідку попало трьох підпільників, з яких один зістав вбитий, а один легко ранений.

31 серпня ц.р. біля с. Семаківці, при стежці, що веде з с. Поточиська до с. Дубки, робила засідку групка більшовиків під командуванням лейт. Дадаєва.

Провокації:

9 серпня ц.р. в с. Зібранівка оперуповноважений [РВ] МВС ст. лейт. Чортов намагався спровокувати завідуючу санпункту санітарку Карбіч Марію, яка недавно прибула зі східних областей. Він представив себе командиром відділу УПА “отаманом Хмарою” та намагався домовитися, щоб ця санітарка постійно передавала медикаменти для його відділу. Зв’язки до нього він вказував через місцевих підпільників (Наталку, Білого). Однак спровокувати цю санітарку йому не вдалося.

10 серпня ц.р. в с. Передіванє група більшовиків під командуванням кап. Котова, яка вдавала українських повстанців, ввечері ходила по селі та питала в громадян зв’язку до місцевих підпільників. Говорили, що вони три дні місцевих підпільників шукають і в жодний спосіб не можуть пов’язатися. Однак спровокувати нікого не вдалося.

12 серпня ц.р. в с. Драгасимів около 10 год. ніччю зайшла спецгрупа до гром. Фербей Параски ж. Василя. Збудивши її, представили себе, що вони українські повстанці та [...] щоб вона получила їх з місцевими підпільниками.

18 серпня ц.р. в с. Топорівці ніччю прибула групка більшовиків в числі 10 чоловік під командуванням лейт. Кузнецова. Всі вони були одіті у різні уніформи, деякі навіть у мазепинках з тризубами, та вдаючи українських повстанців, ходили селом та намагаючися пов’язатися з кимось з місцевих підпільників.

19 серпня ц.р. в с. Топорівці досвітком вищезгадана група більшовиків заквартирувала в stodолі гром. Грищука Гриця. Коли ж громадянин рано зайшов до stodолі, вони представилися українськими повстанцями та почали оповідати, що йдуть з гір, що дуже помучені і голодні. Далі просили господаря, щоб виніс щось їсти. Однак громадянин впізнав, що це більшовики та повідомив про це в сільраду. Коло полудня двох більшовиків із цієї групи, що квартирувала в stodолі, пішли до сусіднього гром. Грищука Танасія та попросили, щоб дав їсти. Господар відмовлявся, але вони почали грозити, що ввечері його повісять. Після цього цей громадянин дав харчів, а самий пішов в сільраду та повідомив про це. Ввечері ця група “бандерівців” на чолі з лейт. Кузнецовим зайшла до гром. Угриня Василя. Представились українськими повстанцями, вони оповідали, що йдуть з гір, що вони голодні та просили харчів. Вищезгаданий громадянин дав

їм повечеряти, після чого вони відійшли. Далі вони зайшли до гром. Федорчука Василя та просили сала і горілки, але не дістали нічого. Були ще цієї ночі в гром. Касіяна Антона та намагалися його спровокувати. Досвітком вони прийшли до стодоли гром. Марковського Василя та квартирували тут цілий день 20 серпня.

20 серпня ц.р. вечером ця група знову ходила селом (Топорівці). На дорозі вони зустріли гром. Сливчука Василя та випитували його, чи немає в селі більшовиків. Далі вступили до гром. Сливчука Івана та випитували, де живе станичний, бо вони йдуть з гір та хотіли б пов'язатися. Однак громадянин не тільки не сказав нічого, але й прогнав з хати.

21 серпня ц.р. вищезгадана група квартирувала в луках біля с. Топорівці. Вечером робили засідку при дорозі, що веде з с. Підвисока.

25 серпня ц.р. в с. Торговиця група більшовиків під командуванням лейт. Кузнецова досвітком заквартирувала у гром. Стефанюк Евдокії. Коли ж вищезгадана громадянка ранком зайшла до стодоли, вони представилися українськими повстанцями та випитували, чи в селі немає більшовиків. Громадянка пізнавши, що це більшовики, негайно зголосила в сільраді. Після прийшов "провіряти" цих "бандерівців" уповноважений по заготівлі Заяць та істребитель Писарчук, що якраз цього дня були в селі. Вони забрали зі собою цю групу більшовиків та повели на обід до гром. Кушнірука Дмитра.

Арештування:

23 липня ц.р. в с. Торговиця начальник істребительного батальйону по Городенківському районі лейт. Пушкарів арештував трьох громадян: Липчука Івана, Перегінського Василя, Савочку Василя. Арештування було в зв'язку з тим, що згадані громадяни відмовилися вступати в істребітелі. Після дводенного ув'язнення Липчук Іван та Перегінський Василь погодилися вступити в істребітелі, а Савочку Василя звільнили в зв'язку з надщербленим здоров'ям.

2 серпня ц.р. в с. Драгасимові три істребітелі з с. Княже, а саме Гонтов'юк Микола, Тодорук Василь, Дмитрук Василь – арештували гром. Тодорук Катерину. Арештована – це жінка одного місцевого підпільника, яка також крилася.

3 серпня ц.р. в с. Белелуя уповноважений [РВ] МВС лейт. Терещенко з групою в числі 16 чоловік провів ревізію у гром. Андріящука Мартина, Микитюка Грицька, після чого арештував обох вищезгаданих громадян.

5 серпня ц.р. в с. Драгасимові більшовики арештували двох гром. Григорчука Дмитра та Грицюк Катерину. Арештували їх у зв'язку із всипом перед двома днями арештованої Тодорук Катерини.

6 серпня ц.р. в с. Серафинцях уповноважений [РВ] МВС Книгницький арештував кількох громадян, які в період німецької окупації служили в СС-поліції¹⁸³. Арештовані: Гродецький Василь, Москалик Петро, Юріян Юрко, Лазарович Іван. Після переслухання їх третього дня звільнили.

7 серпня ц.р. в с. Пробабин більшовики арештували гром. Бурдиган Анастасію. Вищезгадану гром. арештовано у зв'язку з тим, що вона давала їсти провокаційній групі в кінці місяця липня. Другого дня її звільнили.

8 серпня ц.р. в с. Серафинцях чинники МВС арештували таких громадян: Матійчука Івана, Атаманюка Дмитра, Бабій Петра, Атаманюка Івана. Всі арештовані у зв'язку з тим, що відмовилися вступити в істребітелі. Після п'ятьденного ув'язнення їх звільнили.

8 серпня ц.р. в с. Красноставці лейт. Терещенко арештував гром. Долинчук Евдокію. Її арештовано у зв'язку з підозрінням співпраці з підпіллям. Після дводенного ув'язнення її звільнили.

10 серпня ц.р. в с. Пробабин слідчий [РВ] МДБ лейт. Плак-сін арештував у зв'язку з підозрінням співпраці з підпіллям гром. Антонюк Одарку. Звільнили її аж 17 числа.

11 серпня ц.р. в с. Торговиця більшовики арештували трьох істребітелів: Филипчука Петра, Кордійчука Михайла, Писарчука Івана. Їх арештували у зв'язку з тим, що в часі їхнього д[е]журу на станиці істребітелів хтось викрав зброю. Другого дня їх звільнили.

12 серпня ц.р. в с. Рожневі Поля ст. лейт. Чортов арештував гром. Крижанівського Івана, який недавно вернув з Німеччини. Він намагався вищезгаданого громадянина заангажувати до агентурної роботи. Після переслухання, ще таки того дня, його звільнено.

17 серпня ц.р. в с. Топорівці були арештовані гром. Сливчук Анна та Мандрик Олена, які перед кількома тижнями втекли з Сибіру.

19 серпня ц.р. в с. Карлів більшовики арештували гром. Кей-вана Юрія. Арештовано у зв'язку з тим, що згаданий громадянин в період німецької окупації служив в дивізії СС.

21 серпня ц. р. в с. Карлів арештовано гром. Івасюк Юлію та Антонюка Петра. Причиною арештування було убивство команданта місцевої станиці істребітелів Радиша. Другого дня їх звільнили.

¹⁸³ Так у тексті.

22 серпня ц.р. в с. Вербівцях лейт. МДБ Біловус¹⁸⁴ арештував гром. Масевич Анну. Арештована – це жінка підпільника Рясного, який упав ще осінню минулого року.

23 серпня ц.р. в с. Торговиця лейт. Кузнецов арештував двох громадян, які в період німецької окупації служили в СС-поліції. Арештовані: Грицюк Михайло, Липчук Федір.

31 серпня ц.р. в с. Залуче Горішне начальник Снятинського РВ МДБ кап. Пянков переслухав кількох громадян, які ще в минулому році були арештовані та звільнені, а саме: Воротняк Марію, Шкурган Марію, Василик Олену, Василик Калину, Оробець Марію, Чибор Анну, Козенка Семена, Гоян Михайла, Гоян Параску, Гриценка Евстафія, Чичула Дмитра.

Ревізії, грабунки, крадежі:

9 серпня ц.р. в с. Чернятин ніччю заїхало 4 більшовиків підводою до гром. Панаса Дмитра. Коли ж громадянин пустив в хату, вони відразу наказали всім членам родини лягти на землю та не рухатися. Самі забрали 400 кг збіжжа, одіж, дві пари взуття та від'їхали.

10 серпня ц.р. в с. Глушків ніччю 6 більшовиків заїхало підводою до гром. Заліщука Федора. Вони вломилися до хати та заграбили всю одіж, 2.000 крб. та від'їхали в напрямі Городенки. Вищезгаданий громадянин це все бачив, але боявся навіть говорити.

11 серпня ц.р. в с. Слобідка ніччю п'ять більшовиків, що вдавали українських повстанців, заїхали підводою до гром. Киф'яка Олекси. Вони поставили перед згаданим громадянином вимогу, щоб дав сала та меду. Однак він відмовився. Далі ці більшовики зробили ревізію та забрали: 2 пари взуття, 3 куртки, 100 кг пшениці, 300 крб. і інше, та від'їхали.

13 серпня ц.р. командант істребительної станиці с. Залуче Горішне Сташинський Семен разом зі своїм братом та 10 іншими істребителями, вдаючи українських повстанців, провели кілька грабунків в с. Слобода на Буковині. Вони спочатку ограбили одну громадянку, далі пішли до гром. Проскурняка Івана та його ограбили. Опісля грабили ще гром. Крульковську Стефанію, Козьму Дмитра. Коли ж вони грабили гром. Крульковську Стефанію, жінка пограбленого гром. Проскурняка пішла в сільраду та повідомила більшовикам, які тоді квартирували в селі, що бандерівці грабують. Більшовики негайно пішли у вказаному напрямку та оточили "бандерівців" з залучської станиці істребителей. Після короткої перестрілки істребители здалися. В висліді перестрілки були ранені

¹⁸⁴ Дописано ручно.

один більшовик та один істребитель. Всіх істребителей більшовики арештували та відставили в РВ МВС у Вашківцях. Другого дня всіх істребителей випустили, а команданта Сташинського передали Снятинському [рай]відділові МВС. Після шістьденного ув'язнення його звільнили, але виключили з істребителей.

13 серпня ц.р. в с. Драгасимів ніччю 8 більшовиків з охоронного гарнізону гуральні в с. Княже, які вдавали українських повстанців, заграбили в гром. Гринчука Івана 50 кг пшеничної муки.

17 серпня ц.р. в с. Красноставці групка більшовиків в числі 15 чоловік під командуванням уповноваженого [РВ] МВС лейт. Терещенка ранком обскочила хату гром. Аксанюка Івана та провели ґрунтовну ревізію. Спочатку шукали в соломі, а далі за кривкою. Говорили, що там *мав*¹⁸⁵ б квартирувати місцевий підпільник Хмара. Того самого [дня] ця група провела ще ревізії в гром. Книгницького Гриця та Угрин Миколи. В останнього знайшли та забрали 9 цнт. збіжжя.

18 серпня ц.р. в с. Сороки ніччю більшовики пограбили Нагірняк Марію. Забрали 100 кг пшениці, кілька спідниць та хусток.

26 серпня ц.р. в с. Ганківцях уповноважений [РВ] МВС Васильов, командант місцевої істребительної станиці Захарук та голова сільради Юрак Микола провели ревізію в кількох господарствах. Говорили, що шукають за місцевими громадянами, що втікли з роботи з Донбасу.

27 серпня ц.р. в с. Альбинівка уповноважений [РВ] МВС Васильов з двома істребителями з ганківської станиці провів ревізію в гром. Гаврилюка Василя. Він знайшов та забрав виправлену шкіру.

Істребители.

Станиці істребителей знаходяться далі в тих самих місцевостях. Нових станиць у звітньому місяці не організували нігде. Більші доповнення були тільки в торговецькій, карлівській та залуче-горішній станицях істребителей.

У звітньому місяці більшовики почали ширше використовувати станиці істребителей до облав, засідок і т.п. Більшість облав, засідок, арештувань і т.п. було проведено при участі істребителей чи навіть виключно ними.

Істребители, за прикладом своїх хазяїв – московських більшовиків, вдаються часто до грабунків та крадіжей. Одним з характеристичних прикладів є залуче-горішня істребительна станиця (див. вище).

¹⁸⁵ Дописано ручно.

Рух військ МВС.

Більша група внутрішніх військ МВС в числі около 200 чоловік, яка мала зі собою полеву кухню, кілька підвод та 13 верхівців, над'їхала з напрямку Снятина та перед вечером 21 серпня ц.р. заквартирувала в с. Серафинцях. Вечером прибули до с. Серафинець начальники районних органів МВС та МДБ – кап. Таран, кап. Мозолевський та слідчий [РВ] МДБ лейт. Плаксін, які провели тригодинну розмову з командантами цієї групи. Другого дня цей відділ переодівшись в маскувальні уніформи, поділився на три групи, з яких одна вийшла в напрямку Олієво-Королівки, друга в числі около 100 чоловік в напрямку с. Поточиська, третя в числі около 50 чол. в напрямку с. Городниця. Перша пройшла через сс. Олієво-Королівка, Корнів, Вільхівці, Чернелиця та ранком 24 числа заквартирувала в лісах біля с. Репужинці. Друга ще 22 числа заквартирувала в лісах біля с. Поточиська. Третя заїхала в с. Городниця, де всі купалися в ріці Дністрі. Перед вечером нагнали в селі багато домашньої птиці та виїхали в напрямку ліса біля с. Поточиська, де й заквартирували.

Групи квартирували в цих лісах аж до 28 числа. За цей час вони провели кілька ґрунтовних облав в цих лісах. 24 числа вони робили застави на цьому березі ріки Дністра, бо в цей день на другому боці були великі облави.

В останніх днях звітнього місяця проїхало кілька ешелонів погранвійськ в напрямку м. Чернівці. Останні переїзджаючі частини погранвійськ заквартирували в деяких наших районних центрах. В Снятині заквартирувало около 500 чол., в Заболотові около 180 чоловік, в Городенці около 500 чоловік. Багато з них з жінками та різними речами (меблями, перинами, подушками і т.п.). В Городенці заквартирувала ця група в кількох домах при головній вулиці коло райспоживспілки. Мешканців примусили звільнити ці дома. Дома, в яких вони заквартирували, обснували дротами.

Сьогодні ще непомітно їхньої дії.

Райкоми КП(б)У та ЛКСМУ.

Райкоми КП(б)У – це ініціатори всієї дії більшовицької окупаційної влади. Вони також безпосередньо кермують пропагандивною роботою.

Сітка компартії у звітньому місяці поширилася за рахунок включення ряду кандидатів, які вербуються з місцевого вислужницького елемента.

Райкоми комсомолу роблять намагання зорганізувати свої ячейки в ще не опанованих ними селах.

Пропаганда.

Ворожа пропаганда у звітньому місяці була звернена перш всього на хлібозаготівельний фронт. Сталінські грабіжники, при допомозі цього засобу, намагаються прикривати та виправдувати свою грабіжницьку практику.

Районні газети, як і вся інша більшовицька преса, щоденно рояться відповідними статтями в цьому напрямку. Широко розписуються про “п’ятирічний план розбудови господарства”, про “добровільну здачу хліба державі” і т.д. Містять різні “благодарності” секретарів обкомів КП(б)У і Хрущова тим посіпакам, що найбільше заграбили хліба, різні зведення про виконання хлібопоставок та листи колгоспників і селян, в яких закликають негайно виконати хлібопоставку, авторами яких є виключно партійні бюро (районні, обласні).

Щоб прикрити своє грабіжництво, вони організують т.зв. “червоні валки” та вдекорувавши їх прапорами й лозунгами, відставляють заграбоване збіжжя на заготівельні пункти.

На мітингах та розмовах з населенням в цьому напрямку, найбільше практикують застрашуючу пропаганду. Застрашують: арештуванням, судом, конфіскацією господарств, військом, вивозом на Сибір і т.п. Це метод всіх уповноважених по заготівлі.

Не забувають сталінсько-московські загарбники про пропаганду проти українського революційно-визвольного руху. Місяці липень та серпень – це період посиленої пропаганди в цьому напрямку. Вся більшовицька преса (“Радянська Україна”, “Правда України”, “Молодь України”, “Прикарпатська правда”), в тому числі й районні газети, в цьому періоді помістили цілий ряд статей, яких метою було очернити український революційно-визвольний рух. Характеристичними статтями цього типу були: “Нові хазяї українсько-німецьких націоналістів”, “Міжнародня банда шпигунів”, “Вовки міняють шкуру”, “Націоналістичні упирі”, “Чорна згряя” і інші. В цьому дусі було проведено також ряд мітингів.

Не забув також ворог про промосковську пропаганду. На місце ідеї Самостійності України, яка полонила широко українські маси, він намагається ставити вже давно скомпрометоване слов’янофільство. В цьому й дусі робить заходи виховувати українські маси. Саме в цей плащ слов’янофільства він намагається вбрати голий сталінсько-московський імперіалізм, під яким хитаються основи.

Пропаганда в напрямку організації колгоспів в період звітнього місяця не була дуже інтенсивна.

Тут подаю замітніші з мітингів в звітньому місяці:

30 липня ц.р. в с. Драгасимові провів мітинг уповноважений по заготівлі Миронюк. Він говорив про завдання “п’ятирічного плану” та закликав селян взятися активно за реалізацію цього плану. Це мало б значити здавати негайно хліб державі. При останку цей доповідач вдався до застрашування. Грозив судом, конфіскацією господарства, вивозом на Сибір і т.п.

31 липня ц.р. в с. Серафинці провів мітинг представник райзаготзерно Матійчак. Предметом мітингу було питання хлібопоставки. Громадянам, які говорили, що цього року неврожай та не буде можливо виконати назначену хлібопоставку, він рекомендував вступити в колгосп, бо тільки в тому разі можлива знижка.

4 серпня ц.р. в с. Карлові провів мітинг уповноважений по заготівлі, заступник голови райвиконкому Андрусак. Після питання хлібопоставки, він перейшов до українського революційно-визвольного руху та намагався його очорнити перед масами. Робив це в душі більшовицької преси.

7 серпня ц.р. в с. Стрільче провів мітинг голова сільради Дідич. Предметом мітингу було питання хлібопоставки.

8 серпня ц.р. в с. Красноставці проводили мітинг районний прокурор та уповноважений [РВ] МВС Терещенко. Перший говорив про значіння “п’ятирічного плану відбудови господарства” та закликав здати державі якнайбільше хліба. Далі характеризував по-своєму сьогорічну міжнародню обстановку та намагався всюди доводити про могутність ССРСР, як опору миру в світі. Другий намагався очорнити український революційно-визвольний рух та доказував про безвиглядність боротьби за Самостійну Україну, бо вже, як він говорить, українські підпільні сили знищені та тільки в с. Красноставці “не дають людям спокійно жити” місцеві підпільники на чолі з кущевим провідником Хмарою. На останку він закликав селян видати підпільника Хмару в руки більшовикам. За це село було б повністю звільнене від поставки.

9 серпня ц.р. в с. Топорівці провів мітинг уповноважений по заготівлі Ткачук. Предметом мітингу було питання хлібопоставки. Ткачук наказував селянам, щоб до кінця місяця здати хлібопоставку, бо в противному разі більшовицька влада пришле військо, яке насильно забере збіжжя.

11 серпня ц.р. в с. Белелуя провів мітинг райуповмінзаг Авдієнко. Після обговорення питання хлібопоставки, він говорив про український революційно-визвольний рух та намагався на кожному кроці компрометувати його. Доказував, що він зродився серед куркульського середовища і є рухом куркулів, та доводив про куркульське походження ряду підпільників Снятинщини, де навіть людей з бідняцького походження називав куркулями.

22 серпня ц.р. в с. Поточиська відбувся мітинг, який проводив уповноважений по заготівлі Голощепа. Він говорив про негайну здачу хлібопоставки.

25 серпня ц.р. в с. Семаківці проводили мітинг голова Чернелицького райвиконкому Абрамов та якийсь відпоручник по заготівлі з області. Предметом мітингу було питання хлібопоставки.

Православизація греко-католицької церкви.

Протягом весни та літа ц.р. більшовики насильно довели цю справу до кінця. Все духовенство прийняло православ'я (крім двох священиків). Правда багато священиків на протязі попереднього року були арештовані. Священики, які не прийняли православ'я, втрачають право відправляти Службу Божу.

Між священиками і населенням останньо розповсюдили т.зв. "Звернення до духовенства і вірних греко-католицької церкви в західних областях України" (див. залучник).

Українське населення до справ православизації ставиться наскрізь байдужо.

Українське населення.

Революційний рівень українських мас зростає з кожним днем. Нечуваний терор окупанта не заломлює народніх мас. Маси бачать важку, наполегливу боротьбу українських революціонерів, бачать успіх на цьому шляху, тому і всеціло вірять в переможний фінал. Вони активно піддержують український революційно-визвольний рух. Признають його рухом народнім, який зродився з життєвих потреб української нації. ОУН визнають революційно-політичним проводом української нації в боротьбі за Українську Самостійну Соборну Державу.

Наші боеві дії.

Наша боева дія у звітньому місяці мала дуже вузький характер. Вона заключається:

- в убивстві команданта станиці істребітелів в с. Карлів [...] ¹⁸⁶;
- в убивстві більшовицького агента Маковійчука Степана в с. Любківці;
- в убивстві одного істребітеля в с. Тростянці.

Постій, 9 вересня 1946 р.

ав/З¹⁸⁷

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 82 -95.

Оригінал. Машинопис.

¹⁸⁶ Дописано ручно, нерозбірливо.

¹⁸⁷ Дописано ручно.

№ 21
СПИСОК ПОЛЕГЛИХ ЧЛЕНІВ ОУН В БОРОТЬБІ ЗА
УССД З БІЛЬШОВИЦЬКИМ ОКУПАНТОМ
ЗА ПЕРІОД ВІД 29.03.1944 р. ДО 16.07.1948 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ГОРОДЕНЩИНИ
ТАРАСОМ БУДЖАКОМ-“СТАЛЕВИМ”

19 серпня 1948 р.

Городенщина

С П И С О К

впавших членів ОУН в боротьбі за УССД з більшовицьким оку-
пантом за час від 29.III.1944 р. до 16.VII.1948 р.

ч.п.	псевдо	функція	р-н	дата смерті	місце, де впав
					Примітка
1.	Кривоніс	Бойовик СБ	ч.13	29.III.[19]44	Волчківці
2.	Тарас	Пов. пр. юн. СБ ¹⁸⁸	ч.13	8.IV.[19]44	-//-
3.	Сторож	Реф. пол. спр.	ч.12	27.IV.[19]44	Орелець
4.	Семко	Пов. орг.	ч.13	12.V.[19]44	Тулукив
5.	Хмара	Підр. тер.	ч.13	12.V.[19]44	-//-
6.	Галаган	Пов. пров.	ч.10 ¹⁸⁹	17.V.[19]44	Чернятин
7.	Верба	Зв'язківець	ч.13	10.X.[19]44	Княже
8.	Трок	Бойовик СБ	ч.12	2.XII.[19]44	Красноставці
9.	Козак	Пов. пропаг.	ч.9	14.XII.[19]44	Вербівці
10.	Повстанець	Бойовик СБ	ч.12	15.XII.[19]44	Русів
11.	Довбуш	-//-	ч.13	20.XII.[19]44	Тростянець
12.	Крук	-//-	ч.12	20.I.[19]45	Завалля
13.	Сагайдачний	-//-	ч.12	21.I.[19]45	
14.	Скала	-//-	ч.12	21.I.[19]45	
15.	Крук	-//-	ч.13	2.II.[19]45	Альбинівка
16.	Боян	-//-	ч.10	23.II.[19]45	Михальче
17.	Недоля	Кущ. тер.	ч.9	23.II.[19]45	Королівка
18.	Сурмач	Рай. госп.	ч.9	25.II.[19]45	Топорівці
19.	Гонтар	Рай. госп.	ч.12	26.II.[19]45	Задубрівці
20.	Лис	Бойовик СБ	ч.13	2.III.[19]45	Волчківці
21.	Шпак	-//-	-//-	-//-	-//-
22.	Наливайко	Ком. груп. СБ	-//-	-//-	-//-

¹⁸⁸ Так у тексті.

¹⁸⁹ Так у тексті. Повинно бути: 9.

23. Буйний	Бойовик СБ	ч. 12	17.III.[19]45	Драгасимів
24. Буря	-//-	-//-	-//-	-//-
25. Тарас	-//-	ч. 10	20.III.[19]45	Поточиська
26. Ярослав	Розвідчик	-//-	-//-	-//-
27. Дуб	Бойовик СБ	ч. 9	29.III.[19]45	Топорівці
28. Максим	-//-	ч. 10	-//-	Михальче
29. Борис	Рай. реф. СБ	-//-	2.IV.[19]45	Репужинці
30. Ліс	Стр. куща	-//-	3.IV.[19]45	Копачинці
31. Острияниця	Рай. реф. СБ	ч. 11	4.IV.[19]45	Назірна
32. Марко	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
33. Байда	Ком.боївки СБ	-//-	-//-	-//-
34. Голуб	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
35. Граб	-//-	-//-	-//-	-//-
36. Губатий	-//-	-//-	-//-	-//-
37. Хрущ	-//-	-//-	-//-	-//-
38. Zenko	-//-	-//-	-//-	-//-
39. Граб	-//-	-//-	-//-	-//-
40. Байда	-//-	-//-	-//-	-//-
41. Винний	-//-	-//-	-//-	-//-
42. Смілий	-//-	-//-	-//-	-//-
43. Бистрий	-//-	-//-	-//-	-//-
44. Бук	-//-	-//-	-//-	-//-
45. Клим	-//-	-//-	-//-	-//-
46. Лайдак	-//-	-//-	-//-	-//-
47. Богун	-//-	-//-	-//-	-//-
48. Максим	-//-	-//-	-//-	-//-
49. Іскра	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
50. Вихор	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
51. Цікавий	-//-	-//-	-//-	-//-
52. Святослав	Рай. пропаг.	ч. 9.	10.IV.[19]45	Чернятин
53. Вітер	Станичний	ч. 12.	17.IV.[19]45	Завалля
54. Непохитний	Поміч. станич.	ч. 12.	17.IV.[19]45	Завалля
55. Нестор	-//-	-//-	-//-	-//-
56. Сокіл	Бойовик СБ	-//-	4.V.[19]45	Красноставці
57. Август	Кущ. тер.	ч. 10.	5.V.[19]45	Поточиська
58. Гордий	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
59. Антін	-//-	-//-	-//-	-//-
60. Олег	-//-	-//-	-//-	-//-
61. Калинка	Стр. УПА	-//-	-//-	-//-
62. Василь	-//-	-//-	-//-	-//-
63. Граб	-//-	-//-	-//-	-//-
64. Левко	[Рай.] реф. СБ	ч. 9.	5.V.[19]45	Топорівці
65. Малинка	Станичний	-//-	-//-	-//-

66. Соловій	Бойовик СБ	ч. 12.	-//-	Красноставці
67. Богдан	-//-	-//-	-//-	-//-
68. Гайворон	-//-	-//-	-//-	-//-
69. Дуб	Рай. реф. СБ	ч. 10.	8.V.[19]45	Поточиська
70. Галаган	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
71. Гуцул	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
72. Блискавичний	Рай.тер.пров.	ч. 13.	-//-	Попельники
73. Ярема	Кущ. пропаг.	-//-	-//-	-//-
74. Грізний	Вишкіл. боївки	-//-	27.V.[19]45	Джурів
75. Боян	Рай. орг.	ч.9.	29.V.[19]45	Рашків
76. Голуб	Бойовик СБ	ч. 12	3.VI.[19]45	Підвисока
77. Беркут	-//-	ч.9.	15.VI.[19]45	Передіване
78. Запорожець	Ком. боївки СБ	-//-	-//-	-//-
79. Дунай	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
80. Полонений	-//-	ч. 11.	-//-	Слобідка
81. Мирний	Станичний	ч.9.	18.VI.[19]45	Городниця
82. Скала	Стр. УПА	ч. 12.	29.VI.[19]45	Красноставці
83. Скала	Стріл. СКВ	ч.9.	30.VI.[19]45	Топорівці
84. Береза	Станичний госп.	-//-	-//-	-//-
85. Калістрат	Поміч. станич.	-//-	-//-	-//-
86. Довбуш	Стріл. УПА	ч. 11.	20.VII.[19]45	Виноград
87. Недобитий	Бойовик СБ	ч. 10.	20.VII.[19]45	Михальче
88. Кудлай	-//-	-//-	26.VII.[19]45	Поточиськ. ліс
89. Дністер	-//-	ч. 12.	30.VII.[19]45	Стецівка
90. Бистрий	Стріл. УПА	-//-	12.VIII.[19]45	Княже
91. Лисенко	Стрілець СКВ	ч. 10.	16.VIII.[19]45	Поточиська
92. Мотика	Рай. бухгалтер	ч.9.	25.VIII.[19]45	Вербівці
93. Святослав	Надр. юнац.	ч. 11.	-//-	Назірна
94. Голуб	Рай. госп.	ч.9.	27.VIII.[19]45	Чернятин
95. Андрій	Надр. пропаг.	-//-	-//-	-//-
96. Тур	Бойовик СБ	ч. 10.	20.IX.[19]45	Копачинці
97. Чапай	-//-	-//-	27.IX.[19]45	Поточиська
98. Гайдамака	-//-	ч. 11.	20.X.[19]45	Пилипи Колом. р-н
99. Бистрий	-//-	ч. 12.	2.XI.[19]45	Задубрівці
100. Омелян	Рай. госп.	ч. 11.	4.XI.[19]45	Стар. Гвіздець
101. Борис	Кущ. пров.	ч. 11.	-//-	-//-
102. Садич	Рай. реф. СБ	ч. 10.	8.XI.[19]45	Михальче
103. Свист	Бойовик СБ	ч. 10.	19. -//-	Хмелева
104. Карпо	-//-	-//-	-//-	-//-
105. Крук	Ком. боївки СБ	ч.9.	27.XI.[19]45	Королівка
106. Луг	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-

107. Донець	Станичний	-//-	11.XII.[19]45	Городниця
108. Тур	Рай. пров.	-//-	13.XII.[19]45	Вікно
109. Рясний	Рай. реф. СБ	-//-	-//-	-//-
110. Шуліка	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
111. Буйний	Бойовик СБ	ч.12.	15.XII.[19]45	Підвисока
112. Шрам	Рай. тер. пров.	ч.11.	16.XII.[19]45	Хвалибога
113. Рубач	Рай. реф. СБ	-//-	-//-	-//-
114. Нечай	Ком. боївки СБ	-//-	-//-	-//-
115. Могильний	Надр. бухгал.	-//-	-//-	-//-
116. Сизий	Кущ. пров.	-//-	-//-	-//-
117. Степан	Кущ. пров.	ч.9.	21.XII.[19]45	Королівка
118. Граніт	Поміч. кущ.	ч.9.	21.XII.[19]45	Королівка
119. Тигр	Кущ. госп.	ч.10.	22.XII.[19]45	Поточиська
120. Шугай	Гол. зв'язків.	ч.13.	-//-	Зібранівка
121. Спец	Бойовик СБ	ч.12.	4.I.[19]46	Видинів
122. Слава	Станичний	-//-	6.I.[19]46	Будилів
123. Віктор	Чл. окр.пров. СБ	ч.9.	22.I.[19]46	Чернятин
124. Острияниця	Станичний	ч.13.	25.I.[19]46	Любківці
125. Сокіл	Бойовик СБ	ч.9.	26.I.[19]46	Топорівці
126. Лев	Станичний	ч.12.	28.I.[19]46	Княже
127. Zenko	Кущ. пров.	ч.10.	2.II.[19]46	Корнів
128. Левко	Заступ. кущ.	-//-	-//-	-//-
129. Бистрий	Бойовик СБ	ч.12.	6.II.[19]46	Княже
130. Вороний	Рай. госп.	-//-	-//-	-//-
131. Тарас	Рай. госп.	ч.10.	8.II.[19]46	Вільхівці
132. Чорт	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
133. Богун	Кущ. госп.	ч.12.	19.II.[19]46	Залуче Гор.
134. Гамалія	Станичний	-//-	26.II.[19]46	-//-
135. Гордий	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
136. Скала	-//-	-//-	-//-	-//-
137. Чорнобай	-//-	-//-	-//-	-//-
138. Орел	-//-	ч.10.	17.III.[19]46	Далешева
139. Гроза	Кущ. пров.	ч.12.	30.III.[19]46	Княже
140. Циган	Надр.бой. реф. СБ	ч.13.	4.IV.[19]46	Любківці
141. Орлик	Кущ. госп.	ч.13.	-//-	-//-
142. Уляна	Рай. УЧХ	-//-	-//-	-//-
143. Бистра	Станична	-//-	-//-	-//-
144. Степовий	Рой. УПА	ч.10.	5.IV.[19]46	Семаківці
145. Юрась	Рай. пр.	ч.9.	24.IV.[19]46	Топорівці
146. Гамалія	Кущ. пр.	-//-	-//-	-//-
147. Козак	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
148. Юрчик	-//-	-//-	-//-	-//-

149. Лев	Кущ. пр.	ч. 10.	8.V.[19]46	Поточиська
150. Сербин	-//-	ч. 13.	10.V.[19]46	Олешків
151. Яків	-//-	-//-	12.V.[19]46	Рудники
152. Степан	Надр. орг. реф.	-//-	30.V.[19]46	Джурів. ліс
153. Чорний	Станичний	-//-	-//-	-//-
154. Мандрівник	Бойовик СБ	-//-	6.VI.[19]46	-//-
155. Дон	Рай. реф. СБ	-//-	20.VI.[19]46	Рудницьк. ліс
156. Дорошенко	Слідчий СБ	ч. 13.	29.VI.[19]46	-//-
157. Лісовий	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
158. Тур	-//-	-//-	-//-	-//-
159. Буйний	Поміч. пропаг.	-//-	-//-	-//-
160. Пекар	Бойовик СБ	ч. 12.	15.VIII.[19]46	Снятин
161. Львівський	Рай. реф. СБ	-//-	26.X.[19]46	Підвисока
162. Соловейко	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
163. Бурлак	-//-	-//-	-//-	-//-
164. Прут	-//-	-//-	-//-	-//-
165. Гречаник	Рай. пропаг.	ч. 9.	13.XI.[19]46	Передіване
166. Старий	Станичний	-//-	-//-	-//-
167. Марко	Кущ. пр.	ч. 12.	27.XI.[19]46	Русів
168. Богдан	Кущ. госп.	-//-	-//-	-//-
169. Сірко	Поміч. кущ.	-//-	-//-	-//-
170. Скакун	-//-	-//-	-//-	-//-
171. Могила	Стріл. УПА	ч. 9.	19.XII.[19]46	Чернятин
172. Дзвін	Станичний	ч. 13.	6.I.[19]47	Тучапи
173. Білий	Поміч. станич.	-//-	-//-	-//-
174. Крук	Слідчий СБ	-//-	4.I.[19]47	Борщів
175. Славко	Заступник кущ.	ч. 12.	6.II.[19]47	Белелуя
176. Вітер	Станичний	-//-	-//-	-//-
177. Байда	Кущ. пр.	ч. 9.	8.II.[19]47	Вербівці
178. Захаров	Заступ. кущ.	-//-	8.II.[19]47	-//-
179. Наталка	-//-	-//-	-//-	-//-
180. Коцило	Бойовик СБ	ч. 13.	26.II.[19]47	Джурів
181. Надя	Надр. пр.	-//-	20.III.[19]47	Новоселиця
182. Оленка	Надр. машин.	ч. 13.	-//-	-//-
183. Орися	-//-	-//-	-//-	-//-
184. Тур	Станичний	ч. 12.	1.V.[19]47	Драгасимів
185. Хмель	Кущ. пр.	ч. 13.	13.V.[19]47	Джурів. ліс
186. Хмара	Рай. орг.	ч. 12.	30.V.[19]47	Красноставці
187. Вітер	Рай. пр.	ч. 10.	6.VI.[19]47	Михальче
188. Ромко	Рай. реф. СБ	-//-	-//-	-//-
189. Карпо	Заступ.	-//-	-//-	-//-
190. Тур	Кущ. пр.	-//-	23.VI.[19]47	Корнів
191. Галайда	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-

192. Остап	Кущ. пр.	ч.9.	1.VII.[19]47	Торговиця
193. Остап	Бойовик СБ	ч.12.	10.VII.[19]47	Тулова
194. Тиміш	Заступ. кущ.	-//-	-//-	-//-
195. Гонта	Кущ. пр.	ч.13.	2.VIII.[19]47	Джурів
196. Пробійчук	Станичний	ч.9.	17.VIII.[19]47	Передіване
197. Чорний	Кущ. пр.	-//-	1.XI.[19]47	Котиківка
198. Буревій	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
199. Люба	Рай. УЧХ	-//-	-//-	-//-
200. Залізняка	Кущ. пр.	-//-	13.XII.[19]47	Передіване
201. Ярема	Надр. проп.	ч.13.	31.XII.[19]47	Джурів. ліс
202. Гуцул	Рай. госп.	-//-	-//-	-//-
203. Едвард	Надр. пр.	ч.9.	6.I.[19]48	Ясенів Пільний
204. Корній	Рай. орг.	-//-	-//-	-//-
205. Довбуш	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
206. Чумак	Кущ. пр.	ч.10.	28.II.[19]48	Івання за Дністром
207. Морозенко	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
208. Черник	Рай. пропаг.	ч.9.	8.III.[19]48	Вербівці
209. Вірлий	Рай. пр.	ч.13.	23.III.[19]48	Рожневі Поля
210. Орлик	Кущ. пр.	-//-	-//-	-//-
211. Буря	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
212. Корінь	-//-	ч.12.	24.III.[19]48	Княже
213. Куба	Кущ. пр.	ч.9.	4.IV.[19]48	Передіване
214. Явір	Заступ. кущ.	-//-	-//-	-//-
215. Денис	Слідчий СБ	-//-	-//-	-//-
216. Осип	Бойовик СБ	-//-	-//-	-//-
217. Циган	Заступ. кущ.	-//-	3.V.[19]48	Вікно
218. Дуб	Станичний	-//-	-//-	-//-
219. Орлик	Слідчий СБ	ч.13.	23.V.[19]48	Ганківці
220. Сивий	Кущ. пр.	-//-	-//-	Ілинці
221. Хмара	Бойовик СБ	ч.10.	30.V.[19]48	Поточиська
222. Лис	Рай. пр.	ч.11.	9.VI.[19]48	Виноград
223. Гонта	Кущ. пр.	-//-	-//-	-//-
224. Улас	Зв'язківець	ч.13.	11.VII.[19]48	Джурів
225. Юрко	Бойовик	ч.13.	11.VII.[19]48	Джурів. ліс

ВІЧНА СЛАВА УПАВШИМ ГЕРОЯМ!

Постій, 19.VIII.1948 р.

СТАЛЕВИЙ

Опубл.: Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 633-639.

№ 22
СПИСОК ПОЛЕГЛИХ ЧЛЕНІВ ОУН НА ТЕРЕНІ
ГОРОДЕНКІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ
ЗА 1948-1949 рр.

20 лютого 1950 р.

Городенщина.

СПИСОК УПАВШИХ ЧЛЕНІВ ОУН
за 1948 та 1949 роки.

Сл.п. д. Едвард – Горук Василь, ур. 1923 р. в с. Балинці Гвіздецького р-ну. Освіта середня. До 1943 р. ходив до школи в Коломиї. Залишаючи шкільну лавку в 1943 р., сходить в підпілля і працює вишкільником Юнацтва в ОУН на терені Коломийщини. З приходом большевиків в 1944 році, дальше залишається в підпіллі і при кінці 1944 р. переходить на теренову працю і стає призначений повітовим провідником Косівщини. В м. серпні 1945 р. стає призначений в терен Городенщини на пост надрайонного теренового провідника і в цьому терені на цьому пості працює аж до дня смерті.

Дня 6.I.1948 р. заскочений в с. Ясенів-Пільний (Гор[оденківський] р-н) бандою енкаведистів в числі 20 чол. В часі бою, який тривав около 1-ну годину, був тяжко ранений, де знищив всі організаційні речі, які мав коло себе, а в кінці сам стріляється.

Сл.п. д. Марко – Хома Василь Івана, ур. 1923 р. в с. Чернятин Городенківського р-ну. Освіта середня, жонатий. За першої більшовицької окупації вступає в ряди ВЛКСМ, але активної роботи не проводить на користь большевиків. З приходом німців 1941 р. стає симпатиком Юнацтва, а пізніше членом. При кінці 1943 р. сходить у підпілля і стає призначений районним інформатором СБ в Гвіздецькому р-ні, до приходу большевиків в 1944 р. При кінці 1944 р. під час наладження роботи на терені Городенщини бере активну участь, як член повітового проводу. В м. січні 1945 р. стає призначений заступником надрайонного референта СБ. В м. травні відходить на військовий вишкіл до УПАрмії. По закінченню вишколу стає призначений надрайонним референтом СБ на терені Коломийщини, а опісля переходить на теренову працю в цьому терені і залишається на цьому пості в цьому терені до 1.V.1948 р. В м. травні 1948 р. перенесений в Городенщину на пост надрайонного провідника і в цьому терені на цьому пості працює до дня своєї смерті.

Дня 14.V.1949 р. в с. Волчківці (Забол[отівський] р-н) зістав заскочений у криївці. Перед смертю понищив всі організаційні речі, як машина до писання, архів і т.п., а пізніше застрілив жінку і в кінці себе.

Сл.п. д. Шугай – Боб'як Василь¹⁹⁰, ур. 1923 р. в с. Космач (Яблунів[ського] р-ну). Освіта середня. За німецької окупації був членом мельниківської організації. З приходом большевиків в 1944 р. вступає в ряди УПАрмії, де з часом стає чотовим, а пізніше політ-виховником в сотні д. Білого. Функцію політ-виховника сповняє до 12.IV.1948 р. В цьому часі зістав призначений надрайонним референтом пропаганди на терені Городенщини і працює на цьому пості аж до дня смерті.

Дня 16.IV.1949 р. заскочений у криївці бандою енкаведистів в числі 30 чол. Перед смертю знищив всі організаційні речі, а опісля сам застрілювався.

Сл.п. д. Безрідний – Кожухівський Микола, ур. 1915 р. Освіта середня, жонатий, військовий, українець (наддніпрянець). За першої большевицької окупації працював інструктором при райкомі комсомолу, а пізніше секретарем Міліції в Заболотівському р-ні. В часі німецької окупації працював при “Шуцполіції” на СУЗ. 1945 р. приходить в Заболотівський р-н, де пов'язується з підпільниками і сходить в підпілля. В 1946 р. стає заступником рай. реф. СБ, в 1947 р. стає членом надр. реф. СБ. 1948 р. призначений надр. орг. референтом. В м. липні 1949 р. призначений надр. реф. пропаганди і працює на цьому пості до своєї смерті.

26.VII.1949 р. в с. Княже (Снят[инський] р-н) 15 большевиків обскочили stodолу гром. Кусяк Михайла с. Антона, де квартирував д. Безрідний із 5-ма повстанцями. Перед кількома хвилинами д. Безрідний з повстанцями вийшли із stodоли на город в кукурудзи. Під час перешуку большевики завважили д. Безрідного і вдарили по ньому з автоматів, в результаті чого останній був тяжко ранений. Знайшовшися в безвихідному положенню, д. Безрідний останками сил знищив все, що мав коло себе, а в кінці сам застрілювався.

Сл.п. д. Мирон – Захаріїв Іван, ур. 1912 р. в с. Хмелева (Чернел[ицький] р-н). Освіта 6 кл. народ. школи, нежонатий, рільник. В 1932 р. йде до польської Армії в м. Познань. По закінченню військової служби повертає в 1934 р. до рідного села, де бере активну участь в освітньо-культурному житті, яке містилося в той час при Читальні “Просвіти”. За активну участь в згаданому

¹⁹⁰ Дописано ручно.

товаристві стає головою ЧП та підносить культурне життя на небувалий рівень до цього часу в тому ж селі.

З приходом большевиків в 1939 р. вступає на роботу у фінвідділ в Чернелиці. В часі виконання роботи у фінвідділі, вступає в ряди ОУН, де стає загрожений із сторони НКВД. Осінню 1940 р. сходить у підпілля і криється аж до приходу німців. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. стає рай. пров. Чернеличчини, а після призначений повітовим господарським референтом. На цьому пості працює до 1946 р. і в цьому часі призначений рай. пров. Снятинського р-ну і працює тут до весни 1948 р. В м. травні цього ж року перенесений в Городенський р-н на пост рай. пров., де працює до м. жовтня 1949 р. Після цього призначений надр. рефер. пропаганди. На цьому пості працює до дня своєї смерті.

24.X.1949 р. 8 большевиків обскочили стодолу госп. Бачинського Миколи в с. Серафинці (Город[енківський] р-н), де квартирували дд. Мирон, Богун, Хмара і Грізний. Бачинський, побачивши перший большевиків як обкружували господарство, хотів дати знати квартируючим повстанцям. Виходячи з хати, большевики заборонили йому йти до стодоли. Бачинський, не слухаючи большевиків, пустився йти до стодоли, внаслідок чого був забитий большевиками. В цьому часі прибула большевикам поміч в числі около 30 червонопагонників, які обложили сильно господарство і почали бити по стодолі. Бій тривав около пів години, в яким упало трьох бандитів з НКВД. Коли повстанцям не стало набоїв, вони пострілялися.

Друг Мирон був одним з найбільш моральних членів ОУН і відзначався великою ідейністю.

Сл.п. д. Потурченко – Левко Василь Петра, ур. 1915 р. в с. Волчківці (Забол[отівського] р-ну). Освіта 6 кл. народ. школи, жонатий, по зайняттю рільник. В 1939 році вступає в ряди ОУН і проводить організаційну роботу на легальщині до приходу німців. Після проголошення УССД 30.6.1941 р. стає рай. інформ. СБ і на цьому пості працює до 1943 р. В цьому році призначений на слідчого в повітовім провіді СБ. В 1945 р. призначений слідчим в надрайонній референтурі СБ та працює на цьому пості до дня своєї смерті.

8.X.1948 р. на полі між сс. Белелуя-Усте-Орелець Снятинського району зістав окружений бандою НКВД в числі около 30-ть чол. По короткій перестрілці зістав тяжко ранений, при останках сил сам добився.

Сл.п. д. Вірлий – Парасюк Василь Василя, урод. 1919 р. в с. Тулуків Заболотівського району, освіта середня, нежонатий,

по заняттю агроном. В 1941 р. вступає в члени ОУН і працює на легальщині до приходу большевиків 1944 р. В цьому часі не відходить в ЧА, а сходить у підпілля і в 1945 р. призначений на пост районного господарчого референта в Городенківському районі. На цьому пості в цьому терені працює до осені 1946 р. В м. вересні цього року призначений на пост теренового провідника Гвіздецького району і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

23.III.1948 р. в с. Рожневі Поля (Заболотівський р-н) заскочений у криївці бандою НКВД і в безвихідному положенні сам застрілюється. Ще перед смертю д. Вірлий знищив всі організаційні речі, як машина, література і т.п.

Сл.п. д. Лис – Гавдуник Михайло Василя, урод. 1915 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 7 кл. народної школи, жонатий, військовий, по заняттю рільник.

В 1939 р. вступає в члени ОУН та працює на легальщині до приходу большевиків 1944 р. В цьому часі не відходить в ЧА, а сходить у підпілля і при кінці цього року стає інформатором СБ Снятинського р-ну. На цьому пості і в цьому терені працює до м. вересня 1947 р. В цьому часі перенесений в Гвіздецький р-н на пост районного референта СБ, де працює на цьому пості і в цьому терені до м. квітня 1948 р. Після цього призначений тереновим провідником цього р-ну і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

4.VI.1948 р. група большевиків в числі 30-ть чол. разом з місцевими істребітелями зробили засідку між сс. Виноград-Джурків (Гвіздецький р-н), на яку натрапив д. Лис. Останній убив трьох большевиків і сам згинув героїською смертю.

Сл.п. д. Андрій – Равлюк Теодор, урод. 1916 р. в с. Джурів Заболотівського р-ну, освіта 6 кл. народної школи, нежонатий, військовий, по заняттю коваль. Польсько-німецька війна захопила його при війську, де був забраний в німецький полон. В Німеччині пробув до 1942 р, а опісля приїхавши на відпустку, залишився у рідному селі. З приходом большевиків не відходить в ЧА, а сходить в підпілля. При кінці 1944 р. вступає до боївки СБ і працює тут до м. травня 1946 р. В цьому часі стає призначений на референта СБ в Городенківський р-н і працює в цьому терені на цьому пості до м. жовтня 1946 р. Після цього перенесений на теренового провідника Заболотівського р-ну і працює на цьому пості аж до дня своєї смерті.

5.II.1949 р. в с. Джурів (Заболотівський р-н) ідучи полагоджувати орг. справи, натрапив на большевицьку засідку, де зістав забитий.

Сл.п. д. Бурун – Морозевич Ізидор Михайла, урод. 1911 р. в с. Чернятин Городенківського р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, жонатий, військовий, по заняттю коваль. Друг Бурун від 17-ть літ життя брав активну участь в освітньо-культурному житті. В 1933 р. відходить в польську армію. Відбувши військову службу, повертається до рідного села, де продовжує освітньо-культурну працю при Чит. “Просвіта”. 1938 р. вступає в члени ОУН. З приходом большевиків 1939 р. стає арештований органами НКВД за приналежність до ОУН. В 1940 р. вертає із Станиславівської тюрми та згодом покликаний в ЧА. Служба в ЧА захоплює його німецько-большевицька війна. При відступі большевиків втікає додому зі зброєю і перебуває до приходу німців.

Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. д. Бурун працює в ОУН районним військовим референтом аж до приходу большевиків 1944 р. В 1944 р. не відходить в ЧА, а сходить в підпілля. В м. січні 1945 р. відходить до УПА, де зістає ройовим сотні д. Орлика. Осінню 1945 р. зістав звільнений з УПА, а після цього призначений на пост районного провідника в Городенківському р-ні і працював в цьому терені на цьому пості до м. травня 1948 р. Після цього перенесений в Чернелицький р-н на районного теренового провідника, де працює в цьому терені аж до дня своєї смерті.

16.IV.1949 р. на полі між сс. Вербівці-Торговиця зістав заскочений у криївці бандою НКВД в числі 30-ть чол. До криївки привів гром. Остафійчук Іван (батько д. Мороза), який рівно ж був у тій криївці і на очах батька застрілився. Друг Бурун, побачивши безвихідне положення знищив все, що мав коло себе, а в кінці сам застрілився.

Сл.п. д. Максим – Довганик Василь Михайла, урод. 1912 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 7 кл. народної школи, нежонатий, не військовий, по заняттю ткач. В 1940 р. вступає в члени ОУН. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. стає районним провідником Снятинщини і на ньому пості працює до 1943 р. З початком 1943 р. призначений повітовим орг. референтом, де працює на цьому пості до приходу большевиків 1944 р. При кінці 1944 р. виконує функцію повітового господарчого референта, а згодом після реорганізації переходить на заступника надрайонного господарчого референта д. Мирона. На цьому пості працює до 1946 р. В 1946 р. призначений на надрайонного орг. референта і виконує цю функцію до м. липня 1949 р. В м. липні 1949 р. призначений на районного провідника Гвіздеччини. І на цьому пості в вищезгаданому терені працює до дня своєї смерті.

19.VIII.1949 р. між сс. Слобідка-Торговиця зістав обкружений вечером около 11 год. бандою НКВД-ів в числі около 40 чол., яких привів провокатор Черногора. По довгій перестрілці, яка тривала около 1 год., д. Максим зістав забитий.

Сл.п. д. Корній – Шинкарук Степан Івана, урод. 1920 р. в с. Торговиця Городенківського р-ну, освіта 4 кл. народ. школи. Від 17-ть літ д. Корній брав активну участь на освітньо-культурному полі. В 1942 р. вступає в ряди Юнацтва ОУН. В 1943 р. відходить на військовий вишкіл до УНС-у. По відбуттю вишколу стає прийнятий в члени ОУН і займає пост станичного в своєму селі.

З приходом большевиків в 1944 р, большевицькі партизани (ковпаківці) стараються зловити його живим, де серед обстрілу куль він утікає. В цьому часі він сходить у підпілля. В м. жовтні 1944 р. вступає до Л-групи, а пізніше до боївки СБ. В 1945 р. переходить на теренову працю і стає керівником куца, а пізніше районним орг. референтом. На цьому пості працює до дня своєї смерті.

6.I.1948 р. внаслідок [дій] большевицької агентури став заскочений большевиками під час квартирування в с. Ясенів-Пільний Городенківського р-ну, де зістав на місці забитий.

Сл.п. д. Вій – Тимчук Василь Івана, урод. 1922 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, нежонатий, не військовий, по заняттю рільник. По закінченню школи брав активну участь в освітньо-культурному товаристві. З приходом німців 1941 р. вступає в ряди Юнацтва ОУН. В 1942 р. стає районним провідником Юнацтва і працює на цьому пості до приходу большевиків 1944 р. В 1944 р. відходить в ЧА і служить в ній до 1946 р. Повернувши з ЧА скоро пов'язується з підпільниками і дальше проводить орг. роботу на легальщині. При кінці 1947 р. стає загрозеним з політмотивів, внаслідок чого сходить в підпілля і стає призначений на пост районного орг. референта в Снятинщині, де на цьому пості і в цьому терені працює до дня своєї смерті.

8.III.1949 р. в с. Красноставці під час квартирування зістав заскочений большевиками разом з дд. Милим і Соловієм. В часі перестрілки зістав тяжко ранений в груди, а опісля сам дострілився.

Сл.п. д. Богун – Гайдичук Михайло Дмитра, урод. 1914 р. в с. Вербівці Городенківського р-ну, освіта 7 кл. народ. школи. По закінченню школи вчився бляхарства, опісля працював бляхарем та помагав родичам в господарстві. З молодих літ д. Богун брав активну участь в освітньо-культурному житті. В 1938 р. вступає в члени ОУН. З приходом большевиків дальше працює в ОУН, а в 1940 р. стає головою с/р і працює аж до приходу німців 1941 р. А

після проголошення УССД 30.VI.1941 р. далі працює в ОУН, як член районного проводу Городенківського р-ну. З приходом большевиків 1944 р. відходить в ЧА і служить в ній до 1946 р. В 1946 р. повертає з ЧА до рідного села, де відразу сходить у підпілля. В 1946 р. в м. листопаді призначений районним інформатором СБ в цьому ж районі. В 1947 р. призначений районним референтом СБ і працює на цьому пості в цьому терені до дня своєї смерті.

24.X.1949 р. в с. Серафинці Городенківського району, під час квартирування в гром. Бачинського Миколи, заскочений бандою НКВД-истів довгий час відбивається, а опісля тяжко ранений сам дострілився. Разом з ним упали сл.п. дд. Мирон, Хмара і Грізний.

Сл.п. д. Іскра – Федорук Степан, урод. 1921 р. в с. Джурів Заболотівського району, освіта 7 кл. народної школи, нежонатий, по заняттю рільник. За Польщі і першої окупації большевиків працював на ріллі коло родичів. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. відходить до Української Поліції і сповняє цю функцію аж до приходу большевиків 1944 р.

В 1944 р. не відходить в ЧА, а сходить в підпілля, де стає призначений до боївки СБ в цьому терені. В м. грудні 1944 р. був в почоті повітового, а пізніше надрайонного провідника д. Євшана, до осені 1945 р. В 1945 р. в м. жовтні призначений на заступника рай. референта СБ в Снятинському р-ні і працював на цьому пості в цьому терені до 1947 р. В цьому часі перенесений в Чернелицький р-н на пост районного референта СБ і на цьому пості працював до дня своєї смерті.

23.VII.1948 р. на полі біля с. Семаківці Чернелицького р-ну оточений військами НКВД героїською смертю згинув в бою, який тривав около 1 год., застрілив 2-ох большевиків, а опісля тяжко ранений застрілився.

Сл.п. д. Корінь – Хобзей Микола Василя, урод. 1912 р. в с. Княже Снятинського району, освіта 5 кл. народ. школи, жонатий, військовий, по заняттю рільник. До приходу німців 1941 р. не брав активної участі в освітньо-культурному життю. В 1941 р. вступає в ряди Української Поліції і стає симпатиком ОУН. З приходом большевиків 1944 р. сходить у підпілля і стає призначений до боївки СБ. В 1946 р. призначений станичним у рідному селі, а в 1947 р. виконував обов'язки слідчого СБ при районі і на цьому пості працював до дня своєї смерті.

23.III.1948 р. в с. Княже заскочений большевиками у криївці розірвався гранатою. Перед смертю д. Корінь знищив всі орг. речі, як машина до писання, орг. література і т.ін.

Сл.п. д. Левко – _____, урод. 1925 р. в м. Коломиї, освіта 7 кл. народної школи. З приходом німців відходить до технічної школи у Львові, де по дорозі зістав насильно забраний до Німеччини на роботу. В Німеччині працює до осені 1943 р. В цьому часі приїздить на відпустку додому, пов'язується з підпільниками і відходить до УНС-у, де пробув до 1945 р. В 1945 р. звільнений з УПА і стає комендантом боївки СБ в Печеніжинському р-ні, де працює до м. квітня 1948 р. В 1948 р. перенесений в Городенщину і стає заступником референта СБ в Заболотівському районі і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

7.I.1949 р. в с. Волчківці (Заболотівський р-н) натрапив на большевицьку засідку, де зістав забитий на місці.

Сл.п. д. Черник – Зозулик Роман Миколи, урод. 1927 р. в с. Попельники Заболотівського р-ну в родині селянина-середняка, освіта 7 кл. НСШ. По закінченню школи працює при родичах на ріллі. В часі німецької окупації вступає в члени Юнацтва і виконує обов'язки підрайонного провідника Юнацтва аж до приходу большевиків 1944 р. В 1944 р. відходить в ЧА. В 1945 р. був звільнений з ЧА на підставі запалення легенів. Вдома пов'язується з підпільниками і працює станичним в рідному селі. В 1946 р. стає нач. істребительного батальону. Дня 26.III.1947 р. застрілив з власного автомата нач. РО МГБ майора Біляєва та лейт. Булмака рай. оперативника, де від цього дня сходить у підпілля. В м. червні 1947 р. призначений на кущевого керівника в Городенківський район. Останньо був призначений рай. референтом пропаганди і на цьому пості в згаданому терені працював до дня смерті.

9.III.1948 р. під час ліквідації большевицького вислужника в с. Вербівці зістав ранений власною папашкою від цього вислужника, внаслідок чого через 6 год. помер.

Сл.п. д. Зелений – Зеленко Михайло, урод. 1909 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 2 кл. гімназії, нежонатий, по заняттю рільник. З молодих літ брав активну участь на освітньо-культурному полі. До 1942 р. працював на ріллі коло родичів, а після вступив до СС дивізії. В 1944 р. в м. лютім прийшов на відпустку в рідне село, де пов'язується з українськими повстанцями і відразу сходить у підпілля, де зістав призначений до боївки СБ. При кінці 1944 р. відходить до УПА сотні д. Цигана, де повнить функцію ройового.

В половині 1945 р. стає звільнений і працює кущевим керівником в Заболотівському районі до кінця 1947 р. В 1948 р. призначений рай. орг. референтом у згаданому районі і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

21.VIII.1949 р. в с. Тулукив заскочений в хаті під час квартирування бандою енкаведистів, яких привів провокатор Черногора. В бою зівстав забитий.

Сл.п. д. Сивий – Григорчак Олекса Івана, урод. 1910 р. в с. Ілинці Заболотівського р-ну, освіта 3 кл. народної школи, жонатий, військовий, по заняттю рільник. До 1941 р. працював на ріллі, активної участі в освітньо-культурному житті не брав. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає до Української Поліції і служив при цій формації аж до приходу большевиків. Після цього сходить в підпілля і стає призначений до боївки СБ, в м. травні 1945 р. звільнений і працює станичним в рідному селі. В 1947 р. виконує обов'язки кущового керівника. На цьому пості працював до дня своєї смерті.

25.V.1948 р. в с. Ілинці Заболотівського району натрапив на большевицьку засідку, де зівстав забитий. Друг Сивий відзначався великою ідейністю.

Сл.п. д. Петро – _____, урод. 1924 р. в с. Олешків Заболотівського р-ну, освіта 5 кл. народної школи, нежонатий, по заняттю рільник. Від 17-ть літ брав активну участь у освітньо-культурному життю. В 1941 р. стає симпатиком Юнацтва і виконує обов'язки кур'єра. В 1944 р. не відходить в ЧА, а сходить в підпілля та осінню відходить до УПА сотні д. Цигана. В м. травні 1945 р. переходить на теренову працю і далі працює кур'єром. В 1947 р. призначений кущевим керівником і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

28.IV.1948 р. в с. Рожневі Поля під час квартирування обкружений большевиками, відбиваючись до останнього набоя, зівстав ранений, а в кінці дострілвся.

Сл.п. д. Мороз – Остафійчук Микола Івана, урод. 1924 р. в с. Вербівці Городенківського р-ну, в родині селянина-середняка, освіта 5 кл. народної школи. Під час німецької окупації брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. З приходом большевиків 1944 р. не відходить в ЧА, а криється на власну руку до 1946 р. В 1946 р. добровільно відходить до УПА. В 1947 р. переходить до теренової роботи, де зостає призначений до кущового звена. В м. лютім 1948 р. стає призначений кущевим керівником і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

16.IV.1949 р. на полі між сс. Вербівці-Торговиця, його батько приводить большевиків до криївки, де квартирували дд. Шугай, Бурун, Мороз, Степан і Чорнота. У згаданій криївці д. Мороз зівстав забитий.

Сл.п. д. Хмара – Василик Михайло, урод. 1921 р. в с. Вікно Городенківського р-ну, освіта 7 кл. народної школи. По закінчен-

ню школи працював крамарем в кооперативі і рівночасно брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. В 1941 р. стає членом ОУН та в короткому часі займає пост кущевого і працює на цьому пості аж до приходу большевиків. 1944 р. відходить в ЧА, де під чужим прізвисьмом перебуває до 1946 р. і в цьому часі зістає демобілізованим. В зв'язку з підозрінням сходить в підпілля в 1947 р. і працює заступником кущевого. 1949 р. призначений кущевим і на цьому пості працює до дня своєї смерті.

24.X.1949 р. в с. Серафинці Городенківського р-ну, під час квартирування заскочений бандою енкаведистів в гром. Бачинського Миколи, в часі бою зістав забитий.

Сл.п. д. Куба – Олійник Михайло Семена, урод. 1923 р. в с. Городниця Городенківського р-ну, освіта 6 кл. народної школи, вільний, по заняттю рільник. З молодих літ брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає в члени ОУН і працює кущевим господарчим референтом. В 1943 році переходить військовий вишкіл в УНС-і. З приходом большевиків 1944 р. сходить в підпілля і далше працює кущевим.

4.IV.1948 р. під час переходу з Поточиського лісу в напрямі с. Городниця натрапив на большевицьку засідку, де зістав забитий. Славної пам'яті д. Куба – це один із революціонерів, який мав цілий ряд бойових зустрічей з большевиками. В 1945 р. весною був заскочений із 5-ма друзями під скалою в лісі недалеко с. Печерного Заліщицького р-ну. Тут по-геройськи відбивають кілька большевицьких наступів, в результаті чого паде 6-ть большевиків (з нашої сторони тільки д. Голуб), а всі інші виходять ціло.

В 1946 р. в м. жовтні був заскочений разом з д. Остапом в с. Городниця під час квартирування в хаті, бандою енкаведистів в числі 12-ть чол. під ком. стар. лейт. Куксова. Большевики стараються взяти їх живими, а вони відповідають, що хочуть порадитись. Використовуючи цей момент, що большевики перестали стріляти, палять усі речі, які мали біля себе і далше почали відбиватись. В останній хвилині, коли вже не мали набоїв, скидають чоботи, беруть пістолі в руки, викидають останні гранати і вслід за цим вискакують на подвір'я. Відбігши кількадесять кроків, д. Куба крикнув до старшого лейт. Кукс[ова]: “Кукса! Куба вже втік! Поцілуй його ... в ніс”. Крім цього, мав ще ряд інших випадків.

Сл.п. д. Нечай – Гуцуляк Грицько, урод. 1924 р. в с. Новоселиця Заболотівського району, освіта 6 кл. народ. школи. До 1942 р. працював при родичах на ріллі, опісля записався до СС Дивізії “Галичина”, куди не відходить, а криється на власну руку,

аж до приходу большевиків 1944 р. В ЧА не відходить, а охотно зголошується до УПА і зістає призначений в м. листопаді 1944 р. до сотні д. Скуби. В 1945 р. звільнений з УПА і виконує функцію зв'язківця між округою, а надрайоном та працює на цьому пості до 1947 р. В м. травні 1947 р. перенесений в Городенківський р-н, де виконує обов'язки кущового керівника і працює на цьому пості до м. червня 1948 р. В цьому часі zdeградований до стрільця кущового звена за неморальну поведінку і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

29.XI.1948 р. під час квартирування в хаті в с. Торговиця заскочений групою большевиків, де в часі відступу зістав забитий. Друг Нечай, маючи за собою помилки, в майбутньому міг ще багато доброго зробити, однак передчасна смерть не дала вповні себе виправдати.

Сл.п. д. Аскольд – Бойчук Михайло, урод. 1921 р. в с. Задубрівці Снятинського р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, нежонатий, по заняттю рільник. З молодих літ брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. В 1941 р. вступає в члени ОУН і працює станичним в рідному селі до приходу большевиків 1944 р. Під час мобілізації в ЧА не відходить, а сходить в підпілля і стає заступником команданта боївки д. Нечая. На цьому пості працює до 1945 р., а пізніше, призначений кущевим керівником в згаданому районі і працює на цьому пості до весни 1948 р. Весною 1948 р. перенесений на кущового керівника в Чернелицький р-н, де працює до дня своєї смерті.

22.VII.1948 р. на полі біля с. Котиківка Городенківського району, обкружений бандою енкаведистів около 30-ть чол. В часі бою зістав тяжко поранений, а в кінці сам застрілюється.

Сл.п. д. Гонта – _____, урод. 1918 р. в с. Виноград Гвіздецького р-ну, освіта 6 кл. народ. школи, нежонатий, по заняттю рільник. До 1941 р. працював при родичах на ріллі. В молодих літах не брав активної участі в освітньо-культурних товариствах. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. стає симпатиком ОУН. В 1943 р. вступає до УНС-у і перебуває до 1945 р. В цьому році звільнений до теренової праці і призначений кущевим керівником у тому ж районі. На цьому пості і в цьому терені працює до дня своєї смерті.

4.VI.1948 р. група большевиків в числі 30-ть чол. разом з місцевими істребітелями зробили засідку між сс. Виноград-Джурків, Гвіздецький р-н, на яку натрапив д. Гонта. Останній зістав забитий від перших стрілів.

Сл.п. д. Милий – Клевчук Ярослав Лукина, урод. 1927 р. в с. Красноставці Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ. За першої

більшевицької окупації ходив до школи в рідному селі, а опісля працював при родичах на ріллі. В 1943 р. стає симпатиком Юнацтва, а з приходом большевиків в 1944 р. перебуває вдома, а в м. листопаді добровільно зголошується до УПА. В УПА пробув до м. червня 1947 р. В цьому часі зістав легко ранений і звільнений до теренової праці. В 1948 р. призначений кущевим керівником та на цьому пості працював до дня своєї смерті.

8.III.1949 р. в с. Красноставці під час квартирування в хаті зістав заскочений большевиками і під час відступу тяжко поранений самий дострілився.

Сл.п. д. Батько – Скорейко Теодор, урод. 1898 р. в с. Борівці (Буковина). Замешканий в с. Стецівка, освіта 3 кл. гімназії, жонатий, по заняттю рільник. За німців був “мельниківцем” аж до приходу большевиків 1944 р. В цьому часі не відходить в ЧА, а сходить в підпілля і деякий час криється на власну руку. В 1946 р. призначений до кущового звена на заступника кущового. На цьому пості працює до весни 1948 р., а опісля кущевим керівником, аж до дня своєї смерті.

27.II.1949 р. по дорозі із с. Стецівка до с. Підвисока натрапив на большевицьку засідку, від перших стрілів зістав забитий. Друг Батько, помимо старших літ, відзначався великою ідейністю і активністю в орг. роботі.

Сл.п. д. Сулима – Різничук Петро Василя, урод. 1927 р. в с. Залуче Долішне Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ. В часі німецької окупації стає симпатиком ОУН. З приходом большевиків 1944 р. сходить у підпілля і стає стрільцем в боївці СБ. В 1947 р. працює заступником кущового керівника до м. травня 1948 р. В цьому часі стає кущевим і виконує функцію до 1949 р. Після цього призначений рай. орг. референтом і залишається на цьому пості до дня своєї смерті.

11.X.1949 р. в с. Орелець під час квартирування в хаті заскочений бандою енкаведистів відбивається до останнього набоя, а в кінці тяжко ранений самий дострілюється.

Сл.п. д. Юрко – Чернявський Олекса, урод. 1921 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 5 кл. народ. школи, вільний, по заняттю рільник. З молодих літ брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. В 1939 р. стає симпатиком ОУН, а в 1940 р. сходить у підпілля та криється аж до приходу німців 1941 р. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає в члени ОУН і працює на легальщині до приходу большевиків 1944 р. і в цьому часі відходить в ЧА. В 1947 р. повертається з ЧА та в скорому часі пов'язується з членами ОУН, після чого осінню в

м. жовтні 1947 р. добровільно сходить в підпілля і працює в кущі. В м. червні 1948 року призначений кущевим керівником і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

1.IX.1949 р. на полі біля с. Волчківці обкружений бандою енкаведистів відбивається до останнього набоя, а в кінці героїською смертю сам гине.

Сл.п. д. Чумак – *Микитюк Іван Петра*¹⁹¹, урод. 1925 р. в с. Стецева Снятинського р-ну, освіта 7 кл. народної школи, вільний, військовий, по заняттю рільник. З молодих літ брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. В 1943 р. відходить до СС Дивізії “Галичина”, де перебуває до м. січня 1944 р. В цьому часі приїздить на відпустку додому і не відходить вже до своєї частини, а криється на власну руку. З приходом большевиків 1944 р. пов’язується з підпіллям і вступає до боївки СБ. В 1946 р. працює заступником кущового провідника, а в 1947 р. в м. червні призначений кущевим керівником в Чернелицькому р-ні. На цьому пості працює до дня своєї смерті.

27.II.1948 р. в с. Іванне, Товстецький р-н, під час квартирування в хаті, заскочений опер-групою зістав забитий.

Сл.п. д. Остап – Чичул Василь Василя, урод. 1930 р. в с. Драгасимів Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ. По закінченню школи працював на ріллі коло родичів до осені 1947 р. В 1947 р. в м. вересні добровільно сходить у підпілля та працює в тех-звені аж до м. липня 1948 р. В цьому часі стає заступником кущового до весни 1949 р. В цьому часі призначений кущевим керівником і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

3.IV.1949 р. в с. Орелець Снятинського р-ну під час квартирування в хаті заскочений большевиками, в часі бою зістав тяжко ранений, після чого розірвався гранатою. Друг Остап відзначався великою ідейністю і моральністю.

Сл.п. д. Крук – Равлюк Ярослав Василя, урод. 1929 р. в с. Орелець Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ. В 1947 р. пов’язується з українськими повстанцями, де бере активну участь в орг. політичній роботі на легальщині до весни 1948 р. В цьому часі добровільно сходить у підпілля і працює членом кущового звена, а в 1949 р. заступником кущового, де на цьому пості працював аж до дня своєї смерті.

1.IX.1949 р. на полі біля с. Волчківці обкружений бандою енкаведистів по-героїськи гине в бою.

Сл.п. д. Андрій – Шидлевич Василь Михайла, урод. 1928 р. в с. Сороки Гвіздецького р-ну, освіта 7 кл. НСШ. По закінченню

¹⁹¹ Дописано ручно.

школи працював при родичах на ріллі. В м. грудні 1944 р. добровільно відходить до УПА, сотні д. Орлика, а згодом до сотні д. Юрка, де пробув до 1947 р. В цьому часі згадана сотня відходить на Буковину і в дорозі д. Андрій з двома однокумцями втікають і деякий час криються на власну руку. Весною 1948 р. останній пов'язується в своєму терені з українськими повстанцями та зістає призначений до кущового звена за стрільця. На цьому пості працює до дня своєї смерті.

31.X.1949 р. в с. Хом'яківка Гвіздецького р-ну під час квартирування в гром. Марціновського Івана, заскочений бандою енкаведистів в числі 30-ть чол. В бою, який тривав около 2-ві год., згинув геройською смертю, а разом з ним й д. Орел.

Як пізніше стало відомо, господар, в якого квартирували, самий зголосив на НКВД, що в нього квартирують повстанці.

Сл.п. д. Тарас – Зеленко Василь, урод. 1929 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну. По закінченню школи добровільно сходить в підпілля в м. липні 1948 р., де зістає призначений до районного пропагандивного апарату, де тут працює до дня своєї смерті.

1.IX.1949 р. на полі біля с. Волчківці Заболотівського р-ну, обкружений бандою НКВД-истів, зістав тяжко ранений в ногу. Щоб не попав живим у руки ворога, д. Сталевий його дострілив.

Сл.п. д. Степан – Курилів Степан Василя, урод. 1920 р. в с. Поточиська Чернелицького р-ну, освіта 5-ть кл. народної школи, вільний, по заняттю коваль. До 1943 р. не брав активної участі в освітньо-культурному житті. В цьому році відходить до СС Дивізії "Галичина" та по 6-тьох місяців зістав звільнений на підставі хвороби очей. З приходом большевиків 1944 р. добровільно сходить у підпілля і після налагодження роботи приділений до кущової боївки. В 1946 р. був помічником станичного, а в 1947 р. в м. листопаді відходить до надрайонного тех-звена, де працює різьбарем до дня своєї смерті.

16.IV.1949 р. на полі біля с. Вербовець заскочений у криївці разом з дд. Шугаєм, Буруном, Морозом і Чорнотою. В безвихідному положенні застрілюється з власного пістоля.

Сл.п. д. Грізний – Курганевич Іван Василя, урод. 1911 р. в с. Серафінці Городенківського р-ну, освіта 4-ри кл. народної школи, жонатий, військовий, по заняттю коваль. За Польщі брав активну участь в освітньо-культурних і спортивних товариствах. За першої большевицької окупації не брав активної участі в жодних товариствах.

Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає до Української Поліції, де працює до приходу большевиків 1944 р. В цьому

часі сходить у підпілля та йде до УПА, сотні д. Скуби. В УПА пробув до м. квітня 1948 р., після цього звільнений до теренової праці в Городенківський район і працює заступником кущового керівника до дня своєї смерті.

24.X.1949 р. в с. Серафинці під час квартирування в stodолі заскочений бандою енкаведистів разом з дд. Мироном, Богоном і Хмарою, був на місці забитий.

Сл.п. д. Явір – Лукавецький Володимир Івана, урод. 1919 р. в с. Городниця Городенківського р-ну, освіта 6 кл. народ. школи, по заняттю столяр, жонатий, військовий. За Польщі не брав активної участі в освітньо-культурному житті. В 1940 р. вступає в члени ВЛКСМ і цього року його забирають в ЧА. В 1941 р. попадає в німецький полон, з якого в 1943 р. втікає додому. В 1944 р. в ЧА не відходить, а лишається зав. млина, як довірений большевицький чоловік. В м. квітні 1945 р. добровільно сходить у підпілля і працює членом кущового звена аж до дня своєї смерті.

2.IV.1948 р. під час переходу з Поточиського лісу в напрямі с. Городниця натрапив на большевицьку засідку, був на місці забитий.

Сл.п. д. Жук – Сливчук Іван Миколи, урод. 1927 р. в с. Топорівці Городенківського р-ну, освіта 6-ть кл. НСШ, вільний, по заняттю рільник. За німецької окупації був симпатиком Юнацтва ОУН, а з приходом большевиків 1944 р. добровільно сходить у підпілля і зістає приділений до помочі станичного. Весною 1945 р. відходить до УПА, сотні д. Білого, де перебуває до м. квітня 1948 р. В цьому часі звільнений до теренової роботи і тут стає до помочі рай. есбістові. На цьому пості працює до дня своєї смерті.

8.X.1948 р. на полі біля с. Белелуя заскочений бандою енкаведистів разом з дд. Потурченком і Максимом. В бою зістав тяжко ранений, а в кінці сам дострілився.

Сл.п. д. Циган – Левко Василь Миколи, урод. 1927 р. в с. Вербівці Городенківського р-ну, освіта 6 кл. НСШ. До 1944 р. працював при родичах на ріллі і рівночасно бере активну участь в освітньо-культурних товариствах. За німецької окупації був симпатиком Юнацтва. В 1944 р. в м. жовтні добровільно сходить у підпілля і відходить до УПА, сотні д. Орлика. Внаслідок хвороби був звільнений з УПА, а по виздоровленню 12.XII.1946 р. працює в Городенківському р-ні членом кущового звена аж до дня своєї смерті.

8.V.1948 р. в с. Вікно під час квартирування в stodолі разом з д. Дубом заскочений бандою енкаведистів, вбиває 2-ох большевиків і сам тяжко ранений дострілюється. Начальник Городенківського РО МГБ Антонов в присутности місцевого населення тіла полеглих обливав гноївкою.

Сл.п. д. Дуб – Дідик Василь Івана, урод. 1924 р. в с. Тишківці Городенківського р-ну, в бідній селянській родині, освіта 6 кл. народ. школи, вільний, по заняттю рільник. До 1939 р. брав активну участь у освітньо-культурних та спортивних товариствах. В часі першої большевицької окупації не брав участі в жодних товариствах. З приходом німців виїздить до Німеччини на роботу. В 1945 р. повертаючись додому попадає в лагер, який містився у Львові. З цього лагелу втікає і приходить в рідне село, де скоро пов'язується з українськими повстанцями і добровільно сходить у підпілля. Спочатку був приділений до боївки СБ, а згодом по розчленуванню боївки відходить до УПА, сотні д. Юрка і перебуває тут до м. липня 1947 р. В цьому часі був заскочений [бандою енкаведистів] разом з 4-ма стрільцями, де їх 2-ох урятувалося, а 2-ох зістало забитих. Після цього був звільнений з УПА на теренову працю в Городенківському р-ні. Тут був приділений до кущевого звена. На цьому пості працював до дня своєї смерті.

8.V.1948 р. в с. Вікно під час квартирування разом з д. Циганом, заскочений большевиками згинув в бою.

Сл.п. д. Кулак – Угрин Степан Петра, урод. 1926 р. в с. Топорівці Городенківського р-ну, освіта 5 кл. НСШ, вільний, по заняттю рільник. В 1942 р. вступає в ряди Юнацтва ОУН і бере активну участь в освітньо-культурних та спортивних товариствах. В 1944 р. сходить у підпілля і працює в кущевім званні, а пізніше в боївці СБ. В 1947 р. переходить в Снятинський р-н і працює в кущі д. Кармелюка. В 1948 р. вертає в Городенківський р-н, де працює заступником кущевого керівника до дня своєї смерті.

28.VII.1948 р. через необережність сам себе ранив з пістоля в живіт, внаслідок чого через 2-а дні помер.

Сл.п. д. Морозенко – Гудз Василь, урод. 1914 р. в с. Стрільче Городенківського р-ну, в бідній селянській родині, освіта 4-ри класи народ. школи, військовий, по заняттю столяр, за Польщі не брав активної участі в освітньо-культурному життю, як рівно ж не належав до жодної партії, ані організації. В 1940 р. працював при колгоспі магазинером. 1943 р. відходить до СС дивізії "Галичина". На противбольшевицькому фронті під Бродами втікає додому, пов'язується з українськими повстанцями і відходить до УПА, сотні д. Махна. В сотні повнить функцію ройового, а в часі реорганізації сотні, відходить на теренову працю і працює в кущі до дня своєї смерті.

27.II.1948 р. в с. Іванне Товстецького р-ну під час квартирування в хаті разом з д. Чумаком, паде від перших стрілів.

Сл.п. д. Ярема – Карп'юк Микола Михайла, урод. 1927 р. в с. Тучапи Заболотівського р-ну, освіта 7 кл. народної школи, по

заняттю рільник. В 1942 р. вступає в члени Юнацтва ОУН. З приходом большевиків 1944 р. добровільно сходить у підпілля і відходить до УПА, сотні д. Мороза. В УПА пробув до весни 1945 р. В цьому часі зівстав звільнений до теренової праці та став приділений до кущового звена, де працює до дня своєї смерті.

6.I.1949 р. в с. Тучапи заскочений опер-групою в хаті гром. Карп'юк Федора Михайла, де від першого пострілу зівстав забитий.

Сл.п. д. Максим – Фуштор Іван Василя, урод. 1920 р. в с. Задубрівці Снятинського р-ну, самоук, писати і читати навчився в підпіллі, жонатий, не військовий, по заняттю рільник. В освітньо-культурному життю не брав активної участі. З приходом большевиків в 1944 р. сходить у підпілля і вступає до боївки. В 1946 р. працює в кущевім звені і залишається на цьому пості до дня своєї смерті.

8.X.1948 р. в часі квартирування на полі біля с. Белелуя обскочений большевиками від перших пострілів зівстав забитий.

Сл.п. д. Завзятий – Курилюк Іван Осипа, урод. 1914 р. в с. Стецеві Снятинського р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, жонатий, військовий, по заняттю рільник. За Польщі не брав активної участі в освітньо-культурному життю, як рівно ж не належав до жодної партії, ані організації. В 1944 р. відходить в ЧА і по дорозі втікає та криється вдома на власну руку. В 1945 р. добровільно вступає до боївки і виконує функцію рядового стрільця. В 1946 р. приділений до куща і тут працює до 25.VI.1949 р.

25.VI.1949 р. в с. Стецева під час квартирування в хаті, заскочений бандою енкаведистів, в бою зівстає тяжко ранений і розривається гранатою.

Сл.п. д. Клим – Семотюк Андрій, урод. 1928 р. в с. Джурів Заболотівського р-ну, освіта 6 кл. народ. школи, по закінченню школи працював при родичах на ріллі. В освітньо-культурних товариствах не брав активної участі. В м. листопаді [1944 р.] добровільно сходить в підпілля і відходить до УПА, сотні д. Вихора. В УПА одержав ступень стар. вістуна, де пробув до м. жовтня 1948 р. В цьому часі зівстав звільнений до теренової роботи і працював заступником кущового, де працював на цьому пості до дня своєї смерті.

27.X.1949 р. під час переходу в с. Ілинцях натрапив на большевицьку засідку, був тяжко ранений і до двох годин помер.

Сл.п. д. Чорнота – Рошук Дмитро Юрка, урод. 1913 р. в с. Поточиська Чернелицького р-ну, в бідній селянській родині, освіта 7 кл. народ. школи, жонатий, не військовий, по заняттю рільник. До 1944 р. не брав активної участі в освітньо-культурному

життю. З приходом большевиків не відходить в ЧА, а криється на власну руку і в скорому часі стає зловлений і відставлений в Рогатинську тюрму. З тюрми втіає і приходять в рідне село в м. листопаді 1944 р. Тут пов'язується з українськими повстанцями і відходить до кущевої боївки. В 1946 р. приділений на заступника кущевого керівника, де працює до дня своєї смерті.

16.IV.1949 р. на полі біля с. Вербівці заскочений большевиками разом з дд. Шугаєм, Морозом, Буруном, Степаном (до якої привів батько д. Мороза). В безвихідному положенню застрілюється.

Сл.п. д. Хмара – Бойцун Петро Миколи, урод. 1927 р. в с. Поточиська Чернелицького р-ну, в бідній селянській родині, освіта 2-ї класи ПШ, вільний, по заняттю рільник. До 1944 р. працював при родичах на ріллі. З приходом большевиків в цьому році добровільно сходить у підпілля і відходить до УПА, сотні д. Орлика, а пізніше д. Юрка. По закінченню військового вишколу дістає функцію ройового і працює на цьому пості до 1947 р. В цьому часі на підставі хвороби легенів, звільнений до теренової праці, де приділений до надрайонного референта СБ. 21.XI.1947 р. під час квартирування в с. Вижимів¹⁹², Буковина, був заскочений опер-групою в хаті і під час бою тяжко ранений, відправлений в рідне село на лікування.

30.V.1948 р. під час переходу з с. Поточиська до лісу, хтось стрілив і тяжко ранив останнього, тоді він пустив собі цілу чергу з ППШ в голову, від чого помер на місці.

Сл.п. д. Денис – Рибчинський Микола Василя, урод. 1920 р. в с. Стрільче Городенківського р-ну, в родині селянина-бідняка, освіта 2-ї класи народ. школи, нежонатий, по заняттю мельник. За Польщі і першої большевицької окупації не брав активної участі в освітньо-культурних товариствах. В 1943 р. відходить до СС Дивізії "Галичина". Осінню цього року втіає з СС-ів і криється в рідному селі, аж до приходу большевиків 1944 р. В цьому часі нав'язується з українськими повстанцями і відходить до боївки СБ, де пробує до 1946 р., а опісля цього призначений до помочі районного референта СБ, як слідчий і на цьому пості працює аж до дня смерті.

4.IV.1948 р. під час переходу з Поточиського лісу в напрямі с. Городниця, натрапив на большевицьку засідку. В бою викинув дві гранати і вибив одну диску з СВТ. В цьому часі зістав тяжко ранений в живіт, груди, обі руки і ногу. Після цього останками сил пройшов ще два кілометри на животі, разом зі своєю зброєю,

¹⁹² Так у тексті. Повинно бути: Вимушів.

де пов'язавшись із своїми, розповів про трагічний випадок і до 24-ри год. помер. На цю засідку натрапили тоді дд. Куба, Явір і Осип, які на місці були забиті.

Сл.п. д. Довбуш – Сливчук Грицько Онуфрія, урод. 1907 р. в с. Топорівці Городенківського р-ну, в бідній селянській родині, до школи не ходив і не належав до ніяких партій, ані організацій, жонатий, військовий, по заняттю рільник. З приходом большевиків 1944 р. відходить в ЧА, по дорозі втікає і сходить у підпілля. Працював в боївці СБ, а в 1948 р. приділений до кущового звена, де працює до дня своєї смерті.

6.I.1948 р. в с. Ясенів-Пільний під час квартирування, заскочений бандою енкаведистів, разом з дд. Едвардом і Корнієм. В бою зівстав тяжко ранений, а в кінці сам дострілився.

Сл.п. д. Орел – Михайлюк Семен, урод. 1921 р. в с. Балинці Гвіздецького району, освіта 7 кл. народ. школи, вільний. По закінченню школи працював при родичах до 1944 р., рівно ж брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. З приходом большевиків відходить в ЧА, а в часі демобілізації 1946 р. повертає в рідне село. В зв'язку з підозрінням у співпраці з ОУН сходить в підпілля і криється на власну руку до 1948 р. В цьому часі переходить на теренову роботу і стає приділений до кущового звена, де працює тут до дня своєї смерті.

31.X.1949 р. в с. Хмелівка¹⁹³ заскочений бандою енкаведистів зівстав тяжко ранений, а опісля сам дострілився.

Сл.п. д. Юрчик – Филипчук Богдан Івана, урод. 1924 р. в с. Стецева Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ, вільний, по заняттю рільник. З молодих літ брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. Від 1942 р. був симпатиком ОУН. З приходом большевиків в 1944 р. не відходить в ЧА, а криється на власну руку до 1945 р. В цьому часі приділений до куща і тут працює до дня своєї смерті.

25.VI.1949 р. в с. Стецева під час квартирування разом з д. Завзятим, був заскочений бандою енкаведистів, де зівстав тяжко ранений, а в кінці розірвався гранатою.

Сл.п. д. Чорний – Чернявський Василь, урод. 1923 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, вільний, військовий, по заняттю рільник. З молодих літ працював в освітньо-культурних товариствах. До жодної партії, ані товариства не належав. З приходом большевиків 1944 р. відходить в ЧА і служить до 1947 р. В цьому часі приходиться у рідне село, де

¹⁹³ Так у тексті. Повинно бути: Хом'яківка.

пов'язується з підпіллям і вже в 1948 р. в м. травні сходить у підпілля і працює стрільцем при районному проводі.

16.X.1948 р. переходячи з с. Карлів до с. Залуче Долішне, не надійно зустрінулись зі своїми, де зістав забитий від д. Сулими.

Сл.п. д. Наливайко – Зеленко Іван Івана, урод. 1929 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 6 кл. НСШ, вільний, по заняттю рільник. По закінченню школи працював при родичах на ріллі. В 1946 р. стає симпатиком ОУН. В 1948 р. в м. травні добровільно сходить у підпілля, де працює стрільцем кущового звена аж до дня своєї смерті.

9.II.1949 р. в часі переходу з с. Підвисока до с. Красноставці, натрапив на большевицьку засідку, де був легко ранений в ногу. В часі відступу в напрямі с. Красноставець, натрапив під селом на другу большевицьку засідку, де вдруге зістав тяжко ранений і з власного пістоля дострілюється. Тіло забрано до Снятина і кинено коло приміщення [РО] МГБ, де собаки протягом 3-ох днів від'їли голову і ноги, а пізніше останки було викинуто в Микулинський яр, де собаки до решти з'їли тіло.

Сл.п. д. Соловій – Петрук Василь Василя, урод. 1929 р. в с. Орелець Снятинського р-ну, освіта 6 кл. НСШ, по заняттю рільник. Від 1947 р. симпатик ОУН. В 1948 р. в м. травні добровільно сходить у підпілля і працює в кущевім званні, аж до дня своєї смерті.

8.III.1949 р. в с. Красноставці Снятинського р-ну, під час квартирування в хаті разом з дд. Вієм і Милим, заскочений бандою енкаведистів, відбивається до останнього набоя, а в кінці тяжко ранений сам дострілюється.

Сл.п. д. Богдан – Федюк Іван Василя, урод. 1930 р. в с. Орелець Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ, по заняттю рільник. До 1948 р. м. вересня працював при родичах на ріллі. В цьому часі як симпатик ОУН, добровільно сходить у підпілля і працює в техзванні. А в м. травні 1949 р. відходить на теренову роботу і працює заступником кущового керівника до дня своєї смерті.

3.VI.1949 р. в с. Орелець під час квартирування в хаті, заскочений большевиками, відбивається до останнього набоя, а в кінці тяжко ранений, розривається гранатою.

Сл.п. д. Твердий – Паюк Василь, урод. 1908 р. в с. Підвисока Снятинського р-ну, освіта 3-ри кл. народ. школи, жонатий, військовий, по заняттю рільник. За Польщі брав активну участь у освітньо-культурному життю. В часі першої большевицької окупації і німецької, не належав ні до якої партії, ні організації. З приходом большевиків 1944 р. відходить в ЧА, де в 1946 р. по демобілізації вертається в рідне село. Тут пов'язується з українськи-

ми повстанцями та виконує ряд доручень з боку ОУН. На підставі розконспірування себе сходить у підпілля в 1947 р. і криється на власну руку до осені 1948 р. В цьому часі призначений станичним в рідному селі і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

11.II.1949 р. вертаючи із стрічі, на полі біля с. Підвисока натрапив на большевицьку засідку, де зівстав тяжко ранений в ногу і в безвихідному положенні сам дострілювався.

Сл.п. д. Бистрий – Шийко Дмитро Василя, урод. 1927 р. в с. Орелець Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ, вільний, по заняттю рільник. По закінченню школи працював при родичах, брав активну участь у освітньо-культурних товариствах. На підставі сфальшованих документів пробув вдома до м. травня 1949 р. В цьому часі добровільно сходить у підпілля і працює в кущевому звені до дня своєї смерті.

3.VII.1949 р. в с. Орелець, заскочений бандою енкаведистів і в бою вбиває двох большевиків, а опісля тяжко ранений стріляється.

Ще перед смертю д. Бистрий на пропозицію большевиків, щоб не стрілявся, відповів: “Український Повстанець живим в руки ката не вміє здаватися”. Такою героїською смертю [загинув], не побувши в підпіллі навіть двох тижнів.

Сл.п. д. Вовк – Винничук Юрко Павла, урод. 1912 р. в с. Княже Снятинського р-ну, самоук, жонатий, військовий, по заняттю рільник. За Польщі не брав активної участі в освітньо-культурному життю. За першої большевицької окупації і німецької, не належав до жодних партій, ані організацій. З приходом большевиків в 1944 р. відходить в ЧА, а в 1946 р. вертає додому по пораненню. Осінню 1947 р. сходить добровільно у підпілля і працює помічником станичного до м. грудня 1948 р.

9.XII.1948 р. під час переходу із с. Тучап до с. Драгасимова натрапив на засідку, де від перших пострілів зівстав забитий.

Сл.п. д. Черник – Верстюк Петро, урод. 1920 р. в с. Балинці Гвіздецького р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, жонатий, по заняттю рільник. До 1943 р. працював при родичах і брав активну участь в культурних товариствах. В цьому часі оженився і працював на власному господарстві, аж до приходу большевиків 1944 р. В 1944 р. відходить в ЧА і тут зівстав арештований за приналежність до ОУН. Пробувши в лагері до 1946 р., повертає до рідного села. В 1947 р. сходить в підпілля і криється на власну руку до 1948 р. Після цього приділений до кущевому звена і тут працює до серпня 1949 р.

19.VIII.1949 р. на полі біля с. Слобідка обкружений бандою енкаведистів, яких привів провокатор Черногора. В бою зівстав

тяжко ранений в ногу, не зміг дальше йти, застрілювався з власного пістоля.

Сл.п. д. Крига – Рудей Михайло, урод. 1912 р. в с. Сорочки Гвіздецького р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, жонатий, військовий, по заняттю рільник. За Польщі брав активну участь в освітньо-культурному життю. За першої большевицької окупації не проявляв жодної діяльності. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає в члени ОУН. З приходом большевиків в 1944 р. відходить в ЧА і пробує тут до часу демобілізації 1946 р. В цьому часі приходиться в рідне село, пов'язується з українськими повстанцями і вже в 1947 р. виконує функцію станичного в своєму селі. На підставі загроження в 1947 р. в м. грудні сходить у підпілля і зістає приділений до кущового звена.

1.IX.1949 р. на полі біля с. Волчковоць Заболотівського р-ну, обкружений большевиками, разом в дд. Юрком і Наливайком, зістав забитий в бою.

Сл.п. д. Наливайко – Ласійчук Василь, урод. 1918 р. в с. Волчківці Заболотівського р-ну, освіта 3-ри кл. народ. школи, жонатий, по заняттю рільник. До 1941 р. не брав жодної участі в освітньо-культурному життю. В 1941 р. йде на роботу до Німеччини і працює тут до 1945 р., а опісля забраний звітлія на роботу в СССР, де працював в копальні вугілля за Уралом. В 1947 р. повертає домів на відпустку і вже більше не вертався. В 1949 р. в м. травні, внаслідок знайдення в нього криївки, в якій був д. Марко, сходить в підпілля та зістав приділений до кущового звена.

1.IX.1949 р. на полі біля с. Волчковоць, обкружений большевиками, разом в дд. Юрком і Кригою, в бою тяжко ранений, розірвався гранатою.

Сл.п. д. Остап – Кушнірук Василь Федора, урод. 1916 р. в с. Сорочки Гвіздецького р-ну, освіта 7 кл. народ. школи, жонатий, по заняттю рільник. За Польщі брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. В 1938 р. вступає в члени ОУН і працює до приходу большевиків 1944 р. Після цього відходить в ЧА і по демобілізації 1946 р. повертає домів і пов'язується з українськими повстанцями і дальше проводить орг. роботу. В м. серпні 1948 р. арештований органами МГБ, втікає з дводенного ув'язнення з місцевої школи і сходить у підпілля. До м. квітня 1949 р. криється на власну руку, а опісля цього приділений до тех-звена.

19.VIII.1949 р. заскочений большевиками, яких привів провокатор Чорногора, вбиває одного большевика, а опісля тяжко ранений, розривається гранатою. (Цього дня вивезено на Сибір його жінку і 8-и літну дочку, які проживали на легальщині).

Сл.п. д. Черник – Горук Михайло Василя, урод. 1929 р. в с. Кіліхові Заболотівського р-ну, освіта середня. Від 1948 р. легальний член ОУН. Закінчивши школу 1949 р., добровільно сходить у підпілля 19.X.1949 р. і стає приділений до районного теренового провідника.

5.XI.1949 р. під час переходу в с. Ілинцях натрапив на большевицьку засідку, відбиваючись, геройською смертю згинув на місці.

Сл.п. д. Орлик – Годованський Осип Зенона, урод. 1928 р. в м. Коломия, останньо замешканий у Львові. Освіта середня. В 1944 р. відходить до Дивізії “Україна”¹⁹⁴ і в час відступу німецьких військ, ця Дивізія була розбита ЧА-мією під Прагою (Чехословаччина). Перебравшись в цивільну форму, прийшов додому в 1945 р. осінню. В цьому часі записується до школи і одержує¹⁹⁵ середню освіту в 1947 р. Як молодий юнак, захоплений революційною боротьбою ОУН, різними способами шукає зв’язку, щоб пов’язатися з ОУН. В 1947 р. в м. жовтні приїздить до свого шкільного товариша в с. Джурів і тут пов’язується з українськими повстанцями і зістає приділений до рай. референта СБ.

23.V.1948 р. під час переходу через поле біля с. Ганьківці, натрапив на большевицьку засідку, був тяжко ранений, а в кінці дострілювся з власного пістоля.

Сл.п. д. Івась – Корній Роман Івана, урод. 1920 р. в Чернелиці, освіта 5 кл. НСШ. В 1945 р. переслідований органами МГБ за батька, який був у підпіллі, втікає з дому і по сусідних селах пас корови, щоб себе одержати. Після смерти батька, в м. листопаді 1946 р. д. Івась сходить у підпілля і стає приділений до кущового звена, де після кількох тижнів у підпіллі був ранений в лице і ногу. Після цього вилікувався і далі працював на попередньому пості до дня своєї смерті.

12.VII.1949 р. на полі біля с. Далешева натрапив на большевицьку засідку, де був на місці забитий.

Сл.п. д. Івась – Красний Іван Федора, урод. 1930 р. в с. Передівання Городенківського р-ну, освіта 6 кл. НСШ. До м. травня 1949 р. працював при родичах на ріллі. В цьому часі зістав арештований органами МГБ за співпрацю з ОУН. По дорозі із с. Передівання до Городенки кинув енкаведиста з моста в яр, а сам втік і крився деякий час на власну руку. В м. липні пов’язується з українськими повстанцями і був приділений до кущового звена.

15.IX.1949 р. на полі між сс. Передівання-Городниця натрапив на большевицьку засідку, був забитий на місці.

¹⁹⁴ Так у тексті.

¹⁹⁵ У тексті: закінчує.

Сл.п. д. Сірий – Брезицький Богдан, урод. 1920 р. в Ярославі, освіта середня, нежонатий, військовий, по заняттю шофер. До 1941 р. брав активну участь в освітньо-культурних товариствах. В цьому часі відходить до т.зв. чорних СС-ів і служить тут аж до 1945 р. При війську відбувши шоферський курс, працював далше шофером. За час своєї служби в СС-ах був у Німеччині, Франції, Голяндії, Бельгії, Данії, Польщі і Чехословаччині. По закінченню війни в 1945 р. прийшов додому, де був арештований польською поліцією. По закінченню слідчого процесу був засуджений на кару смерти. До виконання вироку за 12 год. втік з тюрми і крився на власну руку, аж до переселення. В 1946 р., як переселенець з-за лінії Керзона, приїздить з родиною до Городенки і працює тут шофером в цукроварні. В цьому році осінню пов'язується з українськими повстанцями і виконує ряд організаційних доручень. В м. грудні 1946 р. був арештований органами МГБ і по двох тижнях знова утікає з Городенківської тюрми і криється на власну руку до м. квітня 1948 р. В м. квітні пов'язується з українськими повстанцями і був придільений до надрайонного референта СБ.

7.I.1949 р. в с. Волчківці в часі переходу натрапив на большевицьку засідку, де став тяжко ранений, а в кінці дострілився з власного пістоля.

Сл.п. д. Осип – Шингера Федір, урод. 1926 р. в с. Дубно, р-н Ланцут (Жешівської обл.), освіта 7 кл. НСШ, вільний, військовий, по заняттю слюсар. По закінченню школи їде до Німеччини на роботу. В 1943 р. втікає додому і по дорозі попадає в руки польської поліції, яка відправила його в карні лягри. Тут записується до СС Дивізії “Галичина”. На проти-большевицькому фронті зістає ранений і відправлений до лічниці, де пробує аж до приходу ЧА. По виздоровленню вертає в рідне село, де був арештований польською поліцією, яка хотіла його розстріляти. Завдяки одному большевицькому капітанові стає увільнений. В цьому часі йде шукати своєї родини, яка була переселена на схід від лінії Керзона. Родину знаходить в с. Золоте Іване Заліщицького р-ну і в скорому часі тут пов'язується з українськими повстанцями. В 1945 р. добровільно сходить у підпілля і працює у згаданому терені. В 1947 р. переходить на теренову працю в Городенківський р-н, де в м. жовтні цього року був заскочений большевиками, разом з д. Кубою в с. Городниця і ранений в праву руку. Дня 27.II.1948 р. в с. Івання (Товстецький р-н), заскочений большевиками в хаті, разом з дд. Чумаком і Морозенком виходить ціло.

2.IV.1948 р. під час переходу з Поточиського лісу в напрямі с. Городниця натрапив на большевицьку засідку, де зістав на місці забитий разом з дд. Кубою, Явором і Денисом.

Сл.п. д. Відважний – Петрук Роман Василя, урод. 1931 р. в с. Орелець Снятинського р-ну, освіта 7 кл. НСШ, по заняттю рільник. Від 1948 р. легальний член ОУН, в орг. роботі вив'язувався бездоганно. 9.X.1949 р. добровільно сходить у підпілля і зістає приділений до кущевого звена.

11.X.1949 р. в с. Орелець квартируючи в хаті разом з д. Сулимою, заскочений бандою енкаведистів, зістав тяжко ранений в груди та з власного пістоля дострілився.

Так згинув один з кращих друзів, не пробувши в підпіллі 48-ім годин.

Сл.п. под. Ірина – Хома Дарія ж. Василя, урод. 1922 р. в с. Поточиська Чернелицького р-ну, освіта середня, заміжна. Від 1938 р. член Юнацтва ОУН. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає в члени ОУН і проводить орг. роботу в жіночій сітці, пізніше стає повітовою жіночої сітки.

В 1943 р. працює в аптеці у Городенці аж до приходу большевиків 1944 р. В цьому часі сходить у підпілля і по наладнанні роботи стає повітовою УЧХ в Городенщині. В м. грудні 1944 р. відходить до Округу і тут дальше працює в УЧХ. Після знесення цієї референтури виходить заміж і помагає чоловікови в орг. роботі аж до дня своєї смерті.

14.V.1949 р. заскочена у криївці в с. Волчківцях бандою енкаведистів разом із чоловіком д. Марком, де вперше чоловік стріляє її, а пізніше себе.

Сл.п. под. Мірта – Угрин Парася Михайла, урод. 1924 р. в с. Красноставці Снятинського р-ну, освіта 8 кл. НСШ, вільна. Після проголошення УССД 30.VI.1941 р. вступає в члени Юнацтва ОУН та активно проводить освітньо-культурну роботу в рідному селі. В 1944 р. в м. грудні сходить у підпілля і стає приділена кущевою жіночої сітки. По розв'язанню цієї референтури переходить на машиністку до НОП і на цьому становищі працює аж до дня своєї смерті.

1.IX.1949 р. на полі б. с. Волчковець, заскочена бандою енкаведистів, стріляє одного большевика з власного пістоля, а в кінці у безвихідности сама стріляється.

Сл.п. под. Наталка – Лесюк Василина Федора, урод. 1924 р. в с. Слобідка Гвіздецького р-ну, освіта 5 кл. народ. школи, вільна. До 1945 р. працювала при родичах на ріллі та брала активну участь в орг. роботі. В часі масового арештування в м. грудні 1945 р. сходить у підпілля і криється на власну руку до м. вересня 1948 р. Після цього приділена до тех-звена РОП і працює тут до дня своєї смерті.

19.VIII.1949 р. на полі б. с. Слобідка, заскочена більшовиками і забита на місці.

Сл.п. под. Марійка – Бурдега Анна ж. Петра, урод. 1924 р. в с. Чернятин Городенківського р-ну, освіта 4 кл. народ. школи, заміжна, по заняттю рільничка. За Польщі і першої більшовицької окупації не брала активної участі в освітньо-культурних товариствах. За німецької окупації стає симпатиком ОУН. В 1944 р. працює кур'єркою на легальщині. В 1947 р. під час заскочення більшовиками українських повстанців в її хаті, сходить у підпілля і криється на власну руку до весни 1948 р. В цьому часі приділена до тех-звена РОП, як помічниця машиністки і працює на цьому пості до дня своєї смерті.

3.IX.1949 р. в с. Королівка, заскочена більшовиками у криївці, розірвалася гранатою.

Сл.п. под. Чорнява – Романик Евдокія ж. Івана, урод. 1920 р. в с. Попельниках Заболотівського району, освіта 6 кл., по заняттю рільничка.

Від 1944 р. симпатик ОУН, в зв'язку з розконспіруванням стає загрожена перед органами МГБ і сходить в підпілля, де зістає приділена до тех.-звена. По 6 місячному навчанню була приділена на машиністку в РОП Городенківського району. На цьому пості і в цьому терені працювала до дня своєї смерті.

3.IX.1949 р. в с. Королівка, заскочена більшовиками у криївці, розірвалася гранатами.

Постій, 20 лютого 1950 року.

/ - /

Приватний архів Івана Романюка, конверт 1, арк. 1-18.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

Опубл.: Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том 2. – Книга 3 (1947 – 1957). – Івано-Франківськ: КПФ "ЛІК", 2011. – С. 436-456.

№ 23
ЗВІТ ЗА 1949 р., СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ГОРОДЕНЩИНИ
ТАРАСОМ БУДЖАКОМ-“СТАЛЕВИМ”

10 квітня 1950 р.

Городенщина.¹⁹⁶

З В І Т
за 1949 р.

В О Р О Ж Е С Е Р Е Д О В И Щ Е.

II.¹⁹⁷ ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В
ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ.

1. Гірництво і промисловість. В нашому терені знаходяться
слідуючі гірничі і промислові осередки: а) шахта бурого вугілля
№1 в с. Джурів, б) тютюнева фабрика в м. Заболотіві, в) тор-
форозробка в с. Торговиця, торфзавод в сс. Джурків і Борщів,
г) цукрозавод в м. Городенка, д) млини: турбіно-вальцові в м. За-
болотіві, в сс. Джурів, Потічок і електричний в м. Городенка.

Машино-вальцові: в м. Городенка, в сс. Чернятин, Видинів,
Карлів, Дубки і Далешева.

Водні: в мм. Снятин, Городенка, Заболотів; в сс. Джурів, По-
пельники, Новоселиця, Ілинці, Рудники, Тулуків, Волчківці, Люб-
ківці, Зібранівка, Кіліхів, Драгасимів, Княже, Залуче Горішне, За-
валля, Запруття, Кулачин, Усте, Орелець, Белелуя, Красноставці,
Городниця, Стрільче, Серафинці, Топорівці, Торговиця, Олієво-
Королівка, Остапківці, Виноград, Балинці, Трофанівка, Поточиська,
Семаківці, Михальче, Репужинці, Колінки.

е) Ц[е]гольні: в мм. Городенка і Снятин.

є) Маслозаводи: в мм. Городенка, Снятин, Заболотів, Черне-
лиця та в сс. Видинів, Балинці.

ж) Спиртзаводи: в м. Городенка, в сс. Ясенів-Пільний, Джурів,
Залуче Долішне, Княже, Семаківці, Підгайці.

з) Олійні: знаходяться майже в кожному селі, а в деяких се-
лах є по кілька (Серафинці – 4, Волчківці – 2, Усте – 3 і т.д.).

Гірництво і промисловість нашого терену займає незначний
процент в порівнянні з гірництвом і промисловістю всієї Украї-

¹⁹⁶ Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

¹⁹⁷ Так у тексті.

ни. Причиною такого низького проценту розвитку промисловости являється те, що на даному терені зустрічається в незвичайно малій кількості земні багатства (буре вугілля в с. Джурів, Заболотівський р-н, та торфові місцевости б. сс. Торговиця, Топорівці, Джурків та Борщів). Такі промислові центри, як тютюнева фабрика, цукроварний завод і цілий ряд спиртзаводів та млинів, всі вони працюють на сировині даного терену. Робітничі кадри цього терену заповняють селяни (попередньо осібники, а сучасно колгоспники), яких часто пересилають із підприємства в колгосп і назад. Таке ходження, з підприємства в колгосп і з колгоспу на підприємство, не дає змоги робітникові удосконалити і підвищити його кваліфікацію.

Большевицькій правлячій кліці не ходить про підвищення кваліфікації робітників. Праця на підприємствах мало механізована, а то й зовсім по деяких підприємствах базується на простих приладдях, які порушуються при помочі фізичної сили робітника (Джурівська шахта №1). З цього видно, що окупантові ходить не про полегшення і удосконалення праці робітника, не про підвищення його кваліфікації, а про грабіж земних багатств України.

Дуже мала частина робітництва не забезпечена робітничим одягом, однак і цей одяг не є спеціальний відносно праці, а звичайний й то з поганого матеріалу. Робітник добре розуміючи політику окупанта на Україні, не є задоволений роботою, яку він виконує. Він не одержує належної йому плати за свій труд, який укладає в дану працю, що й погіршує його матеріальний рівень, а незадовільне його матеріальне становище ослаблює його фізичну силу, здоров'я і вбиває в нього охоту до життя.

Не досить того, що робітництво не одержує належної йому плати за свій труд, з його мізерної зарплати стягає адміністрація з даного підприємства різні держ. дачки у формі "подоходні" – 10% зарплати, холостяцьке – в залежності від віку та кількості дітей в сім'ї даного робітника, держ. позики, що становить в середньому зарплату робітника за 1 місяць.

З такої мізерної зарплати робітник не має права вижити сам, а не то прохарчувати свою рідню. Коли б не присадибне господарство, яким провадить жінка робітника – сім'я робітника була б приречена на голод.

При цьому робітникові забороняється боротись за підвищення його зарплати, бо цим самим він буде виступати проти цін, встановлених державою, проти самої держави, а виступ проти держави ССРСР – це явний контрреволюційний виступ.

Ясно, що робітник виснажений такою високоякісною рафінованою формою експлуатації, не є в силі виконати зверх надані

йому норми. Одначе є прояви на підприємствах даного терену про перевиконання поодиноких робітничих норм праці – це т.зв. стахановці, які виконують норму праці на 150-200%. Це люди висунуті партією, управою чи комсорганізацією, яким полегшують всякими способами працю. Звичайно стахановцям підвищують зарплату від виконання норм. Стахановщина носить пропагандивний [характер] – це маневр окупанта пущений між робітників, щоб якнайбільше ограбити багатства українських земель і працю українського робітника (доска почота).

Другий маневр, до якого вдається окупант в ограбленню українських земель і праці українського робітника – це широко відоме т.зв. соцзмагання, де запрягають двох робітників чи дві бригади на одному підприємстві, чи два заводи однієї продукції, для якнайскорішого вироблення назначеного їм плану управою даних підприємств. З цією метою на фронтовім місці є поставлені графіки, на яких показано в процентах виробництво продукції на обидвох підприємствах.

Робітникам дозволяється вступати в члени партії, комсомольські організації і обов'язково в профспілки. Робітник добре розуміючи, що собою являє бути членом партії чи членом комсомолу, не вступає добровільно в їх ряди, хоч уповноважені РК КП(б)У і РК комсомолу допускаються найбрутальніших методів.

Партійні і комсомольські організації на підприємствах також мають своєю метою натискати на трудову дисципліну робітників, тобто видвигати своїх членів на передові місця і цим самим заставляти їх до виконання норм понад план, а других робітників заставляють рівнятись із ними, як з передовиками.

Щодо профспілок, то вони, можна сказати, обов'язкові, кожний робітник повинен бути членом цієї організації. Але профспілки в большевицькій дійсности являються не організацією, яка охороняє робітництво, тобто через яку робітники можуть добиватись про підвищення зарплати, зменшення робочого дня та других полегшуючих умов праці та життя робітника, а повністю перейшли на службу партії і виконують її розпорядження.

Профспілки “вишколюють робітників” застрашеннями та погрозами партії та її помічних органів МГБ і МВД на максимальне досягнення продукції.

Крім явних ворогів (партія, комсомол та упривілейовані працівники), робітник є оточений цілим рядом агентів МВД та МГБ, які підслуховують розмови робітників, їх поведження на підприємстві і поза підприємством, зустрічі з незнайомими людьми і т.п. і т.д., про що доносять про все поліційним органам.

Такі і подібні умови життя і праці робітника зустрічаються по всіх підприємствах нашого терену.

Відношення адміністрації є суворе, насичене брутальністю, а часто бувають і випадки, що допускаються до побиття робітника. Тому відношення робітника до управи на підставі таких умов праці є наскрізь вороже і лише через нелюдський терор МВД та МГБ, під яким держать робітника, він не може виявити свій гнів.

Шахта бурого вугілля №1 в с. Джурів:

Шахта zatrudнює 53 робітники з місцевого селянства. Для видобутку вугілля на 1949 р. заплановано 1.100 тонн. З того видобуто за 1949 р. 639 тонн – 58%. Праця ведеться на три зміни по 8 год. Зарплата залежить від виробітку норми за 8 год. та від спеціальности робітника.

На зміну встановлено такі норми виробітку:

1. Забойщик – 8 год. має виробити 0,5 т. вуг., зарплата – 27 крб. 34 коп.

2. Проходчик – 8 год. має вичистити від 2-5 м, зарплата – 24 крб. 34 коп.

3. Кріпильщик – має вложити від 3-5 пари, зарплата – 27 крб. 34 коп.

4. Кріпильщик буд. – 8 год. має вложити від 5-10 пари, зарплата – 27 крб. 34 коп.

5. Вагонщик-возак – 8 год. має вивезти 10 возів, зарплата – 17 крб. 60 коп.

6. Саночник-тачкар – 8 год. має вивезти 1 куб. м вуг., зарпл. 20 крб. 40 коп.

Праця виконується без допомоги машин (льокомобіль – не чинний).

За час звітнього періоду на даному терені було ліквідовано слідуєчі підприємства:

14.I.1949 р. шахта бурого вугілля в с. Тростянець була зліквідована з причини малого покладу вугілля, який доходив нижче 20 см.

Машини були розібрані і перевезені в м. Коломию, а на місці остались повалені будинки.

17.IV.1949 р. шахта бурого вугілля №1 в с. Новоселиця через недогляд управи, завалилась. У шахті зістали присипані землею ручні приладдя (тачки, рискалі, джогани і т.п.) та велика кількість накопаного вугілля, яке не встигли вибрати.

Шахта №1 в с. Джурів підпорядкована спіртзаводові в с. Залуче Долішне. Вона доставляє вугілля спіртзаводам сс. Залуче Долішне, Княже та Джурів.

Торфорозробка в с. Торговиця.

Торфорозробка в с. Торговиця підпорядкована артілі ім. Шевчанка в Городенці. Вона затруднює 80 робітників, які рекрутуються з місцевого населення.

План видобутку торфу за літній сезон, який тривав протягом 5-ох місяців, тобто від м. травня до м. листопада, нараховано 3.200 тонн. Однак не вироблено цього плану і половини. Всього видобуто тільки 1.200 тонн, що становить 37,5% запланованого. Норми видобутку 1 тонни в робочий день оплачується 21 крб.:

Викопання 1 тонни – 5,20 крб.

вивозка 1 -//- – 8,80 -//-

зложення 1 -//- – 4 -//-

розкриття одного квадратного метра – 3 крб.

Разом виносить – 21 крб.

Торф доставляється до шкіл та урядових установ даного району. 1 тонна коштує 50 крб.

Цукрозавод в м. Городенка.

Городенківський цукрокомбінат підпорядкований Львівському цукротрестови. Городенківський цукрозавод має свої плантації по таких районах: Городенка, Обертин, Чернелиця, Снятин, Заболотів, Коломия, Отинія, Лисець, Жовтень, Галич і Коршів.

Цукрозавод в добу може переробити 10 тис. центнерів буряка. 1 цент. буряка в середньому видає від 14-18 кг цукру. Цукрозавод почав переробку буряка 20-го вересня. Праця ведеться на три зміни в добу по 8 год. Сезонних робітників начислюється около 1.500, які рекрутуються з дооколичних сіл району. Зарплата сезонних робітників залежить від виробітку цукру в місяць та від місць праці робітників:

коло газової печі – 400 крб., коло каналів з буряками – 320 крб., коло відбирання цукру – 300 крб., коло пакування цукру – 150-170 крб.

Заробітної плати зовсім не вистачає на прожиття робітника, в результаті чого робітник вимушений йти на крадіжки цукру, за що сильно переслідують робітників.

В м. листопаді зістав засуджений робітник Мороз Юрко Леся, урод. с. Чернятин, на 15 літ тюрми за крадіж 5-ох кг цукру.

Таких і подібних фактів було цілий ряд.

Млини.

Млини, які знаходяться на даному терені, належать до районних харчпромів і до сільських колгоспів. Млини переробляють муку для внутрішнього споживання, за виїмком електричного млина в м. Городенка, який продукує муку для держави.

За перемол збіжжя для населення є встановлений т.зв. мірчук в сумі:

за перемол 1 цент. пшениці на вальцях	– 15,5 кг.
за перемол 1 –//– збіжжя на крупу	– 14 –//–
за перемол 1 –//– кукурудзи на муку	– 12 –//–
за перемол 1 –//– пшениці нараз	– 11 –//–
за перемол 1 –//– жита і ячменю нараз	– 10 –//–

Мірчук одержаний за перемол, здають в заготзерно, де в загальному платять за 1 кг нетто 0,81 крб. Гроші за зданий мірчук побирає фінвідділ, з чого 30% виплачує, як зарплату працівникам млина в місяць.

В середньому зарплата робітника за місяць у водному млині виноситься від 120-250 крб., а в турбіно-водному – від 120-560 крб.

Правління рай. харчпромів не приділяє жодної уваги і не видає жодних фондів для ремонту млинів і в зв'язку з цим майже кожний млин так зужитий, що через деякий час перестане зовсім працювати. Це видно і по тім, що тепер вони більше ремонтуються, як мелять (ремонтуються власними коштами).

Спиртзаводи.

Спиртзаводи нашого терену підпорядковані обласному спиртотресту м. Станиславова.

Сировину для спиртзаводів – картопля, кукурудза, ячмінь, постачає місцеве селянство у формі держ. поставок. Але з призначеної кількості сировини аж ніяк не можна виробити планово назначену кількість спирту, тому управа спиртзаводів часто йде з селянами на обмін спирту на сировину в такій формі:

за 1 цент. бараболі дає	1,5 л спирту
за 1 –//– дров на опал дає	2,5 л –//–
за 1 –//– кукурудзи дає	9,5 л –//–

Заводи працюють на три зміни в добу по 8 год. В середньому за добу спиртзавод виробляє поперх 500 л спирту.

Спиртзавод с. Джурів (Заболотівський р-н) мав заплановано на мм. квітень, травень, червень – 50 тис. літер.

Деякі спиртзаводи в своєму розпорядженню мають по 2 автомашини, якими доставляють сировину до заводу і вивозять готовий продукт на залізно-дорожню станцію, з якої поїздом доставляють до Станиславівського спиртотресту. Ремонт пере-проводжував спиртзавод в с. Джурів в мм. червні і липні (направа котлів, машин і других частин).

Низькою зарплатою від 180-400 крб. на заводі викликане велике невдоволення робітництва, внаслідок чого проявляється сильна крадіж, що є приводом до частих засудів робітників і т.д.

Олійні.

Олійні, як і млини, підпорядковані рай. харчпромкомбінатам та колгоспам.

Мірчук від 1 цент. сировини виносить 17 кг. Мірчук здають олійні в заготзерно, а гроші в фінвідділ. Працівники олієнь, як і працівники млинів, одержують зарплату 30% грошей за мірчук.

Харчпромкомбінат – Снятин.

Директор рай. харчпромкомбінату Іванійчук Микола (кандидат партії). До Снятинського рай. харчпромкомбінату, крім млинів та олієнь, належать: 1) пекарня, яка забезпечує хлібом м. Снятин, 2) цукрокомбінат, який ледве забезпечує м. Снятин цукорками та печивом. Пекарня і цукрокомбінат випускають продукцію в дуже малій кількості і малоякісну. Ціна продуктів, вироблених цукрокомбінатом, виносить 25 крб. за 1 кг. Сирівці для своєї продукції цукрокомбінат одержує з відплатків цукру Городенківського цукрозаводу (меляс і т.п.).

М'ясокомбінат продукує м'ясні вироби. М'ясо одержують з підсобного господарства рай. харчпрому, або купують на базарі по базарній ціні. Також користають з принагідного випадку з твариною, яку в останній час треба дорізати. Таку тварину заготівельщики купують за половину ціни.

Харчпромкомбінат збуває свою продукцію по їдальнях та м'ясних магазинах, які знаходяться в районнім центрі.

Ціна м'ясних продуктів:

1 кг свинячого м'яса	– 12 крб.
1 –//– з рогатої [худоби] м'яса	– 8 –//–
1 –//– ковбаси чи шинки	– 24-30 –//–

2. Хліборобство.

Переважаюча більшість селянства нашого терену займається хліборобством. Тому приступаючи до загальної характеристики хліборобства в нашому терені, належить звернути особливу увагу на перехід приватно-власного господарювання до т.зв. колективного. А що більша частина селян зістала насильно загнана в сталінські колгоспи, то це лише під сильним терором, різними часто звірськими побиттями, тортуруваннями, грабунками, різними підлими обдурюваннями і т.ін. і т.п., що було в большевиків в час колективізації на першому плані, на першому місці, що починалося і чим кінчилося. Тому взагалі не можна подумати, що селяни “добровільно” пішли на шлях сталінських колгоспів, лише під найсильнішим нечуваному в світі терором і вдалося добитись своїх імпералістичних цілей.

а) Одноосібне селянство, яке становить невеликий процент всього населення нашого терену, є зараз експлуатоване правлячою клікою до необмежених форм експлуатації. Вони бачучи, що в кожного одноосібника можна зустріти кусок хліба, стараються до решти відібрати від нього вільний розвиток його індивідуальності.

Селяни, які ще не вступили на шлях колективного життя (де є переважаюча більшість колгоспників), одержали по 1,10 га землі найгіршої і невиробленої та далеко віддаленої від населеного місця. Таким чином позбавляють його всяких можливостей проводити вільне господарство. Одноосібники, бачучи на власні очі, який матеріальний рівень життя в сталінських колгоспах, всіма силами стараються зберегтись при власнім господарстві, щоб на деякий час забезпечити свій рівень життя перед голодом. В зв'язку з тим, що одноосібників є тепер незначне число, більшовицька адміністративна влада має більшу можливість ограбувати до решти одноосібних селян.

б) Колгоспне селянство, яке становить зараз переважаючу більшість нашого терену, перебуває зараз в крайній нужді. Його робочу силу експлуатується на кожному кроці, взаміну чого не дістає належної заробітної плати, щоб міг забезпечити себе і свою рідню харчовими продуктами, взуттям та малоякісною одежею.

Кожний рядовий колгоспник повинен виробити не менше 120 трудоднів на рік, а жінка 80 трудоднів. За свою мозольну працю не одержує належну зарплату, щоб міг як-небудь вижити із своєю ріднею. Правда, що внаслідок цього в кожному колгоспі є поширене злодійство, з яким часто не може собі дати раду колгоспна управа, а мусить вдаватися за поміччю до поліційних органів. Таким чином в часі молочення збіжжя при кожній молотарці, де тільки молотили колгоспне збіжжя, мусів бути відпоручник поліційних органів чи уповноважений партією, який стояв з автоматом на сторожі т.зв. "соціалістичної власности".

Незважаючи на сильний контроль, який мав місце в кожному колгоспі, щоб забезпечити себе на деякий час перед голодом, рядові працівники колгоспів крадькома таки брали по кілька кілограмів збіжжя, хоч були наочними свідками засудів каторжних робіт за подібне поступування.

Одноосібне господарство, яке осталося в тих селах, де є зорганізовані колгоспи, на 75% їм відібрано власну землю і включено в колгоспний масив, а наділено їм 1,10 га землі невиробленої і далеко віддаленої. Такі господарства обложені хлібопоставкою по 182 кг і м'ясопоставкою по 25 кг.

В селах, де немає ще переважаючої більшості колгоспів (хоч таких сіл в нашому терені дуже мало), а більша частина ще живе одноосібно, то тут відділено колгоспний масив від одноосібно-го. Останнім призначено землю, як і попереднім, що найгіршу. Таким чином в селах існують ще приватні господарства в такому порядку, як і попередньо. Такі господарства є поділені на групи і після них здають належну кількість контингенту.

Хлібопоставка: до 2 га землі – здає 182 кг від 1 га
 -//- -//- 5 -//- -//- - -//- 325 -//- -//-
 -//- -//- 7 -//- -//- - -//- 481 -//- -//-
 -//- поверх 7 -//- -//- - -//- 721 -//- -//-

Бараболі 110 кг – овочі 20 кг
 -//- 210 -//- -//- 40 -//-
 -//- 330 -//- -//- 50 -//-
 -//- 455 -//- -//- 75 -//-

В загальному в терені сьогодні немає одноосібних господарств, які начислювали б по 7 га землі. Незважаючи на це, багато громадян попадає в т.зв. 4-ту групу. Цю останню, тобто 4-ту групу, большевики створюють цілком просто, а саме: списують до купи дві господарки, батька з сином чи дочкою і вже є готова 4-та група. Часто приписують 4-ту групу громадянам, які колись мали в своєму розпорядженні сільськогосподарські машини, наймитів, чи мають, або мали олійні. Творення таких і подібних груп большевицька адміністративна влада практикує в час організування колгоспів чи здачі хлібопоставки.

Громадяни, які стали жертвою таких та йому подібних методів розподілу груп, були незвичайно обвантажени різними налогами. За невиконання наложених податків різного роду, притягали до судової відповідальності. Таким чином громадянин хотів чи не хотів, давав заяву до колгоспу, щоб оминати каторжну роботу в короткому майбутньому.

Величина земельних площ одноосібних господарств на 1949 р. в поодиноких селах.

ч/п	Назва сіл	загальна площа в га	орної землі в га	сіно-косів в га	пасов. в га	ліси та луки в га	невжит.
1.	Джурів	2559	1147	125	199	732	356
2.	Попельники	870	500	65	175	175	30
3.	Тучапи	582	445	–	17	17	19
4.	Новоселиця	652	456	–	75	111	111
5.	Тростянець	1141, 75	534,85	31,3	301	301, 20	29

Величина засіву одноосібних господарств в тих же селах озими-ми та ярими культурами на 1949 р. в га.

ч/п	Назва сіл	пшениці	жита	кукурудзи	ячміня	овес	картоплі	тютюну	цукор	конопл.	сіна	Гречки	проса	інші культ.
1.	Джурів	211	205	329	142	61	133	14	16	8	3	2	8	127
2.	Попельники	136	110	120	64	40	81	11	14	1	42	3	2	8
3.	Тучапи	61	93	133	29	17	48	11	13	3	1	1	2	27
4.	Новоселиця	115	78	104	25	19	80	7	9	1	21	2	1,5	5
5.	Тростянець	183	177	240	18	40	57	11	14	9	70	-	-	24

Даних посівних площ одноосібних господарств по других селах немає з причини тої, що одноосібних господарств по других селах є дуже мала кількість і з них немає змоги одержати точних даних.

Одноосібні господарства, які залишилися сьогодні, є під загрозою ліквідації. Окупант старається всякими засобами ліквідувати останки вільного господарства. Тому жодних допомог, як агротехнічних, механічних, не дає. Він, незважаючи на посухи та неврожаї, старається якнайбільше ограбити одноосібні господарства збіжжєвими, фінансовими та іншими налогами, щоб таким способом примусити одноосібняка самому дати заяву в колгосп.

Понижче подано основні плани і виконання поставок на 1948-[19]49 рр. в Городенківському районі.

План і виконання хлібопоставки за 1948 р.

ч/п	Назва сіл	зерно в цент.		сіно в цент.		картоплі в цент.		овочі в цент.	
		план	викон.	план	викон.	план	викон.	план	викон.
1.	Вербівці	1453	1440	137	95	1273	965	259	125
2.	Вікно	1763	1773	150	114	1424	1100	255	136
3.	Глушків	1836	1461	151	82	1505	949	256	82
4.	Городниця	2183	1200	209	76	1893	1002	292	127
5.	Котиківка	5137	4631	467	391	3819	3433	685	463
6.	Родниківка	3141	3011	255	187	2150	1854	415	321
7.	Монкут	1793	1813	180	134	1281	1263	235	201
8.	Городенка	1488	503	39	37	341	344	57	26
9.	Серафінці	3557	3424	309	153	3148	1974	627	183
10.	Стрільче	3309	2037	273	145	2708	1821	557	114

11.	Олієво-Королівка	2024	2019	122	94	1199	1189	215	120
12.	Олієво-Корнів	908	792	112	52	845	613	144	43
13.	Передіваня	652	413	77	26	478	307	89	43
14.	Пробабин	209	183	25	7	208	151	65	6
15.	Рашків	795	800	54	48	563	479	139	33
16.	Тишківці	4768	4487	366	270	3502	2460	600	240
17.	Топорівці	1393	1229	70	69	722	580	144	91
18.	Торговиця	2449	2027	205	81	2122	1405	413	180
19.	Чернятин	4653	4085	272	294	2776	2604	521	353
20.	Ясенів-Пільний	2751	1395	265	144	2660	1470	421	185
	Разом	45272	38726	3744	2501	34547	25968	6388	3092

ч/п	Назва господар.	зерно в цент.		сіно в цент.		картоплі в цент.		овочі в цент.	
		план	викон.	план	викон.	план	викон.	план	викон.
1.	Радгоспи	1998	1971	-	-	-	-	-	-
2.	Допом. господар.	146	90	-	-	-	-	-	-
3.	Колгоспи	1277	1301	304	191	596	600	238	157
4.	Хлібна позика	348	183	-	-	-	-	-	-
5.	Натуроплата МТСам	2080	1169	-	-	-	-	-	-
	Разом	5849	4714	304	191	596	600	238	157
		45272	38726	3744	2501	34547	25968	6388	3092
	Разом по р-ну	51121	43430	4048	2692	35143	26568	6626	3249

План і виконання м'ясо і молокопоставки за 1948 р. та викон. за 21.V.[19]49 р.

ч/п	Назва сіл	м'ясо в цент.		молоко в г/л		м'ясо в цент.		молоко в г/л	
		план	викон.	план	викон.	план	викон.	план	викон.
1.	Вербівці	92	70	516	452	102	38	545	209
2.	Вікно	104	67	490	479	116	42	559	236
3.	Глушків	118	84	370	424	121	26	401	226
4.	Городниця	119	67	315	316	118	37	450	127
5.	Котиківка	202	152	921	808	150	59	954	346
6.	Родниківка	150	98	588	591	126	34	621	225
7.	Монкут	98	77	316	331	75	33	275	124
8.	Городенка	30	16	133	123	34	9	177	58
9.	Серафинці	254	157	960	837	207	51	1021	381
10.	Стрільче	177	102	755	603	169	33	782	200
11.	Олієво-Королівка	104	65	437	482	94	41	442	205

12.	Олієво-Корнів	50	36	200	201	43	16	179	84
13.	Передіваня	20	16	97	85	15	5	96	25
14.	Пробабин	39	8	103	83	36	2	106	28
15.	Рашків	53	36	366	329	69	20	384	106
16.	Тишківці	221	165	1134	1076	190	66	960	520
17.	Топорівці	100	73	476	498	141	64	528	283
18.	Торговиця	190	113	819	744	239	70	1027	441
19.	Чернятин	227	168	984	888	212	58	944	478
20.	Ясенів-Пільний	186	120	621	701	188	32	478	298
	Разом	2537	1695	10601	10062	2493	732	11149	4596
	Радгоспи	–	–	–	–	34	–	–	3
	Допом. господ.	9	4	47	63	14	–	27	2
	Колгоспи	–	–	–	20	–	–	–	22
	Разом по р-ну	2546	1699	10648	10145	2541	732	11176	4623

З вищеподаного бачимо, що селяни не виконали планів поставки. Однак, фактично воно є противно. Большевицькі районні адміністратори наложують вищі плани від поданих їм з області. І так, за 1948 р. виконано в районі поставку в процентах: зерно 85%, сіно 66,5%, картопля 74,6%, овочі 49%, м'ясо 66,7%, молоко 95,2%. По області за 1948 р. виконано в процентах: зерно 102,8%, молоко 117,1%.

Крім поданого плану, на район додавали ще 30% надбавки контингенту одноосібним господарствам.

На с. Хутір-Будилів Снятинського р-ну план хлібопоставки 90 цент. 80 кг, на колгосп і одноосібників.

Одноосібні господарства – 40 цент. 80 кг. Колгосп – 50 цент. Одноосібні господарства поділені на групи: 1-ша група – до 2 га, 2-га група – вище 2 га, 1-ша група від 1 га – 3 цент. збіжжя, 2-га група від 1 га – [...] цент. Від 1-го липня одноосібним господарствам добавлено – 1-ій групі від 1 га – 120 кг, 2-ій групі від 1 га – 180 кг. Строк здачі хлібопоставки був призначений на день 20-го серпня 1949 р.

На с. Видинів Снятинського р-ну призначено 1.499 цент. хлібопоставки. Одноосібні господарства – 1.310 цент., колгоспники – 21 цент., колгосп – 168 цент. Одноосібні господарства поділені на дві групи: 1-ша група – до 2 га, 2-га група – вище 2 га. 1-ша група від 1 га – 216 кг, 2-га група від 1 га – 408 кг.

На с. Залуче Горішне Снятинського р-ну призначено 1.365 цент. хлібопоставки. Одноосібні господарства поділені на

дві групи: 1-ша група – до 2 га, 2-га група – від 2 га. 1-ша група від 1 га – 234 кг, 2-га група від 1 га – 449 кг. Стягуванням хлібопоставки керував уповноважений партією – Казарінов. Йому допомагали: зав. РВНО Плачинда, 5-ть чол. з райвоєнкомун, 7 чол. з ушосдору, учителі місцевої школи, весь сільський актив та місцевий гарнізон.

На с. Карлів Снятинського р-ну призначено 1.990 цент. хлібопоставки. На одноосібні господарства призначено 1.886 цент., на колгосп призначено 104 цент. Одноосібні господарства поділені на три групи: 1-ша група – до 2 га, 2-га група – від 2-5 га, 3-тя група від 5 га. 1-ша група від 1 га повинна здати 233 кг, 2-га група від 1 га – 386 кг, 3-тя – 588 кг. Стяганням хлібопоставки керував уповноважений партією на село Снісар Андрій – зав. споживспілки. Йому допомагали: з рай. уповмінзагу Печьоний, Гарвасюк, кап. воєнкомату Горбенко, з райкомун комсомолу та з артiлі “Вишивальниця” – всього 16 чол. Крім представників з району, до стягування хлібопоставки були зобов’язані весь сільський актив, учителі та місцевий гарнізон.

На с. Драгасимів, Снятинський р-н, призначено 547 цент. хлібопоставки. На одноосібників – 433 цент., на колгоспників – 16 цент., на колгосп – 98 цент. Одноосібні господарства були поділені на 2-і групи: 1-ша група – до 2 га, 2-га група – від 2 га. 1-ша група від 1 га повинна здати 198 кг, 2-га група від 1 га – 374 кг. Стяганням хлібопоставки керував уповноважений партією, директор рай. харчпромкомбінату Іванійчук Микола, йому допомагали представники з райпарткомун, з райкомун комсомолу, сільський актив з головою с/р, учителі та місцевий гарнізон з стрибками.

На с. Княже, Снятинський р-н, на колгосп призначено 300 цент. хлібопоставки, на одноосібників – невідомо. Одноосібні господарства були поділені на 2-і групи: 1-ша група – до 2 га, 2-га група – від 2 га. 1-ша група від 1 га повинна здати 285 кг, 2-га – 442 кг. Стяганням хлібопоставки керував уповноважений партією – Печьоний, йому допомагали цілий ряд партійців з району, працівників районних установ, сільський актив, учителі і місцевий гарнізон.

Заболотівський РВК також, як і в других районах, після викінчення хлібопоставки наложив вдруге у формі “добровільної” продажі збіжжя та картоплі на весняний засів для колгоспів. Цю “добровільну” продажу припоручено сільрадам стягнути з селян у найкоротшому часі. На допомогу сільським управам були післані з району працівники большевицької адміністрації. У збиранню “добровільної” закупки вживали брутальної московської лай-

ки, погроз та терору. Були випадки, що коли господар не здасть до призначеного часу призначеної йому “добровільної” продажі, йому призначали продати ще раз стільки, скільки було попередньо. Опісля приїзджали і забирали від господаря останній кілограм зерна чи картоплі.

“Добровільна” продаж зобов’язувала селян-одноосібників, в користуванні яких було більше 1 га землі. Селяни-одноосібники зобов’язані були продати для колгоспів від 25-200 кг збіжжя. Для продажі призначено було на села: Тучапи – 37 цент. збіжжя, 42 цент. картоплі; Новоселиця – 16 цент. збіжжя і 47 цент. картоплі; Попельники – 48 цент. збіжжя і 52 цент. картоплі; Джурів – 28 цент. збіжжя і 84 цент. картоплі.

Насильно стягнуте збіжжя і картоплю забрав безплатно Рудницький і Заболотівський колгоспи.

В Чернелицькому районі одноосібних господарств майже немає, крім 61 господарства в с. Поточиська, з яких в першій групі 46 родин, а в другій – 15-ть.

Перша група повинна здати хлібопоставки від 1 га: збіжжя – 260 кг, картоплі – 200 кг, огородини – 19 кг, соломи 50 кг. Крім цього, повинна здати 20 кг м’яса та 280 л молока. Друга група повинна здати хлібопоставки від 1 га: збіжжя – 7 цент., картоплі – 5 цент., огородини – 68 кг, соломи 120 кг. Крім цього, повинна здати 30 кг м’яса та 250 л молока. Вищезгадані одноосібники здали за 1949 р. хлібопоставки 211,6 цент., картоплі – 167 цент., м’яса – 13,7 цент., соломи – 41 цент., огородини – 18,94 цент., молока – 9.250 л, с/г податку – 32 тис. крб., холостой податку – 26 тис. крб.

Подані статистичні дані характеризують дачки держави без процентів.

Дачки одноосібних господарств з процентами: хлібопоставки – 268 цент., картоплі – 200 цент., м’яса – 20,7 цент., огородини – 25,98 цент., соломи – 55 цент., молока – 12 тис. л.

Колективні господарства.

За звітний період в нашому терені начислюється 115-ть організованих колгоспів. Дальше подається відомости з деяких колгоспів про їхню загальну площу (орну і засіяну), інвентар (мертвий і живий).

Колгосп ім. 1-го травня (Городенківський р-н) всієї землі 708 га. Засіяно озимими культурами 179 га, ярими – 297,83 га, під городами колгоспників – 62,31 га, незаробленої землі (чорний пар) – 168,86 га.

Засіяно по культурах.

ч/п	Назва культур	ярих зернових в га		Назва культур	Посів ярих, бобових і олійних в га	
		план	засіяно		план	засіяно
1.	яра пшениця	11	–	горох	2	–
2.	ячмінь	35	111,11	фасоля	2	1,30
3.	овес	33	15,79	лен	1	–
4.	гречка	3	11	коноплі	2	2,00
5.	кукурудза	53	28,00	вика	3	6,00
6.	просо	10	27,00	тютюн	2	2,00
7.	соняшник	6	–	овочеві	11	5,43

Озимих культур:

жито – 117 га, за зиму згнуло (вимерзло) – 59 га,
пшениці – 60 га, за зиму вимерзло – 30 га.

Осталось озимих культур:

жита – 59 га, пшениці – 30 га.

Разом – 89 га.

Картоплі заплановано – 59 га, посаджено – 6,1 га,
цукровий буряк –//– – 45 га, посіяно – 45 га,
кормовий буряк –//– – 3 га, –//– – 2,5 га,
однорічні трави –//– – 14 га, –//– – 17,8 га,
багаторічні трави –//– – 17 га, –//– – 5,0 га,
силосні культури –//– – 3 га, –//– – –
інші –//– – – –//– – 11,8 га.

Колгосп ім. Молотова в с. Чернятин (Городенківський р-н).

Загальна площа землі – 930 га. Посівна площа під одиноки-ми культурами в га:

пшениці – 45 га, ярої пшениці – 8 га, ячменю – 162 га, овес – 42 га, жита – 15 га, вика – 4 га, вика мішана – 62 га, кукурудзи – 65 га, проса – 24 га, гречки – 13 га, картоплі – 25 га, цукровий буряк – 80 га, кормовий буряк – 1 га, фасолі – 2 га, соняшнику – 20 га, тютюну – 2 га, огородини – 8 га, сінокоси – 50 га.

Засіяно – 602 га, сінокоси – 50 га, невжитку – 94 га, необробленого – 208 га. Крім попередньо вичислених площ, колгосп володіє 1 га саду.

Живий інвентар: рогатої худоби – 17 шт., коней – 177 шт.

Мертвий інвентар: возів – 32 шт., віялок – 10 шт., трієр – 1 шт., борін – 93 шт., сівалок – 7 шт., молотарок – 5 шт., плугів – 90 шт., валків – 10 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови	вік	місце поход.	нац.	парт.	кількість труд. в м.
1.	голова	Полотяненко Осип	1915	Тернопіль	укр.	б/п	52 труд.
2.	заступник	Косминка Іван Юрка	1907	Чернятин	-//-	-//-	32 -//-
3.	рахівник	Неміш Микола Івана	1909	-//-	-//-	-//-	33,35 -//-
4.	бригадир	Гунька Андрій Дмитра	1913	-//-	-//-	-//-	33 -//-
5.	-//-	Калинюк Василь Дм.	1920	-//-	-//-	-//-	33 -//-
6.	-//-	Боднарчук Іван Петра	1900	-//-	-//-	-//-	33 -//-
7.	-//-	Данай Юрко Леся	1912	-//-	-//-	-//-	33 -//-
8.	-//-	Неміш Гаврило Василя	1908	-//-	-//-	-//-	33 -//-
9.	гол. рев. ком.	Неміш Микола Дмитра	1912	-//-	-//-	-//-	33 -//-
10.	чл. -//-	Юзьків Іван Леся	1920	-//-	-//-	-//-	23 -//-
11.	агроном	Човганюк Василь Вас.	1911	-//-	-//-	-//-	-
12.	вет. лік.	Глушак Василь	1909	-//-	-//-	-//-	25 -//-
13.	коморник	Косминка Микола	1914	-//-	-//-	-//-	30 -//-

Організація і режим праці в колгоспі.

а) В колгоспі є 5-ть бригад, ланок немає. Бригади очолюють бригадири.

б) Для бригадирів працю розприділює голова колгоспу.

в) Колгосп охоплює 305 родин. Працездатних – 541 чол., з того: жінок – 356, а чоловіків – 185. Стариків і дітей – 439. До праці виходить від 70-140 осіб в день. Кожний колгоспник зобов'язаний виробити: чоловік – 120 трудоднів, жінка – 80.

г) Норми трудодня: оранка 30-40 арів на один трудодень, кошення 50 арів на 2,25 трудодня, молотити ціпом – 1,5 копи на 1 трудодень, коло моторової молотарки від 50 цент. намолоченого зерна нараховується 2,5 трудодня.

д) В загальному рядовий колгоспник на місяць може виробити від 15-20 трудоднів. Найбільше число трудоднів на польових роботах за 5-ть місяців виносить 110 трудоднів. Коло других ро-

біт колгоспник, який працює кожний день протягом 5-ох місяців, може заробити найбільше 70 трудоднів.

е) Робочий день у колгоспі до сьогодні ще не встановлений. На роботу до колгоспу кличуть робітників бригадири, а якщо є якийсь спротив колгоспників, то вживають помічної сили озброєних істребітелів, які знаходяться при кожнім колгоспі. Обідовий перерив триває до 2-ох годин. У вихідні дні ще не працювали до цього часу.

е) Соцзмагань поки що немає в ширшому масштабі.

Розподіл збору.

а) Зібрано збіжжя з 262 га, намолочено всього до 10.IX.1949 р. – 870 цент.

б) Норми здавки державі від 1 га в цьому колгоспі:

хлібопоставки – 117 кг, картоплі – 56 кг, огородини – 20 кг, сіна – [...] кг, насіння по 2,60 кг від 1 га – це вже зумів здати колгосп до 10.IX.1949 р.

Колгосп повинен здати: хлібопоставки – 938,65 цент., картоплі – [...]55,9 цент., овочів – 142,22 цент., сіна – 152,22 цент.

в) Норма сплати МТС-ві за оранку і сіяння від 1 га – 110 кг. Всього має заплатити МТС-ві – 92 цент.

г) Збіжжя на посів ще не призначено.

д) Колгоспникам призначено за працю 15% в порівнянні до хлібопоставки. З попередньо згаданого видно, що колгоспники не одержують більше, як по 1 кг на трудодень.

Податки.

а) Поставки м'яса і молока на 1949 р. колгосп не мав.

б) Податків господарських на 1949 р. колгосп не мав.

в) Страхового податку на 1949 р. колгосп мав заплатити від коней, худоби та нерухомого інвентаря – 8.700 крб.

Життя колгоспника.

а) По сільсько-господарському колгоспному статуті на кожну сім'ю призначено від 25-40 арів присадибної ділянки.

б) Від 25 арів присадибної ділянки колгоспник зобов'язаний дати державі 20 кг хлібопоставки, 40 кг картопель і 15 кг м'яса. Якщо є корова, то має здати 200 л молока. Асикурації платить від 20-40 крб., податку від 30-50 крб. Якщо має в користуванні вівці, то повинен дати 500 грамів вовни.

в) Грошей колгоспник не одержав з колгоспу ні одної копійки тому, що колгоспові не вистачає грошей заплатити державі страховку.

г) Порівнюючи матеріальний рівень життя колгоспників з попереднім, тобто до вступу в колгосп, видно велику різницю. Селянство осталося без забезпечення матеріального добробуту.

Воно свою фізичну працю віддає колгоспові, за що одержує десятий, а то й сотий процент своєї зарплати. І коли б не його кусник присадибної ділянки, він був би приречений на голод.

Колгосп ім. Молотова в с. Чернятин зорганізований 28.I.1949 р. В цьому часі приїхала організуюча група на чолі з I-им секретарем РК КП(б)У Брезицьким Віктором в числі около 25 чол. (Про події, які відбувались в час організації колгоспу, є подано в підрозділі “Методи і успіхи колективізації”).

Колгосп ім. Кірова в с. Чернятин.

Загальна площа, яку посідає колгосп, виносить 900 га землі.
Засіяно по культурах.

Назва культур	Засіяно		Назва культур	Засіяно	
	план	засіяно		план	засіяно
жито	75 га	20 га	соняшник	10 га	10 га
пшениця	125 -//-	35 -//-	вика	5 -//-	20 -//-
ячмінь	80 -//-	163 -//-	горох	3 -//-	0,88 -//-
овес	79 -//-	38 -//-	лен	2 -//-	7 -//-
яра пшениця	18 -//-	10 -//-	коноплі	3 -//-	3 -//-
кукурудза	95 -//-	95 -//-	тютюн	2 -//-	2 -//-
картопля	111 -//-	10 -//-	огородин	18 -//-	8 -//-
просо	16 -//-	54 -//-	цукровий буряк	87 -//-	87 -//-
гречка	3 -//-	9 -//-	кормовий буряк	6 -//-	2 -//-
мішанка	26 -//-	26 -//-	колгоспні городи	120 -//-	120 -//-
Разом	628 -//-	460 -//-		256 -//-	249,88 -//-

Разом засіяно колгоспної площі 709,88 га, решта 190,12 га стоїть облогом.

Колгосп ім. Чапаєва в с. Тишківці.

Загальної площі колгосп посідає 896 га. На поставку підпало 798 га.

Засіяно в га: яра пшениця – 10 га, ячмінь – 232 га, овес – 78,42 га, кукурудза – 40 га, просо – 2 га, гречка – 7,50 га, картопля – 7,3 га, вика – 20 га, мішанка – 40 га, соняшник – 24,68 га, коноплі – 5 га, огородини – 21 га, цукровий буряк – 100 га, кормовий буряк – 3,5 га, горох – 3 га.

Колгосп був зобов'язаний здати для держави 921,96 цент. зерна, картоплі – 394 цент., огородини – 157 цент., насіння багаторічних трав – 205 кг.

Колгосп ім. Шевченка в с. Тишківці.

Загальна площа колгоспної землі виносить 1.450 га.

- а) орної землі – 1.281 га,
- б) сіножаті – 9 -//-
- в) пасовиськ – 39 -//-

г) невжитку – 5 –//–

Під озимими культурами 450 га:

а) пшениці – 220 га,

б) жита – 230 –//–

Під ярими культурами 852,14 га, з того:

а) яра пшениця – 17 га, ж) цукровий буряк – 122 га,

б) ячмінь – 322 –//– з) кормовий буряк – 0,30 –//–

в) овес – 103,74 –//– і) соняшник – 28,14 –//–

г) кукурудза – 112,99 –//– і) вика – 34,36 –//–

д) вика мішана – 58,5 –//– и) просо – 3,7 –//–

е) картопля – 6,3 –//– й) горох – 2,5 –//–

є) огородина – 18,6 –//– к) коноплі – 23 –//–

Незаробленої землі залишилося 34,9 га.

Живий інвентар: рогатої худоби – 34 шт., коней – 256 шт., сви-
ней – 54 шт., овець – 12 шт., птиць – 16 шт., [в]уликів бджіл – 24 шт.

Нерухомий інвентар: віялок – 60 шт., сівалок – 15 шт., коса-
рок – 1 шт., трієрів – 2 шт., молотарок – 14 шт., возів – 82 шт., плу-
гів – 91 шт., валків – 60 шт., борін – 260 шт., з них у доброму стані
тільки 140 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови	вік	місце поход.	нац.	парт.	освіта	труд. в м.
1.	голова	Капшій Василь Івана	1910	Тернопіль	укр.	б/п	СШ	52
2.	заступник	Григорчук Іван Фед.	1901	Тишківці	–//–	–//–	5	32
3.	рахівник	Скіцко Василь Фед.	1922	–//–	–//–	–//–	7	35
4.	чл. правління	Романиця Іван Вас.	1914	–//–	–//–	–//–	5	від роб.
5.	–//–	Романиця Іван Дм.	1908	–//–	–//–	–//–	2	–//–
6.	–//–	Купчинський Василь	1902	–//–	–//–	–//–	2	–//–
7.	–//–	Паращук Михайло Дм.	1901	–//–	–//–	–//–	негр	–//–
8.	–//–	Грималюк Олекса	1895	–//–	–//–	–//–	6	–//–
9.	–//–	Вівчарук Олекса	1919	–//–	–//–		6	–//–
10.	гол. рев. ком.	Заячківський Григор	–	–//–	–//–	–//–	–	–//–

11.	чл. -//-	Нипотюк Михайло	-	-//-	-//-	-//-	-	-//-
12.	-//- -//-	Пендус Іван Андрія	-	-//-	-//-	-//-	-	-//-
13.	агроном	Журбенко Григор	-	схід.	рус.	ч/п	СШ	23
14.	вет. лікар	Дмитерко Іван Мих.	-	Тишківці	укр.	б/п	2	25
15.	магазинер	Мисик Андрій Дм.	1915	-//-	-//-	-//-	5	30
16.	бригадир	Заячківський Микола	1910	-//-	-//-	-//-	5	33
17.	-//-	Скіцко Василь	1912	-//-	-//-	-//-	6	33
18.	-//-	Бабинський Федор І.	1903	-//-	-//-	-//-	4	33
19.	-//-	Скіцко Федір Григ.	1919	-//-	-//-	-//-	7	33

Організація і режим праці в колгоспі.

а) У колгоспі є 5-ть бригад: 4-ри польових і 1-а городна. Ланок – 27-ім, роботу по бригадах очолюють бригадири, а ланки очолюють ланкові.

б) Для бригадирів розприділює роботу голова колгоспу. Останній визначає норму роботи на цілий день.

в) Колгосп охоплює 481 родину. Працевдатних – 626 чол., з того 438 жінок і 188 мужчин. В загальному на роботу виходить около 400 чол. Кожний колгоспник зобов'язаний виробити не менше 120 трудоднів, а жінки 80 трудоднів.

г) Норма трудодня: оранка від 35-40 арів на 1 трудодень, викосити руками 0,50 ар на 2,25 трудодня, коло молочення молотарки від 50 цент. намолоченого зерна барабанщикови нараховується 2,5 труд., при подачі снопів – 2 трудодні, коло соломи і іншої роботи від 1,5-1,7 труд.

д) Колгоспник в загальному за місяць може заробити від 15-18 труд.

В час сезону польових робіт, коли колгоспник ходить в поле кожний день, він може за 5-ть місяців заробити найбільше 80 трудоднів.

е) Робочий день не визначений, але переважно триває від зорі до зорі. Обідова перерва триває від 1-2 год. На роботу гонять бригадири та ланкові, а часто й істребітелі. У вихідні дні до цього часу в поле не виходили.

е) Колгосп ім. Шевченка заключив соцзмагання із колгоспом ім. Івана Франка на Котиківці.

Соцзмагання організував РВК, але на практиці нічого не проводилось по сьогоднішній день.

Розподіл збору.

а) Намолочено 4.400 цент. збіжжя.

б) Колгосп по зобов'язанню повинен здати хлібопоставки державі 1.690,5 цент. збіжжя. Огородини 200 цент., сіна 240 цент., насіння багаторічних трав 377 кг.

в) Норма сплати МТС, якщо МТС постачає трактор в колгосп, то від кожного намолоченого цент., з того поля, що орав трактор, колгосп платить 25%, а якщо не помагає в оранці колгоспові, то колгосп всеодно платить 15%. За час 1949 р. колгосп здав в МТС 413 цент. збіжжя.

Посів і запасний фонд до часу звітнього періоду не був ще визначений. Колгоспникам виплачено по 3 кг збіжжя на 1 трудовий день.

Податки.

а) Поставки м'яса і молока колгосп до цього часу ще не мав. Молоко продає на держ. закупку. Продано около 4.000 л.

б) Цього року колгосп заплатив за 1948 р. с/г податку 5.000 крб. страхівки за коні, худобу і інвентар. За 1949 р. буде платити в 1950 р. 7.000 крб.

Життя колгоспника.

а) Кожна колгоспна сім'я має в своєму користуванні не більше як 25-40 арів присадибної ділянки.

б) Від 25 арів колгоспник зобов'язаний здати для держави 20 кг зерна, 40 кг картоплі, якщо має корову, то 200 л молока та 15 кг м'яса.

Податку доходного платять від 30-50 крб., асикурації від 20-40 крб., а якщо має вівці, то від 1 вівці 300 грамів вовни.

в) Грошей лише одержує по 1 крб. за той трудовий день, який відробив коло буряків.

г) Загальний рівень матеріального життя рядового колгоспника, знаходиться на дуже низькому рівні. Він живе майже на картоплі, яку одержує з свого кусника присадибної ділянки. Одяг дехто має ще з попередніх років. Найгірше справа представляється із взуттям, коли колгоспникові пірветься ремінне взуття, яке він задержав з попередніх років, то він не є спроможний для себе купити нове. Такі колгоспники з краденої на колгоспному полі соломи виплітають для себе т.зв. "солом'янки", які цілу зиму не скидає з ніг. Літом ходить босий і старається знова вкрасти соломи з кол-

госпної скирти, щоб таким чином забезпечитись обув'ям на зиму. Дітей в школу поки що пускають, але не всі.

Організація колгоспу.

22.III.1947 р. прибула до с. Тишківці група по організації колгоспу около 35 чол. на чолі з I-им секретарем [РК КП(б)У] Рябченком, Рідченком і нач. [РО] МВД Тараном та ряд других. Активну участь в допомозі організації колгоспу брали також місцеві істребітелі та ряд других вислужників большевицької адміністративної влади, яких начислювалося около 35 чол. на чолі з місцевим вислужником Вівчаруком Іваном Дмитра.

Незважаючи на сильний терор, який мав місце в час організації колгоспу, крім цих 35 вислужників, до колгоспу ніхто не записався.

29 серпня 1948 р. до цього села приїхала вдруге організуюча група колгоспу з попередньо поданими ініціаторами, яка пробула в селі від 29.VIII.-5.IX.1948 р. Протягом цього часу їм вдалось під тиском варварських методів досягнути незначну кількість заяв. Таким чином від цього часу колгосп почав набирати ширшого розмаху.

Колгосп ім. Шевченка міститься в господарстві гром. (прізвище невідоме), якого вигнали з хати, де завели там колгоспну "контору", розміром 8x12 м, крита бляхою, стайня розміром 6x10 м, крита бляхою, стодола 8x15 м, крита соломкою, магазин 6x8 м, критий бляхою, свинарник 4x10 м, критий черепом.

Колгосп ім. Хрущова в с. Рашків.

План засіву на 1949 р. 210 га. Під озимими культурами 135 га: а) жита 100 га, б) пшениці 35 га.

Під ярими культурами: яра пшениця 20 га, ячмінь 135 га, овес 120 га, вика 15 га, цукровий буряк 80 га, кормовий буряк 2 га, кукурудза 40 га, соняшник 15 га, горох 2 га, просо 2 га, гречка 5 га, картоплі 8 га, тютюну 2 га, цибуля 1 га, капуста 5 га, коноплі 2 га, буряк столовий 3 га, помідорів 1 га, огірків 1 га, інших 1 га, під городами колгоспників 80 га, чорний пар 45 га, сіножати і стави 70 га.

Колгосп зобов'язаний здати державі 700 цент. хлібопоставки, МТС-ві 600 цент. за весняну оранку. Весняна оранка провела майже в 59% тракторами тому, що коні були сильно виголоджені за час зими.

Голову колгоспу Брус Михайла Василя перенесено на голову колгоспу в с. Тишківці, а на його місце поставлено головою колгоспу Мадрига Івана Петра, який попередньо виконував функцію голови с/р в цьому селі.

Колгосп ім. 17-го вересня в с. Серафінці.

Колгосп ім. 17-го вересня в с. Серафінці об'єднує 480 родин. В тому числі працездатних 836 чол. Загальна площа землі 1.166 га.

Число трудовнів адміністративному персоналові в цьому колгоспі начислюється в місяць: голові – 51 трудовдень, завгоспові – 35-ть, бригадирам по 40, бухгалтерові – 48, помічникові бухгалтера – 30-ть, учотчикам від 27-37, магазинерові – 30-ть, вет. лікарєві – 30-ть, агрономові – 30-ть, зав. фермою – 35-ть, голові ревізійної комісії – 15-ть, нач. охорони – 30-ть, істребітелям по 22,50 трудовдня.

На підставі циферних даних бачимо, що в цьому колгоспі є деяка різниця у висоті нарахування трудовнів поодиноким працівникам. Ця різниця випливає з того, що цей колгосп зорганізований пізніше, як інші колгоспи. Можна сподіватись, що в майбутньому знайде певна зміна, як це мало місце в Ясенівському колгоспі.

Мертвий інвентар в цьому колгоспі: 180-ть возів, 120-ть плугів, 230-ть борін, 12-ть плужків, 20-ть віялок, 18-ть кіратів, 6-ть молотарок, 2-ох трієрів, 4-ри валки, 2-а культиватори, 8-ім сівалок.

Колгосп ім. 16-го партз'їзду в с. Серафінці.

Колгосп об'єднує 374 родини, з того працездатних 617 чол. Загальна площа землі 978 га. Під озимими культурами 253 га, мертвий інвентар колгоспу: 107 возів, 190 борін, 102 плуги, 3-ри плужки, 22 віялки, 15-ть кіратів, 6 молотілок, 9-ть валків, 2 культиватори, 3-ри трієри, 7 молотарок. На 1949 р. вироблено всього 50 тис. трудовнів. Прибуток колгоспу за 1949 р. обчислюється 200 тис. крб., з того на трудовні видано 68 тис. крб., на неподільний фонд 56 тис. крб., на потреби колгоспу 76 тис. крб. В цьому колгоспі начисляється адміністрації та управі колгоспу трудовнів в місяць: голові – 48, завгоспові – 40, рахівникові – 36, пом. рахів. – 30, учотчикам по 25, магазинерові – 30, бригадирам по 40, вет. лікарєви – 25, агрономові – 30, зав. фермою – 40, нач. охорони по 30, істребітелям по 22,5 трудовдня.

Колгосп ім. Ворошилова в с. Стрільче.

Колгосп посідає всієї землі 1.800 га, з того: орної – 1.300 га, лугів і лісів – 500 га. Колгосп охоплює 613 господарств, з того працездатних 752 осіб.

Під озимими культурами засіяно 300 га, ярими – 684 га, з чого: ячменю – 82 га, вівса – 81 га, кокса-гизу – 21 га, ярої пшениці – 24 га, картоплі – 44 га і інших – 345 га.

Рухомий інвентар: 148 коней, з того 15 шт. молодняку, 7 корів, 9-ть телят, 2 робочі воли, 1 плідник, 5 свиноматок, 21 молодих свиней, 1 кнур, 21 вівця, 37 курей.

Мертвий інвентар: 80 возів, 65 плугів, 150 борін, 4 сівалки, 5 рал, 11 валків, 8 молотілок, 6 плужків, 5 грасків, 5 марків, 11 кіратів, 5-ть саней.

Колгосп “Нове життя” в с. Городниця.

Загальна площа орної землі в користуванні колгоспу 636 га, лук і невжитку – 259 га. Норми контингентів для даного колгоспу: хлібопоставки 855,74 цент. В тому числі: 256,72 цент. пшениці, 256,72 цент. жита і інших збіжжєвих культур 342,3 цент.; 365,7 цент. картоплі, 146,28 цент. овочів, з того: 58,51 цент. капусти, 14,63 цент. цибулі, 73,11 цент. моркви, 165 кг огородного насіння; 179 цент. сіна.

Норми здачі від 1 га: хлібопоставки – 134,55 кг, 57,5 кг картоплі, 23 кг овочів, 260 грамів насіння трав і 20 кг сіна.

10.VII.1949 р. I-ий секретар РК КП(б)У Брезицький змінив голову даного колгоспу: на місце Марінчука призначив Осадчука Івана, якого змушено стати головою.

Колгосп “Перемога” в с. Олієво-Королівка.

Даний колгосп в своєму користуванні має 678 га землі, з чого: 560 га орної, 118 га невжитку. Посівна площа виносить 325 га, з того: під озимими культурами 120 га, під ярими культурами 205 га. Не засіяно 235 га.

Живий інвентар: 12 шт. рогатої худоби, 152 коні, 1 свиня, 5 птиць, 1 [в]улик бджіл.

Мертвий інвентар: 22 віялки, 1 сівалка, 3 молотілки, 87 возів, 81 плугів, 122 борін.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови	вік	місце поход.	нац.	парт.	освіта	труд. в м.
1.	голова	Харук Юрій Дмитра	1903	Ол.-Королівка	укр.	б/п	4	46
2.	заступник	Пундик Степан Дм.	1905	-//-	-//-	-//-	6	36
3.	бухгалтер	Баран Микола	1896	-//-	-//-	-//-	7	36
4.	секретар	Баран Ілько Вас.	1923	-//-	-//-	-//-	4	30
5.	бригадир	Маріяш Ілько	1914	-//-	-//-	-//-	4	40
6.	-//-	Макогін Іван В.	1910	-//-	-//-	-//-	6	40
7.	-//-	Баран Степан Ф.	1918	-//-	-//-	-//-	4	40

8.	-//-	Приймак М. В.	1905	-//-	-//-	-//-	4	30
9.	гол. рев. ком.	Пиріг Петро В.	1899	-//-	-//-		5	від роб.
10.	чл. -//-	Баран Іван Петра	1891	-//-	-//-	-//-	4	-//-
11.	-//- -//-	Харук Михайло Г.	1892	-//-	-//-	-//-	4	-//-
12.	магазинер	Чорнописький П.	1903	-//-	-//-	-//-	4	-//-
13.	вет. лікар	Мордичок Ол.	1899	Рашків	-//-	-//-	7	-//-
14.	агроном	Морунчок	-	Далешів	-//-	-//-	-	-//-

Організація праці в колгоспі.

В колгоспі є чотири бригади: три польових і одна огородна. Роботу на цілий день розприділяє голова колгоспу бригадирам, а бригадири ланковим. Ланок упорядкованих по однаковому числі в кожній немає, рівно ж немає назначених постійних ланкових. В колгосп включено 232 родини, з яких працездатних є 350 чол. На роботу виходить від 20-150 чол. і то при допомозі управи колгоспу і місцевого гарнізону. Лише силою змушують людей працювати на колгоспному полі.

Норми трудодня: оранка – 0,40 га, боронування – 1 га, кошення вики – 0,10 га, в'язання – 150 снопів, копання буряків – 4 цент., копання картоплі – 3 цент.

Пересічно колгоспник виробляє на місяць 12-16 трудоднів, а найбільше 22 трудодні.

Робочий день не визначений. Переважно працюють від сходу до заходу сонця, а в час молочення, то й по ночах гонили людей до роботи.

Соцзмагання до цього часу в колгоспі ім. Перемоги ще не практикувалося.

Розподіл збору.

а) Збіжжя намолочено 972 цент.

б) Норми здачі поставки з 1 га: 117 кг зерна, 55 кг картоплі, 22 кг огородини, 20 кг сіна, 260 грамів насіння трав. Всього колгосп зобов'язаний здати державі: хлібопоставки – 661 цент., а здав 550 цент., картоплі – 282 цент., а здав 282 цент.; огородини – 113 цент., а здав 96 цент; насіння трав – 141 кг (не здав).

в) МТС-ові колгосп платить натурою за оранку і сіяння від 1 га – 110 кг, за молочення від 1 цент. намолоченого збіжжя – 5 кг. Всього має заплатити МТС-ові 40 цент., заплатив 39 цент.

г) Запасний фонд – 40 цент., на кормовий фонд оставляти немає що.

д) Для колгоспників виділено 250 цент. на трудовні, зароблені до м. липня цього року. На 1 трудовдень припадає по 0,5 кг.

Податки.

а) Господарського податку колгосп до цього часу ще не мав.

б) Колгосп сплатив лише страхівки 1.064 крб.

Життя колгоспників.

а) Кожна колгоспна сім'я одержала не більше 25-40 арів присадибної землі.

б) Від наділеної землі колгоспник зобов'язаний здати державі: 30 кг хлібопоставки, 40 кг картоплі, 15 кг м'яса, 200 л молока (якщо має корову), 20-40 крб. асикурації, 30-50 крб. податку, 300 грамів вовни від 1 вівці (якщо є вівці).

в) Грошей одержує по одному карбованцеві за трудовдень, але тільки вироблений на плантації цукрових буряків.

г) Матеріально колгоспники не забезпечені під кожним оглядом. Харчевих продуктів, які заробляє в колгоспі, стає йому до зими, а то й скоріше прощається колгоспник з хлібом. Зиму та весну проводить при картоплі та кукурудзах із свого присадибного кусника. Діти хоч відвідують зрідка сільську школу та закінчивши її, змушені всунути шию туди, куди й батьки, бо в протилежному разі заберуть їх в Донбас чи на інші тяжкі фізичні роботи в східні області СРСР.

Колгосп "Перемога" в с. Олієво-Королівка було зорганізовано 6 листопада 1948 р. 1 листопада 1948 р. прибула група партійців з району по організації колгоспу: III-ий секретар РК КП(б)У Шовша, заступник голови РВК Кондрат Петро, з маслозаводу Гришак Михайло, уповноважений з [РО] МВД м[ол]. лейт. Грицюк, голова Тишківської с/р з 5-ма істребітелями та голова с/р с. Рашків – Брус Михайло із 5-ма істребітелями. Вони силою притягли в с/р Пундика Миколу Дмитра, Харук Михайла, Харук Дмитра Івана, Паньків Юрка Дмитра. Їм припоручили підписати заяви в колгосп, коли вони відмовились – їх замкнуто і держано без доступу родини, без харчів кілька днів. Час від часу їх відвідували і всякими способами, як: фізичним, обманчивим та моральним, змушували вступити в колгосп. Вищезгаданих селян катовано до крові. По кількох днях такої "агітації" селяни були змушені вступити в колгосп.

Тероризуючими методами групі по колективізації вдалось здобути 40 заяв і на кінець 1948 р. був зорганізований колгосп. За другим разом 9 лютого 1949 р., знову приїхала в село група по колективізації і цього разу група вживала варварських методів: конфіскували майно, перевертали все коло хат, вибивали

вікна, били все, що було в хаті та справді по-дикунськи знущалися над господарями.

Методи, яких застосовувала згадана група по організації колгоспу, краще подані в розділі “Методи та успіхи колективізації”.

Цього разу большевикам вдалось втягнути в колгосп за допомогою терору до 75% населення села.

Управа колгоспу – це місцеві селяни, які також, як і другі рядові колгоспники, вступили в колгосп лише під натиском районної адміністрації. Всі вони не активні і мало приділяють уваги організації праці в колгоспі.

Колгосп ім. Калініна в с. Олієво-Королівка
(на хуторі Корнівка).

Даний колгосп має в своєму користуванні 119 га землі, з чого: 70 га орної, 4 га пасовиськ, 5 га саду і 40 га невжитків. Посівна площа виносить – 70 га, з того засіяно під озимими культурами – 22 га та ярими культурами – 48 га.

Живий інвентар: 9 шт. рогатої худоби, 20 шт. коней (з того 8 шт. молодняку).

Мертвий інвентар: 1 сівалка, 1 віялка, 1 грабарка, 1 молотарка, 4 вози, 5 плугів і 14 борін.

Колгосп не має жодних особистих забудовань, худоба і інвентар розміщені по бригадах в будинках колгоспників.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови	вік	освіта	нац.	парт.	труд. за м.	місце поход.
1.	голова	Кучірка Павло П.	1919	4	укр.	б/п	35	Березів Ябл. р-н
2.	заступник	Піщак Іван М.	1919	4	---	---	30	Тишківці
3.	рахівник	Фіцич Антон Івана	1924	5	---	---	30	Корнівка
4.	бригадир	Геник Михайло	1906	2	---	---	30	Бер. Нижній
5.	магазинер	Лемко Василь	1919	3	---	---	30	Чортовець
6.	гол. рев. ком.	Дудчак Антін	1907	3	---	---	від роб.	Березів
7.	чл. ---	Дудчак Іван	1884	4	---	---	---	---

Організація праці в колгоспі.

а) Колгосп має 1 бригаду, яка поділена на 2 ланки, ланки очолювані ланковими.

б) Роботу розподіляє голова колгоспу на цілий день бригадирів, а бригадир ланковим.

в) Колгосп охоплює 33 родини, з того працездатних 33 чол., виходить на роботу переважно від 10-20 чол.

г) Норми трудоднів: в'язання – 150 снопів, кошення – 25 арів ячменю або 20 арів жита, чи 15 арів вики; копання буряків – 4 цент.

д) Колгоспник переважно може виробити в місяць від 5-10 трудоднів.

е) Робочий день в колгоспі не визначений. На роботу вигонить колгоспників бригадир. Обідова перерва триває 2 год. У вихідні дні ще не працювали.

є) Соцзмагань немає.

Розподіл збору.

а) Намолочено всього 250 цент. збіжжя.

б) Норма здачі державі від 1 га: 117 кг зерна, 55 кг картоплі, 20 кг огородини, 20 кг сіна і 260 грам насіння трав.

Поставки державі зобов'язаний здати в загальному: 70 цент. зерна (здав 70 цент.), 7 цент. огородини (здав 3 цент.). Інших поставок колгосп не має.

в) МТС-ові зобов'язаний виплатити натурою 20 цент. (здав 20 цент.).

г) На посів залишено 80 цент.; запасного фонду немає; на корм для худоби не залишено нічого.

д) Для колгоспників виділено 70 цент. На 1 трудодень припадає по 1 кг.

Податки.

а) Поставки м'яса і молока до цього часу не було.

б) Податків і страхівки на 1949 р. не було.

Життя колгоспника.

а) Величина присадибної ділянки колгоспника виносить 50 арів.

б) Поставки державі колгоспник зобов'язаний здати від своєї ділянки: 1 цент. збіжжя, 1 цент. картоплі, 15 кг м'яса, якщо є корова, то 200 л молока, 40 крб. податку, страхівки від корови 47 крб. і в загальному страхівки від 25-50 крб.

в) Колгоспникові начислено по 1 кг за трудодень. Грошей не одержали ні карбованця. Матеріальний рівень дуже низький, але в порівнянні з колгоспниками колгоспу "Перемога" дещо кращий, а це тому, що кожна сім'я має в своєму розпорядженні 50 арів присадибної ділянки. Трудодні хворим не нараховують. Культурне життя в колгоспі не організують.

Організація цього колгоспу проходила разом з організацією колгоспу “Перемога”. Його відділено весною 1949 р. тому, що до колгоспу “Перемога” членам, які жили на хуторі, було задалеко ходити. Колгоспне правління відноситься до людей добре, з прихильністю і не бере активної участі в організації праці в колгоспі.

Колгосп ім. Лесі Українки в с. Топорівці.

а) Загальна площа в колгоспному користуванні виносить 160 га, з чого 125 га орної і 35 га сіножатей.

б) Загальна посівна площа виносить 125 га, з чого під озимими культурами не засіяно нічого, а ярими культурами – 125 га в такому розподілі: 60 га ячменю, 20 га вівса, 8 га пшениці, 5 га кукурудзи, 5 га картоплі, 5 га соняшнику, 2 га гречки, 2 га вики, 3 га проса, 10 га цукрових буряків, 4 га кормових буряків та 1 га столових буряків.

в) Рухомий інвентар: 25 шт. рогатої худоби, 32 коні, 2 свині.

г) Нерухомий інвентар: 2 сівалки, 2 віялки, 1 трієр, 2 молотілки.

д) Забудування колгоспу: 2 стайні розміром 8x10 м, криті бляхою; 3 стодоли розміром 15x19 м, криті бляхою; 1 магазин 6x5 м, критий черепом.

Організація і режим праці в колгоспі.

а) Колгосп поділений на дві бригади: польову і огородну. Польовою бригадою завідує Тофин Андрій, огородною – Сливчук Василь. Ланкових в колгоспі немає. Майже всі роботи, як польові, так і на подвір'ю колгоспу, виконуються одноосібниками, яких вигонять силою з поміччю місцевого гарнізону.

б) Робочий день не визначений.

в) У вихідні дні на роботу не виходять.

г) Соцзмагань до цього часу ще не було.

Розподіл збору.

а) Збіжжя намолочено всього 250 цент.

б) Колгосп зобов'язаний здати державі 130 цент. (здав 134 цент.).

в) МТС-ові натурою колгосп заплатив 47 цент.

г) На посів залишено 40 цент.

д) На запасовий фонд не залишено нічого.

е) Для корму худоби та для колгоспників залишено 120 кіп немолоченого ячменю.

Податок.

а) На 1949 р. колгоспові не призначено ніякого податку.

б) Поставок м'яса і молока також не було.

Життя колгоспника.

а) Колгоспник цього року був дещо краще забезпечений, як одноосібник, а це лише тому, що колгоспники, крім присадиб-

ної ділянки, зібрали збір із свого поля, від якого не мали жодних поставок. Колгоспник не мав хлібопоставки і від 25 арів присадибної ділянки, лише зобов'язаний був перед державою поставкою м'яса 42 кг, якщо була корова, то ще 200 л молока та доходного податку 60 крб. і страхівки 48 крб.

б) Цього року на од[и]н трудодень колгоспник одержав по 1 крб.

Організація колгоспу.

Колгосп зорганізовано протягом з 28.XI. по 12.XII.1948 р. групою представників районної адміністрації: голова РВК Рябченко, зав. уповмінзагу Гладко Скок, нач. опергрупи Даниленко із групою в числі 6 чол., голова колгоспу "Червона зірка" с. Ясенів-Пільний, голова Городенківського заготзерна Матійчук Василь і ряд других. [С]початку хотіли скликати людей в клуб на збори, але ніхто не прийшов, тоді пішли перевіряти по селі квітанції по поставці. І хто не додав ще кілька кілограмів збіжжя чи пару літер молока, то в того зараз списували господарство, нібито до конфіскації, і деякі селяни, застрашені конфіскацією свого господарства, подавали заяву в колгосп. Інших, які не погоджувалися давати заяву, брали в с/р, де застосовували різних методів "агітації", починаючи від облесливих підлих слів і кінчаючи тяжкими звірськими мордуваннями.

17.XII.1948 р. Матійчук, Ковальський та другі вивели зі собою гром. Сливчук Дмитра. На городах сказали йому лягати. Коли він ляг горілиць, на нього сів Матійчук, один став на руку, а другий взяв за другу руку, вложив олівець і повів рукою по заяві, зробивши на ній хрестик. На цю подію надійшли сільські хлопці. Група, не бажаючи мати свідків, відпустила Сливчука.

Під таким натиском партії селяни змушені були частинно вписатись в колгосп.

Колгосп ім. Будьоного в с. Глушків.

а) Колгосп має в своєму користуванні 631 га всієї землі, з чого: 574 га орної, 5 га сіножатей, 42 га пасовиськ і 10 га невжитків.

б) Загальна посівна площа колгоспу виносить 574 га, з того засіяно: озимими культурами – 184 га (64 га пшениці і 120 га жита); ярими – 290 га (148 га ячменю, 9 га ярої пшениці, 15 га проса, 14 га соняшнику, 18 га картоплі, 9 га гречки, 34 га кукурудзи, 20 га вики, 42 га вівса, 75 га цукрового буряка, 6 га кормового буряка).

в) Рухомий інвентар: 21 шт. рогатої худоби, 113 коней, 20 шт. свиней і 50 [в]уликів.

г) Нерухомий інвентар: 19 віялок, 5 сівалок, 1 косарка, 1 трієр, 3 молотілки, 65 возів, 122 борони, 65 плугів.

д) Колгосп має в своєму користуванні із забудувань: хата, де міститься контора, розміром 10х12 м, крита гонтами; 8 стаєнь, розміром 4х8 м, критих бляхою; магазин, розміром 15х35 м, критий бляхою (давний двірський магазин).

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови
1.	голова	Танковид Тимофій Гната
2.	заступник	Робачинський Павло
3.	рахівник	Гуцул Михайло
4.	пом. рахівника	Регуш Михайло
5.	-//-	Бойків Ілько
6.	бригадир	Гультай Іван
7.	-//-	Коваленко Іван Прокопа
8.	-//-	Гищук Василь Івана
9.	-//-	Бойчук Микола
10.	-//-	Войтович Володимир
11.	зав. фермою	Малянка Володимир
12.	гол. рев. комісії	Лукинич Петро
13.	чл. -//-	Бойків Василь
14.	-//- -//-	Рашковський Василь
15.	магазинер	Кузик Ілько Степана

Організація і режим праці в колгоспі.

а) Колгосп розподілений на 5-ть бригад: 4-ри польові і одна огородна. Польові бригади мають по чотири ланки, огородна бригада – одну. Всіх ланок є 17-ть, на чолі з такими ланковими:

1. Попович Марія Андрія
2. Гаврилюк Катерина Василя
3. Гуцул Софія Грицька
4. Гуцул Василина Василя
5. Мензатюк Василина Василя
6. Вітик Параска Василя
7. Бойчук Маланка Дмитра
8. Власій Марія
9. Радуляк Софія
10. Маслянко Олена
11. Плиткан Анна
12. Бойчук Параска
13. Пилипенко Евдокія
14. Плиткан Марія
15. Будзяк Анна

16. Кухта Марія

17. Рашковецька Катерина – огородна ланкова.

б) Працю в колгоспі розприділює голова між бригадирів, а бригадири розприділюють між ланками в такому порядку: 1-ша бригада має йти сіяти, 2-га бригада – орати, 3-тя бригада – волочити, 4-та бригада – сапати чи полоти і т.п.

в) В колгосп включено 250 родин, з чого 350 чол. працездатних. В поле виходить переважно 200-250 чол. Кожний колгоспник зобов'язаний виробити: мужчина – 120 трудоднів, жінка – 80 трудоднів.

г) Норми трудодня: орання – 0,40 га, косіння – 0,60 га (але це зачислюється за 2,25 трудодня), при молоченню на 2,25 трудодня треба вкласти в барабан 8 тонн збіжжя або перенести 8 тонн соломи.

д) Пересічно колгоспник виробляє на місяць 12-15 трудоднів.

е) День праці не визначений. У святочні дні на роботу ніхто не виходить.

є) В соцзмагання колгосп до цього часу ще не включався.

Розподіл збору.

а) Всього зерна намолочено 2.300 цент.

б) Хлібпоставку здано в кількості 800 цент.

в) Натурою МТС-ові виплачено 200 цент.

г) На посів залишено 500 цент., повернуто державні позики в кількості 200 цент., на корм для худоби залишено 200 цент.

д) Колгоспникам видано 500 цент., на 1 трудодень колгоспникам виплачено по 1,5 кг збіжжя.

Податки.

На 1949 р. колгосп не мав ніяких податків.

Життя колгоспника.

Винужденний цілорічною працею на колгоспному лані, колгоспник на зимове забезпечення, як бачимо з вище даних, зовсім мало одержує. Прожити на зароблені трудодні особа, яка працювала цілий рік, аж ніяк не може, бо заробивши за 80 трудоднів 120 кг зрослого ячменю, її може вистачити до січня другого року, а дальше? ... Малу допомогу у прохарчуванні сім'ї члена колгоспу дає 0,25 га, який засаджують кукурудзою та картоплею. І лише на тій картоплі перебувають з дня на день.

Однак можна бачити різницю між членами управи колгоспу та рядовими колгоспниками, бо член, все ж таки, одержить 25-40 трудоднів у місяць, а за рік, коли рядовий колгоспник ледве дотягне до 80-100 труд. і одержить на 120-150 кг збіжжя, то

член управи таки одержить на рік, в залежності від функції, в середньому на 300-400 труд. 560-630 кг і має з чим, можна навіть сказати в порівнянні з рядовим колгоспником, прожити цілий рік з малою сім'єю.

Хворим не начислюються трудовні, за їх відсутність з причини хвороби. Лише вагітним жінкам нараховують 50% за дні, місяць до породу і місяць по породі.

Організація колгоспу.

Організація колгоспу почалась 3 серпня 1948 р. приїзджою групою по колективізації, складеної з представників РК КП(б)У та районної адміністрації. Ця група організувала колгосп в той спосіб, що забирали господарів до с/р і застосовували до них найбрутальніші методи терору (подано в розділі "Методи і успіхи колективізації").

Колгосп "Большевик" в с. Пробабин.

а) Даний колгосп в своєму користуванні має 320 га землі, з чого: під озимими культурами – 77 га (37 га жита, 40 га пшениці), під ярими – 158 га (40 га ячменю, 30 га вівса, 5 га соняшнику, 40 га кукурудзи, 30 га цукрових буряків, 3 га кормових буряків, 4 га ярої пшениці, 6 га огородини).

б) Рухомий інвентар: 10 корів, 15 телят, 24 вівці, 26 коней, 4 лоша, 25 свиней і 50 курей.

в) Нерухомий інвентар: 2 косарки, 16 возів, 30 плугів, 2 культиватори, 3 січкарні, 12 віялок, 2 сівалки, 20 борін, 1 трієр, 1 машина, 4 кірати, 4 плужки, 2 марки.

Село Пробабин є суцільно сколективізоване. Село числить 110 господарств. Всього населення начислюється 328 чол., учнів 50. Населення має в своєму розпорядженні 27,50 га землі, 51 корову та 15 телят. Селяни здали молокопоставки 8.500 л.

Після остаточного розрахування селян з колгоспом, вони одержали на 1 труд. по 2 кг зерна, 1 кг соломи, а за трудовні, вироблені на польових роботах коло буряків, одержали по 500 грам цукру і по 1 крб.

Колгосп ім. Стефаніка в с. Вербівці.

а) Колгосп начисляє загальної орної площі 230 га.

б) Рухомий інвентар: 57 коней.

в) Нерухомий інвентар: 1 сівалка, 14 возів, 8 плугів, 12 борін, 1 культиватор.

г) Забудування колгоспу: контора і комора (разом), розміром 6х24 м, крита бляхою; стайня розміром 6х15 м, крита гонтами; стайня розміром 5х12 м, крита бляхою; стодола розміром 8х15 м, крита соломою.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькові	вік	освіта	нац.	парт.	місце поход.	труд. за м.
1.	голова	Марчук Іван Дм.	1900	3	укр.	б/п	Вербівці	38
2.	заступник	Бойчук Ярема Ів.	1909	5	-/-	-/-	-/-	30
3.	рахівник	Павлюк Михайло	1900	7	-/-	-/-	-/-	30
4.	вет.лікар	Шумен Петро	1916	4	-/-	-/-	-/-	30
5.	магазинер	Малярчук Михайло	1918	4	-/-	-/-	-/-	15
6.	бригадир	Паньків Іван А.	1911	6	-/-	-/-	-/-	38
7.	-/-	Остафійчук Ф. І.	1912	7	-/-	-/-	-/-	38

Організація і режим праці в колгоспі.

а) Колгосп поділений на дві бригади, очолювані бригадирами. Бригади поки що не поділені на ланки.

б) Для бригадирів розприділює працю голова колгоспу.

в) Колгосп начислює 92 родини, з того працездатних 150 чол. На роботу виходить в жнива 65 чол., осінню переважно від 30-40.

г) Норми трудодня: оранка 20-30 арів на 1 трудодень (залежить від оранки), кошення від 50-60 арів на 2,25 трудодня, молочення ціпом – 1,5 копи на 1 трудодень, в'язання снопів із 15-20 арів на 1 трудодень.

д) Колгоспник пересічно може виробити на місяць від 10-15 трудоднів.

е) Робочий день у колгоспі поки що не визначений. Час робочого дня триває так, як у попередніх колгоспах, від зорі до зорі. Обідова перерва також не визначена, але триває переважно не більше 2 год. У вихідні дні не працюють, лише часом возять поставку на заготпункт або в млин.

Розподіл збору.

а) Всього намолочено ячменю і вівса 708 цент.

б) Норма здачі хлібопоставки з 1 га – 132 кг, сіна – 20 кг, картоплі – 40.

в) В загальному колгосп повинен здати хлібопоставки державі 232 цент. – здав 288 цент., сіна 46 цент., картоплі 89 цент.

Норма натуроплати МТС-ові: за оранку і сіяння від 1 га – 1,10 цент., за намолочення від 1 цент. – 5 кг. Колгосп повинен здати МТС загально натуроплатою 122 цент. збіжжя та 70 цент.

ярини. На весну залишено 87 цент., на запасний фонд не осталось нічого. Корму для худоби призначено 45 цент., за трудовні збіжжя ще не видавано.

Податки.

Податків колгосп поки що не мав, а також поставки м'яса і молока.

Життя колгоспника.

Присадибна ділянка колгоспника виносить 25 арів, від цього він зобов'язаний здавати для держави такі наложені податки: зерна 25 кг, молока 200 л (якщо є в нього корова), асикурації 25-40 крб., с/г податку 45 крб., страхівки від корови 60 крб., від вівці 15 крб. і 300 грам вовни.

За вироблені трудовні колгоспник одержав від 0,50-1,50 крб. за кожний трудовень. Порівнюючи становище життєвого рівня сучасне і добольшевицьке, то матеріальний рівень селянства погіршився на 50%, а то й більше. Колгосп зорганізований при кінці 1948 р. та з початком 1949 р. (див. "Методи і успіхи колективізації").

Голова колгоспу Малярчук Іван Дмитра до 1944 р. працював на власнім господарстві. Від 1944-[19]45 рр. виконував функцію заступника голови с/р. Від 1945-[19]48 рр. далі працював на власнім господарстві. При кінці 1948 р. вступив у колгосп, де з часом став головою його. До цього часу не мав нічого спільного з жодною партією, ані організацією. До населення ставиться погано, рядових колгоспників за невиконання норм страшить тюрмою. В загальному являється активним організатором колгоспу. Він доказує большевицькій адміністративній владі, хто із членів що мав і чому він не здав до колгоспу. Напр[иклад]: хто коня продав перед вступом до колгоспу, віз чи плуг заховав і т.д.

Колгосп ім. Хрущова в с. Завалля (Снятинський р-н).

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькові	вік	освіта	нац.	парт.	місце поход.	труд. за м.
1.	голова	Гулька Теодор	1907	4	укр.	б/п	Завалля	
2.	заступник	Одинський Волод.	1911	7	-/-	-/-	-/-	
3.	бухгалтер	Боднарук Ярослав	1909	СШ	-/-	-/-	-/-	
4.	завгосп	Семак Микола	1914	4	-/-	-/-	-/-	
5.	бригадир	Лакуста Микола	1910	3	-/-	-/-	-/-	
6.	-/-	Храпко Осип	1913	5	-/-	-/-	-/-	
7.	ст. конюх	Лакуста Волод.	1918	6	-/-	-/-	-/-	

8.	конюх	Храпко Ілля	1897	5	-//-	-//-	-//-	
9.	ланкова	Никифорук Юстина	1907	2	-//-	-//-	-//-	
10.	-//-	Тимофійчук Грузя	1926	3	-//-	-//-	-//-	
11.	-//-	Гунька Ольга	1927	5	-//-	-//-	-//-	
12.	-//-	Одинська Марія	1927	5	-//-	-//-	-//-	

Колгосп зорганізований в 1948 р.

Колгосп ім. Леніна в с. Драгасимів (Снятинський р-н).

Загальна площа землі в цьому колгоспі виносить 100 га. Орної землі 73 га, сінокосів 27 га. Під озимими культурами 15 га: жита 8,5 га, пшениці 6,5 га. Під ярими культурами 58 га: ячмінь 9 га, овес 13 га, вика 2 га, цукровий буряк 2,5 га, огородини 3 га, картоплі 5 га, овес на пашу 5 га, тютюн 1 га, проса 5 га, кукурудзи 16 га.

Рухомий інвентар: коней 21 шт., лошат 6 шт., ягнят 2 шт., телят 17 шт., поросят 13 шт., курей 7 шт.

Нерухомий інвентар: возів 8 шт., плугів 20 шт., борін 18 шт., хомутів 2 шт., віялок 3 шт., молотарок 2 шт., косарок 1 шт., січкарня 1 шт., кірат 1 шт., сівалка 1 шт., грабарка 1 шт., кос 8 шт., грабель 3 шт., вил 8 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькові	вік	освіта	нац.	парт.	місце поход.	труд. за м.
1.	голова	Фербей Петро Мик.	1912	5	укр.	б/п	Драга- симів	
2.	завгосп	Грицюк Степан Гр.	1898	5	-//-	-//-	-//-	
3.	бухгалтер	Маценко Семен Вас.	1921	6	-//-	-//-	-//-	
4.	бригадир	Середюк Григор Ол.	1911	6	-//-	-//-	-//-	
5.	магазинер	Маценко Онуфрій М.	1908	5	-//-	-//-	-//-	
6.	ланковий	Чичул Григорій В.	1898	6	-//-	-//-	-//-	
7.	-//-	Карп'юк Михайло	1914	2	-//-	-//-	-//-	
8.	-//- ва	Плешкан Анна	1900	негр.	-//-	-//-	-//-	

9.	ланковий	Чичул Іван Ол.	1901	5	-//-	-//-	-//-	
10.	гол. рев. ком.	Хобзей Степан С.	1922	6	-//-	-//-	-//-	
11.	конюх	Чичул Роман І.	1922	6	-//-	-//-	-//-	
12.	пастух	Чичул Іван	1907	2	-//-	-//-	-//-	
13.	ст. вартовий	Чичул Іван Мих.	1922	6	-//-	-//-	-//-	
14.	-//-	Штугрин Грицько	1927	6	-//-	-//-	-//-	
15.	-//-	Чичул Іван Мих.	1905	2	-//-	-//-	-//-	
16.	-//-	Середюк Василь	1909	2	-//-	-//-	-//-	
17.	-//-	Карп'юк Танасій	1899	2	-//-	-//-	-//-	

В колгоспі начислюється 160 родин (суцільна колективізація). У святочні дні у цьому колгоспі колгоспники були змушені працювати коло молотарки.

Колгосп ім. 8-го березня в с. Видинів.

Загальна площа, яку посідає колгосп, виносить 230 га: орної землі 108 га, луків, пасовиськ та сіножатей 122 га; під озимими культурами 42 га: пшениці 22 га, жита 20 га; під ярими культурами 66 га: ячмінь 10 га, овес 12 га, картоплі 8 га, проса 2 га, цукровий буряк 6 га, кормовий буряк 1 га, соняшник 1,5 га, кукурудзи 10 га, боб[ов]их 2 га, гречки 5 га, вики 3 га, огородини 2 га, овес на пашу 2 га.

а) Рухомий інвентар: коней 19 шт., лошат 8 шт., коров 4 шт., телят 15 шт., свиней 10 шт., овець 40 шт.

б) Нерухомий інвентар: возів 11 шт., плугів 13 шт., борін 23 шт., кіратів 2 шт., віялок 6 шт., сівалок 2 шт., молотарок 1 шт., косарок 2 шт., грабарок 1 шт., культиваторів 1 шт., трієрів 1 шт., плужки 4 шт., ваг 2 шт., рало 1 шт., вил 12 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькові	вік	осві- та	нац.	парт.	місце поход.	труд. за м.
1.	голова	Аронець Степан	1888	5	укр.	б/п	Видинів	
2.	замісник	Куфлюк Микола	1904	4	-//-	-//-	-//-	

3.	бухгалтер	Абайнова Марія	1925	7	рус.	комс.	схід.	
4.	магазинер	Мурмилюк С.	1890	6	укр.	б/п	Видинів	
5.	гол. рев. ком.	Куфлюк Тарас	1914	6	-//-	-//-	-//-	
6.	ланкова	Грицюк Калина	1926	4	-//-	-//-	-//-	
7.	-//-	Мойсяк Анна	1926	6	-//-	-//-	-//-	
8.	бригадир	Гаврилюк Андрій	1912	3	-//-	-//-	-//-	
9.	конюх	Гайсанюк Герасим	1900	2	-//-	-//-	-//-	
10.	-//-	Дмитрук Семен	1902	3	-//-	-//-	-//-	
11.	пастух	Гордіца Параска	1912	негр.	-//-	-//-	-//-	
12.	вартовий	Кишкан Микола	1921	-	-//-	-//-	Снятин	
13.	-//-	Тарабас Микола	1905	2	-//-	-//-	Видинів	
14.	-//-	Григорійчук Ол.	1928	7	-//-	-//-	-//-	
15.	-//-	Федорук М.	-	-	-//-	-//-	-//-	
16.	-//-	Гибаненко Степан	-	-	-//-	-//-	-//-	

Колгосп ім. Сталіна в с. Княже.

Загальна площа займає 248 га: з того орної землі 158,5 га, сіножатей 5 га, пасовище 25 га, облогом стоїть 54,5 га. Під озими культурами 61 га, з того: пшениці 27 га, жита 34 га; під ярими культурами 97,5 га, з того: ячменю 20 га, овес 20 га, кукурудзи 15 га, проса 5 га, картоплі 8 га, ярини 5 га, технічних культур 1,5 га, цукровий буряк 14 га, кормовий буряк 4 га, соняшнику 5 га.

а) Рухомий інвентар: коней 5 шт., лоша 7 шт., корів 9 шт., телят 45 шт., овець 32 шт., курей 110 шт.

б) Нерухомий інвентар: возів 20 шт., плугів 14 шт., борін 12 шт., самоскидка 1 шт., молотарок 2 шт., грабарка 1 шт.

в) Норми трудодня: від кошення 0,50 га на 1 трудодень. В разі недбалої роботи, косареві грозить судова відповідальність і тюрма.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови	вік	осві- та	нац.	парт.	місце поход.	
1.	голова	Мошук Дмитро М.	1904	5	укр.	б/п	Княже	
2.	заступник	Гонтовюк Микола	1916	3	-//-	ч/п	-//-	
3.	бухгалтер	Цимбал Степан	1884	7	-//-	б/п	Кам.-Под.	
4.	завгосп	Винничук Дмитро	1889	3	-//-	-//-	Княже	
5.	бригадир	Грицюк Василь	1919	4	-//-	-//-	-//-	
6.	-//-	Курилюк Дмитро	1892	7	-//-	-//-	-//-	
7.	ланкова	Курилюк Марія	1923	4	-//-	-//-	-//-	
8.	-//-	Різун Марія	1923	4	-//-	-//-	-//-	
9.	-//-	Фербей Параска	1921	3	-//-	-//-	-//-	
10.	-//-	Винничук Калина	1917	4	-//-	-//-	-//-	
11.	-//-	Хобзей Калина	1907	2	-//-	-//-	Карлів	
12.	ланковий	Данилюк Степан	1907	5	-//-	-//-	Княже	
13.	конюх	Різничук Микола	1904	3	-//-	-//-	Серафинець	
14.	конюх	Фербей Микола	1914	3	-//-	-//-	Княже	
15.	пастух	Никифорук Юрко	1909	2	-//-	-//-	Серафинець	
16.	-//-	Фербей Дмитро	1892	2	-//-	-//-	Княже	
17.	-//-	Винничук Анна	1920	4	-//-	-//-	-//-	
18.	свинар	Никифорук Юрко Д.	1882	4	-//-	-//-	-//-	
19.	гол. рев. ком.	Фербей Гриць Дм.	1909	негр.	-//-	-//-	-//-	
20.	чл. -//-	Винничук Василь І.	1911	4	-//-	-//-	-//-	
21.	зав. бібліот.	Кибич Дмитро Вас.	1922	5	-//-	-//-	-//-	

22.	нач. охорони	Фербей Степан Тим.	1914	2	-//-	-//-	-//-	
23.	істребітелі	Фербей Гриць Дм.	1904	5	-//-	-//-	-//-	
24.	-//-	Фербей Іван Юрка	1904	4	-//-	-//-	-//-	
25.	-//-	Фербей Іван Дм.	1911	3	-//-	-//-	-//-	
26.	-//-	Фербей Василь Ст.	1904	5	-//-	-//-	-//-	
27.	-//-	Данилюк Тимофій М.	1923	5	-//-	-//-	-//-	
28.	-//-	Сорохан Степан Гр.	1930	3	-//-	-//-	-//-	

Колгосп організовано в 1946 р.

Колгосп ім. Ворошилова в с. Карлів.

Загальна площа землі виносить 105 га: орної 82 га, сіножатей 13 га, пасовиськ 10 га.

а) Під озимими культурами 10 га: пшениці 7 га, жита 3 га.

б) Під ярими культурами 72 га, з того: ячменю 22 га, овес 17 га, кукурудзи 14 га, гречки 1 га, проса 1 га, картоплі 13 га, сояшнику 2 га.

в) Живий інвентар: коней 17 шт., лошат 2 шт., коров 4 шт., телят 6 шт.

г) Мертвий інвентар: плугів 23 шт., віялок 4 шт., сівалок 2 шт., борін 28 шт., возів 9 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькові	вік	освіта	нац.	парт.	місце походження
1.	голова	Івасюк Петро	1921	2	укр.	б/п	Карлів
2.	завгосп	Швець Микола	1924	7	-//-	-//-	Бесарабія
3.	бухгалтер	Панченко Іван	1923	5	-//-	-//-	схід. обл.
4.	бригадир	Сандуляк Григор	1893	4	-//-	-//-	Карлів
5.	ланкова	Лютик Анна	1927	6	-//-	-//-	-//-
6.	конюх	Івасюк Теодор	1900	негр.	-//-	-//-	-//-
7.	пастух	Волощук Ілля	1934	5	-//-	-//-	-//-
8.	гол. рев. ком.	Бандурка Петро	1901	6	-//-	-//-	-//-
9.	нач. охорони	Рошаковський Вас.	1915	4	-//-	-//-	Устє

10.	істребітелі	Кейван Проць	1891	негр.	-//-	-//-	Карлів	
11.	-//-	Сокульський Петро	1926	6	-//-	-//-	-//-	
12.	-//-	Петрик Федір	1925	4	-//-	-//-	-//-	
13.	-//-	Швець Микола	1924	7	-//-	-//-	Бесарабія	

Колгосп зорганізовано в 1948 р.

Колгосп ім. Жданова в с. Хутір-Будилів.

а) Загальна площа 82 га: орної землі 52 га, пасовиськ 16 га, сіножатей 16 га.

б) Під озимими культурами 11 га, з того: пшениці 5 га, жита 6 га.

в) Під ярими культурами 39 га, з того: ячменю 8 га, вівса 11 га, кукурудзи 6 га, проса 2 га, картоплі 4 га, цукровий буряк 3 га, огородини 4 га, тютюну 1 га.

г) Живий інвентар: коней 6 шт., тяглових волів 7 шт., поросят 10 шт., курей 16 шт.

д) Мертвий інвентар: возів 5 шт., плугів 5 шт., борін 2 шт., культиваторів 1 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батькови	вік	осві-та	нац.	парт.	місце походження	
1.	голова	Дмитрук Василь	1891	7	укр.	ч/п	Видинів	
2.	бухгалтер	Мандяк	1922	7	-//-	б/п	невідомо	
3.	бригадир	Марковський Андрій	-	-	пол.	-//-	Хутір-Будилів	
4.	ланкова	Теребейко Галя	-	-	укр.	-//-	-//-	
5.	-//-	Грицюк Галя	-	-	-//-	-//-	-//-	
6.	конюх	Мостикар Іван	1890	-	-//-	-//-	Рава-Руська	

Колгосп ім. Шевченка в с. Стецева.

а) Загальна площа землі в колгоспі займає 696 га, з того: під озимими культурами: пшениці 40 га, жита 190 га.

б) Рухомий інвентар: коней 116 шт., рогатої худоби 50 шт., свиней 50 шт.

в) Нерухомий інвентар: віялок 4 шт., сівалок 5 шт., косарок 3 шт.

г) Колгосп розділений на три бригади, з яких дві польові і одна огородна. Кожна бригада поділяється на 4 ланки. Роботу для бригад розподілює голова колгоспу, а бригадири призначають ланковим на місці праці.

В колгосп входять 250 родин, з яких працездатних нараховується 700 чол. За 1948 р. кожний колгоспник одержав на трудодень 2 кг збіжжя.

Колгосп зорганізовано в 1947 р. за ініціативою сільських комуністів-активістів: Личук Юстина, Ревус Василь, Щербан Степан, Ткачук Микола, Басалига Василь, Личук Іван Теодора. Останній виконує функцію голови колгоспу в цьому ж селі. Личук в часі першої большевицької окупації був членом колгоспу в згаданому селі, в часі німецької окупації був агентом німецької поліції. З приходом большевиків 1944 р. стає одверто на шлях большевицької пропаганди і проводить вислужницьку роботу на користь ворога.

В цьому колгоспі щомісяця відбуваються колгоспні збори, якими керує секретар первинної парторганізації Пушкарьов Олександр Степана (по нац. руський). На зборах переважно обговорюється підсумки роботи за минулий місяць, критика колгоспників, які виробили мале число трудоднів за місяць, внаслідок чого допускаються застрашування колгоспників примусовими роботами та тюрмою. Тим, які виробили переважаючу більшість трудоднів, виголошують кілька похвальних слів і закликають до ще більшої продуктивності праці.

Колгоспник зобов'язаний виробити на рік: мужчина 120 трудоднів, жінка 80 трудоднів. Стрічаються випадки, де колгоспник виробляє найбільше 150-180 трудоднів, найменше 20-40.

Порівнюючи число трудоднів рядового колгоспника із числом трудоднів члена правління, якому згори начисляється 30-50 труд. в місяць, можна собі ясно уявити, чому такі члени правління колгоспу, як Личук і подібні йому, намагаються вивести колгосп на нийвищий ступень і приймають активну боротьбу з т.зв. шкідниками та симулянтами праці в колгоспі.

Робочого дня в колгоспі не визначено, а нові економбригадири користаючись цим, держать народ на колгоспному лані від сходу до заходу сонця. Літом, переважно в дні обмолоту, вихідних немає.

На 1948 р. колгоспники одержали по 2 кг зерна на 1 трудодень. Присадибної ділянки кожна колгоспна сім'я має 0,35 га. Із свого присадибного поля колгоспник зобов'язаний здати державі хлібопоставки 45 кг, м'яса 15 кг, якщо має в своєму користуванні корову, то здає 200 л молока і 45 крб. страховки. Колгоспник, визискуваний такою формою експлуатації, знаходиться перед катастрофою голоду. Виручають його із загибелі незначний прихід із присадибної ділянки та безупинні крадіжки з колгоспно-

го поля, за що не один колгоспник опинився на примусових роботах в Сибіру, або в тюрмах.

Колгосп ім. 1-го травня в с. Стецева.

а) Загальна площа землі в колгоспі займає 750 га, з того 746 га орної і 4 га засаджено садом. В загальному посівна площа виносить 746 га, з того 400 га під озимими культурами, а 346 га під ярими культурами.

б) Живий інвентар: в цьому колгоспі начислюється 110 шт. коней, 150 шт. рогатої худоби, 220 шт. свиней, 200 шт. курей, 150 [в]уликів бджіл і 9 ставів.

в) Нерухомий інвентар: в колгоспному користуванні знаходиться 50 плугів, 6 віялок, 40 возів, 5 сівалок, 4 косарки. Із забудування колгоспу має 1 “контору”, 3 стайні, 3 стодоли, 2 магазини, все в добром стані. В колгоспі є записано 400 родин, з них начислюється 600 працездатних громадян. В цьому колгоспі є 3 бригади і 30 ланок. Кожний член правління одержує за 1 день 1 трудовень. В 1949 р. колгосп здав державі 2.000 цент. збіжжя. Присадибна ділянка колгоспника виносить 0,25 га, за користування якою платять по 15 кг м'яса і податок (залежно від забудови), якщо має корову, то здає 200 л молока для держави. В 1949 р. кожний колгоспник одержав на трудовень 5 кг збіжжя. Даний колгосп зорганізовано 1945 р. за ініціативою сільських комуністів, яких подано в першому колгоспі цього села.

Правління колгоспу: голова Личук Юстин, завгосп Личук Євген, ланкова Никифорок Марія, доярка Мойсяк Марія, голова рев.ком. Грищак Іван, член рев.ком. Личук Григорій, член рев.ком. Курилюк Василь, заступник голови Параскова Григорій, комірник Ткачук Касіян, обліковець Журавель Василь. (Точніших даних про даний колгосп поки що немає).

Колгосп ім. 30-річчя ВЛКСМ в с. Поточиська
(Чернелицький р-н).

Загальна площа землі в користуванні колгоспу займає 1.160 га. Під озимими культурами: пшениці 100 га, жита 180 га. Не вспіли заробити 12 га землі.

Під ярими культурами: яра пшениця – заплановано 20 га, посіяно 1 га, ячмінь – заплановано 67 га, посіяно 160 га, овес – заплановано 44 га, посіяно 20 га, гречка – заплановано 15 га, посіяно 51 га, кукурудзи – заплановано 60 га, посіяно 70 га, вика мішана – заплановано 97 га, посіяно 30 га, вика – заплановано 15 га, посіяно 9 га, буряк цукровий – заплановано 60 га, посіяно 60 га, картоплі – заплановано 70 га, посаджено 32 га, огородини – заплановано 20 га, посіяно 5 га, соняшник – заплановано 18 га, посіяно 18 га, горох – заплановано 5 га, посіяно 1 га, фасо-

ля – заплановано 10 га, посіяно 9 га, просо – заплановано 30 га, посіяно 50 га, тютюн – заплановано 2 га, посаджено 2 га, силову – заплановано 15 га, посіяно 15 га.

Нерухомий інвентар: возів 65 шт., борін 70 шт., расків 4 шт., культиваторів 1 шт., віялок 18 шт., саней 21 шт., валків 14 шт., плугів 58 шт., плужків 4 шт., сівалок 2 шт., кіратів 7 шт., молотарок 7 шт., трієр 1 шт., ваг 1 шт.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище, ім'я та по-батьковий	вік	освіта	нац.	парт.	місце походження
1.	голова	Нирчак Іван Дмит.	1886	7	укр.	б/п	Поточиська
2.	бухгалтер	Фризюк Олекса	1924	7	-/-	-/-	Городниця
3.	магазинер	Сірота Юрко	1900	6	-/-	-/-	Поточиська
4.	бригадир	Ємчура Проць	1893	6	пол.	-/-	-/-
5.	-/-	Клипей Федор	1908	7	укр.	-/-	-/-
6.	-/-	Ємчук Орест	1919	7	-/-	-/-	-/-
7.	-/-	Щербанюк Юрко	1900	5	-/-	-/-	-/-
8.	гол. рев. ком.	Курилів Василь	1900	7	-/-	-/-	-/-
9.	чл. управи	Удуд Василь	1902	2	-/-	-/-	-/-
10.	-/- -/-	Волощук Віктор	1911	6	-/-	-/-	-/-
11.	-/- -/-	Буджак Анна	1915	3	-/-	-/-	-/-
12.	-/- -/-	Гуленчин Андрій	1906	3	-/-	-/-	-/-
13.	зав. проп.	Шумілов Володимир	1920	вища	рус.	ч/п	схід. обл., зарпл. 1.000

Колгосп ім. 30-річчя ВЛКСМ зобов'язаний поставкою перед державою: хлібопоставки 680 цент., картоплі 480 цент., огородини 100 цент., сіна 100 цент., МТС-ові зобов'язаний видати в оплату 60 цент. цукрового буряка. Крім вище вичисленої поставки хліба, колгосп повинен добровільно продати державі 100 цент. зерна, а позикою здати 200 цент.

Колгосп ім. Молотова в с. Поточиська.

В загальному колгосп займає 849 га землі, з того під озимими культурами 255 га, з того: пшениці 65 га, жита 175 га, ріпаку 15 га.

Під ярими культурами 380,74 га, з того: ячменю 110 га, овес 4,4 га, гречка 18 га, проса 30 га, кукурудзи 60,8 га, мішанка на пашу 18 га, вика 38 га, картоплі 30 га, біб 1,8 га, льон 1,15 га, коноплі 0,15 га, капусти 1,5 га, огірки 1,4 га, моркви 1,5 га, столовий буряк 1,5 га, помідори 1,4 га, фасоля 5 га, цукровий буряк 50 га.

Рухомий інвентар: корів 12 шт., ялівок 7 шт., телят 19 шт., овець 56 шт., свиней 4 шт., коней 92 шт., лошат 24 шт., птиці 10 шт.

Мертвий інвентар: возів 50 шт., борін 70 шт., грасків 7 шт., рал 2 шт., кіратів 10 шт., саней 18 шт., ваг 1 шт., плугів 50 шт., валків 17 шт., плужків 8 шт., сівалок 2 шт., молотарок 8 шт., упряжі 73 шт., валок 35 шт.

Колгосп зобов'язаний перед державою здати: хлібопоставки 779 цент., позики 200 цент., продати 100 цент., МТС-ові 102 цент. Від членів колгоспу за їх присадибний уділ: сіна 140 цент., огородини 100 цент. Для колгоспників роздано за трудовні 174 цент., з того: рядовим 152 цент., управі колгоспу 22 цент.

Прибуток колгоспу за 1949 р.: намолочено збіжжя 815 цент.

Огородини: картоплі 600 цент., столовий буряк 30 цент., капусти 100 цент., моркви 4 цент., помідорів 9 цент., огірків 25 цент., тютюну 8 цент., цукровий буряк 5.000 цент.

Грошей за хлібопоставку 3.723 крб.

За огородину 370 -//-

За цукровий буряк 11.000 -//-

Разом 15.093 -//-

На 1 трудовдень колгоспник одержав: твердого зерна по 1 кг, ячменю 0,5 кг, кукурудзи 0,2 кг, іншими продуктами по 0,3 кг.

Ковалеві нараховують 1 трудовдень за зроблення 4 підків і прибиття їх.

Стельмахові за зроблення нового воза нараховують 12 трудовнів.

На весну залишено: ячменю 90 цент., ярої пшениці 30 цент., гречки 18 цент., кукурудзи 10 цент., гороху 1 цент., вики 25 цент.

Як "добровільний даток" колгосп здав для держави на 1950 р. 25 цент. збіжжя.

На 1949 р. заплановано для оброблення колгоспних робіт 40.000 трудовнів, цю роботу вироблено за вирахування 36.000 трудовнів.

Як бачимо з циферних даних, то колгоспникам не нараховують навіть і ті трудовні, які заплановано заздалегідь. Таким чином колгоспник експлуатований на кожному кроці, де це тільки вдається.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище та ім'я	вік	освіта	нац.	парт.	місце поход.	Труд. на рік
1.	голова	Гарасимів Тома	1906	6	укр.	б/п	Поточиська	400
2.	заступник	Мизюк Дмитро	1913	негр	---	---		300
3.	бухгалтер	Ємчук Роман	1910	7	---	---		350
4.	магазинер	Срайчук Микола	1902	6	---	---	---	380
5.	бригадир	Ємчук Маркіян	1923	7	---	---	---	380
6.	---	Павлович Петро	1914	7	---	---	---	280
7.	---	Остафійчук Петро	1912	7	---	---	---	250
8.	гол. рев. ком.	Левкович Віктор	1908	6	---	---	---	200
9.	чл. рев. ком.	Гулин Василь	1909	6	---	---	---	від роб.
10.	---	Горічок Орест	1907	3	---	---	---	---
11.	---	Гулин Оксана	1909	4	---	---	---	---
12.	---	Терлецький Дмитро	1900	5	---	---	---	---
13.	---	Юзьків Дмитро	1887	6	---	---	---	---
14.	зав. агіт.	Коваленко Петро	1909	СШ	---	ч/п	схід. обл.	?

Колгосп ім. Хрущова в с. Семаківцях.

В загальному колгосп займає 1.168 га землі.

Під озимими культурами 48 га, з того: пшениці 15 га, жита 33 га.

Під ярими культурами 877 га, з того: ячменю 306 га, фасоль 2 га, соняшник 4 га, гречка 25 га, овес 100 га, кукурудзи 110 га, вики 15 га, проса 50 га, картоплі 30 га, огородини 10 га, цукровий буряк 70 га, вика мішана 30 га, столовий буряк 5 га, інших культур 85 га.

Нерухомий інвентар: молотарок 3 шт., моторів до них 3 шт., кіратів 13 шт., машин кіратових 6 шт., сівалок 11 шт., косарок 1 шт., грабарок 2 шт., возів 90 шт., плугів 85 шт., борін 198 шт., віялок 8 шт., плужків 15 шт., саней 50 шт., трієр 1 шт.

Колгосп зобов'язаний перед державою хлібопоставкою: хлібопоставки 900 цент., "добровільної продажі" 200 цент., картоплі 210 цент., огородини 145 цент., сіна 150 цент., хлібопоставки за колгоспників 35 цент.

За 1947-[19]48-[19]49 рр. колгосп зобов'язаний здати МТС-ові 700 цент.

Колгоспник за 1947 р. одержав за кожний трудовдень по 6 кг збіжжя. А за 1948 р. лише по 1,8 кг збіжжя.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище та ім'я	вік	освіта	нац.	парт.	місце походження
1.	голова	Олексюк Микола	1911	4	укр.	б/п	Семаківці
2.	заступник	Ящук Іван	1900	4	-/-	-/-	-/-
3.	бухгалтер	Цебрій Микола	1911	7	-/-	-/-	-/-
4.	бригадир	Луців Микола	1905	4	-/-	-/-	-/-
5.	-/-	Максимчук Іван	1910	4	-/-	-/-	-/-
6.	магазинер	Заліщук Олекса	1883	4	-/-	-/-	-/-
7.	чл. рев. ком.	Ковальчук Петро	1902	4	-/-	-/-	-/-
8.	-/- -/-	Романецька Варвара	1907	4	-/-	-/-	-/-
9.	зав. проп.	Нечосов Василь	1900	СШ	рус.	ч/п	схід. обл. зарпл. 650

Колгосп ім. Хрущова в с. Семаківці організовано осінню 1946 р. Суцільна колективізація закінчена в цьому селі осінню 1947 р.

Колгосп "Перемога" в с. Білка (Чернелицький р-н).

В загальному колгосп займає 178 га 89 арів землі. Заробленої землі 170 га 60 арів, а облогом стоїть 8 га і 29 арів.

а) Під озимими культурами 50 га, з того: пшениці 10 га, жита 40 га.

б) Під ярими культурами: ячменю 59,50 га, овес 3,60 га, кукурудзи 4,50 га, картоплі 6 га, цукровий буряк 60 га, соняшник 20 га, коноплі 3 га, горох 3 га, фасоль 2 га, огородини 10 га, столовий буряк 3 га.

В 1949 р. заплановано для вироблення 16.000 трудовднів, з того вироблено 14.000.

Прихід колгоспу: пшениці 45 цент., жита 175 цент., ячменю 500 цент., кукурудзи 110 цент., гречки 142 цент., вики 8 цент., горох 150 цент., проса 2 цент., соняшнику 2 цент., фасолі 150 цент., льону 15 цент., сім'я 80 кг, картоплі 900 цент., столовий буряк 60 цент., капусти 90 цент., огірків 18 цент., помідор 6 цент., цибулі 60 кг, цукровий буряк 1.165 цент.

Одержано грошей за:	хлібопоставку	4.500 крб.
	огородину	500 -//-
	цукровий буряк	9.000 -//-
	Разом	14.000 крб.

Колгосп зобов'язаний здати державі хлібопоставки 109 цент., з того: пшениці 20 цент., жита 30 цент., інших 59 цент., картоплі 76 цент., огородини 17 цент., з того: капусти 7 цент., цибулі 105 кг, помідор 105 кг, столового буряка 550 кг, решту – іншими культурами.

МТС-ові здав зерном 41 цент., з того: 8 цент. жита, 5 цент. пшениці, решту – іншими культурами.

Контингенту за колгоспників здано: хлібопоставки 25 цент., сіна 20 цент. На весняну сівбу залишено 300 цент., на запасний фонд залишено 14 цент.

Колгосп видав для колгоспників 200 цент. збіжжя. Колгоспник одержав на трудодень 2,660 кг, в тому числі: жита 500 грамів, ячменю 1,50 кг, кукурудзи 660 грамів разом з качанами і соломи по 2 кг.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище та ім'я	вік	освіта	нац.	парт.	місце поход.	Труд. на рік
1.	голова	Солтисік Михайло	1896	4	укр.	б/п	л. Керзона	470
2.	бухгалтер	Корпяк Іван Вас.	1925	6	-//-	комс.	-//-	400
3.	магазинер	Перчак Петро	1918	4	-//-	-//-	-//-	300
4.	бригадир	Караїм Михайло	1908	3	-//-	-//-	Білка	220
5.	гол. рев. ком.	Фатил'як Степан	1916	6	-//-	-//-	л. Керзона	-
6.	зав. проп.	Панасенко	-	СШ	-//-	ч/п	схід. обл.	-
7.	ланкова	Галушак Анна	1929	4	-//-	б/п	л. Керзона	-
8.	-//-	Длок Параска	1911	2	-//-	-//-	-//-	-
9.	-//-	Качмарська Ксенія	1898	2	-//-	-//-	-//-	-
10.	-//- -//-	Максимчук Анна	1913	2	-//-	-//-	-//-	-
11.	-//- -//-	Клочан Катерина	1921	3	-//-	-//-	Білка	-
12.	-//- -//-	Гуманіцька Анна	1918	3	-//-	-//-	-//-	-

Нерухомий інвентар: возів 19 шт., борін 33 шт., сівалок 1 шт., віялок 7 шт., ваг 1 шт., плугів 19 шт., валків 4 шт., плужків 3 шт., саней 14 шт.

Колгосп ім. Сталіна в с. Михальче.

В загальному колгосп займає 840 га землі.

а) Під озимими культурами 220 га, з того: жита 150 га, пшениці 70 га.

б) Під ярими культурами: ячменю 200 га, овес 92 га, вики 10 га, картоплі 30 га, кукурудзи 60 га, соняшнику 16 га, коноплі 2 га, огородини 10 га, гороху 1 га, проса 1,50 га, цукровий буряк 60 га, інших ярих культур 20 га. Всієї заробленої землі осінню 1948 р. і весною 1949 р. вносить 792,5 га, а облоґому стоїть 47,5 га.

За 1949 р. заплановано в цьому колгоспі виробити 60.000 трудоднів, з того вироблено лише 50.000 трудоднів.

Намолочено зерна: пшениці 120 цент. 60 кг, жита 519 цент., ячменю 2.497 цент. і 50 кг, кукурудзи 120 цент., гречки 38 цент., проса 21 цент. і 90 кг, соняшнику 24 цент. 80 кг, фасолі 18 цент., льону 3,5 цент., сімя 9,3 цент.

З ярини: картоплі 1.200 цент., столовий буряк 37 цент., капусти 93 цент., моркви і огірків 3 цент., помідор 45 цент., тютюну 13 цент., цукровий буряк 9.375 цент.

Прихід грошей за цукровий буряк 75.000 крб. Колгосп здав для держави хлібопоставки 511 цент., "добровільної позики" 200 цент. і продажі 120 цент., картоплі 210 цент., сіна 160 цент., огородини 101 цент., залишено на весняну сівбу 816 цент., на запасний фонд залишено 164,6 цент.

Колгоспникові видано на 1 трудодень по: пшениці 200 грам, жита 200 грам, ячменю 750 грам, кукурудзи 750 грам, соломи 1 кг, полови 1 кг, грошей 0,6 крб.

Правління колгоспу.

ч/п	Титул	Прізвище та ім'я	вік	осві-та	нац.	парт.	місце поход.	труд. в м.
1.	голова	Двилюк Дмитро	1898	4	укр.	б/п	Михальче	50
2.	заступник	Черепаха Іван Ів.	1920	5	-/-	ч/п	Ст. Село	-
3.	бухгалтер	Микитюк Антін	1898	4	-/-	б/п	Михальче	45
4.	бригадир	Ковальчук Михайло	1912	4	-/-	-/-	Ст. Село	35
5.	-/-	Максимів Іван	1894	4	-/-	-/-	Михальче	35

6.	-//-	Романчук Михайло	1913	4	-//-	-//-	-//-	35
7.	магазинер	Сіронт Антін	1897	4	-//-	-//-	л. Керзона	25
8.	ланкова	Дідичин Марія	1921	4	-//-	-//-	Михальче	від роб.
9.	-//-	Максимів Катерина	1925	6	-//-	-//-	-//-	-//-
10.	-//-	Кидик Анна	1921	4	-//-	-//-	-//-	-//-
11.	-//-	Лясковська Катерина	1928	4	-//-	-//-		-//-
12.	-//-	Ковальчук Катерина	1909	3	-//-	-//-	-//-	-//-
13.	-//-	Цебрій Катерина	1921	4	-//-	-//-	-//-	-//-
14.	-//-	Романчук Анна	1927	4	-//-	-//-	-//-	-//-
15.	-//-	Суслик Анна	1921	3	-//-	-//-	-//-	-//-
16.	-//-	Скіцко Марія	1919	4	-//-	-//-	-//-	-//-
17.	-//-	Скіцко Параска	1920	4	-//-	-//-	-//-	-//-
18.	-//-	Дідичин Катерина	1929	4	-//-	-//-	-//-	-//-
19.	-//-	Димкович Маланка	1924	2	-//-	-//-	-//-	-//-
20.	-//-	Дідичин Марія	1919	2	-//-	-//-	-//-	-//-
21.	-//-	Драбик Олена Ан.	1922	4	-//-	-//-	-//-	-//-
22.	-//-	Попович Марія	1921	3	-//-	-//-	-//-	-//-
23.	-//-	Кіт Анна	1912	4	-//-	-//-	-//-	-//-
24.	-//-	Драбик Марія	1925	2	-//-	-//-	-//-	-//-
25.	-//-	Лясковська Марія	1925	2	-//-	-//-	-//-	-//-
26.	-//-	Лихоч Анна	1927	3	-//-	-//-	-//-	-//-
27.	-//-	Саромоч Анна	1925	3	-//-	-//-	л. Керзона	-//-

Колгоспне будівництво.

Розбудова колгоспних будинків, про які так широко рекламують у своїх пресах большевики, йде зовсім іншим шляхом, зовсім протилежно планам. Колгоспи одержують доручення, якнайскорше побудувати стайні, шпікліри та інші необхідні будинки.

Одначе, на розбудування будинків, адміністративна влада не видає жодних фінансів з держ. банку. Правлінням колгоспів дозволяється розбирати господарські будинки членів даного колгоспу, крім хати, в якій живе колгоспник. Матеріалу з розібраних будинків не вистачає на розбудування нових колгоспних тому, що багато цього матеріалу після розібрання якого-небудь будинку, не є здібний для побудови нових будинків. Будова нових будинків в колгоспах проводиться недбало. Кожний будинок, побудований в колгоспі останніми роками, валиться і розсувається, як це мало місце в колгоспі ім. 17-го вересня в с. Серафинцях (в цьому колгоспі 1948 р. побудовано шопу, однак до року вона завалилася). Більшість будинків існують викінченими лише в пресі та агітаційній пропаганді, по сусідніх селах. В дійсності вони розпочаті, але немаючи змоги викінчити, колгосп залишив їх. Тут можна навести такий факт: колгосп ім. 30-річчя ВЛКСМ в с. Поточиська мав у плані побудувати стайню розміром 70х12 м до 1 липня 1949 р.

Зараз мури підмуровані висотою до 1 м і так стоять до сьогодні, або колгосп ім. Молотова в тому ж селі мав також у плані побудувати таку саму стайню до 30 серпня 1949 р., але вона також стоїть у підмурках висотою 1 м.

В колгоспі "Перемога" в с. Білка вимурували стайню розміром 60х10 м, немаючи будівельного матеріалу для докінчення цього будинку, його залишено. Зараз мури розмокають і розвалюються. Такий порядок будівництва відбувається майже по всіх колгоспах.

Майже в цілому терені проводиться зараз розбирання будинків тих родин, які є вивезені на Сибір за співпрацю з ОУН. Рівно ж розбирається будинки тих громадян, яких засуджено за задачу державі контингенту.

Ці будинки належать до фінвідділу, який продає їх колгоспам для їхньої розбудови та для побудови нових будинків у райцентрі. Будинок, який коштував за Польщі 1.500 злотих, сьогодні фінвідділ продає його за 800-1.000 крб.

Крім розібраних будинків гром. вивезених, розбирають будинки для розбудови колгоспних будинків у селян-колгоспників. Прим[ір]: в с. Поточиська розібрали 6 стодол вартістю 9.000 злотих, з цього самого села забрали матеріалу вартістю около 5.000 злотих.

В с. Михальчу розібрали 3 стодоли вартістю 2.100 злотих, також зірвали долівку і обдерли стіни у костелі, вартістю около 1.500 злотих.

В с. Білка розібрано 2 стодоли вартістю 1.000 злотих. В с. Вільхівці розібрано 1 господарку сумою 1.250 злотих. В с. Ясенів-

Пільний розібрано стодолу, стайню та курник у гром. Матієк Василя, в якого 1/4 господарства належала конфіскації, однак розібрали більше, як належало. Коли жінка Василя задержувала матеріал, то голова колгоспу ім. Сталіна приїхав на подвір'я автомашиною і силою забрав матеріал. В гром. Чижевської Катерини розібрано стодолу розміром 15x12 м, Візінської Анни розміром 12x8 м, в Килиць Миколи Миколи (інвалід ЧА) розміром 10x8 м, Гордаш Марії Івана розібрано стодолу 10x8 м. Всі вони криті бляхою.

В гром. Матієк Катерини [розібрано] стодолу розміром 12x8 м, Білінського Івана Миколи розміром 15x10 м, Карп'як Миколи Семена розміром 12x8 м, Шкварок Михайла Андрія розміром 10x8 м. Ці стодоли криті соломною, їх розібрано до колгоспу ім. Сталіна.

В гром. Никифорук Михайла Степана розібрано стодолу розміром 10x8 м, в Шкварок Марії Михайла розміром 10x8 м, Крилатюк Михайла розміром 12x8 м, Килиць Івана Івана розміром 12x8 м, Андрійчук Марії Андрія розміром 10x8 м. Під час розбирання стодоли в останньої, її син не дозволяв розбирати стодолу, внаслідок цього його побито до крові істребітелем Візінським Степаном Гната. В гром. Стецюк Степана Петра розібрано комору, криту бляхою. Розібрані будинки забрано в колгосп "Червона зірка" в цьому селі.

За час останніх років розібрано дуже багато будинків, натомість побудовано дуже мало.

Така господарка і розбудова т.зв. "народного господарства", про що большевики так широко розписуються в своїх пресах, в дійсності не має нічого спільного з реальністю. На підставі хоч би із сказаного можна ясно уявити собі, що ворогові не ходить про відбудову т.зв. "народного господарства", а про якнайбільший визиск робочої сили українського селянина та якнайбільшу експлуатацію багатств України.

Методи і успіхи колективізації.

22.XII.1948 р. до с. Альбинівка (Заболотівський р-н) о 6 год. вечером приїхала організуюча група по колективізації на чолі з І-им секретарем РК КП(б)У Кольчечановим. Крім нього були: нач. [РО] МГБ Ковнір з групою в числі 30 чол., заступник голови РВК Луговий, секретар РВК Москальчук, інспектор фінвідділу Петрук, з будівельного відділу Марчук, з РК ЛКСМУ Стефанець та ряд інших представників, всіх около 60 чол.

Приїхавши в село, група червонопагонників на чолі з підполковником Ковніром обложили село, а другі розійшлись по селян-

ських хатах агітувати селян в колгосп. До помочі агітації вживали різного роду методів, а саме: вговорювання, застрашення судом, вивозом на Сибір, побиттям, а коли й ці методи не помагали – забирали селян в с/р і там під нечуваним в культурному світі терором змушували підписувати заяву.

Цього дня одна група в числі 6 чол. зайшла до гром. Юрійчук Гриця, де йому запропонували підписати заяву в колгосп, коли Юрійчук відмовив, його силою хотіли забрати до с/р. Коли він не погоджувався йти до с/р, то тоді Стефанець вистрілив до нього і зранив його в ногу, після чого Юрійчука відвезено до лічниці м. Заболотова.

Селян, приведених насильно до с/р під штиком вговорювали, щоб вони добровільно вписались в колгосп. Коли вони відмовлялись, їх по одному брали в окрему кімнату і били їх там до неприємності. Селянин зомлілий, облятий кров'ю, падав на долівку, тоді його витягали надвір і держали на морозі лише в сорочці до 2 год. З селянином повторялась така дія кілька разів, якщо він відмовлявся дати заяву в колгосп.

В зв'язку з попередньо згаданим селянин, не маючи сил видержати такого терору, змушений був кінець кінцем підписати заяву в колгосп. Найбільш потерпіли від дикого побиття гром. Довганюк Федір Миколи, Гавда Іван Івана, Гавда Василь Івана, Довганюк Степан, Лесюк Анна, Захарук Микола Василя, Козьменюк Анна, Козьменюк Степан, Гаврилук Василь, Федорук Дмитро, Тимофійчук Микола, Тимофійчук Гриць і багато інших. Матвій Марія ж. Степана була збита до неприємності, після чого пролежала в лічниці 21 день при високій температурі. Були і такі випадки, що селянинові, збитому до неприємності, вложували в руку олівець, повели нею по паперу, після чого даний селянин вважався підписаним охотно в колгосп.

Такими насильницькими методами протягом 3-ох днів большевикам вдалося загнати в колгосп майже все селянство с. Альбинівка.

По закінченню колективізації І-ий секретар Кольчечанов вичитав на насильно зігнаних колгоспних зборах колгоспну управу та назвав колгосп в с. Альбинівка "Нове життя".

По закінченню зборів частина цієї групи на чолі з І-им секретарем Кольчечановим від'їхала в район, а в селі залишився нач. [РО] МГБ Ковнір та оперпрацівник [РО] МГБ ст. лейт. Козаков з чер[воно]паг[онниками] і взялися до організації істребительного батальону із місцевих селян-колгоспників. Організації істребительного батальону, як організації колгоспу, натрапили вони на

такий самий спротив. Незважаючи на це, Ковнір списав 23 мужчини в істребітелі без згоди селян. Начальником істребітельного батальйону назначив Юрійчука Василя Івана. Йому видано 5 крісів руських та 180 шт. набоїв до них, якими мали послуговуватися в час повнення служби на зміну. Завданням істребітельного батальйону було охороняти колгоспне добро, яке змісця стягнуено від селян і усуспільнено.

29.XII.1948 р. до с. Олешків (Заболотівський р-н) прибула організуюча група по колективізації в числі 30 чол. на чолі з уповноваженим партією Якубовським Миколою. Прийшовши в село, ця група розділилася на кілька підгруп і почала насильно зганяти селян в с/р, де на місці чекали організатори на готову жертву. Цього дня, внаслідок сильного терору зі сторони большевицької адміністрації, дали заяви в колгосп около 10 селян.

30.XII.1948 р. до с. Глушків (Городенківський р-н) прибула група по колективізації в числі 12 чол., в склад якої входили самі істребітелі з с. Ясенів-Пільний на чолі з головою с/р Бойчуком Василем Гриця, який заявив по прибуттю до села, що протягом 2 днів він зуміє добитись суцільної колективізації в с. Глушків.

Після прибуття вони розділились на дві групи і пішли в село. Бойчук Василь із своєю групою зайшов до гром. Гундзяк Івана Василя, якого не було вдома, не було також і його жінки. В хаті була стара бабуса літ около 75-ть. Бойчук увійшов у хату, витяг пістоль до старої і вимагав, щоб вона підписала заяву в колгосп. Коли вона відповіла, що не має вже сил працювати в колгоспі, то Бойчук почав знущатись над старою бабкою, збив її до неприємности. Зомлілу тягав по долівці та копав ногами. В той час, коли Бойчук "агітував" стару, звісною і так широко всім відомою большевицькою агітацією, поданою вище, істребітелі із другої кімнати вкрали 2 пари білля, 3 кг цукру і ще деякі дрібніші речі. Після цього Бойчук зайшов до гром. Свічовського Миколи Юрія і запропонував йому дати заяву в колгосп, коли Свічовський відмовлявся підписати заяву, його побито до крови. Коли Свічовського били в хаті, істребітелі вкрали з комори 2 кг цукру, 1 кг масла і ще деякі дрібніші речі.

2.I.1949 р. в с. Вербівці (Городенківський р-н) прибула група по збільшенню членів колгоспу. Група начислювала 45 чол. представників різних районних установ під керівництвом голови РВК Рябченка. Крім Рябченка були: заступник голови РВК Кондрат Петро, зав. культосвітніх установ Черевко, прокурор Брацюк та ряд інших. Група розділилась на підгрупи і пішла в село по людей. Селяни, щоб оминати зустріч з непрошеними "гістьми", втікали з

села. Група пробувши до 5.І.1949 р., нічого не одержала. Лише під час Різдвяних свят цим організаторам вдалось різними способами одержати 15 заяв. Напр[иклад]: 7.І.[19]49 р. Черевко і ще 7 чол. зайшли до гром. Малярчук Миколи Проця, літ 60, який лежав хворий на печі. Черевко сказав до нього: “Злізай дядьку з печі, ти не розраховувався з державою”. Малярчук відповів, що він хворий. Тоді Черевко і інші стягнули його з печі і запропонували йому підписати заяву в колгосп, а коли згаданий відмовлявся, його побито до неприємності і зомлілого положили на ліжку. Опісля вложили в руку олівець і насильно його рукою самі підписали заяву.

Подібним фактом була подія 8.І.[19]49 р. з гром. Малярчуком Василем Миколи, до якого зайшла група по колективізації на чолі з Кондратом. Господар на той час сховався в соломі на стриху, група зробила ревізію в Малярчука і знайшла господаря. Його називали бандитом і били до неприємності. На кінець зтягли зомлілого до хати, положили на ліжку, вложили в руку олівець і силою його рукою підписали заяву. Під такими і подібними побоями підписали заяви гром. Гайдичук Ярослав, Остафійчук Катерина.

Ця сама група 12.І.1949 р. перепровадила колгоспні збори, на яких були майже самі учні та декілька зловлених жінок. На зборах було вчитано та затверджено 130 заяв, без присутності членів, як рівно ж вибрано правління колгоспу в такому складі: голова колгоспу Малярчук Іван Данила, урод. 1901 р., завгоспом Гайдичук Ярослав Івана, урод. 1910 р., рахівник Остафійчук Федір Івана, урод. 1919 р., члени управи: Ключівський Михайло Івана, урод. 1919 р., Малярчук Михайло Миколи, урод. 1910 р., Шумин Петро, урод. 1921 р., Масевич Ілько Івана, урод. 1922 р. При вибиранню і затвердженню цих членів вони не були присутні на зборах.

6.І.1949 р. до с. Красноставці (Снятинський р-н) прибула група по організації колгоспу в числі 60 чол. на чолі з І-им секретарем РК КП(б)У Клевєка, крім нього ще були: ІІ-ий секретар РК КП(б)У Щербаків, зав. агіт. і пропаганди Снежко, нач. [РО] МГБ кап. Кочуєв, нач. [РО] МВД кап. Калюжний, нач. [рай.] міліції Травкін, прокурор Остроухов, зав. райспоживспілки Снісар Андрій, суддя Мочула, голова РВК Андрусак, зав. кадрами Юрійчук та ряд інших працівників з різних установ.

Селяни, побачивши три машини озброєних людей в різних формах (цивільних і військових), почали втікати з села. Чер[воно]-паг[онники] ловили по полю людей та приводили до с/р. До с/р притягнуто силою гром.: Юрійчука Семена, урод. 1890 р., Неп'юка Дмитра Теодора, урод. 1893 р., Клевчука Тимка, урод. 1919 р., Юрійчука Василя Миколи, урод. 1912 р., Грищук Миколу,

Угрин Миколу та ряд інших. В с/р їх викликувано по одинці перед І-го секретаря Клевека. Першого закликали Неп'юк Дмитра, якому Клевека сказав: "Твоя уся фамілія бандитська, з твоєї фамілії був бандит Хмара і Нечай та й ти бандит. Якщо не підпишеш заяви в колгосп, то тебе і твою родину вивезем на Сибір". Неп'юк заявив: хай роблять з ним, що хочуть, але він заяву не підпише. Після того закликано Клевчук Тимофія, якого також назвали бандитом, та будьто би він допомагав своєму братові, який в підпіллю. На ці закиди Клевчук відповів: "Я від 1940-[19]46 рр. був в ЧА, а коли прийшов додому, то ви мене називаєте бандитом, виходить з цього, що й ви бандити. Зрештою ви не маєте права силувати мене підписати заяву в колгосп, коли в мене немає бажання". В цьому часі прийшов Торощен (слід. [РО] МГБ) і почав протоколувати Клевчука. В часі слідчого процесу питає, чи до нього не заходять бандерівці та почав його вговорювати, що все буде добре і ніхто нічого не буде знати, лише нехай дасть заяву в колгосп. Коли і за цим разом Клевчук повторив свої попередньо сказані слова, на нього накричав Торощен, придержавши 3 дні і випустив, не одержавши підпису до колгоспу.

Цього самого дня Снісар і Юрійчук закликали до себе в с/р Юрійчук Василя (зав. клубом) та заявили йому: "Ти, як радянська людина, працюєш на культурно-освітньому полі, повинен перший вписатись в колгосп і дати примір другим". Юрійчук відмовився на цю пропозицію, внаслідок чого його заарештовано і після 3 днів, не одержавши від нього заяви в колгосп, випустили.

8.І.1949 р. до с. Вікно (Городенківський р-н) прибула група по організації колгоспу в числі 15 чол. на чолі з уповноваженим РК КП(б)У Мірошніченком. Вони обскочили господарство гром. Василик Миколи Дмитра, де в той час під хатою колядували колядники. Незважаючи на це, що громадяни придержувались традиційного свята, вони забрали до с/р Василик Миколу Дмитра, Гаврилюк Миколу Михайла, Петруняк Семена, Березовського Миколу Гриця та Муляк Івана Юрія. В с/р їх держали цілу добу, примушуючи їх, щоб давали заяви в колгосп.

До першого Мірошніченко звернувся до Гаврилюка, коли той відмовився, його бито по зубах та копано ногами, а один з большевиків будьто би жалував його, обтирав кров палаткою, яка капала з носа. Помимо цього Гаврилюк заяви до колгоспу не підписав, після чого Мірошніченко пішов до нього додому і забрав около 3 цент. збіжжя. Другого дня ця сама група стрінула по дорозі Грицюк Гриця Федора, який побачивши їх, почав втікати. За Грицюком почали стріляти, внаслідок чого він мусів стати і по-

годитися піти з ними до с/р. По дорозі зловили ще гром. Круць Василя Дмитра. Обом в с/р запропонували дати заяви в колгосп, а коли селяни відмовлялись, їх побито до непритомности. При чому залякувано судом та вивозом на Сибір. На кінець Круця силою положили на долівку, придержуючи одні за голову, а одні за ноги, насильно вложили олівець в його руку і потягли по заяві, таким способом Круць підписав заяву в колгосп.

Цього дня Мірошніченко із своєю групою забрав до с/р гром. Козарчук Михайла і Кобилянського Василя. Тут показали їм на стіні газету, яку вони повинні пильнувати, щоб ніхто не зірвав. Їх спитали, чи вони на те погоджуються. Свою згоду вони повинні ствердити власноручним підписом, що й було зроблено під тиском. Коли вони підписали, Мірошніченко заявив, що можете вже йти додому, бо ви вже колгоспники, бо підписали заяву про вступ до колгоспу.

11.I.1949 р. в с. Вікно (Городенківського р-ну) Мірошніченко із своєю групою зайшов до гром. Василик Василя Олекси, на якого списали акт, що не виїхав у ліс на роботу. За свідків взяли гром. Василик Параску Івана і Іляльчук Параску, яким сказав підписати цей акт. Коли згадані підписали, тоді Мірошніченко сказав, що ви підписали заяви до колгоспу.

17.I.1949 р. в с. Тишківці (Городенківський р-н) голова с/р Круць Іван та місцеві істребітелі пішли ніччю в село збирати заяви від селян про вступ до колгоспу. Вони зайшли до гром. Скіцко Олекси Дмитра, якому сказали підписати заяву. Коли Скіцко відмовився, то його в кальсонах босого взяли із собою і ввели снігом по вулицях. Істребітелі били його, копали до того часу, поки він не погодився підписати заяви про вступ до колгоспу.

23.I.1949 р. до села Чернятин (Городенківський р-н) прибула група по організації колгоспу в числі 25 чол. на чолі з І-им секретарем РК КП(б)У Брезицьким Віктором. Крім нього були: директор МТС Козинець, з фінвідділу Сахновський, Володовський, Павліковський та ряд інших. Вони насильно зігнали людей в клуб на збори. На зборах виступив Брезицький із лайкою на куркулів та укр. повстанців. Він казав, що бандерівські бандити перешкоджають зорганізувати в селі колгосп. Дальше заявив, що всіх, хто буде перешкоджати організації колгоспу та ставити опір, буде знищений, хоч би прийшлося вжити військової сили. Дальше доповідач сказав: "Ви не надійтесь на ніяку війну, бо її не буде. Англія і Америка зайняті своїми справами, а за СРСР стоїть цілий ряд держав та робітники Англії та Америки". Після закінчення зборів, населення розійшлося додів і зараз таки почало втікати на другі села.

Вечером прибуло до села ще 15 чол. з району, всі вони із попередньо згаданими поділились на менші підгрупи і розійшлися по селі агітувати селян про вступ до колгоспу.

Група в числі 12 чол. на чолі з Козинцем зайшла до гром. Боднарчук Василя Івана, якому запропонували підписати заяву в колгосп. Коли він відмовився дати заяву до колгоспу, вони почали викидати на подвір'я все з хати, як одягу, збіжжя і інше. В цьому часі приїхала машина на подвір'я, забрала всі викинені речі з хати і повезла в Городенку. Рівно ж забрали і худобу. Помило цього Боднарчук не дав заяви про вступ до колгоспу.

Друга група в числі 15 чол. на чолі з Сахновським зайшла до гром. Мороз Дмитра Івана, який не хотів підписати заяви. Опісля Сахновський і прокурор списали на нього акт за несплату недоїмків, залишених з попередніх років і передали справу в суд. В господарстві все сконфіскували-зграбували, як хліб, одіж, с/г інвентар – рухомий і нерухомий, навіть бляху зняли з кухні, а сім'ю оставили в порожній хаті без кусня хліба та запасного одягу.

Цього ж самого дня ніччю зайшов до гром. Григорів Олексі Івана зав. загот.скот. Шкляр з місцевими істребітелями. Господаря забрали насильно з собою лише в калісонах, одній сорочці і босого. Коли він протиставився такому насильству, його тягнули силою босого по снігу, аж до с/р. Але Олексі заяви не підписав, втік до с. Глушків, де його найшли істребітелі. Його привезли знова до с/р с. Чернятин і закидували йому бандитизм та саботаж в колективізації, який своєю втечею дає приклад другим і таким чином являється явним контрреволюціонером. В с/р побито його до непритомности, внаслідок чого він був змушений підписати заяву про вступ до колгоспу.

Цього самого дня і ця сама група зайшла до гром. Михайлюк Юрія Гната, який лежав на печі хворий (на пропуклину) ще від побиття німцями за контингент. Коли Шкляр сказав йому, щоб він підписав заяву в колгосп, на що не одержав жодної відповіді від господаря. В цьому часі Шкляр стяг його з печі і насильно потяг до с/р. В с/р господар сказав, що поле здає в колгосп, але самий не дає заяви. Йому запропонували, щоб він це ствердив власноручним підписом. Коли він підписав, йому сказали, що він може йти дальше спокійно хворіти, бо він вже підписав заяву в колгосп.

Цього самого дня група в числі 6 чол. на чолі з Черевком ніччю прийшла до гром. Матієк Марії, чоловік якої Іван помер на примусовій роботі за нездачу молокопоставки. Вона не хотіла впустити групу, яка з галасом стукала в двері та вікна. Тоді Черевко вибрав вікно і вся група вдерлась до хати і відразу почали

бити Марію за те, що вона не хотіла відчинити двері. Внаслідок сильного побиття її ушкодили жолудок, нерви та вломили руку. Другого дня її забрали в шпиталь, де вона пролежала около три місяці. Під час перевірки причин хворіб у шпиталі, за неї відповідали другі, надаючи їй змоги сказати слова, що її побили п'яні, промовчуючи дійсний факт. Черевка і його співпрацівників за таку дику поведінку до відповідальності ніхто не притягав.

Подібна подія відбулась 28.I.[19]49 р. з гром. Кравчук Маланкою, яка не хотіла підписати заяви в колгосп, її побито до непритомності і зломано руку.

23.I.1949 р. в с. Серафинець (Городенківський р-н) прибула група по організації колгоспу на чолі голови РВК Рябченка, секретаря РВК Марковського, зав. мінзагом Гладко Скок та ряд інших, всіх около 25 чол.

Вони приїхали до села в той час, коли селяни були в церкві. Після виходу селян із церкви, вони насильно завели всіх до клубу, де рай. суддя Голев виступив з промовою. Голев заявив: "Сьогодні повинні всі, як один, вступити в колгосп". Він говорив про те, яке велике значення мають колгоспи для держави та для селян. При цьому доповідач спинився ширше над життям селянина в попередніх роках. Виступаючи, промовець всупереч логіці фактів, "бляв" про нібито "заможне життя" в будучих колгоспах.

Селяни на зборах не виступали. Після закінчення цих зборів, селян під штиком перевели із клубу до с/р. Всіх заперто у простору кімнату і по одному викликали перед Рябченка, Голева та нач. [РО] МВД Тарана, які вже чекали на готову жертву. Якщо селянин не погоджувався підписати заяву про вступ до колгоспу, його передавали в сусідню кімнату, де знаходились чер[воно]паг[онники]. Коли безборонний селянин знайшовся в руках останніх, його били до крові і припирали пальці дверми, змушуючи таким методом давати заяву про вступ до колгоспу.

Першого викликали Лазорович Григора Івана, урод. 1924 р. Після відмовлення дати заяву в колгосп, його збито до непритомності, після чого вложено олівець в його руку і насильно підписано заяву. Слідуючими жертвами в руках чер[воно]паг[онників] були: Дейбук Дмитро Степана, урод. 1910 р., Яшан Петро, урод. 1888 р., Топольницький Дмитро Дмитра, урод. 1910 р. Останніх примушено дати заяви таким шляхом, як і першого.

Друга група під керівництвом зав. заготзерна Матійчук Василя, зайшла до гром. Атаманюк Анни, урод. 1880 р., яка лежала хвора. Матійчук заявив їй: "Нехай підпишеться, що вона хвора і не може сьогодні прибути до с/р". Згадана зробила хрестик в місці

підпису, після чого Матійчук сказав, що коли подужає, то весною хай виходить до колгоспу на роботу, бо вона вже дала заяву.

Таку саму церемонію повторив Матійчук із Боюк Марією ж. Василя, яка відповіла йому, що вона не працездатна, а коли Марія підписалась на це, він заявив їй, що можеш ждати спокійно весни, бо вона вже колгоспниця. Такими і подібними методами від 23-24.І.[19]49 р. загнано в колгосп около 180 господарств.

Дня 26.І.1949 р. ця сама група закінчувала суцільну колективізацію. Після всього голова РВК Рябченко перевів колгоспні збори, на яких новий колгосп названо колгоспом ім. 16-го партз'їзду КП(б)У. Також вибрано правління цього колгоспу: голова колгоспу Безмутько Микола Василя, урод. 1900 р., освіта 5 кл., завгоспом Бачинський Василь Теодора, урод. 1908 р., освіта 4 кл., бухгалтер Гуцуляк Іван Миколи, урод. 1912 р., освіта 7 кл., секретар Боюк Теодор Василя, урод. 1900 р., освіта 7 кл., бригадир Козаченко Василь Теодора, урод. 1900 р., освіта 3 кл., бригадир Гнатчук Василь Івана, урод. 1920 р., освіта 7 кл., бригадир Боюк Микола Дмитра, урод. 1920 р., освіта 7 кл., бригадир Козоріз Михайло Василя, урод. 1918 р., освіта 5 кл.

Дня 10.ІІ.1949 р. в с. Олієво-Королівка (Городенківський р-н) до гром. Дем'янчук Насті Івана зайшов з цукрозаводу Дячков Іван, Чорнобай і другі. Чорнобай мав покрівавлені руки. На запит, чого в нього криваві руки, Дячков відповів, що давали до зрозуміння народові, що таке радянська влада. Дальше говорив, що нам нада не такі права, яких ми не мали і на фронті, ми можемо робити, що хочемо. Пізніше почали примушувати Дем'янчук Настю, щоб вона підписала заяву про вступ до колгоспу. Коли вона не погоджувалася, тоді вони почали все перекидати в хаті, положили ліжко, лави, повикидали на подвір'я одержу і збіжжя, і таким то способом примусили її підписати заяву.

15.ІІ.1949 р. в с. Торговиця (Городенківський р-н) організуюча група (ІІ-ий секретар РК КП(б)У Дубина, заступник голови РВК Кондрат, нач. РО МГБ кап. Антонов і інші), поділившись на групи, пішли в село. Сьогодні вони почали грабувати селян. Забирали коні, корови, вівці, збіжжя, одержу, с/г інвентар і все інше. І так у гром. Личук Гриця забрали ялівку і 2 вівці, в гром. Личук Михайла поперевертали все в хаті, забрали корову, коня і вівці. В гром. Табачнюк Миколи [забрали] 2 корови. В гром. Кушнірук Дмитра забрали корову і коня.

Ці люди, в яких большевики забирали їхні речі, спротиву не ставили. Натомість збігалися з цілого кута люди і накиннулися на большевиків з криком, називаючи їх татарами, німецькими бан-

дитами, заразою, коростою та зчинили крик, шум, свист і при тім кидали камінням і снігом. Большевики вистрілили 2 рази вгору і забралися до с/р.

Другого дня ця сама група кинулась на кут Ставище, де повторила грабункову акцію у селян Івасюк Федора та Нагірняк Миколи. Сусіди, почувши большевиків, не ховались, а збіглись з усіх усюдів та з криком та лайкою, а навіть і бійкою, кидалися на большевиків, змушуючи їх до відступу.

Поведінка організуючих супроти населення була брутальною. Як напр[иклад], зав. культосвітнім відділом Черевко бив по кутках гром., а дівчину Пасинюк Марію Дмитра (каліка, горбата), завів до самотньої хати, замкнувся і там її знасилував. Дівчина кричала, що було чути на весь кут, однак ніхто не наважився іти боронити, боячись дурного большевика. Він ловив по селі кури і носив по хатах, щоб варили йому їсти, ганявся за дівчатами та жінками.

24.II.1949 р. в с. Чернятин (Городенківський р-н) група по організації колгоспу (дир. МТС Козинець, уповноважений мінзагу Гладко Скок, нач. РО МВД кап. Таран та інші), розділившись по групах, пішли в село. До гром. Мороз Дмитра Івана зайшов Козинець з групою, який сказав Морозові підписати заяву про вступ до колгоспу. Мороз відповів, що він вже старий, а син інвалід “вітчизняної війни” і немає з ким працювати в колгоспі. Тоді Козинець сказав збиратися. В той час під'їхала машина і забрала його в с/р. В с/р Дмитра тримали цілу добу голодного, а на допитах силували, щоб підписав заяву. Коли він не погоджувався, то секретар РК КП(б)У сказав, щоб забрати в нього все майно і передати колгоспові ім. Кірова. Все було зроблено, однак Мороз заяви не підписав.

23.IX.1949 р. в с. Торговиця (Городенківський р-н) група по організації колгоспу прибула в село у числі 20 чол. на чолі з III-м секретарем РК КП(б)У Шавша, нач. [РО] МВД Таран, нач. [рай.] міліції майор Сальков, Гладко Скок і ряд інших. Ця група розділилась в селі на дві групи. Група із Шавшим зайшла до гром. Новосельського Миколи Василя. Йому запропоновано дати заяву в колгосп, а коли він не погодився, забрали його в с/р, щоб там заставити його дати заяву. Продержавши його два дні, не добились свого успіху. По двох днях група з Новосельським прийшли до його жінки Насті. Шавша прийшов до хати і заявив жінці Новосельського, щоб вона підписала заяву, бо чоловік її вже підписав. Вона не погодилась, а відповіла, що коли чоловік дав заяву в колгосп, то нехай не йде додому, а хай повіситься.

Опісля Шавша вийшов і до хати впустили чоловіка (господаря). Настя, побачивши свого чоловіка, вхопила гачок в руки і по-

чала бити чоловіка, куди попало. Чоловік, тікаючи з хати надвір, попав між большевиків, що стояли надворі та сміялися. Жінка вибігла надвір і біла гачком на всі сторони, незважаючи на большевиків. Новосельського знова забрали з собою, але й за цим разом заяви не підписав.

30.XI.1949 р. до с. Торговиця знова прийшла група по організації колгоспу в числі около 130 чол. на чолі з нач. [РО] МГБ Антоновим. В цьому часі під сильним терором їм вдалось здобути 12 заяв. Для досягнення хоч частинно своєї мети, большевики вдавались до різних форм терору: брали в район на МГБ, де держали по 5 і більше днів, пригадуючи кожного дня, чого даного гром. привезли на МГБ. Прим[ір]: Липчук Михайла, якому сконфісковане все господарство, самого забрали в район на МГБ, де держали його 5 днів і примушували до вступу в колгосп, та він не погодився і не підписав. Після чого був випущений.

Вищеподані факти не є особливими і вичерпаними по кількості. Таких фактів було дуже багато, бо кожний гром., який сьогодні в колгоспі, добровільно туди не пішов, а ставив спротив, за що був тортурований чи ограблений большевицькими займанцями. Я лише подав декілька типових фактів для орієнтації, як проходила колективізація в селах нашого терену.

Як одноосібне, так і колгоспне селянство, в загальному переживає злидні большевицької дійсности.

Те селянство, що попало в колгосп рік чи два роки тому назад, живе в голоді та нужді, не має протягом цілої зими хліба. Прим[ір], в с. Пробабин (Городенківський р-н), де населення сколективізоване вповні – одна четверта селян голодує, почавши від початку зими. Для прикладу подаю одну сім'ю Недільської Анни ж. Юрія, літ около 45, дітей 4-ро, найстарше 13 літ, а наймолодше 7 літ, чоловік забраний до Німеччини на роботу 1943 р. В 1948 р. Анна виробила в колгоспі 80 трудоднів, за що одержала 160 кг зерна. Цього самого року вона взяла "авансом" кілька кілограмів зерна, що її зачислили за вироблені трудодні. Грошей одержала всього 80 крб. Протягом цілої зими у неї не було печеного хліба. Розподіляла кожний кілограм так, щоб стало до нового збору, живилась завареною мукою і картоплею із свого присадибного кусника землі і все ж таки не стало її навесну. Навесні вона опинилася в крайній нужді. Неможучи прохарчувати своїх дітей, вона віддала одну дитину між людей, а найменше в дитсадок.

В цьому ж селі колгоспниця Дубяк Катерина ж. Дмитра, літ 40, дітей 4, найстарше 17, наймолодше 7 літ, чоловік помер повернувшись з ЧА, вона разом із дітьми виробила в колгоспі около 60 тру-

доднів. Весною вона опинилася в крайній нужді, маючи з чого дожити до нового хліба. До таких зачисляється Гук Анну з дочкою і зятем, Мідак Василю, яка весною, маючи чим прохарчувати себе і сім'ю, ходила збирати по полю замерзлу картоплю.

В с. Ясенів-Пільний колгоспниця Струтинська Марія ж. Петра, на утриманню має 4 дітей віком від 5 до 14 літ, ціла сім'я попухла з голоду. Чоловік упав на фронті в ЧА. До сімей, попухлих з голоду в цьому селі, зачисляється сім'ю Никифорук Олени Онуфрія, на утриманню якої є 3 дітей, сім'ю Йоника Степана Петра, на утриманню якого є 6 дітей, один син впав в ЧА.

В с. Рашків від половини року голодувало поперх 33 колгоспні родини. Допомогу дають з колгоспу у формі "авансу", на зароблені трудодні і лише здоровим, які можуть відробити на колгоспному лані. Хворі старики, немічні каліки з природи, не дістають нічого. Цілі сім'ї сіл весною пішли по селах та містах за прошеним хлібом, неможучи заробити, або коли не стало заробленого.

Більша частина колгоспників не має за що прохарчуватись і вбратись, ходить обдерта та боса. Хотя й місцева кооператива має деякий матеріал для убрання, то колгоспник не має змоги купити, бо грошей з колгоспу або не одержує, а якщо й одержує, то в малій кількості, що й не стає для оплати наложених на колгоспника податків.

Багато селян із заможніших хоч опинилися в колгоспі й їх дальше трактують, як куркулів, симулянтів та шкідників колективного господарства – ворогів радянської влади. Від цих громадян большевики вимагають передової участі під кожним оглядом. Напр[иклад], у сплаті позики, якщо даний селянин не має звідки сплатити позику або виробив мале число трудоднів, йому грозять викиненням з колгоспу чи тюрмою. Викиненому господареві нічого із с/г інвентаря не звертають, а все, що вони усупільнили, числиться за колгоспом. Такі приклади можна зустріти по колгоспах сс. Стрільче, Серафинці, Чернятин та ряд других.

Як бачимо, большевики при першому наступі на селян, звернули особливу увагу на заможніших, яких вдалося загнати в колгосп. Одержавши потрібний с/г інвентар від заможніших селян, в яких його знаходиться найбільше, большевики після ширшої колективізації їх виганяють на явну загибель. Оставивши їх без землі, без с/г інвентаря, без притулку праці, бо такого колгоспника не приймуть ні на другому колгоспі, ні на підприємстві. Йому заборонено видати паспорт чи посвідку із сільської управи, без якої нігде на роботу не приймуть.

Лісова господарка.

Лісів в нашому терені відносно мало. Більша ділянка лісу, яка доходить до 1.000 га, знаходиться на терені Заболотівського р-ну біля сс. Джурів, Рудники, Тростянець, Ілинці та Трійця.

З цього лісу в м. лютому 1949 р. Снятинський шляховий відділ вивіз на відбудову мостів Снятинського р-ну 170 куб. м дубового матеріалу.

Також винищують ліс, незважаючи на пори року, військові відділи із Снятина, Коломиї та місцеве населення, яке не забезпечене опаловим матеріалом.

Натомість, щоб забезпечити ліс від винищування та щоб нібито збільшити площу лісу, Коломийський ліспромтрест дещо "потурбувався". Біля лісу працює 1 об'їздчик Никифорук Степан, 4 лісничих та 22 чорноробочих сталих робітників. Норма виробітку на кожного чорноробочого 4 куб. м денно, зарплати 3,50 крб. за 1 м куб. Робочий день не визначений, переважно триває від сходу сонця до ночі. Щоб виробити денну норму, треба працювати в середньому 1,5 робочого дня. Робітники проводять прочистку лісу, а в м. березні робили підготовку земельної площі під засадку молодого лісу, запланованого в 1948 р. Заплановано було під засадку лісу 18 га, з того засаджено 2 га.

В чистці лісу брали участь і селяни, робітники-найманці, яким платили або грішми, або гіллям у вартості грошей. Були й такі, що працювали лише за те, щоб їм ліспромтрест дозволив випасати худобу в лісі.

В Чернелицькому районі є також більший масив лісу. Майже кожне село цього району має декілька га лісу. Найбільшу площу землі займає ліс с. Поточиська, де нараховується до 450 га та в с. Михальче 324 га лісу.

Большевицька адміністративна влада не приділяє майже жодної уваги забезпеченню лісів від винищення, а ще й самі представники райцентрів беруть участь у винищуванні. Ліс[пром]трест, щоб замаскувати винищення лісів, "галасують" по зборах та в пресі, про розбудову лісгоспу, але це не реалізується на практиці, а хоч де і доходить до відбудови, їхні плани виконуються в десятих чи сотих частинах.

Напр[иклад], ліс в с. Поточиська так знищений під час побудови мосту на Дністрі та після вивозу лісу в 1946 р. для виконання п'ятирічного плану, що осталися самі корчі. До 1949 р. не засаджено, ані не вичищено 1 га лісу, лише весною 1949 р., ніби для забезпечення та для розсадки лісу, кожний колгосп повинен був призначити певне число робітників.

Таких робітників в лісі с. Поточиська начислювалось около 20, які засадили до 30 га поміщицького поля, яке знаходилось між лісами. Та ця робота не дала ніякої користі, бо більшість засаджених дерев не прийнялись. Опісля ліспромтрест доручив наново засадити дерева в м. серпні, що є зовсім шкідливе і не корисне, бо ні одного дерева не прийнялось.

В лісі с. Михальче працювало мале число робітників 9 чол., які також брали дуже малу користь у своїй роботі. Робітники, які працювали від ранньої весни до 25.XII. (не щоденно), при виплаті одержали за 155 днів праці від 140-150 крб. Робітникам не дозволено взяти з лісу гілля. Гілля лише продається: одна купка 13,80 крб. Рівно ж ці самі робітники обробляли землю підсобного господарства, яке знаходиться при лісі в с. Поточиська, вони стерегли ножами посів від винищення звіриною, за що не одержали нічого.

Ліс Чернелицького р-ну постачає опаловий матеріал для районних установ Чернелиці і Городенки та частинно до сільських шкіл, с/р та медпунктів сіл даних районів.

Матеріал видає лісничий на т.зв. ордери (квитки, які одержують установи та визначні урядники району від ліспрому для одержання дерева).

Оплата за опаловий матеріал: купка гілля коштує 4 крб., груше гілля 12 крб., а дерево в м 25 крб. за 1 куб. м.

Гроші за продане дерево лісничий віддає до ліспромтресту.

На терені районів Городенського, Снятинського та Гвіздецького лісів у більшому масштабі немає, лиш у невеликих латках кущів. В Городенському районі біля сс. Стрільче, Городниця та Передівання. В Снятинському районі біля сіл Княже, Потічок, Русів та Задубрівці. В Гвіздецькому районі біля Старого Гвіздця.

Ці латки лісу винищуються большевицькими установами. Селяни не забезпечені опаловим матеріалом, також вирубують тайком, бо їм заборонено рубати те дерево, що до приходу большевиків було їхнім. Рівно ж не мають жодної охорони і інші дерева, насаджені біля доріг та ярів.

Населення, позбавлене твердого опалового матеріалу, забезпечується соняшниковим білом, соломою та сухим обірником.

Колгоспники по декотрих селах одержують соняшникове біло за молочення соняшнику, а якщо не дає колгосп, то колгоспник змушений вкрати, хоч за крадіж йому грозить до 10 р. тюрми. Сухий обірник одержує від своєї корови, а якщо немає в нього корови, то праче, як літо так і зима, по дорогах, у вільні хвилини від праці, або посилає дітей після виходу зі школи.

Селяни сіл поблизу торфовиськ, в більшості забезпечуються опаловим матеріалом, який добувається із землі – торфом.

Тваринництво.

Розвиток тваринництва в основному з кожним днем зменшується. Причиною зменшення тваринництва є ряд ударів зі сторони большевицької влади, які ясно показують її імперіалістичне обличчя. Хоч вони говорять багато про заходи розвитку тваринництва, однак, коли глянемо на факти – воно зовсім протилежне.

В терені є цілий ряд вет. пунктів та зоопунктів. Вет. пункти не забезпечені задовільно ветеринарними інструментами, не забезпечені також і ліками, працівники малокваліфіковані. А коли глянути на мінзаг, то воно розкинуло своє коріння в кожному селі, в кожному господарстві, в якому є сільськогосподарська тварина. І дійсно, вони змагають до того, щоб і тієї не було в селянина. Також селянин є заблокований з усіх сторін державою, не маючи чим оплатити страховку та здавати поставку молока чи м'яса, не розводити молодняк, а використовувати м'ясо для власної поживи, шкіру для виправи на ремінь, або продає. Натомість колгоспник, доведений до крайньої нужди, не має чим сам прохарчуватись, тим самим і корову. Соломи із колгоспу не одержує, а якщо одержує, то дуже в малій кількості. В останній хвилині, він або продає, або ріже на прохарчування сім'ї. Коней у одноосібників дуже мало, в колгоспників зовсім немає, бо їм не дозволяється держати.

Переважаюча більшість, як одноосібників, так і колгоспників, розводять останніми часами дрібне тваринництво – кози і крілі. Це найбільш вигідні тварини для одноосібного і колгоспного селянства. Вони хоч мало продуктивні, але ще менше оплати їх перед державою.

Деяка більша кількість худоби є по декотрих колгоспах, але й вона, виморена голодом, гине.

Прим[ір], в с. Рашків в колгоспі ім. Хрущова осінню 1948 р. коней нараховувалось 120 штук, а на весну осталося всього 95 шт.

В Чернелиці в колгоспі ім. Чапаєва осінню було 49 шт. коней, навесні осталося 47 шт.

В с. Дубки (Чернелицький р-н) в колгоспі ім. Кірова осінню було 58 шт. коней, навесні осталося 53 шт.

В с. Поточиська (Черн[елицький] р-н) в обох колгоспах, ім. 30-річчя ВЛКСМ і ім. Молотова, загинуло 6 коней.

Большевики, щоб поповнити кошт, закидають конюшному чи зав. фермою підривницьку роботу, внаслідок чого його судять, а майно конфіскують, як це мало місце в с. Далешева з гром. Іванюк Василем, якого засуджено на 5 років тюремного ув'язнення, а майно сконфісковано. Колгосп стягнув з майна Іванюка 3.600 крб. Як відомо, колгоспні коні оцінені від 300-800 крб., однак невідомо, чому колгосп стяг 3.600 крб.

Останнім часом поголів'я рогатої худоби (переважно молодняку) збільшилось по деяких колгоспах. Закуповують на базарі або в колгоспників ціною за 1 кг живої ваги платять по 1 кг збіжжя і 3 крб. грішми, за ягня за 1 кг живої ваги платять 2 крб. і 10 кг соломи, а за поросля від 80-120 крб. До цього часу колгосп ще не мав визначеної районом поставки м'яса та молока. М'ясо та молоко визначені лише для колгоспників та для одноосібників. М'ясопоставка колгоспника не залежить від того, чи даний колгоспник мав корову, чи ні, а кожна колгоспна сім'я зобов'язана видати для держави 15 кг м'яса. Якщо не має м'яса, може платити грішми за 1 кг м'яса 8 крб.

Молокопоставку здає колгоспник лише той, який [має] в своєму користуванні корову.

Норми молоко і м'ясопоставки колгоспника: колгоспник здає молокопоставки 200 л при жирності 3,8%, м'яса 15 кг.

Норми молоко і м'ясопоставки одноосібного селянства: одноосібні гром. поділені на групи (там, де є більшість одноосібників): перша група здає 20 кг [м'яса] і 250 л [молока] при жирності 3,8%; друга група здає 30 кг м'яса і стільки саме молока; третя група здає 50 кг м'яса і стільки ж саме молока; четверта група здає 75 кг м'яса і 250 л молока.

Здавець одержує за 1 кг м'яса (живої ваги) по державній ціні: за м'ясо з рогатої худоби – 17 коп., свинське м'ясо – 40 коп., м'ясо з птиць – 56 коп. Здача м'яса з інших тварин чи птиць зачислюється: м'ясо з курей – 70 коп., рівняється 1 кг м'ясопоставки, м'ясо з крилів рівняється м'ясові птиць.

За здане молоко в молокопоставку здавцеви платять за 1 л молока 25 коп. Крім 25 коп. здавець одержує половину худого молока, а коли забирає все худе молоко, то йому платять лише 20 коп.

Селянин зобов'язаний здати молокопоставку і від тої корови, яка не має молока. В заміну, якщо не має молока, може здавати гроші або товщі: 1 кг масла числять йому 19 л молока, за топлене масло 25 л молока, лій баранячий 20 л молока, сало 20 л молока, смалець свинський 25 л молока за 1 кг. За масло вершкове, баранячий лій і сало платять 4,50 крб. За 1 кг масла топленого і свинський смалець платять 6,25 крб.

Для стягування поставок молока і м'яса по селах є розіслані мінзагом уповноважені.

Майже в кожному колгоспі є заплановано збільшити поголів'я худоби та птиць. Худоба, яку колгосп мав до цього часу, це худоба селян, які вступили в колгосп або селян, яких сконфіс-

ковані за нездачу державі поставок чи співпрацю з визвольнореволюційним рухом.

Рибна господарка.

Народне господарство підупало під кожним оглядом. В парі з підупаданням різного виду господарств підупало, а можна сказати вповні знищилось, рибне господарство. Це можна побачити на цілому ряді ставів, які знаходяться в нашому терені.

В Городенківському районі, де в передвоєнний час були розбудовані стави в розмірі поверх сотні гектарів, сьогодні вони всі знищені, риба вигинула від занищення, за виїмком декілька гектарів недавно вичищених в м. Городенка та с. Ясенів-Пільний.

Як в ставах, так і Дністрі, зістала знищена риба в час фронту. Часто військові та цивільне населення виглушувало рибу різними вибуховими матеріалами. Ця тактика виглушування риби продовжується ще й сьогодні, в основному таки самими адміністраторами большевицьких установ. Як напр[иклад], дня 24.XII.1949 р. на берег Дністра в с. Городниця приїхали з району прокурор Брацюк, нач. [РО] МВД кап. Таран та суддя Голев. В час свого перебування вони декілька разів глушили рибу вибуховими матеріалами.

В Городниці був зорганізований першої половини 1949 р. рибгосп по виловленню риби. Рибгосп підпорядковано рибному тресту в м. Чернівцях. Рибгосп перестав існувати із зорганізуванням в селі колгоспу, коли члени рибгоспу дали заяви в колгосп.

В Чернелицькому р-ні рибгоспу немає, за винятком с. Хмелева. В с. Хмелева при колгоспі ім. Богдана Хмельницького знаходиться одна рибна бригада (складу невідомо).

Ця бригада дістала в користування 15 км Дністра правого берегу. Ловлену рибу здають до райспоживспілки, де за 1 кг риби одержують 6 крб.

По других районах нашого терену є декілька ставів, які зараз занедбані, позаростали очеретом. Риби немає в них і ніхто зараз не береться за вичищення, ні за розплодження риби.

Садівництво і огородництво.

В загальному садівництво в районах нашого терену розвинуте досить слабо. Більші сади, які залишились до сьогодні – це переважно частини великих садів, які до 1939 р. були власністю т.зв. поміщиків. В час переходових війн в них маскувались військові частини і при необережності, винищували їх. Нищили також сади і селяни, які в час воєнних операцій, немаючи змоги

дістати опалового матеріалу, рубали двірські дерева, яких ніхто не доглядав і ніхто ними не піклувався. Зараз з великих садів, які занимали від 10-20 га землі, остались лише площі з поодинокими деревами. Після зорганізування колгоспу великого прогресу в цьому напрямку немає. Колгосп позасаджував деякі порожні місця та й тільки.

Зимовою порою заяці мають доступ до необкладеного дерева, погризли кору, внаслідок чого молоді дерева повсихали. Що осталося на весну – поламала худоба, яку запустили пасти в сад.

Правда, є ще сади в невеликій кількості 0,25 га до 2 га по одноосібних та присадибних ділянках селянства. Це переважно сади, засаджені в останніх роках перед другою [світовою] війною. Вони звичайно в кращому становищі відносно “двірських” садів. Але в останнім часі і в них завважується занепад.

Цьому сприяло ряд причин, а головню: колгоспник, який до цього часу був господарем і садівником свого кусника саду, зараз відірваний від нього, не має часу заопікуватись садом. Одноосібник також весь час за роботою, як не на своєму полі, то на державній роботі. Тому не має змоги присвятити більше часу для упорядкування свого саду та розвитку його.

Овочеві дерева понасаджувані майже біля кожної хати, але в дуже малій кількості від 3-5 шт. Вони не приносять жодної користі для господарів, бо діти вигодовані через цілу зиму та весну, зривають овочі, коли почнуть появлятися на дереві.

Овочеві дерева знаходяться також по обох сторонах головних доріг, які були насаджені в 1936-[19]39 рр. До сьогодні їх залишилось дуже мало, знищені вони зістали в час війни під час переходу та переїзду військових частин.

Зараз їх дещо почали збільшувати, але не овочевими деревами, а декоративними.

Щодо огородництва, то його управляють селяни даних районів лише для власної потреби, за винятком деяких сіл, що управляють огородництвом для ширшого споживання, а саме: Городниця, Передівання, Серафинці, Ілинці, Карлів, Видинів, Тулукив. Ці села переважно управляють: Городниця – цибулю, часник, помідори, Передівання – цибулю, помідори, Серафинці – капусту, Ілинці – часник, Тулукив – часник і цибулю, Карлів – цибулю, Видинів – цибулю і часник.

Останнім часом огородництво в даних селах зменшилось, а це тому, що воно потребує постійного доглядання. Господиня-колгоспниця, по-перше, не має стільки землі, щоб управляти городину для ширшого споживання, а по-друге, не має часу на догляд.

За розвиток огородинства взяли колгоспи. В колгоспах зорганізовано окрему "бригаду", яка працює лише коло огородини. Але колгоспи позасівали великі ділянки огородини, з чим не може впоратись одна бригада. Ділянки огородини заростають бур'янами, що не дає можливості росту ярини.

Спеціальних поставок овочів немає, лише є поставки огородини.

Одноосібні господарства здають поставку огородини по групах: перша група здає 20 кг, друга група здає 40 кг, третя група здає 50 кг, четверта – 75 кг.

Коли в одноосібника немає огородини, він змушений заплатити поставку огородини в кілограмах грішми по ринковій ціні. Напр[иклад], господар, який мав здати поставки 7 кг буряків столових, 7 кг капусти, 1 кг цибулі – платить 18 крб. На місце здачі поставки, за що одержує квітанцію про розрахунок з державою і заплату за здану огородину 15 кг одержує 1,41 крб.

Державні ціни огородини: 1 цент. капусти 7 крб., 1 цент. цибулі 50 крб.

Торгівля.

Торгівля ведеться двома системами – державною та державно-кооперативною. Крім цих, існують ще можна сказати, найширше застосовані способи торгівлі – це базарний та спекулятивний спосіб, або т.зв. "чорний ринок".

Торгівлю державно-кооперативну ведуть райсоюзи через сітку ССТ, що знаходяться в кожному селі.

Райсоюз одержує товари з обласної бази.

План товарообороту на кожну районну споживчу спілку (РСС) наложує обласна СС квартално.

Для кращої орієнтації нижче подаю оборот одної із кооператив на 1949 р., перший квартал. На суму обороту 44.000 крб. було вторговано (продано товарів на суму):

цукор	- 338 крб.	горілка	- 1.860 крб.
сіль	- 2.877 -//-	кондиторськ	- 1.466 -//-
		вироби	
мануфактура	- 18.000 -//-	вино	- 1.700 -//-
готові вироби	- 1.500 -//-	обув'я гумове	- 3.400 -//-
тютюнові вироби	- 6.380 -//-	галянтерея	- 1.300 -//-
мило господарське	- 2.120 -//-	мило туалетне	- 644 -//-
інше	- 1.160 -//-		
Разом	- 32.375	Разом	- 10.340

Ця кооператива об'єднує понад 600 членів в с. Семаківцях (Черн[елицький] р-н). Кооператива, яка охоплює понад 600 членів, заплановано на місяць січень 33.300 крб., а виконано 23.339 крб. На лютий заплановано 23.300 крб., виконано 20.872 крб. На м. березень заплановано 23.400 крб., виконано 10.175 крб. На м. квітень заплановано 23.300 крб., виконано 23.958 крб.

Кооператива в с. Михальче: заплановано на 5 місяців 102.000 крб., виконано 78.000 крб. Райспоживспілка розпроділює товари по кооперативах в залежності від числа населення даного села, числа членів кооперативи і кількості уділів. Уділ зобов'язаний платити кожний член ССТ в сумі 250 крб. Сплачується уділ або готівкою, або ратами. Коли кооператива охоплює 600 членів, тоkonto її становить 150.000 карбованців.

Кооператива може одержати товари не більше, як виносить їїkonto (якщо є лише товари на базі). Сільські споживчі товариства ведуть торгівлю на капіталі своїх членів. Кожний товар, який одержує кооператива, асигурується в банку, де визначається точний термін, до якого часу має бути проданий товар. Коли кооператива законтракований товар не продасть до визначеного часу і не продовжить строк контракції, на такий товар буде рости в банку процент (25%) від кожних 100 крб. річно. Розплата за товар ведеться через держ. банк.

На села дають більшість товар, який селянство потребує в дуже малій кількості, прим[ір]: парфумерія, туалетне мило, шовкові тканини і т.п. і т.д.

Товарів ширвжитку доставляють мало, що не стає для забезпечення кожного члена кооперативи.

Рідкісні товари, які найбільш потрібні селянинови, задержуються в райсоюзі, що спричинює широку недостачу, як обув'я і інше.

Через деякий час такий товар можна побачити на "чорному ринку" в подвійній ціні за його вартість. Цей спосіб торгівлі, т.зв. спекуляція, як видно, поширює сама адміністрація РСС, задержуючи товар на райбазі, цим самим зробила великий попит, недостачу товару, а опісля виносить під пахвою і продає.

Райспоживспілки не забезпечують населення товарами, навіть на 30%, хоч в кожній кооперативі можна бачити один і той самий товар протягом цілого року та це той товар, який для селян не потрібний або не доступний через високу ціну.

Хоч у м. березні відбулася знижка на деякі товари широкого споживання та це аж ніяк не полегшило доступ селянства до товарів. Одноразово із знижкою цін на промислові¹⁹⁸ товари відбулася знижка і на харчпродукти, з яких селянин частинно одержує приплив грошей.

¹⁹⁸ У тексті: продовольчі.

Знижка цін:

хліб	- 10%	пальта, кост.	- 12%
борошно	- 10%	плаття, сорочки, шовк. вироб.	- 10%
крупа і макарони	- 10%	шерстяні тканини	- 10%
печиво, торти	- 10%	шовк. тканини	- 10%
м'ясо, конс. вироб.	- 10%	нитки	- 10%
риботовари	- 10%	панчохи шовк.	- 15%
масло	- 10%	взуття текстильне і комбін.	- 15%
сир і бриндзя	- 10%	головні убори, капелюхи	- 15%
сіль	- 30%	вишивальні вироби	- 15%
горілка	- 28%	хутра	- 10%
лікєро-горілчані вироби	- 25%	металева галантерея	- 10%
вина і коньяк	- 15%	шкіряна галантерея	- 10%
тютюневі вироби	- 10%	металево-господар. товари	- 10%
парфум. вироби	- 20%	залізні вироби	- 20%
ливарні товари	- 20%		

На такі товари, як: нафта, цукор і подібні їм, знижки немає.

Нижче подаю держ. ціни по кооперативах на поодинокі товари в порівнянні до держ. цін на сільськогосподарські продукти, які одержує селянин при "добровільній" продажі державі та до зарплати держ. робітника (чорноробочого).

Ціни на товари ширвжитку по кооперативах:

1 кг соли коштує - 2,35 крб.	вино портвейн 0,75 л коштує 41 коп.
1 л нафти -//- - 2,5 -//-	вино госп. 1 л коштує 10 крб.
1 шт. мила - 3-12 -//-	півчеревики гумовий спід, полотняний верх, коштує 60-80 крб.
1 кг мила - 10 -//-	перкаль білий на сорочки - від 10-24 крб.
господарського	
1 кг цукру-піску - 12 -//-	1 кг цукорків - 16-25 крб.
1 кг соли-крупки - 0,9 -//-	1 л горілки 40% - 60 крб.
1 м шовк. ткан. - 72 -//-	1 м шовк. ткан. 1 сорту - 63 крб.
1 сорту	
1 м -//- -//- - 38 -//-	1 м сукон. матер. 1 сорту - 420 крб.
3 сорту	
1 м сукон. - 360 -//-	1 м сукон. матер. 3 сорту - 229 крб.
матер. 2 сорту	

Папіроси:

парашутист	100 шт. коштує - 7,5 крб.
аврора	100 -//- -//- - 10 -//-
астра	100 -//- -//- - 25 -//-
спорт	100 -//- -//- - 25 -//-

казбек	100	-//-	-//-	- 24	-//-
водоспад	100	-//-	-//-	- 25	-//-
верховина	100	-//-	-//-	- 10	-//-
махорка	1 кг	-//-	-//-	- 18	-//-

Одначе бувають села, в яких населення забезпечене товарами доступних цін, як от: полотно по 10 цм¹⁹⁹ на одного члена, нафти 1/4 л в місяць. А також товари, як цукор та необхідні залізні вироби (роскалі і т.п.) мало коли стрічаються по кооперативах.

Державна ціна на с/г продукти, які селянин здає в поставку державі, дуже мала в порівнянні до державних цін товарів, які потребує селянин купити на державному ринку, як напр[иклад], 1 цент. пшениці коштує 9 крб., ячменю 5 крб., вівса 4,5 крб., кукурудзи 5 крб. і т.д. Також мала зарплата робітників, які одержують в місяць в середньому від 150-450 крб.

Чорноробочий робітник за таку низьку зарплату не то, що не може прохарчувати себе і сім'ю, а й сам ходить обдертий та голоден. На підставі хоч би й цього можна ясно собі здати справу з того, як держава використовує маси, як селянство, так і робітництво.

Якісніший товар можна зустріти в більшій кількості на "чорному ринку", але товар цей продається по дуже високій ціні. Товар цей звичайно побирають самі адміністратори, які мають доступ до всіх баз з такими товарами.

Вони користаючись доступом до товару та широким запотребуванням його, забирають домів, чим викликають ще більше запотребування. Через деякий час виносять його на базар та правлять в два, а то й три рази дорожче, як він коштує.

Товари є в більшій кількості в обласних центрах. Там можна дістати досить високої якості або тих, яких немає в даному районі. Звільнені від праці особи (інваліди ЧА) їздять в обласний центр, купують там товар, який є рідкісний в даному районі і продають на "чорному ринку" в ціні відносно його споживання (запотребування).

Останнім часом завважається по базарах арештування спекулянтів міською міліцією, але за арештуванням в деяких випадках немає ніяких наслідків. Спекулянт вийшовши з базару, дає міліціонерові хабар і той пускає його. Бувають також випадки засудів. Міліціонери при арештуванню застосовують різних методів: побиття спекулянта, конфіскація товару, розкидання чи побиття товару і т.п. Прикладом може послужити подія, яка відбулася 26.III.1949 р. на базарі в м. Городенка:

на базарі продавали лямпки около 80 шт. два інваліди, один зовсім сліпий, другий без ноги. До них прийшов мол. лейт. Гри-

¹⁹⁹ Діалектизм слова сантиметр (см).

цюк (родом з Торговиці) та хотів сконфіскувати товар, а їх забрати на МВД. Вони просили, щоб він відійшов собі від них.

На цю суперечку надійшов нач. [РО] МВД кап. Таран, уповноважений [РО] МВД на с. Серафинець Книгницький (родом з Ясенів-Пільний) та ще двох міліціонерів, прізвища невідомі. Суперечка дійшла до того, що цих інвалідів хотіли разом з товаром забрати на МВД. В цьому часі інвалід без ноги взяв костилі в руки і бив ними міліціонерів, які були поблизу нього, а сліпий інвалід взяв в руки лямки за дроти і бив ними Грицюка по чім попало. Міліціонери відійшли, а інваліди називали їх та радянську владу грабівниками, які забрали від них здоров'я, очи, ногу, а тепер не дають їм жити. Вони побили усі лямки і пішли в натовп народу, який оточив їх.

Фінансова господарка.

Протягом звітнього періоду мали б появитись в фінансовому обігу фальшиві банкноти карбованців сумою 100, 50, 25 крб.

Хоч карбованець перейшов реформу в грудні 1947 р. через знецінення його, то реформа не піднесла його вартости, лише оставила селянство, робітництво та трудову інтелігенцію незабезпеченими перед грошовими державними налогами. В основному потерпіло від реформи селянство, яке осталося без грошей і щоб сплатити позики, податки та страховки, збувало за безцінь на "чорному ринку" набуті до сьогодні необхідні речі.

З початком м. травня була проголошена т.зв. IV-та державна позика "четвертої сталінської п'ятирічки".

Підготовку до підписання позики большевики почали ще з початком квітня. В час проголошення позики були вислані в села районів уповноважені з РК КП(б)У. На місцях вони організували весь сільський актив. Керівництво і контроль по стяганню позики належав уповноваженим з райкому партії і РВК.

Якщо самі уповноважені з активом сільським не могли стягнути з населення позику заплановану, то на допомогу приходила група з різних районних установ, яка при стягуванні позики допускалась різного роду насильств та терору над населенням.

Нижче подаю план підпису та сплачення позики по деяких селах нашого терену:

ч/п	Назва сіл	План	Підпис	Сплата
1.	Тишківці	120.000	52.000	37.195 крб.
2.	Вербівці	30.000	22.000	?
3.	Чернятин	100.000	72.000	45.000 -//-
4.	Торговиця	60.000	20.025	12.000 -//-
5.	Глушків	30.000	18.000	12.000 -//-

6.	Ясенів-Пільний	50.000	35.550	?
7.	Серафінці	75.000	32.000	?
8.	Топорівці	45.000	?	25.080 --/--
9.	Белелуя	60.000	60.000	60.000 --/--
10.	Драгасимів	17.000	?	14.000 --/--
11.	Карлів	60.000	52.000	52.000 --/--
12.	Княже	50.000	71.000	71.000 --/--
13.	Залуче Горішне	35.000	23.000	23.000 --/--
14.	Рудники	35.000	35.000	21.750 --/--
15.	Ілинці	100.000	52.879	52.879 --/--
16.	Тростянець	72.000	?	66.000 --/--
17.	Джурів	100.000	?	69.843 --/--
18.	Новоселиця	35.000	?	25.200 --/--
19.	Тучапи	45.000	?	24.311 --/--
20.	Попельники	50.000	?	43.873 --/--
21.	Хом'яківка	26.000	?	?
22.	Виноград	50.000	32.000	?
23.	Вікно	35.000	23.750	?
24.	Рашків	14.000	10.000	?
25.	Олієво-Королівка	30.000	16.000	9.000 --/--
26.	Олієво-Корнів	10.000	9.000	3.500 --/--
27.	Пробабин	8.000	5.500	4.000 --/--
28.	Городинця	35.000	17.675	?
29.	Стрільче	?	28.000	9.000 --/--
30.	Сороки	39.000	?	?
31.	Поточиська	55.000	48.000	40.000 --/--
32.	Семаківці	30.000	28.000	24.000 --/--
33.	Білка	7.000	7.000	6.950 --/--
34.	Михальче	29.000	27.000	22.000 --/--
35.	Дубки	25.000	?	24.260 --/--
36.	Репужинці	10.000	7.000	7.000 --/--
37.	Корнів	24.000	?	22.000 --/--
38.	Хмелева	8.000	8.000	8.000 --/--

Фонди з держ. банку призначається на села в дуже малій сумі. Переважно одержує кожна сільська школа для ремонту суму 500-1.000 крб. Протягом звітнього часу спиртзавод в с. Джурів одержав на ремонт 15.000 крб.

Сільрада в с. Джурів одержала з держ. бюджету на будівництво поліклініки 75.000 крб. (поліклініка зараз будується).

1) Оподаткування селянських господарств (одноосібних) проводиться за таким зразком: від доходу 2.000 крб. платять господар від кожного карбованця 11 коп. і т.д.

Сільськогосподарський податок платять ті, хто має в своєму користуванні землю, худобу, бджоли і т.п., а також враховуються і землеробські доходи.

2) Доходо́вий податок платять всі робітники, службовці, урядники від зарплати.

Ставка доходо́вого податку ведеться після таблиці зразка 30.IV.1943 р. "О подоходном налоге с населения". Доходо́вий податок платять від місячної зарплати сумою 150 крб. вгору.

Нижче подаю таблицю ставок доходо́вого податку:

Місячна зарплата		Місячна сума податку	
		в процентах	в крб.
від 150 крб.	– 200	5,5%	2,25 крб.
--/– 201	--/– – 300	6%	5,00 --/–
--/– 301	--/– – 400	7%	11,00 --/–
--/– 401	--/– – 500	8%	18,00 --/–
--/– 501	--/– – 700	10%	26,00 --/–
--/– 701	--/– – 1.000	12%	46,00 --/–
--/–1.001	--/– – вище	13%	82,00 --/–

3) Холостяцький податок платять бездітні жінки, віком від 18-45 літ. Мужчини віком 20-50 літ. Від службовця чи робітника стягають 6% з зарплати. Дітей, які померли, не вчисляється. Якщо в сім'ї службовця чи робітника є одна дитина – стягають 6% зарплати, якщо дві, то 1/2% зарплати.

Одноосібняцька сім'я зобов'язана платити 150 крб., якщо немає дитини, 100 крб., якщо є одна дитина, 50 крб., якщо є дві дитини, якщо є троє дітей, одноосібняк не платить нічого.

Колгоспник платить у розмірі 50 крб., 30 крб. і 15 крб.

4) Податки з будівель і земельна рента – цей податок платять всі установи, церкви та селяни, які мають в своєму користуванні будівлі.

Установи платять від мешкальних будівель 1/2% вартості будівлі, від інших будівель: стайня, робітничий верстат і т.п. 1% вартості будівлі, 10% платять також власники будівель та церков від вартості будинків страхової інспекції. Земельна рента – 4 крб. від 1 м кв. площі без огляду на забудування.

5) Податок з транспортних засобів платять в залежності від роду транспорту, а саме:

Рід транспорту	в респуб. центрі	в обл. центрі	в р-н центрі	в с.
автомашина	25 крб.	20 крб.	16 крб.	10 крб.
мотоцикл і ровер	15 --/–	10 --/–	7 --/–	5 --/–
пором	100 --/–	75 --/–	50 --/–	26 --/–
лодка (човен)	50 --/–	40 --/–	30 --/–	20 --/–
кінь	250 --/–	200 --/–	150 --/–	100 --/–

6) Податок від тварин: корів, ослів, мулів, платять від 20-50 крб.

7) Податок від коней: одноосібні господарства зобов'язані платити з 1 липня 1949 р. від 1 коня 500 крб., якщо має два коні, то за одного платять 500 крб., а за другого 800 крб., разом за двох 1.300 крб.

8) Податок "госпошлина" (мито за справки, характеристики і т.п.).

Податок колгоспів.

Колгоспи оподатковуються від доходів: натуральних 6% і 12%, і грошових 6% і 19%.

Натуральні доходи на 6% оподатковуються: насіння, видатки для старих і інвалідів та видатки на дитсадки. Продукти оцінюються по держ. заготівельних цінах, або по прийнятній ціні в колгоспі.

Натуральні доходи на 12% оподатковуються: продукти видані колгоспникам на трудовні, видатки МТС, видатки на закуп тваринництва і т.п.

Грошові доходи оподатковуються на 6%, одержані доходи від продажу державі збіжжя, худоби, птиці і т.п.

Грошові доходи оподатковуються на 19%, одержані із проданих продуктів, худоби, птиці, риби на ринку по колгоспній торгівлі.

9) Асикурація. Асикурація – обов'язкова в більшості. Страхуванню підлягають скот і будівлі.

Висота асикурації залежить від роду тварин і від матеріалу, з якого побудована і покрита дана будівля.

Напр[иклад]: корова в вартості 500 крб. платиться 4,7% її вартості – 23,5 крб., кінь в вартості 500 крб. платиться 10% його вартості – 50 крб. (коні страхується до 15 літ і то лише здорові), кози і вівці в вартості 80 крб. платиться 6% їх вартості – 4,8 крб., будівлі вартості 1.000 крб. платиться 1,4% їх вартості – 14 крб.

Нижче подаю начислення процентів за несплату податків в означений час: сільськогосподарський податок за кожний день від 1 крб. виносить 0,2% (бездітний податок за кожний день від 1 крб. виносить 0,1%).

Методи фінансового грабежу.

22.1.1949 р. в с. Семаківці (Черн[елицького] р-ну) місцевий фінагент Микитюк та участковий з [РО] МВД Сорокін ходили по селі і збирали податок. В кого не було грошей, забирали святочну одягу, несли до місцевої кооперативи на продаж. Селяни,

щоб не допустити до продажу одержі, зичили грошей по сусідах і сплачували, як могли.

25.I.1949 р. в с. Тростянець (Забол[отівський] р-н) інспектор фінвідділу Бутенко Михайло ходив по селі за податком з сільським фінагентом Семенюк Миколою. В гром., яка не здала 220 крб., забрали кожух за податок. Через кілька днів вона дістала грошей і віднесла до фінагента. Кожух їй звернено, але через неухагу продерто в двох місцях та поставлено в вогке місце, що дуже пошкодило новому кожухові.

11.II.1949 р. в с. Торговиця (Городен[ківський] р-н) інспектор фінвідділу Сапронов, уповноважений з [РО] МВД Грицюк, Середя, Семенюк і місцевий фінагент Ткачук ходили за недоїмками податку за 1947-[19]48 рр. В кого не було грошей, забирали одержу і кожухи. В гром. Липчук Миколи, Новосельський Григора, Книгницький Федора забрано святочну одержу і кожухи. Коли згадані громадяни, позичивши грошей, хотіли сплатити податок, то вони не хотіли брати грошей, а заявили, що одерж продадуть на базарі, щоб другі знали, коли мають сплачувати податок. Кожухи та одерж не повернено до сьогодні.

4.III.1949 р. в с. Зібранівка (Заболот[івський] р-н) інспектор фінвідділу Петрук Михайло в охороні опергрупи стар. лейт. МГБ Козакова ходив за холостяцьким податком. При стягуванні податку опергрупа не лише охороняла його, а й помагала бити селян та забирати від них святочну одерж. Таких гром., як Ткачук Петра, Демчук Дмитра, які відповіли, що в даний час не мають грошей, забрано святочну одержу та побито їх до крови.

17.III.1949 р. в с. Хмелева (Черн[елицький] р-н) уповноважений з райфінвідділу Планковський, стар. інспектор страховки Бермак та сільський фінагент Чернописьський збирали по селі різні грошеві податки за 1948-[19]49 рр. Вони зайшли до гром. Пшеничик Марії, яка мала недоїмок за 1948 р., коли вона відповіла, що не має грошей, вони розбили куфер і забрали святочні хустки. Вернули тоді, коли сплатила весь податок за 1948 р.

9.IV.1949 р. в с. Джурів (Заболот[івський] р-н) група працівників з райфінвідділу на чолі із інспектором цього відділу Поворотовим ходили селом і збирали податки за 1948-[19]49 рр. Вони зайшли до гром. Смоляк Евдокії, в якій намагалися забрати одержу за нездачу податку.

Один із цієї групи відкрив скриню із одержею та почав витягати звідти кожухи. Господиня вирвала з рук кожух, а його так штовхнула, що він собою отворив двері і опинився надворі. Господиня вибігла на подвір'я і почала кричати гвалт, бо її грабують. Група, щоб

уникнути сорому, чим скорше почала втікати з хати, без успіху, а її погрожували про вивіз на Сибір за образу “радянських людей”.

11.V.1949 р. в с. Репужинці (Черн[елицький] р-н) стар. інспектор фінвідділу Шасаєв збирав холостяцький податок по селі. Він зайшов до Пасічник Анни Петра, в якої є одна дитина і в той час вона була вагітна. Шасаєв домагався, щоб вона сплатила 100 крб. Анна сказала, що дасть пізніше, бо зараз не має. Шасаєв розлютився, почав називати її брутальними словами. Анна почала вигонити його з хати, внаслідок чого почалась бійка, у висліді чого Шасаєв збив так вагітну жінку, що вона на другий день породила неживу дитину.

2.V.1949 р. до с. Поточиська приїхала група большевиків в числі 21 чол. на чолі з III-им секретарем РК КП(б)У Коваленком. Крім нього, були нач. [РО] МГБ стар. лейт. Даньков, зав. відділом пропаганди і агітації Шумілов, зав. ошадкаси Салій, зав. млинів Вілянський і 16 чер[воно]паг[онників]. Ця група прибула з метою стягнення т.зв. добровільної позики державі.

Цього самого дня вони провели збори обох колгоспів, на які силою зганяли людей. На зборах Коваленко розказував присутнім, яке значення має позика для держави і закликав, щоб ніхто із селян не ухилився від підпису, бо вони й так стягнуть скільки їм потрібно.

Другого дня в цьому ж селі Коваленко зобов'язав голів обох колгоспів їхати в район по гроші за сапання буряка колгоспникам. Коли гроші були привезені, чер[воно]паг[онники] ходили селом та зганяли селян до колгоспу за грішми.

При виплаті в колгоспах сиділи представники, які вимагали підпису на визначену кількість грошей у формі позики для держави. Таким способом цього дня було зібрано понад 7.000 крб. Цього самого дня ніччю зайшов до Григорчук Олена Лаврівський з групою і вимагав від гром., щоб підписала 100 крб. позики. Господиня сказала йому, що вона дала для держави сина (згинув в ЧА), а тепер ще хочуть зняти з неї шкіру, далше сказала, що я прожила около 60 літ, а ще не бачила й не чула, щоб таким способом грабували людей. В цьому часі Лаврівський побив Олену до крові (розбив голову прикладом від ППШ) і нічого не одержавши, вийшов з хати, грозючи її вивозом на Сибір. Другого дня Олена ходила до прокурора в район, однак до сьогодні Лаврівський не був потягнений до судової відповідальности за розбій.

3.V.1949 р. в с. Заболотів²⁰⁰ (Черн[елицький] р-н) група по збиранню позики замикала до пивниці тих людей, які не мали

²⁰⁰ Так у тексті. Насправді це хут. Заболоття (тепер у скл. смт Чернелиця Городенківського р-ну).

грошей на позику. В пивниці держали їх по три-чотири дні без їди і лише тоді випускали, коли хто із рідні замкненого приносив гроші в сумі стільки карбованців, скільки їм призначено дати.

3.V.1949 р. в с. Чернятин (Городен[ківський] р-н) прибув інспектор фінвідділу Літвіненко із 6-ма працівниками цього відділу. Вони зайшли до гром. Лабач Василь Панька, якому запропонували підписати позику на 2.000 крб. Лабач погодився підписати лише на 500 крб., тоді Літвіненко накинувся на нього і побив його до крові, а інші били кухонну посуду та інші хатні предмети.

4.V.[19]49 р. в с. Чернятин група по стяганню позики на чолі з Матійчуком зайшли до гром. Боднарчук Василя Івана, якого не застали вдома. До с/р забрали його жінку, а коли зловили Василя, жінку випустили додому. Йому призначили підписати позику на 300 крб., коли він відмовлявся, його побито до крові та силою змушено підписати позику на 500 крб.

4.V.[19]49 р. в с. Тишківці група по стяганню позики зайшла до гром. Павлюк Дмитра Онуфрія. Його запитали, на яку суму він підпише державі позику, а коли Павлюк відповів, що немає звідки дати позику, в нього зроблено ревізію і знайдено 5.000 крб. Гроші відразу забрали, а його пізніше силою примушено підписати позику на цю суму.

4.V.[19]49 р. в с. Вербівці група по стяганню позики на чолі з заступником [голови] РВК Кондратом зайшла до гром. Марчук Анни (син якої впав в ЧА). Її запропоновано підписати позику в сумі 100 крб., а коли вона відказала, що хвора і не має звідки дати стільки грошей, то її побито до крові і змушено підписати цю суму.

4.V.[19]49 р. в с. Глушків група по збиранню позики забрала корову з телям в гром. Муляк Івана Федора, за непідписання позики (корову не повернено до сьогодні).

5.V.[19]49 р. в с. Чернятин група по стяганню позики на чолі з Матійчуком зайшла до гром. Неміш Миколи Івана (інвалід 2 групи з ЧА), йому сказано підписати позику в сумі 300 крб. Коли він відмовлявся, його силою забрано до с/р, де під побоями його змушено підписати позику в сумі 600 крб.

Цього самого дня нічю група по стяганню позики зайшла до гром. Франків Олекси. Вони прийшли під хату та почали стукаючи у вікно, а коли ніхто не відзивався, уповноважений з [РО] МВД Петровський продер стріху в хаті і група стрихом увійшла до хати. Жінку Олекси, яка спала на печі, силою стягнули і забрали в с/р, звідки вона втекла додому. Рано її арештовано і випущено тоді, коли вона підписала позику в сумі 250 крб.

6.V.[19]49 р. в с. Слобідка (Гвіздецький р-н) група по стяганню позики на чолі з Підсудієвським побили ряд селян до крові за те, що вони не хотіли підписувати наложену їм позику.

6.V.[19]49 р. в с. Чернятин група по стяганню позики на чолі з Літвіненком, ніччю зайшла до гром. Андрусяк Параски Юрія, яка не хотіла відчинити їм двері. Літвіненко виломив двері і ввійшов до хати. В хаті стяг господиню з ліжка і почав бити її прикладом від ППШ по плечах. Опісля сказав, щоб вона підписала позику в сумі 250 крб., коли згадана гром. відмовлялась, тоді Літвіненко витяг пістоль, приклав до її голови і погрожував розстрілом, коли не підпише згаданої позики. Андрусяк перестрашилась, внаслідок чого була змушена підписати позику в сумі 250 крб.

Подібна подія відбулась цього дня із гром. Лабач Анною, Ільків Софією. А гром. Бурдегу Маланку силою забрано в с/р, де її примушувано підписати позику. Коли остання відмовлялась, Ковальський кинув її до підлоги і почав бити пістолем попід груди, а пізніше припер пальці дверима, вимагаючи підпису позики.

Цього дня в цьому селі І-ий секретар РК КП(б)У Брезицький викинув з хати Лабач Василя за те, що він не хотів підписати позику в сумі 1.000 крб. Після такої руїни, яку зробив Брезицький в хаті Лабача, він був змушений піти мешкати до другого господаря.

8.V.[19]49 р. в с. Джурів (Заболот[івський] р-н) група по стяганню позики на чолі з Буровим та Січкарем, за непідписання наложеної позики, побили гром. Семотюк Лукина так, що аж вломили йому руку.

11.V.[19]49 р. в с. Джурів большевики, немаючи успіху у стяганню позики, почали брати на хитрощі. Цього дня Січкарь і Буровий, щоб спіймати Дзирик Катерину, заходять перед вечером ніким не помічені до її стайні.

З поля вертали Дзирик Катерина, Власій Василь, Семовонюк Петро і Дзирик Василь. Вони спинилися біля хати Дзирик Катерини і почали між собою розмову на господарські теми. В цьому часі Січкарь і Буровий вийшли із стайні Дзирик і забрали згаданих гром. до с/р. В с/р їх змушували підписати позику, а коли вони відмовлялись, їм закидували, що будьто би вони під час переходу біля хати Дзирик зводили наклепницькі розмови на ССРСР, за що їм грозить тюрма та Сибір. Перелякані гром., знаючи добре, до яких наслідків можуть довести ці брехливі залякування, підписали наложену їм позику.

13.V.[19]49 р. в с. Попельники (Заболот[івський] р-н) група по стяганню позики на чолі з Смірновим і Григорчуком зайшли до гром. Мостової Анни в справі позики.

Анна досить бідна, мала лише 1 курку в хаті. Коли її запропоновано підписати позику, вона відповіла, що не має звідки взяти грошей на позику, бо крім курки, в неї нічого немає. Тоді Смірнов спіймав курку і сказав: “Нічого, государству нужна і курица”.

29.V.[19]49 р. в с. Ілинці (Заболот[івський] р-н) група по стяганню позики в числі 4 чол. на чолі з Постувайтовим Михайлом зайшли до гром. Іванчук Гриця, коли він відповів, що не має звідки сплатити позику, в нього зроблено ревізію і знайдено 4 овечі шкіри, які забрано в с/р. При відході сказали йому, що коли буде 2 л горілки, то шкіри завернуть, Іванчук через деякий час дістав горілку, дав уповноваженому по позиці Постувайтови, за що цей вернув йому шкіри.

Вищеподані факти ще далеко не всі подані в цьому звіті. Однак, хоч би і на підставі цих можна докладно зорієнтуватися, якими методами большевицька адміністративна влада здійснює свою грабіжницьку політику по відношенню до українського селянства.

6.VII.1949 р. в м. Коломиї відбулася нарада фінагентів, голів с/р та зав. райфінвідділами, на якій було 360 членів.

Нарадою провадив нач. облфінвідділу Вертелецький.

На нараді було обговорено такі питання:

- 1) підготовка до збирання податку за 1949 р.;
- 2) збирання податкових залеглостей за попередні роки;
- 3) звітність про виконання бюджету за 1948 р. і перший квартал 1949 р.

По стяганню податків на перші місця вибились по області такі райони: Солотвинський, Печеніжинський, Надвірнянський, Заболотівський та Чернелицький.

В Чернелицькому районі добився успіхів Пернарівський Василь Михайла, в селах Корнів і Вільхівці. В селі Поточиська – Ємчук Михайло Василя. В сс. Михальче і Білка – Черепаха.

Основне завдання, яке покладене на нараді фінагентам – це переведення контрольности по недоплатах за попередні роки.

За 1948 р. були оподатковані господарства від 2.500 крб. доходного вгору.

За 1949 р. мали бути оподатковані господарства від 1.200 крб. доходного вгору.

Не чекаючи повідомлення, на нараді наказано стягати податок наперед.

Начислення доходів:	1948 р.	1949 р.
Від 1 га орної землі (під зернов.) –	1.600 крб.	1.400 крб.
від корови –	1.600 –//–	1.500 –//–
від коня –	1.000 –//–	1.000 –//–
сади і ягідники від 1 га –	4.000 –//–	4.000 –//–

Комунікація, транспорт, зв'язок.

Головним комунікаційним середником на нашому терені являється [наявність] 2 залізничних ліній. Перша сполучає: Коломия, Заболотів, Снятин, Чернівці; друга: Коломия, Гвіздець, Городенка, Заліщики.

Число поїздів, які їздять по даних лініях та графік переміщення особових поїздів, залишаються ті самі, що подані в звіті за 1948 р.

Товарні поїзди точно визначеного графіку не мають, а дальше курс їх регулювався телефонним зв'язком між станціями. За час звітнього періоду товарні поїзди перевозили переважно дерево, вугілля, збіжжя і інше.

Частинно транспорт відбувається автомашинами, які є в користуванні Городенківського цукрокомбінату (около 30 машин) та других установ, як МТС, РСС, спиртзаводів і інше. Інших комунікаційних середників в нашому терені не зустрічається. У звітний період провадилась частинно справа залізничних ліній, доріг та мостів.

В Заболотівському районі за 1949 р. районний шляховий відділ провів праву головних мостів та доріг. Під час праву в кожному селі працювало від 10-30 робітників. За цей час направлено міст на річці Рибниця (шлях Заболотів-Кути). В с. Джурів, під час праву мосту, щоденно працювало 8 робітників. Матеріал для праву привозили місцеві селяни з Пістинського лісу.

Щодо зв'язку, то всі села нашого терену є сполучені телефонами з районними центрами. Телефон служить переважно урядовим переговорам сільської управи з міською адміністрацією.

Для кращого телефонного пов'язання сіл з районом, по деяких селах існують телефонні збірники, які злучують кілька сіл разом. В районнім центрі знаходиться телефонна станція, яка має зв'язку з кожною сільською станцією. Районна станція телефону сполучає, коли потрібно дві сільські станції чи установи з двох районів для переговорів між собою.

Протягом 6 днів від 9.-15.ІІ.[19]49 р. на терені Заболотівського району 15 телефоністів з військової частини змонтували телефонічне сполучення у двох нитках дроту на телефонній лінії Коломия-Снятин.

Для доставки і відсилки пошти між райцентрами і областю існує повітряний авіазв'язок.

Мілітарна підготовка.

12.ІІ.[19]49 р. до с. Торговиця (Город[енківський] р-н) приїхало 15 чол. військових, в тому числі майор і лейт. (прізвища не-

відомі). Вони зайняли квартиру в гром. Ткачук Михайла і провели полевий телефон зі сторони Чернятина.

14.II.[19]49 р. до цього ж самого села зі сторони с. Топорівці приїхало около 10 автомашин з військовими, різного офіцерського складу і рядових солдатів. Вони переглянули місцевість Ксьондзькі могили і від'їхали в напрямі с. Вербівці.

17.III.[19]49 р. до с. Торговиця (Городен[ківський] р-н) в'їхало багато машин з військом, де зразу по селі розтягнули телефон. Частина військових пішла у поле Могилки. Генерал Журавльов з групою офіцерів перейшов через село в поле Ксьондзькі могили і оглянувши терен, повернули на обід до гром. Грицюк Василя. За обід, який коштував около 150 крб., заплатили 25 крб. Після обіду до генерала прийшла група місцевих селян і почала жалітися про насильство та грабїж групи по організації колгоспу. Генерал признав, що група робить неправильно, що вона сама підбурює населення проти рад. влади. Він радив їм про все написати до вищїї влади. Після полудня, ця частина виїхала в напрямі с. Вербівці.

Це як відомо, мала б бути воєнна частина №44081 зі Львова. Друга частина (близько 100 автомашин) було із Черновець. В склад згаданої групи входили різного роду війська: телефоністи, радисти, піхота, снайпери та артилеристи. Всі були в повній бойовій готовності.

Військові говорили, що це великі штабові маневри. Ранком 18.III.1949 року перестали переїздити машини з військом. Через терен Городенківського району протягом цього часу пересунулось около 4.000 різного роду військ.

Протягом звітного часу райвоенкомати проводили 14-15-денний вишкіл хлопців-призивників з 1929 р. народження.

По деяких селах визивали хлопців 1930 і 1931 рр. народження на военкомат на комісію, де вручили їм "приписне свідетельство", як от в Городенківському районі дня 21, 22 і 23.III.1949 р., в Чернелицькому районі – 21, 22.I.[19]49 р., в Снятинському районі – 29, 30.III.[19]49 року.

В звітний період забрано в ЧА частинно хлопців, уроджених 1929 року. З Городенківського району забрано – 48 хлопців, а саме: з с. Серафинці – 5 чол., з с. Торговиця – 7 чол., з с. Топорівці – 7 чол., з с. Вікно – 5 чол., з с. Чернятин – 6 чол., з с. Тишківці – 6 чол., з с. Олієво-Корнів – 3 чол., з с. Олієво-Королівка – 9 чол.

З Снятинського району: з с. Залуче Горішне – 9 чол., з с. Карлів – 14 чол., з с. Красноставці – 2 чол., з с. Княже – 5 чол., з с. Видинів – 5 чол., з с. Підвисока – 7 чол.

З Чернелицького району: з с. Копачинці – 4 чол., з с. Репунжинці – 2 чол., з с. Поточиська – 5 чол., з с. Семаківці – 5 чол., з с. Білка – 2 чол.

Списки поданих вище районів неповні.

Рівно ж протягом звітнього часу відбувся перегляд коней і возів по деяких селах, а саме:

19.V.1949 р. до с. Поточиська (Черн[елицький] р-н) приїхала військова комісія з області в числі 5 чол. (назвиська невідомі). Ця комісія з сільським вет. санітарем Срайко Прокопом, перевела перегляд коней і возів. При перегляді було асинтеровано 15 коней, 7 возів і 7 пар упряжей. Голові колгоспу сказано держати цих коней в чистоті, часто перековувати, а також держати у готовності вози та упряж.

Протягом м. травня ця комісія провела перегляд коней, возів і упряжі в кожному селі району.

Перегляд і асинтерування коней відбувся також і в Городенківському районі протягом м. червня.

В с. Рашків цього району при перегляді асинтеровано три пари коней з возами і упряжею. Після асинтерування, коні забрали в Городенківське РВК. На початку 1949 р. нач. Заболотівського райвоєнкомату підполковник Забавін покликав на воєнкомат всіх секретарів с/р цього району. На зібранню Забавін говорив секретарям с/р, хто строевий, а хто ні, хто вибув зі строю, а хто прибув і т.д. Даліше доручив їм, щоб вони упорядкували військово-картотеку та книгу учоту, перевірити у воєннотобов'язаних воєнні білети і дати йому точні дані, хто стоїть на учоті, а хто ні.

Даліше зобов'язав секретарів, щоб кожний мав у с/р свою секретну кімнату, в якій на вікнах мають бути заложені ґрати, а на долівці підлога, а двері оббиті бляхою. В середині повинна бути прикріплена до підлоги залізна пачка на воєнні документи. Все це повинно бути виконано до 25.II.1949 р.

На кінець Забавін з'ясував присутнім міжнародну обстановку того часу. Він сказав, що зараз в світі існує два ворожо настроєні проти себе табори: демократичний і капіталістичний. Капіталістичним табором, сказав Забавін, керує сьогодні купка американських мільярдерів, які хочуть закабалити цілий світ, а нарід перетворити у рабів буржуазії.

Даліше промовець говорив: вони ведуть підготовку до боротьби з ССРСР, який сьогодні "захищає" трудящий народ всього світу. Табір демократичний з кожним днем росте і розвивається. Це найкраще видно на прикладі китайського народу, сказав він, який переходить в "демократичний" табір.

Капіталісти, як говорив даліше Забавін, створюють різні блоки, дають допомогу учасникам цих блоків, в результаті чого скорше чи пізніше, може вибухнути війна зі сторони Італії, Іраку, Німеччини чи Кореї. Радянський Союз, даліше говорив, стежить за кожним рухом паліїв війни, викриває їх перед світом, а в парі з цим старається бути наготові до третьої [світової] війни, яка є неминуха. На цьому зібрання закінчено.

6.VI.1949 р. Заболотівський райвоєнкомат покликав хлопців, урод. 1929 і [19]30 рр., майже з усіх сіл району. Коли були вже всі присутні, нач. райвоєнкомату підполковник Забавін виступив з промовою, щоб усі присутні в найкоротшому часі були готові відходити в ЧА.

7.VI.1949 р. цей сам райвоєнкомат покликав перед комісію воєнно-зобов'язаних з с. Тростянець, які не служили в ЧА, віком від 22-50 р. Всіх переглянено і зареєстровано на учот, який мав би відбутися в с. Тростянець коло клубу, щотижня в п'ятницю по 6 год. На вишкіл призначено 200 год., який мають проводити два лейтенанти з райвоєнкомату.

Шкільництво.

Мережа шкіл та число педколективу по школах майже осталось незмінне, яке було подано в звіті за 1948 р. Заіснували деякі зміни учителів, в зв'язку з перенесенням їх в інші села чи в інший район. Рівно ж заіснували звільнення з праці деяких учителів, але місця їх заповнили другими кадрами.

Большевицька адміністративна влада добре розуміючи, що собою представляє школа, чим вона служить для молодого покоління, задумали використати її для перевиховання української дитини на большевицького яничара. Через школу вони щеплюють в молоді українські душі опіум комунізму, який наскрізь насичений російським шовінізмом. В школі дитині, почавши від 1 кл., большевицькі вихователі стараються щепити любов до "вождів революції" Леніна-Сталіна, до "батьківщини" ССРСР та большевицької партії. Як рівно ж ненависть до свого народу, до своєї нації, до всього свого рідного. З цією метою навчають дітей похвальних пісень Ленінові-Сталінові, партії і т.п. і т.д., а коли діти самі почнуть співати яку українську народну пісню, вони стараються споганити її і викликати більше притягання до пісень радянського типу.

Дитячі шкільні підручники української мови побудовані виключно на матеріалі похвальних од вождям, радянській армії та радянському трудовому народові і т.п.

На годинах арифметики заборонено давати приклади задач, не пов'язаних з виховним моментом. Учителям, які на уроках не подають виховного моменту, їм дають різні догани та погрожують звільненням з праці. Для того, щоб оволодіти молоддю, їх організують в загони жовтенят, піонерів та комсомольців. Вихователями цих загонів призначають виключно рафінованих більшовицьких працівників: піонервожатих та комсоргів.

Починаючи від 2 кл., вчать російської мови, на годинах російської мови заборонено вчителю говорити українською мовою, також учитель повинен вимагати від учеників, щоб вони відповідали виключно по-російськи.

Почавши з 4 кл., вивчають історію СРСР, яка своєю метою має вбити в малій дитині любов до України, української традиції, української літератури.

Починаючи від малолітньої дитини, вони вбивають в її голову, що України відділеної від Росії ніколи не було, що це один народ, що російський народ завжди помагав українському народові визволятися, почавши від княжих часів, опісля в час Козаччини, Росія помагала визволитись з-під польського ярма і найголовніше, то це – в революції 1917 р., коли російський народ допоміг українському скинути капіталістичне ярмо і стати на шлях соціалізму, тому то російський народ українському – “старший брат”.

Такі факти, як події Мазепи, зовсім опускаються, як це мало місце в Городенківській СШ. На уроці історії, коли прийшла доба Мазепи, то всю увагу звернено на вихвалювання Кочубея, а про Мазепу сказано, що він “зрадник” і більш нічого. На другий день про Мазепу не згадувано ані слова, лише осуджено Карла XII, який проти волі шведського народу, пішов на підбій Росії, що він не жалував народу, що кров'ю свого народу хотів купити собі славу. Натомість Петра I схарактеризовано, як оборонця народу перед загарбанням шведами України.

Щодо навчання російської мови, то можна побачити, як більшовики стараються, щоб українська дитина якнайскоріше і найкраще володіла російською мовою. Немає ні одної школи, де б не доставлявано учителям “русского языка”. До українських шкіл надсилають учителів, які не знають²⁰¹ української мови і викладають на російській мові. Цим самим заставляють учнів вивчати російську мову, щоб зрозуміти урок. Навчання російської мови в 8 і 10 кл. перевищує навчання української мови (російської мови 3 год. в тиждень і 3 год. літератури. Української мови 1 год. в тиждень і 2 год. літератури).

²⁰¹ У тексті: не вміють.

Дуже мало уваги присвячується вивченню іноземних мов. Учні закінчивши НСШ чи навіть СШ, знають з іноземних мов найбільше деякі слова та алфавіт і більше нічого.

Щодо навчання української мови, то можна побачити її русифікацію на кожному кроці: вивчення самої граматики, в якій деякі розділи цілковито побудовані на зразок російської граматики. В бібліотеці, як шкільній, так і сільській, більшість художньої літератури на російській мові.

Большевики змагають до перетворення школи на політичний табір. Навчання вважається справою другорядною, першорядне – це політичне озброєння учнів ідеями комунізму. Тому й не дивно, що вартість навчання, як в НСШ, так і в СШ, стоїть далеко на незадовільному рівні.

Сільські школи випускають учнів з мінімальним запасом знань. Правда, причиною низького рівня знань учнів є ряд і інших причин: на села посилають малокваліфікованих учителів, по школах немає приладдя для наочних прикладів, селянські діти зимою порою не мають у чому ходити до школи, школа не забезпечується повністю паливом і зимою порою дуже зимно і т.п.

Дитина українського селянина, бачучи голод, холод та нужду в хаті батьків, чує на кожному кроці нарікання та проклинання большевиків, не йде на заманчиві обіцянки своїх вихователів. В неї зроджується гнів і ненависть до всього большевицького, а особливо Леніна-Сталіна, до російської мови, літератури і культури.

Ненависть до всього большевицького можна побачити, розгорнувши першу сторінку шкільної книжки, на якій знаходиться портрет Сталіна.

Дитина виливає весь свій гнів в те, що не вступає в ряди дитячих загонів, на кожному портреті з вождів вибирає очі. Скільки большевицькі вихователі прикладають сил, щоб зорганізувати загони жовтенят, піонерів і комсомолу, одначе, це так легко їм не вдається. Райпартком посилає до шкіл спеціальних своїх організаторів-піонервожатих та комсоргів. По селах піонерські організації є в дуже малій кількості, а комсомольських організацій є лише при СШ в райцентрах, членами якої є переважно приїзджі з східних областей. Учня місцевим, які відмовляються від вступу в комсомол, закидають контрреволюцію, співпрацю з визвольно-революційним рухом, їм забороняється відвідувати школу, або при першій підозрінню арештують.

Приміром, в СШ №2 в с. Серафинцях (Городен[ківський] р-н) учням 10 кл. заявили, що коли вони не вступають в комсомол, їм не видадуть атестат зрілості. Їх не приймуть в ВУЗ, а коли учні

відмовлялись і не вступали в комсомол, на них зроблено підозрілий донос на МГБ, яке арештувало 2 учнів і посудило на підставі підозрілих фактів. (Арешт відбувся 11 червня 1949 р. в день складання екзамену по геометрії, арештовано Бабій Миколу Петра і Боюк Василя Дмитра).

Таких і подібних фактів можна навести цілий ряд, в більшості бачучи, що їм не вдається перевиховати української молоді, стараються про підвищення рівня кількості, щоб заповнити списки і цим задовольнити райком.

Учитель большевицької школи – це машина, яка вічно в повнім ході. Учитель – це не лише вихователь дитини в школі, а й поза школою, вихователь села, помічник сільської управи і поштуркач райкому партії та інших районних установ.

Все виконує лише по плані, лише по наказам, накиненим згори. Щоб підвищити політичний рівень учителів, проводиться по школах політзаняття два рази в тиждень (вивчають історію ВКП(б), політекономію капіталізму, соціалізму і т.д.).

Учитель повинен у вільний від навчання час, читати газети по назначеному йому участку: в час польових робіт – читати колгоспникам газети в обідову пору, вивчати російську мову (хто закінчив освіту до 1939 р.), агітувати селян про вступ до колгоспу під час колективізації, збирати позику від селян, в школі організувати різного роду гуртки (драматичний, музичний, співочий, фізкультурний, шахматний і т.п.), на яких учитель повинен основну увагу приділювати виховному моментові, організувати відсвяткування державних свят, траурних днів, уряджувати районні олімпіади і т.д. і т.п.

Плани, накази, укази та зобов'язання виконується лише в звітах, а політнаука так знеохотила деяких учителів до політичного думання, що вони зовсім не розбираються і не цікавляться сучасним становищем світу.

Директорам наказано під кінець року здавати в РВНО політичну характеристику кожного учителя. Основні точки характеристики: політичне виховання учнів на уроках і поза уроками, політмасова робота поміж населенням, відношення до призначених йому обов'язків та політична грамотність.

Перед початком навчального року та перед початком другого півріччя, відбулися районні конференції вчителів в кожному районі. На конференціях були порушені переважно такі питання, як завдання на новий навчальний рік, збільшення шкільних організацій та міжнародна обстановка.

Конференція тривала в Городенківському р-ні чотири дні від 23-27 серпня 1948 р.

З початком нового навчального 1949 р. відбулись також по районах учительські конференції, на яких обговорювались переважно слідуючі питання: підсумки роботи за перше півріччя, завдання на друге півріччя та питання по політвихованню дітей, та політмасовій роботі вчителів.

В кожній школі відбуваються учительські конференції на кінець кожної чверти. Відбуваються ще кушєві наради, на які сходяться учителі одного кушєа (3-10 сіл).

Нижче подаю докладний перебіг районної конференції вчителів, яка відбулася від 5-8 січня 1949 р. в м. Городенці.

План роботи конференції:

I. Доповідь “Про стан навчально-виховної роботи в школах і чергові завдання учителів на друге півріччя 1948-[19]49 навчальних років”. (Доповідач, завідуєча РВНО – Кудіна Надія Тимофіївна).

II. Доповідь “Про заходи поліпшення роботи піонерських та комсомольських організацій в школах”. (Доповідач, зав. в справах шкільних піонерських і комсомольських організацій – Павлюк Ярослава).

III. Доповідь “Про становище в науці біології”. (Боман).

IV. Доповідь “Про позашкільне виховання дітей. (Доповідач, дир. російської школи м. Городенка – Зубенко Надія Петрівна).

V. Секційна робота класоводів і предметників.

Хід конференції.

5.I. 1949 року.

I. Доповідь “Про стан навчально-виховної роботи в школах і чергові завдання учителів на друге півріччя 1948-[19]49 рр.”. (Кудіна Н.Т.).

По Городенківському району начисляється 247 учителів. Явилось на конференцію 163 учителі, 60 учителів виїхало на зимові сесії до педшкіл та інститутів, а 24 учителі не явились на конференцію без поважних причин. Всім директорам перевірити, яких учителів немає.

Після війни з німецькими загарбниками і в післявоєнній боротьбі з німецько-націоналістичними залишками в нашій країні, значно підвищився рівень народного будівництва у всіх галузях. Рівно ж підвищився рівень навчально-виховної роботи по школах Радянського Союзу. На цей час у наших семирічних і середніх школах навчається 34 мільйони дітей. У вищих учбових закладах навчається 730 тис. студентів. По нашому району наша робота в школах не стоїть на високоякісному рівні. В нашому районі недостатньо виконаний сталінський закон про загальне обов’язкове навчання. В нашому районі нараховується 5.703 учні, з них

1.000 дітей не охоплені школою. З цих 1.000 дітей 700 неатестованих і ці неатестовані є рівно ж не охоплені школою. Бо коли учень не може мати оцінки 2 чи 3, то він не відвідує школу. Решта 20 учнів – це відсів.

Щодо ремонту шкіл, то багато шкіл добре не відремонтовані. Добре відремонтовано школу №1 м. Городенка і Топорівську школу, де велику ініціативу проявили самі учителі і батьківський комітет. Погано відремонтована Тишківська СШ, хоча ця школа дістала належну допомогу з боку РВНО. Директор Рашківської семирічної школи – Лабач С.І. весь час плакав у РВНО, що в нього немає на рахунку грошей і школа майже не відремонтована. Погано відремонтована Торговицька семирічна школа, де бувший директор цієї школи – Качуровський, взявся сам вимітати сажу з комина. Що ж тоді робила його уборщиця, що ж говорити про таку школу, коли директор хоче зробити сам все, замість того, щоб він тільки керував роботою? Є багато і інших директорів, які несерйозно поставились до цієї справи.

Успішність учнів по наших школах дуже низька. Контрольні роботи, проведені в окремих школах, показали низький рівень знань учнів. Це виявлено в Тишківській школі в 5 класі, в Торговицькій школі в 7 класі, а в Ясенів-Пільній школі в 6 класі успішність учнів дорівнює 0. Щоб поліпшити успішність учнів у другому півріччі, треба налагодити справу з відвідуваннями учнями школи. Коли ми доб'ємося 100% відвідування, тоді і успішність учнів буде задовільна. Учителі і директори замало працювали над цим питанням у першому півріччі. Успішність учнів ще залежить від того, як учителі готуються до уроків і як унаочнюють ці уроки. Є багато учителів, які несовісно готуються до уроків, не унаочнюють уроків і не вміють зацікавити учнів. Правда, є деякі учителі, які гарно поставили свою роботу і добились задовільної успішності від своїх учнів. Це такі учителі, як: Гошуватюк – учитель математики [школи] №1 м. Городенка, учителька Тишківської школи – Чечель (класовод 4 класу) і інші.

З боку директорів немає належної контролю в школі, вони не відвідують уроків учителів і не дають допомоги молодим учителям у методиці викладання. Найбільше директори і завпеди відвідали за півріччя від 100-108 уроків. (Директор школи №1 Шукіль, завпед цієї школи Гошуватюк і завпед Тишківської школи Бойко), тоді, коли вони мали відвідувати по 2 уроки денно, тобто треба було відвідати поперех 200 уроків. Деякі директори відвідали від 40-50 уроків (директор Тишківської школи Катеринюк і директор Торговицької школи Бойчук), а дир. Рашківської школи Лабач і

дир. Топорівської школи Боюк, виявилось, що не відвідали ні одного уроку, бо у їхніх звітах цього немає записано. І при такому поганому контролеві з боку дир. в Тишківській школі є майже повний провал роботи. Там 5 клас майже не існує, а за нього дир. і учителі получили державні гроші в сумі 3.500 крб. Сам особисто дир. Катеринюк присвоїв собі 410 крб., коли він не провів ані одного уроку у 5 класі. Він буде притягнений до відповідальності. Директор Вербівської семирічної школи Коваленко Ольга Григорівна написала у звітах, що вона відвідала 100 уроків учителів. Але в дійсності Коваленко може була 100 разів на день у Городенці, у майстерні Шлемкевича (її чоловіка), де устроювала різні концерти з народних пісень або провадила драку з його коханками в чайній, або на базарі. Від сьогодні вона не є не тільки директор, але навіть не учитель, вона домогосподарка Шлемкевича. У нас учитель чи директор повинен бути авторитетний серед населення і ми не можемо тримати таких людей як Коваленко в школі.

Учителі повинні виховувати в дітей дружність і любов до нашої соціалістичної Батьківщини. Щоб так не получалось, як у школі №1 м. Городенки, де учень 6 кл. (східняк) потрутив ученицю 5 кл. (західнячка). Вона плачучи сказала: "Чого тручаєшся? Приїхав зі сходу і тручаєшся! Якби не куркулі, то ви тут виздыхали б! Ти думаєш, що тут будуть колгоспи? Ніколи їх тут не побудуєте!" З цього видно, в якому ворожому оточенні перебуває і виховується така учениця. Ваше завдання учителі, викоринювати такі думки в учнів і виховувати в них дружність, почуття радянського патріотизму.

Оці наші недоліки в нашій роботі, в другому півріччі ми мусимо ліквідувати. Охопити всіх дітей школою, які ще не охоплені. Директорам і завпедам більше контролювати роботу учителів, а учителям краще готуватись до уроків, унаочнювати їх, зацікавлювати учнів і вміло повторювати пройдений матеріал, щоб добитись 100% відвідування, задовільної успішності учнів, а тим самим виправити всі недоліки в навчально-виховній роботі наших шкіл.

II. Доповідь "Про заходи поліпшення роботи піонерських та комсомольських організацій в школах". (Павлюк Я.).

Наша партія і уряд виконують свої постанови через комсомольців і піонерів. Тому нашим обов'язком є в кожній школі зорганізувати піонерські та комсомольські організації. Коли в школі існують піонерська та комсомольська організації, тоді в школі буде добра трудова дисципліна, поліпшиться успішність учнів і учителям тоді легше буде виховувати молоде покоління в комуністичному дусі. Не по всіх наших школах є створені піонерські організації, а ще менше по школах нашого району комсо-

мольських організацій. Гарно працюють піонерська та комсомольська організації в школі №1 м. Городенки. В с. Тишківцях піонерська організація провадилась гарно тоді, коли піонервожатою була учителька Віннік, тепер піонерська робота занепахла, а учителі ставляться до цієї роботи байдуже. Багато є таких шкіл, де піонерська організація існує тільки на папері, є список піонерів, але робота з ними не проводиться. Такі піонери не поділені на дружини і ланки, вони взагалі не читають піонерських газет і не устроюють ніяких піонерських вечорів. В цій ділянці великий недолік всіх учителів, які думають, що ця робота належить тільки піонервожатому. Коли в школі немає піонервожатою, учителі повинні самі керувати піонерською роботою, вони повинні брати активну участь у зборах піонерів, керувати їхніми виступами, читати з ними піонерські газети, організувати нових піонерів і втягати їх до активної роботи в піонерській організації.

Всі учителі повинні це врахувати і в другому півріччі виправити свої недоліки в роботі щодо піонерських організацій. Там, де вже проводилась робота з піонерами, поліпшити її, заактивізувати всіх піонерів, а там, де піонерська організація існує тільки на папері – взятись до роботи і добитись якнайбільшої кількості членів піонерської організації. Бо піонери – це майбутні комсомольці, а комсомольці – це майбутні партійні. Наші піонери і комсомольці повинні бути напоготові за справу Леніна-Сталіна.

Обговорення обох доповідей.

1. Слово має учитель математики Родниківської семирічної школи – Чаплінський.

Завідуюча РВНО Кудіна Н.Т. багато говорила про низьку успішність нашого району. Але РВНО велику увагу приділяв методиці викладання в 5 та 7 класах, а про перший і четвертий класи їм байдуже. Ще на 4 клас звертають менше-більше увагу, бо це випускний клас, а 2 і 3 класи – це нібито найлегші класи і їх можна вести кому-небудь. А [на] ці класи треба особливу увагу звернути з боку РВНО і дир. шкіл, бо саме в цих класах починаються письмові роботи учнів. І це дуже прикро, коли бувають випадки, що учні в 5 класі не знають таблиці множення або взагалі не вміють написати переказ з мови. Тому директорам шкіл треба більше контролювати уроки в молодших класах і допомагати в методиці молодим учителям.

Дуже допомагає в успішности учнів піонерська організація. Учні-піонери стають добрим прикладом для інших учнів, вони більш дисципліновані, соромляться, коли зроблять щось не так, як це повинен зробити піонер, вони завойовують авторитет се-

ред учнів, допомагають слабшим учням і тим самим допомагають учителям в їхній роботі.

У Родниківській школі піонерська робота проводиться непогано і прибувають все нові піонери. У всіх школах повинна бути піонерська організація.

2. Слово має директор школи №2 м. Городенки – Демиденко.

В школі №2 робота стоїть краще, чим вона стояла попередньо. Встановити всіх не охоплених школою дітей трудно, бо не дано для цієї школи точного мікрорайону, який належав би виключно до мене. Учителі нашої школи брали активну участь в громадській роботі. Уроки учителів я відвідував, правда, не в належній кількості, але контролював роботу вчителів. До учителів, які відмовляються від накиненої їм роботи, я мусів ставитись серйозно, а про допомогу з них мене ніхто не просив.

Щодо піонерської роботи, то в нас піонерська організація існує і робота, я сказав би, що не проводиться, а на друге півріччя ми докладемо всіх зусиль, щоб робота нашої піонерської організації йшла нормальним порядком.

3. Слово має директор Тишківської школи – Катеринюк.

Мені тут робили закиди, що Тишківська середня школа не відремонтована добре. Але що було в нашій силі і як нам допомогла с/р, так ми зробили. Успішність учнів низька тому, що тут прийшли учні з різних шкіл, з різними знаннями. Роботу учителів я контролював, але не в силі більше відвідати уроків тому, що я також нагружений годинами.

Щодо грошей, про які говорила Кудіна Н. Т., то я думаю, що ми одержали ті гроші законно, все ж таки робота в 5 класі проводилась.

Піонерська робота ведеться ненормально тому, що в нас не було піонервожатого-спеціаліста. І комсомольською організацією немає теж кому добре керувати. А учителі кожний інтересується своєю роботою.

На третю чверть шкільного року ми залишилися зовсім без палива, але думаю, що с/р допоможе нам завезти дров і робота в нашій школі піде краще, як у першому півріччі.

4. Слово має директор Вербівської семирічної школи – Коваленко О. Г.

З нашого шкільного бюджету недорозходовано ще 200 крб., які ще залишились на дрова. На ремонт школи всі гроші використані. Дров у школі на друге півріччя немає, бо с/р дала підводи тоді, коли термін нашої асегнати минув і перед новим роком всі дрова з лісництва були вивезені.

Піонерської організації я не відкривала і не закривала. Піонервожатим я не визначала нікого з учителів, бо для нашої школи вчилася на республіканських курсах піонервожата Передерій, для якої ми і гроші здали. Пізніше її призначили в Тишківську середню школу, а наша школа і далі лишилась без піонервожатого. В другому півріччі, якщо я ще буду директором, поставлю когось з учителів піонервожатим і робота з піонерами в нашій школі налагоджується.

Методична робота протягом півріччя в нашій школі виконувалась і учителі працювали добре. Уроки вчителів я скільки могла, стільки і відвідувала, бо при школі немає ані завпеда, ані завгоспа, і мені приходиться всюди самій ходити.

Далі Коваленко Ользі Григорівні не дали говорити і робочий день конференції скінчився.

6.I.1949 р.

Виступи директорів і учителів шкіл Городенківського району.

1. Слово має інспектор шкіл – Довгополюк Олександр Іванович.

Наша соціалістична країна різниться від капіталістичних країн тим, що в нас на всяких зборах, нарадах і т.п., дозволяється критика і самокритика, чого немає в капіталістичних країнах. І ця критика і самокритика допомагає нам викривати, а тим самим ліквідувати, всякі недоробленості в нашій роботі. А недоробленості в нашій роботі є ще багато. На початку шкільного року в нашому районі було 5.638 учнів, а на кінець першого півріччя є 5.703 учні. Протягом півріччя прибуло 312 учнів, а вибуло 247 учнів. Різниця є в 65 учнях.

Учитель Чаплінський говорив, що РВНО не звертає уваги на методику викладання в 1-4 класах. РВНО приділяло увагу цим класам, але мало було контролю з нашої сторони і це наша вина, але у нас у першому півріччі було тільки 2 інспектори, а це рішуче замало і важко було провести фронтальний контроль по всіх школах.

Треба сказати, що робота в школі №2 м. Городенки значно пішла вперед і не можна сказати, що директор цієї школи Демиденко мало зробив для цієї школи. Він зробив багато, але ця робота далеко ще не так стоїть, як у школі №1 м. Городенка. Щодо поганой успішності учнів, так це була замала контроль з боку директора. Бо директор Демиденко замість того, щоб піти до учителя на уроки, порадити йому, допомогти, то він ставився до учителів по-диктаторськи. Протягом першого півріччя ані директор, ані учителі цієї школи, не прочитали ні одної лекції між народом. Лекторська група тут взагалі не працювала. Добре працювала

лекторська група в сс. Рашкові, Серафинцях і Стрільчу. При тому директорові Демиденкові треба полагодити свої сімейні справи, щоб не розносилися відгуки між учителями, а також і між учнями.

Щодо виступу директора Тишківської середньої школи Катеринюка, то Катеринюк не оправдується за ті не охоплені школою учні, що вони десь вибули в армію чи ФЗН, це неправда, бо таких учнів за віком у списку і не було. За привласнені державні кошти в сумі 3.500 крб. і за 5 клас – Катеринюк буде відповідати особисто. Директор Катеринюк не контролював роботу учителів своєї школи, але ми маємо також сигнали, що учні старших класів незадоволені його уроками і матеріалу з російської мови і літератури майже не знають. Коли ми послали доброго учителя Лабченко Наталію, то він відправив її в розпорядження РВНО, бо йому треба було нагрузити собі більше годин.

2. Слово має учитель Тишківської школи – Пасічний.

В нашій школі завівся звичай не виносити з неї сміття. Санітарний стан школи неможливий і наша дирекція взагалі не звертає на це уваги. Є в нас бачок на воду (5 л), воду пити нема чим і учні додумались так собі пити зверху. Одного разу взяли та й вилили ту воду і по коридору потекли струмки і ручайки.

Контролі з боку дирекції майже немає. Директор пише у звіті, що відвідав 50 уроків, але я ручаюсь, що як відвідав 15 уроків, то й добре. Щодо 5 класу, то він у нас взагалі не існує, бо учні не ходять в школу, але вони дістали оцінки 3 і 4, і так буде і в другому півріччі. Потім ці учні перейдуть у 6 клас і допнуться навіть в 7 з такими ж оцінками, а знання у них не буде і за 4 клас.

На Кичорі (кут села) навчання таки не проводиться, бо там учителька Жилик Я. пізно встає, ще пізніше одягається і вмивається, а потому поки ще поснідає, то учні з другої зміни приходять у школу і першій зміні нема коли вже вчитися.

Ніякий гурток при школі не працює, а вчителі деякі ганяються за “довгим карбованцем”, тому деякі учителі мають по 1 класу, а є й такі, що ведуть по два і по три класи. Пасічному не дали далі говорити, бо ці питання можна було полагодити на місці в своїй школі.

3. Слово має учителька школи №1 м. Городенки – Медяник.

Я задумалась над тим, до чого зводиться наша конференція і думаю, що молодим учителям ніякої користі не буде, коли тут будуть говорити про розливу воду та про те, що вчителі довго сплять. Це все можна полагодити в себе вдома. Нам цікаво було б послухати про роботу старших учителів і поділитись своїм досвідом. В нашій школі успішність непогана, бо всі учителі старан-

но готуються до уроків. Рівночасно я працюю і у вечірній школі, де успішність учнів набагато гірша. В школі №1 говорить директор Шукіль, що я завищую оцінки учням, а у вечірній школі директор говорить, що я недооцінюю учнів. Погана успішність учнів у вечірній школі пояснюється тим, що тут є учні різного віку і з різною підготовкою своїх знань.

В школі №1 немає піонервожатого, але піонерська робота проводиться при допомозі учителів. І не було ні одного свята, щоб піонери не виступали. Один раз під керівництвом учителів відбувся збір дружин. Виходить, що можна працювати з піонерською організацією і без піонервожатого, тільки треба хотіти.

Щодо комсомольської організації, то вона в нас також непогано працює. Дуже дивно стало тоді, коли тут були збори партійних і комсомольців, і виявилось, що комсомольців між учителями було так дуже мало. Соромно навіть подумати про те, що багато учителів затаїли свої комсомольські білети і відказались від цієї праці. Я настільки зжилась із цією роботою, що мені жалко було б бути осторонь цієї роботи, до чого і прийде в зв'язку з віком. Я думаю, що на друге півріччя всі учителі візьмуться серйозно за свої піонерські організації, відкриють їх, коли їх ще нема, поширять їх, якщо вони надто малі і поведуть піонерську роботу, незважаючи на те, що нема в школі піонервожатого.

4. Слово має фізрук Тишківської школи – Прусаков.

Багато тут говорили про навчально-виховну роботу в школі, а про фізкультурну справу ніхто нічого не сказав. А фізкультурна справа в нас також не стоїть на належному²⁰² рівні. Наша середня школа також добре не підготовлена до фізкультурних занять. Фізкультурного залу немає і навчання провадиться більше теоретично, ніж практично. А в другому півріччі по програмі навчання, повинно проводитись більш практично. РВНО чомусь про це не дбає, щоб Тишківська середня школа стояла на рівні менш-більш з іншими середніми школами.

Щодо роботи нашої дирекції в школі, то тов. Кудіна Н.Т. сказала, що коли б не бувший голова с/р Вівчарук, то ніякої роботи в школі і не було б. Це неправда, бо Вівчарук приходив у школу і тільки язиком “болтав”, а допомагати школі на ділі, він нічого не допоміг, а навпаки, коли б директор школи менше працював для с/р, то і в школі була б видна якась робота.

5. Слово має учитель школи №1 – Цапірін.

Деякі директори нарікають на труднощі в охопленні дітей школою, тим більше дітей-сиріт, які не мають відповідної опіки.

²⁰² У тексті: фізкультурному.

Багато є таких шкіл, які не забезпечені паливом на третій чверті, але при всякій школі можна створити шкільний фонд за допомогою батьківського комітету, щоб можна було ним розпорядитися в таких критичних випадках.

Говорилось багато про успішність учнів і про те, щоб учителі унаочнювали свої уроки. Добре, але напр[иклад], як це унаочнювати уроки з фізики, коли це не тільки в сільських школах, а навіть у нас у районі немає фізичного кабінету, де можна було б як слід унаочнювати уроки. Коли приходиться вивчати електрику, то мусимо робити досліди, тільки вечером, коли є електричний струм. Але при такому струмі світла, який дає нам наша електростанція, то годі щось добре зробити. Тому ми звертаємось до представників наших установ прийняти якісь міри щодо цього або дайте нам електричний вітряк, а ми його використаємо якнайкраще, тоді можна буде судити про результати нашої роботи.

6. Слово має завпед Тишківської середньої школи – Бойко.

Тут виступав тов. Пасічний і “пачкав” честь своєї школи. Провал роботи в нашій школі є, але не такий, як тут представив Пасічний. Правда, успішність учнів низька, але це ще багато залежить від того, як учні підготовані з молодших класів. І правильно тут звертали увагу, щоб більше приділяти уваги методиці викладання в 1-4 класах, бо буває дуже часто, що учні 5 класу не мають поняття, як написати переказ з мови. В нашій школі тільки одна учителька Чечель (класовод 4 класу) добилась гарної успішності в своїх учнів. Щодо контролі роботи учителів, то я відвідував уроки вчителів, але на протязі першого півріччя не було в районі ні одного семінара завпедів, ніхто не давав ніяких вказівок у роботі завпедів. Я думаю, що РВНО прийме це до відома і в другому півріччі проконсультує всіх завпедів та подасть деякі вказівки.

Тов. Пасічний сказав тут, що в нашій школі не працює жодний гурток. Це неправда, бо в нас працює літературний гурток, драматичний, які виступають на кожне державне свято, а також працює і фізкультурний гурток. В другому півріччі ми постараємось налагодити справу в роботі з піонерською організацією.

7. Слово має учителька вечірної школи м. Городенки – Сазонова.

Робота у вечірній школі поліпшилась у першому півріччі, але поведінка директора Демиденка з учителями невиносима. Директор Демиденко вказує на недоробленості в моїй роботі тоді, коли він протягом цілого півріччя не був ні разу в мене на уроці. Одного разу я спізнилась на уроки, я признаюся до вини і мене за це треба було дати під суд. Але під суд мене не дають, а висилає мене директор в розпорядження обл. ВНО. На другий день,

нічого незнаючи, довідуюсь від техробітниці, що мене вже звільнили з роботи в цій школі. Спізнилася я тому, що неможливо прожити на 12 год. тижнево, коли інші учителі в цій школі мають по 30 год. на тиждень. Але я вину свою признаю і мене треба було дати під суд, а не звільнити з роботи. А коли завпед цієї школи Довгополюк О. І. не являється на роботу по кілька днів і по тижневі без поважних причин, то його ані судять, ані не посилають в розпорядження ОВНО. Питаю вас, чи для всіх однакові закони існують, чи може для мене одні, а [для] тов. Довгополюка другі?

8. Слово має директор Стрільчанської семирічної школи – Шлемкевич.

Наша школа тільки починає відгризатися і я думаю, що до кінця шкільного року цілком відгризеться. Зразу не знати до чого було братися, а тепер потрохи робота налагоджується. Учителі весь час працюють над конспектами і старанно готуються до уроків. Відвідування учнями школи покращало. В релігійні свята учні відвідують школу, бо вчителі провели між батьками роз'яснювальну роботу. І в перше релігійне свято сам техробітник здивувався, що учні прийшли у школу і сказав: “Буде наука, бо ви так хотіли” (до директора). Всі учителі добрі і добре працюють, тільки треба добре керувати, бо деякі з них працюють тільки перший рік. Стрільче – це “курорт” для учителів, де вони без відпочинку працюють в школі і в себе вдома. Лекторська група працює непогано, люди зацікавлені і коли 1 учитель прочитав їм лекцію “Київська Русь”, то люди дуже просили, щоб ще прийшов їм щось розказати.

В школі працюють також і гуртки, в яких учні беруть активну участь. Робота в піонерській організації налагоджується і нові піонери прибувають.

9. Слово має директор Родниківської семирічної школи – Іщенко.

Далеко ще до початку шкільного року наша школа була цілком відремонтована і завезено паливо до школи. Успішність учнів задовільна. Учителі старанно готуються до уроків, тому і відвідування в школі протягом півріччя було непогане. Піонерська організація працює непогано. Піонери виступали на кожне революційне свято. На початку другої чверті прибуло нових 51 піонерів, а на кінець грудня прибуло ще 20. В нашій школі начислюється поверх 200 піонерів. Пора вже створити в районі піонерський палац, на який вже дано коштів 50 тис. крб. Але РВНО ще і досі нічого не зробив.

10. Слово має директор Серафинецької середньої школи – Демченко.

Успішність учнів в нашій школі посередня, є учні в нас, які не повністю охоплені школою, але в другому півріччі всіма зусиллями постараємося притягнути їх всіх до школи.

Лекторська група в нас працює трохи краще, як тут про неї згадували. Всі вчителі працюють в громадсько-політичній роботі і читають лекції населенню. В школі ж викладається такий предмет, як креслення, і я заявляю, що не буде викладатися, бо ніде не можна дістати підручника. Робота по ліквідації неписьменности і малописьменности проходить і вчителі, прикріплені до цього, контролюють роботу культурмійців.

11. Слово має секретар райкому КП(б)У – Дубина.

Перше, на що я хочу звернути увагу – це на піонерські організації в школах нашого району. Піонери в школі нам потрібні. В піонерській організації наше молоде покоління виховується в комуністичному дусі. Піонер буде слідкувати за розмовою і роботою своїх рідних братів, сестер і батьків. Піонер буде викривати все вороже ставлення до того, що зветься “радянським”. При тому ж піонери – це кращі учні і дають приклад іншим учням, в кожній школі нашого району мусить бути створена піонерська організація, яка повинна активно і регулярно працювати. Учні-піонери без вагання вступатимуть в ряди нашого комсомолу.

Друге, на що треба звернути серйозну увагу нашим учителям – це на сільські лекторії. В нашому районі гарно працювали такі лекторії в Рашкові, Стрільче і Серафинцях. Але є такі села, де сільські лекторії навіть не зачинали своєї роботи, а це дуже сором, що учителі і сам директор школи №2 м. Городенки Демиденко не прочитали між населення ні одної лекції, тим більше, що вони могли і літературу відповідну дістати і умови щодо цього кращі, щодо сільських лекторіїв. На друге півріччя це треба врахувати, йти між народ, у хати-читальні, зацікавити людей, а населення дуже цікаве послухати те, що скаже учитель – найбільш культурно-освітня людина на селі.

Третє – це ліквідація неписьменности і малописьменности в селах нашого району. Директори, які тут виступали, майже не згадували про роботу своїх шкіл по ліквідації неписьменности і малописьменности. А це також дуже важлива справа і кровний обов'язок наших учителів. Бо коли ми будемо так ліквідувати малописьменність і неписьменність, як дотепер, то ми її хіба зліквідуємо аж за 50 років. Тоді малописьменні і неписьменні повмирають і буде повна ліквідація неписьменности. Треба взятись серйозно до цієї справи і вже в короткому часі покінчити з неписьменністю.

Останнє, що я скажу – це те, що наші учителі не підвищують свій ідейно-політичний рівень, не читають газет, не знають, що діється в нашій країні та поза її межами. Деякі учителі не вивчають історію ВКП(б), не являються на семінари по історії ВКП(б), просто легковажать цією справою. І так учителька Безверха має на перше півріччя двійку з історії ВКП(б), а є такі учителі, які не мають ще оцінки або також мають незадовільну оцінку. Всім учителям треба врахувати те, що весною будуть екзамени по історії ВКП(б), а тоді деякі учителі побігають, та буде вже пізно.

III. Доповідь “Про становище в науці біології”.

Слово має вчителька Боман.

Видатний англійський учений Чарльз Дарвін своєю працею “Походження видів” дав початок научній біології – науці про закони виникнення і розвиток живої природи. Вчення Дарвіна пояснює, як і чому змінюються живі організми, як відбирається і накоплюється нові корисні для них признаки і свійства. Теорія Дарвіна, являючись в своїх наукових рисах матеріалістичною, містить в собі деякі помилки. Ті помилки викрили і показали класики марксизму-ленінізму. Буржуазно-реакційні біологи робили все, щоб опідлити дарвінізм, щоб задушити його научно-матеріалістичну основу. Видатні російські біологи І. М. Сеченов, К. А. Тімірязев, В. Р. Вільямс відстоювали і розвивали матеріалістичні основи дарвінізму. Новим етапом в біологічній науці, дальшим творчим розвитком дарвінізму, являється вчення великого перетворця природи, геніального вченого І. В. Мічуріна.

Мічурінське вчення являється знаменитим прикладом сміливого новаторства думки, воно поклато новий шлях в біологічній науці. Мічурін виходив з того, що рослини і тварини, під впливом життєвих умов, можуть змінюватися, приймати нові свійства і передавати їх по наслідству. Він доказав, що людина може керувати тою змінністю і створювати нові види рослин і тварин. В руках Мічуріна і мічурінців біологія вперше стала знаряддям свідомого діяння на рослинний світ. Мічурінський матеріалістичний напливок в біології являється єдино научним тому, що він базується на принципах діалектичного матеріалізму і еволюційного перетворення світу в інтересах народу. Ідеї і методи Мічуріна широко примінюються і розробляються в науці в нашій країні академіком Т. О. Лисенком і рядом інших радянських учених, агрономами, передовими діячами колгоспного підприємства. В нашій країні знайшли гостру критику біологічні праці американських біологів, як менделістів, морганістів і вільсоністів, які протискують в науку біологію свій ідеалістичний світогляд.

По наших школах повинні бути створені гуртки наших натуралістів, де б учні засвоювали собі вчення Мічуріна, вирощували різні сорти рослин, їздили на екскурсії до колгоспів та радгоспів, де вирощуються мічурінські сади. Юноші повинні вивчити всі місцеві рослини і тварини, і під впливом мічурінського матеріалістичного вчення вирощувати різні видозміни, повинні вивчати походження даних рослин і вирощувати гібриди нових сортів, щоб оволодіти природою і бути паном над нею.

Роботою юношів повинен керувати учитель, давати їм правильні вказівки в їхній роботі, а також керувати екскурсіями юношів.

IV. Доповідь “Про позашкільне виховання дітей”.

Слово має директор російської школи м. Городенка – Зубенко.

Радянські учителі повинні виховувати дітей не тільки в школі, а й поза школою. Ціль позашкільного виховання така, щоб учні поза школою не були без опіки. Діти не повинні навіть самовільно провадити своїх розваг чи забав. На дозвіллі дітей повинен керувати також учитель. Способи і форми позашкільного виховання є різні. Для цього при школі створюються різні гуртки, в яких учні повинні брати активну участь під керівництвом учителя. В літературному гуртку учні читають тільки таку літературу, яку рекомендує керівник гуртка. В співочих і драматичних гуртках пісні і постановки підбираються і підготовляються керівниками цих гуртків. Велике значення має гурток юношів, в якому учням вщиплюється любов до колективної праці і дружба.

Учителі повинні інтересуватись, як їхні учні живуть у себе вдома, як їх виховують батьки і рівночасно повинні мати авторитетний вплив на батьків. Треба слідкувати за тим, щоб учні жили між собою дружно і без національної ворожнечі. На дозвіллі розказувати учням при кожній нагоді про героїв нашої соціалістичної батьківщини, про героїв соціалістичної праці і вказувати на їхні славні імена.

Дуже велике значення в позашкільному вихованні мають різні екскурсії, які повинні також проводитись під керівництвом учителів. Екскурсії повинні влаштовуватись по вивченні рідного краю, тобто екскурсії історичного, географічного та природничого значення. Враження з усіх таких екскурсій глибоко западають в пам'ять і душу дитини, вона буде багато про це розказувати своїм рідним і тим самим дитина виховується позашкільно. Всі сили і знання радянських учителів повинні бути спрямовані на те, щоб виховати молоде підрастаюче покоління в комуністичному дусі і виростити сміливих і відважних будівників комунізму. (Протокол про переведення конференції учителів у Городенківському районі

подав я точніше тому, що він до певної міри дає об'єктивний погляд на вчительство в нашому терені. А далі можна докладно зорієнтуватися на що кладеться основну увагу у радянській школі та яку вартість представляє собою кожний учитель).

Нижче подаю навчальний план початкової та середньої школи з українською мовою навчання:

ч/п	Назва предмета	Кількість годин на навчальний тиждень									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X кл.
1.	укр. мова	10	10	11	6	4-5	4	3	1	1	1
2.	--/– літер.	–	–	–	–	2	2	2	3	3	3
3.	рос. мова	–	3	5	5	4	4	4	2-3	2-3	2-3
4.	--/– літ-ра	–	–	–	–	2	2	2	2-3	2-3	2-3
5.	каліграфія	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–
6.	арифметика	7	6	6	6-7	6	–	–	–	–	–
7.	алгебра	–	–	–	–	–	4	2-3	2-3	2	2-3
8.	геометрія	–	–	–	–	–	2-3	2-3	2-3	2	1
9.	тригонометр.	–	–	–	–	–	–	–	–	1-2	2-3
10.	фізика	–	–	–	–	–	2	2-3	3	2-3	3-4
11.	хімія	–	–	–	–	–	–	2-3	2	2	3
12.	астрономія	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
13.	природознав.	–	–	–	1-2	2	3	2	2	2	–
14.	географія	–	–	–	2-3	3	2	2	2	2-3	–
15.	історія	–	–	–	2-3	2	2	2	4	3-4	4
16.	конституція СРСР і УРСР	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–
17.	іноз. мова	–	–	–	–	4-5	4	3	3	3	3-4
18.	військ. підг.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
19.	малювання	1	1	0,5	0,5	–	–	–	–	–	–
20.	креслення	–	–	–	–	–	–	–	1	1	1
21.	спів	1	1	0,5	0,5	–	–	–	–	–	–
Всіх годин		24	24	25	27	33	33	33	33	33	33

Навчальний план початкової та середньої школи з російською мовою навчання:

ч/п	Назва предмета	Кількість годин на навчальний тиждень									
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X кл.
1.	рос. мова	12	10	11	6	4-5	4	3	1	1	1
2.	--/– літер.	–	–	–	–	2	2	2	3	3	3
3.	укр. мова	–	3	5	5	4	4	4	2-3	2-3	2-3
4.	--/– літ-ра	–	–	–	–	2	2	2	2-3	2-3	2-3
5.	каліграфія	2	2	–	–	–	–	–	–	–	–
6.	арифметика	7	6	6	6-7	6	–	–	–	–	–
7.	алгебра	–	–	–	–	–	3-4	2-3	2-3	2	2-3

8.	геометрія	-	-	-	-	-	2-3	2-3	2-3	2	1
9.	тригонометр.	-	-	-	-	-	-	-	-	1-2	2-3
10.	фізика	-	-	-	-	-	2	2-3	3	2-3	3-4
11.	хімія	-	-	-	-	-	-	2-3	2	2	3
12.	астрономія	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
13.	природознав.	-	-	-	1	2	3	2	2	2	-
14.	географія	-	-	-	2-3	3	2	2	2	2-3	-
15.	історія	-	-	-	2-3	2	2	2	4	3-4	4
16.	конституція СРСР і УРСР	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
17.	іноз. мова	-	-	-	-	4-5	4	3	3	3	3-4
18.	військ. підг.	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
19.	малювання	1	1	0,5	0,5	-	-	-	-	-	-
20.	креслення	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
21.	спів	1	1	0,5	0,5	-	-	-	-	-	-
Всіх годин		24	24	25	27	33	33	33	33	33	33

Примітка: у 8 і 9 класах жіночої школи на фізпідготовку відпускається лише 1 год. в тиждень.

Другу годину використовується – 0,5 год. на вивчення географії, 0,5 год. використовується на вивчення педагогіки або рукоділля (за вибором школи).

10 клас – 1 год. на вивчення педагогіки, стенографії або рукоділля (за вибором школи).

Пояснювальна записка: тижнева кількість годин для окремих предметів показана цілими числами, через риску означає кількість годин на даний предмет по півріччях.

В зв'язку з тим, що в третьому-четвертому класі на спів та малювання відведено 0,5 год. на навчальний тиждень, у розкладі належить передбачити уроки з цих предметів через тиждень.

Тривалість навчання в початкових, семирічних та середніх школах установлено з 1 вересня по 17 травня включно з розподілом на чверти в такому порядку: I-ша чверть від 1 вересня до 6 листопада (56 робочих днів); II-га чверть від 9 листопада до 31 грудня (43 робочих днів); III-та чверть від 11 січня до 22 березня (60 робочих днів); IV-та чверть від 1 квітня до 17 травня (38 робочих днів).

Щоденна кількість уроків: в I і II класі – 4 уроки; в III класі – 4 уроки і од[и]н день в тиждень 5 уроків; в IV класі – 4 уроки і 3 рази в тиждень 5 уроків; в V-X класах – 5 уроків і 3 рази в тиждень 6 уроків.

Тривалість уроку 45 хвилин, а перерв I, III, IV, V – 10 хвилин, II перерви – 30 хвилин.

На підставі навчального плану директори (завідуючі) шкіл мають встановити сталий розклад уроків на півріччя і не допускати заміни одного предмета другим.

При розкладі уроків необхідно так розділити предмети, щоб не перевантажувати окремі дні тижня важкими для засвоєння предметами.

За звітний період мережа шкіл в нашому терені не побільшилась. Лише в с. Рожневі Поля (Заболотівський р-н) розпочато від 1 березня 1949 р. будівництва шкільного приміщення. Весь будівельний матеріал доставляють коштом держави, а село має заплатити будівничим за роботу.

Майже по всіх школах за час звітнього періоду відбувся ремонт шкіл. Фонд для ремонту одержано з РВНО.

Освітньо-культурне життя.

Освітньо-культурне життя в підбольшевицькій дійсності в загальному можна сказати, що стоїть на дуже низькому рівні, а в деяких місцях (райцентрах) під впливом нанесеної большевиками східної культури зовсім скотилось у загниваюче багно.

В районах є культбудинки, райклуби, приміщення для кіно, бібліотеки і т.п. і т.д. Та це приміщення через які большевики стараються прищепити українському народови зразки східної культури, незвичайно відбилось на міській молоді. Така денаціоналізація проводиться систематично і безперебійно. Про рівень особистої моралі міської молоді немає що й говорити.

Натомість прищеплення "східної культури" на селі не так легко вдається. Селянство бачить у большевиках єдиних ворогів, які на кожному кроці проводять свою денаціоналізаційну політику та використовують його до необмежених форм експлуатації. І хоч клуби та хати-читальні є майже в кожному селі, то в них ніхто із селян не буває, крім деяких сіл, де під час висвітлення кінофільму чи якої там вистави, сходяться учні, стрибки, учителі та інші представники сільської адміністрації.

Дальше подається перегляд діяльності в поодиноких клубах:

ч/п	Дата	Назва села	Назва кінофільму	Число присутних	Ціна білета
1.	1.1.[19]49	Бучачки	"Хлопець з міста"	33	–
2.	6.1.[19]49	Трофанівка	-//-	40	
3.	10.1.[19]49	Балинці	-//-	-//-	–
4.	15.1.[19]49	Кулачківці	-//-	–	–
5.	20.1.[19]49	Хом'яківка	-//-	44	–
6.	25.1.[19]49	Виноград	-//-	47	–

7.	26.1. -//-	Слобідка	-//-	30	-
8.	30.1. -//-	Сороки	-//-	72	-
9.	2.2. -//-	Тишківці	“Третий удар”	150	-
10.	7.2. -//-	Копачинці	“Золотий ріг”	60	-
11.	7.2. -//-	Вікно	“Третий удар”	100	-
12.	8.2. -//-	Рашків	-//-	70	1 крб.
13.	11.2. -//-	Слобідка	“Вони не поборють нас”	40	-
14.	11.2. -//-	Тулуків	“Молода гвардія”	120	безплатн.
15.	13.2. -//-	Серафинці	“Люди без крил”	180	1-2,5 крб
16.	15.2. -//-	Сороки	“Вони не поборють нас”	-	-
17.	22.2. до 22.3.[19]49	буд. держ. кіно Городенка	“Ми із Кронштадта”	250	2-5 крб.
18.	23.2. -//-	-//-	“Новий гулівер”	290	-//-
19.	28.2. -//-	-//-	“Богиня смерти”	400	-//-
20.	4.3. -//-	-//-	“Цирк”	420	-//-
21.	7.3. -//-	-//-	“Під чужим іменем”	400	-//-
22.	11.3. -//-	-//-	“Чапаєв”	490	-//-
23.	17.3. -//-	-//-	“Поєдинок”	380	-//-
24.	21.3. -//-	-//-	“Індійська гробниця”	460	-//-
25.	25.3. -//-	-//-	“Суд чести”	360	-//-
26.	26.3. -//-	-//-	“Тракторист музикант”	200	-//-
27.	27.3. -//-	-//-	“Послідна ніч”	400	-//-
28.	28.3. -//-	-//-	“Мічурін”	350	-//-
29.	30.3. -//-	-//-	“Помилка дипломата”	500	-//-
30.	23.2. -//-	Рашків	“Яків Свердлов”	45	-
31.	25.2. -//-	Серафинці	“Котовський”	15	-
32.	25.2. -//-	Трофанівка	“Молода гвардія”	-	-
33.	25.2. -//-	Слобідка	-//-	-	-
34.	27.2. -//-	Балинці	-//-	-	-
35.	28.2. -//-	Бучачки	-//-	-	-
36.	28.2. -//-	Тишківці	“Яків Свердлов”	82	-
37.	30.2. -//-	Виноград	“Молода гвардія”	-	-
38.	5.3. -//-	Бучачки	“Як гартувалась сталь”	-	-
39.	6.3. -//-	Вікно	“Яків Свердлов”	90	-
40.	7.3. -//-	Трофанівка	“Як гартувалась сталь”	-	-

41.	10.3. -//-	Балинці	-//-	-	-
42.	10.3. -//-	Серафинці	“Жигмонт Колосовський”	-	-
43.	13.3. -//-	-//-	“Ми із Кронштадта”	-	-
44.	15.3. -//-	Кулачківці	“Як гартувалась сталь”	-	-
45.	17.3. -//-	Хом’яківка	-//-	-	-
46.	20.3. -//-	Виноград	-//-	-	-
47.	26.3. -//-	Сороки	-//-	-	-
48.	26.3. -//-	Ол.- Королівка	“Третий удар”	80	-
49.	29.3. -//-	Слобідка	“Два бойца”	-	-
50.	29.3. -//-	Вікно	“Сталінградська битва”	60	1 крб.
51.	2.4. -//-	Білка	“Молода гвардія”	35	-
52.	5.4. -//-	Семаківці	-//-	80	-
53.	7.4. -//-	Михальче	-//-	40	-
54.	7.4. -//-	Олієво- Королівка	“Молода гвардія”. Глядачі перед закінченням опустили салю	-	-
55.	7.4. -//-	Слобідка	“Повість про справж. людину”	-	-
56.	10.4. -//-	Тишківці	“Свердлов” і “Котовський”	60	-
57.	10.4. -//-	Вікно	“Молода гвардія”	-	-
58.	10.4. -//-	Слобідка	“Звірі Азії”	-	-
59.	10.4. -//-	Колінки	“Молода гвардія”	80	1 крб.
60.	12.4. -//-	Далешева	-//-	40	-//-
61.	13.4. -//-	Ол.- Королівка	-//- . Хтось перервав сеанс	-	-
62.	13.4. -//-	Білка	“Наталка полтавка”	60	-
63.	17.4. -//-	Хмелева	“Рядовий Олександр”	80	1-2 крб.
64.	20.4. -//-	Слобідка	“Далека наречена”	10	-
65.	22.4. -//-	-//-	“Тихий океан”	-	-
66.	24.4. -//-	-//-	-//-	-	-
67.	24.4. -//-	Серафинці	“Молода гвардія”	50	-
68.	2.5. -//-	-//-	“Веселі діти”	-	-
69.	4.5. -//-	Вікно	“Як гартувалась сталь”	70	-

70.	6.5. -//-	Слобідка	“Пирогов”	60	-
71.	11.5. -//-	Виноград	“В 6 год. після зак. війни”	-	-
72.	17.5. -//-	Джурів	“Клятва”	50	-
73.	18.5. -//-	-//- спіртзав.	-//-	-	безплатн.
74.	19.5. -//-	Слобідка	“Люба партизанка”	15	-
75.	22.5. -//-	Вікно	“Далекая невеста”	30	-
76.	24.5. -//-	Серафинці	“Парень з нашого города”	-	-
77.	24.5. -//-	Ол.- Королівка	“Далекая невеста”	30	-
78.	25.5. -//-	Тишківці	-//-	80	-
79.	29.5. -//-	Рашків	-//-	60	-
80.	1-30.5. -//-	Городенка	“В.І. Ленін”	-	-
81.	3.5. -//-	-//-	“Розбійники”	-	-
82.	4.5. -//-	-//-	“Над Москвою”	-	-
83.	6.5. -//-	-//-	“Воздушні акробати”	-	-
84.	8.5. -//-	-//-	“Дід із Неаполя”	-	-
85.	10.5. -//-	-//-	“Акад. Іван Павлов”	-	-
86.	13.5. -//-	-//-	“Зустріч на Ельбі”	-	-
87.	16.5. -//-	-//-	“Руский вопрос”	-	-
88.	20.5. -//-	-//-	“Золушка”	-	-
89.	22.5. -//-	-//-	“Сказка о солдате”	150	2-5 крб.
90.	24.5. -//-	-//-	“Голубі дороги”	170	-//-
91.	25.5. -//-	-//-	“Василиса прекрасная”	130	-//-
92.	27.5. -//-	-//-	“Наталка полтавка”	200	-//-
93.	30.5. -//-	-//-	“Светлая путь”	210	-//-
94.	2.6. -//-	Тишківці	“Повість про справжню людину”	70	1-3 крб.
95.	3.6. -//-	Ясенів- Пільний	“Хлопець з нашого міста”	90	-//-
96.	5.6. -//-	Рашків	“Далека наречена”	70	-//-
97.	8.6. -//-	Хом’яківка	“Трамвай в огні”	15	-
98.	9.6. -//-	-//-	“Котовський”	13	-
99.	10.6. -//-	Топорівці	“Повість про справ. людину”	27	-

100.	12.6. -//-	Серафинці	“Молода гвардія”	60	1-3 крб.
101.	12.6. -//-	Хмелева	“Остання ніч”	17	1-2,4 -//-
102.	13.6. -//-	Ясенів-Пільний	“Повість про справ. людину”	60	-//-
103.	15.6. -//-	Бучачки	“Котовський”	40	1-3 -//-
104.	16.6. -//-	Чернелиця	“Дочь моряка”	120	2-5 крб.
105.	17.6. -//-	Хом’яківка	“Руский вопрос”	35	1-2,5 -//-
106.	18.6. -//-	Джурів	“Битва під Сталінградом”	30	3 крб.
107.	20.6. -//-	Ясенів-Пільний	“Молода гвардія”	70	-//-
108.	21.6. -//-	Топорівці	“Запорожець за Дунаєм”	80	2 крб.
109.	22.6. -//-	Чернятин	-//-	60	-//-
110.	22.6. -//-	Бучачки	“Руский вопрос”	40	1-3 крб.
111.	23.6. -//-	Тишківці	“Запорожець за Дунаєм”	90	2 крб.
112.	24.6. -//-	Вікно	“Запорожець за Дунаєм”	70	кошт. колгосп.
113.	25.6. -//-	Ол.-Королівка	-//-	80	2 крб.
114.	27.6. -//-	Бучачки	“Великий перелом”	30	1 -//-
115.	28.6. -//-	Хом’яківка	“Третий удар”	-	-
116.	2.7. -//-	Бучачки	“Кутузов”	-	-
117.	3.7. -//-	Ол.-Королівка	“Повість про справ. людину”	100	1-2,5 крб
118.	5.7. -//-	Тишківці	“Оборона Царицина”	90	-//-
119.	5.7. -//-	Трофанівка	“Кутузов”	40	-
120.	5.7. -//-	Підвисока	“Битва під Кенігсбергом”	-	-
121.	5.7. -//-	Серафинці	“Василиса Прекрасная”	10	1-2,5 крб
122.	7.7. -//-	Балинці	“Кутузов”	60	-//-
123.	9.7. -//-	Серафинці	“На страже родіни”	40	-//-
124.	9.7. -//-	Бучачки	“Колгоспник”	30	-//-
125.	9.7. -//-	Михальче	“Давид Гурамішвілі”	70	-//-
126.	11.7. -//-	Трофанівка	“Колгоспник”	-	-
127.	12.7. -//-	Підвисока	“Бій під Сталінградом”	-	-
128.	13.7. -//-	Ол.-Королівка	“Волга-Волга”	60	1-2,5 крб

129.	17.7. -//-	Зал. Долішне	“Кавказ”	100	2,50 крб.
130.	17.7. -//-	Балинці	“№ 8”	30	–
131.	17.7. -//-	Серафінці	“Битва під Сталінградом”	40	1-2,5 крб
132.	17.7. -//-	Тишківці	“Волга-Волга”	90	2,50 крб.
133.	21.7. -//-	Білка	“Погроза почалась”	40	–
134.	21.7. -//-	Бучачки	“Радянська Україна”	70	безплатн.
135.	23.7. -//-	Трофанівка	-//-	–	-//-
136.	25.7. -//-	Балинці	-//-	–	-//-
137.	29.7. -//-	Тишківці	“Тракторист”	–	-//-
138.	3.8. -//-	Торговиця	“Дубровський”	–	–
139.	4.8. -//-	Хом’яківка	“Вільне життя”	–	–
140.	7.8. -//-	Завалля	“Сталінградська битва”	150	2 крб.
141.	7.8. -//-	Дубки	“Далекая невеста”	100	2,50
142.	7.8. -//-	Далешева	“Сказаніє о земле сибірськ.”	100	-//-
143.	10.8. -//-	Княже	“Черевички”	180	-//-
144.	11.8. -//-	Драгасимів	-//-	17	-//-
145.	11.8. -//-	Хом’яківка	“Ми із Кронштадта”	70	1-2,50
146.	12.8. -//-	Видинів	“Черевички”	150	2,50
147.	14.8. -//-	Карлів	“Сталінградська битва”	30	-//-
148.	21.8. -//-	Серафінці	“Мічурін”	40	-//-
149.	23.8. -//-	-//-	“Сталінградська битва”	70	-//-
150.	23.8. -//-	Зал. Долішне	“Сталінградська битва”	60	-//-
151.	25.8. -//-	Стрільче	-//-	40	-//-
152.	11.9. -//-	Тулова	“На границі”	20	1
153.	12.9. -//-	Тишківці	“Сорочинський ярмарок”	70	2,50
154.	12.9. -//-	Тулова	“За тих, що в морі”	17	1
155.	23.9. -//-	Тишківці	“На границі”	40	2,50
156.	25.9. -//-	Зал. Долішне	“Сталінградська битва”	50	-//-
157.	17.10. -//-	Зал. Горішне	“Золоті черевички”	55	2,50
158.	20.10. -//-	Драгасимів	“Золоті черевички”	60	-//-

Вистави, забави, концерти і т.п.

Дня 7.І. ц.р. в с. Пробабин місцевий драмгурток ставив п'єсу під назвою "Ой не ходи Грицю та на вечорниці".

8.І. ц.р. в с. Стрільче місцевий драмгурток ставив п'єсу під назвою "Безталанна". (Дохід 250 крб.).

8.І. ц.р. в м. Заболотів в клубі ім. Горького відбулася вистава під назвою "Гірська казка". По виставі відбулась забава з музикою і танцями.

14.І. ц.р. в м. Заболотів драмгурток при клубі ім. Горького відіграв комедію "Родичі".

14.І. ц.р. в с. Рашків була відчитана місцевими учителями лекція про Лесю Українку.

15.І. ц.р. в Заболотівській СШ відбувся концерт в честь закінчення першого півріччя. На концерті були відспівані пісні і віддеклямовані вірші майже всі в російській мові.

22.І. ц.р. в с. Пробабин місцевий драмгурток ставив п'єсу "В степах України".

23.І. ц.р. в с. Тишківці місцевий драмгурток ставив п'єсу під назвою "На великій Україні". (З колгоспного життя). На виставі було около 120 присутних.

2.ІІ. ц.р. в с. Рашків на колгоспних зборах учитель Бойчук прочитав лекцію "Палестинське питання".

4.ІІ. ц.р. в с. Рашків в приміщенні клубу була прочитана лекція на тему "Промова Хрущова на 16-му з'їзді КП(б)У". Лекцію читав учитель Мадрига Іван.

12.ІІ. ц.р. в с. Демиче відбулася забава з музикою та танцями в сільському клубі.

13.ІІ. ц.р. в с. Олешків місцевий драмгурток відіграв виставу "Наталка полтавка". Ціна білетів від 3-5 крб.

13.ІІ. ц.р. в с. Репужинці місцевий драмгурток ставив п'єсу під назвою "Розкажіть вашу біографію".

13.ІІ. ц.р. в с. Далешева драмгурток із с. Дубок ставив п'єсу під назвою "В степах України".

27.ІІ. ц.р. в с. Серафинці в сільському клубі відбувся концерт, присвячений дню радянської армії:

в програму входили: "Контата про Сталіна", "Чорноморська флота", "Донська козачка", "Ярмак", "Ой на горі женці жито жнуть" і декілька декламацій про т.зв. радянську армію.

25.ІІІ. ц.р. в с. Серафинцях місцевий драмгурток ставив п'єсу під назвою "Сватання на Гончарівці".

26.ІІІ. ц.р. в с. Далешева драмгурток із с. Колінки ставив п'єсу під назвою "Безталанна". Присутніх було около 120 чол. Ціна білетів від 1-3 крб.

27.IV. ц.р. в с. Михальче місцевий гурток самодіяльності ставив п'єсу під назвою "Італійське точимо" (рад. видав.). Присутніх около 130 чол., вступні ціни від 1-3 крб.

1.V. ц.р. в с. Колінки місцевий драмгурток ставив п'єсу під назвою "Високий урожай".

17.V. ц.р. в с. Рашків драмгурток з с. Ясенів-Пільний ставив п'єсу під назвою "Дай серцю волю, заведе в неволю". Присутніх около 70 чол., ціни місць від 1-3 крб.

22.V. ц.р. в с. Серафінцях місцевий колгоспний драмгурток хотів ставити п'єсу під з. "Коварство і любов". Місцева сільська молодь висміяла п'єсу і аматорів, після чого вистава не відбулась.

12.VI. ц.р. в с. Далешева місцевий драмгурток ставив дві п'єси по 1 дії під назвою "Новина" і "Подарунок дівчині" (рад. видав.).

12.VI. ц.р. в с. Джурів місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Бурлак-сирота". Присутніх було около 150 чол.

3.VII. ц.р. в с. Залуче Горішне в приміщенні місцевого клубу відбувся цирк, який приїхав з Станиславова. Присутніх около 90 чол.

7.VII. ц.р. в с. Тишківці місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Що посієш, те й пожнеш". Присутніх було около 150 чол., ціни вступу 2,50 крб.

10.VII. ц.р. в с. Серафінцях в клубі №2 місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Підгірянки". Ціни вступу від 1-2 крб.

10.VII. ц.р. в с. Підвисока драмгурток із с. Красноставців ставив п'єсу п.з. "Олекса Довбуш".

12-17-24.VII. ц.р. в с. Завалля в приміщенні місцевого клубу відбулась забава з музикою і танцями. Забаву організував секретар сільської комсомольської організації Вакарук Василь Петра.

17.VII. ц.р. в с. Карлів обласний театр ставив п'єсу п.з. "Земля". Присутніх около 200 чол., ціни вступу 2-5 крб.

17.VII. ц.р. в с. Ясенів-Пільний драмгурток із с. Серафинець ставив п'єсу п.з. "Підгірянки". Присутніх около 70 чол.

17.VII. ц.р. в с. Серафінці місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "По смерті цигана".

24.VII. ц.р. в с. Тишківцях [місцевий драмгурток] ставив п'єсу п.з. "Украдене щастя". Глядачі під час першої дії опустили салю.

25.VII. ц.р. в с. Видинів зав. клубу привіз нову бібліотеку в кількості 350 книжок на суму 1.180 крб. Бібліотека поміщується в сільській хаті-читальні.

31.VII. ц.р. в с. Рашків драмгурток із с. Серафинець ставив п'єсу п.з. "Підгірянки". Присутніх около 110 чол., ціна вступу 1-2 крб.

31.VII. ц.р. в с. Красноставці в місцевому клубі хоровий гурток із Снятина дав концерт. В програму входили українські і російські пісні (більшість російських, а українські лише радянські).

25.VIII. ц.р. в с. Виноград драмгурток із с. Балинці ставив п'єсу п.з. "Рідна кров". Присутніх около 30 чол., ціна вступу 2-3 крб.

18.VIII. ц.р. в с. Бучачки місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Син полка".

18.VIII. ц.р. в с. Балинці місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Свекруха". Присутніх около 90 чол.

24.VIII. ц.р. в с. Серафинці приїхав з Городенки хор, який ставив концерт в приміщенні клубу №2.

На концерт ніхто не прийшов і група була змушена назад від'їхати.

22.X. ц.р. в с. Потічок драмгурток із с. Белелуя ставив п'єсу п.з. "Украдене щастя". Присутніх було около 200 чол., ціни місць від 1-3 крб.

22.X. ц.р. в с. Хутір-Будилів в приміщенні місцевого клубу відбулася забава з музикою. В цьому селі майже кожної неділі чи свята відбуваються забави.

30.X. ц.р. в с. Белелуя місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Повмирили, а потім повинчались". Присутніх було около 100 чол. Ціни місць від 1-3 крб.

30.X. ц.р. в с. Рашків місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Назар Стодоля". Присутніх було около 60 чол., ціни місць від 1-3 крб.

7.XI. ц.р. в с. Драгасимів місцевий драмгурток ставив п'єсу п.з. "Ой не ходи Грицю та на вечорниці". Присутніх було около 100 чол. Ціни місць від 1-4 крб.

17.XI. ц.р. в районній газеті "СП" поміщено статтю під назвою "Сільські клуби в підготовці до зими", в якій спочатку вказується, що сільські клуби концентрують в собі все культурне і політичне життя села і тому треба приділити особливу увагу підготовці клубів до зими.

Дальше зазначається, що добре відремонтовані клуби в сс. Стецева, Завалля, Задубрівці, де розгорнули широку роботу гуртки художньої самодіяльності. Половина цієї статті присвячена критиці роботи клубів в переважаючій більшості сіл. Там критикується зав. клубом с. Карлів Лелюка, який не зайнявся цією справою (справою ремонту).

20.XI. ц.р. в с. Підвисока драмгурток із с. Белелуя ставив п'єсу п.з. "Дай серцю волю, заведе в неволю". Присутніх було около 90 чол., ціни місць від 1-4 крб.

В нашому терені є 5 книгокультурторгів, які знаходяться в райцентрах.

Книжки продаються також по раймагах та по сільських кооперативах. Переважаюча більшість книжок – це політична та художня література. Майже вся вона є радянського видання. Дуже рідкісно трапляються твори українських класиків художньої літератури до 1917 р.

Музеїв на терені існує зараз два: в с. Русові ім. Василя Стефаника та літературно-меморіальний музей ім. Марка Черемшини в Снятині.

Музей ім. Марка Черемшини відкрито з нагоди 75-річчя від дня народження письменника в приміщенні, де жив і працював.

Вступне слово при відкритті мав 2-ий секретар РК КП(б)У Щербаков. Від обласної ради депутатів трудящих виступив також заступник голови РВК Гоголь та письменники Нагнибіда і Транко.

Жінка Марка Черемшини Наталія Семенюк склала подяку за вшанування творчости Марка Черемшини та увіковічення його пам'яті відкриттям музею (з газети “СП” 24.VIII.[19]49 р.).

Майже в кожному селі заплановано курси по ліквідації неписьменности. На ці курси відпускаються гроші, необхідні приладдя і т.п. Але успіху в цьому напрямку не видно. Неписьменність не то, що ліквідується, а з кожним днем зростає. Це можна побачити на прикладах: в с. Ясенів-Пільний, крім неписьменних старших віком, начислюється 20-ро дітей, не охоплених школою віком від 9-14 років, які не знають ні читати, ні писати. В с. Серафінцях – 17-ро дітей, те саме зустрічається і по других селах.

Причиною цього являється те, що дитина колгоспника, коли вона і є на статистиці в школі, то це тільки й того. Літом, щоб батько чи мати не попали під суд, вона змушена допомагати їм у викінченні норми трудоднів, а зимою сидить на печі, не маючи в що вбратись, ані взутись. Згодом минає її шкільний вік і вона неграмотна залишається на будуче.

Частина неписьменних є на списках в директорів шкіл, тут же розділені на групи і до кожної групи прикріплений учитель. На кінець року директор школи в протоколі дає звіт про “досягнення” в справі ліквідації неписьменности. Однак, це звіт про являється безглуздою писаниною, що має на меті оправдати його від нападків з боку РВНО.

Церковно-релігійна ділянка.

В зв'язку з переходом греко-католицької церкви та духовенства на православ'я, яке большевицька адміністративна вла-

да перевела силою, на терені даного надрайону немає ані одної церкви греко-кат. обряду, а всі православного обряду. Населення не робить жодної різниці між попередньою греко-кат. та сьогоднішньою православною церквою. Як звичайно попередньо, так і тепер ходить до церкви, а свята святкує тільки ті, що попередньо, так що майже жодної зміни в релігійній ділянці непомітно.

Часто між населенням можна почути таке: що коли б перехід греко-кат. церкви був переводився за згодою всього населення та духовенства, то це було б добре, бо весь український народ, крім Галичини, є православного віроісповідання, тому, щоб на Україні була одна церква, чим дві. Але тому, що все, що є большевицьке, то є шкідливе і вороже для України, все населення ворожо відноситься до православної віри, накиненої большевиками, а не до православної віри в загальному розумінню.

Вірний своїй присязі та попередній вірі греко-католицькому віроісповіданню, в нашому терені залишився тільки 1 священик в с. Городниця, Городенківський район, який є позбавлений всіх попередніх прав та живе з праці власних рук. Решта священства покорилась большевикам, зрадила свою присягу, перейшла на православ'я, за що одержала право відправляти богослуження та одержувати всі попередні доходи з своїх парохій.

Особливого переслідування зі сторони влади, церкви та віруючих непомітно, бо всі церкви в терені є підпорядковані органам влади та слухняно виконують всі їхні накази. Про [що] хай посвідчить такий факт:

В м. жовтні по всіх церквах терену священики оповістили населення перед богослуженням, що богослуження відправляється "за мир". Такий наказ дістали вони від органів влади, про що населення знало і після богослуження почались розмови та на смішки між населенням. З причини того, що правляча кліка так боїться війни та заставляє всіх кричати за мир, навіть і церкву, помімо того, що церква є відділена від держави.

Такий самий наказ одержали всі священики в м. грудні, щоб дня 21.XII.[19]49 р. в день семидесятиріччя Сталіна, в кожній церкві відправлялося богослуження в честь Сталіна. У неділю перед 21.XII. голови с/р заявили коло церкви, щоби все населення 21.XII. прибуло до церкви, де відправиться богослуження в честь Сталіна. Перед богослуженням кожний священик оповістив те саме. Це дало новий привід для поглузування та поговірок серед населення.

Цього самого дня в с. Дубки (Чернелицький район) приїхав уповноважений партією Шумілов та сказав голові с/р, щоби всіх

людей вигнав на лісовивозку в гори. Священик звернувся до Шумілова, щоб той дозволив йому відправити богослуження, бо він одержав такий наказ та мусить його виконати, однак, Шумілов сказав йому, що богослуження, то є звичайна “єрунда”. Якщо селяни цього дня виїдуть в ліс та виконають достроково план лісовивозки, то цим краще вшанують день 70-річчя Сталіна, як слуханням пустого пакекання священика, сказав Шумілов.

З попередньо згаданого видно, що церква в СРСР хоча формально є дозволена, не може бути осередком культури, моралі, храмом душевного очищення та задоволення, але є звичайною інституцією, з якої повинні литись пісні та похвали на марку Сталіна, партії та їм подібних.

Хоча органи влади заборонили робити збірки та проводити коляду на потреби церкви, накладають в той самий час великі оподаткування та позики на церкву, населення всяким способом піддержує церкву, щоби за невиконання податків влада не закрила її або не вжила приміщення для якихось інших, т.зв. більш крашчих цілей (магазин чи кінотеатр).

9.XI. в м. Чернелиці на сесії голів с/р І-ий секретар партії Кочубей та голова РВК Абрамов доручили всім головам с/р оголосити по селах, що жодних збірок та коляди на церкву проводити не вільно. В цей час на церкву с. Поточиська цього ж р-ну було наложено 1.648 крб. податку, а в Чернелиці і Репужинцях по 1.000 крб.

Яких методів вживає большевицька адміністрація для стягання позики, наложеної на церкви, хай посвідчать такі факти:

В с. Княже під час стягання позики голова с/р Грінчак і Гонтовюк покликали до с/р гром. Миронюк Григорія Івановича (колгоспник, старший брат у церкві) та сказали йому підписатися, що церква дасть 2.000 крб. “добровільно” позики державі. Миронюк не хотів підписатися і за те його придержано два дні в с/р. Під час придержання Гонтовюк говорив Миронюкові, коли він хоче молитися, хай він продасть свою корову і заплатить позику.

Після звільнення Миронюк в порозумінні з священиком, зложили 2.000 крб. “добровільно” позики від церкви.

В с. Карлів, Снятинський р-н, в час позикової кампанії, директор заготзерна Студзінський закликав до с/р Волощука Андрія (старший брат в церкві) і сказав йому підписати “добровільно” позики від церкви в сумі 3.000 крб. Волощук відмовився від цього, внаслідок чого Студзінський заложив йому на шию шнурок та почав вішати, одначе гром. Волощук не підписав цієї позики і його звільнено.

Про цілковите підпорядкування церкви та контролювання її органами поліції може послужити такий факт:

23.II.[19]49 р. двох бійців з оперативної групи лейт. Федоренка в с. Торговиця (Городенківський район), зайшли до церкви, покликали дядя Липчук Івана і приказали йому зняти всі синьо-жовті хоругви, а від усіх інших повідрізувати синьо-жовті стяжки та китиці. Також наказали позамальовувати іншою фарбою всі ті предмети, які були помальовані синьо-жовтими фарбами. У каплиці біля церкви рамки в образах були помальовані синьо-жовтою фарбою і МГБ-исти хотіли їх поламати та повикидати, але представники церкви погодилися в скорому часі перемалювати їх і образи залишилися неушкоджені. Подібні випадки були в більшості сіл терену Заболотівського району.

22.X.[19]49 р. селом Ілинці (Заболотівський р-н) переїздив мотоциклом І-ий секретар рай. комсомольської організації Будник Іван, родом з с. Ілинці і Якубовський, родом з с. Тростянець. Під'їхавши до каплиці, яку два дні тому поставлено, вони позлазили з мотоцикла, зайшли в каплицю, понищили всі прикраси і образи, поламали дах та вистрілили в каплицю по кілька черг з автоматів. Після чого заявили проходжим людям, що тепер треба будувати колгоспи, відбудовувати всю країну, а не каплиці.

Кожний гром. ясно бачить і розуміє, що визнання церкви та свобода віри в СРСР – це ніщо інше, тільки черговий маневр, яким большевики світові доказують, які широкі демократичні права існують в них. Але на практиці вони здійснюють те, що є вигідним, кращим та що подобається їм.

Щоб викликати ненависть та відразу населення до церкви і священства, використати їх у своїй агентурній роботі, головню в боротьбі проти українського визвольного-революційного руху, большевицькі органи поліції стараються завербувати до агентурної роботи священників та примусити їх всякими способами розвідувати про все між віруючими та доносити про те органам МГБ. Ось якою яскравою мовою говорять факти самі за себе:

З початком 1949 р. в с. К. священникові прийшло зобов'язання заплатити 5.000 крб. податку за церкву та його господарку. Немаючи з чого взяти такої суми грошей та обчисливши, що це абсолютно завелика сума, священник почав робити старання, щоб йому [було] зменшено податок і в кінці добився цього. Під час цих старань він до всіх, хто йому міг допомогти в цьому, вдавався з проханням, однак з органами поліції не хотів мати нічого до діла. Але в районі стрінув його нач. ОББ і забрав на МГБ. На МГБ почав з ним розмову нач. РО МГБ, яка спочатку велася

на різні теми, яка ані з особою священика, ані з його справою, не мала нічого спільного. Опісля нач. РО МГБ заторкнув справу священика (податок), обіцяв допомогти в цьому священикові, але цей в свою чергу мусів би погодитися допомагати органам поліції, а саме: довідуватися в селі, до кого заходять повстанці, в кого квартирують, з ким з цивільних людей мають зв'язок, як населення настроєне до большевицької влади та який його погляд відносно нашого руху. Священик виправдовувався, що він не має можливості про це довідуватися, але нач. [РО] МГБ заявив йому, що він власне має найбільшу можливість на це. Під час сповіді він повинен про це випитувати у віруючих, а також взяти собі до помочі дяка, паламаря, старших братів і їм подібних. В розмові з ними він повинен довідатися про все потрібне йому, а вони маючи довір'я до нього, як до священика, напевно розкажуть все, що знають. Одначе, священик категорично відмовився від цього і помимо дальше вживаних шантажу, погроз та застрашування, не погодився на співпрацю. (З огляду конспірації прізвище обох осіб не подаю). Таких випадків було багато більше, але вони ні в чому не різняться від вище наведеного.

Внутріпартійне життя.

А) Партійні і комсомольські засідання, збори, конференції і т.п.

В час звітнього періоду основне завдання, яке стояло перед партією і комсомолом – це кількісне збільшення своїх кадрів та підвищення їх ідейно-політичного та освітнього рівня.

Також перед партією і комсомолом стояли: організація весняної сівби, підготовка і стягання держпозики, посилення трудової дисципліни в колгоспах та завершення суцільної колективізації.

З цією метою створено цілий ряд політшкіл, партшкіл та проведено ряд виховних зборів, засідань і т.п. і т.д.

27.XII.1948 р. при Заболотівській СШ відбулися комсомольські збори, на яких були присутні всі учителі СШ.

Збори перепроводжував секретар первинної комсомольської організації Швачко Віктор. На зборах були обговорені питання: відсвяткування дня зустрічі нового року 31.XII. і урухомлення драмгуртка при СШ.

На відсвяткування ялинки проведено збірку за добровільними датками, де зібрано около 600 крб. Також було рішено зборами, щоб драмгурток відіграв п'єсу під назвою "В степах України", що й було виконано 31.XII.[19]48 р. в клубі ім. Франка м. Заболотова.

4.I.[19]49 р. в с. Ілинці уповноважений із РК КП(б)У Кавун провів комсомольські збори, на яких були присутні 15 членів

комсомолу. На зборах були обговорені питання про висунення кандидатів в народні суди і питання про створення комсомольської ради, для упорядкування села під час виборів в нарсуди.

Кавун під час виборів мав вже згори намічених кандидатів на своєму списку: Лукинчук Василь – з первинної комсомольської організації при НСШ, Мельничук Анна Олекси – з первин. комсомольської орг. при клубі. Збори “одногосно” затвердили поданих їм кандидатів і вибрали комсомольську раду.

10.I.[19]49 р. із с. Рудники РК ЛКСМУ покликав секр. перв. комс. орг. Марчук Евдокію, якій подано вказівки по вихованню комсомольських кадрів, а саме:

- 1) комсомол – організатор і керівник молоді;
- 2) бойовий шлях ленінського комсомолу;
- 3) як побудований комсомол, основи комсомольської організації – критика і самокритика;
- 4) активна участь у роботі організації;
- 5) обов’язки кожного члена первинної комс. організації.

Як пізніше стало відомо, секр. перв. комс. орг. с. Рудники Марчук Евдокія мало що зробила по цій ділянці тому, що молодь, втягнена в комсомол насильно, не хоче сходитись на збори і не хоче виконувати обов’язків [накинених] райкомом комсомолу.

11.I.[19]49 р. в с. Ганьківці відбулися збори перв. комс. орг., на яких було присутніх 10 комсомольців.

Збори провів представник з райкомом комсомолу Бойчук Іван Петра. Він звернув головну увагу на зборах на боротьбу комсомольців з українським визвольно-революційним рухом. Повчав їх, як вони повинні стежити за кожним рухом у своєму селі, а що найголовніше – це визвольно-революційним рухом. Про все підозріле, щоб зголошували в райком комсомолу чи на органи МГБ. На кінець доручив секр. комс. орг. Ісарек Грицеві проводити освітньо-політичну роботу серед комсомольців. Читати книжки, газети, читати лекції на політичні теми і т.п.

На кінець закликав комсомольців, щоб вони взяли активну участь у підготовці і проведенню виборів у народні суди.

17.I.[19]49 р. в с. Демиче відбулися комсомольські збори при участі 10 членів-комсомольців і 13 кандидатів в комсомол, які провів секр. перв. орг. Заграновський Василь.

На зборах прийнято 13 кандидатів в члени комсомолу. Після цього з “патріотичним піднесенням” закликав перестати ходити до церкви, щоб забували “отченаш” та щоб пристосовувались до нового заможного та культурного життя, дарованого їм, як найвірнішим сталінським синам – компартією. Далше говорив, яке

найголовніше завдання ставить компартія і радянський уряд перед комсомольцями села у західних областях України (боротьба з українським визвольно-революційним рухом).

2.II.[19]49 р. III-ий секретар РК КП(б)У Козлов покликав в район комсомольську раду з с. Ілинець, створену 4.I.[19]49 р. Членам ради запропонував Козлов підписати заяви про вступ до міліції, яка має вести упорядкування та нагляд за всяким підозрілим рухом в с. Ілинці. На пропозицію, яку дав Козлов комсомольцям, не погодився ані один комсомолец. Тоді Козлов вигнав їх із свого кабінету, назвавши їх бандитами та іншими брутальними словами.

23.II.[19]49 р. бюро РК КП(б)У розглянуло питання секретаря парт. орг. місцевпрому Пашкова про незадовільне керівництво парт. орг. (недостача дисципліни членів партії та недостача політнавчання). Пашкову дано строк 2 місяці для усунення всіх недоліків, які проявляються в перв. парт. орг. при місцевпрому. Після невиконання цих зобов'язань Пашкову загрожено усуненням з членів партії.

28.II. ц.р. в с. Демиче відбулись комсомольські збори, на яких було 18 членів. Збори провів уповноважений райкомсомолу Стефанець. Зборами рішено відсвяткування 8 березня – день жінки. За порядок проведення свята поставлено Попадюк Марію. Дальше Андрійчук Юрій критикував комсомольців колгоспу, за неактивну роботу в колгоспі. Він говорив дальше, що кожний комсомолец повинен чесно та совісно працювати на захист своєї “батьківщини”, видвигати себе на передові місця та давати приклад собою другим.

Бачук Михайло вніс на збори питання про стінну газету, яка мала б критикувати відсталих в роботі комсомольців та інші недоліки в комсомольській організації. Після цього збори закінчено.

3.III. ц.р. в с. Ганьківці відбулись комсомольські збори, на яких було присутніх 12 членів. Збори проводив рай. уповноважений з РК ЛКСМУ Бойчук. Збори скликано з метою усунення секретаря комс. орг. Ісарек Гриця та вибрання другого, що й було зроблено.

28.IV. ц.р. в с. Ілинці відбулись збори комс. орг., на яких було присутніх 10 членів. Зборами провадила представничка райкомсомолу Куфедчук Анна.

На зборах було обговорено питання про підготовку стягання держ. позики та підготовку до свята 1-ше травня. Всіх комсомольців зобов'язано зробити демонстраційні брами на день свята, розписати лозунги по селі, розліпити плакати і т.п. і т.д.

З такою самою програмою відбулись комсомольські збори 27.IV. в с. Тростянець, а 28.IV.[19]49 р. в с. Новоселиця.

28.IV. ц.р. в с. Тишківці відбулись збори первинної парт. орг., які провів представник з райкому партії Швець.

На зборах обговорено:

- 1) підготовка до 1-го травня;
- 2) підготовка до стягання держпозики;
- 3) звітність директора школи;
- 4) звітність зав. лікарні.

27.V. ц.р. в м. Городенка відбулось партійне зібрання, на якому нач. [РО] МГБ кап. Антонов заявив, що в Коломийський надрайон прибула група в числі около 500 чол., які мали бути одягнені в форму ЧА офіцерську і МВД-ську, при тому мають документи (група українських повстанців). Дальше Антонов наказав усім уповноваженим з райкому партії та [РО] МВД пильно слідити за підозрілими їм особами в терені.

10.VI. ц.р. в с. Рашків парт. орг. Брус Михайло провів збори первинної парт. орг., на яких було обговорено про підготовку до збирання врожаю.

24.VI. ц.р. в с. Чернятин відбулись комсомольські збори, якими провадила секретарка перв. комс. орг. в цьому ж селі Процюк Анна Петра.

На зборах обговорено слідуєчі питання:

- 1) поповнення комсомольських кадрів;
- 2) слідування за підпільним рухом;
- 3) підготовка до жнив.

На кінець Процюк заявила, хто не буде активно працювати та виконувати завданих йому обов'язків, являється симулянтом та ворогом "батьківщини".

20.VII. ц.р. в с. Тишківці відбулися збори перв. парт. орг., які проводив секр. парт. орг. Русів. На зборах було обговорено слідуєчі питання: 1) активна участь членів у колгоспному житті; 2) підготовка у колгоспах до жнив; 3) закріплення членів партії за колгоспом.

12.VIII. ц.р. в с. Тишківці відбулися збори перв. парт. орг., якими провадив секретар цієї орг. Русів. На зборах обговорено хід роботи в колгоспах та дострокове виконання і перевиконання хлібопоставки державі, що й було затверджено зборами.

22.IX. ц.р. в м. Чернелиці відбулися збори членів партії, які провів II-ий секретар РК КП(б)У Верба.

На зборах було обговорено про недоліки та заходи поліпшення ідейно-політичного виховання комуністів, комсомольців та трудящих району.

В м. жовтні в Чернелиці відбулися збори районного парт. активу. На зборах було обговорено: 1) заходи по виконанню за-

вдань, даних ЦК КП(б)У; 2) недоліки в роботі торговельних організацій; 3) завдання парторганізації забезпечити поліпшення торгівлі в містах і селах УРСР.

З доповіддю виступив III-ий секретар РК КП(б)У Москаленко. В часі виступу він згадав про виконання планів післявоєнної сталінської п'ятирічки по відбудові і розвитку промисловости та сільського господарства, збільшення виробництва товарів ширвжитку, розширення торгівлі в Чернелицькому районі. Доповідач звернув особливу увагу на виховання добірних нових кадрів – працівників торгівлі тощо. Згадав про масово-політичну роботу, що не проводиться серед працівників ані комсомольцями, ані членами партії. На кінець доповідач ширше спинився на соціалістичному змаганню та трудовій дисципліні.

Агітація до комсомолу.

В с. Серафинці в м. січні вступив в члени комсомолу Онуцький Ярослав Василя, урод. 1929 р. Він був суджений на 25 літ тюрми за вбивство двох гром. с. Серафинці, а то: Галушак і Бачинського, та одного ранив. З невідомих причин повернув додому, став головою клубу і вступив в комсомол.

В середній школі №2 в с. Серафинці вступили в комсомол: Бабій Ярослав Юрка, урод. 1933 р., Бачинський Мирослав, урод. 1932 р., Бучовський Іван Володимира, урод. 1931 р. Ці учні дали заяви під тиском райкому комсомолу.

13.І.[19]49 р. в с. Попельники відбулися збори, на які насильно зігнано хлопців, урод. 1929 р., нібито для реєстрації в военкомат. Коли вже було присутніх 15 чол., тоді секретар [РК] ЛКСМУ Будник Іван та зав. відділом фізкультури Стефанець відкрили збори по агітації до комсомолу. Коли з присутніх ніхто не хотів записатися в ряди комсомолу, тоді Будник почав критикувати місцевого секретаря комсомольської організації Юрійчук Василя за неактивність. Внаслідок цього його усунено, а вибрано другого Кіфяк Івана.

Кіфякові доручено взяти активну участь і допомогти сільській управі у підготовці та проведенню виборів у нарсудді. Відчитати та переробити доповідь Хрущова на 16-му з'їзді ВКП(б), вивчити статут ВЛКСМ та щоб кожний член комсомолу підготував по одному кандидатові в комсомол. На цьому збори були закінчені.

21.І. ц.р. до с. Стрільче в школу приїхав зав. в справах шкільних комсомольських та піонерських організацій – Павлюк Ярослав. Хоча Павлюк вживав різних методів притягання в комсомол, не досягнув ані одної заяви.

26.I. ц.р. в с. Серафинці у середній школі представник з райкому комсомолу держав учнів 8 і 10 [класів] від вечора до раня, щоб вони вписались в комсомол, але успіху не мав. Слідуючого дня багато учнів “розхворілось” і не відвідують школу з причин сильного тиску в комсомол.

В м. лютому в СШ №2 в с. Серафинці большевики почали тиск на організацію комсомолу. Дня 12.II. комсорг Качурін закликав учнів 10 класу під час уроків і тримав їх від раня до полудня та примушував до вступу в комсомол. Кликані – це Блонський Роман Василя, Городецький Іван Василя, Яшан Микола Дмитра і Боюк Василь Дмитра. Їм давали різні запити, а при тому застрашували, приписуючи контрреволюцію.

15.II. ц.р. до СШ №2 с. Серафинці приїхали II-ий секретар РК КП(б)У Дубина, III-ий секретар Шавша та зав. РВНО Кудіна Надія Тимофіївна. Вони розійшлися по класах організувати комсомол.

В 10 класі Шавша сказав, що таких людей, як вони (учні 10 кл.), історія викине на смітник. Цього дня вписався в комсомол Дідич Петро, учень 8 класу із с. Стрільче.

11.II.[19]49 р. до Рашків[ської] СШ приїхав секретар райкому комсомолу Романчукевич, зав. відділу шкільництва. Протягом двох днів вони насильно зорганізували комсомольську і піонерську організацію. Із вписаних комсомольців лише 15 чол. взяли комсомольські білета, а інші не погодились.

12.II. ц.р. директор СШ в с. Серафинцях Демченко вимагав від учителів-класоводів списків піонерів по класах. Учнів-піонерів начислюється около 250 чол. Опісля виявилось, що списки ці склали учителі без відома учнів.

23.II.[19]49 р. в с. Серафинці в СШ мала відбутись присяга піонерів, яку учителі насильно дали вивчити дітям, загрожуючи непереведенням у наступний клас та вивозом батьків на Сибір. Одначе через ліквідацію завпеда Лапкева присяга не відбулась.

Після насильного вписання учнів в піонери виявилось, що діти перестають відвідувати школу та не хочуть учитися.

1.III. ц.р. в м. Заболотіві в приміщенню райфінвідділу відбулося політзаняття, яким провадила Козлова. На політзаняттю пророблено матеріал 8-ої теми під назвою “ВКП(б) – керівна і справжня сила Радянського Союзу”. По темі говорилося, що партія Леніна-Сталіна привела радянський народ до “соціалізму”, що лише радянська країна показала можливість керування державою робітниками і селянами, а не, як по інших країнах, “купкою капіталістів та поміщиків”, що партія – це передовий загін “робітничого класу, яка веде весь народ до комунізму”.

4.III. ц.р. Козлова продовжувала політзаняття. За цей день було пророблено матеріал 9-ої теми, де говориться про побудову большевицької партії в сьогоднішній день. Спочатку Козлова пояснила, що таке партія, вяснювала статут партії, хто може бути комуністом, обов'язки комуніста і т.п.

18.III. ц.р. у приміщенні Заболотівського райфінвідділу Козлова провела політзаняття, на якому пророблено матеріал по 10-ій темі під назвою "СРСР і капіталістичний світ". По цій темі говорилось про розкол світу на два табори – соціалістичний і капіталістичний, про підготовку капіталістів до боротьби з СРСР, про роль Радянського Союзу в другій світовій війні і інше.

22.III. ц.р. в с. Тулуки уповноважений з райкому комсомолу Стефанець визвав до с/р через д[е]журних 9 дівчат. В с/р почав закидати їм, що він має докази на них про співпрацю їх з українським визвольно-революційним рухом. Дальше сказав їм, що коли вони не підпишуть заяву в комсомол, він подає відомість про них на МГБ. Дівчата під острахом про МГБ підписали заяву.

28.IV. ц.р. в с. Джурів секретар райкому комсомолу Будник Іван покликав у с/р учителів НСШ с. Джурова Никифорука Марію і Васкул Василя, де почав їх агітувати в комсомол. Вони зразу ж перепросили його і сказали, що сьогодні не мають часу довше з ним говорити, в зв'язку із спізненням на уроки. Вони сказали, що якщо будуть мати вільний час, то можуть з ним поговорити на ці теми дещо ширше. При відході учителів Будник сказав їм, щоб при слідуєчій стрічі вони обов'язково підписали заяви про вступ в комсомол.

15.VII. ц.р. в с. Олієво-Корнів прибув I-ий секретар РК ЛКСМУ Романчукевич та ще двох представників у справі організування комсомолу. Кликали через десятників та д[е]журних молодь на збори. Однак, ніхто не прийшов. Після цього організатори розійшлись по селі, однак з молоді не застали нікого вдома. Того дня записався лише Дудчак Іван, урод. 1927 р. в с. Рашків.

20.XI. ц.р. в с. Тишківці знято з членів партії Круць Івана, рівно ж його знято із посту голови с/р за те, що добре обходиться з населенням і не хотів брати участі в організації праці в колгоспі.

Пропаганда і агітація.

Ворожа большевицька пропаганда набирає сили із підходом до проведення партією господарської чи політичної кампанії.

Таких кампаній у звітний період було 4-ри, а саме: вибори, позика, хлібозаготівля і колективізація.

а) Вибори. Підготовляючись до дня виборів у "народні суди", большевики провели цілий ряд мітингів по селах, на яких агіту-

вали селян, щоб брали участь у виборах, щоб ніхто не протиставився виборам і т.п. Основним змістом тем мітингу була пуста балаканина про “Конституцію”, як основний закон в Радянському Союзі, який надає “вільне” право всім народам Радянського Союзу, та про те, що вибори в Радянському Союзі – це вибори “найдемократичніші” в цілому світі, бо в них беруть участь всі громадяни Радянського Союзу віком від 18 літ до смерті. В незалежності статі та майнового цензу, як в капіталістичних країнах, крім заклячених (арештованих) та умово-хворих.

Але большевицька агітація не принесла жодної користі. Коли почались вибори, большевики змушені були вдаватись до терору та насильств у проведенні виборів. Населення, небажаючи большевицьких суддів, які за найменшу провину чи підозріння судять його, не хотіло за них віддавати свої голоси.

Кожний десятник на час виборів рівно ж був і агітатором, який мав у допомогу учителя та двох чи трьох учнів старших класів. Така агітаторська група проводила агітацію на призначеному участку села 2 місяці перед виборами. Агітгрупа відповідала за участь селян у виборах. Вибори проводились у спеціальних, наперед прилагоджених т.зв. виборчих дільницях, в яких знаходились урни для голосів і містилась виборча комісія. В приміщенні виборчих дільниць були пороблені кабінети для одноосібного прочитання виборчого бюлетеня, але селян (і взагалі виборців) до кабінету не допускали. Контроль над виборчою комісією і хід виборів держав у своїх руках уповноважений з РК КП(б)У та РК ЛКСМУ. Для охорони виборчих дільниць та для відновлення виборів на випадок їх зірвання, чи яких інших заколотів, були розіслані по селах гарнізони внутрішніх військ МГБ кількістю від 4-8 чол. Рівно ж вони (гарнізони) допомагали сільському активу та комсомольцям у прискоренню темпу виборів та ламали всякий опір, який ставило селянство в проведенні виборів.

Під тиском МГБ і сільської адміністрації проголосували до 2/3 населення даного надрайону. За останніх кинули самі десятники виборчі бюлетені, щоб вибори були 100% в голосуванні, за що ці десятники відповідали.

Таким чином всі подані наперед партією кандидати (кращі сини і дочки сталінського блоку комуністів і безпартійних) зістали повністю обраними в “народні судді” та “засідателі народних судів”.

Маскою для прикриття ходу виборів большевиками служить наскрізь брехлива, штучна інсценізація. Для прикладу подаю цитат із райгазети “Сталінська правда” з лютого 1949 р. №10 із

статті “Народ обирає свій суд”. В статті сказано, що селяни села Прутівка (Карлів) в 6 год. ранку святочно одягнені приступили до голосування, першою кидає свій бюлетень 93-річна Семотюк Калина, яка заявила при опусканні бюлетеня: “Я багато прожила і багато бачила, але ще ніколи до цього часу не було такого піклування за кожну людину, як піклується радянська влада. Я з радістю віддаю свій голос за народних кандидатів”.

В дійсності воно зовсім протилежно. По згадану гром. приїхала фірою “почесна делегація” – десятихатник, сотихатник та 4 чер[воно]паг[онники] і силою висадили її на фіру і привезли у виборчу дільницю, першій вручили бюлетень і першій сказали кинути у виборчу урну. А щодо згаданого вище цитату, то це явна брехня, бо дана гром. не то, що не говорила нічого подібного, а не говорила зовсім нічого.

13.І.[19]49 р. в с. Ганьківці секретар РВК Москальчук (уповноважений з райпарткому по підготовці та проведенню виборів у нарсуди), провів бесіду із десятихатниками-агітаторами, як вони повинні проводити агітаційну роботу по участках. Після закінчення бесіди Москальчук вручив кожному десятихатникови по декілька закликів, лозунгів та плакатів, які повинні порозліплювати на публічних місцях. По відході агітаторів Москальчук зобов’язав голову с/р слідкувати за роботою агітаторів та прибрати портретами і плакатами приміщення с/р.

21.І.[19]49 р. в с. Передівання зав. заготскоту Шкляр і Бандурка провели мітинг на тему “Вибори в нарсудді і засідателі”. Шкляр говорив про значення, яке мають вибори, кого обирають в Радянському Союзі на виборах, а кого в капіталістичних країнах; як ведуться вибори в СРСР, а як в капіталістичних країнах і т.п. На кінець з’ясував міжнародну обстановку. Говорив, що США, Англія і другі капіталістичні країни готують напад на Радянський Союз, застрашують СРСР атомною бомбою та Радянський Союз цього не боїться. Доповідач сказав, що в скорому часі “наші війська” будуть в Англії, Америці та “зубатій” Японії. Дальше говорив, що багато селян діють на шкоду радянському урядові, що надіються на Америку, на самостійну Україну, орієнтуються на таких, як Бандера, Михай, Миколайчик, Власов і ряд інших зрадників своєї “батьківщини”. Один із присутніх громадян попросив, щоб йому дозволили дещо сказати. Згаданий селянин піднявся і сказав до Шкляра: “Уважай, щоб тебе тут не знайшли з тою атомною, про яку ти говорив”. Шкляр не дав громадянину докінчити свого виступу. Він почав кричати, називати всіх бандитами, бандерівцями та погрожував арештом та вивозом на Сибір. Всі присутні

підняли сміх, крик і почали розходитись. Збори Шкляр не закінчив, бо присутні почали розходитись домів.

29.I.[19]49 р. в с. Поточиська прибув нач. [рай]воєнкомату мйр. Лещов Василь, нач. 1-ої части стар. лейт. Харков Павло, в охороні 8 чер[воно]паг[онників]. Всіх озброєних з оперативною групою (яка була в той час в тому селі) та істребітелями було коло 30 чол. Зараз таки по приході зібрали всіх членів виборчої комісії, весь актив села і кілька рядових виборців, завели до виборчої дільниці. На входових дверях стояли МГБ-исти, які нікого не випускали через цілу ніч на подвір'я. Коло 4 год. ранку чер[воно]паг[онники] та істребітелі були поділені по групам, які мали за завдання зганяти виборців до голосування. Вибори почались перед 6 год. ранку, а закінчились в 2 год. по полудню. Хто із виборців не вкинув голос (бюлетень) до 2 год. (таких начислялось до 200 чол.), за них кинули голос десятник або член виборчої комісії, як відповідальні за 100% голосування.

30.I. ц.р. в с. Попельники уповноважений партією по голосуванні нач. райвоєнкомату підполк. Забавін, щоб повідомити райком про вчасне відкриття голосування, пішов до 70-річного старика Мотрюк Дмитра із 4-ма чер[воно]паг[онниками]. Прийшовши до нього, сказали йому збиратися до голосування. Коли Мотрюк відмовлявся, мотивуючи тим, що голосувати піде аж у 6 год., його насильно стягнуто з печі, вбрано в кожух і постоли та забрано до виборчої дільниці. Внаслідок такого голосування Мотрюк пролежав хворий з підвищеною температурою около 2 тижні.

В с. Джурові під побоями МГБ-ів першими опустили свої бюлетені старики поверх 70 літ Мосюк Василь та Савчук Андрій. Натомість в райгазеті "Під прапором Сталіна" 3 лютого було поміщено статтю, в якій було написано, що Савчук Андрій з великою радістю першим впустив бюлетень до виборчої урни.

б) Позика: 3 травня оголошено IV-ий випуск державної позики для відбудови і розвитку народного господарства СРСР.

Розпорядження про випуск позики передано по всіх селах і установах. В зв'язку із випуском IV-ої державної позики був видвигнутий клич партією "Всі, як один, передплатимо нову позику".

По райгазетах з 3 травня було опубліковано "Повідомлення міністерства фінансів СРСР", де говорилось про випуск IV-ої державної позики в сумі 20 мільярдів крб.

А 4 травня оголошено про передплату позики в сумі 21 мільярд 691 мільйон крб. і що передплата позики триває даліше. Читаючи тільки большевицьку пресу чи слухаючи їх радіозвідомлень, трудно повірити у правдивість написаного чи сказаного,

що тільки в одному дні не лише виконано, але й перевиконано на 1 мільярд 661 мільйон крб. Дивуватись тут хіба немає чого, бо в большевиків все можливо.

До стягання позики були зобов'язані майже всі працівники районних установ, учителі шкіл, актив села, комсомольці і т.п. і т.д., а як охорона та допомога заготівщикам позики були внутрішні війська МГБ. На кожне село був призначений представник з райкому, який керував стяганням позики, рівночасно він відповідав за стягнення належної суми, призначеної згори перед райкомом. Таких груп по стяганням позики в кожному селі було від 4-5, а то й більше. На чолі кожної групи стояв член партії або комсомолу. Всі вони під охороною кількох чер[воно]паг[онників] розходились по селі, заходили до кожного господаря по кільканадцять разів на день. На місцях агітували селян різними методами, починаючи від брехливої "п'ятяканини", а кінчаючи різними погрозами та насильством. На місцях домагались від селян наложеної через с/р суми, незважаючи на те, чи він є в змозі здати чи ні.

Коли не могли зломити опір селянина, його брали в с/р, де держали по кілька днів взаперті, без їди і кожного дня йому пригадували різного роду методами, чого він сидить замкнений.

Дану жертву мучили до того часу, доки не одержали відповіді, що в скорому часі заплатити призначену суму позики. Свою згоду дана особа повинна була задокументувати власноручним підписом.

Щодо агітування в цьому напрямку робітників чи інтелігенції, большевики поклали менше труду. Кожний інтелігент чи робітник зобов'язаний був підписати позику в сумі не менше заробітної плати в місяць. Підписав чи не підписав, а позику стягали з кожнотисячної зарплати по кілька процентів.

Не минула позика і церкву, прим[ір], в с. Княже під час збирання позики голова с/р Грінчак та секретар первинної парт. орг. в цьому селі Гонтовюк покликали до с/р Миронюк Грицька Івана (колгоспник, старший брат у церкві), в с/р йому запропонували підписатися, що церква здасть позики в сумі 2.000 крб., коли Миронюк відмовився, Грінчак замкнув його до осібної кімнати, де цей просидів 2 дні без куска хліба. Дальше Гонтовюк говорив до Миронюка, коли хоче молитися, то нехай продасть корову, а гроші на позику нехай дасть. Після двох днів Миронюка відпущено під тією умовою, що він погодиться зі священником здати призначену церкві суму позики, що й зроблено в порозумінню зі священником.

В с. Карлові виконано позику в 160%. В цьому ж селі уповноважений партією Печьоний та ряд других допускалися до вар-

варської поведінки з населенням, за недострокове виконання позики. Тих, які не змогли відразу здати позику, кликано до с/р і замикано їх на 3-4, а то й 5 днів, надаючи жодної поживи.

10.V. в с. Видинів у приміщенні клубу відбулися збори селян, які провів уповноважений партією по позиці на це село Пальчик. Темою його виступу була здача держпозики. На початку промовець спинився на з'ясуванню міжнародного положення, де між іншим сказав, що капіталістичні держави готують війну, на що асигнують колосальні суми грошей, які стягають капіталісти з робітників. І кому з війни яка користь, сказав він. Хіба одному капіталістови, який по-перше, боїться за себе і за свій капітал, а по-друге, в нього накопичилось стільки товару, що зараз знаходиться в кризі, немаючи де подіти свій товар і шукає ринку збуту, який може дати лише війна. Далше промовець сказав, що в Радянському Союзі справа зовсім інше представляється – радянська влада “дбає” про “добро” народу. Минула війна, сказав він, принесла величезні шкоди і зараз потрібно відбудувати все зруйноване. Наш уряд та наша партія, далше він говорив, щоб не потрапити в кабалу капіталістів, не звертається до них по допомогу, а звертається до свого народу у формі позики і ці гроші підуть не на озброєння, а на підвищення матеріального і освітньо-культурного рівня трудящих, на побудову шкіл, лікарень, кіно, театрів, на відбудову сільського господарства і т.д. і т.п. Тому то ніхто повинен не відказатися, за словами промовця, від “добровільної” позики державі.

В капіталістичних країнах, сказав він, 50% бюджету іде на озброєння, але все це не доведе ні до чого. Бо приміром в США 60 капіталістів, які являються агресорами і підпалювачами нової війни, не зможуть нічого зробити проти волі народу. Народ війни не хоче. Капіталісти бачучи в скорому будучому свою загибель, стараються всякими погрозами та застрашуваннями, як напр[иклад], атомною бомбою залякати нас. Не можемо й ми, говорив він далше, стати осторонь, в нас позиції міцні, ми готові на кожний удар відповісти більшими ударами. Народ бачить піклування партії та уряду і всіма силами допомагає нам. Тому то нам не страшні ні американські бази в Європі і Азії, ні атомні бомби, а також не страшні нам погрози з боку англо-американських імперіалістів.

Грабіж одноосібного селянства.

Для виконання і перевиконання хлібопоставки большевицька адміністративна влада провела цілий ряд зборів та мітингів, на яких закликали селян якнайскоріше здати хлібопоставку державі.

В цей час вони видвигнули лозунг “Перший обмолот державі!”. Для агітації селян по хлібоздачі, були післані райкомом різні працівники районних установ, як: заступник голови РВК, секретар РВК і інші. Не віддаювались далеко від цього працівники МГБ, МВД, нарсуд та прокуратура. Всі вони замість того, щоб охороняти селянина від грабежі, галасують на мітингах про найскоріше здавання хлібопоставки, бо за невиконання обов’язку, за порушення державного закону, будуть судити та вивозити на Сибір.

Для прискорення темпу хлібозаготівель, виїздили легковими машинами члени партії, які стояли на керівних місцях по районах, як: І-ий секретар РК КП(б)У, голова РВК і т.д. і т.п. За невиконання в строк хлібопоставки, притягали до судової відповідальності селян, які не мали змоги “розсчитатися з державою”.

27.VI.[19]49 р. в с. Карлів прибула група в числі 7 чол. під керівництвом працівника мінзагу Пальоного. Вони ходили селом за здачею поставки м’яса і молока. Хто не виконав плану за перше півріччя 1949 р., від того брали корову і давали до місцевого колгоспу. У Калитчук Івана забрано корову і повернено через два дні, після виконання плану молокопоставки іншими товщами, готівкою. За корову, яка пробула в колгоспі 2 дні, Калитчук мусів заплатити по 50 крб. за день.

1.VII. ц.р. в с. Залуче Долішне працівник фінвідділу і місцевий агент, ходили по хатах та давали селянам попередження по сплаті податку. Податок селяни повинні сплатити до 10 днів, після невиконання плану до 10 днів, попереджений гром. буде притягнутий до судової відповідальності.

4.VIII. ц.р. в с. Тучапи уповноважений по хлібопоставці Кириченко Іван за невиконання хлібопоставки, забрав з поля снопи (жита, пшениці, ячменю) у таких гром.: Маценко Василя Івана, Карп’юк Михайла, Стасюк Анни Андрія, Манчул Марії Петра. Все збіжжа змолочено в с/р і відвезено в заготзерно.

6.VIII. ц.р. в с. Княже група по стягуванні хлібопоставки за нездачу контингенту, віддала під суд гром. Делявського Петра Івана, господарство якого мали націоналізувати. Щоб вийти з цього положення, він дав заяву в колгосп, після чого був увільнений від судового потягнення.

11.VIII. ц.р. в с. Красноставці упов. партією по хлібопоставці Кравець, Онуфреєв, Кучеренко і Миронюк Андрій ходили селом та перевіряли хлібопоставки квітанції. Цього ж дня райсуддя Мочула та прокурор Остроухов [о]штрафували за нездачу в строк хлібопоставки гром. Мандюк Семена Василя на 700 крб., Свищук Миколу Андрія на 1.200 крб. Згаданим гром. дано строк до 4 днів викінчити хлібопоставку та сплатити грошевий штраф.

Цього ж самого дня і ці самі працівники [о]штрафували за нездачу хлібопоставки в с. Підвисока гром. Книгницький Григорія в сумі 500 крб., рівно ж у нього забрано коня та безрогу і дано строк викінчити до 4 днів хлібопоставку і [сплатити] наложену суму штрафу до 4 днів.

11.VIII. ц.р. в с. Драгасимів прибув голова РВК Андрусак, який дав попередження голові с/р за те, що він не дав ні одного селянина під суд за нездачу хлібопоставки.

12.VIII. ц.р. в с. Княже за неспроможність здати призначеної добавки надконтингенту, списано майно до конфіскації в таких гром.: Фербей Ірини, Семотюк Юрія, Гумин Марії Івана і Кибич Миколи. Щоб врятувати господарство від знищення та себе від засудження, згадані громадяни погодились дати заяви в колгосп, після чого їх залишили в спокою.

17.VIII. ц.р. в с. Карлів прибули прокурор Остроухов, Кучеренко, упов. партією по хлібопоставці Снісар. Вони перевіряли квітанції по здачі хлібопоставки. Цього дня за неспроможність здати наложеного йому контингенту, був заарештований гром. Фроляк Михайло Онуфрія і відставлений в район.

21.VIII. ц.р. вищезгаданого гром. привезено в с. Карлів, де в приміщенні клубу відбувся над ним суд. Його засуджено на 5 років тюремного ув'язнення і конфіскації всього господарства.

22.VIII. ц.р. в с. Любківці група по хлібопоставці під керівництвом Стефюк Василя, ходила по селі та давала попередження гром. за нездачу хлібопоставки: Децько Степанові, Децько Юркові, Дідух Василеві, Дячок Степанові і Борчук Василеві. Строк здачі до 7 днів. У селян, які не додали по кільканадцять кілограмів збіжжя, забирали немолочені снопи в багато більшій кількості: в Юрійчук Марії за 70 кг забрали фіру немолоченої пшениці і фіру немолоченого ячменю. У Жмендак Івана за недодачу 43 кг забрали фіру немолоченої пшениці. У Шведюк Катерини (найбідніша в селі, на удержанні якої є стара мати і двоє дітей) за нездачу контингенту хотіли забрати в неї 60 снопів ячменю, який заробила на жнивах у селян. Шведюк побачила, що большевики забирають останній кілограм збіжжя, почала сильно кричати, на що збіглось багато селян. Селяни побачивши становище згаданої, знесли по кілька снопів і таким чином врятували її від грабунку. При цьому Шведюк побито до крови.

2.IX. ц.р. в с. Залуче Горішне до с/р прибув перший секретар РК КП(б)У Клевєка та нач. [РО] МВД Калюжний. Вони заявили голові с/р, що в зв'язку з тим, що в даному селі немає колгоспу, селяни зобов'язані здати ще 200 цент. надбавки зерна державі.

7.IX. ц.р. в с. Тулухів група по хлібопоставці заїхала фірою до гром. Бегей Миколи Олекси, в якого зробили ревізію за збіжжям, де під час ревізії знайдено 1 цент. жита і забрали за недодачу хлібопоставки, як рівно ж забрано корову за недодачу м'яса. За ними вибігло 3 дітей Бегея, які з плачем кричали: "Віддайте нашу корову, віддайте хліб, ми не маємо що їсти, ви грабівники прокляті і т.д. і т.ін.". Цей похід пройшов ціле село аж до с/р. Одначе большевики на це уваги не звертали.

28.IX. ц.р. в с. Підвисока за невиконання хлібопоставки від 25-30 кг збіжжя, покарано грішми таких громадян: Божовська Марія – 600 крб., Чиплик Марія Івана – 600 крб., Шологон Микола Степана – 1.700 крб., Гордашко Василь – 300 крб. Цю кару наложив суддя Мочула.

Протягом звітного періоду було покарано в Снятинському районі ще таких громадян: Остафійчук Дмитра з с. Белелуя – 1.095 крб., за недодачу в строк 290 кг зерна, Угрин Миколу з с. Красноставець, за невиконання хлібопоставки в строк покарано на 1.700 крб., Фроляк Миколу з с. Карлова на два роки примусової праці, за нездачу контингенту, Тимчук Івана Василя з с. Волчковець на 8 років тюремного ув'язнення, за нездачу контингенту і ряд других.

(Ця точка звіту через помилку зміщена тут, тому належить її уважати, як додаток до хліборобства, яке є подане на початку цього звіту).

Дальше подається доповнення до розділу агітації і пропаганди.

25.IV.[19]49 р. в с. Новоселиця після виходу людей із церкви, якийсь представник з району провів мітинг на площі біля церкви. На початку доповідач схарактеризував міжнародну обстановку в сучасному і в майбутньому комуністичному ладі. Він сказав, що зараз на Радянський Союз готуються [напасти] капіталісти всього світу, опір яким може поставити тільки Радянський Союз, але при допомозі вільного, щасливого радянського народу. Дальше промовець говорив про те, що радянський народ свій священний обов'язок виконає тоді, коли pomoже урядові поставками збіжжя та грошевими позиками. Тому то, він говорив дальше, що якнайскорше треба розсчитатися з державою.

5.V. ц.р. в с. Глушків з райкому КП(б)У зав. жіночим відділом Гавва і Барановський ходили по колгоспному полі, скликали людей у гуртки і почували, як вони повинні працювати, щоб одержати високий урожай та щоб найскоріше розрахуватися з державою. Люди почали сміятись з них і майже одногосно відповіли

їм, щоб їх не вчили працювати, бо коли вони працювали без їх допомоги, то мали й хліб і до хліба, а тепер через таку пораду не мають куска хліба в хаті. На цю відповідь Гавва розлютився та назвав присутніх колгоспників бандерівським насінням.

19.VI. ц.р. в с. Чернятин по виході людей із церкви, місцеві істребітелі почали зганяти всіх до клубу. В клубі ждав на них нач. фінвідділу Літвіненко, який в скорому відкрив мітинг на тему “Постанови ЦК КП(б)У про виконання п’ятирічного плану за 4 роки”. Після оголошення “Постанови” доповідач звернувся до присутніх і запитав їх, чому вони саботують цю “Постанову”. Дальше промовець говорив, що в одноосібників сільське господарство майже цілком занепало, а в колгоспах взагалі не ставляться активно до роботи. Занепадом сільського господарства, говорив дальше доповідач, вони (одноосібники) підривають дострокове виконання хлібопоставки. І в зв’язку з цим радянська влада буде змушена потягати їх до судової відповідальності. На кінець своєї промови він дав вказівки, як повинно взятись селянство до врожаю, щоб якнайскорше розсчитатись з державою.

10.VII. ц.р. в с. Чернятин відбулися збори селян під керівництвом нач. [РО] МВД мйр. Тарана. На них обговорено постанову пленуму ЦК КП(б)У в справі збирання врожаю за 1949 р. Таран сказав, що колгоспам здача хлібопоставки розділена на рати, а одноосібники зобов’язані повністю здати з першого обмолоту. Дальше він говорив, що хто з одноосібників має засів у колгоспному масиві, те забирає колгосп, а порушив би цю постанову, той буде суджений на 10-15 років тюрми. На кінець доповідач звернувся до присутніх і запитав, чи є в кого який “вопрос”, а коли ніхто не зголошувався з запитанням, він сказав, що збори закінчені.

10.VII. ц.р. в с. Олієво-Корнів заступник голови РВК Кондрат Петро та зав. культосвітних установ Негода провели збори селян на тему: збирання врожаю та хлібопоставки. Кондрат заборонив одноосібникам збирати збір із поля, яке знаходиться в колгоспному масиві. Тим одноосібникам, сказав дальше він, які мають поле в колгоспному масиві, буде звернено насіння, а якщо ні, то хай лишиться в колгоспі, то йому зарахується трудодні за цей же урожай. Дальше виступив Негода із пропозицією переобрання нового голови колгоспу. Доповідач висунув кандидата, назначеного згори РВК Гуйван Петра Дмитра, родом із с. Рашків. Селяни-колгоспники не погоджувались на цю пропозицію, при чому почали кричати та свистати і розходитись домів і говорили, що в них є селяни, які можуть виконувати обов’язки голови колгоспу, а Гуйвана взагалі не хочуть.

Промовець даліше заявив, що колгоспники не мають права самі назначувати голову колгоспу і раз партія рішила назначити Гуйвана головою і так мусить бути. На цьому збори закінчились, а в с/р бувший голова колгоспу Паньків на доручення Кондрата передав урядування Гуйванові.

10.VII. ц.р. в с. Топорівці під керівництвом нач. міліції майора Салькова відбулися збори, на яких порушували питання про підготовку до збирання врожаю та хлібопоставки державі з першого обмолоту.

Населення зверталось до Салькова з проханням, що цього року поганий урожай і вони не в силі викінчити контингент. На те Сальков відповів, що треба було писатись у колгосп і не мали б зараз клопотання із хлібоздачами, а тепер, він говорив, що селяни хоч би й хотіли вступати в колгосп, то їх не приймуть доти, поки вони не розрахуються всеціло з державою.

17.VII. ц.р. в с. Городниця заступник голови РВК Кондрат Петро провів збори, на яких зобов'язав селян закінчити жнива до 5 днів. Він говорив, що робота повинна проводитись вдень і вночі так, щоб до 15 серпня селяни викінчили план хлібоздачі.

21.VII. ц.р. в с. Топорівці попередньо вже згаданий Сальков провів збори, на яких заявив, що сс. Топорівці і Торговиця – це села, які стоять на останньому місці в районі. Він говорив даліше, що селяни повинні доказати свою відданість “батьківщині” тим, що вони доб'ються до того, що їхнє село буде стояти на першому місці в районі. До цього необхідно, сказав він даліше, заключити між собою соцзмагання, які б дали можливість зібрати в найскорішому часі жниво і достроково розрахуватися в 100% з державою по хлібоздачі.

31.VII. ц.р. в с. Підвисока в приміщенні місцевого клубу відбулися збори, якими провадив прокурор Остроухов. Головною темою його промови було скоре закінчення хлібопоставки державі. Не закінчивши першої теми, прокурор перейшов до другої теми, яка мала на меті висвітлити відношення американців до Радянського Союзу. Доповідач говорив даліше, що горячкове готування американських імперіалістів до третьої світової війни, мусить привести до провалу капіталізму тому, що зараз зростають сили “демократії” в світі і що Радянський Союз стоїть на сторожі миру всіх волелюбних народів. На кінець промовець згадав про український визвольно-революційний рух, називаючи його бандитизмом та агентурою англо-американських імперіалістів. Він закликав даліше селян, щоб не слухали тих недобитків, які ще залишилися, за його словами, тільки в Снятинському районі.

31.VII. ц.р. в с. Красноставці в приміщенні місцевого клубу відбувся мітинг, яким провадив голова РВК Андрусак. На початку Андрусак закликав селян села, щоб не надіялись на Англію та Америку, бо вона й так стоїть перед катастрофою загибелі разом із своїми блоками. При цьому він даліше закликав, щоб селяни не слухали українських націоналістів, які зараз перебувають на службі англо-американського імперіалізму. Даліше доповідач говорив, що селяни повинні доложити всіх старань, щоб якнайскорше в будучому розсчитатися з державою по хлібопоставці. Наприкінці він заявив, що англо-американські імперіалісти готуються до нападу на мирний СРСР, тому Радянський Союз не може легковажити собі цю справу, а мусить доложувати всіх зусиль, щоб на випадок війни дати належну відсіч капіталістичному таборі. На кінець виступив секретар РВК Кравець та зав. мінзагом Кучеренко. Тему їх виступу було присвячено якнайскорше розсчитатися по хлібопоставці з державою.

1.VIII. ц.р. в с. Вікно директор спіртзаводу Павленко і Дошукін провели збори, на яких Павленко заявив, що до 15.VIII. ц.р. одноосібні селяни повинні викінчити повністю хлібопоставку. За невиконання цього обов'язку будуть потягнуті до судової відповідальності. На кінець виступив Дошукін, який сказав: "Ви думали, що цього року большевики втечуть і не буде кому здавати хлібопоставку, тому то й в колгосп деякі не писались, а ті, що й пописались, то з цієї причини не хотіли йти робити до колгоспу". Даліше доповідач заявив, що те, що пропало через недбалість колгоспників, то залишається для них, а те, що осталося, то державі. На кінець промовець закликав селян, щоб не слухали підшептів бандерівських банд та не ждали на Англію чи Америку, бо вони ніколи не прийдуть сюди.

17.VIII. ц.р. в с. Балинці зав. мінзагом Лесюк Іван скликав до с/р весь актив села та провів з ними збори. На місці зобов'язав він цей же актив, щоб доложив усіх старань в справі якнайскорішого закінчення жнив та викінчення хлібопоставки державі. Наприкінці Лесюк спинився на міжнародному положенні, він сказав: "Війна, про яку зараз так широко говорять усі громадяни села, не доведе до нічого доброго, бо війни не буде". Рівночасно при цьому згадав, що нехай селяни не надіються на жодну самостійну Україну, бо такої не буде. На кінець промовець закликав селян, щоб писались в колгосп й цим задокументують свою відданість большевицькій партії та уряду.

16.IX. ц.р. в м. Заболотіві в клубі ім. Івана Франка відбулись збори голів с/р, секретарів, фінагентів. Зборами провадив го-

лова РВК Гуменюк. На них обговорено такі питання: хлібопоставка та різного роду фінансові податки, вислання кінних і піших робітників до вирубки та вивозки лісу та про доповнення кадрів ФЗН.

Основну увагу було звернено на найскоріше викінчення хлібопоставок. При цьому зобов'язано всіх учасників за викінчення різних поставок та податків, бо як заявив Гуменюк, в короткому часі будемо переступати до більш складного питання, а саме: суцільна колективізація.

Преса: Одною з форм поширення пропаганди, яка набуває необмежених форм брехні, відбувається в СРСР через поширення преси. Преса в Радянському Союзі перебуває під монополією партії. В радянській пресі можна найбільше зустріти вихвалюючої мудрості політики партії, поздоровляючі побажання селянства, робітництва – Сталінови, величезне досягнення в галузі науки, техніки, медицини, біології і т.п. і т.д. Збирання високих врожаїв, виробіток стахановських норм, радісне здавання одноосібниками чи колгоспниками хлібопоставок, вільний вступ селян в колгоспи і т.п. і т.д.

Кожна преса чи журнал являється органом парткомун та ради депутатів трудящих, тому то й тут виявлена не воля народу, а воля пануючої партії. Райпарткоми даних районів мають свої газети:

1) Органом Городенківського РК КП(б)У та райради депутатів трудящих – “За большевицьку працю”.

2) Органом Снятинського РК КП(б)У та райради депутатів трудящих – “Сталінська правда”.

3) Органом Заболотівського РК КП(б)У та райради депутатів трудящих – “Під прапором Сталіна”.

4) Органом Гвіздецького РК КП(б)У та райради депутатів трудящих – “Сталінське плем'я”.

5) Органом Чернелицького РК КП(б)У та райради депутатів трудящих – “Жовтневий шлях”.

Райгазети видаються тиражем від 1.500-2.500 примірників. Всі вони розподіляються між населення майже на силу. Її зобов'язаний передплачувати кожний працівник районних установ, кожний активіст с/р, учителі шкіл, учні, а також силою накидується інвалідам та вдовам по упавшим в ЧА (задержуючи гроші на місцях виплати), або коли хтось із селян хоче дати передплату на обласну чи центральну, то обов'язково мусить передплатити і районну газету. Багато дописів можна зустріти в райгазетах неправильних, або зовсім видуманих редколегією, як напр[иклад], в райгазеті “За большевицьку працю” №25 з 27 березня [19]49 р. була поміщена стаття під з. “Метод Раіси Пшеничник в дії”.

“... раніш я не виконував підписки на газети, бо передплата проводилась самовпливом. Затримувалась доставка газет. Тепер цього немає...”.

Подібного написаному цитатові явища не зустрічається не то, що на терені Городенківського району, але й на терені всіх районів.

Або: ця сама газета №42 за 29 травня [19]49 р. писала в статті під з. “Колгоспник – активіст”:

“... Юрко Мороз став у моїй бригаді палким агітатором. Без нічиїх інструкцій і порад почав свою роботу наш агітатор...”.

Колгоспника Мороза Юрка, якого представляють як активного члена правління, не є згідне з правдою, а щодо читання газет, то він в дійсності мало що вміє читати.

Ця сама газета №44 за 2 червня [19]49 р. писала в статті під з. “Передова бригада”:

“... всі 7 ланок цієї бригади закінчили шаровку буряків...”.

“... колгоспники 1 бригади пропололи 5 га кукурудзи і 5 га соняшника...”.

Щодо дійсності – шаровка буряків не закінчена, а проривка взагалі не розпочата. Кукурудзи прополено 2 га і 2 га соняшнику. Дальше в райгазетах поміщується раз у тиждень дуже короткий міжнародний огляд. Вся газета заповнена агітаційними статтями, які відносяться до проходящих кампаній по районах, як напр[иклад], вибори, посівна кампанія, держ. позика, жнивна кампанія і т.д. і т.п.

Такі загальні відомости знаходяться на газетах розміром 45x25 см, дві сторінки друку, яка виходить два рази в тиждень, в четвер і неділю.

Радіо: в поширюванні большевицької пропаганди немалу роль відіграє радіо, на що керівники партії звернули особливу увагу. Для широкого користування радіо встановлено в райцентрах радіовузли, з яких розгалужується мережа радіоприймачів по приватних квартирах.

Бувають випадки, що з деяких радіоприймачів виключено короткі радіохвилі, щоб таким чином радіослухачі не могли слухати шкідливих для Радянського Союзу авдицій, як: “Голос Америки”, “Бі-бі-сі” і т.п.

В м. вересні 1949 р. дирекція залізнодорожного транспорту одержала ряд радіоприймачів для приміщень станції та інших залізнодорожних урядників. Одначе, характерним є те, що всі радіоприймачі були віддані до радіомайстерні виключити з них короткі хвилі.

Кількість розповсюдженої літератури по Городенківському, Заболотівському та Чернелицькому районах:

ч/п	Назва літератури (газети)	Городен. р-н кільк. прим.	Заболот. р-н кільк. прим.	Чернел. р-н кільк. прим.
1.	“Правда”	205	117	90
2.	“Ізвестія”	70	60	40
3.	“Радянська Україна”	1.040	559	420
4.	“Правда України”	170	70	42
5.	“Прикарпатська правда”	800	420	320
6.	“Радянський селянин”	180	210	190
7.	“Молодь України”	120	59	60
8.	“Зірка”	70	40	37
9.	“Сталінське плем'я”	160	26	16
10.	“Колгоспник України”	190	60	72
11.	“Труд”	60	13	30
12.	“Комсомолец”	90	22	42
13.	“Вісті”	12	9	12
14.	“Большевик”	10	14	17
15.	“Тваринництво України”	116	42	48
16.	“Соц. земледеліє”	48	16	32
17.	“Огоньок”	32	19	12
18.	“Культура і жизнь”	30	26	14
19.	“Літературна газета”	27	39	22
20.	“Юний ленінець”	54	40	27
21.	“Советський спорт”	40	34	13
22.	“Радянська освіта”	70	34	32
23.	“Учителька”	63	27	44
24.	“Піонерська правда”	115	38	36
	Журнали:			
1.	“Сучасне і майбутнє”	50	25	30
2.	“Україна”	72	45	48
3.	“Перець” (для захід. обл.)	73	83	25
4.	“Перець” (центральный)	30	25	22
5.	“Партійне життя”	44	40	40
6.	“Колгоспник”	48	25	53
7.	“Блокнот агітатора”	215	105	120
8.	“Наука і жизнь”	42	16	43
9.	“Пчоловодство”	26	13	17
10.	“Большевик України”	23	25	32
11.	“Барвінок”	41	18	20
12.	“Радянський Львів”	34	10	16
13.	“Дніпро”	60	18	41
14.	“Новоє время”	24	19	26

15.	“Бібліотека”	53	20	13	
16.	“Крокодил”	31	17	6	
17.	“Спорт”	42	8	3	
18.	“Вітчизна”	63	70	21	
19.	“Колхозное производство”	41	20	16	
20.	“Молодий колхозник”	13	25	12	
21.	“Партийная жизнь”	12	16	9	
22.	“Господарство”	47	8	6	
23.	“Львів”	12	6	3	
24.	“Сад і город”	73	15	9	
25.	“Радянське життя”	13	5	6	

Публічні лекції, обходи днів і роковин і ін.

23.II.[19]49 р. в Заболотівській СШ відчитано лекцію лектором з області на тему міжнародного становища. Темою лекції було: перемога китайської демократичної армії над гомінданівськими військами. Дальше доповідач схарактеризував можливість 3 [світової] війни, яка вона повинна бути та яка користь буде для Радянського Союзу. Вся його промова зводилась до такого: Америка веде імперіалістичну політику, яка хоче загарбати і поневолити цілий світ. Китай, дальше говорив він, в скорому буде святкувати перемогу над гомінданівськими національними військами, а Радянський Союз збереже людство в 3 [світової] війні від поневолення американського капіталізму та перетворення всіх трудящих у рабів капіталістичної кабали. Наприкінці доповідач заявив, що Радянський Союз після 3 світової війни поведе людство до щасливого життя, яке може бути тільки в комуністичному ладі.

1.III. ц.р. в с. Глушків упов. партією Дошукін провів розмову в сільському клубі з селянами села на міжнародні теми. При цьому він сказав, що за кордоном є багато ворогів українського народу, бувші українсько-німецькі націоналісти, а зараз американські вислужники. На кінець сказав він, що ці всі, які перебувають за кордоном, хочуть продати український народ американському імперіалізму.

14.III. ц.р. в Заболотівській СШ прочитано лекцію директором школи Гоцик Артемом Кондр. про космополітизм і космополітів. Доповідач говорив, що ті українці, які знаходяться за кордоном, вони є космополітами. Вони хотять, говорив дальше він, знищити культурні здобутки та надбання. Вони являються зрадниками народу, які пролізли в державний апарат і підривали його роботу

ізнутри своїми літературними статтями. За зраду свого народу вони будуть покарані так, як зістали покарані їх попередники.

19.III. ц.р. в цій же школі відбувся вечер, присвячений 135-ть річчю з дня народження великого генія українського народу Тараса Григоровича Шевченка. Вечер відбувся в клубі ім. І. Франка.

На початку ученик 8 кл. Крицяк Василь прочитав біографію Т. Шевченка, біографія була викладена цілком в большевицькому дусі, а саме: Шевченко – комуніст і напівросійський письменник, не був таки членом Кирило-Мефодіївського братства та не визнавав його ідеї, братався з російськими передовими на той час людьми.

Вплив на його творчість мала російська література, писав свої твори під впливом таких письменників, як Пушкін, Некрасов, Чернишевський, Добролюбов та інші.

Після відчитання біографії відспівано кілька пісень Шевченка: “Думи мої...”, “Заповіт”, “Реве та стогне...”, “На що мені чорні брови...” і інші. Учні 2-5 класів віддеклямували кілька віршів Шевченка, а саме: “Якби ви знали паничі”, “Іван Підкова”, “Мені однаково”, “Мені тринадцятий минало”, “Перебендя”, “Сон” і на цьому вечер закінчено.

Поліційний терор, провокація, судівництво.

Для закріплення свого існування та безперервного сіяння психози боязні між населення, щоб примусити його бути покірними большевицькій владі, виконувати всі її зарядження та накази, а в основному, щоб знищити український визвольно-революційний рух, большевицькі органи поліції уживають до цього найбільш перфідних методів, як биття в нічному невинного населення, провокації, підступ та врешті нечуваного в культурному світі терору. До боротьби проти українського визвольно-революційного руху вони кидають найкращий свій елемент, як партію, комсомол та інші “надійні, кращі люди”, незалежно від того, чи вони служать в поліції, чи співпрацюють з нею, чи працюють в якихось інших установах, маючи нічого спільного з органами поліції. Такі люди під час всяких кампаній є зобов’язані переконувати людей в неправильности нашої боротьби, доказувати прихильне ставлення до народу, а ведення боротьби тільки з непокірними, називаючи їх різними вислужниками. Щоб мати інформації про національну зрілість робітників різних підприємств, заводів та загально всього населення, включаючи всі шари суспільства, їх ставлення до большевицької влади, існую-

чого режиму, задоволення владою та режимом, орієнтація населення в міжнародному положенні, психічне настроєння до війни, співпрацю, настроєння та утиск в нашій революційно-визвольній боротьбі, поліційні органи МГБ до нечуваних форм поширили свою мережу агентурної сітки.

Завдання її інформувати про все, в чому можна дошукуватися закраски проти державної роботи, а особлива увага звернена на вислідження людей, які співпрацюють з повстанцями та самих повстанців. Досить велика частина співпрацівників органів поліції є ангажовані на підставі шантажу та примусу, тому і їх робота є малокорисна. Для боротьби з українським визвольно-революційним рухом в кожному районі є около 150 чол. чер[воно]паг[онників] (військ МГБ), які є поділені на менші групи 10-12 чол. і яких знаходиться в кожному районі 10-12. Командантами таких груп є працівники МГБ в ранзі лейтенанта чи старшого лейтенанта, які рівночасно є слід. МГБ. Кожний нач. такої спецгрупи має свого заступника, переважно в ранзі сержанта. Щоб бути все і всюди, викликати страх серед населення та більш успішно вести свої операції, опергрупи поділяються ще на дві групи числом від 5-6 чол., командантом одної з них є командант усієї, а другої його заступник.

Кожна опергрупа має свою частину терену, в якій постійно діє. Крім цих груп, в кожному районі є ще одна або дві мандрівні групи. Командантом т.зв. мангрупи є нач. районного ОББ. Така група може з'явитися кожночасно в любому місці терену. Для більших акцій (облави, розшуки) об'єднується кілька груп, приходить військо з сусідних районів чи з області. В час звітнього періоду, а саме в м. січні 1949 р., в Снятинському районі в кожному селі району були прикріплені гарнізони в числі від 6-8 чол. чер[воно]паг[онників]. Кожний з цих гарнізонів робив засідки, розшуки та ревізії, але в порозумінні з оперпрацівником, прикріпленим до даного терену.

Під час переведення облав, розшуків та ревізій, поведінка військ МГБ та самих працівників МГБ є незвичайно брутальна, яка часто кінчається побоями цивільного населення та крадіжкою в нього цінніших речей: годинники, бритви, одяг і т.п. Облави практикують незалежно від пори року (літом чи зимою). Літом переводять облави на ліси, поле і села, зате зимою тільки на села. Ревізії, розшуки та засідки практикуються протягом цілого року. Засідки практикуються найбільше весною, літом і осінню, а особливо в ясні місячні ночі. Напередодні наших, українських національних свят, а також большевицьких державних свят, полі-

ційні органи значно посилюють свої операції, включаючи в них і місцевих істребітелів, які є майже в кожному селі. Засідки практикуються в лісі, полі, але найбільше в селі, на таких місцях, де сподіваються, що туди можуть переходити повстанці, на стежках, дорогах, роздоріжжях та коло підозрілих большевикам господарств.

22.І.[19]49 р. перед виборами в засідателі до народних судів, в кожне село приділена була група чер[воно]паг[онників] в числі 4 чол., яка постійно перебувала в селі і завданням якої було охороняти кандидатів та слідкувати за нашою противиборчою дією (зривати листівки, карикатури і т.п.). В час виборів їх завданням було охороняти виборчі урни та слідкувати за порядком під час виборів. Однак вони не обмежувалися тільки цими завданнями, а часто ходили на засідки разом з опергрупою або самі, та брали участь у розшуках та ревізіях, якщо такі проводилися в час їхнього перебування в даному селі. Першого дня після виборів вони відійшли в район, а звіди від'їхали в область. Вони приїзджали спеціально тільки на час виборів.

Для яскравого висвітлення терору большевицьких органів поліції відносно українського населення, наведу кілька фактів, які яскравою мовою говорять самі за себе.

9.І.[19]49 р. в с. Стецівка (Снятинський р-н) відбулася облава, в якій брало участь около 250 чол. чер[воно]паг[онників]. Облавою керував підполковник з області, прізвище якого невідоме. Учасниками її були також нач. Снятинського РО МГБ кап. Кочуєв, нач. РО МВД Калюжний та слід. [РО] МГБ Шумілов. В 7 год. ранку село було вже обложене стійками у віддалі 50-80 м одна від другої. На кожній стійці був кулемет. Ревізії проводилися в кожному господарстві по кілька разів, не поминаючи колгоспу. Найосновніше шукали в директора школи – Надієвич Євгенія, в якого знайшли нашу літературу, яка була захована в печі. У кожного господаря, в котрого була підлога в хаті, зривали підлогу та шукали там дротами. В таких гром., як Антонюк Юрко, Курилюк Григорій та Личук Юрко, зірвали підлогу в хатах та копали рови. Також у всіх господарів викидали солому із стодоли на подвір'я, на тому місці, де була солома, шукали дротами, копали рови у стайнях, перевіряли криниці, чи немає звідтам входу до криївки, та міряли стіни в будинках, чи немає де подвійних. Під час облави знайдено Марусик Івана, бувшого СС-а, який крився на власну руку від 1944 р. Перед вечером заарештовано директора школи Надієвич Євгенія, урод. 1907 р., та обох відправлено в район. Після двох днів Марусик випущено, а Надієвич відставлено в Станиславів.

Цього ж вечора вищезгадана група прибула в с. Підвисока та почала переводити в селі ревізії, головню на куті т.зв. Заокіп. Такі ревізії тривали до ранку. Перед ранком обложили село стійками та почали переводити основніші ревізії (так як в с. Стецівка), розв'язуючи навіть снопи та в'язки соломи. Під час цієї ревізії у гром. Вакарук Євгенія знайдено наші бефони та літературу, що було у стодолі зав'язано в снопах. Цього дня був зловлений гром. Загоровський Василь, урод. 1921 р., який крився на власну руку від 1947 р. Цих обох гром. відправлено в район, а пізніше в Станиславів. Облава в с. Підвисока тривала від вечора 9.І. до ранку 11.І.[19]49 р.

Ця група 11.І. ц.р. перенеслася в село Красноставці того ж району. Ранком 11.І. населення села Красноставець, побачивши машини з військом, які їхали в напрям цього села, почало втікати до сусідніх сіл, думаючи, що це група по організації колгоспу. Побачивши, що населення втікає та думаючи, що це бандерівці, чер[воно]паг[онники] позіскакували з машин, відкрили вогонь з кулеметів та почали ловити людей та завертати в село. В цей час був ранений гром. Муринок Михайло, який також втікав з села, небажаючи давати заяви до колгоспу. Приїхавши в село, нач. цієї групи, підполковник (прізвище невідоме), спитав голови с/р, чому люди втікають з села, побачивши військо. Голова відповів, що населення думало, що це група по організації колгоспу і люди, щоб не давати заяв в колгосп та не бути при тому битими, вважали за краще втікати з села. Після цього чер[воно]паг[онники] приступили до своєї роботи. Обложивши село стійками, почали шукати на куті від с. Підвисока, шукаючи в кожному господарстві. У гром. Неп'юк Дмитра зірвали підлогу в хатах і в стайні та копали там рови. В гром. Долинчук Дмитра розбили піч і основню перевірили криницю та розширили стайню, яка була крита соломою.

Перевірівши цей куток, перенеслися на кут т.зв. Гнила від с. Задубрівці. На цьому куті копали майже в кожній хаті і стайні, викидали всю солому із стодолі, шукаючи там дротами та розв'язуючи кожний сніп соломи, а також розширили кілька хат. Звідси перейшли на кут т.зв. Коржівка від с. Белелуя. На цьому куті шукали також в кожному господарстві, як і на попередніх.

В гром. Угрин Івана розширили стріху на хаті та копали рови в хаті і стайні. В гром. Антонюк Івана перевірили кожний улий, перевернули хлів і курник та копали рови на тих місцях, помимо того, що Антонюк є головою с/р. В гром. Муринок Івана зірвали підлогу в хаті і копали рів, перевіряли криницю та розкидали весь гній, який був зложений в одному місці, а під ним копали і шукали криївки.

Облава тривала до вечора, закінчившись без жодних успіхів. Вечером ціла група, котра проводила облаву, від'їхала в Снятин. Під час перевірки в господарствах, чер[воно]паг[онники] крали в господарів бритви, годинники, сало та одяг. В деяких гром. поз'їдали та позбирали все печево, медяники, калачі, які були прилагоджені на свята.

Після цієї облави, кожний господар мусів цілий день працювати, щоб навести порядок в господарстві, проклинаючи військо, яке порозкидало все, а разом з ним і весь Радянський Союз.

26.II.[19]49 р. відбулася облава в с. Драгасимів (Снятинський район), в облаві брало участь около 500 чол. чер[воно]-паг[онників] під ком. полковника Ковніна з області. Около 2 год. ранку село обложене стійками у віддалі 100 м одна від другої. Кожна стійка мала кулемет. Під час облави село було поділене на окремі сектори і в кожному секторі переводилось основну ревізію від 3-5 разів. В кожному господарстві шукали в хатах і стайнях, зриваючи підлогу та копаючи рови, з кожної стодоли викидали солому на подвір'я та шукали дротами на тих місцях, де вона стояла, перевертали хліви, кошниці, курники, стоги з соломою і кукурудзянкою, шукаючи під ними дротами та копаючи ями. Довкола будинків, під гноями, попід плотами, під парканами та по цілому подвір'ю, також шукали дротами.

Внаслідок цього знайдено стару криївку в гром. Радиш Катерини ж. Василя. У її господарстві шукала одна група чер[воно]-паг[онників] протягом 2 год., шпикаючи по цілому подвір'ї дротами, але нічого не знайшовши, відійшли. Через пів години прийшла друга група і знову почала шукати по цілому господарстві, шпикаючи дротами і натрапили на стелю криївки. Після цього запитали господині, що там знаходиться? Вона сказала, що стара криївка. Тоді кількох чер[воно]паг[онників] пішли за полковником Ковніном, а решта залишилися стерегти криївку. Коли прийшов Ковнін ще з одною групою чер[воно]паг[онників], ті позаягали довкола господарства і того місця, де знаходилась криївка, а Ковнін сказав господині відкрити криївку. Господиня почала виправд[ов]уватися, що то стара криївка і там нічого і нікого немає, але Ковнін сказав: "... откривай быстро, а то розстріляю". Господиня відкрила криївку і Ковнін переконавшись, що криївка дійсно порожна, почав розпитувати її, хто робив цю криївку та хто в ній мешкав. На це вона відповіла, що це криївка сл.п. д. Тура (місцевий підпільник, який виконував функцію станичного та впав 1.V.[19]47 р. в с. Драгасимів). Після цього господиню арештовано і відправлено в район. В с. Драгасимові облава тривала

до 1 год. по полудні і не знайшовши нічого, крім цієї криївки, ця група перейшла до с. Залуче Горішне. Тут також перевела ревізії таким самим методом, як в с. Драгасимові, одначе без жодної користі для большевиків.

Під час облави чер[воно]паг[онники] крали в гром. деякі речі, особливо сало, а поведінка їх та відношення їх до населення була незвичайно брутальною. Вечером ця група відійшла до Снятина.

1.IX.[19]49 р. на полі біля с. Орелець Снятинського району і на полі с. Волчківці Заболотівського району була проведена облава, в якій брало участь около 300 чол. чер[воно]паг[онників]. Хто керував цією облавою невідомо, бо в склад цієї групи входили війська Заболотівського, Снятинського, Городенківського, Косівського і Коломийського РО МГБ. Облава почалась около 7 год. ранку. На кожній дорозі і на роздоріжжях були виставлені стійки з кулеметами. На цих полях квартирували три групи повстанців. Під час облави большевики натрапили на них, внаслідок чого згинули на полі слави сл.п. дд. Юрко, Крук, Тарас, Крига, Наливайко, Мірта (машиністка НОП) та жінка сл.п. д. Потурченка.

Павло і Чумак попали легкоранені живими.

О 5 год. перед вечером большевики, відправивши в район побитих, пішли в сс. Орелець і Волчківці. В селах були до вечора, а вечером від'їхали по районах.

25.IX.[19]49 р. на полі біля с. Драгасимів відбулася облава, в якій брало участь около 300 чер[воно]паг[онників]. Хто керував нею, то невідомо, бо в склад її входили [війська] Снятинського, Заболотівського та Коломийського РО МГБ. Переводилась вона в той спосіб: військо розстрільною переходило вздовж полями і попід кожну межу шпикали дротами. В часі таких розшуків на полі знайдено криївку, в якій була машина до писання і бібліотека, яка начислювала 400 книжок нерадянського видання. Відкривши криївку, большевики відразу кинули горючу речовину і в криївці все погоріло. Після цього сказали влізти до криївки господареві Чимхалюк Василеві, якого арештовано на полю. Коли той виліз із криївки, його запитали, на скільки осіб є місця в середині, але господар з переляку відповів, що не знає і його побивши до крові, відпустили додому. Пізніше привели польового сторожа Кобилюк Миколу, який після сильного побиття, сказав чие це поле.

Кількох чер[воно]паг[онників] пішло до господаря Фербей Василя, якому це поле належало до вступу в колгосп, але в даний час воно належало вже до колгоспу. Його і його батька 65-літнього старика привели на поле до криївки, питали хто її ро-

бив, коли та хто мешкав у ній. Господар відповів, що він нічого не знає, а поле колгоспне, то він не може відповідати за нього. Тоді його і його батька побито до непритомності, заарештовано і після двохденного переслухання їх випущено.

В час звітнього періоду було багато більше облав в даному терені, але всі вони майже нічим не різняться від наведених, хіба тільки меншою кількістю людей та безуспішністю для большевиків.

З вищенаведених фактів цілком ясно можна бачити, яку велику увагу приділяють большевицькі поліційні органи боротьбі з українським визвольно-революційним рухом, їх методи, переводжування облав, відношення та поведінка з населенням під час переводжуваних ними акцій, а також стійкість українського населення та його прихильне ставлення до нашого руху. Бачучи, яким є страшним ворогом ОУН для большевиків і скільки зусиль вони прикладають, щоб її знищити, а все ж таки – це їм ніяк не вдається, населення ще більше захоплюється нашим рухом, незважаючи на терор, застосований зі сторони ворога.

Засідки поліційні органи застосовують масово, однак успіхи дуже малі. В час звітнього періоду в кожному районі було зроблено около 900 засідок, про які можна було довідатися і впало 7 повстанців, натрапивши на засідку. Засідки практикуються більше з вечора до 11 год. та перед ранком від 2 год. І не більше двох годин на одному місці. Коли хтось із цивільних людей розкриє засідку, то большевики побивши його, відходять в інше місце, або задержують з собою до того часу, поки не опустять цього місця.

Нижче подаю кілька засідок, які є характерними по операції ворога.

4.IV.[19]49 р. в с. Глушків, Городенківський район, опергрупа в числі 9 чол. під ком. лейт. Даниленка, заквартирувала в гром. Липчук Миколи, який мешкав на полі за селом. Ніччю коло його господарства робили засідки від 4-6.IV. ц.р. Протягом цього часу Липчука не випускали нігде з свого господарства ані вдень, ані вночі.

11.IV. ц.р. в с. Торговиця (Городен[ківський] р-н) опергрупа [РО] МГБ під ком. лейт. Федоренка, зробила засідку при дорозі. Сільські хлопці переходячи, на них посвітили лямпками. За це большевики забрали їх до с/р, побили їх тут до крови і відпустили домі.

8.VI. ц.р. в с. Вікно (Городен[ківський] р-н) оперпрацівник [РО] МГБ лейт. Васильов з групою чер[воно]паг[онників] в числі 6 чол. робив засідку на мості біля гром. Василик Петра Степана. Через міст переходив Березовський Микола Федора. Больше-

вики затримали його, зробили основну перевірку коло нього, а Васильов запитав, звідки і куди він іде. Березовський сказав, що був у селі і вертає додому. Васильов накинувся на нього з лайкою за те, що він має зв'язок з бандерівцями і тепер несе їм розвідку, при цьому почав бити Березовського по обличчю і голові. Набивши та попередивши Березовського, щоб нікому нічого не говорив і пустив його.

Часто большевики роблять засідки біля господарств, а пси, зачувши озброєних людей, постійно гавкають, так, що можна зорієнтуватись по цьому, що там є хтось військовий. Тому большевики убивають таких псів, щоб вони їм не перешкоджали в операціях. В м. травні в с. Джурові опергрупа ст. лейт. Козлова одної ночі зависла 4 псів.

Знущання над побитими і тяжкораненими повстанцями переходять всі межі людської уяви. Над ними знущаються, хоч вони і не живуть, зганяючи свою злість та страх перед живими, а також виставляють побитих на прилюдних місцях та зганяють населення, щоб оглядало побиті жертви та щоб мало ще більший страх перед органами поліції, уважаючи їх за всемогучих. Побитих переважно хоронять на зарінках над річкою або на окопищах, і то так прикривають землею, що на 2 або 3 день пси відгребують тіла побитих та розтягають кости по полі та сусідніх селах. Для висвітлення большевицького знущання над смертельно раненими повстанцями та над побитими яскравою мовою говорять факти, які слідуєть.

Сл.п. д. Бистрий зірвавши гранату, не згинув відразу, але жив ще около пів години. До раненого Бистрого прийшли большевики та почали питати, у кого він квартирував, де мав криївку, хто з його односельчан є ще в повстанцях та хто з цивільних співпрацював з ними, обіцяючи за те його вилікувати. Друг Бистрий в передсмертних судоргах відповів: "Український революціонер не благає пощади у ворога та не приймає допомоги від нього, а своїх друзів ніколи не зрадить!" Большевики в скаженій люті почали бити його прикладами по голові та по цілому тілі, копати, ходити по ньому, а в кінці тіло його прив'язали за ногу до воза і так тягнули аж до с/р.

Побитих сл.п. дд. Вія, Милого та Соловія викинули на смітник біля Снятинського РО МГБ, де вони пролежали 5 днів. За цей час собаки пообгризали їм носи, вуха та обличчя. Однак їх навіть не закопали, але після 5 днів вивезено у яр над Прутом і там залишено на поживу собакам.

Побитих сл.п. дд. Мирона, Богуна, Хмару і Грізного закопали на окопищі в м. Городенці, але вже на другий день собаки відгреб-

ли їх і почали розтягати тіла по полі. При кінці м. листопада голову д. Мирона знайдено аж в с. Глушкові, куди її затагнули собаки.

Цивільному населенню не дозволяється похоронити тіла повстанців, говорячи, що це бандити і хто попробує похоронити їх, того будуть уважати теж за бандита.

Про терор, який застосовують большевицькі поліційні органи до українського гром., нехай послужить такий факт:

20.XII. ц.р. в с. Поточиська упов. [РО] МВД Випасняк Дмитро Григора, уроджений 1926 р. в Чернелиці, та місцевий вислужник МГБ Олексюк Володимир Семена, урод. 1929 р., зробили ревізію у гром. Белінського Степана Івана і під час ревізії знайшли обріз з малярського кріса та деякі частини важкого кулемета “максима”. Тоді цього господаря і його сина Володимира, урод. 1931 р., заарештовано і відправлено до с/р. Вечером Белінського Володимира упов. Випасняк і Олексюк взяли до сусідньої хати, де проводили слідство. Для охорони взяли собі ще трьох істребітелів, а саме: Грицків Арсена, урод. 1912 р., Тригубяк Василя, урод. 1927 р., та Щинюк Гриця (наддніпрянець). Під час слідства упов. [Випасняк] і Олексюк побили Белінського до безпритомности, а помучившись, лягли спати, оставивши на варті стрибків. По деякому часі стрибки також почали дрімати, а Белінський, який весь час не спав, ухопив кріса, застрелив упов. Випасняка і Олексюка. Стрибки утікли через вікно, а Белінський, забравши автомат, пістоль та шинелю Випасняка, також вийшов з тої хати і пішов у свій напрям. Другого дня ранком прийшли лейт. МГБ Коршев і оперуповноважений [РО] МГБ стар. лейт. Запорожець, заарештували трьох вищезгаданих істребітелів та почали переводити слідство в с/р. Під час слідства сильно побили арештованих, а Тригубякові Василеві держакком від роскаля пробили груди і цей помер таки в руках слідчих. Щоб замаскувати смерть Тригубяка, трупа його беруть в район і другого дня повідомили, що він помер з невідомих причин. Для більшої правдоподібности МГБ арештує Коршева і Запорожця, яких після кількох днів звільняють, а тих двох істребітелів, які осталися ще ледве живими, та Белінського Степана відправлено в Станиславів.

Помимо цього, населення ще того дня, коли згинув Тригубяк, знало дійсно причину його смерти та розшифрувало маскування большевиків, яке вони робили з метою закриття дійсної смерти Тригубяка та варварської поведінки своїх поліційних працівників, які вчинили кривавий самосуд.

В час звітнього періоду в нашому терені відбулося дуже багато арештувань большевицькими поліційними органами, які в

більшості зв'язані з нашим рухом, організацією колгоспу, вивозкою лісу, розкраданням колгоспного майна та варення самогону. Арештованих через 3-4 дні після переслухання в районі – звільнено, караючи їх штрафом або примушуючи до співпраці з органами МГБ. Деяких людей арештовано з невідомих причин, а ті причини, які подають бувші арештовані, є цілком необгрунтовані. Найбільш правдоподібним є те, що вони погодившись на співпрацю, бояться признатися про це. Під час слідства майже до всіх арештованих застосовувано побоїв, шантажу та різних обіцянок. Кожний арештований після звільнення мусить від 1-2 тижні пролежати в ліжку, щоб трохи відпочити після того, що йому довелося перебути під час арештування.

Вивозів в час звітнього періоду було небагато. Вивожувано родини підпільників, які ще були вдома та родини тих, які засуджені за співпрацю з ОУН. Вивози відбувалися неодноразово по всіх районах, навіть неодноразово по всіх селах даного району, але тільки в одному чи двох селах одного району рівночасно. На час вивозу в дане село приїжджало 20-30 чер[воно]паг[онників] з оперуповноваженим з [РО] МГБ, який є прикріплений до даних сіл, а часто приїжджав і нач. РО МГБ. Вивожуваним дозволено було брати невелику кількість необхідних речей (одяг, постіль, харчі, гроші), а решта їхнього майна конфіскували і забирали в колгосп, або віддавали до сусіднього села в колгосп, якщо в даному селі не було ще його. Майно тих людей, яким вдалось уникнути, скритися перед вивозом, також конфісковано та віддано в колгосп. Населенню оповіщено, щоб переказали тим, котрі скриваються, нехай вони зголосяться, бо коли їх зловлять, то вивезуть на Сибір, якщо зголосяться, то будуть переселені в інший район чи область.

Однак, ніхто не вірить в большевицькі обіцянки і не хоче зголошуватися, а воліє далі скриватися. Під час вивозу більшу частину майна вивожуваних, головно цінніші речі, розкрадали, як МГБ, так і сільські урядники. З листів, які пишуть вивезені, довідуємося щодо майна, яке їм дозволено взяти з собою, у держбазі skonфісковано або ограблено їх. З цього і тільки дуже малу частину їм вдалося довести на місце. Більшість із вивезених оселено в Херсонській обл., де вони працюють в колгоспах.

Большевицькі органи поліції, стараючись узнати точні інформації про наш рух, про наші бази, місця перебування, організаційні осередки, співпрацю населення, його ставлення та участь у революційно-визвольній боротьбі, та успішно вести ліквідацію нашого руху, вживають всяких способів та методів поборювання його, включаючи і провокації. Провокуючи цивільних людей,

вони стараються попасти на слід повстанців та розкрити наших співпрацівників та учасників визвольного-революційних змагань, які перебувають на легальщині. Хоч населення є поінформоване досить широко про прийоми большевицької провокації, то все-таки поліцейні органи мають деякі успіхи. Спровоковані – це в більшості гром., які дуже мало або й зовсім не пов'язані з нашим рухом, й хоча їх і вдається поліцейним органам спровокувати, то користі вони з цього мають небагато. Вони можуть сказати те, що може сказати майже кожна сільська дитина про бандерівців. Для характеристики застосованих методів провокації большевицьких органів поліції, наведу кілька прикладів, які мали місце в час звітнього періоду в нашому терені:

7.II.[19]49 р. в с. Котиківка (Городен[ківський] р-н) до гром. Бицкало, у формі українських повстанців, прийшло 3 МГБ-ів і сказали господині, щоб та показала їм дорогу на Коломию. Коли господиня вийшла з хати, большевики схопили її, заборонили кричати, грозючи зброєю, зав'язали очі, заклали шнурок на шию та повели у поле, а по дорозі сказали, що ведуть у поле вішати. Опісля сказали, що ведуть у бункер на суд. Вони завели її таки в Городенці в пивницю та почали допитувати, хто доносить большевикам про бандерівців, хто в селі є поганий, якого б треба зліквідувати, чи вона не знає когось з наших хлопців, чи до неї не заходять повстанці і т.д. Бицкало відразу зорієнтувалась, що це провокація і на все відповідала, що нічого не знає. Тоді МГБ-ти почали називати її сексоткою, сильно побили її і перед ранком вивели в поле і тут звільнили. Другого дня гром. Бицкало зголосила про весь її случай прокуророві, але той сказав, що на це нічого не може порадити. Так ця справа і залишилася.

1.IV. ц.р. в с. Джурів нач. ОББ кап. Чертовим зістав арештований гром. цього села Григорчук Володимир і цього самого дня його було відставлено на Заболотівське РО МГБ. Тут взяв його на допит нач. РО МГБ підполк. Ковнер. Ковнер розпитував Григорчука про Танасійчука Василя, бувшого директора шахти №1 в с. Джурові, який пропав безвісти в м. жовтні 1948 р. (зліквідований за співпрацю з органами МГБ). Під час допиту Григорчук нічого не сказав, бо в дійсності нічого не знав. Тоді Ковнер сказав відпровадити його до камери, де він повинен надуматися, а якщо ні, то відставлять його в область і там він признається до всього. Другого дня після короткого допиту, на якому Григорчук не дав задовольної відповіді, йому зав'язали очі, посадили на машину і в супроводі 10 чер[воно]паг[онників] повезли в область Станіслав. По дорозі в область, за Коломиєю, на машину наскочили невідо-

мі озброєні люди і нападаючі розганяють конвоєнтів, забирають з собою Григорчука і відходять з ним в напрям ліса. Під лісом зайшли до хати, розв'язали очі Григорчукови та сказали, що вони є українські повстанці. Після чого почали випитувати, хто він, звідки, як сюди попав, за що його більшовики арештували, чи в його селі є наші хлопці, хто саме, та чи він стрічається з ними, зазначивши йому, що мусить говорити правду, нічого не крутити та не затаювати. Григорчук зорієнтувався, що це більшовики, а не українські повстанці, сказав звідки він є, а за що його арештували, цього він не знає. В той час на хату наскочили ті більшовики, яких розігнали ці, що вдавали українських повстанців, знову зчинилася стрілянина, ті, що вдавали повстанців утікають, залишаючи Григорчука і ще одного бійця, який нібито здається більшовикам. Тоді більшовики їх обох забирають знова на машину і завертають в Заболотів на МГБ. Тут нач. [РО] МГБ Ковнер кличе Григорчука на переслухання, що йому говорили повстанці під час того, коли його відбили та про що розпитували в нього. Григорчук розказав так, як воно було, після чого його звільнено.

23.IV. ц.р. в с. Тучапи (Заболотівського р-ну) невідома провокативна група в числі 8 чол., в 1 год. ночі зайшла до гром. Гаврилюк Івана, коли почали стукати, щоб господар відчинив хату, господар не відзивався. Тоді більшовики виломали двері і зайшли до хати, а решта осталась на подвір'ю. Господар почувши, що вони вже в сінях, засвітив світло, щоб побачити, хто це такий, але ті, що ввійшли до хати, сказали йому загасити світло, бо вже досить пізна пора і на світло можуть прийти москалі, рівно ж закидають господареві, що він вже за 5 років не навчився конспірації. Після цього почали питати господаря, чи до нього заходить хтось з місцевих повстанців. Та почали просити його, щоб він ще цієї ночі пов'язав їх з місцевими підпільниками, бо вони розбиті більшовиками на Буковині і в чужому терені, немаючи знайомих людей, не можуть нігде заквартирувати, ані дістати харчів, а вертати на Буковину неможливо, бо там дуже багато більшовиків та роблять великі облави. Гаврилюк з перших слів пізнав, що це більшовики, а не повстанці і на все відповідав їм, що нічого не знає, ніхто до нього не заходить і він нікого не бачив. Тоді один з них, що були в хаті, сказав господареві, щоб він дав харчі на 8 чол., але господар категорично відмовився і більшовики вивели його на подвір'я, поставили обличчям до стіни і сказали не рухатися, бо застрілять! В хаті зробили ревізію і забрали 3 хліби, 1 л горілки, цивільну блюзу та 200 крб. та відійшли. При відході сказали господареві, щоб він нікому не говорив, що в нього були повстанці та щоб не пробу-

вав зголошувати на МГБ, бо в противному разі вони прийдуть до нього другий раз та повісять його за це.

Цього самого вечора ця група зайшла ще до гром. Маценко Василя, якого хотіли також спровокувати в такий же спосіб, як і Гаврилюка. Однак і Маценко скоро зорієнтувався, що це не повстанці, а большевики і провокація не вдалася. В кінці Маценкові запропоновано, щоб він дав харчів на 8 чол. Син господаря, Маценко Іван сказав, що харчів нікому вночі не дасть, бо не має, а якщо хочуть конечно щось узяти, то нехай беруть самі або нехай прийдуть удень і тоді можуть щось одержати, інакше нічого їм не дадуть. Тоді Івана взяли до другої кімнати і тут почали говорити: “Ми боремось за Україну не тільки для себе, але для всіх. Сьогодні цілий день сиділи в лузі над Черемошем і нічого не їли, а ти сидиш на печі, маєш що їсти і ще жалуєш нам дати дещо з харчів та так зневажливо відносишся до українських повстанців”. За таку поведінку його положили на долівку і почали [бити] прикладами від автоматів та копати ногами. В кінці сказали, що це йому наука, щоб знав на другий раз, як він має відноситись та поводитись з українськими повстанцями. Після цього взяли зі стола 2 паски та кусок сала з мисника та відійшли. Під час відходу заявили господареві, щоб він не смів говорити про це нікому, що в нього хтось був. Маценко Іван 2 тижні носив синяки на тілі та відчував большевицькі побої.

В м. травні около 10.V. ц.р. гром. з с. Поточиська (Черн[елицький] р-н) Микитюк Параска, урод. 1908 р., пішла до міста Городенки на базар. На базарі упов. з [РО] МВД по Чернелицькому районі лейт. Діпен, спитавши, чого вона вийшла на базар до Городенки, арештує її і приводить на МГБ в Городенці, де вже чекав на неї нач. опергрупи²⁰³ Чернелицького р-ну ст. лейт. Дадаєв, який є прикріплений на с. Поточиська. Дадаєв почав відразу закидати гром. співпрацю з бандерівцями та вимагати, щоб вона призналася до цього і сказала все, що знає про них, а якщо цього не зробить, тоді її засудять на 25 літ тюрми. Вищезгадана гром. не признається до нічого і нічого не розкажує, бо в дійсності не знає нічого та не має жодних зв'язків з підпільниками. Тоді Дадаєв заявив їй, що коли вона тут не хоче признатись, то її відставлять в Станіслав і там Розчук Софія, яка сидить в Станіславській тюрмі докаже їй доочно, що вона стрічається з бандерівцями та має з ними зв'язок. Після цього Микитюк взяли на машину разом із Дадаєвим і ще кількома бійцями, їдуть до Коломиї, тут

²⁰³ Так у тексті.

завели її в РО МГБ і передали на слідство невідомому МГБ-ові. Під час слідства, помимо шантажу і тортур, яких примінювано до гром. Микитюк, вона не признається до нічого (бо в дійсності вона нічого не знала). Після слідства її посадили на машину, сказавши сідати [на] кукурудзи, яких було в мішку около 25 кг. Перед від'їздом ще раз пропонують, щоб згадана гром. призналася і її відпустять домів, а якщо не хоче, то її везуть до Станиславова і звідтам уже не вернеться вона ніколи. Громадянка знову сказала, що нічого не знає і нехай роблять з нею, що хочуть. Тоді на машину сіло ще 8 конвоєнтів і від'їхали до Станиславова. За Коломиєю, коли вже почало смеркатися і машина переїжджала лісом, за корчів вискочили озброєні люди у формі українських повстанців і почали обстрілювати машину. Під час перестрілки конвоєнти втікають, а громадянку Микитюк забирають з собою вже ті, що обстрілювали машину. Лісом ішли около 1 год. і нарешті дійшли до якоїсь хати. Довкола хати розставили стійки, а двох, котрі були у вишиваних сорочках та мазепинках з тризубами на них, зайшли до хати і тут почали перепроводжати слідство. Під час слідства питали гром. Микитюк, звідки вона, куди їхала і чого, а Микитюк розказала все по правді, як було. Вони не вірять, що так було, як вона розповідає, обвинувачують її у співпраці з большевиками та кажуть, що вона їхала в Станиславів свідчити на своїх односельчан, які є арештовані. Також вимагали, щоб доказала їм, що вона не є сексотка. На доказ цього, вона мала назвати всіх кого знає з повстанців по псевді та розказати, коли і чим вона їм допомагала. Згадана відразу зорієнтувалася, що це провокація, а ці люди не повстанці, а перебрані большевики і тому нічого не говорила, крім нікого не знаю і не бачила, тоді слідчі роздягнули її до нага, положили на долівку та почали бити прикладами автоматів та копати. В кінці заявили, що за те, що вона співпрацювала з большевиками, слідила за повстанцями та свідчила на тих, хто співпрацював з повстанцями, її завісять. Під час слідства входили до хати стійкові закурити чи погрітися і слідчі розпитували їх, чи в селі не гавкають собаки, чи не чути москалів, та чи не чути погоні за ними. Перед ранком, сказали її вдягнутися, бо вже треба йти в ліс на постій, мотивуючи це тим, що большевики можуть робити облаву і заскочити їх в хаті. В лісі слідчий і ще двох лягають спати, а один з них робить чуйку. Під час чуйки він намовляє арештовану, щоб призналась до всього і розказала, як вона допомага повстанцям і тоді "провідник" відпустить її, а якщо цього не зробить, то її повісять. Арештована дальше до нічого не признавалася.

Около 5 год. ранку на постій наскакують большевики, “повстанці” втікають, а чуйковий залишає автомата і мазепинку біля арештованої. Большевики заставши її на постою, почали питати її, куди втекли “бандерівці”, чому вона не втікала з ними, а при тому били її по чому попало, називаючи її бандерівкою та різними брутальними, нецензурними словами. Після таких побиттів, які тривали около пів години, її повісили на шию автомат, на голову поклали мазепинку і повели в незнане село. По дорозі дальше називали бандерівкою та били. В селі вже була та сама машина, якою Микитюк їхала з Коломиї, а також мішок з кукурудзами. Арештованій сказали сідати на машину і знову повезли в Коломию на МГБ, де вже чекав оперуповноважений Дадаєв і ще якийсь незнаний МГБ-ст, який знову покликав її на слідство. Під час слідства дальше бив її за те, що не хотіла до нічого признатися, помимо того, що арештована була вже так збита, що ледве держалася на ногах. Після двохгодинного слідства незнаний МГБ-ст, який проводив слідство, покликав Дадаєва і в його присутности заявив арештованій, що її звільняють, але якщо вона комусь розкаже, де вона була й що з нею робили, то її засудять на 20 літ тюрми. Після цього її звільнено.

13.VII. ц.р. в с. Підвисока (Снятин[ський] р-н) слідчий з [РО] МГБ Торощин з групою чер[воно]паг[онників] в числі 9 чол., заарештував гром. Книгницький Михайла Дем’яна і забрав його в район. В районі на РО МГБ Торощин взяв Книгницького на слідство, під час якого обвинувачував його в співпраці з ОУН, одначе Книгницький не признавався до нічого. На цій підставі його відправлено в Коломию, де його також переслухувано і за те, що він не хотів признатися до співпраці, його відправляють в Станиславів. Конвоювали Книгницького лейт. Коломийського РО МГБ (прізвище якого невідомо), який їхав з шофером у кабіні і один міліціонер, який був біля арештованого. По дорозі з Коломиї до Станиславова машину, якою везли арештованого, задержали 2 по-цивільному одягнені молоді хлопці, які нібито йшли до Станиславова і просили шофера, щоб він підвіз їх, а вони заплатять йому, на що шофер погодився. Вилізли на машину, вони почали співати українські національні пісні. Коли міліціонер, звертаючись до них, заговорив російською мовою, вони відказали: “Ти їси український хліб, живеш на українській землі, то чому не говориш українською мовою, але руською?” З цього почалася суперечка між хлопцями і міліціонером. Міліціонер спинив машину та сказав лейт., який їхав у кабіні, щоб той провірив документи у хлопців, бо вони щось підозріло себе ведуть. В цей час хлопці з

пістолів почали стріляти і нібито застрілили міліціонера і лейтенанта. Після цього вони позіскакували з машини, забрали з собою Книгницького та пустилися йти в напрямі лісу, який був недалеко. По дорозі один з цих хлопців спитав: “Куди взяти цього дядька, в криївку чи до хати?”, другий відповів, що краще брати до хати, щоб не розконспірувати криївки. Коли вони прийшли в хату, яка була в лісі, там застали ще кількох людей у формі українських повстанців. Книгницького взяли на слідство, під час якого заявили: “Дядьку, признайтесь, бо в нас справа коротка”. Книгницький думаючи, що це дійсно українські повстанці, почав розказувати, що до нього заходять наші хлопці, а минулого року квартирували Сталевий і Клим. Щоб упевнити арештованого, що він говорить дійсно з українськими повстанцями, ці люди, при назві псевда д. Кліма, пояснювали між собою, що це Ромко. В кінці Книгницького спитали, хто в селі Підвисока працює з ОУН, на що цей відповів, що молодь співпрацює. На запитання, хто саме, назвати прізвиська їх, він відповів, що не знає, бо в дійсності таки не знав. Після цього його звільнено і відпущено додому.

Ці факти можуть служити висвітленню підлих, підступних, обманних та терористичних методів, яких вживають поліційні органи большевиків в боротьбі з визвольно-революційним рухом. В час звітнього періоду большевицькі органи поліції застосували багато більше провокацій, але вони не такі комбіновані, як вищезгадані, більш прості, примітивні, тому про них згадуо загально.

В кожному районі практикують такий метод: опергрупа переодягається в такий одяг, в якому ходить населення в даному селі, заходять до господарів, питають зв'язку або просять їсти. Однак, населення не вірить нікому, кого не знає особисто, хоч би то були навіть українські повстанці. Часто також група, переодягнена в сільський одяг, іде по 3 разом, курять, говорять голосно, співають, щоб повстанці не крилися від них, думаючи, що це сільські хлопці, одначе й цей метод не має успіхів, кожний повстанець є настільки обережний, що поки не пізнає дану особу по голосі чи по убранню, доти нікого не підпустить до себе і сам не підійде.

Начальник Заболотівського ОББ кап. Чертов, весною в с. Ілинці практикував ще перебиратися за сільську жінку і йшов вулицею та приглядався до кожного прохожого, а у віддалі 50-60 м за ним йшла ціла опергрупа в числі від 6-7 чол. Одначе і цим не добився жодних успіхів, бо в скорому часі метод був розшифрований.

З метою матеріального знищення, загнати в нове колгоспне ярмо та відтягнути українське населення від участі у визвольній боротьбі, большевицькі органи поліції вживають всіх засобів та

посилюють натиск всіх установ, які є під постійним контролем та виконують всі накази органів поліції. Хоч би взяти т.зв. народні суди. Вони носять тільки назву народних, а в дійсності є машиною, яка виконує накази партії та поліції, за всякі дрібниці засуджує українських гром. на кілька літ примусової роботи, або на величезні суми штрафу, тоді, коли всяких московських грабіжників та розбійників за їхню варварську поведінку над українським населенням, навіть не притягає до судової відповідальності. Для прикладу судових розправ, які були переведені в час звітнього періоду, подам кілька фактів.

3.IV.[19]49 р. в м. Городенка народний суд засудив гром. с. Топорівці Грищук Олексу, на 10 років примусових робіт на Сибірі, з конфіскацією всього належного йому майна, 5 років позбавлення громадянських прав та вислання поза межі УРСР на 5 років після відбуття кари. Грищук зістав засуджений за неспроможність заплатити йому наложених податків.

17.VII. ц.р. в м. Снятин народний суд засудив на 10 літ тюремного ув'язнення і 5 літ позбавлення громадянських прав та конфіскацією 50% майна гром. с. Княже, бувшого завгоспом колгоспу с. Княже Миронюк Василя Івана. Засуджено його за те, що зимою в колгоспі згинуло кілька штук рогатої худоби та коней. (В колгоспі не було достатньої кількості паші, щоб вигодувати всю худобу).

12.IX. ц.р. в с. Красноставці (Снятин[ський] р-н) суддя Мочула, за нездачу хлібопоставки та небажання вступити в колгосп, засудив грошовими карами таких гром.: Свищук Лукина на 1.700 крб., Неп'юк Василя – 5.000 крб. Назначену суму вищезгадані громадяни мали заплатити протягом 5 днів, в противному разі їх жде 10 років тюремного ув'язнення та конфіскація всього майна.

28.IX. ц.р. суддя нарсуду Мочула засудив в с. Підвисока (Снятин[ський] р-н) грошовими карами, за нездачу додаткового контингенту, слідуєчих гром.: Чиплик Марію Івана на 600 крб., Божовську Марію – 1.600 крб., Шологон Миколу Степана на 1.700 крб. Вищезгадані гром. зістали покарані за недодачу 15-20 кг збіжжя додаткового контингенту. Строк сплати штрафу – 5 днів, інакше тюрма та конфіскація майна.

Невже ж так може судити народний суд? Так може судити суд, який всеціло підпорядкований імперіалістично-варварсько-поліційній кліці, яка є розбудована до необмежених форм в СРСР.

15.V. ц.р. в с. Волчківці (Заболот[івський] р-н) відбулася об'ява, у якій брали участь [війська] Заболотівського і Коломий-

ського РО МГБ, в числі около 200 чол. Облавою керував полковник з області (прізвище невідоме). В 2 год. ранку 15.V. в село приїхало машинами військо, обложили частину села (долішний кут) стійками і почали переводити ревізії. Стійки були розложені довкола села на підвищених пунктах та на кожній дорозі і роздоріжжю. Кожна стійка мала кулемет.

Ранком почали робити основніші ревізії в кожному господарстві на даному куті, зриваючи підлоги в хатах і стайнях, копаючи там рови та перекопуючи в декотрих господарствах ціле подвір'я, а також міряючи стіни в кожному будинку. До копання ровів у будинках та перекопування подвір'я, чер[воно]паг[онники] зігнали селян, в числі около 50 осіб. Коли селяни перекопували подвір'я, большевики робили знімки в різних поставах та з кожного боку. Роблячи такі ревізії, в 9 год. ранку дійшли до господаря Ласійчука Василя, в котрого була криївка. Коли в цього господаря почали міряти стіни, побачили, що одна стіна є подвійна. Большевики розбили цю стіну і знайшли вхід до криївки, в якій був сл.п. д. Марко з дружиною, який в час відкриття криївки застрілив дружину, а опісля себе. Забравши побитих і все, що було у криївці, в 2 год. по полудні большевики від'їхали з села. Господарі, в яких була криївка – повтікали.

19.VIII. ц.р. на полі б. с. Сороки, Гвіздецький р-н, відбулася облава, в якій брало участь около 200 чер[воно]паг[онників] Гвіздецького, Городенківського та Коломийського РО МГБ. Хто керував облавою – невідомо. Большевики уставившись у розстрільну, переходили вздовж полем, перевіряючи при тому кожні кукурудзи та збіжжя. На кожному роздоріжжю були стійки з кулеметами. Цього дня на цьому полі квартирували д. Олесь, сотник Чорногора і Кучерявий. Коли вони почули наближаючихся большевиків, д. Олесь і Кучерявий пустилися втікати, а Чорногора залишився на місці постою та попав живим у руки большевиків. Через недовгий час Кучерявий також здався, а д. Олесь відбиваючись, втік.

Цього самого дня в годині 11 вечером на полі між сс. Сороки, Слобідка, Торговиця і Вербівці мала відбутися стріча районного провідника д. Максима з дд. Андрієм, Орлом, Черником, Олесем, Кучерявим та Чорногорою. Коли на стрічі були вже всі, крім дд. Олесь, Чорногори та Кучерявого, на місце стрічі прийшов босий, без торби та шапки д. Олесь та розказував, в чому справа, через 5 хвилин після його приходу, з усіх сторін вдарили большевики з кулеметів та автоматів, ракетуючи при тому з 3 ракетників. (Вистрілили 52 ракети). Повстанці відбиваючись, по-

чали відступати. В цьому бою впали сл.п. дд. Максим та Черник, а решта вийшли ціло. Про місце стрічі знав сотник Чорногора та Кучерявий, які цього самого дня здалися.

20.VIII. ц.р. вечером в с. Тулукив (Заболот[івський] р-н) [прийшов] з групою большевиків около 60 чол. чер[воно]паг[онників] сотн. Чорногора. Попередньо знакомою йому жінкою, він передав записку цього вечора адресовану до кушевого керівника д. Василя, в якій визначив йому стрічу на 21.VIII.[19]49 року в цьому ж таки селі. Тому, що в той час д. Василя не було в селі, а був д. Модест, Зелений та Невідомий, д. Невідомий прочитав записку, одначе не міг зорієнтуватися, де повинна відбутися стріча з сотн. Чорногорою.

21.VIII. ц.р. до хати, в якій квартирували вищезгадані повстанці, у 9 год. вечера, прийшов Чорногора з большевиками. Він застукав у вікно та спитав господині, чи немає в неї повстанців. Господиня, знаючи Чорногору попередньо, сказала, що є і пішла відчинити двері. Друг Невідомий почув, що господиня з кимось розмовляє, вийшов до сіней, де стрінувся з сотн. Чорногорою та ще з одним невідомим бійцем. Чорногора спитав Невідомого, хто з ним є, а д. Невідомий почав розказувати. Недослухавши відповіді д. Невідомого, Чорногора почав стріляти в господиню і її сина, які були в сінях, а його товариш пустив чергу з автомата.

Почувши стріли в сінях, повстанці вдарили з другої кімнати, але Чорногора вже вискочив надвір і крикнув до большевиків: "Ракета, вогонь по хаті!" Повстанці зорієнтувались, що це зрада, відбиваючись, почали відступати. В цьому бою впав сл.п. д. Зелений та д. Невідомий зістав ранений, а також загинув хатний хлопець і зістала ранена господиня. Другого дня большевики відправили господиню до шпиталю, а в подвір'я та до хати не впустили нікого з цивільних людей. Щойно 23.VIII. відійшли в район, забравши з собою побитих. В цьому бою впав і сотн. Чорногора.

3.IX. ц.р. на хутір Заболоття (Черн[елицький] р-н) в 7 год. вечером приїхало дві машини чер[воно]паг[онників] в числі около 50 чол. під ком нач. Городенківського РО МГБ кап. Антонова. Половина війська розійшлася по хатах хутора, а около 25 чер[воно]паг[онників] обложили господарство гром. Семенчук Юрка.

В цьому часі кількох чер[воно]паг[онників] підійшло до того місця, де була криївка та почали шукати за входом (місце криївки вказав Чумак, бувший районний референт пропаганди Городенківського р-ну, який зістав зловлений під час облави 1.IX.[19]49 р.). На це надійшов властитель цього господарства Семенчук Юрко. Большевики спитали, хто він такий, а довідав-

шися, що він властитель цього господарства, сказали йому відкрити криївку. Господар не признавався, що в нього є криївка і не хотів відкрити, за що його побили до непритомности, відкривши криївку, большевики почали кричати: “Здайсь бандіт”, одначе з криївки ніхто не відзивався. Тоді вони привели господаря Пантеле Амврозія, сказали йому влізти до криївки та сказати тим, хто там є, щоб здалися. Одначе дівчата, які там були: сл.п. п. Чорнява та Марійка (подруга Чорнява машиністка РОП, а Марійка її помічниця) сказали, що не здаються, а вмирають за Україну. Амврозій розказав про це большевикам. Через кілька хвилин почувлися з криївки два вистріли – це дівчата покінчили з собою. Большевики вкинули ще гранату до середини і післали туди господаря, щоб повитягав побитих та все, що є в криївці: машина до писання, папір та кальку. Забравши те все на машину і заарештувавши господаря, від’їхали до Городенки.

Протягом цього часу Чумак стояв біля машини, завитий у палятку, а біля нього 2 чер[воно]паг[онники]. До господарства, в якому знаходилася криївка, Чумака не зближували.

Суспільна опіка.

За час звітнього періоду в нашому терені не було розбудовано жодних лікарень, медпунктів чи аптек. Лікарня в с. Джурів (Заболот[івський] р-н), яку розпочато будувати ще в 1948 р., не закінчена ще й до сьогодні. Лікарні та аптеки є тільки в райцентрах. Медпункти є в більших селах, які рівночасно обслуговують і сусідні менші села. Один медпункт обслуговує переважно два села. В лікарнях працюють переважно приїзджі наддніпрянці та руські, які в спеціальности по своїй ділянці є досить фаховими. Кожна районна лікарня обслуговує населення даного району. Одначе з причини невідповідного забезпечення лікарень потрібними ліками, населення мусить платити хабарі лікарям, щоб вилікувати поважніші хвороби, а ліки купує по спекуляційній ціні. По державній ціні в аптеках можна дістати всякі порошки проти горячки, чи болю голови, йодину, валеріанові краплі, бандаж, вату і т.п. Інших більш вартісних ліків немає для населення, хіба тільки для упривілейованої верхівки, тому воно змушене є купувати їх приватно. В лікарні, щоб дійсно було вилікувано хворого, також треба дати хабара лікарєви, бо в противному разі його будуть лікувати, але не вилікують. Такі явища трапляються досить часто, а це тому, що лікарі не є відповідно забезпечені, їхні життєві умови досить погані і вони мало заінтересовані роботою в лікарнях, а більше працюють в домах, з чого мають краший дохід. Медпунк-

ти, які є по селах, також не забезпечені необхідними та потрібною кількістю лікарства, а часто і приміщення медпункту не відповідає такому призначенню. При кожному медпункті на селі є фельдшер та акушерка.

Вони тільки подають першу допомогу населенню. Однак населення не дуже часто вдається за нею, бо таку допомогу може подати кожний громадянин сам собі, чи комусь другому. Допомогу під час народин давали сільські акушерки, до яких населення більше привикло, але влада заборонила їм цю роботу і зобов'язала удаватися до тих акушерок, які є призначені на дане село. Такі фельдшери роблять також санітарний перегляд в житлових приміщеннях цілого села, однак, це робиться тільки для виконання даного їм плану і не впливає на покращення життя і приміщення населення під санітарним оглядом. По школах переводиться також такий перегляд і тут він дає кращі наслідки, бо на батьків, які не приведуть своїх дітей до відповідного стану з точки погляду гігієни, накладають штраф, який вони мусять заплатити. До деякої міри це також має свій вплив на покращення чистоти в шкільному приміщенні. Фельдшери мають доручення перевіряти тих, які побираються, в справі венеричної хвороби і без довідки про санітарний перегляд в загсі не зареєструють.

Відпочинкових домів та курортів в нашому терені немає. Дітбудинки в мм. Городенці та Снятині. Діти, які перебувають в дітбудинках – це переважно ті, котрих родичі загинули під час війни, які не знають своїх родичів та різні безбатченки, яких збирає по містах поліція та віддає в дітбудинки. Виховання в дітбудинках проводиться так, як наказує влада, тобто в комуністичному дусі. Однак і тут вони не виховуються на чесних громадян, але якщо не стають агентами МГБ, то далі залишаються хуліганам чи т.зв. жуликами. Такими вони робляться в дітбудинку тому, що тут немає відповідного матеріального забезпечення та належної дисципліни, вони часто втікають з дітбудинку та живуть вуличним міським життям до того часу, поки їх знова не зловить поліція і віддасть в дітбудинок. Напр[иклад], в Городенківському дітбудинку кожний хлопець, переважно від 12 років, носить штілет. Хоча в них часто забирають такі речі, вони знова собі придбають їх та краще конспірують. З місцевого населення ніхто не віддає своїх дітей до дітбудинку, бо кожний бачить, що там не виховують їх на чесних громадян, але лише скривлюють молоду душу, тому вважають за краще виховувати їх вдома під своїм наглядом.

В час звітнього періоду в даному терені не було проявів більш небезпечних, заразливих хворіб.

Багатодітних матерей влада відзначає орденами материнської слави та дає їм невелику грошову допомогу. Ця допомога є така мала, що про покращення життя цих сімей²⁰⁴ навіть не можна нічого сказати. Про цю допомогу тільки багато розписується большевицька преса, вихваляючи багатодітних матерей, а ще більше дбайливе піклування та забезпечення їх зі сторони держави, яке існує тільки в СРСР.

Інваліди, крім своєї інвалідської ренти, не мають жодної допомоги від держави та ніяких полегшень. Вони, як і кожний колгоспник, мусять заробляти на прожиття, або бути на одержанні сім'ї, бо їхня рента є така низька, що навіть не вистачає на прохарчування. Їх, як і всіх інших, стараються загнати в колгосп, чи він здібний до праці, чи ні. В колгоспі обіцяють допомогу та матеріальне забезпечення, однак, ніколи ніхто такого не одержує.

В Л А С Н Е С Е Р Е Д О В И Щ Е.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ.

Коли брати під увагу все населення терену, то переважну більшість становить його селянство. Сьогодні селянство можна поділити ще на такі групи: одноосібне, колгоспне і радгоспне. Загально селянство є цілком ворожо наставлене до большевиків. Правда, є ще частина вислужницького елементу, яка в своїй вислужницькій роботі зайшла так далеко, що її вже немає вороття, але є й такі випадки, що колишні большевицькі вислужники, побачивши наскрізь ворожу політику большевиків відносно українців та переконавшись, що їхня попередня праця і поведінка є тільки корисною для окупанта, цілком відродилися. Помимо того, що большевики вважали їх своїми "кращими" людьми, вони сьогодні воліють зносити большевицьке ярмо разом з більшістю населення, ніж бути тим бичем у руках ворога, яким старається загнати українське населення у нове ярмо, а рівночасно поділити його на ворожі собі групи. Такі люди, знаючи свої попередні провини, стараються чим тільки можуть допомогти населенню.

Причиною ворожого ставлення населення до большевиків є наш рух, економічно-грабіжницька практика большевиків та зріст національної свідомості населення.

Населення бачить українських революціонерів завжди з собою, які йдуть в авангарді проти окупантського насильства, ста-

²⁰⁴ У тексті: цілей.

рається і собі не відставати від них та дає всесторонню допомогу своєму діючому підпіллю. Читаючи нашу літературу та в розмовах з повстанцями, воно ознайомлюється з нашими ідеями і з метою нашої боротьби, і взагалі не вірить брехливій большевицькій пропаганді, в якій большевики називають українських революціонерів – українсько-німецькими та в останньому українсько-американськими вислужниками, які стараються відбудувати українську буржуазно-капіталістичну державу. Населення є настільки обзнайомлене з нашою революційно-визвольною боротьбою, що всю большевицьку пропаганду сприймає, як черговий маневр большевицької адміністративної влади на Україні.

На большевицьку вудку “комуністичного раю” вже не дається ніхто зловити. Кожний громадянин уявляє собі, до якого добробуту доведе комунізм, бачучи його першу стадію – соціалізм.

Наложуючи на селян різні податки та поставки, ворог дбає не про покращення і розвиток сільського господарства та про добробут селян, а тільки про те, яким методом, як би то скоріше знищити українське населення, обернути його в робочу силу, яку б можна використовувати та експлуатувати для власної наживи. Старається зробити з українського селянина живий автомат, людину, яка думала б категоріями жолудка, а не категоріями культурної людини цивілізованого світу. Це все прекрасно бачить і розуміє українське громадянство, і тому власне ворожо ставиться до большевиків та на кожному кроці ставить опір здійснюванню ворожих планів. Хоча цим українське громадянство не може себе цілком оборонити, бо ворог, бажаючи здійснити свої плани, не вибирає в засобах, але все ж таки це остається документом про те, що населення не підставляє добровільно шию під нове ярмо та що большевики не є жодними визволителями, як вони себе називають, а тільки ворогом, окупантом, який насильно загарбав українські землі шляхом тоталітаризму та варварства.

Також ставлення всіх працівників на керівних постах по всіх урядах, різних установах, підприємствах та заводах, їхня поведінка відносно українців свідчить про те, що вони не визволителі, а вороги, не визволяти прийшли, а поневолювати і тому до них треба відноситися ворожо, як і відноситься український народ. Кожному українцеві є чужа і неприступна ідеологія, яку проповідує кремлівська зграя бандитів на чолі із Сталіним.

Беручи під увагу досить високий попередній культурний рівень населення, його особисту честь та загальну свідомість, така політика сама проти себе наставляє ворожо населення. Тут вже пропаганда не в силі виправдати і закрити того, що кожний гро-

мадянин відчуває на власній шкірі. Хіба може бути виправданим такий злочин, коли банда озброєних большевиків грабує в нього останнє зерно збіжжя, прирікаючи його і його сім'ю на голодову смерть, або заставляючи йти з протягнутою рукою, щоб не померти з голоду? Цього не можна виправдати.

Ворожий натиск на українське населення в час звітнього періоду можна поділити на такі три кампанії: колективізація українського селянства, стягнення т.зв. державної позики та хлібозаготівельна кампанія.

Особливий натиск на колективізацію зі сторони ворога був в перших та останніх місяцях звітнього періоду. Застосовуючи терор, шантаж, підступ та обман, ворогові вдалося загнати в колгосп около 90% всього населення. Населення, бачучи колгоспну господарку в сусідніх селах, або навіть і в своїх, незважаючи на сильний натиск ворога, ставило героїчний спротив колективізації. Для того, щоб перевести в життя свої плани, большевики мусіли вживати різних засобів, а головню вищезгаданих. Щоб зорганізувати колгосп або загнати в попередньо зорганізований більшу кількість селян, большевики зобов'язували до цього працівників та війська МГБ та МВД, а також весь адміністративний апарат. В село приїжджала група в числі від 80-120 чол. і наказували селянам приходити на зібрання. Селяни замість йти на зібрання, втікали до сусідніх сіл або заховувалися де хто міг. Тоді приїжджа група розділювалася на менші групи від 7-10 чол. і розходились селом по всіх закутинах та насильно зганяли селян до с/р. Тому, що днем більшість людей втікала з села, ці групи почали ходити ніччю та знову ж силою брати селян до с/р, де їх примушувано підписувати заяву в колгосп. Тут вже ніхто не старався агітувати селян, щоб вони добровільно писалися в колгосп, а питали прямо чи підпише заяву, чи ні. Коли громадянин не погоджувався підписати, на нього накидалися і били, хто чим і де тільки хотів. Опісля знова питали, чи підпише заяву, а коли їх жертва не згоджувалася – знова били. Така церемонія “добровільного” вступу в колгосп проводилась доти, поки згадана жертва не була збита до неприємності. Тоді вже або насильно вкладали олівець в руку і допомагаючи своєю рукою, підписували заяву, або прямо хто-небудь з організаторів ставив замість підпису хрестик і громадянина звільняли, бо він вже підписав заяву. Досить часто були такі випадки, що після підписання заяви, даного громадянина мусіли відвозити прямо до лікаря, бо мав зломану руку, ребра, вибиті зуби, чи так сильно побиту голову, що був ненормальним. Таким способом було одержано від більшости селян, яких боль-

шевикам вдалось загнати та привезти до с/р. Одначе, помимо застосування таких тортур, були й такі громадяни, які заяв не підписали. Досить багато випадків було й таких, що після побоїв казали господареві підписатися, що його ніхто не бив і про те, як з ним поводитися в с/р, він нікому нічого не розкаже. Громадянин, не бачучи і не прочуваючи нічого злого, підписувався на те, під сподом була поміщена заява і через кальку відбивався підпис на заяві. Після підписання, громадянинові казали: "...Вот какой ти дурак! Сколькo набрал, а заяву всьоравно подписал...".

Деяких селян примушували вдома підписати заяву до колгоспу, рівно ж уживаючи шантажу, підступу, а головнo терору. Під час такої організації колгоспу, большевики допускалися крадежей, нищення та конфіскації селянського майна. Одначе, населення таки ставило завзятий спротив, незважаючи на таку варварську поведінку большевиків. Часто коло господаря, до якого приходили, щоб він підписав заяву, збирався цілий гурт селян (особливо жінки і молодь) та починали насміхатися з большевиків, свистали, кидали снігом та камінням у них, а деякі жінки навіть патиками били їх, обороняючи даного господаря. Також селяни виходили на край села та не впускали в село групу представників по організації колгоспу, яка змушена була викликати з району прокурора та нач. [РО] МГБ. Це все свідчить про те, що населення боронилося організовано, один за всіх, всі за одного. Правда, були і такі одиниці, які тільки себе хоронили, а другий хай робить, що хоче.

Особливий натиск повели большевики в першу чергу на заможніших селян. Котрі господарі не хотіли підписувати заяви, незважаючи на застосований до них терор, в таких большевики конфіскували весь інвентар – живий та мертвий, та наложували на них всякі податки за попередні роки, якщо господар не міг виказатися квітанціями (згубив), хоч би ті податки і здав. Немаючи можливості виконати вдруге тих податків, мусів вибирати між двома пропозиціями, які давали йому большевики: Сибір або колгосп. Одначе, стрічались і такі випадки, де господар одверто заявляв большевикам, що коли вони порівнюють колгосп з Сибіром, то краще Сибір (одначе не вивезений). Ці факти теж свідчать про те, що як бідніше, так і заможніше селянство, ставлять рішучий спротив колективізації і тому большевикам не вдалося ще загнати все населення в колгосп. "Так у селян зростає свідомість переваги колективного господарства над одноосібним і воно гуртуючись, організує все нові й нові колгоспи".

До збирання державної позики большевики вислали на села весь районний актив, який разом з сільським активом, учителя-

ми, фельдшерами, санітарями та комсомольцями, ходили селом та агітували селян, щоби ті підписали на згори назначену певну суму грошей “добровільної” позики. Ніхто з селян не хотів підписати визначену йому позику, але давали по кілька карбованців відчпного. Тоді на допомогу цій вищезгаданій групі приходили опер-боївки та істребітелі і ніччю ходили селом, будили селян та примушували підписувати призначену їм позику. Хто і тепер не хотів підписати, того забирали до с/р і там нач. опер-боївки, або хтось інший з МГБ, починали переслухувати такого господаря. Під час переслухування закидали таким співпрацю з українським визвольно-революційним рухом, саботаж, вороже ставлення до рад. влади і т.п., а в кінці примушували підписувати визначену суму. Рівно ж при цій нагоді агітували, а навіть примушували селян давати заяви до колгоспу. Тепер уже менше вживали терору, але наложували держпозику в такій сумі, якої громадянин не міг здати до визначеного часу. Коли господареві назначували строк, то попереджували, що коли до того часу не сплатить позику, то буде вивезений на Сибір, або відданий під суд.

Тому, що більшість селян примусили підписатися на певну суму позики, багато не могли скласти її до визначеного часу, а навіть говорили, що вони на таку суму не погоджувалися і її не будуть платити. Большевики і тут застосовували свій метод стягання всяких податків. Вони приходили до селян, забирали в них корову, коня, козу, вів[ці], безроги чи збіжжя, або щось з одягу та згнали і зносили те все до с/р. Селян, котрі приходили по своє майно, примушували підписати акт, що впродовж 3-5 днів заплата належну суму позики, а якщо ні, то будуть віддані під суд.

Кампанія збирання позики почалась 2.V. ц.р. саме в цей час, коли в більшості селян не вистачало хліба на прохарчування своєї сім'ї, внаслідок великих контингентів, надконтингентів та грабежей під час колективізаційної кампанії, тому кожний старався купити собі хліба за ті гроші, які мав, а не сплачувати державну позику.

З цього знову бачимо, як держава опікується та дбає про добробут населення та як охочо і добровільно населення сплачує державну позику. Помимо того, що большевики всюди говорять про радість населення, з якою воно зустріло черговий випуск держпозики та старається її якнайскорше закінчити, сплачування цієї позики тягнулось до м. вересня, а то й довше.

Щоб достроково виконати хлібоздачу, большевики вислали на села уповноважених по заготівлі зерна, які мали агітувати селян, щоб якнайскорше закінчити хлібоздачу, тобто з честю

виконати першу заповідь “Перший хліб державі”. З цією метою було переведено в терені ряд мітингів, на яких закликали селян якнайскорше виконати свої обов’язки перед державою і починаючи розраховуватися з державою ще тогорічним збіжжям (жнина тільки що почалися), хоча більшість селян ледве, що дожило до нового хліба, не маючи вже від м. лютого старого.

Селяни незвертаючи на всякі пропагандивні акції ворога, не спішилися здавати хлібопоставку. Тоді большевики вжили іншого методу. Вони зорганізували т.зв. “заготівельні бригади”, в склад яких входили працівники різних установ району, як: комсомольці, сільський актив, а також учителі, фельдшери, санітарі, стрибки і їм подібні. Ці бригади нічю ходили селом, будили людей та наказували їм звозити та молотити збіжжя. Селяни, котрі не мали коней, оправдувалися тим, що не мають чим звезти з поля збіжжя. Тоді большевики наказували тим, у кого були коні, звезти збіжжя перше до с/р чи до колгоспу, тут інші обмолочували і все забирали на рахунок хлібоздачі, не завертаючи власникови навіть соломи. Під час такої заготівлі хліба, у багатьох селян робили труси, грабували та забирали в с/р, де їм закидали саботаж, співпрацю з бандерівцями, лякаючи тюрмою, судом та Сибіром, щоб в такий спосіб якнайбільше й якнайскорше забрати останній дорібок селянина.

Під час цього большевики організували силою т.зв. “червоні валки”, селянам насильно роздавали прапори, портрети та лозунги і тоді фотографували таку валку з кожного боку. Через кілька днів можна було вже читати в районних газетах, що селяни, пам’ятаючи свій важливий обов’язок перед державою, гідно виконують першу заповідь, вчасно здаючи хліб державі.

В час контингентової кампанії, большевики не забували теж і про організацію колгоспу. Таких громадян, яких було двох господарів на однім господарстві (батько і син), злучували в одне господарство, зачисляючи до вищої групи, налагоджували відповідний контингент, який вони не могли здати і тоді пропонували вступати в колгосп і давали їм менший контингент, або нездавши новоналоженого контингенту, іти під т.зв. “народний суд”.

Для постраху іншим, кількох селян віддавали під т.зв. “народний суд”, який без розбору справи виносив вирок, засуджуючи громадян на 5-8 літ примусових робіт. Щоб цей засуд зробити голосним і страшним для решти селянства, то вся ця церемонія відбувалася в селі і на неї силою зганяли більшу кількість населення. Отже народний суд замість стати в обороні народу, бо для того ж він і називається народним, став пострахом для населен-

ня і тим підганяючим бичем в руках окупанта, який наказує селянинові чим скорше віддати останню мірку збіжжя для держави, прирікаючи себе і сім'ю на неминучий голод.

Після закінчення контингентової кампанії, почалася знову – колективізаційна, яка різнилась від тої, що була на початку року, хіба тільки тим, що застосовувано ще більший терор і вживано більш перфідних методів.

Даючи загальну характеристику та об'єктивний погляд на всі шари суспільно-основних, хочу поділити його на такі шари: селянство поділяю на таких, а саме: одноосібне, колгоспне та радгоспне селянство.

Одноосібне селянство становить дуже малу частину всього населення, приблизно около 15%. Це в більшості саме бідніше та незначна частина середнього селянства. Економічне становище його небагато краще, як колгоспників, бо большевики стараються і його загнати в колгосп, накладаючи тому великі податки, поставки та інші податки. Однак, кожний господар може заховати ще деяку частину свого доробку для себе, головне збіжжя, бо все ж таки він до деякої міри розпоряджає ним. Однак і це небагато покращує економічний стан селянства. Вже від м. лютого багато одноосібників відчують голод. Незважаючи на це, вони далі ставлять завзятий опір колективізації, бо бачуть, що матеріальний рівень колгоспників значно гірший від одноосібників.

Колгоспне селянство – це все заможніше, частина середняцького та бідного селянства, майже всі вони загнані в колгосп насильно, під терором та примусом. Слід відмітити, що були і такі, які повірили большевицькій пропаганді про нове заможне, безжурне та щасливе життя в колгоспах, вступили добровільно до колгоспу. Це сама біднота (батраки), котрих по-місцевому звать “двораками”. Вони під час польської окупації, весь час були слугами у поміщиків, управляли поміщицькі поля і внаслідок експлуатації їх поміщиками, жили досить нужденно. Тому не диво, що вони повірили большевицьким кличам “земля селянам”, пішли за ними та почали організуватися в колгоспах з надією стати повновласними, ні від кого незалежними господарями своєї землі, що обіцували большевики. Однак і тут вони скоро переконалися, що большевицька пропаганда – це щось цілком окремо, чому суперечать докази практичної діяльності. Вони переконалися, що вступивши в колгосп, окрім малої кількості, яка стала наглядачами над ними, вони стали не тільки слугами, але рабами нового пана, від якого залежить весь їхній добробут, а

навіть життя і котрим саме являється правляча верхівка і партія. В поміщика ще можна було покинути службу та піти в інше місце заробити, де краще платять, а тут ніхто не має права вийти з колгоспу, хоч би і вмирав з голоду та нужди. Кожного колгоспника за самовільний вихід з колгоспу чекає суд, а далі тюрма, примусові роботи чи Сибір, або голод та нужда в колгоспі. Також невелика частина заможніших селян вступила добровільно до колгоспу з надією зберегти своє майно від большевицького грабежу та охоронити себе перед вивозом на Сибір за куркульство. Вони розчисляли на це, що скоро вибухне війна, большевики втечуть, а вони охоронивши своє майно, залишаться вдома ще й можна дещо придбати з колгоспу. Однак вони перерахувалися в своїх розрахунках. Большевики спеціально їх призначили на керівні місця, як голова, рахівник, бригадир, магазинер і т.п., для того, щоб опісля їх судити за невміле керівництво господаркою, розбазарювання "соціалістичного" майна, саботаж, а також за те, що попередньо були куркулями. Отже, як бачимо, вони нічого не виграли, тільки пошкодили своїм односільчанам, даючи почин організації колгоспу.

Решта колгоспного селянства, як вже згадувано попередньо, загнано силою в колгосп. Добробут його стоїть на дуже низькому рівні, наслідком цього є численне розкрадання колгоспниками – надбань, але від часу вступу в колгосп т.зв. колгоспного майна, незважаючи на гострі покарання від сторони большевиків. Багато селян-колгоспників стараються влаштуватися на роботу в підприємствах, хоч це дуже важко здійснити, бо правління колгоспу ніяк не хоче відпустити робочу силу.

Радгоспне селянство становить невелику кількість всього, бо у даному терені немає багато радгоспів. Робітники радгоспів – це переважно селяни, які вважали за краще працювати в радгоспі, хоча й за невелику платню, але не мати страху перед судом за невироблену норму трудоднів. Їхня зарплата, яку вони одержують грішми і харчевими продуктами, не вистачає на прожиток їхньої сім'ї, але тут легше можна щось украсти, стережучись тільки від військової охорони, а не від кожного робітника, бригадира та ланкового, як у колгоспі, бо робітники всі крадуть, а других немає. Все-таки тяжка праця та низька зарплата не вдовольняє нікого і тому ці селяни теж без заінтересовання і охоти працюють, а тільки з примусом та щоб не бути судженим за неявку на роботу. Наслідком великих поставок, безправних грабунків, експлуатації робочої сили, виснажуванням тяжкими роботами фізичної сили, низької зарплати є низький економічний

рівень селянства та панування між селянством голоду, холоду та нужди. Самозрозуміло, що такий стан ніколи не може викликати прихильного ставлення до існуючого режиму, а тільки вороже ставлення і відношення до існуючого режиму, а особливо до його правлячої верхівки.

На терені Городенківщини немає багато і великих підприємств, тому і робітництво становить незначний процент всього населення. Більшість робітників – це вихідці з селян, які поступили на роботу в підприємствах, щоби не йти в ЧА, на роботу в Донбас, щоб оминати колгоспної панщини, всяких здирств і насильств большевиків над селянами та різних роботах коло вирубки та вивозки лісу і т.д. Але тепер робітництво зустріли експлуатації, як робочої сили, стахановщина, ударництво, невідповідне забезпечення життєвого рівня та агентура МГБ, яка широко розбудована майже на всіх підприємствах. Внаслідок цього все робітництво цілком ворожо наставлене до большевицького режиму.

Підвищення норм виробітку, стахановщина, ударництво, викликають в той спосіб, що партія із свого середовища, з своїх довірених людей, видвигає різних стахановців, ударників та передовиків праці, приписуючи їм вищі норми виробітку, як вони в дійсності виконують і внаслідок цього підвищується норма виробітку на цілому підприємстві та організується різні соціалістичні змагання і стахановщина. Ці всі стахановщини, підвищування норм праці та соцзмагання, відбиваються негативно на продукції виробництва та на засобах виробництва. Про це свідчать такі факти:

В цукрозаводі в м. Городенці, щоб виробити скорше і якнайбільше цукру понад встановлений план, під час переробки буряків на цукор, давали більшу кількість вапна, як повинно даватися і тому цукор був дуже низької якості.

В цьому самому заводі, щоб скоріше викінчити план переробки буряків на цукор, почали перевантажувати машини, перевантажена турбіна не могла порушувати постійно перевантажені станки і цілий завод припинив роботу. За це управління заводу накинулось на головного механіка, будьто би він не доглядає машин та не ремонтує вчасно, а також закидали йому саботаж, називаючи підривною плану роботи. Таких випадків в час звітного періоду було кілька.

Всі керівні пости на підприємствах займають члени партії, руські шовіністи, для яких є цілком чужі і ворожі ідеї української самостійності. Рівно ж вони бачуть неприхильне відношення та вороже ставлення до них і до большевицького режиму

робітників-українців, тому в свою чергу стараються їм відплатити. Ясно, що таке керівництво не може дбати й не дбає про поліпшення умов праці та добробуту українського робітництва, але старається експлуатувати максимум сил і доходів робітництва, за що одержує позолочувані бляшки та різні похвали від своїх партійних верховодів. Правлінню ані трохи не залежить на тому, чи умови праці є вигідними для робітника, чи зарплати вистачає на всі життєві потреби робітників і воно не перевіряє умовин праці робітників та не цікавиться їхніми життєвими умовинами. Майже кожний робітник має ще своє господарство, на якому працює жінка і тому він є двічі експлуатований. Перший раз на підприємстві, різними налогами, які стягають з зарплати, а вдруге, різними поставками, дачками і драчками, які стягають з його господарства. Тому робітництво є змушене спекулювати виробничими продуктами, які краде на підприємстві і продає їх на "чорному" ринку, помімо того, що за украдених 5 кг цукру чи за 2-5 л спирту судять від 5-10 років примусової праці.

Профспілки хоча й є майже на кожному підприємстві, замість обороняти робітників, домагатися підвищення зарплати та поліпшення умов робітництва, ще більше допомагають експлуатувати та визискувати їх тому, що стоять на услугах партії. Вони є ініціаторами всяких ударницьтв, стахановщин, соцзмагань, які переважно провадяться на інтенцію державних свят: 1 травня, жовтневих свят, сталінська конституція і т.п. Також щотижня відбуваються політзаняття, на яких спецагітатори читають газети робітникам, інструктують їх про міжнародне становище та відчитують всякі доклади та реферати. В таких докладах і рефератах найчастіше висвітлюється успіхи та досягнення робітників, широкі права робітників, їх відданість та патріотизм, про піклування партії та цілої держави робітниками, протиставляючи цьому експлуатацію робітників в західних державах, низький економічний рівень їх, жажливі умовини праці та життєву нужду, та мрію робітників західних країн зажити свободним та щасливим життям, яким живе тільки радянський робітник.

Ця брехлива, нічим не обґрунтована пропаганда большевизму, поширювання та вихвалювання підлої брехні, а натомість солідне закривання правдивої дійсности, викликають у робітників ще більше невдоволення. Життя кожного робітника не можна назвати навіть задовільним, а тут большевицька пропаганда вихваляє його на всі застави, називаючи прекрасним та щасливим.

Агентурна сітка МГБ розбудована на всіх підприємствах для того, щоб довідуватися про настрої робітників, відношення їх до

рад. влади, ставлення до праці, головно українців. Ці донощики найбільше рекрутуються з комсомольців, партійних, бригадирів, ударників, передовиків, стахановців та з продажного чорноробочого елемента. Однак, майже всі вони розкриті перед робітниками. Тому в першу чергу робітники уникають їх товариства та розмови з ними, а коли вже в їх присутності, то ведуть себе дуже обережно. Коли хтось з робітників довідується про нового такого негідника, остерігає перед ним своїх товаришів так, що через короткий час всі робітники знають про нього і він не може успішно виконувати припоручену роботу. Щоб викликати в робітників недовіру до найближчих товаришів та до більш авторитетних, МГБ старається всякими способами заангажувати і їх на співпрацю. Однак, ці останні признаються другим, що вони ангажовані, а також говорять про це нам та просять поради. Загально можна сказати, що відношення селянства і робітництва є цілком вороже до большевиків.

Відношення цих двох груп до нашого руху є прихильне і правильне. Вони читають нашу літературу, листівки, заклики, зустрічаються з нами та в розмовах дають різні неясні їм питання, бажаючи точного в'яснення, бачуть наші дії, внаслідок чого є повністю ознайомлені з нашою визвольною-революційною боротьбою та допомагає в ній.

Коли брати під увагу окремо робітництво і селянство, можна зауважити, що робітництво є більш зорганізоване, більше цікавиться і краще орієнтується у міжнародному положенні, більш відпорне на большевицьку пропаганду і агітацію та має стійкіші самостійницькі погляди. Воно переконалось на власній шкурі та перенесло на своїй спині експлуатацію і здривства різних окупантів, твердо вірить, що дійсно щасливим життям, жити людському та підвищувати свою кваліфікацію воно зможе тільки в своїй власній, ні від кого незалежній державі.

Селянство теж досить переконане в большевицькому раю та перенесло на своїй спині багато блага, все ж таки воно є так прив'язане до своєї землі, що це до деякої міри затьмарює його самостійницький погляд. Частина селянства з прикрістю згадує часи польської та австрійської окупації, коли то ще до деякої міри можна було доробитися більшого майна та розвивати краще своє господарство. Сьогодні ця деяка частина є тої думки, що нехай буде хто хоче, щоб тільки не большевики з проклятими колгоспами. Все-таки під впливом нашої визвольної боротьби це селянство, яке має тверді самостійницькі погляди, становить переважаючу більшість. Обидві ці групи населення, робітництво

і селянство, орієнтується майже виключно на власні сили. Часто в розмовах можна почути від них, що яке визволення нам дали німці в 1918 році, опісля поляки та большевики, ми вже бачили. Тому не віримо, щоби якась більша держава дала визволення нам, хіба самі собі виборемо.

Як селянство, так і робітництво, з піднесенням зустрічають наші успіхи, болять нашими втратами та виховують своїх синів на борців революції, які мають прийти на зміну тих, які впали на полі слави.

Інтелігенція: даючи характеристику інтелігенції, яка зараз перебуває в нашому терені, треба її поділити на місцеву і приїзджу, яка в цей час становить переважаючу більшість, місцеву і приїзджу поділити на міську та сільську, а міську та сільську на молоду і старшу віком інтелігенцію.

Міська старша інтелігенція – це інтелігенція, котра вже в час польської окупації була на самостійній роботі, не виїхала за кордон, котра не виарештована большевиками. Ця інтелігенція майже аполітична, котра в громадському житті брала дуже малу участь, або майже ніякої. Вона дбала тільки за особисту безпеку, вигідне життя та яким би то способом найбільше розбагатіти. Вона є старих заскорузло-консервативних поглядів і переконань, які стараються прищепити і молодій інтелігенції, якщо має на неї будь-який вплив. Відносно большевиків, то вона є ворожо наставлена, але повалення большевицького режиму уважає залежним виключно західно-європейських держав, головно Америки, а повалити його, ведучи внутрішню визвольно-революційну боротьбу, уважає цілком неможливим явищем, прямо божевільним. Ця стара інтелігенція працює в різних установах та адміністраціях. За свою працю одержує таку зарплату, якої вистає її на сяке-таке життя. Частина її займається у вільний від праці час спекуляцією та спродує свої власні менш потрібні речі, щоб хоч трохи покращити своє життя. Вся вона хоча й ворожо наставлена до большевиків, одначе ніде і нічим не виявляє цього, маючи невимовний страх перед МГБ та вірючи у всезнайство і непобідимість МГБ. Свої ворожі погляди до большевиків виявляє тільки найближчим своїм друзям, або комусь з повстанців, кого вже ближче знає.

Ставлення старої інтелігенції до нашої визвольно-революційної боротьби наскрізь неправильне. Причиною цього є те, що до райцентрів є утруднений доступ повстанців, мала кількість розповсюдження нашої літератури, а ще менша кількість зустрічей та відвідування повстанцями цієї інтелігенції. Самі за-

клики, листівки та карикатури не можуть перевиховати її, бо їх дуже рідко можна прочитати з огляду на большевицьку проти-акцію. Нашу боротьбу вони вважають тимчасовим своєвільним явищем, а жертви наші безцільними, внаслідок чого большевики тільки посилюють свій терор та нищать українське населення. Самих повстанців називають молодими запальливими людьми, фанатиками, які з замкненими очима йдуть на певну смерть.

На думку цієї інтелігенції тепер треба спокійно сидіти вдома та ждати слушного моменту і тоді всім разом вхопити за зброю і в той спосіб здобути собі волю. Цим слушним моментом вона вважає той час, коли вже Америка розіб'є большевиків. А так, каже: "Найкращий елемент згине в боротьбі з большевиками тепер, а опісля не буде кому зайняти керівні становища в урядах...".

З цього видно, що вона не думає здорово, не застановляється над тим, що до того, щоб всі разом вхопили за зброю, треба підготувати весь народ та розбудити в ньому самостійно-державницькі почуття та доказати світові, що український народ гідний своєї самостійної держави, віддаючи за неї в боротьбі з большевицьким імперіалізмом найкращих своїх синів.

Сільська стара інтелігенція майже не різниться від міської, за виїмком невеликої частини. Помимо того, що вона більше стрічається з повстанцями, вона не дається переконати у своїх поглядах. Словами вона співчуває нашому рухові, але в безмежному страху за своє нужденне життя, вона сидить спокійно, не втручаючись в жодні політичні справи. Тільки незначна частина цієї інтелігенції ознайомлена з нашим рухом та ідеями визвольно-революційної боротьби, сприяють та допомагають нам в ній.

Натомість молода сільська інтелігенція зовсім інших поглядів і переконань, як стара. Вона читає нашу літературу, стрічається та проводить на різні теми дискусії з повстанцями, ознайомлена повністю з кличами та ідеєю нашої боротьби, схвалює її, вважає за єдиноправильну в підбольшевицькій дійсності та активно допомагає українським повстанцям в дальшому спільному веденні цієї боротьби. Вона старається поширити наші ідеї серед міської і старшої сільської інтелігенції. Молода сільська інтелігенція не чекає, щоб хтось чужий визволяв український народ з неволі, бо переконана, що це є неможливим, а розчисляє на власні сили, на сили українського народу, на його визвольно-революційну боротьбу і впевнена, що цим шляхом напевно здобуде собі волю.

Приїзджа старша міська інтелігенція працює також по різних установах та в большевицькій адміністрації. Вся вона є заінтересована тим, щоб якось забезпечити своє життя. З огля-

ду на малу зарплату, якої майже не вистачає на прожиття, вона займається спекуляцією та хабарництвом. Вона також неприхильно наставлена до большевиків, але тому, що вже перейшла життєву школу НКВД, нікому не звіряється своїми думками. Коли вже добре запізнається з кимось з місцевого населення, тоді щиро розказує про життя на СУЗ, про організацію колгоспів, розкуркулювання, про терор большевиків на СУЗ, про голод в 1933 р. та старається щось ближче дізнатися про наш рух. Довідаючись від тих, котрі приїзджають з сіл та бачучи наші листівки та заклики, розповсюджені по райцентрах, переконуються, що бандерівці це не є жодні бандити, як большевики називають, але дійсно борці за краще майбутнє свого народу. Однак, маючи смертельний страх перед органами МГБ, жодної активної участі у визвольно-революційній боротьбі не бере.

Молода міська приїзджа інтелігенція – це в більшості вихованці партії, майже вся вона є членами партії або комсомолу. Виховані в большевицьких школах, вони зовсім не могли уявити собі, хто такі бандерівці, чому вони є проти радянської влади і вважали нас за звичайних бандитів, таких, якими їм характеризували большевики. Приїхавши на ЗУЗ, вони майже залишилися при своїх поглядах, тому й не цікавляться нашим рухом, чи взагалі політичним життям. Вони привикли жити з дня на день, воліють забави, кіно, театр та кавярні, ніж, як вони виражаються “морочити голову над політикою...”. Правда, наші пропагандивні та бойові акції заставляють їх задуматися над цим питанням, а рівно ж, як хтось з села розкаже їм про нас, але й це не має на них більшого впливу.

Натомість сільська приїзджа інтелігенція багато краще поінформована про наш рух, як і рівно ж краще ставлення її до нього. Більшість з них – це також комсомольці та партійні, виховані в большевицькій школі, уважали нас рівно ж як і попередні, за всяких імперіалістичних вислужників. Коли приїхали на ЗУЗ, побачили, як тут живе населення, прочитали дещо з нашої літератури, стрінулися та поговорили з повстанцями, – погляд їх на світ та на життя цілковито змінився. Вони переконалися, що їх до цього часу обманювали большевицькі верховоди, закриваючи перед ними правду, а висвітлюючи та ідеалізуючи большевицький устрій та життя в ньому. Тому вони стараються пізнати правдиву дійсність, минуле українського народу та ідеї його визвольної боротьби. При зустрічах з повстанцями домагаються історії України та підпільної літератури. Майже вся ця інтелігенція, за виїмком зрусифікованої упривілейованої частини та продажного елемен-

ту, ворожо наставлена до большевиків, подивляє нашу героїчну боротьбу та допомагає нам в ній.

Молодь: молодь з усіх шарів населення найтісніше зв'язана з нашим рухом, найбільше йому сприяє та бере активну участь в ньому. Це найбільш революційно настроєний елемент, захоплений нашою боротьбою та всеціло відданий їй, це елемент, з якого найбільше поповнюються наші ряди. Молодь повністю ознайомлена з нашими кличами та ідеями нашої боротьби, веде себе гідно та палає безмежним бажанням стати вояком Української Національної Революції. Більша частина молоді ставить собі це за основну мету, бо бути революціонером, протиставитися зі зброєю в руках проти большевицьких наїздників, відповідати на кожну дію зі сторони ворога нашою протидією та згинути на фронтах революції, кожний юнак і юначка уважають для себе найбільшою честю. Їх не відстрашують наші втрати та нечуваний терор большевиків, навпаки, вони палають ще більшою ненавистю до окупанта, жадобою пімсти за своїх рідних та близьких, за всіх борців, які впали на полі слави, за волю і краще майбутнє українського народу.

Молодь у вищих учбових закладах та середніх школах, яка корінно походить з села та широко ознайомлена з нашим рухом, визнає і схвалює наші визвольні ідеї. Вона розуміє суть большевицької політики взагалі, а особливо у відношенні України та зовсім не вірить большевицькій пропаганді, яка ведеться в цьому напрямку. Вона бачить та відчуває на кожному кроці русифікаційні удари по українській історії, мові, літературі, національній культурі і т.п. Але це не має жодного впливу на молодь, крім викликування ще більшої ненависті та ворожого ставлення до большевиків. Маючи можливість одержати та читати літературу і історію старого добольшевицького видання, вона переконана і повністю розуміє, що Москва ніколи не була правдивим союзником України та ніколи не бажала нічого іншого їй, хіба тільки поневолення, перетворення її в колоніальну, від Москви залежну державу. Історичні факти доводять, що імперіалістична Москва, яка вона б не була, червона чи біла, не може мати прихильного та дружнього відношення для України. Ніколи не може бути її вірним союзником, а все тільки ворогом.

Часто шкільній молоді доводиться слухати пусті, нічим необгрунтовані фрази большевицької пропаганди, в якій большевики, всупереч історичним фактам, закидають нашому рухові несамостійність, агентуру західно-європейських імперіалістів, бандитизм і т.д. і т.п. Молодь бачить хід нашої боротьби,

вглиблюється в нашу літературу, знає частину повстанців особисто і не вірить большевицькій пропаганді, а сприймає її, як підлу брехню, метою якої є очорнити нашу боротьбу, підірвати та скомпромітувати її перед народніми масами, що ніяк не вдається зробити.

Большевики, бажаючи знищити наш рух та підірвати основи його існування в майбутньому, стараються відтягнути від нас молодь, втягаючи її в різні організації, а головню в комсомол, щоб тут перевиховати її на вірних яничарів та при їх допомозі нищити українську визвольну-революційну боротьбу. Але молодь, розуміючи до чого може довести і яка мета цього маневру ворога, воліє залишити навчання, ніж вступити в комсомол та далі продовжувати його. Вона вважає, що кожний, хто вступив в комсомол, є зрадником української нації, сплямив свою юнацьку честь та є негідним носити звання українського юнака чи юначки. Прикладом цього може послужити такий факт: в м. січні 1949 р. Снятинський райком комсомолу повів особливий натиск на організацію комсомольців в Снятинській середній школі №1. В старших класах грозили учням виключенням зі школи та приписували їм співпрацю з повстанцями тому, що ніхто не хотів вступити в комсомол. Двох учнів 9 класу, яких комсорг даної школи та секретар райкому комсомолу кілька разів кликали на переслухання, яке тривало протягом 2-3 год., закидаючи їм походження з бандерівських родин та вважали за ненадійних учнів. Небажаючи вступити в комсомол та нечекаючи, щоб їх виключили зі школи, самі залишили її. При зустрічі з повстанцями, на питання, чому вони залишили школу, відповіли: "В комсомол ми не хочемо вступати і не вступимо. Метою нашою є, коли тільки зійде потреба зійти в підпілля, бути борцем за волю та віддати своє життя за неї. Коли б ми вступили в комсомол, повстанці не мали б попереднього довір'я до нас і могли б не прийняти нас в свої ряди". Це свідчить про те, якою великою ганьбою вважає український юнак бути комсомольцем.

Правда, і тут є виїмки менш стійких та відпорних на большевицький шантаж і примушування вступати в комсомол, які підписують заяви. Одначе, вони є комсомольцями тільки на папері, а в дійсності вони вважають себе за таких, як попередньо. Про зацікавлення молоді нашою боротьбою та відданість її, може посвідчити такий факт. Один середньошкільник юнак (д. Черник) часто стрічався з повстанцями, одержував нашу літературу, цікавився нашим рухом та допомагав нам, розповсюднуючи наші листівки та розвішуючи прапори. В кінці він, немаючи жодної загрози

зі сторони ворога, почав просити, щоб його прийняли в підпілля. Коли йому з'ясовано труднощі та життя в підпіллі, він заявив: "Хоча я ще молодий і ростом малий, все ж таки я пройшов таку життєву школу, як ніхто з моїх товаришів (це в дійсності правда). Якщо ви не вірите в мою силу, прошу мені дати пістоль, а я докажу, що рука моя не здригнеться, стріляючи ворога". Йому дали пістоль і невдовзі він виконав атентат на уповноваженого з [РО] МВД і то так конспіративно, що ніхто не знав, хто це зробив. Через деякий час, коли вже зійшов у підпілля, він заявив: "Так! Від сьогодні для мене починається новий період життя, про яке я мріяв весь час до сьогодні".

Сільська молодь рівно ж захоплена нашим рухом та бере активну участь в ньому – це переважно вихованці ОУН. Вони мають найширшу можливість стрічатися з повстанцями, читати нашу літературу та ознайомлюватися з нашою боротьбою. Сьогодні в терені немає ані одної молодої людини, яка б не знала про нашу визвольно-революційну боротьбу, не бачила повстанців чи не чула про них. Ця молодь природньо стоїть найближче до нашого руху. Вона горить природною великою ненавистю до большевиків, яку вони ще більше підсилюють нищенням, грабунком, терором та знущанням над українським населенням. Ця молодь бачить на власні очі, а також переносить на власній шкурі це все. Вона готова кожної хвилини на перший наш поклик стати в лави повстанців та зі зброєю розплатитись з окупантом. Наші невдачі та втрати не лякають її, а викликають ще більшу ненависть до окупанта та більшу відданість і завзяття у визвольно-революційній боротьбі.

Один юнак (д. Бистрий) з двох найкращих товаришів зійшов у підпілля і через два тижні в заскоченню зіставши раненим, розірвався гранатою. Коли товариш Бистрого зустрівся з повстанцями, просив, щоб його прийняли в підпілля. Його спитали, чи те, що його товариш згинув, пробувши так короткий час в підпіллі і що його може також така доля стрінуги, він відповів: "Я гордий з того, що мій друг згинув у боротьбі за волю і собі також не бажаю іншої смерті, як впасти на полі слави в обороні рідної батьківщини". Свої слова він підтвердив ділом. Непробувавши 48 год. в підпіллі, був заскочений большевиками і в безвихідному положенні пустив собі кулю в лоб. Цей приклад яскраво свідчить про героїзм сільської молоді, а рівно ж про вороже ставлення її до большевиків.

Багато молоді, котра належить до призову в ЧА чи на роботу в Донбас, не йде таки з села, а частина втікає по дорозі та

криється на власну руку, або сходить у підпілля. Від цієї молоді можна почути такі слова: “Краще мені згинути героїською смертю за Україну, як десь там в шахтах Донбасу від голоду, чи на фронті за ката українського народу – Сталіна”.

Такий випадок був цього року в м. липні в Снятинському районі. Коли юнак одержав повістку про виїзд в Донбас на роботу, він почав критися на власну руку. Через деякий час стрінувся з повстанцями, просив, щоб його прийняли в підпілля та щоб дали пістоль, щоб він виконав атентат. Йому дали пістоль, через два дні він виконав атентат і зійшов в підпілля.

Вся молодь загально є цілком ворожо наставлена до большевиків та старається на кожному кроці шкодити їм. Натомість дуже прихильно ставляться до нашої боротьби, бере активну участь у ній, прямо живе нею, радіє нашими успіхами та співчуває і боліє втратами. Молодь – це найбільш надійний елемент у визвольно-революційній боротьбі, молодь – це основи нашого руху.

Інваліди та демобілізовані з ЧА є також наскрізь ворожо наставлені до большевиків та їхнього режиму, а цілком прихильно ставляться до нашого руху та беруть активну участь в ньому. Доказом цього є такі факти:

Сл.п. д. Вовк прийшов з ЧА інвалідом 3 групи. Поранення його було нетяжке. Вернувши з ЧА, він далі співпрацює з ОУН. Коли ворог почав висліджувати його в співпраці з повстанцями, він не маючи охоти попасти в большевицьку тюрму чи [бути] вивезеним на Сибір, сходить у підпілля. Попавши на засідку, був тяжко ранений в ноги і власною пістолею покінчив з собою.

Інваліди, втративши силу та здоров'я на імперіалістичних фронтах Сталіна, експлуатуються сьогодні большевицькою правлячою клікою не менше всього українського населення. В большевицькій дійсності він не має найменшої полегші, ані жодних привілеїв. Вони не мають жодної допомоги зі сторони уряду. Інвалідська рента, яку вони одержують, може стати їм на прохарчування протягом 3-4 днів, а далі мусять самі промишляти, щоби не загинути з голоду. Більшість інвалідів перебуває на удержанні своєї сім'ї чи рідні. Внаслідок цього ніхто з них не може мати симпатій та прихильного ставлення до окупанта.

Міська молодь: міська молодь у всьому цілковито відрізняється від сільської молоді та є цілком інших поглядів. Вона не читає нашої літератури, не стрічається з повстанцями, тому мало цікавиться нашою боротьбою, не ознайомлена з нею та майже жодної участі не бере в ній. Вона попала під вплив старшої інтелігенції, яка старається її виховати та передати свої по-

гляди і переконання, проти яких молодь не ставить опору. Вона не встряває в політичні справи, в політичному житті не відіграє жодної ролі, але придержується засади: "... гуляй сьогодні, хто знає, що буде завтра...". Тому вона пустилась у вир большевицького "культурного" життя, забуваючи за все інше.

Інші національності:

Росіяни займають керівні пости большевицької адміністрації, партії, а особливо поліції. Вони до нашого руху ставляться наскрізь ворожо, їхнє середовище насичене російським шовінізмом.

Поляків та жидів в терені лише одиниці. Вони нашому рухові не сприяють і ставляться до нього ворожо.

Примітка:

Звіт за 1949 р. не є звітом вичерпуючим. В ньому немає 1-ої частини звіту, а також залишено деякі точки з 2-го розділу та власного середовища. Причиною цього є те, що немає достатніх матеріалів і тому я їх залишив. В слідуєчому звіті постараюся ці недоліки виправити. В додатку в ньому написано деякі точки не на своєму місці і в зв'язку з браком часу не можу зараз їх умістити там, де вони повинні бути.

Постій, 10 квітня 1950 року.

/ Сталевий /

ГДА СБ України, ф. 13, спр. 372, т. 19, арк. 109-234.

Оригінал. Машинопис.

Тотожний текст: Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів).

№ 24
IV. РАХІВСЬКИЙ НАДРАЙОН

№ 24
ЗВІТ ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01. ДО 31.03.1949 р.,
СКЛАДЕНИЙ НАДРАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН РАХІВЩИНИ
КИРИЛОМ КРАВЧУКОМ-“ЖУБРОМ”, “В-5”
31 травня 1949 р.

Рахівщина

Дата вис. 31.V.1949 р.

З В І Т
за час від 1.I. по 31.III.1949 р.

А. Вороже середовище.

І. Партія, комсомол, піонери, жовтєнята:
Первинна парт. організація – Ясіня.

ч.п.	Пост	Ім'я, прізвище та по-батькові	Націо-нальність	Місце поход.	Військов. ступінь
1	Секретар	Делятин Василь Васильович	укр.	Лазіщина	
2	Член	Дячук Юра Юрієвич	-//-	Ясіня	
3	-//-	Любенчук Іван	-//-	-//-	
4	-//-	Булданюк Василь	-//-	-//-	
5	-//-	Пімліхман Хуна Якубович	жид	-//-	
6	-//-	Біловусяк Андрій Михайлович	укр.	Ч. Тиса	
7	-//-	Бронтерюк Василь	-//-	Ясіня	

Первинна парт. організація при лісгоспі – Ясіня.

1	Секретар	Трач Іван Романович	укр.	Камен.-Подільськ	майор
2	Член	Бронтерюк Данило	-//-	Лазіщина	
3	-//-	Пранничук Ілько Йосипович	-//-	Лазіщина	
4	-//-	Семенюк Юра	-//-	-//-	
5	-//-	Дренкалюк Петро	-//-	-//-	

Первинна парт. організація при ліспромгоспі – Ясіня.

1	Секретар	Оборин	руський	східняк	
2	Член	Кучерук Василь М.	укр.	наддніпрян.	
3	-//-	Сорокін-Майоров П.	руський	Росія	
4	-//-	Демедюк Андрій Михайла	укр.	Ясіня	
5	-//-	Лихітько Ісаак Тимка	-//-	Росія	
6	-//-	Орлов	руський	-//-	
7	-//-	Спасюк Іван	укр.	Чорна Тиса	
8	-//-	Данилюк	-//-	наддніпрян.	
9	-//-	Дячук Степан Івана	-//-	Ясіня	

Первинна парт. організація – Чорна Тиса.

ч.п.	Пост	Ім'я, прізвище та по-батькові	Націо-нальність	Місце поход.	Військов. ступінь
1	Секретар	Палчук Степан	укр.	Ч. Тиса	
2	Член	Спасюк Іван	-//-	-//-	
3	-//-	Боднарчук Ферій	мадяр	Ясіня	

Всі вище подані первинні парт. організації підпорядковані окрпартком (райпартком).

На вище поданих членів партії, окрпартком, через секретарів первинних організацій, натискає вести пропаганду між робітниками лісгоспу і ліспромгоспу виконувати та перевиконувати норми, давати самим приклад у перевиконанню норм, вести пропаганду відносно колгоспів, творити ініціативні групи, першими уносити заяву до колгоспу. Ці завдання більшість членів партії стараються вповності виконувати, але є і такі, які цілковито ігнорують припоручення партії і хоч був великий натиск, вступити в члени колгоспу і дати примір громадянству, то були такі, які цілковито від цього відмовились і в колгосп не вступили.

К о м с о м о л.

Первинна комсомольська організація – Ясіня.

ч.п.	Пост	Ім'я, прізвище та по-батькові	Націо-нальність	Місце поход.	Військов. ступінь
1	Секретар	Молдавчук Василь Степанович	укр.	Ясіня	
2	Член	Гаврилюк Іван Дмитра	-//-	Лазіщина	
3	-//-	Вінтоняк Василь Миколи	-//-	-//-	
4	-//-	Молдавчук Степан Степана	-//-	Ясіня	

5	-//-	Тафійчук Михайло Івана	-//-	-//-	
6	-//-	Тафійчук Марія Івана	-//-	-//-	
7	-//-	Чупюк Степан Степана	-//-	-//-	
8	-//-	Тафійчук Василина Івана	-//-	-//-	
9	-//-	Калинюк Іван Івана	-//-	-//-	
10	-//-	Молдавчук Юра Юри	-//-	-//-	
11	-//-	Кувік Михайло Марії	-//-	-//-	
12	-//-	Петрук Іван Анни	-//-	-//-	
13	-//-	Тодерлюк Іван	-//-	-//-	
14	-//-	Кушнірчук Василь Михайла	-//-	-//-	
15	-//-	Жураковський Микола Івана	-//-	-//-	
16	-//-	Дячук Марія Василя	-//-	-//-	
17	-//-	Адамюк Іван	-//-	-//-	
18	-//-	Ключівський Василь Юри	-//-	-//-	
19	-//-	Воробчук Андрій Андрія	-//-	-//-	
20	-//-	Міщук Іван Дмитра	-//-	-//-	м[о]л. лейт. міліції
21	-//-	Ганатин Степан	-//-	-//-	
22	-//-	Ганатин Василь	-//-	-//-	
23	-//-	Біланюк Олена Василя	-//-	-//-	
24	-//-	Бандасюк Кирило Івана	-//-	-//-	
25	-//-	Стеблюк Михайло Юри	-//-	-//-	
26	-//-	Клочурак Степан Михайла	-//-	-//-	
27	-//-	Делятинчук Дмитро Василя	-//-	Лазіщина	
28	-//-	Бакай Дежо	мадяр	Ясіня	
29	-//-	Сеник Пейтер Йожія	-//-	-//-	

Первинна комсомольська організація при лісгоспі – Ясіня.

1	Секретар	Пантелей	руський	східняк	
2	Член	Путуружук Йосиф	укр.	Ясіня	
3	-//-	Ковбаснюк Марія Василя	-//-	-//-	
4	-//-	Чайковський Степан	мадяр	-//-	
5	-//-	Васильчук Василь Івана	укр.	Лазіщина	
6	-//-	Церез Іван	-//-	-//-	

Первинна комсомольська організація при ліспромгоспі – Ясіня.

1	Секретар	Ленчур Василь Івана	укр.	Закарпаття	
2	Член	Мирончук Ольга	-//-	наддніпрян.	
3	-//-	Климпотюк Юра	мадяр	Ясіня	
4	-//-	Климпотюк Федір	-//-	-//-	
5	-//-	Спасюк Степан Олекси	укр.	Ч. Тиса	
6	-//-	Жураковський Юра Івана	-//-	Ясіня	
7	-//-	Ковбаснюк Анна Василя	-//-	-//-	
8	-//-	Новоселицький Микола Дмитра	укр.	-//-	
9	-//-	Молдавчук Микола Василя	-//-	-//-	
10	-//-	Довірак Микола Івана	-//-	-//-	
11	-//-	Звіздарюк Юра Юри	-//-	-//-	
12	-//-	Дячук Василь	-//-	-//-	
13	-//-	Гаврилук Михайло Петра	-//-	-//-	

Первинна комсомольська організація при лісзаводі – Ясіня.

ч.п.	Пост	Ім'я, прізвище та по-батькові	Націо-нальність	Місце поход.	Військов. ступінь
1	Секретар	Жураковський Василь Івана	укр.	Ясіня	
2	Член	Ковбаснюк Анна Івана	-//-	-//-	
3	-//-	Андрушук Степан	мадяр	-//-	
4	-//-	Бойчук Михайло Федора	укр.	-//-	
5	-//-	Сергійчук Іван Михайла	-//-	-//-	
6	-//-	Гільтяюк Юра	-//-	-//-	
7	-//-	Куржук Микола Івана	-//-	-//-	
8	-//-	Гринюк Степан Степана	-//-	-//-	
9	-//-	Рипарюк Степан Степана	-//-	-//-	
10	-//-	Кабалюк Михайло	-//-	-//-	
11	-//-	Брогдіс Василь	-//-	-//-	

12	-//-	Климпотюк Андрій	-//-	-//-	
13	-//-	Корженюк Василь Миколи	-//-	-//-	
14	-//-	Карабінюк Олена Івана	-//-	-//-	

[У] вище поданих комсомольських організаціях не всі комсомольці ідейні і активні, є багато з них, які вступили в комсомол лише тому, щоб було легше дістати їм якусь працю, але більшість комсомольців є активні та багато з них [спів]працює з МГБ і МВД.

II. Поліція.

1. Опер. працівник МГБ Ковальов, ст. лейтенант, руский, східняк.

2. Опер. працівник МВД Горбов, ст. лейтенант, жид, східняк.

Ці два оперативники мають такі села: Ясіня, Чорна Тиса, Лазіщина, Кваси, Білень.

1. Участковий на село Лазіщина Гулень Михайло, українець, [з] с. Луг.

2. Участковий на с. Ясіня Мотрюк Іван, м[ол]. лейтенант, українець, з с. Чор. Тиса.

3. Участковий на с. Чорна Тиса Міщук Іван Дмитра, м[ол]. лейтенант, укр., з с. Ясіня.

В с. Ясіня стоїть пограничний гарнізон в числі до 15 чоловік під командою лейт. Гулуфка.

Цей гарнізон час-від-часу контролює поїзд на станції Ясіня та один з них стало стоїть коло телефону.

В с. Богдан стоїть команда погранвійськ з охороною около 20 чоловік. Цій команді підпорядковані 5 гарнізонів погранвійськ. Перший гарнізон начислює від 35-40 чоловік. Ці гарнізони розміщені: під Піп Іваном, Балцатулом, Рибником, Квасним та на Лугах. Ці погранвійська охороняють границю від Румунії.

Залізнодорожні гарнізони.

Охорона тунелю Вороненка-Зимір від 20-30 чоловік. Охорона тунелю Зимір від 20-22 чоловік. Охорона мосту Лазіщина від 20-22 чоловік. Охорона мосту Лопушанка від 20-22 чоловік. Охорона мосту Кевелів від 20-22 чоловік. Охорона двох тунелів в Кевел[ев]і від 40-45 чоловік. Охорона мосту Кваси від 20-22 чоловік. Охорона мосту Кваси Буківські від 20-22 чоловік. Охорона двох мостів Розтоки від 20-22 чоловік. Охорона мосту і тунелю Берлебаш від 20-22 чоловік. Охорона мосту Круглий-Трибушани від 20-22 чоловік.

В с. Чорна Тиса-Стебний була станиця стрибків, ок. 11 чоловік, якою командував Манівчук Ілько. Коли Манівчука зліквідовано, станиця стала недіяльною. Пішла поголоска, що зброю від стрибків забрали, а в дійсності зброї в них ніхто не бачив, коли і кому цю зброю здали. Ці стрибки не сиділи стало на станиці, але працювали дома і тримали коло себе [...]. На заклик команданта всі являлися до його розпорядимости.

В селах: Чорна Тиса, Лазіщина, Кваси, створені т.зв. обшестенніе групи. Така одна група складається від 100-120 чоловік. Така одна група ділиться від 10-12 груп, в яку входить від 9-10 чоловік. На групу 120-ть очолює один командант, який приділює командантів на групи по 10 чоловік і має до розпорядимости від 10-11 мадярських крісів. Ці групи по черзі сповняють ночами службу. Крім команданта загальної групи, дає припоручення групі участковий міліції, який видає ввечір кріси, а рано кожний особисто мусить участковому здати. Кріси через день стоять у сільраді.

Бойові акції відносно українського населення.

Дня 1.І.1949 р. опер. працівник [РО] МГБ Ковальов закликав з Ясіня гром. Куриляк Івана с. Івана, роджений 1923 р. в с. Лазіщина. Спитав цього громадянина, чи він знає дорогу на полонину Кукул. Згаданий гром. був заангажований в січні 1947 р. на співпрацю з МГБ, але роботи корисної не давав. Коли Куриляк сказав, що знає дорогу на Кукул, Ковальов припоручив йому повести групу війська на Кукул, бо там є бандери. Зараз після цього дав Курилякови достатню кількість горілки і після цього Куриляк попровадив 9-ть большевиків під ком. капітана МГБ Михайлова в напрям Кукула. Вже була ніч як зайшли в ліс, пройшовши лісом один кілометр, попали на засідку “партизанів” (інша група в числі 10 чоловік пішла попередньо в ліс під ком. якогось капітана МГБ і зробила цю засідку), які відкрили вогонь по большевиках, і зразу паде нібито забитий капітан Михайлов. Звівши коротку перестрілку, група большевиків, які прийшли з Куриляком втікає, залишаючи “вбитого” Михайлова, який ще нібито хрипить, а група “партизанів”, роблячи наступ на втікаючу групу, лапають Куриляка та знаходять “вбитого” Михайлова, то зараз таки тішаться, що вбили велику рибу, одні почали стягати чоботи, а другі беруть Куриляка набік.

От убили велику рибу – говорить один до другого. На очах Куриляка почали стягати чоботи з убитого, але зараз беруть його набік та питають його, звідки і що за один, а далі говорять: “От який ти українець, ведеш на своїх хлопців большевиків”. Почи-

нають називати сексотом і т.п., а опісля беруть шнур на шию і хочуть вішати, як сексота. Куриляк оправдується, що він сексотом не є, що большевики змусили його вести на полонину Кукул, але він чує себе українцем, а навіть стрічався з місцевими повстанцями. “Ну якщо ти добрий і правду говориш з повстанцями, то скажи нам, хто ще про це знає, щоб міг ствердити, що ти правду говориш, а рівно ж загарантувати, що ти не є сексот” – говорив до нього провокатор.

Куриляк на те відповідає:

– Перше моя сестра Параска.

– Ну а ще хто?

– Ключівський Степан.

– А ще хто?

– Кувік Михайло.

– А ще хто?

– Васильчук Микола.

– А ще хто?

– Лише тільки ці люди знають про те, що я стрічався з українськими повстанцями, бо тільки з ними про те говорив.

– Ну і якщо ти добрий до нас, то веди нас додому та давай повечеряти, – говорить провокатор.

Куриляк веде провокаторів до себе додому, задоволений побідою “українських повстанців” над большевиками.

Прийшовши додому, провокатори лишаються під хатою, а Куриляк входить до хати, каже сестрі варити їсти, бо прийшли “наші хлопці”, але перше хай іде надвір, бо там її кличе провідник. Параска приходить надвір і один з провокаторів подає її руку, представляючи себе провідником.

Вона вже в хаті була зорієнтована, що це провокаційна група і коли провокатор подає її руку, вона б’є своєю рукою по його і каже: “Іди геть, бо я не знаю жодних провідників” – і при цих словах втікає до хати, говорить Іванови, що це провокатори, але Іван хоче її переконати, що це не можуть бути провокатори, бо вони вбили на його очах капітана Михайлова. Одначе Параска таки дальше стояла на своїм.

За кілька хвилин один з провокаторів приходить до хати і просить дати вечеряти, бо дуже голодні, але Параска їсти не хоче дати і зараз входять більше, і забирають Івана і Параску з хати, як сексотів, ідуть з ними до Ключівського Степана, але не заставши його вдома, ідуть до Кувіка Михайла.

Прийшовши до Кувіка, почали кликати його через вікно, щоб вийшов надвір, представляючи себе українськими повстанцями.

Він їм відповідає, що надвір не йде, жодних повстанців не знає і кому його треба, най прийде вдень.

Тоді двох провокаторів заходять до хати, кажуть йому заслонити світло і вийти надвір, бо мають щось з ним говорити. Він від цього відмовляється. Вони йому кажуть, що хай нічого не боїться, бо надворі є Куриляк Іван і з ним хоче щось говорити. Зараз почав Куриляк Іван кликати його надвір, але він не погодився вийти. Тоді провокатори кажуть йому: “Ти з безпекою (МВД)²⁰⁵ робиш, а з нами говорити не хоч, то під[еш] із нами, а ми з тобою поговоримо”, і беруть Кувіка силою з хати, надворі завивають очі в плат і ведуть його, рівно ж Куриляк Івана і Параску в ліс Гнилий Потік.

Двоє згадані лишаються набоці, а Кувіка хочуть вішати, але не добувши нічого від нього, заводять до колиби, кажуть лягати долів лицем і ставлять коло нього одного стійкового. Коли попід хустку, якою мав зав’язані очі, він придивився, що стійковий від колиби віддалився, Кувік зривається і втікає додому. Ранком, як тільки день зробився, Кувік іде в с. Ясіня до оперативного працівника Ковальова, зголошує йому про випадок з “бандерами” минулої ночі, і подає хустку, якою мав зав’язані очі. Ковальов бере хустку до рук, підносить до носа, а опісля кидає на землю, говорячи: “Фе, як смердить бандерами”.

Ковальов вислухавши Кувіка, каже йому йти додому, але він відмовляється, бо боїться, що “бандери” знову придуть. Ковальов йому знова на те відповів: “Не бійся нічого, я зараз там військо пришлю”. Кувік вернув додому, але війська не бачив, щоб ішло його охороняти.

Провокаційна група, яка залишилася в лісі з Куриляками, б’ють їх, як сексотів та допитують, хто ще за них може загарантувати, як про добрих людей й не добувши більш нічого, підходить один з провокаторів до них обох і говорить: “Ви знаєте мене добре, я капітан з Рахова, а тепер будете нам говорити про все, що знаєте”.

Івана б’ють і Іван признається усе, що тільки знає, а Параску б’ють, але вона не признається нічого, помимо того, що Іван її каже: “Признайся Параско, нехай мене тільки не б’ють”.

Над ранком Івана і Параску забрали в с. Ясіня і замкнули в тюрму.

Дня 7.І.1949 р. Параска з тюрми втікає, а по полудне до її батьків приходять Ковальов і каже їм, що коли Параска не зголоситься до завтра рано в нього, то він таки завтра їх вивезе на Сибір.

²⁰⁵ Так у тексті.

Дня 8.І.1949 р. рано під натиском своїх батьків Параска пішла і зголосилася в Ковальова, який її замкнув в тюрму, а дня 9.І.19[49] р. забрали Івана і Параску до Ужгороду в тюрму, де знаходяться і сьогодні. Параска під час допитів трималася добре, а Іван сипав.

Дня 7.І.[19]49 р. опер. працівник Ковальов заарештував гром. Ключівського Степана с. Федора, ур. 1915 р. в с. Лазіщина і тут замешканого, жонатий, батько 4-ох дітей, працював лісником (побережник).

Вищезгаданого підозрівали в співпраці з українськими повстанцями, якого всипав Куриляк Іван під час провокації. Арештований не сипле нічого.

Дня 8.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Васильчук Миколу с. Івана, ур. 1924 р. в с. Лазіщина і тут замешканого, не жонатий.

Вищезгаданого підозрівають в співпраці з українським повстанчим рухом, якого всипав Куриляк Іван під час провокації. Арештований не сипле нічого.

Дня 8.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано Тиміцького Василя с. Володимира, ур. 1924 р. в с. Лазіщина і тут замешканого, не жонатий.

Вищезгаданого підозрівали в співпраці з українським повстанчим рухом, а саме закидали йому, що нібито він мав віддати кулемета українським повстанцям.

Дня 8.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Тафійчука Василя Ількового, ур. 1892 р. в с. Лазіщина і тут замешканого, батько 9 дітей.

Вищезгаданого підозрівали в співпраці з українським повстанчим рухом, що нібито він мав доставляти українським повстанцям муку.

Дня 8.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештована гр. Семенюк Василина Марії, ур. 1928 р. в с. Лазіщина і тут замешкану, дівчину. Вищезгадану підозрівають у співпраці з українськими повстанцями.

Ключівського Степана і Васильчука Миколу завезено до Ужгороду в тюрму з Ясіня дня 12.І.1949 р., де знаходяться по сьогоднішній день.

Тафійчук Василя, Тиміцького Василя і Семенюк Василю випущено додому дня 12.І.1949 р.

Дня 9.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Передарюк Івана, ур. 1918 р. в с. Чорна Тиса, жонатий і тут замешканий, дітей немає.

Вищезгаданого підозрівають в співпраці з українським повстанчим рухом.

Дня 9.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Ковалюк Дусю Ілька, ур. 1927 р. в с. Чорна Тиса, дівчина і тут замешкана.

Вищезгадану підозрівають в співпраці з українським повстанчим рухом.

Дня 9.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Лепетчук Анну, ур. 1926 р. в с. Чорна Тиса і тут замешкана.

Вищезгадану підозрівають в співпраці з українським повстанчим рухом.

Дня 9.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Пнівчук Анну, [ур.] в с. Чорна Тиса і тут замешкана.

Вищезгадану підозрівають в співпраці з українським повстанчим рухом.

Дня 9.І.1949 р. опер. працівником Ковальовим заарештовано гр. Парашук Юру, ур. 1922 р. в с. Чорна Тиса і тут замешканого.

Вищезгаданого підозрівають в співпраці з укр. повстанцями.

Вищеподаних заарештованих вивезено з с. Ясіня до тюрми в Ужгороді дня 12.І.1949 р., де вони знаходяться і до сьогодні.

Арештовані, які вивезені до Ужгорода, ще не суджені.

Під час зими опер. працівник Ковальов закликав до себе різних громадян, з яких напевне багато завербував.

ІІІ. А д м і н і с т р а ц і я.

1. Міськрада, міськвиконком:

2. Райрада, райвиконком:

3. Воєнкомат:

4. Осоавіахім²⁰⁶:

5. Земвідділ:

З початком м. лютого 1949 р. окрпартком взявся досить рішучо за переведення колективізації.

З кінцем 1948 р. в Рахівському окрузі (районі) було чотири колгоспи, а з кінцем березня 1949 р. вже було 17-ть колгоспів. По селах роз'їхалися представники райпарткому, [РО] МВД та МГБ, яким до помочи прислала область відповідних агітаторів.

З області і округи приїжджало в село від 3-5 чоловік, які зараз скликали в с. партійних, сільську адміністрацію, з яких зараз створили ініціативну групу, а опісля проводили мітинги в справі колективізації, а щоб такі мітинги давали добрих результатів, то

²⁰⁶ У тексті: Совіахім.

ці представники з району закликали до себе громадян (звичайно добрих господарів) і всіма можливими пропагандивними засобами, а як це не допомагало, то і погрозами вивозу на Сибір та ліквідацією майна, примушували підписувати заяви до колгоспу.

Приміром, в с. Ясіня 10.II.1949 р. приїхав з обл. вно завідувачий шкіл Шелест Євген, партійний, начальник [РО] МГБ Рахівського округу майор Шабайло, по національності жид і майор МГБ Михайлов. Ці три взяли до помочи опер. працівників Ковальова і Горбова, а кожний з них засідав в окремій кімнаті і кликали до себе поодиноких громадян та казали їм писатися в колгосп. Коли даного громадянина одному з них не вдалося втягнути в колгосп, то він цього громадянина відсилав до другого, наприклад, Ковальов до Горбова, Горбов до Михайлова і т.д., і так кожний мусів зайти до всіх п'ятьох, якщо не погодився в одного або в другого підписати заяву в колгосп. Коли першому, другому чи третьому вдалося втягнути в колгосп, то тоді він був звільнений, а коли ні, то він так мусів перейти всіх п'ятьох, а останній найбільш загрожував вивозом або ліквідацією майна.

Річ ясна, що лише людям сильної волі вдалося перейти таке "чистилище" і не дали втягнути себе в колгосп. Ініціативна група в інший спосіб притягала громадян в колгосп, н[а]пр[имір]: 25 березня 1949 р. в с. Ясіня члени ініціативної групи Дячук Степан, Цімліхман Зельман і Цімліхман Морхуна закликали гр. Сенік Йовжій Йосифа, з національності мадяр, до столовки, тут цього громадянина напоїли до безтями, підсунули йому свиток паперу і сказали на ньому підписатися. Сенік дав свій підпис на цій свитку, але він цього не пам'ятав.

На другий день ці три ініціатори присилають до Сеніка забирати майно до колгоспу. Коли Сенік спротивлявся забранню майна, ці люди показують йому заяву, з його власним підписом про вступ до колгоспу і аж тепер Сенік зорієнтувався, як його обманули.

Подібних випадків було багато.

Коли вже постворювали правління колгоспів, правління ці приступили зараз до вимірювання земель під колгосп. Землю взяли під колгосп найкращу, а це звичайно в центрах сіл. В громадян, які мешкали на відтинку заплянованої землі під колгосп, забрали силою їх власне поле, незалежно від того, чи записався в колгосп, чи ні і не колгоспникам поприділювали землю на край села, звичайно найгірші пустирі, але заки отримають землю, мусять поплатити податки за відібрану землю, яких поначислювали по 400 крб. від гектара.

1. Колгосп – Ясіня.

Управління:

Голова Дячук Степан Івана, українець, партійний.

Бухгалтер Рещук Василь Івана, українець, безпартійний.

Агроном Делятин Василь Василя, українець, партійний.

Бригадир Цімліхман Зельман Михайлович, жид, безпартійний.

Завідуючий скота Марош Сруль с. Зейди, жид, безпартійний.

Завідуючий коней Цімліхман Морхуна Якович, жид, партійний.

Завідуючий по здачі контингенту колгоспу Стебюк Юра Василя, укр., безпарт.

Фельшерфет лікарні Кабалюк Юра Юри.

Домоуправитель Вершик Андрій Михайла, українець, безпартійний.

Загальна кількість членів в колгоспі 105 чоловік.

Загальна площа землі в колгоспі 800 га.

Худоба.

Коров 25 штук.

Плем. бугаїв 11 штук.

Телиць 40 штук.

Коней 24 –//–

Овець 320 –//–.

Колгосп – Ч. Тиса.

Голова Спасюк Іван, українець, партійний.

Заступник Капчук Василь, українець, безпартійний.

Загальна кількість членів в колгоспі 38 чоловік, з них 10-ть вступило добровільно, а 28 примусово.

7.²⁰⁷ Лісгосп, ліспромгосп.

Лісгосп має своє ділове зверхництво в області, яке має назву обласне міністерство лісової господарки. Останнє підпорядковане республіканському міністерству лісової господарки.

Лісгосп ділиться на лісництва, лісництво має обєжчиків, яким підпорядковані від 2-4 лісники.

В районі може бути від 1-2 лісгоспи, в залежності від площі занятої лісом.

Лісгосп може мати від 5-6 лісництв.

Лісництво може мати від 2-3 обєжчиків.

Завдання лісгоспу: лісгосп охороняє ліс від крадежі, [в]огню, і охорону перед хробакама, які нищать кору і коріння, веде очистку ліса від зламів, займаються засаджуванням ліса, направою

²⁰⁷ Так у тексті.

доріг в лісі та виділює на ліспромгоспну площу для рубання ліса (лісосіка), а на зрубаній площі лісу пильнують, щоб ліспромгосп (робітники) не залишали необкорованих пнів, необчимханих вершків та щоб не залишали на зрубі стоячих дерев.

З вищезгаданих завдань зараз лісгосп найбільш пильнує приділення площі під лісосіку, за крадіжжю та частинно засаджують.

Лісгосп – Ясіня.

1. Директор Трач Іван Романа, українець, парт., Кам'янець-Подільський.

2. Ст. лісничий і заст. директора Головчук Євген Єн., укр., безпартійний, Великий Бичків.

3. Інженер лісгосподарки Головчук Василь М., укр., безпарт., Великий Бичків.

4. –//– л/к Говбел Августин С., маляр, безпартійний, Ясіня.

5. –//– лісової охорони Которажук Йосиф Анни, укр., комс., Ясіня.

6. –//– попер. Шмуляк Микола Н., укр., безпартійний, Великий Бичків.

7. Секретар Ковбаснюк Марія Василя, укр., комсомолка, Ясіня.

8. Зав. господарства Звіздарюк Юра Юри, укр., комс., Ясіня.

9. Статистик Чайковська Ірина, малярка, безпартійна, Ясіня.

10. –//– Романюк Олена Юри, укр., безпартійна, Ясіня.

11. Зав. уділ. Біров Іван Августа, маляр, безпартійний, Ясіня.

12. Голов. бухгалт. Сидояк Василь В., укр., безпартійний, Великий Бичків.

13. Стар. бухгалт. Ференці Євген Йовжіїв, маляр, безпартійний, Ясіня.

14. Бухгалтер Чайковський Степан Степана, маляр, комс., Ясіня.

15. Бухгалт. Ференці Бийло Н., маляр, безпартійний, Ясіня.

16. Касієр Романюк Марія Юри, укр., безпартійна, Ясіня.

17. Касієр Гобель Гоніка С., малярка, безпартійна, Ясіня.

18. Зав. відділом робітничого постачання Попович Микола, укр., безпарт., Ясіня.

19. Зав. парком Зеленчук Василь, укр., безпартійний, Ясіня.

Лісництво – Лазіщина.

1. Лісничий Ференці Бийло М., маляр, безпартійний, Ясіня.

2. Бухгалтер Палагмін Федір, укр., безпартійний, галичанин. Обещики (об'їзники).

1. Ключівський Степан, укр., безпартійний, Ясіня.

2. Передарюк Михайло, укр., безпартійний, Лазіщина.

Лісники – Лазіщина.

1. Керестеші Кароль, мадяр, безпартійний, Буштин.
2. Андрійчук Василь Андрія, укр., безпартійний, Лазіщина.
3. Романюк Іван, укр., безпартійний, Лазіщина.
4. Семенюк Василь Юри, укр., безпартійний, Лазіщина.

Лісництво – Лопушанка.

1. Лісничий Репарюк Онтії К., мадяр, безпартійний, Ясіня.
2. Помічник лісного Ключівський Юра Степана, укр., безпартійний, Ясіня.
3. Бухгалтер Сенюк Михайло Максима, укр., безпартійний, Лазіщина.

Обещики.

1. Пранічюк Ілько Йосипович, українець, партійний, Лазіщина.
2. Дренкелюк Петро, безпартійний, українець, Лазіщина.

Лісники.

1. Андрійчук Андрій Дмитра, укр., безпартійний, Лазіщина.
2. Васильчук Василь Івана, укр., комсомол., Лазіщина.
3. Пластуняк Федір, українець, безпартійний, Ясіня.
4. Кувік Іван Степана, укр., безпартійний, Лазіщина.

Лісництво – Свидовець.

1. Лісничий Дячук Микола Дмитра, укр., безпарт., Ясіня, зарплата 750 крб.
2. Помічник лісного Пантелей, руский, комсомолец, з Росії, 500 –//–
3. Бухгалтер Дячук Василь Дмитра, укр., безпарт., Ясіня, 450 –//–

Лісництво “Станиславівське” – Чорна-Тиса.

1. Лісничий Мельник Михайло, укр., безпарт., Великий Бичків, 750 крб.
2. Помічник лісного Ференці Петро Н., мадяр, безпарт., Ясіня, 500 –//–
3. Бухгалтер Максим Василь Василя, укр., безпарт., Ч. Тиса, 450 –//–

Лісництво “Довжинське” – Чорна-Тиса.

1. Лісничий Кравчук Василь, укр., безпарт., Лазіщина, 750 крб.
2. Помічник лісного Мачик Степан Албінів, мадяр, безпарт., Ясіня.
3. Бухгалтер Тимчук Михайло Івана, укр., безпартійний, Лазіщина.

Платня: лісничі отримують по 750 крб., помічники лісничих по 500 крб., бухгалтери по 450 крб., обещики по 350 крб., лісники по 280 крб. місячно.

Ліспромгосп.

Ліспромгосп має своє ділове зверхництво в області, яке має назву обласне міністерство – ліспромтрест. Останнє підпорядковане республіканському міністерству лісової промисловости.

Ліспромгосп ділиться на лісопункти, яких є 2-3 в ліспромгоспі. На район може бути один або два ліспромгоспи, в залежності від зайнятої площі під ліс, прим[ір], для вирубки лісу. Ліспром[госп] займається самий вирубкою і доставкою ліса до залізної дороги, яке відправляється до якихось там деревопромислових заведень.

Ліспромгосп – Ясіня.

1. Директор Кучерук Василь Михайла, укр., парт., Київщина 2.250 крб.
2. Заступник директора Оборин, руский, парт., з Росії 1.600 -//-
3. Головний інженер Мускур Іван Василя, укр., безпарт., В. Бичків 1.750 -//-
4. Головний технік Сорокін-Майоров П., рус., з Росії 1.200 -//-
5. Головний бухгалтер Лихітько Ісаак Тимка, укр., парт., з Росії 1.200 -//-
6. Ст. інженер Суховія Ілько, укр., безпартійний, Ясіня 1.100 -//-
7. Завідуючий гаражу Соколовський Борис, рус., з Росії 1.100 -//-
8. Інженер Спасюк Микита Микитович, укр., безпарт., Ясіня 950 -//-
9. -//- Попадюк Михайло Івана, укр., безпарт., Ясіня 900 -//-
10. -//- Бінос Іван Карла, маляр, безпарт., Ясіня 900 -//-
11. Заступник головного бухгалтера Лазарь Степан Степана, маляр, безпарт., В. Бичків.
12. Технік Лексов, національність невідома, парт., невідомо, з Росії 900 -//-
13. Інспектор реал. Демедюк Андрій Михайлович, укр., парт., Ясіня 800 -//-
14. Плановик Гладкая Єлена, рус., безпартійна, з Росії 850 -//-
15. Кап. буд. Мандзюк Василь Михайла, укр., безпарт., Ясіня 800 -//-
16. Бугол Луце, маляр, безпартійний, Закарпаття 700 -//-

17. Достав[щ]ик товарів Пранничук Андрій, с. Лазіщина, безпарт. 700 –
18. Технік Ленчур Василь Івана, укр., комсомол., закарпатчик 650 –
19. Статистик Лофердюк Юра, укр., безпарт., Ясіня 650 –
20. Зав. господаркою Іванюк Дмитро Степана, укр., безпарт., Лазіщ. 650 –
21. Рахівник Гашпарович Бижі, мадяр, безпартійний, Ясіня 450 –
22. Рахівник Мельчевич Бижі –//– –//– –//– 450 –
23. –//– Гринюк Степан Степана, укр., комсомол., Ясіня 450 –
24. Діловод Цуккерман Єлена, жидівка, парт., невідомо 450 –
25. Касієр Климпотюк Юра, мадяр, комсомол., Ясіня 450 –
26. Машиніст Мирончук Ольга, укр., комсомолка, наддніпрянка 360 –
27. Зав. склад дерева Тимчук Василь Івана, укр., безпарт., Лазіщина 690 –
28. Майстер Кувік Михайло Павла, укр., безпартійний, Ясіня 650 –
- Лісопункт – Лазіщина.
1. Начальник Манівчук Дмитро Василя, укр., безпарт., Ясіня 1.200 крб.
2. Технорук Томащук Іван Юри, укр., безпарт., Великий Бичків 1.100 –//–
3. Ст. бухгалтер. Лазарович Василь Михайла, укр., безпарт., Лазіщина 900 –
4. Зав. госп. Тиміцький Василь Володимира, укр., безпарт., Лазіщина 500–
5. Бухгалтер Новоселицький Михайло Василя, укр., безпарт., Лазіщина 500 –//–
6. Секретар Митничук Анна Івана, укр., безпарт., Лазіщина 450 –//–
7. Майстер Копанчук Дмитро, укр., безпартійний, Лазіщина 850 –//–
8. Майстер Тулайдан Михайло, укр., безпартійний, Ясіня 850 –//–
9. Ком. майстер Тиміцький Михайло Володимира, укр., безпарт. 650 –//–
10. Майстер Обладанюк Юра Андрія, укр., безпартійний, Ясіня 850 –//–

11. Майстер Тафійчук Іван Маріки, укр., безпартійний, Ясіня 850 -//-

12. Майстер Павлючок Олекса Василя, укр., безпартійний, Ясіня 850 -//-

13. Майстер Айб Іван Василя, укр., безпартійний, Лазіщина 850 -//-

Лісопункт "Свидовець" – Ясіня.

1. Начальник Кушнірюк Степан Степана, укр., безпарт., Ясіня 1.100 -//-

2. Технорук Захарчук Василь, укр., безпарт., наддніпрянець 1.100 -//-

3. Старший бухгалтер – немає.

4. Статистик Жураковський Юра, українець, комсомол., Ясіня 450 -//-

5. Завгосп – немає.

6. Майстер Кайз Антон Юрович, маляр, безпартійний, Ясіня 850 -//-

7. -//- Обладанюк Микола Юри, укр., безпартійний, Ясіня 850 -//-

8. -//- Суховія Василь Миколи, укр., безпартійний, Ясіня 750 -//-

Лісопункт – Чорна Тиса.

1. Начальник Старостин Сергій Іванович, рус., безпарт., Росія 1.200 крб.

2. Технорук Попадюк Михайло Михайла, укр., безпарт., Ясіня 1.100 -//-

3. Стар. бухгалтер Кіселюк, укр., безпартійний, місце походження – Яремчанський район с. Ворохта.

4. Статистик Пранничук Олекса, укр., безпарт., Ясіня 500 крб.

5. Завгосп Мачик Антон, маляр, безпартійний, Ясіня 500 –

6. Майстер Цімліхман Самуель Піня, жид, безпарт., Ясіня 850 -//-

7. Майстер Манівчук Іван Степана, укр., безпарт., Ясіня 750 -//-

8. Майстер Мілчевич Карло, маляр, безпарт., Ясіня 750 –

9. -//- Спасюк Степан Федора, укр., безпарт., Ясіня 850 –

10. -//- Спасюк Степан Олекси, укр., комсомол., Ясіня 850 –

11. -//- Мезев Людвіг, маляр, безпартійний, Ясіня 850 –

При ліспромгоспові знаходиться відділ робітничого постачання (ВРП) або отдел робітничого снабження (ОРС).

1. Начальник ОРС Корчинський, укр., безпарт., закарпатчик 1.100 крб.

2. Заступник начальника назвисько невідомо, рус., парт., з Росії.

3. Гол. бухгалтер Капчук Степан Михайлович, укр., безпарт., Ясіня 900 –

4. Бухгалтер-ревізор Демедюк Василь, укр., безпарт., Ясіня 700 –

ОРС – це установа (головна база), яка через свої філії забезпечує робітництво з ліспромгоспу харчевими та промисловими товарами через свої філії. Правдоподібно, ця установа не має свого ділового зверхництва в районі, ні в області, а тільки це є установа ліспромгоспу, бо всі звіти і балянси передає референтови постачання в ліспромгоспі, а цей референт мабуть, має свого ділового зверхника в обласному міністерстві ліспромтресту.

При лісгоспі Ясіня знаходиться лісопильний завод (тартак), з трьома гатрами. В один гатер заложують і по 15-ть пил, в залежності від грубости дерева.

Управа лісопильного заводу.

1. Директор Сельцер Якуб Давида, жид, безпартійний, 1.200 крб., Ясіня.

2. Технорук і заступник директора Жураковський Василь Івана, українець, комсомолец 1.000 крб., Ясіня.

3. Плановик Вужак Андрій, укр., комсомолец, 800 крб., наддніпрянець.

4. Стар. бухгалтер Меркмо Бийло, мадяр, безпарт. 750 крб., Ясіня.

5. Статистик Карабінюк Олена, укр., комс., 450 –//– –//–

6. Зав. біржею Бандел, жид, безпартійний 600 –//– –//–

7. Начальник ПСО Кицка Михайло, укр., безпарт. 650 –//– –//–

На лісопильному заводі працює 120 робітників на три зміни.

В с. Лазіщина знаходиться шпалорізка (ріже шпалі для залізної дороги) Ясінського ліспромгоспу.

Управа шпалорізки.

1. Начальник Ключівський Олекса Івана, укр., безпарт. 800 крб., Ясіня.

2. Майстер Андрійчук Андрій Ілька, укр., безпарт. 650 –//– Лазіщина.

3. Рахівник Сийкей, жид, безпартійний 450 –//– Мадярщина.

Лісова залізниця (ЛЗД).

ЛЗД в с. Лазіщина – Студений, Козьмещик і Бескид підлягає Ясінському ліспромгоспові.

Управа ДПО: (державна паровозна остановка).

1. Начальник Климпотюк Федір, мадяр, комсомолец, 900 крб., Ясіня.

2. Бухгалтер Павлючок Василь Михайла, укр., безпарт. 700 – Лазіщина.
3. Механік Дорр Іван Івана, маляр, безпарт. 800 – закарпатчик.
4. Машиніст Ковбаснюк Іван, укр., безпартійний – Ясіня.
5. –//– Новосельський Іван, укр., безпарт. – –//–
6. Майстер Бутоноц Франц, хорват, безпарт. – Чехо-словачина.

На ДПО знаходиться один малий паровіз, 8 возів, 7 платформів (вози для короткого дерева).

Лісові робітники заробляють від 20-60 крб. – це акортові робітники. Робітники денники, які працюють лише 8 годин в добу, отримують від 12-20 крб.

ОРС забезпечує робітників через свої філії харчевими продуктами, товарами першої потреби та промисловими.

[За] 1 кг солонини робітник платить 56 крб., 1 кг муки 4 крб. ОРС творив для робітників столовки, в яких робітник має дістати обід за 3 крб., але щоб попоїсти, потрібно з'їсти два обіди. Ці котлогункти потворено по лісах, де є більше скупчення робітників-лісорубів.

Робітники майже всі незадоволені з рад. влади, але ні в кого з робітників це невдоволення не виходить наверх, а це тільки перед страхом МВД.

8. Заводи
9. Місцевпром (артілі і т.д.)
10. Пошта

11. Залізниця:

На терені Рахівського р-ну знаходиться 6 станцій, 1 перестанок. Станції: Лазіщина-Зимір, Ясіня, Квази, Рахів, Берлебаш і Трибушани. Перестанок у Білені.

Станція Зимір.

1. Начальник Прохоров Николай, рус., безпарт., капітан 690 крб., Росія
2. Д[е]журний руху Пластуняк Іван, укр., безпартійний 550 –//– Ясіня
3. –//– –//– Боднарчук Віктор, маляр, безпарт. 550 –//– –//–
4. Д[е]журний руху Попадюк Микола, укр., безпарт. 550 –//– Ясіня
5. Токарний касієр Завороцька Марія, рус., безпарт. 450 –//– Росія

Стрелочники.

1. Яковецький Василь Івана, укр., безпарт. 375 крб. Лазіщина
2. Гринюк Василь Михайла, укр., безпарт. 375 -//- -//-
3. Ференці Бийло, мадяр, безпартійний 375 -//- Ясіня
4. Васильчук Антоній Ілька, укр., безпартійний 375 -//- -//-
5. Васильчук Дмитро Степана, укр., безпартійний 375 -//- -//-
6. Васильчук Юра Юри, укр., безпартійний 375 -//- Лазіщина

Станція – Ясіня.

1. Начальник Ванник, рус., партійний, м[ол.] лейт. 690 крб.

Росія

2. Д[е]журний руху Соичак Дмитро, укр. 550 -//- Ясіня
 3. -//- -//- Крицюк Василь Миколи, укр., безпарт.
- 550 -//- -//-
4. -//- -//- Андращук Іван Івана, укр., безпарт.

550 -//- -//-

Стрелочники.

1. Демедюк Василь Василя, укр., безпартійний 375 крб. Ясіня
2. Турецький Юра Івана, укр., безпартійний 325 -//- -//-
3. Ленгер Йосиф, мадяр, безпартійний 325 -//- -//-
4. Йовбель Йовжко, мадяр, безпартійний 375 -//- -//-
5. Климпотюк Іван Івана, мадяр, безпарт. 375 -//- -//-
6. Гашпарович Калман, мадяр, безпартійний 375 -//- -//-
7. Гашпарович Рудольф, мадяр, безпартійний 375 -//- -//-
8. Свединіст Кухарек Антон, рус., безпарт. 420 -//- Росія
9. Св'язіст Гладуняк Федор, укр., безпарт. 450 -//- галичанин
10. Обходчик Перінс Густі, мадяр, безпартійний 400 -//- Ясіня
11. -//- Залінцький Йосиф, мадяр, безпарт. 400 -//- -//-
12. -//- Климпотюк Іван, укр., безпартійний 400 -//- -//-
13. -//- Попюк Ілько, укр., безпартійний 400 -//- -//-

12. Наросвіта.

В Рахівському районі є 4 середні школи: Рахів, Ясіня, Великий Бичків та Солотвині.

Неповносередніх шкіл: 11.

Кваси, Богдан, Трибушани, Росішка, Луг, Великий Бичків, Малий Бичків, Вишне Водяне, Косовська Поляна, Солотвина.

Початкових шкіл на терені Рахівщини знаходиться 54. Разом всіх шкіл 69.

До 70% – це фахове учительство, а 30% – це учителі переважно з неповно-середньою освітою.

Управителями школи 50% наддніпрянці.

13. Здороввідділ

IV. Червона армія.

На терені Рахівського району Червоної армії немає.

V. Колонізуючий елемент.

З чужонаціональних окупаційних верств є багато мадярської інтелігенції, селянства і невелика частина робітництва.

Мадярська інтелігенція працює звичайно учителями, по таких установах, як пошта, лісгосп, ліспром[госп], залізниця, дорожництво і т.ін.

В поліційних установах, сільських і міських адміністраціях майже немає.

Селянство – це переважно середні господарства, але є багато бідняцьких господарств.

Мадяри зараз краще дивляться на український повстанчий рух, як на большевицьку владу, але в разі поширення якогось мадярського національного руху, вони цілковито поставились би ворожо до українського повстанчого руху та до українського населення.

Інтелігенція, яка приїхала з Росії, займає чинніші пости майже в усіх державних установах, та цілковито вороже наставлена до українського повстанчого руху та до українського населення.

VI. Різні

Б. Власне середовище.

I. Українські маси.

Українська інтелігенція частинно національно свідомо та політично вироблена.

Українське селянство і робітництво частинно політично вироблене, але національно несвідомі. Кожний громадянин зве себе русином, а українець – це для нього майже чуже, а саме тому, що коли даний громадянин приходив до уряду за Чехії чи Мадящини, то його тут писали русином, культурно з ним обійшлися, ніхто не кричав, не бив, а життєві умови були далеко кращі, як тепер. Господар старався піднести свою господарку і до цього його уряд заохочував, а навіть дав[ав] і допомогу.

Робітник діставав відповідну платню за свій труд і ніхто його не судив, якщо не вийшов на працю.

Як прийшли большевики, понаставляли місцевих людей в уряди, а це найкращих своїх вислужників і коли даний громадя-

нин приходять до цього уряду, і його питають, якої національності, він відповідає русин, але його поправляють і кажуть, що тепер у нас мадярів і чехів нема, ми свої люди українці і наша влада, а ти рівно ж українець і так його записують. А що далі. Ці свої люди жадають від даного громадянина м'ясопоставки, здачі молока, заплатити податок ґрунтовий, доходовий податок від корови, від коня, кажуть зрікатися свого власного господарства і писатися в колгосп. Робітник не вийшовши один день на роботу, або спізнився на 10-ть хвилин на роботу, його ці свої українці віддають під суд, міліціонер чи стрибок кого схоче і коли схоче, то виб'є і т.д. Тому зараз не дуже захоплююч[е] для нас слово Україна чи українець. Тому, коли спитати тут громадянина, яка б краще була влада, своя чи чужа, то він на то відповідає – приповідка в нас каже, що до чужого пса треба один бук, а до свого два. Меси вороже наставлені проти большевиків, але активно не виступають.

Молодь, яка підпала під вплив большевиків, веде пияцьке та гуляцьке життя.

В-5

*Приватний архів упорядника Дмитра Проданика, ф. 1., арк. 1-13.
Копія. Машинопис.*

РОЗДІЛ ІІІ.

ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ РАЙОННИХ ПРОВОДІВ КОЛОМІЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

1946? 20 крб. 65x95. Обгортковий.
Коломийський окружний провід ОУН

№ 25-26
РАЙОН Ч. 1

№ 25
ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.01. ДО 1.04.1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН КОЛОМИЙЩИНИ
ІВАНОМ БІЛЕЙЧУКОМ-“КОСАРЕМ”, “Л-48”
[Квітень 1950 р.]

[Р-н Коломия]²⁰⁸

ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ
(за час від 1.1. до 1.4.1950 р.)

ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

I. Стан партії, поліції, адміністрації та його зміни.

Райпартком:

Райпартком м. Коломия в днях 22 і 23 січня провів звітньо-виборчі збори, на яких наведено підсумки проведеної партією роботи протягом року на терені району та проведено голосування, яким обрано членів до РК КП(б)У. В склад РК КП(б)У обрано 21 членів.

Визначено також ревізійну комісію, в склад якої ввійшли 5 членів.

23.1. відбувся перший пленум новообраного РК КП(б)У. Першим секретарем пленум обрав Рубана І.Д., другим секретарем Редьку А.П., а третім секретарем Насміянова.

Пленум обрав також бюро РК КП(б)У, в склад якого ввійшли 7 членів.

Схема райпарткому неповна, бо не досягнуто анкетних даних.

За звітний час райпартком в своїй роботі головну увагу звернув на такі ділянки:

- а) На суцільну колективізацію сіл на терені району.
- б) На організування комсомольських і піонерських організацій по всіх школах р-ну.

²⁰⁸ Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

в) На дальше сильне ведення антирелігійної пропаганди, методом заборони святочних релігійних демонстрацій та заборони шкільній дівторі, молоді, учителям, працівникам урядових інституцій та робітникам ходити в церкву.

г) На наложення на селян сільсько-господарських поставок, а на робітництво план та норми виробітку, та на дострокове їх стягнення та виконання за перший квартал 1950 року.

д) На усупільнення всього сільсько-господарського реманенту тих селян, які щойно цього року поступили в колгосп. Стягнення від них на посів ярого насіння та успішне проведення весняної кампанії по колгоспах.

е) На проведення якнайсильнішої боротьби проти українських революціонерів без огляду на її методи, щоби лише добитися успіхів.

В інших ділянках, як колективізація, організування комсомолу і піонерів, стягнення поставок та виконання планів виробітку, компартія за звітний час добилась значних успіхів, бо населення застрашене вивозами на Сибір, арештами, різного рода покараннями, щораз більше улягає їхнім наказам, щоби лише оминути конфлікту з цими большевицькими паразитами.

Про первинні парторганізації на терені рівно ж не осягнуто жодних відомостей докладніше, лише відомо, що такі організації знаходяться в таких селах, як Семаківці, Дебеславці та по різних підприємствах в м. Коломия. Партія намагалася зорганізувати такі організації ще в таких селах, як Матіївці, Перерів, Корнич, але як відомо, вони тут не осягнули жодного успіху.

Райком ЛКСМУ: Матеріалів до схеми цієї інституції за звітний час не осягнуто. Комсомольські організації по селах району, які зорганізовані ще в 1946 році, до цього часу не проявляють жодної роботи, за винятком сіл Семаківці і Замулинці, де в с. Семаківці організація начисляє около 40 членів. Ці комсомольські організації вивчають історію ВКП(б), біографії Леніна і Сталіна. Проводять культурно-освітню роботу по клубах і т.п. Рівно ж існують комсомольські організації в десятирічних школах сс. Корнич і Пістинь, та про їх величину і роботу ще не розвідано.

Піонери: Ця організація формально існує вже по всіх школах району, бо учительство так звітує до РВНО, однак своєї роботи вона не проявляє ніде, хиба що відбуваються якісь районні олімпіади, відсвяткування свят і т.п., то тоді учительство збирає дітей і бере з ними участь на цих святах буцімто це як піонери.

[РО] МВД і МГБ: До цих інституцій схеми будуть подані в слідуочих звітах. За звітний час до них не осягнуто жодних відомостей.

Військово-поліційні залоги: На терені району – це льотні боївки ББ, які можна сказати, зовсім постійно перебувають по селах. Ці боївки за звітний час переводили свої операції в такім самім стані, що попереднього звітного часу, лише в с. Воскресінці змінено оперативника і на місце ст. лейт. Білкова, призначено кап. Омеляненка, а попереднього невідомо де перенесено. За звітний час по таких селах району, як: Грушів, Пилипи, Кропивищі, Трач, Кривоброди, Гуцулівка, Цуцулин, Ганів, Трійця, Дебеславці і Залуче зорганізовано колгоспи і для їх охорони зорганізовано істребительні станиці. По інших селах району, де вже попередньо були зорганізовані колгоспи, також є зорганізовані такі станиці, але про них було подано в попередніх звітах.

В звітному часі були вислані по селах гарнізони з різних військових і поліційних частин, ці гарнізони не були однакової величини і число доходило від 5-30 чол. Вони були вислані лише на час виборів і пробули по селах від 7.3. до 18.3.1950 р.

Райвоєнкомат: За звітний час покликав до військового перегляду 1930-[19]31 річники, а також з 1928 і 1929 рр., яких ще не забрано до ЧА. На воєнкоматі цим хлопцям заявили, що їх в м. травні покличуть до армії.

9.2. воєнкомат Заболотівського району покликав до лікарського перегляду 1931 річники і заявив хлопцям, що вони мусять перейти 15-ть денний військовий підготовчий вишкіл. Цей вишкіл був проведений в с. Трійця, на якому були лише хлопці цього села. Вишкіл переводив лейтенант з району. На цьому вишколі були хлопці з 1928-[19]29-[19]30-[19]31 року, всіх разом 54 хлопці. На вишколі стріляли до цілі з малокаліберного кріса.

Сільради: За звітний час до сільрад прийшли слідуючі зарядження:

а) Виконання плану лісовивозки і лісовирубки.

б) Визначення уповмінзагом поставок молока, м'яса, яєць, шкір і дострокове квартальне їх стягнення.

Одноосібні господарства мають здавати ці поставки в той спосіб, що перша група, яка посідає до 1 га землі, має здати 60 кг м'яса, друга група від 1-3 га 80 кг м'яса, третя група вище 3 га 100 кг м'яса від гектара. Поставка молока від корови 350 л молока і 15 шт. яєць. Кожний колгоспник має здати 44 кг м'яса, 350 л молока, 95 шт. яєць та одну шкіру на рік. В тих колгоспах, які мають повні тваринні чотири ферми (рогатої худоби, свиней, овець і птиць), то колгоспники здають лише по 36 кг м'яса, але на терені району цього нема.

в) В м. січні сільради одержали зарядження, щоби в кожному селі був прочитаний "наказ" міністра МГБ.

г) Про відремонтовання всього сільсько-господарського реманенту по колгоспах.

д) Підготовка до весняної кампанії.

е) Проведення підготовки до виборів.

є) Про обов'язкову передплату газет і журналів до сільрад.

ж) Про засадження лісових і овочевих дерев вздовж доріг.

з) В м. березні голови сільрад дістали зарядження виїхати на республіканську нараду до м. Київ, а голови колгоспів на місячний курс до м. Косова.

і)²⁰⁹ Сільради одержали зарядження, щоб при кожній сільраді були побудовані вітрини на вивішення газет.

Санпункти: В м. січні в село Цуцулин прибув фельдшер-акушер, який попередньо працював в с. Корнич. Цей фельдшер замешкав в хаті господаря Гринюк Михайла, який вивезений на Сибір.

Нарсуд: Схем не осягнено. Нарсуд в с. Цуцулин засудив Сапович Петра, який був фінагентом, на 5 років тюрми і на 5 років позбавлення громадянських прав. Вищезгаданий був арештований в м. грудні 1949 р. за те, що пропало багато грошей, які були стягнені з населення.

(Всі протоколи організування колгоспів подано в іншому звіті).

II. Діяльність окупанта і його політика в поодиноких ділянках життя.

Хліборобство: Щодо величини посівних площ, то буде подано в слідуючих звітах, бо зараз ще немає точних даних щодо посіву тому, що проходить посів ярих культур. Насіння на посів мусіли здавати ці люди, які вступили перший рік до колгоспу і це насіння колгосп вимінював в заготзерні за посівне насіння. Так проводилось лише в тих колгоспах, які цього року лише зорганізовані. По колгоспах уже від 15 березня розпочато оранку під посів ярих культур. По деяких новозорганізованих колгоспах заплановано вже збудувати колгоспні будівлі, н[а]пр[иклад], в с. Дебеславці заплановано в 1950 році побудувати 5 будівель, в тому числі млин. Матеріал на будову таких будівель, мають розбирати будівлі тих людей, які є вивезені на Сибір та стодоли у колгоспників, а також мають рубати свіжий матеріал. В с. Дебеславці за звітний час уже збудовано дві стайні, але ще не викінчено їх. Ці стайні збудовано з матеріалу тих будинків, господарі яких вивезені на Сибір. Такі будинки розібрано в слідуючих господарів: в

²⁰⁹ Так у тексті.

Томенко Юри розібрано стодолу, в Томенко Дмитра – стодолу і хату, у Томенко Івана – стайню і хату. У хаті господаря Томенко Івана мешкала ще його жінка з дитиною та колгоспна управа навіть не попередивши її, прийшла розбивати хату і ця жінка мусіла негайно вибратися з хати та перейшла мешкати до чужої хати. Всі інші новозорганізовані колгоспи ще лише рубають та пригтовляють дерево на будівлі. В м. березні колгоспники засаджували також при дорогах овочеві дерева. В цім місяці приділювано також для колгоспників присадибні ділянки. Колгоспникам наділяють від 25 до 50 сотих га. Колгоспи, які не мали свого власного насіння тільки, щоби засіяти все поле, то мусіли визичувати насіння в райземвідділі, а після жнив мають його звернути з процентом. Села району за звітний час стали майже повністю сколективізовані так, що лише ще незначна частина не вступила в колгосп. Колгоспи засівають з ярих культур переважно овес, ячмінь, деякі гречку і дуже малу кількість ярої пшениці.

Лісова господарка: Лісництво м. Коломия наказало, щоб у лісі Корнеччина біля села Кропивищі зрубати 600 кбм дерева. Рівно ж заплановано на терені району засаджування лісу.

Тваринництво: По колгоспах заплановано завести ферми рогатої худоби, овець, свиней та птиць, та за звітний час ще не переведено жодної роботи.

Культурно-освітне життя: Протягом звітного часу на терені району були висвітлені такі кінофільми: “Новий дом”, “По Волзі”, “Морской яструб”, “Белеет парус одінокий”, “Музикальная комедія”, “Велікій гражданин”, “Константин Зеленов”, “Іван Грозний”, “Молодая гвардія”, “Юн” (чеський), “Як гартувалась сталь”, “Пожарський”, “Оборона Сталінграда”, “Молодь”, “Сільська учителька”, “Бій під Сталінградом”, “Падіння Берліна”.

22.1. до с. Корнич приїхала кінопересувка і мав бути висвітлений кінофільм, але кіномеханік зібрав від присутних гроші за вступ і сказав тоді, що забракло бензини до мотору і кінофільм не може висвітлювати та від’їхав до району. Грошей людям не звернув.

За звітний час ці фільми на терені були висвітлені 38 разів. Присутних було від 30 до 100 осіб, переважно дівтора. Ціна вступу від 1-3 крб.

Рівно ж самодіяльні гуртки відіграли вистави п.з. “Наталка Полтавка”, “Маланка”, “Золотий черевичок”, “Ніч перед Різдвом”, “Назар Стодоля”. Присутних від 200 до 350 осіб.

Рівно ж проведено концерти та день роковин Т. Г. Шевченка та різні дітоті.

Церква: За звітний час большевики на терені району старалися провести сильну протирелігійну пропаганду, однак методи, які приміювали, зовсім не були протирелігійною пропагандою, тільки рішучою забороною робітникам та всім іншим, які працюють по держустановах, учителям і загально всім учням ходити в церкву. Заборонили в деяких селах під час Різдва Свят колядувати, н[а]пр[иклад], в сс. Іспас, Корнич та в м. Коломії заборонили виходити на ріку під час водосвяття, під час Йорданських свят, а також всі інші церковно-релігійні демонстрації. Заборонили переводити всілякі допомогові збірки на церкву між населенням. За звітний час були проведені подекуди арешти священиків, н[а]пр[иклад], 29.3. в с. Тростянка льотна боївка МГБ під ком. ст. лейт. Андрушенка арештувала священика Жупанського, в м. Коломії [ГО] МГБ арештувало священика Гаврилюка. Цих священиків не звільнено і до сьогодні. В цей спосіб партія проводить свою антирелігійну пропаганду. В с. Трійця большевики заборонили священикові в будні дні відправляти Службу Божу і зараз священик якщо часом відправляє, то таємно. В с. Дебеславці актив колгоспу і сільради цілий час робив різні заходи, щоби позбутися зі села священика, в тій цілі вони перенесли до будинку священика сільради і тут поміщувався колгосп, не дали священикові присадибного поля і докучали до того часу, доки він не вибрався зі села. Між цим активом було трьох членів партії – це Дем'янюк Василь, Дем'янюк Онофрій, Мироняк Микола та участковий Мироняк Іван.

Внутріпартійне життя: Як відомо, за 1949 рік до РК КП(б)У вступило 35 членів, між ними 25 з місцевого населення. Протягом звітного часу партія присвятила найбільше уваги організації комсомолу і піонерів. Вони змушували вступати в ці організації. Рівно ж в деяких селах старалися підготовляти активи колгоспів та сільрад до вступу в партію, та тут вони не мали успіху. В організації комсомолу вони осягнули деякий успіх, але це під примусом. Дня 21.1.1950 р. в середній школі в с. Корнич зав. РВНО Малик і парторг змушували учнів класу вступати в комсомол. Тоді в комсомол поступили 5 хлопців і 4 дівчини. Всіх інших, які не хотіли поступити до комсомолу, їх називали ці парторги бандитами. Дівчат Дудчак Ольгу, Лехнюк Анну, Антонюк Анну та Ільчук Евдокію вигнали зі школи за те, що не хотіли вступити в комсомол. Це саме проводилось в цій школі в днях 24-25-26.1.1950 р. Ці парторги приходили також до школи в с. Перерів організувати піонерів. Учителька попередила учнів, що коли прийдуть до 4-го класу і будуть питати, чи вони піонери, то щоб казали, що так. Коли ці парторги зайшли до цього класу і умовляли вписува-

тись до піонерів, то записалась лише одна дівчина. Коли ці парторги виходили з класу, всі діти почали кричати: “Ми не хочемо вступати в піонери, ми не будемо піонерами” і т.п.

Подібний випадок був в с. Цуцулин, де 18.2. до села прийшов секр. РК ЛКСМУ Кіщук Василь і двох інших, щоб зорганізувати піонерів та діти почувши, чого вони прийшли, повтікали зі школи. 28.1. з Корницької середньої школи покликали до райкому ЛКСМУ всіх учнів з 8-9-10 класу і тут кожного зокрема змушували вступити до комсомолу. Тут був також І-й секр. РК КП(б)У Рубан, він зразу заохочував цих учнів писатись в комсомол, вихваляючи їх цвітом Рад. Союзу і т.п. та в кінці побачивши, що немає успіху, почав називати учнів організаторами ОУН-івської організації, бандитами і т.п.

Пропаганда: За звітний час на терені району було проведено ряд мітингів. Це були різного рода мітинги. Майже в кожному селі був проведений мітинг, присвячений 26-тим роковинам смерті Леніна. Мітинги, на яких були прочитані “накази” міністра МДБ Ковальчука. Мітинги про підготовку до виборів та мітинги щодо організації колгоспу. На таких мітингах було пересічно від 10-15 чол. По терені були також розліплені лозунги щодо виборів, в справі організації колгоспів, “наказ” міністра МДБ і т.п.

Поліційний терор: За звітний час на терені району большевики провели 13 облав. Ці облави були проведені лісом і селами, переважно такими: Іспас, Кропивищі, Пилипи. В лісі біля села Іспас большевики віднайшли теренову криївку під час облави. В криївці знайшли лише 880 шт. набоїв. В облавах брало участь від 20-200 чол. Всі інші облави проведені без успіху.

Труси: На терені району за звітний час большевики провели 47 трусів масових, в яких брали участь від 50 до 200 чол. і шукали цілим селом, та 28 трусів менших, де шукала лише опербоївка на кількох господарствах. Найбільше ґрунтовних трусів було проведено в с. Корнич і дальше Пилипи, Королівка, Воскресінці, Кропивище, Іспас та Грушів, всі труси були проведені без успіху.

Засідки: За звітний час на терені району відкрито лише 33 засідки, засідки були проведені переважно біля хатів, на дорогах і т. п. Однак большевики за цей час провели багато більше засідок, однак засідки роблять надзвичайно конспіративно перед населенням. За звітний час всі засідки проведені без успіху.

Арешти: За звітний час було приарештовано льотними боївками і міліцією 56 осіб, які переходили переслухання. З цього 49 осіб було приарештовано як підозрілі в співпраці з ОУН, 2-ох за злочинство, 3-ох за те, що побились, а одна дівчина за те,

що втекла зі Сибіру. Ця дівчина – це Карпенюк Анна д. Василя з 1929 р. Її арештовано і знова вивезено на Сибір. За злочинство арештовані Луканюк Василь, урод. 1912 р. в с. Матіївці, який був бригадиром колгоспу і Приймачук Михайло з с. Іспас Гор. Вони обидва перебувають в тюрмі до сьогодні. Всі інші по переслуханню стали звільнені.

Вивози: 17.1.1950 р. з терену району стали вивезені на Сибір 28 родин, а з того 80 осіб. Майно всіх господарів, яких вивезли, було ліквідоване і забране в колгосп та на МГБ.

Слава Україні!

Героям слава!

/ Л – 48 /

Даний документ знаходився в бідоні, знайденому 12 травня 2015 р. у лісовому масиві біля с. Пістинь Косівського р-ну, арк. 1-5.

Оригінал. Машинопис.

№ 26
ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ
ЗА ПЕРІОД ВІД 1.04. ДО 1.07.1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ ОДНИМ ІЗ КЕРІВНИКІВ РАЙОННОГО
ПРОВОДУ ОУН КОЛОМИЙЩИНИ “В-49”

12 липня 1950 р.

Р-н Коломия²¹⁰

ІНФОРМАТИВНИЙ ЗВІТ
(за час від 1.4. до 1.7.1950 р.)

ВОРОЖЕ СЕРЕДОВИЩЕ:

І. СТАН ПАРТІЇ, ПОЛІЦІЇ, АДМІНІСТРАЦІЇ ТА ЙОГО ЗМІНИ.

В склад РК КП(б)У обрано 21 членів, а саме:

1. Рубан І. Д.	12. Кунцов Г. В.
2. Редька А. П.	13. Колеснік І.

²¹⁰ Титульна сторінка з подібною назвою не публікується.

3. Насміянов І. Р.	14. Гриник Д. Ю.
4. Мироняк О. П.	15. Варенник К. Р.
5. Самусенко І. А.	16. Серебрянський С. О.
6. Бабій Т. П.	17. Грищенко М. П.
7. Білоус М. А.	18. Волошин І. П.
8. Мірошниченко М. К.	19. Бурдяк М. І.
9. Плужник П. Р.	20. Борович Д. Ю.
10. Орлов П. К.	21. Деменчук П. М.
11. Телінік С. М.	

Пленум обрав бюро РК КП(б)У, в склад якого входять: Рубан, Редька, Насміянов, Самусенко, Бабій, Мироняк і Плужник.

По селах є первинні парторганізації.

Первинна парторганізація в с. Хімчин р-н Косів – 3 члени і 2 кандидати, секр. Том'юк Петро с. Василя.

Первинна парторганізація в с. Дебеславці – 2 члени і 2 кандидати, секр. Мироняк Іван.

Первинна парторганізація в с. Семаківці – секр. Гриник Дмитро.

Про решту організацій відомостей не досягнуто.

За звітний час райпартком на терені району проводив свою роботу в наступних ділянках:

а) В першу чергу старався притягнути до колгоспу ті господарства, які не подали ще заяв в колгосп. А також провести успішну весняну кампанію.

б) Урухомити чинність при всіх клубах району.

в) Виконати і перевиконати достроково план держпозики.

г) Провести відбудову колгоспів, де на кожний колгосп наложено план побудувати не менше 5 будинків.

д) Головно, провести між молоддю антирелігійну пропаганду та відвернути від церкви ту молодь, яка вступила в комсомол. Цей план здійснюється в наступний спосіб: в с. Семаківці секр. РК ЛКСМУ та голова колгоспу Гриник Іван заборонили комсомольцям йти на Великодні Свята до церкви та брати участь в святкових забавах. Голова клубу в цьому селі був зобов'язаний організувати музику на всі три дні свят, щоб в цей спосіб відтягнути молодь від церкви. Однак в усіх ділянках партія не досягнула успіхів. Найбільш недотягнень було в проведенні весняних польових робіт. Також в інших ділянках не було повного успіху. Населення на кожному кроці старається бойкотувати їхні плани та зарядження.

Райком ЛКСМУ: Матеріалів до схеми цієї інституції не досягнуто.

Первинні комсомольські організації є майже в кожному селі (точного числа комсомольців на терені не осягнено рівно ж). За винятком села Семаківці, де начисляється 40 членів, і села Замулинці, жодної роботи не проявляють.

За звітний час райком ЛКСМУ намагався зорганізувати комсомольські організації по тих селах, де ще не зорганізовано по сей час, однак успіху в цій ділянці не мали. Молодь кожного села свідомо бойкотує цю організацію та не вступає до неї, як також не бере участі в культурно-освітній роботі, до якої заохочує її партія.

Піонери: Ця організація формально існує по всіх школах району. Про неї директори шкіл звітують до РВНО, як про діючу організацію, однак як відомо, то робота цієї організації не проходить майже в жодній школі.

Дітей в піонерські організації втягали силою та підступом, н[а]пр[иклад], в с. Хімчин р-н Косів в семирічній школі зорганізована піонерська організація, яка числить 75 учнів. Всі ці учні не подали добровільно заяв, їх втягнуто підступом, а то: секретар первинної парторганізації Том'юк Петро с. Василя під час уроків ходив по класах і наказував дітям відписати заявку в піонери, яку сам писав на таблиці. Після чого обіцяв дітям поставити гарну оцінку, якщо напишуть добре. Діти не знаючи підступу, всі відписали заявку. Тоді секретар сказав, що вони стали піонерами. Діти не хотіли прийнятись таких підписів, однак організацію затверджено, а піонервожатим наставлено таки цього ж секретаря первинної парторганізації. 20.4.[19]50 р. піонервожатий та завпед цієї ж школи хотіли провести з дітьми піонерські збори, на яких мали вручити галстуки, вибрати загони та ланки. Діти почувши про те, що будуть чіпляти їм галстуки, повтікали зі школи, тим, які залишились, галстуків не давали.

В с. Пістинь р-н Косів – 175 піонерів. Піонервожатий Лісовий Леонід Лаврентієвич (східняк). Найбільш активні організатори піонерів – це дир. школи Грицай Юхим Якова, учителі – Андрусенко Василь, Рак Марія, Сенько Анна. Згадані силою чіпляли дітям галстуки, було це так, що один учитель тримав дитину, а другий чіпляв, однак діти галстуки поскидали.

[РО] МВД і МГБ: До цих інституцій схеми будуть подані в пізніших звітах.

Істребительні баталіони:

Воскресінці – нач. Шевчук Ф., до помочі йому участ. Скардій. 8 істр., озброєння кріси і два автомати.

Іспас Гор. – 3 істр., 2 кріси, 44 набої. 3 істребітелями цілий час перебуває трьох міліціонерів з району.

Іспас Дол. – 2 істр., 2 кріси рускі та три міліціонери з району з участ. Піддяніжним.

Грушів – 6 істр., 2 кріси рускі, нач. Ганущак Олекса (арештований), з істр. перебуває цілий час два міліціонери з району.

Пилипи – 7 істр., нач. Лесюк Михайло с. Юри, озброєння 4 кріси, до помочі є два міліціонери і участковий Данищук Михайло з с. Тростянки, який є рівночасно секр. РК ЛКСМУ.

Кропивищі – 7 істр., нач. Окунчак Василь Федора, до помочі є два міліціонери з участковим Червінським. Озброєння 7 крісів, 1 автомат, 1 пістоль ТТ.

Тростянка – 8 істр., нач. Олексюк Іван Ілька, до помочі є два міліціонери і участковий Гнатюк, озброєння: 8 крісів, 1 автомат, 1 пістоль ТТ.

Залуче – 7 стрибків, озброєння: 4 кріси.

Дебеславці – 8 істр., нач. Вольський Дмитро, участ. Мироняк Іван, озброєння: 8 крісів, 1 СВТ, 1 автомат, 2 пістолі-нагани.

Цуцулин – 10 істр., нач. Садовий Іван, участ. Слободян, озброєння: 8 крісів, 2 автомати і 1 пістоль ТТ.

Трійця – 10 істр., нач. Маковічук Юрко С., озброєння: 10 крісів.

Трач – 7 істр., нач. Бурдяк Осип Івана, до помочі є два міліціонери і участковий Медвідчук.

Микитинці – 6 істреб., озброєння кріси, 1 СВТ, автомат і 1 ТТ.

Хімчин – 15 істр., участковий Українцов.

Кривоброди – 4 істр., участковий Кашелюк Дмитро с. Костя, 4 кріси.

Військово-поліційні залоги:

На терені району оперують боївки ББ та ВВ МВД. За звітний час змін не зайшло жодних. За звітний час появилась боївка ББ на терені с. Хімчин р-н Косів. Ця боївка поділена на дві частини, першу очолює кап. Сидоров, а другу сержант Воякін. Кожна з них числить 5-7 чол.

Про залогу райцентра відомостей не осягнуто.

В селах Іспас, Пилипи, Кропивищі, Грушів і Тростянка звітнього часу стали побільшені боївки ББ, від 7-20 чол.

Сільради: Подаю лише зміни, які заіснували в сільрадах.

Дебеславці – змінено голову сільради. На місце бувшого голови Гарматюк Івана поставлено Сенюк Адама.

Перерів – на місце бувшого голови сільради Рачук Івана поставлено його замісника Надурак Василя.

Королівка – на місце бувшого голови сільради Романюк Михайла поставлено Хайко Антона.

Грушів – вибрано нового голову Дудчак Василя с. Семена.

Іспас Дол. – перевибрано сільську управу. Голова сільради Тимофій Дмитро Федора, заст. Якібчук Василь Михайла, секр. Гойтін Василь М., фінагент Ткачук Микола, молочар Качка Михайло, голова коопер. Чукор Василь М. і поштар Гаврилук Василь Ф. В склад ревізійної комісії входить Бойків Дмитро Ф.

Іспас Гор. – вибрано голову сільради Гаврилук Михайла П. та заступ. Пігуляк Василя М.

Матіївці – змінено голову сільради Приймачук Василя, який став головою колгоспу, на його місце поставлено Стадничук Івана с. Василя.

Пилипи – вибрано голову сільради і секретаря. Голова Калиняк Іван Гриця, секретар Калиняк Іван Осипа.

Воскресінці – на місце бувшого голови сільради Фесюк Миколи поставлено Рачук Василя с. Маланки.

За звітний час райвиконком видав для сільрад слідуєчі зарядження:

а) Відповідно наладнати телефонічні зв'язки між сільрадами та районами.

б) При клубах побудувати приміщення для кінопересувок, щоб їх можна було помістити під час негоди.

в) Виготовити список дітей, які на слідуєчий рік мають йти до школи.

г) Наділити кожному участковому, який є призначений на село, по одному га землі.

д) Заборонити селянам продавати домашні птиці і яйця через поширення в цей спосіб хвороби, яка є між домашньою птицею, т.зв. туляремія. В зв'язку з цим заборонено також стягати поставку яєць від селян. (За поставку яєць сказано давати м'ясо, а то за 10 штук 1 кг м'яса).

е) Стягнути підписи від селян на сплачення держпозики і в якнайближчий строк добитися її виконання.

є) Створити по селах протипожежні охорони.

ж) Видати зарядження для селян, щоб на кожному кутку села щоночі відбувалась варта. По три особи на кожний куток села, незалежно від статі і віку.

з) Щоб колгоспи виділили бригади на заготовлення лісу, щоб вислали фіри на лісовивозку в гори.

Всі ці зарядження входять в життя переважно при помочі терору большевицької адміністрації та поліції.

Райвиконком: До цієї інституції не одержано матеріялів до схеми. Тут подаю лише фінансовий відділ з його групами.

Райфінвідділ – Коломия.

Пост	Прізвище та ім'я	нац.	зарплата	прим.
зав. фінвід.	Вовк Никифор К.	укр.	800 крб.	
ст. інспектор	Струцький Кость А.	-//-	650 -//-	бюджет
гол. бухгалтер	Штец Василь Д.	-//-	730 -//-	Р 2
бухгалтер	Селезньова Ніна Т.	рус.	380 -//-	бюджет
ст. інспектор	Белік Наталія Ф.	-//-	650 -//-	держ. доход
інспектор	Корольчук Надія Г.	укр.	450 -//-	-//- -//-
ст. інспектор	Ямборяк Микола	-//-	650 -//-	податковий
інспектор	Мізанчук Михайло	-//-	500 -//-	-//-
-//-	Дем'янюк Василь	-//-	500 -//-	-//-
-//-	Голяк Василь Ф.	-//-	500 -//-	-//-
-//-	Кладничук Микола	-//-	500 -//-	-//-
ст. бух.	Тесіян Ліда М.	рус.	550 -//-	-//-
рахівник	Бондаренко Анна	укр.	380 -//-	-//-
-//-	Андрусак Надія	-//-	380 -//-	-//-
-//-	Путько Наталія В.	рус.	380 -//-	-//-
ст. інспектор	Правосудько Женя П.	укр.	560 -//-	від. багатодіт.
ст. бухгалтер	Бугай Ірина Д.	-//-	480 -//-	-//- -//-
секретар	Пайова Валентина	рус.	480 -//-	соц. РФВ
ст. інспектор	Стефанюк Михайло В.	укр.	600 -//-	-//-
ревізор	Каршута Василь І.	-//-	600 -//-	-//-
учит. інспек.	Василик Гнат Василя	-//-	480 -//-	-//-
ст. бухгалтер	Конар Марія П.	-//-	480 -//-	-//-

Райспоживспілка – Коломия.

Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	нац.	парт.	зарплата
дир. РСС	Гусєєв	1910	рус.	ч/п	800 крб.
завторг	Дмитрієнко Олекса	1918	-//-	-//-	700 -//-
гол. бухгал.	Бортник Артем	1901	укр.	б/п	850 -//-
машиніст зав. кадр.	Чаєвська Олена Ів.	1904	-//-	-//-	400 -//-
плановик	Соколова Ніна	1924	рус.	ч/п	600 -//-
директор пром.	Степаняк Іван М.	1900	жид	-//-	700 -//-
бухгал. пром.	Петровська Хайка	1922	-//-	б/п	600 -//-
технорук пром.	Хасланецький Давид	1902	-//-	ч/п	500 -//-
ревізор	Квітньов Борис	1926	-//-	-//-	600 -//-
рахівник	Бортник Наталія	1931	укр.	ЛКСМУ	450 -//-
зав. бази	Кобринович Роман	1912	-//-	б/п	600 -//-
рахівник бази	Маціборко Степан	1903	-//-	-//-	500 -//-
директор загот.	Чоланюк Василь П.	1914	-//-	ч/п	600 -//-
гол. бух. загот.	Бурдейчук Петро І.	1920	-//-	б/п	350 -//-
касієр заготконтори	Києвгорчук Олекса	1921	-//-	ч/п	350 -//-

завмаг контори	Педжук Анна	1917	-//-	б/п	450 -//-
інстр. заготконтори	Лібенков Рельва	1915	жид	ч/п	600 -//-
дир. бази і торг.	Телімін Монкіло	1901	-//-	-//-	1.200 -//-

Залізниця: Подаю персональний склад залізничної станції в селі Матіївці.

Залізнична станція в селі Матіївці.

Пост	Прізвище та ім'я	рік нар.	нац.	парт.	зарплата
начальник	Ярмаков Александр	1903	рус.	ч/п	790 крб.
д[е]жур. руху	Жупанський Василь	1920	укр.	б/п	550 -//-
-//-	Катеринчук Олесь П.	1909	-//-	-//-	550 -//-
-//-	Идзе Кароліна	1925	-//-	-//-	550 -//-
стрілочник	Жолобайло Василь А.	1920	-//-	-//-	385 -//-
-//-	Юрашук Іван	1914	-//-	-//-	385 -//-
-//-	Жупанський Михайло	1902	-//-	-//-	385 -//-
-//-	Рачук Василь Івана	1904	-//-	-//-	385 -//-
-//-	Левицький Василь	1930	-//-	-//-	325 -//-
-//-	Лазарук Михайло В.	1931	-//-	-//-	335 -//-
-//-	Керліщук Василь	1931	-//-	-//-	335 -//-
бригадир	Вінтоняк Василь	1920	-//-	-//-	450 -//-

Колгоспи:

На терені району є 22 колгоспи, тобто район суцільно сколективізований. Та частина селян, яка ще не була сколективізована, час-від-часу вносять заяви до колгоспу. На цілому терені є 2% одноосібників, а решта 98% колгоспників.

Мережа шкіл: Подам з початком навчального року.

II. ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУЦІЙ ОКУПАНТА І ЙОГО ПОЛІТИКА В ПООДИНОКИХ ДІЛЯНКАХ ЖИТТЯ.

Гірництво і промисловість:

На терені району немає копалень, лише працює гірнична розвідка. А то: в селі Хімчин р-н Косів працює один станок, число працівників від 10-20 чоловік.

В с. Кропивичі один станок, число працівників 10 чол.

В с. Дебеславці два станки, працівників 20 чол.

Найглибше вертять 130 м. Головно шукають нафти та вугілля. Поки що нічого не знайдено. Зарплата від 400 до 800 крб.

Хліборобство:

В сьогоднішній час це найбільш експлуатований шар суспільства в Радянському Союзі. Воно змушене тяжко працювати

протягом цілого року, зовсім не користаючи з плодів своєї праці, бо лише в тяжких злиднях проводить своє життя. Хліборобство на терені району – це колгоспне селянство. Одноосібне селянство в сьогоdnішній час – це незначний відсоток. Є села, в яких немає ані одного одноосібного господарства, н[а]пр[иклад], Перерів, Матіївці і інші. Большевики, щоби змусити цю решту одноосібного селянства вступити в колгоспи, підвищили поставки на 100%, а то й більше. Н[а]пр[иклад], одноосібняк має здати від одного га землі 236 кг збіжжа, 60 кг м'яса, 250 л молока, 150 шт. яєць. Де минулого року від цієї землі здавав лише 125 кг збіжжа, 20 кг м'яса і взагалі не давав яєць.

Одноосібне селянство поділене на групи “куркулів”, “середняків” і “бідняків”. До першої належать ті селяни, які мають вище 5 га землі, середняки до 5 га, а бідняки поперх 1 га.

Організація і режим праці в колгоспі:

а) Колгосп до 150 господарств начисляє 1 бригаду, вище 150 – поділяється на дві бригади. Бригаду очолює бригадир.

б) Колгосп на бригади розділює голова колгоспу враз з управою, а бригади на ланки розділює бригадир. Кожна бригада ділиться на чотири ланки. Кожна ланка числить від 10-20 осіб.

Роботу для ланок приділяє бригадир, а для бригадира план праці виготовляє голова спільно з агрономом з району або з місцевим, якщо такий є.

в) До праці зобов'язані всі колгоспники, головно в сезонний час. До праці виходять дуже мало, тому населення західних областей з колективним життям не призвичаїлося і якщо йде до праці, то тільки від напасти, щоби уникнути конфлікту з управою. До роботи рівно ж ставляться байдуже.

Кожний колгоспник мусить виробити 120 трудоднів на рік.

г) На оранці колгоспник мусить виорати 70 а. на один трудодень, заволочити 4 га, висапати 10 а. ярих культур, скосити 10 а.

д) Стаціонарні робітники виробляють на місяць поперх 30 трудоднів, сезонні робітники виробляють менше, а то від 15 до 25 трудоднів. Управа колгоспу має начислено кожного дня трудодень, однак це залежно від числа дворів. Н[а]пр[иклад], якщо колгосп числить 10 дворів, то голова колгоспу одержує один трудодень, якщо – 40 дворів, то – 2 трудодні.

е) Робочий день в колгоспі від зорі до зорі. На роботу заповідають ланкові. У вихідні дні працюють під час жнив, а також трактористи, які працюють і ноcheю. Рівно ж робітники при молотарці працюють день і ніч, а також в свята. Обідний перерив виносить 2 години.

е) Соцзмагання організують між собою колгоспи почерез своїх голів, які враз з делегацією, яка складається з кращих робітників, приходять до того колгоспу, з яким заключають соцзмагання і тут пишуть протокол, на яких умовинах повинні змагатися. Соцзмагання бувають загальні і сезонні, себто на весняні роботи, жнива і осінні.

В звітньому часі заключено соцзмагання між колгоспом ім. Калініна с. Цуцулин, а колгоспом ім. Щорса в с. Трач. Це соцзмагання заключене на час жнив та здачі хліба державі.

Розділ збору подам в слідуєчому звіті.

Життя колгоспника.

Присадибна ділянка виносить 0,25, однак селяни поки що мають більші ділянки, а то і 0,50 га. Майже кожний колгоспник має корову.

Кожний колгоспник має здати державі з своєї присадиби 135 кг збіжжа, 44 кг м'яса, 220 л молока, 90 шт. яєць і одну шкіру довжиною не менше 70 см²¹¹. Також колгоспник, який не має дітей, має заплатити 300 крб. бездітного. Коли є одна дитина – 100 крб., а коли двоє дітей – 50 крб. Рівно ж дівчата від 18 і хлопці від 20 літ мусять платити бездітне і інші фінансові податки. Колгоспник сплачує доходовий податок, держпозику і страховку.

Матеріальний рівень колгоспників дуже низький, в тих селах, де давніше зорганізовані колгоспи, населення голодує та ходить крайньо нужденно вбране. Дітей до вищих шкіл колгоспники взагалі не мають змоги посилати тому, що тяжко їх вдержати. До початкової школи діти колгоспників ходять більше літом, зимою через брак одягу сидять вдома.

Селяни в новозорганізованих колгоспах живуть трохи краще тому, що мають ще малі запаси з попереднього. Однак ці запаси скоро вичерпуються і така сама доля незадовго стріне всіх селян.

Хто, коли і як організував колгосп:

Організування колгоспу ім. 8-го Березня в с. Іспас Горішний, р-н Коломия.

Дня 2.2.1950 р. в с. Іспас Горішний приїхала ініціативна група по організації колгоспу в числі 45 чол. Ця ініціативна група складалася з членів райкомпартії та партійних працівників районних установ. Цю ініціативну групу очолював 2-й секр. РК КП(б)У Редька. Заїхавши в село, ця ініціативна група розділилась на дві частини і кожна з них заквартирувала на окремому кутку села. Другого дня кожна з цих груп розійшлася по своєму кутку та змусувала людей підписувати заяви до колгоспу. Люди добровільно

²¹¹ Діалектизм слова сантиметр (см).

не хотіли погодитися підписувати заяви, тоді ці партійні брали цих людей до сільради і змушували підписувати заяви під терором. Хто не хотів йти добровільно до сільради, то його ловили та силою тягли до сільради. Тут ловили за руки, впихали олівець і розхитавши, робили якісь знаки на папері, під час чого казали, що це заява. Хто виривався і не погоджувався підписувати заяву, то його розбирали догола, били, обливали холодною водою і замикали до холодної хати та тримали до того часу, доки цей господар не погодився підписати заяву. В цьому селі були сильно побиті такі селяни: Пігуляк Дмитро, Ільчук Олена ж. Дмитра, Гаврилюк Анна ж. Михайла, Гаврилюк Марія ж. Петра, Пігуляк Анна ж. Юри, Лаврук Іван с. Юри, Гаврилюк Іван Михайла, Гаврилюк Марія ж. Степана та Гаврилюк Гриць Михайла. Останній був так сильно побитий, що збожеволів і до сьогодні хворий. Багато людей втікали з дому, залишивши вдома малих дітей, щоб не підписати заяви. Коли до таких хат приходили партійні, то змушували дітей за родичів підписувати заяви. В цей спосіб їм вдалося зорганізувати колгосп. Ця організація колгоспу проводилась до 15.2.1950 р. За цей час було стягнуто 324 заяви. Зараз село суцільно сколективізоване.

Управа колгоспу:

Голова колгоспу – Гоянюк Юра Івана, замісник – Гоянюк Юра Михайла, рахівник – Гоянюк Іван Федора, магазинер – Семанюк Юри Миколи та двох членів управи.

Бригадир колгоспу – Калинович Танасій Федора, другий бригадир – Гаврилюк Михайло Василя. Бригадир будівельної бригади – Іванюк Онурій Юри, бригадир дорожньої бригади – Чукор Петро Федора, бухгалтер – Бойків Дмитро Михайла. Крім цього, є два члени ревізійної комісії та 22 ланкові.

Колгосп начисляє: 438 га орної землі і 2 га саду. 45 коней, 25 возів, 24 плуги і 32 пари борін.

Організування колгоспу “Червона Україна” в с. Іспас Долішний, р-н Коломия.

3.2.1950 р. в с. Іспас Дол. прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 70 чол. Ця ініціативна група складалася з членів РК КП(б)У та інших працівників райустанов. Цю ініціативну групу очолював Нікітін. Ця ініціативна група розділилася на 6 груп, кожна заквартирувала на окремому кутку села. Вони ходили селом вдень і вночі та змушували людей до підпису заяв. Тих людей, які не погоджувалися підписувати заяви, ловило тричотири партійні і скручували цьому господареві ліву руку назад, а в праву затискали олівець та силою своїх рук змушували зробити

підпис, або хрестик на заяві. Інших знова, які не погоджувалися підписувати заяви, вони били та тримали в морозній непаленій хаті до того часу, доки вони не погоджувалися підписати заяву. Ця організація переводилась до 20.2.[19]50 р. За цей час большевикам вдалося зорганізувати колгосп, який назвали “Червона Україна”. За цей час стягнуто 382 заяви. Останньо сколективізоване село суцільно.

Управа колгоспу:

Голова – Гоянюк Михайло Миколи, замісник – Семчишин Михайло Юри, рахівник – Ткачук Дмитро Михайла, магазинер – Іванюк Михайло Івана, бухгалтер – Бойків Дмитро Федора, бригадир – Пігуляк Михайло Івана, другий бригадир – Семчишин Федір Михайла, бригадир огородний – Тимофій Федір Юри. Крім цього, є два члени ревізійної комісії і 6 ланкових.

Колгосп начисляє: 610 га орної землі, сіножатей 96 га, пасовиська 80 га. Коней 76 штук, рогатої худоби 7 штук і свиней 7. Одна віялка, 17 плугів, 16 пар борін, 22 вози і 20 колісниць.

Організування колгоспу “Червона зірка”

в с. Кропивищі, р-н Коломия.

Дня 2.12.1949 р. в с. Кропивищі приїхала ініціативна група по організації колгоспу в числі 13 чол. Цю групу очолював Вареник. Ця група розділилась по два-три чол. і розійшлась селом та змушувала людей підписувати заяви. Ніхто з людей добровільно не хотів підписати заяву, тоді большевики вжили терору. Побили сильно таких людей: Футумайчук Іван Гаврила, Чабанюк Іван Осипа, Калиняк Василь Івана, Дригалевська Параска ж. Гриця, Калиняк Марія ж. Миколи. 11.12. ця група від’їхала до району, не зав’язавши колгоспу. 14.12.[19]49 р. знова приїхала ініціативна група по організації колгоспу, яку очолював Дорошенко. Ця ініціативна група перебувала в селі до 23.12. і також не мала жодного успіху. 25.12. ця група приїхала в село і пробула до 30.12.[19]49 р. і вернула в район без успіху. 7.1.1950 р. в село прибула група офіцерів-летунів в числі 12 чол. Вони скликали до сільради людей та заохочували людей писатись до колгоспу. Говорили, що в колгоспі дуже добре живеться. З цих людей, які слухали їх, ніхто не записався до колгоспу. Летуни побачили, що ніхто не хоче підписати заяви, розійшлися селом, заходили до кожної хати зокрема та вговорювали людей вступити в колгосп. На це ніхто не погодився. Потім вони вернули в сільраду і говорили між собою, що це хороші люди і записалися б в колгосп, але бояться, щоб їх не зависили та без успіху вернули в район. Дня 17.1.[19]50 р. в село з району прибула ініціативна група в числі 60 чол., яка скл.

з військового відділу летунської частини в числі 30 чол. Цю групу очолював підполк. Сінчук, а групу, яка скл. з райпрацівників, очолював зав. уповмінзагу Сальський. Ця група розійшлася по селі і змушувала селян вписуватись до колгоспу. Тому, що населення ставило спротив, большевики вжили побоїв. Під час цієї організації від 17 до 20.1.[19]50 р. сильно стали побиті такі селяни: Куриляк Федір Юри, Григорчук Параска, Куриляк Марія ж. Семена, Окунчак Василь Івана, Кречко Михайло Івана, Долішняк Наталка ж. Дмитра, Футумайчук Марія Василя. Всіх побитих до неприйнятності було 20 людей. За цей час зорганізовано колгосп, до якого вступило 128 господарств.

Управа колгоспу:

Голова – Футумайчук Іван Миколи, замісник – Семчишин Степан Івана, рахівник – Бежук Василь Миколи, секр. – Футумайчук Петро Павла, бригадир – Долішняк Іван Василя. Крім цього, є двох членів правління і трьох членів ревізійної комісії, а також 9 ланкових.

Колгосп начисляє: 273 га орної землі, 47 га лісу, 28 коней, 17 овець, 14 плугів, 14 пар борін, 8 возів і два млинки.

Організування колгоспу “Шлях Леніна”

в с. Пилипи, р-н Коломия.

3.12.1949 р. в с. Пилипи приїхала ініціативна група по організації колгоспу в числі 13 чол. Групу цю очолював зав. уповмінзагу Сальський. Ця група зігнала людей на мітинг, на якому виступив Сальський. Він вихвалював колгоспне життя та заохочував людей, щоб вступали в колгосп. Однак пропаганда на селян не діяла, а тому успіху не було.

25.12.1949 р. знову прибула ініціативна група в числі 20 осіб, керівник цієї групи зам. Сальського Волошенюк. Вони знову провели мітинг на тему колгоспу та успіху не було. Тоді ця група вжила терору супроти селян та силою змушувала підписувати заяви. Вони взяли секретара сільради Захарук Василя Миколи, вивели за село і заявили, що як не підпише заяви, то його розстріляють. Секретар перестрашений почав втікати, большевики відкрили за ним вогонь з усієї зброї. Внаслідок цього Захарук дістав биття серця і збожеволів. Крім цього, були ще побиті такі селяни: Захарук Іван Пилипа, Гарасимюк Степан, Іваничук Анна Василя. Цим разом цій бригаді вдалось стягнути 7 заяв. 2.1.1950 р. в село приїхала група большевиків в числі 90 чол. Керівники підполк. Сінчук і Сальський. На початку вони провели мітинг, однак успіху не мали, тоді розійшлись по селі та почали збирати заяви під терором. Хто не хотів підписувати заяв, того били, тримали босо-

го та розібраного на снігу, доки селянин не погодився підписати заяву. До крові були побиті такі селяни: Ільницький Федір, якому переламано руку, зараз знаходиться в лікарні, Калиняк Микола, Слободян Василь, Тимофійчук Анна, Гоянюк Іван, Бірчак Михайло і Дідик Василь. Ця група пробула в селі до 17.1.[19]50 р. зібрали 95 заяв і затвердили колгосп.

Управа колгоспу:

Голова – Данищук Василь Василя, рахівник – Француз Василь Івана, магазинер – Француз Петро с. Семена, секретар – Мельничук Василь Осипа, бригадир – Насташук Петро Василя, другий бригадир – Старчук Петро С. Крім цього, є 3 члени ревізійної комісії.

Колгосп начисляє: 43 коні, 11 корів, 5 свиней, 68 овець, 20 возів, 16 плугів, 11 пар борін, дві віялки, дві сівалки і один трієр.

Організування колгоспу ім. Червоної Армії
в с. Тростянка, р-н Коломия.

2.12.1949 р. в с. Тростянка прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 8 чол. Групу очолював Куделенко. Ця група перебувала в селі до 25.12. і за цей час стягнула 27 заяв. Першого дня провели мітинг, не досягнувши в такий спосіб бажаного успіху, вжили терору. 30.1.1950 р. в село прибула вдруге ініціативна група в числі 30 чол. Групу цю очолювали підполк. Сінчук і Сальський. Ця група перебувала в селі до 7.2.[19]50 р. За цей час стягнули 75 заяв. Під час усієї організації були побиті до крові слідуючі селяни: Калиняк Гриць, Воронюк Василь, Бірчак Василь Дмитра, Калиняк Сава, Бірчак Марія і Бірчак Анна ж. Івана. Затверджено колгосп і вибрано управу.

Управа колгоспу:

Голова – Калиняк Петро Онофрія, замісник – Лахнюк Василь Петра, рахівник – Палійчук Іван Федора, магазинер – Калиняк Василь Лукина, бригадир – Чумак Гриць Івана. Крім цього, є три члени ревізійної комісії і 11 ланкових.

Колгосп начисляє: орної землі 160 га і 24 га саду, 30 коней, дві корови і одна свиня, 28 возів, 25 плугів, 23 пари борін, один млинок і одна сівалка.

Організування колгоспу ім. Ко[в]пака
в с. Воскресінці, р-н Коломия.

19.11.1949 р. в с. Воскресінці прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 11 чол. Цю групу очолював дир. РСС Гусєєв. Група ця складалася з районної адміністрації. Група перебувала в селі до 3.12.[19]49 р., але за цей час не досягнула жодних успіхів. На 25.1.[19]50 р. в село приїхала група в числі около

60 чол., в склад якої входили працівники райадміністрації і військо МГБ на чолі з ст. лейт. Білковим. Цілу групу очолював 2-й секр. РК КП(б)У Редька. Група начею поділилась на менші групи і розійшлась селом та забирала людей до сільради. В сільраді змушували селян підписувати заяви до колгоспу. Хто опирався, то до нього приміняли побоїв і цим змушували до підпису заяви. Під час цієї організації були сильно побиті: Стефанців Ярослав Івана, Гуцуляк Катерина ж. Івана і багато інших. Треба зазначити, що населення цього села не поставило такого сильного спротиву, як це було по деяких інших селах через те, що вже було духово заломане з огляду на те, що по всіх інших селах були колгоспи. Протягом трьох днів тут зорганізовано колгосп і вибрано управу.

Управа колгоспу:

Голова – Гуцуляк Іван Миколи, бригадир – Степанюк Дмитро Івана, другий бригадир – Гуцуляк Микола Дмитра і третій бригадир огородний – Николайчук Микола Василя, магазинер – Шепетюк Іван Степана, рахівник – Білейчук Евдокія ж. Петра, зам. – Романенчук Катерина ж. Миколи. Крім цього, визначено трьох членів ревізійної комісії і 19 ланкових.

Колгосп начисляє: 401 га землі, 43 коні і 7 лоша́т, 20 возів, 26 плугів, 30 пар борін, 6 віялок.

Організування колгоспу ім. Довбуша
в с. Грушів, р-н Коломия.

2.12.1949 р. до с. Грушів прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 17 чол. Керівником був зав. уповмінзагу Сальський. Ця група розійшлась селом та позганяла людей до сільради. Тут проведено мітинг, на якому з промовою виступив Білоус, зав. райземвідділу. Він говорив населенню про “щасливе” колгоспне життя, однак пропаганда на населення не вплинула і ніхто заяви не підписав. Тоді Білоус викликав таких господарів, як: Угорський Дмитро і Павлюк Михайло, прилюдно закидав їм співпрацю з українськими повстанцями. Ці господарі застрашені, підписали заяви. Такі самі закиди робили і іншим господарям, які боялись попасти в конфлікт з адміністрацією та поліційними органами, вписувались до колгоспу. До 25.12. цієї групі вдалось досягнути до 30 заяв і цього дня ця група виїхала в район. 7.1.1950 р. в село знова приїхала група з летунської частини в числі 10 чол. і до 9.1.[19]50 р. вони зорганізували колгосп і вибрали управу.

Управа колгоспу:

Голова – Угорський Дмитро Максима, зам. – Федунік Ілько Михайла, комірник – Оленюк Василь Михайла, касієр – Павлюк Михайло Івана. Крім цього, є чотири члени правління, 3 члени ревізійної комісії і 6 ланкових.

Колгосп начисляє: орної землі 100 га, сіножатей 130 га, пасовиська 70 га, невжитків 12 га. Коней 31, корів 2, овець 24, свиней 2, возів 15, плугів 15, 16 пар борін, колісниць 15, один млинок.

Організування колгоспу ім. Ко[в]пака в с. Хімчин
Косівського району.

12.1.1950 р. в с. Хімчин прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 80 чол. Ця група складалася з 30 чол. районної адміністрації та членів райпарткому і 50 бійців [військ] МГБ. Ця група поділилася на три частини і заквартирували на трьох присілках. Ці партійні бандити з [РО] МГБ та райпарткому відразу поділились по два-три чоловіки та почали ходити селом і змушувати людей підписувати заяви до колгоспу. Багато людей, щоб не підписати заяви, утікали в ліс та в сусідні села. Деякі селяни протиставились, тоді большевики почали вживати терор. До 17.2. вдалось змусити 190 господарств підписати заяви до колгоспу. За цей час були сильно побиті слідуючі селяни: Підлетейчук Марія ж. Івана (незважаючи на те, що згадана жінка була в поважному стані, большевики сильно побили її в плечі, груди та живіт прикладами, внаслідок чого ця жінка скоро після побиття передчасно породила неживу дитину), Будзуляк Анна ж. Михайла, цю жінку большевики сильно побили і тримали 2 години босу і розібрану на морозі в снігу. Вдома в цієї жінки залишився трілітний синок самий в хаті, знайшов бритву і порізався, Прощук Михайло Марії був сильно побитий, під час побоїв йому відірвали вухо і сильно розбили ніс, Марчук Домінця ж. Івана літ 60, була сильно побита, де під час побоїв її викрутили руку, Марчук Марія д. Івана була побита в сільрадї до непритомности, після цього її залишено в одній кімнаті, а з нею залишився один партійний і коли вона опритомніла, цей партієць хотів її знасилувати, та вона почала кричати та оборонятися, на цей крик прийшов секр. первинної парторганізації с. Хімчин Том'юк Петро, тоді дівчину відпущено, заяви не підписала. Менших побоїв вживали до всіх селян, бо ніхто добровільно заяви не підписував. Дня 17.2. ця група виїхала до району Косів. Решту селян до колгоспу змушували працівники [РО] МГБ та різних підприємств. Вони вживали методу залякування, писали штрафи і т.п. До м. травня одержали 800 заяв і затвердили колгосп.

Управа колгоспу:

Голова – Луканюк Михайло, заступник – Будзуляк Микола, рахівник – Розвадовський Петро Андрія, помічники рахівника – Том'юк Василь і Луканюк Ніна Василя, завферми – Будзуляк Микола, комірник – Скорпанюк Дмитро Михайла, агроном – Майзель Анна Петра. Крім цього, управління колгоспу з 7 чол., ревізійна комісія 3 чол. Три бригади, 34 ланкових.

Колгосп начисляє: 784 га орної землі, сіножатеї 467 га, пасовища 344 га, саду 16 га, невжитків 59 га, разом всього 1.735 га землі. Рогатої худоби 20 штук, коней 160, свиней одна, овець 100 штук, возів 10, плугів 40, борін 51 пара, віялок 4, трієрів 1.

Організування колгоспу ім. Кірова в с. Королівка,
р-н Коломия.

Протягом місяця лютого і березня в с. Королівка організовано колгосп. Цей колгосп організував дир. бровара в с. Королівка Лімонов, при допомозі участкового [РО] МВД Скородія. За цей час він стягнув до колгоспу 175 заяв.

Управа колгоспу:

Голова – Романюк Михайло Миколи, заступник²¹² – Павлюк Іван Тимофія, бригадир – Ярош Антін Миколи, бригадир огородний – Тимчук Василь, магазинер – Вашкурак Василина, рахівник – Ткачук Василь. Крім цього, визначено трьох членів ревізійної комісії.

Колгосп начисляє: 170 га орної землі, 30 га сіножатеї, 10 га пасовиська. Коней 17 шт., лошат 15, возів 12, плугів 19 і 25 пар борін.

Організація колгоспу ім. 18-ої партконференції
в с. Дебеславці, р-н Коломия.

Дня 1.10.1949 р. до с. Дебеславці приїхав з району Мироняк Степан, голова РВК і ще двох незнайомих. До цього долучили ще трьох місцевих комуністів. Згадані проводили організацію колгоспу в цьому селі. Вони скликали людей до сільради та заявили, щоб селяни писались в колгосп. Коли селяни добровільно не хотіли підписувати заяв, тоді їх страшили вивозом, арештом, закидали співпрацю з ОУН, ходили начею, силою забирали селян до сільради і хто не підписував заяви, замикали в клубі. В цей час на село прийшов план лісорубки, з чого згадані організатори скористали. А це тому, що накидали на селян великі норми і хто не виконає ці норми, виносили дуже високі штрафи. При цьому говорили селянам, що хто підпише заяву, того звільнять від лісорубки. Н[а]пр[иклад], Козловського Петра оштрафовано на суму 3.645 крб., Цвяк Степана на суму 1.365 крб., Бейсюк Богдана на суму 3.185 крб., Амбросяк Юру на суму 1.560 крб. Ці люди стали поштрафовані за те, що не виконали лісовивозки. Ці селяни штрафу не платили, бо погодились підписати заяви до колгоспу.

В такий спосіб зорганізовано колгосп і затверджено управу.

Управа колгоспу:

Голова – Дем'янюк Василь, заст. – Мироняк Михайло, рахівник – Жолобайло Микола, агроном – Дем'янюк Остафій. Створено 3 бригади і 10 ланкових.

²¹² У тексті: господар.

Колгосп посідає: 420 га орної землі, сіножатей 70 га, саду 5 га, пасовиська 20 га. 14 корів, 3 ялівці, 75 коней і 20 лошат, один бугай, овець 25, свиноматок дві і трое малих поросят та кнур, 25 [в]уликів бджіл. 25 возів, плугів 23, 30 пар борін, два млинки, 3 січкарні.

До цього колгоспу прилучено колгосп села Ганів, з якого створено одну бригаду.

Організування колгоспу ім. *Б.Хмельницького*²¹³
в с. Трійця, р-н Заболотів.

Дня 15.12.1949 р. в с. Трійця прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 85 чол. Цю групу очолював 1-й секр. РК КП(б)У Кононенко і гол. РВК Гуменюк. В склад ініціативної групи входили представники районної адміністрації, обласної, а навіть з центру. Ця ініціативна група, приїхавши в село, була в п'яному стані. Вони розійшлися по селі, ловили людей та малолітніх дітей і гнали до сільради. В сільраді казали підписувати заяви в колгосп. Селяни ставили спротив, тому п'яні і роздратовані большевики били сильно людей, крутили руки, впихали олівець і таким способом підписували заяви. Так до неприємності побили слідуючих селян: Варенник Степана Івана, Мельничук Дмитра, Дудчак Параску, Марчук Настю, Сахнюк Марію. Варенника побитого вкинули до пивниці і так примусили підписати заяву. Побитих людей було дуже багато. При таких сильнім терорі та застрашуванню большевикам вдалось цього дня зорганізувати колгосп. Колгосп затверджено та вибрано управу.

Управа колгоспу:

Голова – Никифорок Василь Федора, заст. – Магутяк Іван Дмитра, рахівник – Лукашук Ілько, 4 члени правління, 32 ланкових.

Колгосп начисляє: 800 га орного поля, 203 га пасовища, 102 га сінокосу. 108 коней, 70 лошат, 113 возів, 66 плугів, 191 пара борін, три рала і 2 сівалки.

Організація колгоспу ім. 1-го травня в с. Пістинь,
р-н Косів.

Від 24.3.1948 р. по 19.3.1950 р. проходила організація колгоспу в цьому селі. При організації брала участь ініціативна група по організації колгоспу, яка час-від-часу перебувала в цьому селі. Керівниками цієї групи були: майор МГБ Гончаров, 3-й секр. [РК] партії Самойлов, уповноважений райкомпартії Суворов, зав. райземвідділу Шевченко, дир. наркомзагу Гордій Микола, голова сільради Козлан Василь. Час-від-часу з ними приїжджало з району від 10 до 150 чол., які допомагали в організуванні колгоспу. Під час організації колгоспу большевики вживали різних методів насиль-

²¹³ Дописано ручно.

ства та підступства. За цілий час організації колгоспу було побито дуже багато людей, однак під загрозою РВК цього нікому не говорили. Тяжко побиті були: Гасюк Юрко, Лаврук Параска ж. Василя (60 літ), Ганущак Евдокія ж. Івана, Атаманюк Марія, Гоянюк Микола, Лаврук Іван, Гринович Тадей, Бобик Ігнат і жінка Настя, Сенчук Микола та його жінка, Гаврилків Степан і багато інших.

Колгосп затверджено 1.5.1948 р., суцільну колективізацію проведено 19.3.1950 року.

Управа колгоспу:

Голова – Пліхтяк Василь Петра, гол. земгромади – Кашевко Петро, секретар – Бойчук Дмитро, бригадири: Коник Василь, Лукащук Дмитро, Гаврилків Дмитро, Кічак Дмитро, Пліхтяк Іван та 10 ланок.

Колгосп начисляє: орної землі 354 га, 19 корів, 9 шт. телят, 70 шт. коней, 70 возів, з того 5 добрих, 30 плугів, 16 пар борін.

Організування колгоспу ім. Ілліча
в с. Кривоброди, р-н Коломия.

Від 1.2. до 2.2.1950 року в цьому селі переводилась організація колгоспу. Організацію проводила група ініціаторів в числі 10 чол., під керівництвом Калашнікова, лісничого, рус. За два дні тут зорганізовано колгосп і 2.2. затверджено [управу].

Колгоспна управа:

Голова – Васкул Михайло, заст. – Матійчук Василь, бригадир – Горбанович Василь Миколи, секр. – Германюк Дмитро.

Організування колгоспу ім. Миколи Щорса
в с. Трач, р-н Коломия.

Дня 1.2.1950 р. в село Трач приїхала ініціативна група по організації колгоспу в числі 150 чол. Цю групу очолював голова уповмінзагу Сальський. До цієї групи, яка організувала колгосп, входили з різних військових формацій, як летуни і танкісти, та районна адміністрація. Під час організації колгоспу ця група уживала різних методів терору, щоб застрашити селян, большевики наносили до одної кімнати снігу в коліна, до цього наляли ще води і хто не хотів підписати заяву, відчиняли двері та говорили “отам твоє місце”, вказуючи на кімнату, заповнену снігом і водою. Селяни, щоб уникнути цієї каторги, яку влаштували большевики, і не утрачати свого здоров’я, підписували заяви до колгоспу. У такий нахабний спосіб протягом одного дня зорганізували колгосп. Рівно ж цього дня скликали колгоспні збори та вибрали управу.

Управа колгоспу:

Голова – Мельничук Василь, замісник – Грицик Микола, рахівник – Мельничук Василь, бригадир – Мельничук Богдан, другий бригадир – Іванюк Йосип, та 10 ланкових.

Колгосп начисляє: 270 га орної землі.

Організування колгоспу ім. Калініна в с. Цуцулин,
р-н Коломия.

В половині грудня до с. Цуцулин прибула ініціативна група по організації колгоспу в числі 6 чол., очолював цю групу дир. Дятківського пивзаводу Орленко. Вони провівши мітинг, хотіли зорганізувати колгосп, однак це їм не вдалося. 11.2.1950 р. прибула ініціативна група в числі 15 чол. під керівництвом голови уповмінзагу Сальського і прокурора Білого. Протягом двох днів зорганізували колгосп. Ця сама група большевиків третього дня перейшла до с. Корости, зорганізували колгосп та прилучили до села Цуцулин як одну бригаду. 14.2.[19]50 р. скликали ці два невеликі села на збори та вибрали колгоспну управу.

Управа колгоспу:

Голова – Кіщук Микола, зам. – Лучка Іван, господар²¹⁴ – Ходак Василь, бригадири – Копчук Лесь і Колісник Василь та Іванищук Юра. Рівно ж 10 ланкових.

Колгосп начисляє: 400 га землі.

Деякі протоколи подані в попередніх звітах, а кілька протоколів ще не одержано з терену, але дуже мало.

Лісова господарка:

Лісами на терені Коломийського району завідує т.зв. Кропивицанське надлісництво, яке поміщається в м. Коломия. В цілому терені є лише незначна частина лісу, яка є сильно знищена і зараз це лише зруби. Молодняки, які дальше є сильно нищені населенням та большевиками. Зараз багато грубого дерева вирубують на будову колгоспних будинків. Грубий ліс в цілому терені ще є біля села Кропивищі т.зв. Корнеччина, але його большевики донищують до кінця. За звітний час в цьому лісі вирубано 360 кбм дров опалових, 30 кбм матеріялу. За звітний час за планом цього надлісництва засаджено в цілому терені 34 га мішаного ліса і засіяно дві шкілки. Кожна розміром по 25 арів. До праці в лісі є постійні робітники, які є зареєстровані в надлісництві. Цих робітників надлісництво оплачує від виконання їхньої роботи. За врубаня і зложення одного кубометра дров робітник одержує 5 крб. За прочищення молодняку і зложення одної купи ріща метр висотою і шириною – одержує 6,50 крб. За посадку одного га одержує 250 крб. На посадку лісу за звітний час колгоспи давали також своїх робітників.

Тваринництво:

Тваринницькі ферми стали останньо запроваджені в колгоспах, однак ці ферми ще незначні. Ферми є в таких колгос-

²¹⁴ Так у тексті.

пах: в сс. Семаківці, Замулинці, Перерів, Корнич і Дебеславці. В цих колгоспах заводять також ферми домашньої птиці. Колгосп в с. Корнич завів чотири ферми – це рогата худоба. Числить 8 корів, 56 шт. ялівок. Свиноферма – 7 свиноматок і 23 поросят. Ферма овець – 35 шт. овець і 13 ягнят. Птахоферма – 70 шт. птиці. В колгоспі ім. Ворошилова с. Перерів є 5 шт. корів, 38 ялівок, 26 свиней і 40 овець. Колгосп ім. Леніна в с. Матіївці має 32 шт. корів, 19 свиней, 16 шт. овець, 52 шт. птиці. Колгосп ім. 18-ої партконференції має 14 шт. корів, 3 телят, около 30 овець і 300 шт. курят.

До цих ферм колгоспи контракують молодняк у колгоспників, а також закуповують на тваринних торговицях, на що колгоспи одержали кредит від держави.

Щодо пташиних ферм, то правління колгоспу наказувало деяким колгоспникам насаджувати квочки і вести курята та здавати їх до колгоспу, за що будуть числити трудодні. Для колгоспів вигрівали курята в станіславськiм інкубаторі, однак колгоспи цих курят не беруть, бо вони дуже хворі і скоро здихають.

Рибна господарка:

На терені району не є розвинена рибна господарка, останньо по деяких колгоспах викопали стави, які мають бути з рибою. Такі стави знаходяться по колгоспах в таких селах: Дебеславці, Кропивищі, Перерів і Хімчин. По колгоспах риба поки що не заведена. До с. Дебеславці привезено та пущено до ставу 2.000 штук дрібної риби – золоті коропи, однак внаслідок посухи став висох і риба згнула. Про розмір цих ставів буде подано в слідуєчих звітах.

Садівництво і городництво:

В цілому терені не є розвинене, останньо почали заводити городництво в деяких колгоспах, але це в невеликій кількості. Про поставки городини державі ще невідомо.

Торгівля:

На терені району існує мережа кооператив по всіх селах. Кооперативи не є вповні забезпечені всіма товарами, яких потрібно кожночасно для селянства. Товари до кооператив привозять невчасно. Час-від-часу є застій. А хоч привозять, то селянство немає змоги їх розкупити через те, що на деякі товари є високі ціни, а головню мануфактура, яка стоїть по крамницях довший час без покупців, в той час де населення ходить дуже убого вбране, майже пірване. Правління кооператив завертає товари до райспоживспілки, якщо є можливість, то вивозять їх на базари і там розпродують.

Місячний оборот по кооперативах виносить пересічно від 4 до 20 тис. карбованців.

Фінансова господарка:

При кінці місяця квітня з району видано план держпозики на [19]50 рік. План позики на села району був виданий в такій сумі: 402.000 крб., але до цієї суми не вчисляється позика 5-ох сіл тому, що не осягнуто відомостей.

До стягання позики з району вийшла вся адміністрація, яка тільки знаходилася в районі. Вони старалися якнайскоріше стягнути позику, щоб виконати і перевиконати план. Большевицькі висулужники вживали до цього різного способу. Вони накладали на заможніших господарів більшу суму грошей, від вчителів забирали цілу місячну зарплату, деяким господарям закидали співпрацю з українськими революціонерами. За це брали від них стільки позики, скільки їм хотілось наложити. Для таких людей призначували від 500 до 1.500 крб. позики.

Наведемо один факт: в с. Воскресінці оперпрацівник кап. Омелянов наказав уповноваженому по позиці в цьому селі, від двох селян села, без огляду на їх матеріяльний стан, стягнути по 750 крб. держпозики. В такий спосіб їм вдалося стягнути держпозику. Большевицька партія разом зі своїми висулужниками старалася різними фондами держпозики і податками якнайбільш ограбити селянство.

Мілітарна підготовка:

Від 1.6.1950 р. в кожному селі наставлена цивільна варта, по три людині на кожному кутку. Варта ця має стерегти, щоб українські повстанці не розкидали листівок, бо за це будуть потягати до відповідальности тих людей, які були в той час на варті. Були випадки, н[а]пр[иклад], в с. Дебеславці варта і стрибки, щоб уникнути потягань зі сторони поліційних органів, позбирали всі листівки, які були розкидані в травні на Свято Героїв. Та зовсім затаїли перед населенням, що такі листівки були.

Рівно ж ця варта має стерегти село та колгосп від вогню і за всім рухом, який відбувається ночою в селі та доносити на міліцію.

8.6.[19]50 р. в с. Іспас був перегляд коней. Забрано воєнкоматом 5 лошаків.

Про мобілізацію чи призов до ЧА дуже важко окреслити тому, що це відбувається не рівночасно в кожному селі.

В звітньому часі було покликано до ЧА 11 хлопців з 1928 року і 7 хлопців з 1929 р. (забрані в м. квітні і травні). Це з с. Пістинь.

27.6. в с. Хімчин забрано до ЧА 22 хлопці з 1930 року. Рівно ж покликано 25 хлопців з 1931 року на учот.

З с. Іспас забрано 4 хлопці 1929 р., з с. Кропивищі одного з цього [року].

Дня 29.6. з с. Трійця забрано 5 хлопців з 1928 року, які були в ЧА при зенітній артилерії. До 24 год. мали зголоситися на воєнкомат в районі Заболотів. (Один з них відійшов в ЧА, а 4-ох арештовані і знаходяться в тюрмі м. Станиславів).

Шкільництво:

Партія звернула головну увагу на шкільних дітей, щоби їх виховати в чисто комуністичному дусі. По школах наставлено з РК ЛКСМУ представників, які заохочують учнів писатися до комсомольських і піонерських організацій. Вони в нахабний спосіб стараються втягнути учнів до цієї організації. В школах є шкільна бібліотека. Усі книжки, які є в бібліотеці, переважно історично-політичні та різні повісті, які з'ясовують лише большевицький патріотизм. Школярі не є повністю забезпечені шкільним приладдям. РВНО не проводить відбудову шкіл, по деяких селах діти вчаться в селянських хатах. Н[а]пр[иклад], в с. Хімчин почали будову школи ще в 1949 р., протягом цілого року будова не відходила, аж заледве тепер взялись відбудовувати і то дуже повільно, а діти і далі вчаться по сільських хатах.

Культурно-освітнє життя:

На терені Коломийщини просперує дві кінопересувки. Кінофільми одержують з станиславівської кінофікації. Інструкції щодо висвітлення фільмів подає рай[ком]партії. Завданням їх є висвітлити протягом місяця по два кінофільми в кожному селі. За звітний час висвітлено такі фільми: "Падіння Берліна", "Свинарка і пастух", "15-літний капітан", "Багата неділя", "Ян Рогач і Арника", "Четвертий перископ", "Молода гвардія", "Дубровський", "Константин Заслонов". За звітний час висвітлено около 25 разів такі кінофільми.

За звітний час райпартком доложував всіх зусиль, щоби врухомити роботу клубів по всіх селах району. В зв'язку з цим по селах переобрано і наставлено нових голів клубів. Під натиском большевицької партії деякі клуби почали урухомлювати свою роботу. Однак надзвичайних успіхів в тому не було. Більш діяльні клуби є по скупчених селах під центром м. Коломия.

За звітний час відбулось 6 вистав, 3 концерти і 9 забав із музикою, на яких музика грала під терором поліції, себто під арештом.

Під час вистави в с. Матіївці був присутний ст. лейт. Беріков зі своєю боївкою, який по закінченні вистави арештував голову клубу і аматорів та допитував, хто дозволив грати таку виставу, заголовок якої "Під ясні зорі". По переслуханню всіх звільнив, а примірник сконфіскував.

Бібліотеки є в кожному селі при школі та при клубі. Найбільше число сільської бібліотеки 700 книг.

Церковно-релігійна ділянка:

Большевицька партія дальше переслідує церкви і священство. Вони оподатковують церкви, накладають великі податки, де церква не має змоги оплатити їх. Партія наклала позики на церкву від 500 до 1.500 крб. Церква не має своїх фондів, щоб оплатити податок, тому компартія дозволила церкві збирати гроші від селян. Щоб лише оплатити свій податок. Крім цього, священники одержують окрему позику. Рівно ж церковне правління міняє часто священників. Н[а]пр[иклад], в с. Хімчин на місце бувшого священника Сиротюка Миколи поставлено нового священника Фесюк Миколу Івана. Новоприбулий священник замешкав на призначеній йому парохії та почав відправляти Богослужіння. Одного разу до його помешкання зайшов голова РВНО Косів Цепкало та почав доказувати священникові, що він має зв'язки з українськими революціонерами та переховує їх. Після цього наскоку Цепкала, священник Фесюк М. мусів залишити парохію.

Внутріпартійне життя:

Партійні закриті збори відбуваються раз в місяць, однак відомостей немає. Відкриті партійні збори відбулись в с. Хімчин дня 22.4.[19]50 р., на яких виступив секр. первинної парторганізації Том'юк. Він відкрив збори та говорив, як повинні підготуватися до свята 1-го травня. Дальше виступив голова колгоспу Луканюк і голова сільради Бешлей, вони говорили про відбудову колгоспу, про хід роботи весняної кампанії та працю сільради. На цих зборах було вирішено зорганізувати істреб. бат. для охорони колгоспу. Істреб. бат. організували голова сільради Бешлей та Українцов, участковий села Хімчин. Українцов сказав, що до істребітелів повинні вступити такі люди, що ворожо наставлені до бандерівців.

26.4.[19]50 р. в с. Хімчин відбулись партійні збори. На ці збори було скликано всі комсомольці і піонери села. На цих зборах мали вручити піонерам піонерські галстуки. Зібрані діти почувши, чого їх зібрано на ці збори, з плачем розбіглися по домах. Тому ні одного галстука не прийнято. Збори було зірвано.

За звітний час прийнято 4-ох членів в кандидати партії.

З партії не виключено нікого.

Пропаганда і агітація:

За звітний час на терені району проведено ряд мітингів різного характеру. Майже в кожному селі було проведено по два і три мітинги господарчого характеру, які проводили голови колгоспів, сільрад та з районної адміністрації. Головною темою цих мітингів було проведення успішної праці в колгоспах, як весня-

них польових робіт. Побудування колгоспних будівель, заведення ферм і інші господарські справи. Партія грозила колгоспникам, що хто не буде виходити на роботу в колгосп, то в нього відберуть присадибну ділянку і всунуть з колгоспу.

18.6.[19]50 р. в с. Воскресінці був проведений такий мітинг, на ньому виступав якийсь партієць. Він домагався, щоб виключити з колгоспу 25 членів за те, що не виходили до роботи. Але в цьому протиставилось колгоспне управління і інші колгоспники. Їх залишено далі в колгоспі. В зв'язку з цими мітингами були також розліплені такі плакати "Кінчайте з куркулями і не слухайте їхньої брехні". Другий рід мітингів – це мітинги по підготовці до 1-го травня, які теж були проведені майже в кожному селі. На цих мітингах члени партії і районної адміністрації та учителі деяких шкіл з'ясовували селянам значення цього міжнародного робітничого дня, тим більш в сьогоднішній час, коли все робітництво і селянство об'єдналося в табір миру і демократії, щоб повести боротьбу проти капіталізму, головно сьогодні американського, який хоче загарбати світ, поневолити робітничі маси. Вони з'ясовували, що Рад. Союз є найсильнішим і найбільшим оборонцем робітничо-селянських мас і коло нього сьогодні об'єднуються всі сили світової демократії. Партійці вимагали від селян, щоби вони в цей день не працювали та урочисто його відсвяткували. У зв'язку з цим святом були розліплені і розписані такі плакати: "Хай живе 1-ше травня", "Братерський привіт трудящим усього світу", "Братерський привіт народам цілого світу, які борються за мир, за демократію, за соціалізм".

Третій рід мітингів – це мітинги на тему сплачення держпозики. Ці мітинги теж були проведені по всіх селах. Тут партія закликала населення в якнайкоротший строк сплатити держпозику. Бо це причиняється до скорого відбудування народного господарства в Рад. Союзі.

В с. Трійця з промовою виступив 2-й секр. РК КП(б)У Гобро-якай. Він говорив, щоби селяни сплачували якнайскоріше позику, бо Рад. Союз потребує відбудовуватися економічно, а також виробувувати якнайбільше літаків, танків, бо світовий капіталізм готує війну Рад. Союзіві, а головно Америка. Щоби відбудувати озброєння, треба багато фондів. Він говорив, що Рад. Союз не боїться цієї війни, бо проти Америки і інших капіталістів повстають всі сили народньої демократії, тобто все селянство, робітництво і трудова інтелігенція. Цей табір миру напевно переможе, але все ж до цього треба відповідно підготувитися.

На всіх проведених мітингах було пересічно присутніх від 20-30 чол.

Поліційний терор:

Провокації:

12.4.1950 р. в с. Трійця з групою ББ переодяглося поцивільному двох большевиків та ходили селом і хотіли спровокувати селян. Цю групу очолював кап. Чортов. Большевики зайшли до двох господарів та хотіли їх спровокувати, до цього вони вживали різних висловів. Просили харчів на дорогу, розпитували чи нема большевиків в селі і просили цих господарів, щоб їх перевели на другий кут села. Це їм не вдалось. Господарі зорієнтувалися і не дались спровокуватись. Большевики побачили, що нічого не вдіють, відійшли та на дорозі стрінули Марчук Дмитра, побили його і спровокували. Цей господар подумав, що це дійсно українські повстанці і дуже гарно з ними говорив та поводився. Тоді большевики його сильно побили і відпустили.

Облави:

На терені за звітний час большевики провели 21 облаву. Число війська при помочі яких робили облаву, було від 20 до 160 і 200 осіб. При облавах використовували псів від 2-5.

Облави проводили: лісом, селом, полями, збіжжам та ярами, в таких селах: Іспас, Грушів, Кропивищі, Пилипи проведено 14 облав, Воскресінці, Королівка, Корнич проведено 5 облав, Трійця, Цуцулин, Трач проведено 2 облави. Облавами командували оперпрацівники, які оперують постійно в терені. В деяких облавах були невідомі командири ранги до підполковника. Облави успіхів не мали, окрім того, що два рази натрапили на українських повстанців, які квартирували в лісі Корнеччина біля с. Іспас і в лісі Гнилець біля села Пилипи, але повстанці відбилися і по перестрілці відступили. Зі сторони большевиків втрата один пес, який шукав.

Засідки:

Групи МГБ, які постійно оперують по терені району, зробили 400 засідок, які стали розшифровані цивільним населенням. Ряд засідок не розшифровано тому, що большевики на засідках дуже сильно конспірують. Засідки роблять на різних і несподіваних місцях.

Большевики в засідках успіхів не мали, окрім засідки, яка відбулась 9.4.[19]50 р. на терені села Перерів. На цю засідку вийшли українські повстанці і в бою впав вбитим повстанець кущевий "Тур".

Вбивства революціонерів:

Дня 8.4.1950 р. група [РО] МГБ переходила з с. Дебеславець в с. Цуцулин. Цею самою дорогою до с. Дебеславець переходили

ли два українські повстанці. Большевики скоріше завважили їх і відкрили по них вогонь. Повстанці стали тяжко поранені і щоб не датися живими до рук ворога сл.п. д. “Сом” розривається гранатою, а сл.п. д. “Орлик” стріляється з пістоля.

Тіла забрали в село Дебеславці і рано на Великдень придержували по дорозі людей, щоб їх пізнавали. Цього дня забрали їх до району.

Дня 9.4.[19]50 р. група [РО] МГБ робила засідку в с. Перерів, на яку надійшли українські повстанці, в бою з большевиками впав вбитим куцевий “Тур”, решта повстанців відступили.

П о б о ї:

Дня 7.4.1950 р. група большевиків під командою сержанта, яку очолював майор Вівчаренко в числі 5 чол., зайшли на терен села Трійця. Тут вступили до хати Садич Насті. В цей час жінка варила горілку, побачила большевиків і втекла від хати. Большевики вломились до хати, доварили горілку, випили її та вечером перейшли в с. Ганів. П’яні большевики стрінули в селі хлопців, які були на селі і почали їх бити. Кулеметчик цієї групи відняв від кулемета лапки та сильно побив Бугайчук Дмитра. Большевик вдарив його по голові та розбив голову в двох місцях глибиною 2-ох сантиметрів. Мати цього хлопця хотіла робити донесення, але до неї прийшли большевики і сказали, що якщо вона робить донесення, то вони за це пімстять. Господиня настрашилась і не робила донесення.

А р е ш т и:

По терені району групи [РО] МГБ і [РО] МВД провели 55 арештів. З них: 39 по переслуханні звільнено, один по 24-ох год., а інших почерез 3-20 днів. 15 поки що сидять в тюрмі, з них двох в м. Станиславові, інші в Коломиї. Один, Дмитерчук Нестор, засуджений на 10 років тяжких робіт за співпрацю з ОУН. Рівно ж всім іншим арештованим закидали це саме.

В и в о з и:

Від 1.4. до 1.6.1950 р. за цей [час] большевики провели ряд вивозів на терені району. Вивози робили опербоївки, які постійно оперують в терені. До помочі були ще з [РО] МВД. Большевики несподівано наскочили на поодинокі села і вивозили підозрілих для них селян. Деяких вивозили за те, що вони допомагали українським революціонерам, інших за те, що їхні сини були в рядах УПА і ОУН, а були навіть такі, що не були ні в чому винні перед рад-владою, але їм закидали куркульство і тому вивозили на Сибір.

Під час вивозу большевицькі грабіжники не дозволяли селянам забирати своє тяжко запрацьоване майно, а навіть не допус-

кали до них рідних і близьких. Коли тільки селяни залишили свої хати, большевики забирали все, що залишилося на господарстві і вивозили до району.

Нижче подаю список вивезених на Сибір за 1948-[19]49 і першу половину 1950 року.

Список вивезених родин на Сибір:

ч/п род.	Назва села	Прізвище, ім'я та по-батькові
1	Іспас Гор. і Дол.	Бойків Василь М., жінка і син
2	-//-	Сорич Марія ж. Івана, син і дочка
3	-//-	Курліковський Онофрій, жінка і син
4	-//-	-//- Микола Михайла, жінка і два сини
5	-//-	Гаврилюк Федір, жінка, дочка і син
6	-//-	Гоянюк Михайло, жінка і чотири дочки
7	-//-	Грицюк Анна ж. Миколи з дочкою
8	-//-	Савчук Василь Івана і жінка
9	-//-	Гаврилюк Михайло і два брати
10	-//-	Головатий Василь Івана, жінка і дочка
11	-//-	Сорич Олена Івана
12	-//-	Пігуляк Микола Василя
13	-//-	-//- Параска Федора
14	-//-	-//- Василь Миколи, брат і сестра
15	-//-	Гаврилюк Василь, жінка, син і дочка
16	-//-	Сорич Степан Миколи і сестра
17	-//-	Гоянюк Одокія Степана
18	-//-	Гоянюк Анна Костя і брат
19	-//-	Бежук Анна Василя і дочка
20	-//-	Семанчук Василь Ілька і син
21	-//-	-//- Параска Костя і дочка
22	-//-	Марусяк Семен і двоє дітей
23	-//-	Курліковський Михайло і жінка
24	-//-	Гаврилюк Семен Михайла і жінка
25	-//-	Семчишин Микола, жінка і двоє дітей
26	-//-	Гоянюк Катерина і двоє дітей
27	-//-	Куриляк Іван, жінка і одна дитина
28	-//-	Гоянюк Іван, жінка і дитина
29	-//-	Гаврилюк Михайло Василя, жінка і двоє дітей
30	-//-	Лесюк Параска ж. Івана і син
31	-//-	Курліковський Степан, жінка
32	-//-	Бойків Онофрій Івана і жінка
33	Грушів	Граб Михайло Петра
34	-//-	Граб Василь М., жінка, дочка і син
35	Тростянка	Бірчак Володимир, жінка і дитина

36	-//-	Мельничук Йосип, жінка і дві дочки
37	-//-	Калиняк Сава, жінка і двоє дітей
38	-//-	Гураль Марія ж. Юрка і троє дітей
39	Пилипи	Микитюк Микола Петра і жінка
40	-//-	-//- Михайло, жінка і дитина
41	-//-	Никипанчук Гриць, жінка і двоє дітей
42	-//-	Лахнюк Дмитро, жінка і два сини
43	-//-	Кубієвич Марія ж. Івана і дві дочки
44	-//-	Калиняк Марія і син
45	-//-	Микитюк Іван с. Дмитра і жінка
46	-//-	Тимофійчук Олена, два сини і невістка
47	-//-	Слободян Василь, жінка і дві дочки
48	-//-	Кубієвич Калина ж. Василя
49	-//-	Трохимчук Василь Миколи
50	Королівка	Вашурак Іван Сидора, жінка і дитина
51	Воскресінці	Білейчук Василь Прокопа
52	-//-	Фесюк Катерина ж. Михайла і дитина
53	-//-	Шепетюк Параска ж. Василя і дочка
54	-//-	Білейчук Параска ж. Івана
55	-//-	Фесюк Наталія д. Василя
56	Матіївці	Лічковський Василь, жінка і дитина
57	-//-	Приймачук Петро Данила і жінка
58	-//-	Михайлюк Осип Кароля, жінка і троє дітей
59	-//-	Самуляк Степан, жінка і дитина
60	-//-	Івасюк Анна і дитина
61	-//-	Лящовська Катерина і троє дітей
62	-//-	Мельничук Евдокія і двоє дітей
63	-//-	Дранчук Ілько, жінка і двоє дітей
64	-//-	-//- Петро, жінка і двоє дітей
65	-//-	Дранчук Василь, жінка і троє дітей
66	-//-	-//- Марія і син
67	Перерів	Остафійчук Марія Михайла і дитина
68	-//-	Мельничук Анна Івана
69	-//-	-//- Параска ж. Онофрія
70	Дебеславці	Пукайляк Микола, жінка і двоє дітей
71	-//-	Сапович Параска і одна дитина
72	-//-	Амбросяк Евдокія ж. Осипа
73	-//-	Стефурак Василь, жінка і дитина
74	-//-	Олійник Олена ж. Василя і двоє дітей
75	Цуцулин	Гринюк Михайло і дитина
76	Ганів	Лизанчук Анна, син і дочка
77	Трач	Оленюк Семен с. Никифора
78	Кривоброди	Мандрусяк Василина

79	-//-	Мартиш Микола і жінка
80	-//-	-//- Параска і дочка
81	-//-	Табахарник Василь, жінка, два сини і дочка
82	-//-	Габорак Микола, жінка і троє дітей
83	-//-	Калиняк Палагна, два сина і дві дочки
84	-//-	Скульська Варвара, дочка і син
85	-//-	Ільницький Василь і жінка
86	-//-	Скорпанюк Доця
87	-//-	Вінтонюк Михайло, жінка і четверо дітей
88	-//-	-//- Микола, жінка
89	-//-	Васильчук Василь, жінка і дві дочки
90	-//-	Долішняк Марія і дитина
91	-//-	Гаврилків Марія і Параска
92	-//-	Лукач Іван і син
93	-//-	Василящук Параска і дочка
94	-//-	Лукач Анна і син
95	Пістинь	Бобик Ігнат і жінка
96	-//-	Федорчук Марія ж. Івана
97	Трійця	Чорней Михайло, жінка і син
98	-//-	Соник Михайло і жінка
99	-//-	Маковійчук Настя, дочка
100	-//-	Грималюк Петро
101	-//-	Білінчук Параска ж. Миколи
102	-//-	Никифорок Марія, син і дочка
103	-//-	Павлюк Анна ж. Миколи і два сини
104	-//-	Дейнега Петро с. Івана і жінка
105	-//-	Веретюк Марія ж. Івана
106	-//-	Яремчук Андрій, жінка і дочка
107	-//-	-//- Параска Степана
108	-//-	Вовчук Афя ж. Василя і дочка
109	-//-	Маковійчук Марко Василя і жінка
110	-//-	Настащук Василь і жінка, дочка
111	-//-	Настащук Дмитро Івана
112	-//-	Білик Василина ж. Василя
113	-//-	Рачук Параска і дві дочки
114	-//-	Данилюк Василина, дочка і син
115	-//-	Роспутняк Настя ж. Івана
116	-//-	Чорней Дмитро і жінка
117	-//-	Сахнюк Анна ж. Івана
118	-//-	Марчук Олекса с. Дмитра і жінка
119	-//-	Данилюк Марія, дочка і син
120	-//-	Соник Настя ж. Василя
121	-//-	Павлюк Юрко с. Федора, жінка і дочка

122	-//-	Данилюк Іван с. Марії і жінка
123	-//-	Білейчук Марія ж. Василя
124	-//-	Дейнега Марія Василя
125	-//-	Насташук Параска Петра
126	-//-	Насташук Параска
127	-//-	Сенюк Анна Ілька
128	-//-	Сенюк Анна і Настя
129	-//-	Данилюк Настя
130	-//-	Ткачук Антось, жінка і дочка
131	-//-	Джурковська Настя, Анна і Василь
132	-//-	Костик Дмитро с. Михайла, Василина і Іван
133	-//-	Данилюк Марія і Настя
134	-//-	Соник Марія, дочка і син
135	-//-	Роспутняк Настя ж. Івана
136	-//-	Никифорок Василь с. Івана

(Список неповний)

Вивезено 136 родин, а 327 осіб.

Конфіскації: Окрім тих господарств, господарі яких були вивезені на Сибір, конфіскацій не було.

Інше:

8.5.1950 р. в с. Воскресінці в лісі большевики робили облаву в числі 24 червонопагонники під ком. кап. Омелянова і ст. лейт. Тимофієва. Під час облави зловили дівчину Довганюк Марію, яка пасла в цьому лісі корови. Цю дівчину хотіли знасилувати, однак вона вирвалася. Большевики почали за нею стріляти та дігнали вдома. Мати дівчини почала її обороняти, большевики їх сильно побили. На це надійшов кап. Омелянов і заборонив знущатись над жінками, однак червонопагонників не покарав.

В звітному часі ст. лейт. Чортов під час переслухання, знасилував вагітну жінку Чорней Настю ж. Івана, урод. в с. Трійця р-н Заболотів. Згадана жінка стала звільнена з допиту, після чого пішла до лікарні, де перебуває і зараз. Під час насильства ст. лейт. пірвав на жінці сорочку.

II. З хроніки революційної боротьби.

В протидію організуванню на терені району істребительних баталіонів, які враз з большевиками знущаються над українським селянством та працюють на користь ворога, українські повстанці зліквідували:

23.4.1950 р. в с. Кривоброди зліквідовано большевицького вислужника, участкового міліції, члена ВЛКСМ Струтинського, урод. 1929 р. в с. Турка р-н Коломия.

Як протест проти організування на Україні ворожих нам комуністичних і комсомольських організацій, українські повстанці виконали атентат на активного большевицького організатора партії, який був орг. інстр. при РК КП(б)У Гладков Григорій Васильович, рус., ч/партії. При організуванні жорстоко поведився з селянами.

24.5.1950 р. в с. Грушів зліквідовано активного участкового міліції Гайдичука. Згаданий враз з большевиками ходив на облави [на] українських повстанців, робив труси по хатах, зганяв селян в колгосп і різні ганебні большевицькі доручення виконував безкарно зі сторони большевиків.

13.5. в с. Трійця українські революціонери у відплату за насильне загнання селян у сталінські колгоспи та нечувану експлуатацію сільського господарства в Україні, зліквідували члена ЦК [КП(б)У], уповноваженого по сільському господарству в області, який проводив контролю колгоспів. Рівно ж поранено двох большевиків, представників з району.

Слава Україні!

Героям слава!

Постій 12.7.1950 р.

/ В – 49 /

Даний документ знаходився в бідоні, знайденому 12 травня 2015 р. у лісовому масиві біля с. Пістинь Косівського р-ну, арк. 1-23.

Оригінал. Машинопис.

№ 27-29
РАЙОН Ч. 6

№ 27
ЗВІТ ЗА ЛИПЕНЬ 1950 р., СКЛАДЕНИЙ
РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН КУТЩИНИ
ВАСИЛЕМ ЮСИПЧУКОМ-“ОЛЕСЕМ”, “Г-41”

31 липня 1950 р.

[Слава Україні!]

[Район Кути]²¹⁵

[Звіт
за місяць липень 1950 р.]

[Всі] як од[и]н підписатись, що яка держава вживе атомної зброї, та буде винувата. Америка, Англія та Франція готуються на нас війною з атомною бомбою, а ми як [...] і демократична держава в світі війни не хочемо, тому і мусите підписуватись на заборону атомної зброї, хіба ви хочете війни, то ми вам дамо війну таку, що відхочеться товариші. Потім взяли від священика з помешкання стіл та вимагали від нього, щоб він підписався на мир та дав приклад населенню. Після кілька раз[...] до священика Березюка, він був змушений підписати за мир, причому заявив, що хоче миру. Однак населення незважало на те, що Березюк зробив початок, воно далі ставило спротив і намагалось через больш[евицькі] сторожі втікати, куди тільки могли. Коли населення справилось до втечі, то больш[евицькі] бандити спрямували до них дула кулеметів і змушували їх до підпису за мир, рівно ж залякували населення вивозом, причому вдалося їм виповнити 45 анкетів, решта населення викручувалося, що воно неграмотне і не може підписуватися. В кінці большевики бачучи, що нічого не зроблять, залишили секр. с/р 12 анкет для виповнення. Секретар ці анкети виповнив самий і відіслав до р-ну. Большевики опублікували у районній газеті “Рад. Гуцульщина”, що в с. Ясенів Горішний добровільно підписали за мир 325 осіб за дві години часу.

1.VII. с. Тюдів – до села з р-ну прибули завідуючий заготконтори Єгер і агент з уповмінзагу Григораш. Вони скликали збори,

²¹⁵ Відсутній перший аркуш документу.

на яких виступав до населення з промовою Григораш, що в Кореї буржуї розпочали кроваву насильницьку війну 25.VI. і б'ють убогий нарід та хочать напасти на нашу країну, але ми стоїмо на [...]ті миру, а з нами всі демократичні держави. Закликали населення, щоби підписувались під Стокгольмською відозвою за мир і проти заборони атомної енергії. Говорили людям, присутним на зборах, котрі з людей бажають війни, хай здійнуть руки догори. Однак бажаючих війни не було.

7.VII. с. Барвінкова – з р-ну Кути прибули представники, яких очолював зав. ошадкаси Подюк, в справі підписання миру від 16 літ до кінця життя. Люди не зійшлись підписувати за мир, тоді сказав Подюк, щоби вручити анкети до підпису таким особам: Чурюк Анна Федора, Бельмега Юстина б/б, комсомолка, Танасійчук Кирило с. Федора та Танасійчук Одокія Миколи. Ці вищезгадані особи пішли по хатах, щоби люди підписували анкети за мир, а люди не хотіли підписувати. Подюк дав зам. голови с/р Чурюк Анні і фінагентові Бельмезі Іванові, щоби сільський уряд підписав анкети за мир за ціле населення с. Барвінкова.

15.VII. с. Ясенів Гор. – з р-ну Жаб'я прибула група больш[евиків], яких очолював з райпарткому Малочуб. Вони хотіли скликати збори та народ не зійшовся, тоді вони назначили місцевих агітаторів в чис. 8 чол., які мали завдання ходити по хатах, щоб селяни підписували анкети за мир. Після цього група відійшла в р-н Жаб'є.

З вищезгаданих 8 осіб на другий день мали прибути до р-ну на сесію.

16.VII. до р-ну на сесію прибуло лише три особи, а то: Кіщук Анна Петра, Кіщук Дмитро Івана, Цвілинюк Юрко с. Юрка. На сесії говорили їм про стягання хат з хуторів на село, про війну в Кореї та про атомну бомбу.

16.VII. с. Рожен Великий – тут голова с/р Юращук зробив збори, на яких виступив з промовою. Говорив, щоби люди давали заяви на вступ до колгоспу. Якщо не хочать вступити до колгоспу, то хай вступають до праці в лісову промисловість або на виїзд у східні області. Якщо цього громадяни не зроблять, то виді[лять] кожному по шість сотих землі коло хати і нехай так живе. Дальше говорив, [хто] не дає заяви до колгоспу, то нехай живе на тім, що йому приділили навесні, а хто ступить на колгоспне, то буде покараний судовим законом. При кінці заявив, що в Рад. Союзі двох систем господарювання немає, тому і в нас такої системи не може бути. Рівно ж пригадав населенню про видачу різних держ. поставок.

ВЛКСМ.

Відносно цієї орг. у звітньому часі не відбулися жодні сходи-ни, чи читання лекцій і т.п.

Піонери.

Щодо піонерської орг. у звітньому часі не відбулося нічого.

Жовтенята.

Організування дітей до цієї орг. відбувалося в попередніх місяцях [...] чно і діти зовсім нічого не знають і тому неактивні.

Баптисти.

Щодо цієї орг., то вона не має перешкоди зі сторони больше-вицької влади. Рівно ж не має великого впливу серед населення. Одначе вони висилають з кожного села своїх довірених осіб до с. Довгополя Жабівського р-ну по інформації, звідки одержують правдоподібно від своїх зверхників.

II. Поліція.

МГБ – Кути.

Щодо складу МГБ, то без змін.

МВД – Кути – без змін.

Характеристика боївок бб.

На терені р-ну знаходяться такі боївки бб: сс. Тюдів, Рожен Малий оперує боївка в чис. від 7-12 чол. під ком. лейт. Лапова і новоприбулого лейт. Москаленка, с. Рожен Великий оперує боївка в чис. від 5-20 чол. під ком. Анучіна і Будикова, сс. Ростокі, Білоберезка, Хороцева і Барвінкова оперує боївка лейт. Михайлова в числі 7 чол. До сіл Устеріки і Ясенів Гор. приходять на операції боївка з Жаб'я, під ком. лейт. Красюка в чис. 8 чол. Рівно ж на терені знаходяться дві станиці істребітелів, а то: с. Рожен Великий 4 чол. під ком. Копчука Івана і с. Ростокі 8 чол. під ком. Петриняка Миколи, які час від часу беруть участь в операціях з боївками бб. А також в с. Ростоках знаходяться два тайні міліціонери, які беруть участь в акціях проти нашого руху, а то: Калинич Микола Гриця і Влашинець Микола Федора.

Крім вищезгаданих боївок бб і істребітелів, доходять ще на підсилення операцій внутрішні війська з р-ну Кути-Жаб'я, наприм[ір]: в цьому місяці з р-ну Кути прибула група внутрішніх військ в числі 100 чол. під ком. підполковника Краснікова, які робили облави і труси по селах району.

Боеві акції у відношенні до укр. населення та нашого руху.

Облави.

За звітний час в р-ні відбулася одна велика облава, в якій брало участь 100 чоловік під ком. підполковника Краснікова. Вони робили перешуки лісами і хатами у таких селах р-ну, як: Рожен Великий, Ростокі і Білоберезка. Вислід з облави без результату.

Труси.

[...]VII. с. Тюдів – група больш[евиків] в числі 6 чол. під ком. лейт. Лапова робили труси в кількох хатах на прис. Підгора. Не знайшовши нічого, перед вечером зникли під лісом.

[...]VII. с. Білоберезка – 60 чол. з тої групи, яка робила облави, залишилися в центрі села і перевели ґрунтовні труси у чотирьох хатах, не знайшовши нічого, відійшли до р-ну без висліду.

13., 14., 15. до 23.VII. в с. Тюдів оперативна група Лапова на переміну з Москаленком та ще з н.н. сержантом, робили труси по хатах не в загальному, 2-4 хати перетрясуть, перейдуть садами і городами, та в деяких господарів питають про бандитів, а деяким господарям грозять тюрмою та вивозом у східні області за те, що не хочуть признатися, чи до них приходять бандити з ліса.

15.VII. с. Ясенів Гор. – з напрямку с. Криворівня прибула автомашина, з якої висіло 21 чол. червоноармійців під ком. н.н. командира, з яких 4-ри зайшли до одного господаря і там зробили в помешканні труси. Не знайшовши нічого, перед вечером відійшли в невідомий напрям.

16.VII. с. Рожен Великий – група больш[евиків] в числі 10 чол. під ком. Анучіна на прис. Вижньо-Середний робили труси на цьому присілку по хатах і місцях, нічого не знайшовши, відійшли цього самого дня в центр села.

Арештування.

[...]VI. с. Барвінкова – з рай[центру] Кути прибула поліція в числі 3 чоловік, де заарештували Жикалюк Анну д. Івана за те, що з полюбовних причин з головою с/р Танасійчуком Дмитром, побила жінку його мало що не смертельно і безпритомну залишено під плотом. Це побиття відбулося під маскою укр. повстанців, причому сказалося, що це вона і суд засудив 14.VII. на 5 літ тюрми.

[...]VII. с. Білоберезка – група бб в числі 7 чол. під ком. лейт. Михайлова заарештувала гром. Джіголю Андрія, якого забрали з собою до р-ну Кути на МГБ, де перетримали на допитах через 10 днів. В часі допитів сильно побитий за підозріння в рев. русі і опісля випущено додому.

26.VI. с. Рожен Великий – арештовано Ілюк Палія, який минулого року під терором признався больш[евикам], що знав на котрому місці кварт[и]рувало 4-ох повстанців. Больш[евики] до цього часу нічого не порушували.

28.VI. с. Рожен Великий – арештовано Прокоп'юк Юрка, як підозрілого у співпраці з рев. рухом.

10.VII. с. Рожен Малий – група больш[евиків] в числі 7 чол. під ком. Лапова вночі арештували Артимчук Гаврила Івана, якого звільнено по 4 днях додому.

13.VII. с. Рожен Малий – покликано на МГБ Конюшак Миколу Василя, якого тримають до цієї пори замкненого на МГБ в Кутах.

13.VII. с. Рожен Малий – на МГБ покликали гром. Олексюк Марію Юрка і Воротняк Федора Семена, яких по 4 днях звільнили додому.

14.VII. с. Рожен Великий – вертаючи з базару з м. Кути Рибчук Катерина і Максимюк Олена зістали арештовані в дорозі додому Зубричем і Копчуком, уповнов. істребітелів і віддано до р-ну Кут. Обидві жінчини арештовані в підозрінню у співпраці з рев. рухом. Вищевичислені арештовані сидять в тюрмі Станіславів, крім Рибчук Катерини, про яку нема відомости, де її поділи большевики.

16.VII. с. Ростокі – через с/р зістала покликана на МГБ в Кути гром. Дудидра Анна ж. Михайла, яка була сильно побита на допитах в підозрінні в рев. русі, так, що збожеволіла і після чотирьох днів випущено додому. Ідучи додому, по дорозі на прис. Глиняний повисилася. Цього ж самого дня були покликані на МГБ Кути такі особи: Марієвич Андрій, Чокінюк Юрко і Дарійчук Петро Михайла. По переслуханні ці особи були випущені додому.

Засідки.

Тюдів – по всіх присілках села больш[евики] часто сидять на засідках. На засідках сидять попід лісом, краями ліса і берегом ріки Черемош напроти Буковини. На засідках сидять тільки через ніч, або найбільше добу на одному місці, а опісля переходять на інший присілок. З засідок больш[евики] відходять зовсім без успіху.

Рожен Малий – большевики сидять на засідках по всіх прис. села, найбільше засідкують на Хоминським від сторони сс. Старі Кути, Черганівка, Бабин. До цієї пори з засідок больш[евики] відходили без успіху.

Рожен Великий – група больш[евиків] в числі 10 чол. під ком. лейт. Анучіна на прис. Вижньо-Середній сиділи на засідці через цілий тиждень, маючи зі собою наплечники з харчами, тому не потребували ходити по хатах за харчами. Однак така засідка не дала їм бажаних успіхів.

Рівно ж такі подібного характеру засідки відбувалися по цілому терені району.

Провокації.

За звітний час провокаційних груп не було.

Інше.

29.VI. с. Ясенів Гор. – на прис. Горби з невідомої сторони прибула група бб в чис. 8 чол. під ком. лейт. Красюка, яка заквартирувала у одного господаря, а Красюк і Кельдюшкін пішли до с/р,

де там переводили протоколи з такими особами: Стефюк Василь с. Дмитра, Денисюк Явдоха д. Юрка і Цвілінюк Юрко с. Юрка. На другий день відійшли до р-ну Жаб'я.

У звітньому часі на терені р-ну появилась група інженерів, які ходять під охороною червоноармійців з інструментами щонайгіршими “дебрами”, правдоподібно шукають за підземними скарбами. Точно буде заподано у слідуячому звіті.

III. Адміністрація.

РВК – Кути, без змін.

Адміністративні зарядження.

[...]VII. Кути – розпорядження РВК прийти до р-ну на відкриття пам'ятника воїнам рад. армії Кутського р-ну, котрі погинули в 1944-[19]45 рр. і на траурний мітинг. З кожного села мають прийти по сто чоловік.

[...]VII. Кути – розпорядження РВК прийти головам і секр. с/р на засідання рай[і]сполкому, про відчит роботи с/р і затвердження бюджету на 1950 р. Говорили, що гірські села треба переробити на соціалізм так, щоби всі люди були на державних роботах та в колгоспі, щоби мала різниця була між селом а містом, щоби с/р цею роботою займалися, щоб населення переселити з верхів на села та зробити клуби по селах до жовтневих свят.

Кути – розпорядження про плян заготовки яблук.

5.VII. Кути – розпорядження про підсумки посівної площі, подати список до р-ну.

7.VII. Кути – розпорядження про виплату грошей одиноким та багатодітним матерям та примусове видання робітників у східні області.

Воєнкомат – Кути.

За звітний час склад службовців воєнкомату без змін.

Зарядження воєнкомату.

18.VII. с. Ростокі – звідси відійшли до ча такі хлопці: Самашко Дмитро с. Кирила, уроджений 1930 р., Притуляк Василь с. Дмитра, нар. 1930 р. Крім цих вищезгаданих хлопців з с. Ростік, до війська не пішов ніхто.

23.VII. Тюдів – воєнкомат Кути покликає хлопців, народжених 1930-[19]31-[19]32 рр. на перепис для признання здібности по різних формаціях.

Тсоавіахім – Кути.

1) Завід. Романець Сергій, українець, східняк.

2) Секр. Клава ? -//-

За звітний час зайшли такі зміни: зав. Ковалюка Дмитра і інструктора Кондревича знято зі служби, причини зняття поки що невідомо.

На терені р-ну тсоавіяхім не міститься, тільки всі робітники де би то не було, насильно стягають з них при кожній зарплаті на значки, які наклеюють до кв[и]тків, а декотрі вже мають кв[и]тки.

Нарсуд – Кути.

За звітний час добула одна особа жінщина, адвокат Лернер, невідомо звідки, решта стан службовців незмінний.

Прокуратура – Кути.

Прокурор Петренко, українець, східняк.

Земвідділ – земгромади.

В установах земвідділу і земгромадах склад службовців незмінний.

Колгоспи.

Ростоки – колгосп під назвою “Червоне Прикарпаття”. Голова колгоспу Гаврилук Юрко с. Івана, нар. 1916 р., 4 кл. нар. школи. Замісник Соборяк Дмитро Якова, нар. 1910 р., 2 кл. нар. шк. Секр. Фіжделяк Василь Івана, нар. 1911 р., 5 клас. Ця управа колгоспу вибрана нова, стара управа зістала вся арештована орг. МГБ в підозрінні в рев. русі.

Площа ріллі 60 га, сіножати 841 га, рогатої худоби 59 шт., овець 81 шт., коней 4 шт. (28 шт. коней у господарів), пчолы 15 [в]уликів, крім цього є 28 [в]уликів, законтрактовані в господарів-одноосібників, якими управа колгоспу користується; 3 вози, 3 січкари, 1 віялка і одна вага десятинна.

Колгоспники працюють ще з індивідуальної стопи незадовільно. Колгосп платить за працю аж осінню, коли зберуть урожай.

Білоберезка – колгосп під назвою “ім. Кагановича”. Управа колгоспу без змін. Площа землі: орної 37 га, сінокоси 90 га, пасовиська 15 га, рогатої худоби: 5 корів, 30 ялівок, 60 овець, 50 ягнят, 10 коней, 3 свині (голова четверта), 1 пнів пчіл. Плата в колгоспі 10 крб. за трудовень, а виплачувати будуть осінню, по закінченні роботи. Постійних працівників в колгоспі немає, роботу населення обробляє спільно. Крім цього, прилучено до Білоберезького колгоспу попередне колгоспне майно з сіл Хороцева і Барвінкова.

Фінвідділ – Кути.

За звітний час склад службовців незмінний.

Відносно податків, то цього року в два рази більший, як минулого року, дальше говорять, що на другий рік ([19]51) буде в три рази більший, ніж 1949-го року.

Главбанк – Кути, без змін.

Ощадкаса – Кути, без змін.

Уповмінзаг – Кути, без змін.

Заготконтора – Кути, без змін.

Споживспілка – Кути, без змін.

Кооперативи.

За звітний час оборот кооператив в р-ні вин[...] 62.953 крб.

Щодо товарів для населення, то кооперативи доставляють менш потрібні товари населенню, а конче необхідних товарів населенню цілком замало, або і взагалі немає таких, як: хліб, цукор, взуття і т.п. Мануфактури доставляють майже задовільно, але в поганій якості, високоякісних тканин кооперативи не одержують приділу.

Лісопункт – Кути.

Лісопункт підпорядкований ліспромгоспові в Жаб'ю. На терені р-ну є тільки обещики і гайові, які охороняють ліс, а підшефні вони Косівському лісгоспові. Плекання ліса дуже занедбано і не засаджено як слід. Декотрі гайові подають населення до покарання, напри[ір]: за врубання 2 куб. метр. платять від 400-800 крб.

Лісництво – Кути.

Лісництво підшефне лісгоспові в Косові.

Лісосплав – Кути.

Лісосплав підшефний трестові у Станиславові.

Райпромкомбінат – Кути, без змін.

Комунгосп – Кути, без змін.

Будівництво.

Рожен Великий – тут докінчують будову с/р, розпочату минулого року. В звітному місяці розпочато будову для колгоспу стайні і бані (лазні). Кваліфікованим робітникам обіцяють платню, допоміжні робітники роблять шарварком.

Пошта.

Щодо цієї установи, то склад незмінний. Поштовий рух досить справний.

Залізниця – немає.

Наросвіта – Кути, ферії.

Драмгуртки. За звітний час драмгуртки не проявляли жодної діяльності.

Кіно. Кіно висвітлює фільми в райцентрі щоденно два-три рази од[и]н фільм. 1) “Кам’яна квітка”, 2) “Олександр Невський”, 3) “Повстання в пустини”, 4) “Індійська гробниця”, 5) “Партійний квиток”, 6) “Змова приречених”.

16.VII. с. Тюдів – кінопересувка висвітлювала фільм під заголовком “За визволення Сталінграда” і “Падіння Берліна”. Вступ платний, від дорослих по 2 крб., від дітей і школярів по 1 крб.

Бібліотека.

На терені р-ну у кожному селі знаходяться клуби, в яких містяться від 300-1.000 штук книжок різного змісту, передовсім політична література: твори Леніна, Сталіна, Крупської, Хрущова та ін. Художня література вся [...]путана російською мовою, напри[і]р: твори Шевченка, крім поезії, всі на рос. мові, Франко то само. Мирного твори, крім повістей, все на рос. мові. Квітки все на рос. мові, Вовчка твори видані в 1950 р. на рос. мові. Сільсько-господарська література вся зроблена на основі Мічуріна і Лисенка. Населення майже не цікавиться читанням книжок і тому мало хто визначає книжок до читання.

Райздороввідділ – Кути, без змін.

Поліклініка – Кути, без змін.

Ветлікарня – Кути, без змін.

IV. Червона армія.

На терені р-ну відділів ча не знаходиться.

V. Колонізуючий елемент – знаходиться тільки в райцентрі, про котрих тяжко дістати точні дані.

Різне: За виїмком самогубства, яке поповнила Дудидра Анна ж. Михайла з с. Ростік, про котре вже згадано під точкою арештування, не зазначено у звітному місяці.

Б. Власне середовище.

I. Українські маси.

Ідейно-моральний стан населення під большевицьким пануванням чимраз сильніше підупадає. Населення майже цілком про моральний рівень не дбає. Щодо молоді, то ще нижче мораль стоїть, чим у дорослих, причиною того [...] родичі не мають впливу на своїх дітей. Між молоддю поширюється п'янство і розпушта.

Національна свідомість населення досить висока. Однак з огляду на больш[евицький] терор населення не виявляє свого патріотизму.

Ідейно-політична виробленість селянства і робітництва зростає з кожним днем, завдяки підпільній літературі населення національно-політично виробляється чимраз краще. Малосвідомий елемент, з огляду на терор, мало хоче читати нашу літературу, натомість свідоміші і відважніші читають нашу літературу, нею цікавляться.

Соціальне положення населення з дня на день підупадає, з огляду на високі драчки різного рода держ. поставок.

Відношення населення до рев. руху в деяких селах досить активне, за виїмком одиниць, які пішли на услуги ворога, а в деяких навпаки пасивна. Натомість до ворога ставиться цілком ворожо і не вірить їхній брехливій пропаганді.

Демобілізовані ставляться досить активно щодо підпільного руху, залежить як дане село держиться, до якого приходять демобілізовані.

Версії.

Оповідують, що в Казахстані називають українців хаклами навіть у школах та дитбудинках, забирають від них перстені, кульчики і не дозволяють їм носити. Прохарчування 200 грам хліба на день і трохи рідкої зупи. Навчання проходить тільки рос. мовою, хоча й переважаюча кількість дітей є українці, а про релігію чи Бога шкода й говорити (з добрих джерел).

Доходять вістки з добрих джерел, що в Архангельську говорять рускі, що надходить та хвилина до розплати зі сталінською партією і що вони самі з ними розчитаються.

II. Рев. кадри.

Члени-революціонери ідейно-моральний стан заховують відповідно до вимог етики. Ідейно-політичний рівень високий завдяки вишколам і самовишколам. Революціонери не мають заміру піти дорогою зради, вони волюють смерть, чим капітуляцію чи зраду.

За звітний час втрат в кадрах не було.

Відносно пропаганди: були вивішені синьо-жовті прапори на 30.VI. по всіх селах р-ну, які в деяких селах висіли навіть до вечера. Стягали їх тільки большевики, стрибки, а також за наказом больш[евиків] стягали голови с/р.

Відносно розповсюдження нашої літератури в маси, то буде заподано в пропагандивнім звіті. Те саме відноситься і до СБ.

Дисципліна і карність на військовий стиль.

Судівництво: покарано смертю двох членів ОУН.

Постій, 31.VII.1950 р.

Г-41

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 2-7.
Оригінал. Машинопис.*

№ 28
ЗВІТ ЗА СЕРПЕНЬ 1950 р., СКЛАДЕНИЙ
РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН КУТЩИНИ
ВАСИЛЕМ ЮСИПЧУКОМ-“ОЛЕСЕМ”, “Г-41”

[Вересень 1950 р.]

Слава Україні!

Район Кути

Звіт
за місяць серпень 1950 р.

А. Вороже середовище.

І.1. Партія. Крім райцентра, по селах знаходяться партійно-кандидатські групи.

С. Старі Кути.

- 1) секретар Галицький Йосиф
- 2) член Катеринчук Михайло
- 3) –//– Бойчук Степан

С. Рожен Великий.

- 1) секретар Прокоп'юк Василь б/б
- 2) член Юрашук Дмитро
- 3) –//– Калинич Степан с. Дмитра
- 4) –//– Сейнюк Танасій
- 5) –//– Самашко Василь с. Федора

С. Ростоки.

- 1) секретар Чепіль Яків с. Миколи
- 2) член Калинич Микола с. Григорія

С. Білоберезка.

- 1) секретар Коцимнюк Роман б/б
- 2) член Вепрійчук Микола с. Петра

С. Барвінкова: член партії Танасійчук Микола с. Василя.

Всебічна характеристика кандидатської групи.

С. Рожен Великий – директор школи Сейнюк Танасій дав наказ розбити хату родини підпільниці Шкрібляк Параски, яку вивезли на Сибір 4.IV.1950 р. Хату розбили голова с/р з істребітелями, які згнали селян носити матеріал з хати в центр села, з якого будують дім для учителів.

26.VII. голова колгоспу побив госп. Івчука Семена за те, що не хотів дати коня возити дерево на колгоспні стайні, які хочуть будувати в цьому році. До будови гонять селян, щоб робили за-дарма та селяни не хочуть іти на ці роботи. Майстри роблять при

будові с/р, яку вже докінчують, не одержують точної зарплати, в більшості роблять шарварком.

С. Ростоки – голова колгоспу Дарійчук Стефан Онуфрія розпроділив між селян збирання сіна безплатно. Рівно ж голова колгоспу с. Білоберезка Вепрійчук Микола с. Петра зробив те саме.

2. Комсомол. На терені району знаходяться первинні комсомольські організації в таких селах, як:

С. Старі Кути – секретар комсомолу Будз Ярослав с. Михайла і 42 члени.

С. Рожен Великий – секретар комсомолу Іванюк і 2 члени.

С. Ростоки – секретар комсомолу Слизук Іван с. Михайла і 7 членів.

С. Білоберезка – секретар комсомолу Пилип'юк Ярослав с. Марка і 16 членів, в тому числі 5 учителів.

С. Хороцева – секретар комсомолу зав. школи Шевчук Степан і 11 членів.

С. Барвінкова – секретар комсомолу Танасійчук Микола с. Василя і 7 членів.

С. Устеріки – -//- -//- Ілійчук Степан
с. Онуфрія і 1 член.

С. Ясенів Горішний -//- -//- Гайфер Анна д. Михайла і 3 члени-учителі.

Всебічна характеристика комсомолу.

В с. Старих Кутах комсомольці в клубі не проявляли жодної праці, як: вистави, концерти, імпрези і т.п. В колгоспі є кілька комсомольців, які працюють передовими показовими робітниками для того, щоби з рядових колгоспників витягати більше норм праці.

В с. Білоберезці комсомольці проводять підготовку до збирання сіна та організували сходи для вивчення співу, що відбувся 20.VIII. в рай[центрі] Кути.

3. Піонери. С. Рожен Великий – в піонерський загін є вписано 45 дітей, що зорганізував дир. школи Сейнюк Танасій, галичан.

С. Ростоки – в піонерський загін є вписано 55 дітей. Піонервожатай директор школи Чепіль Яків Миколи, галичан.

С. Білоберезка – в піонерський загін є вписано 30 дітей, які зорганізував бувший дир. школи Підлубний Василь (зліквідований).

С. Хороцева – зав. [...] Шевчук Степан, галичан, зорганізував в минулому році *16 піонерів*²¹⁶.

С. Барвінкова – учителька Ковалицька Валентіна, полька, східнячка, зорганізувала 16 піонерів.

С. Устеріки – зав. школи Шелембен Микола Гриця, галичан, зорганізував 45 піонерів.

²¹⁶ Дописано ручно.

С. Ясенів Горішний – зав. школи Кіндюк Василь, галичан і учителька Коровай Марія Олександра, наддніпрянка, формально вписали під тиском партії 25 піонерів.

За звітний час піонервожаті не проводили жодної роботи з піонерськими загонами. Втягання дітей в піонерські загони відбувалися примусово, а також заочно.

4. Гарнізони. Крім райцентра, гарнізонів по селах району немає.

5. Істребітелі. С. Рожен Великий є станиця істребітелів, яка складається з чотирьох чоловік. Нач. Копчук Іван с. Василя, місцевий. Зброя: 1 кулемет, 2 папашки, 1 десятизарядка, 2 пістоля (нагани), а також є запасова зброя: 1 кулемет, 2 папашки і 1 кріс. Істребітелі ходять з боївками бб на засідки і облави, а також роблять засідки селом самі та слідять за повстанчим рухом.

16.VIII. с. Рожен Великий – на прис. Середне-Вижний вечером голова с/р, голова колгоспу і нач. істребітелів стрінули хлопця Копильчука Івана с. Василя, нар. 1933 р., що вертав додому, почали питати його, хто він такий, хлопець сказав, тоді голови враз з нач. істребітелів під маскою повстанців, почали називати хлопця комсомольцем, зловили і кинули на землю, зробили перешуки та забрали 500 крб. і годинник, відходячи, сказали хлопцеві обернутись лицем до землі і лежати через годину часу, тоді відійшли.

На другий день хлопець сказав сусідам, що з ним сталося і що пізнав нач. істребітелів Копчука і пішов на с/р до голови, де розповів, що з ним сталося цієї ночі та що пізнав нач. істребітелів Копчука. Голова на те відповів, що це були бандити з лісу і вигнав хлопця з сільради.

С. Ростоки – тут знаходиться станиця істребітелів в числі 8 чоловік, якої нач. є Петриняк Микола с. Гриця, місцевий.

Зброя: 1 десятизарядка, 3 папашки, 4 кріси. Істребітелі мають основні завдання охороняти колгосп, сільраду і кооперативу.

11.VIII. зістав арештований істребітель Дарій Іван с. Петра, ур. 1914 р., за те, що повстанці переказували до нього, що хочуть з ним говорити та передати йому літературу. Вищезгаданого істребітеля забрано в Станислав і невідомо, що з ним сталося.

13.VIII. [у]сунено з істребітелів Букатка Василя с. Онуфрія, якого поставили продавцем в столовці.

Крім істребітелів, в даному селі є 3 тайні поліцаї і атентатчики по мgb: 1. Калинич Микола Григорія, 2. Влашинець Микола Федора, 3. Гавриляк Михайло Петра.

Вищезгадані атентатчики мають 3 пістоля, довгої зброї ви-позичають від істребітелів. Вони ходять ночами попід хати і про-вокують та грабують господарів під маскою повстанців.

12.VIII. с. Ростоки – з вищезгаданої групи Гавриляк прийшов до господаря Митерка, заграбував убрання (хустку, 2 сорочки, сардак і ін.), зав'язав господареві шнур на шию і сказав, щоб господар присягав, що нікому не скаже, а коли не присягне, то завіси.

13.VIII. с. Ростоки – ніччю прийшла з р-ну Вижниця поліція, яка арештувала атентатчика Влашинця Миколу Федора і відставила в Чернівці, що з ним сталося невідомо. Причина арештування була, що він попередньо був продавцем у магазині на Вижниці, де забрав гроші і втік. Щоб не арештувала кутська поліція, зобов'язався на мgb виконати атентат на повстанця.

6. Воєнкомат. 2.VIII. Кутський воєнкомат покликав секретарів с/р з господарчими книгами в район для перепису муштин віком від 1900-1931 рр.

7.VIII. с. Рожен Малий – воєнкомат покликав до армії народженого 1930 р., який відійшов. Такі зарядження відбулися по цілому терені району. Рівно ж зі с. Хороцева зійшов в ча Маковійчук Семен с. Дмитра, народжений 1930 р.

7. Оперативні боївки бб. На терені району за звітний час оперували такі боївки бб: Рожен Малий – число боївки бб від 6-14 чол., якою командує лейт. Лапов і його заступник лейт. Москаленко.

Рожен Великий, Ростоки, Білоберезка – лейт. Михайлов 6-9 чол., старший лейт. Литовка 4-7 чол., лейт. Фролов 5-6 чол., лейт. Гудков 5-10 чол., лейт. Бодунов 7-14 чол., лейт. Анучін 8-12 чол., які оперують також і на села Хороців і Барвінків. До сіл Устеріки і Ясенів Горішний приходить група бб в числі від 8-16 чол. під команду старшого лейт. Красюка.

Крім вищеподаних боївок бб, доходять мангруппи під команду підполковника Краснікова від 35-50 чол., а часом навіть до 200 чол., які завше з наплечниками, в яких мають залізну порцію.

Методику, яку застосовують проти нашого визвольного руху – це найбільше перешуки лісами і побут на постоях повстанців, засідки на розконспірованих переходах, а також перешуки по господарствах, в будинках і по городах. Ця методика операється виключно на агентурній роботі.

8. Сільради. С. Рожен Малий – розпорядження райземвідділу з 7.VIII. заготовити 5 га землі під посадку ліса на осінній посів. Заготовити насіння для посадки ліса: жолуди 15 кг, білої акації 5 кг, липи 5 кг.

Рай[і]сполком зобов'язує с/р повністю стягнути бездітний податок до 1 вересня та щоп'ять днів давати відомости в рай[і]сполком про хід бездітного податку.

10.IX. РВК видав наказ до голів с/р, щоб сплатити дохідові податки до 15.IX.1950 р. Коли населення не сплатить, то заберуть всю рухому господарку і будуть судити за невиконання наказів.

15.VIII. розпорядження обкому КП(б)У за сільсько-податки потрібно затвердити на 10-15 хат одного активіста, щоби за 10 днів був зібраний повністю сільгосп. податок.

18.VIII. з уповмінзагу до с. Рожен Малий прибув з групою 10 чол. Лукань по збиранню м'яса і молока від господарів. Через 2 дні збирали в селі на м'ясо і молоко. Грошей на вісім і пів центнера м'яса зібрав по 6 крб. за 1 кг м'яса. На господарів, які не мають змоги заплатити м'яса і молока, Лукань зложив 11 актів та багато попереджень дали людям.

19.VIII. рішення рай[і]сполкому від 15.VII. про роботу сільради с. Рожен Малий вказано дуже багато, яку роботу добре провадить, а яку зле. Сільсько-господарську роботу провадить не зле, а політично-господарську дуже зле, з цим, що клуб не відбудований і не відбудовано колгоспу в селі та мало люди відчувають до соціалізму.

Рай[і]сполком зобов'язує в найкоротший строк роботу с/р поправити по політмасовій і організаційній серед населення, де всякденно [під] керівництвом актива організувати колгосп і ліквідувати одноосібний сектор в селі та людей висилати на лісові промисловості.

22.VIII. повідомлення з фінвідділу фінагента с/р Рожен Малий про сільсько-господарський податок в сумі 77.578 крб.

23.VIII. РВК запрошував голів і секретарів с/р на сесію в район. На сесії рішали питання про фінанси самого району, де сіл нічого не торкалося. На закінчення голова РВК Онуфрійчук дав присутнім на сесії бочку пива і заявив, що він від'їздить на курси.

Крім голови РВК Онуфрійчука, за звітний час на курси ніхто не виїздив.

С. Рожен Великий – члени с/р, як: голова с/р, голова колгоспу, фінагент і заготівчик відносяться до населення погано, сильно утискають населення за виплату держпоставок, до колгоспних робіт і ін.

С. Ростокі – члени с/р, як: голова колгоспу Дарійчук Степан Онуфрія сильно утискає населення, щоб вписувалось в колгосп.

С. Білоберезка – члени с/р, як: голова с/р, голова колгоспу, фінагент відносяться до населення погано, сильно натискають населення про вступ до колгоспу та за всі держ. поставки, загрожуючи населенню переселенням в східні області.

9. Будівництво. С. Рожен Великий – розпочали будувати дім для учителів. Матеріяли на будову – розбили хату родини підпільника Шкрібляк Параски, яка вивезена на Сибір.

При будові дому працює постійно од[и]н майстер, якому до помочі приходять дежурні с/р, що переходять від номера дому через ціле село. На докінчення будинку нема визначеного строку.

До будівництва даного будинку населення ставиться ворожо, не хоче іти до роботи, де істребітелі мусять згонити населення на роботу.

10. Санітарні пункти. С. Рожен Великий – тут знаходиться санітарний пункт, яким завідує Олена Юрашук, наддніпрянка, свою роботу проводить добре, тільки те, що в змозі, через брак медицини.

С. Ростоки – є санітарний пункт, завідує наддніпрянка, прізвище невідоме. Санітарний пункт свою роботу проводить добре, ходить до населення і забезпечений лікарськими потребами.

С. Білоберезка – є шпиталь, яким завідує Фотовська Марія Матія, наддніпрянка, од[и]н лікар і 4 медсестри. Шпиталь проводить свою роботу добре, тільки брак медицини і лікарського знаряддя.

С. Барвінкова – є фельдшерка Карбанова Стефа, наддніпрянка.

С. Устеріки – є фельдшерка Гладко Евдокія Петрівна, наддніпрянка.

По інших селах району є санпункти, які дають дуже малу поміч населенню і то на менш важні хвороби. На більші ранення та хвороби відправляють на поліклініку. За лікарство побирають гроші по державній ціні.

11. Культурно-освітня робота. В с. Старі Кути є клуб, в якому за звітний час не було жодних змін, ні концертів. При клубі знаходиться бібліотека. Читанням книжок, крім кількох комсомольців та одиниць, населення взагалі не цікавиться.

С. Рожен Малий – клубу взагалі немає. Бібліотека знаходиться в приміщенні сільради, книжок у бібліотеці знаходиться около 600. Книжки записані на українську і руську мови. Населення взагалі не цікавиться читанням книжок і не визичає.

С. Рожен Великий – тут існує клуб, в якому за звітний час не було жодних вистав, ні концертів.

С. Ростоки – тут знаходиться клуб, в якому за звітний час нічого не відбувалось.

С. Білоберезка – тут знаходиться клуб, при якому існує драмгурток. Учителство у звітному м. не брало участі ні в яких ділянках.

В селах Хороцева, Барвінкова, Устеріки і Ясенів Горішний є клуби, в яких знаходяться бібліотеки, з різного змісту книжок від 150-436, як: політичної найбільше.

12. Судівництво. [...] с. Устеріки – нарсуд засудив Мельничук Анну вдова по Василю, в якої згинула корова ще весною, за нездачу 20 кг масла на суму 240 крб. і зафантували 1 свиню і 1 вівцю.

Довбенчук Катерину д. Юрія за нездачу 13 кг масла забрали 1 свиню і 1 коня.

Кочерган Марію ж. Івана суд засудив на конфіскації майна за те, що її муж був в дивізії СС “Галичина” та попав 1945 р. в больш[евичький] полон, де працював за Уралом і правдоподібно за якусь політичну справу зістав засуджений і на цій підставі сконфіскували майно.

29.VIII. с. Ясенів Горішний – нарсуд засудив за нездачу контингенту таких людей: Боцвінок Евдокію ж. Стефана за 70 дкг масла як недоїмка за 1949 р. і три пів кг вовни, яку здала та не записали, а на поквітування суд не хотів дивитися – засудив на 420 крб. до 3 днів.

Чупрінчук Федора с. Миколи за 200 л молока і 20 кг м’яса, суд засудив на 200 крб. до 10 днів.

Савчук Фоку с. Миколи за нездачу 76 шт. яєць і 40 л молока, суд засудив на 150 крб. до 10 днів.

Кутащук Михайла с. Миколи за пиття горілки (самогону) покарано боївкою бб на 800 крб.

Стенчука Василя Онуфрія покарано на 500 крб. також за пиття горілки. Крім того, наркомзаг [...].

13. Фабрики, заводи, верстати. На терені району є тільки робітники, які працюють по інших теренах та сплавленню дерева по ріці Черемош. При лісорубці заробляють від 5-20 крб. на трудодень. Коло сплаву дерева заробляють 8 коп. за од[и]н кубічний метр провести 1 км водою. Крім того, начальство змушує сплавників вести сплави в урочисті свята і неділю. За невиконання наказів грозять судом і тюрмою. Робітники зовсім не забезпечені на прожиття і незадоволені.

14. Копальні вугілля, нафти, торфу, газу і т.д.

На терені району не знаходяться.

15. Хліборобство.

В с. Старі Кути знаходиться колгосп ім. Шевченка. До колгоспу належить 300 господарів (з тим, що є такі господарства, що чоловік в колгоспі, а його жінка не в колгоспі і навпаки). В даному селі, крім колгоспу, знаходиться около 1.000 одноосібних господарств. Господарі-одноосібники краще живуть, чим колгоспники, причиною поганішого життя колгоспника є те, що кол-

госпники від присадибної господарки здають контингент тільки одну третю менше від одноосібняка.

Машини в колгоспі знаходяться одержані за цілий час існування, нижче подані (не за звітний час): 1 автомашина, 1 кінна молотарка, 1 кірат, 2 сівалки, 3 жатки, 3 косарки, 8 плугів, 16 борін, 10 возів, 4 ваги, 2 млинки, 1 фаерманська шпріца.

Колгосп намолотив озимої пшениці і жита 8 вагонів, інші роди збіжжа ще лише молотять.

На од[и]н трудовень виплатили колгоспникам збіжжам по 65 кг (пшениці 50 кг і жита 15 кг).

Колгосп має невеликий рибний став, але про виховання якості і кількості риби немає точних даних.

Садів колгосп має 500 га. Щодо пасіки немає точних даних.

Кутського р-ну МТС знаходиться в с. Кобаки.

В МТС знаходиться 6 тракторів, 7 молотарок, 3 сівалки, 3 культиватори, 11 борін, решта заподам у слідуячому звіті.

С. Рожен Великий – 40 нумера вписані в колгоспі, але ще поле не є забране до колгоспу, так що кожний колгоспник обробляє своє поле індивідуально.

Одноосібняків є 458 нумера, які ще не вписані в колгосп.

Життя колгоспників і одноосібняків однакове, як колгоспники, так і одноосібняки, однаково працюють для колгоспу на полі.

Контингент м'яса, масла і т.п. до цих пір однаковий, як на колгоспників, так і на одноосібняків.

Тільки дохідовий податок на одноосібняків більший, напр[иклад]: господар, який є вписаний в колгосп, платить 200 крб., а самий такий заможний господар-одноосібняк платить 4 тис., так що трудно в теперішній час одноосібнякови оплатити.

Села Ростоки і Білоберезка, а також Хороцева і Барвінкова, обробляють колгоспні землі в тій самій формі, що і в с. Рожен Великий.

На терені р-ну у звітньому місяці організування в колгоспи не було.

На гірських теренах району в звітньому місяці колгоспники не здавали ніякого контингенту, так само і осібняки-колгоспники.

Крім колгоспу с. Старі Кути, у звітньому місяці гірські колгоспи не одержали ніяких машин.

За звітний час колгоспи не будували ніяких будинків, тільки колгосп с. Рожен Великий приготував дерево на будову стайней.

За звітний час в районі зайшли такі персональні зміни: бувшого голову колгоспу в с. Ростоках Гаврилюка Юрія Івана арештовано, невідомо з яких причин, а на його місце вибрано 13.VIII. Дарійчука Стефана с. Онуфрія. Решта управління колгоспів без змін.

На терені району в звітньому місяці суджених колгоспників не було.

Про виробіток трудоднів і платню за трудовень, крім колгоспу ім. Шевченка, не є ще унормовано.

До колгоспів на роботу зганяють населення істребітелі, як: с. Старі Кути і с. Рожен Великий.

Тваринницькі ферми незмінні, як були в попередньому звіті.

На терені радгоспів і підсобних господарств немає.

16. Грошева грабіж. С. Рожен Малий – с/р одержала 22.VIII. зарядження з фінвідділу сплатити сільсько-господарський податок в сумі 77.578 крб.

С. Рожен Великий – 75 тис., с. Ростокі – 55 тис., с. Білоберезка – 85 тис.

Відносно податків, то ґрунтовий збільшений у три рази в порівнянню з попередніми роками, наприклад: в 1949 р. від доходу платилося 5%, а на 1950 р. 15%.

Корову рахують 1.000 крб., коня 3 тис. крб., вівцю 100 крб. і т.п. І загалом на всім, як на ґрунті, так і на худобі, збільшилося в три рази.

Бездітне, асикурації, культзбір без змін з попередніми роками.

17. Кооперативи. В звітньому місяці до кооператив по селах району привозили такі то товари: сіль, нафту, сірники, полотна, горілку, коси та сокири. Товари не забезпечують потреби населення в щоденному житті. Мануфактури, взуття і одягу у звітньому м. не було. Загал населення не має змоги купувати товари з браку грошей, які мусять повернути в першу чергу на держ. поставки.

18. Шкільництво. Рай[центр] Кути – є одна десятирічка і одна семирічка та одна фахова школа (господарча), яка перенеслася зі Станиславова. Старі Кути – одна десятирічка, одна семирічка і три початкові. Рожен Малий – дві початкові. Рожен Великий – одна семирічка і три початкові. Ростокі – одна семирічка і три початкові. Білоберезка – одна семирічка і три початкові. Хороцева – одна початкова. Барвінкова – одна початкова. Устеріки – одна семирічка і одна початкова. Ясенів Горішний – одна семирічка і чотири початкові. Про докладний стан учительства та їх роботу подається в слідуючому м., а також про стан дітей.

19. Лісова господарка. На терені району в гірських селах ліс большевицька влада загалом вирубує, а молодим мало що засадила. Обжинків не проведено. Худобу пасуть в культурах, охорона слабо зберігає лісів. Большевики дійсно стараються ограбити і знищити на Україні лісову господарку.

20. Церква. Секти. В районі знаходяться чотири священики: греко-католики два, які мусіли перейти на православія під тис-

ком большевицької влади, а два нові – православні, прислані з східних областей. Моральна поведінка священників позитивна, за виїмком священника с. Ясенів Горішний Березюка Михайла, який тримає по чотири служниці, в яких незаконно знаходяться діти. Населення відноситься до церкви і священства добре.

Секти (баптисти) – на терені району в поодиноких селах, як Ростоки знаходиться 14 осіб баптистів, Білоберезка – 11 осіб, Хороцева – 13 осіб і Ясенів Горішний – 5 осіб. Щодо літератури, то вони одержують, правдоподібно, з с. Довгополя і с. Красноіля, яку самі читають. За звітний час до цієї організації ніхто не вступив.

21. Ворожа пропаганда. На терені району знаходиться така преса: “Радянська Україна”, крім райцентра, 2.375 пр[имірників], “Прикарпатська правда” 2.590 пр., “Наша перемога” 2.000 тираж, “Соціалістичне село” 730 пр., “Колгоспне село” 301 пр., “Московська правда” 220 пр., “Радянський селянин” 320 пр., “Правда України” 176 пр., “Піонерська правда” 151 пр., “Молодь України” 386 пр., “Зірка” 177 пр., “Сталінське плем’я” 140 пр., “Труд” 117 пр., “Юний ленінець” 141 пр., “Радянська освіта” 160 пр., “Радянська Гуцульщина” 70 пр., “Колгоспник України” 170 пр., “Тваринництво України” 12 пр., “Правда” 182 пр., “Пленум” 5 пр., “Радянський спорт” 5 пр., “Літературна газета” 1 пр., “Освіта” 7 пр.

Журнали: “Перець” 34 пр[имірники], “Україна” 10, “Радянський Львів” 3, “Барвінок” 9, “Вожатий” 6, “Культосвітна робота” 5, “Молодий колгоспник” 4, “Піонер” 4, “Радянська жінка” 2, “Партійне життя” 2, “Блокнот агітатора” 5, “Збірник наказів” 6, “Світ і школа” 2, “Большевик України” 2, “Дніпро” 3.

Мітинги. 6.VII. с. Ясенів Горішний – з рай[центру] Жаб’я прибули представники в числі 9 чоловік, яких очолював з РВК Олійник. Вони пішли до церкви, де з Богослуження забрали 165 людей, яких під автоматами загнали до школи, в якій відбувся мітинг. Мітинг був присвячений справі здач різних держ. поставок та проти піддержки укр. рев. руху, та про стягання хатів з верхів на села. На такі теми відбулося в районі два мітинги, на яких виступали представники: Олійник, Сухарчук, Чунчун з Жабівського району і нач. мвд Кутського р-ну Ковбаса.

Відносно фільмів, листівок, кличів і плакатів, у звітньому місяці не було.

22. Поліційний терор. У звітньому місяці на терені району поліційні чинники провели чотири найбільші облави та запримічено шість засідок. Перешуки поліційні чинники проводять безперестанно у тих теренах, де сильно закріпилась їхня агентура.

У звітньому місяці на терені району було арештовано боївками бб 18 осіб за співпрацю з нашим рухом, з того 15 осіб по

переслуханні орг. мgb випущено додому, 2 відставлено до Станиславова, а одна особа задержана на мgb в Кутах.

За нездачу контингенту суд засудив на кару 8 осіб грошевою карою до строку 10 днів.

За вжиття горілки (самогону) боївки бб покарали 2 людей на суму від 500-800 крб.

У звітньому місяці на терені району сконфісовано за нездачу контингенту в двох господарів 1 коня, 2 свині і 1 вівцю.

Вивезених родин на Сибір у звітньому місяці не було.

Вбитих цивільних осіб під час акцій ворога проти нашого руху, за звітний час не було.

Знасилування дівчат і жінок окупантськими собаками за звітний час не запримічено.

Провокацій мgb під нашою маскою у звітньому часі не було.

Б. Наше середовище.

1. Акції груп підпілля проти ворога. Подібних дій за звітний час на терені району не було, тільки стягнуто від місцевих мисливців 6 рушниць.

2. Втрати підпілля в людях. На терені в звітньому часі не було.

3. Характеристика населення.

а) Населення наставлене до большевиків ворожо, невдоволене большевицьким державним режимом, як політичним, соціальним, а найбільше економічним. Населення так обтяжене державними різними податками, як фінансовими, так і в натурі, що вже не всілі повністю державі сплатити, хотя й большевицькі посіпаки грозять господарям судовою карою та вивозом в східні області. Дуже мало людей, які б ставилися до большевиків прихильно, крім деяких службовців, які на службі в большевицькій адміністрації.

б) Населення цікавиться нашою боротьбою і нашим так довгорічним змаганням і витривалістю та розуміє добре, що якби не укр. повстанці, то большевики були б давно розчленували населення, одних вивезли на Сибір, а других запрягли в колгоспи.

Більш свідоме населення сприймає нашу літературу та розуміє, що ми політичною боротьбою наближаємо день побудови УССД. Менш свідоме населення боїться користуватися нашою літературою, з огляду на большевицькі перешуки та нечуваний терор.

Відносно акцій проти ворога і ліквідації сексотів, населення нічого не має, тільки страх перед большевиками, які грозять, що за знищення большевицького вислужника будуть вивозити населення в східні області.

в) Є такі люди, що ставляться до нас ворожо, але це одиниці, ті, яким знищено когось з родини за співпрацю з органами мвд

та мґб, а також такі одиниці, які заради свого мізерного животіння, пішли на услуги большевицькій владі.

г) Населення говорить про війну дуже б[а]гато і час війни зближає на скорше, чим вона можлива. Тому піддержує само себе на душі.

д) Молодь до нашої боротьби відноситься прихильно, за виїмком комсомольців. Молодь інтересується нашою художньою літературою, зате менш цікавиться літературою політичного характеру. Молодь, яка довший час не стрічалася з нами, при стрічах зацікавлена стрічатися зчаста.

Частина молоді веде розпустне, пияцьке життя, однак крадіжки і грабунків не помічається між молоддю, за виїмком деяких одиниць, яких є прикмета з уродження. Вистав, забав і кінопересувки, крім Ст. Кут, не було.

е) В населення помічається найбільш вини[...] хворіб, навіть до 35%. Вен. хворобу населення лікує найбільш домашніми ліками, а також дещо беруть [у]коли і лікарство з медпунктів, які є по селах, або йдуть до лічниці в район.

є) З причини різних держ. драчок населення недоїдає, але здає державі харчові продукти або продає на ярмарках, для здобуття грошей, щоб розплатитися з державою. Населення щодо товщу на терені району більш як половина не уживає, щодо молока, то одна третя населення не має.

ж) Між населенням колгоспним а одноосібним запримічується ворожнечу, при[чини] ті, що деяка частина вступила до колгоспу і тому решта змушується вступити до колгоспу.

з) Крім райцентра Кути, по селах району до середньої школи ходять п'ять хлопців і чотири дівчини.

и) До інституту або на університет, крім [рай]центра Кут, не ходить ніхто.

і) Інтелігенції по селах району, крім священства, фельдшерів і учительства, немає. Наставлення до нашого руху посередне.

ї) Робітництво зовсім незадоволене з большевицького режиму, понаднормова праця [...] платня та примусова праця і б[рак хар]чових продуктів.

Інше. Градобо[...] звітньому місяці [...] у гірських [селах], голвно [...], який дещо [...].

На терені району бег[...].²¹⁷

Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-7.

Оригінал. Машинопис.

²¹⁷ Документ без закінчення.

№ 29
ЗВІТ ЗА ЖОВТЕНЬ, ЛИСТОПАД, ГРУДЕНЬ 1950 р.,
СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ ПРОВІДНИКОМ ОУН
КУТЩИНИ ВАСИЛЕМ ЮСИПЧУКОМ-
“ОЛЕСЕМ”, “Г-41”

10 травня 1951 р.

Слава Україні!

Район Кути

Звіт

за місяць жовтень, листопад, грудень 1950 р.

А. Вороже середовище.

1. Партія.

С. Старі Кути – число членів партійно-кандидатської групи [...].

С. Рожен Великий – тут зайшли такі зміни:

- 1) секретар Сейнюк Танасій Дмитра (директор школи)
- 2) член Юращук Дмитро Івана
- 3) Романюк Василь
- 4) член Лукасевич Софія Едвардівна
- 5) –//– Калинич Степан Дмитра.

С. Ростоки – тут зайшли такі зміни: замість члена Калинича [Миколи с. Григорія] поставлено Гевду Степана Никифора.

С. Білоберезка – тут зайшли такі зміни: замість члена Вепрійчука [Миколи с. Петра] обрано наново члена Федюка Івана Юрія.

С. Барвінкова – без змін.

Всебічна характеристика кандидатської групи.

На терені району партійно-кандидатські групи розпочали в деяких [селах будо]ву колгоспних стайней та сильно наполягають на тому, щоб примусити [населення] вписуватись в колгосп.

1.Х. с. Барвінкова – сюди прибули представники, які обрали зем. комісію [...]ру присадиб. Головою комісії являється Гулюк Василь Дмитра [...]р्यों членів. Ця комісія ходила по селі від 2.-7.Х. і міряли колгосп[...]. Колгоспникам по 50 сотих коло хати, а робітникам, які роблять у [...] по 25 сотих.

В клубах кандидатські групи ведуть широку пропагандивну роботу [...] населення читати боль[шевицькі] книжки та передплачувати часописи.

В сільрадах наполягають на урядовців і самі допомагають їм стягати [...] різні контингентові поставки та фінансові податки.

2. Комсомол.

С. Рожен Великий – тут в м. грудні 1950 р. вступили добровільно в комсомольську організацію [9] нових членів, а то:

- 1) член Букатко Іван Василя, стрибок
- 2) –//– Терлюжак Микола Юрія –//–
- 3) –//– Лазорик Микола Євдокії –//–
- 4) –//– Гнатюк Петро Федора, учитель
- 5) –//– Іванюк Марія Василя –//–
- 6) –//– Миронюк Лев Миколи –//–
- 7) –//– Сейнюк Євдокія Миколи –//–
- 8) –//– Турчанійова Людмила Михайла –//–
- 9) –//– Лимар Олександра Танасія –//–

С. Ростоки – тут в м. листопаді 1950 р. вступили добровільно в комсомольську організацію 3-ох нових членів, а то:

- 1) член Букатко Анна Юрія
- 2) –//– Слижук Марія Семена
- 3) –//– Гавриляк Марія Василя

С. Білоберезка – тут в м. жовтні 1950 р. вибуло з комсомольської організації двох старих членів, а то: 1) Крамар Сафрона б/б, нар. [...] р., вступила [...] перестаріла, 2) Пилип'юк Ярослав Марка, секретар, пішов в ча.

С. Хороцева – тут в м. жовтні 1950 р. вибуло 8 членів з комсомольської організації, невідомо з яких причин.

С. Барвінкова – секретар комсомолу Танасійчук Микола Василя і [...] членів.

С. Устеріки – секр. Ілійчук Степан Онуфрія і 8-ох членів в с. Стебні.

С. Ясенів Горішний – секр. комсомолу Гайфер Анна д. Михайла і 3 члени.

Комсомольці на терені району проявляють свою діяльність в організуванні колгоспів, в яких стають взірцевими колгоспниками для висотання останніх сил [...] та поширюють поміж населення большевицьку лже[пропаганду].

3. Піонери.

С. Рожен Великий – піонервожаті Сейнюк Євдокія Миколи, місцева і Лукасевич Софія Едварда за звітний час zorganizували 12 дітей силою. Загальне число 72 особи.

С. Ростоки – піонервожатий Чепіль Яків Миколи з с. Кобаки, загальне число піонерів 63 особи. Новозорганізованих за звітний час вісім осіб.

С. Білоберезка – піонервожатий Джоголя Василь Михайла, загальне число піонерів 37 осіб. Новозорганізовано за звітний

час 7 осіб. Решта на терені району щодо орг. піонерів без змін. Організування піонерів проходить задурманенням дітей, що будуть їздити автомашинами в Кути до кіна, театру, вистави та захочують дітей дарунками, одягом і взуттям, а в кінці силою. За звітний час не проведено жодного вишколу щодо піонерів, тільки випозичають їм книжок до читання та зводять з ними боротьбу з релігійними звичаями.

4. Гарнізони.

Крім райцентра, гарнізонів по селах району немає, тільки були під час виборів, які охороняли виборчу дільницю.

5. Істребітелі.

С. Рожен Великий – є станиця істребітелів, в якій знаходиться 5 істребітелів. Нач. істребітелів Копчук Іван Василя, родом місцевий.

Зброя істребітелів: 2 ППШ, 1 десятизарядка, 1 кулемет, 2 пістолети (нагани), запасну зброю віддано в Кути.

Основним завданням істребітелів є слідити за повстанським рухом, допомагати сільській адміністрації в усіх ділянках праці, грабувати селян та гонити їх на колгоспні роботи.

В звітному часі не було випадків, щоб підпільники убили або роззброїли істребітелів, рівно ж нікого з істребітелів не [у]сунено.

С. Ростоки – стан істребітелів змінений. В м. листопаді 1950 р. звільнено з істребітелів Слижука Івана Михайла ніби тому, що має відходити до ча, а на його місце втягнуто силою Дрислюка Матея Івана. Зброя і тактика істребітелів [...].

6. Воєнкомат.

26.X. с. Барвінкова – відійшов до ча Танасійчук Василь Василя, народжений [...].

С. Ясенів Горішний – відійшов до ча Марусяк Василь Олексі, нар. 1931 р.

18.XII. воєнкомат покликав хлопців під військово-лікарську комісію нар. 1930-[19]31-[19]32 рр.

29-30.XII. покликали вищезгадані річники на десятиденний учот в с. Ростоки.

До ФЗН у звітньому часі на терені району не забрано нікого. Інших [...] на терені району не було.

7. Оперативні боївки бб.

На терені району за звітний час оперували такі боївки бб: Рожен Малий – число боївки від 8-12 чоловік, якою командував лейт. Перешіін, Рожен Великий – ст. лейт. Гудков 8-12 чоловік, лейт. Анучін 6-8 чоловік, ст. лейт. Тютюнов 8-12 чол., с. Ростоки –

ст. лейт. Карилов 6-8 чол., с. Білоберезка – ст. лейт. Литовка [...] і старший лейт. Михайлов 6-12 чол., який рівно ж оперує в селах Хороцева і Барвінкова. До сіл Устеріки і Ясенів Горішний доходить боївка бб з р-ну Жаб'я: ст. лейт. Красюк від 7-11 чол., лейт. Чорнобров 9 чол. і лейт. Мазур 7 чол.

Методи цих боївок, які застосовують проти нашого руху, спираються виключно [на] агентурі.

8. Сільради.

30.X. Рожен Малий – фінвідділ по рішенню РВК від 16.X. вилучив із сільського [бюджету] 10 тис. крб. в республіканський бюджет із сільсько-господарського [...].

4.XI. розпорядження РВК зробити соціалістичне змагання із другим селом [...] організацією так, щоби до кінця року підійти з усіма видами видатків і поставок, повністю розплатитись з державою.

4.XI. розпорядження РВК подати допомогу лісосплаву в робочій силі, [...] усіх людей трудоспосібних на роботу в лісосплав.

4.XI. Рожен Малий – розпорядження РВК до с/р направити 7 чоловік під [...] РВК на день 10.XI., для призначення у школу ФЗН.

4.XI. Рожен Малий – розпорядження РВК прибути голові с/р. Про виконання місцевого бюджету та мобілізації коштів. Про виконання висилки лісорубів і возіїв на лісозаготівельні роботи.

11.XI. Кути – РВК зарядив прибути головам і секр. с/р на передвиборчу нараду.

Кути – РВК видав зарядження через с/р для населення гірських сіл, щоб громадяни, які живуть по верхах, сходили на села і вписувалися в колгоспи, бо якщо не впишуться, то всіх вивезуть на Сибір, а майно skonфіскують, рівно ж, щоб селяни сплатили держ. поставки до 15.XI. за 1950 р., бо хто не виконає накази, того будуть судити і вивезуть на карні роботи в східні області, до копання каналу Дін-Волга.

На терені району в звітньому часі ніхто не їхав з урядовців на вишколи в район чи область.

Голови колгоспів і голови с/р сіл Рожен Великий, Ростоки, Білоберезки і Ясенева Горішного погано відносяться до населення, сильно наполягають на тому, щоб населення вписувалося в колгоспи, називають бандитами та постійно змушують їх переселитись з верхів на села – помимо перестороги з боку Організації.

9. Будівництво.

С. Хороцева – тут закінчують ремонт клубу.

10. Санітарні пункти.

С. Рожен Малий – є санітарний пункт, яким завідує Кленікова Марія, по нац. руска. Поміч населенню завідуюча дає більше порадою, чим лікарством, причиною того є брак медикаментів [...] грізні недуги, відправляє на поліклініку або до шпиталю Кути.

С. Рожен [Великий] – є санітарний пункт, яким завідує Горобець Анна Миколи, [...] її робота не [задовільняє] населення.

С. Ростоки – є санітарний пункт, зав. Денисова Віра, укр. Санпункт добре [...] свою роботу, [повні]стю задовільняє населення, тільки брак доставки [...].

С. Білоберезка – є шпиталь, зав. Фотовська Марія Матія, укр. Шпиталь [...] свою роботу [...], добре лічить населення, тільки мало дістає приділу лікар[ського] приладдя.

Села Хороцева і Барвінкова не мають санітарних пунктів, населення лікується в шпиталі с. Білоберезки.

С. Устеріки – є сан. пункт, зав. Гладко Одокія Петра, наддніпрянка, населення [...] добре.

С. Ясенів Горішний – є сан. пункт, зав. Кальченко Марія Андрія, наддніпрянка і мед. сестри Сафунова Люба і Анна, наддніпрянки. Лікування населення поки не добре.

11. Культурно-освітня робота.

По селах району знаходяться клуби, при яких існують і бібліотеки, в яких знаходяться книжки в укр. і рускій мовах, якими населення зовсім не цікавиться. Книжок більшість в рускій мові. Хору немає. Драмгурток є тільки в Кутах, с. Старі Кути і с. Білоберезка, які складаються з місцевих учителів і учнів 5-6-7 класів.

7.XI. в жовтневі свята драмгурток с. Білоберезка дав жовтневий концерт і [виста]ву.

12. Судівництво.

С. Рожен Великий – в м. жовтні 1950 р. засуджено за співпрацю з рев. рухом С[амаш]ка Василя Михайла, Ілюк Василину Гаврила і Букатко Калину б/б.

За варення горілки в м. листопаді засуджено Прокоп'юк Марію Юрка.

13. Фабрики, заводи, верстати.

На терені району подібних підприємств немає.

14. Копальні вугілля, нафти, торфу, газу і т.д.

На терені району немає.

15. Хліборобство.

С. Старі Кути – знаходиться колгосп ім. Шевченка. Головою колгоспу К[...] Михайло. Колгосп начисляє 350 господарств. Осібняки живуть дещо краще від [колгоспни]ків, але в малій різ-

ниці тому, що влада відбила всю землю до колгоспу, зали[шивши] населенню по 15 арів присадиби. Тому, як колгоспник, так і осібняк, залишилися [...] з тим, що колгоспник змушений ходити на роботу до колгоспу, а осібняк [...].

Змін колгоспного персоналу не було, як також не було суджених колгоспників.

В 1950 р. колгосп виплатив одному колгоспникови за трудовень по 2 кг збіжжа мішанки (кукурудза з коченням, ячмінь, ін.), по 2 кг сіна, по 3 кг соломи та по 13 крб. грошей. Людей-осібняків до колгоспу на роботу не зганяли.

Колгосп має 1 невеликий став, праця коло ставу занедбана. Став не дав ще жодного приходу колгоспові і немає вигляду на зиск зі ставу.

Саду колгосп має від 360-500 га. Колгосп за яблука осінню 1950 р. побрав до 1 млн. крб. з тим, що випродав овочі завчасно по дуже дешевій ціні.

Кутського р-ну МТС міститься в с. Кобаках, про склад МТС невідомо.

С. Рожен Великий – колгосп ім. Ворошилова. Голова колгоспу Юрацук Дмитро Івана. В колгосп вписано 75 господарств, осібняків 392.

С. Росток – колгосп “Червоне Прикарпаття”. Головою колгоспу Дарійчук Степан Онуфрія. Колгосп начисляє 285 господарств, осібняків 165.

С. Білоберезка – колгосп ім. Кагановича. В колгосп вписано 157 господарств, осібняків 245. Головою колгоспу Вепрійчук Дмитро Андрія. Колгоспники і осібняки живуть однаково, спільно мусять робити в колгоспі і т.д.

Контингенти колгоспники здають річно так: 44 кг м’яса, 220 л молока, 90 шт. яєць, 55 дкг вовни від вівці.

Одноосібняки: 60 кг м’яса, 250 л молока, 150 шт. яєць, 80 дкг вовни від вівці.

Організування колгоспів відбувається даліше під сильним погрожуванням виселенням на Сибір та переселенням в надчорноморські області. Насел[ення] під такою загрозою та через налоги грошових податків, які [...] більші, як для колгоспників. У звітньому часі колгосп Білоберезки [...] до держави не здавали жодного контингенту. З прибутків колгоспних будують стайні і купують худобу.

У звітньому часі колгоспи не одержали жодних машин, не було [...] голів, бригадирів, ланкових, рівно ж не було суджених колгоспників [...] виконання наложеної праці. Кожний колгоспник

має відробити на рік [...] трудовнів, на од[и]н трудовдень колгоспник має відробити 12 годин, крім цього, надають різні норми, на які нараховує трудовні.

Колгосп с. Рожен Великий платив колгоспникови за трудовдень 17 крб. і більш нічого, с. Росток платив колгоспникови за трудовдень 2 крб. грішми і 1 кг кукурудзів (шульками). Майстрам при будові колгоспних стайней колгосп платив 4 крб. і 2 кг кукурудзів (шульками). С. Білоберезка колгосп платив за трудовдень колгоспникам 6 крб., 1 кг кукурудзів і 1 кг бараболь. Голови колгоспів мають 40 трудовнів на місяць, бригадири 27 трудовнів на місяць, ланкові мають зачислені трудовні так само, як і колгоспники, крім цього 3% від кожного трудовдня колгоспників, які працюють в [їх] ланці. До колгоспів на роботу в селах Рожен Великий і Росток гонили місцеві стрибки, а в с. Білоберезка 2 міліціанти, які там постійно квартирують, надані з району як участкові, Худоба Григорій і Нецюк Володимир. Одноосібникам колгоспи за роботу не платять [...]го, колгоспне начальство к[аже], що тоді будуть зачисляти трудовні і платити, коли впишуться в колгосп.

Тваринницькі ферми.

С. Рожен Великий – колгосп має 12 корів, 2 бугаї, 6 ялівок, 18 коней, 56 овець і 10 пнів пчіл.

С. Росток – 19 корів, 5 бугаїв, 32 ялівки від 1-2 роки, 30 коней, [...] лошат, 95 овець і 50 пнів пчіл.

С. Білоберезка – 13 корів, 6 бугаїв, 47 ялівок, 16 коней, 12 лошат, [...] овець і 7 пнів пчіл. Свиной, птаховодства, ін. у вищезгаданих колгоспах немає. На терені району радгоспів немає, МТС знаходиться в с. Ко[баках].

З сіл Хороцева і Барвінкова землю приділено до колгоспу с. [Білобере]зки. У вищезгаданих селах знаходяться тільки бригадири.

16. Грошева грабіж.

На терені району в звітньому часі позики не стягали. Податки [...] так:

за од[и]н га ріллі	600 крб.	доходу	річно.
-//- -//- -//- сінокосу	400	-//-	-//- -//-
-//- -//- -//- саду	2.400	-//-	-//- -//-
-//- -//- -//- корову	1.200	-//-	-//- -//-
-//- -//- -//- коня	1.000	-//-	-//- -//-
-//- -//- -//- вівцю	100	-//-	-//- -//-
-//- -//- -//- свиню	500	-//-	-//- -//-

Від цього доходу начисляють 16% доходного податку. За робочого коня, крім землеробського податку, треба заплатити 750 крб. річно.

Бездітний податок 150 крб. від одної особи.

Про асикурацію і культзбір та загальну суму інших податків не можна довідатись.

17. Кооперативи.

С. Рожен Малий – план товарообороту на од[и]н місяць був наложений на 15 тис. крб. Товарів було досить, але слабшої якості, взуття і дорогих тканин взагалі не було. Товари, яких не потребує населення, крамар в торгіві дні вивозив на базар, для наложеного обороту кооперативи.

С. Рожен Великий – в м. жовтні до кооперативи привозили такі товари: 3 пари [...] женського убрання, 4 пари взуття і ін. дрібні товари на суму 29 тис. крб. В м. листопаді привезли до кооперативи 15 роскалів, 7 сокир, 20 шуфель і решта дрібні товари на суму 29 тис. 500 крб. В м. грудні – 3 пари прядівної упряжі, 17 залізних велий, 20 м грубого сукна і інші споживчі товари на суму 28 тис. 700 крб.

С. Ростокі – в м. жовтні привозили до кооперативи 25 серпів, 14 роскалів, [...] пари мужеського убрання, 3 пари діточого убрання, 4 пари діточих кальсон, [...] споживчі товари і полотно на суму 15 тис. 600 крб. В м. листопаді привозили [...] л нафти, сіль, сірники і 60 м мануфактури на суму 13.760 крб. [В м. грудні] привозили до кооперативи 11 сокир, 14 залізних велий та дрібні споживчі товари на суму 14.820 крб.

С. Білоберезка – в м. жовтні привозили до кооперативи 1.000 л нафти, 500 кг соли, 120 м мануфактури, 2 пари прядівної упряжі, 10 пар гумових каль[...] та дрібні товари на суму 73 тис. крб. В м. листопаді привозили 3 пари мужеського убрання, сірники, 6 пилів та інші споживчі товари на суму 78 тис. крб. [В м. грудні] привозили 14 серпів, 16 роскалів, 423 м мануфактури та інші споживчі товари на суму 83 тис. крб.

В селах Хороцева і Барвінкова існують тільки філії, які належать до кооперативи с. Білоберезка. В цих селах довозять тільки споживчі товари.

С. Устеріки – тут знаходиться філія, яка належить до кооп. с. Стебні, товари рівно ж меншої якості.

С. Ясенів Горішний – тут є кооператива, яка рівно ж продукує товари меншого значіння. В м. жовтні товарообороту було на суму 40 тис. 631 крб. і 61 коп. [...]. Розходу було на суму 18.257 крб. Остачі 22.374 крб.

В м. листопаді приходу було на суму 32.680 крб. 06 коп. Розходу 13.853 крб., остачі 18.826 крб. 22 коп.

В м. грудні прихід 36.404 крб. 87 коп., розходу 16.622 крб. 52 коп., [...] крб. 52 коп.

Головно треба звернути увагу на те, що найбільше довозять кооперативи у всіх селах району горілки, тютюну, солодоші, що виносить на 60% усього обороту суми.

Господарські і споживчо-конечні товари не забезпечують населення сіл [...] як на 70%, тільки алкоголем і нікотиною забезпечується на 90%. Населення [...] половина не має можливості купувати товари, які є необхідні до щоден[...], через брак грошей.

18. Шкільництво.

Рай[центр] Кути – знаходиться одна десятирічка, одна семирічка і одна фахова (господарська). Про стан учительства не можна довідатись.

С. Старі Кути – тут знаходиться 1 десятирічка і 1 семирічка. Учителів [...] мушин 3, жінок 12.

С. Рожен Малий – початкова школа. Учителів: 3 жінок, 1 мушина-галичанин.

С. Рожен Великий – 1 семирічка і 4 початкові школи. Учителів 13 осіб, [3] наддніпрянців, 10 галичан.

С. Ростоки – 1 семирічка і 4 початкові школи. Учителів 11 осіб, з цього 3 наддніпрянців і 8 галичан.

С. Білоберезка – 1 семирічка і 3 початкові школи. Учителів 12 осіб, з того 9 наддніпрянців і 3 галичан.

А решта на терені району щодо шкіл і учительства без змін.

Учительство учить дітей згідно²¹⁸ програми, даною владою. Щодо піонерських загонів, то учительство робить сильний натиск на дітей, щоби вписувалися в піонери, силою змушує дітей брати галстуки. Дітей, котрі не хочуть вписуватись, викидають зі школи.

Майже повністю всі належні діти ходять до школи, хоч брак їм взуття і одягу, але натиск большевицької влади, яка примінює кари на батьків, мусять пускати дітей до школи.

19. Лісова господарка.

На терені району у звітньому часі лісів не рубали, охорона лісу організована добре і суворо карають за самовільне вирубаня лісу.

20. Церкви. Секти.

На терені району знаходяться старі, залишені священики греко-католики, які правдоподібно змушені були перейти на православні, але в Богослуженні нема різниці. Священиків на терені району знаходиться 3, всі галичани. Моральна поведінка священиків, крім згаданого з с. Ясенова Горішного, назагал добра.

В м. грудні в с. Рожен Великий місцевий голова колгоспу Юрацук Дмитро Івана та місцеві стрибки вигнали з церкви свя-

²¹⁸ У тексті: після.

щеника, який прибув на Богослуження, говорячи йому, щоб більше не приходив до церкви, бо їм цього не потрібно, вдогонку висловлювалися погано. Священик з того часу не приходив на Богослуження в дане село.

Секти. – с. Ростоки – баптистів 13 осіб.

[...]Х. група [РО] МГБ в числі 12 чол. під ком. капітана Чкалова виселили в Сибір [...] Івашко Катерину Федора.

С. Білоберезка – баптистів 10 осіб. Ця сама група виселила в Сибір [...]ну Дмитра.

Баптисти у звітньому часі трохи припинили свою діяльність через те, що [большевики] вивозять на Сибір. У звітньому часі до цієї організації ніхто не [вступив] і не було поширено жодної їхньої літератури.

21. Ворожа пропаганда.

На терені району знаходиться така преса: (подаю точні дані з трьох сіл [...] щодо кількості) “Радянська Україна” 7.416 прим., “Прикарпатська правда” [...], “Наша перемога” 3.600, “Соціалістичне село” [...], “Правда” 864, “Правда України” 648, “Молодь України” 794, “Колгоспне село” 864, “Юний ленінець” 744, “Зірка” 7[...], “Блокнот агітатора” 288, “Радянська освіта” 288, [...] 216 примірників.

Журнали: “Відомості Верховного Совета” [...] прим., “Перець” 51, “Барвінок” 30, [...] 33, “Вітчизна” 15, “Мічурінець” 9, “Культурно-освітня робота” 24, “Дніпро” [...], “Україна” 24, “Радянський Львів” 15, “Сучасне і майбутнє” 12, “Сільське будівництво” [...], “Молодий колгоспник” 6, “Большевик України” 3, “Ліс і Степ” 9, “Вожатий/піо[нер]” 4, “Механізація” 3 прим.

Мітинги.

3.Х. с. Білоберезка – тут відбулися збори, на яких виступав з промовою нач. [ро мвд] Ковбаса, який говорив про переселення населення з верхів на село, казав [...] дістануть присадиби і краще будуть жити в колгоспі, менше будуть стрі[чатися з] бандитами і будуть чесними людьми рад. союзу, котрі не переселяться, ті [будуть пі]дозрілі в підтримці бандитів і будуть вивезені на Сибір.

7.Х. с. Рожан Великий – на зборах виступав з промовою голова райзем[...], який говорив про переселення з верхів на село та про неминучу [війну між] Англо-американою а ССРСР, говорив далі, щоб не сподівалися, що Америка [...] їм добро, але навпаки злидні і голод та безробіття, а рад. союзі чим [...].

12.Х. с. Барвінкава – тут відбувся мітинг, на якому виступили з промовою [...]дюк Григорій і Савенко Михайло. Мітинг був присвячений виборам до [...] обласних, районних, міських і сіль-

ських рад. Тут рівно ж було згадано [...] [бандит]ські підшепти та обов'язковість всього населення в голосуванні.

[...] с. Рожен Малий – з р-ну до села прибув упов. Данилюк із групою в ч. 6 чол. [...] загальні збори села по підготовці до виборів у місцеві ради. Утворено 13 участків і 13 комісій для агітації. На кожному участку буде обраний депутат с/р, депутат в районну раду від цілого села. На зборах було присутних около 60 чол.

[...] с. Рожен Малий – з РВК прибув Данилюк із групою в ч. 7 чол., який провів загальні збори села про ХХХ роковини великої жовтневої соціалістичної революції і мав доклад, що рад. держава і партія зробили роботи за час завоювання і перемогли у великій вітчизняній війні та що зробили, від коли закінчилася війна. [...] рад. союз вийшов багато сильніший з війни, як був перед війною, з тої причини, що багато держав стали вже демократичними і разом з рад. союзом в добрих взаємовідносинах. На зборах було около 50 чоловік.

6.XI. с. Барвінкова – відбувся мітинг, на якому виступав з району представник, який говорив про свято 7 листопада та про відбудову народного господарства в рад. союзі. Наприкінці згадав про різні здачі держпоставок.

5.XII. с. Рожен Малий – з району прибув бувший зав. школи Довганюк до с/р, де там зарядив скликання зборів. На зборах прочитав він короткий доклад про день “сталінської конституції”, які права мають люди в рад. союзі і які права в буржуазних країнах, тепер залежних від рад. союзу. Присутних на зборах було около 35 чоловік.

31.XII. Рожен Малий – сюди прибув уповноважений замість Данилюка Лізгін з групою в числі 4 чоловік, який провів сесію III скликання, на якій був порядок дня: 1) вибрати сільвиконком в складі 7 чоловік, 2) голову с/р, секр. і заступника голови, 3) три комісії: одна сільсько-господарська, бюджетна і трета шляхова, в кожній комісії по 3 чоловік.

Слово мав упов. Лізгін, який пояснив про обов'язки депутатів, котрі обрані, що вони є слугами народу і повинні виконати всі завдання партії і служити народу. Говорив, щоби вислати 30 чоловік у гуштруд і зам. голови старшого групи.

Потім виступив Зубричов, який сказав, що в с. Рожен Малий нема чесних [людей], що бувають випадки, що вломлюються в кооперативу та ніхто не скаже, хто [...] робить, щоби того вислати в східні області на поправку.

Присутних на сесії було 35 чоловік.

Мітинги і збори відбувалися в кожному селі району, які були присвячені [...] виборів.

Кіно.

6.XI. с. Рожен Великий – висвітлено фільм “Колгоспне життя”, учасників було [...] осіб, в більшості шкільної молоді. Вступні білети для дорослих 2 крб. 50 коп., [для] дітей 1 крб.

6.XI. с. Ростоки – висвітлено фільм “Сміливі люди”, учасників 64 особи, в більшості шкільної молоді. Вступ для дорослих 2 крб. 50 коп., для дітей 1 крб.

7.XI. с. Білоберезка – висвітлено фільм “Суд чести”, учасників 148 осіб, з цих 100 учнів і 48 дорослих. Вступ для дорослих 2 крб. 50 коп., для шкільної молоді 1 крб.

10.XI. на терені сіл Білоберезка, Ростоки і Рожен Великий були розкнінені листівки указу генерал-лейтенанта МДБ з грудня 1949 року з закличками до повстанців, щоб здавалися.

8-15.XII. на терені сіл Білоберезки, Ростік і Великого Ріжна були розліплені [пла]кати про підготовку виборів до обласних, районних і сільських рад.

10.XII. с. Устеріки – висвітлювали фільм “Стада коней в рад. союзі”. Присутніх було около 30 осіб. Фільм висвітлювали безплатно.

11.XII. с. Білоберезка – висвітлювано фільм “Сміливі люди” і “Молода гвардія”, учасників 248 осіб, у більшості молодь. Вступ для дорослих 2 крб. 50 коп., для молоді 1 крб.

13.XI. с. Ростоки – висвітлювано фільм “Молода гвардія”, учасників 83 особи. Вступ для дорослих 2 крб. 50 коп., для шкільної молоді 1 крб.

15.XII. с. Рожен Малий – висвітлювано фільм “Сталінградська битва”. Глядачів [...] чоловік.

22. Поліційний терор.

У звітньому часі на терені району поліційні чинники провели 5 найбільших облав в числі від 40-800 чоловік. Під час цих облав відкрито одну криївку, 24 грудня 1950 року, де при відступі ранено в руку стр. Березу та страчено багато інших речей. Засідок не запримічено. Перешуки поліційні чинники з допомогою молодих вишкільних військ та злученнями з другими військами інших районів, проводять тільки на розконспірованих місцях підпільниками чи на всипу залапаних живими підпільників, а також в більшості спирається на місцевій агентурі, яка сильно закріпилась.

У звітньому часі було арештовано боївками бб 15 осіб за співпрацю з нашим рухом, з того б сидить в тюрмі в Станиславові, не всі ще засуджені, 9 осіб переслухані в Кутах на емгебе, випущено.

У звітньому часі в с. Рожен Великий партія при помочи стрибків під проводом директора школи Сейнюка Танасія Дмитра, розбили хату Ватаманюк Марії жінки Ілака, яку забрали на будову

клубу. Вивезених родин на Сибір було 2 особи баптистів, убивств цивільних людей з сторони ворога, знасилуваних дівчат і жінок, провокацій зі сторони МГБ, на терені району не було.

Б. Наше середовище.

1. Акцій груп підпілля проти ворога у звітньому часі на терені району не [було].

2. Втрати підпілля в людях. – 24 грудня під час відкриття большевиками криївки підпільників, при відступі зістав поранений в ліву руку стр. Береза.

3. Характеристика населення.

а) Населення наставлене до большевиків ворожо через те, що взагалі [...] довільняючи їхнім державним ладом, як зселюванням з верхів на села, колективізацією, великими драчками поставок і фінансових грабежей. До большевиків ставляться лише люди, які є на посадах або мають привілеї від[...].

б) Населення нашу боротьбу обговорює по-різному, деякі розуміють [наші] жертви передчасними, деякі говорять, що наша теперішня боротьба [...]гому, що ми доказуємо в нашій боротьбі свою національну зрілість [...] до побудови УССД.

Про наші акції і ліквідації населення говорить, що вони доцільні, ко[ли пі]сля них большевики не застосовують репресій до населення. Якщо застосовують, то населення говорить, що краще не чіпати одного чи двох вислужників, [щоб] потім відбивалося на присілках чи селі.

в) До повстанців ставляться ворожо тільки большевицькі вислужники, [яким] добре живеться і свято повірили в большевицьку пропаганду, а не хочуть [...] в ціль нашої боротьби за краще майбутнє нашого народу та упадку большевицького ССРСР.

г) Населення про війну найбільше говорить і розчислює на розвал большевицької влади в майбутній війні та здобуття УССД.

д) Молодь до нашої боротьби відноситься прихильно, однак познаки [...]ности з бігом часу відчужинюється. Повстанців є менше, чим на початку [...], тому зрідка стрічаються з молоддю, а також з огляду на конспірацію не всі і не зо всіма можуть стрічатися.

Молодь найбільше інтересується при стрічах з повстанцями на розм[...], цікавиться відвагою і витривалістю повстанців, та геройськими вчинками, самопосвятою.

Літературою менше цікавиться з огляду на терор з боку ворога, як [цікавить]ся, то тільки художньою літературою і закрашеними романами.

Більшість молоді пиячить і веде розпустне життя.

Щодо крадежів і грабунків, цього між молоддю не стрічається.

Виставами, концертами молодь менше цікавиться, але однак [...]льше молодь участвує на забавах, до цього всього притягає молодь її енергія, яку вона старається виладувати в пияцтві, забаві і інших [...]ях, шукаючи для себе розваги.

Література і стрічі з молоддю впливає на неї позначаючо.

е) Хвороби між населенням помічаються з причин надмірної праці і [не]відповідного відживлення. Лікується населення по державних лічницях.

є) Населення харчується більше харчами, не відповідними до вимог органі[...] з тих причин, що ліпші харчові продукти (якщо вони є) мусить продавати, щоби виплатити різні державні драчки. Большевики з кожним роком наложують все більші драчки, а населення, щоби не підпасти під суд, відриває від своїх уст продукти і їх продає.

ж) Між селянством колгоспним і одноосібним ворожнечі не помічається.

з) До середньої школи, крім райцентра, ходить 46 хлопців і 38 дівчат.

и) До інституту і на університет не ходять.

і) Інтелігенція по більшій часті ставиться до нашого руху прихильно.

ї) Робітники, які працюють при лісосплаві Жабівського району, живуть добре, наприклад: за одну збиту тарабу 516 кубометрів змісця доставити до Кут рікою Черемош, заробляють 3 особи 2.000 крб. за тиждень.

Інше.

28 вересня 1950 року п'яний шофер, їхаючи машиною з Кут до Жаб'я, з'їхав з дороги вбік, машина перевернулася, при чому забито 2 хлопців Михайлюка зі села Хороцева і Покотила Петра зі села Слобідка.

Постій, 10.V.1951 р.

Г-41

*Архів Центру досліджень визвольного руху (Львів), ф. 9, арк. 1-9.
Оригінал. Машинопис.*

№ 30
РАЙОН Ч. 9

№ 30
ЧИСЛОВИЙ ЗВІТ ДО 30.08.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ГОРОДЕНЩИНИ
ДМИТРОМ НЕМІШЕМ-“ТУРОМ”

15 листопада 1945 р.

Район Городенський

Постій, 15.XI.1945 р.

Числовий звіт до 30.VIII.1945 р.

1. Вісім.
2. Немає.
3. -//-
4. -//-
5. -//-
6. -//-
7. Один.
8. -//-
9. Немає.
10. -//-
11. Дванадцять.
12. Сорок шість.
13. Немає.
14. -//-
15. -//-
16. П'ять.
17. Тридцять три.
18. Немає.
19. Задовільний.
20. Немає.
21. а) Один.
б) -//-
22. Вишколи замінювано відправами.
23. Не було.
24. а) Шість.
б) П'ять.

- в) Три.
 - г) Не було.
 - д) Точно підчислити не можна,
але в терені проводиться більшу кількість часу.
 - е) Вісім.
25. Десять.
 26. Немає.
 27. Не було.
 28. Один.
 29. -//-
 30. П'ять.
 31. -

За Рай. Провід
/Тур/.

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 287.
Оригінал. Машинопис.*

№ 31
РАЙОН Ч. 10

№ 31
ЧИСЛОВИЙ ЗВІТ ДО 30.08.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ЧЕРНЕЛИЧЧИНИ
ІВАНОМ ФЕДУРОКОМ-“ЮРАСЕМ”

15 листопада 1945 р.

Район Чернелицький

Постій, 15.XI.1945 р.

Числовий звіт до 30.VIII.1945 р.

1. Вісім.
2. Немає.
3. -//-
4. -//-
5. Один.
6. Немає.
7. -//-
8. Один.
9. Немає.
10. -//-
11. Шістнадцять.
12. Шістдесят п'ять.
13. Немає.
14. -//-
15. -//-
16. Вісім.
17. Сімдесят дві.
18. Три.
19. Задовільний.
20. Не було.
21. а) Не було.
б) -//-
22. Не було.
23. -//-
24. а) Чотирнадцять.
б) Три.

- в) Три.
 - г) Не було.
 - д) Більшість днів.
 - е) Дванадцять.
- 25. Два.
 - 26. Один.
 - 27. Не було.
 - 28. Два.
 - 29. Один.
 - 30. Не було.
 - 31. –

За Рай. Провід
/Юрась/.

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 287.
Оригінал. Машинопис.*

№ 32
РАЙОН Ч. 12

№ 32
ЧИСЛОВИЙ ЗВІТ ДО 30.08.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН СНЯТИНЩИНИ
ВАСИЛЕМ КОСТАЩУКОМ-“ЯРЕМОЮ”

15 листопада 1945 р.

Район Снятинський

Постій, 15.XI.1945 р.

Числовий звіт до 30.VIII.1945 р.

1. Три.
2. Немає.
3. -//-
4. -//-
5. -//-
6. -//-
7. Один.
8. -//-
9. Немає.
10. -//-
11. Сім.
12. Тридцять чотири.
13. Немає.
14. -//-
15. -//-
16. Дев'ять.
17. Сімнадцять.
18. Сім.
19. Дисципліна слаба.
20. а) Немає.
б) -//-
21. Немає.
22. Замінювано відправами.
23. Не було.
24. а) Дев'ять.
б) Чотири.

- в) Три.
 - г) Не було.
 - д) Більшість днів.
 - е) П'ять.
- 25. П'ять.
 - 26. Один.
 - 27. Не було.
 - 28. -//-
 - 29. -//-
 - 30. Три.
 - 31. -

За Рай. Провід
/Ярема/.

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 288.
Оригінал. Машинопис.*

№ 33
РАЙОН Ч. 13

№ 33
ЧИСЛОВИЙ ЗВІТ ДО 30.08.1945 р.,
СКЛАДЕНИЙ РАЙОННИМ
ПРОВІДНИКОМ ОУН ЗАБОЛОТІВЩИНИ
ІВАНОМ ЗОЗУЛИКОМ-“БОГДАНОМ”

15 листопада 1945 р.

Район Заболотівський

Постій, 15.XI.1945 р.

Числовий звіт до 30.VIII.1945 р.

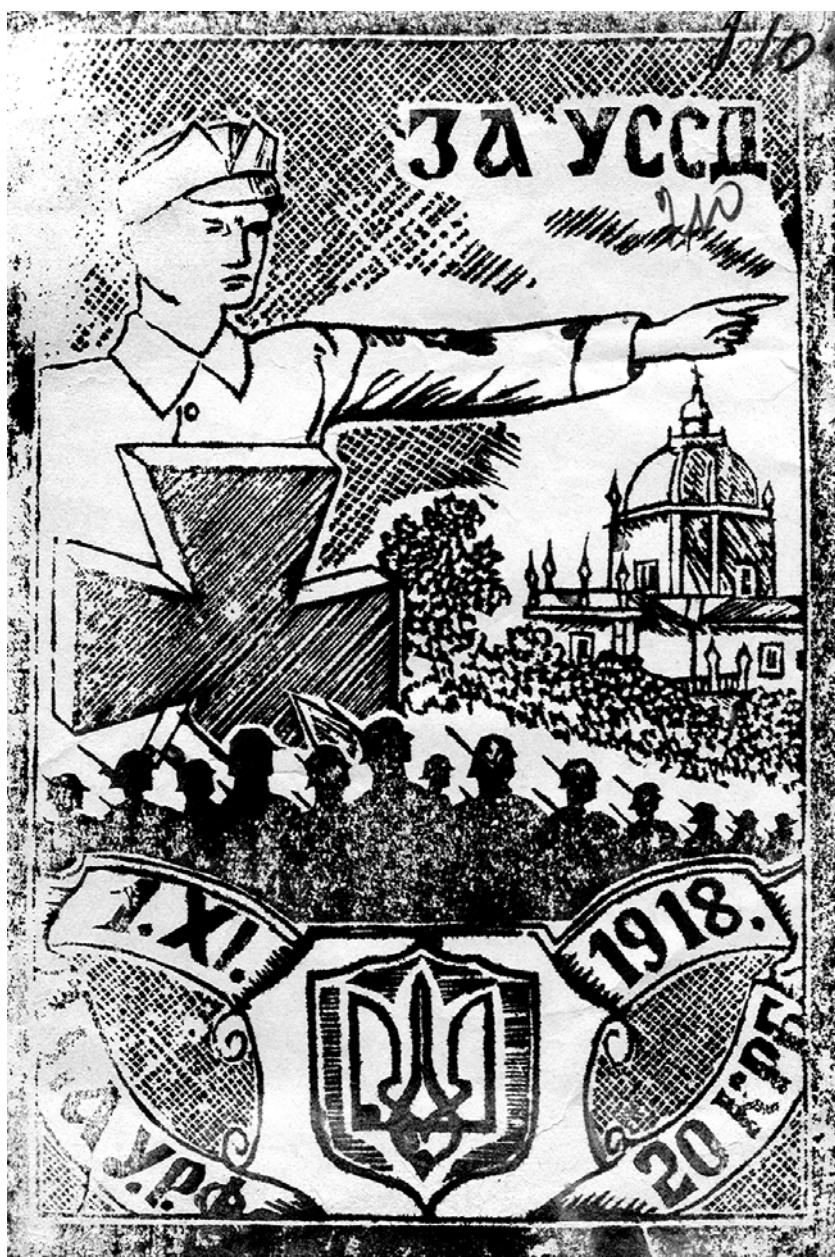
1. П'ять.
2. Немає.
3. -//-
4. -//-
5. -//-
6. -//-
7. Один.
8. -//-
9. Немає.
10. -//-
11. Дев'ять.
12. Тридцять вісім.
13. Немає.
14. Один.
15. Немає.
16. Чотири.
17. Тридцять вісім.
18. Немає.
19. Задовільний.
20. Один.
21. а) Немає.
б) -//-
22. Вишколи замінювано відправами.
23. Не було.
24. а) Дев'ять.
б) Не було.

- в) Три.
 - г) Не було.
 - д) Більшість днів.
 - е) Сім.
- 25. Шістнадцять.
 - 26. Один.
 - 27. Не було.
 - 28. -//-
 - 29. Один.
 - 30. Два.
 - 31. -

За Рай. Провід
/Богдан/.

*ГДА СБ України, ф. 13, спр. 376, т. 82, арк. 288.
Оригінал. Машинопис.*

ДОДАТКИ

1945. 20 крб. 90x132. Обгортковий.
Коломийський надрайонний провід ОУН, друкарня "Смерть Сталіну!"

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- Абвер – військова розвідка [Ні-меччини]
АБГ – агентурно-бойова група [МВС/МДБ]
а/б – агент-бойовик
а/в – агент-внутрішник
аг. – агент, агентура, агентурна
агіт. – агітація
адмініст. – адміністрація
арт. – артилерія, артилерій-ський
АС – агентурна справа
б. – бандерівці
б. – бувший
бат. – батальйон
ББ (бб) – боротьба з банди-тизмом [НКВС/МВС]
б/б – без батька
безпарт. – безпартійний
більш. (більшов.) – більшовик, більшовицький
больш. – большевик, больше-вицький
б/п (б.п.) – безпартійний
бувш. – бувший
будів. – будівельний
бухг. (бухгалт.) – бухгалтер
бул. – булавний
бунч. – бунчужний
в. – великий
в. – військовий
ВВ – внутрішні війська
вд. – відділ [УПА]
вет. лік. – ветеринарний лікар
виб. – вибори, виборча
видав. – видавництво
виж. – вижний
викон. – виконання
вис. – вислання
вишк. (вишкіл.) – вишкільник, вишкільний
вищ. сер. – вище середня [освіта]
від. – відділ, відділення
військ. – військовий
віст. – вістун
ВКП(б) – Всесоюзна комуніс-тична партія (більшовиків)
ВЛКСМ – Всесоюзна ленинська комуністична спілка молоді
ВМП – вища міра покарання
внутр. – внутрішні
в. о. – виконуючий обов'язки
ВО – воєнна округа [УПА]
воєн. – воєнний (військовий)
ВПЖ – військово-польова жан-дармерія [УПА]
ВРП – відділ робітничого по-стачання
ВТТ – виправно-трудова табо-ри [СРСР]
вуг. – вугілля
гал. – галичанин
гарн. (гарніз.) – гарнізон, гар-нізонники
ГВШ – головний військовий штаб [УПА]
ГДА СБУ – Галузевий держав-ний архів Служби безпеки України
глав. – головний (головний)
ГО – горотдел (міськвідділ) [НКВС/МВС/МДБ]
гол. (голов.) – голова, головний
гор. (г.) – горішний
горсовет – городской совет (міськрада)
гос. – государственный (дер-жавний)
госп. (господ.) – господар, господиня, господарчий

гром. (гр., громад.) – громадянин, громада
 гуж. – гужовий
 д. – донька
 д. – друг
 дд. – друзі
 деж. – дежурний (черговий)
 дез. – дезінфекційний
 демобіл. – демобілізований
 деп. – депутат
 держ. – державний
 дес. – десятник
 дир. – директор
 дільн. – діляниця, діляничний [НКВС/МВС]
 дол. (д.) – долішній
 допом. – допоміжні
 ДПО – державна паровозна станція (зупинка)
 др. – друг, друзі
 дров. – дроворуб
 ДУН – Дружини українських націоналістів
 ЕВ – ексекутивний відділ
 ж. – жінка
 ЖД – залізнична дорога (залізнична дорога)
 жін. – жіноцтво, жіночий
 зав. (завід.) – завідувачий
 зав. – завод
 зав.госп. – завідувачий господарством
 зав.пед. – завідувачий педагогічним колективом
 зав.торг. – завідувачий торгівлею
 заг. (заголов., з.) – заголовок
 загот. – заготівля, заготівельний
 ЗАГС (загс) – запис актів громадянського стану
 зам. – заступник (заступник)
 зап. – запальник
 зарпл. – зарплата
 заст. (заступ.) – заступник
 зах. – західний
 зах. – захоплений
 зв'язк. – зв'язківець
 зем. – земельний
 ЗУЗ – західні українські землі
 ім. – імені
 ін. – інше, інші
 інспект. (інсп.) – інспектор
 інстр. – інструктор
 інформ. (інф.) – інформатор, інформаційний
 істреб. (істріб., істр.) бат. – істребительний батальйон (винищувальний батальйон) [НКВС/МВС/МДБ]
 каб. – кабінет
 кадр. – кадри
 канд. п. – кандидат партії (кандидат в члени партії)
 кап. – капіталізм, капіталістичний
 кап. (капіт.) – капітан
 кап. буд. – капітальне будівництво
 кат. – католицька
 кбм – кубометри
 КВ – командир відтинка [УПА]
 КВШ – крайовий військовий штаб [УПА]
 КК – Карпатський край
 кл. – клас (класи)
 кол. – колонія
 культ. – культурне
 ком. – комісія
 ком. (команд.) – командир, командант
 ком. – командою
 ком. – комуністичний
 компр. – компроментуючий
 комс. – комсомолец, комсомольський

комс.орг. – комсомольський організатор, комсомольська організація
 комунгосп – комунальне господарство
 кооп. (коопер.) – кооперація
 КП – Крайовий провід [ОУН]
 КП(б)У – комуністична партія (більшовиків) України
 КПЗ – камера предварітельного задержання (камера попереднього затримання) [НКВС/МВС/МДБ]
 КПЗУ – комуністична партія західної України
 к-р – командир
 кул. (кулем.) – кулемет, кулеметник
 кур. – курінь, курінний
 куц. – кущовий (кущевий)
 л. – лінія
 л. – ліс, лісний
 ЛЗД – лісова залізниця
 ЛКСМУ – ленінська комуністична спілка молоді України
 лейт. (л-нт, л-т) – лейтенант
 лет. – летовище, летунська
 ліс. – лісовий, лісничий
 л/к – лісокомбінат
 ЛПК – ліспромкомбінат
 м. – малий
 м. – місто, містечко
 м. – місце
 м. – місяць
 м/З – метр кубічний (м³)
 маг. – магазин, магазинер
 май. (м-р, мйр.) – майор
 ман. – мандруюча, маневруюча
 маш. (машин.) – машиніст, машиністка
 МВ – міськвідділ [НКВС/МВС/МДБ]
 МВД – Міністерство внутрішніх дел (Міністерство внутрішніх справ) [СРСР]
 МВС – Міністерство внутрішніх справ [СРСР]
 МГБ – Міністерство державної безпеки (Міністерство державної безпеки) [СРСР]
 МДБ – Міністерство державної безпеки [СРСР]
 мед. – медик, медичний, медсестра
 міл. – міліція, міліціонер
 мін. – міністр, міністерство
 мінзаг – міністерство заготівель
 МіськВНО – міський відділ народної освіти
 місц. (місцев., м.) – місцевість, місцевий
 місцевпром. – місцева промисловість
 МК – міськком
 мм. – міста
 мм. – місяці
 моб. (мобіл.) – мобілізація, мобілізаційний
 мол. – молодший
 моск. – москаль (росіянин), московський
 м. п. – місце постою
 МСО – міжколхозная організація (міжколгоспна будівельна організація)
 МСТ – міське споживче товариство
 МТС – машинно-тракторна станція
 навч. – навчання, навчальний
 надр. – надрайон, надрайонний
 надр-н – надрайон, надрайонний

напр. (нпр.) – наприклад, на-
 приклад
 напр. – напрям, напрямок
 нар. – народний
 нар. (народ.) – народження
 наркомзаг. – народний коміса-
 ріат заготівель
 нац. – національність
 нач. – начальник
 НВЗ – Надзвичайний Великий
 Збір [ОУН]
 невід. – невідомий
 негр. – неграмотний
 незн. – незнатний
 неп. – неповна
 нім. – німецький
 НКВД – Народний комісаріат
 внутрішніх дел (Народний
 комісаріат внутрішніх справ)
 [СРСР]
 НКВС – Народний комісаріат
 внутрішніх справ [СРСР]
 НКГБ – Народний комісаріат
 государственной безопас-
 ності (Народний комісаріат
 державної безпеки) [СРСР]
 НКДБ – Народний комісаріат
 державної безпеки [СРСР]
 НН (н.н.) – невідомий
 НОП – надрайонний осередок
 пропаганди
 НП – надрайонний провід
 НРП – надрайонна референт
 пропаганди
 НСШ – неповно-середня школа
 о. – отець
 ОББ – отделъ боръби с банді-
 тізмом (відділ боротьби з
 бандитизмом) [НКВС/МВС]
 обком (облком) КП(б)У – об-
 ласний комітет комуніс-
 тичної партії (більшовиків)
 України
 обл. – область, обласний
 Обл. вно (обл. ВНО, ОВНО) –
 обласний відділ народної
 освіти
 ок. – около
 окр. – округа, окружний
 ООП – окружний осередок
 пропаганди
 ОП – окружний провід
 оп. – опис
 оп. пр. (опер. прац.) – опера-
 тивний працівник [НКВС/
 МВС/МДБ]
 опер. – оперативний, опера-
 тивник [НКВС/МВС/МДБ]
 орг. – органи [НКВС/МВС/
 МДБ]
 орг. (орган.) – організаційний,
 організатор, організація
 ОРС – отделъ рабочего снаб-
 женія (відділ робітничого
 постачання)
 осв. – освіта
 ОСОАВІАХІМ (тсоавіахім) – об-
 щество содействія обороне,
 авіаціонному і хіміческому
 строітельству (товариство
 сприяння обороні, авіаційно-
 му і хімічному будівництву)
 ОУН – Організація українських
 націоналістів
 охор. – охорона, охоронець
 п. (под., подр.) – подруга
 п. – постій
 парт. – партія, партійний, пар-
 тійність
 партком – партійний комітет
 парторг – партійний організа-
 тор
 ПВ – політвиховник відтинка
 [УПА]
 ПВ – прикордонні війська

пвд. (підв.) – підвідділ [УПА]
 пвх. – політвиховник [УПА]
 пед. – педагог, педагогічний
 перв. (первин.) – первинна
 підп. – підпільник
 підр. – підрайонний
 піст. – пістолет
 п. з. – під заголовком
 ПК – Подільський край
 пов. – повіт, повітовий
 повст. – повстанець
 пол. (полон.) – полонина
 пол. (поль.) – поляк, полька,
 польський
 полікл. – поліклініка
 політ. (пол.) – політичний
 полк. – полковник
 пом. (поміч.) – помічник
 попер. – попереджування
 пор. – поручник
 поход. (пох.) – походження
 п/полк. (підполк.) – підполков-
 ник
 ППШ – пістолет-пулеміот
 Шпагіна (пістолет-кулемет
 Шпагіна) [виробництва
 СРСР]
 предст. – предстаник
 прим. – примір
 прим. (пр.) – примірник
 прим. – примітка
 прис. – присілок
 пров. (пр.) – провід, провідник
 прокур. – прокурор, прокура-
 тура
 пром. – промисловість, про-
 мисловий
 проп. (пропаг.) – пропаган-
 дист, пропагандистський
 проц. – процент (відсоток)
 пс. – псевдо
 ПСО – пункт сторожової охо-
 рони

ПШ – початкова школа
 р. – рік
 рад. – радянський
 рай. – район, районний, рай-
 центр
 РайВНО (РВНО) – районний
 відділ народної освіти
 рахів. – рахівник
 РВ – райвідділ [НКВС/МВС/
 МДБ]
 РВК – районний військомат
 РВК – райвиконком
 реал. – реалізація
 рев. – революційний
 рев. (ревіз.) – ревізор, ревізійна
 РЕВ – районний виконавчий
 відділ
 ред. – редакція, редактор
 реф. (рефер.) – референт
 РЗВ – райздороввідділ
 РК – райком
 РКП – райком партії
 р-н – район
 РО – районний осередок (рай-
 центр)
 РО – райотдел (райвідділ)
 [НКВС/МВС/МДБ]
 роб. (робітн.) – робітник
 род. – родина
 розв. – розвідник, розвідка
 РОП – районний осередок
 пропаганди
 рос. – росіянин, російський
 РП – районний провід
 РПК – райпартком
 РРП – районний референт
 пропаганди
 РСС – райспоживспілка
 РРФСР – Російська Радянська
 Федеративна Соціалістична
 Республіка
 рус. – руський (російський,
 росіянин)

РФВ – районний фінансовий відділ	СС – споживча спілка (товариство)
с. – син	СССР – Союз Советських Соціалістических Республік (Союз Радянських Соціалістичних Республік)
с. – село	ССТ – сільське споживче товариство
с. – сотенний	сс. – села
сан. – санітар, санітарна	ст. (стар.) – старший
СБ ОУН – Служба безпеки Організації українських націоналістів	стан. – станичний, станція
СБУ – Служба безпеки України	станич. – станичний
СВТ (АВТ) – самозарядная винтовка Токарева (напівавтоматична гвинтівка Токарева) [виробництва СРСР]	станц. – станція
с/г – сільськогосподарський	ст. бул. – старший булавний [УПА]
СКВ – самооборонний кущовий відділ	стр. (стріл.) – стрілець
секр. (секрет.) – секретар	стриб. – стрибок
сексот – секретний сотрудник (таємний співробітник) [НКВС/МВС/МДБ]	ступ. – ступінь
серед. (сер.) – середня	субреф. – субреферент
серж. (с-нт) – сержант	СУЗ – східні українські землі
сл. п. – славної пам'яті	східн. – східняк
слід. – слідчий	СШ – середня школа
служб. – службовець	т. д. – так далі
с/о – секретний осведомитель (таємний співробітник) [НКВС/МВС/МДБ]	т. зв. – так званих
сов. – советський	т. ін. – таке інше
солд. – солдат, солдати	т. п. – тому подібне
сот. – сотня, сотенний	ТВ – тактичний відтинок [УПА]
сотен. – сотенний	т.в.о. – тимчасово виконуючий обов'язки
сотн. – сотник	тер. – терен, тереновий
соц. – соціалістичне	тех. – техник, технічний
соц. – соціальне	технорук – техніческій руководитель (технічний керівник)
спр. – справа	тов. (т.) – товариш, товариство
с/рада (с/р) – сільська рада	торг. – торгівля, торговий
СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік	труд. – трудодні
СС – (SS – Schutzstaffeln) Охоронні загони [Німеччини]	трудгос (трудгуж, трудгуш) – державна повинність селян з вирубки і вивозки лісу
	ТТ – (Тульській-Токарев) пістолет [виробництва СРСР]
	УВО – Українська військова організація

УГА – Українська Галицька армія
 УГВР – Українська Головна Визвольна Рада
 угол. розиск – уголовний розиск (карний розшук) [НКВС/МВС]
 уділ. – удільний
 УДП – Українська допоміжна поліція
 укр. – українець, український
 УНС – Українська народна самооборона
 УПА – Українська повстанська армія
 упов. (уповнов.) – уповноважений
 уповмінзаг – уповноважений міністерства заготівель
 уповнаркомзаг – уповноважений народного комісаріату заготівель
 ур. (урод.) – уроджений
 УРСР – Українська радянська соціалістична республіка
 УССД – Українська Самостійна Соборна Держава
 УССР – Українська советская соціалістическая республіка (Українська радянська соціалістична республіка)
 участ. (уч., участков.) – участковий (дільничий) [НКВС/МВС]
 учит. – учитель
 УЧХ – Український Червоний Хрест
 ушосдор – управління шосейних доріг
 ф. – фонд
 фельд. – фельдшер
 ФЗН – фабрично-заводське навчання
 ФЗУ – фабрично-заводское (фабрично-заводське) училище
 фізрук – фізическій руководітель (фізичний керівник)
 фін. – фінансовий
 форм. – формація
 харч. – харчовий
 худ. – художній
 ц. м. – цього місяця
 ц. р. – цього року
 ЦДАВОУ – Центральний Державний архів вищих органів влади України
 ЦДАГОУ – Центральний Державний архів громадських об'єднань України
 ЦДВР – Центр досліджень визвольного руху
 ЦК ВКП(б) – Центральний комітет всесоюзної комуністичної партії (більшовиків)
 ЦК КП(б)У – Центральний комітет комуністичної партії (більшовиків) України
 цнт. (цент., ц.) – центнер
 ЦСУ – Центральний статистичний уряд
 ч. – число
 ч. – чорний
 ЧА – Червона армія
 чер.паг. – червонопагонники
 ч/п (ч.п.) – число по порядку
 ч/п (ч.п.) – член партії
 чис. – числом, чисельністю
 чл. – член [ОУН]
 чот. (чет.) – чотовий (четовий) [УПА]
 ЧП – читальня Просвіти
 шк. – школа
 шл. – шлях, шляховий
 штат. – штатний
 юнац. (юн.) – юнацтво

НУМЕРАЦІЯ НАДРАЙОНІВ І РАЙОНІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН (1945-05.1948).

Коломийський (надрайон I):

Коломийський (ч. 1)

Печеніжинський (ч. 2)

Коршівський (ч. 3)

Обертинський (ч. 4) райони;

Косівський (надрайон II, "Гук"):

Косівський (ч. 5)

Кутський (ч. 6)

Жаб'євський (ч. 7)

Яблунівський (ч. 8) райони;

Городенківський (надрайон III, "Плай"):

Городенківський (ч. 9)

Чернелицький (ч. 10)

Гвіздецький (ч. 11)

Снятинський (ч. 12)

Заболотівський (ч. 13) райони.

КОЛОМИЙСЬКА ОКРУГА ОУН 1945-05.1948 рр.

НУМЕРАЦІЯ НАДРАЙОНІВ І РАЙОНІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН (05.1948-1952).

Коломийський (надрайон I):

Коломийський (ч. 1)
Печеніжинський (ч. 2)
Коршівський (ч. 3)
Обертинський (ч. 4) райони;

Косівський (надрайон II, "Гук"):

Косівський (ч. 5)
Кутський (ч. 6)
Жаб'євський (ч. 7)
Яблунівський (ч. 8) райони;

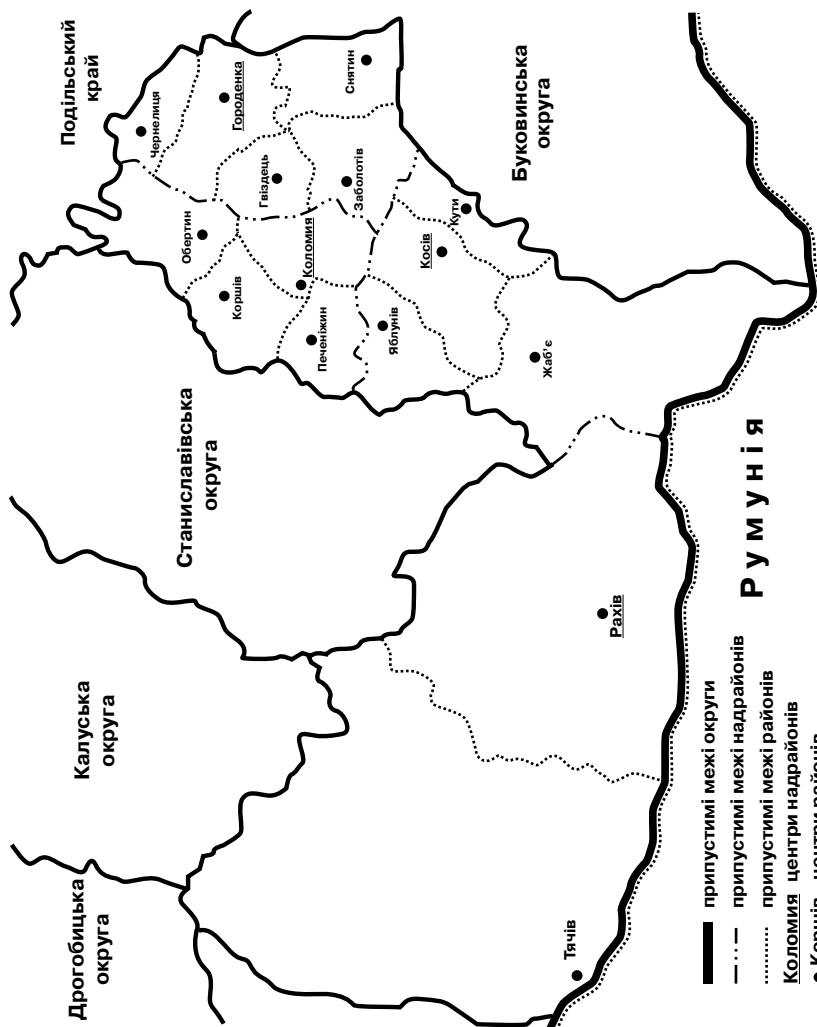
Городенківський (надрайон III, "Плай"):

Городенківський (ч. 9)
Чернелицький (ч. 10)
Гвіздецький (ч. 11)
Снятинський (ч. 12)
Заболотівський (ч. 13) райони;

Рахівський (надрайон IV):

Рахівський (ч. 14)
Тячівський (ч. 15) райони.

КОЛОМИЙСЬКА ОКРУГА ОУН 05.1948-1952 рр.

КЕРІВНИЦТВО КОЛОМІЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН (21; 44)*(1945-1952 рр.)*

Посада, референтура	
окружний провідник	Роберт (осінь 1941- I пол. 1942) Різьбяр (11.1942- I пол. 1943) Моряк (1943-03.1944) Сталь (03.1944-02.1945) Борис (02.1945-10.1950) Сірий (06.-10.1951)
організаційна	Зенко (1943-1944) Борис (03.1944-02.1945) Рибак (1945-1946) Кіров, Клим (09.1947-05.1948) Сірий (1948-06.1951)
Служба безпеки	Митар (1941-1942) Кармелюк (1944) Кіров, Клим (1944-09.1947) Недобитий (09.1947-05.1948) Кіров, Клим (05.1948-08.1951)
пропаганди	Борис (1943-03.1944) Тур (1944) Грім (1945-08.1946) Аркадій, Доброгост (09.1946-01.1947) Рибак (1947-05.1948) Сірий (1948-1949) Перебийніс (1949-10.1951)
військова	Різьбяр (11.1942-1943) Герцик (1943) Книш (1943-03.1944) Козак (03.1944-01.1946) Хмара (01.1946-1949)
господарча	Партизан (1943-06.1944) Сомко (1944-02.1946)
зв'язку	Грушко (1944) Стародуб (1944-1946)
жіноцтва	Орися (12.1943-1944) Леся (1944)
УЧХ	Леся (кін.1944-1945) Ірина (1945-07.1946)

КЕРІВНИЦТВО КОЛОМИЙСЬКОГО НАДРАЙОНУ ОУН (І)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Рибак (1942-1944) Олег (1944-04.1945) Корній (1945-І.1946) Рибак (1946-1947) Демон, Ватсон (1947-02.1948) Олесь (02.-05.1948) Омелян (1948) Гайворон (1949-07.1950) Кошовий (07.1950-09.1951) Марко (1951-08.1953)
організаційна	– (1944-1946) Улас (1947-05.1948) Спартан (1948-1949) Бойтур (1949-07.1951)
Служба безпеки	Демон, Ватсон (1945) Нечеса (1945) Олесь (1945-02.1948) Херсон (02.-04.1948) Остап (1948-1950) Марко (1950-08.1953)
пропаганди	Гайдар (1945-02.1946) Самбірський (1946) Дарія (10.1946-01.1947) Юрко (1947-05.1948) Вітер (1948-04.1949) Спартан (1949-02.1950) Лірник (1950-02.1951) Микола, Правий (1951-09.1952)
військова	Лист (1945-1946)
господарча	Дорош (1944-03.1945) Вихор (1945)
зв'язку	
жіноцтва	Надя (12.1943-1944)
УЧХ	Оксана (1944-1945) Уляна (1945)

КЕРІВНИЦТВО КОСІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ОУН
(II, "ГУК")
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Курява (05.1943-10.1944) Сковорода, Едвард (10.1944-08.1945) Артим (08.1945-01.1947) Недобитий (05.-09.1947) Підгірський (09.1947-07.1948) Вихор (09.1948-06.1952)
організаційна	Курява (1942-літо 1943) Сковорода, Едвард (1944) Ростислав (10.1944-04.1945) Іскра, Діоген (1945-1949) Ненаситець (12.1949-06.1952)
Служба безпеки	Крук (1941-1944) Тиміш (1945) Недобитий (12.1945-09.1947) Тиміш (09.1947-06.1949) Скоба (1949-1950) Остап (1950) Орест (06.1950-1951) Рись (1951-01.1952)
пропаганди	Іскра, Діоген (1944) Богдан (12.1944-1945) Чайкевич (1945-01.1946) Сергій (05.1946-08.1948) Чорноморець (1948-06.1950) Гармаш (06.-09.1950) Аскольд (09.1950-06.1952)
військова	Крига (11.1943-07.1944)
господарча	Ненаситець (08.1943-09.1944) Вадим (1944-1945) Заверюха (1945-04.1946) Гармаш (1946-1947)
зв'язку	
жіноцтва	Леся (1944) Дарина (1944-04.1945)
УЧХ	Оксана (1944) Ліда (1944-1945)

**КЕРІВНИЦТВО ГОРОДЕНКІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ОУН
(III, "ПЛАЙ")
(1945-1952 рр.)**

Посада, референтура	
провідник	Галаган (1943-05.1944) Грім (1944) Ратай (1944-01.1945) Євшан (03.-05.1945) Едвард (08.1945-01.1948) Демон, Марко (05.1948-05.1949) Сталевий (05.1949-10.1950) Бойтур (07.-11.1951)
організаційна	Семко (1943-05.1944) Косар (1944) Орлик (01.-02.1945) Степан (1945-05.1946) Максим (1946-07.1948) Безрідний (1948-06.1949) Чорногора (06.-08.1949) Чумак (08.1949) Чорнота, Ігор (09.1949-06.1950)
Служба безпеки	Кривоніс (1944-1945) Дзвін, Сталевий (1945-05.1949) Кривоніс (05.-08.1949) Морозенко (08.1949-11.1951)
пропаганди	Сторож (1943-04.1944) Козак (06.-12.1944) Андрій (03.-08.1945) Наддніпрянець (1945-весна 1946) Ярема (1946-12.1947) Шугай (04.1948-04.1949) Безрідний (07.1949) Мирон (08.-10.1949) Нестор (1950-01.1952)
військова	Кіров (1941-1942) Гордицький, Палій (1943-1944) Махно (1945)
господарча	Мазепа (1944-1946)
зв'язку	Шугай (1945)
жіноцтва	Ірина (12.1943-1944) Оленка (1944) Орися, Хмара (1944-04.1945)
УЧХ	Ірина (1944) Марко (1944-1945) Соня (1945)

КЕРІВНИЦТВО РАХІВСЬКОГО НАДРАЙОНУ ОУН (ІV)

(05. 1948-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Жубр (1948-1951) Карпатський (1951-1952)
організаційна	Карпатський (1948-1951)
Служба безпеки	Карпатський (1948-1951)
пропаганди	Нечай (1948-весна 1951)
військова	
господарча	
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО КОЛОМИЙСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 1)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Гайворон (1944-04.1945) Дир (1945-06.1947) Херсон (1947) Улас (1947) Сергій (1948-05.1949) Соломон (1949) Косар (1949-07.1950) Залізник (1950-09.1951)
організаційна	Сокіл (1945-02.1946) Роман (1946) Ярослав (1947-08.1948)
Служба безпеки	Кривоніс (1945-02.1946) Ванька (1946-05.1947) Нечай (05.-08.1948) Комар (09.1948-05.1949) Тигр (1950-09.1951)
пропаганди	Вир (1945-02.1946) – (1946-1947) Чорнота (1948-04.1949) Буровий (04.-05.1949) Муха (1949-1950) Нескорений (1950-04.1952)
військова	
господарча	Хміль (1945-01.1946) Ярина (1946-01.1947)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО ПЕЧЕНІЖИНСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 2)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Курява (11.1944) Максим (1945-12.1946) Чабан (12.1946-01.1947) Ворон (1948-01.1949) Сивий (1950-10.1951)
організаційна	Кубанець (1945-03.1946) Сірий, Стрий (1946) Гонта (1949-1950) Солідний (1951-05.1953)
Служба безпеки	Бистрий, Ярослав (1945) Смілий (1946) Левко, Лис (1947-03.1948) Марко (1948-1949) Ворон (1949) Когут (1950-09.1953)
пропаганди	– (1946-1947) Земляк (1948-1949) Голуб (1949-04.1950) Савина (1950)
військова	
господарча	ІМА (1944) Град (1945-11.1946) Чапаєв (1947)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	Зена (1945-1946)

КЕРІВНИЦТВО КОРШІВСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 3)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Тятива (1943-01.1946) Чорний (1946) Буря (1947-12.1948) Бистрий (1949-02.1950) Богун, Рись (1950) Вовк (1951-03.1952)
організаційна	Тиха (1945) Мирон (1947-12.1948) Левадний (1949) Незнаний (1949-02.1950) Рись (1950-03.1952)
Служба безпеки	Ігор (1945-07.1946) Крилатий (1946) Буковинець (1947-07.1948) Бистрий (08.1948-1949) Вовк (1950-1951)
пропаганди	– (1946-1947) Левадний (1948-1949) Забіяка, Морозенко (1949-02.1950) Рись (1950)
військова	
господарча	Тарас (1944-04.1945) Мороз (1945-02.1946) Мирон (1946)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	Мура (1945)

КЕРІВНИЦТВО ОБЕРТИНСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 4)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Мирослав (1944) Аскольд (1945-01.1946) Соловейко (1946) Ігор (1946-04.1948) Полтавець (1948-11.1950) Гонта (1950-04.1951)
організаційна	Крук (1946-04.1948)
Служба безпеки	Рональдо (1945-02.1946) Беркут (1946) Моряк (05.1950-06.1951)
пропаганди	– (1946-1947) Залізняк, Карпо (1948-11.1950)
військова	
господарча	Карпо (1944-07.1946)
зв'язку	
жіноцтва	Галина (1944-1945)
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО КОСІВСЬКОГО РАЙОНУ ОУН (Ч. 5)

(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Орел (1944-04.1945) Ростислав (04.-10.1945) Ненаситець (10.1945-12.1949) Хмара (07.1950-08.1951) Славко (08.1951) Хмара (09.1951-06.1952)
організаційна	Осип (1944-04.1945) Острий (04.-06.1945) Орел (1945-02.1946) Лебідь (1946-1950)
Служба безпеки	Херсон (1945-літо 1946) Рись (1946-1947) Кордуб (1947-1948) Веселий (10.1948-06.1949) Арсен (06.1949-01.1950) Скорий (1950-весна 1952)
пропаганди	Макар (01.-02.1946) Чорноморець (1946-05.1947) Арсен (1947-06.1949) Гонта (06.-09.1949) Лебідь (1950-1952)
військова	
господарча	Болбочан (1944-1945) Переможець (1945-02.1946)
зв'язку	
жіноцтва	Іванка (1944)
УЧХ	Бистра (1945-01.1946)

КЕРІВНИЦТВО КУТСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 6)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Байда (1943-07.1944) Богун, Ігор (07.1944-02.1945) Ярослав (02.-06.1945) Острий (06.-08.1945) Богун, Ігор (09.1945-04.1946) Черник (1946) Корнієнко (1946-05.1947) Олень (05.1947-06.1952)
організаційна	Богун, Ігор (осінь 1943-1944) Наддніпрянець (1944-02.1945) Галайда (1945-04.1946) Олень (08.1946-05.1947) Твердий (07.1948-06.1950)
Служба безпеки	Кордуб (1943-1946) Рись (1947-1950) Гонта (1950-03.1952)
пропаганди	Діоген (1943) – (1944) Чайка (1946-09.1947) Корнієнко (1947-06.1948) Грабок (1948-06.1950) Твердий (06.1950-06.1952)
військова	Довбуш (1943-1944) Матрос (1944)
господарча	Лев (01.1944-05.1945) Галайда (1945) Бомба (1946-1947) Олекса (1947-04.1948)
зв'язку	
жіноцтва	Хмара (1944-05.1945)
УЧХ	Одарка (1945-03.1946)

КЕРІВНИЦТВО ЖАБ'ЄВСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 7)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	<p>Гуцул (1943-1944) Черногора (1944) Байда (07.1944-1945) Камінець (1945) Андрій (1945-12.1946) Гармаш (05.1947-1948) Орест (1949-06.1950) Беркут (06.1950-07.1951) Білогруд (07.-08.1951) Беркут (09.1951-05.1952)</p>
організаційна	<p>Камінець (1943-1944) Лист, Заграва (12.1944-1945) Чабан (1945) Кубанець (1945-12.1946) Беркут (05.1947-06.1950) Діброва (06.1950-08.1951) Кучер (1951-05.1952)</p>
Служба безпеки	<p>Майер (1945-11.1946) Осип (12.1946-12.1947) Степ (04.1948-05.1950) Білогруд (05.1950-07.1951) Заведія (07.-08.1951)</p>
пропаганди	<p>Калина (1944-1945) Жданна (10.-12.1946) Верховинець (1947-01.1950) Наливайко (1950-весна 1951) Грабок (весна-08.1951)</p>
військова	
господарча	<p>Дорош (12.1944-04.1945) Град (1946-1948)</p>
зв'язку	
жіноцтва	<p>Геня (1944-весна 1945)</p>
УЧХ	<p>Жданна (07.1945-05.1946)</p>

**КЕРІВНИЦТВО ЯБЛУНІВСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 8)
(1945-1952 рр.)**

Посада, референтура	
провідник	Лев (1943-1944) Богун, Ігор (02.-09.1945) Жубр (1945-05.1948) Нечай (1948) Гармаш (1949) Пік (1949-10.1950) Славко (06.-07.1951) Беркут (07.-08.1951) Славко (08.1951-06.1952)
організаційна	Орел (1946-02.1950)
Служба безпеки	Орест (1944-1945) Бульба (1945-10.1946) Тигр (1947-06.1948) Славко (06.1949-06.1951)
пропаганди	Бандура (1946-08.1949) Лобода (1949-10.1950)
військова	
господарча	Байрак (05.1945-02.1946) Хмель (літо 1946-весна 1947)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО ГОРОДЕНКІВСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 9)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Тур (1944-12.1945) Юрась (1946) Бурун (1946-05.1948) Мирон (05.1948-10.1949) Білий (1950-01.1953)
організаційна	Боян (1944-05.1945) Журба (1945-07.1946) Корній (1946-01.1948) Чабан (1949-11.1951)
Служба безпеки	Левко (1944-05.1945) Рясний (1945) Залізняк, Андрій (05.-10.1946) Богун (1947-10.1949) Кармелюк (1950) Чабан (1951)
пропаганди	Святослав (1944-04.1945) Гречаник (1945-11.1946) Черник (1947-03.1948) Чумак (06.1948-08.1949)
військова	Бурун (06.1941-1944)
господарча	Сурмач (1944-02.1945) Голуб (03.-08.1945) Вірлий (1945-09.1946)
зв'язку	
жіноцтва	Марійка (1944-1945)
УЧХ	Діброва (1944-02.1945) Марта (1945) Люба (1946-10.1947)

КЕРІВНИЦТВО ЧЕРНЕЛИЦЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 10)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Мирон (07.1941-1943) Орлик (11.1943-01.1945) Беркут, Дуб (1945) Юрась (1945) Вітер (1946-06.1947) Палій (06.1947-05.1948) Бурун (05.1948-04.1949) Максим (1949-10.1952)
організаційна	Богун (1944-1945)
Служба безпеки	Борис (1944-03.1945) Дуб (04.-05.1945) Садич (1945) Ромко (1946-06.1947) Іскра (07.1947-07.1948) Ярема (09.1949-1952)
пропаганди	Орлик (05.-09.1943) Лебедик (1944) Жук (1945-1946) Галайда (1946-06.1947) Чорноморець (1947-1948) Максим (1949-1952) Ярема (1952-09.1956)
військова	
господарча	Лід (1944-1945) Мирон (1945) Тарас (1945-02.1946)
зв'язку	Зірка (1945)
жіноцтва	Вірна (1944-1945)
УЧХ	

КЕРІВНИЦТВО ГВІЗДЕЦЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 11)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Марко (1943-1944) Шрам (1945) Вірлий (09.1946-03.1948) Лис (04.-06.1948) Максим (07.1948-08.1949) – (1950-1952)
організаційна	Ліда (1944-1945) Чорнява (1945-01.1946)
Служба безпеки	Марко (1943) Остряниця (1944-04.1945) Рубач (1945) Лис (09.1947-04.1948)
пропаганди	Богдан (1945) – (1946-1947)
військова	
господарча	Омелян (1944-11.1945) Демко (12.1945-02.1946)
зв'язку	Катруся (1945)
жіноцтва	Софійка (1944-1945)
УЧХ	Наталка (01.1945-01.1946)

КЕРІВНИЦТВО СНЯТИНСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 12)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Сич (1944) Богдан (1944-1945) Ярема (1945-1946) Мирон (1946-05.1948) Непорадний (06.-07.1948) Буря (1948-1949) Чорнота, Ігор (08.1949-06.1950) Кривоніс (1950-04.1951) Артем (1951)
організаційна	Хмара (1946-05.1947) Вій (1947-03.1949) Сулима (1949) Олег, Повстанець (1950-11.1951)
Служба безпеки	Потурченко (06.1941-1943) Львівський (1945-10.1946) Нестор (1949-1950)
пропаганди	Ростислав (1944-03.1945) – (1946) Синиця (1947) Тарас (1948-09.1949)
військова	Хмара (1945)
господарча	Гонтар (1944-02.1945) Вороний (12.1945-02.1946)
зв'язку	
жіноцтва	
УЧХ	Чайка (1944) Софійка (1945)

КЕРІВНИЦТВО ЗАБОЛОТІВСЬКОГО РАЙОНУ ОУН
(РАЙОН Ч. 13)
(1945-1952 рр.)

Посада, референтура	
провідник	Блискавичний (1944-05.1945) Кудияр (06.-08.1945) Дир (1945) Богдан (1945-10.1946) Залізник (10.1946-02.1949) Модест (1949-1950) Чорний, Бусько (1950-01.1951) Муха (1951)
організаційна	Парася (1945) Оленка (1946-03.1947) Зелений (1948-08.1949) Чорний, Бусько (1949)
Служба безпеки	Гонта (1944) Богун (1945) Дон (1946) Чорнота, Ігор (1946-08.1949)
пропаганди	– (1946-1947) Кривоніс (1948) Хмара (1949-1950) Земляк (1950) Нечай (1950-05.1951)
військова	
господарча	Богдан (1944) Юрась (1945) Гуцул (1946-12.1947)
зв'язку	
жіноцтва	Парася (1944-02.1945)
УЧХ	Ружа (1944) Уляна (1945-04.1946)

КЕРІВНИЙ СКЛАД КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

*До реєстру включені наступні категорії провідників:
крайові провідники та референти Карпатського крайового
проводу ОУН, про яких згадується у вступі та документах;
окружні, надрайонні і районні провідники, члени окружного,
надрайонних і районних проводів ОУН, а також заступники рефе-
рентів (субреференти);
працівники окружного та надрайонних проводів ОУН;
слідчі СБ;
підпільники із старшинським ступенем.*

*Населені пункти у датах народження подані згідно сучасного
адміністративно-територіального поділу України, у датах загибелі
та арешту – згідно тогочасного поділу. У населених пунктах
Станіславської (Івано-Франківської) обл. область не зазначається.*

Андрусейко Олександр Миколайович – “Аркадій”, “Доброгост”, “Коваль” (1921, с. Гірне Стрийського р-ну Львівської обл. – 18.01.1947, біля с. Дземброня Жаб’євського р-ну). Навчався у Стрийській гімназії. Член ОУН (1939). Вояк дивізії “Галичина”, перейшов до УПА (1943-1944). Начальник відділу тилу КВШ ВО-5 “Маківка” (1944). Референт пропаганди Дрогобицького обласного проводу ОУН (весна 1945), референт пропаганди Дрогобицького окружного проводу ОУН (06.1945-01.1946), організаційний референт цього проводу ОУН (01.-08.1946). Переведений на Коломию. Референт пропаганди Коломиїського окружного проводу ОУН (09.1946-01.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Проданик Д. Окружний пропагандист “Аркадій” // Шлях перемоги. – 2013. – 11 вересня. – С. 6.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 9. – С. 369, 736.]

Андрусак Василь Степанович – “Лісовик” (1907, с. Великий Рожин Косівського р-ну – 13.05.1951, с. Білоберізка Кутського р-ну). Член ОУН. Субреферент пропаганди Кутського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою Кутського РВ УМДБ на прис. Солотвина. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31001. – Т. 2. – Арк. 156, 164.]

Антонюк Василь Дмитрович – “Крилатий” (1924, с. Корнич Коломиїського р-ну – 3.12.1946, біля с. Лісна Слобідка Коршівського р-ну). Член ОУН. Керівник військового вишколу (1943). Переведений на Львівщину. Чотовий ВО-2 “Буг” (1944-1945). Повернувся на Коломию. Референт СБ Коршівського районно-

го проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська область: У 2-х томах. – Книга друга... – С. 813.], [Андрусяк М. Брати вогню. – Коломия: Вік, 2004. – С. 284.]

Антонюк Василь Семенович – “Арсен”, “Орлан” (1924, с. Корнич Коломийського р-ну – 5.12.1946, біля с-ща Коршів). Член ОУН. Субреферент СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945-12.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Коршівського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 119.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 4. – Арк. 230.]

Антонюк Іван Максимович – “Артем” (1931, с. Прутівка Снятинського р-ну – 19.11.1951, с. Видинів Снятинського р-ну). Член ОУН (1949). Провідник Снятинського районного проводу ОУН (1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 64.]

Антонюк Микола Юрійович – “Дон” (1916, с. Хлібичин Снятинського р-ну – 29.06.1946, біля с. Рудники Заболотівського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з опергрупою Заболотівського РВ УМВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 5. – Арк. 100.]

“Аркан” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий субреферент Косівського надрайонного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 118 зв.]

“Арсен” (інші дані не встановлено) (? – 1950). Член ОУН. Працював у тереновій сітці (1948). Переведений до СБ. Працівник референтури СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1949-1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707 (конверт). – Арк. 1.]

Арсенич Антон Васильович – “Голуб”, “Сорока” (1904, с. Нижній Березів Косівського р-ну – 1.12.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Член ОУН. Працівник (лікар) референтури УЧХ Коломийського окружного проводу ОУН, працівник референтури СБ цього проводу. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська область: У 2-х томах. – Книга друга... – С. 814.]

Арсенич Микола Васильович – “Стародуб”, “Шрам” (1906, с. Нижній Березів Косівського р-ну – 16.05.1949, біля с. Акрешори Яблунівського р-ну). Член ОУН (1944). Станичний ОУН с. Нижній Березів (1944), керівник зв'язку Коломийського окружного проводу ОУН (1944-1946), кущовий пропагандист (1947-06.1948), кущовий організаційний ОУН в Яблунівському р-ні

(06.1948-05.1949). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 157.]

Бабчик Марія Олексіївна – “Голуб”, “Дарина” (1922, с. Котиківка Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Машиністка Городенківського повітового проводу ОУН (12.1944-02.1945), діловод (архіваріус) Городенківського надрайонного проводу ОУН (02.-12.1945). Захоплена у полон військовими НКВС в грудні 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. у 1946 р. засуджена на 10 років ВТТ. Після звільнення з таборів у 1955 р., проживала в смт Колки Маневицького р-ну Волинської обл. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 4. – Арк. 218-224.]

Бакай Микола Олексійович – “Бистрий”, “Ярослав” (1921, с. Княждвір Коломийського р-ну – 10.10.1945, с-ще Печеніжин). Член ОУН. В УНС з осені 1943 р. Вояк вишкільного куреня УНС ім. Коновальця “Чорні чорти”. В СБ з 1944 р. Референт СБ Печеніжинського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 816.]

Балагурак Дмитро Васильович – “Скоба”, “А-32” (05.1924, с. Москалівка Косівського р-ну – 8.04.1953, м. Київ). Забраний до німецької армії, пройшов військовий вишкіл, вахман (03.1943-01.1944). Приїхав додому у відпустку після поранення. В УПА з червня 1944 р. Ройовий сотні “Недобитого” групи “Гуцульщина” (1944), чотовий сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1948). Переведений до СБ (05.1949). Субреферент СБ Косівського надрайонного проводу (05.-07.1949), референт СБ цього проводу (07.1949-1950). Відсторонений від посади через хворобу, деякий час перебував без призначення. Член Косівського надрайонного проводу (1951-06.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 15 червня 1952 р. біля с. Шешори Косівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 17 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (31.08.1947). Хорунжий УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 257.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Т. 4.]

Бамбуляк Василь Дмитрович – “Беркут”, “Буркут”, “Б-25”, “В-15” (1921, с-ще Жаб'є (тепер смт Верховина) – 8.04.1953, м. Київ). Закінчив сільськогосподарську школу (1943). Член ОУН (08.1943). Ройовий б'ївки ОУН (02.-07.1944). В УПА з липня 1944 р. Ройовий сотні “Трембіта” групи “Гуцульщина” (07.1944-02.1945), помічник ройового сотні ім. Богуна куреня “Гайдама-

ки” ТВ-21 “Гуцульщина” (06.-08.1945). Охоронець провідника Косівського надрайонного проводу Івана Скульського-“Артима” (08.1945-01.1947), організаційний референт Жаб’євського районного проводу ОУН (05.1947-06.1950), провідник Жаб’євського районного проводу ОУН (06.1950-07.1951; 09.1951-05.1952), провідник Яблунівського районного проводу ОУН (07.-09.1951). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ на прис. Себет с. Кривопілля Жаб’євського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 17 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук’янівській в’язниці. Старший вістун УПА (01.1945). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Т. 2.]

Басараба Михайло Дмитрович – “Барон”, “Лобода” (1924, с. Баня-Березів Косівського р-ну – 22.10.1950, біля с. Лючки Яблунівського р-ну). В УПА з 1944 р. Чотовий сотні “Березівська” куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1947). Кущовий ОУН у Яблунівському р-ні (1947-1948), працівник референтури пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (1948-1949), референт пропаганди Яблунівського районного проводу ОУН (1949-10.1950). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 312.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 194.]

Бежук Іван Дмитрович – “Ярема” (2.08.1922, с. Спас Коломийського р-ну – 10.05.1948, с. Верхній Вербіж Печеніжинського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію. Член ОУН (1941). В УПА з 1944 р. Ройовий сотні “Березівська” куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Працівник референтури пропаганди Коломийського районного проводу ОУН (1947), субреферент пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948). Загинув у сутичці чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.02.1945). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 265.], [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 632.]

“Бере́за” (інші дані не встановлено) (? – 04.1945). Член ОУН. Субреферент СБ Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 49.]

“Беркут” (інші дані не встановлено) (? , Незвисько Городенківського р-ну – 10.1946). Член ОУН. Референт СБ Обертинського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 1. – Арк. 99, 218.]

Бешлей Володимир Миколайович – “Ігор” (1928, с. Химчин Косівського р-ну – 4.09.1950, с. Рожнів Косівського р-ну). Член ОУН. Адміністратор референтури пропаганди Косівського районного проводу ОУН (1949-09.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6555. – Арк. 27.]

“Бистра” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Косівського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Захоплена у полон військовими НКВС на поч. січня 1946 р. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848. – Т. 1. – Арк. 18.]

Бицкало-Білик Марія Дмитрівна – “Люба” (4.11.1914, с. Котиківка Городенківського р-ну – 1.11.1947, с. Котиківка). Закінчила Городенківську семирічну жіночу школу. Член ОУН (1939). Кушова ОУН у Городенківському р-ні (1945), референт УЧХ Городенківського районного проводу ОУН (1946-10.1947). Загинула у сутичці з опергрупою Городенківського РВ УМДБ. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Бійовська Наталя – “Надя” (1923, м. Коломия – 26.03.1947, с. Новоселиця Заболотівського р-ну). Член ОУН. Субреферент пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН. Загинула у сутичці з опергрупою Снятинського РВ УМДБ. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 339-340.]

Білейчук Іван Якович – “Косар”, “Л-48” (1923, с. Воскресинці Коломийського р-ну – 29.07.1950, с. Корнич Коломийського р-ну). Навчався у гімназії. Член ОУН (1944). Кушовий ОУН у Коломийському р-ні (1947-1948), провідник Коломийського районного проводу ОУН (1949-07.1950). Загинув у сутичці з опергрупою Коломийського РВ УМДБ. [Архів УСБУ ЧО. – Ф. 2-Н. – Спр. 76 а. – Арк. 487.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 270.]

Білінчук Дмитро Дмитрович – “Хмара”, “М-13” (1919, с. Ільці Верховинського р-ну – 24.06.1953, м. Київ). Член ОУН (осінь 1943). В УПА з лютого 1944 р. Чотовий сотні “Недобитого” групи “Гуцульщина” (03.-12.1944), командир сотні ім. Хмельницького куреня “Перемога” ТВ-21 “Гуцульщина” (12.1944-1946). Субреферент СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1946-1947), охоронець командира ТВ-21 Петра Мельника-“Хмари” (1948-1949), провідник Косівського районного проводу ОУН (07.1950-08.1951; 09.1951-06.1952). Захоплений у полон оперативно-військовою групою 23 червня 1952 р. біля с. Шешо-

ри Косівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 28 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.02.1945). Хорунжий УПА (22.01.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 4. – Арк. 230.]

Бірчак Олексій Гаврилович – “Муха” (1921, с. Тростянка Коломийського р-ну – 19.11.1951, с. Новоселиця Заболотівського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Коломийського районного проводу ОУН (1949-1950), провідник Заболотівського районного проводу ОУН (1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 63-64.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 42.]

Бісюк Іван Васильович – “Сокіл” (? – 20.04.1947, с. Кривоброди Коломийського р-ну). Член ОУН. Член Коломийського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 821.]

Близнак Степан Федорович – “Байда” (1913, с. Старі Кути Косівського р-ну – 19.08.1945, біля с. Старі Кути). Член ОУН (1941). Провідник Кутського районного проводу ОУН (1943-07.1944), провідник Жаб'євського районного проводу ОУН (07.1944-1945). Загинув у сутичці з опергрупою 33 прикордонного загону МВС на г. Баба-Жбир. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 24.]

Боб'як Василь Іванович – “Шугай” (1923, с. Космач Косівського р-ну – 16.04.1949, біля с. Вербівці Городенківського р-ну). Член ОУН. В УНС з 1943 р. Ройовий вишкільного куреня УНС ім. Коновальця “Чорні чорти” (1943). Призначений на Буковину. Чотовий підстаршинської школи при Буковинському курені УПА (1944). Повернувся на терен Коломийщини. Політвиховник сотні ім. Богуня куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-04.1948). Референт пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (04.1948-04.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Городенківського РВ УМДБ. Старший булавний УПА (15.12.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 207.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 141.]

“Богдан” (інші дані не встановлено) (? – 1945). Член ОУН. Референт пропаганди Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 148-149.]

“Богдан” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Технічний референт СБ Жаб’євського районного проводу ОУН (1948). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 6. – Арк. 249.]

“Богун” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1945). Захоплений у полон військовими НКВС в грудні 1945 р. Погодився на співпрацю з ворогом. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 45.]

“Богун”, “Грицько” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 15.]

“Богун”, “Стріловик” (інші дані не встановлено) (? , с. Ісаків Тлумацького р-ну – ?). Член ОУН. Організаційний референт Чернелицького районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 54 зв.]

Боднарук Іван Мартинович – “Гриць”, “Незнаний” (1924, Рівненська обл. – 14.02.1950, с. Раківчик Коршівського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Коршівського районного проводу ОУН (1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 823.]

Боднарчук Дмитро Іванович – “Буревій” (1924, с. Чернятин Городенківського р-ну – 1.11.1947, с. Котиківка Городенківського р-ну). Член ОУН (1942). В УНС з 1943 р. Вояк сотні “?” групи “Гуцульщина” (1944). В СБ з 1945 р. Слідчий референтури СБ Городенківського районного проводу ОУН (1945-10.1947). Загинув у сутичці з опергрупою Городенківського РВ УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 823.]

Боднарчук Микола Іванович – “Голуб” (1927, с. Чернятин Городенківського р-ну – 27.08.1945, с. Чернятин). Навчався у Коломийській гімназії. Член Юнацтва ОУН (1943). Господарчий референт Городенківського районного проводу ОУН (03.-08.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Бойко Михайло Дмитрович – “Рональдо” (1926, с. Спас Коломийського р-ну – 14.02.1946). Член ОУН. Референт СБ Обертинського районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув

у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 824.]

Бойко Федір Петрович – “Чабан” (1919, с. Спас Коломийського р-ну – 7.01.1947, с. Спас). Член ОУН. Провідник Печеніжинського районного проводу ОУН (12.1946-01.1947). Загинув у сутичці з опергрупою Коломийського МВ УМВС. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 313.]

Бойчук Михайло Васильович – “Непорадний” (1920, с. Задубрівці Снятинського р-ну – 25.07.1948, с. Далешове Чернелицького р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Снятинського районного проводу ОУН (1945-1947), провідник цього проводу (06.-07.1948). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 825.]

Боклащук-Гевська Ганна Борисівна – “Журба” (1.11.1927, м. Городенка – ?). Член ОУН. Організаційний референт Городенківського районного проводу ОУН (1945-07.1946). Захоплена у полон чекістсько-військовою групою 18 липня 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. засуджена на 10 років ВТТ. Звільнена з таборів у 1954 р. [Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – Т. 2. / гол. ред. Никифорук В. – Нью-Йорк–Вінніпег–Городенка, 2002. – С. 387.]

Боротинський Іван Васильович – “Білий” (1922, с. Зібранівка Снятинського р-ну – 24.01.1953, с. Іллінці Заболотівського р-ну). Член ОУН. Бойовик боївки СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1945-1948), кущовий ОУН у Городенківському р-ні (1949-1950), провідник Городенківського районного проводу ОУН (1950-01.1953). Загинув у сутичці з опергрупою Заболотівського РВ УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28552. – Арк. 12.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 248.]

“Боян” (інші дані не встановлено) (? – 29.05.1945, с. Рашків Городенківського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Городенківського районного проводу ОУН (1944-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

Братівник – “Крук” (? – ?). В УПА з 1944 р. Чотовий сотні “Спартана” (1944-1946), політвиховник сотень “Білого” та “Вихора” ТВ-21 “Гуцульщина” (03.1947-весна 1948). Працівник референтури пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948), працівник референтури пропаганди Косівського

надрайонного проводу ОУН (1949). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 113.]

“Буденний” (інші дані не встановлено) (? – 9.02.1946, біля с. Кривоброди Коломийського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Коломийського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою Коломийського МВ УНКДБ. [Літопис УПА. Нова серія – Т. 5. – С. 82.]

Буджак Тарас Федорович – “Дзвін”, “Сталевий”, “Ф-18”, “159” (1922, с. Поточище Городенківського р-ну – 20.10.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Навчався у Городенківській гімназії. Вояк, комендант станиці УДП (1941-1942). Член ОУН (1942). В СБ з 1942 р. Слідчий референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1944), референт СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945-05.1949), провідник цього проводу (05.1949-10.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля г. Корметура. Хорунжий СБ (16.08.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71 зв.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 7. – Арк. 118.]

Будз Микола Андрійович – “Рись”, “К-34” (1914, с. Старі Кути Косівського р-ну – 26.01.1952, с. Малий Рожин Кутського р-ну). Член ОУН. Вояк УДП (1943-03.1944). Ройовий сотні “Недобитого” групи “Гуцульщина” (1944). В СБ з 1945 р. Бойовик надрайонної боївки СБ (1945), комендант райбоївки СБ (1945-літо 1946), референт СБ Косівського районного проводу ОУН (1946-1947), референт СБ Кутського районного проводу ОУН (1947-1950), референт СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1951-01.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67579. – Т. 2. – Арк. 33.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Т. 4. – Арк. 62.]

Булаєнко Василь Савович – “Урхан” (? , Косівський р-н – 12.02.1947, с. Великий Рожин Кутського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Кутського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 828.]

Буньковський Петро – “Гонта” (? , с. Ісаків Тлумацького р-ну – ?). Член ОУН. Кущовий ОУН в Обертинському р-ні (1948-1949), член Обертинського районного проводу ОУН (1950), провідник цього проводу (1950-04.1951). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ в квітні 1951 р. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 83.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 1. – Арк. 50, 68.]

“Вадим” (інші дані не встановлено) (1917 – ?). Член ОУН. Господарчий референт Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Захоплений у полон військовими НКВС в 1945 р. у Жаб’євському р-ні. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 19.]

Валько Дмитро Онуфрійович – “Дик” (1912, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 16.02.1945). Член ОУН. Перебував за кордоном (1939-1941). Вояк УДП (1941-1944). В СБ з 1944 р. Субреферент СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1944-02.1945). Запідозрений у співпраці з ворогом. Організаційним судом засуджений до страти. Розстріляний. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 3. – Арк. 231.], [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 44.]

Василик Мирон Олексійович – “Роман”, “Скиба” (1924, с. Вікно Городенківського р-ну – 28.10.1946, с. Спас Коломийського р-ну). Член ОУН (1942). В УНС з 1943 р., пройшов військовий вишкіл. Вояк УПА (1944-1945). Організаційний референт Коломийського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 79.]

Василик Ярослав Олексійович – “Грім”, “Якір” (1922, с. Вікно Городенківського р-ну – 9.08.1946, біля с. Спас Коломийського р-ну). Навчався у Львівській політехніці. Член ОУН (1940). Провідник Городенківського повітового проводу ОУН (1944), референт пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН, редактор повстанської газети “За волю” (1945-08.1946). Загинув, натрапивши на засідку опергрупи Яблунівського РВ УМВС. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 65.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.]

Васкул Михайло Йосипович – “Дуб”, “Пік” (1920, с. Вижній Березів Косівського р-ну – 22.10.1950, біля с. Лючки Яблунівського р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН в Яблунівському р-ні (1947-1949), провідник Яблунівського районного проводу ОУН (1949-10.1950). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 194.]

Васкул Михайло Миколайович – “Орел” (1912, с. Вижній Березів Косівського р-ну – 8.02.1950, с. Вижній Березів). Член ОУН (1940). Станичний ОУН с. Вижній Березів (1940-1942), підрайонний ОУН у Яблунівському р-ні (1942-1943). Відсторонений

від виконання обов'язків. Організаційний референт Яблунівсько-го районного проводу ОУН (1946-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 397.]

Ватаманюк Іван Васильович – “Олег”, “Повстанець” (1930, с. Підвисоке Снятинського р-ну – 21.11.1951, біля с. Топорівці Городенківського р-ну). Член ОУН (1948). Охоронець кущового ОУН у Снятинському р-ні (1948-1949), організаційний референт Снятинського районного проводу ОУН (1950-11.1951). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 66.]

Витощук Дмитро Дмитрович – “Діброва” (1922, с. Красник Верховинського р-ну – 8.08.1951, с. Замагора Жаб'євського р-ну). Член ОУН. Кущовий інформатор СБ у Жаб'євському р-ні (1945-1946), комендант райбоівки СБ (1947), субреферент пропаганди Жаб'євського районного проводу (05.1947-1948), організаційний референт цього проводу (06.1950-08.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30769. – Арк. 84.]

“Вихор” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 53.]

Вишньовський Микола Юрійович – “Могильний” (1923, м. Городенка – 16.12.1945, біля с. Острівець Гвіздецького р-ну). Навчався в Тернопільській гімназії. Член ОУН (1941). Господарчий субреферент Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-12.1945). Загинув у сутичці з опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС. [Сергійчук В. Український здиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Водоставська Надія Володимирівна – “Уляна” (1924, с. П'ядики Коломийського р-ну – 27.10.1946, с. Кийданці Печеніжинського р-ну). Закінчила Коломийську гімназію. Член ОУН. Машиністка Косівського повітового проводу ОУН (1944), референт УЧХ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945), зв'язкова Коломийського окружного проводу ОУН (1945-10.1946). Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 224 зв.]

Водяно-Братківська Ганна Іванівна – “Марія”, “Наталка” (28.11.1925, м. Городенка – ?). Закінчила пед. курси, вчителька.

Член ОУН. Референт УЧХ Гвіздецького районного проводу ОУН (01.1945-01.1946). Захоплена у полон військовими НКВС 20 січня 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 11 червня 1946 р. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася у Норильських таборих. Після звільнення з таборів у 1958 р., проживала в м. Городенка. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. перша ... – С. 344.]

Волошенюк Павло Степанович – “Гуцул”, “Жбурлей”, “Кудияр”, “Мирон” (1921, с. Джурів Снятинського р-ну – 1980-і). Член ОУН (1939). Станичний ОУН с. Джурів (1941-1942), підрайонний ОУН у Заболотівському р-ні (1943-1944). Навчався на пропагандистських курсах при ОРП (09.-11.1944). Працівник референтури пропаганди Снятинського повітового проводу ОУН, після реорганізації – Городенківського надрайонного проводу ОУН (11.1944-06.1945), провідник Заболотівського районного проводу ОУН (06.-08.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 2 серпня 1945 р. біля с. Джурів Заболотівського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС при управлінні будівництва Північно-Печорської залізничної магістралі 6 вересня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Карався в Інтинських таборих. Після звільнення з таборів 2 серпня 1955 р., повернувся до с. Джурів. Згодом проживав у м. Інта (Росія). Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 14566. – Т. 2.]

Воронюк Микола Петрович – “Земляк” (1924, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – ?). Член ОУН. Референт пропаганди Печеніжинського районного проводу ОУН (1948-1949), референт пропаганди Заболотівського районного проводу ОУН (1950). Переховувався самостійно і не підтримував зв’язок з ОУН (1950-10.1951). У жовтні 1951 р. вийшов з повинною. Погодився на співпрацю з ворогом. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 59 (1953). – Спр. 6. – Т. 3. – Арк. 9.]

Воронюк Юрій Дмитрович – “Чапаєв” (1925, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – 08.1947). Член ОУН. Господарчий референт Печеніжинського районного проводу ОУН (1947). Загинув за нез’ясованих обставин. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 836.]

Врубель Володимир Васильович – “Марко”, “Тихий” (4.03.1912, с. Поточище Городенківського р-ну – 1978, Молдова). Член ОУН (1936). Вояк СКВ (1944-1945). Станичний ОУН с. Поточище (08.1945-03.1946), кущовий ОУН у Чернелицькому р-ні

(03.1946-07.1949), керівник техзвена референтури пропаганди Чернелицького районного проводу ОУН (07.1949-09.1956). Захоплений у полон опергрупою 4 відділу УКДБ Станіславської обл. 8 вересня 1956 р. в Чернелицькому р-ні. Судовою колегією в кримінальних справах Станіславського обласного суду 4 лютого 1957 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у Мордовських таборах. Після звільнення з таборів, проживав у Молдові. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1.]

Гавдуник Михайло Танасович – “Лис” (1914, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 04.06.1948, біля с. Виноград Гвіздецького р-ну). Служив у польській армії. Член ОУН (1939). В СБ з 1944 р. Субреферент СБ Снятинського районного проводу ОУН (кін. 1944-09. 1947), референт СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (09.1947-04.1948), провідник цього проводу (04.-06.1948). Загинув, натрапивши на засідку чекістсько-військової групи. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 639.]

Гаврилюк Дмитро Іванович – “Кубанець” (1920, с. Спас Коломийського р-ну – 21.03.1946, с. Великий Ключів Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Печеніжинського районного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 67.]

Гаджук Юрій Петрович – “Камінець” (1898, с-ще Жаб'є (тепер смт Верховина) – ?). Солтис. Член ОУН (поч. 1943). Організаційний референт Жаб'євського районного проводу ОУН (1943-1944), провідник цього проводу (1944), комендант СКВ (1945). Вийшов з повинною у 1945 р. Особливою нарадою при МВС СРСР 2 серпня 1946 р. засуджений на 7 років ВТТ. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 197-199.]

Гайдичук Михайло Дмитрович – “Богун”, “Проць” (1914, с. Вербівці Городенківського р-ну – 24.10.1949, с. Серафінці Городенківського р-ну). Член ОУН (1938). Голова сільради с. Вербівці (1940). Член Городенківського районного проводу ОУН (1941-1944). Забраний до ЧА під час облави, перебував на фронті (1944-1945). Після звільнення з ЧА, повернувся до підпілля (1946). Субреферент СБ Городенківського районного проводу ОУН (11.1946-1947), референт СБ цього проводу (1947-10.1949). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ Чернівецької обл. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 254.]

“Галаган” (інші дані не встановлено) (? – 8.05.1945, с. Поточище Чернелицького р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ

Чернелицького районного проводу ОУН (1944-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

“Галайда” (інші дані не встановлено) (? – 23.06.1947, с. Корнів Чернелицького р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Чернелицького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

“Галина” (інші дані не встановлено) (? – 1946). Член ОУН. Референт жіноцтва Обертинського районного проводу ОУН (1944-1945). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Український національно-визвольний рух на Прикарпатті в ХХ столітті. Документи і матеріали / Відп. ред. Кугутяк М. – Том 2. – Книга 3 (1947 – 1957). – Івано-Франківськ: КПФ “ЛІК”, 2011. – С. 99.]

Гарасимчук Василь Федорович – “Чорт” (1922, с. Корнів Городенківського р-ну – 8.02.1946, с. Вільхівці Чернелицького р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Чернелицького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

“Гарт” (інші дані не встановлено) (? – зима 1945/1946). Член ОУН. Субреферент СБ Коломийського окружного проводу ОУН. Відсторонений від виконання обов’язків. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 4. – Арк. 228.]

Годованський Йосип Зенонович – “Орлик” (1928, м. Коломия – 23.05.1948, с. Ганьківці Заболотівського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Гвіздецького районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Головатий Микола Іванович – “Тигр” (1923, с. Спас Коломийського р-ну – 30.09.1951, біля с. Пістинь Косівського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Коломийського районного проводу ОУН (1950-09.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в лісі Камерал. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 199.]

“Гонтар” (інші дані не встановлено) (? – 26.02.1945, с. Задубрівці Снятинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт

Снятинського районного проводу ОУН (1944-02.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 634.]

Гордіца Микола Володимирович – “Ростислав” (1927, с. Видинів Снятинського р-ну – 18.03.1945). Член ОУН. Референт пропаганди Снятинського районного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 15.]

Горнякевич Дмитро – “Книш”, “Ратай” (1910, с. Чернів Рогатинського р-ну – 2.11.1946, с. Космач Яблунівського р-ну). Служив у польській армії. Член ОУН. Перебував за кордоном (1939-1941). Вояк легіону “Роланд” (04.-12.1941). Повернувся на Коломийщину. Організаційно-мобілізаційний референт Коломийського окружного проводу ОУН (1943-03.1944). В УПА з березня 1944 р. Командир сотні (03.-10.1944), командир куреня “Гуцульський”(10.1944-1945), член військового штабу ТВ-21 “Гуцульщина” (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою на прис. Медвежа. Поручник УПА (22.01.1946). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 517.]

Горук Василь Іванович – “Едвард”, “Карпо”, “Савич”, “Скиба”, “Сковорода”, “ав/3” (1920, с. Балинці Снятинського р-ну – 6.01.1948, с. Ясенів-Пільний Городенківського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію. Член Юнацтва ОУН. Вишкільник Юнацтва Коломийського окружного проводу ОУН (1943), референт Юнацтва Косівського повітового проводу ОУН (1944), організаційний референт цього проводу (1944), провідник цього проводу (10.1944-08.1945), провідник Городенківського надрайонного проводу ОУН (08.1945-01.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71 зв.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.]

Гоянюк Дмитро Михайлович – “Сокіл” (1921, с. Пилипи Коломийського р-ну – 10.02.1946, с. Пилипи). Член ОУН. Організаційний референт Коломийського районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 846.]

Гоянюк Марія – “Ярина” (бл. 1927, с. Спас Коломийського р-ну – ?). Член ОУН. Господарчий референт Коломийського районного проводу ОУН (1946-01.1947). Захоплена у полон опергрупою Коломийського МВ УМВС 7 січня 1947 р. в с. Спас.

Погодилася на співпрацю з ворогом. Подальша доля невідома. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 313.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 77.]

Гоянюк Михайло Дмитрович – “Залізник”, “М-4”, “Р-2”, “Р-37” (1920, с. Спас Коломийського р-ну – 30.09.1951, біля с. Пістинь Косівського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію. Член ОУН (1938). В’язень радянських (1940-06.1941) та німецьких тюрем (1942). В УПА з 1944 р. Чотовий сотні ім. Колодзінського, командир сотні “Березівська” куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (осінь 1944-1945, 1946-літо 1947). Переведений на Буковину (літо 1947). Референт СБ Вижницького районного проводу ОУН (1947), референт СБ Путильського районного проводу ОУН (1948), референт СБ Вижницького надрайонного проводу ОУН (1949-05.1950). Повернувся на Коломийщину (05.1950). Провідник Коломийського районного проводу ОУН (1950-09.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в лісі Камерал. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 199.]

“Град” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Жаб’євського районного проводу ОУН (1946-1948). Захоплений у полон чекістсько-військовою групою в ІІ пол. 1948 р. у Жаб’євському р-ні. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 12167 П. – Арк. 15 зв.]

“Гречаник” (інші дані не встановлено) (? – 13.11.1946, с. Передівання Городенківського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Городенківського районного проводу ОУН (1945-11.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 637.]

Григорчак Юрій Петрович – “Нечай”, “Ярема” (1921, с. Стопчатів Косівського р-ну – ?). Закінчив бухгалтерські курси в м. Коломия. Член ОУН. Служив в ІБ (08.1944). В УПА з жовтня 1944 р. Вояк сотні “Сурма” куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (10.1944-10.1947). В СБ з жовтня 1947 р. Перейшов вишкіл при окружній референтурі СБ. Слідчий референтури СБ Коломийського районного проводу ОУН (12.1947-05.1948), в.о. референта СБ цього проводу (05.-08.1948), субреферент СБ Городенківського районного проводу ОУН (08.1948-08.1949), референт СБ Чернелицького районного проводу ОУН (09.1949-1952), референт пропаганди цього проводу (1952-09.1956). Захоплений у полон опергрупою 4 відділу УКДБ Станіславської обл. 3 вересня 1956 р. Судовою колегією в кримінальних справах Станіславського обласного суду 4 лютого 1957 р. засуджений на 25 років

ВТТ. Карався у Мордовських таборах. Після звільнення з таборів у 1970 р., проживав у с. Стопчатів. Удруге заарештований оперативниками УКДБ Івано-Франківської обл. і пропав безвісті. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. – Арк. 55.], [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 1.]

Григорчук Михайло Васильович – “Мирон” (1894, с. Шепарівці Коломийського р-ну – 8.12.1948, с. Кийданці Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Коршівського районного проводу ОУН (1946), організаційний референт цього проводу (1947-12.1948). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 24, 61.]

Гринюк Микола Васильович – “Соломон” (1927, с. Вербовець Косівського р-ну – 4.09.1950, с. Рожнів Кутського р-ну). Член ОУН (1944). Пропагандист кущового ОУН (1944-1947), адміністратор референтури пропаганди Косівського районного проводу ОУН (1948-06.1949), провідник Коломийського районного проводу ОУН (1949), працівник референтури пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1949-09.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6555. – Арк. 76.]

Гринюк Петро Семенович – “Байрак” (1910, с. Вербовець Косівського р-ну – ?). Секретар міської управи м. Косів (1941-1944). Член ОУН (1941). Господарчий субреферент Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-05.1945), господарчий референт Яблунівського районного проводу ОУН (05.1945-02.1946). Захоплений у полон опергрупою відділу ББ УМВС 2 березня 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 28 травня 1946 р. засуджений на 15 років каторжних робіт. Після звільнення з таборів у 1956 р., проживав у м. Косів. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 179-181.]

Гулєнчин Роман Олексійович – “Чорноморець” (1908, с. Поточище Городенківського р-ну – 4.09.1952, м. Станіслав). Член ОУН (1938). В УПА з 1944 р. Вояк сотні “Махна” групи “Гуцульщина” (1944), політвиховник сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945). Захоплений у полон військовими НКВС 6 серпня 1945 р. біля с. Поточище, але втік з-під варти. Після перевірки СБ ОУН, скерований до теренової сітки. Закінчив курси пропагандистів. Референт пропаганди Косівського районного проводу ОУН (1946-05.1947), референт пропаганди Чернелицького районного проводу ОУН (1947-1948), референт пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (1948-06.1950),

керівник техзвена референтури пропаганди Городенківського надрайонного проводу (06.1950-01.1952). Захоплений у полон пораненим опергрупою відділу 2-Н УМДБ 16 січня 1952 р. в с. Орелець Снятинського р-ну. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 6 червня 1952 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в'язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28552.]

Гураль Іван Олексійович – “Гайворон”, “Г-202” (1923, с. Литвинів Підгаєцького р-ну Тернопільської обл. – 11.07.1950, біля с. Хімчин Косівського р-ну). Член ОУН. В УНС з 1943 р. Командир сотні “Покутського” куреня групи “Гуцульщина” (літо 1944), чотовий, політвиховник сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” (1945-1947), політвиховник ТВ-21 “Гуцульщина” (1947-1948). Субреферент пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1948), провідник Коломийського надрайонного проводу ОУН (1949-07.1950). Тяжко поранений під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ 15 червня 1950 р. у с. Кривоброди. Лікується у підпільних умовах, оцінюючи свій тяжкий стан, дострелився. Хорунжий-виховник УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 258.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 13. – Арк. 151.]

Гурей Дмитро Іванович – “Андрій”, “Тріска”, “Чорний” (1910, с. Тюдів Косівського р-ну – 15.12.1946, с. Ільці Жаб’євського р-ну). Член ОУН. Провідник Жаб’євського районного проводу ОУН (1945-12.1946). Загинув у сутичці з опергрупою 33 прикордонного загону МВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 67.]

Гурей Лук’ян Іванович – “Олекса” (1912, с. Тюдів Косівського р-ну – 13.04.1948, с. Тюдів). Член ОУН. Господарчий референт Кутського районного проводу ОУН (1947-04.1948). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 851.]

Гурманюк Степан Іванович – “Соловейко” (?), с. Незвисько Городенківського р-ну – 1946). Член ОУН. Кущовий ОУН в Обертинському р-ні (1944-1945), провідник Обертинського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 1. – Арк. 46 зв.]

Гуцуляк Дмитро Петрович – “Тарас” (1924, с. Фатовець Коломийського р-ну – 5.04.1945). Член ОУН. Господарчий референт Коршівського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 852.]

Гуцуляк Лук'ян Іванович – “Хитрий” (1927, с. Мишин Коломийського р-ну – 22.06.1949, с. Мишин). Член ОУН. Керівник техзвена референтури пропаганди Печеніжинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою Печеніжинського РВ УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 167.]

Гуцуляк-Мицканюк Марія Іванівна – “Жданна” (1925, (м. Снятин – ?). Закінчила 2 курси торг. інституту. Гол. бухгалтер. Член ОУН (12.1944). Бухгалтер кущового ОУН у Жаб'євському р-ні (01.-07.1945), референт УЧХ Жаб'євського районного проводу ОУН (07.1945-05.1946). Після розформування референтури УЧХ – бухгалтер кущового ОУН у Жаб'євському р-ні (05.-08.1946). Закінчила курси пропагандистів. Референт пропаганди Жаб'євського районного проводу ОУН (10.-12.1946). Захоплена у полон опергрупою 33 прикордонного загону МВС 18 грудня 1946 р. в с. Зелене Жаб'євського р-ну та передана опергрупі Жаб'євського РВ УМДБ. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 23 травня 1947 р. засуджена на 20 років каторжних робіт. Каралася у таборах. Після звільнення з таборів 19 вересня 1955 р., проживала в смт Верховина. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 12167 П.]

Геник Дмитро Антонович – “Віктор” (1920, с. Нижній Березів Косівського р-ну – 22.01.1946, с. Чернятин Городенківського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1944-1945), субреферент цього проводу (1945-01.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Городенківського РВ УНКВС. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Геник Костянтин Степанович – “Крук”, “149” (1920, с. Нижній Березів Косівського р-ну – 1.12.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Навчався у гімназії. Член ОУН. Вояк Карпатської Січі (1938-1939). Після поразки збройної боротьби на Закарпатті, повернувся на Коломийщину. В СБ з 1941 р. Референт СБ Косівського повітового проводу ОУН (1941-1944). Організатор і командир сотні “Говерля”, заступник командира куреня “Перемога” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Проїшов вишкіл при крайовій референтурі СБ КК (10.1945). Слідчий референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1946-1947), субреферент СБ цього проводу (1948-12.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Поручник СБ (22.01.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 70.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 4. – Арк. 229.]

Геник Ярослав Миколайович – “Славко”, “Смик”, “Чокан” (бл. 1925, с. Нижній Березів Косівського р-ну – 24.06.1953, м. Київ). Член Юнацтва ОУН (весна 1942). Підрайонний Юнацтва ОУН у Яблунівському р-ні (1943-1944). Член ОУН (11.1944). Охоронець кущового “Сороки” (11.-12.1944), кущовий інформатор СБ у Яблунівському р-ні (12.1944-03.1945), кущовий інформатор СБ у Печеніжинському р-ні (03.-04.1945). В УПА з квітня 1945 р. Вояк, згодом ройовий сотні “Березівська” куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945). Пройшов вишкіл при крайовій референтурі СБ КК (11.1945). Інформатор райбоївки СБ (1946-06.1948), адміністратор референтури СБ Яблунівського районного проводу ОУН (06.1948-06.1949), референт СБ цього проводу (06.1949-06.1951), провідник цього проводу (06.-07.1951; 08.1951-06.1952), провідник Косівського районного проводу ОУН (08.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 16 червня 1952 р. біля с. Люча Яблунівському р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 27 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук’янівській в’язниці. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 158-159.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30997.]

“Гонта” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Організаційний референт Печеніжинського районного проводу ОУН (1949-1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 42.]

Данилюк Назарій Степанович – “Перебийніс”, “Підкова”, “Д-45”, “Л-54” (26.10.1910, с. Витилівка Кіцманського р-ну Чернівецької обл. – 31.10.1951, Румунія). Закінчив Чернівецьку гімназію та юридичний факультет Чернівецького університету. Адвокат. Член ОУН (1934). В’язень румунських тюрем (1938). Разом з дружиною Луцією перебралися до Німеччини (1940). Член Берлінського філіалу ОУН (1941). Викладач права у Львівській підстаршинській школі УДП (1942-03.1944). Командир сотні “?” групи “Гуцульщина” (03.-10.1944). Переведений на Буковину (11.1944). Командир сотні, командир Буковинського куреня УПА (11.1944-04.1945). Із рештками куреня пробився на терен Галичини. Деякий час перебував без призначення. Референт пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1949-10.1951). Загинув у сутичці з румунськими прикордонниками. Поручник УПА (?). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 19. – С. 600.]

Даниляк Микола Федорович – “Зелений” (1931, Рогатинський р-н – 20.10.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Закінчив середню школу та пед.курси. Учитель. Член ОУН (1949).

Працівник референтури пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1949), охоронець окружного провідника Григорія Легкого-“Бориса” (1949-10.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля г. Корметура. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 344.]

Дашкевич Микола Юрійович – “Нечай” (1930, смт Заболотів Снятинського р-ну – 7.05.1951, с. Троїця Заболотівського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Заболотівського районного проводу ОУН (1950-05.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 855.]

Децько Федір Миколайович – “Циган” (1916, с. Любківці Снятинського р-ну – 3.04.1946, с. Любківці). Член ОУН. Військовий референт Снятинського повітового проводу ОУН (1944). В УПА з 1944 р. Командир сотні “Чорногора” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Субреферент СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945-04.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Заболотівського РВ УМВС. Хорунжий УПА (1.05.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 211.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 5. – Арк. 99.]

Дідик Василь Прокопович – “Кривоніс” (1920, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 1946). Член ОУН. Референт СБ Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 5. – Арк. 99.]

Дідик Славка – “Софійка” (бл. 1925, с. Поточище Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Гвіздецького районного проводу ОУН (1944-1945), референт УЧХ Снятинського районного проводу ОУН (1945). Улітку 1945 р. легалізувалася та навчалася в м. Коломия. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 132.]

Дійчук Іван – “Карпатський” (1923, с. Татарів Яремчанської міськради (за іншими даними – с. Соколівка Косівського р-ну) – 19.07.1952, біля с-ща Кобилецька Поляна Рахівського р-ну Закарпатської обл.). Член ОУН. Забраний до німецької армії, закінчив школу молодших командирів. В УПА з 1944 р. Ройовий сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Комендант боївки СБ Косівського районного проводу ОУН (1946), кущовий ОУН у Яремчанському р-ні (1947-1948), організаційний референт, одночасно референт СБ Рахівського надрайонного проводу ОУН (1948-1951), провідник цього проводу (1951-07.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ Закарпатської обл. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги

(31.08.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 269.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Т. 4. – Арк. 44.]

Довганик Василь Дмитрович – “Кропива”, “Максим” (1912, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 19.08.1949, біля с. Сороки Гвіздецького р-ну). Член ОУН (1940). Провідник Снятинського районного проводу ОУН (07.1941-1942), організаційний референт Снятинського повітового проводу ОУН (1943-1944), господарчий референт цього проводу (1944-03.1945), господарчий субреферент Городенківського надрайонного проводу ОУН (04.1945-1946), організаційний референт цього проводу (1946-07.1948), провідник Гвіздецького районного проводу ОУН (07.1948-08.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Городенківського РВ УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 223.]

Довірак Василь Миколайович – “Ворон” (17.12.1925, смт Печеніжин Коломийського р-ну – 3.10.1949, с. Мишин Печеніжинського р-ну). В УПА з 1944 р. Вояк сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1947). Референт СБ Печеніжинського районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 254.]

Долішняк Микола Васильович – “Вовк” (1922, с. Стопчатів Косівського р-ну – 10.03.1952, с-ще Печеніжин). В УПА з 1944 р. Ройовий сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1948). Референт СБ Коршівського районного проводу ОУН (1950-1951), провідник цього проводу (1951-03.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 219.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28379. – Арк. 129-130.]

Долішняк Микола Михайлович – “Бойтур”, “АС-70”, “Б-26”, “Т-63” (1918, с. Стопчатів Косівського р-ну – 22.11.1951, біля с. Вербівці Городенківського р-ну). Член ОУН (1942). В УНС з 1943 р. Чотовий сотні “Сурма” куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1947). Субреферент СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948-1949), організаційний референт цього проводу (1949-07.1951), провідник Городенківського надрайонного проводу ОУН (07.-11.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (15.12.1946). Хорунжий УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 257.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 208.]

Долішняк Юрій Миколайович – “Білий”, “155” (26.04.1916, смт Яблунів Косівського р-ну – 1.05.1948, біля с. Кривоброди Ко-

ломийського р-ну). Служив у польській армії. Член ОУН (1938). Вояк УДП, закінчив підстаршинську школу в м. Львові, комендант станиці УДП с. Космач (1941-1943). В УНС з 1943 р. Чотовий сотні “Скуби” групи “Гуцульщина” (1944), командир сотні “Сурма” куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1947). Субреферент СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1947-05.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в лісі Камерал. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (31.08.1947). Поручник УПА (22.01.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 251.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 36-36 зв.]

Дробко Петро Михайлович – “Моряк” (29.01.1923, с. Незвисько Городенківського р-ну – 12.06.1952, м. Станіслав). Член ОУН (1944). В УПА з грудня 1944 р. Вояк сотні “Махна” ТВ-21 “Гуцульщина” (12.1944-1945). Охоронець кущового (1946), станичний ОУН с. Петрів (12.1946-1947), кущовий ОУН в Обертинському р-ні (06.1948-05.1950), референт СБ Обертинського районного проводу ОУН (05.1950-06.1951). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 1 липня 1951 р. біля с. Пужники Отинійського р-ну. Військовим трибуналом Прикарпатського військового округу 10 березня 1952 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в’язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373.]

Дудчак Михайло Іванович – “Ванька” (? – 30.05.1947, м. Коломия). Член ОУН. Референт СБ Коломийського районного проводу ОУН (1946-05.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 861.]

Дутчак Василь Дмитрович – “Бистрий”, “Чорний” (1924, с. Лісна Слобідка Коломийського р-ну – 14.02.1950, біля с. Лісна Слобідка). Член ОУН. Кущовий ОУН у Коршівському р-ні (1947-1948), референт СБ Коршівського районного проводу ОУН (08.1948-1949), провідник цього проводу (1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 326.]

Дяченко Михайло Васильович – “Гомін”, “Славобор”, “М. Б.”, “БС-2”, “Б-333”, “738”, літературний псевдонім “Марко Боеслав” (25.03.1910, с. Боднарів Калуського р-ну – 22.02.1952, біля с. Дзвиняч Солотвинського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію (1930), навчався на юридичному факультеті Львівського університету. Член ОУН (1932). В’язень польських тюрем. Працівник референтури пропаганди Станіславського обласно-

го, після реорганізації – Карпатського крайового проводу ОУН (1944-1949), референт пропаганди Станиславівського окружного проводу ОУН як делегат КОП (1947-поч. 1949), референт пропаганди Карпатського крайового проводу ОУН (кін. 1949-02.1952). Член УГВР. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – С. 1094.]

Жикалюк Дмитро Іванович – “Твердий”, “100” (1909, с. Устеріки Верховинського р-ну – 8.04.1953, м. Київ). Від переслідування оперативників НКВС втік до Румунії, в’язень румунських тюрем (1940-10.1941). По поверненню проживав у с. Устеріки. Мобілізований до дивізії “Галичина”, але втік і перейшов на нелегальне становище (07.1943). Член ОУН (10.1943). В УНС з листопада 1943 р. Вояк вишкільного куреня УНС ім. Коновальця “Чорні чорти” (11.1943-02.1944), інструктор, чотовий сотні ім. Петлюри куреня “Перемога” та сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21“Гуцульщина” (02.1944-весна 1948). Субреферент пропаганди Кутського районного проводу ОУН (05.-07.1948), організаційний референт цього проводу (07.1948-06.1950), референт пропаганди цього проводу (06.1950-06.1952). Захоплений у полон оперативно-військовою групою 30 червня 1952 р. біля с. Снідавка Косівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 24 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук’янівській в’язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31001. – Т. 1-3.]

Жикаляк Марко-Петро Іванович – “Кубанець” (1920, с. Красноїлля Верховинського р-ну – 15.12.1946, с. Ільці Жаб’євського р-ну). Член ОУН (1943). Організаційний референт Жаб’євського районного проводу ОУН (1945-12.1946). Загинув у сутичці з опергрупою 33 прикордонного загону МВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 67.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 56 (1953). – Спр. 6. – Т. 1. – Арк. 116.]

“Жмурко” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [ЦДАВОУ. – Ф. 3833. – Оп. 1. – Спр. 226. – Арк. 22.]

Жовнірук Іван Юрійович – “Бусько”, “Василь”, “Чорний” (1919, с. Тулуків Снятинського р-ну – 14.01.1951, біля с. Тростянець Заболотівського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Заболотівського районного проводу ОУН (1949), провідник цього проводу (1950-01.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 386.]

“Жук” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт пропаганди Чернелицького районного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. – Арк. 24.]

Жупанський Іван Михайлович – “Вир” (1925, с. Перерив Коломийського р-ну – 15.02.1946). Член ОУН. Референт пропаганди Коломийського районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 864.]

Заболотний Микола Іванович – “Дуб” (1919, с. Поточище Городенківського р-ну – 8.05.1945, с. Поточище). Член ОУН. Референт СБ Чернелицького районного проводу ОУН (04.-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

“Заграва” (інші дані не встановлено) (? – 1951). Член ОУН. Бойовик райбоївки СБ (1944-1950), субреферент СБ Обертинського районного проводу ОУН (1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 3 (конверт). – Арк. 1.]

Захаріїв Іван Степанович – “Мазепа”, “Мирон” (1912, с. Хмелева Городенківського р-ну – 24.10.1949, с. Серафінці Городенківського р-ну). Служив у польській армії (1932-1934). Працівник фінвідділу Чернелицького РВК (осінь 1939-осінь 1940). Член ОУН (1939). Через загрозу арешту органами НКВС, перейшов на нелегальний стан (осінь 1940). Провідник Чернелицького районного проводу ОУН (07.1941-1943), господарчий референт Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1946), провідник Снятинського районного проводу ОУН (1946-05.1948), провідник Городенківського районного проводу ОУН (05.1948-10.1949), одночасно – референт пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (08.-10.1949). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ Чернівецької обл. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 254.]

Захарук Іван Танасійович – “Галайда”, “Сергій” (1922, с. Пилипи Коломийського р-ну – 08.1948, м. Станіслав). Член ОУН. Станичний ОУН прис. Завоєли с. Космач (1944), куцовий ОУН в Яблунівському р-ні (11.1944-09.1945), господарчий референт Кутського районного проводу ОУН (1945), референт

пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (05.1946-08.1948). Захоплений у полон тяжкопораним опергрупою Яблунівського РВ УМДБ 18 серпня 1948 р. на прис. Завоєли с. Космач Яблунівського р-ну. Помер від ран у Станіславській в'язниці. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.]

Заячківський Іван Олексійович – “Аскольд”, “Юрко” (19.01.1918, с. Тишківці Городенківського р-ну – 18.01.1946, с. Гарасимів Обертинського р-ну). Член ОУН (1939). В УНС з 1943 р. Вояк сотні “?” групи “Гуцульщина” (1944). Провідник Обертинського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 67.]

Заячук Михайло Петрович – “Ворон” (1921, с. Стопчатів Косівського р-ну – 25.12.1949). Член ОУН. Член Коломийського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 867.]

Зеленко Василь Антонович – “Тарас” (1929, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 1.09.1949, біля с. Вовчківці). Член ОУН (07.1948). Працівник референтури пропаганди Заболотівського районного проводу ОУН (1948), референт пропаганди Снятинського районного проводу ОУН (1948-08.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 240.]

Зеленко Михайло Ількович – “Зелений” (1916, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 21.08.1949, с. Тулухів Заболотівського р-ну). Навчався в гімназії. Вояк дивізії “Галичина” (1943-02.1944). В СБ з лютого 1944 р. Бойовик боївки СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1944). В УПА з кінця 1944 р. Ройовий сотні “Чорногора” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (кін. 1944-1945). Кушовий ОУН у Заболотівському р-ні (1945-1947), організаційний референт Заболотівського районного проводу ОУН (1948-08.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 224.]

“Зірка” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Керівник зв'язку Чернелицького районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 97.]

Зозулик Іван Григорович – “Богдан”, “Богун” (1918, с. Попельники Снятинського р-ну – 23.10.1946, с. Попельники). Член ОУН. Провідник Снятинського районного проводу ОУН (1944-

1945), провідник Заболотівського районного проводу ОУН (1945-10.1946). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 5. – Арк. 100.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 288.]

Зозулик Йосафат Григорович – “Ігор”, “Чорнота” (1.01.1924, с. Попельники Снятинського р-ну – 18.06.1950, с. Белелуя Снятинського р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1944-1945), референт СБ цього проводу (1946-08.1949), організаційний референт Городенківського надрайонного проводу ОУН (09.1949-06.1950), одночасно – провідник Снятинського районного проводу ОУН (08.1949-06.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 4. – Арк. 240.]

Зозулик Роман Ількович – “Грім” (1910, с. Попельники Снятинського р-ну – 20.11.1951, с. Тучапи Заболотівського р-ну). Вояк дивізії “Галичина” (осінь 1943-1944). Член ОУН (1944). Охоронець Заболотівського районного проводу ОУН (1944-1947), завідуючий госп. справами референтури пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (1948-11.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6505. – Арк. 39.]

Зозулик Роман Миколайович – “Черник” (1927, с. Попельники Снятинського р-ну – 8.03.1948, с. Вербівці Городенківського р-ну). Член Юнацтва ОУН (1941). Підрайонний Юнацтва ОУН у Заболотівському р-ні (1942-1944), бойовик боївки СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1944). Забраний до ЧА (1944). Після звільнення з ЧА, повернувся до підпілля (1945). Станичний ОУН с. Попельники (1945-1946), кущовий ОУН у Городенківському р-ні (1947), референт пропаганди Городенківського районного проводу ОУН (1947-03.1948). Поранений під час ліквідації ворожої агентури, помер від ран. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Іванюк Микола Васильович – “Сергій”, “Тихий” (1922, с. Спас Коломийського р-ну – 29.05.1949, с. Тростянка Коломийського р-ну). В УПА з 1944 р. Ройовий, чотовий сотні “Черемош” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1947). Провідник Коломийського районного проводу ОУН (1948-05.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 167.]

Іванюк Онуфрій Миколайович – “Шпак” (1913, с. Спас Коломийського р-ну – 7.01.1947, с. Спас). Член ОУН. Субреферент

СБ Коломийського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою Коломийського МВ УМВС. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 5. – С. 313.]

Ілійчук Дмитро Дмитрович – “Галуза”, “Кобзар” (1907, с. Устеріки Верховинського р-ну – 24.01.1951, біля с. Барвінків Кутського р-ну). Член ОУН (1942). Станичний ОУН с. Устеріки (1942-1945), кущовий ОУН у Кутському р-ні (1946-1950), субреферент пропаганди Кутського районного проводу ОУН (1950-01.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31001. – Т. 1. – Арк. 18.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 61.]

Ільницький Микола Васильович – “Кузнець”, “Орест”, “І-3”, “Мт-12”, “152” (1923, с. Нижній Березів Косівського р-ну – бл. 2000). Закінчив Коломийську гімназію (1943). Член ОУН (1941). Референт СБ Яблунівського районного проводу ОУН (1944-1945), адміністратор референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1945-05.1949), провідник Жаб’євського районного проводу ОУН (05.1949-06.1950), референт СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (06.1950-1951), субреферент СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1951-05.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 5 травня 1952 р. біля с. Кривопілля Жаб’євського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом (агент “М.В.”). Не був засуджений. Проживав у м. Ірпінь Київської обл. Помер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 184.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 405-406.]

Ілюк Василь Андрійович – “Грім” (1928, с. Великий Рожин Косівського р-ну – 26.03.1952, с. Білоберізка Кутського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Кутського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 871.]

Ілюк Микола – “Чайкевич” (1923, с. Ганнів Коломийського р-ну – 1.02.1946, с. Яворів Косівського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 65.]

Калиняк Йосафат Семенович – “Чорнота” (1924, с. Тростянка Коломийського р-ну – 17.04.1949, с. Корости Коломийського р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН у Коломийському р-ні, референт пропаганди Коломийського районного проводу ОУН (1948-04.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 158.]

“Кармелюк” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Городенківського районного проводу ОУН (1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954) – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 43.]

Карп'юк Михайло Федорович – “Блискавичний”, “Кац”, “Сулима” (бл. 1920, с. Тучапи Снятинського р-ну – 8.05.1945, с. Попельники Заболотівського р-ну). Член ОУН (1939). Провідник Заболотівського районного проводу ОУН (1944-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

Катеринчук Степан Васильович – “Чорногора” (1914, смт Кути Косівського р-ну – 5.09.1948, с. Бабин Косівського р-ну). Член ОУН. Слідчий, субреферент СБ Кутського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою Косівського РВ УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 398.]

Качорівський Роман Антонович – “Рибак” (30.03.1923, м. Городенка – 4.05.1948, біля с. Нижній Березів Яблунівського р-ну). Навчався у Городенківській гімназії. Член Юнацтва ОУН (1939). Організаційний референт Городенківського повітового проводу ОУН (1941-1942), провідник Коломийського повітового проводу ОУН (1942-1944), організаційний референт Коломийського окружного проводу ОУН (1945-1946), в.о. провідника Коломийського надрайонного проводу ОУН (1946-1947), референт пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1947-05.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 58 (1953). – Спр. 12. – Т. 1. – Арк. 4-5.]

Кейван Василь Іванович – “Синиця” (1927, с. Прутівка Снятинського р-ну – 10.08.1947, с. Тулова Снятинського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Снятинського районного проводу ОУН (1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 874.]

Киселиця Ганна Михайлівна – “Хвиля”, “Чорнява” (3.04.1927, с. Слобідка Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Кушова ОУН у Гвіздецькому р-ні, організаційний референт Гвіздецького районного проводу ОУН (1945-01.1946). Захоплена в полон військовими НКВС 20 січня 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 11 червня 1946 р. засуджена на 15 років каторжних робіт. Каралася у Норильських та Мордовських

таборах. Після звільнення з таборів у липні 1956 р., проживала в Луганській обл. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 12.]

Кіящук Дмитро Степанович – “Жила”, “Острий” (1903, с. Москалівка (тепер у скл. м. Косів) – 10.1945, с. Космач Яблунівського р-ну). Член ОУН (07.1944). Підрайонний ОУН у Косівському р-ні (1943-1944), провідник Косівського міського проводу ОУН (09.1944-04.1945), організаційний референт Косівського районного проводу ОУН (04.-06.1945), провідник Кутського районного проводу ОУН (06.-08.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 19 серпня 1945 р., але 18 вересня т. р. втік і повернувся до підпілля. Запідозрений СБ ОУН у співпраці з ворогом. Організаційним судом засуджений до страти. Розстріляний. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 171.]

Клим Іван Іванович – “Гонта” (1916, с. Розтоки Косівського р-ну – 26.03.1952, с. Білоберізка Кутського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Кутського районного проводу ОУН (1950-03.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 877.]

Клим'юк Михайло Павлович – “Шрам” (1911, с. Хвалибога Городенківського р-ну – 14.12.1945, біля с. Острівець Гвіздецького р-ну). Член ОУН. Провідник Гвіздецького районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 54 зв.]

Книгницький Теодор Теодорович – “Сомко” (1915, с. Серафинці Городенківського р-ну – 9.02.1946, біля с. Кривоброди Коломийського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію. Директор народної торгівлі в м. Косів. Член ОУН (1934). Господарчий референт Коломийського окружного проводу ОУН (1944-02.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Коломийського МВ УНКДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 70 зв.]

Книшук Іван Михайлович – “Чумак” (1914, с. Космач Косівського р-ну – 9.03.1952, с. Космач). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 878.]

Кобиланська Мирослава Антонівна – “Уляна”, “Хвиля” (1925, с. Серафинці Городенківського р-ну – 3.04.1946, с. Любківці Заболотівського р-ну). Навчалася у Городенківській та Коломийській гімназіях, закінчила Львівський фармацевтичний технікум. Аптекарь. Член ОУН (1943). Референт УЧХ Заболотів-

ського районного проводу ОУН (1945-04.1946). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 5. – Арк. 99.]

Кобринська-Савчинська Ольга Василівна – “Наталка” (1924, с. Поточище Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Господарчий субреферент Заболотівського районного проводу ОУН, машиністка Чернелицького районного проводу ОУН. Захоплена у полон чекістсько-військовою групою 31 липня 1947 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 20 вересня 1947 р. засуджена на 10 років ВТТ. Після звільнення з таборів 27 липня 1955 р., проживала в с. Поточище. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 8991 П.]

Ковалишин Василь Петрович – “Клим”, “Нескорений” (1928, с. Стопчатів Косівського р-ну – 9.04.1952, біля с. Пістинь Косівського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Коломийського районного проводу ОУН (1950-04.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 118.]

Ковальчук Роман Михайлович – “Тиміш”, “К-31”, “166” (1918, смт Яблунів Косівського р-ну – 23.06.1949, біля с. Шешори Косівського р-ну). Член ОУН (1943). В СБ з 1945 р. Проїшов вишкіл при крайовій референтурі СБ КК (10.1945). Референт СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1945), субреферент СБ цього проводу (12.1945-09.1947), референт СБ цього проводу (09.1947-06.1949). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). Хорунжий СБ (1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 70.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.]

Ковалюк Василь Іванович – “Діоген”, “Іскра”, “Лірник” (1909, с. Старі Кути Косівського р-ну – 02.1951). Закінчив бухгалтерські курси. Бухгалтер союзу кооперативів в м. Косів. Член ОУН. Суспільно-політичний референт Кутського районного проводу ОУН (1943), суспільно-політичний референт Косівського повітового проводу ОУН (1944), організаційний референт Косівського надрайонного проводу ОУН (1945-1949), керівник техзвена референтури пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1949-1950), референт пропаганди цього проводу (1950-02.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.]

Ковалюк-Лендер Олена Іванівна – “Оксана”, “Чурай” (1924, с. Старі Кути Косівського р-ну – ?). Член ОУН (02.1944).

Закінчила курси військових розвідників (07.1944). Керівник військової розвідки Кутського районного проводу ОУН (08.-10.1944), підрайонна жіноцтва в Жаб'євському р-ні (10.1944-06.1945). Захоплена у полон військовими НКВС 7 липня 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 10 січня 1946 р. засуджена на 15 років каторжних робіт. Каралася у Магаданських, Кемеровських і Карагандинських таборах. Після звільнення з таборів у травні 1956 р., проживала в м. Норильськ (Росія). У 1965 р. повернулася в Україну і проживала в с. Нікольське Білозерського р-ну Херсонської обл. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 132-134.]

Ковбасюк Федір Петрович – “Славко” (1916, с. Незвисько Городенківського р-ну – 28.10.1946, с. Петрів Обертинського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Обертинського районного проводу ОУН (1945-10.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – Т. 2. / гол. ред. Никифорук В. – Нью-Йорк–Вінніпег–Городенка, 2002. – С. 551.]

Ковблюк Никифор Григорович – “Левко” (1926, с. Топорівці Городенківського р-ну – 05.1945). Навчався в Коломийській гімназії. Член ОУН. Референт СБ Городенківського районного проводу ОУН (1944-05.1945). Захоплений у полон тяжко пораненим військовими НКВС 5 травня 1945 р. у с. Топорівці. Помер у в'язниці. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

Кожухівський Микола Лаврентійович – “Безрідний”, “Стецько” (1915, Самарська обл. (Росія) – 26.07.1949, с. Княже Снятинського р-ну). Інструктор Заболотівського РК ЛКСМУ, секретар Заболотівського РВ УНКВС (1940-1941). Вояк УДП на СУЗ (1941-1944). В УПА з 1944 р. Вояк сотні “Чорногора” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). В СБ з 1946 р. Субреферент СБ Заболотівського районного проводу ОУН (1946), працівник референтури СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1947), субреферент пропаганди цього проводу (1948), організаційний референт цього проводу (1948-06.1949), референт пропаганди цього проводу (07.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 210.]

Козьмин Степан Дмитрович – “Левко”, “Марко”, “Д-44” (03.1922, с. Молодятин Коломийського р-ну – 1.08.1953, с. Стопчатів Яблунівського р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Печеніжинського районного проводу (1945-1947), референт СБ цього

проводу (1948-1949), референт СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1950-08.1953), провідник цього проводу (1951-08.1953). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 248.], [Мацьків А. “Джеймс Бонд” з Молодятина // Коломийська правда. – 2013. – 2 серпня. – С. 7.]

“Комар” (інші дані не встановлено) (? – 17.05.1949, біля с. Химчин Косівського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Коломийського районного проводу ОУН (1947-09.1948), референт СБ цього проводу (09.1948-05.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 1, 7.]

Кондрук Петро Федорович – “Дзвін”, “Перашура”, “Чурина” (1926, с. Рожнів Косівського р-ну – 1948). Член Юнацтва ОУН. Референт Юнацтва Кутського районного проводу ОУН (03.-07.1944). Захоплений у полон військовими ЧА під час переходу лінії радянсько-угорського фронту в липні 1944 р. Засуджений на 10 років ВТТ, перебував у Станіславській в’язниці. У 1945 р. втік з в’язниці і повернувся до підпілля. Працівник референтури пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1945-07.1947). Вийшов з повинною 7 липня 1947 р., завербований як агент-внутрішник під псевдонімом “Кармелюк” і повернутий до підпілля. Загинув за нез’ясованих обставин. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 83. – Арк. 175-178.]

Корбут Михайло Іванович – “Крук” (1924, с. Тулухів Снятинського р-ну – 8.01.1947, с. Борщів Заболотівського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Заболотівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 637.]

Корженівський Микола Григорович – “Микола”, “Правий”, “К-15”, “239” (1920, с. Огіївка Ружинського р-ну Житомирської обл. – 2.09.1952, с. Рунгури Печеніжинського р-ну). Закінчив індустріальний технікум у м. Житомирі. Під час війни служив в УДП, перед наступом Червоної армії перебрався на Тернопільщину. Член ОУН (1944). Бойовик боївки СБ Заліщицького районного проводу ОУН (1944), зв’язківець між підпіллям Чернівецької та Тернопільської областей (1945), слідчий СБ Буковинського окружного проводу ОУН, одночасно референт СБ Вишницького районного проводу ОУН (1947-04.1949), заступник референта СБ Буковинського окружного проводу ОУН (04.1949-05.1950). Перейшов з Буковини на Коломийщину. Слідчий СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (06.1950-01.1951), референт пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1951-

09.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 19. – С. 608-609.]

“Корній” (інші дані не встановлено) (? – І.1946). Член ОУН. Провідник Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945-І.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 67.]

Косович Михайло Андрійович – “Буйний” (1924, с. Хлібичин Снятинського р-ну – 29.06.1946, біля с. Рудники Заболотівського р-ну). Член ОУН. Субреферент пропаганди Заболотівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 637.]

Костащук Василь Миколайович – “Ярема” (1925, с. Тулова Снятинського р-ну – 1.01.1948, біля с. Джурів Заболотівського р-ну). Член ОУН. Провідник Снятинського районного проводу ОУН (1945-1946), референт пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (1946-12.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 288.]

Костащук Дмитро Іванович – “Полищук” (3.11.1912, с. Микулинці Снятинського р-ну (тепер у скл. м. Снятин) – 17.08.1999, м. Рубіжне Луганської обл.). Член ОУН. Лікар-вишкільник референтури УЧХ Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-10.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 18 жовтня 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 27 листопада 1945 р. засуджений на 20 років каторжних робіт. Після звільнення з таборів, проживав у м. Рубіжне Луганської обл. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Арк. 97.]

Костащук Степан Федорович – “Кривоніс” (1929, с. Тулова Снятинського р-ну – 11.04.1951, с. Тулова). Закінчив середню школу та два курси педінституту. Член ОУН (04.1948). Референт пропаганди Заболотівського районного проводу ОУН (1948). В СБ з 1949 р. В.о. референта СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (05.-08.1949), субреферент СБ цього проводу (08.1949-1950), провідник Снятинського районного проводу ОУН (1950-04.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707 (конверт). – Арк. 10.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28552. – Арк. 235.]

Котик Степан Васильович – “Кіт”, “Махно” (1920, с. Котиківка Городенківського р-ну – 1946, біля с. Поточище Чернелицько-

го р-ну). Член ОУН (1939). Вояк станиці УДП (1941-1943). Перебував на вишколі в курені ім. Коновальця “Чорні чорти” (1943). Командир сотні Покутського куреня (1944), військовий референт Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945), керівник Л-групи (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 8224 П. – Арк. 35.]

Котлярчук Іван Петрович – “Вихор” (1910, с. Стопчатів Косівського р-ну – 1.10.1945, с. Спас Коломийського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 885.]

Котлярчук Микола Петрович – “Сірий”, “Стрий” (1914, с. Стопчатів Косівського р-ну – 21.10.1946, с. Верхній Вербіж Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Печеніжинського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 885.]

Коцаба Григорій Миколайович – “Мороз” (1921, смт Коршів Коломийського р-ну – 11.02.1946, смт Коршів). Член ОУН. Господарчий референт Коршівського районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 886.]

Кочмарський Орест Юрійович – “Богун”, “Рись” (1929, Польща – 23.10.1950, с. Закрівці Отинійського р-ну). Член ОУН. Провідник Коршівського районного проводу ОУН (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 886.]

“Кошовий”, “Грім”, “Данченко”, “Донченко”, “Мостовий”, “М-142” “2М-4”, “248” (інші дані не встановлено) (? – 30.09.1951). Член ОУН. Референт пропаганди Калуського надрайонного проводу ОУН (1948). Переведений на Буковину. Референт пропаганди Буковинського окружного проводу ОУН (осінь 1949-05.1950). Перейшов на терен Галичини. Провідник Коломийського надрайонного проводу ОУН (07.1950-09.1951). Захоплений у полон пораненим під час сутички із опергрупою відділу 2-Н УМДБ, помер від ран. Поручник УПА (?). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 199.]

Кравчук Кирило Петрович – “Жубр”, “Кіт”, “В-5”, “М-12” (1920, с. Космач Косівського р-ну – 8.10.1952, с. Стопчатів).

Член Юнацтва ОУН (1936). Член ОУН. Провідник Яблунівського районного проводу ОУН (1945-1948), провідник Рахівського надрайонного проводу ОУН (1948-1951). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 208.]

Кривульчак Дмитро Денисович – “Бульба” (1910, с. Космач Косівського р-ну – 5.10.1946, с. Текуче Яблунівського р-ну). Член ОУН. Пройшов вишкіл при крайовій референтурі СБ КК (10.1945). Слідчий, референт СБ Яблунівського районного проводу ОУН (1945-10.1946). Загинув, натрапивши на засідку чекістсько-військової групи на прис. Гнилиця. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71 зв.]

Криловський Юрій Трохимович – “Андрій”, “Берест”, “Гонта”, “Левадний”, “Максим”, “Петро”, “Роман”, “Славослав”, “Р-32” (1925, с. Сосниця Ярославського повіту (тепер тер. Польщі) – ?). Член ОУН (1943). В УПА з осені 1943 р. Ройовий (1944), політвиховник різних сотень (1945-1948). Референт пропаганди Коршівського районного проводу ОУН (1948-1949), організаційний референт цього проводу (1949), провідник Чернелицького районного проводу ОУН, одночасно референт пропаганди цього проводу (1949-10.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 22 жовтня 1952 р. в Чернелицькому р-ні. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. – Арк. 179.]

Кубайович Йосип Васильович – “Гайдар” (1925, с. Пилипи Коломийського р-ну – 18.02.1946, с. Пилипи). Член ОУН. Референт пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 888.]

Кубайчук Ганна Петрівна – “Ліда” (1922, с. Яблуніца Верховинського р-ну – 1.02.1946, с. Яворів Косівського р-ну). Член ОУН. Референт УЧХ Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945), субреферент пропаганди цього проводу (1945-01.1946). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 67.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 12167 П. – Арк. 11.]

Кубійович Василь Миколайович – “Андрій” (1923, с. Вільхівці Городенківського р-ну – 27.08.1945, с. Чернятин Городенківського р-ну). Навчався у Городенківській гімназії. Член Юнацтва ОУН (1938). Референт Юнацтва Городенківського повітового проводу ОУН (1942). В УНС з 1943 р. Політвиховник сотні “?” групи “Гуцульщина” (1944). Суспільно-політичний референт

Городенківського повітового проводу ОУН (1944-02.1945), референт пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (03.-08.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Кузик Василь Іванович – “Буря”, “Нестор”, “Шрам”, “В-52” (1919, с. Прутівка Снятинського р-ну – 16.01.1952, с. Орелець Снятинського р-ну). Член ОУН. Провідник Долинського районного проводу Калуської округи ОУН (1948). Переведений на Коломиїщину. Провідник Снятинського районного проводу ОУН (1948-1949), референт пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (1950-01.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28552. – Арк. 2-3.]

Кузик Іван Васильович – “Град” (1909, смт Печеніжин Коломиїського р-ну – 9.11.1946, біля с-ща Печеніжин). Член ОУН. Господарчий референт Печеніжинського районного проводу ОУН (1945-11.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 889.]

Кузич Михайло – “Кривоніс” (1912, с. Гуцулівка Косівського р-ну – 9.02.1946, біля с. Кривоброди Коломиїського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Коломиїського районного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Коломиїського МВ УНКДБ. [Літопис УПА. Нова серія – Т. 5. – С. 81.]

Кузьменюк Петро Іванович – “Кордуб”, “Морозенко”, “А-66”, “165”, “196” (1919, с. Старі Кути Косівського р-ну – ?). Член ОУН (1943). Референт СБ Кутського районного проводу ОУН (1943-1946), референт СБ Косівського районного проводу ОУН (1947-1948), слідчий референтури СБ Коломиїського надрайонного проводу ОУН (1948-08.1949), референт СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (08.1949-11.1951). Захоплений у полон оперативно-військовою групою 18 листопада 1951 р. в с. Стрільче Городенківського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом (агент “Петро Іванович”) та включений до складу агентурно-бойової групи відділу 2-Н УМДБ. Через розшифрування перед підпіллям, переведений на Калушину. Не був засуджений. Проживав у смт Брошнів Рожнятівського р-ну. Помер. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (31.08.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 185.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 51.]

Кузьмин Василь Петрович – “Орлик” (1922, с. Вільхівці Городенківського р-ну – ?). Закінчив Городенківську гімназію

та 2 курси Станіславського педінституту. Директор початкової школи с. Вільхівці (1941-1943). Член ОУН (12.1942). Станичний ОУН с. Вільхівці (02.-05.1943), суспільно-політичний референт Чернелицького районного проводу ОУН (05.-09.1943), провідник цього проводу (11.1943-01.1945), організаційний референт Городенківського повітового проводу ОУН (01.-02.1945). Вийшов з повинною 2 березня 1945 р. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 52-54 зв.]

Кулик Іван Дмитрович – “Сірий”, “Б-21”, “К-5”, “Кж-6” (1919, с. Грабове Шахтарського р-ну Донецької обл. – 2.11.1951, біля с. Великий Ключів Печеніжинського р-ну). Старший лейтенант ЧА. Під час німецько-радянської війни потрапив до полону. Втік з табору та прилучився до повстанців у Чорному лісі (1945). Спрямований на Коломийщину. Керівник вишкільної ланки ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1946), заступник командира ТВ-21, одночасно військовий субреферент Коломийського окружного проводу ОУН (1946-1948), організаційний референт цього проводу (1948-06.1951), одночасно референт пропаганди цього проводу (1948-1949), провідник цього проводу (06.-10.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Сотник УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 257.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 72 зв.-73.]

Курганевич Іван Миколайович – “Зенко”, літературний псевдонім “Буревій” (1928, с. Серафинці Городенківського р-ну – осінь 1949, с. Серафинці). Член Юнацтва ОУН (1944). Член ОУН (1946). Працівник референтури пропаганди Городенківського районного проводу ОУН (1946-1948), субреферент пропаганди цього проводу (1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 890-891.]

Курилів Степан Васильович – “Береза”, “Степан” (1920, с. Поточище Городенківського р-ну – 19.04.1949, біля с. Вербівці Городенківського р-ну). Вояк дивізії “Галичина”, звільнений через хворобу (1943). Член ОУН (1944). Охоронець кущового ОУН (1944-1945), помічник станичного ОУН с. Поточище (1946-11.1947), працівник (різбяр) техзвена референтури пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (11.1947-04.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – Т. 2. / гол. ред. Никифорук В. – Нью-Йорк–Вінніпег–Городенка, 2002. – С. 581.]

Кушмелин Ілля Іванович – “Нечай” (1922, с. Соколівка Косівського р-ну – ?, с. Соколівка). Забраний на роботу до Німеч-

чини (01.1942). Повернувся до України у відпустку (01.1944). Член ОУН (06.1944). В УПА з липня 1944 р. Вояк сотні "Святослава" групи "Гуцульщина" (07.-10.1944). В СБ з листопада 1944 р. Охоронець референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН (11.1944-1945), слідчий референтури СБ Косівського районного проводу ОУН (1946-1947), куштовий господарчий ОУН у Косівському р-ні (1948-03.1949). Захоплений у полон пораненим опергрупою Косівського РВ УМДБ 6 березня 1949 р. в с. Соколівка. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 9 травня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Після звільнення з таборів у сер. 1960-х рр., проживав у с. Соколівка. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 9113 П.]

Лаврів Петро Григорович – "Тарас" (1916, с. Хмелева Городенківського р-ну – 8.02.1946, с. Вільхівці Чернелицького р-ну). Член ОУН (1939). Підрайонний ОУН у Чернелицькому р-ні (1944), господарчий референт Чернелицького районного проводу ОУН (1945-02.1946). Тяжко поранений під час сутички з військовими НКВС, помер. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Лазорик Михайло Кузьмович – "Заверюха" (1920, с. Старі Кути Косівського р-ну – 04.1946). Член ОУН. Бухгалтер господарчої референтури Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945), господарчий референт цього проводу (1945-04.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 19.]

Лазорик Михайло Миколайович – "Богдан", "Богун", "Ігор" (1904, с. Старі Кути Косівського р-ну – 1946). На початку німецько-радянської війни забраний до ЧА, потрапив до німецького полону. Після звільнення проживав у с. Старі Кути. Член ОУН (02.1943). Організаційний референт Кутського районного проводу ОУН (11.1943-1944), провідник цього проводу (07.1944-02.1945; 09.1945-04.1946), провідник Яблунівського районного проводу ОУН (02.-09.1945). Захоплений у полон опергрупою 33 прикордонного загону МВС 5 квітня 1946 р. біля с. Старі Кути. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 16 серпня 1946 р. засуджений до ВМП. Розстріляний. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15141.]

Лазорик Михайло Михайлович – "Думний", "Х-12" (1920, с. Старі Кути Косівського р-ну – 23.06.1949, біля с. Шешори Косівського р-ну). Член ОУН (1941). В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Кутського районного проводу ОУН (1945-1947),

адміністратор референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1948-06.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 396.]

Левицька Катерина – “Перепілка” (1919, с. Воскресинці Коломийського р-ну – 28.03.1945, с. Пилипи Коломийського р-ну). Член ОУН. Господарчий субреферент Коломийського районного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинула у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 894.]

Левицький Петро Павлович – “Мирослав” (1925, с. Кунисівці Городенківського р-ну – 1.01.1945, с. Кунисівці). Член ОУН (1943). Провідник Обертинського районного проводу ОУН (1944). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – Т. 2. / гол. ред. Никифорук В. – Нью-Йорк–Вінніпег–Городенка, 2002. – С. 543.]

“Левко” (інші дані не встановлено) (1925, м. Коломия – 7.01.1949, с. Вовчківці Заболотівського р-ну). Забраний на роботу до Німеччини (1941). Під час відпустки вступає до УНС (осінь 1943). Вояк сотні “?” групи “Гуцульщина” (1944-1945). В СБ з 1945 р. Комендант боївки СБ Печеніжинського районного проводу ОУН (1945-04.1948), субреферент СБ Заболотівського районного проводу ОУН (04.1948-01.1949). Загинув, натрапивши на засідку опергрупи Заболотівського РВ УМДБ. [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 5.]

Левко Василь Петрович – “Потурченко”, “Северин” (1916, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 8.10.1948, біля с. Орелець Снятинського р-ну). Член ОУН (1939). Референт СБ Снятинського районного проводу ОУН (06.1941-1943), слідчий, референт СБ Снятинського повітового проводу ОУН (1944), слідчий референтури СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН, субреферент СБ цього проводу (1945-10.1948). Загинув у сутичці з опергрупою Снятинського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707 (конверт). – Арк. 37.]

Легкий Григорій Йосипович – “Борис”, “Б-с”, “Ж-38”, “200”, “30”, “300”, “0009” (21.06.1922, с. Слов’ятин Бережанського р-ну Тернопільської обл. – 20.10.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію. Член Юнацтва ОУН (1938). Субреферент Юнацтва Коломийського окружного проводу ОУН (1943), суспільно-політичний референт Коломийського окружного проводу ОУН (1943-03.1944), організаційний референт цього проводу (03.1944-02.1945), провідник цього проводу (02.1945-10.1950), субреферент пропаганди Карпатського крайо-

вого проводу ОУН (07.-10.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля г. Корметура. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 69 зв.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.]

Легкун Василь Михайлович – “Вороний” (1915, с. Видинів Снятинського р-ну – 12.02.1946, с. Княже Снятинського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Снятинського районного проводу ОУН (12.1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Нова серія – Т. 5. – С. 82.]

Лепкалюк Ірина Миколаївна – “Леся”, “Орися”, “Хмара” (1924, с. Старий Косів Косівського р-ну – 3.08.1947, с. Нижній Вербіж Печеніжинського р-ну). Закінчила Коломийську гімназію. Член ОУН. Референт жіноцтва Косівського повітового проводу ОУН (1944), референт жіноцтва Коломийського окружного проводу ОУН (1944), референт УЧХ цього проводу (кін.1944-1945), субреферент пропаганди цього проводу (осінь 1946-08.1947). Загинула, натрапивши на засідку опергрупи Печеніжинського РВ УМДБ. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 70 зв.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.]

“Лист” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Військовий референт Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945-1946). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 56 (1953). – Спр. 6. – Т. 1. – Арк. 93.]

Личук Петро Іванович – “Львівський” (1921, с. Стецева Снятинського р-ну – 31.10.1946, с. Підвисоке Снятинського р-ну). Член ОУН. Референт СБ Снятинського районного проводу ОУН (1945-10.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 637.]

Лівак Мирослав Гаврилович – “Галайда” (1914, с. Старі Кути Косівського р-ну – 5.04.1946, біля с. Старі Кути). В УНС з 1943 р. Чотовий сотні ім. Богуна куреня “Перемога” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Організаційний референт Кутського районного проводу ОУН (1945-04.1946). Загинув у сутичці з опергрупою 33 прикордонного загону МВС. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 389.]

Лівий Володимир Михайлович – “Йордан”, “Митар”, “Роман Орлів”, “Суворов”, “С-99/1”, “V-777” (3.02.1919, с. Болевівці Дрогобицького р-ну Львівської обл. – 4.12.1948, с. Топільське Рожнятівського р-ну). Закінчив народну школу та гімназію. Член ОУН (1937). В’язень польських тюрем (1939). Після початку II Світової війни, перебував на еміграції (09.1939-1941). Проїшов

вишкіл у школах розвідки на терені Німеччини. Повернувся до України (05.1941). Референт СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1941-1942), референт СБ Станіславівського обласного проводу ОУН (кін. 1942-03.1945), референт СБ Карпатського крайового проводу ОУН (03.1945-12.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Майор СБ (?). [ЦДАГОУ. – Ф. 1. – Оп. 23. – Спр. 5047. – Арк. 24-32.]

“Лід” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Чернелицького районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 53.]

“Ліда”, “Парася” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Організаційний референт Гвіздецького районного проводу ОУН (1944-1945). Відсторонена від виконання обов’язків. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 15.]

Лукань Калина Дмитрівна – “Галина”, “Ч-11” (1925, с. Кобаки Косівського р-ну – 30.09.1951, біля с. Пістинь Косівського р-ну). Член ОУН. Керівник техзвена референтури пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1950-09.1951). Загинула у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ в лісі Камерал. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 199.]

Луканюк Ганна Ільківна – “Вірна”, “Дарія” (15.11.1924, с. Старі Кути Косівського р-ну – 1986, с. Козаківка Долинського р-ну). Закінчила Львівську гімназію. Член ОУН (07.1942). Розвідниця Львівського міського проводу ОУН (07.1942-03.1944). Переведена на Коломийщину. Керівник військової розвідки Жаб’євського і Косівського районних проводів ОУН (04.-11.1944), керівник військової розвідки Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (02.-09.1945), організаційний субреферент Коломийського надрайонного проводу ОУН (09.1945-09.1946), референт пропаганди цього проводу (10.1946-02.1947). Захоплена в полон опергрупою Коршівського РВ УМВС 1 лютого 1947 р. в с. Шепарівці Коршівського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 3 червня 1947 р. засуджена на 15 років каторжних робіт. Каралася в Магаданських таборах. Після звільнення з таборів 5 травня 1956 р., проживала в с. Козаківка Долинського р-ну. Померла. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 224-226.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522.]

Луканюк Микола Петрович – “Бомба” (1900, с. Малий Рожин Косівського р-ну – 28.06.1952, с. Бабин Косівського р-ну).

Член ОУН. Підрайонний ОУН в Кутському р-ні (1944-1945), господарчий референт Кутського районного проводу ОУН (1946-1947), станичний ОУН с. Малий Рожин (1948-06.1952). Загинув у сутичці з агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 83.]

Майданська-Данилюк Ганна Василівна – “Астра”, “Одарка” (1926, смт Печеніжин Коломийського р-ну – ?). Член ОУН (11.1944). Закінчила курси санітарок (1944). Референт УЧХ Кутського районного проводу ОУН (1945-03.1946). Захоплена в полон військовими МВС 13 березня 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 7 червня 1946 р. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася в Норильських таборах. Після звільнення з таборів у 1955 р., проживала в м. Норильськ (Росія). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 73.]

“Макар” (інші дані не встановлено) (бл. 1915 – 19.02.1946, с. Соколівка Косівського р-ну). Вояк УДП у м. Кути. Член ОУН. Підрайонний ОУН, після реорганізації – кушовий ОУН у Косівському р-ні (1944-1945), референт пропаганди Косівського районного проводу ОУН (01.-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Літопис УПА. Нова серія – Т. 5. – С. 81.]

Максимюк Михайло Юрійович – “Заграва”, “Лист” (1922, м. Жаб’є (тепер смт Верховина) – ?). Член ОУН (1943). Підрайонний ОУН у Жаб’євському р-ні (1943), організаційний субреферент Жаб’євського районного проводу ОУН (1943-12.1944), організаційний референт цього проводу (12.1944-1945). Вийшов з повинною у 1945 р. Особливою нарадою при МДБ СРСР 8 жовтня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Після звільнення з таборів, проживав у східних обл. України. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 200-203.]

Малиголова Денис Йосипович – “Соловій” (1908, смт Яблунів Косівського р-ну – 5.01.1950, с. Кривопілля Жаб’євського р-ну). Навчався у гімназії. Член ОУН (1944). Адміністратор референтури пропаганди Жаб’євського районного проводу ОУН (1945-01.1950). Загинув, натрапивши на засідку оперативно-військової групи. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 902.]

“Малий” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 43.]

Малісевич Микола Васильович – “Когут” (20.08.1926, смт Печеніжин Коломийського р-ну – 20.09.1953, с. Великий Ключів

Печеніжинського р-ну). В УПА з 1944 р. Вояк сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1948). Референт СБ Печеніжинського районного проводу ОУН (1950-09.1953). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 902.]

Манчук Іван Онуфрійович – “Білогруд” (1921, с. Красник Верховинського р-ну – 8.08.1951, с. Замагора Жаб’ївського р-ну). Член ОУН. В УПА з 1944 р. Вояк, ройовий, чотовий сотні ім. Хмельницького куреня “Перемога” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Комендант райбоївки СБ (1946-1947), субреферент СБ Жаб’ївського районного проводу ОУН (весна 1948-05.1950), референт СБ цього проводу (05.1950-08.1951), в.о. провідника цього проводу (07.-08.1951). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Т. 2. – Арк. 171.]

“Марійка”, “Лєся” (інші дані не встановлено) (бл. 1925 – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Городенківського районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 53.]

“Марко” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Городенківського повітового, після реорганізації – над-районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 53.]

“Марко” (інші дані не встановлено) (? – 4.04.1945, с. Назірна Гвіздецького р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 634.]

Марковський Михайло Антонович – “Іскра” (1925, с. Топорівці Городенківського р-ну – 4.04.1945, с. Назірна Гвіздецького р-ну). Навчався у Городенківській гімназії, закінчив Снятинську торгову школу. Член ОУН (1943). В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

“Марта” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Городенківського районного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон військовими НКВС наприкінці жовтня 1945 р. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 107.]

Масевич Михайло Степанович – “Рясний” (1916, с. Вербівці Городенківського р-ну – 14.12.1945, с. Вікно Городенківського р-ну). Член ОУН (1939). Вояк УДП, закінчив підстаршинську школу в м. Львові (1942-1943). Референт СБ Городенківського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Масевич Федір Данилович – “Карпо” (1923, с. Вербівці Городенківського р-ну – 3.06.1947, біля с. Михальче Чернелицького р-ну). Член ОУН (1942). Вояк дивізії “Галичина” (1943-1944). Субреферент СБ Чернелицького районного проводу ОУН (1945-06.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Матвій Юліан Миколайович – “Кріс”, “Любомир”, “Недобитий”, “Л-13”, “М-14”, “0-1”, “12-48”, “2 М”, “227 а”, “36/6” (1914, с. Білявці Бродівського р-ну Львівської обл. – 8.04.1953, м. Київ). Народився у сім’ї вчителів. Пластун. Закінчив юридичний факультет Люблінського університету (1937) та факультет соціально-економічних наук університету в Бельгії (1939). Член ОУН (1932). Магістр права, працював адвокатом на Грубешівщині (Польща). Член Грубешівського повітового проводу ОУН (1940-1941). Секретар УДП м. Коломия, комендант УДП м. Кути (1942-03.1944). В УПА з березня 1944 р. Чотовий, командир сотні ім. Богуна (03.-12.1944), командир куреня “Перемога” ТВ-21 “Гуцульщина” (01.-10.1945). Проїшов вишкіл при крайовій референтурі СБ КК (11.1945). Референт СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (12.1945-09.1947), в.о. провідника цього проводу (05.-09.1947), референт СБ Коломийського окружного проводу ОУН (09.1947-05.1948). Переведений на Буковину. Організаційний референт Буковинського окружного проводу ОУН (05.1948-07.1950), провідник цього проводу (07.1950-05.1952). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 28 травня 1952 р. у лісі біля с. Люча Яблунівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 20 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук’янівській в’язниці. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (15.04.1945). Поручник УПА (22.01.1946). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – Київ – Торонто, 2011. – С. 370-568.]

Матейко Семен Дмитрович – “Гордицький”, “Палій” (1912, с. Поточище Городенківського р-ну – 30.08.1948, біля с. Поточище). Навчався у Городенківській гімназії. Член ОУН. Зв’язківець Городенківського повітового проводу ОУН (1940). Перебрався

за кордон, перебував у м. Кракові (02.1941). Вояк легіону ДУН “Нахтігаль” (1941). Учасник похідних груп, перебував на східній Україні (1941-1943). Військовий референт Городенківського повітового проводу ОУН (1943-1944). В УПА з 1944 р. Політвиховник сотні “Дністер” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина”, коротко командував сотнею (1944-1945). Кущовий ОУН у Чернелицькому р-ні (1946-06.1947), провідник Чернелицького районного проводу ОУН (06.1947-05.1948), член Городенківського надрайонного проводу ОУН (05.-08.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28552. – Арк. 2.]

Матейко-Васкевич Марія Михалівна – “Діброва” (1927, с. Поточище Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Закінчила санітарні курси. Референт УЧХ Городенківського районного проводу ОУН (1944-02.1945). Захоплена в полон опергрупою Городенківського РВ УНКДБ 24 лютого 1945 р. в с. Серафинці Городенківського р-ну. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 25 липня 1945 р. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася в таборах. Після звільнення з таборів проживала у с. Поточище. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 6622 П.]

Мельник Василь Михайлович – “Хміль” (1922, с. Спас Коломийського р-ну – 28.01.1946, с. Спас). Член ОУН. Господарчий референт Коломийського районного проводу ОУН (1945-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 908.]

Мельник Петро Васильович – “Верх”, “Хмара”, “П-44” (10.10.1910, с. Камінне Надвірнянського р-ну – 27.04.1953, с. Лоева Надвірнянського р-ну). Кавалерист польського війська. Член ОУН (1937). Підстаршина легіону ДУН “Роланд” та батальйону № 201 (1941-12.1942). В УНС з 1943 р. Інструктор-вишкільник при обласному військовому штабі ОУН Станіславщини (1943), заступник командири сотні “Різуна” (1943-1944), командир сотні “Стріла” групи “Чорний Ліс” (07.1944-02.1945), командир куреня “Дзвони” ТВ-22 “Чорний Ліс” (02.-12.1945), командир ТВ-21 “Гуцульщина”, одночасно військовий референт Коломийського окружного проводу (01.1946-1949). У червні-липні 1949 р. командував рейдом на терени Румунії. Після розформування відділів УПА, перейшов до збройного підпілля ОУН. Переведений на Станіславщину. Провідник Надвірнянського надрайонного проводу ОУН (08.1950-08.1951), організаційний референт Станіславського окружного проводу ОУН (06.-08.1951). Захоплений

у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 15 серпня 1951 р. на пункті зв'язку, але 27 квітня 1952 р. утік і повернувся до підпілля. Загинув у сутичці з опергрупою УМВС. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (14.01.1945) та Срібного хреста бойової заслуги 1-го класу (15.02.1946). Сотник УПА (22.01.1946). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15280. – Арк. 21-23.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 249.]

Мельник Ярослав Миколайович – “Влодко”, “Корнилів”, “Полікарп”, “Роберт”, “Якір”, “А-742”, “Ф-24” (7.01.(24.09.)1919, с. Бережниця Калуського р-ну – 1.11.1946, біля с. Липа Долинського р-ну). Навчався у Рогатинській гімназії (1937-1939), виключений за приналежність до ОУН. Провідник Юнацтва ОУН в Рогатинській гімназії. Учитель (1939). Член ОУН. Організаційний референт Калуського повітового проводу ОУН, провідник цього проводу (1939-1941), організаційний референт Калуського окружного проводу ОУН (1941), провідник Коломийського окружного проводу ОУН (1941-1942), провідник Станиславівського обласного проводу ОУН (07.1942-03.1945), провідник Карпатського крайового проводу ОУН (04.1945-10.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в бункері на г. Яворина. Лицар Золотого хреста заслуги (5.06.1947) та Бронзового хреста заслуги (1.09.1946). Майор-політвиховник УПА (12.10.1952). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 287.]

Мельничук Василь Дмитрович – “Остап”, “Б-505”, “В-75”, “С-66”, “126” (1918, с. Крилос Галицького р-ну – 14.06.1951, Галицький р-н). Навчався у Львівському медінституті (1941-1943). Член ОУН. Референт СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948-1950), референт СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1950), слідчий референтури СБ Станиславівського надрайонного проводу ОУН, одночасно керівник пункту зв'язку Карпатського і Подільського крайових проводів ОУН (1950-1951), референт СБ Товмацького (Тлумацького) надрайонного проводу ОУН (05.-06.1951). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 7 червня 1951 р. на пункті зв'язку. Загинув при спробі втечі. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 267-268.], [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707 (конверт). – Арк. 1.]

Мельничук Василь Степанович – “Тигр” (1923, с. Лючки Косівського р-ну – 2.05.1949, с. Лючки). В УПА з 1944 р. Чотовий сотні “?” куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1946). В СБ з 1946 р. Референт СБ Яблунівського районного проводу ОУН (1947-06.1948). Відсторонений від виконання обов'язків.

На основі судового рішення засуджений до ВМП. Розстріляний. [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67578. – Т. 2. – Арк. 1.]

Мельничук Василь Юрійович – “Гармаш” (1912, с. Шешори Косівського р-ну – 8.09.1950, біля с. Шепіт Косівського р-ну). Навчався в гімназії. Член ОУН. В УПА з 1944 р. Командир сотні “?”, бунчужний куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина”. Переведений до теренової сітки (1946). Господарчий референт Косівського надрайонного проводу ОУН (1946-1947), провідник Жаб’євського районного проводу ОУН (05.1947-05.1949), провідник Яблунівського районного проводу ОУН (1949), референт пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (06.-09.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля г. Грегит. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 396.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 194.]

Мельничук Володимир – “Олег” (1923, с. Перерив Коломийського р-ну – 04.1945, с. Фатовець Коршівського р-ну). Член ОУН. Провідник Коломийського надрайонного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 910.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 56 (1953). – Спр. 6. – Т. 1. – Арк. 114.]

Мельничук Дмитро Михайлович – “Чорний” (1917, с. Коршів Коломийського р-ну – 5.12.1946, біля с-ща Коршів). Член ОУН. Провідник Коршівського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з опергрупою Коршівського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 119.]

Мельничук Михайло Васильович – “Ярослав” (1927, с. Перерив Коломийського р-ну – 28.08.1948, с. Королівка Коломийського р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН у Коломийському р-ні (1945-1946), організаційний референт Коломийського районного проводу ОУН (1947-08.1948). Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою, дострелився. [Архів ЦДВР – Ф. 9. – Арк. 31.], [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67578. – Т. 2. – Арк. 220.]

Микитюк Василь Іванович – “Рись” (15.06.1926, смт Печеніжин Коломийського р-ну – 10.03.1952, с-ще Печеніжин). В УПА з 1944 р. Вояк, заступник чотового сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1948). Референт пропаганди Коршівського районного проводу ОУН (1950), організаційний референт цього проводу (1950-03.1952). Загинув у сутичці опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 210.], [Мацьків А. “Джеймс Бонд” з Молодтянина // Коломийська правда. – 2013. – 2 серпня. – С. 7.]

Микитюк Михайло – “Гайворон” (1913, с. Пилипи Коломийського р-ну – 20.04.1945). Член ОУН. Провідник Коломийського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 911.]

Миклащук Юрій Іванович – “Верховинець” (1920, м. Жаб’є (тепер смт Верховина) – ?). Член ОУН. Кущовий ОУН у Жаб’євському р-ні (1946-1947), референт пропаганди Жаб’євського районного проводу ОУН (1947-01.1950). У січні 1950 р. вийшов з повинною. Погодився на співпрацю з ворогом (агент “Гуцул”). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67578. – Т. 2. – Арк. 215.], [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 139.]

Миколайчук Микола Васильович – “Ромко” (бл. 1920, с. Ганьківці Снятинського р-ну – 3.06.1947, біля с. Михальче Чернелицького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Чернелицького районного проводу ОУН (1946-06.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. – Арк. 170.]

“Мирон” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий референт Чернелицького районного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. – Арк. 40.]

Миронюк Іван Дмитрович – “Чайка” (1918, с. Тюдів Косівського р-ну – 24.09.1947). Агроном. Член ОУН. В УПА з 1944 р. Вояк сотні “?” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-літо 1946). Закінчив курси пропагандистів. Референт пропаганди Кутського районного проводу ОУН (1946-09.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 83.]

Миронюк Михайло Олексійович – “Максим” (1912, с. Мишин Коломийського р-ну – 8.12.1946, с. Мишин). Член ОУН. Провідник Печеніжинського районного проводу ОУН (1945-12.1946). Загинув у сутичці з опергрупою Печеніжинського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 114-115.]

Михайлина Михайло Кирилович – “Вітер” (1923, с. Передівання Городенківського р-ну – 3.06.1947, біля с. Михальче Чернелицького р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН у Чернелицькому р-ні (1945), провідник Чернелицького районного проводу ОУН (1946-06.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Михайлюк Іван Миколайович – “Скорий” (1925, с. Яворів Косівського р-ну – 29.05.1952). Член ОУН. Бойовик райбоївки

СБ (1945-1948), субреферент СБ Косівського районного проводу ОУН (1948-1949), референт СБ цього проводу (1950-весна 1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 411.]

Михнюк Олена Тимофіївна – “Зена” (1926, с. Рожнів Косівського р-ну – 11.07.1950, с. Верboveць Косівського р-ну). Член ОУН. Референт УЧХ Печеніжинського районного проводу ОУН (1945-1946), працівник техзвена референтури пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1947-07.1950). Оточена бійцями ІБ. Щоб не потрапити живою у полон, дострелилася з власного пістолета. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264-265.]

Мицкан Петро – “Дудка”, “Садич” (1918, с. Рожнів Косівського р-ну – 8.11.1945, с. Михальче Чернелицького р-ну). Член ОУН. Комендант боївки СБ Заболотівського районного проводу (1944), референт СБ Чернелицького районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 4. – Арк. 240.]

“Модест” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – ?). Член ОУН. Провідник Заболотівського районного проводу ОУН (1949-1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 43.]

Морозевич Ізидор Михайлович – “Бурун” (1913, с. Чернятин Городенківського р-ну – 16.04.1949, біля с. Вербівці Городенківського р-ну). Служив у польській армії (1933-1934). Член ОУН (1938). Заарештований органами НКВС, перебував у Станіславській в’язниці (1939-1940). Після звільнення, забраний до ЧА. Після початку німецько-радянської війни, повернувся додому. Військовий референт Городенківського районного проводу ОУН (06.1941-1944). В УПА з січня 1945 р. Ройовий, чотовий сотні “Дністер” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945). Провідник Городенківського районного проводу ОУН (1946-05.1948), провідник Чернелицького районного проводу ОУН (05.1948-04.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Городенківського РВ УМДБ. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 141.]

Морозевич Юліан Михайлович – “Ратай” (1916, с. Чернятин Городенківського р-ну – 4.05.1945, с. Чернятин). Закінчив гімназію, навчався на філологічному факультеті Львівського уні-

верситету. Учитель, директор школи с. Топорівці (1941-1943). Член ОУН (1939). Провідник Городенківського повітового проводу ОУН (1944-01.1945), суспільно-політичний референт Коломийського окружного проводу ОУН (01.-05.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 33, 53.]

Москалюк Михайло Юрійович – “Лист”, “Спартан” (8.09.1921, с. Іванівці Коломийського р-ну – 2.02.1950, с. Іванівці). Член ОУН (1939). Вояк легіону “Роланд”, підстаршина батальйону №201 (1941-1942). В УНС з 1943 р. Бунчужний сотні вишкільного куреня “Чорні чорти” ім. Коновальця (1943), командир сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1948). Організаційний референт Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948-1949), референт пропаганди цього проводу (1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою Ланчинського РВ УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (22.01.1946). Поручник УПА (15.02.1946). [Голіней Ст. Останній бій сотенного “Спартана” // Шлях перемоги. – 2013. – 24 липня. – С. 6.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Арк. 6-7.]

“Мотика” (інші дані не встановлено) (? – 25.08.1945, с. Вербівці Городенківського р-ну). Член ОУН. Господарчий субреферент Городенківського районного проводу ОУН (1944-08.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Мохнатчук Танасій Іванович – “Наливайко”, “Прудкий” (1916, с. Космач Косівського р-ну – 15.10.1953, с. Космач). Член ОУН (1943). Кущовий ОУН в Яблунівському р-ні (1946-1948), референт пропаганди Жаб’євського районного проводу ОУН (1950-весна 1951). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 417-418.]

“Мура” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Коршівського районного проводу ОУН (1945). Захоплена в полон військовими НКВС 15 грудня 1945 р. в с. Раківчик Коршівського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 125.]

Навроцька Ірина Анатоліївна – “Соня” (1915, с. Кутище Тлумацького р-ну – ?). Член ОУН. Референт УЧХ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945). Захоплена в полон військовими НКВС 6 жовтня 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 15 березня 1946 р. засуджена на 15 років каторжних робіт. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 5. – Арк. 99.]

“Наддніпрянець” (інші дані не встановлено) (? – весна 1946). Член ОУН. Референт пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945-весна 1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 3. – Арк. 67.]

“Наддніпрянець”, “Курява” (інші дані не встановлено) (бл.1910, с. Криворівня Верховинського р-ну – ?). Член ОУН. Організаційний референт Гринявського районного проводу ОУН (1944), організаційний референт Кутського районного проводу ОУН (1944-02.1945). Звільнений від виконання обов’язків через хворобу. Кущовий ОУН у Жаб’євському р-ні (1946-1951). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 20.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 418.]

Небесійчук Василь Юрійович – “Заведія” (1921, м. Жаб’є (тепер смт Верховина) – 8.08.1951, с. Замагора Жаб’євського р-ну). Член ОУН. В УПА з 1944 р. Вояк-розвідник, ройовий, чотовий сотні “?” куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Бойовик СБ (1946), заступник коменданта боївки (1947), комендант райбоївки СБ (1948-07.1951), референт СБ Жаб’євського районного проводу ОУН (07.-08.1951). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (31.08.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 213 зв.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28379. – Арк. 134-135.]

Неміш Дмитро Юрійович – “Ринь”, “Тур” (1916, с. Чернятин Городенківського р-ну – 14.12.1945, с. Вікно Городенківського р-ну). Навчався у Городенківській гімназії. Член ОУН (1937). Провідник Городенківського районного проводу ОУН (1944-12.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 287.]

Неміш-Гуменюк Марія Іванівна – “Орися”, “Хмара” (1922, с. Чернятин Городенківського р-ну – ?). Учителька. Член ОУН. Референт жіноцтва Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-04.1945). Захоплена в полон опергрупою Городенківського РВ УНКДБ 26 квітня 1945 р. в с. Чернятин. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 25 липня 1945 р. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася у Воркутинських таборих. Після звільнення з таборів 28 жовтня 1954 р., проживала у с. Бендюги Сокальського р-ну Львівської обл. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 6622 П.]

Неп’юк Дмитро Іванович – “Хмара” (1921, с. Красноставці Снятинського р-ну – 30.05.1947, с. Красноставці). Член ОУН. Військовий референт Снятинського районного проводу ОУН (1945),

кущовий ОУН у Снятинському р-ні (1945-1946), організаційний референт Снятинського районного проводу ОУН (1946-05.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 94.], [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Неп'юк Іван Миколайович – “Нечай” (бл.1920, Красноставці Снятинського р-ну – 14.12.1945, біля с. Острівець Гвіздецького р-ну). Член ОУН. Комендант райбоївки СБ (1944), субреферент СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 15.]

“Нестор” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Референт СБ Снятинського районного проводу ОУН(1949-1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 43.]

“Нечай”, “Н-30” (інші дані не встановлено) (? – весна 1951, Закарпатська обл.). Член ОУН. Провідник Яблунівського районного проводу ОУН (1948), референт пропаганди Рахівського надрайонного проводу ОУН (1948-весна 1951). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 398. – Т. 13. – Арк. 196.]

“Нечеса” (інші дані не встановлено) (? – зима 1945/1946). Член ОУН. Референт СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 4. – Арк. 228.]

Новосельський Михайло Петрович – “Грім” (1893, с. Торговиця Городенківського р-ну – 1957, Миколаївська обл.). Служив у австрійській армії (1915-1918) та УГА (1919). Член ОУН (12.1944). Охоронець кущового (12.1944-01.1945), працівник референтури пропаганди Городенківського повітового проводу ОУН (01.-03.1945), кореспондент референтури пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (03.-10.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 20 жовтня 1945 р. біля с. Торговиця. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 26 січня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Після звільнення з таборів 22 листопада 1955 р., перебував на спецпоселенні у Миколаївській обл. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 8224 П.]

Одинська Ольга Дмитрівна – “Ксеня”, “Оксана” (1923, с. Стецівка Снятинського р-ну – 27.01.1947). Член ОУН. Референт УЧХ Косівського повітового проводу ОУН (1944), референт УЧХ Коломийського повітового, після реорганіза-

ції – надрайонного проводу ОУН (1944-1945), субреферент пропаганди цього проводу (1945-01.1947). Загинула в сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 224 зв.]

Олійник Богдан Семенович – “Богдан”, “Крук” (1926, с. Городниця Городенківського р-ну – ?). В УПА з серпня 1944 р. Вояк сотні “?” куреня “Бескид” ТВ-22 “Чорний Ліс” (08.1944-01.1945). Через хворобу перейшов до теренової сітки. Референт пропаганди Гвіздецького районного проводу ОУН (1945). Захоплений у полон опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС 14 грудня 1945 р. біля с. Острівець Гвіздецького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 13 червня 1946 р. засуджений на 10 років ВТТ. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 101-110.]

Оманчук (Оманчуківський) Віктор Олексійович – “Олесь”, “Черемшина” (14.10.1923, с. Стримба Надвірнянського р-ну – 19.02.2005, с. Кам’яна Сторожинецького р-ну Чернівецької обл.). Член ОУН (1943). Референт пропаганди Надвірнянського районного проводу ОУН (1944), референт СБ цього проводу (1945), референт СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945-02.1948), провідник цього проводу (02.-05.1948). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 3 травня 1948 р. в м. Коломия. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-внутрішник “Громадянин”), приймав активну участь у знищенні керівників Коломийського окружного та Коломийського надрайонного проводів ОУН. Не був засуджений. Навчався у Львівському університеті (1954-1960), по закінченні – працював учителем, згодом директором школи у с. Кам’яна Сторожинецького р-ну Чернівецької обл. Помер. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 58 (1953). – Спр. 12. – Т. 1.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6. – С. 266.]

“Омелян” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Провідник Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 87-88.]

“Осип” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Організаційний референт Косівського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848. – Т. 1. – Арк. 33.]

“Осип” (інші дані не встановлено) (? – весна 1951). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30997. – Т. 5. – Арк. 55.]

“Остап” (інші дані не встановлено) (? – 1949, Косівський р-н). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Косівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31001. – Т. 3 (конверт). – Арк. 3.]

Острук Іван Іванович – “Гонта” (1925, с. Старий Косів Косівського р-ну – 4.09.1949, Косівський р-н). Член ОУН (1944). В СБ з листопада 1944 р. Бойовик боївки СБ Косівського районного проводу ОУН (11.1944-поч. 1945), бойовик кушової боївки “Відважного” (поч. 1945-04.1947), адміністратор референтури СБ Косівського районного проводу ОУН (04.1947-05.1948), субреферент пропаганди цього проводу (05.1948-06.1949), референт пропаганди цього проводу (06.-09.1949). Загинув, отримавши смертельне поранення осколком власної гранати. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 47. – Арк. 344.]

“Остриця” (інші дані не встановлено) (? – 4.04.1945, с. Назірна Гвіздецького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 634.]

Ошудляк Іван Федорович – “Майер” (1916, Львівська обл. – 13.11.1946, с-ще Жаб’є). Член ОУН. Охоронець провідника Косівського повітового проводу ОУН Василя Федюка-“Куряви” (1944), комендант райбоївки СБ (1945), референт СБ Жаб’євського районного проводу ОУН (1945-11.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 3. – Арк. 233.]

Ощипко Дмитро Васильович – “Чабан” (1927, с. Серафинці Городенківського р-ну – 22.11.1951, біля с. Вербівці Городенківського р-ну). Закінчив Коломийське педучилище, навчався у Чернівецькому університеті. Учитель. Член ОУН. Організаційний референт Городенківського районного проводу ОУН (1949-11.1951), одночасно – референт СБ цього проводу (1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 209.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 67.]

Павлій Марія Михайлівна – “Чайка” (1918, с. Москалівка (тепер у скл. м. Косів) – 12.1946, м. Станіслав). Член ОУН (10.1944). Працівник референтури жіноцтва Косівського районного проводу ОУН (11.1944-1945), керівник розвідки референтури СБ цього проводу (1945-03.1946). Захоплена в полон прикордонниками 33 загону НКВС 19 березня 1946 р. біля с. Бабин Косівського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіслав-

ської обл. 18 жовтня 1946 р. засуджена до ВМП. Розстріляна в Станіславській в'язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848.]

Паєвська-Томич Олександра Миколаївна – “Орися”, “35” (7.01.1908, с. Нижній Березів Косівського р-ну – 8.04.1953, м. Київ). Закінчила Коломийську гімназію та учительську семінарію. Учитель. Член ОУН (поч. 1946). Інформатор та утримувач явочної квартири окружного провідника ОУН Коломийщини Григорія Легкого-“Бориса” (1946-05.1950). На нелегальному становищі з травня 1950 р. Працівник техзвена референтури пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН. Захоплена в полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 25 червня 1952 р. Військовою Колегією Верховного Суду СРСР 21 січня 1953 р. засуджена до ВМП. Розстріляна в Лук'янівській в'язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31000. – Т. 2.]

Палагіцька Параска Іванівна – “Катруся” (1929, с. Острівець Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Керівник зв'язку Гвіздецького районного проводу ОУН (1945). Захоплена у полон опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС 16 грудня 1945 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. засуджена на 10 років ВТТ. Каралася в таборах. Після звільнення з таборів 18 грудня 1954 р. повернулася до України. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 141-153.]

Палинюк Василь Миколайович – “Гуцуляк”, “Крук”, “Ненаситець”, “Х-12”, “0-27”, “0-9” (29.03.1903, с. Соколівка Косівського р-ну – 8.04.1953, м. Київ). Член ОУН (06.1937). Кур'єр до Косівського районного проводу ОУН (1940-1941). Заарештований прикордонниками 95 загону НКВС 4 червня 1941 р. біля радянсько-угорського кордону в Жаб'євському р-ні та переданий до Надвірнянського РВ УНКДБ. Перебував у Станіславській в'язниці, втік з-під варти в перші дні німецько-радянської війни. Волосний харчовий ОУН у Косівському р-ні (10.1941-1943), господарчий референт Косівського повітового проводу ОУН (08.1943-09.1944), провідник Косівського районного проводу ОУН (10.1945-12.1949), організаційний референт Косівського надрайонного проводу ОУН (12.1949-06.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 25 червня 1952 р. Військовою Колегією Верховного Суду СРСР 21 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. Лицар Срібного хреста заслуги (2.07.1948). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31000.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.]

Парасюк Василь Васильович – “Вірлий” (1918, с. Тулуків Снятинського р-ну – 23.03.1948, с. Рожневі Поля Гвіздецько-

го р-ну). Агроном. Член ОУН (1941). Господарчий референт Городенківського районного проводу ОУН (1945-09.1946), провідник Гвіздецького районного проводу ОУН (09.1946-03.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Парасюк Володимир Петрович – “Паливода” (бл. 1920, с. Тулу́ків Снятинського р-ну – 15.02.1946, біля с. Химчин Косівського р-ну). Член ОУН. Суспільно-політичний референт Косівського повітового проводу ОУН (1944), працівник референтури пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН (1945-02.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 4. – Арк. 34.]

Паращук Дмитро Васильович – “Галайда” (1922, с. Тишківці Городенківського р-ну – 3.06.1947, біля с. Михальче Чернелицького р-ну). Член ОУН (1940). В УПА з 1944 р. Вояк сотні “?” куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Референт пропаганди Чернелицького районного проводу ОУН (1946-06.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 927.]

Пасічняк Юрій Якимович (Микола Михайлович) – “Арсен” (1924, с. Сводна Косівського р-ну – 18.01.1950, с. Рожнів Кутського р-ну). Закінчив рільничу школу. Член Юнацтва ОУН (1942). В УПА з 1944 р. Вояк, ройовий сотні “?” куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Кушовий ОУН у Косівському р-ні (10.1945-1947), референт пропаганди Косівського районного проводу ОУН (1947-06.1949), референт СБ цього проводу (06.1949-01.1950). Загинув у сутичці з опергрупою Кутського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 8. – Арк. 178.]

Перцович Осип Іванович – “Злотник”, “Чорний” (1916, с. Вижній Березів Косівського р-ну – 7.04.1945, с. Вижній Березів). Служив у польській армії. Член ОУН (1936). Вояк УДП (1941-1943). Референт СБ Коломийського міського проводу ОУН (1943-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 929.]

“Петро” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 5. – Спр. 8224 П. – Арк. 16.]

Пилип'юк Іван Дмитрович – “Видра” (1924, Білоберізка Верховинського р-ну – 3.11.1951, с. Розтоки Кутського р-ну).

Член ОУН. Бойовик райбоївки СБ, субреферент СБ Кутського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 81. – Арк. 76.], [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 931.]

Пінка Дмитро Іванович – “Лемик” (1921, с. Рожнів Косівського р-ну – 27.10.1947, с. Спас Коломийського р-ну). Член ОУН. Працівник референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 83. – Арк. 176.]

Повх Дмитро Васильович – “Ворон” (1922, с. Княздвір Коломийського р-ну – 25.01.1949, біля с-ща Печеніжин). Член ОУН. Провідник Печеніжинського районного проводу ОУН (1948-01.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 8. – Арк. 175.]

Повщенюк Михайло Іванович – “Корнієнко” (1922, с. Лючки Косівського р-ну – 2.05.1949, с. Лючки). В УПА з 1944 р. Вояк сотні “?” куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Переведений до теренової сітки (1946). Провідник Кутського районного проводу ОУН (1946-05.1947), референт пропаганди цього проводу (1947-06.1948). Відсторонений від виконання обов’язків. На основі судового рішення засуджений до ВМП. Розстріляний. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6555. – Арк. 39.]

“Полтавець” (ім’я Євген, інші дані не встановлено) (?), Сколівський р-н Львівської обл. – 10.05.1948, с. Верхній Вербіж Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Субреферент пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 312.]

Понор Василь Михайлович – “Ярема” (1930, с. Іллінці Снятинського р-ну – 16.01.1952, с. Орелець Снятинського р-ну). Член ОУН. Субреферент пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28552. – Арк. 2.]

Попенюк Володимир Андрійович – “Сава” (21.02.1929, м. Станіслав (тепер м. Івано-Франківськ) – 7.10.1984, м. Коломия). Навчався у Львівській та Коломийській гімназіях. Член Юнацтва ОУН. Машиніст Снятинського районного проводу ОУН, субреферент СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1945). Захоплений у полон опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС 14 грудня 1945 р. біля с. Острівець Гвіздецького р-ну. Військовим трибуналом військ МВС 13 червня 1946 р. засуджений на 10 років

ВТТ. Карався у Красноярських та Карагандинських таборах. Після звільнення з таборів 1 липня 1954 р., проживав у Архангельській обл. (Росія) і м. Балхаш (Казахстан). У 1957 р. повернувся до України, проживав у м. Коломия. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199.]

“Потіха” (інші дані не встановлено) (? – 4.05.1948, біля с. Нижній Березів Яблунівського р-ну). Член ОУН. Працівник техзвена референтури пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 311.]

Приймак Костянтин Іванович – “Підгірський” (1923, с. Молодятин Коломийського р-ну – 2.07.1948, біля с. Ільці Жаб’євського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію, навчався у Віденському університеті. У 1942 р. вивезений на примусові роботи до Німеччини, звідки втік. В УНС з 1943 р. Військовий вишкіл пройшов у курені УНС ім. Коновальця “Чорні чорти” (1943). Чотовий групи “Гуцульщина” (1944), командир сотні ім. Петлюри куреня “Перемога” (02.-09.1945), командир сотні ім. Гонти куреня “Гайдамаки (09.-10.1945), командир сотні “Березівська” куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (11.1945-03.1946). Деякий час проводив військові вишколи на терені Буковинської округи ОУН (1946). Провідник Косівського надрайонного проводу ОУН (09.1947-07.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Поручник УПА (15.02.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 250.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6. – С. 265.]

Приймак Михайло Васильович – “Буря” (1920, с. Молодятин Коломийського р-ну – 8.12.1948, с. Кийданці Печеніжинського р-ну). Член ОУН (1943). В УПА з 1944 р. Чотовий сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Провідник Коршівського районного проводу ОУН (1947-12.1948). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (31.08.1947). Хорунжий УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 208.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 18. – Арк. 152.]

Проданюк Танасій Васильович – “Солідний” (1919, с. Космач Косівського р-ну – 14.05.1953, с. Космач). Член ОУН. Кущовий ОУН у Яблунівському р-ні (1947-1950), організаційний референт Печеніжинського районного проводу ОУН (1951-05.1953). Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 213.]

Прокопчук Василь Якович – “Забіяка”, “Морозенко” (1925, с. Товмачик Коломийського р-ну – 14.02.1950, с. Раківчик Кор-

шівського р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН у Коршівському р-ні (1948), референт пропаганди Коршівського районного проводу ОУН (1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 326.]

Процак-Костюк Стефанія Василівна – “Марта” (22.08.1925, м. Надвірна). Член ОУН (1942). Закінчила вишкіл розвідників (літо 1943). Зв’язкова обл./край. провідника Ярослава Мельника-“Роберта” (1944-1945). Субреферент пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (1945-12.1946). Захоплена в полон чекістсько-військовою групою наприкінці грудня 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 17 травня 1947 р. засуджена на 20 років ВТТ. Каралася в Кемеровських таборих. Після звільнення з таборів у 1955 р., проживає в м. Івано-Франківськ. Голова обласної організації Всеукраїнської ліги українських жінок. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 118-119.]

Прядко Іван Петрович – “Байда”, “Бандура”, “Папаша” (1902, с. Кинашівка Борзнянського р-ну Чернігівської обл. – 14.08.1949, с. Космач Яблунівського р-ну). Колишній офіцер Червоної армії. В УПА з 1944 р. Чотовий сотні “Скуби” групи “Гуцульщина” (1944), командир сотні “Чорногора” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1946). Референт пропаганди Яблунівського районного проводу ОУН (1946-08.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 218.]

Пулейчук Василь Михайлович – “Буря” (1922, Снятинський р-н – 23.03.1948, с. Рожневі Поля Заболотівського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Заболотівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Пухкий Іван Олексійович – “Чумак” (1927, с. Вовчківці Снятинського р-ну). Навчався в середній школі (1934-1943) та Коломийському ліцеї (1943-1944). Забраний до ЧА (осінь 1944), звільнений через хворобу (05.1945). Навчався в Коломийському педучилищі, підготовчих курсах Чернівецького педінституту та Станіславського медінституту (1945-01.1947). Член ОУН (05.1948). Закінчив пропагандистські курси (05.1948). Референт пропаганди Городенківського районного проводу ОУН (06.1948-08.1949), організаційний референт Городенківського надрайонного проводу ОУН (08.1949). Захоплений у полон опергрупою Заболотівського РВ УМДБ 1 вересня 1949 р. біля с. Орелець Снятинського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіслав-

ської обл. 15 грудня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у Воркутинських таборах. Після звільнення з таборів 25 червня 1956 р., проживає на ст. Веселий Кут Великомихайлівського р-ну Одеської обл. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6505.]

Рабинюк Дмитро Петрович – “Веселий”, “Ф-65” (1924, с. Старий Косів Косівського р-ну – бл. 2000, м. Чернівці). Забраний на роботу до Німеччини (осінь 1942). Приїхавши додому у відпустку, перейшов на нелегальне становище (осінь 1943). Член ОУН (08.1944). В СБ з 1944 р. Бойовик (1944-1945), комендант райбоївки СБ (1946-1947), слідчий референтури СБ Косівського районного проводу ОУН (1947-1948), субреферент СБ цього проводу (08.-10.1948), референт СБ цього проводу (10.1948-06.1949). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 23 червня 1949 р. в с. Старий Косів. Військовим трибуналом військ МВС Львівської округи 25 грудня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався в Кенгірських та Мордовських таборах. Після звільнення з таборів 29 березня 1969 р., проживав у м. Чернівці. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6555.]

Равлюк Федір (Теодор) Іванович – “Андрій”, “Залізник” (1916, с. Джурів Снятинського р-ну – 6.02.1949, с. Джурів). Служив у польській армії. Після початку II Світової війни, потрапив до німецького полону. По звільненню повернувся до України (1942). Член ОУН (1944). В СБ з 1944 р. Бойовик боївки СБ Заболотівського районного проводу ОУН (кін.1944-05.1946), референт СБ Городенківського районного проводу ОУН (05.-10.1946), провідник Заболотівського районного проводу ОУН (10.1946-02.1949). Загинув, натрапивши на засідку опергрупи відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 8. – Арк. 175.]

Радиш Степан Данилович – “Сизий” (28.06.1924, с. Рожнів Косівського р-ну – 28.10.1946, с. Спас Коломийського р-ну). Закінчив Коломийську гімназію. Член ОУН (1942). Субреферент пропаганди Коломийського окружного проводу ОУН, працівник редакції повстанської газети “За волю” (1945-10.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 77.]

Ребрик Дмитро Антонович – “Лиман” (18.09.1921, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 13.09.2006, м. Львів). Член ОУН. Охоронець референтури СБ Станиславівського обласного проводу ОУН (1944), слідчий референтури СБ Станиславівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (12.1944-06.1945), слідчий референтури СБ Карпатського крайового проводу ОУН (1945-10.1946). Захоплений у полон пораненим

чекістсько-військовою групою 21 жовтня 1946 р. в с. Нижній Вербіж Печеніжинського р-ну. Погодився на співпрацю з ворогом та включений до скл. АБГ відділу 2-Н УМДБ (агент-бойовик “Орест”) (1946-1949). Не був засуджений. Проживав у мм. Чернівці та Львові. Помер. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-7443. – Арк. 75-77.]

Рибчинський Микола Васильович – “Денис”, “Шатен” (1923, с. Стрільче Городенківського р-ну – 4.04.1948, біля с. Передівання Городенківського р-ну). Вояк дивізії “Галичина” (весна-осінь 1943). Член ОУН (1943). В СБ з 1944 р. Бойовик райбоївки СБ (1944-1945), слідчий референтури СБ Городенківського районного проводу ОУН (1946-04.1948). Тяжко поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою, помер. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 938.]

Рибчук Прокіп Васильович – “Лис” (6.10.1912, смт Печеніжин Коломийського р-ну – 2.02.1950, с. Іванівці Ланчинського р-ну). В УПА з 1944 р. Ординарець командира сотні Михайла Москалюка-“Спартана” (1944-1948). Субреферент пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1949-02.1950). Загинув у сутичці з опергрупою Ланчинського РВ УМДБ. [Голіней Ст. Останній бій сотенного “Спартана” // Шлях перемоги. – 2013. – 24 липня. – С. 6.]

Різничук Петро Васильович – “Сулима” (1927, с. Долішне Залуччя Снятинського р-ну – 11.10.1949, с. Орелець Снятинського р-ну). Член ОУН (1944). Бойовик боївки СБ Снятинського районного проводу ОУН (1944-1946), заступник кущового, кущовий ОУН у Снятинському р-ні (1947-1949), організаційний референт Снятинського районного проводу ОУН (1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 8.], [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707 (конверт). – Арк. 10.]

Рожок Дмитро Прокопович – “Хмара” (1924, с. Рудники Снятинського р-ну – 7.05.1951, с. Трійця Заболотівського р-ну). Член ОУН. Кущовий ОУН у Заболотівському р-ні (1947-1948), референт пропаганди Заболотівського районного проводу ОУН (1949-1950), субреферент пропаганди Городенківського надрайонного проводу ОУН (1950-07.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 8. – Арк. 178.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 43.]

Романиця Михайло Юрійович – “Артур”, “Буревій”, “Улас” (22.09.1920, с. Тишківці Городенківського р-ну – 10.05.1948, с. Верхній Вербіж Печеніжинського р-ну). Член ОУН (1938). В

УНС з 1943 р. Військовий вишкіл пройшов у курені УНС ім. Коновальця “Чорні чорти” (1943). Чотовий сотні “Дністер” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1947). Провідник Коломийського районного проводу ОУН (1947), організаційний референт Коломийського надрайонного проводу ОУН (1947-05.1948). Загинув у сутичці з опергрупою Печеніжинського РВ УМДБ. Хорунжий УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 257.], [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 633.]

Романчич Василь Михайлович – “Хмель” (1909, с. Вижній Березів Косівського р-ну – 1986, с. Вижній Березів). Вояк УДП м. Коломия, сс. Соколівка та Верхній Ясенів (01.1942-01.1944). Член ОУН (01.1944). Кущовий господарчий ОУН у Косівському р-ні (06.-11.1944). Поранений під час сутички з військовими НКВС, лікувався у повстанським шпиталю (1945). По одужанні – охоронець районного провідника Федора Шкрібляка-“Орла” (11.1945-весна 1946), господарчий референт Яблунівського районного проводу ОУН (літо 1946-весна 1947). Заарештований крайовим референтом СБ КК Володимиром Лівим-“Митарем”, звільнений по місячному переслухання. Кущовий пропагандист ОУН у Жаб’євському р-ні (літо 1947-весна 1948), субреферент пропаганди Жаб’євського районного проводу ОУН (весна 1948), охоронець станичного Петра Скільського-“Ганджі” (1948), субреферент пропаганди Яблунівського районного проводу ОУН (весна 1949-літо 1950), заступник кущового ОУН у Яблунівському р-ні (літо 1950-07.1952). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 10 липня 1952 р. в с. Нижній Березів Яблунівському р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 27 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Постановою Президії Верховної Ради СРСР від 5 червня 1953 р. ВМП замінено на 20 років ВТТ. Карався в Омських, Тайшетських та Мордовських таборах. Після звільнення з таборів у 1972 р., проживав у с. Вижній Березів. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30997. – Т. 3.]

“Ростислав” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – ?). Член ОУН. Провідник Гринявського районного проводу ОУН (1944), організаційний референт Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (10.1944-04.1945), провідник Косівського районного проводу ОУН (04.-10.1945). Переведений до Коломийського надрайону ОУН. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 19.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848. – Т. 1. – Арк. 17.]

“Рубач” (ім’я Василь, інші дані не встановлено) (1920, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 14.12.1945, біля с. Острівець

Гвіздецького р-ну). Член ОУН. Референт СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з опергрупою Гвіздецького РВ УНКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 13199. – Арк. 216.]

Рудик Марія – “Вірна”, “Галина” (1925, с. Городниця Городенківського р-ну – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Чернелицького районного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 54 зв.]

Савич Ольга Василівна – “Оксана”, “Оленка” (1926, с. Попельники Снятинського р-ну – 26.03.1947, с. Новоселиця Заболотівського р-ну). Член ОУН. Машиністка референта СБ Романа Тучака-“Кірова” (1943-1945), організаційний референт Заболотівського районного проводу ОУН (1946-03.1947). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 58.]

Савчак Василь Миколайович – “Андріан”, “Арпад”, “Блакитний”, “Сокіл”, “Сталь”, “Старий”, “С-20”, “383/с”, “7-3” (23.03.1921, с. Ямниця Тисменицького р-ну – 20.10.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію. Член Юнацтва ОУН (1936). Референт Юнацтва Станіславського обласного проводу ОУН (1940-1943), організаційний референт Станіславського окружного проводу ОУН (1943-03.1944), провідник Коломийського окружного проводу ОУН (03.1944-02.1945), провідник Буковинського окружного проводу ОУН (03.1945-05.1950), організаційний референт Карпатського крайового проводу ОУН (07.-10.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ на схилі г. Корметура. Лицар Бронзового хреста заслуги (25.04.1945) та Срібного хреста заслуги (23.08.1948). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 19. – С. 619.]

Сальваровська-Лазорик Лідія – “Хмара” (1922, с. Старий Косів Косівського р-ну – 05.1945, м. Вижниця). Член ОУН (1943). Референт жіноцтва Кутського районного проводу ОУН (1944-05.1945). Захоплена у полон хворою на тиф військовими НКВС в квітні 1945 р. Замордована у Вижницькому РВ УНКВС Чернівецької обл. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 943.]

Свіщовський Юліан Миколайович – “Сурмач” (1921, с. Глушків Городенківського р-ну – 25.02.1945, с. Топорівці Городенківського р-ну). Член ОУН (1939). Кущовий ОУН у Городенківському р-ні (1944), господарчий референт Городенківського районного проводу ОУН (1944-02.1945). Підступно застрелений бійцем ІБ. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 634.]

“Святослав” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – 25.08.1945, с. Назірна Гвіздецького р-ну). Член ОУН. Референт Юнацтва Городенківського повітового проводу ОУН (1944). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергіичук В. Український здви́г: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Семенюк Петро Кузьмович – “Голуб” (1911, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – 2.05.1950, с. Воскресинці Коломийського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Печеніжинського районного проводу ОУН (1949-04.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Спр. 14. – Т. 1. – Арк. 42.]

Семків Василь Петрович – “Заграва”, “Стрибун” (1927, с. Княждвір Коломийського р-ну – 22.04.1951, біля с-ща Обертин). Член ОУН. Субреферент СБ Обертинського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 392.]

Семотюк Ганна Ільківна – “Ліда”, “Парася” (1920, с. Прутівка Снятинського р-ну – ?). Учителька. Член ОУН. Референт жіноцтва Заболотівського районного проводу ОУН (1944), організаційний референт цього проводу (1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 14566. – Т. 2. – Арк. 228 зв.]

Семчишин Микола Дмитрович – “Галайда” (1917, с. Спас Коломийського р-ну – 8.03.1946, с. Спас). Член ОУН. Військовий інструктор Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945-03.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 167.]

Сенітович Василь Степанович – “Карий” (1924, смт Яблунів Косівського р-ну – 20.10.1950, біля с. Шешори Косівського р-ну). Член ОУН (1944). В СБ з 1944 р. Бойовик боївки СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1944-1945), субреферент СБ Яблунівського районного проводу ОУН (1946-1949), кущовий ОУН в Яблунівському р-ні (1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ біля г. Корметура. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 72. – Арк. 194.]

Сеньків Іван Миколайович – “Буковинець”, “Камінь” (1920, с. Джурків Коломийського р-ну – ?). Член ОУН (1944). Референт СБ Коршівського районного проводу ОУН (1947-07.1948). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ в липні 1948 р. у Коршівському р-ні. Подальша доля невідома. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 6. – С. 266.]

Сенок Микола Михайлович – “Самбірський” (1926, с. Стари Кути Косівського р-ну – ?). Закінчив Коломийську гімназію. В

УПА з червня 1944 р. Закінчив старшинську школу (06.-08.1944). Чотовий сотні “Березівська” куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Через хворобу переведений до теренової сітки. Референт пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1946). Вийшов з повинною у жовтні 1946 р. Не був засуджений. Проживав у м. Львові, працював викладачем Львівського торгово-економічного інституту. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.02.1945). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 77.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 267-267 зв.]

Сербенюк Петро Іванович – “Дир” (1912, с. Воскресинці Коломийського р-ну – 7.06.1947, с. Трійця Заболотівського р-ну). Член ОУН. Провідник Заболотівського районного проводу ОУН (1945), провідник Коломийського районного проводу ОУН (1945-06.1947). Загинув у сутичці з опергрупою Заболотівського РВ УМДБ. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 340.]

Сидор Василь Дмитрович – “Верховинець”, “Вишитий”, “Зов”, “Конрад”, “Кравс”, “Крегул”, “Лісовик”, “Ростислав Вишитий”, “Череп”, “Ш.”, “Шелест”, “0204”, “02/8”, “202”, “За/50”, “624”, “753”, “808” (24.02.1910, с. Спасів Сокальського р-ну Львівської обл. – 14.04.1949, поблизу хут. Різарня Перегінського р-ну). Закінчив Перемиську гімназію (1931) та навчався у Львівському університеті. Курсант школи підхорунжих польської армії. Бойовий референт Сокальського повітового проводу ОУН (1936). Військовий референт Проводу ОУН ПЗУЗ (1936-1937). В’язень польських тюрем (1935, 1937-1939). Військовий референт Проводу ОУН на ЗУЗ, викладач та комендант військових вишкочів ОУН (1940-1941). Учасник II Великого Збору ОУН (03.1941). Командир сотні легіону “Нахтігаль” та батальйону №201 (1941-1942). Шеф КВШ УПА-Північ (1943), член Головної ради ОУН і ГВШ УПА (1943-04.1949). Командир УПА-Захід (01.1944-04.1949). Крайовий провідник ОУН Карпатського краю, член Проводу ОУН (1947-04.1949). Генеральний суддя ОУН. Загинув у бою з опергрупою Перегінського РВ УМДБ разом із дружиною та охоронцями. Лицар Срібного Хреста бойової заслуги 1-го класу (25.04.1945). Полковник УПА (15.02.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 87. – Арк. 24.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 249.]

Скільський Петро Іванович – “Ганджа” (1910, с. Вижній Березів Косівського р-ну – 15.05.1949, біля с. Вижній Березів).

Член ОУН. Заступник керівника зв'язку Коломийського окружного проводу ОУН (1944-1946), станичний с. Вижній Березів (1947-05.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 157.]

Скіцько Андрій Дмитрович – “Борис”, “Чапаєв” (1925, с. Тишківці Городенківського р-ну – 2.04.1945, біля с. Тишківці). Член ОУН. Референт СБ Чернелицького районного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 42.]

Скляновський-Гордієнко Іван Карпович – “Чорногора” (1913, с. Коропи Харківського р-ну Харківської обл. – 21.08.1949, с. Тулухів Заболотівського р-ну). Закінчив військове училище, ст. лейтенант ЧА. Після початку німецько-радянської війни потрапив до полону, перебував у Німеччині (1941-1943). Втік з полону та перебрався на Коломийщину. В УПА з весни 1944 р. Командир сотні, командир куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1946). Інспектор військової референтури Коломийського окружного проводу ОУН (1947-1948), організаційний субреферент Городенківського надрайонного проводу ОУН (1948-06.1949), організаційний референт цього проводу (06.-08.1949). Захоплений у полон опергрупою Городенківського РВ УМДБ 19 серпня 1949 р. біля с. Сороки Гвіздецького р-ну. Загинув при спробі його оперативного використання, попередивши про своє захоплення підпільників. Сотник УПА (12.06.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 257.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 219, 223-224.]

Скригунець Василь Миколайович – “Гамалія” (1893, с. Стопчатів Косівського р-ну – 15.05.1949, біля с. Вижній Березів Яблунівського р-ну). Вояк легіону УСС, старшина Гуцульського куреня УГА (1914-1920). Навчався у Празькому вільному університеті. Член УВО та ОУН. Вояк УДП (1941-1943). В УНС з 1943 р. Вишкільник у курені УНС ім. Коновальця “Чорні чорти” (1943), командир сотні “Черемош” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Заступник керівника зв'язку Коломийського окружного проводу ОУН (1946-05.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1.02.1945). Хорунжий УПА (?). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203.], [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 158.]

Скульський Іван Іванович – “Артим”, “Гуцул”, “Чабан” (20.10.1921, м. Жаб'є (тепер смт Верховина) – 18.01.1947, біля с. Дземброня Жаб'євського р-ну). Закінчив Коломийську гімна-

зію. Учитель. Член ОУН (1942). В УПА з 1944 р. Закінчив старшинську школу “Грегит” (1944). Чотовий, командир сотні ім. Гонти куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1945). Провідник Косівського надрайонного проводу ОУН (08.1945-01.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Срібного хреста заслуги (5.06.1947). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71.]

Сливчук Іван Миколайович – “Жук” (1927, с. Топорівці Городенківського р-ну – 8.10.1948, біля с. Орелець Снятинського р-ну). Член Юнацтва ОУН (1942). Член ОУН. Помічник станичного ОУН с. Топорівці (1944). В УПА з весни 1945 р. Вояк сотні “Сурма” куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1947). Субреферент СБ Городенківського районного проводу ОУН (04.-10.1948). Тяжко поранений під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УМДБ, дострелився. [Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – Т. 2. / гол. ред. Никифорук В. – Нью-Йорк–Вінніпег–Городенка, 2002. – С. 728.]

Слободян Степан Петрович – “Єфрем”, “Клим”, “Роман”, “05”, “12” (1923, с. Синьків Заліщицького р-ну Тернопільської обл. – 18.11.1950, між сс. Старий Угринів та Бережниця Калуського р-ну). Обласний військовий референт Юнацтва ОУН Тернопільщини (1942-1944). Політвиховник старшинської школи “Олені” (04.-05.1944), начальник політвиховного відділу штабу ВО-4 “Говерля” (08.1944-07.1946). Референт пропаганди Карпатського крайового проводу ОУН (07.1946-04.1949). Після загибелі провідника Василя Сидора-“Шелеста” 14 квітня 1949 р., виконував обов’язки крайового провідника цього проводу, член Проводу ОУН в Україні (06.1949-11.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (1946) та Срібного хреста заслуги (23.08.1948). Сотник-виховник УПА. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 317-318.]

Слободян-Ковалюк Олександра Петрівна – “Дарина” (1922, м. Снятин). Учителька. Член ОУН (1943). Референт жіноцтва Косівського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-04.1945). Захоплена в полон військовими НКВС 23 квітня 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 23 січня 1946 р. засуджена на 15 років каторжних робіт. Каралася в Колимських таборах. Після звільнення з таборів у березні 1955 р., проживає у м. Снятин. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 18.]

Сметанюк Василь Олексійович – “Борис”, “Демко” (1924, с. Рогиня Городенківського р-ну – 09.1946, м. Станіслав). Агро-

ном. Член ОУН. Бойовик райбоівки СБ (1944-1945), господарчий референт Гвіздецького районного проводу ОУН (12.1945-02.1946). Захоплений у полон військовими НКВС 15 лютого 1946 р. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 11 червня 1946 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в'язниці. [Городенщина. Історично-мемуарний збірник. – Т. 2. / гол. ред. Никифорук В. – Нью-Йорк–Вінніпег–Городенка, 2002. – С. 640-641.]

Сметанюк Іван Олексійович – “Святослав” (1926, с. Рогина Городенківського р-ну – 10.04.1945, с. Чернятин Городенківського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Городенківського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 635.]

“Сокіл” (інші дані не встановлено) (бл. 1920 – ?). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1945). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707. – Арк. 46 зв.]

“Стародуб” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Субреферент СБ Рахівського надрайонного проводу ОУН (1949-1950). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 98 (1954). – Т. 1. – Арк. 61.]

“Степан” (інші дані не встановлено) (? – 30.05.1946, біля с. Джурів Заболотівського р-ну). Член ОУН. Організаційний референт Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945-05.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 637.]

Стефурак Михайло Васильович – “Переможець” (1922, м. Жаб'є (тепер смт Верховина) – 12.1946, м. Станіслав). Член ОУН (09.1944). Господарчий референт Гринявського районного проводу ОУН (09.1944-01.1945), господарчий референт Косівського районного проводу ОУН (01.1945-02.1946). Захоплений у полон військовими НКВС 19 лютого 1946 р. біля с. Соколівка Косівського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 18 жовтня 1946 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в'язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848.]

Ступар Григорій Іванович – “Беркут”, “Дуб” (1908, с. Кунисівці Городенківського р-ну – 6.01.1946). Війт с. Кунисівці. Член ОУН (1939). Член Чернелицького районного проводу ОУН (1943-1944). Захоплений у полон військовими НКВС у 1944 р., але втік і повернувся до підпілля. Провідник Чернелицького районного

проводу ОУН (1945). Захворів на тиф, помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 54 зв.]

Тафійчук Михайло Васильович – “Сивий”, “М-14”, “Н-40” (1904, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – 3.10.1951, с. Мишин Печеніжинського р-ну). Член ОУН. Кушовий ОУН у Печеніжинському р-ні (1947-1949), провідник Печеніжинського районного проводу ОУН (1950-10.1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 212.]

Твердохліб Микола Дмитрович – “Грім”, “Музика”, “Петро”, “Північ”, “ОР-4”, “090”, “24”, “311”, “401” (1911, с. Петрилів Тлумацького р-ну – 17.05.1954, побл. с. Зелена Надвірнянського р-ну). Закінчив Станіславську гімназію та торгівельну школу. Член ОУН (1936). Закінчив школу підхорунжих польської армії. Перебував на еміграції, навчався у розвідшколі Абверу (1939-1941). Після початку німецько-радянської війни повернувся в Україну. Член Станіславівського обласного проводу ОУН (1941-1944). Інструктор і командир сотні старшинської школи “Олені” (02.-04.1944), командир ВО-4 “Говерля” УПА-Захід (1944-1949). Військовий референт Карпатського крайового проводу ОУН (12.1944-1949), організаційний референт цього проводу (1947-06.1949), референт СБ цього проводу (06.1949-05.1954), в. о. провідника цього проводу (1952-05.1954). Загинув у бункері під час сутички з опергрупою відділу 2-Н УКДБ. Майор УПА (15.02.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 84. – Арк. 127-132.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 110 (1954). – Спр. 2. – Т. 8. – Арк. 377-378.]

Тимосишин Петро Миколайович – “Васька”, “Юрко” (1909, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – 10.05.1948, с. Верхній Вербіж Печеніжинського р-ну). Член ОУН (1931). У 1937 р. втік за кордон, перебував в Румунії та Австрії. Вояк Карпатської Січі (1938-03.1939). Захоплений у полон угорськими військовими, карався в концтаборі. Після звільнення працював у Німеччині. У 1944 р. повернувся до України. Машиніст Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945-1946), референт пропаганди цього проводу (1947-05.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Срібного хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 264.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 312.]

Тимчук Василь Іванович – “Вій” (1923, с. Вовчківці Снятинського р-ну – 8.03.1949, с. Красноставці Снятинського р-ну). Член Юнацтва ОУН (1941). Референт Юнацтва Снятинського районного проводу ОУН (1942-1944). Забраний до ЧА (1944).

Після звільнення з ЧА, повернувся до підпілля (1946). Організаційний референт Снятинського районного проводу ОУН (1947-03.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів ЦДВР. – Ф. 9. – Арк. 4.]

“Тиха” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Організаційний референт Коршівського районного проводу ОУН (1945). Захоплена в полон військовими НКВС 25 листопада 1945 р. у с. Раковець Коршівського р-ну. Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 123.]

Ткачук Михайло Миколайович – “Голка”, “Лебідь”, “210” (1910, с. Шешори Косівського р-ну – 20.01.1953, с. Шешори). Член ОУН (1944). Кушовий ОУН у Косівському р-ні (1945-1946), організаційний референт Косівського районного проводу ОУН (1946-1950), референт пропаганди цього проводу (1950-01.1953). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 23 жовтня 1951 р., погодився на співпрацю з ворогом та повернутий до підпілля. Повідомив про своє захоплення надрайонного провідника Миколу Харука-“Вихора”. Після переслухання СБ ОУН, залишений на посаді. Загинув у сутичці з оперативно-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 78. – Арк. 261.]

Томенчук Осип Миколайович – “Квітка”, “Чабан” (1924, с. Ценява Коломийського р-ну). Вояк УДП (1941-1942). Член ОУН (02.1944). Керівник військової розвідки Косівського повітового проводу ОУН (літо 1944), організаційний референт Жаб’євського районного проводу ОУН (1945). Захоплений у полон військовими НКВС восени 1945 р. в Косівському р-ні. Погодився на співпрацю з ворогом та включений до складу агентурно-бойової групи відділу 2-Н УМДБ (1945-1948). Не був засуджений. Проживає в м. Коломия. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 130-132.]

Томин Олексій Юрійович – “Вихор”, “Вітер” (1924, с. Стопчатів Косівського р-ну – 08.04.1949, біля с. Мишин Печеніжинського р-ну). В УПА з 1944 р. Політвиховник сотні “Дністер” куреня “Гуцульський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1947). Референт пропаганди Коломийського надрайонного проводу ОУН (1948-04.1949). Загинув у сутичці з опергрупою Печеніжинського РВ УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 7. – С. 141.]

Том’юк Володимир Лукович – “Лев”, “Олег” (1912, с. Старі Кути Косівського р-ну – ?). Член ОУН (1943). Господарчий референт Кутського районного проводу ОУН (01.1944-05.1945). Захоплений у полон опергрупою 33 прикордонного загону НКВС 20 травня 1945 р. Військовим трибуналом військ НКВС Станіс-

лавської обл. 17 липня 1945 р. засуджений на 20 років каторжних робіт. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 19-20.]

Том'юк Петро Петрович – “Підкова” (1927, с. Старий Косів Косівського р-ну – 1964, м. Красноярськ, Росія). Член ОУН (03.1943). Закінчив агрономічні курси (1943). Зв'язківець станичного с. Смодна (03.1943-03.1944), бойовик, звеновий райбоївки СБ (1944-1947), станичний с. Старий Косів (11.1947-1948), субреферент СБ Косівського районного проводу ОУН (03.-06.1949). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 23 червня 1949 р. в с. Старий Косів. Військовим трибуналом військ МВС Львівської округи 25 грудня 1949 р. засуджений на 25 років ВТТ. Карався у Мордовських таборах. Після звільнення з таборів 23 червня 1964 р., проживав у м. Красноярськ (Росія). Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 6555.]

Том'як Іван Йосипович – “Дорошенко” (1921, с. Іллінці Снятинського р-ну – 29.06.1946, біля с. Рудники Заболотівського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Заболотівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 637.]

“Тріска” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Господарчий субреферент Городенківського повітового, після реорганізації – надрайонного проводу ОУН (1944-1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 53.]

Туліка Марія Петрівна – “Савина” (1918, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – 21.08.1950, с. Уторопи Яблунівського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Печеніжинського районного проводу ОУН (1950). Загинула в сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 962.]

Туліка Петро Семенович – “Палій” (1924, с. Нижній Вербіж Коломийського р-ну – 4.01.1946, с. Мала Кам'янка Коршівського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Коршівського районного проводу ОУН. Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 962.]

Тучак Роман Степанович – “Кіров”, “Клим”, “Морозенко”, “А-999”, “Рт-26”, “Т-48”, “147” (6.08.1919, м. Городенка – 1998, м. Київ). Навчався в Коломийській гімназії. Член ОУН (1939). В'язень польських (1937-1939) та радянських тюрем (1940). Навесні 1940 р. втік з ув'язнення та перейшов на нелегальне ста-

новище. Військовий референт Городенківського повітового проводу ОУН (1941-1942). В СБ з 1942 р. Викладач школи СБ у с. Липа Долинського р-ну (1943), слідчий з особливо важливих справ референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (1943-1944), референт СБ Коломийського окружного проводу ОУН (1944-09.1947; 05.1948-08.1951), організаційний референт цього проводу (09.1947-05.1948). Погодився на співпрацю з ворогом через арешт оперативно-військовою групою його дружини Надії Кульчицької-“Наді” 28 липня 1951 р. Завербований як агент-внутрішник під оперативним псевдонімом “Тарас Степанович” та повернутий до підпілля. Після загибелі окружного провідника Івана Кулика-“Сірого”, очолив “легендований” Коломийський окружний провід. Приймав активну участь у знищенні Визвольного руху на терені Коломийської округи. Не був засуджений. На поч. 1955 р. переселений у Київську обл., працював слюсарем на військовому заводі №11. Спочатку проживав у м. Ірпінь, згодом – у м. Київ. Помер. Поручник СБ (16.08.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 65. – Спр. С-8707.]

Угорський Дмитро Михайлович – “Буровий” (1920, с. Грушів Коломийського р-ну – 29.05.1949, с. Тростянка Коломийського р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Коломийського районного проводу ОУН (04.-05.1949). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 963.]

Уграк-Ґенік Софія Михайлівна – “Ґеня” (1925, с. Грушів Коломийського р-ну – ?). Член ОУН. Референт жіноцтва Жаб’євського районного проводу ОУН (1944-весна 1945). Після розформування референтури жіноцтва, виконувала обов’язки кур’єра (1945-1946). Згодом перебувала в підпіллі без призначення. Вийшла заміж за Антона Ґеника-“Лиска”, перебувала на нелегальному становищі. Захоплена в полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 12 липня 1952 р. в Яблунівському р-ні. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 30997. – Т. 5. – Арк. 125-128.]

Ухач Дмитро Іванович – “Аркас” (1929, с. Іллінці Снятинського р-ну – 24.01.1953, с. Іллінці). Закінчив Коломийське педучилище. Член ОУН (1950). Субреферент СБ Городенківського надрайонного проводу ОУН (1951-01.1953). Загинув у сутичці з опергрупою Заболотівського РВ УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 25 (1956). – Спр. 1. – Арк. 18.]

Федів Михайло Степанович – “Залізник”, “Карпо” (1923, с. Жуків Тлумацького р-ну – 10.11.1950, с. Жукотин Коршівсько-

го р-ну). Член ОУН. Референт пропаганди Обертинського районного проводу ОУН (1948-11.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 1. – Арк. 36.]

Федорук Василь Іванович – “Гуцул” (1919, с. Джурів Снятинського р-ну – 31.12.1947, с. Джурів). Член ОУН. Кущовий ОУН у Заболотівському р-ні (1945), господарчий референт Заболотівського районного проводу ОУН (1946-12.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 966.]

Федорук Іван Васильович – “Юрась” (1925, с. Топорівці Городенківського р-ну – 24.04.1946, с. Топорівці). Навчався у Городенківській гімназії. Член ОУН (07.1943). В УНС з 1943 р. Вояк Покутського куреня групи “Гуцульщина” (1944). Господарчий референт Заболотівського районного проводу ОУН (1945), провідник Чернелицького районного проводу ОУН (1945), провідник Городенківського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 287.]

Федорук Степан Максимович – “Іскра” (1921, с. Джурів Снятинського р-ну – 23.07.1948, біля с. Семаківці Чернелицького р-ну). Член ОУН. Вояк УДП (1941-1944). В СБ з 1944 р. Бойовик райбоївки СБ (1944), охоронець Снятинського повітового проводу ОУН, після реорганізації – Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945), субреферент СБ Снятинського районного проводу ОУН (10.1945-06.1947), референт СБ Чернелицького районного проводу ОУН (07.1947-07.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 33892. – Т. 1. – Арк. 49.]

Федуник Зенон Дмитрович – “Дорош” (1914, с. Корнич Коломийського р-ну – 20.03.1945, с. Пилипи Коломийського р-ну). Член ОУН. Господарчий референт Коломийського надрайонного проводу ОУН (1944-03.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 966.]

Федюк Василь Юрійович – “Гонта”, “Євшан”, “Костянтин-Євшан”, “Курява” (1.07.1918, с. Кийданці Коломийського р-ну – 2006, м. Коломия). Закінчив семирічну школу та Коломийську гімназію. Бухгалтер редакції газети “Воля Покуття”. Член ОУН (1938). Заарештований німецькими жандармами на поч. 1942 р., впродовж 2-х місяців перебував у Коломийській в’язниці. Про-

відник Косівського повітового проводу ОУН (05.1943-10.1944), провідник Печеніжинського районного проводу ОУН (11.1944), провідник Снятинського повітового проводу ОУН (12.1944-03.1945), провідник Городенківського надрайонного проводу ОУН (03.-05.1945). Захоплений у полон опергрупою Коломийського відділення транспортно-відділу НКДБ Львівської залізниці 31 травня 1945 р. біля с. Джурів Заболотівського р-ну. Військовим трибуналом Львівського гарнізону 29 липня 1945 р. засуджений на 8 років ВТТ. Після звільнення з таборів 30 травня 1953 р., проживав у м. Норильськ і Курськ (Росія). Удруге заарештований 15 червня 1971 р. Судовою колегією в кримінальних справах Івано-Франківського обласного суду 10 листопада 1971 р. засуджений на 15 років ВТТ. Карався в Мордовських таборах. Після звільнення з таборів 25 червня 1977 р., перебував на спецпоселенні. По поверненню в Україну, проживав у м. Коломия. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 1-5.]

Феній Михайло Степанович – “Полтавець” (1925, с. Жукив Тлумацького р-ну – 10.11.1950, с. Жукив). Член ОУН. Кущовий ОУН в Обертинському р-ні (1946-1948), провідник Обертинського районного проводу ОУН (1948-11.1950). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 1. – Арк. 33.]

Хариняк Михайло Іванович – “Довбуш” (1913, с. Старі Кути Косівського р-ну – 22.10.1945, с. Черганівка Косівського р-ну). Член ОУН. Військовий референт Кутського районного проводу ОУН (1943-1944), командир ВПЖ групи “Гуцульщина” (1944), субреферент СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 3. – Арк. 231.]

Харук Микола Павлович – “Вихор”, “К-10”, “Р-20”, “10” (1915, смт Кути Косівського р-ну – 24.09.1952, м. Станіслав). Служив у польській армії (1937-1939). Після поч. німецько-радянської війни, забраний до ЧА, потрапив до німецького полону, перебував у таборі для військовополонених (1941). Звільнений та повернувся у м. Кути. Вояк УДП, закінчив підстаршинську школу в м. Львові, комендант станиць УДП сс. Кривопілля, Зелене та Пістинь (літо 1942-03.1944). В УПА з березня 1944 р. Інструктор чоти “Херсона” (03.-04.1944), чотовий сотні “Недобитого” групи “Гуцульщина” (04.1944-01.1945), командир сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (01.1945-08.1948). Провідник Косівського надрайонного проводу ОУН (09.1948-06.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу

2-Н УМДБ 23 червня 1952 р. біля с. Шешори Косівського р-ну. Помер у внутрішній в'язниці УМДБ Станіславської обл. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (26.05.1945). Поручник УПА (1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 203.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28379.]

Харук Михайло Юрійович – “Вир”, “Ігор” (1923, с. Ісаків Тлумацького р-ну – 30.04.1948, с. Гостилів Обертинського р-ну). Член ОУН. В УНС з 1943 р. Чотовий сотні “?” куреня “?” ТВ-21 “Гуцульщина” (1944-1946). Провідник Обертинського районного проводу ОУН (1946-04.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 28373. – Т. 1. – Арк. 58.]

Хімчак Василь Козьмович – “Кучер”, “Л-4” (1923, с-ще Жаб'є (тепер смт Верховина) – 10.05.1952, с. Кривопілля Жаб'євського р-ну). Член ОУН (1942). В СБ з 1944 р. Бойовик райбоївки СБ (1944-1950), субреферент СБ Жаб'євського районного проводу ОУН (1951), одночасно організаційний референт цього проводу (1951-05.1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ на прис. Сегет. Лицар Бронзового хреста бойової заслуги (31.08.1947). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 56. – Арк. 225.], [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 213 зв.]

Хімчак Іван Федорович – “Ас”, “Ванька”, “Осип” (1919, с. Красник Верховинського р-ну – 2.12.1947, с. Бистрець Жаб'євського р-ну). Член ОУН. Пройшов вишкіл при крайовій референтурі СБ КК (10.1945). Референт СБ Жаб'євського районного проводу ОУН (12.1946-12.1947). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Лицар Бронзового хреста заслуги (2.09.1948). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 60. – Арк. 265.], [ГДА СБУ. – Ф. 2-Н. – Оп. 56 (1953). – Спр. 6. – Т. 1. – Арк. 131.]

Хімчак Прокіп Дмитрович – “Бурлак”, “Пруткий”, “Степ”, “Г-72”, “ЖТ-85”, “Ш-73” (1922, с. Ільці Верховинського р-ну – 8.04.1953, м. Київ). Член ОУН (07.1942). Вояк боївки ОУН “Жбурля” (1943-07.1944). В УПА з липня 1944 р. Ройовий сотні “Палія” куреня “Лісового” групи “Гуцульщина” (07.1944-04.1945), ройовий сотень “Чабана” та “Вихора” ТВ-21 “Гуцульщина” (04.-06.1945). В СБ з літа 1945 р. Бойовик боївки СБ Жаб'євського районного проводу ОУН (літо 1945-літо 1946), кущовий інформатор СБ в Жаб'євському р-ні (літо 1946-04.1947), субреферент СБ Жаб'євського районного проводу ОУН (04.1947-04.1948), референт СБ цього проводу (04.1948-05.1950), слідчий референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (05.1950-05.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 5 травня

1952 р. біля с. Кривопілля Жаб'євського р-ну. Перебував у Станіславській в'язниці. Погодився на співпрацю з ворогом (агент-бойовик "Дмитро"), але заарештований у червні 1952 р. Військовою колегією Верховного суду СРСР 17 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. Старший вістун УПА (01.1945). [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31007. – Т. 1.]

"Хмара" (інші дані не встановлено) (бл. 1915, с. Космач Косівського р-ну – ?). Член ОУН (1944). Працівник техзвена референтури пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (1945-1952). Подальша доля невідома. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 89. – Арк. 168.]

Хобзей Микола Васильович – "Корінь" (1914, с. Княже Снятинського р-ну – 25.03.1948, с. Княже). Служив у польській армії. Вояк УДП (1941-1944). Член ОУН (1944). Бойовик райбоївки СБ (1944-1945), станичний ОУН с. Княже (1946), слідчий референтури СБ Снятинського районного проводу ОУН (1947-03.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 638.]

Хома Василь Іванович – "Берія", "Ватсон", "Демон", "Марко", "К-45", "2002" (1923, с. Чернятин Городенківського р-ну – 16.05.1949, м. Коломия). Закінчив Коломийську гімназію, навчався в духовній семінарії. Член ОУН (1941). Референт СБ Гвіздецького районного проводу ОУН (1943), провідник цього проводу (1943-1944), член Городенківського повітового проводу ОУН (1944), субреферент СБ цього проводу (01.-05.1945). Після закінчення вишколу (05.1945) – референт СБ Коломийського надрайонного проводу ОУН (1945), провідник цього проводу (1947-04.1948), провідник Городенківського надрайонного проводу ОУН (05.1948-05.1949). Захоплений у полон пораненим опергрупою відділу 2-Н УМДБ 14 травня 1949 р. в с. Вовчківці Заболотівського р-ну, помер від ран у Коломийській лікарні. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71-71 зв.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 40.]

Хома-Миленька Дарія Іванівна – "Зірка", "Ірина", "Наталка" (1922, с. Далешове Городенківського р-ну – 14.05.1949, с. Вовчківці Заболотівського р-ну). Закінчила Городенківську гімназію. Член Юнацтва ОУН (1938). Член ОУН (1941). Референт жіноцтва Городенківського повітового проводу ОУН (12.1943-1944), референт УЧХ цього проводу (1944), референт УЧХ Коломийського окружного проводу ОУН (1945-07.1946), керівник техзвена референтури пропаганди Городенківського надрайонного проводу

ОУН (1948-05.1949). Загинула у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 25.]

Хом'як Роман Миколайович – “Омелян” (1926, с. Далешове Городенківського р-ну – 4.11.1945, с. Старий Гвіздець Гвіздецького р-ну). Учителю (1941-1944). Член ОУН (1944). Господарчий референт Гвіздецького районного проводу ОУН (1944-11.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Циколяк Іван Васильович – “Дорош”, “Кий”, “Корній” (1912, с. Старі Кути Косівського р-ну – ?). Вояк дивізії “Галичина”, звільнений через хворобу (09.1943-01.1944). Член ОУН (05.1944). Господарчий референт Жаб'євського районного проводу ОУН (12.1944-04.1945). Захоплений у полон військовими НКВС 1 травня 1945 р. в Жаб'євському р-ні. Військовим трибуналом військ НКВС Станіславської обл. 30 липня 1945 р. засуджений на 20 років каторжних робіт. Карався в таборах. Після звільнення з таборів, проживав у м. Косів. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 4. – Арк. 179-182 зв.]

Циколяк Роман Іванович – “Орлик”, “Черник” (1925, с. Старі Кути Косівського р-ну – 1.07.1946). Член ОУН. Охоронець референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (1945), провідник Кутського районного проводу ОУН (1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 397.]

Чепига Микола – “Свист” (1915, с. Старі Кути Косівського р-ну – 2.05.1945, с. Малий Рожин Кутського р-ну). Член ОУН. Субреферент СБ Кутського районного проводу ОУН (1944-04.1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 974.]

Чимич Максим Миколайович (Василь Петрович) – “Карпо”, “Мичка” (1919, с. Раковець Городенківського р-ну – 28.07.1946, біля с. Лука Обертинського р-ну). Член ОУН (1941). Господарчий референт Обертинського районного проводу ОУН (1944-07.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0522. – Арк. 53.]

Чокинюк Микола Дмитрович – “Набитий” (1925, с. Великий Рожин Косівського р-ну – 19.05.1949, хут. Закінь с. Підзахаричі Вишницького р-ну Чернівецької обл.). Член ОУН (1944). Кущовий ОУН у Кутському р-ні, субреферент СБ Кутського районного проводу ОУН, одночасно зв'язківець Карпатського крайового

проводу ОУН. Загинув у сутичці із опергрупою Вижницького РВ УМДБ Чернівецької обл. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 79. – Арк. 164-168.]

Чонтуляк Михайло Романович – “Ворон” (1916, с. Космач Косівського р-ну – 8.10.1952, с. Стопчатів Яблунівського р-ну). Член ОУН (1942). Станичний ОУН с. Космач (1943-1946), кущовий господарчий ОУН в Яблунівському р-ні (1947), працівник техзвена референтури пропаганди Косівського надрайонного проводу (1947-весна 1952), кущовий ОУН в Яблунівському р-ні (1952). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 15. – С. 410.]

Чупрей Ярослав-Роман Іванович – “Левко”, “Лис” (1.01.1926, смт Печеніжин Коломийського р-ну – 8.03.1948, с. Вербівці Городенківського р-ну). В УПА з жовтня 1944 р. Вояк сотні ім. Колодзінського куреня “Карпатський” ТВ-21 “Гуцульщина” (1945-1947). Референт СБ Печеніжинського районного проводу ОУН (1947-03.1948). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 372. – Т. 72. – Арк. 376.]

Чушук Василь Іванович – “Хуртовина” (бл. 1920, с. Соколівка Косівського р-ну – 10.07.1946, с. Річка Косівського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН. Поранений під час сутички з чекістсько-військовою групою. Щоб не потрапити живим до рук ворога, дострелився з власної зброї. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 58. – Арк. 230.]

Шеванюк Василь Андрійович – “Залізний”, “Зал.”, “Зал-й”, “Сатурн”, “Слід”, “С.”, “202-Г”, “667” (1916, с. Пилява Тиврівського р-ну Вінницької обл. – 3.04.1950, м. Стрий Дрогобицької обл.). Закінчив гірничо-механічний інститут. Слідчий кримінальної поліції у м. Запоріжжя, Вінниця та Миколаїв. Член ОУН (1944). В СБ з 1944 р. Слідчий референтури СБ Станиславівського окружного проводу ОУН (1944-1945), слідчий з особливо важливих справ референтури СБ Карпатського крайового проводу ОУН (1946-1947), референт СБ Дрогобицького окружного проводу ОУН (1948-1949), референт СБ крайового проводу “Москва” (Волинь). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. Сотник СБ (16.08.1948). [Літопис УПА. Нова серія. – Т. 22. – С. 1141-1142.]

Шинкарук Степан Іванович – “Корній”, “Остап”, “Швейко” (16.04.1920, с. Торговиця Городенківського р-ну – 6.01.1948, с. Ясенів-Пільний Городенківського р-ну). Член ОУН (1942). В УНС з 1943 р., пройшов військовий вишкіл. Станичний ОУН с. Торговиця (1943), бойовик райбоївки СБ (1944), кущовий ОУН у Городенківському р-ні (1945), організаційний референт Горо-

денківського районного проводу ОУН (1946-01.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 979.]

Шкрібляк Андрій Іванович – “Болбочан” (1903, с. Яворів Косівського р-ну – 1946). Член ОУН. Господарчий референт Косівського районного проводу ОУН (1944-01.1945), кущовий ОУН у Косівському р-ні (01.1945-1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848. – Т. 1. – Арк. 33.]

Шкрібляк Федір Остафійович – “Орел” (1902, с. Яворів Косівського р-ну – 12.1946, м. Станіслав). Служив у польській армії (1923-1925). Секретар с/р (09.1939-1940). Член ОУН (10.1941). Провідник Косівського районного проводу ОУН (1944-04.1945), організаційний референт цього проводу (04.1945-02.1946). Захоплений у полон опергрупою Косівського РВ УНКВС 19 лютого 1946 р. біля с. Соколівка Косівського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 18 жовтня 1946 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Станіславській в'язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848.]

Шлемкевич Антон Петрович – “Грабок”, “Сидір” (1917, с. Білоберізка Верховинського р-ну – 8.08.1951, біля с. Брустурів Косівського р-ну). Член ОУН. Вояк легіону ДУН (1941). Повернувся на Коломийщину. Заступник підрайонного, після реорганізації – кущового ОУН в Кутському р-ні (1944-1947), референт пропаганди Кутського районного проводу ОУН (1948-06.1950), субреферент пропаганди Жаб'євського районного проводу ОУН (1950), референт пропаганди цього проводу (1951). Загинув у сутичці з опергрупою відділу 2-Н УМДБ. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 15141. – Арк. 15 зв.]

“Шугай” (інші дані не встановлено) (? – 14.12.1945, с. Зібранівка Заболотівського р-ну). Член ОУН. Керівник зв'язку Городенківського надрайонного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

“Шуліка” (інші дані не встановлено) (? – 14.12.1945, с. Вікно Городенківського р-ну). Член ОУН. Слідчий референтури СБ Городенківського районного проводу ОУН (1945). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Сергійчук В. Український здвиг: Прикарпаття. 1939-1955. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 636.]

Юркевич Дмитро Михайлович – “Тятива” (1908, с. Лісний Хлібичин Коломийського р-ну – 4.01.1946, с. Лісний Хлібичин). Член ОУН. Провідник Коршівського районного проводу ОУН (1943-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 3. – Арк. 231.]

Юсипчук Василь Юрійович – “Богдан”, “Морозенко”, “Олесь”, “А-11”, “Г-41” (1913, с. Старі Кути Косівського р-ну – 24.06.1953, м. Київ). Служив у польській армії. Вояк УДП, закінчив підстаршинську школу в м. Львові (10.1941-03.1944). В УПА з березня 1944 р. Ройовий сотні “Боевіра” куреня “Недобитого” групи УПА “Гуцульщина” (03.-10.1944), чотовий сотні ім.Гонти куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (10.1944-04.1945), охоронець курінного “Книша” (04.-07.1945). В СБ з серпня 1945 р. Слідчий референтури СБ Кутського районного проводу ОУН (08.1945-05.1946), заступник куцшового ОУН у Кутському р-ні (05.-08.1946), організаційний референт Кутського районного проводу ОУН (08.1946-05.1947), провідник цього проводу (05.1947-06.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 30 червня 1952 р. біля с. Снідавка Косівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 28 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. [ГДА СБУ. – Ф. 5. – Спр. 67579. – Т. 2.]

Юсипчук Ольга Миколаївна – “Річка” (1928, м. Косів – ?). Закінчила семирічну школу (1942). Бухгалтер повітового союзу кооперативів (1943-1944). Член ОУН (12.1944). Працівник референтури жіноцтва Косівського районного проводу ОУН (1944), бухгалтер господарчої референтури цього проводу (1945-02.1946). Захоплена у полон опергрупою Косівського РВ УНКВС 19 лютого 1946 р. біля с. Соколівка Косівського р-ну. Військовим трибуналом військ МВС Станіславської обл. 18 жовтня 1946 р. засуджена на 5 років ВТТ. Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 4848.]

Яворський Микола – “Здоровенко”, “Козак” (1916, Тернопільська обл. – 29.01.1946, біля с. Космач Яблунівського р-ну). Служив у польській армії. Перебував за кордоном (1939-1941). Вояк легіону “Нахтігаль” та батальйону №201 (04.1941-12.1942). В УНС з липня 1943 р. Командир 3-ї сотні, командир вишкільного куреня ім. Коновальця “Чорні чорти” (1943), командир групи “Гуцульщина” (1944), командир ТВ-21 “Гуцульщина” (01.-12.1945). Військовий референт Коломийського окружного проводу ОУН (03.1944-01.1946). Загинув у сутичці з військовими НКВС на полонині Ледескул. Лицар Срібного хреста бойової заслуги

2-го класу (25.04.1945). Майор УПА (10.10.1946). [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 62. – Арк. 202 зв.], [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 88.]

Яким'юк Василь Юрійович – “Калина” (1916, с. Тюдів Косівського р-ну – 8.04.1953, м. Київ). Член ОУН (1944). Референт пропаганди Жаб'євського районного проводу ОУН (1944-1945), станичний ОУН с. Тюдів (1945-1947), заступник кущового, кущовий ОУН у Кутському р-ні (1948-08.1951), субреферент пропаганди Кутського районного проводу ОУН (08.1951-04.1952), кущовий ОУН у Кутському р-ні (04.-06.1952). Захоплений у полон агентурно-бойовою групою відділу 2-Н УМДБ 3 липня 1952 р. біля с. Яворів Косівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 22 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Розстріляний у Лук'янівській в'язниці. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31001. – Т. 1. – Арк. 77-78.]

Яким'юк Володимир Юрійович – “Аскольд”, “Влодко”, “Танасій”, “007” (22.04.1922, с. Тюдів Косівського р-ну – 9.02.2006, с. Тюдів). Вояк УДП (1942). Член ОУН (05.1944). В УПА з жовтня 1946 р. Вояк сотні ім. Богуна куреня “Гайдамаки” ТВ-21 “Гуцульщина” (10.1946-08.1948). Охоронець Косівського надрайонного проводу ОУН (08.1948-06.1949), субреферент пропаганди Кутського районного проводу ОУН (07.1949), субреферент пропаганди Косівського надрайонного проводу ОУН (08.1949-09.1950), референт пропаганди цього проводу (09.1950-06.1952). Захоплений у полон опергрупою відділу 2-Н УМДБ 15 червня 1952 р. біля с. Шешори Косівського р-ну. Військовою колегією Верховного суду СРСР 21 січня 1953 р. засуджений до ВМП. Рішенням Президії Верховної ради СРСР 26 березня 1953 р. розстріл замінений на 20 років ВТТ. Карався у Норильських, Мордовських та Тайшетських таборих. Після звільнення з таборів 10 червня 1966 р., проживав у с. Тюдів. Помер. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 31000.]

Якуб'як Василь Миколайович – “Смілий” (1922, с. Мишин Коломийського р-ну – 8.08.1994, м. Біла Церква Київської обл.). Член ОУН. Референт СБ Печеніжинського районного проводу ОУН (1946). Захоплений у полон опергрупою Печеніжинського РВ УМДБ 8 грудня 1946 р. в с. Мишин Печеніжинського р-ну. Перебував у Печеніжинській в'язниці. Засуджений на 25 років ВТТ. Після звільнення з таборів, проживав у м. Біла Церква. Помер. [ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. – Т. 82. – Арк. 114-115.]

Ямбор Омелян Ількович – “Ігор” (1922, с. Лісна Слобідка Коломийського р-ну – 7.07.1946). Член ОУН. Референт СБ Кор-

шівського районного проводу ОУН (1945-07.1946). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 986.]

“Ярослав” (інші дані не встановлено) (? – ?). Член ОУН. Провідник Кутського районного проводу ОУН (02.-06.1945). Подальша доля невідома. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 37508. – Т. 2. – Арк. 20.]

Яськів Василь Федорович – “Карпо”, “Крук” (1925, с. Семенівка Городенківського р-ну – 30.04.1948, с. Гостилів Обертинського р-ну). Член ОУН (1943). В УПА з 1944 р. Вояк сотні “?” групи “Гуцульщина” (1944). Охоронець Обертинського районного проводу ОУН (1945-01.1946), організаційний референт цього проводу (1946-04.1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою. [Реабілітовані історією. У 27-и томах. Івано-Франківська обл.: У 2-х томах. – Кн. друга ... – С. 987.]

Ящук Дмитро Романович – “Байда”, “Скидан”, “Херсон”, “154” (1922, с. Підгайчики Коломийського р-ну – 1.05.1948, біля с. Кривоброди Коломийського р-ну). Вояк, комендант станиці УДП в с. Рожнів Кутського р-ну (1941-1944). Член ОУН. В УПА з поч. 1944 р. Чотовий сотні “Недобитого” групи “Гуцульщина” (04.-06.1944). В СБ з червня 1944 р. Бойовик, комендант райбоївки СБ (1944), референт СБ Косівського районного проводу ОУН (1945-літо 1946), слідчий референтури СБ Косівського надрайонного проводу ОУН (літо 1946-1947), в.о. провідника Коломийського районного проводу ОУН (1947), референт СБ Коломийського надрайонного проводу (02.-04.1948). Хорунжий СБ (1948). Загинув у сутичці з чекістсько-військовою групою в лісі Камерал. [Архів УСБУ ІФО. – Ф. 4. – Спр. 0517. – Арк. 71.]

Окружний провідник ОУН
Коломийщини
Василь Савчак-“Сталь”

Окружний провідник ОУН
Коломийщини
Григорій Легкий-“Борис”

Окружний організаційний
референт (окружний провідник)
ОУН Коломийщини
сотн. Іван Кулик-“Сірий”

Окружний референт СБ
Коломийщини
пор. Юліан Матвіїв-“Недобитий”

Окружний референт СБ
Коломийщини
пор. Роман Тучак-“Кіров”

Окружний референт пропаганди
ОУН Коломийщини
Роман Качорівський-“Рибак”

Окружний референт пропаганди
ОУН Коломийщини пор.
Назарій Данилюк-“Перебийніс”

Окружний референт УЧХ
Коломийщини
Ірина Лепкалюк-“Леся”

Окружний референт УЧХ
Коломийщини
Дарія Хома-Миленька-“Ірина”

Окружний субреферент
пропаганди ОУН Коломийщини
Степан Радиш-“Сизий”

Надрайонний провідник ОУН
Косівщини
Іван Скульський-“Артим”

Надрайонний провідник ОУН
Косівщини пор.
Костянтин Приймак-“Підгірський”

Надрайонний провідник ОУН
Косівщини
пор. Михайло Харук-“Вихор”

Надрайонний провідник ОУН
Коломийщини (Городенківщини)
Василь Хома-“Марко”

Надрайонний провідник ОУН
Городенківщини
хор. Тарас Буджак-“Сталевий”

Надрайонний організаційний
референт ОУН Коломийщини пор.
Михайло Москалюк-“Спартан”

Надрайонний референт СБ
(надрайонний провідник)
Коломиїщини
Степан Козьмин-“Левко”

Надрайонний організаційний
референт ОУН Косівщини
Василь Палинюк-“Ненаситець”

Надрайонний референт СБ
Косівщини
хор. Роман Ковальчук-“Тиміш”

Надрайонний референт СБ
Косівщини
хор. Дмитро Балагурак-“Скоба”

Надрайонний референт СБ
Городенківщини
Петро Кузьменюк-“Кордуб”

Надрайонний референт
пропаганди ОУН Коломийщини
Микола Корженівський-“Микола”

Надрайонний референт
пропаганди ОУН Косівщини
Василь Мельничук-“Гармаш”

Надрайонний референт
пропаганди ОУН Косівщини
Володимир Яким'юк-“Аскольд”

Надрайонний субреферент СБ
Городенківщини
Степан Косташук-“Кривоніс”

Надрайонний субреферент СБ
Коломийщини
пор. Юрій Долішняк-“Білий”

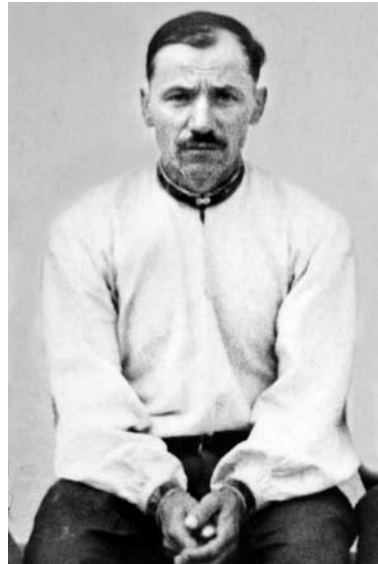
Надрайонний субреферент
пропаганди ОУН Коломийщини
Іван Бежук-“Ярема”

Керівник техзвена надрайонної
реферетури пропаганди ОУН
Коломийщини
Калина Лукань-“Галина”

Районний провідник ОУН
Коршівщини
Микола Долішняк-“Вовк”

Районний провідник ОУН
Косівщини
Федір Шкрібляк-“Орел”

Районний провідник ОУН
Косівщини
хор. Дмитро Білінчук-“Хмара”

Районний провідник ОУН
Жаб'ївщини
Дмитро Гурей-“Андрій”

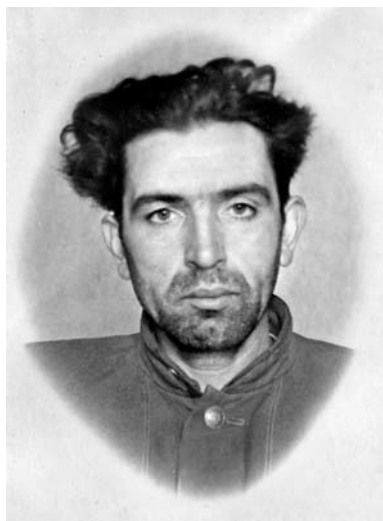
Районний провідник ОУН
Чернеличчини
Семен Матейко-“Палій”

Районний організаційний
референт ОУН Коршівщини
Василь Микитюк-“Рись”

Районний референт СБ
Косівщини
Дмитро Рабинюк-“Веселий”

Районний референт пропаганди
ОУН Косівщини
Михайло Ткачук-“Лебідь”
(арешт. фото)

Районний референт СБ
(районний провідник) ОУН
Жаб'ївщини
Іван Манчук-“Білогруд”

Районний референт
пропаганди ОУН Жаб'ївщини
Василь Яким'юк-“Калина”

Районний господарчий референт
ОУН Косівщини
Микола Луканюк-“Бомба”

Районний референт СБ
Городенківщини
Михайло Гайдичук-“Богун”

Районний субреферент СБ
Чернеличчини
Федір Масевич-“Карпо”

Зліва направо: окружні провідники Григорій Легкий-“Борис” і
Василь Савчак-“Сталь”

Зліва направо: 1) окружний референт пропаганди ОУН Коломийщини пор. Назарій Данилюк-“Перебийніс”; 2) крайовий провідник ОУН КК сотн.-вих. Степан Слободян-“Єфрем”; 3) окружний організаційний референт (окружний провідник) ОУН сотн. Іван Кулик-“Сірий”; 4) окружний провідник ОУН Буковини (крайовий організаційний референт ОУН КК) Василь Савчак-“Сталь”

Зліва направо: 1) окружний провідник ОУН Коломийщини Григорій Легкий-“Борис”; 2) окружний військовий референт ОУН Коломийщини сотн. Петро Мельник-“Хмара”; 3) окружний організаційний референт (окружний провідник) ОУН сотн. Іван Кулик-“Сірий”

Лежать (зліва направо): “Листок”, Дмитро Ілюк-“Кичера”;
сидять: Іван Липкевич-“Гаргат”, інші невідомі; стоять (зліва
направо): НН, Дмитро Білінчук-“Хмара”, Петро Мельник-“Хмара”,
Назарій Данилюк-“Перебийніс”, Іван Мельничук-“Галайда”,
Іван Мельник-“Залізник” (на дереві), НН, Василь Кузів-“Базь”

Стоять (зліва направо): Назарій Данилюк-“Перебийніс”,
Григорій Легкий-“Борис”, Петро Мельник-“Хмара”, Іван Кулик-
“Сірий”, Іван Мельничук-“Галайда”; сидять (зліва направо):
7-й – Василь Рабинюк-“Чех”, 8-й – Іван Хомин-“Чумак”,
9-й – Іван Липкевич-“Гаргат”, 10-й – Дмитро Ілюк-“Кичера”,
12-й – Василь Кузів-“Базь”, 14-й – Іван Дебреньук-“Непорадний”,
19-й – Михайло Симчич-“Байда”, інші – невідомі

Під час рейду до Румунії (зліва направо): 2-й – Петро Мельник-“Хмара”,
5-й – Іван Липкевич-“Гаргат”, 7-й – Дмитро Білінчук-“Хмара”,
інші – невідомі

Сидять у I-му ряду (зліва направо): НН, НН, НН, Петро Мельник-“Хмара”,
Григорій Легкий-“Борис”, Іван Кулик-“Сірий”, Костянтин Геник-“Крук”,
інші – невідомі

1946. "20". 83x115. Обгортковий. Коломийський надрайонний провід ОУН, друкарня "Смерть Сталіну!"

Карам.
273

За Українську Самостійну
Соборну Державу!

Воля народам!
Воля людині!

У К Р А І Н С Ь К І С Е Л Я Н И !

До всіх своїх засобів, які мають на меті поневолити, ожебрати та фізично винищити український народ, московсько-большевицький окупант додав останньо ще один обман. Брехливими та облудними обіцянками старається він виманити Вас на Схід. Для цього обіцяє всяку допомогу, грошову позичку, дозволяє забрати все майно зі собою, навіть будинки, захвалює жити в колгоспах на Східній Україні так, начеб там був рай на землі.

Мета цих заходів ясна. Московсько-большевицький окупант хоче за одним стрілом вбити не одного, а кількох зайців. Цей хижак хоче Вас 1) викинути з Ваших осель, 2) розкинути малymi групами в незнайому середовищі, щоб Ви не почували за собою жодного опертя, 3) ожебрати Вас, бо все, що будете везти, забере собі, а Вам залишить хіба те, що на хребті, 4) заиротирити в жалюве колгоспне яро і 5) на Вашу землю спровадити чужинців-зайців.

І це не вигадка. Це жалюва підбольшевицька дійсність. Московсько-большевицький окупант вже не раз послуговувався таким обманом. Про це могли б Вам багато оповісти наші переселенці з-за лінії Керзона. Ім теж большевицькі верховоди обіцявали золоті гори, щоб тільки їхали сюди, дозволяли все зі собою забирати, а в дорозі їх ограбили та нічим не допомогли на місцях розселення. Ви так само, якщо послухаєте брехливих большевицьких обіцянок, опинитеся в положенню гіршим, як тугешні жабраки. Ті ще можуть тут випросити хліба, а там у кого випросите, коли такошні колгоспники самі нічого не мають. Та й хто може бути певний, що, замість на Східну Україну, не повезуть у якийсь Казахстан.

У к р а ї н с ь к і с е л я н и ! Не слухайте большевицької брехні! Не на добро, а на тяжку каторжну працю, на злидіні і голод хочуть Вас виманити московсько-большевицькі брехуни. Переселення для українського селянина — це ще гірше, ніж колгоспи.

Пам'ятайте, що найкраще Вам на цій землі, де Ви родилися. Тут маєте свою хату, городеш і садок, худібку та зваряддя до праці, а на нових місцях нічого не будете мати. Тут маєте рідню близьчу і дальшу. В біді все хтось з них допоможе, — чи в роботі, чи харчами, а там — ніхто. Там за колосок піднесений зі стерні карають довгими роками тюрми.

Не кидайте своїх осель і своєї землі! Вона годувала Вас і Ваших дітей! Без неї будете як той вшполений бур'ян, що його сонце висушить,

а вітер гонить, куди хоче. Ваша земля — найкраща опора для Вас. Боріться проти цього переселення всіми засобами! Не підсуйтеся за яв на переселення!

Ви маєте право жити на своїй землі. Бороніть цього права!

Не дайте себе ожебрати сталінським бандитам!

Не допустіть, щоб Ваші землі заселилися чужинцями!

Смерть Сталіну і його грабійницькій зграї!

Хай живе українське селянство на своїй землі!

Хай живе український народ у боротьбі за своє визволення!

Вересень, 1949 р.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАЦІ

Листівка-звернення укр. повстанців до укр. селян Коломийщини. 1949 р.
(ГДА СБУ. — Ф. 13. — Спр. 376. — Т. 65. — Арк. 273—273 зв.)

П О В І Д О М Л Е Н Н Я
/населенню Заболотівського району/

Ми Жиринські Повстанці одержали з різних джерел інформації, що органи більшовицької поліції масово посилають свою агентуру серед українського населення. Вони зобов'язують своїх агентів доносити про рух Укр. Повстанців та про населення, яке їм допомагає.

Ми віримо, цюв людей, яких ми насильно завербувало до донощицької роботи, не не згасла любов до свого народу. Ці люди бачать більшовицький терор на Україні. Вони відчувають п'яч і стегин своїх рідних та близьких, які страждають в холоді і голоді на Сибірі, або обливають своєю невпнною кровю тюремні стіни.

Дозволимо спитати в людей, які пішли на співпрацю з ворогом: хто спричинив до того, що сьогодні сотни наших братів і сестер караються в тюрмах або на Сибірі? Хто з причин тих жертв, не їх несуть Укр. Повстанці від ворога? На це відповіть ясно. До цього спричинилися люди слабого і підлого характеру, які за один грів пішли на співпрацю з ворогом, думаючи, що їхня співпраця з органами мго буде таємницею. Одначе цілий ряд фактів свідчить про те, що таких зрадників свого народу Укр. Повстанці викривають і притягають до строгої відповідальности.

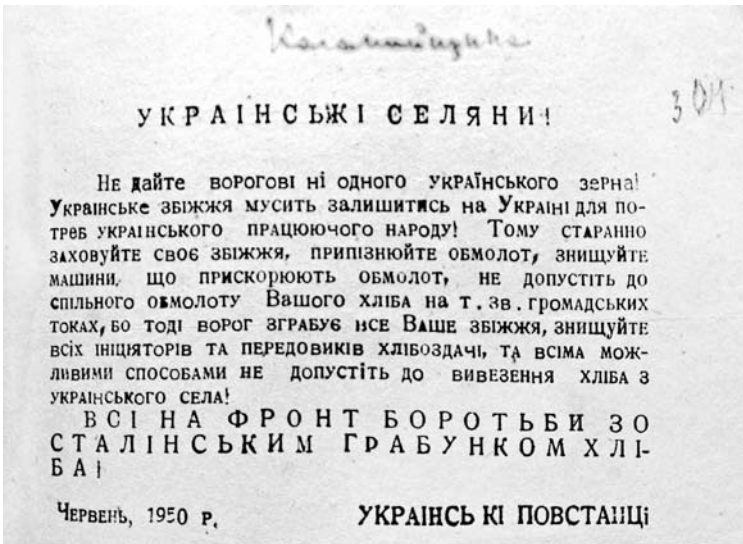
Ми Укр. Повстанці не будемо нищити тих людей, які насильно отели завербовані органами мго до донощицької роботи, але і не виконувать. За те будемо нищити безневинно тих агентів, які за один грів стараються продавати нічому невинну братерську кров. Також будемо нищити агентів, котрі заради того мб не поїхати в Донбас на роботу, або в ЧА, погоджуються і доносять більшовикам про рух Укр. Повстанців та про населення, яке їм допомагає.

Ми віримо і впевнені в тому, що укр. народ буде дальше допомагати нам викривати цих підлях і ворожиків укр. народів! анпроданців, які торгують братньою кровю - благаючи цим покращити своє життя.

Смерть московсько-більшовицьким окупантам!
Смерть донощикам мид - мго!
до боротьби за Українську Самостійну Соборну державу!

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ.

Повідомлення укр. повстанців населенню Заболотівського р-ну
(документ знаходився в бідоні, знайденому 12 травня 2015 р. у лісовому масиві біля с. Пістинь Косівського р-ну)

Листівка-звернення укр. повстанців до укр. селян Коломийщини. 1950 р.
(ГДА СБУ. - Ф. 13. - Спр. 376. - Т. 65. - Арк. 304.)

ІНДЕКС

Комплексний індекс охоплює основні реалії предметно-тематичного покажчика, а також особові і географічні назви у текстах, вступній статті, передмові, примітках та додатках. Індекс побудований за принципом абетки, наскрізно. На початку подані невідчитані за першими літерами слова і числові криптоніми та псевда.

Індекс складений за такими загальними засадами: повністю збережено правопис оригіналу; різні написання власних назв та адміністративна приналежність населених пунктів подано за перехресним принципом: Вербіж Вижний, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Верхній Вербіж, с. Коломийського р-ну; “Грім”, окр. реф. проп. *Див.* Василік Ярослав Олексійович; вказано сучасні назви населених пунктів, при цьому колишні назви представлені в дужках: Прутівка (Карлів), с. Снятинського р-ну.

Населені пункти представлені за належністю до районів згідно сучасного адміністративно-територіального поділу України, із зазначенням області, окрім населених пунктів Івано-Франківської області: с. Гірне Стрийського р-ну Львівської обл.; с. Серафінці Городенківського р-ну.

Географічні назви в індексі мають географічні терміни (хут. – хутір, с. – село, м. – місто тощо) та територіальні одиниці (р-н – район, обл. – область тощо).

При псевдах неідентифікованих осіб зазначено посади, чини і інше у разі наявності інформації про них.

[...]дюк Григорій, промов. 782	“05”. <i>Див.</i> Слободян Степан
[...]на Дмитро, з с. Білоберізка	Петрович
782	“0-9”. <i>Див.</i> Палинюк Василь
	Миколайович
“0009”. <i>Див.</i> Легкий Григорій	“090”. <i>Див.</i> Твердохліб Микола
Йосипович	Дмитрович
“007”. <i>Див.</i> Яким’юк	“10”. <i>Див.</i> Харук Микола
Володимир Юрійович	Павлович
“0-1”. <i>Див.</i> Матвіїв Юліан	“100”. <i>Див.</i> Жикалюк Дмитро
Миколайович	Іванович
“0204”. <i>Див.</i> Сидор Василь	“12”. <i>Див.</i> Слободян Степан
Дмитрович	Петрович
“0-27”. <i>Див.</i> Палинюк Василь	“12-48”. <i>Див.</i> Матвіїв Юліан
Миколайович	Миколайович
“02/8”. <i>Див.</i> Сидор Василь	“126”. <i>Див.</i> Мельничук Василь
Дмитрович	Дмитрович

- “147”. *Див.* Тучак Роман Степанович
- “149”. *Див.* Ґеник Костянтин Степанович
- “152”. *Див.* Ільницький Микола Васильович
- “154”. *Див.* Ящук Дмитро Романович
- “155”. *Див.* Долішняк Юрій Миколайович
- “159”. *Див.* Буджак Тарас Федорович
- “165”. *Див.* Кузьменюк Петро Іванович
- “166”. *Див.* Ковальчук Роман Михайлович
- “196”. *Див.* Кузьменюк Петро Іванович
- “2 М”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович
- “2 М-4”. *Див.* “Кошовий”, надр. пров.
- “200”. *Див.* Легкий Григорій Йосипович
- “201”, укр. поліцій. бат. 871, 876, 891, 906
- “202”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- “202-Г”. *Див.* Шеванюк Василь Андрійович
- “2002”. *Див.* Хома Василь Іванович
- “21”, відтинок (терен). *Див.* ОУН, Коломийський ОП
- “210”. *Див.* Ткачук Михайло Миколайович
- “227 а”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович
- “239”. *Див.* Корженівський Микола Григорович
- “24”. *Див.* Твердохліб Микола Дмитрович
- “248”. *Див.* “Кошовий”, надр. пров.
- “За/50”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- “30”. *Див.* Легкий Григорій Йосипович
- “300”. *Див.* Легкий Григорій Йосипович
- “311”. *Див.* Твердохліб Микола Дмитрович
- “35”. *Див.* Паєвська-Томич Олександра Миколаївна
- “36/б”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович
- “383/с”. *Див.* Савчак Василь Миколайович
- “401”. *Див.* Твердохліб Микола Дмитрович
- “44”, відтинок (терен). *Див.* ОУН, Коломийський ОП
- “624”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- “667”. *Див.* Шеванюк Василь Андрійович
- “7-3”. *Див.* Савчак Василь Миколайович
- “738”. *Див.* Дяченко Михайло Васильович
- “753”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- “808”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- А**
- “А-11”. *Див.* Юсипчук Василь Юрійович
- “А-32”. *Див.* Балагурак Дмитро Васильович
- “А-66”. *Див.* Кузьменюк Петро Іванович
- “А-742”. *Див.* Мельник Ярослав Миколайович
- “А-999”. *Див.* Тучак Роман Степанович
- “ав/3”. *Див.* Горук Василь Іванович

Абайнова Марія, бух. 547
 Абрамов, гол. РВК 477, 625
 Абрамович Михайло, аг. рай.
 фін. від. 381
 Абрамович М., нач. стан. ІБ
 222, 253
 Абрамович Юра 357
 “Август”, куц. тер. 479
 Авдієнко, рай. уповмінзаг 460,
 476
 “Авдій”, куц. 287
 Австрія 138, 146, 895
 Адамов, секр. парт. орг. 91
 Адамюк Іван, чл. комс. орг. 691
 Азія 111, 125, 616, 638
 Айб Іван Василя, майст. 705
 Акрешора, с. Яблунівського
 р-ну. *Див.* Акрешори, с.
 Косівського р-ну
 Акрешори (Акрешора,
 Бабинопілля), с. Косівського
 р-ну 233, 234, 236, 266-270,
 273, 275, 276, 278, 282, 294,
 316, 330, 331-333, 391, 392,
 404, 418, 419, 428
 Аксанюк Іван 473
 Акутський, ком. б-ки, о/у, м-р
 165, 166, 178
 Александра (Олександра),
 дир. ПШ 236
 Аленін, ком. б-ки, о/у 166, 169,
 178
 Альбинівка, с. Заболотівського
 р-ну. *Див.* Шевченкове, с.
 Снятинського р-ну
 Амбросяк Евдокія (Євдокія) ж.
 Осипа 747
 Амбросяк Юра 735
 Америка. *Див.* США
 Американці 75, 138, 310, 322,
 335, 340, 378, 408, 643
 Англія 91, 104, 122, 152, 242, 310,
 339, 376, 399, 566, 635, 751
 Англо-америка 782
 Англо-американці (англосакси)
 75, 199, 241
 Андерс, польс. ген. 240
 Андращук Іван Івана, черг. 798
 “Андріан”. *Див.* Савчак Василь
 Миколайович
 “Андрій”, пов. реф. юнац., пвх.,
 пов. сусп.-пол. реф., надр.
 реф. проп. *Див.* Кубійович
 Василь Миколайович
 “Андрій”, б-к, рай. реф. СБ,
 рай. пров. *Див.* Равлюк
 Федір (Теодор) Іванович
 “Андрій”, рай. пров. *Див.* Гурей
 Дмитро Іванович
 “Андрій”, рай. пров. *Див.*
 Криловський Юрій
 Трохимович
 “Андрій”, стр. УПА, стр. куц.
Див. Шидлевич Василь
 Михайла
 Андрійків Петро, комс. 346
 Андрійчук Андрій Дмитра, ліс.
 702
 Андрійчук Андрій Ілька, майст.
 706
 Андрійчук Василь Андрія, ліс.
 702
 Андрійчук Марія Андрія 561
 Андрійчук Юрій, комс. 629
 Андріюк Лука 357
 Андріюк Олена 355
 Андріюк Параска 355
 Андріюк Юра (Юрко) 354
 Андріящук Мартин 470
 Андрусейко Олександр
 Миколайович (“Аркадій”,
 “Доброгост”, “Коваль”) 15,
 33, 77, 288, 300, 808, 826
 Андрусенко Василь, учит. 722
 Андрусяк, гол. РВК 460, 462,
 476, 564, 640, 644

Андрусяк Василь Васильович
 (“Грегіт”, “Різун”, “Різьбяр”,
 “Чорний”) 808, 871
 Андрусяк Василь Степанович
 (“Лісовик”) 446, 826
 Андрусяк М. (Михайло) 13, 15,
 27, 31, 33, 45, 46, 385, 827
 Андрусяк Надія, рах. 725
 Андрусяк Параска Юрія 590
 Андрухів Ігор 13, 31
 Андрушенко, ком. б-ки, о/у РВ
 УМДБ, ст. л-нт 718
 Андрушко П. (Павло) 14, 32
 Андрушук Степан, чл. комс.
 орг. 692
 Аннюк Петро 462
 “Антін”, б-к СБ 479
 Антонов, нач. РВ УМДБ, к-н
 498, 569, 571, 630, 667
 Антонюк Анна, уч. 718
 Антонюк Василь Дмитрович
 (“Крилатий”) 815, 826
 Антонюк Василь Семенович
 (“Арсен”, “Орлан”) 95, 104,
 827
 Антонюк Іван, гол. с/р 652
 Антонюк Іван Максимович
 (“Артем”) 824, 827
 Антонюк Микола Анни, рай.
 комс. орг., II-й секр. РК
 ЛКСМУ 148, 161
 Антонюк Микола Юрійович
 (“Дон”) 482, 825, 827
 Антонюк Одарка 471
 Антонюк Петро 471
 Антонюк Юрко 651
 Антоняк Василина 353, 360
 Анучін, ком. б-ки, л-нт 395,
 396, 753-755, 764, 775
 “Аркадій”, окр. реф. проп.
 Див. Андрусейко Олександр
 Миколайович
 “Аркан”, надр. госп. субреф. 827
 “Аркас”, надр. субреф. СБ.
 Див. Ухач Дмитро Іванович
 Аронець Степан, гол. к-пу 546
 “Арпад”. Див. Савчак Василь
 Миколайович
 “Арсен”, надр. субреф. СБ, чл.
 надр. пров. Див. Антонюк
 Василь Семенович
 “Арсен”, прац. надр. реф. СБ 827
 “Арсен”, рой., куц., рай. реф.
 проп., рай. реф. СБ. Див.
 Пасічник Юрій Якимович
 (Микола Михайлович)
 Арсенич Андрій 265
 Арсенич Анна, учит. 236
 Арсенич Анна ж. Стефана 278
 Арсенич Антон Васильович
 (“Голуб”, “Сорока”) 428, 827
 Арсенич Іван 270
 Арсенич Микола Васильович
 (“Стародуб”, “Шрам”) 808,
 827
 Арсенич Параска, учит. 236
 Арсенич Петро 13, 31
 Арсенич Степан, учит. 236
 “Артем”, рай. пров. Див.
 Антонюк Іван Максимович
 “Артим”, хот., сот., надр.
 пров. Див. Скульський Іван
 Іванович
 Артмчук Гаврило Івана
 (Іванович) 395, 754
 “Артур”. Див. Романиця
 Михайло Юрійович
 Архангельськ, м. (Росія) 760
 Архангельська, обл. (Росія) 884
 Аршиця, г. 415
 “Ас”. Див. Хімчак Іван
 Федорович
 “АС-70”. Див. Долішняк
 Микола Михайлович
 “Аскольд”, заст. ком. б-ки, куц.
 Див. Бойчук Михайло

“Аскольд”, рай. пров.
Див. Заячківський Іван
Олексійович
“Аскольд”, рай. субреф. проп.,
надр. субреф. проп., надр.
реф. проп. *Див.* Яким’юк
Володимир Юрійович
“Астра”. *Див.* Майданська-
Данилюк Ганна Василівна
Атаманюк Анна 568
Атаманюк Д., дільн. міл., с-нт 392
Атаманюк Дмитро 471
Атаманюк Іван 471
Атаманюк Іван, дир. НСШ 236
Атаманюк Іван Васильович
 (“Цвіркун”) 256, 299
Атаманюк Марія 737
Атаманюк Стефа, учит. 236
Атаманюк Юрка, дільн. міл. 451
Афанасієв, гол. РВК 55
Афанасієв, нач. РВ УМВС, ст.
л-нт 464
Афганістан 240

Б

“Б”, атентат. 424
“Б-21”. *Див.* Кулик Іван
Дмитрович
“Б-25”. *Див.* Бамбуляк Василь
Дмитрович
“Б-26”. *Див.* Долішняк Микола
Михайлович
“Б-333”. *Див.* Дяченко
Михайло Васильович
“Б-505”. *Див.* Мельничук
Василь Дмитрович
Баба-Жбир, г. 831
Бабин, с. Косівського р-ну
228, 229, 248, 251, 253-257,
260, 262, 264, 292, 297, 313,
314, 318-320, 323, 325, 347,
354-357, 364, 394, 396, 418,
422, 426, 430, 437, 444, 446,
447, 449, 755, 854, 867, 880

Бабинопілля, с. Яблунівсько-
го р-ну. *Див.* Акрешори, с.
Косівського р-ну
Бабинський Федор І., бриг. 529
Бабич, бух. 217
Бабій Микола Петра, уч. 598
Бабій Петро 471
Бабій Т. П., з РК КП(б)У 721
Бабій Ярослав Юрка, комс. 631
Баблюк Антін, бух. 219
Бабух В. 15, 33
Бабчук Марія Олексіївна
 (“Голуб”, “Дарина”) 828
Бабчук Василина 352
Бабчук Василь, нач. стан. ІБ 305
Бабчук М., ком. стан. ІБ 222,
248-250, 252, 253
Бабюк Федір, гол. артіл. 219,
342, 343, 435
Бабяк, зав. промкомб. 438
Бабяк, нач. рай. фін. від. 246,
282, 400
Багатиренко М., учит. 235
Багна, кут с. Мишин Коломий-
ського р-ну 178, 179
Багна, прис. (кут) с. Великий
Ключів Коломийського р-ну
167, 170
Багна (Багни), прис. с. Космач
Косівського р-ну 266, 279
Багни, прис. с. Бережниця
Верховинського р-ну 362
Багрійчук Василь, учит. 236,
237, 246
Багрійчук Юрка 331
Бадаєв, гол. РСС 404
Бадаєв, інстр. РК КП(б)У 386
Бадаєв Іван, дільн. міл., мол.
л-нт 392
“Бадьорий”, пом. стан. 300
“Базь”, охор. *Див.* Кузів Василь
“Байда”. *Див.* Прядко Іван
Петрович

- “Байда”. *Див.* Ящук Дмитро Романович
- “Байда”, б-к СБ 479
- “Байда”, ком. б-ки СБ 479
- “Байда”, кур’єр, стр. *Див.* Мотиль Михайло с. Ілька
- “Байда”, куш. *Див.* Ключівський Іван Миколайович
- “Байда”, охор. *Див.* Симчич Михайло
- “Байда”, рай. пров. *Див.* Близнюк Степан Федорович
- “Байда”, стан. *Див.* Приймачук Іван с. Данила
- Байда Костянтин 27, 46
- “Байрак”, пов./надр. госп. реф., рай. госп. реф., зах. у полон. *Див.* Гринюк Петро Семенович
- Бакай Дежо, чл. комс. орг. 691
- Бакай Микола Олексійович (“Бистрий”, “Ярослав”) 814, 828
- Бакай Петро, “істребок” 172
- Бакалюк Василь 60
- Балагурак В., бух. 218
- Балагурак Дмитро Васильович (“Скоба”, “А-32”) 810, 828, 913
- Балагурак Михайло, майст. 218
- Балагурак Михайло, зав. артл. 219
- Балагурак Павло 383
- Балагурівка, с. Обертинського р-ну (тепер у скл. с. Гончарів Тлумацького р-ну) 98
- Балинці, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Балинці, с. Снятинського р-ну
- Балинці, с. Снятинського р-ну 467, 484, 502, 504, 510, 614-616, 618, 619, 622, 644, 840
- Балхаш, м. (Казахстан) 884
- Балцатул (Балцатур), ур. 693
- Бамбуляк Василь Дмитрович (“Беркут”, “Буркут”, “Б-25”, “В-15”) 819, 820, 828
- Бандасюк Кирило Івана, чл. комс. орг. 691
- Бандел, зав. бірж. 706
- Бандера Степан (пров.) 27, 46, 122, 125, 138, 323, 376, 635
- Бандерівці 49, 52, 56, 61, 71, 72, 87, 90-95, 97-99, 138, 153, 211, 229, 241-244, 246, 249, 250, 252-254, 256-264, 267, 268, 270, 276, 277, 280, 282, 284, 310, 323, 330, 351, 353, 354, 387, 388, 410, 459, 469, 470, 472, 565, 635, 652, 656, 659, 661, 663, 675, 683, 742
- “Бандура”, чот., сот., рай. реф. проп. *Див.* Прядко Іван Петрович
- Бандурка, доп. 635
- Бандурка Петро, гол. рев. ком. 549
- Бані, прис. с. Космач Косівського р-ну 265, 267, 268, 270, 275, 279, 282
- Баня, кут с. Княждвір Коломийського р-ну 178
- Баня-Березів (Березів-Баня), с. Косівського р-ну 52, 57, 236, 245, 246, 267, 269, 272-276, 278-283, 329, 316, 329, 330, 331, 333, 380, 390-392, 404, 416, 427, 428, 448, 829
- Баран Іван Петра, чл. рев. ком. 534
- Баран Ілько Вас., секр. к-пу 533
- Баран Микола, бух. 533
- Баран Степан Ф., бриг. 533
- Баранов, о/у, слід. РВ УМВС, нач. РВ УМДБ 127, 128, 134, 142, 165-167, 169-171, 177, 244

- Барановський, з РК КП(б)У 641
 Баранюк, "істребок" 318
 Барвінків (Барвінкова), с.
 Верховинського р-ну 220,
 222, 243, 259, 299, 306, 310,
 315, 323, 374, 376, 379,
 386, 389, 390, 402, 407, 445,
 752-754, 757, 761, 762, 764,
 766-769, 773-777, 779, 780,
 782, 783, 853
 Барвінкова, с. Кутського р-ну.
Див. Барвінків, с. Верховин-
 ського р-ну
 "Барон". *Див.* Басараба
 Михайло Дмитрович
 Басалига Василь, комун.-
 актив. 551
 Басалига Роман, упов. 459,
 462, 464
 Басараба Михайло (Василь)
 Дмитрович ("Барон",
 "Лобода") 416, 428, 820, 829
 Басюк, зав. промкомб. 218
 Батаєв, III-й секр. РК КП(б)У
 220
 "Батько", заст. кущ., кущ. *Див.*
 Скорейко Теодор
 Бачинський, гром. 631
 Бачинський Василь Теодора,
 завгосп 569
 Бачинський Микола 486, 490
 Бачинський Мирослав, комс. 631
 Бачук Михайло, комс. 629
 Бачулець, прис. с. Люча
 Косівського р-ну 265, 266,
 268
 Баштанов Гриць, дільн. міл., ст.
 л-нт 392
 Бегей Микола Олекси 641
 Бежук Анна Василя 746
 Бежук Василь Миколи, рах. 731
 Бежук Іван Дмитрович
 ("Ярема") 145, 829, 915
 Безверха, учит. 610
 Безмутько Микола Василя,
 гол. к-пу 569
 "Безрідний", рай. субреф. СБ,
 прац. надр. реф. СБ, надр.
 орг. реф., надр. реф. проп.
Див. Кожухівський Микола
 Лаврентійович
 Безруков, з РВ УМДБ 326
 Безулька, прис. с. Яворів
 Косівського р-ну 249, 357,
 417, 419
 Бейсюк Богдан 735
 Белелуя, с. Снятинського р-ну
 459, 460, 470, 476, 482, 486,
 498, 500, 510, 584, 622, 641,
 652, 852
 Белік Наталія Ф., ст. інсп. 725
 Белінський Володимир 657
 Белінський Степан Івана 657
 Бельгія 507, 870
 Бельмега Іван, заар. 299
 Бельмега Іван, фінаг. 752
 Бельмега Катерина 315
 Бельмега Юстина б/б, комс.
 752
 Бендюга, с. Сокальського р-ну
 Львівської обл. 877
 Бенеш, зав. укрплодоовоч 218
 Бербеничук Іван 233
 Бережанський, р-н Тернопіль-
 ської обл. 430, 865
 Бережниця, с. Верховинсько-
 го р-ну 237, 284-286, 288,
 290, 328, 362, 365, 371
 Бережниця, с. Жаб'євсько-
 го р-ну. *Див.* Бережниця, с.
 Верховинського р-ну
 Бережниця, с. Калуського р-ну
 872, 893
 "Береза". *Див.* Курилів Степан
 Васильович
 "Береза", підп. 419

“Береза”, повст. 451
 “Береза”, пов./надр. субреф. СБ 829
 “Береза”, стан. госп. *Див.* Федорук Василь Іванович
 “Береза”, стр. 784, 785
 Березина, ліс 95, 126, 177
 Березів-Баня, с. Яблунівського р-ну. *Див.* Баня-Березів, с. Косівського р-ну
 Березів Вижний, с. Яблунівського р-ну. *Див.* Вижній Березів, с. Косівського р-ну
 Березів Нижній, с. Яблунівського р-ну. *Див.* Нижній Березів, с. Косівського р-ну
 Березів Середній, с. Яблунівського р-ну. *Див.* Середній Березів, с. Косівського р-ну
 “Березівська”, сотня (чота) ТВ-21 51, 68, 829, 841, 845, 884, 891
 “Березівський”, вд. ТВ-21 66
 Березники-Камінь, ліс 448
 Березньов, ком. б-ки, о/у РВ УМВС, ст. л-нт 130, 170, 177-179
 Березови (Баня, Вижний, Нижній, Середній), сс. Яблунівського р-ну. *Див.* Баня-Березів, с. Косівського р-ну; Вижній Березів, с. Косівського р-ну; Нижній Березів, с. Косівського р-ну; Середній Березів, с. Косівського р-ну
 Березовський Микола Гриця 565
 Березовський Микола Федора 655, 656
 Березюк Михайло, о. 751, 770
 “Берест”. *Див.* Криловський Юрій Трохимович
 “Берест”, б-к СБ, ст. віст. 197
 Беріков, ком. б-ки, ст. л-нт 741
 “Берія”. *Див.* Хома Василь Іванович
 Берківка, прис. с. Соколівка Косівського р-ну 352, 355, 356
 “Беркут”, б-к СБ 480
 “Беркут”, рай. орг. реф., рай. пров., ст. віст. *Див.* Бамбуляк Василь Дмитрович
 “Беркут”, рай. пров. *Див.* Ступар Григорій Іванович
 “Беркут”, рай. реф. СБ 816, 829
 Берлад Володимир 466
 Берлебаш, ст., с. (тепер с. Костилівка Рахівського р-ну Закарпатської обл.) 707
 Берлебаш, тунель 693
 Берлін, м. (Німеччина) 119, 120, 406, 407, 717, 741, 758
 Бермак, ст. інсп. страх. 587
 Бесарабія 296, 335, 549, 550
 Бесараби 74, 99, 102, 104, 121, 140, 296, 438
 “Бескид”, кур. ТВ-22 879
 Бескид, п. 706
 “Бескид”, стан. *Див.* Стефуранчин Петро
 Бешлей, гол. с/р 742
 Бешлей Володимир Миколайович (“Ігор”) 830
 Бийковська Марійка 60
 Билотюк Іван, заар. 303
 “Бистра”, рай. реф. УЧХ 817, 830
 “Бистра”, стан. 481
 Бистрець, с. Верховинського р-ну 237, 285-287, 290, 301-303, 312, 328, 338, 350, 352, 360, 362, 384, 418, 428, 901
 Бистрець, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Бистрець, с. Верховинського р-ну
 “Бистрий”, б-к СБ (11) 479

“Бистрий”, б-к СБ (12) 481
 “Бистрий”, б-к СБ. *Див.* Тимчук
 Василь Васильович
 “Бистрий”, кущ., рай. реф.
 СБ, рай. пров. *Див.* Дутчак
 Василь Дмитрович
 “Бистрий”, кущ. госп. *Див.*
 Шкрібляк Федір Васильович
 “Бистрий”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Бакай Микола Олексійович
 “Бистрий”, стр. кущ. *Див.*
 Шийко Дмитро Василя
 “Бистрий”, стр. УПА 480
 “Бистрий”, юнак 686
 Бисюк Марія 260
 Битків, с. Надвірнянського р-ну
 226
 Бицкало, гр-ка 659
 Бицкало Дмитро Миколайович
 (“Чорний”) 483
 Бицкало-Білик Марія Дмитрів-
 на (“Люба”) 483, 821, 830
 Біблюк Ярослава, бух. 217
 “Бігун”, пом. стан., зах. у полон
 303
 “Бігун”, стан. госп. *Див.* Чебо-
 рак Володимир Григорович
 Бійовська Михайліна, дир. ПШ
 236
 Бійовська Наталя (“Надя”)
 482, 830
 Біла Кобила, г. 50
 Біла Ріка, с. Жаб’євського р-ну.
Див. Біла Річка, с. Верхо-
 винського р-ну
 Біла Річка (Біла Ріка), с. Верхо-
 винського р-ну 290, 377
 Біла Церква, м. Київської обл.
 907
 Білавич Петро 273
 Білак Василь, госп. 357
 Білак Василь, учит. 325
 Білак Федор с. Василя 474
 Білаков, ком. гр., с-нт 361
 Біланюк, “істребок” 277
 Біланюк Олена Василя, чл.
 комс. орг. 691
 Білейчук Василь Прокопа 747
 Білейчук Евдокія (Євдокія) ж.
 Петра, рах. 733
 Білейчук Іван Якович (“Косар”,
 “Л-48”) 713, 720, 813, 830
 Білейчук Марія ж. Василя 749
 Білейчук Параска ж. Івана 747
 Білень, перест. 707
 Білень, с. Рахівського р-ну
 Закарпатської обл. *Див.*
 Білин, с. Рахівського р-ну
 Закарпатської обл.
 Білецький, гол. м/р 217
 “Білий”, б-к СБ, кущ., рай.
 пров. *Див.* Боротинський
 Іван Васильович
 “Білий”, підп. 469
 “Білий”, пом. стан. 482
 Білий, прокур. 738
 “Білий”, чот., сот., надр.
 субреф. СБ, пор. *Див.*
 Долішняк Юрій Миколайович
 Білий Черемош, р. 52. *Див.*
 також Черемош, р.
 Білик, ком. гр. ВВ, л-нт 285
 Білик Василина ж. Василя 748
 Білин (Білень), с. Рахівсько-
 го р-ну Закарпатської обл.
 693, 707
 Білищук Микола, груповод 373
 Білінський Іван Миколи 561
 Білінчук Василь Дмитрович
 (“Сибіряк”) 22, 40
 Білінчук Дмитро Дмитрович
 (“Хмара”, “М-13”) 22, 40,
 362, 830, 916, 922
 Білінчук Михайло 13, 31
 Білінчук Параска ж. Миколи 748

Білка, с. Городенківського р-ну
 556, 557, 560, 584, 591, 594,
 616

Білка, с. Чернелицького р-ну.
Див. Білка, с. Городенків-
 ського р-ну

Білков, о/у, слід. РВ УМДБ, ст.
 л-нт 129, 715, 733

Білоберезка, с. Кутського р-ну.
Див. Білоберізка, с.
 Верховинського р-ну

Білоберезький, куш 296, 757

Білоберізка (Білоберезка), с.
 Верховинського р-ну 222,
 225, 244, 257, 258, 261, 262,
 264, 284, 296, 299, 306, 316,
 319, 326-328, 339, 342, 344,
 354, 360, 374, 376, 378, 379,
 383, 386, 389, 390, 394, 395,
 397, 402, 403, 410, 411, 413,
 437, 440, 442, 445, 446,
 454, 753, 754, 757, 761, 762,
 764-766, 768-770, 773, 774,
 776-782, 784, 826, 853, 855,
 882, 905

Біловус, о/у РВ УМДБ, л-нт
 467, 472

Біловусяк Андрій Михайлович,
 чл. парт. орг. 689

“Білого”, сотня 58, 336, 426,
 485, 498, 833

Білоголовий Дмитро 286

Білоголовий Юра 362

“Білогруд”, рой., чот., рай.
 субреф. СБ, рай. реф. СБ,
 рай. пров. *Див.* Манчук Іван
 Онуфрійович

Білозерський, р-н Херсонської
 обл. 857

Білоус, зав. рай. зем. від. 733

Білоус М. А., з РК КП(б)У 721

Більшовики (большевики)
 49-73, 75-77, 80-82, 86, 91,
 93-105, 108, 111, 112, 114,
 115, 118, 125-139, 141-146,
 152, 153, 156-158, 165-178,
 180, 181, 185, 192, 194,
 196, 197, 210, 213, 214,
 220, 223-226, 228, 230, 231,
 234, 246-250, 252-257, 259,
 260, 262-278, 281, 283-292,
 294-298, 301, 302, 304,
 306-316, 318, 319, 323-336,
 339, 350-364, 367-372, 375,
 376, 384, 385, 393, 395,
 396, 398, 399, 402, 407,
 408, 416-421, 424, 426-428,
 431, 432, 436-441, 445, 446,
 450, 451, 456-473, 476, 477,
 484-505, 507-509, 516, 518,
 536, 542, 551, 559, 561, 562,
 565, 569-572, 574, 575, 583,
 588, 590, 596, 597, 614,
 624, 626, 632-634, 637, 640,
 641, 644, 647, 651, 654-657,
 659-664, 666-668, 670-687,
 694, 695, 710, 718, 719, 727,
 730, 731, 734, 736, 737, 738,
 744-746, 749-751, 755, 760,
 769, 770, 771, 782, 785, 786,
 797

Білявці, с. Бродівського р-ну
 Львівської обл. 870

Біляев, нач. РВ УМДБ, м-р 491

Бінос Іван Карла, інж. 703

Біров Іван Августа, зав. уділ. 701

Бірчак Анна ж. Івана 732

Бірчак Василь Дмитра 732

Бірчак Володимир 746

Бірчак Марія 732

Бірчак Михайло 732

Бірчак Олексій Гаврилович
 (“Муха”) 813, 825, 831

Бісюк Іван Васильович (“Сокіл”)
 831

Блажевич Валя, секр. РВ УМБС
 216

“Блакитний”. *Див.* Савчак
 Василь Миколайович
 Блащук Іванка 330
 Близнюк, нач. РВ УМВС 106
 Близнюк А. І., секр. м/р 217
 Близнюк Володимир 13, 31
 Близнюк Степан Федорович
 (“Байда”) 818, 819, 831
 “Блискавичний”, рай. пров.
Див. Карп’юк Михайло
 Федорович
 “Блискучий”, стр., стан.
Див. Шарабуряк Василь
 Васильович
 Блонський Роман Василя, уч. 632
 Блудівка, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 356
 Блясецький Василь (“Теодор”)
 66, 68
 Боберенко, зав. учот РК КП(б)У
 150
 Бобик Ігнат 737, 748
 Бобик Настя 737
 Бобух, ред. газ. 390
 Боб’як Василь Іванович
 (“Шугай”) 485, 492, 811, 831
 Боб’як Іван 271
 Бовгар, “істребок” 306
 Бовковий Іван Миколайович
 (“Скакун”) 482
 “Богдан”. *Див.* Лазорик
 Михайло Миколайович
 “Богдан”. *Див.* Юсипчук
 Василь Юрійович
 “Богдан”, б-к СБ 480
 “Богдан”, заст. кущ. *Див.*
 Федюк Іван Василя
 “Богдан”, кущ. госп. 482
 “Богдан”, пов./надр. реф.
 проп. 810, 831
 “Богдан”, рай. госп. реф. 825
 “Богдан”, рай. пров. *Див.*
 Зозулик Іван Григорович
 “Богдан”, рай. реф. проп.,
 зах. у полон. *Див.* Олійник
 Богдан Семенович
 “Богдан”, рай. тех. реф. СБ 832
 Богдан, с. Рахівського р-ну
 Закарпатської обл. 693, 708
 “Богдан”, стан. *Див.* Медвідчук
 Василь Палійович
 “Богдан”, стан. *Див.* Томишин
 Василь
 Богдан Ярослав (“Всеволод
 Рамзенко”) 16, 34
 Богданов, нач. РВ УМДБ, к-н
 163
 Богданов Сидор, І-й секр.
 РК КП(б)У 151
 “Богун”. *Див.* Зозулик Іван
 Григорович
 “Богун”, б-к СБ 479
 “Богун”, кущ. госп. 481
 “Богун”, рай. орг. реф.,
 рай. пров., зах. у полон.
Див. Лазорик Михайло
 Миколайович
 “Богун”, рай. пров. *Див.*
 Кочмарський Орест
 Юрійович
 “Богун”, рай. реф. СБ, зах. у
 полон 825, 832
 “Богун”, рай. субреф. СБ,
 рай. реф. СБ. *Див.* Гайдичук
 Михайло Дмитрович
 “Богун” (“Грицько”), пов./надр.
 сусп.-політ. реф. 832
 “Богун” (“Стріловик”), рай. орг.
 реф. 822, 832
 Богуна, ім., сотня ТВ-21 828,
 831, 842, 846, 847, 849, 866,
 870, 900, 907
 Боднаренко, ком. б-ки, о/у РВ
 УМДБ 352-357, 364, 391,
 392, 417-419, 421, 445, 446,
 450

Боднарченко Василь с. Івана
("Шабля") 144
Боднарченко Г., дільн. міл., ст.
л-нт 392
Боднарченко Дмитро с. Івана
("Впертий") 144
Боднарів (?), с. 133
Боднарів, с. Калуського р-ну 848
Боднарів (Боднарівка), с.
Коломийського р-ну 174
Боднарівка, с. Ланчинсь-
кого р-ну. *Див.* Боднарів, с.
Коломийського р-ну
Боднарук Гафія 55
Боднарук Іван Мартинович
("Гриць", "Незнаний") 815, 832
Боднарук Микола с. Григора,
"істребок" 318
Боднарук Петро, "істребок" 60
Боднарук Юрко (Юрій)
Петрович ("Недоля") 427
Боднарук Ярослав, бух. 544
Боднарчук Анна 186
Боднарчук Антон 101
Боднарчук Василь Івана 567,
589
Боднарчук Віктор, черг. 707
Боднарчук Дмитро Іванович
("Буревій") 483, 832
Боднарчук Іван Петра, бриг. 525
Боднарчук Микола Іванович
("Голуб") 480, 821, 832
Боднарчук Петро 98
Боднарчук Ферій, чл. парт. орг.
690
Бодраков, слід. РВ УМДБ 130
Бодрук Петро 282
Бодунов, ком. б-ки, л-нт 764
"Боевіра", сотня 429, 906
Боечко Петро, гол. артїл. 219
Боечко Петро, дільн. міл., с-нт,
ст-на 392, 452, 453
Божовська Марія 641
Бойків Василь, чл. рев. ком. 540
Бойків Василь М. 746
Бойків Дмитро Михайла, бух.
729
Бойків Дмитро Ф., чл. рев. ком.
724
Бойків Дмитро Федора, бух. 730
Бойків Ілько, пом. рах. 540
Бойків Онофрій Івана 746
Бойко, завпед 600, 607
Бойко [...], з рай. фін. від. 404
Бойко Зіна Д., секр. РВК 412
Бойко Михайло Дмитрович
("Рональдо") 816, 832
Бойко Федір Петрович
("Чабан") 102, 814, 833
"Бойтур", чот., надр. субреф.
СБ, надр. орг. реф., надр.
пров., хор. *Див.* Долішняк
Микола Михайлович
Бойцун Петро Миколи ("Хмара")
501
Бойченко, нач. РВ УМВС, м-р
150
Бойчук, дир. шк. 600
Бойчук, з рай. фін. від. 264
Бойчук, учит. 620
Бойчук Анна д. Михайла 359
Бойчук Василина 270
Бойчук Василь 270
Бойчук Василь, з с. Космач 275
Бойчук Василь Гриця, гол. с/р
563
Бойчук Дмитро, нач. ІБ, гол.
к-пу 185
Бойчук Дмитро, секр. к-пу 737
Бойчук Дмитро с. Івана 375
Бойчук Іван Петра, упов. РК
ЛКСМУ 628, 629
Бойчук Маланка Дмитра, ланк.
540
Бойчук Микола, бриг. 540
Бойчук Михайло, з с. Люча 295

Бойчук Михайло, ком. ІБ 55
 Бойчук Михайло (“Аскольд”) 494
 Бойчук Михайло Васильович
 (“Непорадний”) 824, 833
 Бойчук Михайло Федора, чл.
 комс. орг. 692
 Бойчук Олена 330
 Бойчук Олена д. Михайла 361
 Бойчук Параска, ланк. 540
 Бойчук Петро (“Мотиль”) 428
 Бойчук Петро Семенович
 (“Жайворонок”) 300
 Бойчук Степан 330
 Бойчук Степан, чл. парт. орг. 761
 Бойчук Юстина, учит. 236
 Бойчук Ярема Ів., заст. гол. к-пу
 543
 Боклащук-Гевська Ганна Бори-
 сівна (“Журба”) 821, 833
 “Болбочан”, рай. госп. реф.,
 куц. *Див.* Шкрібляк Андрій
 Іванович
 Болезюк Параска 157
 Болехівці, с. Дрогобицького
 р-ну Львівської обл. 866
 Большова Анна, секр. к-пу 401
 Боман, учит. 599, 610
 “Бомба”, підр., рай. госп. реф.,
 стан. *Див.* Луканюк Микола
 Петрович
 Бондаренко Анна, рах. 725
 Бондарев, гол. РВК 229
 Бордашов, ком. б-ки, ст. л-нт
 363, 364
 Борзнянський, р-н Чернігів-
 ської обл. 885
 “Борис”. *Див.* Сметанюк
 Василь Олексійович
 “Борис”, куц. 480
 “Борис”, окр. орг. реф., окр.
 пров., край. субреф. проп.
Див. Легкий Григорій
 Йосипович
 “Борис”, провокат. 173
 “Борис”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Скіцько Андрій Дмитрович
 “Борис”, стр. куц. *Див.*
 Палійчук Борис с. Танасія
 Борисівка, прис. с. Стопчатів
 Косівського р-ну 130, 170
 Борівці, с. Кіцманського р-ну
 Чернівецької обл. 495
 Боровик Іван, секр. РВК 182
 Борович Д. Ю., з РК КП(б)У 721
 Боровський, гол. клуб. 344
 Боротинський Іван Васильович
 (“Білий”) 821, 833
 Бортник Артем, гол. бух. 725
 Бортник Наталія, рах. 725
 Бортники, с. Отинійсько-
 го р-ну. *Див.* Бортники, с.
 Тлумацького р-ну
 Бортники, с. Тлумацького р-ну
 95, 110, 129
 Борчук Василь 640
 Борщів, с. Заболотівсько-
 го р-ну. *Див.* Борщів, с.
 Снятинського р-ну
 Борщів, с. Снятинського р-ну
 482, 510, 511, 858
 Босенко, секр. комс. орг. 216
 Босня, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 356
 Боцвінок Евдокія (Євдокія) ж.
 Стефана 767
 Боцвінчук Іван с. Параски 375
 Боюк, дир. шк. 601
 Боюк Василь Дмитра, уч. 598,
 632
 Боюк Марія ж. Василя 569
 Боюк Микола Дмитра, бриг. 569
 Боюк Теодор Василя, секр.
 к-пу 569
 “Боян”, б-к СБ 478
 “Боян”, рай. орг. реф. 480,
 821, 833

Братівник ("Крук") 833
 Братівник Василина 58
 Братівник Никола (Микола),
 гол. с/р 241
 Братівник Михайло 58
 "Браток", б-к РЕВ СБ, зах. у
 полон 287, 301
 Брацюк, прокур. 563, 577
 Брезицький Богдан ("Сірий")
 507
 Брезицький Віктор, І-й секр.
 РК КП(б)У 527, 533, 566, 590
 Бродіс Василь, чл. комс. орг.
 692
 Броди, м. Львівської обл. 499
 Бродівський, р-н Львівської
 обл. 870
 Бронтерюк Василь, чл. парт.
 орг. 689
 Бронтерюк Данило, чл. парт.
 орг. 689
 Брошко Рузя, рах. 403
 Брошнів, смт. Рожнятівсь-
 кого р-ну 862
 Брус Михайло, гол. с/р 535
 Брус Михайло, парт. орг. 630
 Брус Михайло Василя, гол.
 к-пу 531
 Брусний, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 324, 352
 Брустурів (Брустури,
 Брустори), с. Косівського
 р-ну 49, 50, 220, 222, 228,
 229, 238, 256, 257, 271, 281,
 299, 304-306, 313, 314, 320,
 322, 324, 349, 355, 368, 370,
 383, 394, 434, 443, 454, 905
 Брустурняк Танасій 275
 Брустурський (Брусторський)
 Буковець, п. 50
 Брянськ, м. (Росія) 150
 "Б-с". Див. Легкий Григорій
 Йосипович
 "БС-2". Див. Дяченко Михайло
 Васильович
 "Буг", ВО-2. Див. УПА-Захід,
 ВО-2 "Буг"
 Бугай Ірина Д., ст. бух. 725
 Бугайчук Дмитро 745
 Бугол Луце, з ліспромгосп. 703
 Будапешт, м. (Угорщина) 189
 "Буденний", слід. СБ 834
 Буджак Анна, чл. упр. 553
 Буджак Тарас Федорович
 ("Дзвін", "Сталевий",
 "Ф-18", "159") 23, 42, 430,
 478, 483, 497, 510, 664, 688,
 811, 834, 912
 Будз, "істребок" 460-462
 Будз Микола Андрійович
 ("Рись", "К-34") 810, 817,
 818, 834
 Будз Ярослав с. Михайла,
 секр. комс. 762
 Будзик, упов. 465
 Будзуляк Анна ж. Михайла 734
 Будзуляк Микола, заст. гол.
 к-пу 734
 Будзуляк Микола, зав. ферми
 734
 Будзяк Анна, ланк. 540
 Будиков, ком. б-ки 753
 Будилів, с. Снятинського р-ну
 481, 521, 550, 622
 Будник Гриць 60
 Будник Іван, І-й секр. РК
 ЛКСМУ 626, 631, 633
 Будорович Анна, учит. 236
 Будурович Анна 331
 Будурович Анна, з с. Акрешори
 275
 Будченко, секр. РК КП(б)У 326,
 327
 Будьоний, рад. військ. діяч 539
 "Буйний", б-к СБ 479
 "Буйний", б-к СБ. Див.
 Плугаторак Іван Васильович

- “Буйний”, пом. проп. (рай. субреф. проп.). *Див.* Косович Михайло Андрійович
- Буйносов, о/у 353, 359
- “Бук”, б-к СБ 479
- “Бук”, стан. *Див.* Марчук Іван Юрійович
- Букатко Анна Юрія, чл. комс. 774
- Букатко Василь, “істребок” 333, 335
- Букатко Василь с. Онуфрія, “істребок” 763
- Букатко Іван, “істребок” 333, 335
- Букатко Іван Василя, “істребок”, чл. комс. 774
- Букатко Калина б/б 777
- Букатко Микола, “істребок” 333, 335
- Буковен, прис. с. Кривогілля Верховинського р-ну 288, 352
- Буковець, прис. с. Білоберізка Верховинського р-ну 258
- Буковець, прис. с. Снідавка Косівського р-ну 252
- Буковина 20, 38, 222, 225, 260, 393, 472, 495, 497, 501, 660, 831, 841, 845, 860, 870
- “Буковинець”, рай. реф. СБ, зах. у полон. *Див.* Сеньків Іван Миколайович
- Буковинська, округа ОУН. *Див.* ОУН, Буковинський окр. провід
- “Буковинський”, кур. ТВ-20 831, 845
- Буковинці 378
- Булаєнко Василь Савович (“Урхан”) 834
- Булданюк Василь, чл. парт. орг. 689
- Булмак, о/у РВ УМДБ, л-нт 491
- “Бульба”, слід., рай. реф. СБ. *Див.* Кривульчак Дмитро Денисович
- “Бульба”, стан. *Див.* Чорниш Іван Васильович
- Буньковський Петро (“Гонта”) 816, 834
- Бурдега Анна ж. Петра (“Марійка”) 509, 668
- Бурдега Маланка 590
- Бурдейчук Петро І., гол. бух. 725
- Бурдиган Анастасія 471
- Бурдяк Іван 372, 382
- Бурдяк М. І., з РК КП(б)У 721
- Бурдяк Осип Івана, нач. ІБ 723
- “Буревій”. *Див.* Курганевич Іван Миколайович
- “Буревій”. *Див.* Романиця Михайло Юрійович
- “Буревій”, слід. СБ. *Див.* Боднарчук Дмитро Іванович
- Бурей Михайло 326
- “Буркут”. *Див.* Бамбуляк Василь Дмитрович
- “Буркут”, пом. стан. *Див.* Прощук Дмитро Іванович
- “Бурлак”. *Див.* Хімчак Прокіп Дмитрович
- “Бурлак”, б-к СБ 482
- Буровий, кер. гр. 590
- “Буровий”, рай. реф. проп. *Див.* Угорський Дмитро Михайлович
- “Бурун”, рай. військ. реф., рой., хот. рай. пров. *Див.* Морозевич Ізидор Михайлович
- “Буря”, б-к СБ 479
- “Буря”, хот. рай. пров., хор. *Див.* Приймак Михайло Васильович
- “Буря”, рай. пров., надр. реф. проп. *Див.* Кузик Василь Іванович

- “Буря”, слід. СБ. *Див.* Пулейчук Василь Михайлович
 Буряк Іван с. Бор., гол. с/р, заар. 299, 316
- “Бусько”, рай. орг. реф., рай. пров. *Див.* Жовнірук Іван Юрійович
 Бутенко Михайло, інсп. фін. від. 587
- Бутин, ур. *Див.* Бутинець, ур. Бутинець (Бутин), ур. 373, 385
 Бутоноц Франц, майст. 707
 Буц Ярослав Михайлович, секр. комс. орг. 389
- Бучачки, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Бучачки, с. Снятинського р-ну
 Бучачки, с. Снятинського р-ну 614, 615, 618, 619, 622
 Бучовський Іван Володимира, комс. 631
- “Бучок”, підп., зах. у полон, зрадник 173
- Буштин, с. Тячівського р-ну Закарпатської обл. *Див.* Буштино, смт. Тячівського р-ну Закарпатської обл.
 Буштино (Буштин), смт. Тячівського р-ну Закарпатської обл. 702
- В**
- “В”, б-ка 292, 297
- “В-5”. *Див.* Кравчук Кирило Петрович
- “В-15”. *Див.* Бамбуляк Василь Дмитрович
- “В-49”, з РП 720, 750
- “В-52”. *Див.* Кузик Василь Іванович
- “В-75”. *Див.* Мельничук Василь Дмитрович
- В[...]чко Микола, гол. бух. 403
- “Вадим”, пов./надр. госп. реф., зах. у полон 810, 835
 Вадізов, ком. б-ки, з РВ УМДБ, ст. л-нт 164, 179
- Вакалюк П. І. 347
- Вакарик Василина 62
- Вакарук, гол. с/р 460, 463
- Вакарук Василь Петра, секр. комс. орг. 621
- Вакарук Євгеній (Євген) 652
- Вакулєнко, о/у РВ УМВС 284
- Валило, прис. с. Зелене Верховинського р-ну 353, 363
- Валігурський Іван 463
- Валько Дмитро Онупрійович (“Дик”) 66, 835
- Ванник, нач. ст. 708
- “Ванька”. *Див.* Хімчак Іван Федорович
- “Ванька”, рай. реф. СБ. *Див.* Дудчак Михайло Іванович
- Вапнярка, ліс 419
- Варвадюк Василь 331, 333
- Вардзарук Дмитро Дмитрович (“Гаєвий”) 274, 300
- Вардзарук Лук’ян 12, 30
- Варенник, парт. орг. 149
- Варенник К. Р., з РК КП(б)У 721, 730
- Варенник Степан Івана 736
- Варивода, упов. 458
- Василящук Параска 748
- Василящук Філько, ком. стан. ІБ 292, 297
- Василенко, зав. лісгосп. 218
- Василик Анна 59
- Василик Василь Олекси 566
- Василик Гнат Василя, учит. інспек. 725
- Василик Калина 472
- Василик Микола Дмитра 565
- Василик Мирон Олексійович (“Роман”, “Скиба”) 813, 835

- Василик Михайло
Миколайович (“Хмара”) 492
- Василик Олена 472
- Василик Параска Івана 566
- Василик Петро Степана 655
- Василик Семен 460
- Василик Ярослав Олексійович
 (“Грім”, “Якір”) 67, 808, 811,
835
- Василишин Микола 56
- “Василь”. *Див.* Жовнірук Іван
Юрійович
- “Василь”, куц. *Див.* Колотило
Михайло Миколайович
- “Василь”, стр. УПА 479
- Василь (“Рубач”) 481, 823, 888
- Василь Михайлович, з обл.
УМДБ, ст. л-нт 422
- Васильов, о/у РВ УМВС/УМДБ,
л-нт 473, 655, 656
- Васильчук Антоній Ілька, стріл.
ст. 708
- Васильчук Василь 748
- Васильчук Василь Івана, ліс.,
чл. комс. орг. 692, 702
- Васильчук Дмитро Степана,
стріл. ст. 708
- Васильчук Микола с. Івана
695, 697
- Васильчук Юра Юри, стріл. ст.
708
- Васілевський, лектор ОК КП(б)У
245
- Васілевський, о/у РВ УМВС, ст.
л-нт 371
- Васкул Анна (“Ліда”) 428
- Васкул Василь, учит. 236
- Васкул Василь, учит. з с.
Джурів 633
- Васкул Марія 276
- Васкул Микола, парт. 333
- Васкул Михайло 265
- Васкул Михайло, гол. к-пу 737
- Васкул Михайло, дир. НСШ 236
- Васкул Михайло Йосипович
 (“Дуб”, “Пік”) 385, 416, 427,
428, 820, 835
- Васкул Михайло Миколайович
 (“Орел”) 820, 835
- “Васька”. *Див.* Тимосишин
Петро Миколайович
- “Ватажок”, б-к РЕВ СБ, зах. у
полон 302
- Ватаманюк Іван Васильович
 (“Олег”, “Повстанець”) 824,
836
- Ватаманюк Марія д. Юрія 360
- Ватаманюк Марія ж. Ілака 784
- Ватаманюк Петро, гол. с/р 220
- Ватаманюк Юрко 327
- “Ватсон”, рай. реф. СБ, рай.
пров., пов. субреф. СБ,
надр. реф. СБ, надр. пров.
Див. Хома Василь Іванович
- Вашківці, м. Вишницького р-ну
Чернівецької обл. 473
- Вашківці, райцентр
Чернівецької обл. *Див.*
- Вашківці, м. Вишницького
р-ну Чернівецької обл.
- Вашкурак Василина, маг. 735
- Вашкурак Іван Сидора 747
- Веклич Олена д. Івана 283
- Векслер Петро, касир 219
- Велика Кам’янка (Кам’янка
Велика), с. Коломийсько-
го р-ну 14, 32, 86, 91, 95, 99,
114, 162, 164, 174, 184
- Великий Бичків, смт. Рахівсько-
го р-ну Закарпатської обл.
701-704, 708
- Великий Ключів (Ключів
Великий), с. Коломийського
р-ну 14, 32, 52, 59, 86, 89,
92, 94, 96-98, 102, 109, 111,
130, 167, 169, 170, 172-174,

- 177, 178, 181, 190, 196, 204, 205, 213, 350, 416, 447-449, 838, 863, 868
- Великий Рожин (Рожен Великий), с. Косівського р-ну 220, 222, 231, 242, 259, 261, 262, 264, 306, 307, 310, 315, 320, 322, 323, 326, 327, 335, 339, 341, 354, 386, 389, 390, 392, 393, 395-397, 399, 402, 403, 411, 414, 423, 442, 445, 752-755, 758, 761-766, 768, 769, 773-782, 784, 826, 834, 853, 903
- Великомихайлівський, р-н Одеської обл. 886
- Великочий Іван 463
- Вепрійчук Дмитро Андрія, гол. к-пу 778
- Вепрійчук Дмитро Дмитрович, комс. 389
- Вепрійчук Микола с. Петра, гол. к-пу, чл. парт. орг. 761, 762, 773
- Вепрук Іван с. Василя, гол. клуб. 379
- Вепрук Михайло с. Федора, гол. с/р 365
- Верба П. Т., зав. від. проп., II секр., I-й секр. РК КП(б)У 211, 215, 241, 321, 630
- “Верба”, зв’язк. 478
- Вербівці, с. Городенківського р-ну 458, 462, 466, 472, 478, 480, 482, 483, 488, 489, 491, 492, 497, 498, 501, 519, 520, 542, 543, 563, 583, 589, 593, 666, 831, 838, 847, 852, 863, 870, 875, 876, 880, 904
- Вербіж Вижний, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Верхній Вербіж, с. Коломийського р-ну
- Вербіж Нижний, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Нижній Вербіж, с. Коломийського р-ну
- Вербіщук Василь Іванович (“Шепель”) 145
- Вербовець (Вербівець, Вербівці), с. Косівського р-ну 215, 222, 248-257, 297, 305, 314, 324, 347, 349, 377, 842, 875
- Вербюк Микола, заст. зав. РЗВ 321
- “Вергун”, стан. 276, 330
- Веретюк Марія ж. Івана 748
- Верига Василь 14, 32
- Верстюк Дмитро 462
- Верстюк Петро (“Черник”) 504, 666, 667
- Вертелецький, нач. обл. фін. від. 591
- “Верх”. *Див.* Мельник Петро Васильович
- Верхнє Водяне (Вишне Водяне), с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 708
- Верхній Вербіж (Вербіж Вижний), с. Коломийського р-ну 14, 32, 87, 89, 93, 95, 100-102, 133, 135, 145, 146, 168, 172, 175, 176, 197, 829, 860, 883, 887, 895
- Верхній Майдан (Майдан Горішний), с. Надвірнянського р-ну 126
- Верхній Ясенів (Ясенів Горішний), с. Верховинського р-ну 217, 237, 283-286, 298, 301, 316, 326, 358, 364, 369, 389, 390, 395, 397, 399, 411, 415, 417, 419, 445, 751-754, 762-764, 767, 769, 770, 774-777, 780, 781, 888
- “Верховий”, кущ. пров. (підп.), зах. у полон 275
- Верховина (Жаб’є), смт. 40, 50, 217, 222, 237, 247, 274, 276, 283-291, 293, 296, 298,

- 307-309, 315, 319, 322, 326, 328, 329, 333, 348, 351-353, 358, 360-362, 364, 370, 371, 374, 377, 397, 406, 411, 415, 417-419, 423, 449, 752, 753, 756, 770, 776, 786, 828, 838, 844, 868, 874, 877, 880, 892, 894, 901
- “Верховинець”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- “Верховинець”, б-к РЕВ СБ.
Див. Мозолюк Василь Федорович
- “Верховинець”, ком. РЕВ СБ.
Див. Кочерган Микола
- “Верховинець”, рай. реф. проп., вий. з пов., аг. *Див.* Миклашук Юрій Іванович
- Верховинський (Жабівський, Жаб’євський, Жаб’є), р-н 12, 13, 17, 30, 31, 35, 52, 64, 72, 75, 221, 223, 226, 227, 230, 234, 237, 239, 240, 242, 246, 276, 283, 293, 297, 298, 300, 308, 309-311, 316, 328, 333, 338, 348, 350, 352-354, 356-358, 360-364, 367-369, 379, 380, 384, 389, 390, 394, 395, 397, 399, 407, 411, 413-415, 417-421, 423, 426-428, 445, 753, 770, 786, 804, 806, 819, 826, 829, 830, 835, 836, 838, 841, 843, 844, 849, 853, 857, 868, 869, 874, 877, 881, 882, 884, 888, 892, 901-903, 905
- “Верховинці”, АС УМДБ на край. пров. КК 21, 22, 39, 41
- Верцюк Микола, заст. зав. РЗВ 240
- Вершик Андрій Михайла, домоупр. 700
- Вершилова М., зав. рай. сан. стан. 219
- “Веселий”, повст., б-к, слід., рай. субреф. СБ, рай. реф. СБ. *Див.* Рабинюк Дмитро Петрович
- “Веселий”, підп. 175
- “Веселий”, підп. (5), заг. 314
- “Веселий”, стр. *Див.* Семенюк Петро Петрович
- Веселий Кут, ст. Великомихайлівського р-ну Одеської обл. 886
- Весна Василь Дмитрович (“Пробійчук”) 483
- Вигравенко, з р-ну 369
- Видинів, с. Снятинського р-ну 458, 467, 481, 510, 521, 546, 547, 550, 578, 593, 619, 621, 638, 827, 840, 866
- “Видра”, б-к, рай. субреф. СБ.
Див. Пилип’юк Іван Дмитрович
- Вижнє поле, прис. с. Шепіт Косівського р-ну 451
- Вижницький, надр-н Буковинської округи ОУН. *Див.* ОУН, Вижницький надр-н Буковинської округи
- Вижницький, р-н Чернівецької обл. 764, 903
- Вижниця, м. Чернівецької обл. 13, 31, 225, 228, 230, 304, 393, 764, 889
- Вижній Березів (Березів Вижний), с. Косівського р-ну 52, 57, 233, 234, 264-267, 270, 272, 273, 275-281, 329-332, 350, 352, 379, 385, 391, 392, 395, 400, 404, 416, 419, 427, 428, 452, 835, 882, 888, 891, 892
- Вижній-Середній (Вижньо-Середній, Середне-Вижний), прис. с. Великий Рожин Косівського р-ну 393, 395, 396, 754, 755, 763

Вимушів, с. Заставнівського р-ну Чернівецької обл. 501
 “Винний”, б-к СБ 479
 Винницький Тарас Михайлович (“Степовий”) 481
 Винничук Анна, пастух 548
 Винничук Василь І., чл. рев. ком. 548
 Винничук Дмитро, завгосп 548
 Винничук Калина, ланк. 548
 Винничук Михайло Петрович (“Орлик”) 483
 Винничук Юрко Павла (“Вовк”) 504
 Виноград, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Виноград, с. Городенківського р-ну
 Виноград, с. Городенківського р-ну 480, 483, 487, 494, 510, 584, 614-617, 622, 838
 Випасняк Дмитро Григора, о/у РВ УМВС 657
 “Вир”. *Див.* Харук Михайло Юрійович
 “Вир”, рай. реф. проп. *Див.* Жупанський Іван Михайлович
 Виревецька Марія, учит. 237
 “Високий”, зап. *Див.* Могорук Василь
 Витилівка, с. Кіцманського р-ну Чернівецької обл. 845
 Витощук Василь 362
 Витощук Дмитро, заар. 286, 303
 Витощук Дмитро Дмитрович (“Діброва”) 286, 819, 836
 Витощук Параска, заар. 286, 303
 “Вихор”. *Див.* Томин Олексій Юрійович
 “Вихор”, б-к СБ 479
 “Вихор”, надр. госп. реф. *Див.* Котлярчук Іван Петрович
 “Вихор”, пом. стан. госп. *Див.* Том’юк Василь Іванович
 “Вихор”, провокат. 251
 “Вихор”, слід. СБ 836
 “Вихор”, чот., сот., надр. пров., пор. *Див.* Харук Микола Павлович
 “Вихора” (“Вихра”), сотня 21, 39, 332, 336, 429, 500, 833, 901
 Вишиванюк Василь Васильович (“Осип”) 197
 “Вишитий”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
 Вишне Водяне, с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. *Див.* Верхнє Водяне, с. Рахівського р-ну Закарпатської обл.
 Вишнівка, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Вишнівка, с. Снятинського р-ну
 Вишнівка, с. Снятинського р-ну 465, 467
 Вишньовський Микола Юрійович (“Могильний”) 481, 836
 Вівчаренко, ком. гр., м-р 745
 Вівчарук, гол. с/р 606
 Вівчарук Іван Дмитра, вислуж. 531
 Вівчарук М., учит. 236
 Вівчарук Олекса, чл. прав. 528
 “Відважний”, заст. ком. б-ки, ком. рай. (ман.) б-ки, кущ. *Див.* Ласійчук Юрій Григорович
 “Відважний”, підп. 446
 “Відважний”, стр. кущ. *Див.* Петрук Роман Василя
 “Відважного”, б-ка 73, 306, 313, 324, 431
 Відражко Танасій 315
 Візінська Анна 561
 Візінський Степан Гната, “істребок” 561

“Вій”, кущ. *Див.* Олексюк Дмитро Васильович
 “Вій”, рай. реф. юнац., рай. орг. реф. *Див.* Тимчук Василь Іванович
 Вікно, с. Городенківського р-ну 481, 483, 492, 498, 499, 519, 520, 565, 566, 584, 593, 615-618, 644, 655, 835, 870, 877
 “Віктор”, слід. СБ, окр. субреф. СБ (чл. окр. пров. СБ). *Див.* Генік Дмитро Антонович
 Вікторов Іван, заст. нач. РВ УНКДБ 61
 Вільхівці, с. Городенківського р-ну 466, 474, 481, 591, 839, 863, 864
 Вільхівці, с. Чернелицького р-ну. *Див.* Вільхівці, с. Городенківського р-ну
 Вільямс В.Р., рос. вчен. 610
 Вілянський, зав. млин. 588
 Вінницька (Винницька), обл. 152, 904
 Вінниця (Винниця), м. 15, 33, 149-151, 161, 904
 Віннік, учит. 602
 Вінніпег, м. (Канада) 14, 32, 833, 857, 863, 865, 893, 894
 Вінтонюк Микола 748
 Вінтонюк Михайло 748
 Вінтоняк, “істребок” 318
 Вінтоняк Василь 142
 Вінтоняк Василь, бриг. 726
 Вінтоняк Василь Миколи, чл. комс. орг. 690
 Вінтоняк Василь с. Михайла, гол. к-пу 376
 Вінтоняк Петро 271
 Вінтоняк Роман (“Левада”) 68, 288, 302
 Вінтоняк Степан, гол. с/р 107
 Вінськовський Б., комс. 346
 Віпче, прис. райцентру Жаб’є (тепер с. Верховинського р-ну) 237, 288
 Віпчина, прис. с. Космач Косівського р-ну 264, 281
 Віпчинка, прис. с. Акрешори Косівського р-ну 266, 332
 Віпчинка, прис. с. Космач Косівського р-ну 304
 Віпчинка, прис. с. Яворів Косівського р-ну 325, 351, 418
 “Віра”, стан., рай., сан., маш. *Див.* Тарновецька Марія
 “Вірлий”, рай. госп. реф., рай. пров. *Див.* Парасюк Василь Васильович
 “Вірна”. *Див.* Луканюк Ганна Ільківна
 “Вірна”, рай. реф. жін. *Див.* Рудик Марія
 Вірстюк Михайло с. Івана (“Ворон”) 288, 300
 “Вітер”, б-к РЕВ СБ 314
 “Вітер”, кущ., рай. пров. *Див.* Михайлина Михайло Кирилович
 “Вітер”, сот. пвх., надр. реф. проп. *Див.* Томин Олексій Юрійович
 “Вітер” (I), стан. 479
 “Вітер” (II), стан. 482
 Вітик Параска Василя, ланк. 540
 “Вітровий”, ком. СКВ (ком. кущ. б-ки), зах. у полон 289, 290, 302
 Власій Василь 590
 Власій Марія, ланк. 540
 Власов, рад.-нім. ген., ком. РОА 635
 Влашинець Микола Федора (Федорович), міл., атентат. 393, 753, 763, 764
 “Влодко”. *Див.* Мельник Ярослав Миколайович

“Влодко”. *Див.* Яким’юк
 Володимир Юрійович
 Вовк, нач. МВ УМДБ 93, 99
 “Вовк”, підп., інвал. 687
 “Вовк”, пом. стан. *Див.*
 Винничук Юрко Павла
 “Вовк”, рой., рай. реф. СБ,
 рай. пров. *Див.* Долішняк
 Микола Васильович
 “Вовк”, стан. *Див.* Прокоп’юк
 Микола Дмитрович
 “Вовк”, чот. 53
 Вовк Григор, дир. СШ 235
 Вовк Михайло 460
 Вовк Никифор К., зав. рай. фін.
 від. 725
 Вовкунець Микола с. Степана 95
 Вовчківці (Волчківці), с.
 Снятинського р-ну 62, 457,
 467, 468, 478, 485-488, 491,
 495-497, 502, 503, 505, 507,
 508, 510, 641, 654, 665, 846,
 847, 851, 865, 885, 888, 895
 Вовчок Марко, укр. письм. 759
 Вовчук Афія ж. Василя 748
 Вовчуренко, ком. б-ки 179, 180
 Водоставська Надія
 Володимирівна (“Уляна”)
 84, 809, 836
 Водяно-Братківська Ганна
 Іванівна (“Марія”, “Наталка”)
 823, 836
 Возний Петро, нач. кар.
 розшук. 392
 Войдзевич Іван, дир. млин. 189
 Войтенко Явдокія, учит. 236
 Войтович Володимир, бриг. 540
 Войцехівська Ірина 27, 46
 Воксман, зав. полікл. 219
 Волга, р. 618, 619, 776
 Волгоград (Царицин, Сталін-
 град), м. (Росія) 406, 618,
 619, 717, 758
 Волинська обл. 828
 Волинь 386, 904
 Волійця, прис. с. Черганівка
 Косівського р-ну 418, 446
 Волков, секр. РВК, секр. РК
 ЛКСМУ 220, 221
 Волова, прис. с. Кривопілля
 Верховинського р-ну 352
 Волова, с. Верховинського р-ну
 285, 287, 290, 328
 Волова, с. Жаб’євського р-ну.
Див. Волова, с. Верховин-
 ського р-ну
 Володовський, з фін. від. 566
 Володя-східняк, провokat.
 333, 335
 Волошенюк, бриг. к-пу, секр.
 парт. орг. 149
 Волошенюк, заст. зав.
 уповмінзаг 731
 Волошенюк Павло Степанович
 (“Гуцул”, “Жбурлей”,
 “Кудияр”, “Мирон”) 825, 837
 Волошин І. П., з РК КП(б)У 721
 Волошин Йосиф, секр. парт.
 орг. РВК 149
 Волощук Андрій, ст. брат 625
 Волощук Василь 461
 Волощук Віктор, чл. упр. 553
 Волощук Іван 100
 Волощук Ілля, пастух 549
 Волощук Марія 354
 Волощук Марія Миколи 383
 Волощук Юрко с. Михайла
 (“Шалений”) 145
 Волчківці, с. Заболотівського
 р-ну. *Див.* Вовчківці, с.
 Снятинського р-ну
 Вольський Дмитро, нач. ІБ 723
 Воркутинські, табори 877, 886
 “Воробець”, стан. 171
 “Воробець”, кол. стр. УПА,
 нач. стан. ІБ. *Див.* Дарійчук
 Степан

Воробчук Андрій Андрія, чл.
 комс. орг. 691
 “Ворон”. *Див.* Додяк Олекса
 Семенович
 “Ворон”, б-к СБ, охор. НРП.
Див. Копильчук Федір
 “Ворон”, ком. СКВ, ком. кущ.
 б-ки. *Див.* Вірстюк Михайло
 с. Івана
 “Ворон”, рай. пров. *Див.* Повх
 Дмитро Васильович
 “Ворон”, рай. реф. СБ.
Див. Довірак Василь
 Миколайович
 “Ворон”, стан., кущ. госп.,
 прац. техзв. НРП, кущ.
Див. Чонтуляк Михайло
 Романович
 “Ворон”, чл. надр. пров. *Див.*
 Заячук Михайло Петрович
 Вороненка, с. Яремчанського
 р-ну. *Див.* Вороненко, с.
 Яремчанської міськради
 Вороненка-Зимір, тунель 693
 Вороненко (Вороненка), с.
 Яремчанської міськради
 291, 292, 308
 “Вороний”, рай. госп. реф.
Див. Легкун Василь
 Михайлович
 Воронич, гол. РВК 220, 246
 Вороничів, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 446
 Воронів, с. Городенківського
 р-ну 87, 111, 112, 128
 Воронів, с. Обертинського р-ну.
Див. Воронів, с.
 Городенківського р-ну
 Воронівка, кут с. Нижній
 Вербіж Коломийського р-ну
 133, 134
 Вороніж, м. (Росія) 149, 163
 Воронов, з РК КП(б)У 311
 Воронович Марія 413
 Воронюк Василь 732
 Воронюк Микола Петрович
 (“Земляк”) 175, 814, 825, 837
 Воронюк Юрій Дмитрович
 (“Чапаєв”) 814, 837
 Воротняк Василь Миколайович
 (“Скрипка”) 244, 261, 263
 Воротняк Марія 472
 Воротняк Мих. 260
 Воротняк Танасій, “сексот” 354
 Воротняк Федір 262
 Воротняк Федір, з с. Тюдів 325
 Воротняк Федір Семена
 (Семенович) 395, 755
 Ворохта, с. Яремчанського р-ну.
Див. Ворохта, смт.
 Яремчанської міськради
 Ворохта, смт. Яремчанської
 міськради 50, 223, 232, 233,
 271, 285, 291, 292, 298, 308,
 309, 350, 423, 705
 Ворохтянські, ліси 286
 Ворохтянщина 292
 Ворошилов, рад. діяч 205,
 532, 549, 739, 778
 Ворошиловградська, обл. *Див.*
 Луганська, обл.
 Воскресинці (Воскресінці), с.
 Коломийського р-ну 59, 62,
 108, 127, 131, 155, 156, 165,
 167, 170, 176-181, 715, 719,
 722, 724, 732, 740, 743, 744,
 747, 749, 830, 865, 890, 891
 Воякін, заст. ком. б-ки, с-нт 723
 “Впертий”, рой., хот. *Див.*
 Боднарєнко Дмитро с. Івана
 Врубєль Володимир Васильович
 (“Марко”, “Тихий”) 837
 “Всеволод”, окр. пров.
 (22). *Див.* Хміль Михайло
 Васильович

“Всеволод Рамзенко”, проп.
КК. *Див.* Богдан Ярослав
“Второй”, аг. *Див.* Мельник Іван
Вужак Андрій, план. 706
“Вуйко”, підп. 266
Вульков, ком. б-ки, о/у РВ
УМВД/УМДБ, л-нт 263, 306
“В’юни”, АС УМДБ 21, 39

Г

“Г”, атентат. 424
“Г-202”. *Див.* Гураль Іван
Олексійович
“Г-41”. *Див.* Юсипчук Василь
Юрійович
“Г-72”. *Див.* Хімчак Прокіп
Дмитрович
Габорак Варвара Луки 383
Габорак Ілько, гол. с/р 368
Габорак Микола 748
Габорак Никола (Микола), дир.
ПШ 236
Габорак Олекса 331
Гавва, зав. жін. від. 641, 642
Гавда Василь Івана 562
Гавда Іван Івана 562
Гавдічак Микола 167
Гавдуник Михайло Василя
[Танасович] (“Лис”) 483,
487, 823, 838
Гавина, прис. с. Малий Рожин
Косівського р-ну 325
Гаврилків Дмитро, бриг. 737
Гаврилків Іван, заст. гол. с/р 154
Гаврилків Іван (“Зенко”) 808
Гаврилків Марія 748
Гаврилків Параска 748
Гаврилків Степан 737
Гаврилов, секр. РК КП(б)У 340
Гаврильчук Явдокія ж. Олекси
283
Гаврилюк, з РСС 399
Гаврилюк, о. 718

Гаврилюк Андрій, бриг. 547
Гаврилюк Анна ж. Михайла 729
Гаврилюк Василь 473
Гаврилюк Василь, вивез. 746
Гаврилюк Василь, з с. Альбинівка
562
Гаврилюк Василь, з с. Іспас
Горішний 98
Гаврилюк Василь Ф., поштар 724
Гаврилюк Гриць Михайла 729
Гаврилюк Дмитро Іванович
 (“Кубанець”) 814, 838
Гаврилюк Іван, з с. Тучапи 660,
661
Гаврилюк Іван с. Василя
 (“Лисок”) 127, 135, 141, 143
Гаврилюк Іван Дмитра, чл.
комс. орг. 690
Гаврилюк Іван Михайла 729
Гаврилюк Катерина Василя,
ланк. 540
Гаврилюк Марія ж. Петра 729
Гаврилюк Марія ж. Степана 729
Гаврилюк Микола Михайла 565
Гаврилюк Михайло, з с. Іспас 746
Гаврилюк Михайло, секр. с/р с.
Грушів 107
Гаврилюк Михайло, секр. с/р с.
Корнич 85
Гаврилюк Михайло Василя, бриг.
729
Гаврилюк Михайло Василя,
вивез. 746
Гаврилюк Михайло П., гол. с/р
с. Іспас 174, 724
Гаврилюк Михайло Петра, чл.
комс. орг. 692
Гаврилюк Семен Михайла 746
Гаврилюк Федір 746
Гаврилюк Юрко (Юрій) с. Івана,
гол. к-пу 757, 768
Гавриляк, с. Обертин-
ського р-ну. *Див.* Гавриляк, с.
Тлумацького р-ну

Гавриляк, с. Тлумацького р-ну 91, 94

Гавриляк Евдокія (Євдокія) Семенівна, кол. комс., парт. 389

Гавриляк Марія Василя, чл. комс. 774

Гавриляк Михайло Петра (Петрович), атентат. 393, 763, 764

Гавриш, інстр. комс. 292, 297

Гавриш, нач. стан. ІБ 454

Гавриш Петро, зав. загот. 218

Гавучик Іван с. Василя 283

Гавучик Марія д. Івана 283

Гаджіна, ліси 286

Гаджіна (Гаджіна), пол. 350, 418

Гаджук Юрій Петрович (“Камінець”) 819, 838

Гаєва Анна 118

“Гаєвий”, стр. УПА. *Див.* Вардзарук Дмитро Дмитрович

Гаєвий, трактор. 142

Гаєвий Іван, гол. с/р 107

“Гай”, кущ., зах. у полон. *Див.* Сорич Юрій

“Гай”, підп. *Див.* Мицкан Дмитро

“Гайворон”, б-к СБ 480

“Гайворон”, рай. пров. *Див.* Микитюк Михайло

“Гайворон”, чот., сот., ПВ, окр. субреф. проп., надр. пров., хор.-вих. *Див.* Гураль Іван Олексійович

“Гайдамака”, б-к СБ 480

“Гайдамаки”, кур. ТВ-21 17, 34, 50-52, 828, 831, 841, 842, 846-849, 884, 892, 893, 900, 906, 907

“Гайдар”, надр. реф. проп. *Див.* Кубайович Йосип Васильович

Гайдичук, дільн. РВ УМВС 750

Гайдичук Микола Якович (“Захаров” (“Захарів”)) 482

Гайдичук Михайло Дмитрович (“Богун”, “Проць”) 486, 489, 498, 656, 838, 918

Гайдичук Наталія Іванівна (“Наталка”) 482

Гайдичук Ярослав 564

Гайдичук Ярослав Івана, завгосп 564

Гайсанюк Герасим, конюх 547

Гайфер Анна д. Михайла, секр. комс. орг. 389, 762, 774

“Галаган”, пов. пров. 478, 811

“Галаган”, слід. СБ 480, 838

“Галайда”, надр. військ. інстр. *Див.* Семчишин Микола Дмитрович

“Галайда”, охор. *Див.* Мельничук Іван

“Галайда”, рай. госп. реф. *Див.* Захарук Іван Танасійович

“Галайда”, рай. реф. проп. *Див.* Паращук Дмитро Васильович

“Галайда”, слід. СБ 482

“Галайда”, чот., рай. орг. реф. *Див.* Лівак Мирослав Гаврилович

Галамідов (Галелідов) Леонід, слід., заст. нач. РВ УМДБ, секр. парт. орг. 98, 135, 152, 163

“Галина”. *Див.* Рудик Марія

“Галина”, кер. техзв. НРП. *Див.* Лукань Калина Дмитрівна

“Галина”, рай. реф. жін. 816, 839

Галицький Йосиф, секр. парт. орг. 761

Галицький (Галич), р-н 514, 872

Галичина 13, 31, 381, 624, 845, 860

“Галичина”, укр. див. 493, 496, 497, 499, 501, 507, 767, 826, 849, 851, 852, 863, 870, 887, 903
 Галичани 85, 91, 111, 139, 216-220, 235, 238, 378, 388, 390, 410, 701, 708, 762, 763, 781, 797
 Галій, ком. б-ки, дільн., о/у РВ УМВС/УМДБ, л-нт 248, 250, 253, 257, 305, 313, 314, 325, 351, 352, 355-358, 364, 380, 417-419, 421, 422
 “Галуза”, стан., куш., рай. субреф. проп. *Див.* Ілійчук Дмитро Дмитрович
 Галушак, з с. Серафінці 631
 Галушак Анна, ланк. 557
 Гальчук Михайло, дир. млин. 189
 “Гамалія”, заст. стан. *Див.* Мицканюк Дмитро Васильович
 “Гамалія”, куш. *Див.* Скорейко Орест Тодорович
 “Гамалія”, стан. *Див.* Нагорняк Микола Іванович
 “Гамалія”, сот., заст. окр. кер. зв’язк., хор. *Див.* Скригунець Василь Миколайович
 Гамасюк Василь 362
 Гамлій Марія, учит. 236
 Ганатин Василь, чл. комс. орг. 691
 Ганатин Степан, чл. комс. орг. 691
 “Ганджа”, заст. окр. кер. зв’язк., стан. *Див.* Скільський Петро Іванович
 Ганів, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Ганнів, с. Коломийського р-ну
 Ганківці, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Ганківці, с. Снятинського р-ну
 Ганнів (Ганів), с. Коломийського р-ну 100, 101, 103, 108, 145, 177, 178, 715, 736, 745, 747, 853
 Ганущак Евдокія (Євдокія) ж. Івана 737
 Ганущак Олекса, нач. ІБ 723
 Ганущак Параска 58
 Ганьківці (Ганківці), с. Снятинського р-ну 62, 467, 473, 483, 506, 628, 629, 635, 839, 874
 Гарасимів, с. Обертинського р-ну. *Див.* Гарасимів, с. Тлумацького р-ну
 Гарасимів, с. Тлумацького р-ну 55, 90, 110, 112, 129, 131, 851
 Гарасимів Тома, гол. к-пу 555
 Гарасимчук Василь Федорович (“Чорт”) 481, 839
 Гарасимюк Гриць 62
 Гарасимюк Степан 731
 Гарасимюк Юрко 253
 Гарашук Дмитро 288
 Гарвасюк, уповмінзаг 522
 Гарвасюк Іван с. Симона (“Щиглик”) 145
 Гаргат Іван (“Липкевич”) 921, 922
 Гарматюк Іван, гол. с/р 723
 “Гармаш”, сот., кур. бунч., надр. госп. реф., рай. пров., надр. реф. проп. *Див.* Мельничук Василь Юрійович
 “Гарт”, окр. субреф. СБ 839
 Гасинюк, дільн. міл. 451
 Гасюк Анна 360
 Гасюк Василь 360
 Гасюк Дмитро, дільн. міл., мол. л-нт 392
 Гасюк Марія, нач. паспорт. стола 391
 Гасюк Юрко 737
 Гах Дмитро Миколайович (“Скуба”) 50-52

Гашпарович Бижі, рах. 704
 Гашпарович Калман, стріл. ст. 708
 Гашпарович Рудольф, стріл. ст. 708
 Гвізд, прис. с. Хімчин
 Косівського р-ну 166
 Гвіздець, м. (райцентр).
Див. Гвіздець, смт.
 Коломийського р-ну
 Гвіздець, смт. Коломийського
 р-ну 14, 32, 592, 805, 807
 Гвіздецький (тепер у скл.
 Городенківського р-ну), р-н
 13, 31, 74, 76, 91, 484, 487,
 494, 496, 497, 502, 504, 505,
 508, 574, 590, 666, 836, 838,
 854, 855, 869, 878-881, 883,
 889, 890, 892, 903
 Гвіздецький (ч. 11) РП ОУН.
Див. ОУН, Гвіздецький РП
 Гвіздеччина 488
 Гданськ (Гданськ), м. (Польща)
 138
 Гдиня (Гдиня), м. (Польща) 138
 Гевда Степан Никифора, чл.
 парт. орг. 773
 Геник. *Див.* Геник
 Генсецький Микола, зав. рай.
 фін. від. 217, 366, 367, 373,
 412, 413
 "Геня", рай. реф. жін., зах. у
 полон. *Див.* Уграк-Генік
 Софія Михайлівна
 Герасько Надія, піонервож. 216
 Герелюк Василина 61
 Герелюк Петро, гол. с/р 61
 Герман Анна 56
 Германія. *Див.* Німеччина
 Германюк Дмитро, секр. к-пу 737
 "Герцик", окр. військ. реф. 808
 Гибаненко Степан, варт. 547
 Гищук Василь Івана, бриг. 540
 Гищук Гарасим 258
 Гільтяюк Юра, чл. комс. орг. 692
 Гірне, с. Стрийського р-ну
 Львівської обл. 826
 Гладкая Єлена, план. 703
 Гладко Евдокія (Євдокія, Одокія)
 Петра (Петрівна), фельд., зав.
 сан. пункт. 766, 777
 Гладко Скок, зав. уповмінзаг
 539, 568, 570
 Гладков Григорій Васильович,
 орг. інстр. РК КП(б)У 750
 Гладуняк Федор, зв'язк. ст. 708
 Глащук Дмитро с. Ірени 270
 Глигул (Глигул), прис. с. Соко-
 лівка Косівського р-ну 248,
 297, 350-352, 354-357, 450
 Глинаний, прис. с. Розтоки
 Косівського р-ну 396, 755
 Глошко Михайло, комс. 346
 Глушенко, ком. гр. ПВ, к-н 289
 Глушків, с. Городенківсько-
 го р-ну 472, 519, 520, 539,
 563, 567, 583, 589, 641, 648,
 655, 657, 889
 Глушак Василь, вет. лік. 525
 Гнатенко, з р-ну 245
 Гнатчук Василь Івана, бриг. 569
 Гнатюк, дільн. РВ УМВС 723
 Гнатюк Дмитро, з с. Акрешори
 278
 Гнатюк Дмитро, з с. П'ядики 170
 Гнатюк Катерина д. Івана 382
 Гнатюк Петро Федора, учит.,
 чл. комс. 774
 Гнеєв, ст. інсп. 403
 Гнила, кут с. Красноставці
 Снятинського р-ну 652
 Гнилець, ліс 744
 Гнилий Потік, ліс 696
 Гнилиця, прис. с. Текуче
 Косівського р-ну 269, 277,
 280-282, 329, 861

- Гобель Гоніка С., касир 701
Гоброякай, II-й секр. РК КП(б)У 743
- Говбел Августин С., інж. 701
“Говерля”, ВО-4. *Див.* УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”
“Говерля”, сот. ТВ-21 844
- Гоголь, заст. гол. РВК 623
- Годи, с. Коршівського р-ну.
Див. Годи-Добровідка, с. Коломийського р-ну
- Годи-Добровідка (Годи, Добровідка), с. Коломийського р-ну 86, 97, 118-121, 128, 131, 142, 157, 164, 180, 186, 189
- Годи-Турка, ст. 110
- Годованський Осип Зенона [Йосип Зенонович] (“Орлик”) 483, 506, 839
- Гойтін Василь М., секр. с/р 724
- Голандія (Голяндія) 507
- Голдищук Степан, учит. 237
- Голдовська Марія, з РК ЛКСМУ 161
- Голев, гол. РВК 463
- Голев, рай. суд. 568, 577
- Голіков, нач. РВ УМВС, к-н 317, 391
- Голіней Ст. (Степан) 15, 33, 876, 887
- “Голка”. *Див.* Ткачук Михайло Миколайович
- Головатий Василь Івана 746
- Головатий Микола Іванович (“Тигр”) 813, 839
- Головацький Іван, секр. по кадр. РК КП(б)У 148
- Голови, с. Верховинського р-ну 52, 283-286, 288-291, 328, 338, 354, 357, 363-365, 367, 371, 411, 417
- Голови, с. Жаб’ївського р-ну.
Див. Голови, с. Верховинського р-ну
- Головінов С., нач. ІБ, ком. б-ки 179, 217
- Головко, II-й секр. РК КП(б)У 215, 343, 345-347, 382
- Головченко, вклад. 390
- Головчук Василь М., інж. 701
- Головчук Євген (Євген) Єн., ст. ліс. 701
- Голомонов, нач. пошти 217
- Голошина, с. Верховинського р-ну 358
- Голошина, с. Жаб’ївського р-ну. *Див.* Голошина, с. Верховинського р-ну
- Голощепа, упов. 458, 465, 477
- “Голуб”. *Див.* Бабчик Марія Олексіївна
- “Голуб”, б-к РП 214
- “Голуб” (I), б-к СБ 479
- “Голуб” (II), б-к СБ 480
- “Голуб”, підп. 493
- “Голуб”, повст. 172
- “Голуб”, прац. реф. УЧХ, прац. реф. СБ. *Див.* Арсенич Антон Васильович
- “Голуб”, рай. госп. реф. *Див.* Боднарчук Микола Іванович
- “Голуб”, рай. реф. проп. *Див.* Семенюк Петро Кузьмович
- “Голуб”, стан. *Див.* Процюк Іван Михайлович
- Голубенко, секр. рай. міл. 317
- Голубінов, ком. б-ки 178
- Гомзяк Ігор 28, 46
- “Гомін”, край. реф. проп. *Див.* Дяченко Михайло Васильович
- Гомул, г. 20, 38
- Гондурак Василь 364
- Гондурак Василь с. Василя 374

Гондурак Василь с. Онуфрія 372
Гондурак Параска 250
“Гонта”, б-к, рай. адмін. реф.
СБ, рай. субреф. проп., рай.
реф. проп. *Див.* Острук Іван
Іванович
“Гонта”, б-к РЕВ СБ 285
“Гонта”, куц. 483, 494
“Гонта”, куц. *Див.* Максим’юк
Іван Васильович
“Гонта”, рай. реф. СБ 825
“Гонта”, сот. *Див.* Шкарупа
Микола
“Гонтар”, рай. госп. реф. 478,
824, 839
Гонтарка, ліс 350
Гонти, ім., сотня ТВ-21 50, 51,
884, 893, 906
Гонтовюк, секр. парт. орг. 625,
637
Гонтовюк Микола, заст. гол.
к-пу 548
Гонтов’юк Микола, “істребок” 470
Гончар Григорій (“Зелений”,
“Моряк”) 808
Гончарів, с. Обертин-
ського р-ну. *Див.* Гончарів, с.
Тлумацького р-ну
Гончарів, с. Тлумацького р-ну
61, 95, 111, 123, 133, 134
Гончаров, нач. РВ УМВС 216
Гончаров, о/у РВ УМДБ, м-р
419, 736
Гора, прис. с. Мишин Коломий-
ського р-ну 165, 169
Гора, прис. с. Нижній Березів
Косівського р-ну 278, 281,
329
Гора, кут с. Стопчатів
Косівського р-ну 178
Гораль С. 14, 32
Горбанович Василь Миколи,
бриг. 737
Горбенко, з РВК, к-н 522
“Горбенко”, ком. куц. б-ки, зах.
у полон 299
Горби, прис. с. Верхній Ясенів
Верховинського р-ну 755
Горбов, о/у РВ УМВС, ст. л-нт
693, 699
Горбовий Гнат, майст. 218
Горбовий Гнат с. Івана, зав.
артіл. 219
Горганюк Василь с. Юри 265
Горганюк Гафія д. Василя 265
Горганюк Лука, пом. дільн.
інсп. 403
Горгійчук Іван 284
Гордаш Марія Івана 561
Гордашко Василь 641
“Гордий”, б-к СБ 479
“Гордий”, б-к СБ. *Див.* Капанюк
Григорій Іванович
“Гордий”, повст. 172
“Гордицький”, пов. військ.
реф. *Див.* Матейко Семен
Дмитрович
Гордишірка, пол. 271
Гордій, аг. уповмінзаг (рай. фін.
від.) 368, 372, 373
Гордій, гром. 248
Гордій Василь, “істребок” 292
Гордій Микола, дир. наркомзаг
736
Гордій Петро 250
Гордіца Микола Володимиро-
вич (“Ростислав”) 824, 840
Гордіца Параска, пастух 547
Горічок Орест, чл. рев. ком. 555
Горічок Тимофій Юрійович
(“Лисенко”) 480
Горішне Залуччя (Залуче
Горішне), с. Снятинського
р-ну 459-462, 465, 466, 468,
472, 481, 510, 521, 584, 593,
621, 640, 654

- Горішний кут, прис. с. Микитинці Косівського р-ну 170
- Горнякевич Дмитро (“Книш”, “Ратай”) 271, 808, 840, 906
- Горобець Анна Миколи, зав. сан. пункт. 777
- Город, с. Косівського р-ну 228-230, 238, 241, 248, 250, 251, 256, 309, 314, 320, 322, 324, 339, 341, 347, 348, 355, 357, 366, 368, 370, 372, 373, 375, 381, 382, 394, 421, 447, 451
- Городенка, м. 14, 28, 32, 46, 80, 458, 474, 508, 510, 514, 519, 520, 567, 577, 582, 592, 599-601, 604, 611, 615, 617, 630, 656, 659, 661, 665, 669, 678, 805, 807, 833, 836, 837, 854, 857, 863, 865, 893, 894, 897
- Городенківський (Городенський), надр-н ОУН. Див. ОУН, Городенківський надр-н
- Городенківський (Городенський, Городенка), р-н 12, 13, 30, 31, 146, 470, 484, 486-494, 497-499, 501, 502, 506, 507, 509, 514, 519, 523, 524, 563, 565, 566, 568-571, 574, 577, 588, 592, 593, 598, 599, 604, 611, 624, 626, 646, 647, 654, 655, 666, 667, 669, 787, 828, 830-833, 835-843, 847-852, 854-857, 859, 861-865, 869, 870, 874-882, 887, 889, 892-894, 899, 902-905, 908
- Городенківський (ч. 9) РП ОУН. Див. ОУН, Городенківський РП
- Городенківщина (Городенщина) 9, 10, 14, 23, 26, 32, 42, 44, 77, 78, 111, 455, 478, 484, 485, 508, 510, 678, 833, 857, 863, 865, 893, 894, 912, 914, 915, 918, 928-932
- Городецький Іван Василя, уч. 632
- Городниця, с. Городенківського р-ну 458, 461, 464, 468, 474, 480, 481, 493, 498, 501, 506, 507, 510, 519, 520, 533, 553, 574, 577, 578, 624, 643, 889
- Городок, ліс 177
- Городок, с. Коршівського р-ну (тепер у скл. с. Лісний Хлібичин Коломийського р-ну) 134
- “Горох”, стан. Див. Федик Федір Іванович
- Горук Василь Іванович (“Едвард”, “Карпо”, “Савич”, “Скиба”, “Сковорода”, “ав/3”) 455, 477, 483, 484, 502, 810, 811, 840
- Горук Михайло Василя (“Черник”) 506
- Горшкова Валя, зав. ЗАГС 391
- Горький, рос. письм. 376, 434, 620
- Гостилів, с. Обертинського р-ну (тепер у скл. с. Чортовець Городенківського р-ну) 901, 908
- Гостовець (Гостівці), пол. 415
- Готич Юрко, підп.-лег., інф. СБ 289
- Гоцик Артем Кондр., дир. шк. 648
- Гошуватюк, завпед 600
- Гоян Василь 459
- Гоян Грицько, гол. с/р 458
- Гоян Іван 461
- Гоян Михайло 472
- Гоян Параска 472
- Гоянюк Анна Костя 746
- Гоянюк Василь Ф., інсп. 725

Гоянюк Дмитро Михайлович
 (“Сокіл”) 813, 840
 Гоянюк Зеновія Николаївна
 (“Орися”) 808
 Гоянюк Іван 732
 Гоянюк Іван, вивез. 746
 Гоянюк Іван с. Леся 101
 Гоянюк Іван Федора, рах. 729
 Гоянюк Катерина 746
 Гоянюк Катерина д. Федора
 (“Сося”) 141, 143
 Гоянюк Марія (“Ярина”) 813, 840
 Гоянюк Микола 737
 Гоянюк Михайло 746
 Гоянюк Михайло Дмитрович
 (“Залізник”, “М-4”, “Р-2”,
 “Р-37”) 327, 335, 813, 841
 Гоянюк Михайло Миколи, гол.
 к-пу 730
 Гоянюк Одокія Степана 746
 Гоянюк Юра Івана, гол. к-пу 729
 Гоянюк Юра Михайла, заст.
 гол. к-пу 729
 Гоянюк Яків 170
 “Граб” (I), б-к СБ 479
 “Граб” (II), б-к СБ 479
 “Граб”, стр. УПА 479
 “Граб”, стр. УПА, ст. віст. *Див.*
 Дуденчук Михайло
 Граб Василь М. 746
 Граб Михайло Петра 746
 Грабник, кут с. Уторопи
 Косівського р-ну 177
 Грабове, с. Шахтарського р-ну
 Донецької обл. 863
 Грабовець, прис. смт.
 Верховина 284
 Грабовецький В. 14, 32
 “Грабок”, заст. куц., рай.
 субреф. проп., рай. реф.
 проп. *Див.* Шлемкевич
 Антон Петрович
 Грабчук, бух. 217, 370
 Грабчук Федір, гол. с/р 85
 “Град”, рай. госп. реф. 819, 841
 “Град”, рай. госп. реф. *Див.*
 Кузик Іван Васильович
 Границя, прис. с. Кривопілля
 Верховинського р-ну 352
 “Граніт”, пом. куц. *Див.*
 Дем’янчук Петро Михайлович
 “Грегіт”. *Див.* Андрусак Василь
 Васильович
 “Грегіт”, б-к СКВ, б-к куц. *Див.*
 Сухарчук Іван Дмитрович
 Грек, інсп. 434
 Гrepиняк Василь с. Івана 374
 Греція 138, 240
 “Гречаник”, рай. реф. проп.
 482, 821, 841
 Грещук Іван Андрійович
 (“Тарас”) 196
 Грибов, ком. б-ки, о/у РВ
 УМДБ, ст. л-нт 350, 360, 362
 Грибчук, гол. РВК 182
 “Грива”, стан. *Див.* Прошук Іван
 Григолинський, упов. 458, 461
 Григораш, аг. уповмінзаг 751,
 752
 Григорець Степан 172
 Григор’єва Г. 14, 32
 Григорин, з маслоз-ду 264
 Григоришин Микола 157
 Григорів Олекса Івана 567
 Григорійчук Ол., варт. 547
 Григурок Галина, стат. 152
 Григорчак Олексій Іванович
 (“Сивий”) 483, 492
 Григорчак Юрій Петрович
 (“Нечай”, “Ярема”) 813, 822,
 841
 Григорчук, гол. с/р 343, 365,
 371, 381
 Григорчук, з р-ну 590
 Григорчук Василь 313
 Григорчук Володимир 659, 660

Григорчук Григорій Ількович
 (“Хмель”) 482
 Григорчук Дмитро 471
 Григорчук Іван Василя, інстр.
 РК ЛКСМУ 162
 Григорчук Іван Фед., заст. гол.
 к-пу 528
 Григорчук Михайло, фінаг. 107
 Григорчук Михайло Васильо-
 вич (“Мирон”) 815, 842
 Григорчук Настя 358
 Григорчук Олена 588
 Григорчук Палій Миколи,
 “сексот” 335
 Григорчук Параска 731
 Грикул С. 173
 Грималюк Василь с. Василя 374
 Грималюк Василь с. Петра,
 комс. 381
 Грималюк Василь
 Тимофійович, гол. с/р 338
 Грималюк Олекса, чл. прав. 528
 Грималюк Петро 748
 Гриневий Федір, злодій 304
 Гриник Дмитро, секр. парт. орг.
 721
 Гриник Д. Ю., з РК КП(б)У 721
 Гриник Іван, гол. к-пу 721
 Гринович Тадей 737
 Гринчук Іван 473
 Гринюк Василь Михайла, стріл.
 ст. 708
 Гринюк Микола Васильович
 (“Соломон”) 813, 842
 Гринюк Михайло, вивез. 716
 Гринюк Михайло, госп. 747
 Гринюк Михайло, нач. стан. ІБ
 305
 Гринюк Петро Семенович
 (“Байрак”) 820, 842
 Гринюк Степан Степана, рах.,
 чл. комс. орг. 692, 704
 Гринява, с. Верховинського р-ну
 75, 223, 237, 283, 285, 307,
 338, 358, 367, 370, 411, 415
 Гринява, с. Жаб’євського р-ну.
Див. Гринява, с.
 Верховинського р-ну
 Грицай Юхим Якова, дир. шк.
 722
 Грицак Анна 60
 Гриценко Евстафій (Євстафій)
 472
 Грицик Микола, заст. гол. к-пу
 737
 Грициків Арсен, “істребок” 657
 “Гриць”. *Див.* Боднарук Іван
 Мартинович
 Грицюк, о/у РВ УМВС, мол.
 л-нт 535, 582, 583, 587
 Грицюк Анна ж. Миколи 746
 Грицюк Василь 593
 Грицюк Василь, бриг. 548
 Грицюк Галя, ланк. 550
 Грицюк Гриць Федора 565
 Грицюк Дмитро 464
 Грицюк Іван, арешт. 286
 Грицюк Калина, ланк. 547
 Грицюк Катерина 471
 Грицюк Марія 464
 Грицюк Микола 99
 Грицюк Михайло, арешт. 286
 Грицюк Михайло, з с.
 Торговиця 472
 Грицюк Петро, “істребок” 359,
 361
 Грицюк Степан 61
 Грицюк Степан, учит. 237
 Грицюк Степан Гр., завгосп 545
 Гришків, прис. с. Нижній
 Березів Косівського р-ну
 278, 282, 329
 Грищак Іван, гол. рев. ком. 552
 Грищак Михайло, з з-ду 535
 Грищенко М. П., з РК КП(б)У 721

- Гришук Гриць 469
 Гришук Микола 564
 Гришук Олекса 665
 Гришук Танасій 469
 Гріздак Іван, ком. стан. ІБ 283,
 284
 “Грізний”, вишк. б-ки 480
 “Грізний”, стр. УПА, заст.
 куц. *Див.* Курганевич Іван
 Васильович
 “Грім”. *Див.* “Кошовий”, надр.
 пров.
 “Грім”, б-к куц. б-ки. *Див.*
 Павлюк Василь Петрович
 “Грім”, к-р ВО-4, край. реф.
 СБ, в.о. край. пров., м-р.
Див. Твердохліб Микола
 Дмитрович
 “Грім”, куц. *Див.* Михлюк
 Михайло Іванович
 “Грім”, охор. куц. *Див.*
 Скільський Василь Іванович
 “Грім”, охор. куц., прац.
 НРП, зах. у полон. *Див.*
 Новосельський Михайло
 Петрович
 “Грім”, охор. РП, зав. госп. спр.
 НРП. *Див.* Зозулик Роман
 Ількович
 “Грім”, пов. пров., окр. реф.
 проп., ред. *Див.* Василик
 Ярослав Олексійович
 “Грім”, слід. СБ. *Див.* Ілюк
 Василь Андрійович
 Грінчак, гол. с/р 625, 637
 Гріша, ком. б-ки, о/у РВ УМВС
 307
 Гріщенко, ст. проп. РК КП(б)У
 150
 Гродецький Василь 471
 “Гроза”, куц. 481
 “Громадянин”, а/в. *Див.*
 Оманчук (Оманчуківський)
 Віктор Олексійович
 Громова, г. 282, 287
 Громовой, нач. РВ УМДБ, п/п-к
 387, 391
 Грубешівщина (тепер тер.
 Польщі) 870
 Грузини 108, 109
 Груні, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 356
 Грунь, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 267, 280
 Груша, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 450
 Грушів, с. Коломийського р-ну
 59, 87, 94-96, 107, 109, 126,
 127, 131, 136, 141, 167, 169,
 177, 180, 197, 715, 719, 723,
 724, 733, 744, 746, 750, 898
 “Грушко”, окр. кер. зв’язк. 808
 Гряда, прис. с. Ліски
 Коломийського р-ну 96
 Гряда, прис. с. Лісна Слобідка
 Коломийського р-ну 167, 171
 “Губатий”, б-к СБ 479
 Губін, ком. ІБ, слід. РВ УНКДБ/
 УМДБ, л-нт 82, 94, 123
 Гуданов, з РВК 123
 Гудз Василь (“Морозенко”) 499
 Гудзюк Евдокія (Євдокія) 468
 Гудков Іван, дільн., І-й заст.
 нач. РВ УМВС, нач. міл.,
 л-нт, ст. л-нт 265, 269, 283,
 391, 392, 764, 775
 Гузій Микола Михайлович
 (“Кармелюк”) 499
 Гузійчук Іван 96
 Гуйван Петро Дмитра, гол. к-пу
 642, 643
 Гук Анна 572
 Гуленчин Андрій, чл. упр. 553
 Гуленчин Роман Олексійович
 (“Чорноморець”) 810, 817,
 822, 842

- Гулень Михайло, дільн.
РВ УМВС 693
- Гулик Василь с. Танасія
("Дубок") 145
- Гулин Василь, чл. рев. ком. 555
- Гулин Оксана, чл. рев. ком. 555
- Гулин Семен 465
- Гулуфка, ком. г-ну ПВ, л-нт 693
- Гультай Іван, бриг. 540
- Гулюк Василь Дмитра, гол.
зем. ком. 773
- Гуманіцька Анна, ланк. 557
- Гуменюк, гол. РВК 645, 736
- Гуменюк В. (Василь) 13, 15,
22, 27, 28, 31, 33, 40, 45, 46
- Гумин Марія Івана 640
- Гумулей Василь, комс. 73
- Гундзяк Іван Василя 563
- Гундяк Василина, секр. НСШ 346
- Гундяк Михайло, гол. к-пу 401
- Гунька Андрій Дмитра, бриг. 525
- Гунька Анна 463
- Гунька Ольга, ланк. 545
- Гунька Петро, ком. стан. ІБ 458
- Гунька Теодор, гол. к-пу 544
- Гунько Ярослав Петрович
("Скала") 481
- Гураль Іван Олексійович
("Гайворон", "Г-202") 21, 39,
144, 146, 147, 197, 809, 843
- Гураль Марія ж. Юрка 747
- Гурамшвілі Давид, грузин.
поет 618
- Гурей Дмитро Іванович
("Андрій", "Тріска",
"Чорний") 247, 287, 300,
303, 819, 843, 916
- Гурей Лук'ян Іванович
("Олекса") 818, 843
- Гурманюк Степан Іванович
("Соловейко") 816, 843
- Гуртовенко, ком. б-ки, о/у 419
- Гусаєва Н., ІІ-й інстр. РК КП(б)У
386
- Гусак Петро, нач. рай. фін. від.
85
- Гусаков, ком. б-ки 165, 166, 177
- Гусєєв, дир. РСС 725, 732
- Гуськов, з РВ УМВС 269
- Гутченко, з проп. 243, 244
- "Гуцул". Див. Волошенюк
Павло Степанович
- "Гуцул". Див. Скульський Іван
Іванович
- "Гуцул", аг. Див. Миклащук
Юрій Іванович
- "Гуцул", б-к СБ 480
- "Гуцул", куц., рай. госп. реф.
Див. Федорук Василь
Іванович
- "Гуцул", рай. пров. Див.
Спаський Іван
- Гуцул Василина Василя, ланк.
540
- Гуцул Михайло, рах. 540
- Гуцул Софія Грицька, ланк. 540
- Гуцулівка, с. Косівського р-ну
58, 93, 97, 105, 177, 715, 862
- "Гуцульський", кур. УГА 892
- "Гуцульський", кур. ТВ-21
17, 34, 53, 840, 846, 851,
852, 871, 874, 875, 885, 888,
892, 896
- "Гуцульщина", ТВ-21 (група)
ВО-4 "Говерля". Див. УПА-
Захід, ВО-4 "Говерля", ТВ-21
"Гуцульщина"
- Гуцульщина (Галицька) 13, 15,
31, 33, 53, 66, 125, 159
- "Гуцуляк". Див. Палинюк
Василь Миколайович
- Гуцуляк, кер. лектор. 434
- Гуцуляк Варвара 94
- Гуцуляк Василь, з с.
Воскресінці 62

- Гуцуляк Василь, з с. Фатовець 94
 Гуцуляк Грицько ("Нечай") 493
 Гуцуляк Дмитро 96
 Гуцуляк Дмитро, заст., гол. с/р 107
 Гуцуляк Дмитро Петрович ("Тарас") 815, 843
 Гуцуляк Іван Миколи, бух. 569
 Гуцуляк Іван Миколи, гол. к-пу 733
 Гуцуляк Катерина ж. Івана 733
 Гуцуляк Лук'ян Іванович ("Хитрий") 844
 Гуцуляк Микола Дмитра, бриг. 733
 Гуцуляк-Мицканюк Марія Іванівна ("Жданна") 287, 301, 819, 844
 Гушулей Василь 98
 Гушулей Марія 98
- Г**
- Генік (Генік), проп. 434
 Генік (Генік) Андрій 274
 Генік (Генік) Анна М., рах. 403
 Генік Антон ("Лисок") 898
 Генік (Генік) Антон 396
 Генік (Генік) Антось, з с. Акрешора 276
 Генік (Генік) Антось, з с. Нижній Березів 270
 Генік (Генік) Василь, гол. РСС 227, 319, 404
 Генік (Генік) Василь, учит. 236
 Генік (Генік) Галя, дир. НСШ 236
 Генік Дмитро Антонович ("Віктор") 66, 68, 481, 844
 Генік (Генік) Євгенія (Євгенія), з рай. фін. від. 404
 Генік (Генік) Іван 358
 Генік Іван с. Івана, "істребок" 318
- Генік Костянтин Степанович ("Крук", "149") 430, 810, 844, 922
 Генік (Генік) Марія Івана, учит. 396
 Генік (Генік) Марія Михайлівна 453
 Генік (Генік) Михайло, бриг. 536
 Генік (Генік) Михайло, кер. злодій. гр. 385
 Генік (Генік) Никола (Микола), учит. 236
 Генік (Генік) Ольга, учит. 236
 Генік (Генік) Петро 273
 Генік (Генік) Сильвестр, учит. 236
 Генік (Генік) Юрко 274
 Генік Ярослав Миколайович ("Славко", "Смик", "Чокан") 817, 820, 845
 Гестапо (гестапівці) 125
 "Гонта". Див. Криловський Юрій Трохимович
 "Гонта". Див. Федюк Василь Юрійович
 "Гонта", кущ., рай. пров. Див. Буньковський Петро
 "Гонта", рай. орг. реф. 814, 845
 "Гонта", рай. реф. СБ. Див. Клим Іван Іванович
 Грегит (Грегит), г. 20, 23, 38, 41, 415, 425, 427, 873
 "Грегит", стар. шк. 893
- Д**
- "Д-44". Див. Козьмін Степан Дмитрович
 "Д-45". Див. Данилюк Назарій Степанович
 Дадаєв, о/у РВ УМВС, нач. опергр. РВ УМДБ, л-нт, ст. л-нт 465, 467-469, 661, 663
 Дадачук Семен 290

Далавурак Евдокія (Євдокія) 55
 Далешове (Далешева,
 Далешів, Делешів), с.
 Городенківського р-ну 56,
 481, 506, 510, 534, 575, 616,
 619-621, 833, 902, 903
 Данай Юрко Леся, бриг. 525
 Даниленко, ком. (нач.) гр.
 (б-ки), слід. УМВС, л-нт, ст.
 л-нт 111, 129, 170, 539, 655
 Даниленко Григорій, з парт.
 кадр. РК КП(б)У 150
 Данилченко Фрося, учит. 346
 Данильчук Дмитро Степанович
 (“Скала”) 480
 Данильчук Параска б/б, кол.
 комс. 389
 Данилюк, упов. РВК 783
 Данилюк, чл. парт. орг. 690
 Данилюк Василина 748
 Данилюк Іван с. Василя
 (“Зоря”) 290, 301
 Данилюк Іван с. Марії 748
 Данилюк Луція 845
 Данилюк Марія (I) 748
 Данилюк Марія (II) 749
 Данилюк Назарій Степанович
 (“Перебийніс”, “Підкова”,
 “Д-45”, “Л-54”) 15, 21, 33,
 40, 808, 845, 910, 920, 921
 Данилюк Настя (I) 749
 Данилюк Настя (II) 749
 Данилюк Петро, дир. млин. 188
 Данилюк Степан, ланк. 548
 Данилюк Тимофій М., “істребок”
 549
 Данилюк Федір 468
 Данилюк Юра, заар. 304
 Даниляк Микола Федорович
 (“Зелений”) 430, 845
 Данищук Василь Василя, гол.
 к-пу 732
 Данищук Михайло, дільн. РВ
 УМВС, секр. РК ЛКСМУ 723
 Данілей, агіт. 153
 Данілов, слід. РВ УМДБ 245, 317
 Данія 507
 “Данченко”. Див. “Кошовий”,
 надр. пров.
 Данченко, зав. РСС 217
 Даньков, нач. РВ УМДБ, ст.
 л-нт 588
 Дарвін Чарльз, англ. вчен. 610
 “Дарина”, маш., надр.
 архів. Див. Бабчик Марія
 Олексіївна
 “Дарина”, пов./надр. реф. жін.,
 зах. у полон. Див. Слободян-
 Ковалюк Олександра
 Петрівна
 Дарій Іван с. Петра, “істребок”
 763
 Дарійчук Їлак Семенович 442
 Дарійчук Михайло 325
 Дарійчук Петро Михайла 755
 Дарійчук Степан (“Воробець”)
 306
 Дарійчук Стефан (Степан)
 Онуфрія, гол. к-пу 762, 765,
 768, 778
 “Дарія”, кер. розв., надр. орг.
 субреф., надр. реф. проп.
 Див. Луканюк Ганна Ільківна
 Дарованець Олександр 16, 34
 Дашкевич Микола Юрійович
 (“Нечай”) 825, 846
 Дашкевич Я. 14, 32
 Дашко Петро, касир 217
 Двилюк Дмитро, гол. к-пу 558
 Дебеславці, с. Коломийського
 р-ну 55, 59, 82, 90, 92, 98,
 100, 103, 107, 108, 111, 112,
 121, 128, 132, 165, 170, 177,
 182, 200, 205, 714-716, 718,
 721, 723, 726, 735, 739, 740,
 744, 745, 747
 Деблюк Микола І., бух. 403

Дебренюк Іван (“Непорадний”) 921
 Дебрій Петро Михайлович (“Юрчик”) 481
 Деденко Михайло Петрович, контррозв. 60
 Дедерчук Василь Ан., чл. КП(б)У 337
 Дейбук Дмитро Степана 568
 Дейнега Марія Василя 749
 Дейнега Петро с. Івана 748
 Делешів, с. Чернелицького р-ну. *Див.* Далешове, с. Городенківського р-ну
 Деля, рай. комс. орг. 122
 Делявський Петро Івана 639
 Делятин, смт. Надвірнянського р-ну 189, 269, 423, 448
 Делятин Василь Василя (Васильович), агр., секр. парт. орг. 689, 700
 Делятинчук Дмитро Василя, чл. комс. орг. 691
 Демедюк Андрій Михайла (Михайлович), інсп. реал., чл. парт. орг. 690, 703
 Демедюк Василь, бух.-ревіз. 706
 Демедюк Василь Василя, стріл. ст. 708
 Деменчук П. М., з РК КП(б)У 721
 Демиденко, дир. шк. 603-605, 607, 609
 Демидюк Дмитро, ком. стан. ІБ 87
 Демидюк Микола Григорович (“Дубок”) 284
 Демидюк Микола Семенович (“Дуб”) 426
 Демиче, с. Заболотівського р-ну (тепер у скл. смт. Заболотів Снятинського р-ну) 620, 628, 629
 “Демко”, б-к СБ, рай. госп. реф., зах. у полон. *Див.* Сметанюк Василь Олексійович
 “Демон”. *Див.* Хома Василь Іванович
 Демченко, дир. СШ 608, 632
 Демчук Дмитро 587
 Дем’ян Григорій 13, 31
 Дем’янчук Настя Івана 569
 Дем’янчук Петро Михайлович (“Граніт”) 481
 Дем’янюк Василь 718
 Дем’янюк Василь, гол. к-пу 735
 Дем’янюк Василь, інсп. 725
 Дем’янюк Марія 170
 Демянюк Олена 55
 Дем’янюк Онофрій 718
 Дем’янюк Остафій, агр. 735
 “Денис”, б-к, слід. СБ. *Див.* Рибчинський Микола Васильович
 “Денис”, вояк УПА, стр. ОП 426
 Денисенко Катерина, учит. 236
 Денисова Віра, зав. сан. пункт. 777
 Денисюк Іван 133
 Денисюк Олекса 266
 Денисюк Явдоха д. Юрка 756
 Дерев’янка, І-й секр. РК КП(б)У 215, 342
 Деркач, нотар 344
 Деркач Микола, “закладник” 61
 Децько Степан 640
 Децько Федір Миколайович (“Циган”) 51, 481, 491, 492, 846
 Децько Юрко 640
 Джгун, ІІ-й секр. МК КП(б)У 149
 Джимюк Анна, злодій 385
 Джіголя Андрій 395
 Джогалюк Олена, кур’єр 288, 300

Дзоголя Василь Михайла
 (Михайлович), піонервож.
 411, 774

Джумарик Мих., з р-ну 243
 Джурів, с. Заболотівського
 р-ну. *Див.* Джурів, с.
 Снятинського р-ну

Джурів, с. Снятинського р-ну
 56, 360, 459, 463, 464, 480,
 482, 483, 487, 490, 500, 506,
 510, 511, 513, 515, 518, 519,
 523, 573, 584, 587, 590, 592,
 617, 618, 621, 633, 636, 656,
 659, 668, 837, 859, 886, 894,
 899, 900

Джурівський, ліс 482, 483

Джурків, с. Гвіздецького
 р-ну. *Див.* Джурків, с.
 Коломийського р-ну

Джурків, с. Коломийського
 р-ну 487, 494, 510, 511, 890

Джурковська Анна 749
 Джурковська Настя 749
 Джурковський Василь 749

Дзвиняч, с. Богородчанського
 р-ну 848

Дзвиняч, с. Солотвинського
 р-ну. *Див.* Дзвиняч, с.
 Богородчанського р-ну
 “Дзвін”. *Див.* Буджак Тарас
 Федорович

“Дзвін”, прац. ОРП, вий. з
 пов. *Див.* Кондрук Петро
 Федорович

“Дзвін”, стан. 482

Дзвінчук Андрій, крам. 293
 Дзвінчук Матрона 294
 “Дзвони”, кур. ТВ-22 871

Дземброня, с. Верховинського
 р-ну 237, 285, 286, 288, 301,
 302, 350, 418, 826, 892

Дземброня, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Дземброня, с.
 Верховинського р-ну

Дзирик Василь 590
 Дзирик Катерина 590
 Дивнюк Дмитро 180
 Дижук Василь (“Морозенко”)
 428
 “Дик”, окр. субреф. СБ. *Див.*
 Валько Дмитро Онуфрійович

Димкович Маланка, ланк. 559
 “Дир”, рай. пров. *Див.*
 Сербенюк Петро Іванович

“Діброва”, куц. інф. СБ, ком.
 б-ки СБ, рай. субреф. проп.,
 рай. орг. реф. *Див.* Витошук
 Дмитро Дмитрович

“Діброва”, маш. НРП, зах. у
 полон 276, 284, 301

Діброва, прис. с. Нижній
 Березів Косівського р-ну
 278, 281

“Діброва”, рай. реф. УЧХ. *Див.*
 Матейко-Васкевич Марія
 Михалівна

Діденко, секр. РВ УМДБ 317

Дідецький, ліс 357

Дідик Андрій Йосипович (“Тур”)
 745

Дідик Василь 732

Дідик Василь, з с. Пилипи 58

Дідик Василь Івана [Петрович]
 (“Дуб”) 483, 498, 499

Дідик Василь Прокопович
 (“Кривоніс”) 811, 846

Дідик Славка (“Софійка”) 823,
 824, 846

Дідич, гол. с/р 459, 463

Дідич Петро, уч., комс. 632

Дідичин Катерина, ланк. 559

Дідичин Марія (1919 р.н.), ланк.
 559

Дідичин Марія (1921 р.н.), ланк.
 559

Дідишин Настя 142

Дідрей Іван 325

- Дідрей Олена 325
Дідрей Параска 325
Дідух Василь 640
Дійчук Іван (“Карпатський”) 812, 846
Діл, прис. с. Кривопілля Верховинського р-ну 288
Діл, прис. с. Пістинь Косівського р-ну 166, 169
Ділове (Трибушани), с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 693, 707, 708
Дін (Дон)-Волга, канал 776
Дінайчик, нач. КПЗ РВ УМДБ 391
“Діоген”, рай. сусп.-політ. реф., пов. сусп.-політ. реф., надр. орг. реф., кер. техзв. НРП, надр. реф. проп. *Див.* Ковалюк Василь Іванович
Діпен, о/у РВ УМВС, л-нт 661
Длок Параска, ланк. 557
Дмитерко Дмитро 99
Дмитерко Іван Мих., вет. лік. 529
Дмитерко Олена, гол. к-пу 185
Дмитерчук Нестор 745
Дмитренко Степан 55
Дмитрієнко Олекса, завторг 725
Дмитрійчук, бух. 218
“Дмитро”, а/б. *Див.* Хімчак Прокіп Дмитрович
Дмитрук Василь 467
Дмитрук Василь, гол. к-пу 550
Дмитрук Василь, “істребок” 470
Дмитрук Марія, учит. 237
Дмитрук Параска 185
Дмитрук Петро, гол. к-пу 132
Дмитрук Петро с. Степана 97
Дмитрук Семен, конюх 547
Дніпропетровськ, м. 424
Дніпропетровська, обл. 22, 41
“Дністер”, б-к СБ 480
Дністер, р. 128
“Дністер”, сот. ТВ-21 871, 875, 888, 896
Добренька, учит. 149
“Добрий”, стр. 144
Добровідка, с. Коршівського р-ну. *Див.* Годи-Добровідка, с. Коломийського р-ну
“Доброволець”, б-к РЕВ СБ. *Див.* Ласкурійчук Михайло
“Доброгост”, окр. реф. проп. *Див.* Андрусейко Олександр Миколайович
Добролюбов, рос. письм. 649
“Довб[...]”, б-к край. реф. СБ 68
Довбенчук Катерина д. Юрія 767
Довбенчук Мих. с. Юри 283
Довбенчук Федір с. Юри 283
“Довбуш”, б-к СБ 478
“Довбуш”, б-к СБ, стр. куц. *Див.* Сливчук Григорій Онуфрія
“Довбуш”, ком. б-ки 431
“Довбуш”, рай. військ. реф., ком. ВПЖ, надр. субреф. СБ. *Див.* Хариняк Михайло Іванович
“Довбуш”, стан. *Див.* Кавацюк Микола Михайлович
“Довбуш”, стр. УПА. *Див.* Малярчук Василь Миколайович
Довбуш Олекса, кер. руху опришк. 238, 621, 733
Довга, пол. 271
Довганик Василь Михайла [Дмитрович] (“Кропива”, “Максим”) 488, 489, 666, 667, 811, 823, 847
Довганюк, зав. шк. 783
Довганюк, секр. МК КП(б)У 149
Довганюк Андрій с. Миколи 380

Довганюк Марія 749
 Довганюк Степан 562
 Довганюк Федір с. Дмитра 354
 Довганюк Федір Миколи 562
 Довгополе, с. Верховинського
 р-ну 237, 283, 328, 338, 363,
 364, 368, 370, 411, 753, 770
 Довгополе, с. Жаб'євського
 р-ну. *Див.* Довгополе, с.
 Верховинського р-ну
 Довгополюк О. І., завпед 608
 Довгополюк Олександр
 Іванович, інсп. РВНО 604
 Довжинське, ліс. 702
 Довірак Василь Миколайович
 ("Ворон") 814, 847
 Довірак М. 14, 32
 Довірак Микола Івана, чл.
 комс. орг. 692
 Додяк Олекса Семенович
 ("Ворон", "Крига") 810
 Доженицюк Іван, ст. інсп. 403
 "Доктор", підп. *Див.* Семчишин
 ("Доктор")
 Доленчук Олекса, пом. стан.,
 зах. у полон 301
 Доленчук Олекса с. Василя 283
 Долина, прис. с. Смодна
 Косівського р-ну 325
 Долина, прис. с. Старі Кути
 Косівського р-ну 262, 263, 325
 Долинський, нач. РВ УМДБ 95,
 107
 Долинський, секр. МК КП(б)У 91
 Долинський, р-н 19, 37, 867,
 872, 898
 Долинчук Дмитро 652
 Долинчук Евдокія (Євдокія) 471
 Долішне Залуччя (Залуче
 Долішне), с. Снятинського
 р-ну 458, 466, 495, 503, 510,
 513, 619, 639, 887
 Долішняк Іван 175
 Долішняк Іван Василя, бриг. 731
 Долішняк Марія 748
 Долішняк Микола Васильович
 ("Вовк") 815, 847, 916
 Долішняк Микола Михайлович
 ("Бойтур", "АС-70", "Б-26",
 "Т-63") 809, 811, 847
 Долішняк Наталка ж. Дмитра
 731
 Долішняк Юрій Миколайович
 ("Білий", "155") 76, 145, 847,
 915
 Домашевський М. 13, 31
 "Дон", б-к ОП. *Див.* Цариняк
 Михайло Федорович
 "Дон", кущ. 287
 "Дон", рай. реф. СБ. *Див.*
 Антонюк Микола Юрійович
 "Дон", стан. 174
 Донбас (Донецький [вугільний]
 басейн), регіон 52, 89, 100,
 134, 151, 184, 203, 238, 360,
 372, 374, 375, 382, 398, 473,
 535, 678, 686, 687
 "Донець", стан. 481
 Донецька (Сталінська), обл. 863
 Донцов Дмитро, гол. СВУ 376
 Донцова Дора, зав. облік.
 РК ЛКСМУ 347
 "Донченко". *Див.* "Кошовий",
 надр. пров.
 "Дорош", б-к РЕВ СБ 287
 "Дорош", надр. госп. реф. *Див.*
 Федунік Зенон Дмитрович
 "Дорош", рай. госп. реф., зах.
 у полон. *Див.* Циколяк Іван
 Васильович
 Дорош Степан ("Козак") 478
 Дорошенко, кер. гр. 730
 "Дорошенко", слід. СБ. *Див.*
 Том'як Іван Йосипович
 "Дорошенко", сот. 53
 Дорр Іван Івана, мех. 707

Дорундяк, гол. с/р 153
 Дорундяк Михайло 175
 Дошукін, з з-ду, упов. 644
 Доцаний, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 273, 333
 Драбик Марія, ланк. 559
 Драбик Олена Ан., ланк. 559
 Драгасимів, с. Снятинського
 р-ну 467, 469-471, 473, 476,
 479, 482, 504, 510, 522, 545,
 584, 619, 622, 640, 653, 654
 Дранчук Василь 58
 Дранчук Василь, вивез. 747
 Дранчук Ілько 747
 Дранчук Марія 747
 Дранчук Петро 747
 Дранчук Степанія 62
 Драч, І-й секр. РК КП(б)У 438
 Дренкалюк Петро, об'їзн.,
 безпарт. 702
 Дренкалюк Петро, чл. парт. орг.
 689
 Дригалевська Параска ж. Гриця
 730
 Дрислюк Матей Івана, "істребок"
 775
 Дробко Петро Михайлович
 ("Моряк") 816, 848
 Дрогобицька, обл. (тепер у скл.
 Львівської обл.) 191, 904
 Дрогобицька, округа ОУН. *Див.*
 ОУН, Дрогобицький окр.
 провід
 Дрогобицький, обл. провід.
Див. ОУН, Дрогобицький
 обл. провід
 Дрогобицький ОП. *Див.* ОУН,
 Дрогобицький окр. провід
 Дрогобицький, р-н Львівської
 обл. 866
 Дрогомирецька Софія 331
 Дрогомирецький, ст. інсп. 403
 Дрогомирецький Іван 269
 Дроздунки, ліси 286, 301, 303
 "Дуб". *Див.* Васкул Михайло
 Йосипович
 "Дуб", б-к, ком. б-ки СБ.
Див. Демидюк Микола
 Семенович
 "Дуб", б-к СБ 479
 "Дуб", б-к СБ, стр. УПА, стан.,
 чл. куш. *Див.* Дідик Василь
 Івана (Петрович)
 "Дуб", підп., стан. *Див.* Кушнір-
 чук Гаврило Васильович
 "Дуб", рай. пров. *Див.* Ступар
 Григорій Іванович
 "Дуб", рай. реф. СБ. *Див.* Забо-
 лотний Микола Іванович
 Дубина, II-й секр. РК КП(б)У
 569, 609, 632
 Дубка (Дубки), с. Городенків-
 ського р-ну 469, 510, 575,
 584, 619, 620, 624
 Дубка (Дубки), с. Чернели-
 цького р-ну. *Див.* Дубка, с.
 Городенківського р-ну
 Дубно, с. р-ну Ланцут
 Жешівської обл.
 [Жешувського воєвод.]
 (тепер тер. Польщі) 507
 Дубовий, кут с. Рунгури
 Коломийського р-ну 179
 Дубовий, ліс 96, 109
 "Дубок", б-к СБ. *Див.* Демидюк
 Микола Григорович
 "Дубок", стан. *Див.* Гулик
 Василь с. Танасія
 Дуброва, ліс 169
 Дубровиця, с. Ярославського
 пов. (тепер тер. Польщі) 145
 Дубровський Петро 314
 Дубяк Катерина ж. Дмитра 571
 Дуденчук Михайло ("Граб")
 288, 300

- Дудидра Анна ж. Михайла 396, 755, 759
Дудидра Василь 326
Дудидра Іван, нач. ІБ 258, 316
“Дудка”. *Див.* Мицкан Петро
“Дудка”, ком. РЕВ СБ 298
Дудукало, ІІ-й секр. РК КП(б)У 386-388, 400
Дудчак Антін, гол. рев. ком. 536
Дудчак Василь 463
Дудчак Василь с. Семена, гол. с/р 724
Дудчак Іван, комс. 633
Дудчак Іван, чл. рев. ком. 536
Дудчак Михайло Іванович (“Ванька”) 813, 848
Дудчак Ольга, уч. 718
Дудчак Параска 736
Дузьо Деля, інстр. РК КП(б)У 151
“Думний”, слід. СБ, адмін. надр. реф. СБ. *Див.* Лазорик Михайло Михайлович
Дунаєв, о/у РВ УМВС 273, 276, 278, 281, 318
“Дунай”, б-к СБ 480
“Дунай”, підп., зах. у полон 261
“Дунай”, пом. стан., зах. у полон 299, 316
Дунай, р. 238, 618
Дуніч Михайло 176
Дутчак Василь 260
Дутчак Василь Дмитрович (“Бистрий”, “Чорний”) 197, 815, 848
Дутчак Дмитро с. Василя 142
Дутчак Іван 128, 129
Дутчак Калина 260
Дутчак Михайло, ділнь. РВ УМВС 141
Дутчак Петро 135
“Дух”, енкаведист-провокат. 65
Душкін (Думкін), нач. РВК 91, 106
Дятківці, с. Коломийського р-ну (тепер у скл. м. Коломия) 88, 92, 97, 102, 115, 130, 140, 142, 188, 189
Дятчук Іван 285
Дяченко, бух. 218
Дяченко Михайло Васильович (“Гомін”, “Марко Боєслав”, “Славобор”, “М. Б.”, “БС-2”, “Б-333”, “738”) 23, 25, 42, 43, 848
Дячков Іван, з з-ду 569
Дячок Степан 640
Дячук Василь, чл. комс. орг. 692
Дячук Василь Дмитра, бух. 702
Дячук Марія Василя, чл. комс. орг. 691
Дячук Микола Дмитра, ліс. 702
Дячук Михайло (“Крамар”) 298, 300
Дячук Семен 464
Дячук Степан Івана, гол. к-пу, чл. парт. орг. 690, 699, 700
Дячук Юра Юрієвич (Юрійович), чл. парт. орг. 689
- Е**
“Е-39”, з ОП 454
Евзан, нач. ЦСУ 182
Європа. *Див.* Європа
“Едвард”, пов. реф. юнац., пов. орг. реф., надр. пров. *Див.* Горук Василь Іванович
Елізаров (Єлізаров), дир. з-ду 188
Ельба, р. 617
Есбісти. *Див.* ОУН, СБ
Естонія (Радянська) 379
- Є**
Євген (“Полтавець”) 146, 883
Євков, ст. бух. 405

Євреї (жиди) 149, 162, 163,
187, 191, 215-219, 294, 306,
317, 386, 688, 689, 693, 699,
700, 704-706, 725, 726
Європа (Європа) 335, 638
“Євшан”, надр. пров. *Див.*
Федюк Василь Юрійович
Єгер, зав. заготконт. 751
Єлемов, ком. групи, л-нт 100
Ємчук Маркіян, бриг. 555
Ємчук Михайло Василя, фінаг.
591
Ємчук Орест, бриг. 553
Ємчук Роман, бух. 555
Ємчура Проць, бриг. 553
Єременко, гол. РВК 150
Єрофеев, ком. б-ки, ст. л-нт
165, 169, 178
“Єфрем”, край. реф. проп.,
край. пров., сотн.-вих. *Див.*
Слободян Степан Петрович
Єфремов Георгій, гол. ОВК 89

Ж
“Ж-38”. *Див.* Легкий Григорій
Йосипович
Жаб’є, райцентр. *Див.*
Верховина, смт.
Жаб’євська, тюрма (в’язниця)
360
Жаб’євський (Жабівський,
Жаб’є), р-н. *Див.* Верховин-
ський, р-н
Жабокруки, с. Обертинського
р-ну. *Див.* Жабокруки, с.
Тлумацького р-ну
Жабокруки, с. Тлумацького р-ну
55, 97
“Жайворон”, кул., віст. *Див.*
Прокопів Василь с. Миколи
“Жайворонок”, стр. УПА. *Див.*
Бойчук Петро Семенович
Жардельов, о/у 155
“Жбурлей”. *Див.* Волошенко
Павло Степанович
“Жбурлея”, б-ка 901
“Жданна”, куц. бух., рай. реф.
УЧХ, рай. реф. проп. *Див.*
Гуцуляк-Мицканюк Марія
Іванівна
Жданов, рад. діяч 550
Жешівська обл. [Жешувське
воєвод.] (тепер тер. Польщі)
507
Живачів, с. Обертинського
р-ну. *Див.* Живачів, с.
Тлумацького р-ну
Живачів, с. Тлумацького р-ну
86, 87, 100, 112, 123, 132
Жиди. *Див.* Євреї
Жикалюк Анна д. Івана 754
Жикалюк Дмитро Іванович
 (“Твердий”, “100”) 818, 849
Жикаляк, ж., заар. 303
Жикаляк Марко-Петро
Іванович (“Кубанець”) 66,
247, 287, 300, 303, 819, 849
“Жила”. *Див.* Кіящук Дмитро
Степанович
Жилик Я., учит. 605
Житомир, м. 858
Житомирська, обл. 858
Жмедак Василь 62
Жмендак Іван 640
“Жмурко”, слід. СБ 849
Жмурко Петя, адмін. прац. РВ
УМВС 293, 298
Жовнірук Іван Юрійович
 (“Бусько”, “Василь”,
“Чорний”) 825, 849
Жовтень [Єзупіль] (тепер у скл.
Тисменицького р-ну), р-н 514
Жолоб Антон Петрович 134
Жолобайло Василь 132
Жолобайло Василь А., стріл. 726
Жолобайло Марія 100

Жолобайло Микола, рах. 735
Жолобайло Петро 98
Жолобайло Я. 14, 32
“Жт-85”. *Див.* Хімчак Прокіп
Дмитрович
“Жубр”, рай. пров., надр.
пров. *Див.* Кравчук Кирило
Петрович
“Жук”, пом. стан., стр. УПА,
рай. субреф. СБ. *Див.*
Сливчук Іван Микола
(Миколайович)
“Жук”, рай. реф. проп. 822, 850
Жуків, с. Обертинського р-ну.
Див. Жуків, с. Тлумацького р-ну
Жуків, с. Тлумацького р-ну 98,
898, 900
Жуківський, ліс 127
Жуков, ком. від., мол. л-нт 291
“Жукола”, підп., зах. у полон 396
Жукотин, с. Коломийського р-ну
87, 90, 91, 95, 127, 162, 898
Жукотин, с. Коршівського р-ну.
Див. Жукотин, с. Коломий-
ського р-ну
Жукотинський, ліс 132
Жупанська Параска 61
Жупанський, о. 718
Жупанський Василь, черг. руху
725
Жупанський Іван Михайлович
 (“Вир”) 813, 850
Жупанський Михайло, стріл. 726
Жупник Петро 168
“Журавель”, пом. стан., зах. у
полон 301
Журавель Василь, облік. 552
Журавльов, ген. 593
Жураківський Василь 396
Жураковський Василь Івана,
заст. дир. з-ду, секр. комс.
орг. 692, 706
Жураковський Микола Івана,
чл. комс. орг. 691

Жураковський Юра Івана,
стат., чл. комс. орг. 692, 705
“Журба”, рай. орг. реф. *Див.*
Боклащук-Гевська Ганна
Борисівна
Журбенко Григор, агр. 529

З

“За волю”, вид. ОРП 67, 835, 886
Забавін, нач. РВК, п/полк. 594,
595, 636
Забель, кер. лект. 434
Забілий Руслан 27, 46
“Забіяка”, б-к РЕВ СБ 298
“Забіяка”, кущ., рай. реф.
проп. *Див.* Прокопчук
Василь Якович
“Забіяка”, підп. *Див.* Шатрук
Микола Андрійович
Заболотів, м. (райцентр).
Див. Заболотів, смт.
Снятинського р-ну
Заболотів, смт. Снятинського
р-ну 61, 100, 166, 207, 227,
367, 382, 474, 510, 562, 592,
620, 627, 632, 644, 660, 736,
749, 805, 807, 846, 855
Заболотівський [Заболотів]
(тепер у скл. Снятинського
р-ну), р-н 74, 76, 167, 360,
485-493, 495, 497, 499, 500,
502, 503, 505, 506, 509, 514,
515, 522, 561, 563, 573, 587,
590, 591, 592, 614, 626, 647,
654, 660, 665, 667, 668, 715,
741, 793, 825, 827, 830, 831,
833, 837, 839, 846, 849, 851,
852, 854, 855, 858, 859, 865,
885, 887, 889, 891, 892, 894,
897, 899, 900, 902, 905, 925,
933
Заболотівський (ч. 13) РП ОУН.
Див. ОУН, Заболотівський РП

- Заболотівщина 793
- Заболотний Микола Іванович
("Дуб") 822, 850
- Заболотний Яків Миколайович
("Лев") 482
- Заболоття, хут. (тепер у скл.
сmt. Чернелиця Городенків-
ського р-ну) 588, 667
- Завада Михайло Матвійович
("Невідомий") 667
- Завалля (Завалле), с. Снятин-
ського р-ну 460, 463, 468,
479, 510, 544, 619, 621, 622
- Завгородній, ком. б-ки, о/у, ст.
л-нт 350, 362, 363
- "Заведія", б-к РЕВ СБ 289, 300
- "Заведія", рой., чот., заст. ком.,
ком. б-ки СБ, рай. реф. СБ.
Див. Небесійчук Василь
Юрійович
- Заверх, прис. с. Білоберізка
Верховинського р-ну 360
- "Заверюха", бух., надр. госп.
реф. *Див.* Лазорик Михайло
Кузьмович
- "Заверюха", чот., сот. *Див.*
Паращук Василь Дмитрович
- "Завзятий", стр. кущ. *Див.*
Курилюк Іван Осипа
- Завінський Іван 157
- Завінський Михайло 157
- Завоєли, прис. с. Космач
Косівського р-ну 50, 51,
266, 276, 452, 850, 851
- Завороцька Марія, касир 707
- Заголиці, прис. с. Микуличин
Яремчанської міськради 359
- Загорняк Василь с. Андрія 314
- Загорняк Василь с. Доці 314
- Загоровський Василь 652
- "Заграва", рай. субреф.
СБ. *Див.* Семків Василь
Петрович
- "Заграва", б-к, рай. субреф.
СБ 850
- "Заграва", підр., рай. орг.
субреф., рай. орг. реф.
Див. Максимюк Михайло
Юрійович
- Заграновський Василь, секр.
комс. орг. 628
- Загриновський Михайло 140
- Задубрівці, с. Снятинського
р-ну 463, 478, 480, 494, 500,
574, 622, 652, 833, 839
- Зайченко, рай. прокур. 371
- Закарпатська, обл. 21, 39,
846, 878
- Закарпатська, округа
ОУН (ОП). *Див.* ОУН,
Закарпатський окр. провід
- Закарпаття 21, 39, 64, 146,
301, 337, 692, 703, 844
- Закарпатці (закарпатчики)
704, 705, 707
- Закер, слід. РВ УМВС 317
- Закінь, хут. с. Підзахаричі
Вижницького р-ну
Чернівецької обл. 903
- Закрівці, с. Коломийсько-
го р-ну 860
- Закрівці, с. Отинійського р-ну.
Див. Закрівці, с. Коломий-
ського р-ну
- "Зал.". *Див.* Шеванюк Василь
Андрійович
- Залевський Михайло 100
- Залецький, заст. гол. РВК 182
- "Залізний", слід. окр. реф.
СБ, вишк., слід. з ОВС край.
реф. СБ, окр. реф. СБ, край.
реф. СБ. *Див.* Шеванюк
Василь Андрійович
- "Зал-й". *Див.* Шеванюк Василь
Андрійович

“Залізняк”. *Див.* Равлюк Федір (Теодор) Іванович
 “Залізняк”, куш. *Див.* Срайко Федір Іванович
 “Залізняк”, охор. *Див.* Мельник Іван
 “Залізняк”, рай. реф. проп. *Див.* Федів Михайло Степанович
 “Залізняк”, чот., сот., рай. реф. СБ, надр. реф. СБ, рай. пров. *Див.* Гоянюк Михайло Дмитрович
 “Залізняка”, чота 336
 Залінцький Йосиф, обхід. ст. 708
 Заліщики, м. Тернопільської обл. 592
 Заліщицький, р-н Тернопільської обл. 493, 507, 858, 893
 Заліщук Марія 464
 Заліщук Олекса 464
 Заліщук Олекса, маг. 556
 Заліщук Федір 472
 Залокоцький Данило, дир. коп. 225
 Заломи, ліс 432
 Залуче, с. Коломийського р-ну. *Див.* Залуччя, с. Коломийського р-ну
 Залуче Горішне, с. Снятинського р-ну. *Див.* Горішне Залуччя, с. Снятинського р-ну
 Залуче Долішне, с. Снятинського р-ну. *Див.* Долішне Залуччя, с. Снятинського р-ну
 Залуччя (Залуче), с. Коломийського р-ну 90, 92, 103, 107, 108, 111, 140, 165, 177, 715, 722
 Замагора (Замагура), с. Верховинського р-ну 285, 289, 290, 363, 364, 367, 371, 836, 869, 877
 Замагура, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Замагора, с. Верховинського р-ну
 Замулинці, с. Коломийського р-ну 55, 62, 96, 108, 113, 149, 161, 184, 714, 722, 739
 Заокіп, кут с. Підвисоке Снятинського р-ну 652
 Запогар, прис. с. Верхній Ясенів Верховинського р-ну 283
 Запогар, прис. с. Микуличин Яремчанської міськради 353
 Запоріжжя (Запоріжжа), м. 151, 904
 Запорізька, обл. 22, 41
 “Запорожець”, ком. б-ки СБ 480
 Запорожець, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт 657
 “Запорожець”, стан. *Див.* Ільницький Михайло Васильович
 Запруття, с. Снятинського р-ну 510
 Заріче, с. Яремчанського р-ну. *Див.* Заріччя, с. Надвірнянського р-ну
 Заріччя (Заріче), с. Надвірнянського р-ну 279
 Заточний Іван, гол. с/р 107
 Захарин Іван, бух. 405
 Захаріїв Іван Степанович (“Мазепа”, “Мирон”) 485, 486, 488, 490, 498, 656, 657, 811, 821, 822, 824, 850
 Захарій Параска 62
 “Захаров” (“Захарів”), заст. куш. *Див.* Гайдичук Микола Якович
 Захаров Іван, нач. МВ УНКДБ (УМДБ), п/полк. 92, 108, 162
 Захарук, гол. с/р 373, 374
 Захарук, ком. стан. ІБ 473

Захарук Василь Миколи, секр.
с/р 731

Захарук Іван Пилипа 731

Захарук Іван Танасійович
("Галайда", "Сергій") 77,
810, 818, 850

Захарук М., зав. план. РВК 220

Захарук Микола Василя 562

Захарук Олена 62

Захарчук Василь, тех. 705

Західна Україна. *Див.* Україна,
Західна

Західні українські області
(землі). *Див.* ЗУЗ

Заяць, упов. 464, 465, 470

Заячківський Григор, гол. рев.
ком. 528

Заячківський Іван Олексійович
("Аскольд", "Юрко") 66, 816,
851

Заячківський Микола, бриг. 529

Заячук Михайло Петрович
("Ворон") 851

Зверева Надія, мед. 121

Звіздариук Юра Юри, завгосп.,
чл. комс. орг. 692, 701

"Звіробой", рой., ком. б-ки СБ,
бул. *Див.* Микитюк Василь
Дмитрович

Звйоздев, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт
164

"Здоровенко". *Див.* Яворський
Микола

Зезарчук Славко, злодій 385

Зелена, с. Надвірнянського р-ну
895

Зелена Вулиця, прис. с.
Соколівка Косівського р-ну
354, 355

Зелене, с. Верховинського
р-ну 237, 285-287, 289, 302-
304, 328, 338, 353, 360-364,
411, 420, 844

Зелене, с. Жаб'євського р-ну.
Див. Зелене, с. Верховин-
ського р-ну

"Зелений". *Див.* Гончар Григорій

"Зелений", б-к СБ, рой., куц.,
рай. орг. реф. *Див.* Зеленко
Михайло Ількович

"Зелений", прац. ОРП, охор.
ОП. *Див.* Даниляк Микола
Федорович

Зеленко Василь Антонович
("Тарас") 497, 824, 851

Зеленко Іван Івана
("Наливайко") 503

Зеленко Марія 468

Зеленко Михайло Ількович
("Зелений") 491, 667, 825, 851

Зеленський Іван, підп.-лег., кут.
289, 304

Зеленчук Василь, зав. парк. 701

Зеленчук Олекса с. Д., заар. 304

Зеленчук Юрко (Юра), підп.-
лег., кут. 289, 303

"Земляк", рай. реф. проп. *Див.*
Воронюк Микола Петрович

"Зена", рай. реф. УЧХ, прац.
техзв. ОРП. *Див.* Михнюк
Олена Тимофіївна

"Зенко", б-к СБ. *Див.* Марусик
Андрій Васильович

"Зенко", куц. 481

"Зенко", окр. орг. реф. *Див.*
Гаврилків Іван

"Зенко", прац. рай. реф.
проп., рай. субреф. проп.
Див. Курганевич Іван
Миколайович

Зима, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт 391

Зимір, ст. 693, 707

Зитинюк Василь с. Дмитра,
підп.-лег., кут. 289, 303

Зитинюк Олекса с. Юри, підп.-
лег., кут. 289, 303

- Зібранівка, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Зібранівка, с. Снятинського р-ну
- Зібранівка, с. Снятинського р-ну 469, 481, 510, 587, 833, 905
- Зілювата, прис. с. Бабин Косівського р-ну 418
- Зімін Петро, III-й секр. МК КП(б) У 149
- “Зірка”. *Див.* Хома-Миленька Дарія ж. Василя (Іванівна)
- “Зірка”, рай. кер. зв’язк. 822, 851
- “Зірка”, повст. *Див.* Урбанович Іван Семенович
- Зітинюк Василь 284
- Злобін Андрій (“Лісовий”) 52, 901
- “Злотник”, міськ. реф. СБ. *Див.* Перцович Осип Іванович
- “Змій”, бунч. УПА, зах. у полон 329
- “Зов”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- Зозулик Іван Григорович (“Богдан”, “Богун”) 794, 824, 825, 851
- Зозулик Йосафат Григорович (“Ігор”, “Чорнота”) 811, 824, 825, 852
- Зозулик Роман Ількович (“Грім”) 852
- Зозулик Роман Миколайович (“Черник”) 483, 491, 821, 852
- Золоте Іване, с. Заліщицького р-ну Тернопільської обл. *Див.* Іване-Золоте, с. Заліщицького р-ну Тернопільської обл.
- Золотий, кут с. Рунгури Коломийського р-ну 350
- Золотий Потік, райцентр Тернопільської обл. *Див.* Золотий Потік, смт. Буцацького р-ну Тернопільської обл.
- Золотий Потік, смт. Буцацького р-ну Тернопільської обл. 93, 133
- “Золоті ворота”, альманах січ. стр. 79
- Зорин, дир. з-ду 139
- Зорін, ком. б-ки, о/у РВ УМВС 307
- “Зоря”, стан. *Див.* Данилюк Іван с. Василя
- Зубенко Надія Петрівна, дир. шк. 599, 611
- Зубрич, упов. ІБ 339, 399, 755
- Зубричов, промов. 783
- ЗУЗ 16, 34, 139, 321, 683, 891. *Див. також* Україна, Західна
- И**
- Идзе Кароліна, черг. руху 726
- І**
- “І-3”. *Див.* Ільницький Микола Васильович
- ІБ (“істребітелі”, “істребки”) 17-19, 35-37, 49, 54-61, 63, 65, 66, 69, 71, 73, 74, 81, 82, 87, 92, 94-96, 99, 100, 102, 110-112, 117, 121, 131, 132, 136, 140, 141, 153, 165, 172, 174, 177, 178, 180, 183, 185, 202, 210, 216, 220, 222, 223, 226, 229, 230, 238, 243, 245, 248-262, 264, 267-269, 274, 277-280, 282-286, 288, 290-293, 296-298, 304-309, 313, 314, 317, 318, 321, 323-336, 355, 359, 376, 383, 389, 392, 393, 396, 402, 419, 420, 423, 427, 432, 441, 450, 454, 457-460, 462, 463, 466-468, 470-473, 477, 487,

- 494, 522, 526, 529, 531, 532, 535, 549, 550, 561-563, 566, 567, 614, 636, 642, 651, 657, 674, 675, 694, 710, 715, 723, 740, 742, 749, 753, 755, 760, 761, 763, 766, 769, 774, 775, 779, 781, 784, 798, 841, 875, 889
- Іван Грозний, моск. князь 147, 379, 717
- Іван Іванович, гол. р-ну 158, 159
- Іван Калита, моск. князь 147
- Іване-Золоте (Іванне, Івання за Дністром, Золоте Іване), с. Заліщицького р-ну Тернопільської обл. 483, 496, 499, 507
- Іваненко, ком. б-ки, о/у РВ УМДБ, мол. л-нт 177, 179, 391
- Іваницький Іван, з РК ЛКСМУ 161
- Іваничук Анна Василя 731
- Іванишин Юрко, фінаг. 241
- Іванищук Микола 141
- Іванищук Юра, бриг. 738
- Іванівці (Іванівка), с. Коломийського р-ну 103, 164, 165, 168, 169, 174, 175, 197, 876, 887
- Іванівці (Іванівка), с. Ланчинського р-ну. *Див.* Іванівці, с. Коломийського р-ну
- Іванійчук Микола, дир. комб. 516, 522
- “Іванка”, рай. реф. жін. 817
- Іванне (Івання за Дністром), с. Товстецького р-ну Тернопільської обл. *Див.* Іване-Золоте, с. Заліщицького р-ну Тернопільської обл.
- Івано-Франківськ (Станіслав, Станіславів), м. 12-14, 30-32, 51, 76, 85, 105, 182, 271, 336, 360, 361, 414, 415, 421-423, 453, 509, 651, 652, 657, 659, 661-663, 741, 771, 839, 842, 848, 850, 880, 883, 885, 893, 894, 900, 905
- Івано-Франківська (Станіславська), обл. 11, 12, 17, 19, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 35, 38, 42-44, 46, 198, 206, 429-432, 659, 826-828, 831-834, 837, 838, 840-844, 846, 848, 850, 851, 853-857, 859-863, 864, 865, 867-869, 871, 873, 874, 876-883, 885, 887, 889, 893, 894, 897-899, 901, 903, 905, 906, 908
- Іванов, ком. б-ки, с-нт 353-354
- Івановецький, ліс 169, 178
- Іванченко Володимир 27, 46
- Іванчук, секр. РСС 227, 319
- Іванчук Гриць 591
- Іванчук Іван, дир. шк. 61
- Іванчук Михайло 59
- Іванюк, секр. комс. орг. 762
- Іванюк Василь 575
- Іванюк Дмитро Степана, завгосп. 704
- Іванюк Йосип, бриг. 737
- Іванюк Марія Василя, учит., чл. комс. 774
- Іванюк Микита Танасієвич (Танасійович), комс. 389
- Іванюк Микола Васильович (“Сергій”, “Тихий”) 813, 852
- Іванюк Михайло Івана, маг. 730
- Іванюк Онуфрій 318
- Іванюк Онуфрій Миколайович (“Шпак”) 852
- Іванюк Онуфрій Юри, бриг. 729
- “Івась”, стр. куц. *Див.* Корній Роман Івана
- “Івась”, стр. куц. *Див.* Красний Іван Федора

- Івасюк, секр. с/р 459
Івасюк Анна 747
Івасюк Катерина 260, 325
Івасюк Петро, гол. к-пу 549
Івасюк Теодор, конюх 549
Івасюк Федір 570
Івасюк Юлія 471
Івасюк Юрій, заар. 299
Івасюк Юрко, пом. стан. госп. 260
Івашко Катерина Федора 782
Іващенко, гол. райпарткому, II-й секр. РК КП(б)У 106, 123
Іващенко Марія, бух. 152
Іващенкова Зена, жін. орг. РК КП(б)У 151
Івчук Семен 761
Ігнатенко, заст. гол. РВК 439
“Ігор”. *Див.* Зозулик Йосафат Григорович
“Ігор”, адмін. РРП. *Див.* Бешлей Володимир Миколайович
“Ігор”, рай. орг. реф., рай. пров., зах. у полон. *Див.* Лазорик Михайло Миколайович
“Ігор”, рай. реф. СБ. *Див.* Ямбор Омелян Ількович
“Ігор”, чот., рай. пров. *Див.* Харук Михайло Юрійович
Ігрець, прис. с. Верхній Ясенів Верховинського р-ну 417
Ігрець, прис. с. Криворівня Верховинського р-ну 415
Ігрець, прис. с. Снідавка Косівського р-ну 248, 313, 361
Ігрець, хр. 285, 290
Ігриська, прис. с. Хотимир Тлумацького р-ну 114
“Ілак”, куц. госп., куц. *Див.* Олексюк Дмитро Васильович
Ілинці, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Іллінці, с. Снятинського р-ну
Іличук Фірона д. Федора 291
Ілієнко, з погранзаст., ком. б-ки 262, 264
Ілійчук Дмитро Дмитрович (“Галуза”, “Кобзар”) 853
Ілійчук Степан с. Онуфрія, секр. комс. орг. 389, 762, 774
Ілічов, нач. ІБ 293
Іллінці (Ілинці), с. Снятинського р-ну 60, 467, 483, 492, 500, 506, 510, 573, 578, 584, 591, 626, 627, 629, 664, 833, 883, 897, 898
Ільків Софія 590
“Ілько”, повст. 330
Ільковий Микола 56
Ільницький, гол. м/р 342, 343, 367
Ільницький, з р-ну 322
Ільницький В. (Василь) 15, 33
Ільницький Василь, вивез. 748
Ільницький Микола Васильович (“Кузнець”, “Орест”, “І-3”, “МТ-12”, “152”, а/в “М.В.”) 25, 43, 810, 819, 820, 853
Ільницький Михайло Васильович (“Запорожець”) 385
Ільницький Федір 732
Ільці (Ільця), част. райцентру Жаб’є (тепер с. Верховинського р-ну) 237, 285, 288, 289, 293, 298, 411, 830, 843, 849, 884, 901
Ільчук Евдокія (Євдокія), уч. 718
Ільчук Олена ж. Дмитра 729
Ілюк Василина Гаврила 777
Ілюк Василь 299
Ілюк Василь Андрійович (“Грім”) 853

- Ілюк Дмитро (“Кичера”) 921
 Ілюк Іван Дмитрович
 (“Чорногора”) 819
 Ілюк Микола (“Чайкевич”) 66,
 810, 853
 Ілюк Палій 754
 Ілюк Петро 352
 Іляльчук Параска 566
 “ІМА”, рай. госп. реф. *Див.*
 Майданський Іван
 Інта, м. (Росія) 837
 Інтинські, табори 837
 Ірак 595
 Іран 240
 Ірашук Дмитро 314
 Ірашук Іван 314
 “Ірина”, пов. реф. жін., пов.
 реф. УЧХ, окр. реф. УЧХ,
 кер. техзв. НРП. *Див.* Хома-
 Миленька Дарія ж. Василя
 (Іванівна)
 “Ірка”, зап. 350
 Ірпінь, м. Київської обл. 853, 898
 Ісаків, с. Обертинського р-ну.
Див. Ісаків, с. Тлумаць-
 кого р-ну
 Ісаків, с. Тлумацького р-ну 87,
 88, 110, 122, 131, 135, 832,
 834, 901
 Ісарек Гриць, секр. комс. орг.
 628, 629
 “Іскра”. *Див.* Ковалюк Василь
 Іванович
 “Іскра”, б-к, рай. субреф. СБ,
 рай. реф. СБ. *Див.* Федорук
 Степан Максимович
 “Іскра”, слід. СБ. *Див.* Марков-
 ський Михайло Антонович
 Іспас Горішний, с. Коломий-
 ського р-ну. *Див.* Спас, с.
 Коломийського р-ну
 Іспас Долішний, с. Коломий-
 ського р-ну. *Див.* Спас, с.
 Коломийського р-ну
- Іспаський, ліс 98
 “Істребітелі” (“істребки”). *Див.* ІБ
 Італія 335, 595
 Іщенко, І-й секр. РК КП(б)У 400
 Іщенко, дир. шк. 608
 Іщук О. (Олександр) 16, 34
- Й**
 Йовбель Йовжко, стріл. ст. 708
 Йоник Степан Петра 572
 “Йордан”, край. реф. СБ КК,
 м-р. *Див.* Лівий Володимир
 Михайлович
- К**
 “К”, атентат. 424
 “К”, вд. 283
 К., с. 626
 “К-5”. *Див.* Кулик Іван Дмитрович
 “К-10”. *Див.* Харук Микола
 Павлович
 “К-15”. *Див.* Корженівський
 Микола Григорович
 “К-31”. *Див.* Ковальчук Роман
 Михайлович
 “К-34”. *Див.* Будз Микола
 Андрійович
 “К-45”. *Див.* Хома Василь
 Іванович
 К[...] Михайло, гол. к-пу 777
 Кабалюк Михайло, чл. комс.
 орг. 692
 Кабалюк Юра Юри, фельд. 700
 Кабин, упов. 230
 Кабин Дмитро, секр. комс. орг.
 216
 Кабюк Катерина 328
 Кавацок Іван 168
 Кавацок Микола Михайлович
 (“Довбуш”) 168, 178
 Кавказ, г. 619
 Кавун, нач. рай. фін. від. 465
 Кавун, упов. РК КП(б)У 627, 628

Кавчуків, прис. с. Малий Рожин
 Косівського р-ну 327
 Кагалов, гол. РВК, зав. пром-
 комб. 81, 92, 106, 123, 153
 Каганович, секр. ЦК КП(б)У
 125, 149, 206, 402, 757, 778
 Кадарій, дільн. РВ УНКВС 59
 Кадуби, ліс 417
 Казанів, с. Коломийського р-ну
 86, 97, 133
 Казанів, с. Коршівського р-ну.
Див. Казанів, с. Коломий-
 ського р-ну
 Казарінов, упов. парт. 522
 Казахстан 760, 884
 Казимир Чука с. Степана, гол.
 с/р 86
 Казимирчук Іван 100
 Кайз Антон Юрович
 (Юрійович), майст. 705
 Калашніков, ліс. 737
 “Калина”, б-к 214
 “Калина”, стан., кущ., рай.
 субреф. проп., рай. реф.
 проп. *Див.* Яким’юк Василь
 Юрійович
 Калинич Мик. 250
 Калинич Микола с. Григорія
 (Гриця, Григорович), чл.
 парт. орг., міл., атентат. 393,
 753, 761, 763, 773
 Калинич Степан с. Дмитра, чл.
 парт. орг. 761, 773
 “Калинка”, стр. УПА 479
 Калинович Танасій Федора,
 бриг. 729
 Калинчук Ілько 353, 354
 Калинчук Лесь, ліс. 405
 Калинюк Василь Дм., бриг. 525
 Калинюк Іван Івана, чл. комс.
 орг. 691
 Калиняк Василь Івана 730
 Калиняк Василь Лукина, маг. 732
 Калиняк Гриць 732
 Калиняк Іван Гриця, гол. с/р 724
 Калиняк Іван Осипа, секр. с/р
 724
 Калиняк Йосафат Семенович
 (“Чорнота”) 813, 853
 Калиняк Марія 747
 Калиняк Марія ж. Миколи 730
 Калиняк Микола 732
 Калиняк Палагна 748
 Калиняк Петро Онофрія, гол.
 к-пу 732
 Калиняк Сава 732, 747
 Калитчук Іван 639
 Калитчук Петро 462
 Калінін, рад. діяч 536, 728, 738
 Калінінград (Кенігсберг), м.
 (тепер Росія) 618
 “Калістрат”, пом. стан. *Див.*
 Тофан Дмитро Васильович
 Каліцун, учит. 361
 Калуська, округа ОУН. *Див.*
 ОУН, Калуський окр. провід
 Калуський, надр. пров. ОУН.
Див. ОУН, Калуський надр-н
 Калуської округи
 Калуський, повіт. пров. ОУН.
Див. ОУН, Калуський повіт.
 провід
 Калуський, р-н 848, 872, 893
 Калущина 862
 Кальченко Марія Андрія, зав.
 сан. пункт. 777
 Калюжний, нач. РВ УМВС, к-н
 564, 640, 651
 Каменець, прис. с. Старі Кути
 Косівського р-ну 258, 315
 Каменистий, ліс 357
 Камерал (Камеральний), ліс 64,
 97, 145, 839, 841, 867, 908
 “Камінець”, рай. орг. реф., рай.
 пров., ком. СКВ, вий. з пов.
Див. Гаджук Юрій Петрович

- Камінне, с. Надвірнянського р-ну 871
- Камінська Ірина, учит. 237
- “Камінь”. *Див.* Сеньків Іван Миколайович
- “Камінь”, б-к РЕВ СБ. *Див.* Михайлюк Михайло Миколайович
- Камлаченко, о/у, л-нт 468
- Кам’яна, с. Сторожинецького р-ну Чернівецької обл. 879
- Кам’янець-Подільський, м. Хмельницької обл. 150, 689, 701
- Кам’янецький, ліс 95
- Кам’янка Велика, с. Коршівського р-ну. *Див.* Велика Кам’янка, с. Коломийського р-ну
- Кам’янка Мала, с. Коршівського р-ну. *Див.* Мала Кам’янка, с. Коломийського р-ну
- Канада 28, 46, 162
- “Кангур”, стан., зах. у полон 285
- Капанюк Григорій Іванович (“Гордий”) 481
- Каптарга, прис. с. Гринява Верховинського р-ну 415
- Капуляк Михайло 331
- Капустяно Станислав, секр. с/р 107
- Капчук Василь, дільн. міл., с-нт 452, 453
- Капчук Василь, заст. гол. к-пу 700
- Капчук Степан Михайлович, гол. бух. 706
- Капшій Василь Івана, гол. к-пу 528
- Карабінюк Олена Івана, стат., чл. комс. орг. 693, 706
- Карагалов, ком. б-ки, дільн. РВ УМВС 248-252, 254, 256, 257, 323, 324, 350, 352, 355, 357, 359, 361, 417, 446
- Караганда, м. (Казахстан) 354, 383
- Карагандинські, табори 857, 884
- Караїм Михайло, бриг. 557
- Карбанова Стефа, фельд. 766
- Карбіч Марія, зав. санпункт. 469
- Кардельов, ком. б-ки, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт 164, 167, 168, 178
- “Карий”, б-к, рай. субреф. СБ, куц. *Див.* Сенітович Василь Степанович
- Карилов, ком. б-ки, ст. л-нт 776
- Карич Марія 131
- Карл XII, швед. кор. 596
- Карлів, с. Снятинського р-ну. *Див.* Прутівка, с. Снятинського р-ну
- “Кармелюк”, а/в. *Див.* Кондрук Петро Федорович
- “Кармелюк”, куц. *Див.* Гузій Микола Михайлович
- “Кармелюк”, окр. реф. СБ 808
- “Кармелюк”, рай. реф. СБ 821, 854
- “Карп”, стр. ОП 428
- Карпак Іван с. Юри, гол. с/р 85
- “Карпати”, АС УМДБ на окр. провід 24, 43
- Карпати (Галицькі), гори 15, 33, 447
- Карпатська, Січ 844, 895
- Карпатський, край (КК) ОУН. *Див.* ОУН, Карпатський КП
- “Карпатський”, кур. ТВ-21 17, 34
- “Карпатський”, рой., ком. б-ки СБ, куц., надр. реф. СБ, надр. орг. реф., надр. пров. *Див.* Дійчук Іван

Карпенюк Анна д. Василя 720
 Карпенюк Федір Васильович
 (“Хвильовий”) 173, 181
 “Карпо”. *Див.* Горук Василь
 Іванович
 “Карпо”. *Див.* Яськів Василь
 Федорович
 “Карпо”, б-к СБ. *Див.* Лаврів
 Іван Дмитрович
 “Карпо”, рай. госп. реф. *Див.*
 Чимич Максим Миколайович
 (Василь Петрович)
 “Карпо”, рай. реф. проп. *Див.*
 Федів Михайло Степанович
 “Карпо”, рай. субреф. СБ. *Див.*
 Масевич Федір Данилович
 Карп’юк Микола Михайла
 (“Ярема”) 499
 Карп’юк Михайло, з с. Тучапи 639
 Карп’юк Михайло, ланк. 545
 Карп’юк Михайло Федорович
 (“Блискавичний”, “Кац”,
 “Сулима”) 480, 825, 854
 Карп’юк Танасій, ст. варт. 546
 Карп’юк Федір Михайла 500
 Карп’як, дільн. міл., нач. ІБ
 278, 317, 318, 331
 Карп’як Микола 179
 Карп’як Микола Семена 561
 Картальов, слід. РВ УМДБ, ст.
 л-нт, секр. парт. орг. 151
 Каршута Василь І., ревіз. 725
 Касаткін (Косаткін), ком. б-ки,
 дільн., о/у РВ УМВС, л-нт, ст.
 л-нт 128, 166, 169, 170, 179,
 180, 248-257, 305, 314, 323-
 325, 361
 Касіян Антон 470
 Катащенко, гол. РВК, нар. суд.
 220, 279
 Катерина?, маг. 401
 Катеринчук Михайло, чл. парт.
 орг. 761
 Катеринчук Олесь П., черг.
 руху 726
 Катеринчук Степан Васильо-
 вич (“Чорногора”) 854
 Катеринюк, дир. шк. 600, 601,
 603, 605
 “Катруся”, рай. кер. зв’язк.,
 зах. у полон. *Див.* Палагіцька
 Параска Іванівна
 “Кац”. *Див.* Карп’юк Михайло
 Федорович
 Кацабина, ліс 166, 169, 177
 Качка Михайло, молоч. 724
 Качмарська Ксенія, ланк. 557
 Качорівський Роман Антонович
 (“Рибак”) 19-21, 37, 39, 54,
 63, 67, 77, 79, 808, 809, 854,
 910
 Качур, гол. с/р 463
 Качурін, комс. орг. 632
 Качуровський, дир. шк. 600
 Кашевко, з РСС 227, 319
 Кашевко Петро, гол. зем. гром.
 737
 Кашелюк Дмитро с. Костя,
 дільн. РВ УМВС 723
 Кваси, с. Рахівського р-ну
 Закарпатської обл. 693,
 694, 708
 Кваси, ст. 707
 Кваси Буківські, міст 693
 Квасний, пол. 693
 “Квітка”. *Див.* Томенчук Осип
 Миколайович
 Квітка, укр. письм. *Див.* Квітка-
 Основ’яненко Григорій, укр.
 письм.
 Квітка-Основ’яненко Григорій,
 укр. письм. 759
 Квітньов Борис, ревіз. 725
 Кевелів, с. (тепер у скл. с.
 Кваси) Рахівського р-ну
 Закарпатської обл. 693

Кедровата (Кедроватий), ліс 287, 352
 Кейван Василь Іванович (“Синиця”) 824, 854
 Кейван Іван 466
 Кейван Проць, “істребок” 550
 Кейван Юрій 471
 Келихів (Килихів, Кіліхів), с. Снятинського р-ну 61, 506, 510
 Кельдюшкін, ком. б-ки 755
 Кемеровські, табори 857
 Кенгірські, табори 886
 Кенігсберг, м. (Німеччина). *Див.* Калінінград, м. (Росія)
 Керестеші Кароль, ліс. 702
 Керзона, лінія 138, 191, 507, 557, 559
 Керліщук Василь, стріл. 726
 Кермошук Іван 304
 Кермошук Юрко 286
 Кернер Федір, гол. с/р, гол. зем. гром. 93, 107
 Керничний, ліс 351, 352, 356, 357, 364
 Керничук Анна 330
 Керничук Іван 278
 Керничук Олена 331
 Керничук Петро, “істребок” 330, 331
 Керч, м. 149, 150
 “Кж-6”. *Див.* Кулик Іван Дмитрович
 Кибич Дмитро Вас., зав. бібл. 548
 Кибич Микола 640
 Кидик Анна, ланк. 559
 Києвгорчук Олекса, касир 725
 Київ, м. 12, 15, 16, 20, 27, 30, 33, 34, 46, 148, 151, 152, 162, 406, 422, 441, 828, 830, 845, 849, 870, 881, 897, 898, 901, 906, 907
 Київська, обл. 853, 898, 907
 Київщина 703
 “Кий”. *Див.* Циколяк Іван Васильович
 Кийданці (Кіданч), с. Коломийського р-ну 56, 81, 90, 98, 101, 119, 121, 132, 134, 153, 175, 176, 179, 209, 836, 842, 884, 899
 Килимник, зав. РВК 345
 Килимник Е., зав. РВНО 387, 406
 Килихів (Кіліхів), с. Заболотівського р-ну. *Див.* Келихів, с. Снятинського р-ну
 Килиць Іван Івана 561
 Килиць Микола Миколи 561
 Кинашівка, с. Борзнянського р-ну Чернігівської обл. 885
 Кирашук (“Тихий”) 270
 Кирашук Дмитро 270
 Кирашук Іван 270
 Кириченко Іван, упов. 639
 Киселиця Ганна Михайлівна (“Хвиля”, “Чорнява”) 823, 854
 Китай 138, 340, 648
 Китайці 340
 Китов, о/у РВ УМДБ, л-нт 391
 Кифор Петро, дільн. міл., ряд., с-нт 392, 453
 Кифоренко, ком. б-ки, о/у, нач. ВББ, нач. РВ УМВС, л-нт 243, 259-262, 264, 306, 307, 325-328
 Киф’як Олекса 472
 Кицька Михайло, нач. ПСО 706
 “Кичера”, кул. *Див.* Ілюк Дмитро
 Кичера, прис. с. Кривопілля Верховинського р-ну 352
 Кичера, прис. смт Ворохта Яремчанської міськради 291, 292
 Кичор, кут с. Тишківці Городенківського р-ну 605

Кишкан Микола, варт. 547
Кібич Василь 467
Кіданч, с. Печеніжинського
р-ну. *Див.* Кийданці, с.
Коломийського р-ну
Кізя, кут с. Кривопілля
Верховинського р-ну 237
Кімейчук Федір, л-нт 293, 298
Кімельов, з лісгосп. 404
Кіндрачук Богдан 27, 46
Кіндрачук М. 14, 32
Кіндюк Василь, дир. (зав.) шк.
390, 763
Кірашук Дмитро Федорович
("Степовий") 327
Кіров, рад. діяч 239, 527, 570,
575, 735
"Кіров", слід., окр. реф. СБ,
пор. *Див.* Тучак Роман
Степанович
Кіровоградська, обл. 439
Кіселюк, ст. бух. 705
"Кіт". *Див.* Котик Степан
Васильович
"Кіт". *Див.* Кравчук Кирило
Петрович
Кіт Анна, ланк. 559
Кітилева, ліси 287
Кіфяк Іван, секр. комс. орг. 631
Кіцелюк Микола, учит. 236
Кіцелюк Михайло, з с.
Акрешори 275
Кіцелюк Михайло, з с. Текуче 396
Кіценюк Василь 331
Кіценюк Іван 330
Кіцманський, р-н Чернівецької
обл. 845
Кічак Дмитро, бриг. 737
Кіщук, гол. РВК 369-371, 381,
382
Кіщук Анна Петра 752
Кіщук Василь, секр. РК ЛКСМУ
719
Кіщук Василь с. Миколи 374
Кіщук Володимир с. Семена
383
Кіщук Дмитро Івана 752
Кіщук Дмитро с. Петра 383
Кіщук Іван, секр. комс. орг. РВ
УМДБ 216
Кіщук Іван с. Марії, комс. 381
Кіщук М. (Микола), фінаг. 340,
366
Кіщук Микола 313
Кіщук Микола, гол. к-пу 738
Кіщук Михайло, бух. 218
Кіщук Никола (Микола), гол.
артіл., деп. ВР УРСР 219,
243, 244, 341, 343, 345
Кіяшук Дмитро Степанович
("Жила", "Острий") 817,
818, 855
Клава, секр. 756
Кладничук Микола, інсп. 725
Клебанщина, ліс 127
Клевека, І-й секр. РК КП(б)У
564, 565, 640
Клевчук Тимко (Тимофій) 564,
565
Клевчук Ярослав Лукина
[Мирослав Лук'янович]
("Милий") 494
Кленікова Марія, зав. сан. пункт.
777
Клива, прис. смт. Ворохта
Яремчанської міськради 291
"Клим". *Див.* Ковалишин
Василь Петрович
"Клим". *Див.* Слободян Степан
Петрович
"Клим", б-к СБ 479
"Клим", окр. реф. СБ, окр.
орг. реф., пор., вий. з пов.,
а/в. *Див.* Тучак Роман
Степанович

“Клим”, стр. УПА, заст. кущ., ст.
 віст. *Див.* Семотюк Андрій
 Клим Іван Іванович (“Гонта”)
 818, 855
 Клименко, гол. РВК 123
 Климентишин Антін 60
 Климпотюк Андрій, чл. комс.
 орг. 693
 Климпотюк Іван, обхід. ст. 708
 Климпотюк Іван Івана, стріл. ст.
 708
 Климпотюк Федір, нач. упр.,
 чл. комс. орг. 692, 706
 Климпотюк Юра, касир, чл.
 комс. орг. 692, 704
 Клим’юк Михайло с. М.,
 “істребок” 318
 Клим’юк Михайло Павлович
 (“Шрам”) 66, 481, 823, 855
 Клипей Федор, бриг. 553
 Клифа, г. 50, 51
 Клифа, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 280
 “Клімця”, підп. *Див.* Малиго-
 лова Кліментина Степанівна
 Клічук Роман 27, 46
 Кліщов, ком. б-ки, о/у РВ УМВС,
 с-нт 306
 Кліщук Степанія 58
 Клочан Катерина, ланк. 557
 Клочурак Степан Михайла, чл.
 комс. орг. 691
 Ключ Василь 101
 Ключів Великий, с. Печеніжин-
 ського р-ну. *Див.* Великий
 Ключів, с. Коломийського р-ну
 Ключів Малий, с. Печеніжин-
 ського р-ну. *Див.* Малий
 Ключів, с. Коломийського р-ну
 Ключівський Василь Юри, чл.
 комс. орг. 691
 Ключівський Іван Миколайович
 (“Байда”) 482
 Ключівський Михайло, гол. с/р
 462
 Ключівський Михайло Івана,
 чл. упр. 564
 Ключівський Олекса Івана, нач.
 упр. 706
 Ключівський Степан, об’їзник
 701
 Ключівський Степан с.
 Федора, ліс. 695, 697
 Ключівський Юра Степана,
 пом. ліс. 702
 Ключук Григорій 356
 Ключук Іван 351
 Ключук Петро 351
 Клявза, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 333
 КНДР (Северная [Північна]
 Корея) 210, 378
 Книгницька Параска 461, 462
 Книгницький, о/у РВ УМВС,
 ком. ІБ 466, 471, 583
 Книгницький Григорій, з с.
 Підвисоке 640
 Книгницький Гриць 473
 Книгницький Михайло Дем’яна
 663, 664
 Книгницький Теодор
 Теодорович (“Сомко”) 66,
 808, 855
 Книгницький Федір 587
 “Книш”, окр. орг.-моб. реф.,
 сот., кур., чл. ВШ ТВ, пор.
Див. Горнякевич Дмитро
 Книшук Андрій Васильович
 (“Хитрий”) 336
 Книшук Іван Михайлович
 (“Чумак”) 855
 Книшук Михайло 279
 Книшук Параска 333
 Княздвір, с. Коломийського
 р-ну 14, 32, 86, 94, 99, 100,
 111, 126, 165, 168, 172, 173,
 178, 181, 828, 883, 890

Княздвір, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Княздвір, с. Коломийського р-ну
 Княздвірська діброва, ліс 126, 131
 Княже, с. Снятинського р-ну 55, 61, 467, 470, 473, 478, 480, 481, 483, 485, 490, 510, 513, 522, 547, 548, 574, 584, 593, 619, 625, 637, 639, 640, 665, 857, 866, 902
 Княжів, ліс 350
 Кобаки, с. Косівського р-ну 75, 222, 225, 250, 296, 306, 307, 309, 411, 768, 774, 778
 Кобаки, с. Кутського р-ну. *Див.* Кобаки, с. Косівського р-ну
 Кобевко Дмитро 468
 “Кобзар”. *Див.* Ілійчук Дмитро Дмитрович
 Кобилецька Поляна, смт. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 846
 Кобильчук Юрко, “істребок” 243, 259, 260, 262
 Кобилюк Микола, стор. 654
 Кобилюк Юрко, нач. стан. ІБ 306
 Кобилянська Мирослава Антонівна (“Уляна”, “Хвиля”) 825, 855
 Кобилянський Василь 566
 Кобринович Роман, зав. бази 725
 Кобринська-Савчинська Ольга Василівна (“Наталка”) 856
 Кобюк Іван 276
 Кобюк Калинка 276
 Кобюк Марійка 276
 Ковалевський Сергій, І-й секр. РК ЛКСМУ, л-нт 161
 Коваленко, ІІІ-й секр. РК КП(б)У 588
 Коваленко Іван Прокопа, бриг. 540
 Коваленко О. Г. (Ольга Григорівна), дир. шк. 601, 603, 604
 Коваленко Петро, зав. агіт. 555
 Ковалицька Валентіна, учит., піонервож. 762
 Ковалишин Василь Петрович (“Клим”, “Нескорений”) 813, 856
 Ковалівка, с. Коломийського р-ну 14, 32, 58, 82, 86, 88, 92, 93, 100, 102, 103, 114, 130, 134, 151, 164, 177, 183, 185, 188, 190, 203, 207, 221, 388, 391, 392, 439
 Ковалівка, с. Яблунівського р-ну. *Див.* Ковалівка, с. Коломийського р-ну
 “Коваль”. *Див.* Андрусейко Олександр Миколайович
 Коваль Р. М. (Роман) 15, 27, 33, 46
 Ковальов, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт 693, 694, 696-699
 Ковальський, прац. рай. зем. від. 462, 539, 590
 Ковальчук, мін. ДБ УРСР 719
 Ковальчук Анна 282
 Ковальчук Катерина, ланк. 559
 Ковальчук Микола с. Юрка 380
 Ковальчук Михайло, бриг. 558
 Ковальчук Петро, чл. рев. ком. 556
 Ковальчук Роман Михайлович (“Тиміш”, “К-31”, “166”) 810, 856, 913
 Ковалюк Василь Іванович (“Діоген”, “Іскра”, “Лірник”) 215, 304, 305, 312, 316, 317, 336, 809, 810, 818, 856
 Ковалюк Дмитро, зав. 756
 Ковалюк Дуся Ілька 698

Ковалюк Кифор 270
Ковалюк-Лендер Олена Іванів-
на ("Оксана", "Чурай") 856
Ковановський, інсп. 218
Ковач Одокія 401
Ковбаса, нач. РВ УМВС 243,
244, 310, 322, 326, 344, 413,
770, 782
Ковбасюк Федір Петрович
("Славко") 857
Ковбаснюк Андрій 104
Ковбаснюк Анна Василя, чл.
комс. орг. 692
Ковбаснюк Анна Івана, чл.
комс. орг. 692
Ковбаснюк Іван, маш. 707
Ковбаснюк Марія Василя,
секр. лісгосп., чл. комс. орг.
692, 701
Ковбель Василь, гол. с/р 108
Ковблюк Микола 463
Ковблюк Никифор Григорович
("Левко") 479, 821, 857
Ковецька Александра
(Олександра), учит. 236
Ковнін, ком. з обл., полк. 653
Ковнір (Ковнер), нач. РВ УМДБ,
п/полк. 561-563, 659, 660
Ковпак, ком. ч/партиз. 443
Ковтун Вол., бух. 218
Ковцун Віра, учит. 236
Ковцуняк Василь 174
"Когут", рай. реф. СБ. Див. Малі-
севич Микола Васильович
Когутівка, прис. с. Шепіт
Косівського р-ну 451
Кодрук Василь П., з рай. фін.
від. 404
Кожиров Василь, зав. рай. фін.
від. 403
Кожухівський Микола
Лаврентійович ("Безрідний",
"Стецько") 485, 811, 857
"Козак", б-к РЕВ СБ 285, 300
"Козак", б-к СБ. Див. Мохорук
Михайло Дмитрович
"Козак", КВ, окр. військ. реф.,
хор., пор., сотн., м-р. Див.
Яворський Микола
"Козак", пов. реф. проп. Див.
Дорош Степан
"Козак", стан., зах. у полон 452
Козак Дмитро ("Сом") 745
Козак Семен, комс., міл. 140
Козаківка, с. Долинського р-ну
867
Козаков, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт
562, 587
Козарук, гол. к-пу, секр. парт.
орг. 149
Козарчук Михайло 566
Козаченко Василь Теодора,
бриг. 569
Коземчук Микола, з р-ну 371
Коземчук Микола Іванович 341
Коземчук Олена Івана 382
Козенко Семен 472
Козинець, дир. МТС 566, 567,
570
Козир Люба, учит. 236
Козлан Василь, гол. с/р 736
Козлов, III-ий секр. РК КП(б)У
629
Козлов, о/у, ком. опергр., нач.
РВ УМДБ, ст. л-нт 150, 418,
445, 446, 450, 453, 656
Козлова, кер. політзан. 632, 633
Козлова, фельд. 240, 321
Козловський Петро 735
Кознюк, нач. шахтоупр. 203
Козоглодюк Марія 330
Козоріз Михайло Василя, бриг.
569
Козубяк Адам с. Миколи
("Ромко") 144

Козулін, о/у, І-й заст. нач. РВ
 УМДБ, ст. л-нт 391, 453
 Козьма Дмитро 472
 Козьменюк Анна 562
 Козьменюк Степан 562
 Козьмещик, п. 706
 Козьмин Степан Дмитрович
 (“Левко”, “Марко”, “Д-44”)
 196, 809, 814, 857, 913
 Кокорін, ком. б-ки, о/у РВ
 УМВС 126, 169, 177
 Колеснік І., з РК КП(б)У 720
 Колесніков, слід. РВ УМДБ, м-р
 163
 Колибанюк Йосип, бух. 85
 Колимські, табори 893
 Колінки, с. Городенківського
 р-ну 510, 616, 620, 621
 Колінки, с. Чернелицько-
 го р-ну. *Див.* Колінки, с.
 Городенківського р-ну
 Колісник Василь, бриг. 738
 Колісниченко, совіт 56
 Колки, смт. Маневицького р-ну
 Волинської обл. 828
 Колобейчук Анна 353
 Колобейчук Петро 373
 Колодзінського, ім., сотня ТВ-21
 51, 841, 843, 847, 869, 873,
 876, 884, 904
 Колодій Павло 465
 Коломийко, ком. б-ки, о/у РВ
 УМДБ, ст. л-нт 164, 178, 179
 Коломийська, округа ОУН.
Див. ОУН, Коломийський
 окр. провід
 Коломийська, тюрма 180, 899
 Коломийський міськ.
 провід ОУН. *Див.* ОУН,
 Коломийський міськ. провід
 Коломийський, надр-н ОУН. *Див.*
 ОУН, Коломийський надр-н

Коломийський (Коломия),
 р-н 12, 30, 76, 82, 145, 146,
 161, 163-165, 167, 171, 180,
 181, 184, 186, 188-190, 200,
 202, 203, 205-207, 209, 213,
 214, 317, 350, 425, 480, 713,
 720, 729-733, 735, 737, 738,
 749, 813, 826-828, 830-832,
 834-838, 840-842, 848, 850,
 852, 853, 857, 860-862, 865,
 868, 871, 873, 874, 876, 883,
 884, 886, 887, 890, 891,
 895-899, 904, 906-908
 Коломийський (ч. 1) РП ОУН.
Див. ОУН, Коломийський РП
 Коломийщина (Коломийський
 терен) 11, 12, 14, 15, 19-27,
 29, 30, 32, 33, 37, 39, 41-44,
 46, 49, 52, 54, 77, 117, 148,
 155, 159-162, 165, 184, 186,
 196-198, 201, 484, 741, 826,
 831, 840, 841, 844, 858, 863,
 867, 881, 892, 905, 909-915,
 920, 924, 925
 Коломия, м. 13-15, 24, 27, 28,
 31-33, 43, 46, 49, 51, 58-63,
 66, 67, 74, 78, 80, 81, 86,
 87, 90-100, 102, 105-113,
 116, 118, 120, 124, 126-135,
 139, 140, 142, 148, 149,
 155, 159-163, 164, 169-171,
 178, 181-183, 185, 187-191,
 197-199, 201, 207, 210, 226,
 227, 260, 266, 271, 276, 296,
 299, 361, 375, 378, 380, 391,
 400, 414-416, 424, 449, 491,
 506, 513, 514, 573, 591, 592,
 659, 661-663, 713, 714, 717,
 718, 725, 728, 738, 741, 745,
 805, 807, 827, 830, 839, 841,
 846, 848, 865, 870, 879, 883,
 884, 888, 896, 899, 902

Колосов, ком. б-ки, о/у
 РВ УМДБ/УМВС, л-нт 264,
 306, 316, 326, 327
 Колотило Михайло Миколайо-
 вич (“Василь”) 667
 Кольчечанов, І-й секр. РК КП(б)У
 561, 562
 Колюцяк Степан 93
 Коман Микола, нач. стан. ІБ 307
 “Комар”, рай. субреф. СБ, рай.
 реф. СБ 813, 858
 Комаров, слід. РВ УМВС 216
 “Комета”, інф. РЕВ СБ, зах. у
 полон 302
 Комишук Михайло, заст. гол.
 к-пу 132
 Комишук Роман, учит. 235
 Конар Марія П., ст. бух. 725
 Кондрат Петро, упов., заст.
 гол. РВК 458, 535, 563, 564,
 569, 589, 642, 643
 Кондревич, інстр. 756
 Кондрин Василь, учит. 237
 Кондрук Петро Федорович
 (“Дзвін”, “Пєрашура”,
 “Чуприна”, а/в “Кармелюк”)
 24, 43, 858
 Конево, прис. с. Вєрбовець
 Косівського р-ну 314
 Коник Василь, бриг. 737
 Конишук Дмитро, пом. стан. 300
 Коніщук, ком. стан. ІБ 288
 Коніщук Дмитро с. Семена 290
 Коновалець Євген (Євген),
 пров., полк. 139, 310
 Коновальця, ім., вишк. кур.
 УНС 828, 831, 849, 860, 876,
 884, 892, 906
 Кононенко, І-й секр. РК КП(б)У
 736
 “Конрад”, ком. УПА-Захід,
 край. пров. КК, ген. суддя
 ОУН, полк. Див. Сидор
 Василь Дмитрович

Конюшак Микола Василя
 (Васильович) 395, 755
 Копанчук Дмитро, майст. 704
 Копачинці, с. Городенківського
 р-ну 479, 480, 594, 615
 Копачинці, с. Чернелицького
 р-ну. Див. Копачинці, с.
 Городенківського р-ну
 Копильців Василь с. Івана,
 секр. с/р 107
 Копильців Василь с. Леона
 (“Чумак”) 144
 Копильців І. М., з РВК 182
 Копильчук Василь 249
 Копильчук Іван с. Василя, хлоп.
 393, 763
 Копильчук Іван Іванович
 (“Сокіл”) 249
 Копильчук Федір (“Ворон”)
 415, 427
 Копілаш, г. 22, 40
 Копілаш, прис. с. Верхній
 Ясенів Верховинського р-ну
 284
 Коптев, зав. рай. торг. 217
 Коптева Клавдія, гол. жін. орг.
 292, 297
 Копчук Василь 364
 Копчук Василь, з с. Яворів 250
 Копчук Василь с. Петра 358
 Копчук Іван 249
 Копчук Іван, з с. Річка 252
 Копчук Іван, крам. 361
 Копчук Іван, суд. комор. 313
 Копчук Іван Василевич (с.
 Василя, Васильович),
 “істребок”, нач. стан. ІБ 355,
 393, 753, 755, 763, 775
 Копчук Катєрина 366
 Копчук Лєсь, бриг. 738
 Копчук М. Льва 347
 Копчук Михайло 357
 Копчук Семен 357

Копчук Стефа 61
 Корбут Михайло Іванович
 (“Крук”) 482, 858
 Кордійчук Михайло, “істребок”
 471
 “Кордуб”, рай. реф. СБ, слід.,
 надр. реф. СБ, зах. у полон,
 аг. *Див.* Кузьменюк Петро
 Іванович
 Корецька, з ред. 390
 Корея 387, 408, 412, 595. *Див.*
 також КНДР
 Корженівський Микола
 Григорович (“Микола”,
 “Правий”, “К-15”, “239”)
 809, 858, 914
 Корженюк Василь Миколи, чл.
 комс. орг. 693
 Коржівка, кут с. Красноставці
 Снятинського р-ну 652
 Коріненко, упов. РК КП(б)У 91
 “Корінь”, б-к СБ, стан., слід.
 СБ. *Див.* Хобзей Микола
 Васильович
 Коркоза Микола 462
 Корліщук Василь 58
 Корметура, г. 23, 41, 415, 416,
 429, 430, 834, 846, 866, 889,
 890
 Корметура, ліси 415, 427
 Корнеччина, ліс 717, 738, 744
 “Корнилів”. *Див.* Мельник
 Ярослав Миколайович
 Корнич, с. Коломийського р-ну
 58, 74, 85, 88, 89, 95, 108,
 117, 127, 131, 141, 145, 148,
 157, 161, 165, 166, 170, 179,
 189, 190, 191, 714, 716-719,
 739, 744, 826, 827, 830, 899
 Корнів, с. Городенківського р-ну
 62, 128, 458, 466, 474, 481,
 482, 520, 521, 584, 591, 839
 Корнів, с. Чернелицького
 р-ну. *Див.* Корнів, с.
 Городенківського р-ну
 Корнівка, прис. с. Олієво-
 Королівка Городенківського
 р-ну 536
 Корнівка, прис. с. Стопчатів
 Косівського р-ну 109
 “Корнієнко”, рай. пров., рай.
 реф. проп. *Див.* Повщенко
 Михайло Іванович
 “Корній”. *Див.* Цицюляк Іван
 Васильович
 “Корній”, надр. пров. 66, 809,
 859
 “Корній”, стан., б-к СБ,
 куш., рай. орг. реф. *Див.*
 Шинкарук Степан Іванович
 Корній Роман Івана (“Івась”) 506
 Корніцький, з РВ УМВС 366
 Корноцький, з рай. фін. від. 155
 Корнут Іван, гол. зем. гром. 85
 Коровай Марія Олександра
 (Олександрівна), учит. 390,
 763
 Коровяк, ліс 350
 Кородистий, прис. с. Шепіт
 Косівського р-ну 451
 Королівка, с. Городенківського
 р-ну. *Див.* Олієво-Королівка,
 с. Городенківського р-ну
 Королівка, с. Коломийського
 р-ну 14, 32, 86, 87, 89, 90,
 97, 98, 101, 108, 127, 166,
 167, 172, 178, 182, 188, 196,
 197, 719, 723, 735, 744, 747,
 873
 Король Кость 58
 Корольчук Надія Г., інсп. 725
 Коропи, с. Харківського р-ну
 Харківської обл. 892
 Корости, с. Коломийського
 р-ну. *Див.* Корости, с.
 Косівського р-ну

Корости, с. Косівського р-ну 109, 128, 142, 179, 738, 853
 Коротенький, прис. с. Кривопілля Верховинського р-ну 352
 Коротченко, секр. ЦК КП(б)У 441
 Корпанюк Петро с. Івана 375
 Корп'як Іван Вас., бух. 557
 Корсонова, секр. по кадр. МК КП(б)У 149
 Корсун, нач. шахти 92
 Корсунівська А., учит. 235
 Коруніч Іван Олексійович ("Шум") 197
 Корчинський, нач. ВРП 705
 Коршев, о/у РВ УМДБ, л-нт 657
 Коршів, райцентр. *Див.* Коршів, смт. Коломийського р-ну
 Коршів, смт. Коломийського р-ну 80, 87, 89, 95, 96, 102, 110-112, 116, 117, 120, 124, 126, 127, 129-131, 133, 134, 141, 151, 162, 164, 182, 189, 206, 208, 805, 807, 827, 860, 873
 Коршівський, ліс 126
 Коршівський [Коршовецький, Коршів] (тепер у скл. Коломийського р-ну), р-н 49, 73, 74, 76, 80, 81, 85, 86, 91, 98, 109, 111, 114, 117, 156, 157, 162, 164, 165, 167-169, 171, 174, 177, 180, 181, 184, 186, 188, 189, 191, 194, 198, 205, 210, 213, 214, 514, 815, 826, 832, 848, 867, 873, 876, 885, 890, 897, 898
 Коршівський (ч. 3) РП ОУН. *Див.* ОУН, Коршівський РП
 Коршівщина 197, 201, 916, 917, 931
 "Косар", куц., рай. пров. *Див.* Білейчук Іван Якович
 "Косар", пов. орг. реф. 811
 Косецький, ком. б-ки 177
 Косів, м. 13, 31, 49, 50, 86, 99, 121, 122, 127, 179, 216-219, 224, 229, 230, 234, 237-241, 248, 250, 253, 254, 256, 257, 270, 291, 296, 301, 302, 305, 313, 314, 318, 319, 321, 323, 324, 339, 340-347, 352, 353, 355-357, 359-361, 364-375, 377, 378, 380, 383, 394, 395, 410, 412, 415, 417-419, 422, 436, 441, 443, 446, 449, 450, 452, 453, 716, 742, 758, 805, 807, 842, 855, 856, 880, 903, 906
 Косівська (Косовська) Поляна, с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 708
 Косівський міськ. провід ОУН. *Див.* ОУН, Косівський міськ. провід
 Косівський, надр-н ОУН. *Див.* ОУН, Косівський надр-н
 Косівський (Косів), р-н 12, 13, 17, 23, 28, 30, 31, 35, 42, 46, 53, 56, 71, 73, 77, 95, 154-157, 161, 166, 167, 170, 185, 204, 215, 218, 220, 221, 223, 224, 226-228, 230, 234, 237, 239, 240, 247, 264, 268, 292, 293, 297, 298, 305, 308, 309, 313, 319, 321, 323, 334, 335, 338-341, 343, 344, 348, 350-361, 363-368, 370-375, 377-384, 394, 396, 412-415, 417-423, 426-431, 433-437, 440, 442, 443-445, 449-451, 453, 454, 720-723, 726, 734, 736, 750, 826-831, 834, 835, 839, 841-847, 849,

- 851, 853-856, 858, 860-862,
864-868, 872-876, 880-884,
886, 888-892, 894, 896, 897,
900-907, 925
- Косівський (ч. 5) РП ОУН. *Див.*
ОУН, Косівський РП
- Косівщина 21, 26, 39, 44, 77,
82, 215, 305, 386, 398, 415,
426-429, 433, 484, 911-914,
916-918
- Космач, с. Косівського р-ну
16, 17, 22, 34, 40, 49, 50, 51,
57, 64, 221, 225, 227, 228,
233, 237, 239, 240, 245, 246,
264-283, 293-295, 304, 318,
319, 321, 324, 329-333, 336,
352, 391, 392, 403, 404, 415,
416, 439, 448, 452, 453, 485,
831, 840, 848, 850, 851, 855,
860, 876, 884, 885, 902, 904,
906
- Космач, с. Яблунівського р-ну.
Див. Космач, с. Косівського
р-ну
- Косминка Іван Юрка, заст. гол.
к-пу 525
- Косминка Микола, комір. 525
- Косович Михайло Андрійович
("Буйний") 482, 859
- Косович Т. 14, 32
- Косовський, з лісгосп. 404
- Костащук Василь Миколайович
("Ярема") 77, 483, 791, 792,
811, 859
- Костащук Дмитро Іванович
("Поліщук") 859
- Костащук Степан Федорович
("Кривоніс") 811, 824, 825,
859, 915
- Костеївський потік, прис. с.
Шепіт Косівського р-ну 451
- Костенко, нач. ВББ УМВС 19, 38
- Костик Василина 749
- Костик Дмитро с. Михайла 749
- Костик Іван 749
- Кострич (Кострича), хр. 287,
290, 291
- Кострича, ліс 286, 352
- Кострича, пол. 362, 418
- Кострича, прис. с. Кривопілля
Верховинського р-ну 419, 428
- Костюк Дмитро 96
- Костюк Михайло 142
- "Костянтин-Євшан", надр.
пров. *Див.* Федюк Василь
Юрійович
- Котенко, з р-ну 277
- Котик Степан Васильович
("Кіт", "Махно") 499, 811, 859
- Котиківка, с. Городенківського
р-ну 14, 32, 483, 494, 519,
520, 659, 830, 832
- Котівка, прис. с. Акрешори
Косівського р-ну 330
- Котлярчук Іван Петрович
("Вихор") 809, 860
- Котлярчук Микола Петрович
("Сірий", "Стрий") 814, 860
- Котов, ком. гр., к-н 469
- Котовський, рад. військ. діяч
615-618
- Которажук Йосиф Анни, інж. 701
- Коцаба Григорій Миколайович
("Мороз") 815, 860
- "Коцило", б-к СБ. *Див.*
Савицький Микола
Миколайович
- Коцимнюк Роман б/б, секр.
парт. орг. 761
- Коцофрук Катерина ("Ягода")
300
- Коцуляк Юра с. Дмитра 96
- Коцуняки, з смт. Обертин
Тлумацького р-ну 134
- Коцюбинський, укр. письм. 434
- Кочерган Марія ж. Івана 767

Кочерган Микола
 (“Верховинець”) 289, 301
 Кочмарський Орест Юрійович
 (“Богун”, “Рись”) 815, 860
 Кочубей, І-й секр. РК КП(б)У 625
 Кочубей, козац. ген. суд. 596
 Кочуев, нач. РВ УМДБ, к-н
 564, 651
 Кошак Дарія (“Христя”) 288, 302
 Кошарище, прис. с. Бистрець
 Верховинського р-ну 362
 “Кошовий” (“Грім”, “Данченко”,
 “Донченко”, “Мостовий”,
 “М-142” “2М-4”, “248”),
 надр. пров., пор. 809, 860
 “Кравс”. *Див.* Сидор Василь
 Дмитрович
 Кравець, секр. РВК, упов. 459,
 461, 639, 644
 Кравцев, нач. г-ну, к-н 154, 164
 Кравченко Анна, учит. 235
 Кравченко П., слід. РВ УМВС,
 л-нт, секр. парт. орг. 150
 Кравчук Василь, ліс. 702
 Кравчук Кирило Петрович
 (“Жубр”, “Кіт”, “В-5”, “М-12”)
 689, 710, 812, 820, 860
 Кравчук Маланка 568
 Кравчук Микола Іванович,
 енкаведист 60
 Кравчук Танасій с. Мих. 265
 Кравчук Юра, гол. с/р, гол.
 к-пу, аг. 82, 92
 Кравчук Юра с. Сеньки 267
 “Крайний”, підп., вий. з пов.,
 ком. стан. ІБ 111
 Крайник Василь, учит. 237
 Крайній І. (Іван) 15, 33
 Крайова Екзекутива ОУН
 ЗУЗ. *Див.* ОУН, Крайова
 Екзекутива ЗУЗ
 Краків, м. (Польща) 871
 “Крамар”, б-к РЕВ СБ. *Див.*
 Дячук Михайло
 Крамар Василь с. Петра 383
 Крамар Дмитро, заар. 299
 Крамар Сафрона б/б, комс.
 410, 774
 Красійчук Василь Петрович
 (“Скала”) 478
 Красний Іван Федора (“Івась”)
 506
 Красник, с. Верховинського
 р-ну 237, 286, 290, 303, 328,
 836, 901
 Красник, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Красник, с.
 Верховинського р-ну
 Красніков, ком. мангр., п/полк.
 394, 753, 764
 Красноіля, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Красноілля, с.
 Верховинського р-ну
 Красноілля (Красноіля), с.
 Верховинського р-ну 237,
 283-286, 289-291, 302, 303,
 338, 363, 411, 420, 427, 770,
 849
 Красноставці, с. Снятинського
 р-ну 457, 461, 471, 473, 476,
 478-480, 482, 489, 494, 495,
 503, 508, 510, 564, 593, 621,
 622, 639, 644, 652, 665, 877,
 895
 Красноярьськ, м. (Росія) 897
 Красноярьські, табори 884
 Краснюк (Красюк), ком. б-ки,
 о/у, л-нт, ст. л-нт 364, 369,
 753, 755, 764, 776
 Крашук Дмитро Іванович, гол.
 к-пу 423
 “Крегул”. *Див.* Сидор Василь
 Дмитрович
 Кремениця, част. с. Голови
 Верховинського р-ну 284, 411

Крента, г. 287
 Креч Анна 87
 Кречко Михайло Івана 731
 Кречко Параска 60
 Кривоброди, с. Коломийського р-ну. *Див.* Кривоброди, с. Косівського р-ну
 Кривоброди, с. Косівського р-ну 52, 60, 61, 64, 93, 97, 102, 109, 131, 145, 177, 715, 723, 737, 747, 749, 834, 847, 855, 862, 908
 “Кривоніс”, б-к СБ 478
 “Кривоніс”, рай. реф. проп., в.о. надрай. реф. СБ, надр. субреф. СБ, рай. пров. *Див.* Костащук Степан Федорович
 “Кривоніс”, рай. реф. СБ. *Див.* Кузич Михайло
 Кривоніс, ком. б-ки, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт 354, 358
 “Кривоніс”, пов./надр. реф. СБ. *Див.* Дідик Василь Прокопович
 “Кривоніс”, хот., сот. *Див.* Симчич Мирослав Васильович
 “Кривоніс”, пвд. 332
 Кривопілля (Кривополе, Криве поле), с. Верховинського р-ну 223, 237, 285, 288, 289, 328, 338, 348, 352, 353, 380, 411, 419, 428, 829, 853, 868, 900-902
 Кривополе (Криве Поле), с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Кривопілля, с. Верховинського р-ну
 Криворівня, с. Верховинського р-ну 237, 285, 286, 293, 298, 338, 364, 411, 415, 754, 877
 Криворівня, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Криворівня, с. Верховинського р-ну
 Кривошапка, заст. ред. 390
 Кривульчак Дмитро Денисович (“Бульба”) 269, 300, 820, 861
 “Крига”, пов. військ. реф. *Див.* Додяк Олекса Семенович
 “Крига”, стан., стр. куш. *Див.* Рудей Михайло
 “Крига”, стан. госп. 326
 Крижанівський Іван 471
 “Крилатий”, хот., рай. реф. СБ. *Див.* Антонюк Василь Дмитрович
 Крилатюк Михайло 561
 Криловський Юрій Трохимович (“Андрій”, “Берест”, “Гонта”, “Левадний”, “Максим”, “Петро”, “Роман”, “Славослав”, “Р-32”) 815, 822, 861
 Крилос, с. Галицького р-ну 872
 Крилюк, зав. держстрах. 217
 Крисяк Василь Іванович, зап. 447
 Крицюк Василь Миколи, черг. 708
 Крицяк Василь, уч. 649
 Кришкевич Таїсса, секр. ОВК 89
 “Кріс”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович
 Кронштадт, місто-фортеця (тепер в скл. м. Санкт-Петербург, Росія) 615, 616, 619
 “Кропива”. *Див.* Довганик Василь Дмитрович
 Кропивище (Кропивнище, Кропивищі), с. Коломийського р-ну 127, 134, 169, 177, 187, 715, 717, 719, 723, 726, 730, 738, 740, 744
 Кропивницький, укр. драм. 238
 Крот, слід. РВ УМДБ, ст. л-нт, секр. парт. орг. 149, 163
 Круг, гол. млин. р-ну 292, 297

Кругла, г. 52
Круглець, кут с. Рунгури
Коломийського р-ну 179
Круглий-Трибушани, міст 693
Круглов, з р-ну 277
“Крук”. *Див.* Олійник Богдан
Семенович
“Крук”. *Див.* Палинюк Василь
Миколайович
“Крук”, б-к СБ (12) 478
“Крук”, б-к СБ (13) 478
“Крук”, ком. б-ки СБ. *Див.*
Сметанюк Олексій
Матвійович
“Крук”, охор. РП, рай. орг.
реф. *Див.* Яськів Василь
Федорович
“Крук”, слід. СБ. *Див.* Корбут
Михайло Іванович
“Крук”, сот., пов. реф. СБ,
слід., окр. субреф. СБ,
пор. *Див.* Ґеник Костянтин
Степанович
“Крук”, чл. куц., заст. куц. *Див.*
Равлюк Ярослав Василя
“Крук”, хот., сот. пвх., прац.
НРП. *Див.* Братівник (“Крук”)
Крульковська Стефанія 472
Крупська Надежда, рад. діяч 759
“Крутий”, б-к СБ, зах. у полон
263, 299
Круць Василь Дмитра 566
Круць Іван, гол. с/р, кол. чл.
парт. 566, 633
“Ксеня”, маш. ООП. *Див.* Німа
Лідія Василівна
Ксуччина, ліс 177
Ксьондзькі могили, поле (місц.)
593
“Куба”, куц. госп., куц.
Див. Олійник Михайло
Семенович
Кубайович Йосип Васильович
(“Гайдар”) 66, 809, 861
Кубайчук Ганна Петрівна
(“Ліда”) 66, 810, 861
“Кубанець”, рай. орг. реф. *Див.*
Гаврилюк Дмитро Іванович
“Кубанець”, рай. орг. реф.
Див. Жикаляк Марко-Петро
Іванович
Кубаснюк Марія д. Миколи 359
Кубієвич Калина ж. Василя 747
Кубієвич Марія ж. Івана 747
Кубійович Василь Миколайо-
вич (“Андрій”) 480, 811, 861
Кубійович Володимир, заст.
гол. УНК 376
Кувік Іван Степана, ліс. 702
Кувік Михайло, з с. Лазещина
695, 696
Кувік Михайло Марії, чл. комс.
орг. 691
Кувік Михайло Павла, майст. 704
Кугутяк М. (Микола) 12, 30, 76,
336, 509, 839
Куделенко Степан, реф. (зав.
від.) проп. РК КП(б)У 122,
148, 732
“Кудияр”, стан., підр., прац. НРП,
рай. пров. *Див.* Волошенюк
Павло Степанович
Кудільова, упов. 463
Кудіна Надія Тимофіївна, зав.
РВНО 599, 602, 603, 606, 632
Кудлаєнко, о/у РВ УМДБ, л-нт
391
“Кудлай”, б-к СБ 480
Кудрин, з р-ну 320
Кузенін, о/у, мол. л-нт 467
Кузенко, ділнь. міл. 277, 334, 336
Кузик Василь 94
Кузик Василь Іванович (“Буря”,
“Нестор”, “Шрам”, “В-52”)
811, 824, 862
Кузик Іван Васильович (“Град”)
814, 862

- Кузик Ілько Степана, маг. 540
 Кузик Параска (“Ніна”) 16, 34
 Кузик Тома 465
 Кузич Андрій, інсп. 404
 Кузич Андрій Миколаєвич
 [Миколайович] (“Кущевий”) 432
 Кузич Анна, учит. 236
 Кузич Іван с. Степана,
 “істребок” 318
 Кузич Марія, учит. 236
 Кузич Михайло (“Кривоніс”) 813,
 862
 Кузів Василь (“Базь”) 921
 “Кузнець”. *Див.* Ільницький
 Микола Васильович
 Кузнецов, ком. гр., слід. МВ
 УМДБ, л-нт, ст. л-нт 163,
 469, 470, 472
 Кузнецов Володимир, нач. коп.
 188
 Кузьмейчук Юра Фед., аг. упов.
 337
 Кузьменко Лукин 178
 Кузьменко Марія, інсп. РВК 182
 Кузьменюк Петро Іванович
 (“Кордуб”, “Морозенко”,
 “А-66”, “165”, “196”, аг.
 “Петро Іванович”) 25, 43,
 811, 817, 818, 862, 914
 Кузьмин Василь Петрович
 (“Орлик”) 811, 822, 862
 Куковьяк, ком. гр. 262
 Куксов, ком. гр., ст. л-нт 493
 Кукуйов, ком. гр. РВ УМВС 261
 “Кукул”, підп., зах. у полон 360
 Кукул, пол. 694, 695
 Кукуруз Омелян, фінаг. 107
 “Кулак”, стр. *Див.* Угрин Степан
 Петра
 Кулачин, с. Снятинського р-ну
 (тепер у скл. м. Снятин) 510
 Кулачківці, с. Гвіздецького
 р-ну. *Див.* Кулачківці, с.
 Снятинського р-ну
 Кулачківці, с. Снятинського
 р-ну 55, 56, 464, 614, 616
 Кулик Іван Дмитрович (“Сірий”,
 “Б-21”, “К-5”, “Кж-6”) 23,
 42, 298, 808, 863, 898, 909,
 920-922
 Кулик Роман 28, 46
 Куліковський Іван, о/у РВ
 УМДБ, л-нт, ст. л-нт, к-н 391,
 424, 425
 Кулішов, ІІ-й секр. РК КП(б)У,
 гол. РВК 220, 245, 386, 388,
 397, 438
 Куліщук Іван, “істребок” 285
 Кульчицька Надія (“Надя”) 24, 42
 “Куна”, стр. *Див.* Мацьків
 Микола Михайлович
 Куник Марія 138
 Кунисівці, с. Городенківського
 р-ну 56, 865, 894
 Кунисівці, с. Чернелицького
 р-ну. *Див.* Кунисівці, с.
 Городенківського р-ну
 Кунцов Василь, дир. ф-ки 189
 Кунцов Г. В., з РК КП(б)У 720
 Купчин Василь, гол. с/р 107
 Купчинський Б. (Богдан) 14, 32
 Купчинський Василь, чл. прав.
 528
 Куратул, г. (верх) 416
 Куратул, пол. 272
 Курбанка, прис. с. Вербовець
 Косівського р-ну 324
 Курганевич Іван Васильович
 (“Грізний”) 486, 490, 497, 656
 Курганевич Іван Миколайович
 (“Буревій”, “Зенко”) 863
 Куржук Микола Івана, чл. комс.
 орг. 692

- Курилів Василь, гол. рев. ком. 553
- Курилів Степан Васильович (“Береза”, “Степан”) 492, 497, 501, 863
- Курилюк Василь, чл. рев. ком. 552
- Курилюк Григорій 651
- Курилюк Дмитро, бриг. 548
- Курилюк Іван Осипа (“Завзятий”) 500, 502
- Курилюк Марія, ланк. 548
- Куриляк, з с. Трач 90
- Куриляк Іван 746
- Куриляк Іван с. Івана 694-697
- Куриляк Марія ж. Семена 731
- Куриляк Параска 695, 696
- Куриляк Федір Юри 731
- Куриндаш Федір с. Миколи 283
- Куріцин, нач. г-ну 229
- Куріцин Василь, ком. б-ки, о/у, слід. РВ УМВС/УМДБ, л-нт, ст. л-нт, секр. комс. орг. 166, 216, 252, 254, 255, 305, 314, 325
- Курліковський Микола Михайла 746
- Курліковський Михайло 746
- Курліковський Онофрій 746
- Курліковський Степан 746
- Курськ, м. (Росія) 150, 151, 163, 900
- Курська, обл. (Росія) 141
- “Курява”, пов. пров., рай. пров., надр. пров. *Див.*
- Федюк Василь Юрійович
- Кусяк Михайло с. Антона 485
- Кутащук Михайло с. Миколи 767
- Кути, м. (райцентр). *Див.* Кути, смт. Косівського р-ну
- Кути, смт. Косівського р-ну 49, 65, 99, 127, 131, 220, 222, 225, 228, 231, 232, 235, 239, 243, 244, 249, 250, 258-264, 284, 289, 295, 296, 304, 306, 310, 315-317, 319, 320, 322, 323, 325-327, 354, 359, 360, 374, 378, 394-397, 405, 406, 411, 419, 423, 426, 442, 592, 752-759, 762, 769, 771, 772, 775-777, 781, 784, 786, 805, 807, 831, 834, 854, 864, 866, 868, 870, 890, 896, 900, 903
- Кутище, с. Тлумацького р-ну 876
- Кутський, ліс 261, 263, 315, 316, 325
- Кутський (Кути) (тепер у скл. Косівського р-ну), р-н 13, 31, 71, 75, 154, 220, 222, 224, 231, 235, 238, 240, 242, 258, 292, 296, 297, 299, 302, 309, 310, 315, 317-320 322, 323, 325, 333, 335, 339-342, 344, 348, 353, 354, 358, 360, 361, 374, 378, 379, 383, 386, 389, 390, 392-403, 406, 407, 410, 411, 413, 414, 418-420, 423, 427, 429, 437, 440-442, 445, 446, 453, 454, 751, 756, 761, 768, 770, 773, 778, 826, 834, 842, 853, 855, 868, 882, 903, 905-908
- Кутський (ч. 6) РП ОУН. *Див.* ОУН, Кутський РП
- Кутузов, рос. полковод. 237, 618
- Кутщина 751, 761, 773
- Кuffedчук Анна, з рай. комс. 629
- Куфлюк Микола, заст. гол. к-пу 546
- Куфлюк Тарас, гол. рев. ком. 546
- Кухарек Антон, прац. ст. 708
- Кухта Марія, ланк. 541
- Куцуняк Дмитро 173, 174
- Куць Іван, з РК ЛКСМУ 161
- Кучарик Анна д. Романа 359
- “Кучер”, б-к, рай. субреф. СБ, рай. орг. реф. *Див.* Хімчак Василь Козьмович

- Кучеренко, упов., зав. мінзаг 639, 640, 644
- Кучерук Василь М. (Михайла), дир. ліспромгосп., чл. парт. орг. 690, 703
- “Кучерявий”, підп., зах. у полон 666, 667
- Кучірка Павло П., гол. к-пу 536
- Кушмелин Ілля Іванович (“Нечай”) 863
- Кушнір, заст. секр. РВК 182
- Кушнірук Василь Федора (“Остап”) 505
- Кушнірук Дмитро 470, 569
- Кушнірчук Василь Михайла, чл. комс. орг. 691
- Кушнірчук Гаврило Васильович (“Дуб”) 283, 300
- Кушнірчук Лесь 271
- Кушнірчук Марія д. Павла 265-266
- Кушнірчук Никола (Микола) с. Вас. 267
- Кушнірчук Олена д. Олекси 265
- Кушнірчук Явдоха, учит. 237
- Кушнірюк Степан Степана, нач. лісопункт. 705
- “Кущевий”, стан. *Див.* Кузич Андрій Миколаєвич (Миколайович)
- Л**
- “Л-4”. *Див.* Хімчак Василь Козьмович
- “Л-13”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович
- “Л-48”. *Див.* Білейчук Іван Якович
- “Л-54”. *Див.* Данилюк Назарій Степанович
- Лабач Анна 590
- Лабач Василь 590
- Лабач Василь Панька 589
- Лабач С.І., дир. шк. 600
- Лабудяк Іван 358
- Лабченко Наталія, учит. 605
- Лаврів Іван Дмитрович (“Карпо”) 480
- Лаврів Петро Григорович (“Тарас”) 481, 822, 864
- Лаврівський, кер. гр. 588
- Лаврук, бух. 218
- Лаврук Іван 737
- Лаврук Іван с. Юри 729
- Лаврук Микола 224
- Лаврук Михайло 129
- Лаврук Михайло (“Чумак”) 102, 104
- Лаврук Параска ж. Василя 737
- Лаз, прис. с. Вижній Березів Косівського р-ну 275, 278
- Лазарович Антоній 329
- Лазарович Василь 329
- Лазарович Василь Михайла, ст. бух. 704
- Лазарович Дмитро 332
- Лазарович Іван 471
- Лазарович Микола 329
- Лазарович Павло 269
- Лазарович Петро 329
- Лазарович Розалія 329
- Лазарук Михайло В., стріл. 726
- Лазарук Теодор 460
- Лазарук Юра, аг. уповмінзаг 85
- Лазарь Степан Степана, заст. гол. бух. 703
- Лазещина (Лазіщина), с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 689-694, 697, 701, 702, 704-708
- Лазещина (Лазіщина), ліс. 701
- Лазі, кут с. Мишин Коломийського р-ну 178
- Лазі (Лаз) (Нижні, Горішні), прис. с. Люча Косівського р-ну 265, 266, 268, 274, 336, 437

- Лазорик Микола Євдокії,
“істребок”, чл. комс. 774
- Лазорик Михайло Кузьмович
 (“Заверюха”) 810, 864
- Лазорик Михайло Миколайович
 (“Богдан”, “Богун”, “Ігор”) 18, 36, 66, 818, 820, 864
- Лазорик Михайло Михайлович
 (“Думний”, “Х-12”) 864
- Лазорик Павло Іванович
 (“Черемош”) 263
- Лазорович Григор Івана 568
- Лазоряк Вол., ліс. 302
- “Лайдак”, б-к СБ 479
- Лакуста Волод., ст. конюх 544
- Лакуста Микола, бриг. 544
- Лакуста Михайло 463
- Лакуста Розалія 460
- Лани, прис. с. Лісна Слобідка
 Коломийського р-ну 167
- Ланцут, м. Жешівської обл.
 [Жешувського воєвод.]
 (тепер тер. Польщі) 507
- Ланчин, райцентр. *Див.*
 Ланчин, смт. Надвірнян-
 ського р-ну
- Ланчин, смт. Надвірнянського
 р-ну 93, 134
- Ланчинський [Ланчинецький,
 Ланчин] (тепер у скл.
 Надвірнянського р-ну), р-н
 126, 132, 158, 165, 197, 887
- Лапкев, завпед 632
- Лапов (Лапа), ком. б-ки, о/у,
 л-нт 358, 395, 753, 754, 764
- Ласійчук Василь, з с. Вовчківці
 666
- Ласійчук Василь (“Наливайко”)
 505
- Ласійчук М. 14, 32
- Ласійчук Юрій Григорович
 (“Відважний”) 73, 253, 297,
 431
- Ласкунца, толока 332
- Ласкурійчук Михайло (“Добро-
 волець”) 286, 289, 300
- Лажнюк Василь Петра, заст.
 гол. к-пу 732
- Лажнюк Дмитро 747
- “Лебедик”, рай. реф. проп.
 Див. Хорт Дмитро Данилович
- Лебедин, прис. с. Шешори
 Косівського р-ну 325
- Лебедин-Корметура, ліси 415,
 427
- “Лебідь”, кущ., рай. орг. реф.,
 рай. реф. проп. *Див.* Ткачук
 Михайло Миколайович
- “Лев”, кущ. *Див.* Заболотний
 Яків Миколайович
- “Лев”, рай. госп. реф. *Див.*
 Том’юк Володимир Лукович
- “Лев”, рай. пров. *Див.*
 Максим’юк Юрій
- “Лев”, стан. 481
- “Левада”, ПВ, хор.-вих., зах. у
 полон. *Див.* Вінтоняк Роман
- “Левадний”, рой., сот. пвх.,
 рай. реф. проп., рай. орг.
 реф. *Див.* Криловський Юрій
 Трохимович
- Левицька Катерина
 (“Перепілка”) 865
- Левицький Василь, стріл. 726
- Левицький Михайло 142
- Левицький Олекса 185
- Левицький Петро Павлович
 (“Мирослав”) 816, 865
- “Левко”. *Див.* Козьмин Степан
 Дмитрович
- “Левко”, заст. кущ. 481
- “Левко”, зв’язк. РЕВ СБ, зах. у
 полон 302
- “Левко”, ком. рай. б-ки СБ,
 рай. субреф. СБ 491, 865
- “Левко”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Ковблюк Никифор Григорович

“Левко”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Чупрей Ярослав Іванович
 Левко Василь Миколайович
 (“Циган”) 483, 498
 Левко Василь Петрович
 (“Потурченко”, “Северин”) 486, 498, 654, 824, 865
 Левкович Віктор, гол. рев. ком. 555
 Левущик, прис. с. Микуличин
 Яремчанської міськради 350
 Легкий Григорій Йосипович
 (“Борис”, “Б-с”, “Ж-38”, “200”, “30”, “300”, “0009”) 13, 15, 16, 19-21, 23, 31, 33, 34, 37-40, 42, 49, 53, 64, 68, 69, 76, 77, 82, 85, 430, 432, 808, 846, 865, 881, 909, 919-922
 Легкий Петро 13, 31
 Легкун Василь Михайлович
 (“Вороний”) 481, 824, 866
 Ледескул, пол. 271, 906
 Лейба, секр., II-й секр., I-й секр. РК КП(б)У 345, 386
 Лейбюк Анна Михайла 383
 Лейбюк Параска Івана 383
 Лексов, тех. 703
 Лелет Павло, секр. комс. орг. 445
 Лелюк, зав. клуб. 622
 Лелюк Микола 466
 “Лемик”, прац. окр. реф. СБ.
Див. Пінка Дмитро Іванович
 Лемиш, ред. газ. 150
 Лемко Василь, маг. 536
 Ленгер Йосиф, стріл. ст. 708
 Лендик Галина, учит. 236
 Лендюк (Линдюк) Лукіян, крам. 227, 319
 Ленін В. І., диктат. 152, 200, 210, 238, 323, 376, 377, 387, 433, 545, 595, 597, 602, 617, 632, 714, 719, 739, 759
 Ленінград, м. *Див.* Петербург, м. (Росія)
 Ленчур Василь Івана, тех., секр. комс. орг. 692, 704
 Леонов, з РВ УМВС 241
 Лепетчук Анна 698
 Лепкалюк Ірина Миколаївна
 (“Леся”, “Орися”, “Хмара”) 77, 808, 810, 866, 910
 Лернер, адв. 757
 Лесюк Анна 562
 Лесюк Василина Федора
 (“Наталка”) 508
 Лесюк Іван, зав. мінзаг 644
 Лесюк Михайло с. Юри, нач. ІБ 723
 Лесюк Параска ж. Івана 746
 “Леся”, пов. реф. жін., окр. реф. жін., окр. реф. УЧХ, окр. субреф. проп. *Див.*
 Лепкалюк Ірина Миколаївна
 Лехнюк Анна, уч. 718
 Левіна, з РК КП(б)У 122
 Лещов, о/у, ком. ІБ, ком. б-ки 58, 60, 62, 98, 109, 126, 132-134, 166, 167
 Лещов Василь, нач. РВК, м-р 636
 Либина, кут с. Великий Ключів
 Коломийського р-ну 170, 178
 Либік Антін Антонович, гол. лік. 379
 Лигоньки, прис. с. Верхній Ясенів
 Верховинського р-ну 284
 Лизанчук Анна 747
 “Лиман”, охор. обл. реф. СБ, слід. пов./надр. реф. СБ, слід. край. реф. СБ, зах. у полон, а/б. *Див.* Ребрик Дмитро Антонович
 Лиманов, дир. бровар. 188
 Лимар Олександра Танасія, учит., чл. комс. 774
 Липа, с. Долинського р-ну 19, 37, 872, 898

- “Липея”, сотня 426
“Липкевич”, повст. фотогр.
Див. Гаргат Іван
Липний, прис. с. Яворів Косів-
ського р-ну 351, 356, 418
Липчук Іван 470
Липчук Іван, дяк 626
Липчук Микола 587
Липчук Микола, з с. Глушків 655
Липчук Михайло 571
Липчук Федір 472
“Лис”, б-к СБ 478
“Лис”, повст. 451
“Лис”, пом. сот., надр. субреф.
проп. *Див.* Рибчук Прокіп
Васильович
“Лис”, рай. реф. СБ. *Див.*
Чупрей Ярослав Іванович
“Лис”, рай. субреф. СБ, рай.
реф. СБ, рай. пров. *Див.*
Гавдуник Михайло Василя
(Танасович)
Лисак, прис. с. Спас
Коломийського р-ну 179
Лисенко, II-й заст. нач. РВ
УМВС, мол. л-нт 391
Лисенко, нач. пож. друж. 392
“Лисенко”, підп. 270
“Лисенко”, стр. СКВ. *Див.*
Горічок Тимофій Юрійович
Лисенко Т. О., рад. вчен. 610,
759
Лисець (тепер у скл. Тисмени-
цького р-ну), р-н 514
Лисина, г. (верх) 271
Лисишин Михайло Андрієвич
[Андрійович] (“Роман”,
“Штаєр”) 265, 431, 432
Лисничка, прис. с. Шеліт
Косівського р-ну 451
“Лисок”, стан. *Див.* Гаврилук
Іван с. Василя
“Лисок”, чот. *Див.* Ґеник Антон
“Лист”. *Див.* Москалюк
Михайло Юрійович
“Лист”, надр. військ. реф. 809,
866
“Лист”, підр., рай. орг.
субреф., рай. орг. реф.
Див. Максимюк Михайло
Юрійович
“Листок”, стр. 921
Литвинів, с. Підгаєцького р-ну
Тернопільської обл. 843
Литовка, ком. б-ки, ст. л-нт
764, 776
“Лихий”, підп., зах. у полон 280
Лихітько Ісаак Тимка, гол. бух.,
чл. парт. орг. 690, 703
Лихогруд Петро, інсп. РВНО 406
Лихоч Анна, ланк. 559
Личук Григорій, чл. рев. ком. 552
Личук Гриць 569
Личук Євген (Євген), завгосп 552
Личук Іван Теодора, гол. к-пу 551
Личук Михайло 569
Личук Петро Іванович
(“Львівський”) 482, 824, 866
Личук Юрко 651
Личук Юстин, гол. к-пу 552
Личук Юстина, комун.-актив. 551
Лібенков Рельва, інстр. загот.
726
Лівак Мирослав Гаврилович
(“Галайда”) 818, 866
Лівий Володимир Михайлович
(“Йордан”, “Митар”, “Роман
Орлів”, “Суворов”, “С-99/1”,
“V-777”) 16, 20, 21, 34, 38,
39, 64, 68, 808, 866, 888
“Лід”, рай. госп. реф. 822, 867
“Ліда”. *Див.* Семотюк Ганна
Ільківна
“Ліда”, кур’єр, зах. у полон
263, 299

“Ліда”, надр. реф. УЧХ, надр. субреф. проп. *Див.* Кубайчук Ганна Петрівна
 “Ліда”, маш. *Див.* Васкул Анна
 “Ліда” (“Парася”), рай. орг. реф. 823, 867
 Лізгін, упов. РВК 783
 Лікаєв, секр. парт. орг. РВК 151
 Лімонов, дир. бровар. 735
 “Лірник”, кер. техзв. НРП, надр. реф. проп. *Див.* Ковалюк Василь Іванович
 “Ліс”, стр. кущ. 479
 Ліски, с. Коломийського р-ну 95-98, 105, 107, 120, 126, 133, 196
 Ліски, с. Коршівського р-ну. *Див.* Ліски, с. Коломийського р-ну
 Лісна Слобідка (Слобідка Лісна), с. Коломийського р-ну 87, 91, 98, 111, 114, 141, 142, 162, 167, 168, 170, 171, 184, 189, 826, 848, 907
 Лісний Хлібичин (Хлібичин Лісний), с. Коломийського р-ну 111, 112, 126, 132, 133, 142, 157, 166, 186, 189, 906
 “Лісовий”, б-к СБ 482
 “Лісовий”, кур., пор. *Див.* Злобін Андрій
 Лісовий Леонід Лаврентієвич (Лаврентійович), піонервож. 722
 “Лісовик”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
 “Лісовик”, рай. субреф. проп. *Див.* Андрусяк Василь Степанович
 “Лісового”, кур. 901
 Лісовський, упов. 230
 Лісок, ліс 350
 Лісок, прис. с. Мишин Коломийського р-ну 165
 Літвіненко, інсп., нач. фін. від. 589, 590, 642
 Лічковський Василь 747
 Лішинський Дмитро 284
 Лішков, III-й секр. РК КП(б)У 148
 Ліщук Варвара, дир. шк. 346
 Ліщук Ева (Єва) 62
 “Лобода”, рай. реф. проп. *Див.* Басараба Михайло Дмитрович
 Лоева, с. Надвірнянського р-ну 871
 Ломи, ліс 331
 Ломинога Галя, фельд. 346, 380
 Лопатинський, технорук 220
 Лопухната, част. прис. Максимець с. Яворів Косівського р-ну 354
 Лопушанка, ліс. 702
 Лопушанка, п. 693
 Лосюк Петро 250
 Лофердюк Юра, стат. 704
 “Луг”, б-к СБ 480
 Луг, с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 693, 708
 Луганська (Ворошиловградська) обл. 184, 389
 Луги (Луг), прис. с. Нижній Березів Косівського р-ну 268, 277, 278, 418
 “Луговий”, б-к. *Див.* Романюк Михайло Васильович
 “Луговий”, б-к, захоп. у полон 97, 104
 Луговий, заст. гол. РВК 459, 460, 463, 464, 561
 “Луговий”, стр., б-к СБ, віст. 144
 Лудова, ліс 417
 Лудовець, прис. с. Зелене Верховинського р-ну 353
 Лудчак І. 14, 32
 Лужки, прис. с. Великий Рожин Косівського р-ну 242

- Лука, с. Городенківського р-ну 128, 903
- Лука, с. Обертинського р-ну.
Див. Лука, с. Городенківського р-ну
- Лукавецький Володимир Івана (“Явір”) 483, 498, 502
- Лукань, уповмінзаг 340, 398, 400, 765
- Лукань Іван, з РВК 310, 322, 323
- Лукань Калина Дмитрівна (“Галина”, “Ч-11”) 867, 915
- Луканюк, секр. РВК 367, 370, 371
- Луканюк Василь, бриг. к-пу 720
- Луканюк Василь Андрійович (Андрійович) 420
- Луканюк Василь Танасієвич [Танасійович] (“Свист”) 429
- Луканюк Ганна Ільківна (“Вірна”, “Дарія”) 809, 867
- Луканюк Дмитро с. Палія 259
- Луканюк Іван 315
- Луканюк Іван, II-й секр. РК ЛКСМУ 215, 238
- Луканюк Лука 257
- Луканюк Л. (Людмила) 15, 27, 33, 46
- Луканюк Микола Петрович (“Бомба”) 261, 263, 818, 867, 918
- Луканюк Михайло, гол. к-пу 734, 742
- Луканюк Настя 260
- Луканюк Ніна Василя, пом. рах. 734
- Луканюк Танасій 260
- Лукасевич Софія Едварда (Едвардівна), піонервож., чл. парт. орг. 390, 411, 773, 774
- Лукач Анна 748
- Лукач Іван 748
- Лукаш Явдокія, учит. 236
- Лукашук Дмитро, бриг. 737
- Лукашук Ілько, рах. 736
- Лукинич Петро, гол. рев. ком. 540
- Лукинчук Василь, комс. 628
- Луковець (Луківці), пол. 290
- Лук’янівська, в’язниця 828, 829, 831, 845, 849, 870, 881, 902, 906, 907
- Луценко Мирон, зав. РЗВ 240, 321
- Луців Микола, бриг. 556
- Луцький, ліс 112
- Лучка Іван, заст. гол. к-пу 738
- Львів, м. 12-16, 22, 23, 27, 28, 30-34, 41, 42, 46, 63, 76, 78, 82, 112, 197, 385, 408, 491, 499, 506, 509, 647, 648, 688, 760, 770, 772, 782, 786, 848, 870, 886, 887, 891, 900, 906
- Львівська, обл. 826, 866, 870, 877, 880, 883, 891
- Львівський, міськ. пров. ОУН.
Див. ОУН, Львівський міськ. пров.
- “Львівський”, рай. реф. СБ.
Див. Личук Петро Іванович
- “Люба”, рай. реф. УЧХ. *Див.* Бицкало-Білик Марія Дмитрівна
- Любенчук Іван, чл. парт. орг. 689
- Любич Явдокія, учит. 236
- Любківці, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Любківці, с. Снятинського р-ну
- Любківці, с. Снятинського р-ну 62, 457, 468, 477, 481, 640, 846
- “Любомир”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович
- Люденний, нач. РВК 123
- Люльчук, гол. с/р 253
- “Лютий”, стан. 176
- Лютий Гриць 268
- Лютик Анна, ланк. 549

Люча, с. Косівського р-ну 221, 233, 236, 239, 240, 245, 264, 265-270, 274, 275, 277, 279, 280, 282, 283, 295, 296, 300, 317, 321, 329, 332, 336, 350, 388, 391, 392, 394, 403, 404, 407, 415, 416, 418, 431, 432, 437, 438, 447-449, 452, 845, 870

Люча, с. Яблунівського р-ну. *Див.*

Люча, с. Косівського р-ну

Лючки, с. Косівського р-ну 57, 236, 246, 265, 267-271, 273-275, 277, 279-281, 300, 332, 333, 416, 427, 448, 829, 835, 872, 883

Лючки, с. Яблунівського р-ну.

Див. Лючки, с. Косівського р-ну

Лягуша Николай (Микола), дільн. міл. 451

Ляковська Марія, ланк. 559

Ляковська Катерина, ланк. 559

Лящовська Катерина 747

М

“М-4”. *Див.* Гоянюк Михайло Дмитрович

“М-12”. *Див.* Кравчук Кирило Петрович

“М-13”. *Див.* Білінчук Дмитро Дмитрович

“М-14”. *Див.* Матвіїв Юліан Миколайович

“М-14”. *Див.* Тафійчук Михайло Васильович

“М-142”. *Див.* “Кошовий”, надр. пров.

Мав[...], секр. РВК 215

Мавзолевський, б. нач. РВ УМДБ, секр. парт. орг. 151

Магаданські (Магаданські), табори 867

Магас Іван 167

Магнич Олена 352

Магур, ліс 270

Магурка, прис. смт. Верховина 237

Магутяк Іван Дмитра, заст. гол. к-пу 736

Маджарин Василь Пр., об. ліс. 337

Маджарин Іван, надліс. 405

Маджарин Михайло, ліс. 405

Мадрига Іван, учит. 620

Мадрига Іван Петра, гол. с/р, гол. к-пу 531

Мадяри. *Див.* Угорці

Мадярщина. *Див.* Угорщина

“Мазепа”, пов./надр. госп. реф.

Див. Захаріїв Іван Степанович
Мазепа Іван, укр. гетьман 245, 596

Мазен (Мазін), секр. РВК 241, 322

Мазніца Іван, нач. коп. 203

Мазур, ком. б-ки, л-нт 776

Мазуркевич, зав. аптек. 219

Майдан (м. Київ) 25

Майдани (Середній, Горішний), сс. Ланчинського р-ну.

Див. Середній Майдан,

с. Надвірнянського р-ну;

Верхній Майдан, с.

Надвірнянського р-ну

Майданик, прис. с. Товмачик

Коломийського р-ну 174, 175

Майданська-Данилюк

Ганна Василівна (“Астра”,

“Одарка”) 818, 868

Майданський Іван (“ІМА”) 814

“Майер”, охор., ком. б-ки, рай.

реф. СБ. *Див.* Ошудляк Іван

Федорович

Майзель Анна Петра, агр. 734

“Макар”, кущ., рай. реф. проп. 817, 868
 Макарійчук, зав. від. проп. РК КП(б)У 337, 343
 Макарчук Петро, дир. комб. 188
 “Маківка”, ВО-5. *Див.* УПА-Захід, ВО-5 “Маківка”
 Макіївка, м. Донецької обл. 14, 32
 Макович Параска, учит. 236
 Маковійчук Іван 315
 Маковійчук Іван, з с. Білоберізка 326
 Маковійчук Марко Василя 748
 Маковійчук Настя 748
 Маковійчук Степан, аг. 477
 Маковійчук Семен с. Дмитра 764
 Маковійчук Юрко 315
 Маковійчук Юрко С., нач. ІБ 723
 Макогін Іван В., бриг. 533
 “Максим” (10), б-к СБ 479
 “Максим” (11), б-к СБ 479
 “Максим”, б-к, чл. кущ., кущ. *Див.* Фуштор Іван Василя (Миколайович)
 “Максим”, рай. пров. *Див.* Криловський Юрій Трохимович
 “Максим”, рай. пров. *Див.* Миронюк Михайло Олексійович
 “Максим”, рай. пров., пов. орг. реф., пов. госп. реф., надр. госп. субреф., надр. орг. реф. *Див.* Довганик Василь Дмитрович
 Максим Василь Василя, бух. 702
 Максимець, прис. с. Яворів Косівського р-ну 354, 420
 Максимів Володимир, нач. коп. 188
 Максимів Іван, бриг. 558
 Максимів Катерина, ланк. 559
 Максимчук Анна, ланк. 557
 Максимчук Іван, бриг. 556
 Максимюк Дмитро, підп.-лег., кут. 289, 303
 Максим’юк Іван Васильович (“Гонта”) 483
 Максимюк Іван с. П., підп.-лег., кут. 289, 304
 Максимюк Микола с. Івана, лист. 358
 Максимюк Михайло Юрійович (“Заграва”, “Лист”) 819, 868
 Максимюк Олекса, підп.-лег., кут. 289, 303
 Максимюк Олена 396, 755
 Максимюк Петро, підп.-лег., кут. 289, 303
 Максим’юк Рузя 173
 Максим’юк Юрій (“Лев”) 173, 820
 Макущак Катерина д. Миколи, уч. 98
 Мала Кам’янка (Кам’янка Мала), с. Коломийського р-ну 99, 119, 122, 131, 141, 179, 897
 Маленко, доп. 368
 Маленков, член ЦК ВКП(б) 344, 347
 Малецький, III-й секр. РК КП(б)У 370
 Малиголова Денис Йосипович (“Соловій”) 353, 868
 Малиголова Климентина, учит. 236
 Малиголова Климентина Степанівна (“Клімця”) 353
 Малиголова Ярослава, дир. ПШ 236
 “Малий”, слід. СБ 868
 “Малий”, стр. б-ки. *Див.* Пророчук Дмитро
 Малий Бичків, с. (тепер у скл. смт. Великий Бичків) Рахівського р-ну Закарпатської обл. 708

Малий Ключів (Ключів Малий),
 с. Коломийського р-ну 14,
 32, 52, 59, 89, 99, 104, 155,
 171, 179, 200
 Малий Присліп (Присліп Малий),
 прис. смт. Верховина 287, 301
 Малий Рожин (Рожен Малий),
 с. Косівського р-ну 231,
 232, 243, 244, 247, 253, 259-
 264, 316, 320, 323, 325-327,
 340, 394-396, 400, 414, 418,
 440, 442, 445, 446, 753-755,
 764-766, 769, 775-777, 780,
 781, 783, 784, 834, 868, 903
 Малик, зав. РВНО 718
 Малик Валентина, зав. наросв.
 161
 “Малинка”, стан. 479
 Малиновська Анна, учит. 236
 Малинов, енкаведист 467
 Малисевич Микола Васильович
 (“Когут”) 814, 868
 Малкович Іван 270
 Малкович Михайло 359
 Малкович Наталка, учит. 236
 Малкович Никола (Микола) 280
 Малочуб, з райпарткому, II-й
 секр. РК КП(б)У 399, 752
 Малушинський, ряд. міл. 392
 Малянка Володимир, зав.
 ферми 540
 Маляренко А., учит. 235
 Малярчук Василь Миколи 564
 Малярчук Василь Миколайович
 (“Довбуш”) 480
 Малярчук Іван Данила, гол.
 к-пу 564
 Малярчук Іван Дмитра, заст.
 гол. с/р, гол. к-пу 544
 Малярчук Микола Проця 564
 Малярчук Михайло, маг. 543
 Малярчук Михайло Миколи, чл.
 упр. 564
 Мамович Розалія, учит. 236
 Мамчук Іван, I-й секр. РК ЛКСМУ
 343, 347, 348, 410, 445
 Мандзюк Василь Михайла,
 кап. буд. 703
 Мандрик Олена 471
 “Мандрівник”, б-к СБ 482
 Мандрусак Василина 747
 Мандюк Семен Василя 639
 Мандяк, бух. 550
 Маневицький, р-н Волинської
 обл. 828
 Манзуренко В. (Віталій) 15, 22,
 33, 40
 Манівчук Дмитро Василя, нач.
 лісопункт. 704
 Манівчук Іван Степана, майст.
 705
 Манівчук Ілько, ком. стан. ІБ 694
 Мануляк Варвара 364
 Мануляк Михайло 364
 Манчук Іван Онуфрійович
 (“Білогруд”) 288, 328, 428,
 819, 869, 918
 Манчул Марія Петра 639
 Марієвич Андрій 755
 Марієнгілф, підсоб. госп. 140
 Марійка, з артлі. 435
 “Марійка”, пом. маш. техзв. РРП.
Див. Бурдега Анна ж. Петра
 “Марійка” (“Лєся”), рай. реф.
 жін. 821, 869
 Марінчук, гол. к-пу 533
 Марічика, ліс 201
 Марішеска, пол. 20, 38
 “Марія”. *Див.* Водяно-
 Братківська Ганна Іванівна
 Маріанка, ліс 94, 127, 129,
 131, 165, 166, 169, 177, 178
 Маріяш Ілько, бриг. 533
 Марківка (Марківці), с.
 Коломийського р-ну 14, 32,
 56, 86, 93, 101, 104, 107,
 132, 134, 144, 145, 171, 176

Марківка (Марківці), с.
 Печеніжинського р-ну. *Див.*
 Марківка, с. Коломийського
 р-ну
 “Марко”, ком. б-ки СБ, рай.
 реф. СБ, надр. реф. СБ,
 надр. пров. *Див.* Козьмин
 Степан Дмитрович
 “Марко”, куц. 482
 “Марко”, пов./надр. реф. УЧХ
 811, 869
 “Марко”, рай. реф. СБ, рай.
 пров., пов. субреф. СБ,
 надр. реф. СБ, надр. пров.
Див. Хома Василь Іванович
 “Марко”, слід. СБ 479, 869
 “Марко”, стан., куц., кер.
 техзв. РРП. *Див.* Врубель
 Володимир Васильович
 “Марко Боєслав”. *Див.*
 Дяченко Михайло
 Васильович
 Марков, заст. нач. рай. міл. 317
 Марковський, секр. РВК 568
 Марковський Андрій, бриг. 550
 Марковський Василь 470
 Марковський Ігнатій 468
 Марковський Михайло
 Антонович (“Іскра”) 479, 869
 Марош Сруль с. Зейди, зав.
 скот. 700
 “Марта”, надр. субреф.
 проп. *Див.* Процак-Костюк
 Стефанія Василівна
 “Марта”, рай. реф. УЧХ, зах. у
 полон 821, 869
 Мартинюк Микола, секр. комс.
 орг. 216
 Мартиш Микола 748
 Мартиш Параска 748
 Мартищук, секр. комс. орг. 347
 Мартищук Василь с. П., підп.-
 лег., кут. 289, 303
 Мартищук Дмитро, заар. 304
 Мартищук Іван, підп.-лег., кут.
 289
 Мартищук Іван Миколайович 341
 Мартищук Олекса, підп.-лег.,
 кут. 289, 304
 Мартищук Олекса с. Д., підп.-
 лег., кут. 289
 Мартищук Параска Василя 383
 Марунчак М. 14, 32
 Марусик Андрій Васильович
 (“Зенко”) 479
 Марусик Іван 651
 Марусяк Василь Олекси 775
 Марусяк Дмитро 102
 Марусяк Петро 94
 Марусяк Семен 746
 Марусяк Юрко (Юра с. Федора),
 підп.-лег., кут. 289, 304
 Марціновська, учит. 149
 Марціновський Іван 497
 Марченко С. І., зав. держбанк.
 217
 Марчук, з буд. від. 561
 Марчук Александр
 (Олександр), лік. 121
 Марчук Анна 358
 Марчук Анна, з с. Вербівці 589
 Марчук Гриць, гол. с/р 234, 278
 Марчук Дмитро 744
 Марчук Домінця ж. Івана 734
 Марчук Евдокію (Євдокія),
 секр. комс. орг. 628
 Марчук Іван 290
 Марчук Іван Дм., гол. к-пу 543
 Марчук Іван Юрійович (“Бук”)
 171, 197
 Марчук Марія д. Івана 734
 Марчук Настя 736
 Марчук Олекса с. Дмитра 748
 Мар’янський Василь 458
 Масевич Анна 472
 Масевич Ілько Івана, чл. упр. 564

Масевич Михайло Степанович
 (“Рясний”) 472, 481, 821, 870
 Масевич Федір Данилович
 (“Карпо”) 482, 870, 919
 Маслянюк Олена, ланк. 540
 Матаржук Микола 362
 Матвіїв Юліан Миколайович
 (“Кріс”, “Любомир”,
 “Недобитий”, “Л-13”, “М-14”,
 “2 М”, “0-1”, “12-48”, “227
 а”, “36/б”) 13, 15, 20, 31, 33,
 38, 52, 68, 808, 810, 828, 830,
 870, 900, 906, 908, 909
 Матвій Марія ж. Степана 562
 Матейвці (Матіївці), с.
 Коломийського р-ну 14, 32,
 91, 104, 108, 132, 145, 156,
 165, 167, 170, 178, 185, 186,
 189, 714, 720, 724, 726, 727,
 739, 741, 747
 Матейко Семен Дмитрович
 (“Гордицький”, “Палій”) 811,
 822, 870
 Матейко-Васкевич Марія Миха-
 лівна (“Діброва”) 821, 871
 Матейчук Евдокія (Євдокія) 460
 Матієк Василь 561
 Матієк Іван 567
 Матієк Катерина 561
 Матієк Марія 567
 Матієк Микола Васильович
 (“Мирний”) 480
 Матійчак, з рай. заготзерн. 476
 Матійчук Василь, гол. (зав.)
 заготзерн. 539, 568, 569, 589
 Матійчук Василь, заст. гол.
 к-пу 737
 Матійчук Дмитро с. Семена 359
 Матійчук Іван 471
 Матійчук Петро с. Доці 359
 Матійчук Ф., ком. стан. ІБ 222
 “Матрос”, рай. військ. реф.
 818
 “Матрос”, стан. 145
 “Махна”, сотня 499, 842
 “Махно”, сот., надр. військ.
 реф., кер. Л-гр. Див. Котик
 Степан Васильович
 Маховська, упов. 458
 Маценко Василь 661
 Маценко Василь Івана 639
 Маценко Іван 661
 Маценко Онуфрій М., маг. 545
 Маценко Семен Вас., бух. 545
 Маципан Антін, II-й секр.
 РК КП(б)У 151
 Маціборко Степан, рах. 725
 Мацьків А. (Андрій) 15, 27, 33,
 46, 858, 873
 Мацьків Микола Михайлович
 (“Куна”) 101, 103
 Мачик Антон, завгосп 705
 Мачик Степан Албинів, пом.
 ліс. 702
 Машинцова Палагна В., зав.
 лікар. 379
 “М. Б.”. Див. Дяченко Михайло
 Васильович
 “М. В.”, а/в. Див. Ільницький
 Микола Васильович
 МВС (МВД, емведисти) 12,
 15, 19, 30, 33, 37, 38, 85-87,
 92, 94-103, 106, 108-112,
 120, 125-128, 130, 131, 134-
 136, 138, 141, 147, 150, 152,
 156, 163-165, 194, 202, 216,
 221-223, 228, 232, 233, 238,
 241, 243-246, 250, 256, 258-
 263, 265, 269-272, 275, 276,
 280, 281, 283-285, 288, 289,
 291, 293-295, 298, 305-318,
 322-328, 330-334, 336, 370,
 371, 380, 391, 392, 405, 407,
 413, 415, 417, 418, 420, 423,
 445, 453, 458, 464-471, 473,
 474, 476, 512, 513, 531, 535,

- 564, 568, 570, 577, 583, 586, 587, 589, 630, 639, 640, 642, 651, 657, 661, 672, 686, 693, 696, 698, 707, 714, 722, 723, 735, 745, 753, 770, 771, 782, 827, 831, 833, 835, 837, 838, 840, 842-844, 846, 849, 853, 854, 856, 864, 866, 867, 868, 872, 879-881, 883, 885, 886, 894, 897, 905, 906
- МДБ (МГБ, МГБ, емгебе, емгебисти) 12, 15, 19, 21, 23-26, 30, 33, 37, 39, 42-44, 86, 89, 93, 95-100, 102, 106-108, 110-113, 116, 122, 123, 125, 127-130, 132, 134-138, 142, 143, 147, 149-155, 160, 162-164, 167, 171, 173, 175, 176, 186, 194, 197, 198, 201, 211, 213, 216, 221-223, 245, 252, 253, 262, 270, 271, 293, 298, 305-308, 311, 313, 314, 317, 326, 338, 339, 348, 349, 356, 358-364, 375, 380, 383, 384, 387, 391, 395-397, 407, 410, 414-417, 420-425, 438, 445, 449, 450, 452, 453, 464-467, 471, 472, 474, 491, 498, 503, 505-507, 509, 512, 513, 561, 562, 564, 565, 569, 571, 587, 588, 598, 626-628, 630, 633, 634, 636, 637, 639, 650, 651, 654-663, 666, 667, 669, 672-674, 678-681, 683, 693, 694, 698, 699, 714, 715, 718-720, 722, 733, 734, 736, 744, 745, 753-755, 757, 763, 764, 771, 772, 782, 784, 785, 826-834, 836, 838, 839, 841-868, 870, 872-876, 879-893, 895-902, 904-907
- Мегедин Юрко 283
- Мегединюк Юра с. Степана, комс. 381
- Медванов, слід. РВ УМВС, л-нт 458
- Медвежа, ліс 279, 332
- Медвежа (Медвежий), прис. с. Космач Косівського р-ну 267, 271, 278, 282, 840
- Медвідчук, гол. РСС 377
- Медвідчук, дільн. РВ УМВС 723
- Медвідчук Василь Палійович ("Богдан") 256, 599
- Медвідчук Петро с. Івана 381
- Медвідчук Федір 252
- "Медвідь", стан., зах. у полон 299, 316
- Мединський Михайло 278
- Медяник, учит. 605
- Межироди, прис. с. Шешори Косівського р-ну 355
- Межиріки, прис. с. Снідавка Косівського р-ну 53, 352, 364
- Мезев Людвіг, майст. 705
- Мел, прис. с. Космач Косівського р-ну 51, 264, 265, 293
- Мелько Галина, учит. 235
- Мельник, з ОВНО 388
- Мельник Андрій (пров.) 122, 125, 376
- Мельник Василь Михайлович ("Хміль") 813, 871
- Мельник Григорій 87
- Мельник Іван 275
- Мельник Іван, ряд. міл. 317, 392
- Мельник Іван ("Залізник", аг. "Второй") 22, 40, 921
- Мельник Михайло, ліс. 702
- Мельник Петро Васильович ("Верх", "Хмара", "П-44") 18, 21, 22, 36, 40, 213, 808, 830, 871, 920-922
- Мельник Юра 274
- Мельник Ярослав Миколайович ("Влодко", "Корнилів", "Полікарп",

- “Роберт”, “Якір”, “А-742”,
 “Ф-24”) 16, 19, 34, 37, 71,
 808, 872, 885
 Мельников, о/у РВ УМВС, л-нт
 467
 Мельничук, гол. рай. клуб. 182
 Мельничук Анна ж. Василя 767
 Мельничук Анна Івана 747
 Мельничук Анна Олекси, комс.
 628
 Мельничук Богдан, бриг. 737
 Мельничук Богдан, комс. 346
 Мельничук Василь, гол. к-пу 737
 Мельничук Василь, рах. 737
 Мельничук Василь Дмитрович
 (“Остап”, “Б-505”, “В-75”,
 “С-66”, “126”) 809, 810, 872
 Мельничук Василь Осипа,
 секр. к-пу 732
 Мельничук Василь Степанович
 (“Тигр”) 820, 872
 Мельничук Василь Юрійович
 (“Гармаш”) 415, 427, 428,
 810, 819, 820, 873, 914
 Мельничук Володимир
 (“Олег”) 809, 873
 Мельничук Дмитро 736
 Мельничук Дмитро
 Михайлович (“Чорний”) 95,
 104, 815, 873
 Мельничук Евдокія (Євдокія) 747
 Мельничук Іван 157
 Мельничук Іван (“Галайда”) 921
 Мельничук Йосип 747
 Мельничук Лукин 364
 Мельничук Микола, зав. р-пу 142
 Мельничук Михайло 129
 Мельничук Михайло
 Васильович (“Ярослав”) 196,
 813, 873
 Мельничук Параска 58
 Мельничук Параска ж. Онофрія
 747
 Мельничук Степан 96
 Мельчевич Бижі, рах. 704
 Мензатюк Василина Василя,
 ланк. 540
 “Мереска”, ком. б-ки 268
 “Мереска”, підп., зах. у полон.
 Див. Перцович Ганна
 Федорівна
 Меркмо Бийло, ст. бух. 706
 “Метеор”, стан., зах. у полон
 286, 301-304
 Метушов, ком. б-ки 171
 Мизак Н. (Нестор) 13, 15, 31, 33
 Мизюк Дмитро, заст. гол. к-пу
 555
 Микитинці, с. Косівського р-ну
 56, 58, 64, 85, 86, 94, 98, 99,
 102, 122, 129, 130, 156, 167,
 170, 178, 179, 434, 723
 Микитчин Михайло 465
 Микитюк, фінаг. 586
 Микитюк Антін, бух. 558
 Микитюк Василь Дмитрович
 (“Звіробой”) 144
 Микитюк Василь Іванович
 (“Рись”) 214, 815, 873, 917
 Микитюк Грицько 470
 Микитюк Іван с. Дмитра 747
 Микитюк Іван Петрович
 (“Чумак”) 496, 499, 507
 Микитюк Марія 58
 Микитюк Микола 94
 Микитюк Микола Петра 747
 Микитюк Михайло 747
 Микитюк Михайло (“Гайворон”) 813,
 874
 Микитюк Параска 661-663
 Миклащук Юрій Іванович
 (“Верховинець”, аг. “Гуцул”) 20,
 38, 287, 352, 819, 874
 “Микола”, слід. СБ, надр. реф.
 проп. Див. Корженівський
 Микола Григорович

Миколаїв, м. 904
 Миколаївська, обл. 340, 441, 878
 Миколайчик, польс. держ. діяч 635
 Миколайчук Микола Васильович (“Ромко”) 482, 822, 874
 Миколащук Микола с. Івана 370
 Микулинський, яр 503
 Микулинці, с. Снятинського р-ну (тепер у скл. м. Снятин) 859
 Микуличин, с. Яремчанського р-ну. *Див.* Микуличин, с. Яремчанської міськради
 Микуличин, с. Яремчанської міськради 50-52, 89, 233, 268, 276, 282, 332, 337, 340, 345, 346, 350, 353, 354, 359, 385, 391, 397, 400, 401, 405, 407, 424, 448
 Микулін, секр. парт. орг. РСС 151
 Микуляк Марія Василівна (“Слава”) 481
 “Милий”, стр., кущ. *Див.* Клевчук Ярослав Лукина (Мирослав Лук’янович)
 Милко, інсп. РВНО 406
 Мимин Анна, учит. 237
 “Мирний”, стан. *Див.* Матієк Микола Васильович
 Мирний П., укр. письм. 759
 “Мирон”. *Див.* Волошенюк Павло Степанович
 “Мирон”, рай. госп. реф. 822, 874
 “Мирон”, рай. госп. реф., рай. орг. реф. *Див.* Григорчук Михайло Васильович
 “Мирон”, рай. пров., пов./надр. госп. реф., надр. реф. проп. *Див.* Захаріїв Іван Степанович
 Мирончук Ольга, маш., чл. комс. орг. 692, 704
 Миронюк Андрій, упов. 460, 476, 639
 Миронюк Василь Івана, завгосп 665
 Миронюк Грицько Івана (Григорій Іванович), ст. брат 625, 637
 Миронюк І. 14, 32
 Миронюк Іван 61
 Миронюк Іван Дмитрович (“Чайка”) 818, 874
 Миронюк Лев Миколи, учит., чл. комс. 774
 Миронюк Лукіяч 61
 Миронюк М. 14, 32
 Миронюк Марія, з с. Княже 61
 Миронюк Марія, з с. Мишин 197
 Миронюк Михайло 62
 Миронюк Михайло Олексійович (“Максим”) 97, 104, 814, 874
 Миронюк Ник. 260
 Миронюк Павло 98
 Миронюк Параска 61
 Мироняк В. Юри, зав. млин. 337
 Мироняк Василь, гол. від. РВК 182
 Мироняк Дмитро 401
 Мироняк Іван, дільн. РВ УМВС, парт. 200, 718, 723
 Мироняк Іван, нач. стан. ІБ 132
 Мироняк Іван, секр. парт. орг. 721
 Мироняк Микола, парт. 718
 Мироняк Михайло, заст. гол. к-пу 735
 Мироняк О. П., з РК КП(б)У 721
 Мироняк Степан, гол. РВК 735
 “Мирослав”, рай. пров. *Див.* Левицький Петро Павлович
 Мисик Андрій Дм., маг. 529
 “Митар”, край. реф. СБ, м-р. *Див.* Лівий Володимир Михайлович

Митерко, госп. 393, 764
 Митник Василь 292
 Митничук Анна Івана, секр. 704
 Михай (Міхай), рум. кор. 635
 Михайленко Сергій, вет. 379
 Михайлина Кирило Григорович
 (“Старий”) 482
 Михайлина Михайло Кирило-
 вич (“Вітер”) 482, 822, 874
 Михайлов, ком. б-ки, л-нт, ст.
 л-нт 753, 754, 764, 776
 Михайлов, о/у РВ УМДБ, к-н,
 м-р 694, 695, 699
 Михайлюк, хлоп. 423, 786
 Михайлюк Володимир, зав.
 лісгосп. 223
 Михайлюк Іван Миколайович
 (“Скорий”) 817, 874
 Михайлюк Йосип 132
 Михайлюк Михайло
 Миколайович (“Камінь”) 299
 Михайлюк Осип Кароля 747
 Михайлюк Семен (“Орел”)
 497, 502
 Михайлюк Юрій Гната 567
 Михалків (Михалки), с.
 Коломийського р-ну 90,
 126, 133
 Михалків (Михалки), с. Коршів-
 ського р-ну. *Див.* Михалків,
 с. Коломийського р-ну
 Михалківський, ліс 110, 130
 Михальче, с. Городенківського
 р-ну 467, 478-480, 482, 510,
 558-560, 573, 574, 580, 584,
 591, 616, 618, 621, 870, 874,
 875, 882
 Михальче, с. Чернелицького
 р-ну. *Див.* Михальче, с.
 Городенківського р-ну
 Михальчук Іван с. Юри 391
 Михеев, лектор ОК КП(б)У 340
 Михлюк Михайло Іванович
 (“Грім”) 431
 Михнюк Олена Тимофіївна
 (“Зена”) 814, 875
 Мицкан Василь Миколи 383
 Мицкан Дмитро (“Гай”) 313
 Мицкан Марія Миколи 383
 Мицкан Марія Харитона 383
 Мицкан Осип 257
 Мицкан Петро, гром. 313
 Мицкан Петро (“Дудка”,
 “Садич”) 480, 822, 875
 Мицкан Юра Катерини 382
 Мицканюк Дмитро Васильович
 (“Гамалія”) 396, 426
 Мицканюк Маковій с. Василя 358
 Мицканюк Петро, гол. кооп.
 361, 367
 Мицканюк Федір с. Дмитра 358
 Мицюк Федір, гол. с/р 107
 “Мичка”. *Див.* Чимич Максим
 Миколайович (Василь
 Петрович)
 Мишин, с. Коломийського р-ну
 14, 32, 59, 61, 62, 82, 90, 93,
 95, 97, 102, 119, 123, 168,
 169, 172, 173, 177-179, 188,
 197, 203, 214, 296, 425, 844,
 847, 874, 895, 896, 907
 Мишин, с. Печеніжинського
 р-ну. *Див.* Мишин, с.
 Коломийського р-ну
 Мідак Василина 572
 Мізанчук Михайло, інсп. 725
 Мілевська Евфрузіна, учит. 236
 Мілчевич Карло, майст. 705
 Мільков, о/у РВ УМДБ, к-н 164
 Мільченко, гол. МТС 114
 Мірошниченко, дільн. міл., ст.
 л-нт 392
 Мірошниченко М. К., упов.
 РК КП(б)У 565, 566, 721
 “Мірта”, куц. жін., маш. НРП.
Див. Угрин Парася Михайла
 Мірчук П. (Петро) 14, 16, 32, 34

Мітька, нач. ІБ. *Див.* Самокіщук Дмитро
Мічурін І. В., рос. вчен. 610, 611, 615, 619, 759
Міщанкова Марія, маш. 152
Міщук Іван Дмитра, дільн. РВ УМВС, мол. л-нт міл., комс. 691, 693
Млаки, пол. 418
Млаки, прис. с. Шешори Косівського р-ну 355
Млинська, вул. с. Тулуків Снятинського р-ну 467
Млинці, прис. с. Лісна Слобідка Коломийського р-ну 166
Мовчан, гол. РВК 221
“Могила”, стр. УПА. *Див.* Паньків Іван Миколайович
Могилки, поле 593
“Могильний”, надр. бухг., надр. госп. субреф. *Див.* Вишньовський Микола Юрійович
Могорук Василь (“Високий”) 351, 384
Могорук Михайло Іванович (“Сагайдачний”) 351, 384, 419, 428
“Модест”, рай. пров. 667, 825, 875
Мозолевський, нач. РВ УМДБ, к-н 464, 474
Мозолюк Василь Федорович (“Верховинець”) 256, 298
Мойсеев, з РВК, к-н 460
Мойсеев, ком. б-ки 177, 179
Мойсяк Анна, ланк. 547
Мойсяк Марія, дояр. 552
Мокрий, прис. с. Соколівка Косівського р-ну 351-353, 356, 363, 384, 450
Молдавчук Василь Степанович, секр. комс. орг. 690
Молдавчук Микола Василя, чл. комс. орг. 692
Молдавчук Степан Степана, чл. комс. орг. 690
Молдавчук Юра Юри, чл. комс. орг. 691
Молдова 837, 838
Молдовани 121
Молодятин, с. Коломийського р-ну 15, 33, 93, 104, 111, 132, 134, 168, 171, 173, 178, 857, 858, 873, 884
Молодятин, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Молодятин, с. Коломийського р-ну
Молотов, рад. діяч 413, 524, 527, 553, 560, 575
Молотовська, обл. *Див.* Пермська, обл. (Росія)
Мольов, о/у 419, 452
Монастирок, с. Городенківського р-ну 128, 133
Монастирок, с. Обертинського р-ну. *Див.* Монастирок, с. Городенківського р-ну
Монастирське (Монастирська), с. Косівського р-ну (тепер у скл. м. Косів) 339, 357
Монко Надя, учит. 235
Монкут, с. Городенківського р-ну (тепер у скл. м. Городенка) 519, 520
Монтреаль, м. (Канада) 28, 46
Мордичок Ол., вет. лік. 534
Мордовські, табори 838, 842, 854, 886, 888, 897, 900, 907
“Мороз”, рай. госп. реф. *Див.* Коцаба Григорій Миколайович
“Мороз”, стр., куц. *Див.* Остафійчук Микола Івана
Мороз Володимир 16

Мороз Дмитро Івана 567, 570
 Мороз Юрко, колгосп. 646
 Мороз Юрко Леся 514
 “Мороза”, сотня 145, 500
 Морозевич Ізидор Михайлович
 (“Бурун”) 488, 492, 497, 501,
 821, 822, 875
 Морозевич Юліан Михайлович
 (“Ратай”) 811, 875
 “Морозенко”. *Див.* Кузьменюк
 Петро Іванович
 “Морозенко”. *Див.* Тучак
 Роман Степанович
 “Морозенко”. *Див.* Юсипчук
 Василь Юрійович
 “Морозенко”, кущ., рай.
 реф. проп. *Див.* Прокопчук
 Василь Якович
 “Морозенко”, рай., б-к СБ.
Див. Гудз Василь
 “Морозенко”, техпрац. РРП.
Див. Дижук Василь
 Морунчок, агр. 534
 “Моряк”, б-к РЕВ СБ, зах. у
 полон 286, 298, 301
 “Моряк”, окр. пров. *Див.*
 Гончар Григорій
 “Моряк”, охор., стан., кущ.,
 рай реф. СБ. *Див.* Дробко
 Петро Михайлович
 Москаленко, І-й заст. нач.
 РВ УМДБ, к-н 391, 410
 Москаленко, ІІІ-й секр.
 РК КП(б)У 631
 Москаленко, заст. ком. б-ки,
 о/у, л-нт 395, 753, 754
 Москалик Олекса, дес. 461
 Москалик Петро 471
 Москалі. *Див.* Росіяни
 Москалівка, с. Косівського
 р-ну (тепер у скл. м. Косів)
 314, 418, 828, 855, 880
 Москальов, ком. б-ки, о/у РВ
 УМВС, слід., нач. РВ УМДБ,
 л-нт, ст. л-нт 123, 164, 306,
 326, 327
 Москальчук, секр. РВК 561, 635
 Москалюк Михайло Юрійович
 (“Лист”, “Спартан”) 15, 33,
 99, 101, 103, 144, 175, 809,
 833, 876, 887, 912
 “Москва”, край. пров. ОУН.
Див. ОУН, КП “Москва”
 Москва, м. (Росія) 149, 159,
 163, 203, 344, 406, 456, 617,
 684, 904
 Московія 136
 Моспан Леонід, учит. 237
 Мостикар Іван, конюх 550
 Мостова Анна 590
 “Мостовий”. *Див.* “Кошовий”,
 надр. пров.
 Мосюк Василь, стар. 636
 “Мотика”, рай. бухг. (рай. госп.
 субреф.) 480, 876
 Мотиль Михайло с. Ілька
 (“Байда”) 145
 “Мотиль”, стр. *Див.* Бойчук Петро
 Мотрук Дмитро 60
 Мотрюк Василь 142
 Мотрюк Дмитро, стар. 636
 Мотрюк Іван, дільн. РВ УМВС,
 мол. л-нт 693
 Мохнатчук Дмитро 275
 Мохнатчук Ксеня 276
 Мохнатчук Палій 266
 Мохнатчук Танасій Іванович
 (“Наливайко”, “Прудкий”)
 819, 876
 Мохнатчук Ярема 330
 Мохорук Михайло Дмитрович
 (“Козак”) 481
 Мочар, ліс 127
 Мочернюк, зав. МСО РВК 220
 Мочернюк Анна 186

- Мочернюк Дмитро 93
Мочернюк Евдокія (Євдокія) 175
Мочернюк Іван 96
Мочернюк Семен 134
Мочернюк Юра 96
Мочерняк Василь Федора 383
Мочерняк Іван Петра 383
Мочерняк Петро Вас., чл.
КП(б)У 337
Мочула, рай. суд. 564, 641, 665
Мошук Дмитро М., гол. к-пу 548
“МТ-12”. *Див.* Ільницький
Микола Васильович
“Музика”. *Див.* Твердохліб
Микола Дмитрович
Муляк Іван Федора 589
Муляк Іван Юрія 565
“Мур”, зв’язк., зах. у полон 302
“Мура”, рай. реф. УЧХ, зах. у
полон 815, 876
“Мурава”, б-к РЕВ СБ. *Див.*
Савчук Василь Юрійович
Муравський Володимир 16, 34
Муралева, прис. (?) 261
Муринюк Іван 652
Муринюк Михайло 652
Мурмилюк С., маг. 547
Мускур Іван Василя, гол. інж. 703
“Муха”, заст. стан. *Див.*
Полюк Петро Миколаєвич
(Миколайович)
“Муха”, рай. реф. проп., рай.
пров. *Див.* Бірчак Олексій
Гаврилович
“Муха”, стан. 276
Мякуш Д., ряд. міл. 392
Мясникова Катря, бух. 406
- Н**
“Н-25”, надр. пров. 198, 214
“Н-30”. *Див.* “Нечай” (“Н-30”)
“Н-40”. *Див.* Тафійчук Михайло
Васильович
- “Набитий”, кущ., рай. субреф.
СБ. *Див.* Чокинюк Микола
Дмитрович
Навроцька Ірина Анатоліївна
(“Соня”) 811, 876
Нагірняк Анна 460
Нагірняк Калина 461
Нагірняк Марія 473
Нагірняк Микола 570
Нагла Надя, учит. 236
“Наглий”, б-к РЕВ СБ 301
Нагнибіда, письм. 623
Нагорняк Васирина Василівна,
кол. комс. 389
Нагорняк Микола Іванович
(“Гамалія”) 481
Нагорняк Юрій Іванович,
“істребок”, секр. комс. орг. 389
Нагорянський, о/у РВ УМВС 284
Надвірна, м. 885
Надвірнянський, надр.
пров. ОУН. *Див.* ОУН,
Надвірнянський надр-н
Станиславівської округи
Надвірнянський, р-н 12, 21,
30, 39, 591, 871, 879, 895
“Наддніпрянець”, надр. реф.
проп. 66, 811, 877
“Наддніпрянець” (“Курява”),
рай. орг. реф., кущ. 818, 877
Наддніпрянци 52, 66, 74, 140,
159, 191, 197, 378, 380, 388,
390, 406, 485, 657, 668, 690,
692, 704-706, 708, 763, 766,
777, 781
Наддніпрянищина 137
Надієвич Євгеній (Євген), дир.
шк. 651
Надурак Василь, заст., гол. с/р
723
Надя, з с. Тюдів 260
“Надя”, надр. субреф. проп.
Див. Бійовська Наталя

“Надя”, підп. *Див.* Кульчицька
 Надія
 “Надя”, пов. реф. жін. 809
 Надя Василя, інстр. РК ЛКСМУ
 162
 Назаренко, слід. МВ УМДБ, ст.
 л-нт 163
 Назаренко Іван Петрович, учит.
 389
 Назірна, с. Гвіздецького р-ну.
Див. Назірна, с. Коломий-
 ського р-ну
 Назірна, с. Коломийського
 р-ну 479, 480, 869, 880, 890
 Накафіна Вася Онуфрія, пом.
 гол. лік. 379
 Наконечна Розалія, учит. 236
 “Наливайко”, ком. б-ки (гр.) СБ
 478
 “Наливайко”, кущ., рай. реф.
 проп. *Див.* Мохнатчук
 Танасій Іванович
 “Наливайко”, стр. кущ. *Див.*
 Зеленко Іван Івана
 “Наливайко”, стр. кущ. *Див.*
 Ласійчук Василь
 Насміянов І. Р., III-й секр.
 РК КП(б)У 713, 721
 Настасюк Василь 464
 Насташук Василь 748
 Насташук Дмитро Івана 748
 Насташук Параска 749
 Насташук Параска Петра 749
 Насташук Петро Василя, бриг.
 732
 “Наталка”. *Див.* Хома-Миленька
 Дарія ж. Василя (Іванівна)
 “Наталка”, заст. кущ. *Див.*
 Гайдичук Наталія Іванівна
 “Наталка”, підп. 469
 “Наталка”, прац. техзв. РРП. *Див.*
 Лесюк Василина Федора
 “Наталка”, рай. госп. субреф.,
 маш. РП. *Див.* Кобринська-
 Савчинська Ольга Василівна
 “Наталка”, рай. реф. УЧХ. *Див.*
 Водянка-Братківська Ганна
 Іванівна
 НАТО (Північно-Атлантичний
 Пакт) 339
 Наумов, ком. г-ну 288
 “Нахтігаль”, укр. легіон 871,
 891, 906
 Неаполь, м. (Італія) 617
 Небесійчук Василь Юрійович
 (“Заведія”) 298, 328, 819, 877
 “Невідомий”, заст. кущ. *Див.*
 Завада Михайло Матвійович
 Невський Олександр, князь
 407, 458
 Неглущенко Марія, учит. 236
 Негода, зав. культосв. уст. 642
 Негрич Іван, дир. ПШ 236
 Негрич Йосип 58
 Негрич Марія, учит. 236
 Негрич Микола 329
 Негрич Микола П., сан. 380
 Недільська Анна ж. Юрія 571
 “Недобитий”, б-к СБ 480
 “Недобитий”, чот., сот., кур.,
 надр. реф. СБ, окр. реф.
 СБ, пор. *Див.* Матвіїв Юліан
 Миколайович
 “Недобитого”, кур. 52, 906
 “Недобитого”, сотня 828, 830,
 900, 908
 Недобійчук Марія, учит. 237
 “Недоля”, кущ. тер. 478
 “Недоля”, стр. *Див.* Боднарук
 Юрко (Юрій) Петрович
 Недоходюк Танасій 315
 Недоходюк Танасій, заар. 299
 Незвисько, с. Городенківського
 р-ну 81, 87, 90, 91, 93, 94,
 96, 99, 100, 110, 111, 113,

- 122, 126, 130, 131, 139, 142, 829, 843, 857
- Незвисько, с. Обертинського р-ну. *Див.* Незвисько, с. Городенківського р-ну
- “Незнаний”, рай. орг. реф. *Див.* Боднарук Іван Мартинович
- Некрасов, рос. письм. 649
- Неміш Гаврило Василя, бриг. 525
- Неміш Дмитро Юрійович (“Ринь”, “Тур”) 66, 481, 787, 788, 821, 877
- Неміш Микола Дмитра, гол. рев. ком. 525
- Неміш Микола Івана, гром. 589
- Неміш Микола Івана, рах. 525
- Неміш Юрко 467
- Неміш-Гуменюк Марія Іванівна (“Орися”, “Хмара”) 811, 877
- “Ненаситець”, рай. пров., надр. орг. реф. *Див.* Палинюк Василь Миколайович
- “Непорадний”, ком. б-ки СБ, рай. пров. *Див.* Бойчук Михайло Васильович
- “Непорадний”, охор. *Див.* Дебренюк Іван
- “Непохитний”, пом. стан. 479
- Неп’юк Василь 665
- Неп’юк Дмитро 565, 652
- Неп’юк Дмитро Іванович (“Хмара”) 473, 482, 565, 824, 877
- Неп’юк Дмитро Теодора 564
- Неп’юк Іван Миколайович (“Нечай”) 565, 878
- “Нескорений”, рай. реф. проп. *Див.* Ковалишин Василь Петрович
- Несміянов, парт. орг. 149
- “Нестор”, пом. стан. 479
- “Нестор”, рай. пров., надр. реф. проп. *Див.* Кузик Василь Іванович
- “Нестор”, рай. реф. СБ 824, 878
- Несторов, о/у РВ УМВС, л-нт 467, 468
- Нецюк Володимир, дільн. РВ УМВС 779
- “Нечай”, з проп. 284
- “Нечай”, ком. б-ки СБ, рай. субреф. СБ. *Див.* Неп’юк Іван Миколайович
- “Нечай”, охор., слід. СБ, куш. госп., зах. у полон. *Див.* Кушмелин Ілля Іванович
- “Нечай”, рай. реф. проп. *Див.* Дашкевич Микола Юрійович
- “Нечай”, слід. СБ, в.о. рай. реф. СБ. *Див.* Григорчак Юрій Петрович
- “Нечай”, сот. *Див.* Приймак Йосип Тимофійович
- “Нечай”, стр. 281
- “Нечай”, стр., зв’язк., куш. *Див.* Гуцуляк Грицько
- “Нечай” (“Н-30”), рай. пров., надр. реф. проп. 812, 820, 878
- “Нечеса”, надр. реф. СБ 809, 878
- Нечосов Василь, зав. проп. 556
- Нижній Березів (Березів Нижній), с. Косівського р-ну 52, 57, 64, 72, 134, 236, 239, 240, 245, 246, 265-269, 274, 275, 277, 278, 280-283, 296, 316, 321, 329-331, 333, 336, 392, 403, 404, 406, 415, 416, 418, 419, 432, 447-449, 452, 453, 827, 844, 845, 853, 854, 881, 884, 888
- Нижній Вербіж (Вербіж Нижній), с. Коломийського р-ну 14, 19, 32, 37, 58-60, 89, 92, 93, 96, 99, 102, 104, 105, 107, 109, 117, 118, 132-134, 138, 151, 175, 176, 179, 180, 200, 837, 866, 887, 890, 895, 897

Нижня, пол. 415
 Низький К., з воєнком. 386
 Никипанчук Гриць 747
 Никифорук В. 14, 32, 833, 857, 863, 865, 893, 894
 Никифорук Василь с. Івана 749
 Никифорук Василь Федора, гол. к-пу 736
 Никифорук Марія, вивез. 748
 Никифорук Марія, ланк. 552
 Никифорук Марія, учит. 633
 Никифорук Микола 465
 Никифорук Михайло Степана 561
 Никифорук Олена Онуфрія 572
 Никифорук Степан, об'їзд. 573
 Никифорук Юрко, пастух 548
 Никифорук Юрко Д., свинар 548
 Никифорук Юстина, ланк. 545
 Никовата, прис. с. Верхній Ясенів Верховинського р-ну 417, 419
 Никовата, прис. с. Яворів Косівського р-ну 248, 249
 Николаєнко, зав. уповмінзаг 388
 Николайчук, з р-ну 123
 Николайчук ("Явір"), кол. підп., зрадник, "істребок" 463
 Николайчук Микола Василя, бриг. 733
 Николенко (Миколенко), нач. ІБ, дільн. РВ УМВС 251, 297, 313, 321
 Николин Антось 269
 Никорак Данко, бух. 218
 Никорак Юра, злодій 304
 Никорович, ст. інсп. 403
 Никорович Анна, учит. 237
 Никорович Петро, учит. 236
 Нипотюк Михайло, чл. рев. ком. 529
 Нирчак Іван Дмит., гол. к-пу 553
 Нікітін, кер. гр. 729
 Ніколаєв, о/у РВ УМДБ, л-нт 321
 Ніколаєва Н. 16, 22, 34, 41
 Нікольське, с. Білозерського р-ну Херсонської обл. 857
 Німа Лідія Василівна ("Ксеня") 288, 300
 Німеччина (Германія) 61, 63, 93, 120, 146, 229, 233, 238, 241, 256, 320, 339, 342, 363, 364, 381, 383, 408, 471, 487, 491, 499, 505, 507, 571, 595, 797, 802, 845, 865, 867, 884, 886, 892, 895
 Німці 132, 137, 143, 317, 378, 431, 484, 486, 488-491, 495, 499, 567, 681
 Німченко Сергій, дир. з-ду 189
 Німчук Катерина, комс. 346
 "Ніна", маш. *Див.* Кузик Параска
 НКВС (НКВД) 12, 17, 18, 30, 34-36, 49, 54, 56-62, 65, 69, 71-73, 76, 80-82, 92, 142, 230, 234, 465, 467, 484-490, 492-500, 502-504, 506, 508, 683, 828-833, 835-837, 839, 840, 842-844, 849, 850, 853-855, 857, 859-862, 864-866, 868-871, 873-883, 888-890, 892-894, 896, 897, 899, 900, 903, 905, 906
 НКДБ (НКГБ) 17, 18, 35, 36, 49, 54, 57, 59, 61, 65, 72, 73, 81, 82, 92, 465, 834, 855, 862, 871, 877, 881, 900
 "Новий", стан., зах. у полон 302
 Новоселицький Микола Дмитра, чл. комс. орг. 692
 Новоселицький Михайло Василя, бух. 704
 Новоселиця, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Новоселиця, с. Снятинського р-ну

- Новоселиця, с. Снятинського р-ну 482, 493, 510, 513, 518, 519, 523, 584, 629, 641, 830, 831, 889
- Новосельська Настя 570
- Новосельський Григор 587
- Новосельський Іван, маш. 707
- Новосельський Микола Василя 570, 571
- Новосельський Михайло Петрович (“Грім”) 878
- Новосибірськ, м. (Росія) 151, 162
- Норильськ, м. (Росія) 857, 868, 900
- Норильські, табори 854, 868, 907
- Нью-Йорк, м. (США) 14, 32, 833, 857, 863, 865, 893, 894
- Няджин, г. 332
- О**
- Обертин, райцентр. *Див.* Обертин, смт. Тлумацького р-ну
- Обертин, смт. Тлумацького р-ну 57, 61, 80, 81, 90, 93, 99, 100, 105, 109, 110, 113, 114, 117, 119, 127, 129, 131, 134, 139, 151, 152, 164, 190, 805, 807, 890
- Обертинський (Обертин) (тепер у скл. Тлумацького р-ну), р-н 13, 21, 31, 39, 49, 74, 76, 80, 81, 87, 110, 112, 117, 123, 124, 162, 165, 167, 181, 186, 190, 198, 213, 514, 834, 843, 848, 850, 851, 857, 900, 901, 903, 908
- Обертинський (ч. 4) РП ОУН. *Див.* ОУН, Обертинський РП
- Обертинщина 110
- Обладанюк Юра Андрія, майст. 704
- Обладанюк Микола Юри, майст. 705
- Облаз, прис. с. Космач Косівського р-ну 260, 266
- Оборин, заст. дир., секр. парт. орг. 690, 703
- Обушкевич Лена, касир 217
- Овчар Дмитро Андрійович (“Чорний”) 68
- Огіївка, с. Ружинського р-ну Житомирської обл. 858
- “Огопка”, стан. 253
- Огорелов, заст. нач. МВ УМДБ, к-н 162
- “Одарка”, рай. реф. УЧХ. *Див.* Майданська-Данилюк Ганна Василівна
- Одеса, м. 138, 150, 163
- Одеська, обл. 340, 439, 886
- Одинська Марія, ланк. 545
- Одинська Ольга Дмитрівна (“Ксеня”, “Оксана”) 809, 810, 878
- Одинська Параска 460
- Одинський Василь Іванович (“Сокіл”) 481
- Одинський Волод., заст. гол. к-пу 544
- Одинський Володимир 460
- Одинський Яків 460
- Озарук, колгосп. 142
- Озерний, п. 286
- Озірна, прис. с. Пістинь Косівського р-ну 169
- “Оксана”. *Див.* Савич Ольга Василівна
- “Оксана”, пов./надр. реф. УЧХ, надр. субреф. проп. *Див.* Одинська Ольга Дмитрівна
- “Оксана”, рай. кер. розв., підр. жін. *Див.* Ковалюк-Лендер Олена Іванівна
- Окунчак Василь Івана 731
- Окунчак Василь Федора, нач. ІБ 723

“Олег”. *Див.* Том’юк
 Володимир Лукович
 “Олег”, б-к СБ 479
 “Олег”, надр. пров. *Див.*
 Мельничук Володимир
 “Олег”, охор. кущ., рай. орг.
 реф. *Див.* Ватаманюк Іван
 Васильович
 “Олекса”, рай. госп. реф. *Див.*
 Гурей Лук’ян Іванович
 Олексієв, о. 467
 Олексій, моск. патріарх 125
 “Олексій”, стр. УПА, зах. у
 полон 302
 Олексюк В. с. Юри 93
 Олексюк Василь 259
 Олексюк Володимир Семена,
 вислуж. МДБ 657
 Олексюк Дмитро Васильович
 (“Вій”, “Ілак”) 290, 428
 Олексюк Іван Ілька, нач. ІБ 723
 Олексюк Іван с. Олекси 359
 Олексюк Лукин 291
 Олексюк Марія Юрка 755
 Олексюк Микола 372
 Олексюк Микола, гол. к-пу 556
 Олексюк Петро 257
 Олексюк Тетяна 60
 Олексюк Юрко с. Федора 259
 “Олені”, стар. шк. 893, 895
 “Оленка”, маш., рай. орг. реф.
Див. Савич Ольга Василівна
 “Оленка”, пов. реф. жін. 811
 “Олень”, пом. стан., зах. у
 полон 301
 Оленюк Василь 141
 Оленюк Василь Михайла, комір.
 733
 Оленюк Марія д. Юрка 395
 Оленюк Семен с. Никифора 747
 “Олесь”, надр. реф. СБ,
 надр. пров., зах. у полон,
 зрадник, а/в. *Див.* Оманчук
 (Оманчуківський) Віктор
 Олексійович
 “Олесь”, хот., слід. СБ, рай.
 орг. реф., рай. пров. *Див.*
 Юсипчук Василь Юрійович
 Олешків, с. Заболотівського
 р-ну. *Див.* Олешків, с.
 Снятинського р-ну
 Олешків, с. Снятинського р-ну
 468, 482, 492, 563, 620
 Олещин, с. Обертинського р-ну.
Див. Олещин, с. Тлумацького
 р-ну
 Олещин, с. Тлумацького р-ну 129
 Олієво-Корнів, с. Городенків-
 ського р-ну 520, 521, 584,
 593, 633, 642
 Олієво-Королівка, с. Городен-
 ківського р-ну 466, 474, 478,
 480, 481, 509, 510, 520, 533,
 535, 536, 569, 584, 593, 616,
 618
 Олійник, гол. РСС 459
 Олійник, з РВК 388, 770
 Олійник, ком. б-ки 353, 368
 Олійник Богдан Семенович
 (“Богдан”, “Крук”) 823, 879
 Олійник Марта 28, 46
 Олійник Михайло Семенович
 (“Куба”) 483, 493, 502, 507
 Олійник Олена ж. Василя 747
 Олійник Семен, дес. 458
 Оманчук (Оманчуківський)
 Віктор Олексійович
 (“Олесь”, “Черемшина”, аг.
 “Громадянин”) 20, 21, 38,
 39, 156, 162, 165, 168, 172-
 177, 181, 192, 194-196, 666,
 809, 879
 Омельницький, зав. орг. від.
 РК КП(б)У 113, 151
 Омельничук Іван 118
 Омельничук Одокія 118

Омельничук Параска 118
“Омелян”, надр. пров. 809, 879
“Омелян”, рай. госп. реф. *Див.*
Хом’як Роман Миколайович
Омелянов (Омеляненко), о/у
РВ УМДБ, к-н 715, 740, 749
Ометюк Дмитро 466
Омські, табори 888
Ониськів Петро (“Пструг”) 428
Оничак Одокія 401
Онищенко, зав. від. проп.
МК КП(б)У 149
Онісімов, І-й секр. РК КП(б)У
220, 246
Онофрійчук Катерина 60
Онуфреєв, упов. 639
Онуфрійчук, упов., гол. РВК
244, 261, 262, 765
Онуфрійчук, “істребок” 243
Онуцький Ярослав Василя,
гол. клуб., чл. комс. 631
Онучак Дмитро 359
Онучак Микола, майст. 405
Онучак Петро 359
Опирук Петро с. Івана 383
“ОР-4”. *Див.* Твердохліб
Микола Дмитрович
“Орел”, б-к СБ 481
Орел, м. (Росія) 149
“Орел”, заст. стан., зах. у
полон 452
“Орел”, рай., пров., рай. орг.
реф., зах. у полон. *Див.*
Шкрібляк Федір Остафійович
“Орел”, стан., підр., рай. орг.
реф. *Див.* Васкул Михайло
Миколайович
“Орел”, чл. куц. *Див.* Михайлюк
Семен
Орелець, с. Снятинського р-ну
458, 468, 478, 486, 495, 496,
503, 504, 508, 510, 654, 843,
862, 865, 883, 885, 887, 893
“Орест”, а/б. *Див.* Ребрик
Дмитро Антонович
“Орест”, рай. реф. СБ, окр.
адмін., рай. пров., надр.
реф. СБ, окр. субреф. СБ.
Див. Ільницький Микола
Васильович
“Орест”, стр., ст. віст. 144
“Орися”. *Див.* Лепкалюк Ірина
Миколаївна
“Орися”, маш. 482
“Орися”, окр. реф. жін. *Див.*
Гоянюк Зеновія Миколаївна
“Орися”, пов./надр. реф. жін.,
зах. у полон. *Див.* Неміш-
Гуменюк Марія Іванівна
“Орися”, прац. техзв. НРП,
зах. у полон. *Див.* Паєвська-
Томич Олександра
Миколаївна
“Орися”, рай. секр. 287, 300
Оришкін, нач. РВ УМДБ 317
Орищук Михайло, ст. бух. 403
“Орлан”. *Див.* Антонюк Василь
Семенович
Орленко, дир. з-ду 738
“Орлик”. *Див.* Циколяк Роман
Іванович
“Орлик” (“Харків”), програма
ОУН 22, 41
“Орлик”, куц. *Див.* Винничук
Михайло Петрович
“Орлик”, куц. госп. 481
“Орлик”, повст. 745
“Орлик”, слід. СБ. *Див.*
Годованський Осип Зенона
(Йосип Зенонович)
“Орлик”, стан., сусп.-політ.
реф., рай. пров., пов.
орг. реф., вий. з пов. *Див.*
Кузьмин Василь Петрович
“Орлика”, сотня 50, 488, 497, 498
Орлов, чл. парт. орг. 690

Орлов П. К., з РК КП(б)У 721
 Орлова, жін. орг. РК КП(б)У 345
 Оробець, гол. с/р 459, 460
 Оробець Дмитро 465
 Оробець Марія 472
 Осадчук Іван, гол. к-пу 533
 Осащук Дмитро, нач. стан. ІБ
 285, 290, 291, 307
 Осередок, част. с. Нижній Вербіж
 Коломийського р-ну 99
 “Осип”, б-к СБ. *Див.* Вишива-
 нюк Василь Васильович
 “Осип”, б-к СБ. *Див.* Шингера
 Федір
 “Осип”, пом. кущ. 196
 “Осип”, рай. орг. реф. 817, 879
 “Осип”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Хімчак Іван Федорович
 “Осип”, слід. СБ 879
 Осипський Степан 94
 Ослави (Чорні), с. Яремчанського
 р-ну. *Див.* Чорні Ослави, с.
 Надвірнянського р-ну
 “Остап”. *Див.* Шинкарук
 Степан Іванович
 “Остап”, б-к СБ. *Див.* Полатай-
 чук Михайло Юрійович
 “Остап”, б-к СБ. *Див.* Равлюк
 Іван Михайлович
 “Остап”, заст. ком. РЕВ СБ 298
 “Остап”, кущ. *Див.* Шведюк
 Дмитро Дмитрович
 “Остап”, підп. 493
 “Остап”, прац. РРП, заст. кущ.,
 кущ. *Див.* Чичул Василь Василя
 “Остап”, прац. техзвена РРП.
Див. Кушнірук Василь Федора
 “Остап”, рай. реф. СБ, надр.
 реф. СБ. *Див.* Мельничук
 Василь Дмитрович
 “Остап”, слід. СБ 880
 Остапківці, с. Гвіздецького
 р-ну. *Див.* Остапківці, с.
 Коломийського р-ну

Остапківці, с. Коломийського
 р-ну 510
 Остапнік Федір, ст. інсп. 403
 Остапчук Дмитро 94
 Остап'юк Микола Васильович
 (“Ярема”) 301
 Остафійчук Дмитро 641
 Остафійчук Іван 488
 Остафійчук Катерина 564
 Остафійчук Марія Михайла 747
 Остафійчук Микола 463
 Остафійчук Микола Івана
 (“Мороз”) 488, 492, 497, 501
 Остафійчук Петро, бриг. 555
 Остафійчук Ф. І., бриг. 543
 Остафійчук Федір Івана, рах. 564
 Осащук Ілько 362
 Осащук Параска 362
 Острий, ліс 248
 “Острий”, підр., міськ. пров.,
 рай. орг. реф., рай. пров.
Див. Кіящук Дмитро
 Степанович
 Острівець, с. Гвіздецького
 р-ну. *Див.* Острівець, с.
 Городенківського р-ну
 Острівець, с. Городенківського
 р-ну 836, 855, 878, 879, 881,
 883, 888
 Остроухов, прокур. 564, 639,
 640, 643
 Острук Іван Іванович (“Гонта”)
 430, 817, 880
 “Острияниця”, рай. реф. СБ
 479, 823, 880
 “Острияниця”, стан. 481
 Отинійський (Отинія) (тепер у
 скл. Коломийського р-ну),
 р-н 110, 132, 848, 860
 Отинійщина 129
 Отинія, райцентр. *Див.* Отинія,
 смт. Коломийського р-ну
 Отинія, смт. Коломийського
 р-ну 109, 110, 514

ОУН (оунівці) 11-26, 64, 65,
68, 71, 72, 76, 79, 82, 84,
90, 105, 139, 141, 143-146,
153-155, 168, 198, 199, 210,
301, 310, 348, 358, 383, 426,
429-431, 438, 477, 478, 484,
486-490, 493-495, 498-500,
502-506, 508, 509, 560, 655,
658, 663, 664, 686, 887, 712,
719, 735, 745, 760, 796, 824-
918, 920, 923

ОУН, Буковинський окр. провід
16, 20, 22, 34, 39, 41, 805,
807, 858, 860, 870, 884, 889

ОУН, Вижницький надр-н
Буковинської округи 841

ОУН, Гвіздецький РП 804, 806,
823, 837-839, 846, 847, 855,
867, 869, 878-883, 894, 902,
903

ОУН, Городенківський
(Городенський) надр-н 23,
41, 66, 74, 77, 79, 455, 484,
804, 806, 811, 827, 828, 830-
832, 834, 836, 837, 840, 843,
846, 847, 850, 852, 857, 859,
860, 862, 863, 865, 867-869,
871, 876-878, 882, 883, 885,
887, 890, 892, 894, 897-900,
902

ОУН, Городенківський РП 804,
806, 821, 832, 833, 838, 841,
850, 854, 857, 863, 869-871,
875-877, 880, 885-887, 889,
893, 894, 905

ОУН, Дрогобицький обл.
провід 826

ОУН, Дрогобицький окр.
провід 21, 39, 807, 826, 904

ОУН, Жаб'євський РП 22, 40,
804, 806, 819, 829, 831, 832,
836, 838, 841, 843, 844, 849,
853, 868, 869, 873, 874, 876,
877, 880, 888, 896, 898, 901,
903, 905, 907

ОУН, Заболотівський РП 804,
806, 825, 827, 832, 833, 837,
849, 851, 852, 854, 856-859,
865, 875, 885-887, 889-891,
897, 899

ОУН, Закарпатський окр.
провід 16, 21, 34, 39

ОУН, Калуський надр-н
Калуської округи 860

ОУН, Калуський окр. провід
16, 17, 34, 35, 807, 862, 872

ОУН, Калуський повіт. провід 872

ОУН, Карпатський КП 15, 16,
23, 25, 33, 34, 42, 43, 198,
826, 849, 865, 867, 872, 886,
889, 893, 895, 903, 904

ОУН, Коломийський міськ.
провід 882

ОУН, Коломийський надр-н
16, 19, 21, 23, 26, 34, 38, 39,
41, 44, 74, 77, 78, 85, 144,
198, 630, 796, 804, 806, 809,
827, 829, 831, 833, 836, 843,
847, 848, 851, 854, 856, 858-
862, 866, 867, 872, 873, 876,
878, 879, 887, 888, 891, 895,
896, 899, 902

ОУН, Коломийський окр.
провід 11, 13, 15-26, 29,
31-38, 40-44, 47, 48, 83, 84,
317, 429, 430, 712, 804-808,
826, 827, 834-836, 839, 840,
843-846, 853-855, 858, 863-
867, 870-872, 876, 879, 883,
884, 886, 889, 892, 894, 898,
902, 906

ОУН, Коломийський РП 804,
806, 813, 829, 830, 831, 834,
835, 839-842, 848, 850, 852,
853, 856, 862, 865, 871, 873,
874, 891, 898

ОУН, Коршівський РП 804,
806, 815, 832, 842, 843, 847,
848, 860, 861, 873, 876, 884,
885, 890, 896, 897, 906

ОУН, Косівський міськ. провід 855

ОУН, Косівський надр-н 16, 18,
19, 23, 34, 36, 38, 41, 42, 66,
77, 79, 215, 317, 337, 394, 414,
415, 423, 433, 445, 804, 806,
810, 827-831, 833-835, 840,
842, 849, 851, 853, 855, 856,
858, 859, 861, 864, 865, 870,
872, 873, 879, 881, 884, 885,
888, 893, 900-904, 907, 908

ОУН, Косівський РП 804, 806,
817, 830, 834, 842, 845, 846,
855, 862, 864, 868, 875, 879,
880-882, 888, 896, 897, 905,
906, 908

ОУН, КП "Москва" 904

ОУН, Крайова Екзекутива ЗУЗ
16, 34

ОУН, Кутський РП 804, 806,
818, 826, 831, 834, 843, 849,
850, 853-858, 862, 864, 868,
874, 877, 883, 889, 896, 900,
903, 905-908

ОУН, Львівський міськ. пров. 867

ОУН, Надвірнянський надр-н
Станиславівської округи 871

ОУН, Обертинський РП 804,
806, 816, 829, 832, 834, 839,
843, 848, 857, 865, 890, 903

ОУН, Печеніжинський РП 804,
806, 814, 837, 844, 845, 847,
857, 862, 865, 869, 874, 875,
883, 884, 895, 897, 900, 904,
907

ОУН, Подільський КП 805, 807,
872

ОУН, Провід 71

ОУН, Рахівський надр-н 16, 23,
34, 41, 689, 806, 812, 846,
861, 878, 894

ОУН, Рахівський РП 806

ОУН, СБ 16, 17, 19-22, 34, 35,
37-40, 97, 144, 145, 154, 196,
197, 263, 269, 284-290, 292,
298-302, 306, 314, 315, 326,
328, 350, 385, 427, 428, 430,
431, 478-487, 489-492, 495,
496, 499, 501, 502, 506, 507,
760, 826-830, 832-836, 838,
839, 841, 842, 844-859, 861,
862, 864-870, 872, 874, 875,
877-880, 882, 883, 885-890,
892-910, 913-915, 917-919

ОУН, Снятинський повіт. провід
837, 846, 847, 865, 899, 900

ОУН, Снятинський РП 804,
806, 824, 827, 833, 836, 838,
840, 846, 847, 850-852, 854,
859, 862, 865, 866, 877, 878,
883, 887, 895, 896, 899, 902

ОУН, Станиславівський надр-н
Станиславівської округи
872, 886

ОУН, Станиславівський обл.
провід 16, 34, 848, 867, 872,
886, 889, 895

ОУН, Станиславівський окр.
провід 16, 34, 805, 807, 849,
871, 889, 898, 904

ОУН, Товмацький (Тлумацький)
надр-н Станиславівської
округи 872

ОУН, Тячівський РП 806

ОУН, Чернелицький РП 804,
806, 822, 838, 839, 841, 848,
850, 851, 856, 861, 863, 864,
867, 870, 871, 874, 875, 882,
892, 894, 899

ОУН, Юнацтво 143, 429, 430,
432, 484, 489, 491, 492, 495,
498-500, 508, 832, 840, 845,
852, 854, 858, 861, 863, 865,
872, 882, 883, 889, 890, 893,
895, 902

ОУН, Яблунівський РП 804,
806, 820, 829, 835, 853, 861,
872, 888, 890
Охрименко Прокіп, дир.
тартак. 188
Ошудляк Іван Федорович
("Майєр") 427, 819, 880
Ощипко Дмитро Васильович
("Чабан") 821, 880

П

"П-44". Див. Мельник Петро
Васильович
Павленко, дир. з-ду 644
Павленко, дир. р-пу 140
Павленко М., штат. проп. 148
Павлій Марія Михайлівна
("Чайка") 880
Павліковський, з фін. від. 566
Павліченко, нач. РВ УМВС, м-р
99
Павліченко, упов. РК КП(б)У 121
"Павло", повст, зах. у полон 654
"Павло", стр. охор. ОП 288, 300
Павлов, слід. РВ УМДБ, л-нт 163
Павлов Василь, слід. РВ УМВС,
секр. парт. орг. 152
Павлов Іван, рос. акад. 617
Павлович Петро, бриг. 565
Павлюк, бриг. к-пу 149
Павлюк, гол. план. ком. 371
Павлюк, нач. ІБ 460
Павлюк Анна ж. Миколи 748
Павлюк Василь Петрович
("Грім") 299
Павлюк Дмитро Онуфрія 589
Павлюк Іван Тимофія, заст. гол.
к-пу 735
Павлюк Марія, учит. 235
Павлюк Михайло 733
Павлюк Михайло, рах. 543
Павлюк Михайло Івана, касир
733
Павлюк Юрко с. Федора 748
Павлюк Я. (Ярослав), зав. від.
РВНО 599, 601, 631
Павлючок Василь Михайла,
бух. 707
Павлючок Олекса Василя,
майст. 705
Павутов, о/у РВ УМВС 291, 292
Падуруватий, ліси 288
Паєвська-Томич Олександра
Миколаївна ("Орися", "35")
881
Пайова Валентина, секр. 725
Палагіцька Параска Іванівна
("Катруся") 823, 881
Палагмін Федір, бух. 701
Паламарук, з-за кордон. 376
Паланейко, секр. комс. орг. 347
Паленина, прис. смт. Ворохта
Яремчанської міськради 291
"Паливода", заст. ком. РЕВ
СБ. Див. Якуб'як Михайло
Миколайович
"Паливода", зв'язк. РП 326
"Паливода", пов. сусп.-
політ. реф., прац. ОРП.
Див. Парасюк Володимир
Петрович
Палинюк Василь Миколайович
("Гуцуляк", "Крук",
"Ненаситець", "Х-12",
"0-27", "0-9") 66, 337, 385,
386, 408, 409, 425, 426, 429,
433, 454, 810, 817, 881, 913
Палієнко, з РВ УМВС, мол. л-нт
261, 262
"Палій", пов. військ. реф., сот.
пвх., куц., рай. пров., чл.
надр. пров. Див. Матейко
Семен Дмитрович
"Палій", рай. субреф. СБ. Див.
Туліка Петро Семенович
Палійчук Борис с.Танасія
("Борис") 281, 300

Палійчук Іван Федора, рах. 732
“Палія”, сотня 428, 432, 901
Палчук Степан, секр. парт. орг.
690
Пальоний, прац. мінзаг 639
Пальчик, упов. парт. 638
Панас Василь 94
Панас Дмитро 472
Панас Юрко 467
Панасенко, зав. проп. 557
Панков Андрій П., І-й секр.
РК КП(б)У 151
Пантела Амврозій 668
Пантелей, пом. ліс., секр.
комс. орг. 692, 702
Пантелейнюк Гаврило 93
Пантериш, прис. с. Шепіт
Косівського р-ну 451
Панченко Іван, бух. 549
Панчук Анна 59
Паньків, гол. к-пу 643
Паньків Іван А., бриг. 543
Паньків Іван Миколайович
 (“Могила”) 482
Паньків Юрко Дмитра 535
Панько Дмитро, юнак 135
“Папаша”. *Див.* Прядко Іван
Петрович
Папіжанська Люба, учит. 236
Папущенко Михайло, ІІІ-й секр.
РК КП(б)У 151
Параскова Григорій, заст. гол.
к-пу 552
Парасюк Василь Васильович
 (“Вірлий”) 483, 486, 487,
821, 823, 881
Парасюк Володимир Петрович
 (“Паливода”) 882
“Парася”, рай. реф. жін., рай.
орг. реф. *Див.* Семотюк
Ганна Ільківна
Паращук Василь Дмитрович
 (“Заверюха”) 20, 38
Паращук Дмитро Васильович
 (“Галайда”) 822, 882
Паращук Михайло Дм., чл.
прав. 528
Паращук Юра 698
Паригін, секр. РВ УМДБ, м-р 391
Паригін (брат), радист РВ
УМДБ, л-нт 391
“Партизан”, окр. госп. реф. 808
Пасинюк Марія Дмитра 570
Пасічне (Пасічний), прис. с.
Білоберізка Верховинського
р-ну 258, 261, 327
Пасічний, учит. 605, 607
Пасічник Анна Петра 588
Пасічнюк Юрій Якимович
 [Микола Михайлович]
 (“Арсен”) 817, 882
Пахомів Семен 100
Пашков, секр. парт. орг. 629
Паюк Василь (“Твердий”) 503
Паюк Настя 461, 462
Педжук Анна, завмаг 726
“Пекар”, б-к СБ 482
Пелинський Іван с. Дмитра,
“істребок” 318
Пендус Іван Андрія, чл. рев.
ком. 529
Пеньківка, прис. с. Старі Кути
Косівського р-ну 258
Пердюга Параска 55
Пере[...]ка, о. 399
“Перебийніс”, сот., кур., окр.
реф. проп., пор. *Див.* Данилюк
Назарій Степанович
Перевертень Лена, учит. 236
Пeregінський (тепер у скл.
Рожнятівського р-ну), р-н 891
Peregінський Василь 470
Peregінчук Іван 462
Передарюк Іван 697
Передарюк Михайло, об’їзд. 701
Передерій, піонервож. 604

- Передіване (Передіванє),
с. Городенківського р-ну.
Див. Передівання, с.
Городенківського р-ну
- Передівання (Передіване,
Передіванє, Передіваня), с.
Городенківського р-ну 469,
480, 482, 483, 506, 520, 521,
574, 578, 635, 841, 874, 887
- Передіївка, прис. с. Старі Кути
Косівського р-ну 327
- “Перемога”, кур. ТВ-21 52, 830,
844, 849, 866, 869, 870, 884
- “Переможець”, рай. госп. реф.,
зах. у полон. *Див.* Стефурак
Михайло Васильович
- “Перепілка”, рай. госп. субреф.
Див. Левицька Катерина
- Перерив (Перерів), с.
Коломийського р-ну 14, 32,
60, 61, 90, 97, 108, 127, 165,
166, 179, 181, 203, 714, 718,
723, 727, 739, 744, 745, 747,
850, 873
- “Перехват”, АС УМДБ на окр.
провід 24, 25, 42, 43
- Перехресне, с. Верховинського
р-ну 52, 237, 284-286, 288-
290, 338, 357, 363, 364, 411,
420, 426
- Перехресне, с. Жаб’євського
р-ну. *Див.* Перехресне, с.
Верховинського р-ну
- Перешин, ком. б-ки, л-нт 775
- Перінс Густі, обхід. ст. 708
- Перкатюк, проп. 434
- Пермська (Молотовська), обл.
(Росія) 152
- Пернаровський Василь Михайла,
фінаг. 591
- Перцович Ганна Федорівна
 (“Мереска”) 281
- Перцович Дмитро, учит. 237
- Перцович Осип Іванович
 (“Злотник”, “Чорний”) 882
- Перцович Петро 332
- Перцович Розалія 329
- Перцович Юрко 332
- Перцовський Петро, дир. комб.
188
- Перчак Петро, маг. 557
- Петербург (Ленінград, Санкт-
Петербург), м. (Росія)
148, 163, 406
- Петлюра Симон, Гол.
Директорії УНР 310
- Петлюри, ім., сотня ТВ-21 849,
884
- Петренко, прокур. 757
- Петрик Федір, “істребок” 550
- Петрилів, с. Тлумацького р-ну
895
- Петринюк Микола, гол. с/р 322
- Петриняк Микола с. Гриця
(Григорович), нач. стан. ІБ
393, 763
- Петричево (Петричеве), прис.
с. Рунгури Коломийського
р-ну 109
- Петричів, прис. с. Яворів
Косівського р-ну 358, 447
- Петричук Василь 318
- Петрів, с. Обертинського р-ну.
Див. Петрів, с. Тлумацького
р-ну
- Петрів, с. Тлумацького р-ну
87, 100, 110, 130, 131, 141,
848, 857
- Петрів Палій с. Петра 370
- Петрів Степан Михайлович
 (“Чорнобривий”) 196
- Петрійчук Палагна 327
- Петріянчук Василь, “істребок”
293, 298
- “Петро”. *Див.* Криловський
Юрій Трохимович

“Петро”. *Див.* Твердохліб
 Микола Дмитрович
 “Петро”, слід. СБ 882
 “Петро”, стр. УПА, кур’єр, куш.
 492
 Петро I, рос. цар 237, 245
 “Петро Іванович”, аг. *Див.*
 Кузьменюк Петро Іванович
 Петров, ком. ІБ 248
 Петровська Хайка, бух. 725
 Петровський, о/у РВ УМВС 589
 Петрук Василь Василя
 (“Соловій”) 503
 Петрук Д. 14, 32
 Петрук Дмитро, учит. 236
 Петрук Іван Анни, чл. комс. орг.
 691
 Петрук М. 14, 32
 Петрук Микола 396
 Петрук Микола, учит. 236
 Петрук Михайло, інсп. фін. від.
 561, 587
 Петрук Роман Василя
 (“Відважний”) 508
 Петруняк Семен 565
 Петруняк Юрко 263
 Петрушенко, дільн. РВ УМВС 95
 Петруші, прис. с. Яворів
 Косівського р-ну 358, 380
 Петрушка Анна, учит. 236
 Петратин, прис. с. Люча
 Косівського р-ну 265, 269,
 270, 283
 Петратин, прис. с. Нижній
 Березів Косівського р-ну 274
 Печеніжин, райцентр.
Див. Печеніжин, смт.
 Коломийського р-ну
 Печеніжин, смт.
 Коломийського р-ну 14, 32,
 55, 60, 86, 94, 96-101, 103,
 109, 112, 124, 131, 132, 144,
 150, 161, 164, 182, 183, 187-
 190, 198, 200, 204, 206, 208,
 805, 807, 828, 847, 862, 868,
 873, 883, 887, 904
 Печеніжинська, в’язниця 907
 Печеніжинський
 [Печеніжський, Печенізький,
 Печеніжин] (тепер у скл.
 Коломийського р-ну), р-н
 17, 19, 25, 35, 37, 44, 49, 76,
 81, 82, 86, 89, 91, 106, 109,
 117, 132, 144, 145, 153-155,
 161, 162, 165, 167-169, 171,
 180, 181, 183-185, 190, 200,
 201, 205, 209, 210, 213, 214,
 350, 416, 425, 448, 449, 491,
 591, 829, 836, 838, 842, 845,
 847, 858, 860, 863, 866, 869,
 883, 884, 887, 895, 896, 907
 Печеніжинський (ч. 2) РП ОУН.
Див. ОУН, Печеніжинський РП
 Печеніжинщина 144, 196
 Печорне (Печерне), с.
 Заліщицького р-ну
 Тернопільської обл. 493
 Печьоний, уповмінзаг 522, 637
 Петухов, нач. рай. міл. 446, 451
 Пилатюк Іван, підп.-лег., кут. 289
 Пилипейко А., бух. 218
 Пилипенко Евдокія (Євдокія),
 ланк. 540
 Пилипи, с. Коломийського
 р-ну 97, 127, 129, 132, 166,
 169, 177, 480, 715, 719, 723,
 724, 731, 744, 747, 840, 850,
 861, 865, 874, 899
 Пилипчук Параска д. Івана 373
 Пилип’юк Володимир, II-й
 секр. РК ЛКСМУ 347
 Пилип’юк Іван Дмитрович
 (“Видра”) 315, 882
 Пилип’юк Юрко 258
 Пилип’юк Ярослав с. Марка
 (Маркович), секр. комс. орг.
 389, 410, 762, 774

Пилява, с. Тиврівського р-ну
 Вінницької обл. 904
 Пиптюк, II-й секр. РК ЛКСМУ
 347, 410, 436
 Пиріг Петро В., гол. рев. ком. 534
 Пирогов, рос. лік. 617
 Писарчук Василь, тех. від. РВК
 182
 Писарчук Іван, “істребок” 470,
 471
 “Північ”. *Див.* Твердохліб
 Микола Дмитрович
 Північна Корея. *Див.* КНДР
 Північно-Атлантичний Пакт.
Див. НАТО
 Півнюк Михайло 360
 Півнюк Петро 360
 Півторак, нач. буд. від. РВК
 297, 370, 372-374
 Пігуляк Анна ж. Юри 729
 Пігуляк Василь М., заст. гол.
 с/р 724
 Пігуляк Василь Миколи 746
 Пігуляк Дмитро 729
 Пігуляк Микола Василя 746
 Пігуляк Михайло Івана, бриг. 730
 Пігуляк Параска Федора 746
 Підбуковець, прис. с. Яворів
 Косівського р-ну 417
 Підвербці, с. Обертинського
 р-ну. *Див.* Підвербці, с.
 Тлумацького р-ну
 Підвербці, с. Тлумацького р-ну
 110, 131
 Підвисока, с. Снятинського
 р-ну. *Див.* Підвисоке, с.
 Снятинського р-ну
 Підвисоке (Підвисока), с. Снятин-
 ського р-ну 461, 462, 464, 470,
 480-482, 495, 503, 504, 593,
 618, 621, 622, 640, 641, 643,
 652, 663-665, 836, 866
 Підгаєцький, р-н Тернопіль-
 ської обл. 843
 Підгаєччина 15, 33
 Підгайці (Підгайчики), с. Гвізде-
 цького р-ну. *Див.* Підгайчики,
 с. Коломийського р-ну
 Підгайчики (Підгайці), с.
 Коломийського р-ну 14, 32,
 145, 510, 908
 “Підгірський”, чот., сот., надр.
 пров., пор. *Див.* Приймак
 Костянтин Іванович
 Підгір’я (Галицьке) 125
 Підгора, прис. с. Тюдів Косів-
 ського р-ну 260, 353, 754
 Підгородецький Яків 265
 Піддубний, інстр. РК ЛКСМУ 161
 Піддяніжний, дільн. РВ УМВС 723
 Підзахаричі, с. Вижицького
 р-ну Чернівецької обл. 903
 Підкичера, прис. с. Нижній
 Березів Косівського р-ну 282
 “Підкова”. *Див.* Данилюк
 Назарій Степанович
 “Підкова”, повст., б-к, зв.
 б-ки, рай. субреф. СБ. *Див.*
 Том’юк Петро Петрович
 Підкова Іван, кошов. отаман 649
 Підкострича, прис. с. Кривопілля
 Верховинського р-ну 288
 Підкострича, прис. смт.
 Верховина 328
 Підкрента (Підкринта), прис.
 смт. Верховина 287, 288, 328
 Підлестейчук Марія ж. Івана 734
 Підлестейчук Петро 13, 31
 Підлисіна, г. (верх) 288, 302
 Підлисіна, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 333
 Підлісне (Підлісна), с.
 Коршівського р-ну (тепер
 у скл. с. Лісний Хлібичин
 Коломийського р-ну) 100,
 127, 130, 131, 134, 165, 179
 Піддубний Василь, дир. НСШ
 378, 762

Підмагора, прис. смт.
 Верховина 284
 Підпасіки, прис. с. Розтоки
 Косівського р-ну 442
 Підпогар, прис. смт.
 Верховина 329
 Підсуд'євський (Підсудієв-
 ський), упов. 465, 590
 "Пік", кущ., рай. пров. *Див.*
 Васкул Михайло Йосипович
 Пілатюк Іван Миколи 383
 Пімліхман Хуна Якубович, чл.
 парт. орг. 689
 "Пімста", стан. *Див.* Семчишин
 Василь Дмитрович
 Пінка Дмитро Іванович
 ("Лемик") 883
 Піп Іван (Мармароський), г. 693
 Пірішінов, ком. б-ки, л-нт 354
 Пістинський, ліс 248, 592
 Пістинь, с. Косівського р-ну
 28, 46, 99, 119, 121, 128,
 130, 131, 135, 140, 141, 154,
 157, 161, 166, 167, 169, 180,
 185, 204, 218, 222, 241, 270,
 305, 371, 372, 382, 415, 714,
 720, 722, 736, 740, 748, 750,
 839, 841, 856, 867, 900, 925
 Пістинька, р. 94
 Пітеляк Василь Миколи 383
 Пітеляк Катерина Гафії 383
 Піщак Іван М., заст. гол. к-пу 536
 Плаксін, слід. РВ УМДБ, л-нт
 471, 474
 Планковський, упов. рай. фін.
 від. 587
 Пластуняк Іван, черг. 707
 Пластуняк Федір, ліс. 702
 Плачінда, зав. РВНО 522
 Плаюц, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 273, 276, 279
 Плешкан Анна, ланк. 545
 Плис Марія, учит. 236
 Плитка Іван 315
 Плиткан Анна, ланк. 540
 Плиткан Марія, ланк. 540
 Пличенко Іван, дир. р-пу 186
 Пліхтяк Василь Петра, гол. к-пу
 737
 Пліхтяк Іван, бриг. 737
 Пліхтяк Михайло 181
 Пліхтяк Петро 27, 46
 Пліхтяк Ю., зав. лісопункт. 218
 Плоский, прис. с. Великий Рожин
 Косівського р-ну 242, 354
 Плоский, прис. с. Яворів
 Косівського р-ну 250, 351,
 360, 372
 Площа, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 313, 324,
 447, 450
 Пługаторак Іван Васильович
 ("Буйний") 481
 Плужник П. Р., з РК КП(б)У 721
 Пнівчук Анна 698
 Поворотов, інсп. рай. фін. від. 587
 "Повстанець", б-к СБ 478
 "Повстанець", охор. кущ., рай.
 орг. реф. *Див.* Ватаманюк
 Іван Васильович
 Повх Дмитро Васильович
 ("Ворон") 814, 883
 Повшенюк Василь, учит. 236
 Повщенюк Михайло Іванович
 ("Корнієнко") 818, 883
 Повшинка, прис. с. Акрешори
 Косівського р-ну 268
 Погар, горб 282
 Погар, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 252, 351,
 352, 354-357, 450
 Погар, прис. с. Текуче Косів-
 ського р-ну 266
 Погарі, прис. с. Микуличин
 Яремчанської міськради 354
 Погір, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 264, 270

Погорілець, пол. 285
 Поділля (Галицьке) 104, 368
 Подільський, край ОУН. *Див.*
 ОУН, Подільський КП
 Подюк, з РК КП(б)У 242
 Подюк, зав. ошадкас. 752
 Пожарський, рос. полковод. 717
 Пожеретул, пол. 274
 Пожоджук Дмитро с. Якова 270
 Пожочук, гол. с/р 388
 Познань, м. (Польща) 485
 Покотило Петро, хлоп. 423, 786
 “Покутський”, кур. гр.
 “Гуцульщина” 843, 860, 899
 Полатайчук Михайло Юрійович
 (“Остап”) 263
 “Полікарп”. *Див.* Мельник
 Ярослав Миколайович
 Поліна, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 446
 “Поліщук”, лікар-вишк. пов./
 надр. реф. УЧХ. *Див.*
 Костащук Дмитро Іванович
 “Половик”, пом. стан., зах. у
 полон 299
 “Полонений”, б-к СБ 480
 Полонець Марія, секр. комс.
 орг. 216
 Полотяненко Осип, гол. к-пу 525
 Полтава, м. 148
 “Полтавець”, кущ., рай. пров. *Див.*
 Феній Михайло Степанович
 “Полтавець”, надр. субреф. проп.
 Див. Євген (“Полтавець”)
 Полтавщина 52
 Польща 86, 98, 100, 102, 137,
 191, 342, 490, 497-501, 503-
 505, 507, 509, 560, 860, 861,
 870
 Полюк, з р-ну 323
 Полюк Дмитро Васильович
 (“Сук”) 300, 332
 Полюк Петро Миколаєвич
 [Миколайович] (“Муха”) 432
 Поля, прис. с. Білоберізка
 Верховинського р-ну 258
 Поляки 86, 98, 106, 107, 188,
 189, 191, 217, 219, 234, 304,
 372, 681, 688, 801
 Поляков, ком. групи ПВ, к-н 352
 Поляков Кирило, зав. РВК,
 секр. парт. орг. 122, 152
 Поляна, прис. с. Нижній Березів
 Косівського р-ну 331, 418
 Поляна, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 356, 357
 Поляниці, прис. с. Микуличин
 Яремчанської міськради
 267, 271
 Поляниця (Поляниця-Поповичівська,
 Поповичівська
 Поляниця), с. Яремчанської
 міськради 291, 292, 308
 Поляниця-Поповичівська, с.
 Яремчанського р-ну. *Див.*
 Поляниця, с. Яремчанської
 міськради
 Полянки, с. Верховинського
 р-ну 223, 237, 307, 338, 353,
 363, 364, 370, 411
 Полянки, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Полянки, с.
 Верховинського р-ну
 Полянца, чл. РК КП(б)У 148
 Помірки, прис. с. Старі Кути
 Косівського р-ну 228
 “Помста”, пом. стан., зах. у
 полон 299, 316
 Понор Василь Михайлович
 (“Ярема”) 883
 Попадюк, нач. рай. міл. 91
 Попадюк Марія, комс. 629
 Попадюк Микола, черг. 707
 Попадюк Михайло Івана, інж. 703
 Попадюк Михайло Михайла,
 тех. 705

Попельники, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Попельники, с. Снятинського р-ну
 Попельники, с. Снятинського р-ну 480, 491, 509, 510, 518, 519, 523, 584, 590, 631, 636, 851, 852, 854, 889
 Попенюк Володимир Андрійович (“Сава”) 883
 Попов, нач. РВ УМДБ, м-р 307
 Попов Степан П., III-й секр. РК ЛКСМУ 161
 Попович, з РК КП(б)У 122
 Попович Марія, ланк. 559
 Попович Марія Андрія, ланк. 540
 Попович Микола, зав. від. роб. постач. 701
 Поповичівська Поляниця, с. Яремчанського р-ну. *Див.* Поляниця, с. Яремчанської міськради
 Попюк Ілько, обхід. ст. 708
 Поп’юк Козьма 315
 Поп’юк Козьма с. В., гол. с/р 220
 Портофілов, слід. МВ УМДБ, л-нт 163
 Порюк Михайло 288
 Посівнич Микола 16
 Постувайтов Михайло, кер. гр. 591
 Потарайко, дир. шк. 242
 Потек Васирина, кур’єр 300
 “Потіха”, прац. техзв. ОРП 884
 Потічний Петро Й. 28, 46
 Потічок, с. Снятинського р-ну 463, 510, 574, 622
 Поточиська, с. Чернелицького р-ну. *Див.* Поточище, с. Городенківського р-ну
 Поточиський, ліс 480, 493, 498, 501, 507
 Поточище (Поточиська), с. Городенківського р-ну 457, 458, 465-469, 474, 477, 479-483, 497, 500, 501, 508, 510, 523, 552, 553, 555, 560, 573-575, 584, 588, 591, 594, 625, 636, 657, 661, 834, 837, 838, 842, 846, 850, 856, 859, 863, 870, 871
 “Потурченко”, слід. СБ, рай. реф. СБ, надр. субреф. СБ. *Див.* Левко Василь Петрович
 Потяк Васирина 286
 Потятиник Анна 142
 Потятиник Олена 142
 Потятиник Юстим с. Олени 142
 Похила Марія, учит. 236
 Почоса, прис. с. Космач Косівського р-ну 265, 273, 279, 333
 Пошиван, дир. шк. 434
 Пошиван, дільн. РВ УМВС, нач. ІБ 247-257, 305, 323-325
 Пошиван Іван, атентат. 297
 Пошиван Никола (Микола), атентат. 297
 “Правий”, слід. СБ, надр. реф. проп. *Див.* Корженівський Микола Григорович
 Правосудько Женя П., ст. інсп. 725
 Прага, м. (Чехія) 506
 Пранничук Андрій, достав. 704
 Пранничук Ілько Йосипович, об’їзник, чл. парт. орг. 689, 702
 Пранничук Олекса, стат. 705
 Прецовський, дир. міськкомб. 116
 Пригородище, г. (верх) 416
 Пригородський, секр. рай. клуб. 182
 Пригородський Данило 264
 Приймак Йосип Тимофійович (“Нечай”) 49
 Приймак Костянтин Іванович (“Підгірський”) 21, 39, 66, 810, 884, 911

Приймак М. В., бриг. 534
 Приймак Михайло Васильович
 (“Буря”) 175, 815, 884
 Приймачук Василь, гол. с/р,
 гол. к-пу 724
 Приймачук Іван с. Данила
 (“Байда”) 145
 Приймачук Михайло, злодій 720
 Приймачук Петро Данила 747
 Прикарпаття 12-14, 30-32, 76,
 146, 336, 483, 509, 829, 830,
 832, 833, 836, 838-841, 844,
 850, 852, 854, 857-859, 862,
 864, 866, 869, 870, 874-876,
 878, 880, 882, 885, 888-890,
 894, 897, 902, 903, 905
 Прилуки, м. 28, 46
 Прилуче, прис. с. Пістинь
 Косівського р-ну 169
 Присліп, прис. с. Великий Рожин
 Косівського р-ну 259, 315
 Присліп, прис. с. Малий
 Рожин Косівського р-ну 262
 Присліп Малий, прис. райцентру
 Жаб’є. *Див.* Малий Присліп,
 прис. смт. Верховина
 Пritуляк Василь с. Дмитра 756
 Приходько, нач. РВ УМДБ, к-н
 339
 Приходько, о/у РВ УМДБ, ст. л-нт
 453
 Прімов, о/у 211
 Пробабин, с. Городенківського
 р-ну 463, 464, 471, 520, 521,
 542, 571, 584, 620
 Пробійнівка (Шикмани), с.
 Верховинського р-ну 223,
 237, 284, 307, 352, 356, 368,
 370, 411, 415
 “Пробійчук”, стан. *Див.* Весна
 Василь Дмитрович
 Провальний Іван 88
 Проданик Д. (Дмитро) 15, 28,
 33, 46, 710, 826
 Проданюк Василь 291
 Проданюк Вас. с. Юри 265
 Проданюк Іван, фінаг. 373
 Проданюк Параска д. Вас. 265
 Проданюк Танасій Васильович
 (“Солідний”) 333, 814, 884
 Пройдак Михайло, зав. від.
 проп. РК КП(б)У 151
 Прокіреци, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 266
 Прокопів Василь с. Миколи
 (“Жайворон”) 144
 Прокопів Іван, секр. с/р 85
 Прокопів Микола, гол. с/р 107
 Прокопчук Василь Якович
 (“Забіяка”, “Морозенко”)
 815, 884
 Прокоп’юк Василь б/б, секр.
 парт. орг. 761
 Прокоп’юк Марія Юрка 777
 Прокоп’юк Микола Дмитрович
 (“Вовк”) 259, 299
 Прокоп’юк Юрко 754
 Прокурава, с. Косівського р-ну
 49-51, 218, 222, 273, 314,
 320, 322-324, 335, 355, 415,
 428, 430, 434, 440, 441
 Пророчук Дмитро (“Малий”) 324
 Пророчук Лукин 256
 “Просвіта”, укр. т-во 12, 14,
 30, 32, 485, 488, 803
 Проскурняк Іван 472
 Протірець, ліс 331
 Прохоров Николай, нач. ст., к-н
 707
 Процак-Костюк Стефанія
 Василівна (“Марта”) 15, 33,
 301, 885
 “Проць”. *Див.* Гайдичук
 Михайло Дмитрович
 Процьок Анна Петра, секр.
 комс. орг. 630
 Процьок Гафія 362
 Процьок Іван 286

- Процюк Іван Михайлович
("Голуб") 300
- Процюк Михайло, пом. стан.,
зах. у полон 301
- Прошук Дмитро Іванович
("Буркут") 298
- Прошук Іван ("Грива") 252, 255,
299
- Прошук Марія ж. Івана 252
- Прошук Михайло Марії 734
- "Прудкий". *Див.* Мохнатчук
Танасій Іванович
- Прусаков, фізрук 606
- "Прут", б-к СБ. *Див.* Сливчук
Василь Іванович
- Прут, р. 13, 15, 31, 33, 57, 62,
72, 74, 81, 129, 155, 166,
424, 467, 468, 482, 656
- "Прутик", стр., зах. у полон 99
- Прутівка (Карлів), с. Снятин-
ського р-ну 460-462, 466, 467,
471, 476, 477, 503, 510, 522,
548-550, 578, 584, 593, 596,
619, 621, 622, 625, 635, 637,
639-641, 827, 854, 862, 890
- "Пруткий". *Див.* Хімчак Прокіп
Дмитрович
- Прядко Іван Петрович
("Байда", "Бандура",
"Папаша") 820, 885
- Псарівка, пол. 418
- "Пструг", б-к, охор., стан. *Див.*
Ониськів Петро
- Пудик Гриць 468
- Пужники, с. Отинійського р-ну.
Див. Пужники, с. Тлума-
цького р-ну
- Пужники, с. Тлумацького р-ну 848
- Пукайляк Микола 747
- Пулейчук Василь Михайлович
("Буря") 483, 885
- Пундик Микола Дмитра 535
- Пундик Степан Дм., заст. гол.
к-пу 533
- Пупчик Олена, нач. кадр. РВК 182
- Пустовар Володимир 157
- Путуружук Йосиф, чл. комс.
орг. 692
- Путько Наталія В., рах. 725
- Пухкий Іван Олексійович
("Чумак") 654, 667, 668, 811,
821, 885
- Пухова Марія, І-й секр. РК
ЛКСМУ 162
- Пушкаров, нач. ІБ, л-нт 470
- Пушкарьов Олександр
Степана, секр. парт. орг. 551
- Пушкін, рос. поет 378, 649
- Пшеничик Марія 587
- Пшеничник Раїса 645
- П'ядики, с. Коломийського
р-ну 74, 111, 114, 117, 119,
120, 122, 128, 131, 134, 140,
142, 148, 149, 157, 162, 164,
170, 182, 186, 836
- П'ядики, с. Коршівського
р-ну. *Див.* П'ядики, с.
Коломийського р-ну
- Пянков, нач. РВ УМДБ, к-н
466, 472
- Пястов, ком. гр., ст. л-нт 451
- П'ятун, І-й секр. РК КП(б)У
463, 464
- Р**
- "Р-2". *Див.* Гоянюк Михайло
Дмитрович
- "Р-20". *Див.* Харук Микола
Павлович
- "Р-32". *Див.* Криловський Юрій
Трохимович
- "Р-37". *Див.* Гоянюк Михайло
Дмитрович
- Рабинюк В. (Василь) ("Чех")
21, 40, 921
- Рабинюк Дмитро Петрович
("Веселий", "Ф-65") 375,
817, 886, 917

Рабинюк Іван, секр. с/р 250
 Рабинюк Микола Іванович
 (“Тарас”) 431
 Рабінець, прис. с. Розтоки
 Косівського р-ну 327
 Рава-Руська, м. Львівської обл.
 550
 Равлюк Евдокія (Євдокія) 464
 Равлюк Іван Михайлович
 (“Остап”) 483
 Равлюк Федір (Теодор) Іванович
 (“Андрій”, “Залізник”) 487,
 821, 825, 886
 Равлюк Ярослав Василя
 (“Крук”) 496, 654
 Радиш, ком. стан. ІБ 471
 Радиш Катерина ж. Василя 653
 Радиш Степан Данилович
 (“Сизий”) 77, 886, 911
 Радіонова, нар. суд. 375
 Радомський Іван Михайлович
 (“Соловейко”) 482
 Радуляк Софія, ланк. 540
 Радянська, Естонія. *Див.* Естонія
 Радянська, Україна. *Див.* УССР
 Радянський, Союз. *Див.* СССР
 Рак Марія, учит. 722
 Раківчик, с. Коломийського
 р-ну 87, 92-94, 96, 99, 101,
 111, 112, 117, 140, 141, 168,
 189, 832, 876, 884, 896
 Раківчик, с. Коршівського
 р-ну. *Див.* Раківчик, с.
 Коломийського р-ну
 Раковець, с. Городенківського
 р-ну 87, 110, 112, 128, 903
 Раковець, с. Обертинського
 р-ну. *Див.* Раковець, с.
 Городенківського р-ну
 “Ратай”. *Див.* Горнякевич Дмитро
 “Ратай”, пов. пров., окр. сусп.-
 політ. реф. *Див.* Морозевич
 Юліан Михайлович
 Рахів, м. (ст.) Закарпатської
 обл. 707, 708, 807
 Рахівський, надр-н ОУН. *Див.*
 ОУН, Рахівський надр-н
 Рахівський, р-н (округа)
 Закарпатської обл. 698,
 707-709, 846
 Рахівський (ч. 14) РП ОУН. *Див.*
 ОУН, Рахівський РП
 Рахівщина 26, 44, 689, 708
 Рачук Василь Івана, стріл. 726
 Рачук Василь с. Маланки, гол.
 с/р 724
 Рачук Іван, гол. с/р 723
 Рачук Параска 748
 Рашків, с. Городенківського
 р-ну 480, 520, 521, 531, 534,
 535, 572, 575, 584, 594, 605,
 609, 615, 617, 620-622, 630,
 632, 633, 642, 833
 Рашковецька Катерина, ланк. 541
 Рашковський Василь, чл. рев.
 ком. 540
 Ребрик Дмитро Антонович
 (“Лиман”, а/б “Орест”) 19,
 37, 886
 Ревус Василь, комун.-актив. 551
 Регуш Михайло, пом. рах. 540
 Редька А. П., II-й секр.
 РК КП(б)У 713, 720, 721, 733
 Редькін Н., учит. 235
 Рек Стах-Фелікс 372
 Ремболович Іван 15, 33
 Ремізов Прокіп, інсп. РК КП(б)У
 150
 Репарюк Онтія К., лісн. 702
 Репужинці, с. Городенківського
 р-ну 464, 474, 479, 510, 584,
 588, 594, 620, 625
 Репужинці, с. Чернелицького
 р-ну. *Див.* Репужинці, с.
 Городенківського р-ну
 Решетів, прис. с. Рунгури Коло-
 мийського р-ну 101, 177

Рещук Василь Івана, бух. 700
 “Рибак”, пов. пров., окр. орг.
 реф., в.о. надр. пров., окр.
 реф. проп. *Див.* Качорівський
 Роман Антонович

Рибак Сергій Олексійович
 (Олексійович), воєн. 453

Рибарук Іван, б. “сексот” 260

Рибне (Рибно), с. Косівського
 р-ну 378

Рибник, ур. 693

Рибниця, прис. с. Яворів
 Косівського р-ну 417, 420

Рибниця, р. 592

Рибно (Рибне), с. Кутського
 р-ну. *Див.* Рибне, с. Косів-
 ського р-ну

Рибчинський Микола Васильо-
 вич (“Денис”, “Шатен”) 483,
 501, 507, 887

Рибчук Василь с. Степана 380

Рибчук Катерина 396, 755

Рибчук Ксеня 282

Рибчук Прокіп Васильович
 (“Лис”) 887

Рибчук Федір с. Степана 380

Рибчук Юра 332

Рижук Микола 332

Ризний Степан Миколайович,
 учит. 378

“Ринь”. *Див.* Неміш Дмитро
 Юрійович

Рипарюк Степан Степана, чл.
 комс. орг. 692

“Рись”, заст. хот., рай. реф.
 проп., рай. орг. реф. *Див.*
 Микитюк Василь Іванович

“Рись”, провокат. 251

“Рись”, рай. пров. *Див.* Кочмар-
 ський Орест Юрійович

“Рись”, рой., б-к, ком. б-ки
 СБ, рай. реф. СБ, надр.
 реф. СБ. *Див.* Будз Микола
 Андрійович

Рівне, м. 13, 15, 22, 31, 33

Рівненська, обл. 832

Ріг, г. (верх) 416

Рідченко, з РК КП(б)У 416

Ріжа, г. 50

Різарня, ур. (хут.) 891

Різарня, хут. Перегінського
 р-ну. *Див.* Різарня, ур.

Різничук Микола, конюх 548

Різничук Петро Васильович
 (“Сулима”) 595, 887

“Різун”. *Див.* Андрусяк Василь
 Васильович

Різун Марія, ланк. 548

“Різуна”, сотня 871

“Різьбяр”, окр. військ. реф.,
 окр. пров. *Див.* Андрусяк
 Василь Васильович

“Річка”, прац. рай. реф.
 жін., бух. госп. реф. *Див.*
 Юсипчук Ольга Миколаївна

Річка, прис. с. Соколівка
 Косівського р-ну 446

Річка, с. Косівського р-ну 49-
 51, 216, 219, 220, 222, 228,
 229, 234, 238, 241, 248, 251-
 253, 255, 257, 284, 305, 313,
 314, 320, 321, 323, 324, 340,
 341, 343, 347, 352, 355, 357,
 365, 366, 368, 370, 371, 374,
 377, 378, 381-383, 394, 436,
 440, 443, 451, 904

Робачинський Павло, заст. гол.
 к-пу 540

“Роберт”, край. пров. КК, м-р-
 вих. *Див.* Мельник Ярослав
 Миколайович

Рогатинська, тюрма (в’язниця)
 501

Рогатинський, р-н 840, 845

Рогатинщина 430

Рогиня, с. Гвіздецького р-ну.
Див. Рогиня, с. Городен-
 ківського р-ну

- Рогиня, с. Городенківського р-ну 61, 893, 894
- Рогозіна-Марусяк В. 14, 32
- Родниківка (Фільварок), с. Городенківського р-ну (тепер у скл. м. Городенка) 519, 520
- Рожен Великий, с. Кутського р-ну. *Див.* Великий Рожин, с. Косівського р-ну
- Рожен Малий, с. Кутського р-ну. *Див.* Малий Рожин, с. Косівського р-ну
- Рожневі Поля, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Рожневі Поля, с. Снятинського р-ну
- Рожневі Поля, с. Снятинського р-ну 465, 471, 483, 487, 492, 614, 881, 885
- Рожнів, с. Косівського р-ну 71, 75, 296, 309, 349, 376, 404, 465, 830, 842, 858, 875, 882, 883, 886, 908
- Рожнів, с. Кутського р-ну. *Див.* Рожнів, с. Косівського р-ну
- Рожнятівський, р-н 862, 866
- Рожок Дмитро Прокопович (“Хмара”) 825, 887
- “Розбудова нації”, вид. Проводу ОУН 79
- Розвадовський Петро Андрія, рах. 734
- Розник, с. (кол.) Коршівського р-ну (тепер у скл. м. Коломия) 186
- Розтоки (Ростоки), с. Косівського р-ну 232, 261, 262, 264, 306, 307, 316, 322, 327, 335, 361, 376-378, 386, 389, 390, 393, 394, 396-398, 402, 403, 411, 420, 437, 442, 753, 755-757, 759, 761-766, 768-770, 773-776, 779, 855, 882
- Розтоки, с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 693
- Розчук Софія 661
- Рокита, г. (верх) 271, 350, 416, 448
- Рокитинські, ліси 448
- Рокитнюк Василь 300
- “Роланд”, укр. легіон 840, 871, 876
- “Роман”. *Див.* Криловський Юрій Трохимович
- “Роман”. *Див.* Лисишин Михайло Андрійович (Андрійович)
- “Роман”. *Див.* Слободян Степан Петрович
- “Роман”, рай. орг. реф. *Див.* Василик Мирон Олексійович
- “Роман Орлів”. *Див.* Лівий Володимир Михайлович
- Романенчук Б. 14, 32
- Романенчук Катерина ж. Миколи, заст. гол. к-пу 733
- Романець Сергій, зав. 756
- Романецька Варвара, чл. рев. ком. 556
- Романик Евдокія (Євдокія) ж. Івана (“Чорнява”) 509, 668
- Романик Семен 464
- Романиця Іван Вас., чл. прав. 528
- Романиця Іван Дм., чл. прав. 528
- Романиця Михайло Юрійович (“Артур”, “Буревій”, “Улас”) 146, 809, 813, 887
- Романів Мирон, зав. заготскот. 218
- Романовський, ряд. міл. 392
- Романчич, суд. 438
- Романчич Василь 280
- Романчич Василь Михайлович (“Хмель”) 820, 888
- Романчич Петро 272
- Романчук, “сексот” 354
- Романчук Анна, ланк. 559

Романчук Михайло, бриг. 559
 Романчукевич, зав. від., секр.,
 І-й секр. РК ЛКСМУ 632, 633
 Романюк Василь, комс. 346
 Романюк Василь, чл. парт. орг.
 773
 Романюк І. (Іван) 13, 14, 28,
 31, 32, 46, 509
 Романюк Іван, ліс. 702
 Романюк Марія Юри, касир 701
 Романюк Михайло 28, 46
 Романюк Михайло, гол. с/р 723
 Романюк Михайло, секр. с/р
 234, 278
 Романюк Михайло Васильович
 (“Луговий”) 82
 Романюк Михайло Миколи,
 гол. к-пу 735
 Романюк Олена Юри, статист.
 701
 “Ромко”, аг. *Див.* Янишевський
 Йосиф (Йосип) Павлович
 “Ромко”, куш., заст. куш. *Див.*
 Козубяк Адам с. Миколи
 “Ромко”, рай. реф. СБ.
Див. Миколайчук Микола
 Васильович
 “Рональдо”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Бойко Михайло Дмитрович
 Роноконь, нач. РВ УМВС 94
 Ропар Гриць с. Петра, гол.
 к-пу, гол. РВК 376
 Ропенець, ліс 324
 Ропецька, завторг РСС 227, 319
 Ропище, ліс 332
 Ропкалюк Юра 293
 Росішка, с. Рахівського р-ну
 Закарпатської обл. 708
 Росія 18, 36, 153, 294, 343,
 400, 596, 690, 703, 705-709,
 837, 857, 868, 884, 897, 900.
Див. також РРФСР
 Росіяни (москалі, рускі, руські)
 85, 106, 108, 111, 125, 138,
 141, 158, 186-189, 197, 215,
 216, 218, 220, 221, 234, 246,
 253, 306, 317, 321, 410, 447,
 551, 563, 660, 662, 668, 688,
 690, 693, 702, 703, 723, 760,
 777, 799
 Роспутняк Настя ж. Івана (І) 748
 Роспутняк Настя ж. Івана (ІІ) 749
 “Ростислав”, рай. пров., пов./
 надр. орг. реф. 810, 817, 888
 “Ростислав”, рай. реф. проп.
Див. Гордіца Микола
 Володимирович
 “Ростислав Вишитий”. *Див.*
 Сидор Василь Дмитрович
 Ростюки (Розтоки), с.
 Кутського р-ну. *Див.*
 Розтоки, с. Косівського р-ну
 Ротило (Ротули), г. (верх) 285,
 287
 Ротундул, ліси 287
 Ротундул, прис. с. Волова
 Верховинського р-ну 285
 Рошаковський Вас., нач. охор.
 549
 Рошук Дмитро Юрка
 (“Чорнота”) 492, 497, 500
 РРФСР 18, 36. *Див. також* Росія
 “Рт-26”. *Див.* Тучак Роман
 Степанович
 Рубан І. Д. (Ілько Дмитра),
 гол. райпарткому, І-й секр.
 РК КП(б)У 104, 148, 155,
 156, 713, 719-721
 Рубань, прис. с. Іванівці
 Коломийського р-ну 169
 “Рубач”, рай. реф. СБ. *Див.*
 Василь (“Рубач”)
 Рубіжне, м. Луганської обл. 859
 Рудей Михайло (“Крига”) 505,
 654
 Рудик Марія (“Вірна”, “Галина”)
 822, 889

- Рудники, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Рудники, с. Снятинського р-ну
- Рудники, с. Снятинського р-ну 61, 482, 510, 573, 584, 628, 827, 859, 887, 897
- Рудницький, ліс 482
“Ружа”, рай. реф. УЧХ 825
- Ружинський, р-н Житомирської обл. 858
- Румунія 15, 21, 22, 33, 40, 48, 146, 308, 693, 845, 849, 871, 895, 922
- Румянцев, слід. МВ УМДБ, к-н 163
- Рунгури (Рунгори), с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Рунгури, с. Коломийського р-ну
- Рунгури (Рунгори, Рунгури), с. Коломийського р-ну 14, 32, 59, 60, 86, 101, 104, 109, 117, 132, 134, 173, 175, 177, 179, 197, 350, 856
- Рунок, прис. с. Космач Косівського р-ну 267
- Рунок, прис. с. Шепіт Косівського р-ну 451
- Рурак Петро 464
- Русів, с. Снятинського р-ну 459, 478, 482, 574, 623
- Русів, секр. парт. орг. 630
- Рускі (руські). *Див.* Росіяни
- Руслякова, зав. парт. каб. 239
- Рутка, гол. с/р 114
- Рушір (Нижній), прис. с. Космач Косівського р-ну 239, 246, 270, 271, 275, 276, 278, 279, 281-283
- Рушір (Нижній), прис. с. Люча Косівського р-ну 265, 266, 268, 300, 418, 448
- Рябченко, І-й секр. РК КП(б)У 531
- Рябченко, гол. РВК 463, 563, 568, 569
- Рябченко, ком. від., о/у ПВ МВС 284, 285, 289, 308
- Рядкін Н., інстр. РК КП(б)У 386
- Рязанов, дир. педшк. 90
- Рясний, нарком ВС УРСР 17, 35
“Рясний”, рай. реф. СБ.
Див. Масевич Михайло Степанович
- С**
- “С”, атентат. 424
- “С”. *Див.* Шеванюк Василь Андрійович
- “С-20”. *Див.* Савчак Василь Миколайович
- “С-66”. *Див.* Мельничук Василь Дмитрович
- “С-99/1”. *Див.* Лівий Володимир Михайлович
- Сабадаш Н., дільн. міл., с-нт 392
- “Сава”, маш. РП, рай. субреф. СБ. *Див.* Попенюк Володимир Андрійович
- Савенко Михайло, промов. 782
- Савенков, гол. ревіз. ком. РК КП(б)У 210
- “Савина”, рай. реф. проп. *Див.* Туліка Марія Петрівна
- Савицький, дир. шк. 341
- Савицький Микола Миколайович (“Коцило”) 482
- “Савич”. *Див.* Горук Василь Іванович
- Савич Ольга Василівна (“Оксана”, “Оленка”) 482, 825, 889
- Савицький Юрко с. Дмитра, б. “істребок” 284
- Савочка Василь 470
- Савчак Василь Миколайович (“Андріан”, “Арпад”, “Блакитний”, “Сокіл”, “Сталь”, “Старий”, “С-20”,

- “383/с”, “7-3”) 20, 22, 23,
38, 41, 42, 64, 68, 77, 429,
430, 808, 889, 909, 919, 920
- Савчук Андрій, стар. 636
- Савчук Василь 134
- Савчук Василь Івана 746
- Савчук Василь Юрійович
 (“Мурава”) 263, 299
- Савчук М. 14, 32
- Савчук Олекса, підп.-лег., кут.
 289, 303
- Савчук Фока с. Миколи 767
- Сав’юк М. 14, 32
- “Сагайдак”, пом. стан., зах. у
 полон 285
- “Сагайдачний”, б-к СБ 478
- “Сагайдачний”, зап., зах. у
 полон 417, 418, 421, 422
- “Сагайдачний”, кущ. *Див.*
 Могорук Михайло Іванович
- “Сагайдачний”, кущ., зах. у
 полон 287, 289, 302, 303
- Саджавка, с. Ланчинського
 р-ну. *Див.* Саджавка, с.
 Надвірнянського р-ну
- Саджавка, с. Надвірнянського
 р-ну 178
- “Садич”, ком. б-ки СБ, рай.
 реф. СБ. *Див.* Мицкан Петро
- Садич Марія 56
- Садич Настя 745
- Садовий Іван, нач. ІБ 723
- Садовніченко Лариса, рай.
 комс. орг. 141
- Сазонова, учит. 607
- Салізенко, ком. гр., л-нт 285
- Салій, зав. ошадкас. 588
- Сальваровська-Лазорик Лідія
 (“Хмара”) 818, 889
- Сальков, нач. рай. міл., м-р
 570, 643
- Сальський, зав. уповмінзаг
 731-733, 737, 738
- Самарська, обл. (Росія) 857
- С[амаш]ко Василь Михайла 777
- Самашко Василь с. Федора,
 чл. парт. орг. 761
- Самашко Дмитро с. Кирила 756
- “Самбірський”, чот., надр.
 реф. проп., вий. з пов. *Див.*
 Сенюк Микола Михайлович
- Самойлов Н., III-й, II-й секр.
 РК КП(б)У 215, 345, 382,
 412, 736
- Самокіщук Василь 444
- Самокіщук Дмитро 364
- Самокіщук Дмитро (Мітька),
 нач. ІБ 285, 290, 307, 315,
 326, 328
- Самокіщук Маланка 60
- Самокіщук Микола 373
- Самуляк Степан 747
- Самусенко Іван А., зав. орг.
 РК КП(б)У 148, 721
- Сандуляк Григор, бриг. 549
- Сапкін, слід. РВ УМДБ 130
- Сапович Параска 747
- Сапович Петро, фінаг. 716
- Саппа, прокур. 464, 465
- Сапринюк Олекса, підп.-лег.,
 кут. 289, 303
- Сапронов, інсп. фін. від. 587
- Сарат-Медвежа, ліс 332. *Див.*
 також Медвежа, ліс
- Саренко, II-й секр. РК КП(б)У
 19, 37, 72, 76, 334, 336
- Саромоч Анна, ланк. 559
- “Сатурн”. *Див.* Шеванюк
 Василь Андрійович
- Сафунова Анна, мед. 777
- Сафунова Люба, мед. 777
- Сахновський, з фін. від. 566, 567
- Сахнюк Анна ж. Івана 748
- Сахнюк Марія 736
- Сахро Степан, секр. комс. орг.
 216
- Сашко, тов. 424
- Свердлов Яків, рад. діяч 615, 616

Свердловськ, м. (Росія) 151
 Сверланюк Іван 283
 Свидовець, ліс. 702, 705
 Свириденко М., заст. нач. кар.
 розшук. 392
 “Свист”, б-к СБ 480
 “Свист”, вояк УПА, охор.
 НП. *Див.* Луканюк Василь
 Танасієвич (Танасійович)
 “Свист”, рай. субреф. СБ. *Див.*
 Чепига Микола
 Свищук Василь, І-й секр. РК
 ЛКСМУ 154, 161
 Свищук Лукин 665
 Свищук Микола Андрія 639
 Свіщовський Микола Юрія 563
 Свіщовський Юліан
 Миколайович (“Сурмач”)
 478, 821, 889
 “Святослав”, куц. госп. 287
 “Святослав”, пов./надр. реф.
 юнац. 480, 890
 “Святослав”, рай. реф.
 проп. *Див.* Сметанюк Іван
 Олексійович
 “Святослава”, сотня 428, 864
 Святулицька М., учит. 236
 Севастінов, кер. опергр., о/у
 РВ УМДБ, л-нт 359
 “Северин”. *Див.* Левко Василь
 Петрович
 Северная (Північна) Корея.
Див. КНДР
 Сегет, прис. с. Кривопілля
 Верховинського р-ну 829, 901
 Сейнюк Евдокія (Євдокія)
 Миколи (Миколаївна),
 піонервож., учит., чл. комс.
 411, 774
 Сейнюк Танасій Дмитра, дир.
 шк., чл., секр. парт. орг. 761,
 762, 773, 784
 Селезінка Марія 96
 Селезньова Ніна Т., бух. 725
 Селін, інстр. РК КП(б)У 151
 Сельванов, ком. б-ки, о/у РВ
 УМВС, ст. л-нт 258, 259, 306
 Сельцер Якуб Давида, дир.
 з-ду 706
 Семак Микола, завгосп 544
 Семаківці, с. Городенківського
 р-ну 457, 465, 467, 469, 477,
 481, 490, 510, 555, 556, 580,
 584, 586, 594, 616, 899
 Семаківці, с. Коломийського
 р-ну 86, 89, 90, 95, 96, 101-
 104, 108, 110, 114, 119, 121,
 122, 128, 141, 143, 145, 148,
 149, 161, 185, 714, 721, 722,
 739
 Семаківці, с. Чернелицького
 р-ну. *Див.* Семаківці, с.
 Городенківського р-ну
 Семанчук Василь Ілька 746
 Семанчук Матій, гол. к-пу 184
 Семанчук Параска Костя 746
 Семань Василь 463
 Семань Степан, прац. фін. від.
 360
 Семанюк Юри Миколи, маг. 729
 “Семен”, підп. 56
 Семенев (Семенова), ліс
 357, 446
 Семеново (Семенова), прис. с.
 Соколівка Косівського р-ну
 230
 Семенишин Юрко 332
 Семенівка, с. Городенківського
 р-ну 87, 128, 908
 Семенівка, с. Обертинського
 р-ну. *Див.* Семенівка, с.
 Городенківського р-ну
 Семенко Марія, зав. парт. каб.
 152
 Семенова П., зав. парт. каб. 434
 Семенчук Василь 105
 Семенчук Юрко 667
 Семанюк, о/у РВ УМВС 587

Семенюк Васирина Марії 697
 Семенюк Василь Юри, ліс. 702
 Семенюк Микола 362
 Семенюк Микола, фінаг. 587
 Семенюк Наталія 623
 Семенюк Петро Кузьмович
 (“Голуб”) 814, 890
 Семенюк Петро Петрович
 (“Веселий”) 101, 103
 Семенюк Юра, чл. парт. орг. 689
 Семирга Іван 463
 Семків Василь Петрович
 (“Заграда”, “Стрибун”) 890
 “Семко”, пов. орг. реф. 478, 811
 Семовонюк Петро 590
 Семотюк Андрій (“Клим”) 500
 Семотюк Ганна Львівна (“Ліда”,
 “Парася”) 825, 890
 Семотюк Калина, з с. Прутівка
 635
 Семотюк Лукин 590
 Семотюк Юрій 640
 Семчишин (“Доктор”) 141
 Семчишин Анна 141
 Семчишин Василь Дмитрович
 (“Пімста”) 141
 Семчишин Дмитро 141
 Семчишин Микола 746
 Семчишин Микола Дмитрович
 (“Галайда”) 141, 890
 Семчишин Михайло Юри, заст.
 гол. к-пу 730
 Семчишин Параска 141
 Семчишин Степан Івана, заст.
 гол. к-пу 731
 Семчишин Федір Михайла,
 бриг. 730
 Семчук, з РВК 397
 Сенік Йовжій Йосифа 699
 Сенік Пейтер Йожія, чл. комс.
 орг. 691
 Сенітович Анна 282
 Сенітович Василь Степанович
 (“Карий”) 416, 417, 427, 890
 Сенітович Микола (“Юнак”) 428
 Сенкевич Василь 458
 Сенкевич Михайло 458
 Сенчук Іван 355
 Сенчук Іван Юрєвич (Юрійович)
 445
 Сенчук Микола 737
 Сеньків Іван Миколайович
 (“Буковинець”, “Камінь”)
 815, 890
 Сенько Анна, учит. 722
 Сенюк Адам, гол. с/р 723
 Сенюк Анна 749
 Сенюк Анна Ілька 749
 Сенюк Б. 14, 32
 Сенюк Микола Михайлович
 (“Самбірський”) 97, 101,
 130, 809, 890
 Сенюк Михайло Максима, бух.
 702
 Сенюк Настя 749
 Серафінці (Серафинець), с.
 Городенківського р-ну 466,
 471, 474, 476, 486, 490, 493,
 497, 498, 510, 519, 520, 532,
 548, 560, 568, 572, 578, 583,
 584, 593, 597, 605, 609, 615-
 623, 631, 632, 838, 850, 855,
 863, 871, 880
 Сербенюк Петро Іванович
 (“Дир”) 73, 813, 825, 891
 “Сербин”, кущ. 482
 Сергієнко, з р-ну 370
 Сергієнко, нач. паспорт. стола
 РВ УМВС, к-н 19, 37, 76,
 334, 336
 Сергієнко Микола, нач. воен.
 стола РК КП(б)У 150
 “Сергій”, рой., хот., рай.
 пров. Див. Іванюк Микола
 Васильович
 “Сергій”, стан., кущ., рай. госп.
 реф., надр. реф. проп. Див.
 Захарук Іван Танасійович

- Сергійчук В. (Володимир) 12, 30, 146, 483, 829, 830, 832, 833, 836, 838-841, 844, 850, 852, 854, 857-859, 862, 864, 866, 869, 870, 874-876, 878, 880, 882, 885, 888, 889, 890, 894, 897, 902, 903, 905
- Сергійчук Іван Михайла, чл. комс. орг. 692
- Серебрянський, дир. бровар. 188
- Серебрянський С. О., з РК КП(б)У 721
- Середа, о/у РВ УМВС 587
- Середземне, море 335
- Середне-Вижний, прис. с. Рожен Великий Кутського р-ну. *Див.* Вижній-Середній, прис. с. Великий Рожин Косівського р-ну
- Середній Березів (Березів Середній), с. Косівського р-ну 52, 64, 65, 134, 221, 233, 236, 240, 245, 265, 267, 268, 272-283, 294, 318, 321, 329-331, 333, 350, 353, 357, 358, 379, 388, 391, 392, 394, 404, 406, 407, 447, 448, 452
- Середній Майдан (Майдан Середній), с. Надвірнянського р-ну 126
- Середня, прис. с. Річка Косівського р-ну 355
- Середюк Василь, ст. варт. 546
- Середюк Григор Ол., бриг. 545
- Сеченов (Сеченов) І. М., рос. вчен. 610
- Семенной, дир. лікар. 240
- Сибір, регіон (Росія) 54, 56, 65, 71, 95, 103, 108, 114, 118, 119, 123, 137, 141, 154, 156, 162, 167, 171, 199, 224, 243, 246-248, 263, 273, 278, 295, 308, 310, 320, 353, 358, 360, 365, 369, 370, 372, 383, 389, 398, 400, 401, 414, 440-442, 444, 453, 458, 461, 471, 475, 476, 505, 552, 560, 562, 565, 566, 588, 590, 632, 635, 639, 658, 665, 673-675, 677, 687, 696, 699, 714, 716, 720, 745, 746, 749, 761, 766, 771, 776, 778, 782, 785
- “Сибіряк”, підп. *Див.* Білінчук Василь Дмитрович
- “Сивий”, куш. *Див.* Григорчак Олексій Іванович
- “Сивий”, куш., рай. пров. *Див.* Тафійчук Михайло Васильович
- Сивоволов, пред. РСС 297
- Сиглів, ліс 270
- Сиголка, пол. 271
- “Сидір”. *Див.* Шлемкевич Антон Петрович
- Сидор Василь Дмитрович (“Верховинець”, “Вишитий”, “Зов”, “Конрад”, “Кравс”, “Крегул”, “Лісовик”, “Ростислав Вишитий”, “Череп”, “Шелест”, “Ш.”, “0204”, “02/8”, “202”, “3а/50”, “624”, “753”, “808”) 21, 39, 40, 891, 893
- Сидоренко Лариса 28, 46
- Сидоров, ком. б-ки, к-н 723
- Сидоряк Василь В., гол. бух. 701
- “Сизий”, куш. 481
- “Сизий”, окр. субреф. проп., прац. ред. *Див.* Радиш Степан Данилович
- Сийкей, рах. 706
- Симотюк [Семотюк] Василь 59
- Симотюк [Семотюк] Лук'ян 459, 460
- Симчич Анна, учит. 237

Симчич Василь, з с. Середній Березів 332

Симчич Василь, з с. Акрешори 330

Симчич Василь (“Сміхун”) 361

Симчич Григорій 329

Симчич Іван 329

Симчич Іван, цив. чол. 273

Симчич Марія, учит. 236

Симчич Микола 353

Симчич Мирослав Васильович (“Кривоніс”) 269

Симчич Михайло (“Байда”) 921

Симчич Рузя 361

Симчич Юлія, учит. 236

Симчич Ярослав с. В., “істребок” 318

“Синиця”, рай. реф. проп. *Див.* Кейван Василь Іванович

Синьків, с. Заліщицького р-ну Тернопільської обл. 893

Синьоокий, о/у РВ УМДБ, мол. л-нт, л-нт, ст. л-нт 391, 453

Сиротюк Микола, о. 742

“Сич”, рай. пров. 824

Сідлиська (Сідлища), с. Коршівського р-ну. *Див.* Сідлище, с. Коломийського р-ну

Сідлище (Сідлища, Сідлиська), с. Коломийського р-ну 104, 126, 140, 165, 169, 174, 178, 180, 186

Сідой, нач. РВ УМДБ, м-р 361, 362

Сідорак Анна 126

Сідоров, II-й секр. РК КП(б)У 342

Сікитура, прис. с. Нижній Березів Косівського р-ну 278

Сікитура (Сікитура), ліс 331

Сілін Федір, дир. з-ду 187

Сімьовной, дир. лікар. 321

Сінчук, кер. гр., п/полк. 731

Сіреджук Петро 13, 31

Сіренко Оля, учит. 236

“Сірий”, заст. КВ, окр. військ. субреф., окр. реф. проп., окр. орг. реф., окр. пров., пор., сотн. *Див.* Кулик Іван Дмитрович

“Сірий”, охор. надр. реф. СБ. *Див.* Брезицький Богдан

“Сірий”, рай. орг. реф. *Див.* Котлярчук Микола Петрович

“Сірко”, пом. кущ. 482

“Сірко”, стан., кущ. *Див.* Шведюк Іван

Сіров, дільн. РВ УМВС 373, 374

Сіронт Антін, маг. 559

Сірота Юрко, маг. 553

Січкара, кер. гр. 590

Скавуляк Петро 464

“Скажені”, кур. ТВ-22 17, 34, 51

“Скакун”, пом. кущ. *Див.* Бовковий Іван Миколайович

“Скала”, б-к СБ. *Див.* Гунько Ярослав Петрович

“Скала”, б-к СБ. *Див.* Красійчук Василь Петрович

“Скала”, п. 358

“Скала”, підп., зах. у полон 396

“Скала”, стр. СКВ. *Див.* Данильчук Дмитро Степанович

“Скала”, стр. УПА 480

Скалін, секр. парт. орг. РСС 149

Скарби, пол. 418

Скардій, дільн. РВ УМВС 722

“Скиба”. *Див.* Василик Мирон Олексійович

“Скиба”. *Див.* Горук Василь Іванович

“Скидан”, слід. СБ. *Див.* Ящук Дмитро Романович

Скільський Антось 273

Скільський Василь Іванович (“Грім”) 385

Скільський Микола, “істребок” 318

Скільський Петро, бух. РСС 227
 Скільський Петро Іванович
 (“Ганджа”) 332, 888, 891
 Скіцко Василь, бриг. 529
 Скіцко Василь Фед., рах. 528
 Скіцко Марія, ланк. 559
 Скіцко Олекса Дмитра 566
 Скіцко Параска, ланк. 559
 Скіцко Федір Григ., бриг. 529
 Скіцько Андрій Дмитрович
 (“Борис”, “Чапаєв”) 479,
 822, 892
 Скляновський-Гордієнко Іван
 Карпович (“Чорногора”)
 489, 492, 504, 505, 666, 667,
 811, 892
 “Скоба”, надр. субреф., надр.
 реф. СБ, хор. *Див.* Балагурак
 Дмитро Васильович
 Скобак Іван, учит. 237
 “Сковорода”. *Див.* Горук
 Василь Іванович
 Сковровський, б. “істребок”,
 інсп. держстрах. 336
 Сколатчук Анна 285
 Сколівський (Сколе), р-н
 Львівської обл. 146, 883
 Скомсих Надежда, фельд.-
 акуш. 379
 Скопівка, с. Коломийського
 р-ну 177
 Скопівка, с. Отинійського
 р-ну. *Див.* Скопівка, с.
 Коломийського р-ну
 Скопюк Юрко (Юра), нач. стан.
 ІБ 290, 307
 Скорейко Орест Тодорович
 (“Гамалія”) 481
 Скорейко Теодор (“Батько”) 495
 “Скорий”, б-к, рай. субреф.
 СБ, рай. реф. СБ. *Див.*
 Михайлюк Іван Миколайович
 Скородій, дільн. РВ УМВС 735
 “Скороход”, шевська артіль 219
 Скороходов, ком. б-ки 180
 Скорпанюк Дмитро Михайла,
 комір. 734
 Скорпанюк Доця 748
 Скорушний, пол. 285, 286,
 362, 363
 “Скригун”, кул. УПА 300
 Скригунець Василь Мико-
 лайович (“Гамалія”) 892
 “Скрипка”, стан. *Див.* Воротняк
 Василь Миколайович
 “Скрипник”, повст., зах. у
 полон 133, 135, 141
 Скрипник Ніна, дир. ПШ 237
 Скрябіна, секр. РВ УМВС 317
 “Скуба”, сот., кур., м-р. *Див.*
 Гах Дмитро Миколайович
 “Скуби”, сотня 432, 494, 498,
 848, 885
 Скульська Варвара 748
 Скульський Іван Іванович
 (“Артим”, “Гуцул”, “Чабан”)
 247, 288, 810, 829, 892, 911
 Скупівський, ліс 166
 Скупова, част. с. Голови
 Верховинського р-ну 284
 “Слава”, стан. *Див.* Микуляк
 Марія Василівна
 “Славича”, вд. 50
 Славка, кол. у Коршівському
 р-ні (тепер у скл. м. Коломия)
 114
 “Славко”, заст. кущ. 482
 “Славко”, рай. субреф. СБ. *Див.*
 Ковбасюк Федір Петрович
 “Славко”, рой., кущ. інформ.
 СБ, рай. адмін. СБ, рай.
 реф. СБ, рай. пров. *Див.*
 Генник Ярослав Миколайович
 “Славко”, стан. *Див.* Шарабу-
 ряк Микола Петрович
 “Славобор”. *Див.* Дяченко
 Михайло Васильович

“Славослав”. *Див.* Криловський Юрій Трохимович “Славу́та”, стр. 269
Слепов, заст. нач. від. 2-Н УМДБ, м-р 24, 42
Сливчук Анна 471
Сливчук Василь 463, 470
Сливчук Василь, бриг. 538
Сливчук Василь Іванович (“Прут”) 482
Сливчук Григорій Онуфрія (“Довбуш”) 483, 502
Сливчук Дмитро 539
Сливчук Іван 470
Сливчук Іван Миколи [Миколайович] (“Жук”) 498, 893
Сливчук Микола, гол. с/р 462
Слижук Дмитро 355
Слижук Іван с. Михайла (Михайлович), “істребок”, секр. комс. орг. 389, 762
Слижук Марія 363
Слижук Марія Семена (Семєнівна), кол. комс. 389, 774
“Слід”. *Див.* Шеванюк Василь Андрійович
Слобідка, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Слобідка, с. Городенківського р-ну
Слобідка, с. Городенківського р-ну 463, 472, 480, 489, 504, 508, 509, 590, 615-617, 666, 854
Слобідка, с. Косівського р-ну 231, 242, 258, 309, 423, 786
Слобідка, с. Кутського р-ну. *Див.* Слобідка, с. Косівського р-ну
Слобідка Лісна, с. Коршівського р-ну. *Див.* Лісна Слобідка, с. Коломийського р-ну
Слобода, с. Вижницького р-ну Чернівецької обл. 472
Слобода (Слобода Рунгурська), с. Коломийського р-ну 52, 57, 62, 86, 99, 104, 109, 115, 132, 134, 144, 165, 171, 172, 197, 267, 272, 280, 350, 449
Слобода на Буковині. *Див.* Слобода, с. Вижницького р-ну Чернівецької обл.
Слобода Рунгурська, с. Печеніжинського р-ну. *Див.* Слобода, с. Коломийського р-ну
Слободян, дільн. РВ УМВС 723
Слободян Анна д. Онофрія (“Степова”) 145
Слободян Василь 732, 747
Слободян Доця, з РВК 182
Слободян Сильвестр, гол. с/р, аг. 107, 140
Слободян Степан Петрович (“Єфрем”, “Клим”, “Роман”, “05”, “12”) 16, 22, 23, 34, 40, 41, 893, 920
Слободян-Ковалюк Олександра Петрівна (“Дарина”) 810, 893
Слов’ятин, с. Бережанського р-ну Тернопільської обл. 430, 865
Слонь, І-й секр. ОК КП(б)У 125
Слупейка, част. смт. Верховина 237, 288, 293, 298
Слюсарчук Микола, гол. с/р 107
Слюсарчук Михайло, ревіз. 404
Смельницький, упов. РК КП(б)У 87
Сментанчина, прис. с. Бережниця Верховинського р-ну 362
Сменько, нач. шахт. 188
Сметанюк Василь Олексійович (“Борис”, “Демко”) 823, 893
Сметанюк Іван Олексійович (“Святослав”) 479, 821, 894

- Сметанюк Микола 173
Сметанюк Олексій Матвійович
("Крук") 480
"Смик". *Див.* Генік Ярослав
Миколайович
"Смілий", б-к СБ 479
"Смілий", рай. реф. СБ, зах. у
полон. *Див.* Якуб'як Василь
Миколайович
Смірнов, кер. гр. 590, 591
"Сміхун", зв'язк., зах. у полон
24, 42
"Сміхун", підп. *Див.* Симчич
Василь
"Смішний", підп. 350, 351
"Смішний", пом. стан., зах. у
полон 301
Смодна (Смодне), с.
Косівського р-ну 220, 222,
235, 247-257, 305, 323-325,
377, 382, 434, 882, 897
Смоленськ, м. (Росія) 163
Смолень (Смолін), ком. спецгр.,
слід. РВ УМДБ, ст. л-нт 128,
129, 132, 134, 143, 163
Смоляк Евдокія (Євдокія) 587
Смоляр В., учит. 235
Смотрич, пол. 362
Снежко, зав. агіт. і проп. 564
Снідавка, с. Косівського р-ну
53, 220, 228, 241, 248, 249,
252, 254, 255, 299, 313, 314,
320, 324, 325, 335, 338,
352, 355, 358, 359, 361, 364,
378, 381, 394, 419, 849, 906
Сніжко, ІІ-й заст. ред. 390
"Сніжок", зрадник 424
Снісар Андрій, зав. РСС, упов.
522, 564, 565, 640
Снятин, м. 112, 458, 461, 466,
474, 482, 503, 510, 514, 516,
547, 573, 592, 622, 623, 653,
654, 669, 805, 807, 844, 859,
893
Снятинський повіт. провід
ОУН. *Див.* ОУН, Снятинський
повіт. провід
Снятинський (Снятин), р-н 12,
30, 74, 76, 456, 486, 487, 490,
494-496, 499, 500, 502-504,
508, 521, 522, 544, 545, 564,
573, 574, 593, 625, 641, 643,
650, 651, 653, 654, 663, 665,
687, 791, 827, 833, 836-840,
843, 846, 847, 849, 851, 852,
854, 857-859, 862, 865, 866,
874, 877, 878, 881-883, 885-
890, 893, 895, 897-899, 902
Снятинський (ч. 12) РП ОУН.
Див. ОУН, Снятинський РП
Снятинщина 476, 488, 489
Собіщанський, інсп. ЦСУ 366,
369, 370
Соборяк Дмитро Якова, заст.
гол. к-пу 757
Советова Рая, маш. 150
Содоль Петро 14, 32
Сойчак Дмитро, черг. 708
Сокальський, р-н Львівської
обл. 877, 891
Сокирук Михайло 174
Сокирчин (Сокірче), с. Обертин-
ського р-ну. *Див.* Сокирчин, с.
Тлумацького р-ну
Сокирчин (Сокірче), с. Тлума-
цького р-ну 87, 110, 131
"Сокіл". *Див.* Савчак Василь
Миколайович
"Сокіл", б-к РЕВ СБ, зах. у
полон 287, 302
"Сокіл", б-к СБ 479
"Сокіл", б-к СБ. *Див.*
Одинський Василь Іванович
"Сокіл", рай. орг. реф. *Див.*
Гоянюк Дмитро Михайлович
"Сокіл", слід. СБ 894
"Сокіл", стр. *Див.* Копильчук
Іван Іванович

“Сокіл”, чл. надр. пров. *Див.*
Бісюк Іван Васильович
Соکیلський, ліс 357
Соکیلський, прис. с. Малий
Рожин Косівського р-ну 259,
260, 327
Соکیلський, прис. с.
Соколівка Косівського р-ну
356, 357, 394, 450
Соکیلський, хр. (верх) 259
Соколівка, с. Косівського р-ну
228-230, 241, 248, 250-252,
254-256, 297, 309, 313, 320,
322-324, 341, 347, 348, 350-
357, 363, 367, 373, 383, 384,
394, 412, 413, 418, 421, 422,
434, 437, 440-442, 444-447,
449-451, 846, 863, 864, 866,
881, 888, 894, 904-906
Соколівські, ліси 394
Соколов, І-й секр. РК КП(б)У,
нач. шахт. 386
Соколов, з РВК 368
Соколова Ніна, планов. 725
Соколовський Борис, зав. гар.
703
Сокульський Петро, “істребок”
550
Соленко, лект. 239
Солинський, ряд. міл. 392
“Солідний”, куц., рай. орг.
реф. *Див.* Проданюк Танасій
Васильович
“Соловейко”, б-к СБ. *Див.*
Радомський Іван Михайлович
“Соловейко”, куц., рай. пров.
Див. Гурманюк Степан
Іванович
“Соловій”, адмін. рай. реф.
проп. *Див.* Малиголова
Денис Йосипович
“Соловій”, б-к РЕВ СБ. *Див.*
Тинкалюк Петро Лук’янович
“Соловій”, б-к СБ 480
“Соловій”, кул. УПА 300
“Соловій”, охор. куц. *Див.*
Петрук Василь Василя
“Соловій” (1918 р.н.), пом.
стан., зах. у полон 302
“Соловій” (1922 р.н.), пом.
стан., зах. у полон 302
Соловка Василь, юнак 135
Соловка Дмитро 94
Соловка Семен 105
Солоджук Василь 131
Солодкий, упов. 458
“Соломон”, куц. проп., адмін.
РРП, рай. пров., прац.
НРП. *Див.* Гринюк Микола
Васильович
Соломович Параска 58
Солоненко, ред. рай. газ. 219
Солонинка Василь 267
Солотвина, прис. с. Білобе-
різка Верховинського р-ну
446, 826
Солотвино (Солотвина),
сmt. Тячівського р-ну
Закарпатської обл. 708
Солотвинський (тепер у скл.
Богородчанського р-ну), р-н
591, 848
Солтанюк, гол. с/р 121
Солтисік Михайло, гол. к-пу 557
“Сом”, повст. *Див.* Козак Дмитро
“Сомко”, окр. госп. реф.
Див. Книгницький Теодор
Теодорович
Соник Марія 749
Соник Михайло 748
Соник Настя ж. Василя 748
“Соня”, маш. *Див.* Гоянюк
Катерина д. Федора
“Соня”, надр. реф. УЧХ, зах. у
полон. *Див.* Навроцька Ірина
Анатоліївна

- Сопів, с. Коломийського р-ну
60, 85, 87, 89, 90, 98, 105, 151,
153, 164, 165, 185, 189, 209
- Сопів, с. Печеніжинського
р-ну. *Див.* Сопів, с.
Коломийського р-ну
- Сопів, ст. 405
- Сопівське (Сопівський), ліс 93,
172
- Сорич Марія ж. Івана 746
- Сорич М. 14, 32
- Сорич Михайло 360
- Сорич Олена Івана 746
- Сорич Степан Миколи 746
- Сорич Юрій (“Гай”) 23, 41, 415,
421
- “Сорока”. *Див.* Арсенич Антон
Васильович
- “Сорока”, кущ. 845
- Сорока Т. Б. (Тарас) 13, 15, 31,
33
- Сороки, с. Гвіздецького
р-ну. *Див.* Сороки, с.
Городенківського р-ну
- Сороки, с. Городенківського
р-ну 61, 457, 462, 473, 496,
505, 584, 615, 616, 666, 847,
892
- Сорокін, дільн. РВ УМВС 586
- Сорокін, слід. РВ УМДБ, ст.
л-нт 216, 262
- Сорокін-Майоров П., гол. тех.,
чл. парт. орг. 690, 703
- Сороков Олекса, лік. 380
- Сорохан, зав. ошадкас. 156
- Сорохан Степан Гр., “істребок”
549
- Сорохманюк Петро, заст.
надліс. 405
- Сорюк Михайло с. Івана,
“істребок” 293, 298
- Сосик, нач. ІБ, дільн. РВ УМВС
307
- Сосниця, с. Ярославського
повіту (тепер тер. Польщі)
861
- “Софійка”, рай. реф. жін., рай.
реф. УЧХ. *Див.* Дідик Славка
- Сочко, черг. станц. 861
- Сочко Степан 157
- “Спартан”, сот., надр. орг.
реф., надр. реф. проп., пор.
Див. Москалюк Михайло
Юрійович
- “Спартана”, сотня 99, 101,
103, 144, 833
- Спас (Іспас Горішний, Долиш-
ний), с. Коломийського р-ну
52, 58-60, 64, 86, 92, 94, 98-
102, 105, 109, 117, 127, 129,
132, 135, 141, 143, 145, 160,
167, 170, 174, 179, 180, 189,
197, 214, 718-720, 723, 724,
728, 729, 740, 744-746, 829,
832, 833, 835, 838-841, 852,
860, 871, 883, 886, 890, 891
- Спасів, с. Сокальського р-ну
Львівської обл. 891
- Спаський Іван (“Гуцул”) 819
- Спасюк Іван, гол. к-пу, чл. парт.
орг. 690, 700
- Спасюк Іван, чл. парт. орг.
ліспромгосп. 690
- Спасюк Микита Микитович,
інж. 703
- Спасюк Степан Олекси, майст.,
чл. комс. орг. 692, 705
- Спасюк Степан Федора, майст.
705
- “Спец”, б-к СБ 481
- Спіндзяк Дмитро 328
- Срайко Прокіп, вет. сан. 594
- Срайко Федір Іванович
 (“Залізник”) 483
- Срайчук Микола, маг. 555
- “Срібний”. *Див.* Чорниш Іван
Васильович

СССР (СРСР, Советский Союз, Радянський Союз) 12, 18, 22, 30, 36, 41, 63, 75, 79, 87, 89-92, 103, 104, 110, 113, 121-123, 125, 137, 139, 147, 148, 152, 155, 158, 182, 190, 194, 199, 206, 212, 229, 235, 240-242, 245, 295, 322, 323, 335, 338-340, 342, 343, 346, 348, 384, 387, 399-401, 408, 410, 412, 414, 435, 445, 476, 505, 511, 535, 566, 590, 594-596, 599, 612, 613, 625, 626, 632-636, 638, 641, 643-646, 648, 653, 665, 670, 719, 726, 743, 752, 782, 785, 828, 829, 831, 838, 845, 849, 868, 870, 881, 888, 902, 906, 907
 Ставище, кут с. Торговиця
 Городенківського р-ну 570
 Ставник, прис. с. Космач
 Косівського р-ну 50, 265, 269, 277
 Стадничук Іван с. Василя, гол. с/р 724
 Стайки, г. (верх) 288
 Стайки, пол. 285, 287
 “Сталевий”, слід., надр. реф. СБ, надр. пров., хор. *Див.* Буджак Тарас Федорович
 Сталін Йосип В., диктат. 87, 95, 110, 113, 120, 125, 138, 152, 157, 183, 186, 190, 210, 238, 242, 260, 311, 339, 341, 342, 344, 345, 348, 376, 387, 388, 434, 460, 547, 558, 561, 595, 597, 602, 620, 624, 625, 632, 636, 645, 671, 687, 714, 759, 796, 923
 Сталінград, м. *Див.* Волгоград, м. (Росія)
 Сталінська, обл. *Див.* Донецька, обл.
 “Сталь”, окр. пров., край. орг. реф. *Див.* Савчак Василь Миколайович
 Станіславівська, округа ОУН. *Див.* ОУН, Станіславівський окр. провід
 Станіславівське, лісництво 702
 Станіславівський надр. провід ОУН. *Див.* ОУН, Станіславівський надр.-н Станіславівської округи Станіславівський обл. провід ОУН. *Див.* ОУН, Станіславівський обл. провід Станіславівський ОП ОУН. *Див.* ОУН, Станіславівський окр. провід
 Станіславівщина 16, 34, 871
 Станіслав (Станіславів), м. *Див.* Івано-Франківськ, м.
 Станіславівка, с. Коломийського р-ну 174, 178, 179
 Станіславівка, с. Коршівського р-ну. *Див.* Станіславівка, с. Коломийського р-ну
 Станіславська, обл. *Див.* Івано-Франківська, обл.
 Станіславська (Станіславівська), тюрма (в’язниця) 488, 843, 851, 858, 875, 881, 894, 902, 905
 Станіславський, р-н Станіславської обл. 429, 430
 Станіславщина (Станіславівщина) 13, 16, 871
 Старе село, с. Любачівського пов. (тепер тер. Польщі) 558
 “Старий”. *Див.* Савчак Василь Миколайович
 “Старий”, стан. *Див.* Михайлина Кирило Григорович
 Старий Гвіздець, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Старий Гвіздець, с. Коломийського р-ну

- Старий Гвіздець, с. Коломийського р-ну 480, 903
- Старий Косів, с. Косівського р-ну 215, 217, 248-252, 254-257, 305, 323, 347, 430, 431, 443, 866, 880, 886, 889, 897
- Старий Угринів, с. Калуського р-ну 893
- Старицький, укр. драм. 238
- Старі Кути (Кути Старі), с. Косівського р-ну 224, 225, 231, 247, 258-260, 263, 299, 309, 315, 316, 325, 327, 386, 389, 396, 401, 406, 437, 445, 755, 761, 762, 766-769, 773, 777, 781, 831, 834, 856, 862, 864, 866, 867, 890, 896, 900, 903, 906
- Старі Кути (Кути Старі), с. Кутського р-ну. *Див.* Старі Кути, с. Косівського р-ну
- “Стародуб”, надр. субреф. СБ 894
- “Стародуб”, стан., окр. кер. зв’язк., куц. проп., куц. орг. *Див.* Арсенич Микола Васильович
- Старостин Сергій Іванович, нач. лісопункт. 705
- Старух, гол. РВК 215
- Старчук Онофрій 129
- Старчук Петро С., бриг. 732
- Стасюк Анна Андрія 639
- Стасюк Дмитро 233
- Стасюк Іван с. Дмитра 268
- Сташинський Семен, ком. стан. ІБ 472, 473
- Стебелінка Іван, гол. с/р 114
- Стеблюк Михайло Юри, чл. комс. орг. 691
- Стебний, с. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 694
- Стебні, с. Верховинського р-ну 237, 283, 285, 288, 289, 301, 302, 363, 364, 368, 370, 411, 774, 780
- Стебні, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Стебні, с. Верховинського р-ну
- Стебюк Юра Василя, зав. по здачі кон-ту 700
- Стенчук Василь Онофрія 767
- “Степ”, рой., б-к, куц. інф. СБ, рай. субреф., рай. реф. СБ, слід. надр. реф. СБ, зах. у полон, а/б. *Див.* Хімчак Прокіп Дмитрович
- “Степан”, куц. 481
- “Степан”, надр. орг. реф. 482, 894
- “Степан”, охор. куц., пом. стан., прац. НРП. *Див.* Курилів Степан Васильович
- Степанов, слід. РВ УМДБ, к-н 163
- Степанюк Дмитро Івана, бриг. 733
- Степаняк Іван М., дир. пром. 725
- Степаняк Юра 62
- “Степова”, стан., куц. УЧХ. *Див.* Слободян Анна д. Онофрія
- “Степовий”, заст. куц. *Див.* Кірашук Дмитро Федорович
- “Степовий”, кур. *Див.* Тарасенко (“Степовий”)
- “Степовий”, рой. *Див.* Винницький Тарас Михайлович
- Степчук Юрко, ком. стан. ІБ 284
- Стеришори, ліс 267
- Стефак В. 14, 32
- Стефанець, упов. (зав. від.) РК ЛКСМУ 561, 562, 629, 631, 633
- Стефанік Василь, укр. письм. 542
- Стефанишин Марія ж. Петра 132
- Стефанко Лукин, заст. гол. РВК 220

Стефанко Ю., учит. 236
 Стефанський Федір 464
 Стефанців Ярослав Івана 733
 Стефанюк Евдокія (Євдокія) 470
 Стефанюк Іван Фед., гол. зем.
 від. 337
 Стефанюк Михайло В., ст. інсп.
 725
 Стефанюк Юра, агр. 401
 Стефурак, бух. 405
 Стефурак Андрій 356
 Стефурак Василь 356
 Стефурак Василь, вивез. 747
 Стефурак Григорій 384
 Стефурак Іван 355
 Стефурак Марія 384
 Стефурак Михайло Васильович
 (“Переможець”) 817, 894
 Стефурак Петро 364
 Стефурак Петро с. Гриця 383
 Стефуранчин Василь 356
 Стефуранчин Петро 356
 Стефуранчин Петро, син 384
 Стефуранчин Петро (“Бескид”)
 356
 Стефурачин Іван с. Грицька 313
 Стефюк, “істребок” 463
 Стефюк Василь, кер. гр. 640
 Стефюк Василь с. Дмитра 756
 Стецева, с. Снятинського р-ну
 459, 463, 496, 500, 502, 550,
 552, 622, 866
 Стецівка, с. Снятинського р-ну
 480, 495, 651, 652, 878
 “Стецько”. *Див.* Кожухівський
 Микола Лаврентійович
 Стецюк Степан Петра 561
 Стовпні, прис. с. Голови
 Верховинського р-ну 417
 Стовпні, с. Верховинського
 р-ну 288, 290, 328, 411
 Стовпні, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Стовпні, с.
 Верховинського р-ну
 Столащук Василина 359
 Столащук Катерина 359
 Столащук Микола с. Івана 359
 Столащук Петро с. Миколи,
 бух. кооп. 359, 361
 Стопчатів, с. Косівського р-ну
 59, 61, 86-89, 95, 97, 108,
 109, 130, 134, 168, 170, 173,
 176, 178, 179, 188, 203, 204,
 221, 388, 391, 392, 403, 416,
 427, 439, 452, 453, 841, 842,
 847, 851, 856, 857, 860, 892,
 896, 904
 Стопчатів, с. Яблунівського
 р-ну. *Див.* Стопчатів, с.
 Косівського р-ну
 “Сторож”, пов. реф. проп.
 (реф. політ. спр.) 478, 811
 Сторожинецький, р-н
 Чернівецької обл. 879
 Сторожук Михайло, гол. с/р 108
 Стоян В., учит. 235
 “Стрибун”, рай. субреф. СБ.
Див. Семків Василь Петрович
 Стрий, м. Дрогобицької обл.
Див. Стрий, м. Львівської обл.
 Стрий, м. Львівської обл. 217,
 904
 “Стрий”, рай. орг. реф. *Див.*
 Котлярчук Микола Петрович
 Стрийський, р-н Львівської
 обл. 826
 Стрийщина 146
 Стримба, с. Надвірнянського
 р-ну 879
 “Стріла”, б. “істребок”, стр.
 УПА, зах. у полон 259, 299
 “Стріла”, сотня ТВ-22 871
 Стрільче, с. Городенківського
 р-ну 459, 463, 476, 499,
 501, 510, 519, 520, 532, 572,
 574, 584, 605, 608, 609, 619,
 620, 631, 632, 862, 887

- Строкач, мін. ВС УРСР,
 ген.-л-нт 78, 82, 139, 247
 Струтинська Марія ж. Петра 572
 Струтинський, дільн. РВ УМВС
 749
 Струцький Кость А., ст. інсп.
 рай. фін. від. 155, 725
 Стручків, прис. с. Верхній
 Ясенів Верховинського р-ну
 417, 419
 Стручків, прис. с. Яворів
 Косівського р-ну 357
 Студений, п. 706
 Студзінський, дир. загот. 625
 Ступар Григорій Іванович
 (“Беркут”, “Дуб”) 822, 894
 “Суворов”. *Див.* Лівий
 Володимир Михайлович
 Суворов, зав. комунгосп. 220
 Суворов, рос. полковод. 237
 Суворов, упов. РК КП(б)У 736
 Суворова Александра
 (Олександра), зав. РЗВ 219
 СУЗ 104, 485, 683, 857
 Сук, секр. РВК 220, 221
 “Сук”, стан. *Див.* Полюк
 Дмитро Васильович
 “Сулима”. *Див.* Карп’юк
 Михайло Федорович
 “Сулима”, стр. СБ, заст. кущ.,
 кущ., рай. орг. реф. *Див.*
 Різничук Петро Васильович
 Сулятицький, “істребок” 318
 Сулятицький, нач. рай. фін. від.
 399
 Сулятицький Вас., з рай. фін.
 від. 404
 Сулятицький Василь 350, 385
 Сулятицький Іван с. Василя,
 “істребок” 318
 Сулятицький Микола с. Петра,
 хлоп. 358
 Сумарук Микола 445
 “Сурма”, сотня ТВ-21 50, 841,
 847, 848, 893
 “Сурмач”, кущ., рай. госп. реф.
Див. Свіщовський Юліан
 Миколайович
 Сурупатул, г. 273, 282
 Сусак Іван, дільн. міл., мол.
 л-нт 253, 392
 Суслик Анна, ланк. 559
 Сустанов, о/у РВ УМДБ, л-нт
 353, 357, 358, 391
 Сухарик Марія 59
 Сухарчук, дир. лісгосп. 399
 Сухарчук, предст. з р-ну 770
 Сухарчук Дмитро 287
 Сухарчук Іван Дмитрович
 (“Грегіт”) 287, 300
 Сухий, прис. с. Слобода
 Коломийського р-ну 171
 Сухий Потік, прис. с. Текуче
 Косівського р-ну 266, 277,
 280-282, 331, 332
 Суховія Василь Миколи, майст.
 705
 Суховія Ілько, ст. інж. 703
 Східна Україна. *Див.* СУЗ
 Східні, області (терени). *Див.*
 СУЗ
 Східняки. *Див.* Українці, східні
 США (Америка) 27, 91, 104,
 122, 137, 138, 152, 242, 245,
 295, 339, 340, 346, 376, 399,
 412, 566, 635, 638, 644, 648,
 681, 682, 743, 751, 782
- Т**
 “Т-48”. *Див.* Тучак Роман
 Степанович
 “Т-63”. *Див.* Долішняк Микола
 Михайлович
 Табахарник Василь 748
 Табачнюк Микола 569

Тайшетські, табори 888, 907
 “Танасій”. *Див.* Яким’юк
 Володимир Юрійович
 Танасійчук Василь, дир. шахт.
 659
 Танасійчук Василь, нач. стан.
 ІБ 284, 315
 Танасійчук Василь Василя 775
 Танасійчук Дмитро, гол. с/р
 754
 Танасійчук Кирило с. Федора
 752
 Танасійчук Микола с. Василя
 (Васильович), секр. комс.
 орг., чл. парт., “істребок”,
 гол. с/р 220, 389, 761, 762,
 774
 Танасійчук Одокія Миколи 752
 Танасійчук Федір 315
 Танковид Тимофій Гната, гол.
 к-пу 540
 Тарабанова Люба, бух. 219
 Тарабас Микола, варт. 547
 Таран, нач. РВ УМВС, к-н, м-р
 458, 464, 474, 531, 568, 570,
 577, 583, 642
 Тараненко, ком. б-ки, слід. РВ
 УМДБ, ст. л-нт 163, 166,
 167, 170, 177-180
 “Тарас”, б-к. *Див.* Рабинюк
 Микола Іванович
 “Тарас”, б-к СБ 479
 “Тарас”, кущ. *Див.* Грещук Іван
 Андрійович
 “Тарас”, пов. пров. юнац. 478
 “Тарас”, прац. рай. реф.
 проп., рай. реф. проп. *Див.*
 Зеленко Василь Антонович
 “Тарас”, рай. госп. реф. *Див.*
 Гуцуляк Дмитро Петрович
 “Тарас”, рай. госп. реф. *Див.*
 Лаврів Петро Григорович
 “Тарас Степанович”, а/в. *Див.*
 Тучак Роман Степанович
 Тарасенко (“Степовий”) 50, 430
 Тарлиця, ліс 324
 Тарновецька Марія (“Віра”) 426
 Тарновецький Микола, підп.-
 лег., кут. 289
 Татарів, с. Яремчанського
 р-ну. *Див.* Татарів, с.
 Яремчанської міськради
 Татарів, с. Яремчанської
 міськради 308, 846
 Тафійчук Василь Ільковий 697
 Тафійчук Василина Івана, чл.
 комс. орг. 691
 Тафійчук Дмитро, учит., інсп.
 РВНО 236, 406
 Тафійчук Іван Маріки, майст. 705
 Тафійчук Марія Івана, чл. комс.
 орг. 691
 Тафійчук Михайло Васильович
 (“Сивий”, “М-14”, “Н-40”)
 214, 814, 895
 Тафійчук Михайло Івана, чл.
 комс. орг. 691
 “Твердий”, інстр., чот., рай.
 субреф. проп., рай. орг.
 реф., рай. реф. проп. *Див.*
 Жикалюк Дмитро Іванович
 “Твердий”, стан. *Див.* Паюк
 Василь
 Твердохліб Микола Дмитрович
 (“Грім”, “Музика”, “Петро”,
 “Північ”, “ОР-4”, “24”, “311”,
 “401”, “090”) 16, 25, 34, 43,
 64, 68, 895
 Текініна Марія Гриця, сан. 379
 Текуча, ліс 361
 Текуча, с. Яблунівського р-ну.
Див. Текуче, с. Косівського
 р-ну
 Текуче (Текуча), с. Косівського
 р-ну 52, 233, 234, 245, 264,
 266, 268, 269, 272, 273, 275,
 277-283, 296, 321, 329-334,
 352, 359, 361, 378, 380, 391,

392, 396, 403, 404, 407, 415,
416, 418, 419, 861
Теличук, майст. 405
Телімін Монкіло, дир. бази 726
Телінік С. М., з РК КП(б)У 721
“Теодор”, ПВ, хор.-вих., зах.
у полон. *Див.* Блясецький
Василь
Тербін, гол. МСТ 218
Теребейко Галя, ланк. 550
Теребіж, прис. с. Пістинь
Косівського р-ну 169
Терещенко, о/у РВ УМВС, л-нт
470, 471, 473, 476
Терещенко Марія, жін.
орг. РК КП(б)У, II-й секр.
МК КП(б)У 90, 91, 150
Терещенко Степан, I-й секр.
МК КП(б)У 149
Терлецька Рузя 273
Терлецький Василь, II-й секр.
РК КП(б)У 151
Терлецький Дмитро, чл. рев.
ком. 555
Терлецький Онофрій 273
Терлюжак Микола Юрія,
“істребок”, чл. комс. 774
Терновська Стефа, секр. с/р
337
Тернопіль, м. 13, 31, 525, 528
Тернопільська, обл. 430, 836,
843, 858, 865, 893, 906
Тернопільщина 858, 893
Тесіян Ліда М., ст. бух. 725
Тиврівський, р-н Вінницької
обл. 904
“Тигр”, куц. госп. 481
“Тигр”, рай. реф. СБ. *Див.*
Головатий Микола Іванович
“Тигр”, хот. рай. реф. СБ.
Див. Мельничук Василь
Степанович
Тиміцький Василь с. Володи-
мира, зав. госп. 697, 704
Тиміцький Михайло Володи-
мира, ком. майст. 704
“Тиміш”, заст. куц. 483
“Тиміш”, слід. СБ, надр. реф.
СБ, хор. *Див.* Ковальчук
Роман Михайлович
Тимосишин Петро Миколайо-
вич (“Васька”, “Юрко”) 146,
895
Тимосишин Федір 175
Тимофієв, о/у, ком. гр. (б-ки),
ст. л-нт 94, 96, 99, 166, 169,
171, 180, 749
Тимофій Дмитро Федора, гол.
с/р 724
Тимофій Федір Юри, бриг. 730
Тимофійчук Анна 732
Тимофійчук Гриць 562
Тимофійчук Грузя, ланк. 545
Тимофійчук Іван с. Юрка 370
Тимофійчук Микола 562
Тимофійчук Олена 747
Тимофійчук Федір, нач. стан. ІБ
306
Тимошевська Марія, комс. 346
Тимошенко Юрій 28, 46
Тимошук Микола 101
Тимошук Олег 157
Тимошук Павло, секр. с/р 85
Тимченко, уповмінзаг 444
Тимчук Василь, бриг. 735
Тимчук Василь Васильович
 (“Бистрий”) 480
Тимчук Василь Івана, зав. склад
704
Тимчук Василь Іванович (“Вій”)
489, 656, 824, 895
Тимчук Іван Василя 641
Тимчук Михайло Івана, бух. 702
Тинкалюк Василь с. Івана 253
Тинкалюк Василь с. Миколи 374
Тинкалюк Дмитро 286
Тинкалюк Дмитро, кур’єр 300

Тинкалюк Катерина 248
 Тинкалюк Петро Лук'янович
 ("Соловій") 298
 Тинкалюк Федір с. Михайла 358
 Тинкован Андрій 27, 46
 Тирлюжак Еміліан с. Петра 375
 Тирлюжак Іван с. Василя 375
 Тисменицький, р-н 886, 889
 Тисячна Ксеня д. Мих. 265
 Титик Михайло с. Катерини,
 "істребок" 140
 "Тиха", рай. орг. реф., зах. у
 полон 815, 896
 "Тихий". *Див.* Врубель
 Володимир Васильович
 "Тихий". *Див.* Іванюк Микола
 Васильович
 Тихий, океан 616
 "Тихий", підп. *Див.* Киращук
 ("Тихий")
 Тихонюк Іван, гол. к-пу 185
 Тишкевич М., кер. коп. 226
 Тишківці, с. Городенківського
 р-ну 14, 32, 146, 468, 499,
 520, 521, 527-529, 531, 535,
 536, 566, 583, 589, 593, 600,
 603, 605-607, 615-621, 630,
 633, 851, 882, 887, 892
 Тімірязев К.А., рос. вчен. 610
 Тіноморенко, зав. рай. фін. від.
 320
 Тіхонов, о/у РВ УМВС 328
 Ткаленко Василь, III-й секр.
 РК КП(б)У 151
 Ткач Дмитро, секр. РВК 182
 Ткачов, ком. б-ки, ст. л-нт 363,
 364
 Ткачук, о. 339
 Ткачук, упов. 476
 Ткачук, фінаг. 587
 Ткачук Антось 749
 Ткачук Микола, фінаг. 724
 Ткачук Анна д. Іллі 359
 Ткачук Василь, рах. 735
 Ткачук Дмитро Михайла, рах.
 730
 Ткачук Касіян, комір. 552
 Ткачук Марія Дмитрівна 438
 Ткачук Марія д. Іллі 359
 Ткачук Микола, комун.-актив.
 551
 Ткачук Микола, парт. 176
 Ткачук Михайло 593
 Ткачук Михайло Миколайович
 ("Голка", "Лебідь", "210")
 817, 896, 917
 Ткачук Петро 587
 Ткачук Семен 403
 Тлумацький, р-н 12, 30, 832,
 834, 876, 895, 898, 900, 901
 Тлумач (Товмач), м. 131
 Тлумаччина (Товмаччина) 110
 Тобілевич, укр. драм. 238
 Товмацький, ліс 93, 127
 Товмацький (Тлумацький)
 надр. провід ОУН. *Див.* ОУН,
 Товмацький (Тлумацький)
 надр-н Станиславівської
 округи
 Товмач, м. *Див.* Тлумач, м.
 Товмачик, с. Коломийського
 р-ну 14, 32, 86, 100, 123,
 127, 129, 134, 141, 164-166,
 168, 170, 174, 177, 189, 884
 Товмачик, с. Коршівського
 р-ну. *Див.* Товмачик, с.
 Коломийського р-ну
 Товмаччина. *Див.* Тлумаччина
 Товстецький (тепер у скл.
 Заліщицького р-ну), р-н
 Тернопільської обл. 496,
 499, 507
 Тодерлюк Іван, чл. комс. орг. 691
 Тодорук Василь, "істребок" 470
 Тодорук Дмитро Васильович
 ("Тур") 482

Тодорук Катерина 470, 471
Тодорук Володимир
Істратійович (“Тур”) 808
Токар, з РВК 264
Токарчук Іван, з рай. фін. від. 404
Токарчук Олена, учит. 237
Толока, кут с. Верхній Вербіж
Коломийського р-ну 197
Томашівський, майст. 405
Томашук, корект. 390
Томашук Василь 418
Томашук Іван Юри, тех. 704
Томашук Микола 279
Томашук Михайло 13, 31
Томенко Антон, заст. гол. с/р,
гол. с/р 107
Томенко Дмитро 717
Томенко Іван 717
Томенко Юра 717
Томенчук [...], з рай. фін. від. 404
Томенчук Осип Миколайович
(“Квітка”, “Чабан”) 819, 896
Томенчук П. Н., колгосп. 149
Томенчук Франя, колгосп. 149
Томин Дмитро, гол. с/р 108
Томин Олексій Юрійович
(“Вихор”, “Вітер”) 809, 896
Томич Василь 330
Томич Іван 280
Томич Микола с. Миколи,
“істребок” 318
Томич Михайло, ст. бух. 404
Томич Степан, дільн. інсп. 403
Томич Стефан (Степан) 269
Томишин Василь (“Богдан”) 313
Том’юк Василь, пом. рах. 734
Том’юк Василь Іванович
(“Вихор”) 326
Том’юк Володимир Лукович
(“Лев”, “Олег”) 818, 896
Том’юк Дмитро, зав. артіл. 377
Том’юк Катерина, бриг. 377
Том’юк Петро, І-й секр.
РК ЛКСМУ 215
Том’юк Петро с. Василя, секр.
парт. орг. 721, 722, 734, 742
Том’юк Петро Петрович
(“Підкова”) 375, 897
Том’як Іван Йосипович
(“Дорошенко”) 482, 897
Тондель, поляк 304
Тонюк Дмитро Федорович 341
Тонюк Микола Григорович, уч.
341
Тонюк Микола Івана 383
Тонюк Михайло Юри 383
Топільське, с. Рожнятівського
р-ну 866
Топільче, прис. с. Зелене
(тепер с. Верховинського
р-ну) 285-287, 289, 328, 363
Топольницький Дмитро Дмитра
568
Топорівці, с. Городенківського
р-ну 462, 467-471, 476, 478-
481, 498, 499, 502, 510, 511,
520, 521, 538, 584, 593, 617,
618, 643, 665, 836, 857, 869,
876, 889, 893, 899
Торбі[...], гол. МСТ 377
Торговиця, с. Городенківського
р-ну 460, 464, 465, 470-472,
483, 488, 489, 492, 494, 510,
511, 514, 520, 521, 569-571,
583, 587, 592, 593, 600, 619,
626, 643, 655, 666, 878, 904
Торонто, м. (Канада) 11-16,
20, 22, 28-34, 38, 41, 46, 870
Тороцен (Торощин), слід.
РВ УМДБ 565, 663
Тофан Дмитро Васильович
(“Калістрат”) 480
Тофин Андрій, бриг. 538
“Точний”, “Батяр”, заст. стан.
171, 197
Травкін, нач. рай. міл. 564
Транко, письм. 623

- Трач, с. Коломийського р-ну.
Див. Трач, с. Косівського р-ну
- Трач, с. Косівського р-ну 52,
58, 59, 61, 90, 93, 97, 99,
105, 108, 128, 130, 134, 177,
200, 213, 432, 715, 723, 728,
737, 744, 747
- Трач Іван Романа (Романович),
дир. лісгосп., секр. парт.
орг., м-р 689, 701
- “Трембіта”, сотня ТВ-21 50, 828
- Третьяк І. Я. 14, 32
- Трибушани, с. Рахівського р-ну
Закарпатської обл. *Див.*
Ділове, с. Рахівського р-ну
Закарпатської обл.
- Трибушани, ст. 707
- Тригубяк Василь, “істребок” 657
- Триїста Таїса, піонервож. 236
- Трипілля, культ. 14, 32
- Трійця, с. Заболотівського
р-ну. *Див.* Троїця, с.
Снятинського р-ну
- “Тріска”. *Див.* Гурей Дмитро
Іванович
- “Тріска”, пов./надр. госп.
субреф. 897
- Троїця (Трійця), с. Снятинського
р-ну 100, 145, 166, 167, 573,
715, 718, 723, 736, 741, 743-
745, 748-750, 846, 887, 891
- “Трок”, б-к СБ 478
- Тростянець, с. Заболотівського
р-ну. *Див.* Тростянець, с.
Снятинського р-ну
- Тростянець, с. Снятинського
р-ну 477, 478, 513, 518, 519,
573, 584, 587, 595, 626, 629,
849
- Тростянка, с. Коломийського
р-ну 99, 108, 117, 169, 171,
177, 718, 723, 732, 746, 831,
852, 898
- Трофанівка, с. Гвіздецького
р-ну. *Див.* Трофанівка, с.
Снятинського р-ну
- Трофанівка, с. Снятинського
р-ну 464, 510, 614, 615, 618,
619
- Трохимчук Василь Миколи 747
- Троян, секр. РВК 463
- Трудій Петро 468
- Трумен, амер. през. 138
- Тручковський, слід. РВ УМДБ
123
- Тула, м. (Росія) 159
- Тулайдан Михайло, майст. 704
- Туліка Дмитро 92, 105
- Туліка Дмитро с. Івана 99
- Туліка Іван 99
- Туліка Марія Петрівна
 (“Савина”) 814, 897
- Туліка Петро Семенович
 (“Палій”) 897
- Тулова, с. Снятинського р-ну
458, 467, 468, 483, 619, 854,
859
- Тулукив, с. Заболотівського р-ну.
Див. Тулукив, с. Снятинського
р-ну
- Тулукив, с. Снятинського р-ну
61, 467, 478, 486, 492, 510,
578, 615, 633, 641, 667, 849,
851, 858, 881, 882, 892
- “Тур”, б-к СБ (10) 480
- “Тур”, б-к СБ (13) 482
- “Тур”, куш. *Див.* Дідик Андрій
Йосипович
- “Тур”, куш. *Див.* Федак Іван
Данилович
- “Тур”, окр. реф. проп. *Див.*
Тодорюк Володимир
Істратійович
- “Тур”, рай. пров. *Див.* Неміш
Дмитро Юрійович

“Тур”, стан. *Див.* Тодорук
 Дмитро Васильович
 Турецький, ліс 86, 109, 110, 142
 Турецький Юра Івана, стріл. ст.
 708
 Туреччина 75, 138, 240
 Турка, с. Коломийського р-ну
 74, 97, 110, 114, 131, 133,
 134, 137, 148, 149, 182, 749
 Турка, с. Коршівського р-ну.
Див. Турка, с. Коломий-
 ського р-ну
 Туркевич Н., інстр. РК ЛКСМУ 216
 Турков Саша, секр. рай. фін.
 від. 403
 Турлуковський Іван 277
 Турлуковський П., інсп., ст.
 інсп. РВК 220, 403
 Турчанійова Людмила Михайла,
 учит., чл. комс. 774
 Турянський Омелян, гол. РВК
 106, 107, 156, 150, 182
 Тучак Роман Степанович
 (“Кіров”, “Клим”, “Морозенко”,
 “А-999”, “Рт-26”, “Т-48”, “147”,
 а/в “Тарас Степанович”) 19-
 21, 23-25, 37-39, 42-44, 68,
 664, 808, 811, 889, 897, 910
 Тучапи, с. Заболотівського р-ну.
Див. Тучапи, с. Снятинського
 р-ну
 Тучапи, с. Снятинського р-ну
 482, 499, 500, 504, 518, 523,
 584, 639, 660, 852, 854
 Тюдів, с. Косівського р-ну 222,
 242, 243, 247, 259-264, 299,
 307, 310, 315, 316, 325-328,
 353, 354, 358, 395-397, 406,
 440, 442, 751, 753-756, 758,
 843, 874, 907
 Тюдів, с. Кутського р-ну. *Див.*
 Тюдів, с. Косівського р-ну
 Тютюнов, ком. б-ки, ст. л-нт 775

Тягнирядно, III-й секр.
 РК КП(б)У 386
 “Тятива”, рай. пров. *Див.*
 Юркевич Дмитро Михайлович
 Тячів, м. Закарпатської обл. 807
 Тячівський, р-н Закарпатської
 обл. 806
 Тячівський (ч. 15) РП ОУН. *Див.*
 ОУН, Тячівський РП

У
 УГВР 25, 44, 849
 УГВР, ЗП 25, 44
 УГВР, Плятформа 76, 79
 Угорський, прис. смт.
 Верховина 303
 Угорський Дмитро 733
 Угорський Дмитро Максима,
 гол. к-пу 733
 Угорський Дмитро Михайлович
 (“Буровий”) 813, 898
 Угорці (мадяри) 146, 690-692,
 699, 701-710
 Угорщина (Мадярщина) 112,
 706, 709
 Уграк-Геник Софія Михайлівна
 (“Геня”) 819, 898
 Угрин Анна 463
 Угрин Василь 469
 Угрин Іван 652
 Угрин Микола 473, 564, 641
 Угрин Олена 463
 Угрин Парася Михайла (“Мірта”)
 508, 654
 Угрин Степан Петра (“Кулак”) 499
 Угринчук Василь 134
 Удуд Василь, чл. упр. 553
 Ужгород, м. 697, 698
 Узбеки 111, 203
 Українцов, дільн. міл. 723, 742
 Україна 11-13, 15, 22, 23, 25,
 29-31, 33, 41, 43, 56, 63, 68,
 76, 90, 95, 105, 115, 124,
 136, 138, 143, 155, 173, 176,

197, 210, 214, 240, 242, 243,
245, 246, 284, 296, 304, 310,
316, 317, 322, 336, 338-341,
342, 345, 365, 369, 371, 381,
384, 388, 398, 425, 426, 429,
432, 437, 439, 451, 454, 456,
463, 475-477, 506, 511, 561,
596, 619, 620, 624, 627, 629,
635, 644, 647, 661, 668, 671,
683, 684, 687, 688, 710, 720,
729, 730, 750, 751, 761, 769,
770, 773, 782, 788, 790, 792,
794, 826, 864, 868, 871, 881,
884, 886, 893, 895, 900

Україна, Західна 16, 18, 34, 36,
159, 310. *Див. також.* ЗУЗ

Українка Леся, укр. письм.
538, 620

Українські, повстанці. *Див.* УПА

Українці 74, 106, 107, 121, 122,
143, 159, 188, 189, 215, 220,
221, 225, 226, 234, 235, 240,
319, 417, 424, 426, 453, 485,
648, 670, 671, 679, 680, 693-
695, 700-702, 705, 706, 709,
710, 756, 757, 760, 803

Українці, східні (східняки) 15,
33, 154, 182, 193, 215, 219,
221, 238, 305-307, 333, 335,
601, 690, 692, 693, 722,
756, 757, 802. *Див. також.*

Наддніпрянці

Українчук Василь, нач. ІБ 141

“Улас”, зв’язк. 483

“Улас”, хот., рай. пров., надр.
орг. реф., хор. *Див.* Романиця
Михайло Юрійович

“Уляна”, маш., надр. реф. УЧХ,
зв’язк. ОП. *Див.* Водоставська
Надія Володимирівна

“Уляна”, рай. реф. УЧХ. *Див.*
Кобиланська Мирослава
Антонівна

Уніж, с. Городенківського р-ну
93, 107, 112, 128, 133

Уніж, с. Обертинського
р-ну. *Див.* Уніж, с.
Городенківського р-ну

УНС 426, 489, 491, 493, 494,
828, 831, 832, 835, 843, 847-
849, 851, 861, 865, 866, 871,
876, 884, 888, 892, 899, 901,
904, 906

УПА 11-13, 15-20, 22, 25, 27-
31, 33-41, 44-46, 49-52, 57,
65, 66, 70-72, 76, 82, 90, 96,
98, 99, 104, 110, 129, 133,
135, 140, 144-146, 174, 196,
242, 248, 259, 260, 263, 271,
274, 284, 288, 292, 295, 297-
300, 302, 306, 311, 325, 327,
329, 331, 332, 334-336, 364,
426-430, 432, 438, 453, 469,
479-482, 484, 485, 488, 491,
492, 494, 495, 497-501, 745,
826, 828-831, 833-836, 838,
840-854, 857, 859-866, 868-
877, 879, 882-885, 887-893,
895, 896, 900-904, 906-908.

Див. також. Бандерівці

УПА, ГВШ 25, 44, 891

УПА-Захід 891, 895

УПА-Захід, ВО-2 “Буг” 826

УПА-Захід, ВО-4 “Говерля” 16,
34, 893, 895

УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”, ТВ-
21 “Гуцульщина” 11, 13, 17,
18, 20-22, 29, 31, 34, 38, 40,
828-831, 833, 840-849, 851,
852, 857, 863, 866, 869-877,
882-885, 888, 891-893, 896,
900, 901, 904, 906, 907

УПА-Захід, ВО-4 “Говерля”,
ТВ-22 “Чорний Ліс” 17, 34,
871, 879

УПА-Захід, ВО-5 “Маківка” 826

УПА-Північ 891

- Урал, регіон (Росія) 378, 505, 767
 Урбанович, інж. зем. від. 438
 Урбанович Іван 358
 Урбанович Іван с. Петра,
 “істребок” 318
 Урбанович Іван Семенович
 (“Зірка”) 330
 Урбанович Микола 330
 Урбанович Михайло 273
 Урбанович Петро 276, 277
 Урбанович Юлія, учит. 236
 Урдейчук Юра, секр. парт. орг.
 151
 “Урхан”, ком. гр. “Л”, ком.
 РЕВ СБ. *Див.* Ферчук Петро
 Дмитрович
 “Урхан”, рай. субреф. СБ. *Див.*
 Булаєнко Василь Савович
 Усікова Галя, маш. 386
 УССД 18, 36, 94, 115, 122, 137,
 478, 486, 488, 490, 492-495,
 497, 505, 508, 771, 785
 УССР (УРСР, Радянська
 Україна) 17, 18, 35, 36, 124,
 168, 210, 219, 232, 233, 240,
 246, 247, 341, 343-345, 475,
 612, 613, 619, 631, 647, 665,
 770, 782
 Устеріки, с. Верховинського р-ну
 225, 243, 244, 258, 259, 262,
 283, 297, 299, 311, 315, 320,
 322, 326, 369, 374, 379, 389,
 390, 397, 407, 419, 445, 753,
 762, 764, 766, 767, 769, 774,
 776, 777, 780, 784, 849, 853
 Устеріки, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Устеріки, с.
 Верховинського р-ну
 Устінова Люба, учит. 236
 Устя (Усте), с. Снятинського
 р-ну 55, 458, 486, 510, 549
 Уторопи, с. Косівського р-ну
 87, 89, 100, 174, 177, 180,
 201, 318, 391, 392, 415, 452,
 453, 897
 Уторопи, с. Яблунівського р-ну.
Див. Уторопи, с. Косівського
 р-ну
 Ухач Дмитро Іванович
 (“Аркас”) 898
 УЧХ 68, 145, 481, 483, 508,
 808-825, 827, 830, 836, 837,
 844, 846, 855, 859, 861, 866,
 868, 869, 871, 875, 876, 878,
 902, 910, 911
- Ф**
 “Ф-18”. *Див.* Буджак Тарас
 Федорович
 “Ф-24”. *Див.* Мельник Ярослав
 Миколайович
 “Ф-65”. *Див.* Рабинюк Дмитро
 Петрович
 Фаєнцов, проп. РК КП(б)У 220,
 239, 246, 386
 Фаєрштайн, секр. комс. орг. 347
 Фатиляк Степан, гол. рев. ком.
 557
 Фатівці, с. Коршівського р-ну.
Див. Фатовець, с. Коломий-
 ського р-ну
 Фатовець (Фатівці), с.
 Коломийського р-ну 94,
 107, 111, 133, 205, 843, 873
 Фатоська Марія Матея, акуш.
 379
 Федак Іван Данилович (“Тур”)
 482
 Федик Федір Іванович
 (“Горох”) 165
 Федів Михайло Степанович
 (“Залізник”, “Карпо”) 816, 898
 Федоренко, ком. опергр. РВ
 УМДБ, л-нт 626, 655
 Федоришин Василь 97
 Федорук Василь, рах. 403

Федорук Василь Іванович
 (“Береза”) 480

Федорук Василь Іванович
 (“Гуцул”) 483, 825, 899

Федорук Дмитро 562

Федорук Іван Васильович
 (“Юрась”) 481, 790, 821,
 822, 825, 899

Федорук М., варт. 547

Федорук Микола 463

Федорук Степан Максимович
 (“Іскра”) 490, 822, 899

Федорчук, міл. 360

Федорчук Василь, з с. Трач 58

Федорчук Василь, з с.
 Топорівці 470

Федорчук Марія 128

Федорчук Марія ж. Івана 748

Федуник Зенон Дмитрович
 (“Дорош”) 809, 899

Федуник Ілько Михайла, заст.
 гол. к-пу 733

Федчук Евдокія (Євдокія) 173

Федюк Василь Юрійович
 (“Гонта”, “Євшан”, “Костян-
 тин-Євшан”, “Курява”) 490,
 810, 811, 814, 880, 899

Федюк Іван Василя (“Богдан”)
 503

Федюк Іван Юрія, чл. парт. орг.
 773

Федюк Микола 56

Феній Михайло Степанович
 (“Полтавець”) 816, 900

Фенчук, зав. уповмінзаг 217

Фенчук, секр. РВК 243

Фенчук Іван 259

Фенчук Ілля 260

Фенчук Михайло, з РК КП(б)У
 155

Фенюк Василь, учит. 236

Феняк Ю. 14, 32

Фербей Василь, госп. 654

Фербей Василь Ст., “істребок”
 549

Фербей Гриць Дм., гол. рев.
 ком. 548

Фербей Гриць Дм., “істребок”
 549

Фербей Дмитро 55

Фербей Дмитро, пастух 548

Фербей Іван Дм., “істребок” 549

Фербей Іван Юрка, “істребок”
 549

Фербей Ірина 640

Фербей Микола, конюх 548

Фербей Параска, ланк. 548

Фербей Параска ж. Василя 469

Фербей Петро Мик., гол. к-пу
 545

Фербей Степан 61

Фербей Степан Тим., нач.
 охор. 549

Ференці Бийло, стріл. ст. 708

Ференці Бийло М., ліс. 701

Ференці Бийло Н., бух. 701

Ференці Єщіх Йовжіїв, ст. бух.
 701

Ференці Петро Н., пом. ліс. 702

Ферескуля, с. Жаб’євського
 р-ну. *Див.* Черемошна, с.
 Верховинського р-ну

Феркалюк Павліна, секр. комс.
 орг. 216

Ферлай Дмитро 94

Ферчук Петро Дмитрович
 (“Урхан”) 262, 326

Фесенко Григорій, II-й секр.
 РК КП(б)У 148

Фесюк Катерина ж. Михайла 747

Фесюк Микола, гол. с/р 724

Фесюк Микола Івана, о. 742

Фесюк Наталія д. Василя 747

Филипчук Богдан Івана
 (“Юрчик”) 502

Филипчук Микола (“Черемош”)
 288, 300

- Филипчук Петро, "істребок" 471
 Фіжделяк Василь Івана, секр.
 к-пу 757
 Філадельфія (Філядельфія), м.
 (США) 14, 32
 Філатов, ком. б-ки, о/у, нач. РВ
 УМДБ, л-нт, ст. л-нт, к-н 252,
 254, 305, 313, 314, 363, 364,
 417, 418, 445, 446, 450
 Філатов, нач. рай. міл. 216
 Філатов, проп. 433
 Філонюк Макарій, зав. від.
 проп. РК КП(б)У 150
 Філяк Василь, майст. 405
 Філяк Дмитро 401
 Філяк Петро Фед., гол. с/р 337
 Філяк Юра, ліс. 405
 Філясова, учит. 59
 Фіцич Антон Івана, рах. 536
 Фодчук Марія 461
 Фокін Григорій, дир. млин. 188
 Фотовська Марія Матія, зав.
 шпит. 766, 777
 Франків Олекса 589
 Франко Іван, укр. письм. 185,
 186, 200, 206, 208, 530, 627,
 644, 649
 Франція 507, 751
 Француз Анатолій 13, 31
 Француз Василь Івана, рах. 732
 Француз Петро с. Семена, маг.
 732
 Фризюк Олекса, бух. 553
 Фролов, ком. б-ки, л-нт 764
 Фроляк Микола 641
 Фроляк Михайло Онуфрія 640
 Фурлет Микола, II-й секр.
 РК КП(б)У 150, 154
 Футулуйчук В. 14, 32
 Футумайчук Іван Гаврила 730
 Футумайчук Іван Миколи, гол.
 к-пу 731
 Футумайчук Марія Василя 731
 Футумайчук Петро Павла,
 секр. к-пу 731
 Фуць Евдокія (Євдокія) 462
 Фуштор Іван Василя
 [Миколайович] ("Максим")
 498, 500
- Х**
 "Х-12". Див. Лазорик Михайло
 Михайлович
 "Х-12". Див. Палинюк Василь
 Миколайович
 Хайко Антон, гол. с/р 723
 Хариняк Михайло Іванович
 ("Довбуш") 818, 900
 Харитонов, колгосп. 149
 Харків, м. 148, 150, 151, 161, 163
 "Харків", програма ОУН. Див.
 "Орлик", програма ОУН
 Харківська, обл. 892
 Харківський, р-н 892
 Харков Павло, нач. I-ї част.
 РВК, ст. л-нт 636
 Харук Василь, гол. с/р 468
 Харук Дмитро Івана 535
 Харук Микола Павлович
 ("Вихор", "К-10", "Р-20",
 "10") 17, 19, 20, 35, 37, 39,
 810, 896, 900, 912
 Харук Михайло 535
 Харук Михайло Г., чл. рев. ком.
 534
 Харук Михайло Юрійович
 ("Вир", "Ігор") 816, 901
 Харук Петро, госп. 179
 Харук Петро, сотн. с. 95
 Харук Юрій Дмитра, гол. к-пу
 533
 Хасланецький Давид, технорук
 РСС 725
 Хатки, кут с. Княздвір
 Коломийського р-ну 172
 Хатки, прис. с. Шешори
 Косівського р-ну 355

Хатраб, вет. 399
Хвалибога, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Хвалибога, с. Городенківського р-ну
Хвалибога, с. Городенківського р-ну 481, 855
“Хвильовий”, повст. *Див.* Карпенюк Федір Васильович
“Хвиля”. *Див.* Киселиця Ганна Михайлівна
“Хвиля”. *Див.* Кобилянська Мирослава Антонівна
“Херсон”, рай. реф. СБ, надр. реф. СБ, хор. *Див.* Ящук Дмитро Романович
Херсон, м. 163, 213, 369, 373, 382, 400, 401
“Херсона”, чота 900
Херсонська обл. 339, 340, 365, 366, 370, 377, 398, 400, 438, 441, 658, 857
Херсонщина 199, 344, 366, 367, 369, 372, 374, 381-383, 437, 438
Химчин (Хімчин), с. Косівського р-ну 59, 64, 86, 90, 95, 96, 100, 102, 107, 119, 121, 123, 127, 145, 155, 166, 204, 206, 215, 218, 250, 253, 721-723, 726, 734, 739-742, 830, 843, 858, 882
“Хитрий”, кер. техзв. РРП. *Див.* Гуцуляк Лук’ян Іванович
“Хитрий”, рой. *Див.* Книшук Андрій Васильович
“Хитрий”, сан. 248
“Хитрого”, пвд. 336
Хімчак Василь Козьмович (“Кучер”, “Л-4”) 284, 298, 427, 819, 901
Хімчак Іван Федорович (“Ас”, “Ванька”, “Осип”) 286, 819, 901
Хімчак Параска, заар. 286
Хімчак Прокіп Дмитрович (“Бурлак”, “Пруткий”, “Степ”, “Г-72”, “Жт-85”, “Ш-73”, а/б “Дмитро”) 20, 38, 284, 819, 901
Хімчак Федір, заар. 286
Хлібичин, с. Заболотівського р-ну. *Див.* Хлібичин, с. Снятинського р-ну
Хлібичин, с. Снятинського р-ну 827, 859
Хлібичин Лісний, с. Коршівського р-ну. *Див.* Лісний Хлібичин, с. Коломийського р-ну
Хлібичинський, ліс 166
“Хмара”. *Див.* Лепкалюк Ірина Миколаївна
“Хмара”, б-к СБ. *Див.* Бойцун Петро Миколайович
“Хмара”, заст. кущ., кущ. *Див.* Василик Михайло Миколайович
“Хмара”, кущ., рай. реф. проп., надр. субреф. проп. *Див.* Рожок Дмитро Прокопович
“Хмара”, отам., провокат. 469
“Хмара”, підр. тер. 478
“Хмара”, пов./надр. реф. жін., зах. у полон. *Див.* Неміш-Гуменюк Марія Іванівна
“Хмара”, прац. техзв. НРП 902
“Хмара”, рай. військ. реф., кущ., рай. орг. реф. *Див.* Неп’юк Дмитро Іванович
“Хмара”, рай. реф. жін., зах. у полон. *Див.* Сальваровська-Лазорик Лідія
“Хмара”, сот., надр. субреф. СБ, рай. пров., хор. *Див.* Білінчук Дмитро Дмитрович

- “Хмара”, сот., кур., КВ, надр. пров., окр. орг. реф., хор., пор., сотн. *Див.* Мельник Петро Васильович
- “Хмара”, стр. УПА, рой., охор. надр. реф. СБ. *Див.* Бойцун Петро Миколи
- Хмелева, с. Городенківського р-ну 62, 480, 485, 577, 584, 587, 616, 618, 850, 864
- Хмелева, с. Чернелицького р-ну. *Див.* Хмелева, с. Городенківського р-ну
- “Хмель”, куц. *Див.* Григорчук Григорій Ількович
- “Хмель”, куц. госп., охор. РП, рай. госп. реф., куц. проп., рай. субреф. проп., заст. куц. *Див.* Романчик Василь Михайлович
- Хмельницький Богдан, укр. гетьман 577, 736
- Хмельницького, ім., сотня ТВ-21 830, 869
- “Хміль”, рай. госп. реф. *Див.* Мельник Василь Михайлович
- Хміль Михайло Васильович (“Всеволод”) 64
- Хобзей Калина, ланк. 548
- Хобзей Микола Василя [Васильович] (“Корінь”) 483, 490, 902
- Хобзей Степан С., гол. рев. ком. 546
- Хованський Микола, міл., нач. від. РВ УМВС, мол. л-нт 392
- Ходак, прис. райцентру Жаб’є (тепер с. Великий Ходак Верховинського р-ну) 237, 328
- Ходак (Середній, Малий), прис. с. Кривопілля Верховинського р-ну 288
- Ходак Василь, госп. 738
- Ходитін, пом. проп. РК КП(б)У 151
- Ходовик Анна 61
- Хома Василь Іванович (“Берія”, “Ватсон”, “Демон”, “Марко”, “К-45”, “2002”) 85, 105, 106, 143, 484, 505, 508, 666, 809, 811, 823, 902, 912
- Хома-Миленька Дарія ж. Василя [Іванівна] (“Зірка”, “Ірина”, “Наталка”) 508, 808, 811, 902, 911
- Хомин, зав. шпит. 219
- Хомин, з інтел. 343
- Хомин Іван (“Чумак”) 921
- Хоминський, г. (хр.) 262
- Хоминський, ліс 258, 327, 396, 446
- Хоминський, прис. с. Малий Рожин Косівського р-ну 259, 755
- Хом’як, секр. комс. орг. РВК 347
- Хом’як Роман Миколайович (“Омелян”) 480, 823, 903
- Хом’яківка, с. Гвіздецького р-ну. *Див.* Хом’яківка, с. Снятинського р-ну
- Хом’яківка, с. Снятинського р-ну 497, 502, 584, 614, 616-619
- Хорвати 707
- Хороцева (Хороцево), с. Кутського р-ну. *Див.* Хороцеве, с. Верховинського р-ну
- Хороцеве (Хороцева, Хороцево), с. Верховинського р-ну 222, 262, 306, 327, 374, 376, 379, 389, 390, 397, 402, 407, 410, 423, 441, 445, 753, 757, 762, 764, 767-770, 774, 776, 777, 779, 780, 786
- “Хорт”, стр., зах. у полон, провокат. 168

Хорт Дмитро Данилович
("Лебедик") 822
Хотимир, с. Обертинського
р-ну. *Див.* Хотимир, с.
Тлумацького р-ну
Хотимир, с. Тлумацького р-ну
95, 112, 114, 123, 127, 140,
142
Хотимирський, ліс 129, 132
Храпко Іван 460
Храпко Ілля, конюх 545
Храпко Осип, брига. 544
"Христя", маш. ОРП, зах. у
полон. *Див.* Кошак Дарія
Хромейчук Прокіп, ст. майст.
226
"Хромий", зв'язк., зах. у полон
302
Хруник Богдан 28, 46
"Хрущ", б-к СБ 479
Хрущов Микита Сергійович,
І-й секр. ЦК КП(б)У, секр. ЦК
ВКП(б) 183, 186, 401, 443,
475, 531, 544, 555, 556, 575,
620, 631, 759
Худоба Григорій, дільн. РВ
УМВС 779
Хупчин Василь, гол. с/р 140
"Хуртовина", слід. СБ. *Див.*
Чушук Василь Іванович
Хутір-Будилів, с. Снятинського
р-ну 521, 550, 622

Ц

Цап Іван 56
Цапирин, учит. 606
Цаплін, о/у РВ УМВС 283284,
290, 308, 328
Цапул, г. (верх) 416, 448
Царина, прис. с. Космач
Косівського р-ну 280
Царина, прис. с. Тюдів Косів-
ського р-ну 327, 328, 353, 354
Царина, прис. с. Шешори
Косівського р-ну 325, 355
Цариняк Михайло Федорович
("Дон") 432
Царицин, м. *Див.* Волгоград, м.
(Росія)
Цвілинюк Юрко с. Юрка 752, 756
"Цвіркун", заст. куц. *Див.*
Атаманюк Іван Васильович
Цвяк Степан 735
Цебрій Катерина, ланк. 559
Цебрій Микола, бух. 556
Цейколь, інсп. РВНО 121
Цементовий (Цементів ліс), ліс
166, 169, 177
Ценява, с. Коломийського р-ну.
Див. Цінева, с. Коломий-
ського р-ну
Цепкало А., зав. нарос. (гол.
РВНО) 218, 342, 345, 742
Церез Іван, чл. комс. орг. 692
Цехняк Дмитро Миколайович
("Швидкий") 300
Цибенко, ком. гр. 92, 97
Цибулько Микола 179
"Циган", стр. УПА, чл. куц.,
заст. куц. *Див.* Левко Василь
Миколайович
"Циган", пов. військ. реф., сот.,
надр. субреф. СБ, хор. *Див.*
Децько Федір Миколайович
Цигани 120, 621
Цикача, ліс 417
Циколяк Іван Васильович
("Дорош", "Кий", "Корній")
819, 903
Циколяк Роман Іванович
("Орлик", "Черник") 818, 903
Цимбал Степан, бух. 548
"Цікавий", б-к СБ 479
Цікали, прис. с. Старі Кути
Косівського р-ну 258
Цімліхман Зельман Михайл-
лович, брига. к-пу 699, 700

- Цімліхман Морхуна Якович,
зав. коней 699, 700
- Цімліхман Самуель Піня,
майст. 705
- Цінева (Ценява), с. Коломий-
ського р-ну 127, 148, 149, 896
- Ціхняк Дмитро 287
- Ціхняк Марія д. Дмитра 287
- Ціхняк Марія, пом. стан. 301
- Цуккерман Єлена, діловод 704
- Цукоркін, ком. б-ки, заст. нач.,
нач. РВ УМВС/УМДБ, л-нт
270, 276-278, 280, 281, 283,
317, 332
- Цуцулин, с. Коломийського р-ну.
Див. Цуцулин, с. Косівського
р-ну
- Цуцулин, с. Косівського р-ну
56, 59, 97, 99, 103, 108, 128,
130, 205, 715, 716, 719, 723,
728, 738, 744, 747
- Цьома Василь, зав. від. проп.
РК КП(б)У 151, 578
- Ч**
- “Ч-11”. *Див.* Лукань Калина
Дмитрівна
- ЧА (Ча, ча) 52, 55, 57, 62, 63,
71, 74, 86, 87, 89, 93, 94, 99,
100, 102, 107, 109, 112-114,
117, 120, 121, 124, 131, 138,
191, 208, 209, 222, 229, 238,
309, 339-341, 378, 381, 383,
391, 397, 400, 408, 410, 414,
453, 454, 458, 463, 487-495,
498, 500-507, 561, 565, 571,
572, 582, 588, 589, 593, 595,
630, 645, 678, 686, 687, 715,
740, 741, 756, 759, 774, 775,
838, 852, 858, 863, 864, 875,
885, 892, 895, 896, 900
- “Чабан”. *Див.* Скульський Іван
Іванович
- “Чабан”, пов. кер. військ.
розв., рай. орг. реф., зах. у
полон. *Див.* Томенчук Осип
Миколайович
- “Чабан”, рай. орг. реф., рай.
реф. СБ. *Див.* Ощипко
Дмитро Васильович
- “Чабан”, рай. пров. *Див.* Бойко
Федір Петрович
- “Чабана”, сотня 901
- Чабанюк Іван Осипа 730
- Чаєвська Олена Ів., маш. 725
- “Чайка”, прац. рай. реф. жін.,
рай. кер. розв. СБ. *Див.*
Павлій Марія Михайлівна
- “Чайка”, рай. реф. проп. *Див.*
Миронюк Іван Дмитрович
- “Чайка”, рай. реф. УЧХ 824
- “Чайкевич”, надр. реф. проп.
Див. Ілюк Микола
- Чайковська Ірина, статист. 701
- Чайковський Степан Степана,
бух., чл. комс. орг. 692, 701
- Чаланюк Юрко, “істребок”,
провокат. 334, 335
- Чалов, заст. нач. РВ УМВС,
нач. рай. міл. 245, 317
- Чапаєв, рад. ком. 527, 575, 615
- “Чапаєв”. *Див.* Скіцько Андрій
Дмитрович
- “Чапаєв”, рай. госп. реф. *Див.*
Воронюк Юрій Дмитрович
- “Чапай”, б-к СБ 480
- Чаплінська Анна, учит. 236
- Чаплінський, учит. 602, 604
- Чеборак Володимир
Григорович (“Бігун”) 260
- Челяк Андрій 55
- Чемерис Василь, тех. від. РВК
182
- Чемериця, г. (верх) 416
- Чемериця, ліс 350
- Чепель Дмитро 169

- Чепига Микола (“Свист”) 903
Чепіль Яків Миколаєвич
(Миколайович, с. Миколи),
піонервож., секр. парт. орг.,
дир. шк. 378, 390, 411, 761,
762, 774
- Червик, слід. РВ УМДБ, л-нт 163
Червінський, дільн. РВ УМВС 723
Черганівка, с. Косівського р-ну
220, 247-250, 252-255, 257,
261, 306, 324, 325, 347, 349,
396, 418, 434, 446, 755, 900
- Черевко, зав. культосв. від.
(установ) 563, 564, 567, 586,
570
- Черевко, секр. РК ЛКСМУ 221
Чередарук Василь, гол. від.
РВК 182
- Черемош, р. 228, 238, 258,
304, 318, 328, 396, 466, 467,
661, 755, 767, 786
- “Черемош”, б-к РЕВ СБ, зах. у
полон 287, 301
- “Черемош”, сотня ТВ-21 50,
852, 892
- “Черемош”, стан. *Див.*
Лазорик Павло Іванович
- “Черемош”, стр. охор. НП. *Див.*
Филипчук Микола
- Черемошна (Ферескуля), с.
Верховинського р-ну 75,
223, 237, 290, 293, 298, 307,
368, 370, 411
- Черемхів, с. Коломийського
р-ну 86, 87, 98, 111, 140,
162, 169, 186
- Черемхів, с. Коршівського
р-ну. *Див.* Черемхів, с.
Коломийського р-ну
- Черемхівський, ліс 133
- “Черемшина”. *Див.* Оманчук
(Оманчуківський) Віктор
Олексійович
- Черемшина Марко, укр. письм.
623
- “Череп”. *Див.* Сидор Василь
Дмитрович
- Черепаха, фінаг. 591
- Черепаха Іван Ів., заст. гол. к-пу
558
- Черетів, прис. с. Верхній
Ясенів (тепер с. Верховин-
ського р-ну) 261, 316
- Черлений, ліс 351
- Черлений, прис. с. Яворів
Косівського р-ну 351, 418
- Черневський (Чернявський), нач.
РВ УМДБ, ст. л-нт 153, 164
- Чернелицький (Чернелиця)
(тепер у скл. Городенків-
ського р-ну), р-н 13, 25, 31,
44, 56, 74, 76, 457, 467, 488,
490, 494, 496, 497, 500, 501,
508, 514, 523, 552, 556, 573-
575, 577, 591, 593, 594, 624,
631, 647, 661, 789, 833, 837-
839, 864, 870, 871, 874, 875,
882, 899
- Чернелицький (ч. 10) РП ОУН.
Див. ОУН, Чернелицький РП
- Чернелиця, м. (райцентр).
Див. Чернелиця, смт.
Городенківського р-ну
- Чернелиця, смт.
Городенківського р-ну 466,
474, 486, 506, 510, 574, 575,
588, 618, 625, 630, 652, 805,
807
- Чернеличчина 128, 133, 486,
917, 919
- Чернеченко Анна Миколи, сан.
379
- “Черник”, стан., кущ., рай.
реф. проп. *Див.* Зозулик
Роман Миколайович

“Черник”, охор. надр. реф.
 СБ, рай. пров. *Див.* Циколяк
 Роман Іванович
 “Черник”, охор. РП. *Див.* Горук
 Михайло Василя
 “Черник”, стр. кущ. *Див.*
 Верстюк Петро
 “Черник”, юнак, атентат. 685
 Чернишевський, рос. письм. 649
 Чернів, с. Рогатинського р-ну 840
 Чернівецька, обл. 17, 35, 838,
 845, 850, 858, 879, 889, 903,
 904
 Чернівці, м. 13, 15, 27, 28, 46,
 78, 112, 189, 393, 415, 474,
 577, 592, 764, 886, 887
 Чернігівська, обл. 885
 Чернявський Василь
 (“Чорний”) 495
 Чернявський Олекса (“Юрко”) 502
 Черняков, о/у РВ УМДБ, к-н 421
 Чернятин, с. Городенківського
 р-ну 464, 467, 472, 478-482,
 484, 488, 509, 510, 514, 520,
 521, 524, 525, 527, 566, 567,
 570, 572, 583, 589, 590, 593,
 618, 630, 642, 832, 844, 861,
 875, 877, 894, 902
 Чертов (Чортов), о/у, нач. ОББ
 РВ УМВС, ст. л-нт, к-н 464,
 468, 469, 471, 659, 664
 Чесніков, нач. госп. РВ УМДБ
 391
 Чеснікова М., секр. РВ УМДБ 391
 “Чех”, охор. *Див.* Рабинюк В.
 (Василь)
 Чехи 710
 Чехія 709. *Див. також.* Чехосло-
 ваччина
 Чехословаччина 506, 507, 707.
Див. також. Чехія
 Чечель, учит. 600, 607
 Чибор Анна 472
 Чигор, ліс 357
 Чигор-Площа, прис. с. Соко-
 лівка Косівського р-ну 313
 Чижевська Катерина 561
 Чимич Дмитро 99
 Чимич Максим Миколайович
 [Василь Петрович] (“Карпо”,
 “Мичка”) 816, 903
 Чимхалюк Василь 654
 Чиплик Марія Івана 641, 665
 Чичул Василь Василя (“Остап”) 496
 Чичул Григорій В., ланк. 545
 Чичул Дмитро 472
 Чичул Іван, пастух 546
 Чичул Іван Мих. (1905 р.н.), ст.
 варт. 546
 Чичул Іван Мих. (1922 р.н.), ст.
 варт. 546
 Чичул Іван Ол., ланк. 546
 Чичул Роман І., конюх 546
 Чичулін (Чичулін), емведист
 245, 295
 Чкалов, заст. ком. б-ки, о/у РВ
 УМДБ, к-н 354, 446
 Чоботарський, ком. гр. 371
 Чобуряк Волод., пом. стан. 299
 Човганюк Василь Вас., агр. 525
 Човганюк Іван 464
 “Човен”, б-к 273
 “Чокан”. *Див.* Генік Ярослав
 Миколайович
 Чокинюк Василь с. Н., гол. с/р
 220
 Чокинюк Микола Дмитрович
 (“Набитий”) 903
 Чокинюк Юрко 755
 Чоланюк, атентат. 261
 Чоланюк Василь П., дир. загот.
 725
 Чонтуляк Михайло Романович
 (“Ворон”) 904

Чорлов Микола, дир. з-ду 187
Чорна, пол. 415
Чорна Кичера, ліс 417
Чорна ріка, р. 356. *Див. також.*
Черемош, р.
Чорна Ріка, с. Жаб'євського
р-ну. *Див.* Чорна Річка, с.
Верховинського р-ну
Чорна Річка, с. Верховинського
р-ну 411
Чорна Тиса, с. Рахівського р-ну
Закарпатської обл. 690,
693, 694, 697, 698, 702, 705
Чорней Дмитро 748
Чорней Михайло 748
Чорней Настю ж. Івана 749
“Чорний”. *Див.* Андрусяк
Василь Васильович
“Чорний”. *Див.* Гурей Дмитро
Іванович
“Чорний”. *Див.* Дутчак Василь
Дмитрович
“Чорний”. *Див.* Перцович Осип
Іванович
“Чорний”, б-к край. реф.
СБ. *Див.* Овчар Дмитро
Андрійович
“Чорний”, куш. *Див.* Бицкало
Дмитро Миколайович
“Чорний”, рай. орг. реф., рай.
пров. *Див.* Жовнірук Іван
Юрійович
“Чорний”, рай. пров. *Див.*
Мельничук Дмитро
Михайлович
“Чорний”, стан. 482
“Чорний”, стр. РП. *Див.*
Чернявський Василь
Чорний Грунь, г. 50
Чорний Грунь, прис. с. Шепіт
Косівського р-ну 284, 285,
287, 451
“Чорний Ліс”, ТВ-22 ВО-4
“Говерля”. *Див.* УПА-Захід,
ВО-4 “Говерля”, ТВ-22
“Чорний Ліс”
Чорний, ліс 863
Чорний Потік, с.
Надвірнянського р-ну 126
Чорний Потік, с.
Печеніжинського р-ну.
Див. Чорний Потік, с.
Надвірнянського р-ну
Чорний Іван Васильович
(“Бульба”, “Срібний”) 362
Чорні Ослави (Ослави), с.
Надвірнянського р-ну 265,
267-269, 271, 274, 277, 279,
329, 416, 448
Чорні Ослави, с.
Яремчанського р-ну.
Див. Чорні Ослави, с.
Надвірнянського р-ну
“Чорні чорти”, вишк. кур. УНС
828, 831, 849, 860, 876, 884,
888, 892, 906
“Чорнобай”, б-к СБ 481
Чорнобай, з з-ду 569
“Чорнобривий”, кур'єр, зах. у
полон 301
“Чорнобривий”, куш. *Див.*
Петрів Степан Михайлович
Чорнобров, ком. б-ки, л-нт 776
“Чорногора”, сот., кур., окр.
інсп., надр. орг. реф., сотн.,
захоп. у полон, провокат.
Див. Скляновський-
Гордієнко Іван Карпович
“Чорногора”, сотня ТВ-21 50,
846, 857, 885
“Чорногора”, рай. пров. *Див.*
Ілюк Іван Дмитрович
“Чорногора”, слід. СБ.
Див. Катеринчук Степан
Васильович

- Чорногора, хр. (верхи) 19, 37, 223, 247, 286, 288, 302, 303, 311
- “Чорноморець”, сот. пвх., рай. реф. проп., надр. реф. проп., кер. техзв. НРП. *Див.* Гуленчин Роман Олексійович
- Чорнописський, фінаг. 587
- Чорнописський П., маг. 534
- “Чорнота”, б-к, заст. куц. *Див.* Рошук Дмитро Юрка
- “Чорнота”, ком. б-ки СБ, рай. реф. СБ, рай. пров., надр. орг. реф. *Див.* Зозулик Йосафат Григорович
- “Чорнота”, куц., рай. реф. проп. *Див.* Калиняк Йосафат Семенович
- Чорнюк Анна, учит. 237
- “Чорнява”, куц., рай. орг. реф. *Див.* Киселиця Ганна Михайлівна
- “Чорнява”, маш. РРП. *Див.* Романик Евдокія (Євдокія) ж. Івана
- “Чорт”, слід. СБ. *Див.* Гарасимчук Василь Федорович
- Чортків, м. Тернопільської обл. 86
- Чортківщина 133
- Чортов, о/у РВ УМВС, ст. л-нт, к-н. *Див.* Чертов, о/у, нач. ОББ РВ УМВС, ст. л-нт, к-н
- Чортовець (Чортівці), с. Городенківського р-ну 81, 87, 89, 91, 94, 102, 111, 112, 117-119, 125, 128, 130, 135, 152, 165, 190, 536
- Чортовець (Чортівці), с. Обертинського р-ну. *Див.* Чортовець, с. Городенківського р-ну
- Чуйко, заст. нач. РВ УНКДБ (УМДБ), ст. л-нт 19, 37, 73
- Чукор Василь М., гол. кооп. 724
- Чукор Петро Федора, бриг. 729
- “Чумак”, б-к СБ, заст. куц., куц. *Див.* Микитюк Іван Петрович
- “Чумак”, кул., стан., ст. віст. *Див.* Копильців Василь с. Леона
- “Чумак”, охор. *Див.* Хомин Іван
- “Чумак”, підп. 263
- “Чумак”, рай. реф. проп., надр. орг. реф. *Див.* Пухкий Іван Олексійович
- “Чумак”, слід. СБ. *Див.* Книшук Іван Михайлович
- “Чумак”, стр. *Див.* Лаврук Михайло
- “Чумак”, стр. УПА. *Див.* Юряк Федір Григорович
- Чумак Гриць Івана, бриг. 732
- Чунчун, предст. з р-ну 770
- Чупірчук Кирило 276, 278
- Чупірчук Кирило с. Мих. 265
- Чупрей Ярослав Іванович (“Левко”, “Лис”) 814, 904
- Чупрінчук Федір с. Миколи 767
- Чупюк Степан Степана, чл. комс. орг. 691
- “Чурай”. *Див.* Ковалюк-Лендер Олена Іванівна
- Чурюк Анна Федора, заст. гол. с/р 752
- Чухнова Павліна, секр. МВ УМДБ 163
- Чушук Василь Іванович (“Хуртовина”) 904
- Чушук Іван 313
- Чушук Настя 355, 357

Ш

- “Ш. ”. *Див.* Сидор Василь Дмитрович
- “Ш-73”. *Див.* Хімчак Прокіп Дмитрович
- Шабайло, нач. РВ УМДБ, м-р 699

“Шабля”, підп. 417, 427
 “Шабля”, чот. *Див.* Боднаренко
 Василь с. Івана
 Шабров, дільн. РВ УМВС 248-
 253, 255
 Шавша (Шовша), III-й секр.
 РК КП(б)У 535, 570, 632
 Шакін Андрій, зав. орг. РК КП(б)У
 150
 Шалафета Іван 328
 “Шалений”, звеностан. *Див.*
 Волощук Юрко с. Михайла
 Шанковський Лев 14, 32
 Шаповалова, секр. комс. орг. 216
 Шарабура, ком. гр., нач. ІБ
 269, 275, 276, 293
 Шарабуряк Василь Васильович
 (“Блискучий”) 335, 336
 Шарабуряк Микола Петрович
 (“Славко”) 258
 Шарабуряк Петро, заар. 299
 Шарабуряк Степан 328
 Шасаєв, ст. інсп. фін. від. 588
 “Шатен”. *Див.* Рибчинський
 Микола Васильович
 Шатрук Василь 313
 Шатрук Микола Андрійович
 (“Забіяка”) 314
 Шатрук Михайло с. Петра 374
 Шахов, о/у РВ УМВС 283, 308
 Шахтарський, р-н Донецької
 обл. 863
 Швагровський Іван 315
 Швачко Віктор, секр. комс. орг.
 627
 Шведи (шведський народ) 596
 Шведюк, акушер. 240, 321
 Шведюк Дмитро Дмитрович
 (“Остап”) 483
 Шведюк Іван (“Сірко”) 251, 356,
 426
 Шведюк Катерина 640
 Шведюк Ольга, секр. комс. орг.
 РСС 216
 Шведюк Юрко 250, 251
 “Швейко”. *Див.* Шинкарук
 Степан Іванович
 “Швейко”, пом. стан. 130, 135,
 141
 Швець, з РК КП(б)У 630
 Швець Микола, завгосп 549
 Швець Микола, “істребок” 550
 “Швидкий”, куш. госп. *Див.*
 Цехняк Дмитро Миколайович
 Шевага Павло, аг. наркомзаг 141
 Шеванюк Василь Андрійович
 (“Залізний”, “Зал.”, “Зал-й”,
 “Сатурн”, “Слід”, “С.”,
 “202-Г”, “667”) 20, 38, 904
 Шевченко, з РК КП(б)У 151,
 242, 244, 264
 Шевченко, зав. рай. зем. від.
 323, 736
 Шевченко, нач. УМДБ, полк.
 24, 42
 Шевченко, штат. проп. 92
 Шевченко Тарас Григорович,
 укр. письм. 119, 149, 186,
 208, 239, 342, 343, 347, 377,
 435, 443, 527, 530, 531, 550,
 649, 717, 759, 767, 769, 777
 Шевченкове (Альбинівка), с.
 Снятинського р-ну 473, 478,
 561, 562
 Шевчук, зав. уповмінзаг 322
 Шевчук Рузя, учит. 236
 Шевчук Степан, піонервож.,
 секр. комс., завпед 389,
 390, 762
 Шевчук Ф., нач. ІБ 722
 Шелембен Микола Гриця, дир.
 (зав.) шк. 390
 “Шелест”, край. пров. КК, ген.
 суд. ОУН, полк. *Див.* Сидор
 Василь Дмитрович
 Шелест Євген (Євген), з ОБНО
 699

- Шепарівський, ліс 86, 92
- Шепарівці, с. Коломийського р-ну 74, 85, 89, 93, 102, 104, 105, 126, 129, 141, 144, 187, 189, 842, 867
- Шепарівці, с. Коршівського р-ну. *Див.* Шепарівці, с. Коломийського р-ну
- “Шепель”, стан., кущ. інф. СБ, кущ. *Див.* Вербіщук Василь Іванович
- Шепетюк Іван Степана, маг. 733
- Шепетюк Параска ж. Василя 747
- Шепіт (Шипіт), с. Косівського р-ну 229, 234, 292, 297, 320, 322, 359, 364, 368, 370, 372-374, 394, 415, 427, 451, 453, 454, 873
- Шептун, о/у, л-нт 468
- Шешори, с. Косівського р-ну 23, 41, 217, 220, 222, 223, 229, 234, 241, 248, 254, 292, 305, 324, 325, 350, 355, 361, 372, 415, 427, 428, 441, 449, 827, 828, 830, 834, 844, 845, 856, 864, 865, 873, 889, 890, 896, 901, 907
- Шибене, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Явірник, с. Верховинського р-ну
- Шикмани, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Пробійнівка, с. Верховинського р-ну
- Шивага Іван 55
- Шивага Ілько 55
- Шивага Марія 55
- Шидлевич Василь Михайла (“Андрій”) 496, 497
- Шийко Дмитро Василя (“Бистрий”) 504, 656
- Шикмани, с. Верховинського р-ну 233, 237, 284, 307, 352, 356, 368, 370, 411, 415
- Шикмани, с. Жаб’євського р-ну. *Див.* Шикмани, с. Верховинського р-ну
- Шингера Федір (“Осип”) 483, 502, 507
- Шинкарук Степан Іванович (“Корній”, “Остап”, “Швейко”) 483, 489, 821, 904
- “Широкий”, б-к РЕВ СБ, зах. у полон 289, 302
- Широкий, прис. с. Яворів Косівського р-ну 418
- Шкавро Прокіп, І-й секр. РК КП(б)У 150, 154, 183, 210
- Шкарупа Микола (“Гонта”) 51
- Шкварок Марія Михайла 561
- Шкварок Михайла Андрія 561
- Шкляр, зав. загот.скот. 567, 635, 636
- Школьніий, лектор МК КП(б)У 90
- Шкондеюк Марія 58
- Шкрібляк Андрій Іванович (“Болбочан”) 817, 905
- Шкрібляк Василина д. Івана 372
- Шкрібляк Василь 360
- Шкрібляк Дм. (“Скорий”), “істребок” 249, 450, 451
- Шкрібляк Дмитро 287, 289, 303
- Шкрібляк Дмитро с. Юрка, гол. клуб. 379
- Шкрібляк Іван 249
- Шкрібляк Микола с. Анни 360, 375
- Шкрібляк Настя 324
- Шкрібляк Параска, підп. 761, 766
- Шкрібляк Петро 250
- Шкрібляк Федір Васильович (“Бистрий”) 287, 300
- Шкрібляк Федір с. Івана 250
- Шкрібляк Федір Остафійович (“Орел”) 817, 888, 905, 916
- Шкрум’як Гриць 248
- Шкурган Марія 472

Шлей, нач. лісопункт. 405
Шлемкевич, дир. шк. 608
Шлемкевич, зав. майстер. 601
Шлемкевич Антон Петрович
("Грабок", "Сидір") 322, 327,
818, 819, 905
Шлемко Параска 461
"Шлях перемоги", газ. 15, 33,
826, 876, 887
Шмуляк Микола Н., інж. 701
Шологон Микола Степана 641,
665
Шолохов, рад. письм. 434
"Шпак", б-к СБ 478
"Шпак", рай. субреф. СБ. *Див.*
Іванюк Онуфрій Миколайович
Шпак Микола, колгосп. 149
Шпак Степан 465
Шпінтюк Юрко 465
Шпитчук Марія д. Івана 283
Шпитчук Юрко, нач. стан. ІБ 306
"Шрам". *Див.* Арсенич Микола
Васильович
"Шрам". *Див.* Кузик Василь
Іванович
"Шрам", рай. пров. *Див.*
Клим'юк Михайло Павлович
"Штаер", стан. *Див.* Лисишин
Михайло Андрійович
(Андрійович)
Штепа, нач. РВ УМДБ 216
Штефульці, пол. 376
Штефуряк Марія б/б, кол.
комс. 389
Штец Василь Д., гол. бух. 725
Штугрин Грицько, ст. варт. 546
"Шугай", б-к РЕВ СБ 298
"Шугай", гол. зв'язк. (надр.
кер. зв'язк.) 481, 811, 905
"Шугай", ком. б-ки 268, 273
"Шугай", рой., чот., сот. пвх.,
надр. реф. проп., ст. бул.
Див. Боб'як Василь Іванович
Шукіль, дир. шк. 600, 606

"Шуліка", слід. СБ 481, 905
Шульдис Василь, крам. 361
Шульдис Осип, бух. 217
Шульков, нач. г-ну 139
"Шум", б-к СБ, віст. *Див.*
Коруніч Іван Олексійович
Шумен Петро, вет. лік. 543
Шумидуб Іван, ІІІ-й секр.
РК КП(б)У 150, 154
Шумин Петро, чл. упр. 564
Шумілов, слід. РВ УМДБ 651
Шумілов Володимир, зав. від.
проп., упов. 553, 588, 624, 625
Шумко Микола 463
Шумянін, ком. гр. ПВ, ст. л-нт,
к-н 353, 364
Шухевич Р., ГК УПА 14, 32

Щ

Щербак Параска 59
Щербаков, ІІ-й секр. РК КП(б)У
564, 623
Щербан Степан, комун.-актив.
551
Щербанюк Юрко, бриг. 553
"Щиглик", стан. *Див.* Гарвасюк
Іван с. Симона
"Щигол", стр., зах. у полон 331
Щинюк Гриць, "істребок" 657
Щорс Микола, рад. військ. діяч
728, 737
Щукіс, ІІ-й секр. РК ЛКСМУ 162

Ю

Югославія 120
Юзак (Юзюк) Константин
(Костянтин), заст. гол. ОВК,
гол. к-пу 89, 185
Юзнюк Петро 96
Юзьків Дмитро, чл. рев. ком. 555
Юзьків Іван Леся, чл. рев. ком. 525
"Юнак", техпрац. РОП. *Див.*
Сенітович Микола
Юрак Микола, гол. с/р 473

- “Юрась”, рай. госп. реф., рай.
пров. *Див.* Федорук Іван
Васильович
- Юращук Дмитро Івана, гол.
с/р, гол. к-пу, чл. парт. орг.
752, 761, 773, 778, 781
- Юращук Іван, стріл. 726
- Юращук Олена, зав. сан. пункт.
766
- Юрійчук, зав. кадр. 564, 565
- Юрійчук, упов. 460
- Юрійчук Василь, зав. клуб. 565
- Юрійчук Василь, секр. комс.
орг. 631
- Юрійчук Василь Івана, нач. стан.
ІБ 563
- Юрійчук Василь Миколи 564
- Юрійчук Гриць 562
- Юрійчук Марія 640
- Юрійчук Семен 564
- Юріян Юрко 471
- “Юрка”, сотня 426, 497, 499, 501
- Юркевич Дмитро Михайлович
 (“Тятива”) 66, 815, 906
- Юркевич Михайло, секр.
комс., гол. к-пу 346, 424
- “Юрко”. *Див.* Заячківський Іван
Олексійович
- “Юрко”, б-к 483
- “Юрко”, надр. реф. проп.
Див. Тимосишин Петро
Миколайович
- “Юрко”, сот. *Див.* Юрцуняк
Михайло Дмитрович
- “Юрко”, стр., кущ. *Див.*
Чернявський Олекса
- Юрцуняк Михайло Дмитрович
 (“Юрко”) 51
- Юрченко, лік. 240, 321
- “Юрчик”, б-к СБ. *Див.* Дебрій
Петро Михайлович
- “Юрчик”, стр. кущ. *Див.*
Филипчук Богдан Івана
- Юрчук О., учит. 236
- Юряк Федір Григорович
 (“Чумак”) 274, 300
- Юсипчук Василь Юрійович
 (“Богдан”, “Морозенко”,
“Олесь”, “А-11”, “Г-41”) 751,
760, 761, 773, 786, 818, 906
- Юсипчук Ольга Миколаївна
 (“Річка”) 906
- Я**
- “Я”, делегат КП 64
- Яблониця, с. Жаб’євського
р-ну. *Див.* Яблуниця, с.
Верховинського р-ну
- Яблониця, с. Яремчанського
р-ну. *Див.* Яблуниця, с.
Яремчанської міськради
- Яблониця коло Яремча. *Див.*
Яблуниця, с. Яремчанської
міськради
- Яблуниця (Яблониця), с.
Верховинського р-ну 75,
223, 237, 283, 284, 288, 290,
307, 328, 338, 370, 411, 861
- Яблуниця (Яблониця,
Яблониця коло Яремчі), с.
Яремчанської міськради 65,
291, 292, 308, 405
- Яблунів (Яблонів), райцентр.
Див. Яблунів, смт.
Косівського р-ну
- Яблунів, смт. Косівського р-ну
51, 86, 228, 233, 235, 239,
245, 246, 265-269, 271, 275,
278, 350, 368, 388, 391, 392,
395, 403, 415, 416, 424, 425,
448, 452, 805, 807, 847, 856,
868
- Яблунівський (Яблонівський,
Яблонів) (тепер у скл.
Косівського р-ну), р-н 13,
17, 31, 35, 49, 82, 92, 165,
173, 178, 180, 185, 188, 201,
204, 220, 221, 225, 227, 233,

235, 237, 239, 240, 245, 264,
293, 296, 298, 300, 316, 317,
319, 321, 329, 332, 334-336,
350, 352, 353, 357-359, 361,
375, 378-380, 385-387, 390-
392, 396, 398, 400, 403, 404,
406, 407, 410, 413, 415, 416,
418, 427-432, 437-439, 441,
447, 448, 452, 453, 485, 804,
806, 820, 827, 829, 835, 836,
840, 845, 850, 851, 854, 857,
861, 870, 876, 884, 885, 888,
890, 892, 897, 898, 904, 906

Яблунівський (ч. 8) РП ОУН.
Див. ОУН, Яблунівський РП

Яблунівщина 416, 427, 428

Явдокименко, з РВК 182

Явдошник Василь 60

Явдошник Микола 60

Явдошник Параска 60

“Явір”, пом. стан., зах. у полон
303

“Явір”, чл. куц., заст. куц. *Див.*
Лукавецький Володимир Івана

Явір’є (Явірник), прис.
с. Бистрець Верховинського
р-ну 362

Явірник (Шибене), с. Верховин-
ського р-ну 286, 303

Яворина, г. 19, 37, 872

Яворів, с. Косівського р-ну 222,
247-253, 255-257, 305, 313,
314, 320, 325, 351, 353-361,
364, 365, 367, 372, 375, 379,
380, 382, 394, 396, 412, 415,
417-420, 422, 426, 427, 435,
437, 440, 441, 444-447, 450,
451, 853, 861, 874, 905, 907

Яворський Микола (“Здоро-
венко”, “Козак”) 66, 808, 906

Явтушенко М., учит. 235

“Ягода”, кур’єр. *Див.* Коцофрук
Катерина

Якимишин Марія 58

Яким’юк Василь Юрійович
 (“Калина”) 819, 907, 918

Яким’юк Володимир Юрійович
 (“Аскольд”, “Влодко”,
“Танасій”, “007”) 15, 33, 810,
907, 914

Яким’юк Микола, колгосп. 377

Яким’юк С. (Соломія) 15, 33

Якібчук Василь Михайла, заст.
гол. с/р 724

“Яків”, куц. 482

Яківка, с. Обертинського р-ну.
Див. Яківка, с. Тлумацького р-ну

Яківка, с. Тлумацького р-ну 92,
93, 102, 105, 117

“Якір”. *Див.* Василик Ярослав
Олексійович

“Якір”. *Див.* Мельник Ярослав
Миколайович

Яковейчук Іван, дільн. міл.,
мол. л-нт, л-нт 392, 452, 453

Яковець Василь 464

Яковець Іван, гол. с/р, нач.
шлях. від. 220

Яковецький Василь Івана,
стріл. ст. 708

Якубівка, с. Городенківського
р-ну 90

Якубівка, с. Обертинського
р-ну. *Див.* Якубівка, с.
Городенківського р-ну

Якубовський, з РК ЛКСМУ 626

Якубовський Микола, упов. 563

Якубчак Андрій 109

Якуб’як Василь Миколайович
 (“Смілий”) 97, 104, 814, 907

Якуб’як Михайло Миколайович
 (“Паливода”) 300

Ямбор Омелян Ількович
 (“Ігор”) 815, 907

Ямборяк Микола, ст. інсп. 725

Ямниця, с. Станіславського
р-ну. *Див.* Ямниця, с.
Тисменицького р-ну

Ямниця, с. Тисменицького р-ну 429, 430, 835, 886, 889
 Ян, г. 258
 Янишевський Йосиф (Йосип) Павлович (аг. "Ромко") 19, 37
 Янищенко Михайло, гол. с/р 107
 Японія 635
 "Ярема", куц. пров. *Див.*
 Остап'юк Микола Васильович
 "Ярема", куц. проп. 480
 "Ярема", надр. субреф. проп. *Див.* Понор Василь Михайлович
 "Ярема", рай. пров., надр. реф. проп. *Див.* Костащук Василь Миколайович
 "Ярема", рой., прац. рай. реф. проп., надр. субреф. проп. *Див.* Бежук Іван Дмитрович
 "Ярема", рай. субреф. СБ, рай. реф. СБ, рай. реф. проп. *Див.* Григорчак Юрій Петрович
 "Ярема", стр. УПА, стр. куц. *Див.* Карп'юк Микола Михайла
 Яременко Іван Д., гол. РВК 182
 Яремча, райцентр. *Див.*
 Яремче, м.
 Яремчанський, р-н (тепер тер. Яремчанської міськради) 17, 24, 35, 42, 267, 272, 332, 337, 340, 345, 346, 350, 353, 359, 385, 397, 400, 401, 407, 416, 424, 448, 705, 846
 Яремче (Яремча), м. 65, 267, 270, 308, 332
 Яремчук Андрій 748
 Яремчук Параска Степана 748
 "Ярий", підп. 281
 "Ярина", рай. госп. реф. *Див.* Гоянюк Марія
 Ярмаков Александр (Олександр), нач. ст. 726
 "Яросевич", зв'язк., зах. у полон 24
 "Ярослав", куц., рай. орг. реф. *Див.* Мельничук Михайло Васильович
 Ярослав, м. (тепер тер. Польщі) 507
 "Ярослав", рай. пров. 818, 908
 "Ярослав", рай. реф. СБ. *Див.* Бакай Микола Олексійович
 "Ярослав", розв. 479
 Ярославський, пов. (тепер тер. Польщі) 145, 861
 Ярош Антін Миколи, бриг. 735
 Яршов, аг. уповмінзаг 367
 Яршов, ком. б-ки 357
 Ясенів (Горішний), с. Жаб'євського р-ну. *Див.* Верхній Ясенів, с. Верховинського р-ну
 Ясенів-Пільний, с. Городенківського р-ну 484, 489, 502, 510, 520, 521, 539, 563, 572, 577, 583, 584, 617, 618, 621, 623, 840, 904
 "Ясень", повст. 173
 Ясінський Петро 134
 Ясіня, смт. Рахівського р-ну Закарпатської обл. 689-694, 696-708
 Ясіня, ст. 693
 Яськів Василь Федорович ("Карпо", "Крук") 816, 908
 Яцишин Евдокія (Євдокія) 96
 Яцко Василь 273
 Яцковська Катерина, пом. стан. 299
 Яцковська Марія, кур'єр 299
 Яшан Микола Дмитра, уч. 632
 Яшан Петро 568
 Ящук Дмитро Романович ("Байда", "Скидан", "Херсон", "154") 145, 431, 809, 813, 817, 900, 908
 Ящук Іван, заст. гол. к-пу 556

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ

РОЗДІЛ I. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ КОЛОМИЙСЬКОГО ОКРУЖНОГО ПРОВІДНУ ОУН

1. Звіт з оперативних дій УПА за період від 1.02. до 26.02.1945 р., складений окружним провідником ОУН Коломийщини Григорієм Легким-“Борисом”.
27 лютого 1945 р. 49
2. Інформаційний звіт за період від 26.08. до 30.09.1945 р., складений окружним організаційним референтом ОУН Коломийщини Романом Качорівським-“Рибакком”.
10 жовтня 1945 р. 54
3. Лист окружного провідника ОУН Коломийщини Григорія Легкого-“Бориса” до крайового провідника ОУН КК Ярослава Мельника-“Роберта”. *2 травня 1946 р.* 64
4. Інформаційний звіт за період від 1.10.1946 р. до 31.03.1947 р., складений окружним провідником ОУН Коломийщини Григорієм Легким-“Борисом”.
7 травня 1947 р. 69
5. Скорочений відпис записки окружного провідника ОУН Коломийщини Григорія Легкого-“Бориса”.
26 травня 1947 р. 77

РОЗДІЛ II. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ НАДРАЙОННИХ ПРОВІДІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН

I. Коломийський надрайон

6. Інформаційний звіт за грудень 1946 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломийщини Василем Хомою-“Марком”. *25 січня 1947 р.* 85
7. Інформативний звіт за квітень і травень 1947 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломийщини Василем Хомою-“Марком”. *27 червня 1947 р.* 106
8. Список полеглих членів ОУН та вояків УПА на терені Коломийського надрайону за період від 1.01.1948 р. *24 серпня 1948 р.* 144
9. Звіт за період від 1.07. до 30.09.1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломийщини Іваном Гуралем-“Гайвороном”. *20 грудня 1948 р.* 147
10. Звіт за III та IV квартали 1952 р., складений надрайонним провідником ОУН Коломийщини “Н-25”. *Квітень 1953 р.* ... 198

II. Косівський надрайон

11. Звіт за період від 1.09.1946 р. до 31.03.1947 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Ковалюком-“Діогеном”.
5 червня 1947 р. 215

12. Додаток до звіту за період від 1.09.1946 р. до 31.03.1947 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Ковалюком-“Діогеном”. 5 червня 1947 р.	305
13. Інформаційний звіт за період від 1.04. до 30.04.1947 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Ковалюком-“Діогеном”. 10 травня 1947 р.	317
14. Звіт за період від 1.10. до 31.12.1949 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Травень 1951 р.	337
15. Інформаційний звіт за III квартал 1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Червень 1951 р.	386
16. Суспільно-політичний звіт за IV квартал 1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Листопад 1951 р.	409
17. Список загиблих членів ОУН за період від 1.05. до 30.12.1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Листопад 1951 р.	426
18. Додаток до списку загиблих кадрів ОУН за III і IV квартали 1950 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. [Листопад 1951 р.]	429
19. Суспільно-політичний звіт за II квартал 1951 р., складений надрайонним організаційним референтом ОУН Косівщини Василем Палинюком-“Ненаситцем”, “Х-12”. Квітень 1952 р.	433
III. Городенківський надрайон	
20. Інформаційний звіт за серпень 1946 р., складений надрайонним провідником ОУН Городенщини Василем Горуком-“Едвардом”, “ав/3”. 9 вересня 1946 р.	455
21. Список полеглих членів ОУН в боротьбі за УССД з більшовицьким окупантом за період від 29.03.1944 р. до 16.07.1948 р., складений надрайонним провідником ОУН Городенщини Тарасом Буджаком-“Сталевим”. 19 серпня 1948 р.	478
22. Список полеглих членів ОУН на терені Городенківського надрайону за 1948-1949 рр. 20 лютого 1950 р.	484

23. Звіт за 1949 р., складений надрайонним провідником ОУН Городенщини Тарасом Буджаком-“Сталевим”. <i>10 квітня 1950 р.</i>	510
IV. Рахівський надрайон	
24. Звіт за період від 1.01. до 31.03.1949 р., складений надрайонним провідником ОУН Рахівщини Кирилом Кравчуком-“Жубром”, “В-5”. <i>31 травня 1949 р.</i>	689
РОЗДІЛ III. ЗВІТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ РАЙОННИХ ПРОВІДІВ КОЛОМИЙСЬКОЇ ОКРУГИ ОУН	
Район ч. 1	
25. Інформативний звіт за період від 1.01. до 1.04.1950 р., складений районним провідником ОУН Коломийщини Іваном Білейчуком-“Косарем”, “Л-48”. <i>[Квітень 1950 р.]</i>	713
26. Інформативний звіт за період від 1.04. до 1.07.1950 р., складений одним із керівників районного проводу ОУН Коломийщини “В-49”. <i>12 липня 1950 р.</i>	720
Район ч. 6	
27. Звіт за липень 1950 р., складений районним провідником ОУН Кутщини Василем Юсипчуком-“Олесем”, “Г-41”. <i>31 липня 1950 р.</i>	751
28. Звіт за серпень 1950 р., складений районним провідником ОУН Кутщини Василем Юсипчуком-“Олесем”, “Г-41”. <i>[Вересень 1950 р.]</i>	761
29. Звіт за жовтень, листопад, грудень 1950 р., складений районним провідником ОУН Кутщини Василем Юсипчуком-“Олесем”, “Г-41”. <i>10 травня 1951 р.</i>	773
Район ч. 9	
30. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Городенщини Дмитром Немішем-“Туром”. <i>15 листопада 1945 р.</i>	787
Район ч. 10	
31. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Чернеличчини Іваном Федоруком-“Юрасем”. <i>15 листопада 1945 р.</i>	789
Район ч. 12	
32. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Снятинщини Василем Косташчуком-“Яремою”. <i>15 листопада 1945 р.</i>	791
Район ч. 13	
33. Числовий звіт до 30.08.1945 р., складений районним провідником ОУН Заболотівщини Іваном Зозуликом-“Богданом”. <i>15 листопада 1945 р.</i>	793

ПЕРЕЛІК ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Картосхема рейду групи підпільників Коломийської округи ОУН в Румунію (червень-липень 1949 р.) 48
2. 1946. 20 крб. 100х140. Обгортковий. Коломийський окружний провід ОУН 84
3. 1946? 20 крб. 65х95. Обгортковий. Коломийський окружний провід ОУН 712
4. 1945. 20 крб. 90х132. Обгортковий. Коломийський надрайонний провід ОУН, друкарня “Смерть Сталіну!” . . . 798
5. Окружний провідник ОУН Коломийщини Василь Савчак-“Сталь” 909
6. Окружний провідник ОУН Коломийщини Григорій Легкий-“Борис” 909
7. Окружний організаційний референт (окружний провідник) ОУН Коломийщини сотн. Іван Кулик-“Сірий” 909
8. Окружний референт СБ Коломийщини пор. Юліан Матвіїв-“Недобитий” 909
9. Окружний референт СБ Коломийщини пор. Роман Тучак-“Кіров” 910
10. Окружний референт пропаганди ОУН Коломийщини Роман Качорівський-“Рибак” 910
11. Окружний референт пропаганди ОУН Коломийщини пор. Назарій Данилюк-“Перебийніс” 910
12. Окружний референт УЧХ Коломийщини Ірина Лепкалюк-“Леся” 910
13. Окружний референт УЧХ Коломийщини Дарія Хома-Миленька-“Ірина” 911
14. Окружний субреферент пропаганди ОУН Коломийщини Степан Радиш-“Сизий” 911
15. Надрайонний провідник ОУН Косівщини Іван Скульський-“Артим” 911
16. Надрайонний провідник ОУН Косівщини пор. Костянтин Приймак-“Підгірський” 911
17. Надрайонний провідник ОУН Косівщини пор. Михайло Харук-“Вихор” 912
18. Надрайонний провідник ОУН Коломийщини (Городенківщини) Василь Хома-“Марко” 912
19. Надрайонний провідник ОУН Городенківщини хор. Тарас Буджак-“Сталевий” 912
20. Надрайонний організаційний референт ОУН Коломийщини пор. Михайло Москалюк-“Спартан” 912

21. Надрайонний референт СБ (надрайонний провідник)
Коломийщини Степан Козьмин-“Левко” 913
22. Надрайонний організаційний референт ОУН
Косівщини Василь Палинюк-“Ненаситець” 913
23. Надрайонний референт СБ Косівщини хор.
Роман Ковальчук-“Тиміш” 913
24. Надрайонний референт СБ Косівщини хор.
Дмитро Балагурак-“Скоба” 913
25. Надрайонний референт СБ Городенківщини
Петро Кузьменюк-“Кордуб” 914
26. Надрайонний референт пропаганди ОУН Коломийщини
Микола Корженівський-“Микола” 914
27. Надрайонний референт пропаганди ОУН Косівщини
Василь Мельничук-“Гармаш” 914
28. Надрайонний референт пропаганди ОУН Косівщини
Володимир Яким'юк-“Аскольд” 914
29. Надрайонний субреферент СБ Городенківщини
Степан Костащук-“Кривоніс” 915
30. Надрайонний субреферент СБ Коломийщини пор.
Юрій Долішняк-“Білий” 915
31. Надрайонний субреферент пропаганди ОУН Коломийщини
Іван Бежук-“Ярема” 915
32. Керівник техзвена надрайонної реферетури пропаганди
ОУН Коломийщини Калина Лукань-“Галина” 915
33. Районний провідник ОУН Коршівщини
Микола Долішняк-“Вовк” 916
34. Районний провідник ОУН Косівщини
Федір Шкрібляк-“Орел” 916
35. Районний провідник ОУН Косівщини хор.
Дмитро Білінчук-“Хмара” 916
36. Районний провідник ОУН Жаб'ївщини
Дмитро Гурей-“Андрій” 916
37. Районний провідник ОУН Чернеличчини
Семен Матейко-“Палій” 917
38. Районний організаційний референт ОУН Коршівщини
Василь Микитюк-“Рись” 917
39. Районний референт СБ Косівщини
Дмитро Рабинюк-“Веселий” 917
40. Районний референт пропаганди ОУН Косівщини
Михайло Тчачук-“Лебідь” (арешт. фото) 917
41. Районний референт СБ (районний провідник) ОУН
Жаб'ївщини Іван Манчук-“Білогруд” 918

42. Районний референт пропаганди ОУН Жаб'ївщини
Василь Яким'юк-“Калина” 918
43. Районний господарчий референт ОУН Косівщини
Микола Луканюк-“Бомба” 918
44. Районний референт СБ Городенківщини
Михайло Гайдичук-“Богун” 918
45. Районний субреферент СБ Чернеличчини
Федір Масевич-“Карпо” 919
46. Зліва направо: окружні провідники
Григорій Легкий-“Борис” і Василь Савчак-“Сталь” 919
47. Зліва направо: 1) окружний референт пропаганди ОУН
Коломийщини пор. Назарій Данилюк-“Перебийніс”;
2) крайовий провідник ОУН КК сотн.-вих.
Степан Слободян-“Єфрем”; 3) окружний організаційний
референт (окружний провідник) ОУН сотн.
Іван Кулик-“Сірий”; 4) окружний провідник ОУН Буковини
(крайовий організаційний референт ОУН КК)
Василь Савчак-“Сталь” 920
48. Зліва направо: 1) окружний провідник ОУН Коломийщини
Григорій Легкий-“Борис”; 2) окружний військовий
референт ОУН Коломийщини сотн.
Петро Мельник-“Хмара”; 3) окружний організаційний
референт (окружний провідник) ОУН сотн.
Іван Кулик-“Сірий” 920
49. Лежать (зліва направо): “Листок”, Дмитро Ілюк-“Кичера”;
сидять: Іван Липкевич-“Гаргат”, інші невідомі; стоять
(зліва направо): НН, Дмитро Білінчук-“Хмара”,
Петро Мельник-“Хмара”, Назарій Данилюк-“Перебийніс”,
Іван Мельничук-“Галайда”, Іван Мельник-“Залізник”
(на дереві), НН, Василь Кузів-“Базь” 921
50. Стоять (зліва направо): Назарій Данилюк-“Перебийніс”,
Григорій Легкий-“Борис”, Петро Мельник-“Хмара”,
Іван Кулик-“Сірий”, Іван Мельничук-“Галайда”;
сидять (зліва направо): 7-й – Василь Рабинюк-“Чех”,
8-й – Іван Хомин-“Чумак”, 9-й – Іван Липкевич-“Гаргат”,
10-й – Дмитро Ілюк-“Кичера”, 12-й – Василь Кузів-“Базь”,
14-й – Іван Дебреньюк-“Непорадний”,
19-й – Михайло Симчич-“Байда”, інші – невідомі 921
51. Під час рейду до Румунії (зліва направо):
2-й – Петро Мельник-“Хмара”,
5-й – Іван Липкевич-“Гаргат”,
7-й – Дмитро Білінчук-“Хмара”, інші – невідомі 922

52. Сидять у I-му ряду (зліва направо): НН, НН, НН,
Петро Мельник-“Хмара”, Григорій Легкий-“Борис”,
Іван Кулик-“Сірий”, Костянтин Ґеник-“Крук”,
інші – невідомі 922
53. 1946. “20”. 83x115. Обгортковий. Коломийський
надрайонний провід ОУН, друкарня “Смерть Сталіну!” . . . 923
54. Листівка-звернення укр. повстанців до укр. селян
Коломийщини. 1949 р. (ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. –
Т. 65. – Арк. 273–273 зв.) 924
55. Повідомлення укр. повстанців населенню
Заболотівського р-ну (документ знаходився в бідоні,
знайденому 12 травня 2015 р. у лісовому масиві
біля с. Пістинь Косівського р-ну) 925
56. Листівка-звернення укр. повстанців до укр. селян
Коломийщини. 1950 р. (ГДА СБУ. – Ф. 13. – Спр. 376. –
Т. 65. – Арк. 304.) 925

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Літопис УПА – це серійне книжкове видання. Його завдання – опублікувати, з дотриманням джерельної точності, документи й матеріали до історії УПА, а також стимулювати й видавати праці про діяльність УПА та історію України того періоду взагалі. Кожний том або група томів Літопису присвячені окремим темам і мають назву. Частина томів охоплює історію УПА за певний період на більших територіях, як, наприклад, на Волині, в Галичині, на українських землях під Польщею тощо. Кожна з цих територій може мати два – три, а то й більше томів. Додаткова серія книжок буде присвячена загальним темам, або збірникам спогадів, праць, або може бути книжкою одного автора на якусь тему. Збірники появляються не періодично, а в залежності від підготовки й опрацювання наступного тому. Нумерація книжок Літопису може йти інакше, ніж за оголошеним територіальним планом чи хронологією подій. Документи передруковуються з дотриманням джерельної точності, зі збереженням загальної форми оригіналу. Конечні виправлення чи відтворення пошкоджених місць відзначаються квадратними дужками або – де потрібно – пояснені в примітках. Так само відзначаються додані редакцією слова, пояснення чи заголовки в тексті. Інші підпільні матеріали – мемуари, меморандуми, публіцистика тощо – передруковуються без пропусків, проте мовні й правописні виправлення детально не відзначаються, хіба в особливих випадках. Як правило, передруки беруться з оригіналів, але при відсутності оригіналу до уваги береться найвірогідніша копія чи передрук. В усіх випадках точно подається джерело, а у випадку передрукованих архівних матеріалів – теж місце збереження даного матеріалу. Кожний том має довідник осіб та місцевостей і словник неясних слів, скорочень та маловживаних чи незрозумілих слів.

LITOPYS UPA –CHRONICLE OF THE UKRAINIAN INSURGENT ARMY

Litopys UPA is a series of books, produced with the aim of publishing source documents and materials relating to the history of the UPA, as well as stimulating and publishing works about the activities of the UPA and, in a more general way, the history of Ukraine of that period. Each volume or group of volumes of Litopys UPA is devoted to a specific theme and has a separate title. Some of the volumes deal with the history of the UPA in a given period of time or in a given region – for example, in Volyn', in Halychyna, in the regions of Ukraine held by Poland and so on. Two, three, or even more volumes may be devoted to general themes, to collections of memories, or to single books by individual authors dealing with particular questions. The appearance of Litopys UPA is not periodic, and depends on the pace at which successive volumes are compiled and prepared for print. The volumes may appear in an order other than indicated above, based on a territorial and chronological principle. In reprinting documents, we adhere strictly to their sources and preserve the general form, language and orthography of the originals. Places in the text where corrections have had to be made, or where the original documents have been damaged or had to be reconstituted, are designated with square brackets, or, if necessary, provided with explanatory footnotes. Words, explanations, or titles inside the texts that have been added by the editors are indicated in a similar manner. Other underground materials – memories, memoranda, works of publicists and the like – are also reprinted without omissions, but only in exceptional cases are linguistic and orthographic corrections indicated. Reprints are based on original texts. In cases where the original text is not available, the reprint is based on the most reliable copy of reprint. The sources of all materials used are clearly indicated and in the case of reprinted archival material, their present locations are also given. Each volume is provided with an index of names of persons and places and a glossary listing names that may not be clear, abbreviations and rarely used or incomprehensible words.

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Серійне книжкове видання документів, матеріалів і наукових
праць до історії Української Повстанської Армії

Досі появилися такі томи Літопису УПА основної серії:

Том 1. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 1: Початки УПА; документи і матеріали. Містить політичні й організаційні документи та матеріали до історії УПА на Волині та Поліссі. Третє, виправлене вид., 1989 р., 256 с.

Том 2. Волинь і Полісся: німецька окупація. Книга 2. Містить підпільні документи і матеріали про бойові дії УПА на Волині й Поліссі. Друге, виправлене видання, 1985 р., 256 с.

Том 3–4. Чорний Ліс: видання команди Станиславівського тактичного відтинка УПА, 1947–1950 роки. Книга 1 і 2. Містять меморіяли, біографічні нариси й документи про дії відділів УПА Станиславівського ТВ УПА, оповідання, новели й вірші.

Том 3. Книга 1: 1947–1948. Друге, виправлене видання, 1987 р., 272 с.

Том 4. Книга 2: 1948–1950 (продовження). Друге, виправлене видання, 1989 р., 288 с.

Том 5. Волинь і Полісся: німецька окупація; книга 3: спомини учасників. Містить спогади, рецензії та підпільні матеріали про дії УПА, повідомлення про договір про ненапад між ГК УПА й угорською армією. 1983 р., 312 с.

Том 6. УПА в світлі німецьких документів, 1942–1945; книга 1: 1942 – липень 1944. Містить аналізи, меморандуми, повідомлення, звіти, а також переклади українських документів для центральних політичних, військових і поліцейських установ. 1983 р., 256 с.

Том 7. УПА в світлі німецьких документів; 1942–1945; книга 2: серпень 1944–1945. 1983 р., 272 с.

Том 8. Українська Головна Визвольна Рада; документи, офіційні публікації, матеріали; книга 1: 1944–1945. Містить основні документи Першого Великого Збору УГВР, передрук органу Президії УГВР *Вісник* (ч. 4 (7), серпень 1945), статті та матеріали з 1944–45 рр., які стосуються цілоти визвольного руху. 1980 р., 320 с.

Том 9. Українська Головна Визвольна Рада; книга 2: 1946–1948. Містить видання УГВР *Самостійність* і *Бюро інформацій УГВР* та інші матеріали. 1982 р., 520 с.

Том 10. Українська Головна Визвольна Рада; книга 3: 1949–1952. Містить документи, офіційні повідомлення, публіка-

ції й матеріяли УГВР в Україні, між ними *Бюро інформацій УГВР*, вип. 4, 6 і 9. 1984 р., 424 с.

Том 11. Тернопільщина: список впадших героїв української революції в боротьбі з московсько-більшовицьким окупантом за час від 13 березня 1944 до 31 грудня 1948 року. Підпільне видання містить біографії 725 осіб, які загинули на території Тернопільської округи та подає нові дані про смерть 100 невідомих повстанців. 1985 р., 248 с.

Том 12. Третя подільська воєнна округа УПА (“Лисоня”). Містить видані командою ВО описи боїв відділів від 11.1943 до 08.1945 р., збірник підпільних пісень “*Повстанський стяг*” виданий з нагоди п’ятиріччя УПА в 1947 р. 1989 р., 352 с.

Том 13. Перемищина – Перемиський курінь; книга 1: Денник відділу “Бурлаки” (В. Щигельського). Містить денник цього відділу (“Ударники”-4, 94а) від 10.1946 р. До 24.10.1947 р., ведений бунчужним “Буркуном”, з епілогом Б. Гука (“Скали”), списки вояків, господарські документи. 1986 р., 370 с.

Том 14. Перемищина – Перемиський курінь; книга 2: Денники й документи. Містить денники сотенного “Крилача” (Я. Коцьолка) з 1944 і 1947 років, які продовжив сот. “Бурлака” (В. Щигельський), денник сотні “Крилача” (ведений бунчужним “Орестом”) і документи обох сотень. 1987 р., 262 с.

Том 15. Костянтин Гіммельрайх: Спогади командира відділу особливого призначення “УПА-Схід”. Автор- киянин – оповідає про свої переживання від 1941 р. до рейду на Захід в 1945 р. (мобілізація до ЧА, німецький полон, окупований Київ, участь у підпіллі ОУНм, старшинська школа, мандри по Поділлі й к-р вд. особливого призначення УПА-Схід). 1987 р., 266 с.

Том 16. Підпільні журнали закерзонської України, 1945–1947. Містить передруки підпільних журналів: “*Тижневі вісті*”, “*Лісовик*”, “*Інформативні вісті*”, “*Інформатор*” і “*Перемога*”. Всі числа журналів супроводяться англomовним резюме. Має статтю про історію підпільної видавничої діяльності на Закерзонні. 1987 р., 608 с.

Том 17. Англomовні видання українського підпілля, 1946–1947. Містить передруки підпільних видань: “Нові Лідіце”, “Виселення єпископа Коциловського”, “Вибори в СРСР”, “Нова голодова катастрофа в Україні”, “Фашистське страшило”, “До братніх чеського і словацького народів”. 1988 р., 192 с.

Том 18. Карпатська група УПА “Говерля”; книга 1: Документи, звіти та офіційні публікації. Містить передрук підпільного видання командування групи *Шлях перемоги*, звіти команд

ТВ УПА й звіти к-рів відділів та підвідділів 24 ТВ УПА “Маківка”. 1990 р., 328 с.

Том 19. Карпатська група УПА “Говерля”; книга 2: **Споми-ни, статті та видання історично-мемуарного характеру.** Охоплює нариси і споми-ни друковані у підпіллі та написані старшинами і вояками УПА після переходу на еміграцію. 1992 р., 357 с.

Том 20. Показчик до “Літопису УПА”; книга 1: **1–19 томи.** Містить показчики псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інституцій, алфавітні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про перших 19 томів “Літопису УПА”. 1994 р., 528 с.

Том 21. УПА в світлі німецьких документів, 1941–1943; Книга 3: **червень 1941 – травень 1943.** Містить звіти, меморандуми, а також переклади українських документів для центральних політичних і поліцейних установ. 1991 р., 271 с.

Том 22. УПА в світлі польських документів; книга 1: **Військовий Суд Оперативної Групи “Вісла”.** Містить вироки, звіти та кореспонденцію Військового суду Оперативної групи “Вісла” за період 06–09.1947 р. 1992 р., 627 с.

Том 23. Медична опіка в УПА: документи, матеріали і спогади. Поміщено споми-ни санітарів, медиків, лікарів й інших працівників санітарної служби й підпільні документи й біографії працівників УЧХ. 1992 р., 480 с.

Том 24. Ідея і Чин: орган Проводу ОУН, 1942–1946. Політично-інформативний журнал Проводу ОУН містить інформації про боротьбу УПА, німецьку та російську окупаційну політику, розвиток політичної думки. 1995 р., 592 с.

Том 25. Пісні УПА. Збірка пісень, тематично пов’язаних з боротьбою УПА. Містить тексти пісень, їх мелодію і варіанти (понад 600), а також дані про саму пісню, її авторів й оспівуваних у піснях героїв чи події. Охоплює не тільки властиві пісні вояків УПА, але й укладені пізніше в тюрмах і концтаборах чи уложені на-родом. 1997 р., 556 с.

Том 26. Українська Головна Визвольна Рада. Документи, офіційні публікації, матеріали. Книга 4: Документи і спогади. Містить протокол ВЗ УГВР, доповідь на цьому зборі, листування президента УГВР К. Осьмака, переговори з польським під-піллям, Угорщиною й Румунією, слідчу справу М. і П. Дужих, спогади членів УГВР й інших осіб про утворення та діяльність УГВР. 2001 р., 658 с.

Том 27. Роман Петренко. За Україну, за її волю; спогади. Автор-волиняк – оповідає про свою діяльність від часу війни у 1939 р. до відходу на захід у 1945 р. Спочатку був членом ОУН

Сарненської округи (від січня 1942 р. у підпіллі), згодом – шефом господарського відділу ШВО УПА “Заграва”, від літа 1943 р. – ГВШ (потім КВШ УПА-Північ) і від літа 1944 р. – старшиною для особливих доручень при ГСЗС УГВР під керівництвом М. Лебеда. 1997 р., 279 с.

Том 28. Марія Савчин. Тисяча доріг; спомини. Авторка розповідає про свої юначі роки до приходу на еміграцію у 1954 р. З 1945 р. була дружиною В. Галаси (заст. пров. ОУН Закерзонського краю і від 1948 р. – пров. ОУН ПЗУЗ) та перебувала разом з ним на Закерзонні, в Карпатах, на Волині, а також – в тюрмі КГБ у Києві. 1995 р., 600 с.

Том 29. Іван Гарасимів (“Палій”). З юнацьких мрій – у ряди УПА. Спогади дають картину зі щоденного життя повстанців та їхніх к-рів та про становище населення на цих теренах. Автор розповідає свій бойовий шлях в УПА від осені 1943 до осені 1947 р. в Карпатах (підстаршинську школу) та на Лемківщині (ройовий в сотні У-І (94)). 1999 р., 336 с.

Том 30. Степан Хрін (Степан Стебельський). Крізь сміх заліза; спогади. Книга містить спогади С. Стебельського – “Хріна” та О. Конопядського – “Островерха” – “Спомини чотового УПА Островерха” про їх діяльність в УПА від 1944–1949 рр. на Лемківщині та Дрогобиччині. 2000 р., 552 с.

Том 31. УПА на Львівщині і Ярославщині. Спогади і документи вояків УПА ТВ “Розточчя”, 1943–1947. Містить спогади “Сої”, “Спартак”, “Зенона Семеніва” та інших членів відділу УПА к-ра “Бриля”, оперативні звіти к-ра “Бриля” та “Гамалії” (“Переяслави І” та “Переяслави ІІ”). 2000 р., 324 с.

Том 32. Медична опіка в УПА: документи, матеріали і спогади. Книга 2. Частина книги – це спомини санітарів, медсестер, медиків, лікарів та інших працівників санітарної служби й УЧХ. 2001 р., 581 с.

Том 33. Тактичний Відтинок УПА 26-ий “Лемко”: Лемківщина і Перемищина (Документи і матеріали). Містить дані, що стосуються історії відділів в 1944–1947 рр., оперативні звіти, накази інструкції та вказівки, рейди УПА, та документи підстаршинської школи ім. полк. “Коника”. 2001 р., 900 с.

Том 34. Лемківщина і Перемищина – “Холодний Яр”, “Бескид”, “Верховина”: Політичні звіти. Містить організаційний розподіл підпільної мережі Лемківщини і Перемищини, кадрову обсаду підпільної сітки та політичні й інформативні звіти з терену за роки 1944–1947 рр. 2001 р., 974 с.

Том 35. Покажчик до “Літопису УПА”; книга 2: томи 21–34, томи та 1–3 Нової Серії та томи 1–3 серії “Бібліотека”.

Містить покажчики псевдонімів, прізвищ, географічних назв, інституцій, поазбучні списки авторів та надрукованих матеріалів й інші дані про томи “Літопису УПА”, книги “Повстанські могили”. 2002 р., 870 с.

Том 36. “Книга полеглих членів ОУН і вояків УПА Львівщини”. Містить отримані з радянських архівів короткі біографії членів ОУН і УПА, які загинули на Львівщині. 2002 р., 1058 с.

Том 37. Іван Лико. На грані мрії і дійсності: спогади підпільника. 1945–1955. Спогади І. Лика (“Скали”, “Богдана”) – “На грані мрії і дійсності” та М. Терепенка (“Медведя”) – “На грані двох світів” розповідають про пережите ними в підпіллі на Лемківщині та у польських тюрмах. 2002 р., 644 с.

Том 38. Петро Й. Потічний. Архітектура резистансу: криївки і бункри УПА в світлі радянських документів. Містить схеми та описи різних криївок УПА й запілля та перелік з’єднань ЧА та ВВ НКВД, які були залучені до боротьби проти підпілля, зібраних в Архіві ВВ Українського Округу за 1944–1954 рр. 2002 р., 430 с.

Том 39. Тактичний відтинок УПА 28-й “Данилів”: Холмщина і Підляшшя. Документи і матеріали. Містить звіти Холмського ТВ, хроніки сотень, звіти зі зустрічей з представниками польського ВіН, звіт із зустрічі з англійським кореспондентом у 1945–1948 рр. 2003 р., 1058 с.

Том 40. Тактичний Відтинок УПА 27-й “Бастіон”: Любачівщина, Ярославщина, Томашівщина. Документи і матеріали. Містить звіти команди ТВ, хроніки відділів куреня “Месники”, звіти й огляди керівництва II Округи ОУН “Батурин”, господарські звіти у 1945–1948 рр. 2004 р., 600 с.

Том 41. Президент УГВР Кирило Осьмак. Містить документи та матеріали про К. Осьмака, його життя, наукову діяльність і смерть. 2004 р., 880 с.

Том 42. Петро Й. Потічний. Літопис УПА – Історія: Документи і матеріали. Містить дані про діяльності видавництва “Літопис УПА” за 30-й період, біографії членів видавничого комітету й адміністрації, редакторів, авторів, упорядників і фундаторів томів. 2005 р., 658 с.

Томи 43–44. Боротьба з агентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Містять протоколи переслухань працівниками СБ ОУН Тернопільської обл. осіб, підозрілих у співпраці з органами державної безпеки СРСР.

Том 43. Книга 1: поміщено 85 протоколів допитів, що охоплюють 13 р-нів Тернопільщини, зокрема: Бережанський, Біло-

божницький, Борщівський, Бучацький, Великобірківський, Великоглибочоцький, Великодедеркальський, Вишнівецький, Заліщицький, Залозецький, Збаразький і Зборівський р-ни. 2006 р., 1332 с.

Том 44. Книга 2: містить 108 протоколів переслухань СБ ОУН з районів: Золотопотіцький, Золотниківський, Козівський, Козлівський, Коропецький, Кременецький, Ланівецький, Микулинецький, Новосільський, Підволочиський, Підгаєцький, Почаївський, Пробіжнянський, Скала-Подільський, Скалатський, Терехівський, Товстецький, Чортківський, Шумський та з Рогатинського р-ну Станіславської області. Поміщено Протоколи ТОС-у, Протоколи смерті, список функціонерів МВС і МДБ та список слідчих СБ. 2006 р., 1288 с.

Том 45. Генерал Роман Шухевич – “Тарас Чупринка” Головний Командир УПА. Містить спогади про ген. Р. Шухевича, його життя, підпільну діяльність і смерть. 2006 р., 572 с.

Томи 46. Боротьба з агентурою: Протоколи допитів Служби Безпеки ОУН в Тернопільщині. 1946–1948. Книга 3. Продовження тт. 43–44 та містить протоколи переслухань СБ ОУН з 5 р-нів Тернопільської обл.: Великодедеркальського, Вишнівецького, Збаразького, Золотниківського та Кременецького. 2007 р., 896 с.

Том 47. Підпільна Пошта України. Містить ілюстрації ППУ з філателістичної збірки с. п. Степана Голяша з коротким описом рисунків марок і блоків, а також вступні статті, що привідкривають історію її діяльності. 2009 р., 336 с.

Том 48. УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948); книга 1: Рейди УПА в документах війська та апарату безпеки ЧСР (1945–1946). Містить дані про пропагандивні рейди УПА Північно-Східною Словаччиною та заходи чехословацької армії і органів безпеки, чехословацько-радянсько-польську співпрацю проти УПА, становище українського населення на Закерзонні та документи про реакцію чехословацького суспільства щодо УПА. 2010 р., 864 с.

Том 49. Тернопільщина: “Вісті з Терену” та “Вістки з Тернопільщини”. 1943–1950; книга 1 (1943–1947). Подано підпільні інформації про діяльність ОУН і УПА та суспільно-політичну ситуацію в Тернопільській обл. і суміжних районах. 2010 р., 832 с.

Том 50. Тернопільщина: “Вістки з Терену” та “Вістки з Тернопільщини”. 1943–1950; книга 2 (1948–1950). Містить подальші документи підпілля ОУН за 1948–1950 рр. щодо суспільно-політичної та економічної ситуації в Тернопільщині. 2010 р., 1240 с.

Том 51. Товариство Колишніх Вояків Української Повстанської Армії в Канаді. Історія в “Обіжниках” (1952–1993). У книзі на основі інформаційних листів, т. зв. “Обіжників”, які виходили протягом 1952-1993 рр., висвітлено історію однієї з українських комбатанських організацій на еміграції – Товариства Колишніх Вояків УПА в Канаді. Торонто – Львів, 2015 р., 536 с.

Готуються до друку:

- **УПА в світлі словацьких та чеських документів (1945–1948): книга 2 (1947–1948);**
- **Книги за історію Об’єднання Колишніх Вояків Української Повстанської Армії в США й Канаді та Товариства Вояків УПА ім. ген.-хор. Романа Шухевича-“Тараса Чупринки” в США.**

У новій серії, т. зв. Київській, у співпраці з Інститутом української археографії та джерелознавства Національної Академії Наук України Державним комітетом архівів України та Центральним державним архівом громадських об'єднань (ЦДАГО) України появилися такі томи “Літописи УПА”:

1. Видання Головного Командування УПА. Містить такі видання: “До зброї”, № 16, 1943, “Повстанець”, № 1–6, 1944–1945, “Український перець”, № 1–3, 1943–1945 та “Бойовий правильник піхоти”. Київ-Торонто, 1995 р., 482 с.

2. Волинь і Полісся: УПА та запілля 1943–1944. Документи і матеріали. Містить документи Головної Команди УПА-Північ та документи ВО “Заграва”, “Богун”, “Турів” та “Тютюнник”. Київ-Торонто. 1999, 724 с.

3. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: директивні документи ЦК Компартії України 1943–1959. Містить документи ЦК КП(б)У – постанови з'їздів, пленумів політбюро, оргбюро, секретаріату, які супроводжуються інформативними записками, довідками, стенограми засідань та виступів членів ЦК КП(б)У. Київ-Торонто. 2001, 652 с.

4. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ (1943–1959). Книга 1: (1943–1945). Містить радянські документи за 1943–1945 рр. Київ-Торонто. 2002, 597 с.

5. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 2: 1946–1947. Містить радянські документи за 1946–1947 рр. Київ – Торонто. 2002, 574 с.

6. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга 3: 1948. Містить радянські документи за 1948 р. Київ-Торонто, 2003, 523 с.

7. Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля: інформаційні документи ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС–МВС, МДБ–КДБ. (1943–1959). Книга четверта: 1949–1959. Містить радянські документи за 1949–1959 рр. Київ-Торонто, 2003, 716 с.

8. Волинь, Полісся, Поділля: УПА та Запілля 1944–1946. Документи і матеріали. Містить документи керівництва УПА-Північ і УПА-Південь, КП ОУН ПЗУЗ і НВРО та груп “Заграва”, “Богун”, “Тютюнник” і з'єднань груп “ЗЗ” (ПЗК “Москва”), “44” (ПСК “Одеса”). Київ-Торонто. 2006, 1448 с.

9. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1944–1945. Містить протоколи допитів радянськими спецслужбами: М. Степаняка, Є. Басюка, М. Гайдука, Я. Білинського, А. Галицької, О. Луцького, Ю. Стельмашука, П. і М. Дужих, В. Павлика, О. Польового, Ф. Воробця, Д. Вітовського, В. Левковича. Київ-Торонто, 2007, 912 с.

10. Життя і боротьба генерала “Тараса Чупринки” (1907–1950). Документи і матеріали. Зібрані джерела, які характеризують основні віхи життя і діяльності ген. Романа Шухевича. Київ-Торонто, 2007, 832 с.

11. Мережа ОУН(б) і запілля УПА на території ВО “Заграва”, “Турів”, “Богун” (серпень 1942 – грудень 1943 рр.). Містить 353 документи ОУН(б) і запілля УПА на Волині й Південному Поліссі, які відображають діловодство КП, округ, районів ОУН(б) (08.1942–09.1943), а також округ, надрайонів, районів, куштів, підрайонів і станиць запілля УПА (09–12.1943). Київ-Торонто, 2007, 848 с.

12. Воєнна Округа УПА “Буг” 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 1. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ-Торонто, 2008 р., 800 с.

13. Воєнна Округа УПА “Буг” 1943–1952. Документи і матеріали. Книга 2. Містить дані командування ВО і окремих підрозділів, пресові видання, звітно-інформативні документи керівництва ОУН на Львівщині. Київ-Торонто, 2009 р., 1232 с.

14. УПА і запілля на ПЗУЗ. 1943–1945. Невідомі документи. Увійшли джерела УПА-Північ (266 документів) в яких висвітлюється історія керівництва, військових підрозділів, запілля за 1943–1945 рр. Київ – Торонто, 2010 р., 640 с.

15. Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1946–1952. Книга 2. Містить документи з переслухань радянськими органами: М. Павловича, І. Павловича-Бабинця, П. Лиховського, В. Харківа, Г. Голяша, Ю. Матвіїва, С. Коваля. Київ-Торонто, 2011, 840 с.

16. Волинь і Полісся у невідомій епістолярній спадщині ОУН і УПА. 1944 – 1954 рр. Містить 281 діловий лист керівників УПА та збройного підпілля ОУН (Роман Шухевич, Василь Кук, Микола Козак, Василь Галаса та ін.), які висвітлюють маловідомі, пере-

важно трагічні події національно-визвольної боротьби на Волині та Поліссі у 1944–1954 рр. Київ–Торонто, 2011, 1024 стор.

17. Осип Дяків–“Горновий”. Документи і матеріали. Містить 119 документів (творча спадщина, листування, документи про освіту і навчання, арешт та ув’язнення радянською владою, обставини загибелі; зізнання і спогади осіб, які з ним тісно співпрацювали), присвячених життю та діяльності одного з провідних публіцистів воюючої України, члена Проводу ОУН, заступника Голови ГС УГВР, підполковника-політвиховника УПА Осипа Дяківа–“Горнового”. Київ–Торонто, 2011, 1016 стор.

18. Діяльність ОУН та УПА на території Центрально-Східної та Південної України. Містить підпільні документи і матеріали щодо діяльності ОУН і УПА на території центральних, східних і південних областей України у 1942–1952 рр. Київ–Торонто, 2011, 1160 стор..

19. Підпілля ОУН на Буковині: 1943–1951. Документи і матеріали. Містить звітно-інформаційні документи структур ОУН Буковини, інструкції, пресові видання, деякі матеріали УПА та СБ, а також документи радянських органів держбезпеки. Київ–Торонто, 2012, 784 стор.

20. Воєнна округа УПА “Лисоня”. Документи і матеріали. 1943–1952. Містить документи і матеріали військового штабу та окремих підрозділів ВО УПА “Лисоня”, а також звітно-інформаційні документи підпілля ОУН на Тернопільщини. Київ–Торонто, 2012, 848 стор.

21. Ярослав Старух. Документи та матеріали. Містить творчу спадщину, найважливіші документи, спогади та біографічний нарис, які стосуються життя та діяльності Я. Старуха. Київ–Торонто, 2012, 1008 стор.

22. Станиславівська округа ОУН: документи та матеріали 1945-1951. Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних проводів структури ОУН Станиславівщини. Київ–Торонто, 2013, 1380 стор.

23. Золочівська округа ОУН: Документи і матеріали референтури СБ 1944-1951. Книга 1. Збірник містить оригінальні документи референтури СБ Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, які відображають процес роботи цієї структури підпілля в боротьбі з агентурою радянської влади та її каральних органів у регіоні. Київ – Торонто, 2013, 1320 стор.

24. Золочівська округа ОУН: Організаційні документи. 1941-1952. Книга 2. До збірника увійшли оригінальні документи Золочівського окружного та підлеглих йому проводів ОУН, які

відтворюють суспільно-політичне та військове становище даного терену у 1941-1952 роках. Висвітлено протистояння структур визвольного руху сталінському тоталітарному режиму. Київ – Торонто, 2014, 1400 стор., тверда обкладинка, ілюстрації.

25. Коломийська округа ОУН: документи і матеріали 1945–1952. Збірник включає звітно-інформаційні документи окружного, надрайонних та районних проводів структури ОУН Коломийщини. Київ – Торонто, 2015, 1104 стор.

Готуються до друку:

- **Боротьба проти повстанського руху і націоналістичного підпілля: протоколи допитів заарештованих радянськими органами державної безпеки керівників ОУН і УПА. 1946–1952. Книга 3.**

Серія “Літопис УПА” – Бібліотека

1. Юрій Ступницький. Спогади про пережите. Автор-волиняк – оповідає про свою родину та переживання від юнацьких років (кін. 1930-х до сер. 1950-х рр.). Автор є сином начальника штабу УПА полк. Леоніда Ступницького, разом з яким у 1943 р. пішов в УПА, навчався у старшинській школі “Дружинники”. Після арешту в 1944 р. поневірявся по тюрмах і таборах Радянського Союзу. Київ, 2000, 128 с.

2. Володимир В’ятрович. Рейди УПА теренами Чехословаччини. Монографію присвячено маловідомому аспекту історії укр. визвольного руху 1940–1950 рр. Львів, 2001, 208 с.

3. Ярослав Грицай – “Чорнота”, Параскевія Грицай. А рани не гоїлися: Спомини “Чорноти”. Спогади чотового УПА про події, які відбувалися у 1943–1945 рр. на Закерзонні, та його поневіряння по більшовицьких тюрмах і концтаборах Сибіру. Мемуари підготовлені до друку дружиною Параскою Грицай (з дому Ротко). Львів, 2001, 332 с.

4. Спогади вояків УПА та учасників збройного підпілля Львівщини і Любачівщини. Містить спогади В. Левковича (“Вороного”), його дружини Ярослави, сот. М. Тарабана (“Тучі”), вояків УПА І. Філя (“Шеремети”), І. Василевського-Путко (“Вуса”), оргмоба К. Міхалика (“Думи”) та зв’язкової К. Когут-Лялюк (“Грізної”), згадку про к-ра Перемиської 6 ВО УПА Я. Чорнія (“Кулю”), авторства Ф. Лопадчака. Львів, 2003, 448 с.

5. Мирослав Горбаль. Довідник-пошуківець. Реєстр осіб, пов’язаних з визвольною боротьбою на теренах Львівщини (без Дрогобиччини). 1944–1947 (за архівними документами). Подано ідентифікаційні дані про осіб, які були пов’язані з визвольним рухом та джерела цих даних з ДАЛО за 1944–1947 рр. (плани заходів, стенограми нарад, протоколи засідань та допитів, прокурорські аналізи, агентурні справи). Львів, 2003, 416 с.

6. Мирослав Горбаль. Довідник-пошуківець. Реєстр осіб, пов’язаних з визвольною боротьбою на теренах Дрогобиччини. 1939–1950 (за архівними документами). Зібрано інформацію про осіб та події, пов’язані з визвольною боротьбою на території Дрогобицької обл. у 1939–50-х рр. на основі документів ДАЛО та інших архівів, а також тематичних видань, публікацій і машинописів. Львів, 2005, 1312 с.

7. Володимир Ковальчук. Діяльність ОУН(б) та запілля УПА на Волині та південному Поліссі (1941–1944 рр.). Досліджено інформативний потенціал джерел з історії діяльності під-

пілля, формування первісної джерельної бази, особливості фондоутворення, діловодство, класифікацію джерел та особливості діяльності референтур ОУН(б) і запілля УПА. Львів, 2006, 512 с.

8. Онишко Леся. “Нам сонце всміхалось крізь ржаві ґрати”. Катерина Зарицька в українському національно-визвольному русі. На основі документів, спогадів учасників подій досліджено етапи становлення світогляду К. Зарицької, її участь в формуванні УЧХ; діяльність в референтурі пропаганди ОУН та налагодження зв'язків ГК УПА Р. Шухевича; показано її життєвий шлях в тюрмах і таборах ССРСР, а потім на волі. Львів, 2007, 928 с.

9. Коханська Галина. З Україною у серці. Спомини. Авторка детально розповідає про тогочасну дійсність, яку їй довелося пережити, про свій вступ в ряди ОУН, проходження вишколів, діяльність в Колківській республіці УПА у відділі розвідки, ув'язнення в комуністичних таборах. Львів, 2008, 400 с.

10. Олександр Іщук, Ігор Марчук, проф. Дарія Даревич “Життя і творчість Ніла Хасевича”. Книга розкриває життєвий та творчий шлях видатного художника-графіка, члена УГВР з 1949 р., ілюстратора багатьох видань ОУН і УПА – Ніла Хасевича (“Бей”, “Зот”, “Рибак”) та доповнена повноколірним каталогом праць мистця. Львів, 2011, 432 стор.

11. Олександр Іщук. “Молодіжні організації ОУН (1939–1955 рр.)”. В монографії на основі комплексного аналізу наукової літератури, опублікованих історичних джерел та архівних матеріалів досліджено участь української молоді у боротьбі за державну незалежність у 1939–1955 рр. Торонто – Львів, 2011, 896 стор.

12. Олександр Пагіря. “Між війною та миром: Відносини між ОУН і УПА та збройними силами Угорщини (1939–1945)”. Книга розповідає про військово-політичні відносини між українським підпіллям та УПА й угорською армією у роки Другої світової війни. Торонто – Львів, 2014, 584 стор.

13. Ярослав Антонок. Український визвольний рух у постатях керівників. Волинська та Брестська області (1930–1955). У книзі зібрано 3141 біографічних довідок про керівників українського визвольного руху Волинської та Брестської областей. Хронологічно вони охоплюють 1930–1955 рр., тобто період збройної боротьби ОУН на цих теренах. Торонто – Львів, 2014, 1072 стор.

Серія “Події і люди”

1. Посівнич Микола. Нескорений командир. У книзі описано життєвий шлях ГК УПА Р. Шухевича. Торонто-Львів, Вид. 2-е, доп. 2008, 80 с.

2. Осьмак Наталка. Кирило Осьмак – нескорений Президент УГВР. Дослідження розкриває невідомі сторінки життя і діяльності Президента УГВР К. Осьмака. – Торонто-Львів, 2008, 128 с.

3. Посівнич Микола. Степан Бандера – життя присвячене свободі. У книзі описано життєвий шлях Провідника ОУН та ЗЧ ОУН С. Бандери в 1920–1959 рр. Торонто-Львів, 2008, 112 с.

4/I. Петро Й. Потічний. Моя дорога. Біографічні спомини англійською мовою охоплюють період від народження до часу, коли автор, як юнак-воєнка УПА, прибув зі своїм відділом до Західної Німеччини наприкінці 1947 р. Торонто – Львів, 2008, 124 с.

4/II. Петро Й. Потічний. Моя дорога. Частина 2. Спомини описують життя автора в США (1950–1964), службу в американській морській піхоті під час Корейської війни, здобуття університетської освіти у Філадельфії і Нью-Йорку та завершуються переїздом до Канади. Торонто-Львів, 2010, 112 с.

4/III. Петро Й. Потічний. Моя дорога. Частина 3. Спомини описують життя автора в Канаді (1964–2012), його працю в МакМастерському університеті, різні академічні заходи і подорожі та його родину. Торонто – Львів, 2012, 160 стор.

5. “Грім” – полковник УПА Микола Твердохліб. Спогади і матеріали / Упорядник Р. Грицьків. Крізь призму спогадів учасників подій та інших матеріалів зображено життя і діяльність видатного повстанського командира, а також висвітлено визвольну боротьбу 1930-х – 1950-х років у Карпатах. Торонто – Львів, 2008, 128 с.

6. Михайло Романюк. Петро Федун – “Полтава” – провідний ідеолог ОУН та УПА. Висвітлено життя та діяльність одного з керівників визвольного руху, процес формування світоглядних позицій, патріотичних переконань та його творчої спадщини. Торонто-Львів, 2009, 128 с.

7. Українська Головна Визвольна Рада / Упорядники П. Й. Потічний, М. Посівнич. Поміщено статті Р. Шухевича, М. Дужого і А. Камінського, спогади Л. Шанковського, Д. Ребет у яких висвітлено боротьбу і роль УГВР в тогочасних суспільно-політичних процесах. Торонто-Львів, 2009, 136 с.

8. Володимир Іванченко. Квітка у червоному пеклі: життєвий шлях Людмили Фої. Книга присвячена життю Л. Фої – “М. Перелесник” (1923–1950), організатора підпілля ОУН у м. Києві під час Другої світової війни та авторки літературних творів. Будучи ключовою фігурою у протистоянні НКВС з СБ ОУН, зірвала операцію зі знищення керівників визвольного руху. Торонто – Львів, 2009, 128 с.

9. Олександр Іщук. Життя та доля Михайла Дяченка – “Марка Боєслава”. Книга присвячена життю та долі – письменника, підпільника й одного з керівників Карпатського КП ОУН, автора поетичних творів та оповідань. Торонто – Львів, 2010, 140 с.

10. Олександр Іщук, Володимир Іванченко. Життєвий шлях Галини Голояд – “Марти Гай”. Висвітлено життя та долю однієї з діячок визвольного руху Г. Голояд, подано твори письменниці. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

11. Володимир Мороз. Портрет Осипа Дяківа-“Горнового”. Книга присвячена життю та діяльності відомого публіциста, члена Проводу ОУН та заступника Голови ГС УГВР, підполк.-пвх. УПА. Торонто – Львів, 2010, 128 с.

12. Володимир Мороз. Зиновій Тершаковець-“Федір”. Крайовий провідник ОУН Львівщини З. Тершаковець увійшов в історію визвольного руху як засновник та редактор підпільного видання “Літопис УПА”. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

13. Микола Андрощук-“Вороний”. Записки повстанця / Ред. І. Марчук. Книга спогадів (весна 1943 – весна 1944 р.) подає картину дій повстанців на південній Волині (бої з німецькими підрозділами, військами НКВС, зокрема, на Гурбах, Північний рейд). Торонто – Львів, 2011, 128 с.

14. Олександр Іщук, Наталія Ніколаєва. Ярослав Богдан-“Всеволод Рамзенко”. Подано життєвий шлях та творчу діяльність письменника-підпільника і чільного діяча ОУН Я. Богдана (1915–1953), проаналізовано тематику основних його праць. Торонто-Львів, 2011, 128 с.

15. Дмитро Проданик. Шлях боротьби Василя Сенчака-“Ворона”. Висвітлено життєвий та бойовий шлях В. Сенчака-“Ворона” на посадах районного референта СБ Солотвинщини та надрайонного референта СБ Станиславівщини, а також досліджено “чорну” зраду на Станиславівщині 1951 р. Торонто – Львів, 2011, 128 с.

16. Олександр Іщук, Ігор Марчук. Брати Бусли. Життя за Україну. Книга про відомих діячів ОУН на Волині Олександра та Якова (референт пропаганди Проводу ОУН) Буслів по-

дає інформацію про їхній нелегкий життєвий шлях. Торонто-Львів, 2011, 128 с.

17. Світло душі родини Левицьких / Упорядник Марія Прокопець. У книзі розповідається про долю родини о. Юрія Левицького та Анастасії з Зубрицьких, з 8-ми дітей якої п'ятеро загинуло у боротьбі за волю України. Торонто-Львів, 2011, 128 стор.

18. Ігор Марчук. Ростислав Волошин. У книзі розповідається про життєвий шлях Р. Волошина, одного з перших організаторів ОУН на Волині, згодом керівника Рівненської ОЕ ОУН, члена БП ОУН та головуючого на III НВЗ ОУН і I УЗ УГВР. Торонто-Львів, 2012, 128 стор.

19. Дмитро Проданик. Микола Кричун “Черемшина”. У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Миколи Кричуна- “Черемшини”, “Олексія” на посадах повітового та надрайонного провідника ОУН Вижниччини. Торонто-Львів, 2012, 128 стор.

20. Наталія Ніколаєва. Підпільні друкарні ОУН та їх ліквідація каральними органами СРСР в 1944–1954 рр. В книзі на основі таємних документів ЦК КП(б)У, радянських каральних органів, матеріалів підпілля ОУН та сучасних наукових праць досліджується діяльність підпільних друкарень ОУН в 1944–1954 рр. та процес їх ліквідації органами НКВС-НКДБ-МДБ-МВС-КДБ СРСР. Торонто – Львів. 2012, 132 стор.

21. Василь Ільницький. Провід ОУН Карпатського Краю. Книга присвячена структурі та кадрам Карпатського краю ОУН. На основі різних архівних документів і матеріалів розкриваються структурні трансформації та питання кількісного заповнення керівних органів краю. Торонто-Львів, 2012, 128 стор.

22. Богдан Зек. Олег Штуль у боротьбі за Україну. Представлена книга розповідає про політика, журналіста, громадського діяча Олега Штуля. Торонто-Львів, 2013, 112 стор.

23. Наталія Ніколаєва. Уляна Крюченко – “Оксана”. Книга описує життя та долю Уляни Никифорівни Крюченко (1920–1972), підпільниці ОУН, дружини керівника Проводу ОУН та Головного командира УПА в 1950–1954 рр. Василя Степановича Кука (1913–2007). Торонто-Львів, 2013, 128 стор.

24. Сергій Волянук. Омелян Польовий – “Остап”. Дана розвідка присвячена життю та діяльності поручника УПА Омеляна Польового, який увійшов в історію українського національно-визвольного руху як один з визначних командирів повстанської армії на Тернопільщині. Торонто-Львів, 2013, 128 стор.

25. Василь Мустеца. Василь Кантемір-“Остап”. У книзі на основі архівних документів подано життєвий та бойовий шлях Василя Кантеміра-“Остапа”, “Деркача”, “Дениса” – від рядового повстанця до провідника Кіцманського районного проводу ОУН. Торонто-Львів, 2013, 128 стор.

26. Микола Посівнич, Василь Брелюс. Нарис життя Дарії Ребет – “Орлян”. Дослідження присвячене життю та діяльності чільної діячки ОУН Дарії Цісик-Ребет (1913–1992). У книзі автори висвітлюють її життєвий шлях, дослідили діяльність в ОУН, розкрили її бачення проблем Організації та з’ясувати внесок, який вона зробила у розвиток націоналістичного руху, а водночас з тим висвітлюють маловідомі факти в історії визвольного руху. Торонто-Львів, 2013, 112 стор.

27. Ярослав Коретчук, Петро Ганцюк. Командири відділів ТВ 22 УПА “Чорний Ліс”. Книга присвячена командному складу Тактичного Відтинка 22 “Чорний Ліс” Воєнної Округи IV “Говерля”. На основі різних архівних документів і матеріалів подано біографії командирів сотень і куренів ТВ 22, організаційні і структурні схеми, карти та ілюстративний матеріал. Торонто-Львів, 2013, 112 стор.

28. Петро Й. Потічний. Пропагандивний рейд УПА в Західну Європу. Публікація присвячена пропагандивному рейдові УПА у Західну Європу в 1947–1948 рр. яка розкриває досі невідому інформацію про вояків УПА та членів підпілля що брали участь в цьому поході. В книзі подана ідентифікація повстанців, їх місце походження, суспільний стан, освіта загальна та військова, функції в підпіллі, терен дії, відділ, військовий ступень, чисельність загиблих і полонених в Чехословаччині та інтернованих в американській окупаційній зоні Німеччини. Торонто-Львів, 2013, 160 стор.

29. Українські повстанці в документах радянських молдавських партизанських з’єднань / Упорядник Володимир Ковальчук. У книзі вміщено 76 документів двох молдавських радянських партизанських з’єднань – Першого та Другого – про бої, сутички та контакти з українськими повстанцями на порубіжжі Рівненщини/Тернопільщини/Хмельниччини наприкінці 1943 – на початку 1944 років. Джерела, більшість з яких друкуються вперше, походять із Архіву суспільно-політичних організацій Республіки Молдова, Центрального державного архіву громадських об’єднань України. Торонто–Львів, 2014, 136 с.

30. Петро Кекіш. Спогади радиста УПА / Упорядник Сергій Воляннюк. У даній книжці пропонуються спогади учасника збройної боротьби українського підпілля – радиста Петра Кекіша, які охоплюють один із найактивніших періодів з історії повстанської

армії (1944–1945 рр.). У них висвітлюється період перебування автора на радіокурсах, діяльність у складі куреня, а згодом у загоні УПА “Остапа” та групі радіозв’язку “Миколи”. Спогад П. Кекіша є одним із найбільших інформативних джерел про використання технічного зв’язку (радіо) в лавах повстанської армії. У них автор доволі критично аналізує події з пережитого та детально розповідає про ці епізоди повстанської боротьби. Торонто–Львів, 2015, 128 с.

Готуються до друку:

- **Книга про життя і діяльність генерала-політвиховника УПА, члена Бюро Проводу ОУН, відповідального редактора часопису “Ідея і чин” Дмитра Маївського-“Косара”;**
- **Книга присвячена поручнику УПА, сотенному вд. У-2 Перемиського куреня 26 ТВ “Лемко” УПА-Захід Михайлові Дуді-“Громенкові”.**

“ЛІТОПИС УПА” В МЕРЕЖІ INTERNET

Заходами Адміністрації видавництва “Літопис УПА” детальну інформацію українською та англійською мовами про видання та споріднені матеріали можна знайти в мережі Internet за адресою:

<http://www.litopysupa.com>

Ця інформація складається з чотирьох груп.

1. Вступ до серій (*Introduction to the Series*), який дає загальні інформації про “Літопис УПА” та цілі видавництва.

2. Інформації про замовлення (*Ordering information*), які дають короткі інформації про кожний том серій та як їх замовляти.

3. Книги “Літопис УПА” (*Litopys UPA volumes*), де про кожний том подано не тільки повну бібліографічну інформацію (титульна сторінка, дата і місце публікації, число ISBN, ціна та редактор книги), але також повний текст вступної статті та резюме матеріалів тому. Текст ілюстрований знімками, які знаходяться в книзі.

4. Споріднені матеріали (*Related Materials*). У цій групі подані публікації інших видавництв, що відносяться до теми УПА та Збройного підпілля в Україні.

Аналогічну інформацію англійською мовою можна знайти також на web сторінці за адресою:

<http://www.infoukes.com/commercial/litopysupa/index.html>

Про подальші інформації можна звертатися на адресу

Адміністрації:

— Роман Кулик — **toronto@litopysupa.com**

або Редакції:

— Петро Й. Потічний — **peter.potichnyj@litopysupa.com**

Адміністрація в Україні — **lviv@litopysupa.com**

Будемо вдячні за відгуки читачів на наше видання.

Пишіть на подані адреси або також на
www.litopysupa.com

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА В США Й КАНАДІ
та
ТОВАРИСТВА КОЛИШНІХ ВОЯКІВ УПА
ім. ГЕН. ХОР. ТАРАСА ЧУПРИНКИ В США Й КАНАДІ

ВИДАВНИЧИЙ КОМІТЕТ “ЛІТОПІСУ УПА”

*М. Бошно, І. Василевський-Путко, І. Гомзяк, Параска Грицай,
О. Дольницький, О. Жигар, Б. Ковалик, М. Кошик,
Р. Кулик, Катерина Лялюк, М. Луцак, П. Мицак,
Емілія Нагірна-Зінько, А. Потічний, П. Потічний,
М. Рошецький, Н. Солтис, О. Цілюпа,
С. Шпак, Є. Штендера*

Адміністрація:

Р. Кулик, Емілія Нагірна-Зінько, Наталя Солтис

Адреса:

*LITOPYS U.P.A.
P.O. Box 97, Station “С”
Toronto, Ontario, M6J 3M7, Canada
toronto@litopysupa.com*

Адміністрація в Україні:

Ігор Гомзяк, Богдан Столяр

Благодійний Громадський Фонд “Літопис УПА”
ім. Володимира Макара

Микола Посівнич

Адреса: “Літопис УПА”

*вул. В. Винниченка, 2/1, Львів 79008 Україна
тел.(38-032) 275-6879; e-mail: lviv@litopysupa.com*

Для кореспонденції:

“Літопис УПА” а/с 5637, Львів 79067 Україна

Наукове видання
ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ
Нова серія, том 25

КОЛОМИЙСЬКА ОКРУГА ОУН:

Документи і матеріали 1945–1952

Упорядники:
ДМИТРО ПРОДАНИК, ВАСИЛЬ ГУМЕНЮК

Підписано до друку 21-09-2015. Формат 70 x 100¹/₁₆
Папір офсетний. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 89,44. Обл.-видавн. арк. 69,95.
Наклад 1000. Зам. № 21-09/15